Ștefan Deaconu
- coordonator -
Ioan Muraru
Elena Simina Tănăsescu
Silviu Gabriel Barbu

CODEX CONSTITUȚIONAL

Constituțiile statelor membre ale Uniunii Europene

Volumul I

BCU CENTRALA UNIVERSITY LIBRARY

Ștefan Deaconu
– coordonator –
Ioan Muraru
Elena Simina Tănăsescu
Silviu Gabriel Barbu

722 645

CODEX CONSTITUȚIONAL

Constituțiile statelor membre ale Uniunii Europene

Volumul I

CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Cuprins general

Volumul I

Cuvânt-înainte VII
Nota coordonatorului IX
Constituția Republicii Austria 11
Constituția Regatului Belgiei 143
Constituția Republicii Bulgaria 207
Constituția Republicii Cehe 255
Constituția Republicii Cipru 291
Constituția Republicii Croația 387
Constituția Regatului Danemarcei 437
Constituția Republicii Elene 463
Constituția Republicii Estonia 541
Constituția Republicii Finlanda 585
Constituția Republicii Franceze 629
Legea fundamentală a Republicii Federale Germania 675
Constituția Irlandei 749
Constituția Republicii Italia 801

Volumul II

Constituția Republicii Letonia 7
Constituția Republicii Lituania 35
Constituția Marelui Ducat de Luxemburg 87
Constituția Republicii Malta 117
Constituția Regatului Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord 203
Constituția Regatului Țărilor de Jos 261
Constituția Republicii Polone 295
Constituția Republicii Portugheze 363
Constituția Republicii Slovace 475
Constituția Republicii Slovenia 539
Constituția Regatului Spaniei 589
Constituția Regatului Suediei 651
Constituția Ungariei 773
Constituția României 837

BCU "Lucian Blaga" UNIVERSITY LIBRARY

CUPRINS GENERAL

Volumul I

Cuvânt-înainte VII
Nota coordonatorului IX
Constituția Republicii Austria 11
Constituția Regatului Belgiei 143
Constituția Republicii Bulgaria 207
Constituția Republicii Cehe 255
Constituția Republicii Finlanda 291
Constituția Republicii Croația 387
Constituția Regatului Danemarcei 437
Constituția Republicii Elene 463
Constituția Republicii Estonia 541
Constituția Republicii Finlanda 585
Constituția Republicii Franceze 629
Legea fundamentală a Republicii Federale Germania 675
Constituția Irlandei 749
Constituția Republicii Italia 801

Volumul II

Constituția Republicii Letonia 7
Constituția Republicii Lituania 35
Constituția Marelui Ducat de Luxemburg 87
Constituția Republicii Malta 117
Constituția Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord 203
Constituția Regatului Țărilor de Jos 281
Constituția Republicii Polone 295
Constituția Republicii Portugheze 365
Constituția Republicii Slovace 439
Constituția Republicii Slovenia 479
Constituția Regatului Spaniei 509
Constituția Regatului Suediei 551
Constituția Ungariei 615
Constituția României 667

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Cuvânt-înainte

Constituţia, legea fundamentală în stat, este percepută uneori ca un reper mai degrabă academic, decât unul care poate influenţa viaţa zilnică.

Cu toate că dezbaterea constituţională a apărut în viaţa cotidiană nu de foarte mult timp, există deja mulţi experţi care încearcă să desluşească locul şi rolul unei norme constituţionale.

Chiar dacă unele opinii sunt extrem de pertinente, ele suferă uneori din cauza lipsei unor repere validate deja în cadrul unor societăţi partenere sau asemănătoare celei româneşti.

Ideea proiectului de faţă a venit tocmai din dorinţa de a pune la dispoziţia celor care vor să participe la viaţa publică un document care să includă toate constituţiile statelor membre ale Uniunii Europene, pentru a le asigura accesul facil la modele ce pot contribui la conturarea propriilor convingeri, susţinute în orice formă eficientă de dialog despre Constituţie.

Acest concept, unic în opinia noastră, a presupus realizarea unui Codex care să cuprindă atât constituţiile traduse în limba naţională, cât şi scurte prezentări ale acestora.

Lucrarea este realizată cu sprijinul Băncii Mondiale, de specialişti recunoscuţi în domeniul dreptului constituţional, profesori universitari în cadrul Facultăţii de Drept a Universităţii din Bucureşti – Centrul de Drept Constituţional şi Instituţii Politice (CDCIP), partenerii Ministerului Justiţiei în acest proiect.

Textele constituţiilor vor fi puse la dispoziţia Parlamentului, Guvernului, Curţii Constituţionale, Consiliului Superior al Magistraturii, instanţelor şi parchetelor, mediului academic, dar şi a publicului larg, care vor putea analiza modul în care diferite instituţii fundamentale ale statului sunt organizate, funcţionează şi relaţionează, atât în state cu o mult mai îndelungată tradiţie democratică decât a României, cât şi în ţări care, ca şi ţara noastră, au parcurs drumul de la comunism la o societate liberă, bazată pe respectarea drepturilor omului şi a legilor.

Toate documentele vor putea fi consultate de către orice persoană în mod gratuit, ele fiind publicate pe o adresă web găzduită de pagina de internet a Ministerului Justiţiei.

Intenţionăm astfel ca diseminarea informaţiei să devină mult mai uşoară, cei interesaţi având acum posibilitatea de a afla cum au fost transpuse în textele constituţionale din alte state drepturile fundamentale, mecanismele de protecţie şi garantare a exercitării acestora, precum şi modul de constituire şi funcţionare a principalelor instituţii ale statului.

Îmi exprim speranța că lucrarea va contribui la sporirea și consolidarea educației juridice a oricărui cetățean, pentru că numai un cetățean bine educat și informat va putea participa activ la viața societății și va analiza cu atenție ce fel de Constituție va lăsa generațiilor următoare.

Robert-Marius CAZANCIUC
Ministrul justiției

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Nota coordonatorului

Elaborarea unei lucrări privind traducerea în limba română a tuturor constituţiilor statelor membre ale Uniunii Europene reprezintă un demers deosebit de util atât celor interesaţi de fenomenul constituţionalismului, în general, cât şi celor care doresc să afle care este conţinutul legilor fundamentale în alte state membre ale Uniunii Europene şi, mai ales, care sunt raporturile juridice dintre principalele autorităţi ale statului.

Am considerat că lucrarea poate folosi deopotrivă oamenilor politici care se vor apleca mai atent asupra unei potenţiale viitoare revizuiri constituţionale şi jurnaliştilor, politologilor, profesorilor şi studenţilor din învăţământul juridic şi al ştiinţelor politice.

Este o lucrare elaborată în premieră în România, care reuşeşte să pună într-un singur document textul în limba română al tuturor constituţiilor statelor membre ale Uniunii Europene însoţit de un scurt comentariu. Consultarea în limba română a textului legilor fundamentale din toate cele 28 de state membre ale Uniunii Europene va facilita destul de mult cunoaşterea modului în care sunt structurate şi funcţionează instituţiile fundamentale ale altor state, a modului de reglementare, protejare şi garantare a drepturilor fundamentale ale cetăţenilor în toate aceste state, a principiilor generale de organizare a statelor şi a elementelor specifice fiecărui sistem constituţional în parte.

Fiind vorba de un proiect de debut, suntem conştienţi, cu siguranţă, că se putea şi mai bine, însă timpul scurt în care am realizat lucrarea şi unele constrângeri de ordin tehnic au impus soluţii pragmatice. Spre exemplu, toate traducerile constituţiilor au fost realizate din limba engleză şi nu din limba oficială, ceea ce, foarte probabil, a făcut ca unele nuanţe fine să scape versiunii în limba română. De asemenea, ţinând cont de specificul fiecărui sistem juridic al statelor membre ale Uniunii Europene, am încercat ca versiunea în limba română a constituţiilor să folosească pentru toate un limbaj cât de cât unitar, adaptat limbajului juridic românesc. Aşa se face că pentru unele instituţii similare celor din sistemul juridic românesc am preferat să utilizăm o denumire oarecum apropiată terminologiei din Constituţia României, pentru a nu pierde foarte mult din sensul juridic al instituţiilor cu care juristul şi cititorul român sunt familiarizaţi.

Lucrarea nu este şi nu se vrea a fi una de cercetare juridică aprofundată, ci mai degrabă reprezintă un instrument util, pus la îndemâna oricărei persoane care nu are acces la textul original sau într-o limbă de circulaţie internaţională al legilor

fundamentale din alte țări și care dorește să cunoască modul în care alte state au reglementat anumite instituții juridice în constituțiile lor.

Pe lângă traducerea în limba română a textului legilor fundamentale, oferim cititorului și o scurtă prezentare a fiecăreia dintre cele 27 de constituții după o structură comună: **1.** scurt istoric; **2.** raporturile dintre principalele autorități statale; **3.** puterea judecătorească; **4.** administrația publică locală și organizarea administrativă a teritoriului; **5.** drepturile fundamentale; **6.** raportul dintre dreptul național și dreptul Uniunii Europene și **7.** controlul de constituționalitate.

Stabilirea unor criterii comune de prezentare, în afară de faptul că permite o analiză comparativă aplicată, are și avantajul de a pune accentul pe principalele probleme dezbătute mai intens în societatea românească în ultimii 10 ani din perspectiva unei potențiale revizuiri constituționale.

În speranța că demersul nostru va fi în folosul celor care doresc să cunoască mai multe despre sistemele constituționale ale altor state alături de care România se află în clubul european al statelor membre ale Uniunii Europene, dorim să adresăm mulțumirile noastre ministrului justiției, domnului Robert-Marius Cazanciuc, care a făcut posibil un astfel de proiect, implicându-se în demararea, implementarea și finalizarea lui cu succes. De asemenea, mulțumim doamnei Cornelia Munteanu și domnului Andrei Pană din cadrul Ministerului Justiției, dar și doamnelor Aniela Băluț, Alina Alexe și Daniela Bazavan, precum și specialiștilor departamentului DEOC din Ministerul Afacerilor Externe, care ne-au fost de un real folos pe parcursul derulării întregului proiect.

O mențiune specială se cuvine și doctoranzilor afiliați pe lângă Centrul de Drept Constituțional și Instituții Politice, în mod particular doamnelor Simona Șandru, Oana Ichim și Grațiela Milu, dar și domnului Flavius Boar, care au sprijinit constant și consistent proiectul, mai ales în faza de documentare. Nu în ultimul rând, adresăm mulțumiri reprezentanților R.A. „Monitorul Oficial" pentru sprijinul acordat la tipărirea acestei lucrări în condiții grafice foarte bune, în mod special doamnei Anca Ivașcu, pentru modul profesionist de a lucra.

Dorim tuturor cititorilor o lectură cât mai agreabilă, iar celor ce se vor inspira în elaborarea unor viitoare revizuiri constituționale în România din textele altor legi fundamentale le dorim să reflecteze cu atenție asupra modului de concepție și punere în practică a unor astfel de texte juridice.

Prof. univ. dr. Ștefan DEACONU

BCU IASI - LIBRARY

AT

Constituția Republicii Austria

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Constituţia Republicii Austria
Prezentare generală

Conf. univ. dr. Silviu Gabriel BARBU

1. Scurt istoric

Hans Kelsen, marele teoretician austriac al pozitivismului juridic, este redactorul principal al Constituţiei Austriei din 1929, Lege fundamentală rezultată din revizuirea Constituţiei din 1920 prin care a fost instituită prima republică austriacă în contextul pierderii Primului Război Mondial de către Imperiul Habsburgic. Constituţia Republicii Austria instaurează un sistem federal care se centrează pe landuri (*Länder*), adică ţinuturile care formau statele ereditare tradiţionale ale habsburgilor.

În perioada celui de-al Doilea Război Mondial, sub ocupaţia nazistă, a fost suspendată aplicarea normelor constituţionale austriece din 1929. După război, prin Legea constituţională din 13 mai 1945 a fost repusă în vigoare Constituţia din 1929, instaurându-se practic a doua republică după sfârşitul perioadei de ocupaţie.

Austria a semnat tratatul de aderare la Uniunea Europeană în anul 1994, cu o pregătire de preaderare mai mare de zece ani, din anul 1995 devenind stat membru al UE. Astfel, între anii 1983 şi 1995 au fost aduse Constituţiei 23 de amendamente pentru a face compatibil statul austriac cu statutul de ţară membră a Uniunii Europene. Modificările şi completările privesc îndeosebi problema participării diferitelor autorităţi şi instituţii ale statului austriac la procesul decizional în cadrul Uniunii Europene.

Ultimele modificări şi completări semnificative au fost aduse Constituţiei Austriei în anii 2009, 2013 şi 2014. Constituţia Austriei este sistematizată în nouă capitole şi reglementează amplu temele clasice pentru orice Lege fundamentală modernă, precum şi diverse domenii şi materii care, în mod obişnuit, fac obiectul de reglementare al legilor organice sau ordinare.

2. Raporturile dintre principalele autorităţi statale

Austria are ca formă de guvernământ republica democrată, are un regim parlamentar şi este formată din nouă landuri, reunite în cadrul organizatoric specific unei federaţii.

Puterea legislativă a Federației este exercitată de către Consiliul Național (*Nationalrat*) împreună cu Consiliul Federal (*Bundesrat*), cele două constituind camerele Adunării Federale cu rol de Parlament al Austriei (*Bundesversammlung*).

Puterea executivă a Federației este exercitată de Președintele Federal (*Bundespräsident*) împreună cu Guvernul Federal (*Bundesregierung*).

Puterea judecătorească este exercitată de către o instanță supremă, și anume Curtea Supremă, precum și de restul instanțelor judecătorești stabilite de lege.

Președintele este ales pentru un mandat de șapte ani de către cetățenii austrieci cu drept de vot pentru Consiliul Național, prin vot egal, direct, personal, liber și secret. La rândul său, Președintele Federal numește Cancelarul Federal și, la propunerea acestuia din urmă, pe ceilalți membri ai Guvernului Federal, având, de asemenea, dreptul de a revoca Cancelarul Federal și Guvernul Federal.

Consiliul Național este ales pentru un mandat de cinci ani, calculat de la data primei întruniri a acestuia. Președintele Federal convoacă în fiecare an Consiliul Național pentru o sesiune ordinară care nu va începe înainte de 15 septembrie și care nu va depăși data de 15 iulie a anului următor. Președintele statului poate dizolva Consiliul Național care, înainte de expirarea unui mandat legislativ, are posibilitatea de a vota propria dizolvare în baza unei legi ordinare. Președintele Federal numește în funcțiile publice importante, inclusiv în funcțiile din justiție.

În Consiliul Federal sunt reprezentate landurile, proporțional cu numărul de cetățeni din fiecare land. Președintele Federal este cel care stabilește, în urma recensământului general, numărul de membri care urmează a fi delegați de fiecare land. Conform Constituției, membrii Consiliului Federal și supleanții acestora sunt aleși de către dietele landurilor, ei netrebuind să fie membri ai Dietei care îi deleagă, însă este necesar să fie eligibili pentru aceasta. După expirarea mandatului legislativ al unei Diete de land sau după dizolvarea acesteia, membrii delegați de aceasta în cadrul Consiliului Federal rămân în funcție până la momentul la care noua Dietă organizează alegeri pentru Consiliul Federal. Președinția Consiliului Federal este preluată de landuri, în ordine alfabetică, la fiecare șase luni. Astfel, Consiliul Federal va fi convocat de Președintele acestuia la sediul Consiliului Național. Președintele Consiliului va convoca imediat Consiliul Federal în cazul în care cel puțin un sfert dintre membrii săi sau Guvernul Federal solicită acest lucru.

Adunarea Federală (Parlamentul) alcătuită din cele două Consilii (Camere) este convocată de Președintele Federal. Președinția este deținută alternativ de către Președintele Consiliului Național și de către Președintele Consiliului Federal, începând cu cel dintâi. Hotărârile Adunării Federale sunt semnate de Președintele acesteia și contrasemnate de Cancelarul Federal.

Guvernul Federal este alcătuit din Cancelarul Federal – omologul Prim-ministrului –, Vicecancelarul și ceilalți miniștri federali. Vicecancelarul are dreptul de a-l înlocui pe Cancelarul Federal în legătură cu întreaga sferă de competență a acestuia. Cvorumul de lucru al Guvernului Federal este de peste jumătate dintre membrii săi. În cazul în care Consiliul Național adoptă o moțiune de cenzură, în

prezența a cel puțin jumătate dintre membrii acestuia, împotriva Guvernului Federal sau a membrilor acestuia, Guvernul Federal sau ministrul federal respectiv vor fi revocați. De asemenea, membrii Guvernului Federal răspund în fața Consiliului Național, pentru activitatea în funcția de ministru.

3. Autoritatea judecătorească

Sistemul judiciar al Austriei este format din instanțele de drept comun, parchetele, penitenciarele (penitenciare pentru arest preventiv și penitenciare pentru executarea pedepsei) și sistemul de probațiune, în sensul de tot unitar ce acoperă, din punct de vedere instituțional, toate etapele procedurilor judiciare din materie penală. Ca arie de jurisdicție, instanțele de drept comun nu au în competență materia dreptului administrativ și fiscal, în privința cărora există instanțe specializate, denumite generic curți administrative.

Instanțele judecătorești sunt instituții de stat care judecă litigii de drept civil (în accepțiunea largă) și cauze de drept penal în cadrul unei proceduri formale. Instanțele judecătorești sunt instituite prin lege și sunt conduse și compuse de judecători independenți și imparțiali (în mod evident există și personal auxiliar necesar administrării justiției), care nu pot fi îndepărtați din funcție sau transferați (sunt inamovibili) și se supun numai legii. Constituția austriacă consacră curțile cu juați pentru cauzele în care se judecă infracțiuni grave și infracțiuni privind activitatea în funcții publice, competențele fiind stabilite în mod expres prin lege.

Parchetele sunt organisme judiciare distincte care au competențe proprii, sunt constituite din procurori, fiind organizate separat de instanțe. Sarcina lor principală constă în reprezentarea interesului public în cadrul justiției penale, prin efectuarea instrucției penale. În concret, parchetele conduc investigațiile preliminare referitoare la încălcarea legii penale, formulează acuzațiile împotriva persoanelor cercetate și asigură acuzarea în instanță în cadrul procedurilor penale declanșate.

Penitenciarele au competența de a organiza executarea pedepselor privative de libertate, asigurând custodierea acestora pe baza dispozițiilor date de judecătorii constituiți în instanțele de judecată.

Sistemul de probațiune face, de asemenea, parte din sistemul judiciar, având rol instituțional focalizat în privința tratamentului juridic aplicabil anumitor categorii de condamnați care nu sunt încarcerați în sistemul penitenciar austriac. Probațiunea are ca principală preocupare intervenția pluridisciplinară asupra persoanelor cărora instanțele de judecată le-au aplicat pedepse cu suspendarea executării sau care sunt eliberate condiționat din locurile de deținere, scopul fiind acela al reintegrării sociale efective a persoanelor condamnate și stoparea fenomenului recidivei. Aceste responsabilități au fost transferate în cea mai mare parte unor asociații de drept privat (ONG-uri), care se află totuși sub supravegherea și coordonarea Ministerului Federal al Justiției.

Ministrul Federal al Justiției conduce administrația sistemului judiciar în sensul menționat mai sus. Ministerul Federal al Justiției constituie unul dintre

organismele administrative supreme ale statului federal în accepțiunea Legii fundamentale austriece. Ministrul Justiției este membru al Guvernului Federal și răspunde atât de gestionarea politică și administrativă globală pe segmentul judiciar, cât și de coordonarea și supravegherea tuturor organismelor și departamentelor conexe care interferează cu justiția și cu activitatea judiciară.

Instanțele de drept comun sunt organizate pe patru grade de jurisdicție. În prezent, următoarele instanțe sunt competente să judece acțiunile introduse în justiție: instanțele teritoriale (*Bezirksgerichte*), instanțele regionale (*Landesgerichte*), curțile superioare regionale (*Oberlandsgerichte*) și Curtea Supremă (*Oberster Gerichtshof*).

Austria își organizează prin lege, potrivit capitolului VII din Legea fundamentală (intitulat „Garanții constituționale și administrative"), un sistem de justiție administrativă (contencios administrativ), separat și paralel față de justiția de drept comun, compus din judecători administrativi care au statut profesional identic cu acela al judecătorilor din instanțele de drept comun (beneficiază de inamovibilitate). Curțile administrative funcționează la nivel de land și, respectiv, există Curtea Federală Administrativă (instanță supremă administrativă la nivel federal). Sistemul de recrutare a judecătorilor administrativi este stabilit de lege, iar în privința numirii în funcțiile de conducere ale curților administrative, guvernele landurilor au un cuvânt de spus. Prin revizuirea constituțională din anul 2013 a fost desființată Curtea competentă în materie de azil, fiind absorbită de instanțele specializate de contencios administrativ.

4. Administrația publică locală și organizarea administrativ-teritorială

Austria este împărțită în nouă landuri federale (*Bundesländer*). Acestea sunt, la rândul lor, divizate în districte (*Bezirke*) și orașe (*Statutarstädte*). Districtele sunt împărțite, de asemenea, în comune (*Gemeinden*). Orașele au competențe cumulate de district și comună (ca unitate administrativă). Este interesant de observat faptul că primarul Vienei – capitala Austriei conform normelor constituționale – este în același timp și Guvernatorul landului pe care Viena îl constituie din punct de vedere juridic. Guvernatorii landurilor (cea mai importantă funcție executivă la nivelul fiecărui land) sunt numiți de autoritățile federale.

Landurile sunt diviziuni administrative cu largă autonomie în plan decizional, având și autonomie legislativă parțială față de Guvernul Federal pentru domenii care țin de gestionarea curentă a problemelor comunității, de exemplu în chestiuni de cultură, asistență socială, tineret, mediu, vânat, construcții.

Din ansamblul normelor cuprinse în Legea fundamentală se desprinde concluzia orientării constituantului austriac spre descentralizarea administrativ-teritorială și decizională (executivă și normativă), cu numeroase competențe atribuite dietelor de land, guvernelor landurilor și celorlalte categorii de autorități locale, normele constituționale fiind foarte generoase în privința atribuțiilor lăsate la nivelul landurilor și al autorităților municipale.

Pe de altă parte, anumite domenii de reglementare sunt păstrate exclusiv în competența Parlamentului Federal (putem enumera justiția, apărarea țării, relațiile externe, regimul constituțional al naționalității etc.).

5. Drepturile fundamentale

Drepturile fundamentale nu sunt reglementate sistematizat în Constituția austriacă, în formatul de catalog distinct al drepturilor și libertăților fundamentale, care să constituie o secțiune sau capitol distinct, însă se poate observa preluarea în Constituție a multor prevederi din Convenția europeană a drepturilor omului.

Drepturile fundamentale sunt reglementate disparat sau se pot deduce contextual din diverse norme constituționale. De exemplu, dreptul la viață este garantat implicit prin art. 85, text constituțional prin care pedeapsa capitală este abolită.

Tot în mod, de regulă, indirect sunt reglementate: dreptul la petiționare, dreptul la educație, dreptul la muncă și garanții ale acestuia, dreptul de a alege și de a fi ales, dreptul de a participa în organe reprezentative, dreptul la azil, libertatea individuală și altele asemenea. Egalitatea între femei și bărbați este și ea garantată, la fel și protecția persoanelor vulnerabile.

6. Raportul dintre dreptul național și dreptul Uniunii Europene

Capitolul I, Secțiunea B conține norme ce reglementează expres și în detaliu raporturile dintre sistemul de drept național și cel al Uniunii Europene.

Guvernului Federal îi revin atribuții privind participarea Austriei la nominalizarea membrilor Comisiei, ai Curții de Justiție, ai Tribunalului, ai Curții de Conturi, ai Comitetului Băncii Europene de Investiții, ai Comitetului Economic și Social și ai Comitetului Regiunilor din cadrul Uniunii Europene.

Guvernul Federal ia măsuri astfel încât să ajungă la un acord cu Comitetul Principal al Consiliului Național în legătură cu membrii instituțiilor amintite. Guvernul Federal austriac trebuie să informeze, în același timp, Comitetul Principal al Consiliului Național și Președintele Federal cu privire la decizia sa.

Trebuie să remarcăm că Federația va informa imediat landurile cu privire la toate proiectele derulate la nivelul Uniunii Europene care afectează sfera autonomă de competență a landurilor sau care ar putea prezenta interes pentru acestea și le va da posibilitatea să formuleze avize într-un termen rezonabil care urmează a fi stabilit de Federație. Același lucru este valabil și pentru municipalități.

În cazul în care un land nu respectă punctual obligațiile stabilite pentru punerea în aplicare a actelor juridice adoptate în cadrul integrării europene și nerespectarea unei astfel de obligații este stabilită de o instanță de la nivelul Uniunii Europene împotriva Austriei, competența în legătură cu implementarea acestor măsuri, în special în legătură cu adoptarea legilor necesare, se transferă Federației.

Cancelarul Federal și Ministrul desemnat pentru Afacerile Externe își coordonează acțiunile în privința dreptului de vot asupra rezoluțiilor privind începerea unei misiuni în exteriorul Uniunii Europene, misiuni de consultare militară și

suport militar, misiuni pentru prevenirea conflictelor și menținerea păcii sau operațiuni combative în cadrul managementului crizelor, incluzând măsuri pentru stabilirea păcii și operațiuni pentru stabilizarea situației după conflicte, de asemenea incluzând deciziile referitoare la art. 42 paragraful 2, din Tratatul Uniunii Europene, amendat de Tratatul de la Lisabona despre determinarea treptată a unei politici comune de apărare.

Constituția Austriei stabilește, de asemenea, limitele competențelor reprezentantului statului austriac în cadrul Mecanismului European de Stabilitate, ilustrând rolul important al Consiliului Național și al Guvernului Federal în funcționarea acestui mecanism decizional în privința prezenței Austriei în cadrul Mecanismului European de Stabilitate.

7. Curtea Constituțională

Capitolul VII intitulat „Garanții constituționale și administrative" prevede că „autoritățile competente să asigure legalitatea tuturor actelor de administrare sunt tribunalele de contencios administrativ independente de la nivelul landurilor și Curtea Administrativă".

În Secțiunea D din același capitol sunt reglementate modul de organizare, funcționarea și competențele Curții Constituționale.

Curtea Constituțională a Austriei are o paletă largă de competențe, mult mai numeroase decât cele care în mod tradițional sunt stabilite în atribuțiile unei curți constituționale. Astfel, Curtea Constituțională austriacă este competentă să se pronunțe asupra acțiunilor pecuniare formulate împotriva Federației, a landurilor, a municipalităților și a asociațiilor municipale, care nu au putut fi soluționate prin procedurile judiciare ordinare sau printr-o hotărâre a unei autorități administrative.

Din art. 138 se desprinde concluzia că, în Austria, Curtea Constituțională este, în realitate, instanța de cel mai înalt grad, aproximativ similar cu modelul german, fiind învestită să se pronunțe asupra conflictelor de competență după cum urmează: între instanțele de judecată de orice fel și autoritățile administrative, între instanțele de drept comun și curțile administrative, între instanțele judecătorești și Curtea Administrativă Federală, între toate categoriile de instanțe de judecată și autoritățile administrative, între Curtea Constituțională și toate celelalte instanțe, dar și între Federație și un land sau între landuri.

Curtea Constituțională hotărăște dacă un anumit act legislativ sau executiv se încadrează în sfera de competență a Federației sau a landurilor, la sesizarea Guvernului Federal sau a guvernului unui land. Această competență se datorează caracterului de federație al Austriei. Curtea Constituțională hotărăște, la sesizarea Guvernului Federal sau a guvernului landului în cauză, dacă există un acord de delegare a competențelor între landuri și Federație și dacă obligațiile care decurg din acel acord, cu excepția celor pecuniare, au fost îndeplinite. Curtea Constituțională are competență, conform art. 139, să se pronunțe asupra legalității actelor normative/regulamentelor emise de o autoritate federală sau la nivel de land, un tribunal de contencios administrativ independent sau Oficiul Federal de Licitații,

la sesizarea unei instanțe sau a unui tribunal de contencios administrativ independent. Chiar și fără o sesizare de acest fel, Curtea Constituțională se va pronunța *ex officio* în cazul în care ar trebui să aplice un astfel de act normativ în cadrul unui proces aflat pe rol.

De asemenea, tribunalul constituțional se pronunță asupra legalității actelor cu caracter normativ emise de o autoritate a unui land, la sesizarea Guvernului Federal și, în mod similar, asupra legalității actelor normative/regulamentelor emise de o autoritate de supraveghere a municipalităților (potrivit competențelor proprii), la sesizarea municipalității în cauză.

Curtea Constituțională se pronunță, de asemenea, asupra legalității actelor normative (indiferent de emitent), în cazul în care o cerere invocă încălcarea directă a drepturilor personale prin această nelegalitate, în măsura în care acel act normativ a devenit aplicabil pentru solicitant în absența pronunțării unei hotărâri judecătorești sau a emiterii unei decizii. În cazul în care unei părți într-un litigiu înaintat Curții Constituționale i se admite cererea de sesizare a tribunalului constituțional, iar litigiul presupune aplicarea unui act normativ de către Curtea Constituțională, procedurile inițiate în vederea stabilirii legalității acestuia vor continua. Curtea Constituțională nu poate anula un act normativ contrar legii decât în cazul în care anularea sa a fost solicitată în mod expres sau Curtea ar fi trebuit să îl aplice într-un proces aflat pe rol. În cazul în care Curtea stabilește că întregul act normativ nu are temei legal, a fost adoptat de o autoritate care nu este competentă în acea materie sau a fost publicat într-o manieră contrară legii, aceasta îl va anula în întregime pe motiv de nelegalitate. În cazul în care actul normativ supus cenzurii a fost deja abrogat la momentul pronunțării deciziei Curții Constituționale și procedurile au fost inițiate *ex officio* sau la sesizarea unei instanțe, a unui tribunal de contencios administrativ independent sau a unui solicitant care invocă încălcarea directă a drepturilor sale personale prin nelegalitatea actului normativ în litigiu, Curtea trebuie să se pronunțe asupra nelegalității acestuia.

Așadar, anularea unui act normativ austriac este pronunțată fie la cerere, fie *ex officio*, de către instanța de control constituțional, spre deosebire de alte sisteme de drept din Europa, unde, în mod obișnuit, partajarea competențelor între instanțele de contencios administrativ și instanța constituțională se face în funcție de emitentul actului oficial cenzurat – Parlamentul (caz în care, de regulă, competența aparține tribunalelor constituționale), respectiv celelalte autorități publice care emit acte administrative cu caracter individual sau normativ (unde competența aparține instanțelor de contencios administrativ, cu excepția actelor emise în cadrul procedurilor judiciare care au alt regim juridic în mod obișnuit, și anume sunt supuse cenzurii judecătorești pe ierarhia căilor de atac).

Curtea Constituțională se pronunță asupra nelegalității hotărârilor privind republicarea unei legi (tratat de stat) la sesizarea unei instanțe, a unui tribunal de contencios administrativ independent sau a Oficiului Federal de Licitații. Curtea se pronunță fie dacă este sesizată prin cerere, fie *ex officio*.

Conform art. 140 din Constituția austriacă, Curtea Constituțională trebuie să se pronunțe asupra neconstituționalității legilor federale sau la nivel de land, la sesizarea Curții Supreme, a unei instanțe de apel competente, a unui tribunal de contencios administrativ independent, a Curții Federale Administrative.

Curtea Constituțională are competență de soluționare și asupra neconstituționalității legilor landurilor, la sesizarea Guvernului Federal și, în mod similar, asupra neconstituționalității legilor federale, la sesizarea Guvernului unui land, a unei treimi dintre membrii Consiliului Național sau a unei treimi dintre membrii Consiliului Federal. Legea constituțională a unui land poate prevedea că dreptul de a sesiza Curtea Constituțională cu privire la neconstituționalitatea legilor landului aparține unei treimi dintre membrii Dietei. Curtea se pronunță, de asemenea, asupra neconstituționalității legilor în cazul în care o cerere invocă încălcarea directă a drepturilor individuale prin această neconstituționalitate, în măsura în care legea a devenit aplicabilă pentru solicitant în absența pronunțării unei hotărâri judecătorești sau a emiterii unei decizii.

Instanța constituțională austriacă se pronunță și asupra legalității tratatelor.

Art. 141 enumeră alte competențe speciale ale Curții Constituționale, după cum urmează: contestațiile având ca obiect alegerea Președintelui Federal și alegerile pentru organismele reprezentative generale, Parlamentul European și autoritățile constitutive (organele reprezentative) ale asociațiilor profesionale statutare; contestațiile având ca obiect alegerile pentru Guvernul unui land și pentru autoritățile municipale cărora li se încredințează puterea executivă, precum și alte cazuri ce atrag competența tribunalului constituțional austriac (mare parte dintre aceste atribuții sunt din categoria celor specifice instanțelor de judecată, de regulă ale instanțelor de contencios administrativ).

Curtea admite o contestație electorală în cazul în care nelegalitatea invocată în fața sa a fost dovedită și a influențat rezultatul alegerilor.

Legea federală organică stabilește condițiile în care Curtea Constituțională se pronunță asupra contestațiilor având ca obiect rezultatele inițiativelor populare, ale consultărilor populației sau ale referendumurilor.

Potrivit art. 142, acțiunile judiciare, care au ca obiect responsabilitatea constituțională a autorităților supreme la nivel federal și de land pentru încălcarea culpabilă a legii în exercitarea funcțiilor lor, pot fi formulate împotriva Președintelui Federal pentru încălcarea Constituției federale, în baza deciziei Adunării Federale, împotriva membrilor Guvernului Federal și autorităților care au același statut în ce privește responsabilitatea, pentru încălcarea legii, în baza deciziei Consiliului Național, precum și în multe alte situații punctuale, enumerate limitativ de norma constituțională.

Se poate introduce o acțiune împotriva persoanelor enumerate de textul constituțional menționat mai sus, inclusiv pentru fapte care pot face obiectul unei proceduri penale, care au legătură cu funcția exercitată de persoana care urmează a fi acuzată. În acest caz, competența aparține exclusiv Curții Constituționale, iar anchetele și judecarea cauzelor în curs de desfășurare la nivelul parchetelor

sau instanțelor penale de drept comun se transferă Curții Constituționale. Curtea aplică, în aceste cazuri, procedurile și dreptul penal substanțial reglementate în legislația penală. Aceasta este o competență specială a tribunalului constituțional, având ca argument principal ideea de a asigura aplicarea unor proceduri instrumentate de Curtea cu cea mai înaltă competență jurisdicțională, fiind exclusiv determinată de calitatea persoanelor cercetate și judecate, de funcțiile publice înalte ale acestora.

Procedura de selecție pentru membrii Curții Constituționale este reglementată de art. 147, care menționează și anumite restricții privind eligibilitatea judecătorilor săi. Curtea Constituțională este compusă dintr-un Președinte, un Vicepreședinte, 12 membri ordinari și șase membri supleanți. Președintele, Vicepreședintele, șase membri ordinari și trei membri supleanți sunt numiți de Președintele Federal la recomandarea Guvernului Federal; acești membri și membrii supleanți vor fi selectați din rândul judecătorilor, al funcționarilor administrativi și al profesorilor de drept. Ceilalți șase membri și ceilalți trei membri supleanți sunt desemnați de Președintele Federal în baza propunerilor înaintate de Consiliul Național cu privire la trei membri și doi membri supleanți și de Consiliul Federal în legătură cu trei membri și un membru supleant.

Președintele, Vicepreședintele și ceilalți membri și membri supleanți trebuie să fi absolvit studii juridice sau studii de drept și științe politice și să fi deținut, timp de cel puțin zece ani, o funcție care să presupună absolvirea acestor studii.

Constituția austriacă stabilește categoriile de persoane care nu pot deține calitatea de membru al Curții Constituționale: membrii Guvernului Federal, ai unui Guvern al unui land, membrii unui organ general reprezentativ sau ai Parlamentului European; în cazul membrilor unui organ general reprezentativ sau ai Parlamentului European aleși pentru o legislatură sau un mandat cu durată determinată, această incompatibilitate continuă până la expirarea mandatului respectiv. Nici persoanele angajate de partide sau care exercită o funcție în cadrul unui partid politic nu pot deține calitatea de membru al Curții Constituționale.

Persoanele care, pe parcursul ultimilor cinci ani, au exercitat una dintre funcțiile enumerate expres în textul constituțional, nu pot fi numite în funcția de Președinte sau Vicepreședinte al Curții Constituționale. În cazul în care un membru sau un membru supleant nu dă curs unui număr de trei solicitări consecutive de a participa la o ședință a Curții Constituționale și nu oferă un motiv întemeiat, Curtea va constata formal acest fapt după audierea declarației sale. Constatarea acestui fapt va conduce la pierderea calității de judecător sau a statutului de membru supleant.

Art. 148 impune adoptarea unei legi federale speciale care să conțină norme privind organizarea și funcționarea Curții, iar regulamentul intern de organizare și funcționare a tribunalului constituțional se adoptă, în baza acestei legi, de către însăși Curtea Constituțională.

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Constituţia Republicii Austria[1]

CAPITOLUL I
Dispoziţii generale. Uniunea Europeană

Secţiunea A: Dispoziţii generale

Art. 1

Austria este republică democrată. Suveranitatea sa emană de la popor.

Art. 2

1. Austria este stat federal.

2. Statul federal este format din landurile autonome Burgenland, Carintia, Austria Inferioară, Austria Superioară, Salzburg, Stiria, Tirol, Vorarlberg şi Viena.

3. Modificările structurii landurilor sau o restrângere a implicării landurilor prevăzută în prezentul articol şi la articolul 3 sunt stabilite, de asemenea, prin reglementări constituţionale ale landurilor.

Art. 3

1. Teritoriul federal include teritoriile landurilor federale.

2. Tratatele de stat prin care se modifică graniţele federale pot fi încheiate numai cu aprobarea landurilor afectate.

3. Modificările graniţelor în cadrul teritoriului federal se stabilesc prin legi speciale ale Federaţiei şi landurilor afectate. Graniţele din cadrul teritoriului federal se aprobă prin legile speciale ale landurilor afectate.

4. Deciziile Consiliului Naţional cu privire la modificările graniţelor în conformitate cu alineatele 2 şi 3, în măsura în care acestea nu vizează aprobarea graniţelor, se adoptă în prezenţa a cel puţin jumătate din membrii săi şi cu o majoritate de două treimi din voturile celor prezenţi.

Art. 4

1. Teritoriul federal este o zonă uniformă din punct de vedere monetar, economic şi vamal.

---

[1] Adoptată la data de 1 mai 1929 (modificarea Constituţiei din data de 1 octombrie 1920).
Intrare în vigoare – 1 ianuarie 1930 prin Legea nr. 1/1930.
Ultimele revizuiri – 2013, prin Legea nr. 164/2013 din data de 2 august 2013 şi legile nr. 101/2014 şi 102/2014, publicate în Monitorul Oficial al Republicii Austria.

BOUMA CONSTITUTIONAL LAW UNIVERSITY LIBRARY

2. Este interzisă instituirea unor limite vamale intermediare sau a altor restricții de circulație pe teritoriul federal.

Art. 5

1. Capitala federală și sediul autorităților federale supreme se află la Viena.

2. Pe durata unor circumstanțe extraordinare, la cererea Guvernului Federal, Președintele Federației poate stabili sediul autorităților federale supreme într-o altă locație de pe teritoriul federal.

Art. 6

1. Republica Austria se caracterizează prin tratamentul egal al tuturor cetățenilor.

2. Cetățenii austrieci sunt cetățeni ai landului în care aceștia au domiciliul; legislația landurilor poate prevedea, prin excepție, că și acei cetățeni care au reședință într-un anumit land sunt cetățeni ai acelui land.

3. Domiciliul unei persoane se află în locul în care aceasta s-a stabilit cu intenția, demonstrabilă sau decurgând din circumstanțe, de a conferi acelui loc calitatea de centru al relațiilor sale sociale. În cazul în care această cerință este îndeplinită de mai mult de un domiciliu, ținându-se seama, în ansamblu, de relațiile profesionale, economice și sociale ale unei persoane, persoana în cauză va desemna ca domiciliu al său locuința cu care are cea mai semnificativă relație.

4. Cu privire la organizarea alegerilor pentru Președintele Federației, pentru organele reprezentative și pentru Parlamentul European, alegerea primarului de cei competenți să aleagă Consiliul Municipal, dar și la organizarea de referendumuri, plebiscite și sondaje de opinie în temeiul Constituției federale sau al Constituțiilor landurilor, precum și în privința participării directe a celor competenți să aleagă Consiliul Municipal în gestionarea lucrărilor din propria lor sferă de competență a localității, pentru durata detenției sau a arestului în sensul Actului Constituțional Federal cu privire la protejarea libertății persoanei, Gazeta Federală de Drept nr. 684/1988, ultimele reședințe, în afară de locul de arest sau detenție, sau ultima reședință principală, în afară de locul de arest sau detenție, înainte de detenție sau arest se consideră reședințele, respectiv reședința principală a persoanei deținute sau arestate.

Art. 7

1. Toți cetățenii sunt egali în fața legii. Privilegiile în virtutea originii, sexului, averii, clasei sau religiei sunt interzise. Nimeni nu poate fi discriminat din cauza dizabilității sale. Republica (Federația, landurile și localitățile) se obligă să asigure tratamentul egal al persoanelor cu dizabilități și al persoanelor fără dizabilități în toate sferele vieții cotidiene.

2. Federația, landurile și localitățile aderă la principiul egalității între bărbați și femei. Sunt permise măsurile de promovare a egalității între femei și bărbați, în special prin eliminarea inegalităților existente.

3. Se pot aplica denumiri oficiale astfel încât acestea să indice sexul titularului funcției. Același principiu se aplică și în cazul titlurilor, al diplomelor universitare și al descrierilor ocupațiilor.

4. Exercitarea liberă a drepturilor politice este garantată angajaților din sistemul public, inclusiv membrilor armatei federale.

Art. 8

1. Limba germană este limba oficială a Republicii, respectând drepturile acordate prin legea federală minorităților lingvistice.

2. Republica (Federația, landurile și localitățile) își exprimă adeziunea cu privire la dezvoltarea diversității sale lingvistice și culturale, exprimată prin intermediul grupurilor etnice autohtone. Limba, cultura, existența și conservarea acestor grupuri etnice sunt respectate, protejate și sprijinite.

3. Limbajul semnelor este recunoscut ca limbaj independent, potrivit legii.

Art. 8a

1. Culorile Republicii Austria sunt roșu și alb. Drapelul este compus din trei benzi orizontale cu lățime egală, cea din mijloc fiind albă, iar cea de sus și cea de jos fiind roșii.

2. Stema Republicii Austria (stema federală) reprezintă un vultur negru descătușat, cu un singur cap, cu picioare aurite și cu limbă roșie. Pe pieptul său se află un scut roșu, intersectat de un element argintiu. Vulturul poartă pe cap o coroană cu aspect mural, cu trei creneluri vizibile. De gheare atârnă un lanț de fier rupt. În gheara dreaptă, vulturul ține o seceră aurită cu lama înspre interior, iar în gheara stângă, acesta ține un ciocan aurit.

3. Legea federală include prevederi detaliate, în special cu privire la protejarea culorilor, a stemei și a sigiliului Republicii.

Art. 9

1. Regulile de drept internațional general recunoscute fac parte integrantă din dreptul federal.

2. În baza legii sau a unui tratat de stat aprobat în conformitate cu articolul 50, alineatul 1, se pot transfera competențe federale specifice către alte state sau organizații interguvernamentale. În același mod se poate reglementa activitatea agenților statelor străine sau ai organizațiilor interguvernamentale în Austria și activitatea agenților austrieci în străinătate și se poate prevedea transferul competențelor federale unice ale altor state sau ale organizațiilor interguvernamentale către agenții austrieci. În acest cadru, se poate prevedea că agenții austrieci se vor supune autorității agenților altor state sau ai organizațiilor interguvernamentale sau că agenții altor state sau cei internaționali se vor supune autorității agenților austrieci.

Art. 9a

1. Austria adoptă o strategie globală în ce privește apărarea națională. Obiectivul acesteia este menținerea independenței teritoriului federal, precum

și inviolabilitatea și unitatea acestuia, în special în ce privește menținerea și apărarea neutralității permanente. În acest cadru, instituțiile constituționale și capacitatea de funcționare a acestora, precum și libertățile democratice ale rezidenților vor fi, de asemenea, protejate și apărate împotriva unor atacuri armate din exterior.

2. Apărarea teritoriului național include apărarea militară, protecția integrității populației, protecția civilă și economică.

3. Toți cetățenii de sex masculin au obligația de a efectua serviciul militar. Cetățenii de sex feminin pot efectua serviciul militar în mod voluntar în cadrul armatei federale în calitate de soldați și au dreptul de a înceta acest serviciu.

4. Persoanele care, din motive de conștiință, refuză să îndeplinească obligația de serviciu militar și sunt scutite de această obligație, vor efectua un serviciu civil alternativ.

Art. 10

1. Federația are competențe legislative și executive în următoarele domenii:
   1. Constituția federală, în special alegerea membrilor Consiliului Național și referendumurile prevăzute de Constituția federală; Curtea Constituțională; Curtea Administrativă, cu exceptia organizării curților administrative de la nivelul landurilor;
   1.a. alegerile pentru Parlamentul European; alegerile pentru grupurile de acțiune Europene;
   2. afacerile externe, inclusiv reprezentarea politică și economică în legătură cu alte țări, în special încheierea de tratate internaționale, respectând competența landurilor în conformitate cu articolul 16, alineatul 1; demarcarea frontierelor; comerțul cu bunuri și animale cu alte țări; regimul vamal;
   3. reglementarea și controlul intrărilor și ieșirilor de pe teritoriul federal; imigrația și emigrația; pașapoartele; interzicerea rezidenței, expulzarea și deportarea; azilul; extrădarea;
   4. finanțele federale, în special impozitele care sunt colectate exclusiv sau parțial pentru Federație; monopolurile;
   5. sistemul monetar, de creditare, bancar și bursele de valori; sistemul de mărimi fizice și unități de măsură, standarde și marcare;
   6. dreptul civil, inclusiv normele privind asocierea economică, însă cu excepția reglementărilor referitoare la tranzacțiile imobiliare cu cetățeni străini și tranzacțiile cu proprietăți imobiliare construite sau care urmează a fi construite. Acestea sunt supuse restricțiilor impuse de autoritățile administrative, inclusiv dobândirea legală de bunuri în urma decesului de către persoane din afara cercului de moștenitori legali; aspectele legate de fondurile private; dreptul penal, cu excepția dreptului penal administrativ și procedurii penale administrative

în domenii care se încadrează în sfera autonomă de competență a landurilor; înfăptuirea justiției; instituțiile pentru protecția societății împotriva unor persoane si grupări infracționale periculoase; dreptul de autor; presa; exproprierea, în măsura în care aceasta nu privește materii incluse în sfera autonomă de competență a landurilor; notari, avocați și profesii conexe;

7. menținerea păcii, a ordinii și a securității, inclusiv extinderea asistenței de bază în general, însă cu excluderea problemelor de siguranță publică locală; dreptul de asociere și de întrunire; starea civilă, inclusiv înregistrarea nașterilor, căsătoriilor și deceselor și schimbarea numelui; serviciul de poliție pentru cetățenii străini și înregistrarea reședinței acestora; armament, muniție și explozivi și regimul armelor de foc;
8. comerț și industrie; reclamele făcute public și brokerajul comercial; restrângerea concurenței neloiale; brevete și protecția desenelor, a mărcilor și a altor descrieri ale mărfurilor; consilierii în proprietate industrială; construcțiile civile; camerele de comerț și industrie; înființarea asociațiilor profesionale, în măsura în care acestea sunt reprezentative la nivelul întregului teritoriu federal, însă cu excepția celor din domeniul agriculturii și silviculturii;
9. transportul feroviar, transportul aerian și cel naval, în măsura în care ultimul dintre acestea nu intră în domeniul de aplicare al articolului 11; circulația rutieră; drumurile declarate, prin lege federală, autostrăzi federale ca urmare a importanței acestora pentru traficul de tranzit, cu excepția poliției autostrăzilor; poliția fluvială și navală, în măsura în care acestea nu intră în domeniul de aplicare al articolului 11; sistemul poștal și de telecomunicații; studiile de impact asupra mediului pentru proiectele referitoare la aceste domenii, în cazurile în care se anticipează efecte semnificative asupra mediului;
10. mineritul; silvicultura, inclusiv transportul prin plutirea materialului lemnos; drepturile privind apa; controlul și conservarea apelor pentru devierea sigură a inundațiilor sau pentru transportul naval și transportul flotabil; corectarea torenților; construirea și întreținerea căilor navigabile; reglementarea și standardizarea instituțiilor din domeniul energiei electrice și a centralelor electrice, precum și măsurile de siguranță în acest domeniu; prevederile privind transportul de energie electrică, în măsura în care acesta vizează teritoriul a două sau mai multe landuri; motoarele cu aburi și alte motoare acționate electric; topografia;
11. legislația muncii, în măsura în care aceasta nu intră în domeniul de aplicare al articolului 12; asigurările sociale și contractuale; camerele pentru lucrători și angajații salariați, cu excepția celor din domeniul agriculturii și silviculturii;

12. sănătatea publică, cu excepția serviciilor de pompe funebre și a serviciilor municipale de prim-ajutor și salubritate, însă numai supravegherea sanitară a spitalelor, a centrelor de îngrijire și asistență, a stațiunilor de tratament și a resurselor curative naturale; măsurile de contracarare a factorilor periculoși pentru mediu prin depășirea limitelor de emisie; menținerea curățeniei aerului, respectând competența landurilor în legătură cu instalațiile de încălzire; eliminarea deșeurilor periculoase, însă, în ce priveste alte categorii de deșeuri, numai în măsura în care este necesară adoptarea unor reglementări uniforme; domeniul veterinar; nutriția, inclusiv inspecția produselor alimentare; reglementarea tranzacțiilor comerciale cu semințe și plante, nutreț și îngrășăminte, precum și cu conservanți pentru plante și cu aparatură de securitate pentru plante, inclusiv reglementarea procedurilor de admitere în cazul semințelor și a plantelor;
13. serviciile de arhivare și bibliotecă în scopuri științifice și de specialitate; colecțiile și instituțiile federale din domeniul artelor și al științelor; teatrele federale, cu excepția aspectelor legate de construcții; conservarea monumentelor; cultele religioase; recensămintele, precum și alte activități de statistică – care permit landurilor să desfășoare pe propriul teritoriu orice tip de activitate statistică – în măsura în care acestea nu servesc doar interesele unui singur land; fondurile și fundațiile, în cazul în care scopurile acestora depășesc sfera de interes a unui singur land și acestea nu au fost până în prezent administrate autonom de către landuri;
14. organizarea și comanda poliției federale; stabilirea condițiilor privind înființarea și organizarea altor forțe de protecție, cu excepția jandarmeriilor municipale; stabilirea condițiilor privind înarmarea forțelor de protecție și dreptul acestora de utilizare a armelor.
15. domeniul militar; serviciul civil; daunele de război și măsurile de asistență pentru bunăstarea combatanților și a urmașilor acestora; îngrijirea cimitirelor militare; măsurile necesare, din cauza sau ca urmare a unui război, pentru a asigura desfășurarea uniformă a activităților economice, în special în legătură cu aprovizionarea populației cu bunuri de primă necesitate;
16. înființarea autorităților federale și a altor agenții federale; statutul și drepturile de reprezentare ale angajaților federali;
17. politica socială privind populația, în măsura în care aceasta se referă la acordarea alocațiilor pentru copii și la crearea unui sistem de egalizare a sarcinilor pentru familii;
18. Abrogat.

2. Prin legile federale cu privire la dreptul la succesiune în cazul proprietăților agricole indivize, precum și prin legile federale adoptate în conformitate

cu alineatul 1, punctul 10 de mai sus, adunările legislative ale landurilor pot fi împuternicite să adopte norme de aplicare a unor prevederi individuale care trebuie să fie indicate în mod expres. Prevederile articolului 15, alineatul 6, se aplică prin analogie acestor legi ale landurilor. Executarea legilor de punere în aplicare adoptate în aceste cazuri revine Federației, însă regulamentele de aplicare, în măsura în care acestea se referă la normele de punere în aplicare ale legii landului, necesită consultarea prealabilă a guvernului landului în cauză.

3. Înainte de încheierea tratatelor care, în sensul articolului 16, impun măsuri de punere în aplicare sau afectează în alt fel sfera autonomă de competență a landurilor, Federația trebuie să acorde landurilor posibilitatea de a-și exprima opinia. În cazul în care Federația se află în posesia unui punct de vedere identic formulat de landuri, aceasta este obligată să țină seama de opinia landurilor la momentul încheierii tratatului de stat. Federația nu este obligată să țină seama de punctele de vedere ale landurilor decât în cazul existenței unor motive imperioase de politică externă; Federația informează de îndată landurile cu privire la aceste motive.

4. Abrogat.

5. Abrogat.

6. Abrogat.

Art. 11

1. Federația are competențe legislative, iar landurile au competențe executive în următoarele domenii:

1. cetățenia;
2. asociațiile profesionale, în măsura în care acestea nu intră în domeniul de aplicare al articolului 10, însă cu excepția celor din domeniul agriculturii și silviculturii, precum și a celor din domeniul serviciilor de orientare alpină și al serviciilor oferite de instructorii de ski și al celor oferite de instructorii de sport care sunt de competența autonomă a landurilor;
3. locuințele sociale, cu excepția promovării construcției de locuințe și a reabilitării locuințelor;
4. poliția rutieră;
5. salubritatea;
6. transportul naval intern, în legătură cu licențele de transport, facilitățile de transport și măsurile obligatorii privind aceste facilități, în măsura în care nu se aplică Dunării, Lacului Constance, Lacului Neusiedl și porțiunilor de graniță ale altor ape de frontieră; poliția fluvială și navală pe apele interioare, cu excepția Dunării, a Lacului Constance, a Lacului Neusiedl și a porțiunilor de graniță ale altor ape de frontieră;
7. studiile de impact asupra mediului pentru proiectele referitoare la aceste domenii, în cazurile în care se anticipează efecte semnificative

asupra mediului; aprobarea acestor proiecte, în măsura în care se consideră că este necesară adoptarea unor reglementări uniforme.

8. protecția animalelor, în măsura în care aceasta nu este de competența legislației federale în conformitate cu alte reglementări, cu excepția vânătorii sau a pescuitului.

2. În măsura în care se consideră că este necesară adoptarea unor reglementări uniforme în domeniile privind procedura administrativă, prevederile generale de drept penal administrativ, procedura penală administrativă și executarea administrativă, chiar și în cazurile în care competența legislativă revine landurilor, în special în ce privește impozitarea, legea federală asigură reglementarea; legile federale sau legile landurilor care stabilesc sferele specifice de administrare pot include dispoziții derogatorii, numai în cazul în care acestea sunt necesare pentru a asigura reglementarea optimă.

3. Regulamentele de aplicare cu privire la legile federale enumerate la alineatele 1 și 2 de mai sus se adoptă de către Federație, cu excepția cazurilor în care aceste legi prevăd altfel. Modalitatea de publicare a regulamentelor de aplicare, adoptate de landuri în domeniile specificate la alineatul 1, punctele 4 și 6 de mai sus, în temeiul autorizării legii federale, este prevăzută de legea federală.

4. Aplicarea legilor adoptate în conformitate cu alineatul 2 și a regulamentelor de aplicare emise în legătură cu acestea revine Federației sau landurilor, în funcție de competența executivă a Federației sau a landurilor cu privire la obiectul procedurii.

5. Legile federale pot stabili limite uniforme de emisie pentru poluanții atmosferici, în măsura în care este necesară adoptarea unor reglementări uniforme. Acestea nu pot fi depășite prin reglementările federale și ale landurilor prevăzute pentru sectoarele individuale de administrare.

6. În măsura în care se consideră că este necesară adoptarea unor reglementări uniforme, legea federală va reglementa procedura de participare a cetățenilor cu privire la proiectele care urmează a fi guvernate de legea federală, participarea la procedurile administrative ulterioare procedurii de participare a cetățenilor și luarea în considerare a rezultatelor în urma procedurii de participare a cetățenilor la momentul emiterii acordurilor necesare cu privire la proiectele respective, precum și aprobarea proiectelor specificate la articolul 10, alineatul 1, punctul 9. Dispozițiile alineatului 4 se aplică în vederea punerii in executare a acestor reglementări.

7. În domeniile menționate la alineatul 1, punctele 7 și 8, Guvernul Federal și ministerele federale individuale au următoarele competențe față de Guvernul unui land:

1. prerogativa de a verifica, prin intermediul agențiilor federale, documentele emise de autoritățile landurilor;
2. prerogativa de a solicita transmiterea de rapoarte privind aplicarea legilor și regulamentelor adoptate de Federație;

3. prerogativa de a solicita toate informațiile necesare privind aplicarea unui proiect legislativ, în vederea pregătirii adoptării legilor și regulamentelor de Federație;
4. prerogativa de a solicita, în anumite cazuri, informații și prezentarea de documente, în măsura în care aceasta este necesară în vederea exercitării altor prerogative.

Art. 12

1. Federația are competențe legislative în domeniile principale, iar landurile au competențe de adoptare a legilor de aplicare și competențe executive în legătură cu:
   1. asistența socială; politica privind populația, în măsura în care aceasta nu intră în domeniul de aplicare al articolului 10; instituțiile sociale publice și de asistență socială; ajutoarele sociale acordate mamelor, copiilor și tinerilor; spitalele și centrele de îngrijire medicală; cerințele ce urmează a fi impuse din motive de sănătate în legătură cu stațiunile de tratament, sanatoriile și centrele de sănătate; resursele curative naturale;
   2. instituțiile publice, pentru soluționarea disputelor în afara instanței;
   3. reforma funciară, în special măsurile de comasare a terenurilor și de retrocedare;
   4. protecția plantelor împotriva bolilor și a dăunătorilor;
   5. aspectele legate de energia electrică, în măsura în care acestea nu intră în domeniul de aplicare al articolului 10;
   6. legislația muncii și protecția lucrătorilor și a angajaților, în măsura în care acestea vizează lucrătorii și angajații din domeniul agricol și silvic.
2. Legile fundamentale și prevederile fundamentale din legislația federală vor fi desemnate în mod expres ca atare.

Art. 13

1. Competențele Federației și ale landurilor în materie fiscală vor fi prevăzute de o lege constituțională federală specială („Legea constituțională a finanțelor").
2. Federația, landurile și localitățile trebuie să urmărească asigurarea unui echilibru general și a unor bugete echilibrate sustenabile în desfășurarea activităților economice ale acestora. Acestea trebuie să țină seama de aceste obiective în cadrul activității de întocmire a bugetelor.
3. Federația, landurile și localitățile trebuie să urmărească respectarea egalității de șanse și tratament între femei și bărbați în cadrul activității de întocmire a bugetelor.

Art. 14

1. Federația deține competența legislativă și executivă în materia învățământului și a educației in probleme referitoare la căminele pentru elevi și studenți, cu

excepția cazului în care prezenta Constituție prevede altfel. Aspectele reglementate de articolul 14a nu intră în domeniul învățământului și al educației în sensul prezentului articol.

2. Federația deține competența legislativă, iar landurile dețin competența executivă în legătură cu aspecte referitoare la codul privind statutul personalului didactic și drepturile de reprezentare ale cadrelor didactice din școlile publice obligatorii, cu excepția cazului în care alineatul 4 litera a de mai jos prevede altfel. Aceste legi federale pot autoriza legislativele landurilor să adopte norme de aplicare pentru prevederi individuale exprese si de strictă aplicare; prevederile articolului 15, alineatul 6, se aplică prin analogie în aceste cazuri. Federația adoptă regulamentele de aplicare cu privire la aceste legi federale, cu excepția cazului în care prezentul document prevede altfel.

3. Federația are competențe legislative în privința principiilor, iar landurile au competențe de adoptare a legilor de aplicare și competențe executive în legătură cu:

a. compunerea și dispunerea organelor colegiale care urmează a fi constituite în cadrul autorităților federale de învățământ de la nivelul landurilor și al districtelor politice, inclusiv numirea și remunerarea membrilor acestora;

b. cadrul de organizare (structura, formele de organizare, înființarea, susținerea, desființarea, districtele locale, numărul de elevi și perioadele de învățământ) al școlilor publice obligatorii;

c. cadrul de organizare al căminelor pentru elevi susținute din fonduri publice, destinate exclusiv sau în principal elevilor școlilor obligatorii;

d. calificările profesionale ale educatorilor și asistenților educaționali care urmează a fi angajați de landuri, localități sau asociații municipale la centrele și căminele pentru elevi, destinate exclusiv sau în principal elevilor școlilor obligatorii.

4. Landurile au competențe legislative și executive în următoarele materii:

a. competența autorităților de a exercita prerogativa de serviciu în legătură cu cadrele didactice din cadrul școlilor publice obligatorii, în baza legilor adoptate în temeiul alineatului 2 de mai sus; legile landurilor vor prevedea că autoritățile federale de învățământ din cadrul landurilor și al districtelor politice trebuie să participe la procedurile de numire, la alte proceduri de selecție pentru ocuparea posturilor, precum și la procedurile de atribuire, eligibilitate și disciplinare. Participarea la procedurile de numire, la alte proceduri de selecție pentru ocuparea posturilor, precum și la procedurile de atribuire va include, în toate situațiile, un drept de nominalizare din partea autorității federale de învățământ de nivel primar;

b. sistemul de grădinițe și sistemul de centre de zi.

5. Prin derogare de la prevederile alineatelor 2 – 4 de mai sus, Federația are competențe legislative și executive în următoarele domenii:

a. școlile publice pentru practică pedagogică, grădinițele pentru practică pedagogică, centrele de zi pentru practică pedagogică și căminele de elevi pentru practică pedagogică de pe lângă o școală publică, în scopul realizării instruirii practice, în conformitate cu prevederile programei de învățământ;

b. căminele pentru elevi susținute din fonduri publice, destinate exclusiv sau în principal elevilor școlilor pentru practică pedagogică menționate la litera a de mai sus;

c. statutul personalului didactic și drepturile de reprezentare ale cadrelor didactice, ale asistenților educaționali și ale educatorilor din cadrul instituțiilor publice menționate la literele a și b de mai sus.

5a. Valorile fundamentale ale învățământului sunt democrația, umanitatea, solidaritatea, pacea și dreptatea, precum și onestitatea și toleranța față de oameni, în baza cărora acesta asigură pentru întreaga populație, independent de origine, situație socială și financiară, un nivel educațional maxim, protejând și dezvoltând permanent calitatea optimă. În cadrul unei colaborări de tip parteneriat între elevi, părinți și cadre didactice, copiilor și tinerilor li se va da posibilitatea să se dezvolte intelectual, psihic și fizic la un nivel optim pentru a le permite să devină persoane sănătoase, încrezătoare în sine, fericite, orientate spre performanță, conștiincioase, talentate și creative, capabile să își asume responsabilitatea pentru propria persoană, pentru alte persoane, pentru mediul înconjurător și generațiile viitoare, cu valori sociale, religioase și morale. Tinerii vor fi îndrumați spre gândire independentă și înțelegere socială, spre deschidere față de ideile politice, religioase și de ideologiile altor persoane și pentru a deveni capabili să participe la viața culturală și economică a Austriei, a Europei și a lumii și pentru a participa la misiunile comune ale omenirii, prețuind libertatea și pacea, în conformitate cu propriul parcurs de dezvoltare și de educație.

6. Școlile sunt instituții în care elevii vor fi educați colectiv, în conformitate cu o programă de învățământ comprehensivă stabilită și în care se are în vedere un obiectiv educațional comprehensiv în ce privește împărtășirea cunoștințelor și deprinderea abilităților. Școlile publice sunt acele școli înființate și susținute de autoritățile prevăzute de lege. Federația este autoritatea prevăzută de lege, în măsura în care Federația are competențe legislative și executive în legătură cu aspecte referitoare la înființarea, susținerea și desființarea școlilor publice. Landul sau, în conformitate cu prevederile legale ale landurilor, localitatea sau asocierea municipală este autoritatea prevăzută de lege în măsura în care landul are competențe legislative sau de aplicare a legii și competențe executive în legătură cu aspecte referitoare la înființarea, susținerea și desființarea școlilor publice. Școlile publice sunt accesibile tuturor, indiferent de origine, sex, rasă, avere, clasă, limbă și religie și în alte privințe în limitele cerințelor legale. Aceleași principii se aplică, prin analogie, grădinițelor, centrelor de zi și căminelor pentru elevi.

6a. Legislația trebuie să prevadă un sistem de învățământ diferențiat, organizat în conformitate cu programul educațional, cel puțin în școlile generale și școlile profesionale, și în conformitate cu nivelul de educație din cadrul școlilor primare și secundare, cu asigurarea unei diferențieri corespunzătoare suplimentare pentru școlile secundare.

7. Școlile private se deosebesc de școlile publice; acestea dobândesc statutul de școală publică în conformitate cu prevederile legale.

7a. Durata învățământului obligatoriu este de minimum nouă ani, existând, de asemenea, o durată a învățământului profesional obligatoriu.

8. În materii care, în conformitate cu alineatele 2 și 3, intră în sfera de competență executivă a landurilor, Federația are dreptul de a obține informații cu privire la respectarea legilor și regulamentelor emise în baza acestor alineate și poate delega, în acest scop, funcționari în cadrul școlilor și al căminelor pentru elevi. În cazul în care se observă deficiențe, Guvernatorul poate primi instrucțiuni (articolul 20, alineatul 1) în vederea remedierii acestor deficiențe într-un termen corespunzător. Guvernatorul va asigura remedierea deficiențelor în conformitate cu prevederile legale și, în vederea îndeplinirii acestor instrucțiuni, va utiliza toate mijloacele de care dispune în calitate de autoritate care acționează în numele landului în sfera sa autonomă de competență.

9. Normele cu caracter general din articolele 10 și 21, referitoare la alocarea competențelor legislative și executive cu privire la condițiile de lucru Federației, landurilor, localităților și asociațiilor de localități, se aplică în privința statutului cadrelor didactice, asistenților educaționali și educatorilor, cu excepția cazului în care alineatele anterioare prevăd altfel. Aceleași norme se aplică și drepturilor de reprezentare ale cadrelor didactice, ale asistenților educaționali și ale educatorilor.

10. În domenii referitoare la învățământul gratuit și la relația dintre învățământ și biserici (societăți religioase), inclusiv educația religioasă în cadrul unităților de învățământ, Consiliul Național adoptă legi federale numai în prezența a cel puțin jumătate dintre membrii săi și cu o majoritate de două treimi dintre voturile exprimate, în măsura în care nu este vorba de aspecte ce țin de universități sau colegii. Aceeași regulă se aplică în cazul în care nu se ține seama de principiile de la alineatul 6a și în cazul ratificării tratatelor de stat negociate în legătură cu aspectele de mai sus și care se încadrează în categoria prevăzută de articolul 50.

11. Abrogat.

Art. 14a

1. Cu excepția cazului în care următoarele alineate prevăd altfel, landurile au competențe legislative și executive cu privire la școlarizarea în domeniul agricol și silvic, precum și în legătură cu învățământul în domeniul agricol și silvic în ce privește aspectele referitoare la internate și în ce privește aspectele referitoare la

statutul personalului didactic și drepturile de reprezentare ale cadrelor didactice și ale asistenților educaționali din școlile și internatele care intră în domeniul de aplicare al prezentului articol. Aspectele referitoare la învățământul din colegii și facultăți nu sunt incluse în categoria școlarizării din domeniul agricol și silvic.

2. Federația are competențe legislative și executive în următoarele materii:
   a. școlile agricole și silvice secundare și școlile pentru formarea și perfecționarea cadrelor didactice care activează în școli agricole și silvice;
   b. colegiile tehnice pentru formarea lucrătorilor silvici;
   c. colegii tehnice publice agricole și silvice legate organizațional de una dintre școlile publice menționate la literele a și b de mai sus sau de un institut federal de cercetare în domeniul agricol și silvic pentru asigurarea stagiilor practice prevăzute de programele de învățământ;
   d. internatele destinate exclusiv sau în principal pentru elevii școlilor menționate la literele a și c de mai sus;
   e. statutul personalului didactic și drepturile de reprezentare ale cadrelor didactice și ale asistenților educaționali din instituțiile menționate la literele a și d de mai sus;
   f. subvențiile acordate pentru cheltuielile de personal ale școlilor confesionale din domeniul agriculturii și silviculturii;
   g. institutele agricole și silvice federale legate organizațional de o școală agricolă și silvică susținută de Federație pentru asigurarea stagiilor practice prevăzute de programele de învățământ ale acestor școli.

3. Cu excepția situației în care este vorba de aspectele menționate la alineatul 2 de mai sus, Federația are competențe legislative, iar landurile au competențe executive în legătură cu aspecte referitoare la:
   a. educația religioasă;
   b. statutul personalului didactic și drepturile de reprezentare ale cadrelor didactice din cadrul colegiilor tehnice și al școlilor profesionale publice din domeniul agricol și silvic și ale asistenților educaționali din cadrul internatelor susținute din fonduri publice, destinate exclusiv sau în principal pentru elevii acestor școli, însă cu excepția aspectelor ce țin de competența oficială în vederea exercitării prerogativei de serviciu în legătură cu aceste cadre didactice și acești asistenți educaționali.

Legislativele landurilor pot fi autorizate în baza unor legi federale, adoptate în temeiul prevederilor literei b de mai sus, să adopte norme de aplicare pentru reglementări individuale care vor fi specificate cu exactitate; în această privință, prevederile articolului 15, alineatul 6, se aplică prin analogie. Regulamentele de aplicare pentru legile federale vor fi adoptate de către Federație, cu excepția cazurilor în care acestea prevăd altfel.

4. Federația are competențe legislative în privința principiilor, iar landurile au competențe de adoptare a legilor de aplicare și competențe executive:

a. în ce privește școlile profesionale din domeniul agricol și silvic, în legătură cu aspecte referitoare la definirea obiectivelor educative, materiile obligatorii și școlarizarea gratuită, precum și în legătură cu aspecte referitoare la învățământul obligatoriu și transferul de la o școală aflată într-un land la o școală din alt land;
b. în ce privește colegiile tehnice agricole și silvice, în legătură cu aspecte referitoare la definirea condițiilor de admitere, obiectivul educativ, formele de organizare, volumul predării și materiile obligatorii, școlarizarea gratuită și transferul de la o școală aflată într-un land la o școală din alt land;
c. în legătură cu aspecte referitoare la statutul public al școlilor profesionale și al colegiilor de formare private din domeniul agricol și silvic, cu excepția școlilor care se încadrează la alineatul 2, litera b, de mai sus;
d. în ce privește organizarea și competența comitetelor consultative care, în legătură cu aspectele menționate la alineatul 1 de mai sus, participă la activitățile executive ale landurilor.

5. Înființarea institutelor de cercetare și a colegiilor tehnice agricole și silvice specificate la alineatul 2, literele c și g, de mai sus este permisă numai dacă guvernul landului, în care școala profesională sau colegiul tehnic respectiv urmează să aibă sediul, a fost de acord cu aceasta. Acest acord nu este necesar dacă înființarea are legătură cu o școală agricolă și silvică care urmează a fi legată organizațional de o școală de formare și perfecționare a cadrelor didactice și de școli agricole și silvice, în vederea asigurării stagiilor practice prevăzute de programele de învățământ ale acestora.

6. Federația va asigura respectarea reglementărilor adoptate de aceasta în legătură cu aspecte a căror aplicare este de competența landurilor, în conformitate cu alineatele 3 și 4.

7. Prevederile articolului 14, alineatele 5a, 6, 6a, 7, 7a și 9, se aplică prin analogie domeniilor specificate.

8. Articolul 14, alineatul 10, se aplică prin analogie.

Art. 14b

1. Federația are competențe legislative în domeniul licitațiilor publice, în măsura în care acestea nu se supun dispozițiilor alineatului 3.

2. Competențele executive în materiile menționate la alineatul 1:
   1. Aparțin Federației în următoarele cazuri:
      a. atribuirea contractelor de către Federație;
      b. atribuirea contractelor prin intermediul unor fonduri și instituții în sensul articolului 126b, alineatul 1;
      c. atribuirea contractelor de către întreprinderi în sensul articolului 126b, alineatul 2, în cazul în care participația financiară sau influența Federației, determinată de alte măsuri financiare sau

economice sau organizaționale, este cel puțin egală cu participația financiară sau influența landurilor;

d. atribuirea contractelor de către persoane juridice autonome înființate în baza legii federale;

e. atribuirea contractelor de către entități juridice care nu sunt menționate la literele a – d și punctul 2, literele a – d:

aa. finanțate de Federație, în cazul în care contribuția financiară a Federației este cel puțin egală cu cea a landurilor;

bb. care, în ce privește conducerea, sunt controlate de Federație, în măsura în care atribuirea nu face obiectul subpunctului aa sau al punctului 2, litera e, subpunctul aa;

cc. ale căror organe administrative, de conducere sau de supraveghere sunt compuse din membri care au fost numiți de Federație, în cazul în care Federația a numit cel puțin un număr egal de membri precum landurile, în măsura în care atribuirea nu face obiectul subpunctului aa sau bb sau al punctului 2, litera e, subpunctul aa sau bb;

f. atribuirea comună de contracte de către Federație și landuri, în măsura în care aceasta nu face obiectul punctului 1, litera f, precum și atribuirea comună de contracte de către mai multe landuri.

g. atribuirea contractelor de către entități juridice care nu sunt menționate la literele a – f și la punctul 2;

2. Sunt de competența landurilor următoarele:

a. atribuirea contractelor de către landuri, localități și asociațiile de localități;

b. atribuirea contractelor prin intermediul unor fonduri și instituții în sensul articolului 127, alineatul 1, și al articolului 127a, alineatele 1 și 8;

c. atribuirea contractelor de către întreprinderi în sensul articolului 126b, alineatul 2, în măsura în care aceasta nu face obiectul punctului 1, litera c, precum și atribuirea contractelor de către întreprinderi în sensul articolului 127, alineatul 3, și al articolului 127a, alineatele 3 și 8;

d. atribuirea contractelor de către persoane juridice autonome înființate în baza legii landurilor;

e. atribuirea contractelor de către entități juridice care nu sunt menționate la punctul 1, literele a – d, și punctul 2 literele a – d:

aa. finanțate numai de landul respectiv sau împreună cu Federația sau alte landuri, în măsura în care acestea nu fac obiectul punctului 1, litera e, subpunctul aa;

bb. care, în ce privește conducerea sa, sunt controlate de landul respectiv, în măsura în care atribuirea nu face obiectul

BCU IAȘI BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ LIBRARY

punctului 1, litera e, subpunctul aa sau bb, sau subpunctului aa;

cc. ale căror organe administrative, de conducere sau de supraveghere sunt compuse din membri care au fost numiți de land, în măsura în care acestea nu fac obiectul punctului 1, litera e, subpunctele aa – cc, sau subpunctul aa ori bb;

f. atribuirea comună de contracte de către Federație și landuri, în măsura în care aceasta nu face obiectul punctului 1, litera f, precum și atribuirea comună de contracte de către mai multe landuri.

Localitățile sunt considerate, indiferent de numărul de locuitori, entități juridice care, în înțelesul punctului 1, literele b și c, și al punctului 2, literele b și c, intră în sfera de competență a oficiului public de audit. În cadrul punctului 1, literele b, c, e și f, contractanții în înțelesul punctului 1 vor fi alocați Federației, iar contractanții în înțelesul punctului 2 vor fi alocați landului respectiv. În cazul în care, în conformitate cu punctul 2, literele c, e sau f, sunt implicate mai multe landuri, competența executivă depinde de preponderența criteriului care este sau care, în conformitate cu litera respectivă (subpunctul respectiv) a punctului 1, ar fi relevant pentru delimitarea competenței executive a Federației de cea a landurilor, apoi de sediul contractantului, de locul principal de desfășurare a activității contractantului, de sediul (sediul principal) al instituției care atribuie contractul; în cazul în care competența nu poate fi stabilită astfel, este competent landul participant care, la momentul instituirii procedurii de atribuire, deține sau a deținut cel mai recent președinția Consiliului Federal.

3. Landurile au competențe legislative și executive în ceea privește aspectele care țin de reexaminarea cadrului de atribuire a contractelor de către contractanți în înțelesul alineatului 2, punctul 2.

4. Federația va da landurilor posibilitatea de a participa la pregătirea proiectelor de lege în legătură cu aspectele menționate la alineatul 1. Legile federale care urmează a fi adoptate în baza alineatului 1 și care vizează aspecte în legătură cu care landurile au competențe executive pot fi publicate numai în baza aprobării landurilor.

5. Regulamentele de punere în aplicare a legilor federale adoptate în baza alineatului 1 se vor adopta de către Federație, în măsura în care aceste legi nu prevăd altfel. Alineatul 4 se va aplica în conformitate cu aceste regulamente de aplicare.

6. Abrogat.

Art. 15

1. Domeniile care nu sunt date prin Constituția Federală în mod expres în competența exclusivă legislativă și executivă a Federației se află în sfera autonomă de competență a landurilor.

2. În materia administrării siguranței publice la nivel local, menținerea bunelor moravuri și apărarea liniștii publice care afectează exclusiv sau preponderent

interesele comunității locale reprezentate de localitate și care se desfășoară în cadrul granițelor sale locale, Federația deține autoritatea de a supraveghea gestionarea acestor aspecte de către localitate și de a remedia orice deficiențe observate prin transmiterea unor instrucțiuni în acest sens Guvernatorului (articolul 103). În acest scop, Guvernul Federal poate delega autorități de control ale Federației la nivelul localității respective, cu informarea Guvernatorului.

3. Prevederile legislației landurilor în legătură cu teatrele și cinematografele, spectacolele publice, reprezentațiile și spectacolele de divertisment vor atribui directoratelor federale de poliție din cadrul sferei locale de competență a acestora cel puțin supravegherea evenimentelor respective, în măsura în care aceasta nu se extinde asupra operațiunilor tehnice, a poliției care asigură paza clădirilor și a detașamentelor de pompieri, și vor dispune participarea de către administrație la etapa inițială de acordare a autorizațiilor, conform celor prevăzute de această legislație.

4. Măsura în care li se va atribui direcțiilor federale de poliție, în cadrul sferei locale de competență a acestora, responsabilitatea executivă în domeniul poliției rutiere, cu excepția poliției locale de circulație (articolul 118, alineatul 3, punctul 4) și a poliției fluviale și navale de pe Dunăre, Lacul Constance, Lacul Neusiedl și porțiunile de graniță ale altor ape de frontieră, va fi prevăzută de legile corespunzătoare ale Federației și ale landului în cauză.

5. Abrogat.

6. În măsura în care Federația are numai competențe legislative în ceea ce privește principiile, aplicarea detaliată în cadrul stabilit de legea federală revine legislativelor landurilor. Legea federală poate stabili un termen pentru adoptarea legislației de punere în aplicare care, fără acordul Consiliului federal, nu poate fi mai mic de șase luni și nu poate depăși un an. În cazul în care un land nu respectă acest termen, competența de adoptare a legislației de punere în aplicare este transferată Federației. De îndată ce landul a adoptat legislația de punere în aplicare, legislația federală de aplicare își încetează efectele. În cazul în care Federația nu a stabilit principii, legislația landului poate prevedea aceste aspecte. Când Federația a stabilit principiile, prevederile legislației landului trebuie adaptate la legislația federală într-un termen care urmează a fi stabilit de legea federală în acea privință.

7. Abrogat.

8. În legătură cu aspecte rezervate legislației federale în conformitate cu articolele 11 și 12, Federația are dreptul de a controla respectarea reglementărilor pe care le adoptă.

9. În cadrul domeniului de aplicare al legislației acestora, landurile sunt autorizate să introducă prevederi necesare de drept penal și civil pentru a reglementa relații sociale ce intră in competența sa de legiferare.

10. Legislația landurilor care modifică sau stabilește un cadru nou în legătură cu organizarea existentă a administrației publice ordinare a landurilor poate fi publicată numai cu acordul Guvernului Federal. Într-o astfel de legislație a

landurilor cu cooperarea transfrontalieră a autorităților administrative districtuale, incluzând orașe cu statut propriu (articolul 116, alineatul 3) în special, poate fi dispus transferul de competență a autorităților:

1. dacă privește proceduri ce nu sunt folosite frecvent si care necesită un nivel înalt de expertiză;
2. pentru a facilita gestionarea competențelor în afara programului de lucru pentru publicul general.

Art. 15a

1. Federația și landurile pot încheia acorduri între ele în legătură cu aspecte care se înscriu în sfera de competență a acestora. Încheierea acestor acorduri în numele Federației revine, în funcție de obiectul acestora, Guvernului Federal sau miniștrilor federali. Acordurile, care urmează a fi obligatorii și pentru autoritățile legislativului federal, pot fi încheiate de Guvernul Federal numai cu aprobarea Consiliului Național. Articolul 50, alineatul 3, se aplică, prin analogie, acestor decizii ale Consiliului Național; acestea vor fi publicate în Monitorul Oficial Federal.

2. Se pot încheia acorduri între landuri numai în legătură cu aspecte care intră în sfera autonomă de competență a acestora și încheierea acestor acorduri trebuie imediat adusă la cunoștința Guvernului Federal.

3. Principiile de drept internațional privind tratatele se aplică acordurilor în înțelesul alineatului 1 de mai sus. Aceeași prevedere este valabilă pentru acordurile în înțelesul alineatului 2 de mai sus, cu excepția situației în care legile constituționale corespunzătoare ale landurilor în cauză prevăd altfel.

Art. 16

1. În legătură cu aspecte care se înscriu în sfera proprie de competență landurilor, acestea pot încheia tratate cu statele care se învecinează cu Austria sau cu statele care fac parte din acestea.

2. Guvernatorul va informa Guvernul Federal înainte de inițierea negocierilor în legătură cu un astfel de tratat. Înainte de încheierea acestora, Guvernatorul va obține aprobarea Guvernului Federal. Se consideră că s-a acordat această aprobare în cazul în care Guvernul Federal nu a comunicat Guvernatorului respingerea solicitării de aprobare în termen de opt săptămâni de la data la care s-a primit solicitarea de aprobare de către Cancelaria Federală. Autorizarea de a iniția negocieri și de a încheia tratatul aparține Președintelui Federal, în urma recomandării guvernului landului, cu contrasemnătura Guvernatorului.

3. Tratatele încheiate de un land în conformitate cu alineatul 1 de mai sus vor fi revocate la cererea Guvernului Federal. În cazul în care un land nu respectă această obligație, competența decizională în acest sens este transferată Federației.

4. Landurile au obligația de a lua măsuri care, în sfera lor autonomă de competență, devin necesare în vederea punerii în aplicare a tratatelor internaționale; în cazul în care un land nu respectă punctual această obligație, competența în legătură cu aceste măsuri, în special în legătură cu adoptarea legilor necesare, este

transferată Federației. O măsură luată de Federație în conformitate cu această prevedere, în special adoptarea unei astfel de legi sau adoptarea unui astfel de regulament, devine nulă de îndată ce landul a întreprins acțiunile necesare.

5. În mod similar, Federația deține dreptul de supraveghere, în cazul punerii în aplicare a tratatelor internaționale, și în legătură cu aspecte care se înscriu în sfera proprie de competență a landurilor. Competențele atribuite Federației, spre deosebire de landuri, sunt, în această situație, aceleași precum cele care vizează aspecte ce țin de administrația federală indirectă (articolul 102).

6. Abrogat.

Art. 17

Prevederile articolelor 10 – 15 cu privire la competența legislativă și executivă nu afectează în niciun fel poziția Federației și a landurilor în calitate de titulari ai drepturilor civile.

Art. 18

1. Întreaga administrație publică are la bază legea.

2. Fiecare autoritate administrativă poate adopta regulamente în baza legii, în cadrul sferei sale de competență.

3. În cazul în care adoptarea imediată a unor măsuri, care presupun emiterea unei decizii a Consiliului Național, în conformitate cu Constituția, devine necesară pentru a preveni prejudicii evidente și ireparabile la nivelul comunității într-un moment în care Consiliul Național nu este convocat, nu se poate întruni la timp sau este împiedicat să acționeze de circumstanțe în afara controlului său, Președintele Federal poate lua aceste măsuri, la recomandarea Guvernului Federal și cu asumarea propriei răspunderi și a răspunderii acestuia, prin intermediul unor regulamente provizorii de modificare a legii. Guvernul Federal își va prezenta recomandarea cu acordul subcomitetului permanent care urmează a fi numit de către Comitetul Principal al Consiliului Național (articolul 55, alineatul 2). Un astfel de regulament necesită contrasemnătura Guvernului Federal.

4. Fiecare regulament adoptat în conformitate cu alineatul 3 de mai sus va fi înaintat imediat de Guvernul Federal Consiliului Național, care, în cazul în care nu se află în sesiune la momentul respectiv, va fi convocat de Președintele Federal, iar în cazul în care se află în sesiune se convoacă de către Președintele Consiliului Național în una dintre următoarele opt zile de la prezentarea regulamentului. În termen de patru săptămâni de la depunerea regulamentului, Consiliul Național fie va vota o lege federală corespunzătoare în locul regulamentului, fie va emite o decizie prin care se solicită încetarea imediată a efectelor regulamentului. În al doilea caz, Guvernul Federal va duce la îndeplinire imediat această solicitare. Pentru ca decizia Consiliului Național să poată fi adoptată la timp, Președintele va supune propunerea la vot cel târziu în penultima zi înainte de expirarea termenului de patru săptămâni; legea federală va include prevederi

detaliate cu privire la normele de procedură ale Consiliului Național. În cazul în care regulamentul este anulat de Guvernul Federal, în conformitate cu prevederile anterioare, prevederile legale invalidate de regulament reintră în vigoare la data intrării în vigoare a anulării.

5. Regulamentele prevăzute la alineatul 3 de mai sus nu pot include un amendament la prevederile legii constituționale federale și nu pot avea ca obiect instituirea unor sarcini financiare permanente asupra Federației sau a unei sarcini financiare asupra landurilor sau a localităților ori angajamente financiare pentru cetățeni sau înstrăinarea proprietății de stat sau măsuri referitoare la aspectele prevăzute de articolul 10, alineatul 1, punctul 11, sau care se referă la dreptul de asociere colectivă ori protecția chiriilor.

Art. 19

1. Autoritățile executive supreme sunt Președintele Federal, miniștrii federali, secretarii de stat și membrii guvernelor landurilor.

2. Admisibilitatea desfășurării unor activități în sectorul privat al economiei de către autoritățile prevăzute la alineatul 1 de mai sus și de către alți funcționari publici poate fi limitată prin lege federală.

Art. 20

1. Funcționarii publici numiți pe criterii profesionale sau funcționarii numiți pe bază contractuală desfășoară activitatea de administrare în conformitate cu prevederile legale sub conducerea autorităților supreme ale Federației și a funcționarilor aleși ai landurilor. Aceștia răspund în fața superiorilor ierarhici în legătură cu exercitarea mandatului lor și, cu excepția situației în care legislația prevede altfel în conformitate cu alineatul 2, au obligația de a se supune instrucțiunilor acestora. Funcționarul subordonat poate refuza să dea curs unei instrucțiuni în cazul în care aceasta a fost emisă de o autoritate care nu deține competența în legătură cu chestiunea respectivă sau în cazul în care respectarea acesteia ar conduce la o încălcare a Codului penal.

2. Prin lege:

1. în vederea unei reexaminări de specialitate,
2. în vederea verificării respectării legalității activității de administrare,
3. în cazul unei agende de arbitraj, mediere și reprezentare a intereselor economice,
4. în vederea protejării concurenței și a implementării controlului economic,
5. în vederea supervizării și reglementării mijloacelor de informare electronice și a susținerii media,
6. în vederea punerii în aplicare a anumitor aspecte ce țin de norme disciplinare și de serviciu,
7. în vederea implementării și organizării alegerilor sau

8. în măsura în care este necesar în conformitate cu legislația Uniunii Europene, funcționarii pot fi scutiți de obligația de a se supune instrucțiunilor superiorilor acestora.

Legile constituționale ale landurilor pot institui și alte categorii de funcționari scutiți de obligația de a se supune instrucțiunilor. Legea va prevedea un drept de supraveghere al autorităților supreme în funcție de sarcina atribuită funcționarilor scutiți de obligația de a se supune instrucțiunilor, cel puțin dreptul de informare cu privire la toate actele aferente activității desfășurate de funcționarul scutit de obligația de a se supune instrucțiunilor și – în măsura în care instituțiile respective nu fac obiectul punctelor 2, 3 și 8 – dreptul de a demite funcționarii scutiți de obligația de a se supune instrucțiunilor.

3. Toți funcționarii cărora li se încredințează atribuții administrative la nivel municipal, de land sau federal, precum și funcționarii altor instituții de drept public, cu excepția situației în care legea prevede altfel, sunt obligați să păstreze confidențialitatea cu privire la toate informațiile obținute exclusiv în urma desfășurării activității oficiale a acestora și a căror confidențialitate trebuie păstrată în interesul menținerii liniștii, ordinii și siguranței publice, a apărării naționale în sens larg, a relațiilor externe, în interesul unui organism de drept public, în vederea pregătirii unei hotărâri sau în interesul predominant al părților implicate (discreție profesională). Discreția profesională nu se aplică funcționarilor numiți de un organism reprezentativ popular, în cazul în care acesta solicită în mod expres dezvăluirea acestor informații.

4. Toți funcționarii cărora li se încredințează atribuții administrative la nivel municipal, de land sau federal, precum și funcționarii altor instituții de drept public vor comunica informații cu privire la aspectele ce se înscriu în sfera de competență a acestora, în măsura în care aceasta nu contravine unei obligații legale de păstrare a confidențialității; obligația asociațiilor profesionale de a furniza informații se aplică numai membrilor organizațiilor respective și în măsura în care nu este împiedicată îndeplinirea funcțiilor statutare ale acestora. Federația are competențe legislative și executive în ceea privește reglementările detaliate privind autoritățile federale și autoadministrarea prevăzute de legea federală; în ceea ce privește autoritățile landurilor, autoritățile municipale și autoadministrarea prevăzută de legea landurilor, Federația are competențe privind legislația cadru aferentă acestora, în timp ce landurile au competențe legate de actele de punere în aplicare și competențe executive în acest sens.

Art. 21

1. Landurile au competențe legislative și executive în legătură cu aspecte ce țin de statutul profesional, inclusiv reglementările cu privire la contractele de muncă și drepturile de reprezentare a personalului ale angajaților landurilor, ai localităților și ai asociațiilor de localități, cu excepția situației în care se prevede altfel în cazul tuturor acestor aspecte la alineatul 2 de mai jos, la articolul 14, alineatul 2, alineatul 3, litera d, și alineatul 5, litera c, la articolul 14a, alineatul 2,

litera e, și alineatul 3, litera b. Disputele care apar în legătură cu contractele de muncă sunt soluționate de instanțele judecătorești.

2. Landurile au competențe legislative și executive în ceea ce privește aspectele legate de protecția funcționarilor (alineatul 1) și reprezentarea personalului în legătură cu funcționarii landurilor, în măsura în care aceștia nu sunt angajați în cadrul unor întreprinderi. În măsura în care, în conformitate cu prima teză, landurile nu au competențe în acest sens, atribuțiile legislative menționate mai sus aparțin Federației.

3. Cu excepția cazului în care se prevede altfel prin prezenta lege, autoritatea asupra angajaților Federației se exercită de Guvernul Federal. Autoritatea asupra angajaților landurilor se exercită de Executivul landurilor; în măsura în care prezenta lege prevede excepții corespunzătoare în legătură cu statutul și activitatea angajaților Federației, legea constituțională a landurilor poate prevedea că autoritatea asupra angajaților landurilor se exercită de autoritățile echivalente.

4. Posibilitatea unei alternări a serviciului la nivel de Federație, landuri, localități și asociații de localități este garantată permanent angajaților din sectorul public. Prevederile legale, în conformitate cu care durata serviciului este luată în considerare diferit în funcție de încadrarea la nivel de Federație, land, localitate sau asociație de localități, sunt interzise. Pentru a permite dezvoltarea uniformă a statutului profesional, a reglementărilor privind reprezentarea personalului și a măsurilor de protecție a angajaților la nivel de Federație, landuri și Localități, Federația și landurile se vor informa reciproc în legătură cu planurile acestora în aceste privințe.

5. Legislația poate prevedea că:

1. funcționarii publici sunt numiți temporar în vederea îndeplinirii anumitor funcții de conducere sau în cazurile în care acest lucru este necesar, ținându-se seama de natura obligației de serviciu;
2. după expirarea termenului provizoriu sau în baza unei modificări la nivelul organizării autorităților sau a structurilor privind statutul profesional prin lege, nu este necesară nicio numire pentru revenirea pe functia anterioară;
3. nu este necesară numirea în cazul unui transfer sau al unei modificări de serviciu în măsura în care competența de numire este atribuită în conformitate cu articolul 66, alineatul 1.

6. În cazurile prevăzute la alineatul 5, nicio altă persoană nu are dreptul de a ocupa funcția temporar vacantă.

Art. 22

Toate autoritățile Federației, ale landurilor și ale localităților sunt obligate, în cadrul sferei legale de competență a acestora, să își ofere asistență reciprocă.

Art. 23

1. Federația, landurile, localitățile și alte organisme și instituții de drept public răspund pentru prejudiciile cauzate din culpă oricăror persoane prin conduita ilegală a persoanelor care acționează în numele lor în aplicarea legilor.

2. Persoanele care acționează în numele uneia dintre entitățile prevăzute la alineatul 1 de mai sus răspund față de aceasta, în măsura în care se fac vinovate de neglijență gravă sau intenție, pentru prejudiciul în legătură cu care entitatea juridică a despăgubit partea vătămată.

3. Persoanele care acționează în numele uneia dintre entitățile prevăzute la alineatul 1 de mai sus răspund pentru prejudiciul cauzat direct entității juridice, în aplicarea legilor, prin conduita lor ilegală.

4. Legea federală va prevedea dispoziții detaliate cu privire la alineatele 1 – 3 de mai sus.

5. O lege federală poate, de asemenea, să stabilească măsura în care prevederile speciale, care se abat de la principiile stabilite la alineatele 1 – 3 de mai sus, se aplică în domeniul sistemului poștal și al sistemului de telecomunicații.

Secțiunea B: Uniunea Europeană

Art. 23a

1. În Austria, membrii Parlamentului European sunt aleși în conformitate cu principiile reprezentării proporționale în baza votului egal, direct, personal, liber și secret al bărbaților și al femeilor care, la data alegerilor, au vârsta de 16 ani împliniți și care, la data stabilită pentru desfășurarea alegerilor, fie dețin naționalitatea austriacă și nu sunt excluși de la vot în baza condițiilor prevăzute de legislația Uniunii Europene, fie dețin naționalitatea unui alt stat membru al Uniunii Europene și pot vota în baza condițiilor legislației Uniunii Europene.

2. În cazul alegerilor pentru Parlamentul European, teritoriul federal reprezintă o singură unitate electorală.

3. În Austria, toate persoanele cu drept de vot pentru Parlamentul European și care, la data alegerilor, au vârsta de 18 ani împliniți au dreptul de a fi alese.

4. Articolul 26, alineatele 5 – 8, se aplică în mod corespunzător.

5. Abrogat.

6. Abrogat.

Art. 23b

1. Angajații din sectorul public care doresc să obțină un loc în Parlamentul European vor beneficia de timpul necesar pentru derularea campaniilor electorale. Pe durata mandatului, angajații din sectorul public care au fost aleși în Parlamentul European vor fi suspendați din funcțiile deținute, cu pierderea remunerației. Legea va prevedea dispoziții detaliate în acest sens.

2. Cadrele didactice universitare își pot continua activitatea de cercetare și predare, precum și activitatea de examinare pe durata mandatului în Parlamentul

European. Remunerațiile acordate pentru această activitate se vor calcula în conformitate cu serviciile efectiv prestate, însă nu pot depăși 25% din salariul unui cadru didactic universitar.

3. În măsura în care prezenta lege constituțională federală prevede incompatibilitatea funcțiilor deținute cu calitatea de membru sau cu calitatea de fost membru al Consiliului Național, aceste funcții vor fi, de asemenea, incompatibile cu calitatea de membru sau cu calitatea de fost membru al Parlamentului European.

Art. 23c

1. Guvernului Federal îi revin atribuții privind participarea Austriei la nominalizarea membrilor Comisiei, ai Curții de Justiție, ai Tribunalului de Primă Instanță, ai Curții de Conturi, ai Comitetului de direcție al Băncii Europene de Investiții, ai Comitetului Economic și Social și ai Comitetului Regiunilor din cadrul Uniunii Europene.

2. Guvernul Federal va ajunge la un acord cu Comitetul Principal al Consiliului Național în legătură cu membrii Comisiei, ai Curții de Justiție, ai Tribunalului de Primă Instanță, ai Curții de Conturi și ai Comitetului de direcție al Băncii Europene de Investiții. Guvernul Federal va informa în același timp Comitetul Principal al Consiliului Național și Președintele Federal cu privire la decizia sa.

3. Pentru desemnarea membrilor Comitetului Economic și Social, Guvernul Federal solicită propuneri din partea organismelor statutare și a altor organisme profesionale care fac parte din diversele grupuri ale comunității economice și sociale.

4. Participarea Austriei la nominalizarea membrilor Comitetului Regiunilor și a supleanților acestora se efectuează în baza propunerilor din partea landurilor și din partea Asociației Austriece a Orașelor (Federația Municipală a Austriei) și din partea Asociației Austriece a Localităților (Federația Comunală a Austriei). În acest sens, landurile vor propune un reprezentant, iar Asociația Austriacă a Orașelor și Asociația Austriacă a Localităților vor propune împreună trei reprezentanți.

5. Guvernul Federal va informa Consiliul Național cu privire la membrii nominalizați în conformitate cu alineatele 3 și 4 de mai sus. Guvernul Federal va informa Consiliul Federal cu privire la membrii nominalizați în conformitate cu alineatele 2 – 4 de mai sus.

Art. 23d

1. Federația va informa imediat landurile cu privire la toate proiectele derulate la nivelul Uniunii Europene care afectează sfera autonomă de competență a landurilor sau care ar putea prezenta interes pentru acestea și le va da posibilitatea să formuleze un aviz într-un termen rezonabil care urmează a fi stabilit de Federație. Acest aviz va fi adresat Cancelariei Federale. Același lucru este valabil

și pentru localități, în măsura în care sunt afectate sfera proprie de competență a acestora și alte drepturi semnificative ale localităților. Atribuțiile privind reprezentarea localităților în aceste chestiuni revin Asociației Austriece a Orașelor (Federația Municipală a Austriei) și Asociației Austriece a Localităților (Federația Comunală a Austriei) (articolul 115, alineatul 3).

2. În cazul în care landurile au formulat o recomandare uniformă cu privire la un proiect derulat în cadrul Uniunii Europene și cu privire la care landurile dețin competențe legislative, Federația va fi obligată să țină seama de aceasta recomandare în cadrul negocierilor și cu ocazia votului la nivelul Uniunii Europene. Federația poate ignora recomandarea landurilor numai din motive deosebite de politică externă și de integrare. Federația va informa imediat landurile în legătură cu aceste motive.

3. În măsura în care un proiect derulat la nivelul Uniunii Europene afectează și aspecte în legătură cu care landurile dețin competențe legislative, Guvernul Federal poate desemna un reprezentant nominalizat de landuri pentru a participa la formularea obiectivului Consiliului. Exercitarea acestei autorități se va realiza în cooperare cu membrul competent al Guvernului Federal, sub coordonarea celui din urmă. Alineatul 2 de mai sus se aplică unui astfel de reprezentant al landurilor. În legătură cu aspecte privind legislația federală, reprezentatul landurilor răspunde în fața Consiliului Național, iar în legătură cu aspecte privind legislația landurilor, acesta răspunde în fața legislativelor landurilor, în conformitate cu articolul 142.

4. Federația și landurile vor stabili prevederi mai detaliate cu privire la alineatele 1 – 3 de mai sus în cadrul unui acord între acestea (articolului 15a, alineatul 1).

5. În sfera lor autonomă de competență, landurile au obligația de a lua măsuri care devin necesare în vederea punerii în aplicare a actelor juridice în cadrul integrării europene; în cazul în care un land nu respectă punctual această obligație și nerespectarea unei astfel de obligații este stabilită de o instanță de la nivelul Uniunii Europene împotriva Austriei, competența cu privire la aceste măsuri, în special în legătură cu adoptarea legilor necesare, este transferată Federației. O măsură luată de Federație în conformitate cu această prevedere, în special adoptarea unei astfel de legi sau adoptarea unui astfel de regulament, își încetează efectele de îndată ce landul a întreprins acțiunile necesare.

Art. 23e

1. Fiecare membru al Guvernului Federal, în limitele competențelor sale, va informa imediat Consiliul Național și Consiliul Federal cu privire la toate proiectele derulate la nivelul Uniunii Europene și le trimite acestora pentru dezbatere și pentru a-și exprima opinia în acest sens.

2. Ministrul federal competent trebuie să informeze Consiliul Național și Consiliul Federal expres și în timp util cu privire la o rezoluție viitoare a Consiliului European sau a Comisiei privind:

1. trecerea de la unanimitate la majoritate calificată sau
2. trecerea de la o procedură legislativă specială la cea obișnuită, astfel încât Consiliul Național și Consiliul Federal să fie în măsură să acționeze, potrivit prezentului articol, în conformitate cu competențele proprii.

3. În cazul în care Consiliul Național a formulat observații pentru un proiect care vizează adoptarea unui act juridic care ar afecta adoptarea legilor federale în domeniul reglementat de acel act juridic, ministrul competent federal poate deroga în cadrul negocierilor și la votul în cadrul Uniunii Europene doar cu scopul de a respecta motivații de politică externă. În cazul în care ministrul competent federal intenționează să se abată de la instrucțiunile Consiliului Național, acesta va contacta din nou Consiliul Național. În cazul în care proiectul are ca scop susținerea unui act juridic obligatoriu, care fie necesită votarea de reglementări constituționale federale, fie conține norme care pot fi adoptate numai prin astfel de reglementări, o astfel de abatere este admisibilă numai în cazul în care Consiliul Național nu se opune în termenul indicat. Ministrul federal competent trebuie să raporteze Consiliului Național imediat după ce are loc procesul de vot în Uniunea Europeană și în cele din urmă sa prezinte motivele pentru care el a deviat de la regulile de procedură stabilite.

4. Dacă Consiliul Federal a formulat observații pentru un proiect care vizează adoptarea unui act cu forță juridică obligatorie care necesită fie verificarea complementarității cu reglementările constituționale federale obligatorii, fie limitează competența landurilor în materie legislativă și executivă, în conformitate cu articolul 44, alineatul 2, sau care conține reglementări ce pot fi doar adoptate prin astfel de reglementări, ministrul competent federal se poate abate de la astfel de instrucțiuni în negocieri sau în cadrul votului în Uniunea Europeană numai pentru temeiuri internaționale și de politică externă. O abatere este, însă, admisibilă numai în cazul în care Consiliul Federal nu obiectează într-un termen adecvat. Ministrul federal competent trebuie să raporteze Consiliului Federal imediat după desfășurarea procesului de vot în Uniunea Europeană și pentru a numi în cele din urmă temeiurile pentru care a deviat de la astfel de observații.

Art. 23f

1. Consiliul Național și Consiliul Federal exercită competențele prevăzute în Tratatul privind Uniunea Europeană, în Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene și protocoalele aferente acestor tratate, astfel cum au fost preluate de parlamentele naționale in legislația internă.

2. Fiecare ministru federal raportează Consiliului Național și Consiliului Federal, la începutul fiecărui an, cu privire la proiectele Consiliului și ale Comisiei Europene din anul în curs și, de asemenea, cu privire la prezumtiva poziție austriacă referitor la astfel de proiecte.

3. Alte obligații de informare trebuie să fie stabilite de legea federală.

4. Consiliul Național și Consiliul Federal își pot exprima puncte de vedere referitoare la proiectele Uniunii Europene în comentarii adresate organelor Uniunii Europene.

Art. 23g

1. Consiliul Național și Consiliul Federal își prezintă punctul de vedere într-un document bine motivat cu privire la un proiect de act juridic redactat în cadrul Uniunii Europene, precum și eventuale motive pentru care proiectul este incompatibil cu principiul subsidiarității.

2. Consiliul Național și Consiliul Federal poate solicita ministrului federal competent să facă o declarație cu privire la compatibilitatea proiectelor în conformitate cu alineatul 1, în raport cu principiul subsidiarității care, în general, trebuie să fie prezentată în două săptămâni de la data solicitării.

3. Consiliul Federal informează imediat parlamentele landurilor cu privire la toate proiectele în conformitate cu alineatul 1 și le oferă acestora posibilitatea de a face comentarii. Când adoptă o declarație fundamentată pe dispozițiile alineatului 1, Consiliul Federal trebuie să ia în considerare observațiile parlamentelor landurilor și să le informeze cu privire la astfel de rezoluții.

Art. 23h

1. Consiliul Național și Consiliul Federal pot înainta plângeri împotriva unui act juridic din cadrul Uniunii Europene la Curtea de Justiție a Uniunii Europene pentru încălcarea principiului subsidiarității.

2. Biroul Cancelarului Federal trimite de îndată cererea în numele Consiliului Național sau Consiliului Federal la Curtea Uniunii Europene.

Art. 23i

1. Reprezentantul Austriei în Consiliul European poate fi de acord cu o inițiativă, pe baza articolului 8, alineatul 7, din Tratatul Uniunii Europene, amendat prin Tratatul de la Lisabona, numai după ce i-a fost permis de către Consiliul National, cu acceptul dat de către Consiliul Federal, pe baza unei propuneri a Guvernului Federal. Asemenea rezoluții ale Consiliului Național și ale Consiliului Federal au nevoie fiecare de cvorumul a jumătate din numărul membrilor și o majoritate de două treimi a voturilor exprimate.

2. În măsura în care legislația Uniunii Europene referitoare la parlamentele naționale asigură posibilitatea refuzului unei inițiative sau a unei propuneri care vizează:

1. schimbarea de la unanimitate la o majoritate calificată,
2. schimbarea de la o procedura legislativă specială la procedura legislativă ordinară, Consiliul Național, cu acceptul Consiliului Federal, poate refuza o asemenea inițiativă sau propunere în limitele impuse de legislația Uniunii Europene.

3. Rezoluțiile Consiliului prin care noi categorii de mijloace proprii de aducere la îndeplinire a actelor normative ale Uniunii Europene vor fi introduse au

nevoie de o autorizație din partea Consiliului Național și permisiunea Consiliului Federal; articolul 50, alineatul 4, a doua frază va fi aplicată după cum este nevoie. Alte rezoluții ale Consiliului care determină modificări ale sistemului de mijloace proprii de aducere la îndeplinire a regulilor Uniunii Europene au nevoie de aprobarea Consiliului Național. Articolul 23e, alineatul 2, va fi aplicat după cum este necesar.

4. Articolul 50, alineatul 4, va fi aplicat în mod potrivit pentru alte rezoluții ale Consiliului European sau ale Consiliului, care se implementează conform dispozițiilor Uniunii Europene numai după aprobarea de către statele membre, ținând cont de perspectiva lor asupra normelor constituționale.

5. Rezoluțiile din partea Consiliului Național și din partea Consiliului Federal pe baza acestui articol vor fi publicate de către Cancelarul Federal în Gazeta Federală Juridică.

Art. 23j

1. Austria participă la Politica Externă și de Securitate Comună a Uniunii Europene pe baza titlului V, capitolele 1 și 2, din Tratatul Uniunii Europene, amendat de Tratatul de la Lisabona, care stabilește în articolul 3, alineatul 5, și în articolul 21, alineatul 1, în mod deosebit ținerea sub observație a respectării principiilor din Carta Națiunilor Unite. Acest lucru presupune participarea la obligațiile care decurg din articolul 43, alineatul 1, din acest contract și suspendarea, restricționarea sau blocarea completă a relațiilor economice și financiare cu una sau mai multe țări terțe. Articolul 50, alineatul 4, va fi aplicat ținându-se seama de rezoluțiile Consiliului European referitoare la apărarea comună.

2. Articolul 23e, alineatul 3, se va aplica ținându-se seama de rezoluțiile din interiorul cadrului Politicii Externe și de Securitate Comună a Uniunii Europene, pe baza titlului V, capitolul 2, din Tratatul pentru Uniunea Europeană amendat de Tratatul de la Lisabona.

3. Dreptul de vot asupra rezoluțiilor ce țin de începerea unei misiuni în exteriorul Uniunii Europene, misiuni de consultare militară și susținere, misiuni pentru prevenirea conflictelor și menținerea păcii sau operațiuni armate în cadrul managementului crizelor, incluzând măsuri pentru stabilirea păcii și operațiuni pentru stabilirea situației după conflicte, de asemenea incluzând deciziile referitoare la articolul 42, alineatul 2, din Tratatul Uniunii Europene, amendat de Tratatul de la Lisabona, privind determinarea pas cu pas a unei politici comune de apărare, va fi pus în practică prin coordonarea dintre Cancelarul Federal și ministrul desemnat pentru Afacerile Externe.

4. Dacă decizia care va fi adoptată prevede posibilitatea unei obligații pentru Austria de a trimite unități sau persoane fizice în teatrele de operații, atunci măsurile luate în acord cu alineatul 3 pot fi aprobate numai cu rezerva că trebuie să se respecte procedurile constituționale care guvernează trimiterea de unități sau a persoanelor fizice în alte țări.

Art. 23k

1. Dispoziții mai detaliate privind articolul 23e, articolul 23f, alineatele 1, 2 și 4, cât și articolele 23g – 23j vor fi prevăzute de legea federală privind regulamentul intern al Consiliului Național, respectiv al Consiliului Federal.

2. Competențele Consiliului Național prevăzute de articolul 23e, articolul 23f, alineatul 4, articolul 23g și articolul 23j, alineatul 2, revin Comitetului Principal al Consiliului Național. Legea federală privind regulamentul intern al Consiliului Național poate prevedea alegerea unui Subcomitet Permanent de către Comitetul Principal, subcomitet în legătură cu care articolul 55, alineatul 3, se va aplica corespunzător. Comitetul Principal poate conferi atribuții subcomitetului în temeiul primei teze a alineatului anterior menționat. O asemenea delegare poate fi oricând revocată în tot sau în parte. Conform legii federale privind regulamentul intern al Consiliului Național, pot fi delegate competențe ale Comitetului Principal către Consiliul Național sau Subcomitetul Permanent în temeiul celei de-a doua teze.

3. Competențele Consiliului Federal în temeiul articolului 23e, articolului 23f, alineatul 4, și articolul 23g pot fi transferate, conform regulamentului intern al Consiliului Federal, unei comisii alese de acesta.

CAPITOLUL II
Legislația federală

Secțiunea A: Consiliul Național

Art. 24

Puterea legislativă a Federației este exercitată de Consiliul Național împreună cu Consiliul Federal.

Art. 25

1. Sediul Consiliului Național se află la Viena, care este capitala federală.

2. Pe durata unor circumstanțe extraordinare, la cererea Guvernului Federal, Președintele Federal poate convoca Consiliul Național într-o altă locație de pe teritoriul federal.

Art. 26

1. Consiliul Național este ales de populația Federației în conformitate cu principiile reprezentării proporționale în baza votului egal, direct, personal, liber și secret al bărbaților și al femeilor care, la data alegerilor, au vârsta de 16 ani împliniți.

2. Teritoriul federal va fi împărțit în circumscripții separate, ale căror granițe nu se pot suprapune cu granițele landurilor; aceste circumscripții vor fi

subdivizate în circumscripții regionale separate. Numărul de deputați se va împărți între alegătorii calificați ai circumscripțiilor (unităților electorale) proporțional cu numărul de cetățeni care, în conformitate cu rezultatul ultimului recensământ, aveau domiciliul principal într-o anumită circumscripție, plus numărul celor care la data recensământului nu aveau domiciliul principal pe teritoriul federal, însă erau înscrișii în registrul electoral al unei localități care aparține circumscripției respective; numărul de deputați alocați unei circumscripții se va împărți în același fel între circumscripțiile regionale. Normele electorale ale Consiliului Național vor prevedea o procedură finală de repartizare pentru întreg teritoriul federal prin care, în conformitate cu principiile reprezentării proporționale, să se asigure un echilibru între locurile alocate partidelor participante la alegeri în circumscripții și repartizarea locurilor rămase nealocate. Nu se admite împărțirea electoratului în alte unități electorale.

3. Ziua alegerilor va fi o zi de duminică sau altă zi liberă stabilită de lege. În cazul în care intervin circumstanțe care împiedică începerea, continuarea sau încheierea alegerilor, consiliul electoral poate prelungi alegerile până a doua zi sau poate suspenda alegerile.

4. Au dreptul de a fi alese persoanele cu drept de vot pentru Consiliul Național care au naționalitate austriacă la data relevantă potrivit legii și care au vârsta de 18 ani împliniți la data alegerilor.

5. Dreptul de vot și dreptul de a fi ales pot fi interzise numai prin hotărâre pronunțată de instanțele judecătorești în temeiul legii federale.

6. Persoanele cu drept de vot care, în ziua alegerilor, s-au aflat în imposibilitatea de a-și exprima votul în fața autorității electorale, ca urmare a absenței acestora, a unor motive de sănătate sau a faptului că locuiesc în străinătate, își pot exercita dreptul de vot prin vot poștal în baza unei cereri care să specifice motivele în acest sens. Identitatea solicitantului se va dovedi conform legii. Alegătorul calificat va declara sub semnătură în locul jurământului că votul a fost exprimat personal și în secret.

7. Registrul electoral se va întocmi de localități în cadrul sferei de competență alocate acestora.

8. Legea federală stabilește detalii suplimentare cu privire la procedura electorală.

Art. 26a

Atribuțiile privind punerea în aplicare și organizarea alegerilor pentru Parlamentul European, Consiliul Național, funcția de Președinte Federal sau a referendumurilor, precum și privind participarea la controlul inițiativelor populare, la consultările cu populația și la referendum revin autorităților electorale reinstituite înainte de fiecare rundă de alegeri pentru Consiliul Național. Membrii partidelor care participă la alegeri vor face parte din autoritatea electorală, ca membri ai comisiei, judecătorii activi sau retrași din activitate deținând,

de asemenea, un drept de vot în cadrul autorității electorale federale; numărul membrilor comitetului se va stabili în cadrul normelor privind alegerile pentru Consiliul Național. Membrii care nu sunt judecători vor fi numiți în baza propunerilor partidelor care participă la alegeri, corespunzător cu proporția acestora în cadrul alegerilor anterioare pentru Consiliul Național. Partidele reprezentate în cadrul Consiliului Național ales recent și care nu au dreptul la numirea de membri ai comitetului au însă dreptul de a propune un membru al comitetului pentru autoritatea electorală federală.

Art. 27

1. Mandatul legislativ al Consiliului Național este de cinci ani, calculat de la data primei întruniri a acestuia, însă, în orice caz, până la data la care se întrunește noul Consiliu Național.

2. Consiliul Național nou-ales va fi convocat de Președintele Federal în termen de 30 de zile de la alegeri. Acestea vor fi organizate de Guvernul Federal astfel încât să permită Consiliului Național nou-ales să se întrunească în ziua de după expirarea celui de-al cincilea an al mandatului legislativ.

Art. 28

1. Președintele Federal convoacă în fiecare an Consiliul Național pentru o sesiune ordinară, care nu va începe înainte de 15 septembrie și care nu va depăși data de 15 iulie a anului următor.

2. De asemenea, Președintele Federal poate convoca în sesiune extraordinară Consiliul Național. În cazul în care Guvernul Federal sau cel puțin o treime dintre membrii Consiliului Național sau Federal solicită acest lucru, Președintele Federal va convoca în sesiune extraordinară Consiliul Național în vederea reunirii suplimentare a acestuia în termen de două săptămâni de la primirea solicitării; convocarea nu necesită contrasemnătură. O solicitare din partea membrilor Consiliului Național sau a Consiliului Federal nu necesită o recomandare din partea Guvernului Federal.

3. Președintele Federal declară închise sesiunile Consiliului Național în baza votului din cadrul acestuia.

4. La deschiderea unei noi sesiuni a Consiliului Național în același mandat legislativ, activitatea acestuia se va relua de la stadiul la care se ajunsese la momentul încheierii ultimei sesiuni. La finele unei sesiuni, comitetele individuale pot primi instrucțiuni din partea Consiliului Național în vederea continuării activității acestora. De la începutul mandatului legislativ, inițiativele populare și inițiativele cetățenești înaintate Consiliului Național sunt considerate ca făcând obiectul activității Consiliului Național nou-ales. Legea federală privind regulamentul intern al Consiliului Național poate stabili aceleași prevederi pentru alte activități.

5. Pe parcursul unei sesiuni, președintele Consiliului Național convoacă ședințe individuale. În cazul în care, pe parcursul unei sesiuni, numărul de membri

prevăzut de legea federală privind regulamentul intern al Consiliului Național sau Guvernul Federal solicită acest lucru, Președintele va convoca o ședință. Legea federală privind regulamentul intern al Consiliului Național va include prevederi mai detaliate în acest sens și va prevedea, de asemenea, o perioadă pentru întrunirea Consiliului Național.

6. Legea federală privind regulamentul intern al Consiliului Național prevede dispoziții speciale pentru convocarea sa, în situația în care Președintele ales se află în imposibilitatea de a-și exercita funcția pe care o deține sau este privat de exercitarea acesteia.

Art. 29

1. Președintele Federal poate dizolva Consiliul Național, însă poate face uz de acest drept numai o singură dată în baza aceluiași motiv. Într-o astfel de situație, noile alegeri vor fi organizate de Guvernul Federal astfel încât să permită Consiliului Național nou-ales să se întrunească cel târziu în cea de-a 100-a zi de la dizolvare.

2. Înainte de expirarea unui mandat legislativ, Consiliul Național poate vota dizolvarea sa în baza unei legi ordinare.

3. După o dizolvare în conformitate cu alineatul 2 de mai sus, precum și după expirarea perioadei pentru care a fost ales Consiliul Național, mandatul legislativ durează până la data la care se întrunește Consiliul Național nou-ales.

Art. 30

1. Consiliul Național alege Președintele, Prim-vicepreședintele și Vicepreședintele din rândul membrilor săi.

2. Activitatea Consiliului Național se desfășoară în baza unei legi federale speciale. Legea federală cu privire la normele de procedură ale Consiliului Național poate fi adoptată numai în prezența a jumătate dintre membri și cu o majoritate de două treimi dintre voturile exprimate.

3. Personalul parlamentar se subordonează Președintelui Consiliului Național și oferă asistență pentru sarcinile parlamentare și cu privire la aspecte de ordin administrativ din sfera de competență a autorităților legislaturii Federației, precum și în legătură cu sarcini similare și aspecte de ordin administrativ privind membrii Parlamentului European aleși în Austria. Organizarea internă a personalului parlamentar referitor la aspecte ce țin de Consiliul Federal va fi stabilită de comun acord cu Președintele Consiliului Federal care deține, în mod similar, autoritatea de a emite instrucțiuni cu privire la implementarea funcțiilor atribuite Consiliului Federal în baza legii.

4. Nominalizarea angajaților care alcătuiesc personalul parlamentar și toate celelalte competențe aferente personalului revin Președintelui Consiliului Național.

5. Președintele Consiliului Național poate detașa angajați care fac parte din personalul parlamentar la partidele parlamentare pentru a le ajuta să își îndeplinească îndatoririle parlamentare.

6. Președintele Consiliului Național este autoritatea administrativă supremă în legătură cu îndeplinirea aspectelor de ordin administrativ pentru care acesta este competent, în conformitate cu prezentul articol, exercitând aceste competențe după propria conștiință. Acesta poate emite regulamente în măsura în care ele vizează exclusiv aspectele de ordin administrativ reglementate de prezentul articol.

Art. 30a

Măsurile de protecție specială și confidențialitatea informațiilor care țin de domeniul Consiliului Național și de Parlamentul federal vor fi reglementate printr-o lege specială. Parlamentul poate modifica Legea federală vizând gradul de clasificare a informațiilor în cadrul Parlamentului Federal și al Consiliului Național numai prin votul exprimat de o majoritate de cel puțin două treimi și în prezența a cel puțin jumătate din numărul (total al) parlamentarilor. În plus, este necesară aprobarea Parlamentului Federal, prin votul unei majorități de două treimi și în prezența a cel puțin jumătate din numărul total al membrilor.

Art. 31

Cu excepția situației în care prezenta lege sau legea federală cu privire la regulamentul intern prevede altfel în legătură cu chestiuni individuale, cvorumul constă în prezența a cel puțin o treime dintre membri și o majoritate absolută a voturilor exprimate în cadrul votului Consiliului Național.

Art. 32

1. Ședințele Consiliului Național sunt publice.

2. Publicul va fi exclus în cazul în care Președintele sau numărul de membri stabilit de legea federală privind regulamentul intern al Consiliului Național solicită acest lucru și Consiliul Național votează în acest sens după retragerea publicului.

Art. 33

Nimeni nu va fi tras la răspundere pentru publicarea înregistrărilor procedurilor din cadrul ședințelor publice ale Consiliului Național și ale comitetelor acestuia.

Secțiunea B: Consiliul Federal

Art. 34

1. În temeiul următoarelor prevederi, landurile sunt reprezentate în Consiliul Federal proporțional cu numărul de cetățeni din fiecare land.

2. Landul cu cel mai mare număr de cetățeni deleagă 12 membri, iar fiecare dintre celelalte landuri un număr egal cu raportul dintre cetățenii săi și cei ai landului menționat prima dată, restul care depășește jumătate din coeficientul respectiv considerându-se un întreg. Fiecare land are însă dreptul de a fi reprezentat de cel puțin trei membri. Se va desemna un supleant pentru fiecare membru.

3. Numărul de membri care urmează a fi delegați de fiecare land va fi astfel stabilit, după fiecare recensământ general, de către Președintele Federal.

Art. 35

1. Membrii Consiliului Federal și supleanții acestora sunt aleși de către dietele landurilor pentru durata mandatelor legislative ale acestora în conformitate cu principiul reprezentării proporționale, dar cel puțin un loc va reveni partidului care deține cea de-a doua poziție ca număr de locuri într-o dietă sau, în cazul în care mai multe partide dețin același număr de locuri, cea de-a doua poziție ca număr de voturi obținute în cadrul ultimelor alegeri pentru dietă. În situația în care mai multe partide se află la egalitate, se va lua o decizie prin tragere la sorți.

2. Membrii Consiliului Federal nu trebuie să aparțină dietei care îi deleagă; aceștia trebuie însă să fie eligibili pentru dieta respectivă.

3. După expirarea mandatului legislativ al unei diete sau după dizolvarea acesteia, membrii delegați de aceasta în cadrul Consiliului Federal rămân în funcție până la momentul la care noua dietă organizează alegeri pentru Consiliul Federal.

4. Prevederile articolelor 34 și 35 pot fi modificate – exceptând majoritatea de voturi necesară în general pentru adoptarea unei decizii – în cazul în care, în Consiliul Federal, majoritatea reprezentaților din cel puțin patru landuri aprobă modificarea în cauză.

Art. 36

1. Landurile preiau, în ordine alfabetică, președinția Consiliului Federal la fiecare șase luni.

2. În calitate de președinte acționează primul reprezentant de pe listă, al landului desemnat să dețină președinția, al cărui mandat aparține partidului care deține cele mai multe locuri în dietă sau, în cazul în care mai multe partide dețin un număr egal de locuri, celui care a avut cei mai mulți alegători în cadrul celor mai recente alegeri pentru dietă; în caz de egalitate între mai multe partide, decizia se ia prin tragere la sorți. Cu toate acestea, dieta poate decide că funcția de președinte va fi deținută de un alt reprezentant al landului respectiv, al cărui mandat în Consiliul Federal aparține aceluiași partid; o astfel de rezoluție necesită însă aprobarea majorității acelor membri ai dietei ale căror mandate în cadrul dietei aparțin acestui partid. Numirea supleanților președintelui este reglementată de regulamentul intern al Consiliului Federal. Președintele deține titulatura de „Președinte al Consiliului Federal", iar supleanții săi poartă titulatura de „Vicepreședinte al Consiliului Federal".

3. Consiliul Federal va fi convocat de Președintele acestuia la sediul Consiliului Național. Președintele va convoca imediat Consiliul Federal în cazul în care cel puțin un sfert dintre membrii săi sau Guvernul Federal solicită acest lucru.

4. Guvernatorii au dreptul de a participa la toate activitățile Consiliului Federal. În conformitate cu normele specifice prevăzute de regulamentul intern al Consiliului Federal, aceștia au întotdeauna dreptul, la cerere, de a lua cuvântul în legătură cu aspecte care privesc landul de care aparțin.

Art. 37

1. Cu excepția situației în care prezenta lege sau regulamentul intern al Consiliului Federal prevăd altfel în legătură cu chestiuni individuale de pe ordinea de zi, pentru o decizie a Consiliului Federal sunt necesare două condiții: prezența a cel puțin o treime dintre membri și o majoritate absolută a voturilor exprimate.

2. Consiliul Federal își adoptă regulamentul intern prin intermediul unei decizii. Această decizie poate fi adoptată numai în prezența a jumătate dintre membri și cu o majoritate de două treimi dintre voturile exprimate. Regulamentul intern poate include, de asemenea, prevederi care să producă efecte în afara sferei interne de aplicare a Consiliului Federal, în măsura în care acest lucru este necesar pentru desfășurarea activității. Regulamentul intern are statut de lege federală; acesta se publică de către Cancelarul Federal în Monitorul Oficial Federal.

3. Ședințele Consiliului Federal sunt publice. Cu toate acestea, participarea publicului poate fi exclusă, în conformitate cu regulamentul intern, în baza unei decizii. Prevederile articolului 33 se aplică și ședințelor publice ale Consiliului Federal și ale comitetelor sale.

Secțiunea C: Adunarea Federală

Art. 38

Consiliul Național și Consiliul Federal se întrunesc, în calitate de Adunare Federală, în cadrul unei sesiuni publice comune, desfășurate la sediul Consiliului Național, pentru depunerea jurământului de către Președintele Federal, precum și pentru adoptarea unei decizii cu privire la o declarație de război.

Art. 39

1. Cu excepția situațiilor prevăzute de articolul 60, alineatul 6, de articolul 63, alineatul 2, de articolul 64, alineatul 4, și de articolul 68, alineatul 2, Adunarea Federală este convocată de Președintele Federal. Președinția este deținută alternativ de către Președintele Consiliului Național și de către Președintele Consiliului Federal, începând cu cel dintâi.

2. Legea federală privind regulamentul intern al Consiliului Național se aplică prin analogie în cadrul Adunării Federale.

3. Prevederile articolului 33 se aplică, de asemenea, și ședințelor Adunării Federale.

Art. 40

1. Hotărârile Adunării Federale sunt autentificate de Președintele acesteia și contrasemnate de Cancelarul Federal.

2. Hotărârile Adunării Federale cu privire la o declarație de război sunt publicate oficial de Cancelarul Federal.

Secțiunea D: Procedura legislativă federală

Art. 41

1. Propunerile legislative sunt înaintate Consiliului Național sub formă de propuneri de către membrii acestuia, de către Consiliul Federal sau de către o treime dintre membrii Consiliului Federal și sub formă de proiecte de lege de către Guvernul Federal.

2. Fiecare propunere susținută de 100.000 de alegători sau de o șesime dintre alegătorii din trei landuri (denumită în cele ce urmează „inițiativă populară") se va înainta de către Consiliul Electoral Federal Consiliului Național pentru a lua o decizie cu privire la aceasta. Persoanele cu drept de vot pentru Consiliul Național în ultima de zi de înregistrare și cu domiciliul principal într-o municipalitate de pe teritoriul federal, au dreptul să își exprime votul în legătură cu inițiativele populare. Inițiativa populară trebuie să aibă ca obiect o problemă de larg interes care urmează a fi stabilită prin legea federală și poate fi înaintată sub forma unei propuneri legislative.

3. Legea federală va include norme detaliate cu privire la procedura referitoare la inițiativele populare.

Art. 42

1. Fiecare act normativ adoptat de către Consiliul Național va fi transmis imediat de Președintele acestuia Consiliului Federal.

2. Cu excepția situației în care legea constituțională prevede altfel, un act normativ adoptat poate fi autentificat și publicat numai în cazul în care Consiliul Federal nu a ridicat nicio obiecție întemeiată în legătură cu acesta.

3. Obiecția respectivă trebuie transmisă Consiliului Național în scris de către Președintele Consiliului Federal în termen de opt săptămâni de la sosirea actului normativ adoptat; Cancelarul Federal va fi informat în acest sens.

4. În cazul în care, în prezența a cel puțin jumătate dintre membrii săi, Consiliul Național își menține decizia, aceasta va fi autentificată și publicată. În cazul în care Consiliul Federal decide să nu ridice nicio obiecție sau în cazul în care nu se ridică nicio obiecție întemeiată în termenul prevăzut la alineatul 3 de mai sus, actul normativ adoptat va fi autentificat și publicat.

5. Consiliul Federal nu poate interveni în măsura în care deciziile Consiliului Național se referă la regulamentul intern al Consiliului Național, dizolvarea Consiliului Național, o lege federală care prevede reglementări detaliate în legătură cu adoptarea legii-cadru privind finanțele federale, a legii privind finanțele federale și, cu privire la administrarea finanțelor Federației, a unei legi privind finanțele federale, o prevedere temporară în conformitate cu articolul 51a, alineatul 4, sau o înstrăinare a proprietății federale, asumarea sau conversia unei obligații federale, contractarea sau conversia unei datorii monetare federale, aprobarea unui cont bugetar federal final.

Art. 42a

În măsura în care un act normativ al Consiliului Național necesită aprobarea landului, este necesară notificarea Cancelarului Federal adresată birourilor guvernamentale de la nivelul landului în cauză, în conformitate cu articolul 42, imediat ce procedura a fost încheiată. Aprobarea este considerată ca fiind dată dacă Guvernatorul landului nu îl notifică pe Cancelarul Federal în sensul că aprobarea nu a fost dată, în termen de 8 săptămâni începând cu ziua în care actul normativ a fost înaintat guvernului landului. Înainte de expirarea acestei perioade, actul normativ poate fi publicat doar dacă Guvernatorul acelui land a cerut aprobarea expresă a landului.

Art. 43

În cazul în care Consiliul Național decide astfel sau în cazul în care majoritatea membrilor Consiliului Național solicită acest lucru, fiecare act normativ adoptat de Consiliul Național va fi supus unui referendum, la încheierea procedurii prevăzute de articolul 42 de mai sus, însă înainte de autentificarea sa de către Președintele Federal.

Art. 44

1. Legile constituționale sau prevederile constituționale prevăzute de legi ordinare pot fi adoptate de Consiliul Național numai în prezența a cel puțin jumătate dintre membri și cu o majoritate de două treimi dintre voturile exprimate; acestea vor fi desemnate explicit astfel: „lege constituțională", „prevedere constituțională".

2. Legile constituționale sau prevederile constituționale conținute de legile ordinare, prin care se limitează competența legislativă sau executivă a landurilor, necesită aprobarea suplimentară a Consiliului Federal, care va fi acordată în prezența a cel puțin jumătate dintre membrii săi și cu o majoritate de două treimi dintre voturile exprimate.

3. Orice revizuire integrală a Constituției federale va fi supusă unui referendum al populației federale, la încheierea procedurii prevăzute de articolul 42 de mai sus, însă înainte de confirmarea sa de către Președintele Federal, în timp ce orice revizuire parțială impune acest lucru numai în cazul în care o treime dintre membrii Consiliului Național sau ai Consiliului Federal înaintează o solicitare în acest sens.

Art. 45

1. În cazul unui referendum este necesară întrunirea majorității absolute a voturilor valabil exprimate.

2. Rezultatul unui referendum se anunță oficial.

Art. 46

1. Referendumul se organizează în baza decretului Președintelui Federal.

2. Persoanele cu drept de vot pentru Consiliul Național la data referendumului au dreptul să voteze în cadrul referendumurilor.

3. Legea federală include prevederi detaliate referitoare la procedura privind referendumul. Articolul 26, alineatul 6, se aplică prin analogie.

Art. 47

1. Președintele Federal promulgă legile federale potrivit Constituției.
2. Supunerea spre promulgare este atribuția Cancelarului Federal.
3. Cancelarul Federal va contrasemna decretul de promulgare.

Art. 48

Legile federale și tratatele de stat, aprobate în conformitate cu articolul 50, alineatul 1, vor fi publicate cu menționarea adoptării acestora de către Consiliul Național, iar legile federale care au avut la bază un referendum cu menționarea rezultatului referendumului respectiv.

Art. 49

1. Legile federale sunt publicate de Cancelarul Federal în Monitorul Oficial Federal. Acestea intră în vigoare pe întreg teritoriul federal, la sfârșitul zilei publicării lor, cu excepția cazului în care se prevede altfel în mod expres.

2. Tratatele de stat, aprobate în conformitate cu articolul 50, alineatul 1, vor fi publicate de Cancelarul Federal în Monitorul Oficial Federal. În cazul în care un tratat de stat, potrivit articolului 50, alineatul 1, punctul 1, a fost întocmit autentic în mai mult de 2 limbi, este suficient dacă:

1. două versiuni lingvistice autentice și o traducere în limba germană,
2. versiunea în limba germană este cea autentică, aceasta și o versiune lingvistică autentică ulterioară sunt publicate. Cu prilejul aprobării tratatelor de stat în conformitate cu articolul 50, Consiliul Național poate hotărî că tratatul de stat sau anumite părți precis stabilite vor fi publicate în alt mod; aceste decizii ale Consiliului Federal vor fi publicate de Cancelarul Federal în Monitorul Oficial Federal. Cu excepția cazului în care se prevede altfel în mod expres, tratatele de stat, aprobate în conformitate cu articolul 50, alineatul 1, intră în vigoare pe întreg teritoriul federal la sfârșitul zilei publicării lor – în cazul celei de-a doua teze, la expirarea datei publicării deciziei Consiliului Național; această prevedere nu se aplică tratatelor care urmează a fi puse în aplicare prin adoptarea unor legi (articolul 50, alineatul 2).

3. Textele publicate în Monitorul Oficial Federal în conformitate cu alineatul 2, teza a doua, trebuie să fie accesibile publicului larg și să aibă integral și în permanență forma publicată.

4. Reglementarea activității de publicare în Monitorul Oficial Federal se face prin lege federală.

Art. 49a

1. Cancelarul Federal, împreună cu miniștrii federali competenți, este împuternicit să republice legile federale, cu excepția prezentei legi constituționale, precum și tratatele publicate în Monitorul Oficial Federal, în versiunea în vigoare a acestora, în Monitorul Oficial Federal.

2. Cu prilejul republicării:

1. se pot rectifica termeni învechiți și ortografii depășite pot fi actualizate la noul mod de scriere;
2. se pot rectifica trimiteri la alte reglementări care nu mai corespund legislației curente, precum și alte neconformități;
3. se pot declara caduce prevederi care au fost anulate de reglementări ulterioare sau care au fost declarate nule în alt mod;
4. se pot stabili prescurtări ale titlurilor și abrevieri alfabetice ale titlurilor;
5. se pot modifica denumirile articolelor, ale secțiunilor, ale alineatelor și ale altor subdiviziuni similare în cazul eliminării unora dintre ele sau a introducerii altora și, în acest sens, se pot rectifica referirile din cadrul textului reglementării în mod corespunzător;
6. se pot rezuma prevederi cu caracter provizoriu, precum și versiuni anterioare, aplicabile în continuare, ale legii federale (tratatului de stat), prin specificarea domeniului de aplicare a acestora.

3. Cu excepția cazului în care se prevede altfel în mod expres, legea federală republicată ori tratatul de stat republicat și celelalte reglementări conținute de anunțul oficial de republicare intră în vigoare la sfârșitul zilei în care au fost făcute publice oficial.

Art. 49b

1. Consultarea populației cu privire la o problemă de importanță națională fundamentală care este de competența legislativului are loc în cazul în care Consiliul Național o aprobă în temeiul unei propuneri prezentate de membrii săi sau de Guvernul Federal. Alegerile și aspectele care sunt soluționate prin decizia unei instanțe judecătorești sau a unei autorități administrative nu pot face obiectul unei consultări a populației.

2. O problemă prezentată în conformitate cu alineatul 1 de mai sus va include o propunere de formulare a unei întrebări care urmează a fi adresată populației. Aceasta trebuie să reprezinte fie o întrebare la care se poate răspunde cu „Da" sau „Nu" sau să conțină două alternative de răspuns.

3. Consultările populației vor fi puse în aplicare într-o manieră similară celei prevăzute de articolele 45 și 46. Persoanele cu drept de vot pentru Consiliul Național în ziua stabilită pentru consultare pot vota cu prilejul consultărilor populației. Consiliul electoral federal va transmite rezultatul obținut în urma unei consultări a Consiliului Național și Guvernului Federal.

Secțiunea E: Participarea Consiliului Național și a Consiliului Federal în cadrul guvernării Federației

Art. 50

1. Încheierea următoarelor categorii de tratate:

1. tratatelor de stat politice și a tratatelor de stat al căror conținut modifică și completează legile existente și care nu fac obiectul articolului 16, alineatul 1, precum și
2. tratatelor de stat prin care se modifică bazele contractuale ale Uniunii Europene

se face cu aprobarea Consiliului Național.

2. Următoarele prevederi se aplică, de asemenea, tratatelor prevăzute la alineatul 1, punctul 1:

1. În cazul în care un tratat de stat prevede modificarea simplificată a acestuia, această modificare nu necesită aprobarea prevăzută la alineatul 1, cu excepția cazului în care Consiliul Național și-a rezervat dreptul la această aprobare.
2. Tratatele de stat aprobate în conformitate cu alineatul 1, punctul 1, necesită aprobarea Consiliului Federal, în măsura în care acestea reglementează materii care se încadrează în sfera autonomă de competență a landurilor.
3. În cazul în care un tratat a fost întocmit autentic în mai mult de două limbi, este suficient, dacă este dată aprobarea în temeiul alineatului 1:
   a. în baza a două versiuni lingvistice autentice si o traducere în limba germană,
   b. dacă, în orice caz, versiunea în limba germană este cea autentică, aceasta si o versiune lingvistică ulterioară.
4. La momentul aprobării unui tratat de stat, Consiliul Național poate stabili în ce măsură tratatul respectiv urmează a fi aplicat prin adoptarea unor legi.

3. Articolul 42, alineatele 1 – 4, se aplică prin analogie deciziilor Consiliului Național prevăzute la alineatul 1, punctul 1, și la alineatul 2, punctul 3, de mai sus.

4. Cu respectarea articolului 44, alineatul 3, tratatele de stat prevăzute la alineatul 1, punctul 2, pot fi încheiate numai cu aprobarea Consiliului Național și cu aprobarea Consiliului Federal. Fiecare dintre aceste decizii se adoptă în prezența a cel puțin jumătate dintre membri și cu o majoritate de două treimi din voturile exprimate.

5. Consiliul Național și Consiliul Federal vor fi informate neîntârziat cu privire la începerea negocierilor unui tratat de stat prevăzut la alineatul 1.

Art. 50a

Consiliul Național participă la lucrările privind Mecanismul European pentru Stabilitate.

Art. 50b

Un reprezentant al Austriei în cadrul Mecanismului European de Stabilitate poate fi de acord să voteze sau se poate abține de la vot în cazul:

1. unei propuneri pentru o rezoluție prin care să se acorde un ajutor în vederea stabilității unui stat membru,

2. unei modificări a capitalului social aprobat si a unei adaptări a plafonului pentru împrumuturi din cadrul Mecanismului European de Stabilitate, precum și dacă aportul de capital social nu a fost plătit, iar
3. modificările instrumentelor de ajutor financiar, în situația în care Consiliul Național l-a autorizat să procedeze astfel în temeiul propunerii Guvernului Federal. În cazurile urgente, ministrul federal responsabil se poate consulta cu Consiliul Național. Fără aprobarea Consiliului Național, reprezentantul Austriei trebuie să refuze propunerea pentru o astfel de rezoluție.

Art. 50c

1. Ministrul federal responsabil trebuie să informeze imediat Consiliul Național în legătură cu lucrările ce țin de Mecanismul European de Stabilitate, conform reglementărilor din legea federală cu privire la normele de procedură ale Consiliului Național. Aceasta trebuie să prevadă dreptul Consiliului Național de a formula avize.

2. În măsura în care Consiliul Național a formulat avize în termen cu privire la lucrările ce țin de Mecanismul European de Stabilitate, reprezentantul Austriei în cadrul Mecanismului European de Stabilitate trebuie să le respecte pe parcursul negocierilor si votului. Ministrul federal responsabil trebuie să raporteze Consiliului Național imediat după încheierea votului si, dacă este cazul, să arate motivele pentru care reprezentantul Austriei nu a respectat avizele.

3. Ministrul federal responsabil raportează în mod regulat Consiliului Național în legătură cu măsurile luate în cadrul Mecanismului European de Stabilitate.

Art. 50d

1. Detalieri ulterioare la articolul 50b și la articolul 50c, alineatele 2 și 3, vor fi realizate în legea federală cu privire la normele de procedură ale Consiliului Național.

2. Legea federală cu privire la normele de procedură ale Consiliului Național poate prevedea competențe suplimentare pentru acesta în cazul participării reprezentantului Austriei la Mecanismul European de Stabilitate prin exercitarea dreptului de vot.

3. Pentru participarea la lucrările ce țin de Mecanismul European de Stabilitate, Comitetul Consiliului Național responsabil de consultarea prealabilă asupra legilor federale financiare alege subcomitete permanente. Cel puțin un membru al fiecărui partid reprezentat în Comitetul Principal al Consiliului Național trebuie să aparțină fiecăruia din aceste subcomitete. Atribuțiile Consiliului Național conform articolului 50b, alineatul 2, și articolului 50c pot fi transferate acestor subcomitete permanente, în temeiul legii federale privind regulamentul intern al Consiliului Național. Legea federală privind regulamentul intern al Consiliului Național trebuie să prevadă posibilitatea permanentă a convocării si întrunirii acestor subcomitete. În cazul în care Consiliul Național este dizolvat de Președintele Federal în

conformitate cu articolul 29, alineatul 1, participarea la lucrările ce țin de Mecanismul European de Stabilitate se va realiza prin subcomitetele permanente.

Art. 51

1. Consiliul Național votează legea-cadru privind finanțele federale și, în limitele prevăzute, legea privind finanțele federale. Proiectul respectiv de lege, propus de Guvernul Federal, reprezintă baza dezbaterilor.

2. Guvernul Federal trebuie să transmită anual Consiliului Național, cel mai târziu la termenul stabilit de legea federală, proiectul de lege al unei legi-cadru privind finanțele sau proiectul de lege al unei legi federale prin care se modifică legea-cadru privind finanțele federale. Legea-cadru privind finanțele federale trebuie să conțină limite superioare cu privire la mijloacele financiare care urmează a fi aprobate de Consiliul Național prin legea-cadru respectivă privind finanțele care urmează a fi aprobată pe baza categoriilor aferente, precum și elementele de bază ale planificării de personal; fac excepție utilizarea mijloacelor pentru rambursarea datoriilor financiare și a angajamentelor financiare pentru consolidarea temporară a fondurilor monetare, precum și utilizarea mijloacelor ca urmare a unui schimb de capital în cazul acordurilor cu privire la cursul de schimb. În legătură cu alte subcategorii, limitele superioare se vor stabili pentru exercițiul financiar viitor și pentru următoarele trei exerciții financiare.

3. Guvernul Federal va înainta Consiliului Național proiectul de lege privind finanțele federale pentru exercițiul fiscal viitor, în legătură cu care urmează a se adopta o lege privind finanțele federale cel târziu cu zece săptămâni înainte de începutul exercițiului fiscal. În mod excepțional, Guvernul Federal poate prezenta Consiliului Național un proiect de lege privind finanțele federale și pentru exercițiul financiar viitor și pentru următorul exercițiu financiar, separat pe ani.

4. În cazul în care se adoptă o lege privind finanțele federale pentru exercițiul financiar viitor și pentru exercițiul financiar care urmează după acesta, în cea de-a doua jumătate a exercițiului financiar viitor, Guvernul Federal va prezenta Consiliului Național proiectul de lege federală care modifică legea privind finanțele federale cel târziu cu 10 săptămâni înainte de începutul următorului exercițiu financiar. Modificările aduse legii privind finanțele federale conținute de aceasta se vor referi, în orice caz, la următorul exercițiu financiar. Proiectul de lege se va dezbate de Consiliul Național până la finele exercițiului financiar viitor. Articolul 51a, alineatele 1 – 2, se aplică în mod corespunzător.

5. Legea privind finanțele federale va include, sub formă de anexe, estimări bugetare federale și planificări de personal, precum și alte elemente semnificative pentru administrarea finanțelor.

6. În legătură cu administrarea finanțelor la nivel de Federație, se aplică următoarele reguli:

1. Limitele superioare ale categoriilor aferente legii-cadru privind finanțele federale nu pot fi depășite și nici nu se poate autoriza o astfel de soluție.

2. Limitele superioare ale subcategoriilor, care urmează a se stabili printr-o lege federală, în conformitate cu alineatul 7 din legea-cadru privind finanțele federale pentru exercițiul financiar viitor, nu trebuie depășite și nici nu se poate autoriza o astfel de soluție, cu excepția cazului în care o lege federală, prevăzută la alineatul 9, stipulează că aceste limite superioare pot fi depășite cu aprobarea Ministrului Federal de Finanțe.

În cazul în care, în mod excepțional, se adoptă o lege privind finanțele federale pentru exercițiul financiar viitor și exercițiul financiar care urmează după acesta, se aplică prevederile alineatului 2, cu mențiunea că limitele superioare prevăzute la alineatul 2, ultima teză, se aplică în cazul exercițiului financiar viitor și al următorului exercițiu financiar.

7. Limitele superioare ale alineatului 6, punctele 1 și 2, pot fi extinse și la următoarele cazuri:

1. În cazul unui pericol iminent, pe baza unei ordonanțe a Guvernului Federal, în acord cu Comitetul Consiliului Național însărcinat să consulte legislația federală financiară, ipotezele adăugate, neprevăzute și acceptate, pot fi extinse la un maxim de 2/1000 de ipoteze acceptate de legislația federală financiară, dacă acoperirea este asigurată.
2. În caz de apărare, pentru o apărare militară cuprinzătoare (articolul 9a), ipoteze adăugate acceptate în cadrul unui an financiar pot urca până la un total de 10/100 de metode implementate în legislația federală financiară, pe baza unei ordonanțe a Guvernului Federal, în acord cu Comitetul Consiliului Național.

8. În gestionarea bugetelor federale, principiul eficienței se evidențiază în principal în ceea ce privește egalitatea de tratament între femei și bărbați, transparență, eficiență și o imagine reală a situației financiare a federației și trebuie respectate.

9. Dispozițiile detaliate ale prevederilor referitoare la legea-cadru a finanțelor federale, legea finanțelor federale se stabilesc în conformitate cu principiile uniforme și cu prevederile alineatului 8 din legea federală. Aceasta din urmă prevede:

1. măsuri pentru o administrare eficientă, mai ales în ceea ce privește obiectivul egalității între femei și bărbați;
2. măsuri de garantare a transparenței, inclusiv obligația de a face rapoarte Comitetului Consiliului Național, care se ocupă de verificarea preliminară a legilor finanțelor federale;
3. realizarea, structurarea și efectul obligatoriu al cadrului federal al finanțelor;
4. structurarea bugetului federal;
5. efectul obligatoriu al legii finanțelor federale, în ceea ce privește aspectele de timp și cantitate;
6. argumente pentru datorii în avans, care necesită un ordin al ministrului federal pentru finanțe, în acord cu Comitetul Consiliului Național care se ocupă de verificarea prealabilă a legii finanțelor federale;

7. crearea de rezerve bugetare pozitive și negative;
8. dispoziții cu privire la activele federale, care, dacă sunt întrunite, necesită un ordin al ministrului federal al finanțelor, în acord cu Comitetul Consiliului Național, care se ocupă de verificarea prealabilă a legii finanțelor federale;
9. asumarea de pasive financiare de către federație;
10. preluarea sau convertirea datoriilor prin procurarea de mijloace financiare, care nu sunt răscumpărate în același an, ori prin finanțare pe termen lung (datorii financiare);
11. mijloace de sancționare și stimulare economică;
12. control financiar;
13. participarea Curții de Conturi pentru verificarea contabilității.

Art. 51a

1. În cazul în care Guvernul Federal nu a prezentat în timp util Consiliului Național (articolul 51, alineatele 2 și 3) un proiect de lege-cadru privind finanțele federale sau un proiect de lege privind finanțele federale, membrii Consiliului Național pot prezenta un proiect de lege-cadru privind finanțele federale sau un proiect de lege privind finanțele federale.

2. În cazul în care Guvernul Federal prezintă un proiect de lege-cadru privind finanțele federale sau un proiect de lege privind finanțele federale după prezentarea unei astfel de propuneri, Consiliul Național poate decide să țină seama de oricare dintre aceste proiecte în cadrul dezbaterilor sale.

3. În cazul în care Consiliul Național nu a adoptat o lege-cadru privind finanțele federale într-un exercițiu financiar, vor continua să se aplice limitele superioare ale celui mai recent exercițiu financiar pentru care s-au stabilit astfel de limite.

4. În cazul în care Consiliul Național nu adoptă o lege privind finanțele federale pentru un exercițiu financiar și, în mod similar, nu prevede nicio măsură temporară prin intermediul unei legi federale, administrarea finanțelor Federației se va realiza în conformitate cu prevederile celei mai recent adoptate legi privind finanțele federale. Se pot contracta, în acest caz, datorii monetare numai la jumătate din valorile limită anticipate și angajamente pe termen scurt pentru consolidarea temporară a disponibilităților de numerar.

Art. 51b

1. Ministrul Federal al Finanțelor trebuie să prevadă ca, în gestionarea bugetului, primele obligații datorate să fie acoperite, iar apoi să se efectueze alte cheltuieli, cu condiția să poată fi acoperite și cu respectarea principiilor articolului 51, alineatul 8.

2. În cazul în care execuția bugetului federal impune acest lucru sau în cazul în care pe parcursul unui an financiar apare o schimbare esențială a dezvoltării economiei naționale, Ministrul Federal al Finanțelor, cu aprobarea Guvernului

Federal, în scopul de a gestiona corect bugetul, poate aloca un anumit procent de cheltuieli de mijloace, prevăzute de legea federală a finanțelor, în măsura în care acest lucru nu influențează îndeplinirea obligațiilor asumate de federație. În termen de o lună după alocare trebuie să raporteze situația Comitetului Consiliului Național.

3. Ministrul Federal al Finanțelor trebuie să informeze periodic membrii Guvernului Federal și celelalte organe de conducere ale bugetului cu privire la implementarea acestuia.

Art. 51c

1. Utilizarea de mijloace neprevăzute de legea federală a finanțelor sau depășirea utilizării mijloacelor aprobate de Consiliul Național se poate face numai în baza unei autorizații prevăzute de Legea federală a finanțelor.

2. Consiliul Național poate autoriza Ministrul Federal al Finanțelor să aprobe depășirea limitelor prevăzute în legea federală. O astfel de autorizare poate fi acordată numai în măsura în care este legată de condiții prealabile și dacă este specificată și determinată în prealabil. Cu acordul Ministerului Federal al Finanțelor, mijloacele utilizate prevăzute în Legea finanțelor federale pot fi depășite:

1. pe baza unei obligații legale;
2. în cazul unei datorii financiare existente sau pe baza acordului de schimb valutar;
3. pe baza unei alte obligații deja existente la data intrării în vigoare a legii finanțelor federale.

Aprobarea în baza prezentului alineat poate fi acordată numai în cazul unei cerințe neprevăzute și doar în măsura în care acoperirea este ocrotită, iar respectivele limite superioare aplicabile și obligatorii, în conformitate cu articolul 51, alineatele 2 și 6, pentru exercițiul financiar în cauză nu sunt depășite. Ministrul Federal al Finanțelor poate transfera autorizațiile acordate în temeiul dispozițiilor acestui alineat pentru aprobarea depășirii utilizării mijloacelor care au fost prevăzute, cu excepția celor enumerate la alineatul 2 – în acord cu organele de conducere ale bugetului, la conducătorii autorităților oficiale, în măsura în care acest lucru este necesar pentru punerea în aplicare a unei administrații eficiente.

3. Ministrul Federal al Finanțelor trebuie să raporteze trimestrial Comitetului Consiliului Național, care se ocupă de consultări preliminare pentru legile finanțelor federale cu privire la măsurile luate în conformitate cu alineatul 2.

Art. 51d

1. Participarea Consiliului Național în gestionarea bugetului incumbă Comitelui Consiliului Național, care se ocupă de consultările preliminare pentru legile finanțelor federale. Se pot transfera anumite atribuții de pe ordinea de zi unui subcomitet, a cărui participare la buget revine și în cazul în care Consiliul Național este dizolvat de Președintele Federației potrivit articolului 29, alineatul 1. Comitetul Consiliului Național și subcomitetul trebuie să fie convocate,

dacă este necesar, chiar și atunci când Consiliul Național (articolul 28) nu este în sesiune. Legea federală privind regulamentul intern al Consiliului Național stabilește detalii suplimentare.

2. Orice alte rapoarte care ies din sfera de aplicare a articolului 51b, alineatul 2, și a articolului 51c, alineatul 3, vor fi prezentate Comitetului Consiliului Național însărcinat cu consultările preliminare pentru redactarea legii finanțelor federale pentru analiza unor prevederi speciale propuse.

Art. 52

1. Consiliul Național și Consiliul Federal au dreptul de a verifica administrarea afacerilor de către Guvernul Federal, de a adresa întrebări membrilor acestuia cu privire la toate aspectele legate de puterea executivă și de a solicita toate informațiile relevante, precum și de a-și exprima prin decizii modalitatea de exercitare a puterii executive.

1a. Comitetele competente ale Consiliului Național și ale Consiliului Federal au dreptul de a solicita prezența directorului unei instituții, căruia i se aplică o dispensă de instrucțiuni în conformitate cu articolul 20, alineatul 2, în cadrul ședințelor comitetelor, precum și dreptul de a-i adresa întrebări în legătură cu toate aspectele privind administrarea afacerilor.

2. Drepturile de control prevăzute la alineatul 1 se exercită asupra Guvernului Federal și a membrilor săi, precum și asupra întreprinderilor în care Federația deține o participație de cel puțin 50% din capitalul social sau capitalul propriu al acesteia și care sunt supuse controlului Oficiului Public de Audit. Controlul întreprinderilor prin intermediul unor măsuri financiare punctuale sau al altor măsuri economice sau organizaționale care au incidență este considerat echivalent cu participarea financiară. Această prevedere se aplică și întreprinderilor de la orice alt nivel care îndeplinesc cerințele prevăzute de prezentul alineat.

3. Toți membrii Consiliului Național și ai Consiliului Federal au dreptul să adreseze verbal scurte întrebări membrilor Guvernului Federal, pe parcursul ședințelor Consiliului Național și ale Consiliului Federal.

4. Reglementările detaliate în legătură cu dreptul de a adresa întrebări se stabilesc prin lege federală, prin regulament intern al Consiliului Național, precum și prin regulament intern al Consiliului Federal.

Art. 52a

1. Fiecare dintre comitetele competente ale Consiliului Național alege un subcomitet permanent de anchetă în vederea reexaminării măsurilor de protejare a agenților înființate constituțional, precum și a capacității operative a acestora și a măsurilor privind serviciile de informații în vederea asigurării apărării militare a țării. Fiecare subcomitet va include cel puțin un membru din fiecare partid reprezentat în Comitetul Principal al Consiliului Național.

2. Subcomitetele permanente sunt autorizate să solicite miniștrilor federali competenți toate informațiile relevante și accesul la toate materialele relevante.

Această prevedere nu se aplică informațiilor și materialelor, în special în legătură cu sursele de informare, a căror dezvăluire ar periclita securitatea națională sau siguranța persoanelor fizice.

3. Dacă este necesar, subcomitetele permanente se pot întruni la alte date decât cele de desfășurare a sesiunilor Consiliului Național.

4. Legea federală cu privire la regulamentul intern al Consiliului Național reglementează detaliat în sensul de mai sus.

Art. 52b

1. În vederea supravegherii unei anumite proceduri în legătură cu un aspect ce ține de administrarea financiară la nivel federal, Comitetul constituit în conformitate cu articolul 126d, alineatul 2, alege un subcomitet permanent. Cel puțin un membru din fiecare partid reprezentat în Comitetul Principal al Consiliului Național va face parte din acest subcomitet.

2. Legea federală cu privire la regulamentul intern al Consiliului Național reglementează detaliat în sensul de mai sus.

Art. 53

1. Consiliul Național poate constitui comitete de anchetă prin decizii pe care le emite în acest sens. În consecință, rezoluția de desfășurare a anchetei va fi pusă în aplicare la cererea unei pătrimi a membrilor săi.

2. Constituie obiect al anchetei o procedură sau activitate determinată din domeniul de responsabilitate al federației. Acesta include toate activitățile instituțiilor și autorităților federale în legătură cu care federația constată încălcarea legilor în domeniile protecției drepturilor și în cel economic, indiferent de nivelul prejudiciului. Hotărârile judecătorești nu fac obiectul acestor anchete parlamentare.

3. Toate instituțiile (autoritățile federale), ale landurilor, ale comunelor și ale asociațiilor comunale, precum și ale unităților administrative autonome (autoguvernărilor) pot constitui la cerere comitete de anchetă pentru a investiga cazuri și petiții în funcție de obiectul anchetei și în legătură cu dovezile prezentate în documentele dosarului. Aceste anchete nu pot face obiectul unor dosare și documente care divulgă sursele de informare, în sensul articolului 52a, alineatul 2.

4. Obligația ce derivă din alineatul 3 nu se aplică atâta timp cât voința legiuitorului sau opțiunile individuale ale unor membri ai Parlamentului sunt afectate.

5. Detalierea acestor dispoziții intră în domeniul de reglementare al legii federale conform regulamentului intern al Consiliului Național. În acest scop, se poate solicita sprijinul reprezentanților Avocatului Poporului, pe baza reglementărilor specifice privitoare la activitatea acestora. În derularea anchetei trebuie, de asemenea, avut în vedere scopul și gradul măsurii de coerciție aplicate de comisie astfel încât sancțiunea să poată fi pusă în aplicare.

Art. 54

Abrogat.

Art. 55

1. Consiliul Național își alege Comitetul Principal dintre membrii săi, în conformitate cu principiul reprezentării proporționale.

2. Dacă este necesar, Comitetul Principal va fi convocat și între sesiunile Consiliului Național (articolul 28).

3. Comitetul Principal alege dintre membrii săi un subcomitet permanent căruia îi atribuie competențele prevăzute de prezenta lege. Alegerile se desfășoară în conformitate cu principiul reprezentării proporționale; respectarea acestui principiu va permite însă includerea în subcomitet a cel puțin un membru din fiecare partid reprezentat în cadrul comisiei principale. Legea federală cu privire la regulamentul intern al Consiliului Național va prevedea că acest subcomitet permanent poate fi convocat și se poate întruni în orice moment. În cazul în care Consiliul Național este dizolvat de Președintele Federal în conformitate cu articolul 29, alineatul 2, participarea la puterea executivă care, în conformitate cu prezenta lege, aparține Consiliului Național (Comitetului Principal), revine subcomisiei permanente.

4. Legea federală poate prevedea că anumite acte cu caracter general ale Guvernului Federal sau ale unui ministru federal necesită acordul Comitetului Principal, precum și că Guvernul Federal sau un ministru federal trebuie să prezinte rapoarte comisiei principale. Legea federală privind regulamentul intern al Consiliului Național va include prevederi mai detaliate în acest sens, în special în cazul în care nu se ajunge la un acord.

5. Toate regulamentele emise de ministrul federal competent cu privire la măsurile de control pentru protejarea producției netulburate sau aprovizionarea populației și a altor consumatori cu bunuri esențiale economice și de consum trebuie să prevadă obținerea aprobării Comitetului Principal al Consiliului Național; reglementări speciale pot fi adoptate în caz de urgență și în vederea abrogării acestor regulamente. Deciziile Comitetului Principal pentru aprobarea acestor regulamente pot fi adoptate numai în prezența a cel puțin jumătate dintre membrii săi și cu o majoritate de două treimi din voturile exprimate.

Secțiunea F: Statutul membrilor Consiliului Național și ai Consiliului Federal

Art. 56

1. Membrii Consiliului Național și membrii Consiliului Federal nu pot deține și un mandat politic în timpul exercitării funcției elective în cadrul Parlamentului Federal.

2. În cazul în care un membru al Guvernului Federal sau un secretar de stat a renunțat la mandatul său de membru al Consiliului Național, consiliul electoral competent îi va reatribui mandatul, în cazul încetării funcției în circumstanțele prevăzute la articolul 71, după descărcarea de obligația de continuare

a atribuțiilor administrative, cu condiția ca acesta să nu fi informat consiliul, în termen de opt zile, că renunță la reînnoirea mandatului său.

3. Această reatribuire încheie mandatul membrului Consiliului Național care a deținut locul unui membru retras temporar, în măsura în care un alt membru ulterior al Consiliului Național nu a declarat consiliului electoral, cu prilejul nominalizării pentru funcția respectivă în cadrul aceleiași circumscripții, dorința sa de exercitare a mandatului în calitate de supleant al membrului retras temporar din Consiliul Național.

4. Alineatele 2 și 3 se aplică și în situația în care un membru al Guvernului Federal sau un secretar de stat nu a acceptat alegerea sa în calitate de membru al Consiliului Național.

Art. 57

1. Membrii Consiliului Național nu pot fi trași la răspundere pentru voturile exprimate în exercitarea funcției pe care o dețin. În legătură cu opiniile exprimate verbal sau în scris în cursul exercitării funcției deținute aceștia pot fi trași la răspundere numai de Consiliul Național; această măsură nu se aplică în cazul desfășurării unei proceduri judiciare pentru calomnie și pentru infracțiuni privitoare la protecția informațiilor în cadrul Consiliului Național și al Parlamentului federal.

2. Membrii Consiliului Național nu pot fi arestați pentru suspiciuni privind comiterea unei infracțiuni – cu excepția cazului în care sunt prinși în flagrant – decât cu încuviințarea Consiliului Național. Perchezițiile la domiciliul membrilor Consiliului Național se efectuează, în mod similar, cu încuviințarea Consiliului Național.

3. Se pot declanșa proceduri judiciare împotriva membrilor Consiliului Național pentru comiterea unei infracțiuni, fără acordul Consiliului Național, în cazul în care aceasta nu are legătură, în mod evident, cu activitatea politică a membrului respectiv. Cu toate acestea, autoritatea în cauză va obține o decizie din partea Consiliului Național cu privire la existența vreunei legături de acest fel, în cazul în care membrul respectiv sau o treime dintre membrii comisiei permanente cu atribuții în acest sens solicită acest lucru. Toate procedurile judiciare vor înceta sau vor fi întrerupte imediat în acest caz.

4. În toate aceste situații, acordul Consiliului Național se consideră obținut în cazul în care, în termen de opt săptămâni, acesta nu a emis nicio decizie cu privire la solicitarea corespunzătoare a autorității competente pentru instituirea procedurilor judiciare; pentru adoptarea unei decizii în timp util de către Consiliul Național, Președintele Consiliului Național va supune solicitarea respectivă la vot cel târziu în penultima zi înainte de expirarea termenului. Cele de mai sus nu includ perioada în care Consiliul Național nu se află în sesiune de lucru.

5. În cazul prinderii unui membru în flagrant, autoritatea în cauză va notifica imediat Președintele Consiliului Național cu privire la arestarea respectivă. În cazul în care Consiliul Național sau atunci când Consiliul Național nu se află în sesiune, comitetul permanent cu atribuții în această privință solicită acest lucru, se va suspenda arestarea sau se va renunța la procedurile judiciare.

6. Imunitatea membrilor încetează la data întrunirii Consiliului Național nou-ales, iar cea a funcționarilor Consiliului Național al căror mandat se prelungește dincolo de această dată, la expirarea acestui mandat.

7. Regulamentul intern al Consiliului Național, adoptat prin lege federală, va conține prevederi detaliate în acest sens.

Art. 58

Membrii Consiliului Federal beneficiază de imunitatea recunoscută membrilor dietei care i-a delegat, pe întreaga durată a mandatului acestora.

Art. 59

Niciun membru al Consiliului Național, al Consiliului Federal sau al Parlamentului European nu poate face parte, în același timp, din unul dintre cele două organisme reprezentative.

Art. 59a

1. Un angajat din sectorul public care dorește să obțină un loc în Consiliul Național va beneficia de timpul necesar pentru derularea campaniei electorale.

2. Un angajat din sectorul public, care este membru al Consiliului Național sau al Consiliului Federal, va beneficia de concediu sau se va retrage din funcție, la cererea acestuia, pe durata perioadei necesare pentru îndeplinirea obligațiilor care îi revin în această calitate. Pe parcursul concediului, remunerația va corespunde cu volumul muncii efectiv prestate în cadrul sarcinilor de serviciu, însă nu va depăși 75% din totalul salariului; această limită se aplică, de asemenea, în situația în care nu se recurge la concediu sau a retragerii din funcție. Retragerea din funcție implică încetarea tuturor plăților legate de serviciu.

3. În cazul în care un angajat din sectorul public nu poate fi numit în funcția deținută anterior ca urmare a îndeplinirii atribuțiilor sale de membru, acesta va avea dreptul de a i se aloca o activitate în mod rezonabil echivalentă, iar în cazul în care acesta este de acord, o activitate care nu este echivalentă funcției deținute. Salariul se va stabili în funcție de activitatea efectiv desfășurată de angajatul respectiv.

Art. 59b

1. În vederea controlului salariului angajaților din sectorul public care au fost aleși în calitate de membri ai Consiliului Național sau ai Consiliului Federal, se va constitui o comisie sub auspiciile personalului parlamentar. Comisia este formată din:

1. câte un reprezentant nominalizat de Președintele și vicepreședinții Consiliului Național;
2. doi reprezentanți nominalizați de Președintele Consiliului Federal cu acordul vicepreședinților;
3. doi reprezentanți ai landurilor;
4. doi reprezentanți ai localităților și
5. un membru care a deținut anterior o funcție în magistratură.

Membrii prevăzuți în conformitate cu punctele 3 – 5 vor fi numiți de Președintele Federal; în cadrul recomandării sale (articolul 67) în legătură cu punctul 3, Guvernul Federal va ține seama de recomandarea comună din partea Guvernatorilor landurilor și, în legătură cu punctul 4, de o recomandare din partea Federației Austriece a Autorităților Locale și de o recomandare din partea Uniunii Austriece a Orașelor. Membrii comisiei prevăzuți la punctele 1 – 4 vor fi persoane care au exercitat anterior o funcție în înțelesul articolului 19, alineatul 2. O persoană care desfășoară o activitate lucrativă nu poate fi membru al Comisiei. Calitatea de membru al comisiei încetează la expirarea mandatului legislativ, însă nu înainte de nominalizarea sau numirea unui nou membru.

2. La cererea unui angajat din sectorul public care este membru al Consiliului Național sau al Consiliului Federal sau la cererea autorității sale de angajare, Comisia va emite un aviz cu privire la disputele dintre angajatul din sectorul public și autoritatea de angajare în aplicarea articolului 59a sau în legătură cu reglementările emise în cadrul aplicării sale. Comisia va emite, de asemenea, avize în legătură cu disputele dintre un judecător și o cameră sau o comisie în înțelesul articolului 87, alineatul 2, precum și în legătură cu disputele dintre un membru al Consiliului Național sau al Consiliului Federal și Președintele Consiliului Național în aplicarea articolului 30, alineatul 3.

3. Membrul Consiliului Național sau al Consiliului Federal care deține calitatea de angajat în sectorul public are obligația de a informa comisia anual cu privire la formalitățile întreprinse de acesta în legătură cu concediul său ori retragerea sa din funcție în conformitate cu articolul 59a și în legătură cu modalitatea de examinare a activității care urmează a fi desfășurată de acesta. Articolul 53, alineatul 3, se aplică, prin analogie, anchetelor desfășurate de comisie. Comisia își adoptă propriul regulament de funcționare. Anual, comisia va transmite un raport Consiliului Național – și, în legătură cu membrii Consiliului Federal, Consiliului Federal – care urmează a fi publicat.

CAPITOLUL III
Puterea executivă federală

Secțiunea A: Administrația

1. Președintele Federal

Art. 60

1. Președintele Federal este ales de populația Federației în baza votului egal, direct, personal, liber și secret al bărbaților și al femeilor care dețin drept de vot pentru Consiliul Național. În cazul în care există un singur candidat la această

funcție, alegerile vor avea loc sub forma unui referendum. Articolul 26, alineatele 5 – 8, se aplică în mod corespunzător.

2. Este ales candidatul care a obținut peste jumătate dintre toate voturile valabil exprimate. În cazul în care nu se obține o astfel de majoritate, are loc o a doua rundă de vot. Voturile în această rundă de vot pot fi exprimate valabil numai pentru unul dintre cei doi candidați care au obținut cele mai multe voturi în prima rundă de vot.

3. În funcția de Președinte Federal poate fi aleasă numai o persoană care deține drept de vot în legătură cu Consiliul Național și care are vârsta de 35 de ani împliniți la data alegerilor. Membrii caselor regale sau ale fostelor familii regale nu sunt eligibili pentru această funcție.

4. Rezultatul alegerilor organizate pentru funcția de Președinte Federal va fi publicat oficial de Cancelarul Federal.

5. Mandatul Președintelui Federal este de șase ani. Realegerea în această funcție pentru un mandat consecutiv este permisă numai o singură dată.

6. Președintele Federal poate fi pus sub acuzare, înainte de expirarea mandatului său, prin referendum. Referendumul se va organiza în cazul în care Adunarea Federală solicită acest lucru. Adunarea Federală va fi convocată de Cancelarul Federal în acest scop, în cazul în care Consiliul Național a adoptat o astfel de moțiune. Votul în cadrul Consiliului Național necesită prezența a cel puțin jumătate dintre membri și o majoritate de două treimi dintre voturile exprimate. În baza acestui vot al Consiliului Național, Președintele Federal este împiedicat să își exercite în continuare funcția. Respingerea punerii sub acuzare prin referendum reprezintă realegerea în funcție și conduce la dizolvarea Consiliului Național (articolul 29, alineatul 1). În această situație, durata totală a mandatului Președintelui Federal nu poate depăși 12 ani.

Art. 61

1. Pe parcursul mandatului său, Președintele Federal nu poate face parte din niciun organism reprezentativ general și nici nu poate exercita o altă funcție.

2. Titlul de „Președinte Federal" nu poate fi utilizat de nicio altă persoană – chiar dacă vine în completare sau se utilizează în contextul unei alte desemnări. Acesta este protejat prin lege.

Art. 62

1. La momentul preluării mandatului, Președintele Federal depune următorul jurământ în fața Adunării Federale: „Promit solemn că voi respecta întru totul Constituția și toate legile Republicii și că îmi voi dărui toată puterea și priceperea în vederea îndeplinirii îndatoririlor ce îmi revin."

2. Se permite adăugarea unei declarații religioase.

Art. 63

1. Instituirea de proceduri judiciare împotriva Președintelui Federal este permisă numai cu încuviințarea Adunării Federale.

2. Cererea de instituire a procedurilor judiciare împotriva Președintelui Federal se depune de autoritatea competentă la Consiliul Național, care votează în legătură cu gestionarea acestei situații de către Adunarea Federală. În cazul în care Consiliul Național se pronunță în favoarea acesteia, Cancelarul Federal va convoca imediat Adunarea Federală.

Art. 64

1. Toate responsabilitățile Președintelui Federal, în cazul în care acesta se află în imposibilitatea de a le îndeplini, vor reveni, în primă instanță, Cancelarului Federal. Șederea într-un alt stat membru al Uniunii Europene nu este considerată un impediment. În cazul în care impedimentul durează mai mult de 20 de zile sau în cazul în care, în conformitate cu articolul 60, alineatul 6, Președintele Federal nu își poate îndeplini obligațiile care îi revin, Președintele, Prim-vicepreședintele și Vicepreședintele Consiliului Național, acționând sub forma unui comitet, vor prelua responsabilitățile Președintelui Federal. Aceeași prevedere se aplică în cazul în care funcția Președintelui Federal este în continuare suspendată.

2. Comitetul căruia îi este încredințat exercițiul funcțiilor Președintelui Federal, în conformitate cu alineatul 1 de mai sus, decide cu majoritatea voturilor. Funcțiile de Președinte al comisiei și de reprezentare publică sunt deținute de Președintele Consiliului Național.

3. În cazul în care Președintele sau vicepreședinții Consiliului Național se află în imposibilitatea de a îndeplini responsabilitățile care le revin sau funcția acestora este în continuare suspendată, comitetul va întruni cvorumul necesar chiar și fără participarea lor; în caz de egalitate de voturi, Președintele sau, în absența sa, Prim-vicepreședintele are votul decisiv.

4. În cazul în care funcția Președintelui Federal este în continuare suspendată, Guvernul Federal va organiza imediat alegerea unui nou Președinte Federal; după alegeri, comitetul va convoca imediat Adunarea Federală pentru depunerea jurământului de către Președintele Federal.

Art. 65

1. Președintele Federal reprezintă Republica pe plan internațional, primește și acreditează ambasadori, aprobă numirea consulilor, numește reprezentanții consulari ai Republicii în străinătate și încheie tratate de stat. La încheierea unui tratat de stat care nu se încadrează la articolul 50 sau a unui tratat de stat în conformitate cu articolul 16, alineatul 1, care nu modifică și nu completează legi existente, acesta poate decide ca tratatul respectiv să fie pus în aplicare prin adoptarea unor regulamente.

2. Președintele Federal are și alte competențe, în afara celor acordate în conformitate cu alte prevederi ale prezentei Constituții:

a. numește funcționarii publici federali, inclusiv ofițerii, precum și alți funcționari federali și le acordă titluri oficiale;

b. instituie și acordă titluri profesionale;
c. în situații particulare: grațiază persoanele condamnate care au epuizat toate căile de atac, reduce și comută sentințe pronunțate de instanțele judecătorești, prin acte de grațiere, anulează sentințe și înlătură consecințele legale ale acestora și invalidează proceduri penale în cadrul acțiunilor care fac obiectul urmăririi penale din oficiu;
d. în baza petiției părinților, declară legitimi copiii nelegitimi.

3. Legile speciale prevăd măsura în care Președintelui Federal îi revin prerogative suplimentare în legătură cu acordarea privilegiilor onorifice, a gratificațiilor extraordinare, a indemnizațiilor și pensiilor, dreptul de a nominaliza și de a confirma persoane în funcții și de a exercita alte prerogative privind problemele personalului angajat.

Art. 66

1. Președintele Federal poate delega membrilor competenți ai Consiliului Federal dreptul de a desemna o serie de categorii de funcționari publici federali și îi poate împuternici să delege, în legătură cu anumite categorii de funcționari publici federali, această competență autorităților subordonate acestuia.

2. Președintele Federal poate autoriza Guvernul Federal sau membrii competenți ai Guvernului Federal să încheie anumite categorii de tratate de stat care nu fac obiectul prevederilor articolului 16, alineatul 1, sau al prevederilor articolului 50; această autorizare vizează, de asemenea, prerogativa de a dispune punerea în aplicare a acestor tratate prin adoptarea unor regulamente.

3. Președintele Federal poate autoriza, la propunerea guvernului unui land și cu contrasemnătura Guvernatorului, ca guvernul landului respectiv să încheie tratate în conformitate cu articolul 16, alineatul 1, în situația în care acestea nu modifică sau completează legi existente; această autorizare vizează, de asemenea, prerogativa de a dispune punerea în aplicare a acestor tratate prin adoptarea unor regulamente.

Art. 67

1. Cu excepția situației în care Constituția prevede altfel, toate actele oficiale ale Președintelui Federal vor avea la bază recomandarea Guvernului Federal sau a ministrului federal autorizat de acesta. Legea prevede măsura în care Guvernul Federal sau ministrul federal competent depind de recomandările altor autorități.

2. Cu excepția situației în care Constituția prevede altfel, toate actele oficiale ale Președintelui Federal trebuie să fie contrasemnate de Cancelarul Federal sau de ministrul federal competent pentru a fi valabile.

Art. 67a

1. Cabinetul Președintelui Federal, fiind subordonat Președintelui Federal, îl asistă pe acesta în exercitarea activității sale oficiale. O normă de procedură emisă de Președintele Federal poate reglementa detaliile privind organizarea activității în cadrul Cabinetului Președintelui.

2. Articolul 67 nu se aplică regulamentului intern al cabinetului Președintelui în legătură cu numirea angajaților în cadrul cabinetului Președintelui și acordarea de titluri oficiale în cadrul exercitării autorității superioare.

Art. 68

1. Conform articolului 142, Președintele Federal răspunde în fața Adunării Federale în legătură cu exercitarea funcțiilor sale.

2. Adunarea Federală va fi convocată, în legătură cu această responsabilitate, de Cancelarul Federal în baza votului Consiliului Național sau al Consiliului Federal.

3. Sunt necesare prezența a peste jumătate dintre membrii fiecăreia dintre cele două organisme reprezentative și o majoritate de două treimi dintre voturile exprimate pentru a se vota punerea sub acuzare, în conformitate cu articolul 142, a Președintelui Federal.

2. Guvernul Federal

Art. 69

1. Cancelarul Federal, Vicecancelarul și ceilalți miniștri federali dețin atribuțiile administrative supreme în legătură cu Federația, în măsura în care acestea nu aparțin Președintelui Federal. Aceștia constituie Guvernului Federal ca organism, sub coordonarea Cancelarului Federal.

2. Vicecancelarul are dreptul de a-l înlocui pe Cancelarul Federal în legătură cu întreaga sferă de competență a acestuia. În cazul în care Cancelarul Federal și Vicecancelarul se află, în același timp, în imposibilitatea de a îndeplini responsabilitățile care le revin, membrul cu cea mai mare vechime în funcție, în cazul egalității funcțiilor, respectiv membrul cel mai în vârstă al Guvernului Federal, care nu se află în imposibilitatea de a îndeplini îndatoririle care îi revin, îl va înlocui pe Cancelarul Federal.

3. Cvorumul Guvernului Federal este întrunit doar atunci când sunt prezenți peste jumătate dintre membrii săi.

Art. 70

1. Cancelarul Federal și, la recomandarea acestuia, ceilalți membri ai Guvernului Federal sunt numiți de Președintele Federal. Nu este necesară nicio recomandare în legătură cu revocarea Cancelarului Federal sau a întregului Guvern Federal; revocarea membrilor individuali ai Guvernului Federal are loc în urma recomandării Cancelarului Federal. Numirea Cancelarului Federal sau a întregului Guvern Federal este contrasemnată de Cancelarul Federal nou numit; revocarea nu necesită nicio contrasemnătură.

2. Numai persoanele care au dreptul de a fi alese în Consiliul Național pot fi numite în funcțiile de Cancelar Federal, vicecancelar sau ministru federal; membrii Guvernului Federal nu trebuie să facă parte din Consiliul Național.

3. În cazul în care Președintele Federal numește un nou Guvern Federal la o dată la care Consiliul Național nu se află în sesiune de lucru, acesta va convoca într-o sesiune extraordinară Consiliul Național (articolul 28, alineatul 2), care se va întruni în termen de o săptămână, în scopul prezentării noului Guvern Federal.

Art. 71

În cazul în care Guvernul Federal demisionează, Președintele Federal va încredința continuarea activității de administrare membrilor fostului Guvern și unuia dintre aceștia calitatea de șef al Guvernului Federal provizoriu. Continuarea activității de administrare poate fi, de asemenea, încredințată unui secretar de stat de pe lângă un fost ministru federal sau unui înalt funcționar public din cadrul ministerului federal respectiv. Această prevedere se aplică, prin analogie, în cazul demisiei membrilor individuali ai Guvernului Federal. Orice persoană căreia i se încredințează continuarea activității de administrare va avea aceeași răspundere precum un ministru federal (articolul 76).

Art. 72

1. Înainte de preluarea funcției, membrii Guvernului Federal depun jurământul în fața Președintelui Federal. Se permite adăugarea unei declarații religioase.

2. Actele de numire a Cancelarului Federal, a Vicecancelarului și a celorlalți miniștri federali sunt semnate de Președintele Federal în ziua depunerii jurământului și sunt contrasemnate de Cancelarul Federal nou-ales.

3. Aceste prevederi se aplică, prin analogie, situațiilor menționate la articolul 71 de mai sus.

Art. 73

1. În cazul în care un ministru federal se află temporar în imposibilitatea de a îndeplini responsabilitățile care îi revin, acesta va dispune, de comun acord cu un alt ministru federal, înlocuirea sa de către un secretar de stat de pe lângă acesta sau de către un înalt funcționar public din cadrul ministerului federal. Această dispoziție de înlocuire se va comunica Președintelui Federal și Cancelarului Federal. Reședința într-un alt stat membru al Uniunii Europene nu este considerată un impediment. În cazul în care un ministru federal nu poate proceda în conformitate cu prima teză, Cancelarul Federal, de comun acord cu vicecancelarul, dispune înlocuirea de către un alt ministru federal, secretar de stat de pe lângă ministrul federal respectiv aflat în situația de imposibilitate sau un înalt funcționar public al ministerului federal respectiv. Această dispoziție de înlocuire se va comunica Președintelui Federal. Supleantul va avea aceeași răspundere precum un ministru federal (articolul 76).

2. Ministrul federal competent pe un anumit domeniu poate delega unui alt ministru federal sau unui secretar de stat dreptul de a participa la lucrările Consiliului Uniunii Europene și, în acest context, de a purta negocieri și de a vota în legătură cu un anumit proiect.

3. Un membru al Guvernului Federal care locuieşte într-un alt stat membru al Uniunii Europene poate delega atribuţiile care îi revin în legătură cu Consiliul Naţional sau Consiliul Federal unui secretar de stat de pe lângă acesta sau unui alt ministru federal. Un membru al Guvernului Federal care nu are un supleant poate delega dreptul său de vot în cadrul Guvernului Federal unui alt ministru federal; aceasta nu îi înlătură răspunderea. Dreptul de vot poate fi delegat numai unui membru al Guvernului Federal căruia nu i s-a încredinţat deja înlocuirea unui alt membru al Guvernului Federal şi căruia nu i-a fost deja delegat un drept de vot.

Art. 74

1. În cazul în care Consiliul Naţional adoptă o moţiune de cenzură împotriva Guvernului Federal sau a membrilor individuali ai acestuia, Guvernul Federal sau ministrul federal respectiv vor fi revocaţi.

2. Moţiunea de cenzură se adoptă de Consiliul Naţional în prezenţa a cel puţin jumătate dintre membrii Consiliului Naţional. În cazul în care numărul de membri prevăzut de legea federală privind regulamentul intern al Consiliului Naţional impune acest lucru, votul va fi amânat pentru următoarea zi lucrătoare. O nouă amânare a votului poate surveni numai în baza unei decizii a Consiliului Naţional.

3. Respectând prerogativa cu care este învestit Preşedintele Federal în conformitate cu articolul 70, alineatul 1, Guvernul Federal sau membrii individuali ai acestuia vor fi revocaţi în situaţiile prevăzute de lege sau în conformitate cu propria dorinţă a acestora.

Art. 75

Membrii Guvernului Federal, precum şi secretarii de stat au dreptul de a participa la toate dezbaterile Consiliului Naţional, ale Consiliului Federal şi ale Adunării Federale, precum şi ale comitetelor (subcomitetelor) acestor organisme reprezentative, însă numai în urma unei invitaţii speciale la dezbateri din partea subcomisiei permanente din cadrul Comitetului Principal al Consiliului Naţional şi din partea comitetelor de ancheta ale Consiliului Naţional. Cu fiecare astfel de prilej, acestora li se va acorda cuvântul, la cerere, în conformitate cu prevederile detaliate ale legii federale privind normele de procedură ale Consiliului Naţional şi ale Consiliului Federal. Consiliul Naţional, Consiliul Federal şi Adunarea Federală, precum şi comitetele (subcomitetele) acestora pot solicita prezenţa membrilor Guvernului Federal şi le pot solicita acestora să iniţieze anchete.

Art. 76

1. Conform articolului 142, membrii Guvernului Federal (articolele 69 şi 71) răspund în faţa Consiliului Naţional.

2. Propunerea de punere sub acuzare în conformitate cu articolul 142 necesită prezenţa a peste jumătate dintre membri.

Art. 77

1. Ministerele federale şi autorităţile subordonate acestora desfăşoară activitatea de administrare federală.

2. Numărul de ministere federale, competențele acestora și organizarea internă a acestora sunt prevăzute de legea federală.

3. Cancelarului Federal îi revine conducerea Cancelariei Federale și fiecare dintre celelalte ministere federale va fi condus de un ministru federal. Președintele Federal poate delega miniștrilor federali speciali gestionarea anumitor probleme care se încadrează în sfera de competență a Cancelariei Federale, inclusiv gestionarea personalului și organizarea acestei activități, însă Cancelaria Federală păstrează atribuțiile principale în acest domeniu; miniștrii federali anume desemnați vor deține statutul de ministru federal competent în legătură cu aceste aspecte.

4. Cancelarul Federal și alți miniștri federali pot deține, în mod excepțional, conducerea unui al doilea minister federal.

Art. 78

1. În situații speciale, pot fi numiți miniștri federali fără portofoliu, cărora nu li se repartizează, în același timp, conducerea unui minister federal anume.

2. Secretarii de stat, care sunt numiți și își încheie mandatul în același mod precum miniștrii federali, pot fi repartizați miniștrilor federali pentru a-i asista în cadrul activității desfășurate de aceștia și pentru a-i reprezenta în Parlament. Cancelarul Federal poate delega atribuțiile care îi revin în legătură cu Consiliul Național și Consiliul Federal, cu acordul vicecancelarului care deține conducerea unui minister federal, unui secretar de stat de pe lângă acesta. Vicecancelarul care deține conducerea unui minister federal poate delega atribuțiile care îi revin în legătură cu Consiliul Național și Consiliul Federal unui secretar de stat de pe lângă acesta, cu acordul Cancelarului Federal.

3. Ministrul federal poate, în mod similar, delega anumite atribuții secretarului de stat. În îndeplinirea lor, secretarul de stat este, de asemenea, subordonat ministrului federal și are obligația de a se supune instrucțiunilor acestuia.

3. Autoritățile federale în domeniul securității

Art. 78a

1. Autoritatea supremă de securitate este Ministerul Federal al Afacerilor Interne. Acesteia i se subordonează directoratele de poliție ale landurilor, urmate de autoritățile administrative teritoriale, în calitate de autorități de securitate.

2. În cazul în care viața, sănătatea, libertatea sau bunurile persoanelor fizice se află în pericol sau acest pericol este iminent, autoritățile de securitate dețin competența, indiferent de competența unei alte autorități cu privire la îndepărtarea pericolului, de a acorda asistență primară până la momentul intervenției autorității competente respective.

3. Legile federale prevăd măsura în care autoritățile municipale au obligația de a acționa în calitate de autorități de securitate.

Art. 78b

1. Fiecare land deține un directorat de poliție. Conducătorul acesteia este directorul în domeniul securității și poliției. În Viena, directorul poliției landului poartă denumirea de „Președinte al Poliției Landului".

2. Ministrul Federal al Afacerilor Interne numește directorii în domeniul securității și poliției de comun acord cu Guvernatorul landului.

3. Ministrul Federal al Afacerilor Interne va informa Guvernatorul cu privire la orice instrucțiune care prezintă importanță la nivel național sau care este esențială pentru menținerea păcii, a ordinii și a securității pe teritoriul landului, pe care o emite în atenția unui director în domeniul securității și poliției.

Art. 78c

Legea federală prevede în ce măsură directoratul de poliție al unui land este în același timp și în primă instanță autoritate în domeniul securității în arondismentul localității.

Art. 78d

1. Jandarmeriile sunt unități înarmate sau care poartă uniformă ori au caracter militar evidențiat în alt fel și care sunt învestite cu sarcini de natură polițienească. Nu fac parte din instituția jandarmeriei personalul de pază pentru asigurarea protecției în anumite domenii de cultivare a solului, cum ar fi agricultura și silvicultura (protecția terenurilor, a culturilor și a pădurilor), în domeniul mineritului, al vânătorii, al pescuitului sau în legătură cu alte utilizări autorizate ale apelor, personalul de supraveghere a pieților și departamentele de pompieri.

2. Nicio altă autoritate regională nu poate înființa o jandarmerie în sfera locală de competență a unui directorat federal de securitate publică.

4. Armata Federală

Art. 79

1. Armata federală este responsabilă pentru apărarea militară a țării. Aceasta se va desfășura în baza principiilor unui sistem de poliție militară.

2. În măsura în care puterea civilă legală îi solicită cooperarea, armata federală are obligația de a asigura:

1. în afara apărării militare a țării:
   a. protecția instituțiilor înființate constituțional, precum și a capacității acestora de a funcționa și a libertăților democratice ale populației;
   b. menținerea generală a ordinii și securității pe teritoriul țării;
2. asistența în cazul catastrofelor și dezastrelor naturale de amploare.

3. Sarcinile suplimentare ale armatei federale vor fi prevăzute de legea constituțională federală.

4. Legea privind apărarea prevede organismele oficiale și autoritățile care pot solicita direct cooperarea armatei federale în scopurile menționate la alineatul 2 de mai sus.

5. Intervenția militară din proprie inițiativă, în scopurile menționate la alineatul 2 de mai sus, este permisă numai în cazul în care o serie de circumstanțe, care se află în afara controlului acestora, au determinat imposibilitatea autorităților competente de a recurge la intervenția militară și s-ar produce daune ireparabile comunității în cazul în care aceasta ar fi amânată în continuare sau în cazul în care aceasta se referă la respingerea unui atac real sau eliminarea rezistenței active direcționate împotriva unei unități a Armatei Federale.

Art. 80

1. Președintele Federal este Comandantul Suprem al Armatei Federale.

2. Cu excepția situației în care Legea privind apărarea prevede că Președintele Federal dispune în legătură cu Armata Federală, ministrul federal competent va dispune în legătură cu aceasta, în limitele de autoritate conferite acestuia de Guvernul Federal.

3. Comanda supremă a armatei federale este exercitată de ministrul federal competent (articolul 76, alineatul 1).

Art. 81

Legea federală prevede in ce măsură landurile participă la recrutarea, asigurarea hranei și cazarea armatei, precum și în legătură cu asigurarea celorlalte necesități ale acesteia.

5. Autoritățile federale în domeniul educației

Art. 81a

1. Activitatea de administrare la nivel federal în domeniul învățământului și al educației în legătură cu aspecte care privesc internatele revine ministrului federal competent și – în măsura în care nu se referă la sistemul universitar și postuniversitar, sistemul de învățământ în domeniul agriculturii și silviculturii și sistemul educațional agricol și silvic în legătură cu aspecte ce vizează internatele – autorităților școlare ale Federației subordonate ministrului federal competent. Localităților li se poate solicita, în cadrul sferei de competență atribuite la nivel federal, să țină evidența persoanelor care au vârsta necesară pentru frecventarea școlii.

2. Fiecare land și fiecare district politic va deține o autoritate școlară, fiind cunoscută sub denumirea de consiliul școlar al landului și, respectiv, consiliul școlar al districtului în cauză. În Viena, consiliul școlar al landului va prelua și atribuțiile consiliului școlar al districtului și se va numi Consiliul Școlar al

Vienei. Sfera de competență aplicabilă membrilor consiliilor școlare ale landurilor și ale districtelor va fi prevăzută de legea federală.

3. Se vor aplica următoarele principii directoare în legătură cu înființarea, care urmează a fi prevăzută de lege, a autorităților școlare federale:

a. Se vor desemna comitete în cadrul structurii autorităților școlare federale. Membrii comitetelor consiliilor școlare ale landurilor, cu drept de vot, vor fi numiți proporțional cu participarea partidelor în dietă, iar membrii comitetelor din cadrul consiliilor școlare ale districtelor, cu drept de vot, proporțional cu voturile obținute în districtul respectiv de partidele reprezentate în dietă, la ultimele alegeri pentru dietă. Este posibilă numirea unora dintre sau a tuturor membrilor din cadrul comitetelor de către dietă.

b. Președintele consiliului școlar al unui land este Guvernatorul, iar președintele consiliului școlar al unui district este directorul autorității administrative a districtului respectiv. În cazul în care numirea unui președinte executiv al consiliului școlar al unui land este prevăzută de lege, acesta îi va ține locul președintelui în legătură cu toate atribuțiile pe care președintele nu și le rezervă sieși. În cazul în care numirea unui vicepreședinte este prevăzută de lege, acesta are dreptul de a examina documente și de a oferi îndrumări; acest vicepreședinte va fi numit, în orice caz, pentru cele cinci landuri care, în conformitate cu rezultatul ultimului recensământ realizat înainte de intrarea în vigoare a acestei legi constituționale federale, înregistrează cel mai ridicat număr de locuitori.

c. Mandatul comitetelor și al președinților consiliilor școlare ale landurilor și ale districtelor vor fi reglementate prin lege. Comitetele vor deține competența de a emite norme și instrucțiuni cu caracter general, de a numi funcționari și de a înainta propuneri de nominalizare, precum și de a-și exprima opinii în legătură cu proiectele de legi și regulamente.

d. În situații de urgență care nu suportă amânarea până la următoarea ședință a comitetului, președintele va acționa în conformitate cu sfera de competență alocată comitetului în legătură cu activitatea sa și va informa imediat comitetul în acest sens.

e. În cazul în care, pe parcursul unei perioade care depășește două luni, un comitet nu reușește să întrunească cvorumul necesar, atribuțiile comitetului respectiv, pe perioada următoare de neîndeplinire a cvorumului, vor reveni președintelui. În aceste cazuri, președintele înlocuiește comitetul.

4. Nu se pot emite instrucțiuni (articolul 20, alineatul 1) în legătură cu aspecte care se încadrează în sfera de competență a comitetelor. Această prevedere nu se aplică instrucțiunilor prin care se interzice punerea în aplicare a unei hotărâri a unui comitet care contravine legii sau care prevăd abrogarea unui regulament

emis de comitetul respectiv. Se vor specifica motivele care stau la baza unor astfel de instrucțiuni.

5. Ministrul federal competent se poate convinge, în persoană sau prin intermediul funcționarilor oficiali ai ministerului federal aflat sub conducerea sa, cu privire la starea și nivelul de performanță ale școlilor și internatelor subordonate ministerului federal respectiv prin intermediul unui consiliu școlar al unui land. Deficiențele constatate – în măsura în care acestea nu se referă la cele vizate de articolul 14, alineatul 8 – vor fi notificate consiliului școlar al landului respectiv în vederea remedierii lor.

Art. 81b

1. Consiliul școlar de land poate aproba trei categorii de propuneri succesive:
   a. în vederea ocupării, la nivel federal, a posturilor vacante de director, precum și a posturilor de cadru didactic și asistent educațional în cadrul școlilor și al căminelor pentru elevi subordonate consiliilor școlare ale landurilor;
   b. în vederea ocupării, la nivel federal, a posturilor vacante de inspectori școlari în cadrul consiliilor școlare ale landurilor și ale districtelor, precum și în vederea numirii cadrelor didactice în funcții de supraveghere școlară;
   c. abrogat.

2. Propunerile prevăzute la alineatul 1 de mai sus se vor prezenta, în conformitate cu articolul 66, alineatul 1, sau cu articolul 67, alineatul 1, sau în baza altor prevederi, ministrului federal competent. Selecția persoanelor din cadrul celor propuse se va efectua de către ministrul federal.

3. Fiecare consiliu școlar al unui land va înființa consilii școlare de eligibilitate și disciplină de primă instanță pentru directori și alte cadre didactice, precum și pentru asistenții educaționali care sunt angajați ai Federației în baza dreptului public și care sunt angajați la o școală (un internat) subordonată consiliului școlar al landului respectiv. Detaliile în acest sens sunt prevăzute de legea federală.

6. Universitățile

Art. 81c

1. Universitățile publice sunt instituții de cercetare științifică liberă, învățământ și cunoaștere a artelor. Acestea funcționează autonom în cadrul legii și pot elabora statute. Membrii organelor colegiale universitare își desfășoară activitatea pe principiul autonomiei universitare.

2. Legea federală poate prevedea că este admisibil ca persoanele care nu sunt de naționalitate austriacă să desfășoare activități în cadrul universităților, să participe în cadrul organelor universitare și să reprezinte studenții.

3. Abrogat.

Secțiunea B: Organizarea și funcționarea justiției

Art. 82

1. Justiția se înfăptuiește pe baza jurisdicțiilor și de către instanțele judecătorești reglementate prin lege la nivel de Federație.

2. Hotărârile și deciziile instanțelor judecătorești sunt pronunțate și aplicate în numele Republicii.

Art. 83

1. Legea federală prevede organizarea și competența instanțelor judecătorești.

2. Nicio persoană nu poate fi privată de judecată în fața instanței competente.

3. Abrogat.

Art. 84

Jurisdicția militară, cu excepția perioadelor de război, este abrogată.

Art. 85

Pedeapsa capitală este abolită.

Art. 86

1. Cu excepția situației în care prezenta lege fundamentală prevede altfel, judecătorii sunt numiți, în baza propunerii Guvernului Federal, de către Președintele Federal sau, în urma autorizării date de acesta, de către ministrul federal competent; Guvernul Federal sau ministrul federal vor obține propuneri de numire din partea camerelor competente în baza legii privind organizarea instanțelor.

2. În cazul în care este disponibil un număr suficient de candidați, propunerea de numire care urmează a fi înaintată ministrului federal competent și transmisă de acesta Guvernului Federal va include numele a cel puțin trei persoane, însă, în cazul în care există mai multe locuri libere, cel puțin de două ori mai multe nume decât numărul de judecători care urmează a fi numiți.

Art. 87

1. Judecătorii își exercită funcția judecătorească în mod independent.

2. Un judecător se află în exercițiul funcției sale pe parcursul îndeplinirii oricărei funcții jurisdicționale care îi revine în baza legii și a repartizării atribuțiilor, însă cu excluderea activităților administrative ale puterii judecătorești care, în conformitate cu prevederile legii, nu vor fi îndeplinite de camere sau comisii.

3. Atribuțiile se vor aloca în avans judecătorilor unei instanțe pe perioada prevăzută de legea privind organizarea instanțelor. O cauză care este de competența unui judecător în conformitate cu această alocare poate fi eliminată din jurisdicția sa în baza unui decret al autorităților administrative ale puterii judecătorești numai în cazul în care acesta a fost împiedicat să își îndeplinească responsabilitățile care îi revin sau se află în imposibilitatea de a-și îndeplini îndatoririle într-un termen rezonabil, ca urmare a volumului acestora.

Art. 87a

1. Anumite atribuții, care vor fi specificate cu exactitate și care sunt de competența unui tribunal de primă instanță, pot fi delegate prin legea federală unor persoane special instruite din cadrul Federației, care nu fac parte din categoria judecătorilor.

2. Judecătorul competent în conformitate cu repartizarea atribuțiilor poate, în orice moment, să își rezerve sau să preia îndeplinirea activităților respective.

3. Personalul din cadrul Federației care nu face parte din categoria judecătorilor este obligat să desfășoare activitățile specificate la alineatul 1 de mai sus numai în baza dispozițiilor judecătorului competent în conformitate cu repartizarea atribuțiilor. Sunt aplicabile dispozițiile articolului 20, alineatul 1, teza a treia.

Art. 88

1. Legea federală va stabili o limită de vârstă la împlinirea căreia judecătorii se pensionează.

2. Judecătorii pot fi eliberați din funcție sau transferați împotriva voinței acestora sau se pot pensiona numai în cazurile și modurile prevăzute de lege și în baza unei hotărâri judecătorești formale. Aceste prevederi nu se aplică, însă, transferurilor sau retragerilor din activitate care devin necesare ca urmare a operării unor modificări în cadrul organizării instanțelor judecătorești. Într-un astfel de caz, legea va stabili perioada în care judecătorii pot fi transferați sau se pot pensiona fără îndeplinirea formalităților prevăzute în acest sens.

3. Suspendarea temporară din funcție a judecătorilor poate avea loc numai în baza unui decret al președintelui instanței judecătorești sau al unei autorități judiciare superioare, cu sesizarea concomitentă a instanței competente.

Art. 88a

Legea privind organizarea instanțelor judecătorești poate prevedea posturi de judecători supleanți alocați unei instanțe superioare. Numărul acestor posturi nu poate depăși trei procente din numărul de posturi de judecători alocat instanțelor judecătorești subordonate. Îndatoririle judecătorilor supleanți în cadrul instanțelor judecătorești subordonate se stabilesc, în conformitate cu legea privind organizarea instanțelor judecătorești, de către camera competentă a instanței superioare. Judecătorilor supleanți li se poate încredința numai înlocuirea judecătorilor instanțelor judecătorești subordonate și numai în cazul în care acești judecători sunt împiedicați să își îndeplinească responsabilitățile care le revin sau se află în imposibilitatea de a-și îndeplini îndatoririle într-un termen rezonabil, ca urmare a volumului acestora.

Art. 89

1. Cu excepțiile prevăzute mai jos, instanțele judecătorești nu au dreptul de a examina valabilitatea regulamentelor, a anunțurilor oficiale de republicare a unei legi (a unui tratat de stat), a legilor și a tratatelor de stat publicate legal.

2. În cazul în care o instanță consideră că un regulament contravine legii, va sesiza Curtea Constituțională în vederea anulării regulamentului respectiv. În cazul în care Curtea Supremă sau o instanță de al doilea grad de jurisdicție, cu competență în acest sens, are îndoieli cu privire la aplicarea unei legi pe motiv că aceasta este neconstituțională, va sesiza Curtea Constituționale în vederea anulării legii respective.

3. În cazul în care reglementarea legală care urmează a fi aplicată nu mai este în vigoare, cererea instanței adresată Curții Constituționale va solicita pronunțarea unei decizii prin care să se specifice că reglementarea legală respectivă contravenea legii fundamentale, nu era constituțională sau era nelegală.

4. Legea federală va stabili efectele unei cereri în conformitate cu alineatul 2 sau alineatul 3 de mai sus asupra procedurilor legale în curs de desfășurare.

Art. 90

1. Ședințele de judecată pentru cauzele civile și penale au caracter oral și public. Excepțiile în acest sens sunt reglementate prin lege.

2. Procedurile penale prevăd punerea sub acuzare și judecata în procesul penal.

Art. 90a

Procurorii publici sunt funcționari cu un statut propriu în cadrul sistemului judiciar. Aceștia exercită funcția de anchetă și urmărire penală în cauze privind comiterea unor fapte prevăzute de legea penală ce intră în competența de judecată a instanțelor judecătorești. Legea Federală stabilește în detaliu procedurile de lucru și reglementează obligația procurorilor de a respecta instrucțiunile emise de șefii ierarhici.

Art. 91

1. Cetățenii pot participa la desfășurarea procedurilor jurisdicționale.

2. Un juriu va da un verdict cu privire la vinovăția acuzatului în cazul infracțiunilor pentru care legea prevede pedepse severe, care urmează a fi specificate prin lege, și în toate cazurile de infracțiuni politice.

3. În cadrul procedurilor penale în legătură cu alte infracțiuni care se pedepsesc potrivit legii, judecătorii consultanți participă la actul de înfăptuire a justiției în cazul în care pedeapsa care urmează a fi aplicată depășește o limită stabilită prin lege.

Art. 92

1. Curtea Supremă este instanța de ultim grad în cauzele civile și penale.

2. Membrii Guvernului Federal, ai unui guvern al unui land, ai unui organism general reprezentativ sau ai Parlamentului European nu pot fi membri ai Curții Supreme. Pentru membrii unui organism general reprezentativ sau ai Parlamentului European aleși pentru un mandat legislativ cu durată determinată, această incompatibilitate continuă până la expirarea mandatului legislativ respectiv chiar dacă aceștia renunță la mandat înainte de încheierea sa. Orice

persoană care, pe parcursul ultimilor cinci ani, a exercitat una dintre funcțiile menționate anterior, nu poate fi numită în funcția de Președinte sau Vicepreședinte al Curții Supreme.

Art. 93

Amnistia generală pentru fapte incriminate de legea penală și sancționate de către instanțe după parcurgerea procedurilor legale se acordă în baza legii federale.

Art. 94

1. Puterile judecătorească și executivă sunt separate în cadrul tuturor nivelurilor de procedură.

2. Legea federală sau a landurilor poate stabili în anumite cazuri un apel de la autoritatea administrativă către o instanță de judecată, în loc de un apel către o instanță administrativă. În domeniile Federației reglementate de către autoritățile federale, precum și în domeniile articolelor 11 și 12, ale articolului 14, alineatele 2 și 3, ale articolului 14a, alineatele 3 și 4, legile federale pot, conform primei teze, să fie publicate doar după aprobarea landurilor. Se aplică și legilor landurilor conform primei teze din articolul 97, alineatul 2, al Legii constituționale federale.

CAPITOLUL IV
Puterea legislativă și puterea executivă a landurilor

Secțiunea A: Dispoziții generale

Art. 95

1. Dietele exercită puterea legislativă în cadrul landurilor. Dietele sunt alese prin votul egal, direct, personal, liber și secret, în baza principiului de reprezentare proporțională a cetățenilor de sex masculin și feminin ai landurilor care, în conformitate cu normele electorale ale dietelor, au drept de vot. Legislația landurilor include prevederi detaliate privind procedura electorală și, dacă este cazul, votul obligatoriu. Legislația landurilor va prevedea, în special, motivele pentru care neparticiparea la alegeri, fără a se aduce atingere votului obligatoriu, este considerată justificată. Constituția unui land poate prevedea că acei cetățeni care au avut rezidența în landul respectiv înainte de a-și stabili domiciliul în străinătate au drept de vot pe durata acestei șederi în străinătate, pentru o perioadă de maximum zece ani.

2. Normele electorale ale dietelor nu pot impune condiții mai stricte în ce privește votul și eligibilitatea electorală decât cele impuse de Constituția Federală în legătură cu alegerile pentru Consiliul Național.

3. Alegătorii își exercită dreptul de vot în circumscripții separate care pot fi împărțite în circumscripții regionale separate. Numărul de deputați se va împărți

între circumscripții proporțional cu numărul de locuitori. Normele electorale ale dietei pot prevedea o procedură finală de repartizare pentru întreg teritoriul landului respectiv prin care, în conformitate cu principiile reprezentării proporționale, să se asigure un echilibru între locurile alocate partidelor candidate în circumscripții și, în mod similar, o repartizare a locurilor rămase nealocate. Nu se admite împărțirea electoratului în alte unități electorale.

4. Reglementările detaliate cu privire la procedura electorală vor fi stabilite prin regulamentele interne ale dietelor. Articolul 26, alineatul 6, se aplică în mod corespunzător.

5. În legătură cu angajații din sectorul public care doresc să obțină un loc în dietă sau care sunt aleși membri ai unei diete se aplică articolului 59a, fiind permise reglementări mai stricte în privința acestora. Legea constituțională a landurilor poate crea o instituție cu aceleași competențe și aceeași obligație de a face public un raport precum cele ale Comisiei prevăzute la articolul 59b.

Art. 96

1. Membrii unei diete se bucură de aceeași imunitate conferită membrilor Consiliului Național; prevederile articolului 57 se aplică în mod corespunzător.

2. Prevederile articolelor 32 și 33 se aplică, de asemenea, ședințelor dietelor și ale comitetelor acestora.

3. Legea landurilor poate stabili o procedură, în conformitate cu articolul 56, alineatele 2 – 4, cu privire la membrii Dietei care renunță la funcția acestora cu ocazia alegerii lor ca membri ai Consiliului Federal sau ai guvernului unui land.

Art. 97

1. O lege a unui land impune votarea sa în dietă, confirmarea și contrasemnarea sa în conformitate cu prevederile landului respectiv și publicarea acesteia de către Guvernator în Monitorul Oficial al landului.

2. În măsura în care o lege a unui land prevede, în legătură cu aplicarea sa, cooperarea cu autoritățile federale, se va obține aprobarea Guvernului Federal în acest sens. Se consideră că s-a acordat această aprobare în cazul în care Guvernul Federal nu a comunicat Guvernatorului refuzul cu privire la cooperarea autorităților federale în termen de opt săptămâni de la data la care s-a primit actul normativ de către Cancelaria Federală. Înainte de expirarea acestui termen, actul normativ poate fi publicat numai dacă Guvernul Federal și-a dat acordul în mod expres.

3. În cazul în care devine necesară adoptarea imediată a măsurilor care impun prin constituție adoptarea unei rezoluții de către dietă pentru a evita aducerea unor prejudicii evidente, ireparabile comunității în ansamblu, în situații în care dieta nu se poate întruni în timp util sau este împiedicată să își exercite funcțiile de circumstanțe în afara controlului său, guvernul unui land poate lua aceste măsuri, de comun acord cu un comitet al dietei numit în conformitate cu principiul reprezentării proporționale, prin intermediul unor regulamente de modificare temporară a legii. Guvernul landului respectiv va informa imediat

Guvernul Federal în acest sens. Dieta se va întruni de îndată ce impedimentul menționat a fost înlăturat. Articolul 18, alineatul 4, se aplică prin analogie.

4. Regulamentele prevăzute la alineatul 3 de mai sus nu pot prevedea, în orice caz, o modificare a prevederilor constituționale ale landului și nu pot include o sarcină financiară permanentă pentru landul respectiv sau o sarcină financiară pentru Federație sau localități ori angajamente financiare pentru cetățenii statului și nici înstrăinarea unei proprietăți a statului sau măsuri care au legătură cu cele specificate la articolul 12, alineatul 1, punctul 6, și nici, în cele din urmă, aspecte care vizează activitatea camerelor pentru lucrătorii și angajații din sectorul agriculturii și silviculturii.

Art. 98

Abrogat.

Art. 99

1. Constituția unui land, care urmează a fi adoptată printr-o lege constituțională a landului respectiv, poate fi modificată, în măsura în care Constituția Federală nu este afectată de aceasta, în baza unei legi constituționale a landului în cauză.

2. O lege constituțională a unui land poate fi adoptată numai în prezența a jumătate dintre membrii dietei și cu o majoritate de două treimi dintre voturile exprimate.

Art. 100

1. Orice dietă poate fi dizolvată de Președintele Federal la solicitarea Guvernului Federal și cu aprobarea Consiliului Federal; această dizolvare poate fi însă decretată numai o singură dată pentru același motiv, în cursul exercitării unui mandat. Moțiunea în cadrul Consiliului Federal va fi adoptată în prezența a jumătate dintre membri și cu o majoritate de două treimi dintre voturile exprimate. Reprezentanții landului a cărui dietă urmează a fi dizolvată nu pot participa la vot.

2. În cazul unei dizolvări, se vor emite înscrisuri în vederea organizării unei noi runde de alegeri în termen de trei săptămâni, în conformitate cu constituția landului respectiv; convocarea dietei nou-alese va avea loc în termen de patru săptămâni de la alegeri.

Art. 101

1. Puterea executivă în fiecare land este exercitată de un Guvern al landului respectiv ales de dietă.

2. Membrii Guvernului unui land nu trebuie să facă parte din dietă. Cu toate acestea, numai persoanele eligibile pentru dietă pot fi alese ca membri ai guvernului unui land.

3. Guvernul unui land este compus dintr-un Guvernator, numărul necesar de adjuncți și alți membri.

4. Înainte de preluarea funcției, Guvernatorul depune jurământul în fața Președintelui Federal, iar ceilalți membri ai guvernului unui land depun jurământul

în fața Guvernatorului în legătură cu Constituția Federală. Se permite adăugarea unei declarații religioase.

Art. 101a

Publicarea unor norme legale în gazetele oficiale ale landurilor poate fi realizată conform normelor din sistemul de informare legală a Federației.

Art. 102

1. În ceea ce privește landurile, în măsura în care nu există autorități federale (administrație federală directă), Guvernatorul și autoritățile landului respectiv subordonate acestuia exercită puterea executivă a Federației (administrație federală indirectă). În măsura în care autorităților federale, în special directoratelor federale de poliție, le sunt încredințate atribuții executive în legătură cu aspecte ce țin de administrația federală indirectă, aceste autorități federale sunt subordonate Guvernatorului și au obligația de a se supune instrucțiunilor acestuia (articolul 20, alineatul 1); încredințarea și măsura în care se încredințează acestor autorități federale astfel de puteri executive sunt reglementate de legile federale; acestea pot fi publicate, în măsura în care nu vizează mandatul prevăzut la alineatul 2 de mai jos, numai cu aprobarea landurilor respective.

2. În cadrul sferei de competență stabilite constituțional, autoritățile federale pot acționa în mod direct în următoarele privințe: demarcarea frontierelor, comerțul cu bunuri și animale cu alte țări, vama, reglementarea și controlul intrărilor pe și ieșirilor de pe teritoriul federal, pașapoartele, exilarea, expulzarea și deportarea; azilul; extrădarea, finanțele federale, monopolurile, sistemul monetar, de creditare, bancar și bursele de valori, sistemul de mărimi fizice și unități de măsură, standarde și marcare, administrarea justiției, presa, menținerea păcii, a ordinii și a securității, inclusiv acordarea de asistență primară în general, însă cu excluderea aspectelor ce țin de administrația siguranței publice la nivel local public, aspecte legate de asociații și adunări, poliția pentru străini și aspecte legate de înregistrarea domiciliului, aspecte legate de arme, muniție și explozivi, precum și folosirea armelor de foc, aspecte legate de brevete și protecția desenelor, a mărcilor și a altor descrieri ale bunurilor, sistemul de transport, poliția fluvială și poliția navală, sistemul poștal și de telecomunicații, mineritul, controlul și conservarea Dunării, reglementări privind torenții, construirea și întreținerea căilor navigabile, topografie, legislația muncii, asigurările sociale și contractuale, tranzacții comerciale cu semințe și plante, furaje și îngrășăminte, precum și conservanți pentru plante și aparatură pentru siguranța plantelor, inclusiv admiterea lor și, în cazul semințelor și al plantelor, acceptarea acestora, conservarea monumentelor, organizarea și comanda poliției federale; aspecte de ordin militar, aspecte privind serviciul civil, măsurile de asistență pentru bunăstarea combatanților și a persoanelor aflate în întreținerea acestora, politica privind populația, în măsura în care aceasta se referă la alocațiile copiilor și crearea unui sistem de egalizare a sarcinilor pentru familii; școlarizarea, precum și educația în legătură cu aspecte referitoare la căminele pentru elevi și studenți, cu

excepția învățământului în domeniul agricol și silvic în legătură cu internatele, procedurile de licitație publică.

3. Federația are dreptul de a delega Guvernatorului puterea executivă de care dispune și în legătură cu cele enumerate la alineatul 2 de mai sus.

4. Stabilirea autorităților federale în vederea gestionării altor aspecte decât cele menționate la alineatul 2 de mai sus poate avea loc numai cu aprobarea landurilor în cauză.

5. În cazul în care devine necesară, în cadrul unui land, adoptarea imediată a unor măsuri din sfera administrației federale directe pentru a evita prejudicii evidente și ireparabile la nivelul comunității per ansamblu într-un moment în care autoritățile supreme ale administrației federale sunt împiedicate să acționeze de circumstanțe în afara controlului acestora, Guvernatorul poate lua aceste măsuri în numele lor.

Art. 103

1. În legătură cu aspecte ce țin de administrația federală indirectă, Guvernatorul are obligația de a se supune instrucțiunilor Guvernului Federal și ale miniștrilor federali (articolul 20) și este obligat, în vederea aplicării acestor instrucțiuni, să se folosească de competențele de care dispune în calitate de funcționar în cadrul sferei de competență a landului respectiv.

2. La momentul elaborării regulamentului intern, un guvern al unui land poate decide că anumite categorii de activități ce țin de administrația federală indirectă vor fi desfășurate de membrii guvernului landului respectiv în numele Guvernatorului, având în vedere legătura fundamentală a acestora cu o serie de aspecte care se încadrează în sfera autonomă de competență a landului respectiv. În legătură cu aceste activități, membrii respectivi ai guvernului landului în cauză au obligația de a se supune instrucțiunilor Guvernatorului (articolul 20) în aceeași măsură în care acesta din urmă are obligația de a se supune instrucțiunilor Guvernului Federal sau ale miniștrilor federali.

3. Instrucțiunile emise de Guvernul Federal sau de miniștrii federali în conformitate cu alineatul 1 de mai sus se vor adresa, de asemenea, Guvernatorului în situațiile prevăzute la alineatul 2 de mai sus. Acesta din urmă, în cazul în care nu se ocupă personal de activitățile relevante aferente administrației federale indirecte, este responsabil (articolul 142, alineatul 2, paragraful e) pentru transmiterea instrucțiunii respective în scris imediat și fără modificări membrului guvernului landului în cauză și pentru supervizarea aplicării acesteia. În situația în care instrucțiunea respectivă nu este urmată, deși Guvernatorul a îndeplinit toate formalitățile necesare, membrul guvernului landului respectiv răspunde, în conformitate cu articolul 142, și în fața Guvernului Federal.

4. Abrogat.

Art. 104

1. Prevederile articolului 102 nu se aplică agenților care desfășoară activitățile federale prevăzute la articolului 17.

2. Cu toate acestea, ministrul federal însărcinat cu administrarea bunurilor federale poate delega aceste activități unui Guvernator și autorităților subordonate acestuia. O astfel de delegare poate fi revocată parțial sau integral în orice moment. Limitele în care, în situații excepționale, Federația compensează costurile acumulate în urma desfășurării acestor activități vor fi reglementate de legea federală. Articolul 103, alineatele 2 – 3, se aplică prin analogie.

Art. 105

1. Guvernatorul reprezintă landul. În legătură cu aspecte ce țin de administrația federală indirectă, acesta răspunde, în conformitate cu articolul 142, în fața Guvernului Federal. Un membru al guvernului landului va deține calitatea de supleant al Guvernatorului (viceguvernatorul), fiind desemnat de guvernul landului respectiv. Această numire va fi comunicată Cancelarului Federal. În cazul în care intervine necesitatea înlocuirii Guvernatorului, membrul guvernului landului respectiv, numit în calitate de supleant, răspunde, în legătură cu aspecte ce țin de administrația federală indirectă, în conformitate cu articolul 142, în fața Guvernului Federal. Guvernatorul sau membrul guvernului landului care îl înlocuiește nu pot fi exonerați de răspundere în aceste situații. De asemenea, membrul guvernului landului nu este exonerat de răspundere în cazul prevăzut la articolul 103, alineatul 3.

2. Membrii Guvernului unui land răspund în fața Dietei, în conformitate cu articolul 142.

3. Votul în legătură cu punerea sub acuzare, în înțelesul articolul 142, necesită prezența a jumătate dintre membrii acestuia.

Art. 106

Un funcționar public administrativ cu pregătire juridică va fi numit în funcția de director general, la nivelul administrației landului, respectiv al serviciilor interne ale Biroului guvernului landului în cauză. Acesta este, de asemenea, asistent oficial al Guvernatorului în legătură cu aspecte ce țin de administrația federală indirectă.

Art. 107

Abrogat.

Secțiunea B: Capitala federală Viena

Art. 108

În legătură cu capitala federală, Viena, în calitatea acesteia de land, consiliul municipal deține suplimentar funcția de dietă, senatul local deține funcția de guvern al landului, primarul deține funcția de Guvernator, administrația locală deține funcția de Birou al guvernului landului, iar directorul general

al administrației locale deține funcția de director general al administrației landului.

Art. 109

Articolul 102, alineatul 1, se aplică pentru capitala Viena cu condiția ca, atribuțiile executive, în măsura în care nu există autorități federale (Administrația federală directă), să fie exercitate de primar în calitate de Guvernator și de administrația orașului, subordonată administrației districtului.

Art. 110

Abrogat.

Art. 111

Abrogat.

Art. 112

Ținând seama de articolele 108 – 111 inclusiv, prevederile secțiunii A a capitolului V se aplică în alte privințe în legătură cu capitala federală Viena, cu excepția articolul 117, alineatul 6, a doua teză, a articolului 119, alineatul 4, și a articolului 119a. Articolul 142, alineatul 2, litera e, se aplică, de asemenea, în legătură cu sfera de competență atribuită de către Federație capitalei federale, Viena.

Art. 113

Abrogat.

Art. 114

Abrogat.

CAPITOLUL V
Autoadministrarea

Secțiunea A: Localitățile

Art. 115

1. În cadrul următoarelor articole, atunci când se folosește termenul localitate, acesta va însemna comunitatea locală.

2. Cu excepția situației în care se prevede expres competența Federației în acest sens, legislația landurilor va prevedea reglementări în legătură cu localitățile în conformitate cu principiile prevăzute de articolele acestei secțiuni. Competența în legătură cu soluționarea unor aspecte care, în conformitate cu articolele 118, 118a și 119, fac parte din atribuțiile localităților va fi stabilită în conformitate cu prevederile generale ale prezentei legi constituționale federale.

3. Asociația Austriacă a Orașelor (Federația Municipală a Austriei) și Asociația Austriacă a Localităților (Federația Comunală a Austriei) dețin competența de reprezentare a intereselor localităților.

Art. 116

1. Fiecare land este împărțit în localități. Localitatea este organul teritorial care deține dreptul de a se autoadministra, în același timp reprezentând un district local administrativ. Fiecare parcelă de teren va face parte din localitate.

2. Localitatea este o entitate economică independentă. Aceasta are dreptul, în limitele legislației generale a Federației și a landurilor, să dețină bunuri de orice fel, să dobândească și să le înstrăineze pe acestea în mod discreționar, să opereze întreprinderi economice, precum și să își gestioneze bugetul independent în cadrul prevederilor legilor constituționale privind finanțele și să perceapă impozite.

3. Unei localități cu cel puțin 20.000 de locuitori i se va acorda, la solicitarea sa, în cazul în care interesele landului nu sunt astfel periclitate, propriul statut în baza legislației landului (statut orășenesc). Acest act poate fi publicat numai cu aprobarea Guvernului Federal. Se consideră că s-a acordat această aprobare în cazul în care Guvernul Federal nu a comunicat Guvernatorului refuzul cu privire la aceasta în termen de opt săptămâni de la data la care s-a primit actul normativ de către ministerul federal competent. Un oraș care deține propriul statut va avea, de asemenea, atribuții de administrare districtuală, pe lângă atribuțiile sale administrative locale.

4. Abrogat.

Art. 116a

1. În vederea îndeplinirii atribuțiilor specifice din cadrul propriei sfere de competență, localitățile se pot asocia, în baza unui acord în acest sens, în cadrul unor asociații ale localităților. Acest acord necesită aprobarea din partea autorității de supraveghere. Aprobarea respectivă se va acorda printr-un regulament în cazul în care există un acord legal între localitățile în cauză, iar formarea asociației localităților:

   1. nu periclitează, în cazul îndeplinirii sarcinilor care țin de administrarea suverană, funcția localităților respective în calitate de persoane juridice care se autoadministrează,
   2. în cazul îndeplinirii sarcinilor care revin localităților în calitate de deținători ai unor drepturi private, aceasta este, din motive de eficiență economică, utilitate și economie, în interesul localităților respective.

2. În interesul utilității, legislația competentă (articolele 10 – 15) poate prevedea îndeplinirea unor sarcini specifice prin intermediul formării unor asociații de localități, însă funcția localităților în calitate de persoane juridice care se autoadministrează și districte locale administrative nu poate fi periclitată de aceasta. Localitățile în cauză vor beneficia, în baza unei măsuri de executare, de o audiere înainte de formarea asociațiilor de localități.

3. În măsura în care asociațiile de localități vor îndeplini atribuții care țin de sfera proprie de competență a localității, membrii asociației de localități vor avea o influență decisivă asupra îndeplinirii funcțiilor asociației de localități.

4. Legislația la nivel de land va prevedea organizarea asociației de localități și, în această privință, va prevedea constituirea unui consiliu al asociației, care va fi compus, în orice caz, din reprezentanți aleși ai tuturor localităților membre și un președinte ale asociației. Se vor stabili reguli, în cazul asociațiilor de localități constituite în baza unui acord, în legătură cu admiterea în cadrul și retragerea din aceasta, precum și în legătură cu dizolvarea ei.

5. Competența cu privire la reglementarea atribuțiilor care urmează să revină asociațiilor de localități este guvernată de prevederile generale ale prezentei legi constituționale federale.

6. Fuziunea localităților din diferite landuri în asociații de localități este permisă sub rezerva unui acord între respectivele landuri, în conformitate cu articolul 15a ce conține dispoziții privind aprobarea formării de asociații ale localităților și care trebuie respectat.

Art. 116b

Localitățile unui land pot încheia acorduri între ele, în limita sferei de competență, în măsura în care legislatura landului permite acest lucru. Procedând astfel, legislatura unui land adoptă dispoziții privind publicarea unor astfel de acorduri, precum și referitoare la soluționarea dezacordurilor. Articolul 116, alineatul 6, se aplică în mod corespunzător acordurilor încheiate între landuri.

Art. 117

1. Autoritățile localității vor include, în orice situație:
   1. consiliul local, care este un organism reprezentativ general ce urmează a fi ales de persoanele cu drept de vot la nivelul localității;
   2. consiliul executiv municipal (consiliul local) sau în orașele care dețin propriul statut, senatul local;
   3. primarul.

2. Consiliul local este ales prin votul egal, direct, personal și secret, în baza principiului de reprezentare proporțională a cetățenilor federali de sex masculin și feminin al căror domiciliu principal se află în localitatea respectivă. Legile privind regulamentele electorale pot însă prevedea că și acei cetățeni care au un domiciliu, dar nu domiciliul principal, în localitatea respectivă au drept de vot. Regulamentele electorale nu pot prevedea condiții privind votul și eligibilitatea electorală mai restrictive decât cele prevăzute de regulamentele electorale în ce privește Dieta; se poate însă prevedea că persoanele fizice care sunt rezidente ale localității respective de mai puțin de un an nu au dreptul de a vota sau de a candida la alegerile pentru consiliul local în cazul în care reședința acestora în cadrul localității este, în mod evident, temporară. Regulamentele electorale vor prevedea și dreptul la vot și eligibilitatea electorală a cetățenilor altor state

membre ale Uniunii Europene. Regulamentul electoral poate prevedea exercitarea dreptului de vot al alegătorilor în cadrul unor circumscripții separate. Nu se admite împărțirea electoratului în alte unități electorale. Articolul 26, alineatul 6, se aplică în mod corespunzător. Regulamentele electorale pot decreta, în situațiile în care nu se înaintează propuneri electorale, că se vor considera alese persoanele ale căror nume apar cu cea mai mare frecvență pe buletinele de vot.

3. Este necesară majoritatea simplă a membrilor prezenți în număr suficient pentru întrunirea cvorumului în vederea exercitării votului în cadrul consiliului local; în legătură cu anumite aspecte, se pot prevedea alte cerințe pentru adoptarea de hotărâri.

4. Ședințele consiliului local sunt publice, însă se pot prevedea excepții în acest sens. Participarea publicului nu poate fi exclusă atunci când, pe ordinea de zi, se află bugetul local sau conturile municipale finale.

5. Partidele electorale reprezentate în cadrul consiliului local au dreptul să fie reprezentate în consiliul local executiv în conformitate cu puterea deținută de acestea.

6. Primarul va fi ales de consiliul local. Constituția landului poate însă prevedea că primarul va fi ales de persoanele cu drept de vot pentru alegerea consiliului local. În acest caz, articolul 26, alineatul 6, se aplică în mod corespunzător.

7. Atribuțiile localităților vor fi îndeplinite de biroul administrativ local (biroul administrativ orășenesc), iar cele ale orașelor care au propriul statut, de către administrația locală. Un funcționar public cu pregătire juridică va fi numit în funcția de director general, la nivelul administrației locale, în legătură cu serviciile interne ale administrației locale.

8. Legislația landului poate prevedea, în legătură cu aspecte ce țin de propria sferă de competență a unei localități, participarea directă și implicarea persoanelor cu drept de vot în cadrul alegerilor pentru consiliul local.

Art. 118

1. Orice localitate are propria sa sferă de competență și una atribuită acesteia de Federație sau de land.

2. Propria sa sferă de competență include, cu excepția celei prevăzute la articolul 116, alineatul 2, toate aspectele care privesc exclusiv sau preponderent comunitatea locală întruchipată de o localitate și potrivite pentru a fi gestionate de către comunitate în cadrul granițelor locale ale acesteia. Legislația va stabili în mod expres aspectele de acest fel care se vor încadra în propria sferă de competență a localității.

3. Unei localități i se garantează responsabilitatea oficială în cadrul propriei sfere de competență în legătură cu îndeplinirea următoarelor atribuții:

1. numirea autorităților locale, respectând competența consiliului electoral de nivel superior; stabilirea aranjamentelor interne în vederea îndeplinirii funcțiilor autorității locale;

2. numirea personalului municipal și exercitarea prerogativei de serviciu asupra acestuia, respectând competența comisiilor disciplinare, de eligibilitate și de examinare de nivel superior;
3. administrația siguranței publice locale (articolul 15, alineatul 2), controlul evenimentelor locale;
4. administrarea zonelor de trafic rutier la nivel municipal, poliția locală de circulație;
5. poliția care asigură protecția culturilor;
6. poliția pieților locale;
7. poliția sanitară locală, în special în domeniul serviciilor de urgență și de acordare a primului ajutor, precum și în ce privește aspectele legate de decese și înmormântări;
8. bunele moravuri;
9. poliția care asigură paza clădirilor, cu excepția clădirilor federale utilizate în scop public (articolul 15, alineatul 5); detașamentul local de pompieri; planificarea dezvoltării locale;
10. servicii publice pentru soluționarea disputelor în afara instanțelor;
11. vânzarea voluntară a bunurilor mobile.

4. Localitatea își va îndeplini atribuțiile din sfera sa de competență în baza legilor și a regulamentelor Federației și landului, pe propria răspundere, autonom și – sub rezerva condițiilor prevăzute la articolul 119a, alineatul 5 – cu excluderea căilor de atac la autoritățile administrative din afara localității. Federația și landul dețin un drept de supraveghere (articolul 119a) asupra localității în legătură cu îndeplinirea atribuțiilor din propria sferă de competență. Prevederile articolul 12, alineatul 2, nu sunt afectate de aceasta.

5. Primarul, membrii consiliului executiv municipal (consiliul local, senatul local) și, în cazul în care au fost numiți, alți funcționari locali răspund în fața consiliului municipal pentru îndeplinirea funcțiilor acestora care au legătură cu propria sferă de competență a localității.

6. Localitatea are dreptul de a emite, în legătură cu aspecte ce țin de propria sa sferă de competență, din proprie inițiativă, regulamente privind poliția locală în vederea prevenirii situațiilor iminente previzionate sau existente prin care este afectată negativ viața comunității locale, precum și de a declara nerespectarea acestora drept contravenție administrativă. Aceste regulamente nu pot contraveni legilor sau regulamentelor existente ale Federației și landurilor.

7. La solicitarea unei localități, îndeplinirea anumitor atribuții din propria sa sferă de competență poate fi delegată, în conformitate cu articolul 19a, alineatul 3, prin regulamentul guvernului landului sau prin regulamentul Guvernatorului, unei autorități de stat. În măsura în care un astfel de regulament vizează delegarea de competență unei autorități federale, aceasta necesită aprobarea Guvernului Federal. În măsura în care un astfel de regulament emis de un Guvernator vizează delegarea de competență unei autorități a unui land, aceasta necesită

aprobarea guvernului landului respectiv. Un astfel de regulament va fi anulat de îndată ce motivul care a stat la baza emiterii sale a încetat. Delegarea nu vizează dreptul de a emite regulamente în conformitate cu alineatul 6 de mai sus.

8. Înființarea unei jandarmerii locale sau modificarea organizării sale se va comunica Guvernului Federal.

Art. 118a

1. Legea federală sau legea la nivel de land poate prevedea că membrii unei jandarmerii locale pot fi autorizați, cu aprobarea localității, în vederea prestării de servicii executive pentru autoritatea competentă.

2. Cu aprobarea localității, autoritatea administrativă districtuală poate autoriza membrii unei jandarmerii locale în vederea participării la aplicarea legii administrative penale în aceeași măsură precum alte organe din cadrul serviciului de siguranță publică. Acest mandat poate fi acordat numai în măsura în care organele din cadrul serviciului de siguranță publică au obligația de a supraveghea respectarea reglementărilor administrative în privința aspectelor care fac obiectul procedurii administrative penale sau în măsura în care aceste aspecte se încadrează în sfera de competență a localității.

Art. 119

1. Sfera de competență delegată include acele acțiuni pe care localitatea este obligată să le întreprindă, în conformitate cu legile federale, la ordinul și în conformitate cu instrucțiunile Federației sau, în conformitate cu legile la nivel de land, la ordinul și în conformitate cu instrucțiunile landului respectiv.

2. Primarului îi vor reveni atribuțiile care se încadrează în sfera delegată de competență. În îndeplinirea acestora, primarul are obligația de a se supune instrucțiunilor autorităților federale competente în legătură cu aspectele care țin de puterea executivă la nivel federal, iar în legătură cu aspectele care țin de puterea executivă a landurilor, acesta are obligația de a se supune instrucțiunilor autorităților la nivel de land; acesta este responsabil în conformitate cu alineatul 4.

3. Primarul poate transfera – fără diminuarea răspunderii sale – în baza legăturii efective a acestora cu aspecte ce țin de propria sferă de competență a localității, categorii individuale de atribuții, care se încadrează în sfera delegată de competență, membrilor consiliului executiv local (consiliul local, senatul local), altor autorități constituite în conformitate cu articolul 117, alineatul 1, sau membrilor organismelor oficiale în vederea îndeplinirii acestora în numele său. În aceste privințe, autoritățile respective sau membrii acestora au obligația de a se supune instrucțiunilor primarului și sunt responsabile/responsabili în conformitate cu alineatul 4.

4. În măsura în care li se poate aduce o acuzație de neglijență gravă sau intenționată, autoritățile prevăzute la alineatele 2 și 3 de mai sus pot fi declarate decăzute din funcții, ca urmare a încălcării legii și a nerespectării unui regulament sau a unei instrucțiuni, de către Guvernator, în cazul în care au acționat în sfera de putere executivă a Federației, sau de către guvernul landului, în cazul în care

acestea au acționat în sfera de putere executivă a landului. În cazul în care persoana în cauză face parte din consiliul municipal, calitatea de membru a acesteia nu este afectată de această situație.

Art. 119a

1. Federația și landul exercită dreptul de supraveghere asupra unei localități în scopul stabilirii faptului că aceasta nu încalcă legi și regulamente în cadrul propriei sale sfere de competență, în special a faptului că aceasta nu își depășește propria sferă de competență și că își îndeplinește atribuțiile care îi revin în mod legal.

2. Landul are în plus dreptul de a verifica situația financiară a unei localități în legătură cu economia, eficiența și utilitatea acesteia. Rezultatul acestei verificări va fi transmis primarului spre înaintare către consiliul local. Primarul va informa autoritatea de supraveghere, în termen de trei luni, cu privire la măsurile luate în urma rezultatului verificării.

3. În măsura în care propria sferă de competență a unei localități include aspecte care derivă din sfera de putere executivă la nivel federal, dreptul de supraveghere și reglementarea sa legislativă aparțin Federației, iar în alte privințe, landurilor; dreptul de supraveghere va fi exercitat de autoritățile administrației publice ordinare. Autoritatea de supraveghere are dreptul de a se informa cu privire la orice activitate locală.

4. Localitatea va furniza informațiile solicitate în cazuri individuale de către autoritatea de supraveghere și va permite efectuarea unui control la fața locului.

5. Abrogat.

6. Localitatea va informa imediat autoritatea de supraveghere cu privire la regulamentele adoptate în propria sa sferă de competență. Autoritatea de supraveghere va anula, după consultarea localității, regulamentele care contravin legii și va informa concomitent localitatea cu privire la motivele care stau la baza acestei decizii.

7. În măsura în care legislația aplicabilă (alineatul 3) prevede dizolvarea consiliului local ca măsură de supraveghere, aceasta aparține guvernului landului în exercitarea dreptului de supraveghere al landului respectiv, Guvernatorul exercitând dreptul de supraveghere aparținând Federației. Admisibilitatea efectuării unei substituiri se va limita la situațiile de strictă necesitate. Măsurile de supraveghere se vor aplica avându-se în vedere drepturile dobândite ale terților.

8. Măsurile individuale care urmează a fi luate de o localitate în cadrul propriei sale sfere de competență, însă care, într-o anumită măsură, afectează interese din afara sferei locale, în special cele care au o semnificație financiară distinctă, pot fi condiționate de legislația aplicabilă (alineatul 3) de o aprobare din partea autorității de supraveghere. Ca motivare a refuzului de acordare a acestei aprobări, se poate avea în vedere numai o situație care justifică în mod clar prioritatea intereselor din afara sferei locale.

9. Localitatea deține calitatea de parte în cadrul procedurilor autorității de supraveghere; aceasta are dreptul de a înainta o plângere Curții Administrative (articolele 130 – 132) și Curții Constituționale (articolul 144) împotriva autorității de supraveghere.

10. Prevederile acestui articol se vor aplica în mod corespunzător activității de supraveghere a asociațiilor de localități, în măsura în care acestea desfășoară activități care se încadrează în sfera proprie de competență a localității.

Art. 120

Unirea comunităților locale în comunități teritoriale, organizarea acestora în conformitate cu modelul de autoadministrare și stabilirea altor principii pentru organizarea administrației publice ordinare la nivelul landurilor face obiectul legislației constituționale federale; aplicarea acesteia revine legislativelor landurilor. Stabilirea competenței în legătură cu aspecte referitoare la codul de serviciu și drepturile de reprezentare a personalului ale angajaților comunității teritoriale face obiectul legislației constituționale federale.

Secțiunea B: Alte aspecte privind autoadministrarea

Art. 120a

1. În baza legii, populația și organismele de autoadministrare își pot uni eforturile în activitatea de administrare autonomă a intereselor publice aflate în sfera lor exclusivă sau predominantă de interes și care pot fi gestionate împreună de acestea.

2. Republica recunoaște rolul partenerilor sociali. Aceasta le respectă autonomia și susține dialogul cu partenerii sociali prin instituirea unor organisme de autoadministrare.

Art. 120b

1. Organismele de autoadministrare sunt autorizate să își îndeplinească atribuțiile din sfera acestora de responsabilitate fără a fi obligate să se supună vreunor instrucțiuni, precum și să elaboreze statute în baza legii. Federația sau landul deține un drept de supraveghere asupra lor în baza reglementărilor legale cu privire la caracterul legal al activității de guvernare. Acest drept de supraveghere poate viza și eficacitatea activității de administrare, în cazul în care aceasta este necesară ca urmare a atribuțiilor organismului de autoadministrare. Legea poate prevedea modalități de participare a organismelor de autoadministrare la activitatea publică cu caracter executiv.

2. Organismelor de autoadministrare li se pot conferi atribuții administrative de stat. Legislația va indica în mod expres că aceste aspecte se încadrează în sfera delegată de responsabilitate executivă și va prevedea un efect obligatoriu al instrucțiunilor emise de autoritățile administrative supreme.

3. Legislația poate prevedea forme de participare a organismelor de autoadministrare în executarea afacerilor de stat.

Art. 120c

1. Organele de conducere ale organismelor de autoadministrare se vor constitui în conformitate cu principiile democratice, compunându-se din membrii acestora.

2. Se va asigura îndeplinirea atribuțiilor organismelor de autoadministrare în mod economic și eficient, în baza reglementărilor legale, prin intermediul contribuțiilor membrilor acestora sau prin alte mijloace.

3. Organismele de autoadministrare sunt persoane juridice independente. În baza legislației, în vederea îndeplinirii atribuțiilor acestora, ele pot dobândi, deține și înstrăina bunuri de diverse tipuri.

CAPITOLUL VI
Controlul conturilor publice și administrarea fondurilor publice

Art. 121

1. Oficiul Public de Audit deține competența de verificare a modalității de administrare a fondurilor publice de către Federație, landuri, asociații municipale, localități și alte entități juridice stabilite prin lege.

2. Oficiul Public de Audit întocmește conturile bugetare finale la nivel federal și le transmite Consiliului Național.

3. Toate documentele cu privire la datoriile financiare ale Federației, în măsura în care acestea creează obligații pentru Federație, vor fi contrasemnate de Președintele Oficiului Public de Audit sau, în cazul în care acesta se află în imposibilitatea de a contrasemna documentele respective, de către adjunctul său. Contrasemnătura garantează numai legalitatea împrumutului și înregistrarea corectă în registrul de evidență a datoriei naționale.

4. La fiecare doi ani, Oficiul Public de Audit va stabili, în cazul întreprinderilor și agențiilor supuse controlului său și cu privire la care are obligația de a raporta Consiliului Național, prin intermediul unei solicitări de informații din partea acestor întreprinderi și agenții, veniturile medii, inclusiv toate plățile aferente serviciilor sociale, aporturile în natură și beneficiile suplimentare de pensionare ale membrilor consiliului de administrație și ale consiliului de supraveghere, precum și ale angajaților și va prezenta un raport în legătură cu acestea Consiliului Național. Veniturile medii ale categoriile de persoane menționate anterior vor fi evidențiate, în această privință, pe fiecare întreprindere și agenție în parte.

Art. 122

1. Oficiul Public de Audit este direct subordonat Consiliului Național. Acesta acționează ca agent al Consiliului Național în legătură cu aspecte care țin de

administrarea federală a fondurilor publice și administrarea financiară a societăților profesionale, în măsura în care acestea se încadrează în sfera de autoritate executivă a Federației, ca agent al Dietei privind aspectele legate de landuri, asociații ale localităților și administrarea locală a fondurilor publice, precum și administrarea financiară a societăților profesionale în măsura în care acestea se încadrează în sfera de autoritate executivă a landurilor.

2. Oficiul Public de Audit este independent față de Guvernul Federal și guvernele landurilor și se supune numai prevederilor legale.

3. Oficiul Public de Audit este alcătuit dintr-un Președinte și funcționarii necesari, precum și personalul auxiliar.

4. Președintele Oficiului Public de Audit este ales la propunerea comisiei principale a Consiliului Național pentru un mandat de 12 ani; reînnoirea mandatului nu este permisă. Înainte de preluarea funcției, acesta depune jurământul în fața Președintelui Federal.

5. Președintele Oficiului Public de Audit nu poate face parte din niciun organism oficial reprezentativ sau din Parlamentul European și acesta nu trebuie să fi deținut, pe parcursul ultimilor cinci ani, o funcție în cadrul Guvernului Federal sau al guvernului unui land.

Art. 123

1. În ce privește responsabilitatea, Președintele Oficiului Public de Audit are același statut precum membrii Guvernului Federal sau membrii guvernului landului în cauză, în funcție de calitatea în care acționează Oficiul Public de Audit, respectiv ca agent al Consiliului Național sau al unei Diete.

2. Acesta poate fi eliberat din funcție în baza votului Consiliului Național.

Art. 123a

1. Președintele Oficiului Public de Audit are dreptul de a participa la dezbaterile Consiliului Național și ale comitetelor sale (subcomitetelor sale) cu privire la rapoartele Oficiului Public de Audit, cu privire la conturile bugetare federale finale, cu privire la moțiuni în legătură cu implementarea unor acțiuni specifice în cadrul activității de verificare de către Oficiul Public Audit a modalității de administrare a fondurilor publice și în legătură cu subdiviziuni privind Oficiul Public de Audit din legea privind finanțele federale.

2. Președintele Oficiului Public de Audit are întotdeauna dreptul, în conformitate cu prevederile detaliate ale legii federale cu privire la normele de procedură ale Consiliului Național, la cererea sa, de a lua cuvântul în cadrul dezbaterilor asupra subiectelor enumerate la alineatul 1.

Art. 124

1. În cazul în care Președintele Oficiului Public de Audit se află în imposibilitatea de a îndeplini responsabilitățile care îi revin, un înalt funcționar al Oficiului Public de Audit va acționa în locul acestuia. Această prevedere se aplică și în

cazul în care postul de președinte este liber. Persoana care va acționa în Consiliul Național în locul președintelui Oficiului Public de Audit este stabilită de legea federală privind regulamentul intern al Consiliului Național.

2. În cazul în care o persoană îi ține locul Președintelui, acesteia i se aplică prevederile articolul 123, alineatul 1.

Art. 125

1. Funcționarii din cadrul Oficiului Public de Audit sunt numiți de Președintele Federal în baza recomandării și cu contrasemnătura Președintelui Oficiului Public de Audit; aceeași prevedere se aplică și în cazul conferirii de titluri oficiale. Cu toate acestea, Președintele Federal poate autoriza președintele Oficiului Public de Audit în vederea numirii funcționarilor din anumite categorii.

2. Președintele Oficiului Public de Audit numește personalul auxiliar.

3. Prerogativa de serviciu federal cu privire la angajații Oficiului Public de Audit se va exercita de Președintele Oficiului Public de Audit.

Art. 126

Niciun membru al Oficiului Public de Audit nu poate participa la conducerea și administrarea întreprinderilor supuse controlului Oficiului Public de Audit. În mod similar, niciun membru al Oficiului Public de Audit nu poate participa la conducerea și administrarea oricăror alte întreprinderi lucrative.

Art. 126a

În cazul în care intervin divergențe de opinie între Oficiul Public de Audit și o entitate juridică (articolul 121, alineatul 1) cu privire la interpretarea prevederilor legale care prevăd competența Oficiului Public de Audit, Curtea Constituțională va soluționa disputa respectivă la sesizarea Guvernului Federal sau a unui guvern al unui land sau a Oficiului Public de Audit. Toate entitățile juridice vor permite, în conformitate cu opinia legală a Curții Constituționale, efectuarea unui supravegheri de către Oficiul Public de Audit.

Art. 126b

1. Oficiul Public de Audit verifică întreaga administrare a Federației și administrarea financiară a fondurilor și a instituțiilor administrate de autorități federale sau persoane (grupuri de persoane) numite în acest scop de autoritățile Federației.

2. Oficiul Public de Audit verifică, de asemenea, administrarea financiară a întreprinderilor în care Federația, fie ca acționar unic sau împreună cu alte entități juridice care se încadrează în sfera de competență a Oficiului Public de Audit, deține cel puțin 50% din capitalul social sau capitalul propriu al acestora sau în care Federația este fie unicul operator sau operatorul comun al acestora alături de alte astfel de entități juridice. Oficiul Public de Audit verifică, de asemenea, administrarea financiară a întreprinderilor în care Federația, fie ca acționar unic sau împreună cu alte entități juridice care se încadrează în sfera de competență a Oficiului Public de Audit, deține controlul *de facto* în baza altor

măsuri financiare, economice sau organizaționale. Competența Oficiului Public de Audit se extinde și asupra întreprinderilor din orice categorie suplimentară în legătură cu care sunt îndeplinite condițiile prevăzute de prezentul alineat.

3. Oficiul Public de Audit deține competența de verificare a administrării financiare a societăților de drept public care utilizează fonduri federale.

4. În baza votului Consiliului Național sau la solicitarea membrilor Consiliului Național, Oficiul Public de Audit va desfășura activități speciale de verificare a administrării financiare din sfera sa de competență. Legea federală cu privire la normele de procedură ale Consiliului Național va include reglementări mai detaliate în acest sens. Oficiul Public de Audit va desfășura, în mod similar, astfel de activități la cererea justificată a Guvernului Federal sau a unui ministru federal și va comunica rezultatul obținut autorității solicitante.

5. Verificarea Oficiului Public de Audit va viza corectitudinea aritmetică, respectarea reglementărilor existente și aplicarea principiilor de economie, eficiență și eficacitate.

Art. 126c

Oficiul Public de Audit deține competența de verificare a administrării financiare a societăților de asigurări sociale.

Art. 126d

1. Până la data de 31 decembrie a fiecărui an, Oficiul Public de Audit înaintează un raport asupra activității sale Consiliului Național. Oficiul Public de Audit poate raporta în orice moment Consiliului Național observațiile sale în legătură cu o serie de aspecte particulare și, în cazul în care este necesar, poate înainta propuneri. Oficiul Public de Audit va informa Guvernul Federal cu privire la fiecare raport concomitent cu transmiterea acestuia Consiliului Național. Rapoartele Oficiului Public de Audit vor fi publicate după transmiterea acestora Consiliului Național.

2. Consiliul Național va numi un Comitet Permanent în vederea discutării rapoartelor Oficiului Public de Audit. Numirea acestuia va ține seama de principiul reprezentării proporționale.

Art. 127

1. Oficiul Public de Audit verifică administrarea financiară a landurilor în sfera autonomă de competență a acestora, precum și administrarea financiară a fondurilor și a instituțiilor administrate de autoritățile unui land sau de persoane (grupuri de persoane) numite în acest scop de autoritățile landului respectiv. Verificarea va viza corectitudinea aritmetică, respectarea reglementărilor existente și aplicarea principiilor de economie, eficiență și eficacitate în administrarea financiară; aceasta nu va include, însă, rezoluțiile adoptate de organele de reprezentare competente constituțional cu privire la administrarea financiară.

2. Guvernele landurilor vor transmite anual Oficiului Public de Audit estimările bugetare și conturile bugetare finale.

3. Oficiul Public de Audit verifică, de asemenea, administrarea financiară a întreprinderilor în care landul este fie acționar unic sau deține cel puțin 50% din capitalul social sau capitalul propriu al acestora împreună cu alte entități juridice care se încadrează în sfera de competență a Oficiului Public de Audit sau în care landul este fie unicul operator sau operatorul comun al acestora alături de alte astfel de entități juridice. În privința competenței de verificare în cazul controlului *de facto*, se aplică, prin analogie, articolul 126b, alineatul 2. Competența Oficiului Public de Audit se extinde și asupra întreprinderilor din orice categorie suplimentară în legătură cu care sunt îndeplinite condițiile prevăzute de prezentul alineat.

4. Oficiul Public de Audit deține competența de verificare a administrării financiare a societăților de drept public care utilizează fonduri ale landurilor.

5. Rezultatul în urma verificării se va comunica de către Oficiul Public de Audit al landului respectiv. Acesta din urmă își va prezenta observațiile în legătură cu rezultatul înaintat și, în termen de trei luni, va informa Oficiul Public de Audit cu privire la măsurile luate în urma rezultatului verificării realizate.

6. Până la data de 31 decembrie a fiecărui an, Oficiul Public de Audit înaintează Dietei un raport asupra activității sale care are legătură cu landul respectiv. Oficiul Public de Audit poate raporta în orice moment Dietei observațiile sale în legătură cu o serie de aspecte particulare. Oficiul Public de Audit va informa guvernul landului și Guvernul Federal cu privire la fiecare raport concomitent cu transmiterea acestuia Dietei. Rapoartele Oficiului Public de Audit vor fi publicate după transmiterea acestora Dietei.

7. În baza votului Dietei sau la solicitarea membrilor Dietei, numărul acestora fiind reglementat de legea constituțională a landului, însă neputând depăși o treime, Oficiul Public de Audit va desfășura activități speciale de verificare în cadrul sferei sale de competență. În situația în care Oficiul Public de Audit nu a mai comunicat un raport Dietei ca urmare a unei astfel de moțiuni, nu se va mai putea propune o altă astfel de moțiune. Oficiul Public de Audit va desfășura, în mod similar, astfel de activități la cererea justificată a guvernului landului și va comunica rezultatul obținut autorității solicitante.

8. Prevederile prezentului articol se aplică și în cazul verificării administrării financiare a Vienei, consiliul municipal luând locul Dietei și senatul local luând locul guvernului landului.

Art. 127a

1. Oficiul Public de Audit verifică administrarea financiară a localităților cu cel puțin 10.000 de locuitori, precum și administrarea financiară a fondurilor și a instituțiilor administrate de autoritățile unei localități sau de persoane (grupuri de persoane) numite în acest scop de autoritățile unei localități. Verificarea va viza corectitudinea aritmetică, respectarea reglementărilor existente și aplicarea principiilor de economie, eficiență și eficacitate în administrarea financiară.

2. Primarul va transmite anual Oficiului Public de Audit și, în același timp, guvernului landului estimările bugetare și conturile bugetare finale.

3. Oficiul Public de Audit verifică, de asemenea, administrarea financiară a întreprinderilor în care o localitate cu cel puțin 10.000 de locuitori este fie acționar unic sau deține cel puțin 50% din capitalul social sau capitalul propriu al acestora împreună cu alte entități juridice care se încadrează în sfera de competență a Oficiului Public de Audit sau în care localitatea este fie unicul operator sau operatorul comun al acestora alături de alte astfel de entități juridice. În privința competenței de verificare în cazul controlului *de facto*, se aplică, prin analogie, articolul 126b, alineatul 2. Competența Oficiului Public de Audit se extinde și asupra întreprinderilor din orice categorie suplimentară în legătură cu care sunt îndeplinite condițiile prevăzute de prezentul alineat.

4. Oficiul Public de Audit deține competența de verificare a administrării financiare a societăților de drept public care utilizează fonduri ale unei localități cu cel puțin 10.000 de locuitori.

5. Rezultatul în urma verificării se va comunica de către Oficiul Public de Audit primarului. Acesta din urmă își va prezenta observațiile în legătură cu rezultatul înaintat și, în termen de trei luni, va informa Oficiul Public de Audit cu privire la măsurile luate în urma rezultatului verificării realizate. Oficiul Public de Audit va informa guvernul landului și Guvernul Federal cu privire la rezultatul verificării realizate de acesta asupra administrării financiare, împreună cu orice posibile observații din partea primarului.

6. Până la data de 31 decembrie a fiecărui an, Oficiul Public de Audit înaintează consiliului municipal un raport asupra activităților sale, în măsura în care acestea au legătură cu localitatea respectivă. Oficiul Public de Audit va informa guvernul landului și Guvernul Federal cu privire la fiecare raport concomitent cu transmiterea acestuia consiliului municipal. Rapoartele vor fi publicate după transmiterea acestora consiliului municipal.

7. Oficiul Public de Audit va verifica, la cererea justificată a guvernului landului competent, în situații particulare, administrarea financiară a localităților cu mai puțin de 10.000 de locuitori și va informa guvernul landului cu privire la rezultatul obținut în urma verificării. Alineatele 1 și 3 – 6 ale prezentului articol se aplică prin analogie. Doar două asemenea cereri pot fi înaintate în decurs de un an. Astfel de cereri sunt permise numai în legătură cu acele localități care, prin comparație cu altele, se înregistrează creșteri de datorii sau obligații.

8. Prevederile aplicabile verificării administrării financiare a localităților cu cel puțin 10.000 de locuitori se aplică, prin analogie, verificării administrării financiare a asociațiilor municipale. Astfel de solicitări sunt permise numai referitor la localități în care, prin comparație cu altele, se înregistrează creșteri de datorii sau obligații.

9. Prevederile potrivite pentru examinarea financiară a administrației localităților se vor aplica analog examinării financiare a asociațiilor municipale.

Art. 127b

1. Oficiul Public de Audit deține competența de verificare a administrării financiare a societăților profesionale.

2. Societățile profesionale vor transmite anual Oficiului Public de Audit estimările bugetare și conturile bugetare finale.

3. Verificarea Oficiului Public de Audit va viza corectitudinea aritmetică, respectarea reglementărilor existente și aplicarea principiilor de economie și eficiență în administrarea financiară; această verificare nu include, însă, deciziile autorităților competente ale societăților profesionale care guvernează administrarea financiară în privința atribuțiilor care au legătură cu reprezentarea intereselor membrilor acestora.

4. Oficiul Public de Audit va notifica președintele autorității constitutive (al organului de reprezentare) al societății profesionale cu privire la rezultatul verificării, împreună cu orice posibilă opinie asupra acestuia aparținând autorității constitutive (organului de reprezentare) a societății profesionale. Oficiul Public de Audit va informa, în același timp, autoritatea competentă supremă de supraveghere a societății profesionale cu privire la rezultatul verificării întreprinse de acesta. Rapoartele Oficiului Public de Audit vor fi publicate după transmiterea acestora autorității constitutive (organului de reprezentare).

Art. 127c

În cazul în care landurile, în sfera acestora de competență, înființează instituții echivalente Oficiului Public de Audit, legea constituțională la nivel de land poate prevedea o reglementare după cum urmează:

1. care să corespundă articolului 126a, prima teză. În acest caz, se aplică și a doua teză a articolului 126a;
2. care să corespundă articolului 127, alineatele 1 – 6, referitoare la localități mai mici de 10.000 de locuitori;
3. referitoare la articolul 127a, alineatele 7 și 8, privind localitățile cu cel puțin 10.000 de locuitori;
4. Abrogat.

Art. 128

Dispoziții mai detaliate cu privire la instituția și activitatea Oficiului Public de Audit vor fi prevăzute de legea federală.

CAPITOLUL VII
Garanții constituționale și administrative

Secțiunea A: Jurisdicția administrativă

Art. 129

În toate landurile există curți administrative de land. La nivelul Federației există o Curte Administrativă a Federației și o Curte Administrativă Federală pentru Finanțe, denumită Curtea Fiscală Federală.

Art. 130

1. Curțile Administrative pronunță hotărâri cu privire la plângeri:
   1. împotriva legalității deciziilor și actelor administrative ale autorităților administrației publice;
   2. împotriva exercitării regimului de putere publică în manieră ilegală;
   3. împotriva contravențiilor aplicate de către autoritățile administrative;
   4. împotriva regulilor menționate în articolul 81, alineatul 4.

1a. Curtea Administrativă de land se pronunță asupra punerii în aplicare a măsurilor coercitive împotriva unei persoane care face obiectul unei comisii de anchetă a Consiliului Național în baza reglementărilor legii federale și potrivit statutului Consiliului Național.

2. Legislația landurilor sau cea federală poate oferi curților administrative putere de decizie asupra:
   1. plângerilor împotriva legalității conduitei autorităților publice în executarea legii sau
   2. plângerilor împotriva legalității unui contract încheiat de o autoritate publică ori
   3. litigiilor privind funcționarii publici.

În materia privind conducerea Federației, aceasta nu face parte din jurisdicția autorităților Federale, de asemenea, în ceea ce privește articolele 11 și 12, articolul 14, alineatele 2 și 3, și articolul 14a, alineatele 3 și 4, legile federale aflate sub incidența punctului 1 nu pot fi publicate decât ulterior aprobării de către land.

3. Cu excepția procedurilor penale în materie administrativă și în chestiuni ce intră sub competența Curții Federale Administrative de Finanțe, nelegalitatea nu există în măsura în care legea permite autorităților administrative să aplice discreționism, în limitele impuse de lege.

4. Curtea administrativă se va pronunța ea însăși în litigii cu privire la alineatul 1, punctul 1, în materia administrativă penală. Curtea administrativă se va pronunța în litigii privind aceleași articole enumerate în alte chestiuni asupra propriilor merite dacă:
   1. au fost stabilite faptele relevante
   2. recunoașterea faptelor relevante de către însăși curtea administrativă este în interesul simplificării procedurii ori duce la minimizarea costurilor.

5. Excluse de sub jurisdicția curților administrative sunt litigiile ce se află sub jurisdicția Curții de Justiție sau sub cea a Curții Administrative Federale în cazul în care nu este prevăzut altfel în lege.

Art. 131

1. Curțile administrative ale unui land se pronunță asupra litigiilor de sub incidența articolului 130 alineatul 1, atât timp cât nu se prevede altfel în alineatele 2 și 3.

2. Curtea Administrativă a Federației se pronunță asupra litigiilor ce se află sub incidența articolul 130, alineatul 1, în litigii legate de conducerea Federației, condusă în mod direct de către Autoritățile Federale, în măsura în care alineatul 3 nu prevede altfel. În măsura în care o lege prevede competența curților administrative în conformitate cu articolul 130, alineatul 2, punctul 2, Curtea Administrativă a Federației judecă litigiile privind contractele ce fac obiectul parteneriatelor public-private, ce sunt executate de către Federație, în conformitate cu articolul 14b, alineatul 2, punctul 1. În măsura în care o lege prevede competența curților administrative în conformitate cu articolul 130, alineatul 2, punctul 3, Curtea Administrativă a Federației judecă în ultimă instanță litigiile privind funcționarii publici.

3. Curtea Federală Administrativă de Finanțe judecă în conformitate cu articolul 130, alineatul 3, punctele 1 și 3, în litigii privind angajamentele publice (cu excepția taxelor administrative federale, ale landurilor și cele municipale) și în litigiile dreptului financiar penal, cât și asupra altor litigii izvorâte din lege, cu condiția ca aceste litigii să fie administrate de organele financiar-penale ale autorităților federale.

4. Pot fi prevăzute de către legea federală:

1. jurisdicția curților administrative ale landurilor în domeniul dreptului, în domenii prevăzute de alineatele 2 și 3;
2. jurisdicția curților administrative federale:
   a. în litigii legate de studii de fezabilitate în ceea ce privește protejarea mediului, unde efectele materiale asupra mediului trebuie anticipate (articolul 10, alineatul 1, punctul 9, și articolul 11, alineatul 1, punctul 7);
   b. în alte materii legale cu privire la Executivul Federal, ce nu se află sub conducerea directă a autorităților federale, cât și în materiile ce se află sub incidența articolelor 11 și 12, a articolului 14, alineatele 2 și 3, și a articolului 14a, alineatul 3. Legile federale ce se află sub incidența alineatelui 1 și alineatului 2, litera b, pot fi publicate doar cu acordul landului.

5. Legislația landurilor poate stabili în competența Curții Administrative Federale unele atribuții judiciare, în materia sferei autonome de competență a landului. Articolul 97, alineatul 2, se aplică în mod corespunzător.

6. Curțile administrative competente în conformitate cu alineatele 1 și 4 ale prezentului articol se pronunță în litigiile izvorâte dintr-o lege care stabilește în competența unei curți administrative în conformitate cu articolul 130, alineatul 1, litera b. În măsura în care nu este prevazută nicio astfel de competență, menționată în alineatul anterior, curtea administrativă a landului are competență jurisdicțională în aceste litigii.

Art. 132

1. O plângere având ca obiect încălcarea obligației autorităților administrative, inclusiv a tribunalelor de contencios administrativ independente, de a lua o decizie poate fi formulată de către:

1. partea care pretinde încălcarea drepturilor sale;
2. ministrul federal competent în domeniile reglementate de articolele 11 și 12, de articolul 14, alineatele 2 și 3, de articolul 14a, alineatele 3 și 4, sau domeniile în care decizia unei comisii școlare a unui land depinde de rezoluția unei comisii.

2. O astfel de plângere poate fi formulată și împotriva exercițiului puterii administrative sau a constrângerii administrative directe de către persoana care consideră că i-au fost încălcate drepturile din cauza acestora.

3. Calea de atac poate fi promovată de o persoană având calitatea de parte îndreptățită într-o procedură administrativă la obținerea unei decizii inclusiv pentru încălcarea obligației de a lua o decizie de către autoritatea administrativă.

4. Consiliul școlar al landului poate promova cale de atac împotriva instrucțiunilor conform articolul 81, alineatul 4, în temeiul unei hotărâri a comitetului.

5. Legea federală și cea a landului prevăd cine poate formula plângere pentru nelegalitate în alte cazuri decât cele menționate în alineatele 1 și 2, caz în care competența de soluționare este acordată curților administrative conform articolul 130, alineatul 2.

6. În problemele ce țin de propria sferă de competență a localității, poate fi înaintată o plângere în fața curții administrative doar după ce toate celelalte căi de atac au fost epuizate.

Art. 133

1. Curțile administrative judecă:
   1. Revizuirile împotriva hotărârilor unei curți administrative, pentru motive de nelegalitate;
   2. Cererea de stabilire a termenului limită de pronunțare în cazul în care o curte administrativă încalcă obligația legală de a pronunța o hotărâre;
   3. Conflictele de competență dintre curțile administrative sau dintre o curte administrativă și Curtea Administrativă Federală.

2. Legea Federală sau de land poate atribui unei curți administrative competența de a decide asupra sesizărilor referitoare la legalitatea hotărârilor sau altor decizii pronunțate de o altă curte administrativă.

3. Nelegalitatea se prezumă că nu există în măsura în care instanța de contencios administrativ a exercitat puterea de apreciere în litera legii.

4. Revizuirea hotărârii unei curți administrative este admisibilă dacă se are în vedere soluționarea unei probleme juridice cu caracter fundamental și dacă hotărârea nu respectă practica judiciară stabilită de către curtea administrativă federală sau o astfel de practică a curții nu există ori problema juridică primită spre soluționare nu a primit o soluție identică în practica judiciară anterioară a Curții Administrative Federale. Dacă prin hotărâre se aplică o amendă de valoare mică, Legea Federală poate prevedea că hotărârea nu este supusă revizuirii.

5. Materia ce face obiectul judecății Curții Constituționale este exclusă jurisdicției Curții Administrative Federale.

6. Revizuirea împotriva unei hotărâri a unei curți administrative pe motiv de nelegalitate poate fi promovată:

1. de către subiectul de drept ce pretinde a-i fi fost lezat un drept sau interes legitim prin hotărârea respectivă;
2. de către autoritatea publică implicată în procedurile dinaintea sesizării curții administrative;
3. de către Ministerul Federal interesat, în ceea ce privește prevederile articolului 132, alineatul 1, punctul 2;
4. de către consiliul landului interesat, pe baza deciziei acestuia, cu privire la prevederile articolului 132, alineatul 4.

7. Persoana care s-a adresa unei autorități publice cu o cerere și căreia autoritatea sesizată refuză să îi răspundă potrivit legii se poate adresa curții administrative pentru a obliga autoritatea respectivă la recunoașterea dreptului invocat în cererea administrativă.

8. Legea Federală sau provincială (de land) stabilește care sunt subiectele de drept ce pot formula cerere de revizuire împotriva hotărârilor curților administrative, altele decât cele prevăzute la alineatul 6 al acestui articol.

9. Prevederile prezentului articol se vor aplica hotărârilor curților administrative. Legea Federală specială privind organizarea și procedura Curții Administrative Federale reglementează în ce măsură cererile de revizuire pot fi promovate împotriva hotărârilor curților administrative.

Art. 134

1. Curțile administrative și Curtea Federală Administrativă sunt constituite fiecare dintr-un Președinte, un Vicepreședinte și numărul necesar de alți membri.

2. Președintele, Vicepreședintele și ceilalți membri ai curții administrative a unui land sunt numiți de guvernul landului respectiv; în măsura în care nu se referă la posturile Președintelui sau Vicepreședintelui, trebuie să solicite propuneri din partea plenului adunării curții administrative sau a unei comisii alese din rândul membrilor acesteia, constând din Președintele, Vicepreședintele și minimum cinci alți membri ai curții administrative a landului, prezentând trei candidați. Membrii curților administrative ale landurilor trebuie să fi absolvit studii juridice sau studii juridice și politice și să aibă minimum cinci ani de experiență profesională în domeniul juridic.

3. Președintele, Vicepreședintele și ceilalți membri ai Curților Administrative ale Federației sunt numiți de Președintele Federal la propunerea Guvernului Federal; în măsura în care nu se referă la posturile Președintelui sau Vicepreședintelui, trebuie să solicite propuneri din partea plenului adunării Curții Administrative a Federației sau a unei comisii alese din rândul membrilor acesteia, constând din Președintele, Vicepreședintele și minimum cinci alți membri ai Curții Federale Administrative, prezentând trei candidați. Membrii Curții Administrative a

Federației trebuie să fi absolvit studii juridice sau studii juridice și politice și să aibă minimum cinci ani de experiență profesională în domeniul juridic, membrii Curții Administrative de Finanțe a Federației trebuie să fi absolvit studii specifice și să aibă minimum cinci ani de experiență profesională în domeniul juridic.

4. Președintele, Vicepreședintele și ceilalți membri ai Curții Federale Administrative sunt numiți de Președintele Federal la propunerea Guvernului Federal; în măsura în care nu se referă la posturile Președintelui sau Vicepreședintelui își va concepe propunerile ținând cont de plenul adunării Curții Federale Administrative sau a unei comisii alese din rândul membrilor acesteia, constând din Președintele, Vicepreședintele și minimum cinci alți membri ai Curții Federale Administrative, prezentând trei candidați. Membrii Curții Federale Administrative trebuie să fi absolvit studii juridice sau studii juridice și politice și să aibă minimum zece ani de experiență profesională în domeniul juridic. Cel puțin 25% trebuie să provină din posturi profesionale din landuri, preferabil din aparatele administrative ale landurilor.

5. Membrii Guvernului Federal, guvernului unui land, Consiliului Național, Consiliul Federal, ai unei Diete sau ai Parlamentului European nu pot să facă parte din curțile administrative și din Curtea Administrativă Federală, de asemenea, membrii unui alt corp reprezentativ general nu pot face parte din Curtea Federală Administrativă; incompatibilitatea durează, pentru membrii unui corp reprezentativ general sau ai Parlamentului European, care au fost aleși pentru o anume legislatură sau o funcție periodică, până la sfârșitul legislaturii sau al mandatului funcției inclusiv în situația demisiei înainte de încheierea mandatului.

6. Persoanele care au deținut funcțiile încadrate în alineatul 5 nu pot fi alese Președinte sau Vicepreședinte al unei curți administrative sau al Curții Federale Administrative.

7. Membrii curții administrative și ai Curții Federale Administrative sunt judecători. Articolul 87, alineatele 1 și 2, și articolul 88, alineatele 1 și 2, se vor aplica, dar cu amendamentul că limita de vârstă la care membrii curților administrative ale landurilor se pensionează complet sau își finalizează activitatea în funcție este determinată de legile landurilor.

8. Președintele Curții Federale Administrative, respectiv președinții curților administrative își controlează angajații din subordine.

Art. 135

1. Curțile administrative pronunță hotărâri în complete formate dintr-un singur judecător. Legile de organizare a curților administrative, a Curții Administrative Federale și a curților administrative ale landurilor pot prevedea că hotărârile se pot pronunța în Camerele curților administrative. Mărimea unei Camere este determinată prin legea de organizare a curților administrative. Camerele vor fi constituite de către adunarea plenară sau de către un comitet ales dintre judecătorii membri ai acelei curți, format din Președinte, Vicepreședinte și un anumit număr de judecători, care urmează să fie stabilit prin lege, iar pe lângă

membrii curții administrative, legile federale sau cele ale landurilor pot prevedea participarea unor magistrați experți în domenii stabilite prin lege. În măsura în care o lege federală prevede că o Curte administrativă de land poate pronunța hotărâri prin intermediul camerelor sau că magistrații experți iau parte la procedurile jurisdicționale, trebuie obținută aprobarea landului respectiv. Curtea Federală Administrativă pronunță hotărâri prin intermediul camerelor constituite de adunarea plenară a Curții sau un comitet ales dintre membrii săi, format din Președinte, Vicepreședinte și un număr de judecători ai Curții Federale Administrative prevăzut prin legea de organizare a acesteia.

2. Cauzele înregistrate pe rolul curților administrative se repartizează unui singur judecător și camerelor constituite anterior, potrivit legii, de către adunarea plenară a curții sau de un comitet format din membrii săi cuprinzând Președintele, Vicepreședintele și un număr determinat de lege de alți judecători ai fiecărei curți administrative. Cauzele de pe rolul Curții Administrative Federale se repartizează spre soluționare camerelor constituite anterior, potrivit legii, de către adunarea plenară sau de un comitet format din membrii săi cuprinzând Președintele, Vicepreședintele și un număr determinat de lege de alți membri ai Curții Administrative Federale.

3. O cauză repartizată unui judecător poate fi retrasă doar de organul decizional competent în conformitate cu alineatul 2 și numai dacă judecătorul desemnat inițial se abține sau este în imposibilitate de a soluționa cauza ori este împiedicat din cauza altor atribuții de serviciu să o instrumenteze în timp util.

4. Articolul 89 se va aplica în mod corespunzător curților administrative și Curții Federale Administrative.

Art. 135a

1. Legea organizării și funcționării curților administrative poate prevedea că anumite dosare, ce vor fi specificate în mod explicit, pot fi atribuite unor profesioniști care nu sunt de profesie judecători.

2. Membrul desemnat al curții administrative se poate prevala de o astfel de sarcină.

3. Angajații care nu sunt judecători, specialiști în rezolvarea dosarelor anume prevăzute de lege, se supun doar instrucțiunilor judecătorului din cadrul curții administrative care a fost desemnat ca profesionist în cauza respectivă. Articolul 20, alineatul 1, teza a 3-a, se aplică în mod corespunzător.

Art. 136

1. Organizarea curților administrative ale landurilor este prescrisă de o lege adoptată la nivelul landurilor, iar organizarea curților administrative de la nivel federal, prin lege federală.

2. Procedura curților administrative, cu excepția Curții Administrative Federale de Finanțe, va fi supusă unei legi federale speciale. Federația trebuie să garanteze landurilor oportunitatea de a participa în pregătirea unei asemenea legi. Legea Federală sau a landurilor pot aduce prevederi în ce privește procedura

curților administrative, în măsura în care este necesară adoptarea unei asemenea legislații.

3. Procedura Curții Administrative Federale de Finanțe se va supune legii federale. Aceasta poate să stabilească și bugetul curților administrative ale landurilor.

3a. Consiliul Național adoptă o lege federală prin care să stabilească procedurile aplicabile curților administrative.

4. Organizarea și procedura curții administrative Federale sunt supuse unei legi federale distincte.

5. Adunarea membrilor curților administrative și a curții administrative federale adoptă regulamente pe baza legilor adoptate în conformitate cu alineatele anterioare.

Secțiunea B: Curtea Constituțională

Art. 137

Curtea Constituțională se pronunță asupra acțiunilor pecuniare formulate împotriva Federației, a landurilor, a localităților și a asociațiilor municipale, care nu pot fi soluționate prin procedurile judecătorești ordinare sau printr-o hotărâre a unei autorități administrative.

Art. 138

1. Curtea Constituțională se pronunță asupra conflictelor de competență:
   1. între orice instanță de judecată și autoritățile administrative;
   2. între instanțele judecătorești de drept comun și curțile administrative de land sau Curtea Federală Administrativă, precum și între Curtea Constituțională și toate celelalte curți;
   3. între Federație și un land sau între landuri.

2. Curtea Constituțională hotărăște dacă un anumit act legislativ sau executiv se încadrează în sfera de competență a Federației sau a landurilor, la sesizarea Guvernului Federal sau a Guvernului unui land.

Art. 138a

1. Curtea Constituțională hotărăște, la sesizarea Guvernului Federal sau a guvernului landului în cauză, dacă există un acord în sensul articolului 15a, alineatul 1, și dacă obligațiile care decurg din acel acord, cu excepția celor pecuniare, au fost îndeplinite.

2. În cazul în care un acord în sensul articolului 15a, alineatul 2, conține prevederi în acest sens, Curtea hotărăște, la sesizarea guvernului landului în cauză, și dacă există un astfel de acord și dacă obligațiile care decurg din acel acord, cu excepția celor pecuniare, au fost îndeplinite.

Art. 138b

1. Curtea Constituțională se pronunță asupra:
   1. contestațiilor formulate împotriva punerii în aplicare a unor decizii ale comisiilor de anchetă ale Consiliului Național la sesizarea unei pătrimi a membrilor Consiliului Național; deciziile atacate pot fi desființate în întregime sau în parte pe motive de nelegalitate;
   2. caracterului temeinic și concludent al probelor administrate de comisia de anchetă a Consiliului Național, la solicitarea unei pătrimi a membrilor săi conform punctului 1;
   3. legalității unei decizii luate de comisia de anchetă a Consiliului Național, a cărei obiectivitate este contestată la solicitarea unei pătrimi a membrilor săi în vederea administrării unor probe noi;
   4. diferenței de opinii referitoare la o decizie a comisiei de anchetă a Consiliului Național constatată de o pătrime a membrilor săi;
   5. legalității deciziei comisiei de anchetă a Consiliului Național, care a fost solicitată de o pătrime a membrilor săi;
   6. divergențelor de opinii privitoare la decizia comisiei de anchetă a Consiliului Național, exprimată între aceasta din urmă și Ministerul Federal al Justiției;
   7. plângerile unor persoane privind conduita:
      a. unui comitet de anchetă al Consiliului Național;
      b. unui membru al comitetului de anchetă al Consiliului Național în exercitarea funcției sale;
      c. unei persoane juridice în exercitarea funcției sale având un rol determinant în ancheta comitetului Consiliului Național.

2. Curtea Constituțională se pronunță, de asemenea, referitor la contestațiile împotriva deciziilor președinților Consiliului Național și Parlamentului Federal privitoare la nivelul de clasificare a informațiilor aflate la dispoziția Consiliului Național sau a Parlamentului Federal, din domeniul serviciilor de informații, pentru motive de nelegalitate.

Art. 139

1. Curtea Constituțională se pronunță asupra nelegalității ordonanțelor:
   1. la cererea unei curți;
   2. din oficiu în măsura în care Curtea va trebui să aplice ordonanța într-un proces aflat în derulare pe rolul său;
   3. la cererea unei persoane care pretinde că i-au fost vătămate drepturile în mod nemijlocit prin nelegalitatea actului, dacă ordonanța a intrat în vigoare în absența pronunțării unei hotărâri judecătorești ori dacă a fost pronunțată o sentință ce și-a produs efectele față de acea persoană;

4. la cererea unei persoane ce se consideră vătămată în drepturile sale printr-o problemă de drept soluționată de o instanță pe fond prin aplicarea dispozițiilor ordonanței contestate, cerere înaintată cu ocazia apelului împotriva acestei hotărâri;
5. ale unei autorități federale la cererea guvernului unui land sau a Avocatului Poporului;
6. la solicitarea autorităților unui land, la cererea guvernului federal sau, în măsura în care legea constituțională a unui land a declarat Avocatul Poporului ca fiind competent în sfera teritorială a administrației landului respectiv, la solicitarea Avocatul Poporului ori a instituției cu privire la care se aplică articolul 148, alineatul 2;
7. la solicitarea unei autorități de supraveghere potrivit articolului 119a, alineatul 6, precum și la cererea unei localități a cărei ordonanță a fost anulată.

Articolul 89, alineatul 3, se va aplica în concordanță cu punctele 3 și 4.

1a. În cazul în care este nevoie să se asigure scopul procedurilor în fața unei instanțe, cererea poate fi declarată nulă potrivit alineatului 1, punctul 4, prin lege federală. Legea federală stabilește efectele juridice ale petiției în ceea ce privește alineatul 1, a patra teză.

1b. Curtea Constituțională se poate pronunța împotriva luării în considerare a unei cereri potrivit alineatului 1, punctele 3 ori 4, până la proces în ordinea planificării, în caz că acțiunea promovată nu pare admisibilă.

2. Dacă într-un proces aflat în derulare pe rolul Curții Constituționale, ce implică rezolvarea de către Curtea Constituțională a cererii îndreptate împotriva unei ordonanțe, reclamantului îi este admisă acțiunea, atunci procedura începută pentru examinarea legalității ordonanței va continua.

3. Curtea Constituțională poate anula o ordonanță ca fiind nelegală numai în măsura în care anularea a fost expres solicitată ori ar fi trebuit să o aplice în procesul în derulare. Dacă Curtea ajunge la concluzia că întreg conținutul ordonanței:

1. nu are o bază legală,
2. a fost emisă de o autoritate fără această competență,
3. a fost publicată într-un mod nelegal,

atunci va anula întreaga ordonanță ca fiind nelegală. Aceasta este fără temei dacă anularea întregii ordonanțe va aduce atingere interesului legitim al reclamantului ce a depus cererea în temeiul alineatului 1, punctele 3 ori 4, asupra ori al cărui proces a luat naștere pentru începerea *ex officio* a procedurilor de examinare a ordonanței.

4. Dacă la momentul pronunțării deciziei de către Curtea Constituțională ordonanța a fost deja respinsă de o altă autoritate, iar procedura a fost începută *ex officio* ori dacă cererea a fost înaintată de către o instanță ori un reclamant care pretinde că i-au fost atinse drepturile prin nelegalitatea ordonanței, Curtea

trebuie să se pronunțe cu privire la legalitatea ordonanței. Alineatul 3 de mai sus se aplică prin analogie.

5. Decizia Curții Constituționale care anulează o ordonanță ca fiind nelegală impune obligația asupra celei mai înalte autorități Federale ori a landului să publice anularea fără întârziere. Aceasta se aplică prin analogie în cazul unei hotărâri în temeiul alineatului 4 de mai sus. Anularea intră în vigoare la sfârșitul zilei publicării dacă Curtea nu stabilește un termen, ce nu poate depăși șase luni ori, dacă dispoziții legale sunt necesare, 18 luni pentru anulare.

6. Dacă o ordonanță a fost anulată pentru nelegalitate ori dacă Curtea Constituțională, în temeiul alineatului 4 de mai sus, s-a pronunțat asupra unei ordonanțe ca fiind nelegală, toate instanțele și autoritățile administrative sunt obligate prin hotărârea Curții, ordonanțele vor continua să fie aplicate în circumstanțele dinaintea anulării, litigiul pendinte fiind exceptat în situația în care Curtea nu decide altfel în hotărârea ei. Dacă instanța constituțională prin decizia de anulare a stabilit un termen în temeiul alineatului 5 de mai sus, ordonanța va fi aplicată tuturor circumstanțelor de până la acel moment, litigiul pendinte fiind exceptat până la împlinirea termenului.

7. Pentru problemele juridice ce au cauzat înaintarea unei cereri potrivit alineatului 1, punctul 4, legea federală prevede că decizia Curții Constituționale, prin care a fost declarată nelegală ordonanța, permite luarea unei noi decizii în ceea ce privește această problemă juridică. Alineatul 4 se aplică în mod corespunzător pentru ipoteza reglementată în prezentul alineat.

Art. 139a

Curtea Constituțională se pronunță asupra nelegalității hotărârilor privind republicarea unei legi sau unui tratat de stat. Articolul 139 se aplică în mod corespunzător.

Art. 140

1. Curtea Constituțională se pronunță asupra neconstituționalității:
   1. legilor:
      a. la cererea unei curți;
      b. din oficiu în măsura în care va trebui sa aplice o astfel de lege într-un proces aflat pe rol;
      c. la cererea unei persoane care se consideră vătămată în mod direct în drepturile sale de încălcarea Constituției, dacă legea a intrat în vigoare în lipsa pronunțării unei decizii judecătorești sau dacă o hotărâre care a fost pronunțată a început să își producă efectele pentru acea persoană;
      d. la cererea unei persoane care se consideră vătămată ca parte în drepturile sale de o decizie a oricărei instanțe judecătorești luată în primă instanță prin aplicarea unei legi neconstituționale, prin apelul formulat împotriva deciziei;

2. legilor federale la cererea Guvernului unui District, a unei treimi din numărul membrilor Consiliului Național sau a unei treimi din numărul membrilor Consiliului Federal;

3. legilor unui land, la cererea Guvernului Federal sau, dacă legea constituțională a unui land permite, la cererea unei treimi din membrii Dietei.

Articolul 89, alineatul 3, trebuie aplicat în conformitate cu dispozițiile alineatului 1, literele c și d.

1a. Dacă este necesar pentru protecția scopului procesului în fața unei curți generale, emiterea cererii conform alineatului 1, punctul 1, litera d, poate fi declarată nulă de legea federală. Legea federală poate să prevadă impactul unei cereri în conformitate cu alineatul 1, punctul 2.

1b. Curtea Constituțională poate respinge analiza unei cereri în conformitate cu alineatul 1, punctul 1, literele c sau d, în cazul în care nu are suficiente șanse de succes.

2. Dacă cererea părții litigante care implică aplicarea unei legi de către Curtea Constituțională este soluționată în favoarea ei, procedurile de examinare a constituționalității legii continuă.

3. Curtea Constituțională poate anula o lege ca fiind neconstituțională doar dacă anularea ei a fost cerută în mod expres sau în cazul în care Curtea ar trebui să aplice acea lege în procesul aflat pe rol. Dacă totuși Curtea decide că legea a fost emisă de o autoritate legislativă necalificată din punctul de vedere al competenței sau a fost publicată într-o manieră neconstituțională, va anula întreaga lege ca neconstituțională. Acest lucru nu rămâne valabil dacă anularea legii este contrară intereselor legitime ale reclamantului care a înaintat cererea conform alineatului 1, punctul 1, literele c sau d de mai sus, sau al cărui proces a fost supus inițierii din oficiu a examinării procedurii judiciare.

4. Dacă legea era deja abrogată înainte de pronunțarea Curții și procedura judiciară a fost inițiată din oficiu sau cererea a fost înaintată de o curte sau de o persoană care se consideră vătămată în drepturile sale prin neconstituționalitatea legii, Curtea trebuie să se pronunțe cu privire la neconstituționalitatea legii. Alineatul 3 de mai sus se aplică analog.

5. Decizia Curții Constituționale prin care se anulează o lege ca fiind neconstituțională impune Cancelarului General sau Guvernatorului competent obligația de a publica decizia anulării fără întârziere. Aceasta se aplică analog în cazul unei decizii conforme cu alineatul 4 de mai sus. Decizia anulării intră în vigoare de la expirarea zilei publicării în cazul în care Curtea nu stabilește un termen limită pentru anulare. Acest termen nu trebuie să depășească 18 luni.

6. Dacă o lege este considerată neconstituțională printr-o decizie a Curții Constituționale, dispozițiile legale anulate prin decizia Curții devin valabile, din nou, în cazul în care Curtea nu stabilește contrariul, la data intrării în vigoare a anulării. Publicarea anulării legii trebuie să anunțe dacă și care dispoziții legale sunt din nou valabile.

7. Dacă o lege a fost anulată ca urmare a neconstituționalității sau în cazul în care Curtea Constituțională a pronunțat o decizie de neconstituționalitate pe baza alineatului 4 de mai sus, toate curțile și autoritățile administrative trebuie să respecte decizia Curții Constituționale. Cu toate acestea, legea continuă să se aplice circumstanțelor existente înainte de anulare, cu excepția situațiilor în care Curtea Constituțională decide altfel. În cazul în care Curtea a stabilit în decizia sa un termen limită în conformitate cu alineatul 5 de mai sus, legea se va aplica tuturor circumstanțelor menționate, până la expirarea datei limită.

8. Pentru problemele de legalitate care constituiau motivul cererii conform cu alineatul 1, punctul 1, litera d, trebuie să fie precizat de către legea federala că decizia Curții Constituționale prin care o lege e declarată neconstituțională permite o nouă judecată asupra acestei probleme. Aceasta se aplică analog pentru o decizie pronunțată în baza alineatului 4.

Art 140a

Curtea Constituțională se pronunță asupra tratatelor care sunt considerate a fi contrare legii. Articolul 140 se aplică cu privire la tratatele politice, de modificare a legislației și de amendare prin lege a tratatelor de stat, precum și în privința modificărilor aduse tratatelor de stat pe baza prevederilor actelor normative ale Uniunii Europene. Articolul 139 este aplicabil pentru alte categorii de tratate de stat cu următoarele prevederi:

1. un tratat de stat despre care Curtea Constituțională a stabilit că este contrar legii sau neconstituțional nu se mai aplică de către autoritățile competente în privința punerii sale în executare de la data publicării hotărârii Curții, cu excepția cazului în care Curtea Constituțională stabilește un termen limită până la care tratatul se poate aplica; termenul nu poate depăși doi ani pentru ipoteza tratatelor politice care determină modificări în legislație și a tratatelor de stat care aduc modificări în raporturile cu Uniunea Europeană, respectiv un an în cazul tuturor celorlalte tratate de stat;
2. de asemenea, o dispoziție potrivit căreia tratatul de stat urmează să fie pus în aplicare prin emiterea unei ordonanțe sau a unei rezoluții, respectiv că tratatul de stat urmează să fie pus în aplicare prin adoptarea unei legi, devine caducă la data publicării hotărârii Curții.

Art. 141

1. Curtea Constituțională se pronunță cu privire la:
   a. cazurile care privesc alegerea Președintelui Federației și alegerea organelor reprezentative generale, Parlamentului European și a Autorităților Constituante (organe reprezentative), a asociațiilor profesionale statutare.
   b. cazurile privind alegerea Guvernului unui District și autorităților municipale învestite cu putere executivă.

c. cererea formulată de un organ reprezentativ general pentru pierderea alegerilor de către unul dintre membrii săi; cererea a minimum jumătate din numărul membrilor Parlamentului European, care au fost aleși în Austria, pentru pierderea alegerilor de către un astfel de membru al Parlamentului European.

d. cererea unui Consiliu Municipal, pentru pierderea alegerilor de către un organ al localității, în cursul mandatului și de un organ constituant al asociației profesionale statutare pentru pierderea alegerilor de către unul dintre membrii săi.

e. cazurile legate de referendum, plebiscit, sondaje de opinie publice și Grupurile de Acțiune ale Cetățenilor Europeni.

f. înregistrarea persoanelor în registrele electorale și ștergerea acestor persoane din registrele electorale.

g. cazurile individuale susceptibile de apel și deciziile autorităților administrative și în limita stabilită de legile federale sau districtuale – a curților administrative în cazurile literelor a – f.

Cazul aflat în legătură cu literele a, b, e, f și g poate fi bazat pe nelegalitatea pretinsă a procedurii, cererea în legătură cu literele c și d pe un motiv prevăzut de lege pentru pierderea statutului de membru într-un organ reprezentativ general, în Parlamentul European, într-o autoritate municipală învestită cu putere executivă, sau într-o autoritate constituantă (organ reprezentativ) a unei asociații profesionale statutare. Curtea Constituțională va permite desfășurarea procesului dacă nelegalitatea pretinsă a fost dovedită și dacă prezenta posibilitatea influențării rezultatului procesului. În procesele în fața autorității administrative organul reprezentativ general și organul statutar (organ reprezentativ) al asociației profesionale statutare are status litigios.

2. Dacă un proces în conformitate cu alineatul 1, litera a, este permis și este necesară desfășurarea alegerilor pentru un organ general reprezentativ, Parlamentul European, autoritatea constituantă a unei asociații profesionale statutare în tot sau în parte din nou, membrii organului reprezentativ implicați pierd alegerile în momentul în care locul lor revine celor aleși în cadrul scrutinului care trebuie desfășurat în 100 de zile de la pronunțarea deciziei Curții Constituționale.

3. Abrogat.

Art. 142

1. Curtea Constituțională se pronunță asupra unor acțiuni judiciare care au ca obiect responsabilitatea constituțională a autorităților supreme la nivel federal și de land pentru încălcarea culpabilă a legii în exercitarea funcțiilor lor.

2. Aceste acțiuni pot fi formulate:

a. împotriva Președintelui Federal, pentru încălcarea Constituției Federale, în baza deciziei Adunării Federale;

b. împotriva membrilor Guvernului Federal și autorităților care au același statut în ce privește responsabilitatea, pentru încălcarea legii, în baza deciziei Consiliului Național;

c. împotriva unui reprezentant austriac în cadrul Consiliului, pentru încălcarea legii în materii cu privire la care Federația are competențe legislative: în baza votului Consiliului Național, pentru încălcarea legii în materii cu privire la care landurile au atribuții legislative, în baza deciziilor identice ale tuturor dietelor;

d. împotriva membrilor guvernului unui land și autorităților care au același statut în ce privește responsabilitatea în baza prezentei legi sau a Constituției landului respectiv, pentru încălcarea legii, în baza deciziei dietei competente;

e. împotriva unui Guvernator, adjunctului său (articolul 105, alineatul 1) sau împotriva unui membru al guvernului unui land (articolul 103, alineatele 2 și 3) pentru încălcarea legii, precum și pentru nerespectarea regulamentelor sau a altor dispoziții (instrucțiuni) ale Federației în domenii care țin de administrația federală indirectă, și în cazul unui membru al guvernului landului în legătură cu instrucțiunile primite din partea Guvernatorului în aceste materii, în baza deciziei Guvernului Federal;

f. împotriva autorităților capitalei federale Viena, în cazul în care acestea îndeplinesc atribuții din domeniul puterii executive federale în cadrul sferei lor autonome de competență, pentru încălcarea legii, în baza deciziei Guvernului Federal;

g. împotriva unui Guvernator pentru nerespectarea unei instrucțiuni prevăzute de articolul 14, alineatul 8, în baza deciziei Guvernului Federal;

h. împotriva unui președinte sau președinte executiv al unui consiliu școlar la nivel de land pentru încălcarea legii, precum și pentru nerespectarea regulamentelor sau a altor dispoziții (instrucțiuni) ale Federației, în baza deciziei Guvernului Federal.

i. împotriva membrilor guvernului unui land pentru încălcarea legii și pentru obstrucționarea puterilor conferite de articolul 11, alineatul 9, în măsura în care sunt vizate aspectele prevăzute la articolul 11, alineatul 1, punctul 8, în baza deciziei Consiliului Național sau a Guvernului Federal.

3. În cazul în care, în conformitate cu alineatul 2, litera e de mai sus, Guvernul Federal formulează o acțiune numai împotriva unui Guvernator sau a adjunctului acestuia și se dovedește că un alt membru al guvernului landului respectiv, cu atribuții în domeniul administrației federale indirecte în conformitate cu articolul 103, alineatul 2, se face vinovat de comiterea unei infracțiuni în înțelesul alineatului 2, litera e de mai sus, Guvernul Federal poate, în orice

moment, până la pronunțarea unei decizii de către Curte, să extindă acțiunea formulată pentru a include acest membru al guvernului landului.

4. Condamnarea de către Curtea Constituțională va conduce la pierderea funcției și, în circumstanțe agravante speciale, și la pierderea temporară a drepturilor politice. În cazul unor încălcări minore ale legii, precum cele prevăzute de alineatul 2, literele c, e, g și h de mai sus, Curtea se poate limita la constatarea încălcării legii. Pierderea funcției de președinte al consiliului școlar la nivel de land conduce la pierderea funcției cu care aceasta este corelată în temeiul articolul 81a, alineatul 3, litera b.

5. Președintele Federal nu poate face uz de dreptul de care dispune în conformitate cu articolul 65, alineatul 2, litera c, decât la cererea organului reprezentativ sau a organelor reprezentative care au votat pentru introducerea acțiunii, însă, în cazul în care Guvernul Federal a votat pentru introducerea acțiunii respective, doar la cererea acestuia și, în toate cazurile, doar cu aprobarea inculpatului.

Art. 143

Se poate introduce o acțiune împotriva persoanelor menționate la articolul 142 și pentru fapte care pot face obiectul unei proceduri penale, care au legătură cu funcția exercitată de persoana care urmează a fi acuzată. În acest caz, competența aparține exclusiv Curții Constituționale; anchetele în curs de desfășurare la nivelul instanțelor penale ordinare se transferă Curții Constituționale. Pe lângă articolul 142, alineatul 4, Curtea poate aplica în aceste cazuri prevederile legislației penale.

Art. 144

1. Curtea Constituțională se pronunță asupra hotărârilor date de către o instanță administrativă în măsura în care petentul invocă încălcarea prin hotărâre a unui drept constituțional garantat sau pronunțată în temeiul unei ordonanțe nelegale ori printr-o interpretare nelegală privind republicarea unei legi (tratat de stat) sau neconstituționalitatea unei legi ori a unui tratat.

2. Curtea Constituțională poate respinge audierea unei plângeri prin rezoluție în cazul în care nu pare ca sunt motive pentru a fi admisă sau dacă decizia nu ar putea clarifica o problemă constituțională.

3. În cazul în care Curtea Constituțională constată că decizia Curții Administrative nu a încălcat un drept în sensul alineatului 1, aceasta are dreptul, în baza recursului formulat de către petent, de a constata dacă a fost încălcat în alt drept și poate transmite plângerea Curții Administrative Federale. Textul se va aplica în mod corespunzător pentru rezoluțiile date conform alineatului 2, teza întâi a prezentului articol.

4. Pentru rezoluțiile instanțelor administrative prevederile prezentului articol vor fi aplicate în mod corespunzător. Legea care determină organizarea și procedura Curții Constituționale reglementează modul în care pot fi formulate plângeri împotriva rezoluțiilor curților administrative.

5. În măsura în care decizia sau rezoluția Curții Administrative se referă la admisibilitatea revizuirii, exercitarea unei căi de atac în conformitate cu alineatul 1 nu este admisibilă.

Art. 145

Curtea Constituțională se pronunță asupra încălcărilor dreptului internațional în temeiul prevederilor unei legi federale speciale.

Art. 146

1. Deciziile pronunțate de Curtea Constituțională în conformitate cu articolele 126a, 127c și 137 sunt puse în executare de instanțele ordinare.

2. Executarea altor decizii ale Curții Constituționale revine Președintelui Federal. Executarea va reveni, în conformitate cu instrucțiunile acestuia, autorităților federale sau ale landurilor, inclusiv armatei federale, desemnate în mod discreționar în acest scop. Curtea Constituțională va solicita Președintelui Federal executarea acestor decizii. Instrucțiunile menționate anterior ale Președintelui Federal nu necesită vreo contrasemnătură în conformitate cu articolul 67, în cazul în care este vorba de executarea unei decizii împotriva Federației sau împotriva autorităților federale.

Art. 147

1. Curtea Constituțională este compusă dintr-un Președinte, un Vicepreședinte, 12 membri ordinari și șase membri supleanți.

2. Președintele, Vicepreședintele, șase membri ordinari și trei membri supleanți sunt numiți de Președintele Federal, la recomandarea Guvernului Federal; acești membri și membrii supleanți vor fi selectați din rândul judecătorilor, al funcționarilor administrativi și al profesorilor de drept. Ceilalți șase membri ordinari și ceilalți trei membri supleanți sunt desemnați de Președintele Federal în baza propunerilor înaintate de Consiliul Național cu privire la trei membri ordinari și doi membri supleanți și de Consiliul Federal în legătură cu trei membri și un membru supleant. Trei membri ordinari și doi membri supleanți trebuie să aibă domiciliul în afara capitalei federale, Viena. Funcționarii administrativi care se află în serviciu activ și sunt numiți membri sau membri supleanți vor fi scutiți de îndeplinirea tuturor îndatoririlor oficiale, cu încetarea plății drepturilor salariale. Această prevedere nu se aplică funcționarilor administrativi numiți membri supleanți care, pe durata acestei scutiri, au fost degrevați de toate sarcinile pentru a căror îndeplinire au obligația de a se supune unor instrucțiuni.

3. Președintele, Vicepreședintele și ceilalți membri și membri supleanți trebuie să fi absolvit studii juridice sau studii de drept ori științe politice și să aibă cel puțin 10 ani de experiență profesională în domeniu.

4. Următoarele categorii de persoane nu pot deține calitatea de membru al Curții Constituționale: membrii Guvernului Federal, ai unui guvern al unui land, membrii unui organ general reprezentativ sau ai Parlamentului European; în cazul membrilor unui organ general reprezentativ sau ai Parlamentului European; aleși pentru o legislatură sau un mandat cu durată determinată, această

incompatibilitate continuă până la expirarea mandatului legislativ respectiv. Persoanele angajate de un partid politic sau care exercită o funcție în cadrul acestuia nu pot deține calitatea de membru al Curții Constituționale.

5. Persoanele care, pe parcursul ultimilor cinci ani, au exercitat una dintre funcțiile menționate la alineatul 4 de mai sus nu pot fi numite în funcția de Președinte sau Vicepreședinte al Curții Constituționale.

6. Prevederile articolului 87, alineatele 1 și 2, și ale articolului 88, alineatul 2, se aplică membrilor și membrilor supleanți ai Curții Constituționale; legea federală prevăzută de articolul 148 va include prevederi detaliate în acest sens. Mandatul unui judecător se încheie la data de 31 decembrie a anului în care a împlinit vârsta de 70 de ani.

7. În cazul în care un membru sau un membru supleant nu dă curs unui număr de trei solicitări consecutive de a participa la o ședință a Curții Constituționale și nu oferă un motiv întemeiat, Curtea va constata formal acest fapt după audierea declarației sale. Constatarea acestui fapt va conduce la pierderea calității de membru sau a statutului de membru supleant.

8. Președintele Curții Constituționale supervizează activitatea angajaților Curții.

Art. 148

Prevederile detaliate privind organizarea și procedura Curții Constituționale vor fi incluse într-o lege federală specială și regulamentul intern care urmează a fi votat, în baza acesteia, de către Curtea Constituțională.

CAPITOLUL VIII
Instituția Avocatului Poporului

Art. 148a

1. Oricine poate depune o plângere la Avocatul Poporului (Comisia pentru Plângerile din partea Publicului) împotriva unei presupuse administrări defectuoase de către Federație, inclusiv în activitatea sa ca titular de drepturi private, în principal pentru presupusa încălcare a drepturilor omului, cu condiția ca acestea să fie afectate de o astfel de administrare defectuoasă și în măsura în care acestea nu sunt subiectul unui recurs sau nu mai pot face obiectul vreunei căi de atac. Toate aceste plângeri trebuie să fie investigate de către Avocatul Poporului. Reclamantul va fi informat cu privire la rezultatul anchetei și ce măsuri, dacă a fost necesar, au fost luate.

2. Avocatul Poporului are din oficiu dreptul de a investiga orice suspiciuni de administrare defectuoasă realizată de către Federație inclusiv activitatea Federației ca titular de drepturi private, în special încălcări ale drepturilor omului.

3. Pentru protecția și promovarea drepturilor omului, este de datoria Ombudsmanului, consiliului său de administrație și a comisiilor desemnate de acesta (articolul 148h, alineatul 3) chiar și în domeniul administrării Federației, inclusiv activitatea sa ca titular de drepturi private:

1. să viziteze și să inspecteze locurile unde se execută măsurile privative de libertate,
2. dreptul de a viziona și a verifica, cu caracter consultativ, desfășurarea activităților organelor autorizate să exercite puterea administrativă directă și cea de constrângere, precum și
3. dreptul de a verifica și vizita unele instituții specializate și programele pentru persoanele cu handicap.

4. Respectând alineatul 1 oricine poate formula o plângere la Avocatului Poporului pentru a reclama o pretinsă întârziere a unei instanțe în audierea unui caz, în situatia în care a fost o vătămare personală. Alineatul 2 se aplică în mod corespunzător.

5. Este de datoria Avocatului Poporului să ajute la clarificarea petițiilor și memoriilor de grup prezentate în fața Consiliului National Federal. Legea federală referitoare la regulamentul intern al Consiliului Național Federal stabilește detaliile.

6. Avocatul Poporului este independent în exercitarea autorității sale.

Art. 148b

1. Autoritățile federale, la nivel de land și municipale, trebuie să sprijine Avocatul Poporului în îndeplinirea atribuțiilor sale, să îi permită să le verifice evidențele și, la cerere, să îi pună la dispoziție informațiile necesare. Secretul profesional nu poate fi invocat în fața Avocatului Poporului.

2. Avocatul Poporului trebuie să păstreze secretul profesional în aceeași măsură în care procedează autoritatea interogată în îndeplinirea atribuțiilor sale. Avocatul Poporului are însă obligația de a păstra secretul profesional în rapoartele pe care le prezintă Consiliului Național numai în măsura în care este necesar în interesul părților implicate sau al siguranței naționale.

3. Alineatele 1 și 2 se aplică în mod corespunzător membrilor comisiilor, membrilor, dar și membrilor supleanți ai Consiliului pentru Drepturile Omului.

Art. 148c

Avocatul Poporului poate adresa autorităților administrative supreme ale Federației recomandări cu privire la măsurile care trebuie luate într-un caz particular sau ca urmare a unui caz particular. În materii care țin de administrarea autonomă sau prin agenții care nu au obligația de a se supune unor instrucțiuni, Avocatul Poporului poate adresa recomandări autorității de administrare autonomă sau agenției care nu are obligația de a se supune unor instrucțiuni; aceste recomandări sunt aduse și la cunoștința autorității administrative federale supreme, și, într-un termen stabilit de legea federală, autoritatea în cauză trebuie fie să se conformeze recomandărilor și să informeze Avocatului Poporului în mod corespunzător, fie să specifice în scris motivul pentru care nu s-au respectat recomandările. În cazuri specifice, Avocatul Poporului poate solicita un termen

pentru remedierea întârzierii unei instanțe (articolul 148a, alineatul 3) și pentru a propune măsuri de supraveghere.

Art. 148d

1. Avocatul Poporului va transmite anual Consiliului Național și Consiliului Federal un raport al activității sale. În plus Avocatul Poporului va da rapoarte pe probleme și observații punctuale către Consiliul Național și Consiliul Federal. Rapoartele Avocatului Poporului, după prezentarea către instituțiile amintite, vor fi publicate.

2. Membrii instituției Avocatului Poporului au dreptul să participe la dezbaterile din instituțiile controlate, iar comisiile și subcomisiile vor transmite rapoarte la fiecare solicitare de audiere. Membrii instituției Avocatului Poporului vor avea acest drept în orice fel de dezbateri în baza subcapitolelor din Legea Federală a Finanțelor. Detaliile sunt stipulate în regulamentul intern al Consiliului Național și cel al Consiliului Federal.

Art. 148e

Abrogat.

Art. 148f

În cazul în care apar diferențe de opinie între Avocatul Poporului și Guvernul Federal sau un ministru federal cu privire la interpretarea prevederilor legale, Curtea Constituțională se pronunță, la sesizarea Guvernului Federal sau a Avocatului Poporului, în cadrul unei proceduri nepublice.

Art. 148g

1. Avocatul Poporului are sediul în Viena și este format din trei membri care acționează pe rând ca Președinte. Mandatul durează șase ani. Realegerea membrilor Avocatului Poporului este posibilă doar o singură dată.

2. Membrii instituției Avocatului Poporului sunt aleși de Consiliul Național, în baza unei recomandări comune întocmite de Comitetul Principal, în prezența a cel puțin jumătate dintre membrii săi. Fiecare dintre cele trei partide cu cel mai mare număr de voturi în cadrul Consiliului Național are dreptul de a propune un membru pentru această recomandare. Înainte de preluarea funcției, membrii Instituției Avocatului Poporului depun jurământul în fața Președintelui Federal.

3. Președinția instituției Avocatului Poporului este preluată anual de unul dintre membrii săi, în ordinea puterii de vot deținute de partidele care i-au nominalizat. Această ordine rămâne neschimbată pe parcursul mandatului Avocatului Poporului.

4. În cazul în care un membru din cadrul instituției Avocatului Poporului se retrage mai devreme, partidul reprezentat în Consiliul Național care a nominalizat acest membru va propune un nou membru. Noile alegeri pentru restul de mandat vor avea loc în conformitate cu alineatul 2 de mai sus.

5. Membrii instituției Avocatului Poporului trebuie să aibă dreptul de a fi aleși în Consiliul Național; pe durata mandatului lor, aceștia nu pot exercita funcția de membru al Guvernului Federal, a guvernului unui land sau a unui organism reprezentativ popular și nu pot exercita nicio altă profesie.

Art. 148h

1. Funcționarii instituției Avocatului Poporului sunt numiți de Președintele Federal în baza recomandării și cu contrasemnătura Președintelui instituției Avocatului Poporului. Președintele Federal poate autoriza Președintele instituției Avocatului Poporului să numească persoane în anumite categorii de funcții. Personalul auxiliar este numit de către Președinte, care este cea mai înaltă autoritate administrativă și exercită aceste atribuții potrivit aprecierii sale.

2. Președintele instituției Avocatului Poporului exercită prerogativele de autoritate federală asupra angajaților din cadrul instituției.

3. Pentru a îndeplini sarcinile în conformitate cu articolul 148a, alineatul 3, instituția Avocatului Poporului are dreptul de a numi comisii și de a crea un Consiliu pentru Drepturile Omului în calitate de consultant al său. Consiliul pentru Drepturile Omului constă dintr-un Președinte, un Vicepreședinte și alți membri și membri supleanți care sunt numiți de către Consiliul Avocatului Poporului. Legea federală prevede în ce măsură Consiliul Avocatului Poporului poate numi membri și membri supleanți ai Consiliului pentru Drepturile Omului și este ținut de propunerile altor instituții. Președintele, Vicepreședintele și ceilalți membri ai Consiliului pentru Drepturile Omului nu sunt subordonați altor autorități în exercitarea activității lor.

4. Avocatul Poporului soluționează petițiile cu care este sesizat în baza regulamentului, lucrările fiind repartizate către membrii comisiei care urmează să le gestioneze individual, după cum le sunt repartizate. Rezoluția privind regulamentul și alocarea de cazuri necesită unanimitatea membrilor consiliului Avocatului Poporului.

Art. 148i

1. Landurile pot reglementa prin lege constituțională la nivelul landului faptul că Avocatul Poporului este competent, de asemenea, în sfera de administrare specială a landului. Într-un astfel caz articolul 148f se aplică în mod analog.

2. În cazul în care landurile își creează propriile instituții la nivelul landului cu sarcini similare Avocatului Poporului, acestea pot adopta dispoziții similare potrivit articolul 148f.

3. Un land care nu face uz de reglementările din alineatul 1 în ceea ce privește sarcinile stabilite în conformitate cu articolul 148a, alineatul 3, trebuie să creeze la nivelul landului, prin legea constituțională a landului, o instituție cu sarcini similare celor de la articolul 148a, alineatul 3, adoptând dispozițiile corespunzătoare pentru a putea îndeplini sarcinile conform articolelor 148c și 148d.

Art. 148j

Reglementări detaliate privind implementarea acestui capitol sunt cuprinse într-o lege federală.

CAPITOLUL IX
Dispoziții finale

Art. 149

1. Pe lângă prezenta lege, se consideră legi constituționale în sensul articolul 44, alineatul 1, următoarele legi, cu modificările aduse de prezenta lege:

- Legea fundamentală din 21 decembrie 1867, Monitorul Oficial, paragraful 142, cu privire la drepturile generale ale cetățenilor din regatele și landurile reprezentate în cadrul Consiliului Imperiului;
- legea din 27 octombrie 1862, Monitorul Oficial, paragraful 88, cu privire la protecția domiciliului;
- hotărârea Adunării Naționale Provizorii din 30 octombrie 1918, Monitorul Oficial, paragraful 3;
- legea din 3 aprilie 1919, Monitorul Oficial, paragraful 209, cu privire la exilarea și exproprierea Casei Habsburg-Lorraine;
- legea din 3 aprilie 1919, Monitorul Oficial, paragraful 211, cu privire la abolirea nobilimii, a ordinelor cavalerești seculare, masculine și feminine și a anumitor titluri și demnități;
- secțiunea V din Partea a III-a a Tratatului de la Saint-Germain din 10 septembrie 1919, Monitorul Oficial, paragraful 303, din 1920.

2. Articolul 20 al Legii fundamentale din 21 Decembrie 1867, Monitorul Oficial nr. 142, precum și legea din 5 Mai 1869, Monitorul Oficial nr. 66, adoptată în baza acestui articol, încetează să mai producă efecte.

Art. 150

1. Trecerea la Constituția Federală introdusă prin prezenta lege este reglementată de o lege specială care intră în vigoare concomitent cu prezenta lege.

2. Se pot adopta legi, în conformitate cu noua formulare a prevederilor legii constituționale federale, de la data promulgării legii constituționale prin care modificarea devine aplicabilă. Acestea nu pot însă intra în vigoare înainte de intrarea în vigoare a noilor prevederi ale legii federale constituționale, în măsura în care acestea nu prevăd exclusiv măsuri necesare pentru aplicarea lor incipientă de la data intrării în vigoare a noilor prevederi ale legii federale constituționale.

Art.151

1. Articolul 78d și articolul 118, alineatul 8, în versiunea din legea constituțională federală publicată în Monitorul Oficial. Paragraful 565 din 1991 intră în

vigoare la 1 ianuarie 1992. Jandarmeriile existente la data de 1 ianuarie 1992 nu sunt afectate; această prevedere intră în vigoare la data de 1 ianuarie 1992.

2. Articolul 10, alineatul 1, punctul 7, articolul 52a, articolele 78a – 78c, articolul 102, alineatul 2, precum și noile denumiri de la capitolul III, și articolul 102, în versiunea din legea constituțională federală publicată în Monitorul Oficial, paragraful 565 din 1991 intră în vigoare la data de 1 mai 1993.

3. Articolul 102, alineatul 5, a doua teză, precum și alineatele 6 și 7 se abrogă începând cu ora 24, data de 30 aprilie 1993. Cuvintele „cu excluderea administrației securității locale" de la articolul 102, alineatul 2, se abrogă începând cu ora 24, data de 30 aprilie 1993.

4. Articolul 26, articolul 41, alineatul 2, articolul 49b, alineatul 3, articolul 56, alineatele 2 – 4, art. 95, alineatele 1 – 3, articolul 96, alineatul 3, și noua denumire a alineatului 1 din articolul 56, în versiunea din legea constituțională federală publicată în Monitorul Oficial, paragraful 470 din 1992 intră în vigoare la data de 1 mai 1993.

5. Articolul 54, în versiunea din legea constituțională federală publicată în Monitorul Oficial. Paragraful 868 din 1992, intră în vigoare la 1 ianuarie 1993.

6. Următoarele prevederi, în versiunea din legea constituțională federală publicată în Monitorul Oficial. Paragraful 508 din 1993 intră în vigoare după cum urmează:

1. articolul 10, alineatul 1, punctul 9, articolul 11, alineatul 1, punctul 7, precum și articolul 11, alineatele 6 – 9 la data de 1 iulie 1994;
2. articolul 28, alineatul 5, articolul 52, alineatul 2, denumirea fostului articolul 52, alineatele 2 și 3, drept alineatele 3 și 4, precum și articolul 52b la data de 1 octombrie 1993;
3. abrogat.

7. Abrogat.

7a. Articolul 102, alineatul 2, în versiunea Legii Constituționale Federale Monitorul Oficial I nr. 2/1997, intră în vigoare la data de 1 ianuarie 1994. Articolul 102, alineatul 2, în versiunea Legii Federale publicată în Monitorul Oficial nr. 532/ 1993, încetează concomitent să mai producă efecte.

8. Articolul 54, în versiunea Legii Constituționale Federale publicată în Monitorul Oficial nr. 268/1994 intră în vigoare la data de 1 aprilie 1994.

9. Articolul 6, alineatele 2 și 3, articolul 26, alineatul 2, articolul 41, alineatul 2, articolul 49b, alineatul 3, și articolul 117 alineatul 2, prima teză, în versiunea Legii Constituționale Federale, publicată în Monitorul Oficial nr. 504/1994, intră în vigoare la 1 ianuarie 1995. În reglementările legale federale și ale landurilor, termenul „domiciliu", cu toate formele sale gramaticale, este înlocuit cu termenul „reședință principală" de la data de 1 ianuarie 1996, dacă termenul „domiciliu" nu este înlocuit de termenul „reședință principală" până la ora 24, 31 decembrie 1995. De la 1 ianuarie 1996, este interzisă utilizarea termenului „domiciliu" în reglementările legale federale și ale landurilor; în cazul în care legea

landului nu prevede că dreptul de vot cu privire la Dietă sau consiliul municipal depinde de reședința principală sau de reședință, acesta va depinde de domiciliu. În privința repartizării numărului de deputați în cadrul circumscripțiilor (unităților electorale) și în privința circumscripțiilor regionale (articolul 26, alineatul 2) și a reprezentării landurilor în Consiliul Federal (articolul 34), domiciliul stabilit la ultimul recensământ general este considerat domiciliu principal până la momentul la care devin disponibile rezultatele următorului recensământ general.

10. Articolul 87, alineatul 3, și articolul 88a în versiunea Legii Constituționale Federale publicată în Monitorul Oficial nr. 506/1994 intră în vigoare la 1 iulie 1994.

11. Intrarea în vigoare a prevederilor modificate sau introduse prin Legea Constituțională Federală publicată în Monitorul Oficial nr. 1013/1994, abrogarea prevederilor revocate prin aceeași Lege Constituțională Federală, precum și trecerea la noul statut juridic se supun dispozițiilor următoare:

1. Titlul prezentei legi, articolul 21, alineatele 6 și 7, articolul 56, alineatele 2 și 4, articolul 122, alineatele 3 – 5, articolul 123, alineatul 2, articolul 123a, alineatul 1, articolul 124, articolul 147, alineatul 2, a doua teză, precum și articolul 150, alineatul 2 intră în vigoare la data de 1 ianuarie 1995.
2. Titlul capitolului 1, titlul secțiunii A de la capitolul 1, articolul 10, alineatul 1, punctul 18, articolul 16, alineatul 4, secțiunea B a capitolului 1, articolul 30, alineatul 3, articolul 59, articolul 73, alineatul 2, articolul 117, alineatul 2, articolul 141, alineatele 1 și 2, articolul 142, alineatul 2, litera c, și denumirile noilor litere d – i, precum și articolul 142, alineatele 3 – 5, intră în vigoare concomitent cu Tratatul privind aderarea Republicii Austria la Uniunea Europeană.
3. Articolul 10, alineatele 4 – 6, și articolul 16, alineatul 6, în versiunea Legii Constituționale Federale, Monitorul Oficial nr. 276/1992, încetează să mai producă efecte concomitent cu intrarea în vigoare a prevederilor punctului 2.
4. Articolul 122, alineatul 1, și articolul 127b intră în vigoare la data de 1 ianuarie 1997. Acestea se aplică actelor de administrare a fondurilor publice ulterioare datei de 31 decembrie 1994.
5. Atâta vreme cât reprezentanții Austriei în Parlamentul European nu sunt aleși în urma unor alegeri generale, aceștia vor fi delegați de Consiliul Național dintre membrii Adunării Federale. Această delegare are loc în baza unor propuneri din partea partidelor reprezentate, în conformitate cu puterea deținută de acestea în virtutea principiului reprezentării proporționale. Pe perioada delegării lor, membrii Consiliului Național și membrii Consiliului Federal pot fi concomitent membri ai Parlamentului European. În cazul în care un membru al Consiliului Național, delegat în Parlamentul European, renunță la mandatul

său de membru al Consiliului Național, se aplică articolul 56, alineatele 2 și 3. Articolul 23b, alineatele 1 și 2, se aplică, de asemenea, prin analogie.

6. Paragraful 5 intră în vigoare la data de 22 decembrie 1994.

11a. Articolul 112, în versiunea Legii Constituționale Federale, Monitorul Oficial nr. 1013/1994, articolul 103, alineatul 3, și articolul 151, alineatul 6, punctul 3, în versiunea Legii Constituționale Federale, Monitorul Oficial nr. 8/1999, intră în vigoare la data de 1 ianuarie 1995.

12. Articolul 59a, articolul 59b și articolul 95, alineatul 4, în versiunea Legii Constituționale Federale, Monitorul Oficial nr. 392/1996, intră în vigoare la 1 august 1996. Până la momentul adoptării reglementărilor legale la nivel de land în conformitate cu articolul 59a și articolul 95, alineatul 4, în landurile respective se aplică, prin analogie, reglementările legale federale corespunzătoare, cu excepția cazului în care landurile au adoptat deja reglementările prevăzute la articolul 59a și articolul 95, alineatul 4.

13. Articolul 23e, alineatul 6, și articolul 28, alineatul 5, în versiunea Legii Constituționale Federale, Monitorul Oficial nr. 437/1996, intră în vigoare la 15 septembrie 1996.

14. Articolul 49 și articolul 49a, alineatele 1 și 3, în versiunea Legii Constituționale Federale, Monitorul Oficial nr. 659/1996, intră în vigoare la 1 ianuarie 1997.

15. Articolul 55, în versiunea Legii Constituționale Federale, Monitorul Oficial nr. 2/1997, intră în vigoare la 1 ianuarie 1997. Articolul 54 se abrogă concomitent.

16. Articolul 147 alineatul 2, în versiunea Legii Constituționale Federale, Monitorul Oficial nr. 64/1997, intră în vigoare la 1 august 1997.

17. Articolul 69, alineatele 2 și 3, articolul 73, alineatul 1, articolul 73, alineatul 3, și articolul 148d, în versiunea Legii Constituționale Federale, Monitorul Oficial 1 87/1997, intră în vigoare la 1 septembrie 1997. Articolul 129, secțiunea B, a capitolului VI, articolul 131, alineatul 3, și noile denumiri ale secțiunilor din capitolul VI, intră în vigoare la data de 1 ianuarie 1998.

18. Articolul 9a, alineatul 4, în versiunea Legii Constituționale Federale, Monitorul Oficial I nr. 30/1998, intră în vigoare la 1 ianuarie 1998.

19. Articolul 23f intră în vigoare concomitent cu Tratatul de la Nisa. Cancelarul Federal va anunța această dată în Monitorul Oficial Federal.

20. Se abrogă următoarele părți din articolul 149, alineatul 1:

1. adăugarea Legii Constituționale din 30 noiembrie 1945, Monitorul Oficial nr. 6 din 1946 privind legea privind protecția libertății personale din 27 octombrie 1862, Monitorul Oficial nr. 87, în procedurile derulate înaintea Instanței Populare la sfârșitul zilei de 30 decembrie 1955;
2. cuvintele „Legea din 8 mai 1919, StGBl. nr. 257, cu privire la stema și sigiliul Republicii Austriei Germane, cu modificările aduse de

art. 2, 5 și 6 ale legii din 21 octombrie 1919, Monitorul Oficial nr. 484;" la sfârșitul zilei de 31 iulie 1981.

21. Cuvintele „sau prin exercitarea puterii directe de administrare și coerciție" de la articolul 144, alineatul 3, se abrogă începând cu ora 24, 31 decembrie 1990.

22. Prevederile articolului 10, alineatul 1, punctul 14, ale articolului 15, alineatele 3 și 4, ale articolului 18, alineatul 5, ale articolului 21, ale articolului 37, alineatul 2, ale articolului 51b, alineatul 6, ale articolului 52b, alineatul 1, ale articolului 60, alineatul 2, ale articolului 78d, alineatul 2, ale articolului 102, alineatul 1, noua denumire a articolului 102, alineatul 6, și articolul 118, alineatul 8, articolul 118a și articolul 125, alineatul 3, în versiunea Legii Constituționale Federale, Monitorul Oficial I nr. 8/1999, intră în vigoare la 1 ianuarie 1999. Articolul 102, alineatul 5, este abrogat la sfârșitul zilei de 31 decembrie 1998.

23. Prevederile articolului 30, alineatul 3, prima teză, ale articolului 127c, ale articolului 129c, alineatul 4, ale articolului 147, alineatul 2, a patra și a cincea teză și ale articolul 147, alineatul 6, prima teză, în versiunea Legii Constituționale Federale, Monitorul Oficial I nr. 148/1999, intră în vigoare la 1 august 1999.

24. Articolul 8, în versiunea Legii Constituționale Federale, Monitorul Oficial I nr. 68/2000, intră în vigoare la 1 august 2000.

25. Articolul 11, alineatul 8, în versiunea Legii Constituționale Federale, Monitorul Oficial I nr. 114/2000, intră în vigoare la 1 decembrie 2000. Articolul 151, alineatul 6, punctul 3, își încetează efectele la sfârșitul zilei de 24 noiembrie 2000.

26. În versiunea Legii Constituționale Federale, Monitorul Oficial I nr. 121/2001, intră în vigoare:

1. articolul 18, alineatul 3, și articolul 23e, alineatul 5, la data de 1 ianuarie 1997;
2. articolul 21, alineatele 1 și 6, la data de 1 ianuarie 1999;
3. articolul 147, alineatul 2, prima teză, la data de 1 august 1999;
4. articolul 18, alineatul 4, articolul 23b, alineatul 2, articolul 39, alineatul 2, și articolul 91, alineatul 2, la 1 ianuarie 2002;
5. articolul 23f, alineatul I-3, concomitent cu Tratatul de la Nisa. Cancelarul Federal trebuie să publice această dată în Monitorul Oficial Federal I.

27. Articolul 14b, articolul 102, alineatul 2, și articolul 131, alineatul 3, în versiunea Legii Federale, Monitorul Oficial I nr. 99/2002, intră în vigoare la 1 ianuarie 2003. Sect. 2, Sect. 4 alineatul 1, Sect. 5 și Sect. 6, alineatele 1 și 2 din legea provizorie publicată în Monitorul Oficial nr. 368/1925 se aplică în mod corespunzător. O lege a landului, care a devenit lege federală în conformitate cu cea de-a doua teză la 1 ianuarie 2003, își încetează efectele la intrarea în vigoare a legii landului adoptate în baza articolului 14b, alineatul 3, cel târziu la sfârșitul zilei de 30 iunie 2003; în mod simultan, reglementările corespunzătoare ale legii

federale privind licitațiile 2002, Monitorul Oficial I nr. 99/2002, intră în vigoare concomitent în această măsură.

28. Articolul 23a, alineatele 1 și 3, articolul 26, alineatele 1 și 4, articolul 41, alineatul 2, articolul 46, alineatul 2, articolul 49b, alineatul 3, și articolul 60, alineatul 3, prima teză, în versiunea legii federale publicate în Monitorul Oficial I nr. 90/2003, intră în vigoare la 1 ianuarie 2004.

29. Articolul 11, alineatul 8, în versiunea Legii Federale, Monitorul Oficial I nr. 114/2000, și Monitorul Oficial I nr. 100/2003, intră în vigoare la 1 Decembrie 2000, articolul 151, alineatul 7, în versiunea Legii Federale, Monitorul Oficial I nr. 100/2003, la sfârșitul zilei în care a fost publicată această lege federală. Articolul 7, alineatul 1, articolul 8, articolul 8a, articolul 9a, articolul 10, alineatul 1, punctul 10, articolul 13, alineatul 1, articolul 14, alineatul 1, alineatul 5, litera a și alineatul 8, articolul 14a, articolul 15, alineatul 4, articolul 18, alineatele 4 și 5, articolul 23, alineatele 1 și 5, articolul 23e, alineatul 6, articolul 26, articolul 30, alineatul 2, articolul 34, alineatul 2, articolul 35, alineatul 1, articolul 42, alineatul 4, articolul 47, alineatul 1, articolul 48, articolul 49, articolul 49a, articolul 51, articolul 51a, articolul 51b, articolul 51c, articolul 52b, articolul 57, articolul 71, articolul 73, articolul 81a, alineatele 1, 4 și 5, articolul 87a, articolul 88a, articolul 89, articolul 97, alineatele 1 și 4, articolul 102, alineatul 2, articolul 112, articolul 115, articolul 116, articolul 116a, articolul 117, articolul 118, articolul 118a, articolul 119, articolul 19a, articolul 126a, articolul 126b, alineatul 2, articolul 127, alineatul 3, articolul 127a, articolul 127c, articolul 134, alineatul 3, articolul 135, articolul 136, articolul 137, articolul 139, articolul 139a, articolul 140, articolul 140a, articolul 144, articolul 146, alineatul 1, articolul 147, alineatul 3, articolul 148, articolul 148a, articolul 148b, articolele 148e – 148j și articolul 149, precum și titlurile și celelalte reglementări, în versiunea legii federale, Monitorul Oficial nr. 100/2003, intră în vigoare la 1 ianuarie 2004.

30. Articolul 11, alineatul 1, punctele 7 și 8, precum și alineatul 9, în versiunea legii federale, Monitorul Oficial I nr. 118/2004, intră în vigoare la 1 ianuarie 2005, însă nu înainte de sfârșitul zilei de publicare a legii federale menționate în Monitorul Oficial Federal. În măsura în care legislația federală nu prevede altfel, reglementările existente la nivelul landurilor cu privire la aspectele prevăzute la articolul 11, alineatul 1, punctul 8, își încetează efectele concomitent.

31. Articolul 10, alineatul 1, punctul 9, și articolul 151, alineatul 7, în versiunea legii federale, Monitorul Oficial I nr. 153/2004, intră în vigoare la 1 ianuarie 2005.

32. Articolul 14, alineatele 5a, 6, 6a, 7a și 10, și articolul 14a, alineatele 7 și 8, intră în vigoare la sfârșitul zilei de publicare a Legii Constituționale Federale, Monitorul Oficial I nr. 31/2005, în Monitorul Oficial Federal.

33. În versiunea Legii Constituționale Federale, Monitorul Oficial I nr. 81/2005, intră în vigoare:

1. Articolul 151, alineatul 31, la sfârșitul zilei de 30 decembrie 2004;

2. Articolul 8, alineatul 3, la sfârșitul lunii de publicare a acestei Legi Constituționale Federale.

33a. Articolul 129 a, articolul 129b și articolul 129c, alineatele 1, 3, 5 și 7, în versiunea legii federale, Monitorul Oficial I nr. 100/2005, intră în vigoare la 1 ianuarie 2006.

34. Articolul 9a, alineatele 3 și 4, articolul 10, alineatul 1, punctul 15, și articolul 102, alineatul 2, în versiunea Legii Federale, Monitorul Oficial I nr. 106/2005, intră în vigoare la 1 ianuarie 2006.

35. Articolul 88a, în versiunea Legii Federale, Monitorul Oficial I nr. 121/2005, intră în vigoare la 1 noiembrie 2005.

36. Intrarea în vigoare a reglementărilor modificate sau adăugate de Legea Constituțională Federală, Monitorul Oficial I nr 27/2007, și încetarea efectelor reglementărilor eliminate de această Lege Constituțională Federală, precum și trecerea la noua situație juridică se supun dispozițiilor următoare:

1. Articolul 23a, alineatele 1, 3 și 4, articolul 26, alineatele 1, 4, 6, și 8, articolul 30, alineatul 3, articolul 41, alineatul 3, articolul 46, articolul 49b, alineatul 1, prima teză, și alineatul 3, a doua teză, articolul 60, alineatul 1, și alineatul 3, prima teză, articolul 95, alineatele 1, 2, 4 și 5, articolul 117, alineatele 2 și 6, precum și articolul 151, alineatul 33a, intră în vigoare la 1 Iulie 2007; concomitent, articolul 23a, alineatele 5 și 6, își încetează efectele. Reglementările landurilor urmează să fie adaptate la noua situație juridică până la sfârșitul zilei de 31 decembrie 2007.
2. Articolul 26a intră în vigoare la 1 iulie 2007. Modificarea Consiliului Electoral Federal, în conformitate cu această prevedere, trebuie să aibă loc până la sfârșitul zilei de 31 august 2007; detaliile în această privință sunt stabilite de reglementările electorale privind Consiliul Național.
3. Articolul 27, alineatul 1, intră în vigoare la începutul perioadei legislaturii XXIV.

37. Intrarea în vigoare a reglementărilor adăugate sau nou stabilite de art. 1 al Legii Constituționale Federale, Monitorul Oficial I nr. 1/2008, se supune următoarelor dispoziții:

1. Articolul 13, alineatele 2 și 3, articolul 51, în punctul 4, articolul 51a, articolul 51b, în punctele 7 – 9a, articolul 123a, alineatul 1, și articolul 148d intră în vigoare la 1 ianuarie 2009; Legea-cadru privind finanțele federale pentru exercițiile financiare 2009-2012 și legea privind finanțele federale pentru exercițiul financiar 2009 urmează a fi elaborate și adoptate deja în baza acestor reglementări, iar proiectul de lege-cadru privind finanțele federale pentru exercițiile financiare 2009-2012 urmează a fi înaintat Consiliului Național cel târziu concomitent cu proiectul de lege privind finanțele federale pentru exercițiul financiar 2009.

BCU IASI CENTRU DE TRADUCERE

2. Articolul 51, punctul 5, articolul 51b, în versiunea paragrafului 10, articolele 51c și 51d intră în vigoare la 1 ianuarie 2013. Articolul 51, punctul 4, și articolul 5 1b, punctele 7 – 9a, își încetează efectele la sfârșitul zilei de 31 decembrie 2012. Această situație juridică se aplică deja elaborării legii-cadru privind finanțele federale pentru exercițiile financiare 2013-2016, precum și legii privind finanțele federale pentru exercițiul financiar 2013 și adoptării legii de către Consiliul Național.
3. Articolul 51a, în versiunea Legii Federale, Monitorul Oficial I nr. 100/2003, continuă să se aplice până la sfârșitul zilei de 31 decembrie 2012.

38. Articolul 2, alineatul 3, articolul 3, alineatele 2 – 4, articolul 9, alineatul 2, articolul 10, alineatul 3, a doua și treia teză, articolul 20, alineatul 1 și 2, articolul 23f, alineatul 1, ultima teză, și alineatul 3, articolul 50, articolul 52, alineatul 1a, a șasea sub-secțiune a secțiunii A a celui de-al treilea capitol, articolul 67a, articolul 88, alineatul 1, articolul 90a, articolul 112, titlurile de deasupra articolului 115, secțiunea B a celui de-al cincilea (nou) capitol, titlurile de deasupra articolului 121 și articolul 129, articolul 134, alineatul 6, titlul de deasupra articolului 148a, articolul 148a, alineatele 3 – 5, articolul 148c ultima teză și titlul de deasupra articolului 149, în versiunea Legii Constituționale Federale, Monitorul Oficial I nr. 2/2008, intră în vigoare la 1 ianuarie 2008. Legile federale și ale landurilor, necesare în vederea adaptării la articolul 20, alineatul 2, ultima teză, și articolul 120b, alineatul 2, urmează să fie adoptate cel târziu până la sfârșitul zilei de 31 decembrie 2009.

39. Articolul 10, alineatul 1, punctele 1, 3, 6 și 14, articolul 78d, alineatul 2, articolul 102, alineatul 2, articolul 129, secțiunea B a celui de-al șaptelea (nou) capitol, articolul 132a, articolul 135, alineatele 2 și 3, articolul 138, alineatul 1, articolul 140, alineatul 1, prima teză, și articolul 144a, în versiunea Legii Constituționale Federale, Monitorul Oficial I nr. 2/2008, intră în vigoare la 1 iulie 2008. Următoarele dispoziții se aplică trecerii la noua situație juridică:

1. La 1 iulie 2008, fostul Tribunal Federal Independent în materie de azil devine Curtea competentă în materie de azil.
2. Până la numirea Președintelui, a Vicepreședintelui și a celorlați membri ai Curții competente în materie de azil, fostul Președinte, fostul Vicepreședinte și ceilalți foști membri ai Tribunalului Federal Independent în materie de azil își exercită în continuare funcțiile. Măsurile necesare pentru numirea Președintelui, a Vicepreședintelui și a celorlalți membri ai Curții competente în materie de azil, precum și angajarea personalului extrajudiciar pot fi deja luate la sfârșitul zilei de publicare a Legii Constituționale Federale, Monitorul Oficial I nr. 2/2008.

BCU IASI - TRADITIONAL LIBRARY

3. Au dreptul să fie numiți în calitate de membri ai Curții competente în materie de azil membrii Tribunalului Federal Independent în materie de azil, care solicită numirea și care dețin calificările personale și profesionale pentru a fi numiți; se consideră că cerințele art. 129d, alineatul 3, sunt îndeplinite de acești solicitanți. Guvernul Federal decide cu privire la numirea acestor solicitanți.
4. Cauzele care la data de 1 Iulie 2008 se aflau pe rolul Tribunalului Federal Independent în materie de azil vor fi soluționate de Curtea competentă în materie de azil. Curtea Administrativă sau Curtea Constituțională continuă să judece cauzele care au ca obiect plângeri împotriva Tribunalului Federal Independent competent în materie de azil, dar Curtea competentă în materie de azil este considerată autoritate implicată.
5. Începând cu 28 Noiembrie 2007, în cauzele aflate pe rolul Tribunalului Federal Independent competent în materie de azil, plângerile cu privire la încălcarea obligației de a lua o decizie nu mai sunt admisibile. Cauzele care au ca obiect încălcarea obligației de a lua o decizie de către Tribunalul Federal Independent competent în materie de azil, care se află deja pe rolul Curții Administrative, se consideră suspendate la sfârșitul zilei de 30 iunie 2008; judecarea cauzelor al căror obiect este încălcarea obligației de a lua o decizie va fi continuată de Curtea competentă în materie de azil.

40. Articolul 27, alineatul 2, articolul 92, alineatul 2, articolul 122, alineatul 5, articolul 134, alineatele 4 și 5, precum și articolul 147, alineatul 4, prima teză, și alineatul 5, în versiunea Legii Federale Constituționale, Monitorul Oficial I nr. 2/2008, intră în vigoare la începutul perioadei legislaturii XXIV. Persoanelor care, la începutul perioadei legislaturii XXIV, dețin deja o funcție în înțelesul articolului 92, alineatul 2, articolului 122, alineatul 5, articolului 134, alineatele 4 și 5, precum și articolului 147, alineatul 4, prima teză, și alineatul 5, continuă să li se aplice reglementările aplicabile până la acea dată.

41. Articolul 28, alineatul 4, în versiunea Legii Constituționale Federale, Monitorul Oficial I nr. 31/2009, intră în vigoare la 1 aprilie 2009.

42. Articolul 20, alineatul 2, în versiunea Legii Federale Constituționale, Monitorul Oficial I nr. 50/2010 a intrat în vigoare la 1 octombrie 2010.

43. Articolul 23c, articolul 23d, alineatul 2, alineatul 3, prima și a doua teză, și alineatul 5, prima teză, articolele 23e – 23k și articolul 73, alineatul 2, din versiunea Legii Federale Constituționale, Monitorul Oficial I, nr 57/2010 intră în vigoare la 1 august 2010.

44. Articolul 127a, alineatele 1, 3, 4, 7 – 9, articolul 127c și articolul 146, alineatul 1, din versiunea Legii Federale Constituționale, Monitorul Oficial nr. 98/2010, intră în vigoare la 1 ianuarie 2011.

BCU CLUJ / UNIVERSITY LIBRARY

45. Articolul 6, alineatul 4, articolul 26, alineatul 5, și articolul 60, alineatul 3, în versiunea Legii Federale Constituționale, Monitorul Oficial nr. 43/2011 intră în vigoare la 1 octombrie 2011. Abrogarea articolului 60, alineatul 3, a doua teză, până acum, nu afectează legea privind expulzarea casei Habsburg Lothringen și preluarea activelor lor, Monitorul Oficial nr. 209/1919.

46. Articolul 10, alineatul 1, punctul 11, și articolul 102, alineatul 2, din versiunea Legii Federale Constituționale, Monitorul Oficial nr. 58/2011, intră în vigoare la 1 ianuarie 2012. Pentru trecerea la noua situație juridică se aplică:

1. Dispozițiile legilor care reglementează legile landurile referitoare la spălare de bani devin legi federale, în sensul prezentei legi.
2. Ordonanțele au fost pronunțate în baza legilor menționate în subparagraful 1 și devin ordonanțe ale Federației și sunt considerate a fi modificate în mod corespunzător în măsura pentru a nu contrazice organizațional dispozițiile acestei legi.
3. Legea federală prevede în ce măsură legilor și ordonanțelor menționate la punctele 1 și 2 continuă să se aplice în cadrul procedurilor în curs la data de 1 ianuarie 2012; punerea în aplicare a acestor proceduri este datoria landurilor. Prevederile prezentei legi care se aplică în domeniul articolului 11 și se aplică în mod corespunzător pentru prezenta măsură.
4. Legea federală pot prevedea norme detaliate pentru trecerea la noua situație juridică.
5. Ministrul Federal în rapoartele către Consiliului Național și Consiliul Federal târziu până la 31 decembrie 2014 privind executarea în chestiuni de spălare de bani.

47. Articolul 15, alineatul 10, a doua teză, articolul 116a, alineatul 1, prima teză, articolul 116a, alineatul 1, punctele 1 și 2, articolul 116a, alineatul 2, punctele 3 și 6, și articolul 116b în versiunea Legii Federale Constituționale, Monitorul Oficial nr. 60/2011, intră în vigoare la 1 octombrie 2011.

48. Articolul 22, articolul 148a, articolul148b, alineatul 1, prima teză, și alineatul 3, articolul 148c, ultima teză, articolul 148d, articolul 148g, alineatele 2 – 5, articolul 148h, alineatele 3 și 4, și articolul 148i, alineatul 3, în versiunea Legii Federale Constituționale, Monitorul Oficial nr 1/2012 intră în vigoare la 1 iulie 2012. Măsurile organizatorice și personale necesare pentru începutul activității comisiilor și a Consiliului pentru Drepturile Omului poate fi deja adoptată de consiliul Avocatului Poporului la data publicării Legii federale BGBl. I nr 1/2012. În cazul în care într-un land o lege constituțională a landului este in vigoare la 1 iulie 2012, prin care consiliul Avocatului Poporului a fost declarat de asemenea, competent pentru administrația landului în conformitate cu art 148i alineatul 1, acesta este considerat a fi un land care a făcut uz de această autorizație. De asemenea, în ceea ce privește sarcinile conform articolului 148a, alineatul 3, în versiunea din Legea federală, Monitorul Oficial I nr 1/2012.

Legile constituționale ale landurilor conform articolului 148i, alineatul 3, trebuie să fie transmise cel târziu până la data de 31 decembrie 2012.

49. Articolul 10, alineatul 1, subpunctele 1a și 17, articolul 26, alineatul 3, prima teză, articolul 26a, prima teză, și articolul 141, alineatul 3, prima teză, în versiunea Legii Federale Constituționale, Monitorul Oficial nr. 12/2012, intră în vigoare la 1 aprilie 2012. Simultan, articolul 10, alineatul 1, punctul 18, se abrogă.

50. Articolul 15, alineatele 3 și 4, articolul 78a, alineatul 1, articolul 78b, articolul 78c, articolul 78d, alineatul 2, și articolul 102, alineatul 1, în versiunea Legii Federale Constituționale, Monitorul Oficial nr 49/2012, intră în vigoare la 1 septembrie 2012; în același timp, Ordonanța Guvernul Federal privind constituirea direcțiilor Poliției Federale și determinarea competenței regionale (Ordonanța Direcției de Poliție Federală, Monitorul Oficial II nr. 56/1999, se abrogă.

51. Pentru intrarea în vigoare a dispozițiilor care au fost modificate sau introduse prin Legea federală, Monitorul Oficial I nr 51/2012, și pentru invalidarea dispozițiilor abrogate prin prezenta lege federală, precum și trecerea la noua situație juridică, următoarele prevederi urmează să se aplice:

1. măsurile organizaționale și personale necesare pentru începerea activității instanțelor administrative pot fi luate deja la data publicării Legii în Monitorul Oficial I nr. 51/2012. Pentru desemnarea membrilor instanțelor administrative înainte de 1 Ianuarie 2014, articolul 134, alineatele 2, 3, 5 și 6, în versiunea din Legea federală, Monitorul Oficial I nr 51/2012, se aplică cu condiția ca propunerile triple pentru adunarea plenară a Curții Administrative, respectiv ale unui comitet ales dintre membrii săi, nu sunt necesare.
2. dreptul de a fi numit în calitate de membru al Curții Administrative a Federației aparține:
   a. celui care este președintele, vicepreședinte sau președinte de cameră al Biroului Federal de licitații la 1 iulie 2012 și solicită să fie numit membru al Curții de administrație al Federației și are calificare personală și profesională pentru a îndeplini sarcinile legate de ocuparea forței de muncă în poziția planificată;
   b. celui care este membru al Senatului Finanțelor Independente la 1 iulie 2012 și solicită să fie numit membru al Curții de administrație al Federației pentru Finanțe și are calificare personală și profesională pentru a îndeplini sarcinile legate de ocuparea forței de muncă în poziția planificată.
3. Președintele și Vicepreședintele Curții Administrative a Federației vor fi numiți de către guvernul federal în șase săptămâni după expirarea de la data publicării în Legea Federală, Monitorul Oficial I nr. 51/2012.
4. Cererea de a fi numit în calitate de alt membru al respectivei Curți Administrative a Federației poate fi depusă până la data de 31 decembrie 2012. Prerogativele articolului 134, alineatul 3, ultima teză,

BCU IASI

sunt considerate a fi îndeplinite pentru astfel de solicitanți. Guvernul Federal decide in privinta numirii unor astfel de solicitanți până la data de 28 februarie 2013. Persoanele a căror aplicație este refuzată au dreptul de a depune plângere împotriva hotărârii de refuz în conformitate cu articolul 130, alineatul 1, litera a, la instanța administrativă federală și în conformitate cu articolul 144 la Curtea Constituțională.

5. Dreptul de a numi membri în instanțele administrative ale landurilor și procedura privind numirea urmează să fie stabilite de către landuri în baza unor principii similare.

6. Articolul 10, alineatul 1, punctul 3, articolul 10, alineatul 1, punctul 8, articolul 11, alineatul 2, articolul 14a, alineatul 5, prima teză, articolul 14b, alineatul 5, teza a doua, articolul 15, alineatul 6 integral, mai puțin ultima teză, articolul 18, alineatul 5, articolul 22, articolul 23f, alineatul 2, articolul 42a, articolul 43, articolul 49, alineatul 2, articolul 50, alineatele 2 și 3, articolul 97, alineatele 2 și 4, articolul 101a, articolul 102, alineatul 2, articolul 117, alineatul 8, articolul 118, alineatul 3, punctul 9, articolul 127c, punctul 3, articolul 140a, articolul 147, alineatul 3, articolul 148a, alineatul 3, punctul 3, și articolul 148b, alineatul 1, prima teză, în versiunea Legii Federale, Monitorul Oficial I nr 51/2012, precum și articolul 131, alineatul 3, în versiunea de articol 1, subparagraful 61, și articolul 134, alineatul 3, în versiunea articolului 1, subparagraful 62, din prezenta lege federală intră în vigoare la o lună de la publicare; în același timp articolul 15, alineatul 5, articolul 98 și articolul 127c, punctul 4, vor deveni lipsite de efecte; articolul 10, alineatul 1, punctul 1, articolul 11, alineatul 9 (punctul 7 nou), articolul 12, alineatul 4, alineatul 2 (nou), articolul 20, alineatul 2, articolul 21, alineatul 1, ultima teză, articolul 81b, alineatul 3, prima teză, titlul capitolului B din al treilea – partea principală, articolul 82, alineatul 1, articolul 83, alineatul 1, articolul 86, alineatul 1, articolul 87, alineatul 3, articolul 88, alineatele 2 și 3, articolul 88a, articolul 89, alineatele 1 – 3 și 5, articolul 90, alineatul 1, articolul 90a, articolul 94, articolul 109, articolul 112, articolul 115, alineatul 2, articolul 118, alineatul 4, articolul 119a, punctul 9, articolele 129 – 136, inclusiv titlurile capitolelor (capitolul A nou din a șaptea parte principală), titlul capitolului D (capitolul B nou) din partea principală a șaptea, articolul 138, alineatul 1, punctul 2, articolul 139, alineatele 1, 3 și 4, prima teză, articolul 139a, articolul 140, alineatul 1, alineatul 3, ultima teză, și alineatul 4, prima teză, articolul 141, alineatul 1, articolul 144, articolul 147, alineatul 8, articolul 148i, alineatele 1 și 2, și preambulul în versiunea legii federale, Monitorul Oficial I nr 51/2012, intră în vigoare la 1 ianuarie 2014; simultan articolul 11, alineatele 7 și 8, articolul 12, alineatele 2 și 3, articolul

14b, alineatul 6, articolul 15, alineatul 7, articolul 81a, alineatul 4, ultima teză, articolul 81c, alineatul 3, articolul 103, alineatul 4, articolul 111, articolul 119a, alineatul 5, articolul 141, punctul 3, articolul 144a și articolul 148e nu se mai aplică.

7. La 1 ianuarie 2014, Curtea de azil devine Curtea Administrativă a Federației; membrii Curții de azil devin membri ai Tribunalul Administrativ al Federației.
8. La 1 ianuarie 2014, Senatele administrative independente din landuri, Biroul Federal de licitație și Senatul Independent al finanțelor (autorități administrative independente) se dizolvă; în plus autoritățile administrative numite în preambul (alte autorități administrative independente) se dizolvă. Competența de a continua procedura pendinte la data de 31 decembrie 2013 din cadrul acestor autorități, precum și procedura în curs la Autoritățile de Supraveghere cu privire la interpretări (articolul 119a, alineatul 5) trece la instanțele administrative; acest lucru este valabil și pentru procedurile în curs la alte autorități în care aceste autorități pot avea calitatea de autoritate superioară administrativă sau autoritate superioară în cadrul recursului, cu excepția organelor localităților.
9. Instanțele administrative înlocuiesc autoritățile administrative independente, alte autorități administrative independente și, în plângerile pe rol, toate celelalte autorități administrative cu excepția celor care au decis în prima și ultimă instanță sau care au avut sarcina de a decide, precum și cu excepția organelor municipale, înlocuiesc instanțele administrative în procedurile pendinte la Tribunalul Administrativ (Federal) și la Curtea Constituțională la data de 31 decembrie 2013. După încetarea procedurii în fața Curții Administrative privind lipsa de decizie a unei autorități administrative independente sau în fața Curții Constituționale cu privire la astfel de hotărâri, procedura va fi continuată în fața Curții Administrative.
10. Articolul 131, alineatul 3, în versiunea articolului 1, paragraful 61 din Legea federală 51/2012, continuă să se aplice în procedurile cu reclamații în curs la la Tribunalul Administrativ Federal, până la data 31 decembrie 2013.
11. Mai multe detalii cu privire la transferul de jurisdicție (competență) vor fi stabilite de Legea federală.

52. Articolele 50a – 50d, în versiunea Legii federale, publicate în Monitorul Oficial I nr. 65/2012, intră în vigoare simultan cu acordul de constituire a Mecanismului European de Stabilitate.

53. Articolul 10, alineatul 1, punctele 11 și 15, precum și articolul 102, alineatul 2, astfel cum au fost modificate prin legea federală, Monitorul Oficial I nr. 59/2013, se emit până la sfârșitul lunii de la promulgarea acestei legi federale.

54. Conform legii constituționale publicate în Monitorul Oficial I nr. 114/2013 cu modificările ulterioare, validează sau lipsește de efecte după caz următoarele:

1. Articolul 51, alineatele 4 și 6, din 06 iunie 2012;
2. Articolul 49, alineatul 2, punctul 1, de la 1 iulie 2012;
3. Articolul 7, alineatul 4, articolul 12, alineatul 1, punctul 1, articolul 14a, punctul 1, articolul 16, alineatul 5, articolul 52, alineatul 4, articolul 59b, alineatul 1, punctul 2, articolul 81, punctul 1, articolul 127 punctul 8, articolul 147, alineatul 6, articolul 148f, precum și nota de subsol de la alineatul 11, punctul 2, și nota de subsol referitoare la reglementarea cu aplicare până la sfârșitul lunii de la data proclamării acestei legi federal constituționale;
4. Articolul 94, alineatul 2, de la 1 ianuarie 2014;
5. Articolul 89, alineatele 2 – 4, articolul 139, alineatele 1 și 1a, alineatul 1b, a treia teză, alineatele 4 și 7, și articolul 140, alineatele 1 și 1a, alineatul 1b, a treia și ultima teză, alineatele 4 și 8, de 1 ianuarie 2015.

55. Articolul 6, alineatul 4, articolul 10, alineatul 1, punctul 1, articolul 130, alineatul 5, și articolul 141, alineatul 1, litera g, astfel cum a fost modificat prin legea federală constituțională publicată în Monitorul Oficial I nr. 115/2013 care devine valabil la 1 ianuarie 2014.

56. Odată cu legea de reformă a autorității și administrației școlare în 2013, Monitorul Oficial I nr. 164/2013 intră în vigoare:

1. Articolul 14, alineatul 5, literele a și b, precum și introducerea sintagmei din articolul 81b, alineatul 1, cu data publicării în gazeta oficială federală,
2. Articolul 81a, alineatul 1, la data de 1 septembrie 2013,
3. Articolul 14, alineatul 3, litera a, punctul 4, litera a, articolul 81 alineatele 2 și 3, articolul 81b, alineatul 1 (atâta timp cât aceasta nu este vizată de punctul 1), articolul 132, alineatele 1 și 4, precum și articolul 133, alineatul 6, la 1 august 2014.

57. Articolele 53 și 57, articolul 130, alineatul 1, articolul 136, alineatul 3, și articolul 138b, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 101/2014, intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2015.

58. Articolul 30a, cum a fost modificat prin Legea nr. 102/2014 publicată în Monitorul Oficial Federal, intră în vigoare la 1 ianuarie 2015.

Art. 152

Guvernul Federal aplică prezenta Constituție.

Constituția Regatului Belgiei

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Constituția Regatului Belgiei
Prezentare generală

Prof. univ. dr. Ioan MURARU

1. Scurt istoric

Sub denumirea de Regatul Belgiei, această țară este o monarhie constituțională ereditară, având o structură federativă. De fapt, este un stat federativ nou, unde regulile federalismului se aplică doar parțial. De aceea este caracterizat ca un federalism informal. Din anul 1993 Belgia este un stat federal compus din trei **comunități** (franceză, flamandă, germanofonă) și din trei **regiuni** (valonă, flamandă, bruxelleză). Există patru **regiuni lingvistice** (de limbă franceză, de limbă neerlandeză, regiunea bilingvă Bruxelles-Capitală și cea de limbă germană).[1] Potrivit lui Marc A. Lejeune, „Restructurarea statului belgian nu este deci un fenomen izolat, ea se înscrie din contră într-o perspectivă mai largă, aceea a regionalizării, care cuprinde în realitate întreaga Europă."[2]

Dacă la crearea sa (1830) Belgia era un stat unitar descentralizat, această structură a cedat sub presiunea unei mișcări de fond puternice: afirmarea comunităților și regiunilor.[3]

Constituția Belgiei, una dintre cele mai vechi constituții, a fost adoptată la 7 februarie 1831 și este în vigoare și astăzi, cu unele modificări, cele mai importante fiind cele din 1970, 1980, 1988, 1989, 1993, 2014.

Constituția, marcând independența noului stat, trebuia să realizeze o sinteză durabilă a tradițiilor politice locale și naționale. Transformările au exprimat divizarea teritoriului Belgiei și repartizarea competențelor între stat și celelalte colectivități publice. Aceasta a prezentat inconveniente pentru revizuirile succesive ale textului inițial, inconveniente ce fac mai delicată lectura textului, precum și interpretarea naturii exacte a statului belgian, unitar sau mai degrabă federal.[4]

---

[1] Vezi Ioan Muraru, Elena Simina Tănăsescu, *Drept constituțional și instituții politice*, Ediția 14, vol. II, Editura C.H. Beck, București, 2013, p. 68.

[2] Marc A. Lejeune, *Introduction au droit et aux institutions de la Belgique fédérale*, La Charte, Bruxelles, 2000, p. 10. Informațiile și caracterizările sunt culese sau prelucrate din această carte.

[3] *Ibidem*, p. 7.

[4] Cf. *Les Constitutions de l'Europe des Douze*, Textes rassemblés et présentés par Henri Oberdorff, La documentation française, Paris, 1992, p. 9.

Considerată la data adoptării ca cea mai modernă și liberală constituție, Constituția Belgiei a fost și este bine cunoscută de români, deoarece ea a inspirat puternic Constituția României din anul 1866. Mai mult, Constituția română din anul 1923, care i-a urmat, a fost considerată doctrinar și oficial ca fiind o modificare a celei din 1866.[5]

Sistematizarea Constituției[6] este realizată pe titluri, capitole, secțiuni și articole. Titlurile sunt următoarele: I. Belgia federală, componentele și teritoriul; II. Belgienii și drepturile lor; III. Puterile; IV. Relațiile internaționale; V. Finanțele; VI. Forța publică; VII. Dispoziții generale; VIII. Revizuirea Constituției; IX. Intrarea în vigoare și dispoziții tranzitorii.

Belgia este un stat federal, cu o construcție constituțională proprie, specifică. Este o monarhie constituțională contemporană, fondată pe principii democratice solide. Întreaga construcție statală este fondată pe principiul că toate puterile emană de la **națiune.** Exercițiul puterilor poate fi atribuit printr-un tratat sau printr-o lege instituțiilor de drept internațional public.

2. Autoritățile publice. Raporturile constituționale

Cu tot specificul evoluției statului belgian, Constituția dă o organizare care se înscrie pe sistemul clasic și acceptat. În acest sens se reglementează puterea legislativă, puterea executivă și puterea judecătorească.

Puterea legislativă se exercită colectiv de către Rege, Camera Reprezentanților și Senat. Referendumul nu este prevăzut în sistemul juridic ca tehnică normativă. Dar, începând cu anul 1999, materiile de interes comunal sau provincial pot face obiectul consultării populare în comune sau în provincii. Parlamentul are o **structură bicamerală**, datorată tradiției, dar și structurii federative. Deputații și senatorii sunt aleși pentru un mandat de patru ani. Dizolvarea Parlamentului este automată:

- dacă mandatul a ajuns la termen;
- în anumite cazuri particulare: vacanța tronului, revizuirea Constituției.

Dizolvarea este decisă de către Rege.

Senatul cuprinde trei categorii de senatori: aleși direct, senatori ai comunităților, senatori cooptați, aleși chiar de către senatori. În fine, copiii Regelui sau, în caz de deces, descendenții belgieni din ramura familiei regale cu drept de succesiune sunt senatori de drept de la 18 ani, având vot deliberativ de la vârsta de 21 ani.

Regele dispune de drept de inițiativă legislativă, sancționează legile. Suntem în prezența unei monarhii constituționale, pe principiul eredității. Regele nu are puteri absolute, deoarece toate puterile emană de la națiune. Regele nu răspunde politic. Orice act al Regelui trebuie contrasemnat de cel puțin un ministru, care își asumă astfel răspunderea politică pentru acesta.

---

[5] Vezi Ioan Muraru, Elena Simina Tănăsescu, *Drept constituțional și instituții politice*, Ediția 14, vol. I, Editura C.H. Beck, București, 2011, p. 85 – 87.

[6] Utilizăm lucrarea *Chambre des Représentants de Belgique, La Constitution belge*, Imprimerie centrale de la Chambre, 17.02.1994.

Trebuie adăugat că, după reforma din anul 1993, s-a realizat o repartizare a atribuțiilor între Cameră și Senat. Senatul a devenit Cameră de reflecție.

Puterea executivă este bicefală, cuprinzând Regele și miniștrii săi. Miniștrii sunt numiți de Rege. Guvernul Federal este condus de Prim-ministru.

Regele și miniștrii asigură funcționarea guvernării la nivel federal.

3. Puterea judecătorească

Aceasta nu deține monopolul funcției jurisdicționale, deoarece legiuitorul a creat jurisdicțiile administrative, având în frunte Consiliul de Stat.

Judecătorii sunt independenți, sunt numiți de Rege pe viață, sunt irevocabili și inamovibili. Se disting: judecătorii de pace (la nivelul cantoanelor judiciare); tribunalul de poliție, tribunalul de primă instanță, tribunalul de muncă, tribunalul comercial (la nivelul arondismentelor); Curtea cu Juri (la nivelul provinciei); Curtea de Apel (cinci la număr), Curtea de Muncă.

În fruntea sistemului judecătoresc se găsește **Curtea Supremă**, care asigură unitatea jurisprudenței. Există un Înalt Consiliu de Justiție ca garant al independenței judecătorești.

În categoria magistraților intră și membrii Ministerului Public (procurorii), care însă nu au puterea de a judeca.

Pentru caracterizarea **raporturilor constituționale** dintre autoritățile publice, doctrina precizează că trei trăsături marchează instituțiile belgiene:

- ele sunt dominate de principiul separației puterilor;
- ele demonstrează transformarea progresivă a unui stat unitar descentralizat într-un stat federal;
- ele se înscriu într-un context internațional.[7]

4. Autoritățile locale

Ele corespund dispozițiilor constituționale potrivit cărora Belgia este un stat federal format din **comunități** și din **regiuni** (art. 1). Regiunile sunt în număr de trei și le-am nominalizat deja alături de comunități. Lor li s-au atribuit competențe statale pe care le exercită în mod autonom, fiind competențe exclusive. Statul federal nu poate interveni în sfera de competență a acestora. Ele sunt conduse de adunări numite Parlamente, alese direct de populație, care au competența de a emite norme, și de un **Executiv** care răspunde în fața acestora. Funcțiile Parlamentelor entităților federale sunt asemănătoare cu cele ale Parlamentului federal, desigur, la nivel local. Localitățile (orașe și comune) sunt conduse de consilii locale alese. Comunitățile și regiunile aleg Parlamente la nivel regional.

În sistemul statal belgian, un sistem asimetric, există și **provincii**. Provincia este o colectivitate politică descentralizată, autonomă, care se subordonează legii și interesului general. Sunt conduse de către un Consiliu provincial, Deputația

[7] Vezi Marc A. Lejeune, *op. cit.*, p. 3.

permanentă și Guvernator. **Guvernatorul** este numit pe viață de către Rege și este reprezentantul Guvernului Federal în provincie.

5. Drepturile fundamentale

Acestea își găsesc o consacrare completă în titlul II al Constituției, denumit „Belgienii și drepturile lor". Suntem în prezența unor reglementări moderne, în acord cu marile instrumente juridice internaționale și europene în materie.

6. Raporturile dintre dreptul național și dreptul Uniunii Europene

Constituția dă o reglementare frumoasă **raporturilor** dintre dreptul național și dreptul Uniunii Europene. Conform doctrinei, regulile care emană de la instituțiile naționale nu sunt singurele reguli aplicabile în Belgia, trebuie avute în vedere tratatele internaționale și dreptul european derivat (Marc A. Lejeune, *op. cit.*, p. 179). Se face o distincție în funcție de faptul că tratatele intervin în materii care privesc exclusiv competențe federale, exclusiv competențe comunitare sau regionale, ori ambele (Marc A. Lejeune, *op. cit.*, p. 179). Potrivit Constituției, Regele încheie tratate, cu unele excepții, iar aceste tratate au efecte după ce au primit aprobarea Camerelor; guvernele comunităților și regiunilor încheie tratate în domeniul lor; aceste tratate au efecte numai după ce au primit aprobarea Consiliului. Normele care fac parte din dreptul european derivat (ale instituțiilor europene) sunt direct aplicabile.

7. Controlul de constituționalitate

Acesta cunoaște un specific în Belgia. A existat o **Curte de Arbitraj** pentru întreaga țară. Curtea era compusă din 12 judecători, numiți pe viață de către Rege: șase de expresie franceză și șase de expresie olandeză. O parte dintre judecători trebuiau să aibă experiență juridică (înalți magistrați sau profesori universitari), o altă parte o experiență parlamentară. Erau desemnați doi președinți – un valon și un flamand – care exercitau conducerea, prin rotație, câte un an la Curtea de Arbitraj.

Curtea de Arbitraj putea anula în tot sau în parte legi, decrete, ordonanțe contrare Constituției și hotăra asupra chestiunilor provenind de la jurisdicțiile ordinare.

Constituția, în redactarea actuală, consacră o **Curte Constituțională** care realizează controlul de constituționalitate.

Constituția Regatului Belgiei[1]

TITLUL I
Despre statul federal belgian, elementele componente și teritoriul acestuia

Art. 1

Belgia este un stat federal compus din comunități și regiuni.

Art. 2

Belgia include trei comunități: comunitatea flamandă, comunitatea franceză și comunitatea germanofonă.

Art. 3

Belgia cuprinde trei regiuni: Regiunea Flamandă, Regiunea Valonă și Regiunea Bruxelles – Capitală.

Art. 4

Belgia include patru regiuni lingvistice: regiunea lingvistică olandeză, regiunea lingvistică franceză, regiunea bilingvă a capitalei Bruxelles și regiunea lingvistică germană.

Fiecare municipiu din regat face parte din una dintre aceste regiuni lingvistice.

Granițele celor patru regiuni lingvistice pot fi modificate sau corectate numai în baza unei legi adoptate cu o majoritate de voturi în cadrul fiecărui grup lingvistic din fiecare Cameră, cu condiția ca majoritatea membrilor din fiecare grup să fie prezentă și ca numărul total de voturi exprimate în cele două grupuri lingvistice să fie cel puțin egal cu două treimi din voturile exprimate.

Art. 5

Regiunea Flamandă include următoarele provincii: Anvers, Brabantul Flamand, Flandra de Vest, Flandra de Est și Limburg. Regiunea Valonă include următoarele provincii: Brabantul Valon, Hainaut, Liège, Luxemburg și Namur.

---

[1] A fost adoptată la data de 7 februarie 1831. A fost modificată de mai multe ori: 7 septembrie 1893, 15 noiembrie 1920, 7 februarie 1921, 24 august 1921, 15 octombrie 1921, 1971, 1985, 1992, februarie 1994; au urmat alte revizuiri în anii 1996, 1997 (de trei ori); 1998 (de patru ori); 1999 (de două ori); 2000, 2001, 2002 (de două ori), 2004, 2005 (de trei ori), 2007 (de trei ori), 2008, 2012 (de cinci ori) și 2014 (în 6 ianuarie 2014, publicată în Belgian Official Gazette din 31 ianuarie 2014).

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Prin lege, anumite teritorii, ale căror limite sunt stabilite prin aceasta, pot fi excluse de la divizarea în provincii, respectivele teritorii fiind direct subordonate autorităților executive federale, având un statut propriu. Această lege trebuie să fie adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat.

Art. 6

Subdiviziunile provinciilor pot fi stabilite numai prin lege.

Art. 7

Granițele statului, ale provinciilor și ale municipiilor pot fi modificate sau corectate numai prin lege.

TITLUL Ibis
Despre obiectivele politice generale ale statului federal belgian, ale comunităților și regiunilor

Art. 7bis

În exercitarea competențelor care le revin, statul federal, comunitățile și regiunile urmăresc obiectivele dezvoltării durabile din punct de vedere social, economic și din punctul de vedere al mediului, ținând seama de solidaritatea dintre generații.

TITLUL II
Despre cetățenii belgieni și drepturile lor

Art. 8

Statutul de cetățean belgian este dobândit, păstrat și pierdut conform normelor de drept civil.

Constituția și alte legi care reglementează drepturile politice, prevăd, pe lângă acest statut, condițiile necesare pentru exercitarea acestor drepturi.

Prin derogare de la prevederile celui de-al doilea alineat, în conformitate cu obligațiile internaționale și supranaționale ale Belgiei, legea poate conferi drept de vot cetățenilor Uniunii Europene care nu sunt cetățeni belgieni.

Dreptul de vot menționat la alineatul anterior poate fi extins prin lege persoanelor rezidente în Belgia care nu sunt cetățeni ai unui stat membru al Uniunii Europene, conform condițiilor și termenilor specificați printr-o astfel de lege.

Dispoziție tranzitorie

Legea menționată la alineatul 4 nu poate fi adoptată înainte de 01 ianuarie 2001.

Art. 9

Naturalizarea este acordată de către autoritățile legislative federale.

Art. 10

În cadrul statului, nu există nicio distincție de clasă.

Cetățenii belgieni sunt egali în fața legii; doar aceștia sunt eligibili pentru serviciul militar și civil, cu excepțiile prevăzute prin lege, pentru cazuri speciale.

Egalitatea între femei și bărbați este garantată.

Art. 11

Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute cetățenilor belgieni trebuie asigurată fără discriminare. În acest scop, legile federale și alte legi garantează, printre altele, drepturile și libertățile minorităților ideologice și filosofice.

Art. 11bis

Legea, legea federală sau norma menționată la articolul 134 garantează că femeile și bărbații își pot exercita în mod egal drepturile și libertățile și, în special, promovează liberul acces la funcțiile publice și elective.

Consiliul de Miniștri și guvernele comunităților și regiunilor includ atât bărbați, cât și femei.

Legea, legea federală sau norma menționată la articolul 134 prevede că atât femeile, cât și bărbații pot face parte din delegațiile permanente ale consiliilor provinciilor, din comitetele de primari și consilieri municipali, din consiliile și comitetele permanente ale centrelor publice de bunăstare socială și pot fi membri ai Executivului oricărui alt organ teritorial interprovincial, supramunicipal, intermunicipal sau intramunicipal.

Alineatul anterior nu se aplică în cazul în care legea, legea federală sau norma menționată la articolul 134 prevede alegerea directă a membrilor delegațiilor permanente ale consiliilor provinciilor, a consilierilor municipali, a membrilor consiliilor și comitetelor permanente ale centrelor publice de bunăstare socială sau a membrilor Executivului oricărui alt organ teritorial interprovincial, supramunicipal, intermunicipal sau intramunicipal.

Art. 12

Libertatea persoanei este garantată.

Nimeni nu poate fi urmărit în justiție decât în cazurile prevăzute de lege și în forma prevăzută de lege.

Cu excepția cazurilor de infracțiuni flagrante, nimeni nu poate fi arestat decât în baza unui ordin motivat al judecătorului, care trebuie prezentat la momentul arestării sau cel târziu în interval de 24 de ore.

Art. 13

Nimeni nu poate fi lipsit, împotriva voinței sale, de judecătorul care i-a fost atribuit prin lege.

Art. 14

Nicio pedeapsă nu poate fi stabilită sau aplicată decât conform prevederilor legale.

Art. 14bis

Pedeapsa capitală este abolită.

Art. 15

Domiciliul este inviolabil; nicio percheziție a domiciliului nu poate fi efectuată decât în cazurile și în forma prevăzute de lege.

Art. 16

Nimeni nu poate fi privat de proprietatea sa, cu excepția exproprierilor în interes public efectuate în cazurile și în modul stabilite prin lege, în schimbul unei compensații juste și prealabile.

Art. 17

Confiscarea bunurilor ca modalitate de sancționare este interzisă.

Art. 18

Pierderea drepturilor civile a fost abolită; această sancțiune nu mai poate fi reintrodusă.

Art. 19

Libertatea de cult, practicarea publică a acestuia și libertatea de susținere a opiniilor proprii în orice privință sunt garantate, cu excepția infracțiunilor comise ca urmare a exercitării acestor libertăți.

Art. 20

Nimeni nu poate fi obligat să contribuie în vreun fel la actele și ceremoniile unei religii sau să respecte zilele de odihnă aferente acesteia.

Art. 21

Statul nu are dreptul de a interveni în ce privește numirea sau instituirea în funcție a preoților de orice religie sau de a interzice acestora să corespondeze cu superiorii lor ori să publice actele lor, dar, în acest din urmă caz, sunt aplicabile responsabilitățile obișnuite legate de presă și de publicare.

Căsătoria civilă trebuie întotdeauna să preceadă cununia religioasă, mai puțin în cazul excepțiilor care urmează să fie stabilite prin lege, dacă este necesar.

Art. 22

Orice persoană are dreptul la respectarea vieții private și de familie, cu excepția situațiilor și în condițiile prevăzute de lege.

Legile, legile federale și normele menționate la articolul 134 garantează protecția acestui drept.

Art. 22bis

Fiecare minor are dreptul la respectarea integrității sale morale, fizice, mentale și sexuale.

Fiecare minor are dreptul să își exprime opiniile cu privire la orice problemă care îl afectează, opiniile respective trebuind să fie luate în considerare în mod adecvat, în funcție de vârstă și de gradul de maturitate.

Fiecare minor are dreptul să beneficieze de măsuri și facilități care contribuie la dezvoltarea sa.

În toate deciziile legate de minori, interesul minorului are un caracter primordial.

Legea, legea federală sau normele menționate la articolul 134 garantează aceste drepturi ale minorui.

Art. 23

Orice persoană are dreptul să ducă o viață conformă cu demnitatea umană.

În acest scop, legile, legile federale și normele menționate la articolul 134 garantează drepturile economice, sociale și culturale, ținând seama de obligațiile corespunzătoare și stabilesc condițiile pentru exercitarea acestora.

Aceste drepturi includ, printre altele:

1. dreptul la ocuparea unui loc de muncă și la libera alegere a activității profesionale în contextul politicii generale privind ocuparea locurilor de muncă, menită, printre altele, să asigure un nivel cât mai stabil și cât mai ridicat posibil de ocupare a locurilor de muncă, dreptul la condiții echitabile de angajare și la o remunerație echitabilă, precum și dreptul la informare, consultare și negociere colectivă;
2. dreptul la securitate socială, la îngrijirea sănătății și la asistență socială, medicală și juridică;
3. dreptul la o locuință decentă;
4. dreptul la protecția unui mediu sănătos;
5. dreptul la împlinire pe plan cultural și social;
6. dreptul la prestații familiale.

Art. 24

§1. Învățământul este liber; orice măsură prin care se încearcă împiedicarea acestuia este interzisă; sancționarea infracțiunilor este reglementată numai prin lege sau prin lege federală.

Comunitatea oferă părinților dreptul la liberă alegere.

Comunitatea organizează învățământul neconfesional. Acesta implică în special respectarea convingerilor filosofice, ideologice și religioase ale părinților și elevilor.

Școlile organizate de autoritățile publice oferă, până la sfârșitul ciclului de învățământ obligatoriu, posibilitatea alegerii între studiul uneia dintre religiile recunoscute și studiul eticii neconfesionale.

§2. În cazul în care o autoritate publică, în calitate de autoritate organizatoare, dorește să își delege competențele către unul sau mai multe organe, poate face acest lucru numai în baza unei legi federale adoptate cu o majoritate de două treimi din voturile exprimate.

§3. Orice persoană are dreptul la educație, cu respectarea drepturilor și libertăților fundamentale. Accesul la educație este gratuit până la sfârșitul ciclului de învățământ obligatoriu.

Toți elevii de vârstă școlară au dreptul la educație morală sau religioasă pe cheltuiala statului.

§4. Toți elevii sau studenții, părinții, personalul sau instituțiile didactice sunt egali în fața legii și a legii federale. Legea și legea federală iau în considerare diferențele obiective, în special caracteristicile fiecărei autorități organizatoare care garantează un tratament adecvat.

§5. Organizarea, recunoașterea și subvenționarea învățământului de către stat sunt reglementate prin lege sau lege federală.

Art. 25

Presa este liberă; cenzura nu poate fi introdusă; autorilor, editorilor sau tipografilor nu li se poate cere nicio garanție.

Când autorul este cunoscut și are reședința în Belgia, nici editorul, nici tipograful sau distribuitorul nu pot fi urmăriți penal.

Art. 26

Cetățenii belgieni au dreptul să se întrunească în mod pașnic și fără arme, în conformitate cu legile care reglementează exercitarea acestui drept, fără să fie nevoie de solicitarea unei autorizări prealabile.

Această prevedere nu se aplică întrunirilor în aer liber, care sunt supuse în întregime reglementărilor polițienești.

Art. 27

Cetățenii belgieni au dreptul de a forma asociații sau parteneriate; acest drept nu poate fi afectat de nicio măsură menită să împiedice exercitarea sa.

Art. 28

Orice persoană are dreptul să adreseze autorităților publice petiții semnate de una sau mai multe persoane.

Organele constituite sunt singurele îndreptățite să adreseze petiții în nume colectiv.

Art. 29

Confidențialitatea corespondenței este inviolabilă.

Legea prevede autoritățile oficiale care pot încălca confidențialitatea corespondenței încredințată serviciilor poștale.

Art. 30

Folosirea limbilor vorbite în Belgia este opțională; numai legea este cea care poate decide în această privință și numai pentru actele autorităților publice și pentru administrarea justiției.

Art. 31

Nicio autorizație nu este necesară înainte de începerea unei acțiuni în justiție împotriva funcționarilor publici pentru săvârșirea unor infracțiuni în cursul administrației lor, cu excepția prevederilor referitoare la miniștrii și la membrii relevanți ai guvernelor comunitare și regionale.

Art. 32

Orice persoană are dreptul de a consulta orice document administrativ și de a obține o copie după acesta, cu excepția cazurilor și în condițiile prevăzute de legi, de legi federale sau de normele menționate la articolul 134.

TITLUL III
Despre puteri

Art. 33

Toate puterile emană de la națiune.

Aceste puteri sunt exercitate așa cum se prevede în Constituție.

Art. 34

Exercitarea atribuțiilor specifice poate fi alocată printr-un tratat sau printr-o lege instituțiilor de drept internațional public.

Art. 35

Autoritatea federală are competențe numai în ceea ce privește domeniile care îi sunt atribuite în mod oficial prin Constituție și prin legile adoptate în baza acesteia.

Comunitățile și regiunile au competențe cu privire la celelalte materii, fiecare în domeniul său de interes, în baza condițiilor și termenilor prevăzuți prin lege. Această lege trebuie să fie adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat.

Dispoziție tranzitorie

Legea menționată la cel de-al doilea alineat stabilește data la care acest articol intră în vigoare. Această dată nu poate fi anterioară datei de intrare în vigoare a noului articol care urmează să fie introdus în titlul III din Constituție, care stabilește competențele exclusive ale autorității federale.

Art. 36

Puterea legislativă federală este exercitată în comun de către Rege, Camera Reprezentanților și Senat.

Art. 37

Puterea executivă federală, așa cum este reglementată de Constituție, aparține Regelui.

Art. 38

Fiecare Comunitate dispune de atribuțiile care îi sunt recunoscute de Constituție sau de către legile adoptate în baza acesteia.

Art. 39

Legea atribuie organelor regionale pe care le creează și care sunt compuse din reprezentanți aleși prerogativa de a gestiona chestiunile stabilite de aceasta, cu excepția celor menționate la articolele 30 și 127 – 129, conform domeniului de aplicare și în modul stabilit prin lege. Această lege trebuie să fie adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat.

Art. 39bis

Atribuțiile exclusive ale organelor regionale pot face obiectul unei consultări populare în regiunea vizată, cu excepția domeniilor referitoare la finanțe sau buget ori a domeniilor reglementate cu două treimi din voturile exprimate.

Norma menționată la articolul 134 reglementează modalitățile și organizarea consultării populare și este adoptată cu majoritatea a două treimi din voturile exprimate, cu condiția ca majoritatea membrilor Parlamentului vizat să fie prezentă. Prin lege, adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat, se prevăd condițiile suplimentare în ceea ce privește Regiunea Bruxelles-Capitală.

Art. 39ter

Legea, legea federală sau norma menționată la articolul 134 prin care se reglementează alegerile pentru Camera Reprezentanților sau pentru un Parlament al unei comunități ori regiuni, promulgată cu cel puțin un an înainte de data prevăzută pentru finalul legislaturii, intră în vigoare cel mai devreme la un an de la promulgarea sa.

Dispoziție tranzitorie

Prezentul articol intră în vigoare în ziua primelor alegeri pentru Parlamentul European ce urmează publicării acestui articol în Monitorul Oficial belgian.

Art. 40

Puterea judiciară este exercitată de instanțele judecătorești.

Deciziile instanțelor judecătorești sunt executate în numele Regelui.

Art. 41

Interesele care țin exclusiv de municipii și provincii sunt reglementate de către consiliile municipale sau provinciale, conform principiilor prevăzute de Constituție. Cu toate acestea, pentru punerea în aplicare a unei legi adoptate cu majoritatea prevăzută în articolul 4, ultimul alineat, norma menționată la articolul 134 poate suprima instituțiile provinciale. În acest caz, norma menționată la

articolul 134 le poate înlocui cu colectivități supramunicipale, ale căror consilii reglementează interesele exclusiv supramunicipale, în conformitate cu principiile stabilite prin Constituție. Norma menționată la articolul 134 este adoptată cu majoritatea a două treimi din voturile exprimate, cu condiția ca majoritatea membrilor Parlamentului vizat să fie întrunită. Norma menționată la articolul 134 definește competențele, regulamentul de funcționare și modul de alegere a organelor teritoriale intramunicipale care sunt autorizate să reglementeze problemele de interes municipal.

Aceste organe teritoriale intramunicipale sunt create în municipiile cu peste 100.000 de locuitori, la inițiativa consiliului municipal. Membrii acestora sunt aleși în mod direct. În vederea implementării unei legi adoptate cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat, legea federală sau norma menționată la articolul 134 prevede celelalte condiții și modul în care pot fi create astfel de organe teritoriale intra-municipale.

Această lege federală și norma menționată la articolul 134 pot fi adoptate numai cu o majoritate de două treimi din voturile exprimate, cu condiția ca majoritatea membrilor Parlamentului să fie prezentă.

Problemele de interes municipal sau provincial pot fi supuse unei referendum organizat în municipiul sau provincia respectivă.

Norma menționată la articolul 134 reglementează procedurile și organizarea referendumului.

CAPITOLUL I
Despre camerele federale

Art. 42

Membrii celor două Camere reprezintă întreaga națiune și nu doar persoanele care i-au ales.

Art. 43

§1. În situațiile prevăzute de Constituție, membrii aleși ai fiecărei Camere sunt împărțiți în grupul lingvistic olandez și grupul lingvistic francez, în modul stabilit prin lege.

§2. În situațiile prevăzute de Constituție, senatorii, cu excepția senatorului desemnat de Parlamentul comunității germanofone, sunt împărțiți într-un grup lingvistic francez și un grup lingvistic olandez.

Senatorii menționați la articolul 67, paragraful §1, alineatul 1, punctele 1 și 6, formează grupul lingvistic olandez al Senatului. Senatorii menționați la articolul 67, paragraful §1, alineatul 1, punctele 2 – 4 și 7, formează grupul lingvistic francez al Senatului.

Dispoziții tranzitorii

Prezentul articol va intra în vigoare în ziua alegerilor vizând reînnoirea integrală a Parlamentelor comunitare și regionale în 2014.

Până la această dată, sunt aplicabile următoarele prevederi:

„1. În situațiile prevăzute de Constituție, membrii aleși ai fiecărei Camere sunt împărțiți într-un grup lingvistic francez și un grup lingvistic olandez, în modul stabilit prin lege.

2. Senatorii menționați în articolul 67, paragraful §1, alineatul 1, punctele 1, 3 și 6, formează grupul lingvistic olandez al Senatului. Senatorii vizați în articolul 67, paragraful §1, alineatul 1, punctele 2, 4 și 7, formează grupul lingvistic francez al Senatului."

Art. 44

Cele două Camere se întrunesc de drept în fiecare an, în cea de-a doua zi de marți a lunii octombrie, cu excepția cazului în care au fost convocate anterior acestei date de către Rege.

Cele două Camere trebuie să se întrunească cel puțin 40 de zile pe an.

Regele declară încheierea sesiunii.

Regele are dreptul de a convoca cele două Camere într-o adunare extraordinară.

Dispoziție tranzitorie

Cea de-a doua teză a alineatului 2 intră în vigoare în ziua alegerilor vizând reînnoirea integrală a Parlamentelor comunității și regional în 2014.

Art. 45

Regele poate amâna întrunirea Camerelor. Cu toate acestea, amânarea nu poate dura mai mult de o lună și nu poate fi repetată în aceeași sesiune fără consimțământul Camerelor.

Art. 46

Regele are dreptul de a dizolva Camera Reprezentanților numai dacă aceasta, cu majoritatea absolută a membrilor săi:

1. fie respinge o moțiune de încredere în Guvernul Federal și nu propune Regelui numirea unui succesor al Prim-ministrului în termen de trei zile de la respingerea moțiunii;
2. fie adoptă o moțiune de cenzură a Guvernului Federal și nu propune în același timp Regelui numirea unui succesor al Prim-ministrului.

Moțiunile de încredere și de cenzură pot fi votate numai în termen de 48 de ore de la depunerea acestora.

În plus, în cazul demisiei Guvernului Federal, Regele poate dizolva Camera Reprezentanților, după primirea acordului acesteia, exprimat de majoritatea absolută a membrilor săi.

BCU CENTRALA UNIVERSITARA LIBRARY

Prin actul de dizolvare, electoratul este convocat în termen de 40 de zile, iar Camerele în termen de trei luni.

În cazul dizolvării celor două Camere, în conformitate cu articolul 195, Camerele sunt convocate în termen de trei luni.

În cazul dizolvării anticipate, noul legislativ federal va funcționa până la data primelor alegeri pentru Parlamentul European.

Dispoziție tranzitorie

Data intrării în vigoare a alineatului 6 este determinată prin lege, adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat, după data alegerilor pentru Parlamentul European din 2014. Această dată corespunde datei intrării în vigoare a articolului 65, alineatul 3, și a articolului 118, paragraful §2, alineatul 4.

Alineatele 4 și 5 intră în vigoare la data alegerilor vizând reînnoirea integrală a Parlamentelor comunitare și regionale în 2014. Până la această dată, în locul alineatelor 4 și 5 se aplică următoarele dispoziții:

„Dizolvarea Camerei Reprezentanților implică dizolvarea Senatului.

Actul prevăzând dizolvarea prevede convocarea electorilor în termen de 40 de zile și convocarea Camerelor în cele două luni.

Dizolvarea Camerei Reprezentanților care ar conduce la alegeri legislative federale ce ar avea loc la aceeași dată cu alegerile pentru Parlamentele comunitare și regionale în 2014, implică dizolvarea Senatului. Electorii pentru Camera Reprezentanților sunt convocați în 40 de zile. Camerele sunt convocate în cele trei luni."

Art. 47

Ședințele Camerelor sunt publice.

Cu toate acestea, fiecare Cameră se poate întruni în ședință nepublică la solicitarea președintelui acesteia sau a unui număr de zece membri.

Aceasta decide ulterior, cu majoritate absolută, dacă ședința în cauză trebuie continuată în public pe aceeași temă.

Art. 48

Fiecare Cameră verifică prerogativele membrilor săi și se pronunță cu privire la orice dispută care poate apărea pe această temă.

Art. 49

Nicio persoană nu poate fi membru al ambelor Camere în același timp.

Art. 50

Orice membru al uneia dintre Camere, numit de către Rege ca ministru și care acceptă această funcție, încetează să mai participe la lucrările Parlamentului și își va relua mandatul după ce Regele îl demite din funcția de ministru. Normele privind înlocuirea acestuia în Camera respectivă sunt stabilite prin lege.

Art. 51

Orice membru al uneia dintre Camere, numit de Guvernul Federal în orice funcție retribuită printr-un salariu, cu excepția celei de ministru, și care acceptă o astfel de funcție, încetează imediat să mai participe la lucrările Parlamentului și va ocupa din nou poziția de parlamentar numai dacă este reales.

Art. 52

La fiecare sesiune, fiecare Cameră numește un președinte, mai mulți vicepreședinți și își constituie un birou.

Art. 53

Toate rezoluțiile sunt adoptate cu majoritatea absolută a voturilor exprimate, cu excepția celor prevăzute de regulile de procedură ale celor două Camere cu privire la alegeri și numiri.

În caz de egalitate între voturile pro și contra, propunerea supusă discuției este respinsă.

Niciuna dintre cele două Camere nu poate adopta o rezoluție, decât dacă majoritatea membrilor acesteia este prezentă.

Art. 54

Cu excepția bugetelor și legilor care necesită o majoritate specială, printr-o propunere motivată, semnată de cel puțin trei pătrimi dintre membrii unuia dintre grupurile lingvistice și prezentată după depunerea raportului și înainte de exprimarea votului final în ședință publică, se poate declara că prevederile pe care le indică dintr-un proiect de lege al Guvernului sau dintr-o propunere legislativă pot aduce prejudicii grave relațiilor dintre comunități.

În acest caz, procedura parlamentară este suspendată, iar propunerea este înaintată Consiliului de Miniștri, care, în termen de 30 de zile, furnizează un aviz motivat cu privire la propunere și invită Camera implicată să se pronunțe cu privire la avizul în cauză sau cu privire la proiectul de lege al Guvernului ori la propunerea legislativă care a fost modificată, după necesități.

Această procedură poate fi aplicată numai o singură dată de către membrii unui grup lingvistic cu privire la un anumit proiect de lege al Guvernului sau la o anumită propunere legislativă.

Art. 55

Voturile sunt exprimate prin ridicarea în picioare sau prin apel nominal; atunci când se ia o decizie cu privire la legi în ansamblu, votul este întotdeauna exprimat prin apel nominal. Alegerea și numirea candidaților se face prin vot secret.

Art. 56

Fiecare Cameră are dreptul de a organiza anchete.

Senatul poate decide, la cererea a 15 din membrii săi, ai Camerei Reprezentanților sau ai unuia din Parlamentele comunitare sau regionale ori la cererea

Regelui, cu majoritatea absolută a voturilor exprimate și cu cel puțin o treime din voturile exprimate în fiecare grup lingvistic, că o chestiune având și consecințe asupra competențelor comunităților sau regiunilor, să facă obiectul unui raport de informare. Raportul este aprobat cu majoritatea absolută a voturilor exprimate și cu cel puțin o treime din voturile exprimate în fiecare grup lingvistic.

Dispoziție tranzitorie

Prezentul articol intră în vigoare în ziua alegerilor vizând reînnoirea integrală a Parlamentelor comunitare și regionale în 2014. Până la această dată este aplicabilă următoarea dispoziție:

„Fiecare Cameră are drept de anchetă."

Art. 57

Prezentarea petițiilor în persoană în fața Camerelor este interzisă.

Camera Reprezentanților are dreptul de a trimite miniștrilor petițiile care îi sunt adresate. Miniștrii sunt obligați să dea explicații privind conținutul acestor petiții ori de câte ori Camera solicită acest lucru.

Dispoziție tranzitorie

Alineatul 2 intră în vigoare în ziua alegerilor vizând reînnoirea integrală a Parlamentelor comunitare și regionale în 2014. Până la această dată, în locul alineatului 2 este aplicabilă următoarea dispoziție:

„Fiecare Cameră are dreptul de a trimite miniștrilor petiții care le sunt adresate. Miniștrii sunt obligați să dea explicații privind conținutul acestora ori de câte ori Camera solicită acest lucru."

Art. 58

Niciun membru al oricăreia dintre cele două Camere nu poate fi urmărit în justiție și nu poate fi supus unei anchete cu privire la opiniile și voturile exprimate în decursul exercitării îndatoririlor sale.

Art. 59

Cu excepția infracțiunilor flagrante, niciun membru al oricăreia dintre cele două Camere nu poate fi trimis direct sau citat în fața unei instanțe judecătorești sau arestat, în timpul unei sesiuni, în materie penală, cu excepția cazului în care acest lucru este autorizat de către Camera al cărei membru este.

Cu excepția infracțiunilor flagrante, măsurile coercitive care necesită intervenția unui judecător nu pot fi instituite, în timpul unei sesiuni, în materie penală, împotriva niciunui membru al uneia dintre Camere, decât de către primul președinte al instanței de apel, la solicitarea judecătorului competent. Această decizie trebuie comunicată Președintelui Camerei în cauză.

Toate perchezițiile sau punerile sub sechestru, executate în baza alineatului anterior, pot fi efectuate numai în prezența Președintelui Camerei în cauză sau a unui membru numit de acesta.

În timpul sesiunii, numai procurorii din cadrul Parchetului și funcționarii competenți pot declanșa procedura penală împotriva unui membru al uneia dintre cele două Camere.

Membrul respectiv al uneia dintre cele două Camere poate, în orice etapă a anchetei judiciare, în timpul unei sesiuni și în materie penală, să solicite Camerei din care face parte să suspende procedurile. Pentru a onora această solicitare, Camera respectivă trebuie să ia o decizie cu o majoritate de două treimi din voturile exprimate.

Reținerea unui membru al oricăreia dintre cele două Camere sau urmărirea acestuia în justiție în fața unei instanțe judecătorești este suspendată în timpul sesiunii, dacă respectiva Cameră din care face parte solicită acest lucru.

Art. 60

Fiecare Cameră stabilește, prin regulamentul său de procedură, modul în care își exercită îndatoririle.

Secțiunea I: Despre Camera Reprezentanților

Art. 61

Membrii Camerei Reprezentanților sunt aleși direct de către cetățenii cu vârsta de minimum 18 ani și care nu se încadrează în categoriile excluse, prevăzute de lege.

Fiecare alegător are dreptul la un singur vot.

Art. 62

Structura comitetelor electorale este reglementată prin lege.

Alegerile se desfășoară în conformitate cu sistemul reprezentării proporționale stabilit prin lege.

Votul este obligatoriu și secret. Acesta se desfășoară la nivel de municipiu, cu excepția cazurilor prevăzute prin lege.

Art. 63

§1. Camera Reprezentanților este compusă din 150 de membri.

§2. Numărul locurilor din fiecare circumscripție electorală este egal cu rezultatul împărțirii numărului de locuitori ai circumscripției electorale la divizorul federal, obținut prin împărțirea numărului de locuitori ai Regatului la 150.

Restul locurilor rămase sunt repartizate circumscripțiilor electorale cu cel mai mare surplus de populație nereprezentată încă.

§3. Distribuția membrilor Camerei Reprezentanților la nivelul circumscripțiilor electorale este stabilită de Rege, proporțional cu numărul de locuitori.

Numărul de locuitori din fiecare circumscripție electorală este stabilit la fiecare zece ani printr-un recensământ sau prin orice alt mijloc definit prin lege. Regele publică rezultatele în termen de șase luni.

În termen de trei luni de la publicare, Regele stabilește numărul de locuri care urmează să fie repartizate fiecărei circumscripții electorale.

Noua distribuție este aplicată începând cu următoarele alegeri generale.

§4. Circumscripțiile electorale sunt stabilite prin lege; aceasta stabilește, de asemenea, condițiile impuse pentru alegători, precum și modul în care se desfășoară alegerile.

Cu toate acestea, legea prevede norme speciale în vederea protejării intereselor legitime ale populației francofone și neerlandofone din fosta provincie Brabant.

Prevederile care stabilesc aceste norme speciale pot fi modificate numai printr-o lege adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat.

Art. 64

Pentru a fi eligibilă, o persoană trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

1. să fie cetățean belgian;
2. să se bucure de drepturi civile și politice;
3. să aibă vârsta de 21 de ani;
4. să aibă reședința în Belgia.

Nicio altă condiție de eligibilitate nu poate fi impusă.

Dispoziție tranzitorie

Punctul 3 al primului alineat intră în vigoare la data alegerilor vizând reînnoirea integrală a Parlamentelor comunitare și regionale în 2014. Până la această dată, fără a aduce atingere articolului 64, alineatul 1, punctele 1, 2 și 4, trebuie să fi împlinit 21 de ani.

Art. 65

Membrii Camerei Reprezentanților sunt aleși pentru cinci ani.

Alegerile pentru această Cameră au loc din cinci în cinci ani.

Alegerile pentru Cameră au loc în aceeași zi cu alegerile pentru Parlamentul European.

Dispoziție tranzitorie

Data intrării în vigoare a alineatului 3 este prevăzută într-o lege adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat, după alegerile pentru Parlamentul European din 2014. Această dată corespunde datei intrării în vigoare a articolului 46, alineatul 6, și articolului 118, paragraful §2, alineatul 4.

În orice caz, alegerile legislative federale se vor organiza în aceeași zi cu primele alegeri pentru Parlamentul European, ca urmare a publicării prezentei versiuni revizuite în Monitorul Oficial belgian.

Art. 66

Fiecare membru al Camerei Reprezentanților dispune de o indemnizație anuală de 12.000 de franci.

Pe teritoriul național, membrii Camerei Reprezentanților au dreptul să călătorească gratuit pe toate mijloacele de transport operate sau concesionate de autoritățile publice.

Președintelui Camerei Reprezentanților i se poate acorda o indemnizație anuală care va fi dedusă din bugetul care acoperă cheltuielile acestei instituții.

Camera Reprezentanților stabilește suma care poate fi dedusă din indemnizație cu titlu de contribuție la fondul de pensii pe care aceasta consideră necesar să îl înființeze.

Secțiunea II: Despre Senat

Art. 67

§1. Senatul este compus din 60 de senatori, dintre care:

1. 29 de senatori numiți dintre membrii săi de Parlamentul Flamand sau dintre membrii grupului lingvistic olandez din Parlamentul Regiunii Bruxelles-Capitală;
2. zece senatori numiți dintre membrii săi de către Parlamentul Comunității Franceze;
3. opt senatori numiți dintre membrii săi de către Parlamentul Valon;
4. doi senatori numiți dintre membrii săi de către grupul lingvistic francez din Parlamentul Regiunii Bruxelles-Capitală;
5. un senator numit dintre membrii săi de către Parlamentul Comunității Germanofone;
6. șase senatori numiți de către senatorii indicați la punctul 1;
7. patru senatori numiți de către senatorii indicați la punctele 2 și 4.

§2. Cel puțin unul dintre senatorii indicați la paragraful §1, punctul 1, trebuie să aibă reședința legală în Regiunea bilingvă a Bruxelles-Capitală în ziua alegerii sale.

Trei dintre senatorii indicați la paragraful §1, punctul 2, sunt membri ai grupului lingvistic francez din Regiunea Bruxelles-Capitală. Prin derogare de la paragraful §1, punctul 2, unul din acești trei senatori nu trebuie să fie membru al Parlamentului Comunității franceze.

§3. Senatul nu poate conține mai mult de două treimi senatori din aceeași categorie.

§4. În cazul în care lista prevăzută la articolul 68, paragraful §2, nu este reprezentată de senatorii prevăzuți la paragraful §1, punctul 1, sau la paragraful §1, punctele 2, 3 sau 4, desemnarea senatorilor prevăzuți la pargarful §1, punctul 6, sau la paragraful §1, punctul 7, se poate face de către deputații aleși pe lista sus-menționată.

Dispoziție tranzitorie

Prezentul articol intră în vigoare în ziua alegerilor vizând reînnoirea integrală a Parlamentelor comunitare și regionale în 2014. Până la această dată sunt aplicabile următoarele dispoziții:

„Cu respectarea articolului 72, Senatul este compus din 71 de senatori, dintre care:

1. 25 de senatori aleși, în conformitate cu articolul 61, de comitetul electoral olandez;
2. 15 senatori aleși, în conformitate cu articolul 61, de comitetul electoral francez;
3. zece senatori numiți dintre membrii săi de Parlamentul Comunității Flamande, denumit Parlamentul Flamand;
4. zece senatori numiți dintre membrii săi de către Parlamentul Comunității Franceze;
5. un senator numit dintre membrii săi de către Parlamentul Comunității Germanofone.
6. șase senatori numiți de către senatorii indicați la punctele 1 și 3;
7. patru senatori numiți de către senatorii indicați la punctele 2 și 4.

Atunci când Parlamentul lor este reales în întregime și această realegere nu coincide cu reînnoirea Senatului, senatorii indicați la primul alineat, punctele 3 – 5, care nu mai dețin un loc în Parlament, își păstrează mandatul de senator până la deschiderea primei sesiuni după realegerea Parlamentului lor.

§2. Cel puțin unul dintre senatorii indicați la paragraful §1, primul alineat, punctele 1, 3 și 6, trebuie să aibă reședința legală în Regiunea bilingvă Bruxelles-Capitală, în ziua alegerii sale.

Cel puțin șase dintre senatorii indicați la paragraful §1, primul alineat, punctele 2, 4 și 7, trebuie să aibă reședința legală în Regiunea bilingvă Bruxelles-Capitală, în ziua alegerii lor. Dacă cel puțin patru dintre senatorii indicați la paragraful §1, primul alineat, punctul 2, nu au reședința legală în Regiunea bilingvă a capitalei Bruxelles în ziua alegerii lor, cel puțin doi dintre senatorii indicați la paragraful §1, primul alineat, punctul 4, trebuie să aibă reședința legală în Regiunea bilingvă Bruxelles-Capitală, în ziua alegerii lor."

Art. 68

§1. Numărul total de senatori menționați la articolul 67, paragraful §1, primul alineat, punctul 1, este împărțit între liste în funcție de suma cifrelor electorale din liste, obținute în diferitele circumscripții electorale la alegerile pentru Parlamentul Flamand, conform legii și sistemului de reprezentare proporțională stabilit prin lege.

Listele ale căror cifre electorale sunt adunate conform alineatului 1, nu sunt luate în considerare în ceea ce privește repartizarea locurilor în Senat, prevăzută la articolul 67, paragraful §1, primul alineat, punctul 1, decât dacă pe baza lor a fost obținut cel puțin un loc în Parlamentul Flamand.

Listele ale căror cifre electorale sunt adunate conform alineatului 3, nu sunt luate în considerare în ceea ce privește repartizarea locurilor în Senat, prevăzută la articolul 67, paragraful §1, primul alineat, punctele 2 – 4, decât dacă pe baza lor a fost obținut cel puțin un loc în Parlamentul Comunității Franceze, în Parlamentul Valon și în grupul lingvistic francez din Parlamentul Comunității Bruxelles-Capitală.

Desemnarea senatorilor menționați în articolul 76, paragraful §1, primul alineat, punctele 1 – 4, este realizată prin lege, cu excepția aspectelor prevăzute printr-o lege adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat, care sunt reglementate prin decret de Parlamentele comunitare, fiecare în ceea ce îl privește. Acest decret trebuie adoptat cu majoritatea a două treimi din voturile exprimate, cu condiția ca majoritatea membrilor Parlamentului menționați, să fie prezentă.

Senatorul la care se face referire la articolul 67, paragraful §1, primul alineat, punctul 5, este desemnat de Parlamentul Comunității Germanofone cu majoritatea absolută a voturilor exprimate.

§2. Locurile în Senat prevăzute la articolul 67, paragraful §1, primul alineat, punctele 6 și 7, sunt împărțite între liste în funcție de suma cifrelor electorale din liste, obținute la alegerile pentru Camera Reprezentanților, conform legii și sistemului de reprezentare proporțională stabilit prin lege. Acest sistem este cel prevăzut la articolul 63.

Circumscripțiile teritoriale ale căror voturi sunt luate în considerare pentru repartizarea locurilor de senatori prevăzute la articolul 67, paragraful §1, primul alineat, punctele 6 și 7, din grupul lingvistic olandez, respectiv din grupul lingvistic francez din Senat, sunt prevăzute prin lege adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat.

O listă poate fi luată în considerare exclusiv pentru repartizarea locurilor unui singur grup lingvistic.

Desemnarea senatorilor menționați la articolul 67, paragraful §1, primul alineat, punctele 6 și 7, este prevăzută prin lege.

Dispoziție tranzitorie

Prezentul articol intră în vigoare în ziua alegerilor vizând reînnoirea integrală a Parlamentelor comunitare și regionale în 2014. Până la această dată sunt aplicabile următoarele dispoziții:

„Numărul total de senatori menționați la articolul 67, paragraful §1, primul alineat, punctele 1 – 4, 6 și 7, este împărțit, conform sistemului de reprezentare proporțională stabilit prin lege, între grupurile lingvistice pe baza numărării

voturilor pentru listele obținute la alegerea senatorilor indicați la articolul 67, paragraful §1, primul alineat, punctele 1 și 2.

Pentru numirea senatorilor menționați la articolul 67, paragraful §1, primul alineat, punctele 3 și 4, vor fi luate în considerare numai acele liste pe care este ales cel puțin un senator dintre cei menționați la articolul 67, paragraful §1, primul alineat, punctele 1 și 2, cu condiția ca un număr suficient de membri aleși aflați pe această listă să ocupe un loc, după caz, în Parlamentul Comunității Flamande sau în Parlamentul Comunității Franceze.

Pentru numirea senatorilor menționați la articolul 67, paragraful §1, primul alineat, punctele 6 și 7, vor fi luate în considerare numai acele liste pe care este ales cel puțin un senator din cei menționați la articolul 67, paragraful §1, primul alineat, punctele 1 și 2.

§2. Pentru alegerea senatorilor menționați la articolul 67, paragraful §1, primul alineat, punctele 1 și 2, votul este obligatoriu și secret. Votul este organizat la nivel de municipiu, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

§3. Pentru alegerea senatorilor menționați la articolul 67, paragraful §1, primul alineat, punctele 1 și 2, legea stabilește circumscripțiile electorale și structura comitetelor electorale; aceasta stabilește, de asemenea, condițiile care trebuie îndeplinite pentru a fi alegător, precum și modul în care se desfășoară alegerile.

Legea stabilește regulile pentru numirea senatorilor menționați la articolul 67, paragraful §1, primul alineat, punctele 3 și 5, cu excepția regulilor detaliate prevăzute de legea adoptată cu majoritatea indicată la articolul 4, ultimul alineat, stabilite de Parlamentele comunitare, fiecare pentru comunitatea respectivă, prin lege federală. Legea federală trebuie adoptată cu o majoritate de două treimi din voturile exprimate, cu condiția ca majoritatea membrilor Parlamentului în cauză să fie prezentă.

Senatorul menționat la articolul 67, paragraful §1, primul alineat, punctul 5, este numit de Parlamentul Comunității Germanofone cu majoritatea absolută a voturilor exprimate.

Legea reglementează numirea senatorilor menționați la articolul 67, paragraful §1, primul alineat, punctele 6 și 7."

Art. 69

Pentru a putea fi aleasă sau numită ca senator, o persoană trebuie:

1. să fie cetățean belgian;
2. să se bucure de drepturi civile și politice;
3. să aibă vârsta de 18 ani;
4. să aibă reședința în Belgia.

Dispoziție tranzitorie

Prezentul articol intră în vigoare în ziua alegerilor vizând reînnoirea integrală a Parlamentelor comunitare și regionale în 2014. Până la această dată sunt aplicabile următoarele dispoziții:

„Pentru a putea fi aleasă sau numită ca senator, o persoană trebuie:

1. să fie cetățean belgian;
2. să se bucure de drepturi civile și politice;
3. să aibă vârsta de 21 de ani;
4. să aibă reședința în Belgia."

Art. 70

Mandatul senatorilor vizați în articolul 67, paragraful §1, primul alineat, punctele 1 – 5, începe de la data depunerii jurământului la Senat și se termină, după reînnoirea integrală a Parlamentului care i-a desemnat, în prima zi a sesiunii acestuia.

Mandatul senatorilor vizați în articolul 67, paragraful §1, primul alineat, punctele 6 și 7, începe de la data depunerii jurământului la Senat și se termină în ziua deschiderii primei sesiuni a Camerei Reprezentanților, după ce aceasta a fost reînnoită integral.

Dispoziție tranzitorie

Prezentul articol intră în vigoare în ziua alegerilor vizând reînnoirea integrală a Parlamentelor comunitare și regionale în 2014. Până la această dată sunt aplicabile următoarele dispoziții:

„Senatorii menționați la articolul 67, paragraful §1, primul alineat, punctele 1 și 2, sunt aleși pentru o perioadă de patru ani. Senatorii menționați la articolul 67, paragraful §1, primul alineat, punctele 6 și 7, sunt aleși pentru o perioadă de patru ani. În orice caz, Senatul este reînnoit în întregime cu prilejul reînnoirii integrale a Parlamentelor comunitare și regionale în 2014."

Art. 71

Senatorii nu primesc salariu.

Totuși, aceștia au dreptul la compensarea cheltuielilor.

Indemnizațiile senatorilor menționați la articolul 67, paragraful §1, primul alineat, punctele 1 – 4, sunt determinate de Parlamentul comunitar sau regional care i-a desemnat. Indemnizația este în sarcina acestui Parlament.

Indemnizația senatorului menționat la articolul 67, paragraful §1, primul alineat, punctul 5, corespunde indemnizației senatorilor menționați la articolul 67, paragraful §1, primul alineat, punctul 3, și este în sarcina Parlamentului Germanofon.

Indemnizația senatorilor vizați la articolul 67, paragraful §1, primul alineat, punctele 6 și 7, este în sarcina Senatului.

Pe teritoriul național, membrii Senatului au dreptul să călătorească gratuit pe toate mijloacele de transport operate sau concesionate de autoritățile publice.

Art. 72

Abrogat.

Art. 73

Orice adunare a membrilor Senatului, care se desfășoară atunci când Camera Reprezentanților nu este în sesiune, este nulă de drept.

CAPITOLUL II
Despre puterea legislativă federală

Art. 74

Prin derogare de la articolul 36, puterea legislativă federală este exercitată în comun de către Rege și Camera Reprezentanților cu privire la alte domenii decât cele menționate la articolele 77 și 78.

Dispoziție tranzitorie

Prezentul articol intră în vigoare în ziua alegerilor vizând reînnoirea integrală a Parlamentelor comunitare și regionale în 2014. Până la această dată sunt aplicabile următoarele dispoziții:

„Prin derogare de la articolul 36, puterea legislativă federală este exercitată în comun de către Rege și Camera Reprezentanților cu privire la:

1. acordarea naturalizării;
2. legile legate de răspunderea civilă și penală a miniștrilor Regelui;
3. bugetele și conturile de stat, fără a se aduce atingere articolului 174, primul alineat, cea de-a doua teză;
4. stabilirea contingentelor militare."

Art. 75

Fiecare ramură a puterii legislative federale are dreptul de a face propuneri legislative. Dreptul de inițiativă al Senatului este limitat la domeniile vizate în articolul 77.

În ceea ce privește domeniile vizate la articolul 78, proiectele de lege depuse în fața Camerelor, la inițiativa Regelui, sunt prezentate în Camera Reprezentanților și sunt apoi trimise la Senat.

Dispoziție tranzitorie

Prezentul articol intră în vigoare în ziua alegerilor vizând reînnoirea integrală a Parlamentelor comunitare și regionale în 2014. Până la această dată sunt aplicabile următoarele dispoziții:

„Fiecare ramură a puterii legislative federale are dreptul de a face propuneri legislative.

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Cu excepția aspectelor descrise la articolul 77, proiectele de lege depuse în fața Camerelor, la inițiativa Regelui, sunt prezentate în Camera Reprezentanților și sunt apoi trimise la Senat.

Proiectele de lege referitoare la aprobarea tratatelor depuse în fața Camerelor, la inițiativa Regelui, sunt prezentate în Senat și sunt apoi trimise la Camera Reprezentanților."

Art. 76

Un proiect de lege poate fi adoptat de o Cameră numai după ce a fost votat articol cu articol.

Camerele au dreptul de a modifica și de a diviza articolele și amendamentele propuse.

Regulamentul Camerei Reprezentanților prevede o procedură privind a doua lectură.

Dispoziție tranzitorie

Alineatul 3 intră în vigoare în ziua alegerilor vizând reînnoirea integrală a Parlamentelor comunitare și regionale din 2014.

Art. 77

Camera Reprezentanților și Senatul dispun de competențe egale cu privire la:

1. declararea faptului că există motive de revizuire a prevederilor constituționale, precum și cu privire la revizuirea și coordonarea Constituției;
2. chestiunile care trebuie stabilite de ambele Camere legislative în baza Constituției;
3. legile care trebuie adoptate cu majoritatea prevăzută la articolul 4;
4. legile vizând instituțiile Comunității Germanofone și finanțarea acesteia;
5. legile vizând finanțarea partidelor politice și controlul cheltuielilor electorale;
6. legile privind organizarea Senatului și statutul de senator.

O lege adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat, poate prevedea alte legi cu privire la care Camera Reprezentanților și Senatul dispun de competențe egale.

Dispoziție tranzitorie

Prezentul articol intră în vigoare în ziua alegerilor vizând reînnoirea integrală a Parlamentelor comunitare și regionale în 2014. Până la această dată sunt aplicabile următoarele dispoziții:

„Camera Reprezentanților și Senatul dispun de competențe egale cu privire la:

1. declararea faptului că există motive de revizuire a prevederilor constituționale, stabilite de acestea, și cu privire la o astfel de revizuire constituțională;

2. deciziile care trebuie luate de ambele Camere legislative în baza Constituției;
3. legile descrise la articolele 5, 39, 43, 50, 68, 71, 77, 82, 115, 117, 118, 121, 123, 127 – 131, 135 – 137, 140 – 143, 145, 146, 163, 165, 166, 167, paragraful §1, alineatul 3, paragrafele §4 și §5, la articolele 169, 170, paragraful §2, alineatul 2, paragraful §3, alineatele 2 și 3, paragraful §4, alineatul 2, și de aticolele 175 – 177, precum și toate legile adoptate în vederea executării legilor și articolelor sus-menționate;
4. legile care trebuie adoptate cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat, precum și legile adoptate în vederea punerii în aplicare a unor astfel de legi;
5. legile menționate la articolul 34;
6. legile de aprobare a tratatelor;
7. legile adoptate în conformitate cu articolul 169, în vederea garantării respectării angajamentelor internaționale sau supranaționale;
8. legile privind Consiliul de Stat;
9. organizarea instanțelor judecătorești;
10. legile care aprobă acordurile de cooperare încheiate între stat, comunități și regiuni.

O lege adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat, poate prevedea alte legi cu privire la care Camera Reprezentanților și Senatul dispun de competențe egale."

Art. 78

§1. Cu excepția chestiunilor descrise la articolul 77, proiectele de lege adoptate de Camera Reprezentanților sunt trimise la Senat în ceea ce privește următoarele chestiuni:

1. legile adoptate în executarea legilor adoptate cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat;
2. legile vizate la articolele 5, 39, 115, 117, 118, 121, 123, 127 – 129, 131, 135c – 137, 141 – 143, 163, 165, 166, 167, paragraful §1, alineatul 3, 169, 170, paragraful §2, alineatul 2, 175 și 177, cât și legile adoptate pentru punerea în aplicare a legilor și articolelor sus-menționate, cu excepția legislației vizând votul electronic;
3. legile adoptate în conformitate cu articolul 169 cu scopul de a garanta respectarea obligațiilor internaționale sau supranaționale;
4. legile privind Consiliul de Stat și jurisdicțiile administrative federale;

O lege adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat, poate prevedea alte materii pe care Senatul le poate examina conform procedurii descrise în prezentul articol.

BCU IAȘI CENTRAL UNIVERSITARY

§2. Senatul examinează proiectul de lege la cererea majorității membrilor săi și cu cel puțin o treime din membrii fiecărui grup lingvistic. Această cerere este formulată în termen de 15 zile de la primirea proiectului de lege.

În interval de maximum 30 de zile, Senatul poate:

- decide să nu modifice proiectul de lege;
- adopta proiectul de lege după modificarea acestuia.

În cazul în care Senatul nu se pronunță cu privire la proiectul de lege în intervalul de timp alocat sau dacă Senatul a informat Camera Reprezentanților cu privire la decizia sa de a nu modifica, proiectul este trimis de Camera Reprezentanților către Rege.

Dacă proiectul de lege a fost modificat, Senatul îl trimite la Camera Reprezentanților, care ia hotărârea finală prin adoptarea sau amendarea proiectului de lege.

Dispoziție tranzitorie

Prezentul articol intră în vigoare în ziua alegerilor vizând reînnoirea integrală a Parlamentelor comunitare și regionale în 2014. Până la această dată sunt aplicabile următoarele dispoziții:

„Cu excepția chestiunilor descrise la articolele 74 și 77, proiectele de lege adoptate de Camera Reprezentanților sunt trimise la Senat.

La cererea a cel puțin 15 senatori, Senatul examinează proiectele de lege. Această cerere trebuie făcută în termen de 15 zile de la primirea proiectului de lege.

În interval de maximum 60 de zile, Senatul poate:

- decide să nu modifice proiectul de lege;
- adopta proiectul de lege după modificarea acestuia.

În cazul în care Senatul nu se pronunță cu privire la proiectul de lege în intervalul de timp alocat sau dacă Senatul a informat Camera Reprezentanților cu privire la decizia sa de a nu modifica, proiectul este trimis de Camera Reprezentanților către Rege.

Dacă proiectul de lege a fost modificat, Senatul îl trimite la Camera Reprezentanților, care ia hotărârea finală prin adoptarea sau prin respingerea tuturor amendamentelor adoptate de Senat sau a unei părți a acestora."

Art. 79

Abrogat.

Art. 80

Abrogat.

Art. 81

Abrogat.

Art. 82

Un comitet consultativ al Parlamentului, compus în mod egal din membri ai Camerei Reprezentanților și ai Senatului, soluționează conflictele de competență

care apar între cele două Camere și poate în orice moment, pe baza acordului reciproc, să extindă termenele de examinare prevăzute la articolul 78.

În cazul în care nu se formează nicio majoritate în cele două grupuri care constituie comitetul, acesta va lua decizii cu o majoritate de două treimi din membrii săi.

Structura și modul de funcționare al comitetului, precum și modul de calcul al termenelor prevăzute la articolul 78 sunt stabilite prin lege.

Dispoziție tranzitorie

Prezentul articol intră în vigoare în ziua alegerilor vizând reînnoirea integrală a Parlamentelor comunitare și regionale în 2014. Până la această dată sunt aplicabile următoarele dispoziții:

„Un comitet consultativ al Parlamentului, compus în mod egal din membri ai Camerei Reprezentanților și ai Senatului, soluționează conflictele de competență care apar între cele două Camere și poate în orice moment, pe baza acordului reciproc, să extindă termenele de examinare prevăzute la articolele 78 – 81.

În cazul în care nu se formează nicio majoritate în cele două grupuri care constituie comitetul, acesta va lua decizii cu o majoritate de două treimi din membrii săi.

Structura și modul de funcționare al comitetului, precum și modul de calcul al termenelor prevăzute la articolele 78 – 81 sunt stabilite prin lege".

Art. 83

Fiecare propunere legislativă și fiecare proiect de lege al Guvernului trebuie să menționeze dacă se referă la o chestiune descrisă la articolul 74, articolul 77 sau articolul 78.

Art. 84

Numai legea poate oferi o interpretare unei alte legi.

CAPITOLUL III
Despre Rege și Guvernul Federal

Secțiunea I: Despre Rege

Art. 85

Prerogativele constituționale ale Regelui sunt ereditare în baza descendenței directe, naturale și legitime din Majestatea Sa Leopold George Christian Frederick de Saxe-Coburg, conform dreptului de primogenitură.

Descendentul menționat la primul alineat, care se căsătorește fără consimțământul Regelui sau, în absența acestuia, fără consimțământul celor care exercită prerogativele regale în cazurile prevăzute prin Constituție, își pierde dreptul la tron.

BCU IASI/CENTRALA UNIVERSITARA LIBRARY

Cu toate acestea, acest drept îi poate fi restituit de către Rege sau, în absența acestuia, de către persoanele care exercită prerogativele regale în cazurile prevăzute prin Constituție, dar numai cu acordul ambelor Camere.

Art. 86

În lipsa unui descendent al Majestății Sale Leopold George Christian Frederick de Saxe-Coburg, Regele poate numi un succesor, cu acordul Camerelor, în modul prevăzut la articolul 87.

În absența unei astfel de numiri, efectuată în modul descris mai sus, tronul este considerat vacant.

Art. 87

Regele nu poate ocupa funcția de conducător al unui alt stat fără consimțământul ambelor Camere.

Niciuna din Camere nu poate delibera cu privire la această chestiune decât în prezența a cel puțin două treimi din membrii săi, iar rezoluția poate fi adoptată numai cu cel puțin două treimi din voturi.

Art. 88

Persoana Regelui este inviolabilă; miniștrii săi sunt răspunzători.

Art. 89

Legea stabilește Lista Civilă pentru durata fiecărei domnii.

Art. 90

La moartea Regelui, Camerele se întrunesc fără să fie convocate, cel târziu în a zecea zi de la decesul acestuia. În cazul în care Camerele au fost dizolvate anterior și dacă actul de dizolvare impune convocarea acestora după cea de-a zecea zi de la decesul Regelui, membrii fostelor Camere își reiau funcțiile până la întrunirea noilor membri care îi vor înlocui.

De la decesul Regelui și până la depunerea jurământului de către succesorul acestuia la tron sau de către Regent, prerogativele constituționale ale Regelui sunt exercitate, în numele poporului belgian, de către miniștrii întruniți în consiliu, care sunt responsabili pentru exercitarea acestora.

Art. 91

Regele ajunge la majorat la împlinirea vârstei de 18 ani.

Regele poate urca pe tron numai după depunerea următorului jurământ în fața Camerelor reunite:

„Jur să respect Constituția și legile poporului belgian, să păstrez independența țării și integritatea sa teritorială."

Art. 92

Dacă, la moartea Regelui, succesorul său este minor, cele două Camere se întrunesc în ședință comună, în vederea numirii Regentului și a unui tutore.

Art. 93

În cazul în care Regele se află în imposibilitatea de a conduce, după constatarea unei astfel de incapacități, miniștrii săi vor convoca imediat Camerele. Regentul și tutorele sunt numiți de Camerele reunite.

Art. 94

Funcția de Regent poate fi ocupată de o singură persoană.

Regentul își ocupă funcția numai după depunerea jurământului prevăzut la articolul 91.

Art. 95

În cazul în care tronul este vacant, Camerele, reunite în ședință comună, numesc provizoriu un Regent, până la convocarea Camerelor complet reînnoite; această ședință trebuie să aibă loc în termen de două luni. Noile Camere, deliberând în ședință comună, ocupă tronul vacant.

Secțiunea II: Despre Guvernul Federal

Art. 96

Regele numește și demite din funcție miniștrii.

Guvernul Federal își prezintă demisia în fața Regelui în cazul în care Camera Reprezentanților, cu majoritatea absolută a membrilor săi, adoptă o moțiune de cenzură și propune un succesor al Prim-ministrului, în vederea numirii de către Rege, sau propune un succesor al Prim-ministrului în vederea numirii de către Rege în termen de trei zile de la respingerea moțiunii de încredere. Regele numește succesorul propus în funcția de Prim-ministru, care ocupă această funcție la învestirea noului Guvern Federal.

Art. 97

Numai cetățenii belgieni pot ocupa funcția de ministru.

Art. 98

Niciun membru al familiei regale nu poate ocupa funcția de ministru.

Art. 99

Consiliul de Miniștri este compus din maximum 15 membri.

Cu posibila excepție a Prim-ministrului, Consiliul de Miniștri este compus dintr-un număr egal de membri neerlandofoni și francofoni.

Art. 100

Miniștrii au acces la ambele Camere și trebuie audiați ori de câte ori solicită acest lucru.

Camera Reprezentanților poate solicita prezența miniștrilor. Senatul poate solicita prezența acestora în vederea discutării unui proiect de lege al Guvernului sau a unei propuneri legislative, așa cum se specifică la articolul 77, ori a unui proiect de lege al Guvernului, așa cum se specifică la articolul 78, sau în vederea exercitării dreptului său de anchetă, așa cum se specifică la articolul 56. Senatul poate solicita prezența acestora și pentru alte chestiuni.

Art. 101

Miniștrii sunt responsabili în fața Camerei Reprezentanților.

Niciun ministru nu poate fi urmărit în justiție și nu poate fi supus unei investigații cu privire la opiniile exprimate în decursul exercitării îndatoririlor sale.

Art. 102

În niciun caz, decretul scris sau verbal al Regelui nu poate exonera un ministru de responsabilitate.

Art. 103

Miniștrii sunt judecați exclusiv de către instanța de apel pentru infracțiunile care se presupune a fi fost comise de aceștia în exercitarea îndatoririlor lor. Aceeași regulă se aplică în cazul infracțiunilor care se presupune a fi fost comise de către miniștri în afara exercitării îndatoririlor lor și pentru care sunt judecați în cursul exercitării îndatoririlor lor. După caz, articolele 59 și 120 nu sunt aplicabile.

Legea prevede modalitatea de a acționa împotriva acestora, atât în timpul urmăririi penale, cât și în timpul judecării acestora.

Legea desemnează instanța de apel competentă, care se întrunește în plen, și stabilește componența acesteia. Împotriva hotărârilor instanței de apel se poate face recurs la camerele reunite ale Curții Supreme, care nu se pronunță cu privire la fondul cauzei.

Numai procurorul public de pe lângă instanța de apel competentă poate declanșa și conduce procedura penală împotriva unui ministru.

Este nevoie de autorizarea de către Camera Reprezentanților a solicitării oricărui procuror public de trimitere a ministrului în cauză în fața unei anumite instanțe judecătorești sau de achitare a acestuia, pentru trimiterea sa în judecată în fața instanței de apel și, cu excepția infracțiunilor flagrante, pentru arestarea sa.

Legea prevede procedura de urmat atunci când articolele 103 și 125 sunt ambele aplicabile.

Un ministru condamnat în conformitate cu prevederile primului alineat poate fi grațiat numai la solicitarea Camerei Reprezentanților.

Legea prevede care sunt cazurile și în conformitate cu ce reguli se poate declanșa o acțiune civilă de către părțile vătămate.

Dispoziție tranzitorie

Prezentul articol nu este aplicabil actelor care au făcut obiectul unei investigații judiciare preliminare sau al unei proceduri declanșate înainte de intrarea în vigoare a legii care pune în aplicare acest articol.

În acest caz, se aplică următoarea regulă: Camera Reprezentanților are dreptul de a pune sub acuzare miniștrii și de a-i trimite în fața Curții Supreme. Numai camerele reunite ale acestei curți sunt competente să judece miniștrii, în cazurile aflate sub incidența legilor penale, prin aplicarea pedepselor prevăzute de astfel de legi. Legea din 17 decembrie 1996 cu privire la punerea în aplicare temporară și parțială a articolului 103 din Constituție rămâne aplicabilă în astfel de cazuri.

Art. 104

Regele numește și demite din funcție secretarii federali de stat.

Aceștia sunt membri ai Guvernului Federal. Ei nu fac parte din Consiliul de Miniștri. Aceștia acționează ca miniștri adjuncți.

Regele stabilește îndatoririle și limitele în care pot primi dreptul la contrasemnătură.

Prevederile constituționale care se aplică miniștrilor se aplică în egală măsură secretarilor federali de stat, cu excepția articolului 90, alineatul 2, și a articolelor 93 și 99.

Secțiunea III: Despre responsabilități

Art. 105

Regele nu are nicio prerogativă, cu excepția celor îi sunt atribuite oficial de Constituție și de către legile specifice adoptate în temeiul Constituției.

Art. 106

Niciun act al Regelui nu poate intra în vigoare fără contrasemnătura unui ministru care, prin aplicarea acesteia, își asumă responsabilitatea pentru actul respectiv.

Art. 107

Regele acordă ranguri militare.

Acesta numește în funcție funcționari publici în cadrul aparatului administrativ general și al afacerilor externe, cu excepțiile prevăzute prin legi.

El numește persoane și în alte funcții, numai în baza prevederilor legale specifice.

Art. 108

Regele emite decrete și reglementări necesare în vederea executării legislației, fără a dispune de prerogativa de a suspenda legile în sine sau de a acorda o dispensă de la executarea acestora.

Art. 109

Regele aprobă și promulgă legi.

Art. 110

Regele are dreptul de a anula sau de a reduce hotărârile pronunțate de judecători, cu excepția hotărârilor luate cu privire la miniștrii și membrii guvernelor regionale și comunitare în cauză.

Art. 111

Regele nu poate grația un ministru sau membru al unui Guvern regional sau comunitar, condamnat de Curtea Supremă, decât la solicitarea Camerei Reprezentanților sau a Parlamentului implicat.

Art. 112

Conform prevederilor legale, Regele poate bate monede.

Art. 113

Regele poate conferi titluri nobiliare, fără a avea prerogativa de a asocia vreun privilegiu acestora.

Art. 114

Regele acordă ordine militare, cu respectarea normelor prevăzute prin lege.

CAPITOLUL IV
Despre comunități și regiuni

Secțiunea I: Despre autorități publice

Subsecțiunea I: Despre Parlamentele comunitare și regionale

Art. 115

§1. Există un Parlament al Comunității Flamande, denumit Parlamentul Flamand, și un Parlament al Comunității Franceze, a căror structură și modalitate de funcționare sunt stabilite printr-o lege adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat.

Există un Parlament al Comunității Germanofone, a cărui structură și modalitate de funcționare sunt stabilite prin lege.

§2. Cu respectarea articolului 137, autoritățile regionale menționate la articolul 39 includ un Parlament pentru fiecare regiune.

Art. 116

§1. Parlamentele comunitare și regionale sunt compuse din reprezentanți aleși.

§2. Fiecare Parlament comunitar este compus din membri aleși direct ca membri al Parlamentului comunitar în cauză sau ca membri ai unui Parlament regional.

Cu excepția cazului în care se aplică articolul 137, fiecare Parlament regional este compus din membri aleși direct ca membri al Parlamentului regional în cauză sau ca membri ai unui Parlament comunitar.

Art. 117

Membrii Parlamentelor comunitare și regionale sunt aleși pentru o perioadă de cinci ani.

Alegerile pentru Parlamentele regionale și comunitare au loc în aceeași zi și coincid cu alegerile pentru Parlamentul European.

În ceea ce privește punerea în aplicarea unei legi prevăzute la articolul 118, paragraful §2, alineatul 4, un decret sau o reglementare prevăzută la articolul 134, adoptată conform articolului 118, paragraful §2, alineatul 4, poate deroga de la alineatele 1 și 2.

Art. 118

§1. Alegerile menționate la articolul 116, paragraful §2, precum și structura și modul de funcționare ale Parlamentelor comunitare și regionale sunt reglementate prin lege. Cu excepția cazului Parlamentului Comunității Germanofone, această lege este adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat.

§2. Legea adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat, desemnează toate aspectele legate de alegerea, structura și funcționarea Parlamentului Comunității Flamande, a Parlamentului Comunității Franceze și ale Parlamentului Regiunii Valone, pe care aceste Parlamente le reglementează, fiecare pentru sine, fie printr-o lege federală sau prin norma menționată la articolul 134, după caz. Această lege federală sau norma menționată la articolul 134 sunt adoptate cu o majoritate de două treimi din voturile exprimate, cu condiția ca majoritatea membrilor Parlamentului în cauză să fie prezenți.

Legea prevăzută la primul alineat prevede condițiile suplimentare privind majoritatea de vot în ceea ce privește Parlamentul Regiunii Bruxelles.

Chestiunile privind alegerea, compoziția și funcționarea Parlamentului Comunității Germanofone, care sunt adoptate de acesta prin decret, sunt prevăzute prin lege. Acest decret este adoptat cu majoritatea a două treimi din voturile exprimate, cu condiția ca majoritatea membrilor Parlamentului în cauză să fie prezenți.

Legea prevăzută la alineatul 1 sau la alineatul 3, după caz, poate conferi Parlamentelor comunitare sau regionale competența de a reglementa asupra duratei propriei legislaturi, precum și cu privire la data alegerilor parlamentare, fiecare în ceea ce îl privește, prin decret sau norma prevăzută la articolul 134, după caz. Acest decret sau norma vizată la articolul 134 sunt adoptate cu majoritățile prevăzute la alineatele 1 – 3.

Dispoziție tranzitorie

Prin lege, adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat, se determină, după alegerile pentru Parlamentul European din 2014, data intrării în vigoare a articolului 46, alineatul 6, și a articolului 65, alineatul 3.

Art. 118bis

Pe teritoriul național, membrii Parlamentelor comunitare și regionale menționați în articolele 2 și 3 au dreptul să călătorească gratuit pe toate mijloacele de transport operate sau concesionate de autoritățile publice.

Art. 119

Un membru al unui Parlament comunitar sau regional nu poate fi în același timp și membru al Camerei Reprezentanților. În plus, acesta nu poate fi nici senator, așa cum se prevede la articolul 67, paragraful §1, primul alineat, punctele 6 și 7.

Art. 120

Toți membrii Parlamentelor comunitare și regionale beneficiază de imunitățile descrisă în articolele 58 și 59.

Subsecțiunea II: Despre guvernele comunitare și regionale

Art. 121

§1. Există un Guvern al Comunității Flamande și un Guvern al Comunității Franceze, a căror structură și modalitate de funcționare sunt stabilite printr-o lege adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat.

Există un Guvern al Comunității Germanofone, a cărui structură și modalitate de funcționare sunt stabilite prin lege.

§2. Fără a aduce atingere articolului 137, autoritățile regionale menționate la articolul 39 includ un Guvern pentru fiecare regiune.

Art. 122

Membrii fiecărui Guvern comunitar sau regional sunt aleși de Parlamentul corespunzător.

Art. 123

§1. Legea prevede structura și modul de funcționare al Guvernelor comunitare și regionale. Cu excepția cazului Guvernului Comunității Germanofone, această lege este adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat.

§2. Legea adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat, desemnează toate aspectele legate de alegerea, structura și funcționarea Guvernului Regiunii Bruxelles, Guvernului Comunității Flamande, a Guvernului Comunității

Franceze și a Guvernului Regiunii Valone, reglementate de Parlamentele corespunzătoare, fiecare pentru sine, printr-o lege federală sau prin norma menționată la articolul 134, după caz. Această lege federală sau norma menționată la articolul 134 sunt adoptate cu o majoritate de două treimi din voturile exprimate, cu condiția ca majoritatea membrilor Parlamentului în cauză să fie prezenți.

Legea prevăzută la primul alineat prevede condițiile suplimentare privind majoritatea de vot în ceea ce privește Parlamentul Regiunii Bruxelles.

Chestiunile privind alegerea, compoziția și funcționarea Parlamentului Comunității Germanofone, care sunt adoptate de acesta prin decret, sunt prevăzute prin lege. Acest decret este adoptat cu majoritatea a două treimi din voturile exprimate, cu condiția ca majoritatea membrilor Parlamentului în cauză să fie prezenți.

Art. 124

Niciun membru al unui Guvern comunitar sau regional nu poate fi urmărit în justiție și nu poate fi supus unei anchete cu privire la opiniile și voturile exprimate în decursul exercitării îndatoririlor sale.

Art. 125

Membrii unui Guvern comunitar sau regional sunt judecați exclusiv de către instanța de apel pentru infracțiunile care se presupune a fi fost comise de aceștia în exercitarea îndatoririlor lor. Aceeași regulă se aplică în cazul infracțiunilor care se presupune a fi fost comise de către membrii Guvernului comunitar sau regional în afara exercitării îndatoririlor lor și pentru care sunt judecați în cursul exercitării îndatoririlor lor. După caz, articolele 120 și 59 nu sunt aplicabile.

Legea prevede modalitatea de a acționa împotriva acestora, atât în timpul urmăririi penale, cât și în timpul judecării acestora.

Legea desemnează instanța de apel competentă, care se întrunește în plen, și specifică componența acesteia. Împotriva hotărârilor instanței de apel se poate face recurs la Camerele reunite ale Curții Supreme, care nu se pronunță cu privire la fondul cauzei.

Numai procurorul public de pe lângă instanța de apel competentă poate declanșa și conduce procedura penală împotriva unui membru al unui Guvern comunitar sau regional.

Este nevoie de autorizarea Parlamentului comunitar sau regional în cauză, fiecare pentru aspectele de competența sa, a solicitării unui procuror de trimitere a membrului în cauză în fața unei anumite instanțe sau de a-l achita, pentru trimiterea acestuia în judecată în fața instanței de apel și, cu excepția infracțiunilor flagrante, pentru arestarea acestuia.

Legea prevede procedura de urmat atunci când articolele 103 și 125 sunt ambele aplicabile și în cazul dublei aplicări a articolului 125.

Un membru al unui Guvern comunitar sau regional, condamnat în conformitate cu prevederile primului alineat, poate fi grațiat numai la solicitarea Parlamentului comunitar sau regional în cauză.

Legea prevede care sunt cazurile în care și în conformitate cu ce reguli se poate declanșa o acțiune civilă de către părțile vătămate.

Legile menționate în acest articol trebuie să fie adoptate cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat.

Dispoziție tranzitorie

Prezentul articol nu este aplicabil actelor care au făcut obiectul unei investigații judiciare preliminare sau al unei proceduri declanșate înainte de intrarea în vigoare a legii care pune în aplicare acest articol.

În acest caz, se aplică următoarea regulă: Parlamentul comunitar sau regional are dreptul de a pune sub acuzare membri ai Guvernului propriu și de a-i trimite în fața Curții Supreme. Numai Camerele reunite ale acestei Curți sunt competente să judece miniștrii, în cazurile aflate sub incidența legilor penale, prin aplicarea pedepselor prevăzute de astfel de legi. Legea specială din 28 februarie 1997 cu privire la punerea în aplicare temporară și parțială a articolului 125 din Constituție rămâne aplicabilă în astfel de cazuri.

Art. 126

Prevederile constituționale aplicabile membrilor Guvernelor regionale și comunitare, precum și legile de implementare a acestora, prevăzute de articolul 125, ultimul alineat, se aplică în egală măsură secretarilor regionali de stat.

Secțiunea II: Despre responsabilități

Subsecțiunea I: Despre responsabilitățile comunităților

Art. 127

§1. Parlamentele comunităților flamandă și franceză, fiecare cu privire la aspectele de competența sa, reglementează prin legi federale:

1. aspectele culturale;
2. învățământul, cu excepția:
   a. stabilirii începutului și sfârșitului ciclului de învățământ obligatoriu;
   b. standardelor minime pentru acordarea diplomelor;
   c. sistemului de pensii;
3. cooperarea dintre comunități, precum și cooperarea internațională, inclusiv încheierea de tratate cu privire la aspectele menționate la punctele 1 și 2.

O lege adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat, desemnează aspectele culturale menționate la punctul 1 și stabilește formele de cooperare menționate la punctul 3, precum și modalitățile specifice de încheiere a tratatelor menționate la punctul 3.

§2. Aceste legi federale au putere de lege în regiunile neerlandofone și, respectiv, francofone, precum și în acele instituții constituite în Regiunea bilingvă Bruxelles, care, ca urmare a activităților desfășurate, trebuie considerate ca aparținând exclusiv unei singure comunități.

Art. 128

§1. Parlamentele comunităților flamandă și franceză, fiecare cu privire la aspectele de competența sa, reglementează prin legi federale aspectele legate de persoane, precum și, în legătură cu acestea, cooperarea dintre comunități și cooperarea internațională, inclusiv încheierea tratatelor.

O lege adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat, desemnează astfel de aspecte legate de persoane și stabilește formele de cooperare, precum și modalitățile specifice pentru încheierea tratatelor.

§2. Aceste legi federale au putere de lege în regiunile neerlandofone și, respectiv, francofone, precum și, cu excepția cazului în care o lege adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat, prevede contrariul, cu privire la acele instituții constituite în Regiunea bilingvă Bruxelles, care, ca urmare a organizării lor, trebuie considerate ca aparținând exclusiv unei singure comunități.

Art. 129

§1. Parlamentele comunităților flamandă și franceză reglementează prin excluderea legiuitorilor federali, fiecare cu privire la aspectele de competența sa, folosirea limbilor în:

1. aspecte administrative;
2. învățământul desfășurat în instituțiile înființate, subvenționate sau recunoscute de autoritățile publice;
3. relațiile sociale dintre angajatori și angajați, precum și actele și documentele societăților comerciale, prevăzute prin lege și prin reglementări.

§2. Aceste legi federale au putere de lege în regiunile neerlandofone și, respectiv, francofone, cu excepția următoarelor:

- municipiile sau grupurile de municipii care se învecinează cu o altă regiune lingvistică și în care legea prevede sau permite folosirea unei alte limbi decât cea a regiunii în care sunt localizate. Pentru aceste municipii, se poate efectua o schimbare a normelor care guvernează folosirea limbilor în cazurile descrise la paragraful §1, numai printr-o lege adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat;
- serviciile a căror activitate se extinde dincolo de regiunea lingvistică în care sunt situate;
- instituțiile federale și internaționale desemnate de lege care desfășoară activități comune mai multor comunități.

Art. 130

§1. Parlamentul Comunității Germanofone reglementează pe bază de lege federală:

1. aspectele culturale;
2. aspectele legate de persoane;
3. învățământul, în limitele prevăzute de articolul 127, paragraful §1, primul alineat, punctul 2;
4. cooperarea dintre comunități, precum și cooperarea internațională, inclusiv încheierea de tratate cu privire la aspectele menționate la punctele 1 – 3;
5. folosirea limbilor în scop educațional în instituțiile înființate, subvenționate sau recunoscute de autoritățile publice.

Prin lege sunt desemnate aspectele culturale menționate la punctele 1 și 2 și sunt stabilite formele de cooperare menționate la punctul 4, precum și modul de încheiere a tratatelor.

§2. Aceste legi federale au putere de lege în regiunea germanofonă.

Art. 131

Măsurile desemnate pentru prevenirea tuturor formelor de discriminare din motive ideologice sau filosofice sunt stabilite prin lege.

Art. 132

Dreptul de inițiativă legislativă aparține Guvernului comunitar și membrilor Parlamentului comunitar.

Art. 133

Numai legea federală poate oferi o interpretare cu valoare de autoritate a prevederilor legislative federale.

Subsecțiunea II: Despre competențele regiunilor

Art. 134

Legile adoptate în vederea punerii în aplicare a articolului 39 stabilesc forța juridică a normelor pe care autoritățile înființate de acestea le adoptă în domeniile stabilite de aceste legi.

Acestea pot conferi organelor în cauză prerogativa de a adopta legi federale care au putere de lege, în cadrul jurisdicției și în modul stabilit de respectivele legi.

Subsecțiunea III: Dispoziții speciale

Art. 135

O lege adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat, desemnează autoritățile care exercită, pentru Regiunea bilingvă Bruxelles-Capitală,

BCUJ CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

competențele care nu au fost atribuite comunităților cu privire la aspectele menționate la articolul 128, paragraful §1.

Art. 135bis

Prin lege adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat, poate atribui Regiunii bilingve Bruxelles competențele care nu au fost atribuite comunităților, în ceea ce privește ipotezele prevăzute de articolul 127, paragraful §1, alineatul 1, punctul 1, și ipotezele vizate la punctul 3.

Art. 136

Există grupuri lingvistice în cadrul Parlamentului Regiunii Bruxelles-Capitală, precum și comitete executive responsabile pentru probleme comunitare; structura, funcționarea și competențele acestora, precum și, cu respectarea articolului 175, finanțarea lor sunt reglementate printr-o lege adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat.

Comitetele formează împreună Comitetul Unit care are rolul de organ de consultare și coordonare între cele două comunități.

Art. 137

În vederea aplicării articolului 39, Parlamentele Comunităților flamandă și franceză, precum și guvernele respective pot exercita competențele Regiunii Flamande și, respectiv, ale Regiunii Valone, în condițiile și conform termenilor prevăzuți de lege. Această lege trebuie să fie adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat.

Art. 138

Parlamentul Comunității Franceze, pe de o parte, și Parlamentul Regiunii Valone și grupul lingvistic francofon al Parlamentului Regiunii Bruxelles, pe de altă parte, pot decide de comun acord, fiecare pe bază de legi federale, ca, în regiunea francofonă, Parlamentul și Guvernul Regiunii Valone și, în Regiunea bilingvă Bruxelles, grupul lingvistic francez din Parlamentul Regiunii Bruxelles și comitetul executiv al acestuia să exercite, integral sau parțial, competențele comunității franceze.

Aceste legi federale sunt adoptate cu o majoritate de două treimi din voturile exprimate în Parlamentul Comunității Franceze și cu o majoritate absolută a voturilor exprimate în Parlamentul Regiunii Valone și în cadrul grupului francofon din Parlamentul Regiunii Bruxelles, cu condiția ca majoritatea membrilor Parlamentului sau ai grupului lingvistic în cauză să fie prezenți. Acestea pot reglementa finanțarea competențelor pe care le desemnează, precum și transferul de personal, bunuri, drepturi și obligații, legate de astfel de competențe.

Aceste competențe sunt exercitate, după caz, prin intermediul legilor federale, deciziilor sau reglementărilor.

Art. 139

La propunerea Guvernelor respective, Parlamentul Comunității Germanofone și Parlamentul Regiunii Valone pot, fiecare pe baza unei legi federale, să

hotărască de comun acord ca Parlamentul și Guvernul Comunității Germanofone să exercite, integral sau parțial, competențele Regiunii Valone.

Aceste competențe sunt exercitate, după caz, prin intermediul legilor federale, deciziilor sau reglementărilor.

Art. 140

Parlamentul și Guvernul Comunității Germanofone exercită, prin decizii și reglementări, toate celelalte competențe care le sunt atribuite prin lege.

Articolul 159 este aplicabil cu privire la aceste decizii și reglementări.

CAPITOLUL V
Despre Curtea Constituțională și prevenirea și soluționarea conflictelor

Secțiunea I: Despre prevenirea conflictelor de competență

Art. 141

Legea prevede o procedură de prevenire a conflictelor între legi, legi federale și normele menționate la articolul 134, precum și între diferitele legi federale și între diferitele norme menționate la articolul 134.

Secțiunea II: Despre Curtea Constituțională

Art. 142

Pentru întreg teritoriul Belgiei există o Curte Constituțională, a cărei structură, competențe și modalitate de funcționare sunt stabilite prin lege.

Această Curte decide prin hotărâri judecătorești cu privire la:

1. conflictele menționate la articolul 141;
2. încălcarea articolelor 10, 11 și 24 de către o lege, o lege federală sau o normă menționată la articolul 134;
3. încălcarea articolelor constituționale stabilite în mod legal printr-o lege, o lege federală sau o normă menționată la articolul 134.

O sesizare poate fi înaintată Curții de orice autoritate desemnată prin lege, de către orice persoană care poate dovedi că are un interes sau, pe cale prejudiciară, de orice instanță.

Curtea se pronunță prin hotărâre, în condițiile și în conformitate cu termenii prevăzuți de lege, în legătură cu orice referendum menționat în art. 39bis înainte de a fi organizat.

Legea, în condițiile pe care le va reglementa expres, poate da Curții Constituționale competența de a se pronunța prin hotărâre și asupra contestațiilor îndreptate împotriva deciziilor adunărilor sau autorităților legislative referitoare la controlul cheltuielilor efectuate în cadrul alegerilor pentru Camera Reprezentanților.

Legile menționate la primul alineat, la alineatul 2, punctul 3, și la al treilea alineat sunt adoptate cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat.

Secțiunea III: Despre prevenirea și soluționarea conflictelor de interese

Art. 143

§1. În cursul exercitării responsabilităților care le revin, statul federal, comunitățile, regiunile și Comisia Comunitară Comună acționează cu loialitate față de statul federal, în vederea prevenirii conflictelor de interese.

§2. Senatul ia decizii, pe baza unor avize motivate, cu privire la conflictele de interese care pot apărea între adunările care legiferează prin legi, legi federale sau normele menționate la articolul 134, conform condițiilor și în modul stabilit prin legea adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat.

§3. O lege adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat, organizează o procedură care are în vedere prevenirea și soluționarea conflictelor de interese între Guvernul Federal, guvernele comunitare și regionale și Comitetul Unit al Comisiei Comunitare Comune.

§4. Procedurile menționate la paragrafele §2 și §3 nu se aplică legilor, decretelor, reglementărilor, actelor și deciziilor statului federal în ceea ce privește fundamentele taxelor, ale cotelor de impozitare și scutirilor, cât și oricărui alt element cu rol în calcularea impozitului pe venit.

Dispoziție tranzitorie

În ce privește prevenirea și soluționarea conflictelor de interese, legea ordinară din 09 august 1980 cu privire la reformele instituționale rămâne valabilă; cu toate acestea, aceasta poate fi abrogată, completată, corectată sau înlocuită doar de legile menționate la paragrafele §2 și §3.

CAPITOLUL VI
Despre puterea judecătorească

Art. 144

Disputele privind drepturile civile sunt exclusiv de competența instanțelor judecătorești.

Legea poate împuternici Consiliul de Stat sau curțile administrative federale, în conformitate cu prevederile sale exprese, să se pronunțe asupra efectelor pe care deciziile acestora le au asupra respectării legilor civile.

Art. 145

Disputele privind drepturile politice sunt exclusiv de competența instanțelor judecătorești, mai puțin excepțiile prevăzute prin lege.

Art. 146

Instanțele judecătorești și organele care pot pronunța hotărâri judecătorești pot fi stabilite numai printr-o lege. Nu pot fi create instanțe sau comisii extraordinare, indiferent de denumirea acestora.

Art. 147

Există o Curte Supremă pentru întreg teritoriul Belgiei.

Această Curte nu are nicio competență asupra fondului cauzei.

Art. 148

Ședințele Curții sunt publice, cu excepția cazului în care caracterul public pune în pericol liniștea sau bunele moravuri; în acest caz, Curtea declară acest lucru printr-o hotărâre judecătorească.

În cazul unor infracțiuni politice sau cu privire la presă, procedurile se pot desfășura numai în ședință secretă, pe baza votului unanim.

Art. 149

Fiecare hotărâre judecătorească trebuie să fie motivată. Aceasta este pronunțată în mod public.

Art. 150

În toate cauzele penale, precum și în cazul delictelor politice și legate de presă este convocat un juriu, cu excepția delictelor legate de presă care au la bază rasismul sau xenofobia.

Art. 151

§1. Judecătorii își exercită competențele jurisdicționale în mod independent. Procurorul public efectuează anchetele și procedurile de urmărire penală în mod independent, fără a se aduce atingere drepturilor ministrului competent care poate ordona începerea urmăririi penale și poate prevedea directive cu caracter obligatoriu privind politica în materie penală, inclusiv politica privind anchetele și procedura de urmărire penală.

Prin intermediul ministrului menționat la alineatul 1, Guvernele comunitare și regionale dispun, printre altele, fiecare în ceea ce îl privește, de dreptul de a ordona începerea urmăririi penale în chestiunile ce țin de competențele lor. Modalitățile de exercitare a acestui drept sunt prevăzute într-o lege adoptată cu majoritatea prevăzută de articolul 4, ultimul alineat.

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Prin lege adoptată cu majoritatea prevăzută de articolul 4, ultimul alineat, este prevăzută participarea comunităților și regiunilor, în chestiunile ce țin de competențele lor, la elaborarea directivelor menționate la alineatul 1 și la planificarea politicii de securitate, precum și participarea, în ceea ce privește aceleași chestiuni, a reprezentanților lor la reuniunile Colegiului procurorilor generali.

§2. Există un Înalt Consiliu de Justiție pentru întreg teritoriul Belgiei. În exercitarea competențelor sale, Înaltul Consiliu de Justiție respectă independența menționată la paragraful §1.

Înaltul Consiliu de Justiție este compus din Colegiul neerlandofon și Colegiul francofon. Fiecare colegiu include un număr egal de membri și este constituit, în proporții egale, pe de o parte din judecători și procurori ai Parchetului aleși direct de către colegii lor în condițiile și în modul stabilit prin lege și, pe de altă parte, din membri numiți de Senat cu o majoritate de două treimi din voturile exprimate, în condițiile stabilite prin lege.

În cadrul fiecărui colegiu există un comitet de desemnare și numire, precum și un comitet de consiliere și investigare, care sunt constituite pe bază de reprezentare egală, conform prevederilor alineatului anterior.

Legea specifică structura Înaltului Consiliu de Justiție, a colegiilor și comitetelor acestora, precum și condițiile și modul de exercitare a competențelor acestora.

§3. Înaltul Consiliu de Justiție exercită competențe în următoarele domenii:

1. nominalizarea candidaților care urmează să fie numiți ca judecători, așa cum se prevede la paragraful §4, primul alineat sau ca procurori ai Parchetului;
2. nominalizarea candidaților care urmează să fie numiți în funcțiile menționate la paragraful §5, primul alineat sau în funcția procuror-șef în cadrul Parchetului;
3. accesul la funcția de judecător sau de procuror al Parchetului;
4. formarea judecătorilor și a procurorilor Parchetului;
5. elaborarea profilurilor generale pentru funcțiile menționate la punctul 2;
6. acordarea de consultanță și elaborarea propunerilor cu privire la funcționarea și organizarea generală a sistemului judiciar;
7. supravegherea generală și promovarea folosirii mijloacelor de control intern;
8. excluderea oricărui fel de competențe disciplinare și penale:
   - primirea și urmărirea reclamațiilor legate de funcționarea sistemului judiciar;
   - conducerea unei anchete cu privire la funcționarea sistemului judiciar.

În condițiile și în modul stabilit prin lege, competențele menționate la punctele 1 - 4 sunt atribuite comitetului relevant de nominalizare și numire, iar

competențele menționate la punctele 5 - 8 sunt atribuite comitetului relevant de consiliere și anchetă. Legea stabilește cazurile și modul în care comitetele de nominalizare și numire și comitetele de consiliere și anchetă își exercită împreună competențele.

O lege care urmează să fie adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat, stabilește celelalte competențe ale acestui Consiliu.

§ 4. Judecătorii de pace și judecătorii instanțelor și ai Curții Supreme sunt numiți de către Rege în condițiile și în modul stabilite prin lege.

O astfel de numire se face, pe baza nominalizării motivate, de către comitetul relevant de nominalizare și numire, cu o majoritate de două treimi din voturi, în conformitate cu termenii specificați prin lege și după evaluarea calificărilor și aptitudinilor respective. O nominalizare poate fi respinsă numai motivat și în modul stabilit prin lege.

În cazul numirii unui judecător al instanței de apel sau al Curții Supreme, instanța în cauză emite, în adunare generală, un aviz motivat, în modul stabilit prin lege, înainte de nominalizarea menționată la alineatul anterior.

§ 5. Prim-președintele Curții Supreme, primii președinți ai instanțelor de apel și președinții instanțelor inferioare sunt numiți în funcție de către Rege, în condițiile și în modul stabilite prin lege.

O astfel de numire se face, pe baza nominalizării motivate, de comitetul relevant de nominalizare și numire, cu o majoritate de două treimi din voturi, în conformitate cu termenii prevăzuți prin lege și după evaluarea calificărilor și aptitudinilor respective. O nominalizare poate fi respinsă numai motivat și în modul stabilit prin lege.

În cazul numirii în funcția de Prim-președinte Curții Supreme sau de Prim-președintele unei instanțe de apel, adunarea generală a Curții relevante emite un aviz motivat, în modul stabilit prin lege, înainte de nominalizarea menționată la alineatul anterior.

Președintele Curții Supreme, președinții diferitelor secții ale acestei curți, președinții diviziilor instanțelor de apel și vicepreședinții instanțelor inferioare sunt numiți în funcție de către instanțe, dintre membrii acestora, în condițiile și în modul stabilit prin lege.

Fără a se aduce atingere prevederilor articolului 152, legea prevede durata pe care se face numirea în aceste funcții.

§ 6. Judecătorii, titularii posturilor menționate la paragraful §5, alineatul 4, și procurorii din cadrul Parchetului sunt supuși unei evaluări, în modul stabilit prin lege.

Dispoziție tranzitorie

Prevederile paragrafelor §3 – §6 intră în vigoare după constituirea Înaltului Consiliu de Justiție, menționat la paragraful §2.

La acea dată, se presupune că primul președinte și președintele Curții Supreme, președinții diferitelor secții ale acestei instanțe, primii președinți ai instanțelor de apel, președinții secțiilor acestor instanțe și președinții și vice-președinții instanțelor inferioare sunt numiți în aceste funcții pe durata și în condițiile specificate prin lege și sunt numiți în același timp la Curtea Supremă, la instanța de apel sau la instanța privind litigiile de dreptul muncii, precum și la instanța inferioară corespunzătoare.

Până atunci, următoarele dispoziții rămân aplicabile:

„Judecătorii de pace și judecătorii instanțelor inferioare sunt numiți direct de către Rege.

Judecătorii instanțelor de apel și președinții și vice-președinții curților de primă instanță aflate sub jurisdicția acestora sunt numiți de către Rege pe baza a câte două liste cu câte doi candidați, una depusă de aceste instanțe judecătorești, iar cealaltă de către consiliile provinciilor și de către Parlamentul Regiunii Bruxelles, după caz.

Judecătorii Curții Supreme sunt numiți de Rege pe baza a câte două liste cu câte doi candidați, una depusă de Curtea Supremă, iar cealaltă de Camera Reprezentanților și, alternativ, de Senat.

În aceste două cazuri, candidații aflați pe una din liste pot apărea, de asemenea, și pe cealaltă.

Toate nominalizările sunt făcute publice cu cel puțin 15 zile înainte de numire.

Instanțele judecătorești își aleg președinții și vicepreședinții dintre membrii lor.

Art. 152

Judecătorii sunt numiți pe viață. Aceștia se pensionează la vârsta stabilită prin lege și beneficiază de pensia prevăzută prin lege.

Niciun judecător nu poate fi demis sau suspendat din funcție decât în baza unei hotărâri judecătorești.

Un judecător poate fi transferat numai prin numirea într-o nouă funcție și cu consimțământul acestuia.

Art. 153

Regele numește și demite procurorii Parchetului de pe lângă instanțele judecătorești.

Art. 154

Salariile membrilor sistemului judiciar sunt stabilite prin lege.

Art. 155

Un judecător nu poate accepta o funcție plătită într-un Guvern, cu excepția cazului în care aceasta este exercitată gratuit și, chiar și așa, o astfel de funcție nu trebuie să presupună nicio incompatibilitate, conform prevederilor legale.

Art. 156

În Belgia există cinci instanțe de apel:

1. cea de la Bruxelles, care are jurisdicție asupra provinciilor din Brabantul Flamand, Brabantul Valon și asupra regiunii bilingve a Bruxelles;
2. cea de la Gent, care are jurisdicție asupra provinciilor Flandra de Vest și Flandra de Est;
3. cea de la Anvers, care are jurisdicție asupra provinciilor Anvers și Limburg;
4. cea de la Liege, care are jurisdicție asupra provinciilor Liege, Namur și Luxemburg;
5. cea de la Mons, care are jurisdicție asupra provinciei Hainaut.

Art. 157

Există instanțe militare, în cazul în care a fost declarată starea de război, conform prevederilor articolului 167, paragraful §1, al doilea alineat. Organizarea instanțelor militare, atribuțiile acestora, drepturile și obligațiile membrilor, precum și durata mandatelor acestora sunt stabilite prin lege.

Există instanțe comerciale în locurile stabilite prin lege. Legea prevede norme cu privire la organizarea și atribuțiile acestora, la modul în care sunt numiți membrii, precum și la durata mandatelor acestora.

Legea prevede, de asemenea, norme cu privire la organizarea instanțelor privind litigiile de dreptul muncii și la competențele acestora, la modul în care sunt numiți membrii, precum și la durata mandatelor acestora.

Există instanțe judecătorești responsabile cu punerea în aplicare a pedepselor, în locurile stabilite prin lege. Legea prevede norme cu privire la organizarea și atribuțiile acestora, la modul în care sunt numiți membrii, precum și la durata mandatelor acestora.

Dispoziție tranzitorie

Primul alineat intră în vigoare la data abrogării Legii din 15 iunie 1899 care conține titlurile I și II din Codul militar de procedură penală.

Până atunci, următoarea dispoziție rămâne aplicabilă:

„Organizarea instanțelor militare, atribuțiile acestora, drepturile și obligațiile membrilor, precum și durata mandatelor acestora sunt stabilite prin legi specifice."

Art. 157bis

Orice modificare adusă caracteristicilor esențiale ale reformei privind folosirea limbilor în chestiuni judiciare în districtul judiciar Bruxelles, precum și orice modificare a caracteristicilor referitoare la acest aspect și cu privire la Parchet, la magistratură și la sfera de jurisdicție poate fi făcută numai printr-o lege adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat.

Dispoziție tranzitorie

Data la care acest articol intră în vigoare este prevăzută prin lege. Această dată este data la care intră în vigoare Legea din 19 iulie 2012 cu privire la reformarea districtului judiciar Bruxelles.

Art. 158

Curtea Supremă ia decizii în cazul conflictelor de competență în modul prevăzut prin lege.

Art. 159

Instanțele judecătorești aplică numai deciziile și reglementările generale, provinciale sau locale, cu condiția ca acestea să fie în conformitate cu prevederile legale.

CAPITOLUL VII
Despre Consiliul de Stat și instanțele de contencios administrativ

Art. 160

Pentru întreg teritoriul Belgiei există un Consiliu de Stat, a cărui structură, competențe și modalitate de funcționare sunt stabilite prin lege. Cu toate acestea, legea poate acorda Regelui prerogativa de a stabili procedura în conformitate cu principiile prevăzute de aceasta.

Consiliul de Stat ia decizii prin intermediul hotărârilor judecătorești în calitate de instanță de contencios administrativ și emite un aviz în cazurile prevăzute prin lege.

Prevederile referitoare la adunarea generală a Secției de contencios administrativ a Consiliului de Stat, care intră în vigoare în aceeași zi ca prezentul alineat, pot fi modificate numai printr-o lege adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat.

Dispoziție tranzitorie

Acest articol intră în vigoare pe data de 14 octombrie 2012.

Art. 161

O instanță de contencios administrativ poate fi înființată numai printr-o lege.

CAPITOLUL VIII
Despre instituțiile provinciale și municipale

Art. 162

Instituțiile provinciale și municipale sunt reglementate prin lege. Legea garantează aplicarea următoarelor principii:

1. alegerea directă a membrilor consiliilor provinciale și municipale;

2. atribuirea către consiliile provinciale și municipale a tuturor aspectelor care țin de interesele provinciale și municipale, fără a se aduce atingere aprobării actelor lor, în cazurile și în modul prevăzute prin lege;
3. descentralizarea competențelor instituțiilor provinciale și municipale;
4. natura publică a ședințelor consiliilor municipale și provinciale, în limitele stabilite prin lege;
5. divulgarea de informații privind conturile și bugetele;
6. intervenția autorității de control sau a puterii legislative federale în vederea prevenirii încălcării legii și vătămării intereselor publice.

Conform unei legi adoptate cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat, organizarea și exercitarea activității de control administrativ pot fi reglementate de Parlamentele comunitare și regionale.

Conform unei legi adoptate cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat, legea federală sau norma menționată la articolul 134 prevede condițiile și modul în care mai multe provincii sau municipii pot coopera sau forma asociații. Totuși, consiliile provinciale sau municipale nu pot delibera în ședință comună.

Art. 163

Competențele exercitate în Regiunea Flamandă și în Regiunea Valonă de organele provinciale alese sunt exercitate în Regiunea bilingvă Bruxelles, de Comunitatea Flamandă și Comunitatea Franceză și de Comisia Comunitară Comună, fiecare cu privire la aspectele care țin de competența acestora, în conformitate cu prevederile articolelor 127 și 128 și, cu privire la alte chestiuni, de către Regiunea Bruxelles.

Totuși, o lege adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat, stabilește regulile detaliate în baza cărora Regiunea Bruxelles-Capitală sau orice instituție ai cărei membri sunt desemnați de aceasta din urmă își exercită competențele descrise la primul alineat care nu se referă la aspectele menționate în articolul 39. O lege adoptată cu aceeași majoritate prevede regulile privind atribuirea către instituțiile descrise la articolul 136 a tuturor competențelor menționate în primul alineat care se referă la aspectele menționate în articolele 127 și 128 sau a unei părți a acestora.

Art. 164

Întocmirea certificatelor emise de către oficiul registrului cu privire la starea civilă și menținerea registrelor este responsabilitatea exclusivă a autorităților municipale.

Art. 165

§1. Districtele metropolitane și federațiile de municipii sunt înființate prin lege. Aceasta stabilește modul de organizare și competențele acestora și, în acest fel, garantează aplicarea principiilor descrise la articolul 162.

Fiecare district metropolitan dispune de un consiliu și de un comitet executiv.

Președintele comitetului executiv este ales de consiliu dintre membrii acestuia; alegerea Președintelui este ratificată de Rege; statutul său este stabilit prin lege.

Articolele 159 și 190 se aplică cu privire la deciziile și reglementările districtelor metropolitane și ale federațiilor de municipii.

Granițele districtelor metropolitane și ale federațiilor de municipii pot fi modificate sau corectate numai printr-o lege.

§2. Legea creează organul prin care fiecare district metropolitan și cele mai apropiate federații de municipii se pot consulta, în condițiile și în modul stabilit prin lege, în vederea analizării problemelor comune de natură tehnică care sunt de competența acestora.

§3. Mai multe federații de municipii pot coopera sau pot forma asociații unele cu altele sau cu unul ori mai multe districte metropolitane, în conformitate cu condițiile și în modul prevăzute prin lege, pentru a reglementa în comun și pentru a gestiona aspectele care sunt de competența acestora. Consiliile lor nu pot însă delibera în ședință comună.

Art. 166

§1. Articolul 165 se aplică districtului metropolitan de care aparține capitala Regatului, cu excepția celor prevăzute în continuare.

§2. Competențele districtului metropolitan de care aparține capitala Regatului sunt exercitate, conform modului descris de legea adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat, de către organele Regiunii Bruxelles înființate în baza articolului 39.

§3. Autoritățile descrise la articolul 136:

1. dispun, fiecare pentru comunitatea respectivă, de aceleași competențe ca și celelalte autorități cu atribuții organizatorice în ceea ce privește aspectele culturale, educaționale și referitoare la persoane;
2. exercită, fiecare pentru comunitatea respectivă, competențele care le sunt delegate de Parlamentul Comunității Flamande și de Parlamentul Comunității Franceze;
3. reglementează împreună problemele de interes comun descrise la punctul 1.

TITLUL IV
Despre relațiile internaționale

Art. 167

§1. Regele se ocupă de gestionarea relațiilor internaționale, fără a aduce atingere competenței Comunităților și Regiunilor de a reglementa cooperarea

internațională, inclusiv încheierea de tratate cu privire la aspectele care sunt de competența acestora, în conformitate cu sau în baza prevederilor Constituției.

Regele comandă forțele armate; acesta declară starea de război sau încetarea ostilităților. Regele notifică Camerele prin mesaje suplimentare adecvate, imediat ce interesele și securitatea statului permit acest lucru.

Cedarea, schimbul sau extinderea teritoriilor se poate face numai în baza unei legi.

§2. Regele încheie tratate, cu excepția celor referitoare la aspectele descrise la paragraful §3. Aceste tratate intră în vigoare numai după ce primesc aprobarea celor două Camere.

§3. Guvernele comunitare și regionale descrise la articolul 121 încheie, fiecare în domeniul său de interes, tratatele referitoare la aspectele care sunt de competența Parlamentului respectiv. Aceste tratate intră în vigoare numai după ce primesc aprobarea Parlamentului.

§4. O lege adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat, fixează normele specifice pentru încheierea tratatelor descrise la paragraful §3 și a tratatelor care nu se referă exclusiv la aspecte ce țin de competența regiunilor sau comunităților, în conformitate cu sau în baza prevederilor Constituției.

§5. Regele, în baza acordului comun al Guvernelor comunitare sau regionale implicate, poate denunța tratatele încheiate înainte de 18 mai 1993, care privesc aspectele descrise la paragraful §3.

Regele denunță aceste tratate, dacă Guvernele comunitare sau regionale implicate îi propun să facă acest lucru. O lege adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat, stabilește procedura de urmat în cazul în care Guvernele comunitare și regionale implicate nu se pun de acord.

Dispoziție tranzitorie

A doua teză a alineatului 2 intră în vigoare la data alegerilor pentru reînnoirea integrală a Parlamentelor regionale și comunitare în 2014. Până la această dată, tratatele menționate la alineatul 2 nu au efect decât după obținerea acordului ambelor Camere.

Art. 168

De la început, cele două Camere sunt informate cu privire la negocierile privind orice revizuire a tratatelor de înființare a Comunității Europene și a tratatelor și actelor care le-au modificat sau completat. Ele primesc proiectul de tratat înainte de semnarea acestuia.

Art. 168bis

În ceea ce privește alegerea Parlamentului European, legea prevede reguli speciale în vederea protejării intereselor legitime ale populației francofone și neerlandofone din fosta provincie Brabant.

Prevederile care stabilesc aceste norme speciale pot fi modificate numai printr-o lege adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat.

Art. 169

Pentru a asigura respectarea obligațiilor internaționale sau supranaționale, autoritățile menționate la articolele 36 și 37 pot, cu condiția îndeplinirii cerințelor prevăzute de lege, să înlocuiască temporar organele menționate la articolele 115 și 121. Această lege trebuie să fie adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat.

TITLUL V
Despre finanțe

Art. 170

§1. Impozitele datorate statului pot fi impuse numai prin lege.

§2. Impozitele datorate unei comunități sau regiuni pot fi impuse numai printr-o lege federală sau prin norma prevăzută la articolul 134.

Prin lege sunt stabilite, de asemenea, excepțiile necesare cu privire la impozitele menționate la primul alineat.

§3. O taxă sau un impozit pot fi impuse de către o provincie numai printr-o decizie a consiliului acesteia.

Prin lege sunt stabilite, de asemenea, excepțiile necesare cu privire la impozitele descrise la primul alineat.

Prin lege pot fi desființate, integral sau parțial, impozitele menționate la primul alineat.

§4. O taxă sau un impozit poate fi impuse de către districtele metropolitane, de federațiile de municipii sau de municipii numai printr-o decizie a consiliului acestora.

Prin lege sunt stabilite, de asemenea, excepțiile necesare cu privire la impozitele menționate la primul alineat.

Art. 171

Impozitele datorate statului, unei comunități sau unei regiuni sunt supuse unui vot anual.

Normele privind stabilirea acestora sunt valabile numai pe o perioadă de un an, dacă nu sunt reînnoite.

Art. 172

Nu se pot introduce privilegii referitoare la impozite.

Toate scutirile sau reducerile de impozite nu se pot face decât prin lege.

Art. 173

Cu excepția impozitelor datorate provinciilor, organelor responsabile de poldere, drenarea apei și protecția împotriva inundațiilor și, excluzând cazurile

exceptate oficial prin legile, legile federale și normele prevăzute la articolul 134, se pot percepe contribuții de la cetățeni numai sub forma impozitelor datorate statului, comunității sau regiunii, districtului metropolitan, federației de municipii sau municipiilor.

Art. 174

În fiecare an, Camera Reprezentanților adoptă o lege prin care se regularizează conturile bugetare anuale și se aprobă bugetul. Totuși, Camera Reprezentanților și Senatul stabilesc anual, fiecare pentru sine, indemnizațiile operaționale.

Toate încasările și cheltuielile de stat trebuie incluse în buget și în conturi.

Art. 175

Sistemul de finanțare a Comunității Flamande și a Comunității Franceze este stabilit printr-o lege adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat.

Parlamentul Comunității Flamande și al Comunității Franceze decid printr-o lege federală, fiecare în ceea ce îl privește, modul de folosire a veniturilor proprii.

Art. 176

Sistemul de finanțare a comunității germanofone este stabilit prin lege.

Parlamentul Comunității Germanofone hotărăște, prin lege federală, modul de folosire a veniturilor sale.

Art. 177

Sistemul de finanțare a Regiunilor este stabilit printr-o lege adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat.

Parlamentele regionale stabilesc, fiecare cu privire la aspectele care țin de competența sa, modul de folosire a veniturilor lor, pe baza normelor prevăzute la articolul 134.

Art. 178

În condițiile și în modul reglementate printr-o lege adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat, Parlamentul Regiunii Bruxelles-Capitală transferă, pe baza normei menționate la articolul 134, mijloace financiare către Comisia Comunitară Comună, către Comisia Comunității Flamande și către Comisia Comunității Franceze.

Art. 179

Nicio pensie sau gratuitate plătibilă de la trezoreria de stat nu poate fi atribuită decât printr-o lege.

Art. 180

Membrii Curții de Conturi sunt numiți de Camera Reprezentanților pe perioada stabilită prin lege.

Această Curte este responsabilă pentru analizarea și validarea conturilor generale de administrare și a conturilor tuturor funcționarilor contabili aflați în

subordinea trezoreriei publice. Curtea trebuie să se asigure că nicio poziție bugetară nu este depășită și că nu se efectuează niciun transfer. Curtea supraveghează, de asemenea, operațiunile referitoare la constituirea și încasarea drepturilor datorate statului, inclusiv colectarea de impozite. Aceasta lichidează conturile diferitelor autorități administrative de stat și este responsabilă cu colectarea tuturor informațiilor și documentelor contabile necesare în acest scop. Conturile generale ale statului sunt depuse la Camera Reprezentanților împreună cu observațiile Curții de Conturi.

Această Curte este organizată prin lege.

Legea poate încredința Curții de Conturi atribuția de control al bugetelor și contabilității comunelor și regiunilor, precum și ale instituțiilor de interes public care depind de acestea. Legea poate permite reglementarea auditului acestora de către legea federală sau de către normele menționate în articolul 134. Cu excepția cazurilor privitoare la comunitatea germanofonă, legea în cauză este adaptată cu majoritatea menționată de ultimul alineat al articolului 4.

Legea, legea federală sau normele menționate la articolul 134 pot încredința atribuții suplimentare Curții de Conturi. În cazul în care Curtea a fost de acord, legea federală sau normele menționate în articolul 134 stabilesc taxa cuvenită Curții pentru exercitarea acestor atribuții. Nicio taxă nu poate fi percepută pentru exercitarea unei atribuții pe care Curtea o avea deja în ceea ce privește o comunitate sau o regiune înainte ca acest alineat să intre în vigoare.

Art. 181

§1. Salariile și pensiile preoților sunt plătite de către stat; sumele respective sunt suportate anual de la buget.

§2. Salariile și pensiile reprezentanților organizațiilor recunoscute prin lege ca furnizând sprijin moral pe baza unui concept filosofic neconfesional sunt plătite de stat; sumele respective sunt suportate anual de la buget.

TITLUL VI
Despre forțele armate și serviciul de poliție

Art. 182

Metodele de recrutare a personalului militar sunt stabilite prin lege. Legea reglementează, de asemenea promovarea, drepturile și îndatoririle personalului militar.

Art. 183

Contingentul de militari este stabilit prin lege. Legea care stabilește acest contingent este valabilă numai un an, dacă nu este reînnoită.

Art. 184

Modul de organizare și competența serviciului integrat de poliție, structurat pe două niveluri, sunt reglementate prin lege. Caracteristicile esențiale ale statutului de membru al personalului serviciului integrat de poliție, structurat pe două niveluri, sunt reglementate prin lege.

Dispoziție tranzitorie

Totuși, Regele poate decide și implementa caracteristicile esențiale ale statutului membrilor personalului serviciului integrat de poliție, structurat pe două niveluri, cu condiția ca decretul respectiv cu privire la astfel de caracteristici să fie confirmat prin lege până la data de 30 aprilie 2002.

Art. 185

Trupele străine pot fi acceptate în serviciul statului și pot ocupa sau traversa teritoriul numai în baza unei legi.

Art. 186

Personalul militar poate fi privat de ranguri, onoruri și pensie numai în modul prevăzut prin lege.

TITLUL VII
Dispoziții generale

Art. 187

Constituția nu poate fi suspendată integral sau parțial.

Art. 188

De la data la care Constituția intră în vigoare, toate legile, decretele, hotărârile, reglementările și alte acte care contravin acesteia sunt abrogate.

Art. 189

Textul Constituției este elaborat în limbile olandeză, franceză și germană.

Art. 190

Nicio lege, hotărâre sau reglementare a administrațiilor provinciale ori municipale nu are caracter obligatoriu până când nu este publicată în modul prevăzut prin lege.

Art. 191

Toți cetățenii străini aflați pe teritoriul Belgiei beneficiază de protecția persoanelor și a proprietăților, cu excepțiile prevăzute prin lege.

BCU IASI - CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Art. 192

Un jurământ poate fi declarat ca obligatoriu numai prin lege. Legea stabilește, de asemenea, textul acestuia.

Art. 193

Culorile Belgiei sunt roșu, galben și negru, iar stema regatului este leul belgian însoțit de motto-ul: Unitatea conferă puterea.

Art. 194

Orașul Bruxelles este capitala Belgiei și sediul Guvernului Federal.

TITLUL VIII
Despre revizuirea Constituției

Art. 195

Autoritatea legislativă federală are dreptul să declare faptul că există motive de revizuire a prevederilor constituționale stabilite de aceasta.

După o astfel de declarație, cele două Camere sunt dizolvate automat.

Sunt convocate apoi două noi Camere, conform prevederilor articolului 46.

Aceste Camere iau decizii, de comun acord cu Regele, cu privire la punctele supuse revizuirii.

În acest caz, Camerele pot organiza o dezbatere, cu condiția de a fi prezenți cel puțin două treimi din membrii fiecărei Camere; și nicio o modificare nu poate fi adoptată decât dacă este susținută de cel puțin două treimi din voturile exprimate.

Dispoziție tranzitorie

Totuși, Camerele, așa cum au fost constituite după reînnoirea completă a acestora în data de 13 iunie 2010, pot, de comun acord cu Regele, să se pronunțe cu privire la revizuirea următoarelor prevederi, articole și grupuri de articole, dar numai în scopul indicat mai jos:

1. Articolele 5, alineatul 2, 11bis, 41, alineatul 5, 159 și 190, în vederea garantării exercitării complete a autonomiei regiunilor față de provincii, fără a se aduce nicio atingere prezentelor prevederi specifice ale legii din 9 august 1988 care modifică legea municipiilor, legii electorale privind municipiile, legii privind organizarea centrelor publice de bunăstare socială, legii privind provinciile, Codului electoral, legii electorale privind provinciile și legii privind organizarea de alegeri simultane pentru Camerele legislative și consiliile provinciilor, și nici celor referitoare la funcția de guvernator, precum și în vederea

limitării înțelesului termenului „provincie" folosit în Constituție doar în înțelesul teritorial al acestuia, fără niciun înțeles instituțional;

2. Articolul 23, în vederea garantării dreptului la alocație pentru creșterea copilului;
3. Titlul III, în vederea introducerii în acesta a unei prevederi care vizează interzicerea modificării legilor electorale cu mai puțin de un an înainte de data la care urmează să se organizeze alegeri;
4. Articolele 43, paragraful §1, 44, alineatul 2, 46, alineatul 5, 69, 71, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83 și 168, în vederea implementării reformei privind sistemul bicameral și încredințării puterii legislative reziduale Camerei Reprezentanților;
5. Articolele 46 și 117, în vederea prevederii faptului că alegerile parlamentare la nivel federal vor avea loc în aceeași zi ca și alegerile pentru Parlamentul European și că, în cazul în care Parlamentul Federal se dizolvă înainte de încheierea mandatului său, noul mandat al Parlamentului Federal nu poate fi extins mai mult de data la care au loc alegerile pentru Parlamentul European care urmează după o astfel de dizolvare, precum și pentru a permite promulgarea unei legi adoptate cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat care să dea dreptul regiunilor și comunităților să stabilească, pe baza unui decret sau ordonanțe speciale, durata mandatului Parlamentelor respective și data la care se vor desfășura aceste alegeri și să prevadă ca o lege adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat, să stabilească data intrării în vigoare a noilor norme prevăzute în această diviziune, cu privire la alegeri;
6. Articolul 63, paragraful §4, în vederea completării acestuia cu o literă prin care să se prevadă că, pentru alegerea Camerei Reprezentanților, legea stabilește norme speciale în vederea protejării intereselor legitime ale locuitorilor neerlandofoni și francofoni din fosta provincie Brabant și, de asemenea, prin care să se prevadă că dispozițiile care stabilesc aceste norme speciale nu pot fi modificate decât printr-o lege adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat;
7. Titlul III, capitolul IV, secțiunea II, subsecțiunea III, în vederea introducerii în acesta a unui articol care să permită ca o lege adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat, să aloce Regiunii Bruxelles-Capitală, pentru Regiunea bilingvă Bruxelles-Capitală, atribuții care nu au fost alocate comunităților cu privire la aspectele menționate la articolul 127, paragraful §1, alineatul 1, punctul 1, și în același alineat, la punctul 3, în măsura în care punctlu 3 privește aspecte menționate la punctlu 1 indicat mai sus;
8. Titlul III, capitolul IV, secțiunea II, sub-secțiunea III, pentru a permite adoptarea unei legi cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat, în vederea simplificării procedurilor de cooperare între entități;

9. Articolul 143, în vederea completării acestuia cu un alineat care exclude inițierea procedurii aplicabile în cazul conflictelor de interese cu privire la o lege sau decizie a autorității federale care modifică baza de impozitare, cota de impozitare, scutiri sau orice alte elemente care joacă un rol în calculul impozitului pe venit;
10. Titlul III, capitolul VI, în vederea introducerii în acesta a unei prevederi conform căreia orice modificare adusă caracteristicilor esențiale ale reformei privind folosirea limbilor în probleme judiciare în districtul judiciar Bruxelles, precum și orice modificare a caracteristicilor legate de acest aspect și cu privire la Parchet, la magistratură și la sfera de jurisdicție pot fi făcute numai printr-o lege adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat;
11. Articolul 144, pentru a prevedea faptul că Consiliul de Stat și, după caz, instanțele federale de contencios administrativ, pot delibera referitor la efectele pe care hotărârile lor le au cu privire la dreptul privat;
12. Articolul 151, paragraful §1, pentru a prevedea faptul că regiunile și comunitățile au dreptul să dispună urmărirea penală cu privire la aspectele care intră în sfera lor de responsabilitate, prin intermediul Ministerului Justiției, care va executa imediat procedura respectivă, și pentru a permite ca o lege adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat, să prevadă participarea comunităților și regiunilor la deciziile legate de politica de anchetă și urmărire penală a procurorilor publici, cu privire la aspectele care intră în sfera lor de responsabilitate, îndrumările cu caracter obligatoriu cu privire la politica în materie penală, reprezentarea în cadrul Colegiului Procuraturii Generale și deciziile legate de Îndrumarul privind Securitatea Generală și Programul Național de Securitate;
13. Articolul 160, în vederea adăugării unui alineat care să prevadă că orice modificare adusă noilor atribuții acordate adunării generale a Secției de contencios administrativ a Consiliului de Stat și orice modificare adusă normelor de deliberare în cadrul acestei adunări se pot face numai printr-o lege adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat;
14. Titlul IV, în vederea introducerii în acesta a unui articol care să prevadă că, în ceea ce privește alegerea Parlamentului European, legea stabilește norme speciale în vederea protejării intereselor legitime ale locuitorilor neerlandofoni și francofoni din fosta provincie Brabant și, de asemenea, care să se prevadă că dispozițiile care stabilesc aceste norme speciale nu pot fi modificate decât printr-o lege adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat;
15. Articolul 180, pentru a prevedea faptul că adunările care legiferează prin intermediul legilor federale sau al normelor menționate la

articolul 134 pot încredința sarcini Curții de Conturi, pentru care se poate percepe o taxă.

Camerele pot organiza o dezbatere numai cu privire la aspectele menționate la primul alineat, cu condiția ca măcar cel puțin două treimi dintre membrii fiecărei Camere să fie prezenți și nicio o modificare să nu poate fi adoptată decât dacă este susținută de cel puțin două treimi din voturile exprimate.

Această prevedere tranzitorie nu este considerată ca reprezentând o declarație în înțelesul articolului 195, alineatul 2.

Art. 196

Nicio revizuire constituțională nu poate fi inițiată sau efectuată în timp de război ori atunci când Camerele nu se pot întruni în mod liber pe teritoriul federal.

Art. 197

În timpul unei regențe, nu se pot aduce schimbări Constituției cu privire la prerogativele constituționale ale Regelui și cu privire la articolele 85 – 88, 91 – 95, 106 și 197 din Constituție.

Art. 198

De comun acord cu Regele, Camerele constituente pot schimba numerotarea articolelor și a subdiviziunilor articolelor Constituției, precum și subdiviziunile acestora în titluri, capitole și secțiuni, pot modifica terminologia prevederilor care nu au fost înaintate în vederea revizuirii, pentru a le armoniza cu terminologia noilor prevederi și a asigura concordanța textelor în limbile olandeză, franceză și germană ale Constituției.

În acest caz, Camerele pot organiza o dezbatere, cu condiția ca măcar două treimi din membrii fiecărei Camere să fie prezenți; nicio o modificare nu poate fi adoptată decât dacă este susținută de cel puțin două treimi din voturile exprimate.

TITLUL IX
Intrarea în vigoare și dispozițiile tranzitorii

I

Prevederile articolului 85 vor fi aplicabile pentru prima dată cu privire la descendenții Majestății Sale Prințul Albert Felix Humbert Theodore Christian Eugene Marie, Prinț de Liege, Prinț de Belgia, înțelegându-se că respectiva căsătorie a Majestății Sale Prințesa Astrid Josephine Charlotte Fabrizia Elisabeth Paola Marie, Prințesă de Belgia, cu Lorenz, Arhiduce de Austria, este considerată ca fiind încheiată cu consimțământul descris la articolul 85, alineatul 2.

Până la acea dată, următoarele prevederi rămân în vigoare:

„Prerogativele constituționale ale Regelui sunt ereditare în baza descendenței directe, naturale și legitime din Majestatea Sa Leopold George Christian Frederick de Saxe-Coburg, fiind transmise pe linie masculină, conform dreptului de primogenitură, femeile și descendenții acestora fiind excluși definitiv.

Prințul care se căsătorește fără consimțământul Regelui, sau, în absența acestuia, fără consimțământul celor care exercită prerogativele regale în cazurile prevăzute prin Constituție, își pierde dreptul la tron.

Cu toate acestea, acest drept îi poate fi restituit de către Rege sau, în absența acestuia, de către persoanele care exercită prerogativele regale în cazurile prevăzute prin Constituție, dar numai cu acordul ambelor Camere."

II.

Abrogat.

III

Articolul 125 rămâne valabil pentru evenimentele care au loc după data de 8 mai 1993.

IV

Abrogat.

V

Abrogat.

VI

§1. Abrogat.

§2. Abrogat.

§3. Personalul și bunurile provinciei Brabant vor fi împărțite între provincia Brabantul Flamand, provincia Brabantul Valon, Regiunea Bruxelles-Capitală, autoritățile și instituțiile descrise la articolele 135 și 136, precum și autoritatea federală, conform termenilor stabiliți printr-o lege adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat.

După următoarea reînnoire a consiliilor provinciilor și până când sunt împărțite, personalul și bunurile comune rămase vor fi gestionate împreună de provincia Brabantul Flamand, provincia Brabantul Valon și de către autoritățile competente din Regiunea bilingvă Bruxelles-Capitală.

§4. Abrogat.

§5. Abrogat.

BCU IASI - CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BG

Constituţia Republicii Bulgaria

BCU IAŞI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Constituţia Republicii Bulgaria
Prezentare generală

Prof. univ. dr. Ştefan DEACONU

1. Scurt istoric

Regat independent, proclamat ca urmare a victoriei luptei antiotomane, Bulgaria a avut o organizare de stat monarhică ce s-a menţinut până în anul 1947, odată cu abolirea monarhiei şi instaurarea regimului comunist.

După 1947, organizarea de stat a Bulgariei a fost reglementată prin Constituţia de la 4 decembrie 1947, înlocuită ulterior printr-o Lege fundamentală, la 18 mai 1971. Constituţia de la 1947 consacra calitatea Bulgariei de republică populară, specificându-se că întreaga putere emană de la popor.

Ca urmare a prăbuşirii blocului comunist în toate statele central şi est europene, Bulgaria a trecut şi ea prin ample şi profunde transformări politice, juridice, economice şi sociale după 1989, adoptând prin referendum, la 12 iulie 1991, o nouă Constituţie în locul celei comuniste din 18 mai 1971.

Constituţia din 1991 a suferit mai multe modificări în cei 24 de ani de existenţă. Astfel, ea a fost revizuită în anii 2003, 2005, 2006 şi 2007, în special pentru a crea cadrul legal necesar aderării Bulgariei la Uniunea Europeană.

Constituţia Bulgariei proclamă ataşamentul faţă de valorile juridice universale ale libertăţii, păcii, egalităţii, echităţii şi toleranţei. În chiar preambulul său, Constituţia ridică la rang de principiu suprem drepturile individului, demnitatea şi securitatea sa, proclamând hotărârea de a crea un stat democratic şi social, guvernat de principiul statului de drept.

Constituţia este structurată în zece capitole, conţinând 169 de articole. Primul capitol stabileşte principiile fundamentale de organizare şi funcţionare a statului. Astfel, Bulgaria este o republică parlamentară unde întreaga putere a statului provine de la popor. Republica Bulgaria este un stat unitar, cu autonomie locală, iar limba bulgară este limba oficială a Republicii. Bulgaria este un stat de drept în care viaţa, demnitatea şi drepturile persoanei sunt garantate.

Politica externă a Republicii Bulgaria are ca obiectiv principal securitatea naţională şi independenţa ţării, bunăstarea, drepturile şi libertăţile fundamentale ale cetăţenilor bulgari, precum şi promovarea unei ordini internaţionale echitabile.

De asemenea, economia Bulgariei se bazează pe libera iniţiativă economică, statul stabilind şi garantând condiţii legale echitabile pentru activitatea economică

a tuturor cetățenilor și persoanelor juridice, prin prevenirea oricărui abuz de tip monopol și a concurenței neloiale și prin protejarea consumatorului.

În activitatea politică, Constituția Bulgariei promovează principiul pluralismului politic, toate partidele având rolul de a facilita formarea și exprimarea voinței politice a cetățenilor. Constituția interzice partidele politice bazate pe principii etnice, rasiale sau religioase și partidele care ar încerca preluarea puterii statului prin violență.

Capitolul II reglementează drepturile și îndatoririle fundamentale ale cetățenilor, toți cetățenii bulgari, indiferent de locul în care se află, având toate drepturile și îndatoririle ce rezultă din Constituție.

Capitolul III reglementează activitatea Adunării Naționale (Parlamentul) Bulgariei. Adunarea Națională este învestită cu autoritate legislativă și exercită controlul parlamentar. Ea este formată din 240 de membri și este aleasă pentru un mandat de patru ani. Alegerile pentru noua Adunare Națională sunt organizate în termen de două luni de la expirarea mandatului adunării precedente.

În Adunarea Națională poate fi ales orice cetățean bulgar care nu are o altă cetățenie, care are minimum 21 de ani, care nu se află sub interdicție judiciară și care nu are de executat o pedeapsă cu închisoarea. Membrii Adunării Naționale reprezintă nu doar circumscripțiile lor, ci întreaga națiune. Așadar, mandatul este unul reprezentativ și nu imperativ.

Constituția stabilește incompatibilitatea dintre calitatea de membru al Adunării Naționale și cea de membru al Guvernului. Un membru al Adunării Naționale, ales în calitate de ministru, încetează să mai aibă calitatea de membru al Parlamentului pe durata mandatului său de ministru.

Membrii Adunării Naționale nu răspund penal pentru opiniile sau voturile lor exprimate în Adunarea Națională. Un membru al Adunării Naționale are imunitate pentru cazurile de reținere sau urmărire penală, cu excepția comiterii unei infracțiuni, iar într-un asemenea caz este necesar acceptul Adunării Naționale sau, între sesiuni, al Președintelui Adunării Naționale. Nu este necesar acest accept, dacă un membru al Adunării Naționale este surprins în flagrant. De asemenea, nu este necesar acceptul pentru începerea urmăririi penale, dacă membrul Adunării Naționale și-a exprimat consimțământul privitor la aceasta, în scris.

În materie legislativă, Adunarea Națională adoptă legi, hotărâri, declarații și mesaje cu o majoritate de cel puțin jumătate dintre membrii prezenți, cu excepția cazului când Constituția impune o majoritate calificată. Legile și hotărârile adoptate de Adunarea Națională sunt obligatorii pentru toate organele de stat, toate organizațiile și toți cetățenii.

Având în vedere structura unicamerală a Parlamentului bulgar, proiectele de lege sunt citite și votate de două ori, în cadrul unor ședințe diferite. În mod excepțional, Adunarea Națională poate decide organizarea ambelor citiri în timpul unei singure ședințe. Toate celelalte acte ale Adunării Naționale se adoptă după o singură citire. Ulterior, fiecare lege adoptată este promulgată și publicată în Monitorul Oficial în termen de 15 zile de la adoptare.

În capitolul IV sunt reglementate atribuțiile Președintelui Republicii. Președintele este șeful statului. Acesta întruchipează unitatea națiunii și reprezintă Statul în relațiile sale internaționale. Președintele este asistat în activitatea sa de un Vicepreședinte. Președintele este ales direct de cetățeni, pentru o perioadă de cinci ani. Poate fi ales Președinte oricare cetățean bulgar prin naștere, cu vârsta peste 40 de ani, care are dreptul de a fi ales în Adunarea Națională și care a locuit în țară în ultimii cinci ani dinaintea alegerilor.

Pentru a fi ales din primul tur, un candidat are nevoie de cel puțin jumătate din voturile valabil exprimate, cu condiția ca cel puțin jumătate dintre alegători să fi votat la alegeri. Dacă niciunul dintre candidați nu este ales în primul tur, se organizează un al doilea tur de vot, în termen de șapte zile, între primii doi candidați. Câștigătorul este candidatul care obține majoritatea voturilor. Alegerile prezidențiale sunt organizate cu cel mult trei luni înaintea și cu cel mult două luni după expirarea mandatului Președintelui în funcție.

Vicepreședintele este ales în același timp și pe același buletin de vot cu Președintele, în aceleași condiții și prin aceeași procedură ca acesta. Atât Președintele, cât și Vicepreședintele pot fi realeși doar pentru un singur mandat. Președintele și Vicepreședintele nu pot fi membri ai Adunării Naționale, nu se pot angaja în altă activitate de stat, publică sau economică și nici nu pot participa la conducerea vreunui partid politic.

Președintele este Comandantul Suprem al Forțelor Armate, numește și revocă Comandantul Forțelor Armate și acordă toate rangurile militare înalte, la cererea Consiliului de Miniștri. El prezidează Consiliul Consultativ pentru Securitate Națională și proclamă mobilizarea generală sau parțială la propunerea Consiliului de Miniștri, proclamă starea de război în cazul unui atac armat asupra Bulgariei sau oricând se impun acțiuni urgente, în baza unui angajament internațional, sau proclamă legea marțială ori altă stare de urgență atunci când Adunarea Națională nu este în sesiune și nu poate fi convocată. În acest caz, Adunarea Națională este convocată imediat pentru a aviza decizia.

În materie legislativă, Președintele are dreptul să ceară motivat reexaminarea de către Parlament a unui proiect de lege. În acest caz, pentru a fi adoptat, proiectul de lege are nevoie de votul a cel puțin jumătate din numărul total al membrilor Adunării Naționale. Ca urmare a noii adoptări a proiectului de lege de către Adunarea Națională, Președintele este obligat să îl promulge în șapte zile de la primirea acestuia.

În îndeplinirea atribuțiilor sale, Președintele emite decrete, apeluri și mesaje. Decretele Președintelui sunt contrasemnate de Prim-ministru sau de ministrul de resort. Unele decrete, precum cele pentru numirea unui guvern interimar, desemnarea unui candidat la funcția de Prim-ministru, dizolvarea Adunării Naționale sau promulgarea legilor, nu se contrasemnează.

Atât Președintele, cât și Vicepreședintele beneficiază de imunitate. Ei nu răspund pentru acțiunile comise în îndeplinirea îndatoririlor lor, cu excepția înaltei

trădări sau a încălcării Constituției. Punerea sub acuzare pentru înaltă trădare sau încălcarea Constituției se poate face la propunerea a cel puțin un sfert dintre membrii Adunării Naționale și este adoptată cu votul a cel puțin două treimi dintre membrii Adunării Naționale.

Punerea sub acuzare a Președintelui sau a Vicepreședintelui este judecată de Curtea Constituțională într-o lună de la propunere. Dacă Curtea Constituțională îl condamnă pe Președinte sau pe Vicepreședinte de înaltă trădare sau de încălcarea Constituției, prerogativele Președintelui sau ale Vicepreședintelui încetează.

În capitolul V este reglementată activitatea Consiliului de Miniștri. Acesta coordonează și conduce politica internă și externă a statului.

Consiliul de Miniștri este format din Prim-ministru, viceprim-miniștri și miniștri. Prim-ministrul conduce, coordonează și poartă răspunderea pentru politica generală a Guvernului. Acesta numește și revocă miniștrii.

Fiecare membru al Consiliului de Miniștri conduce un minister, cu excepția cazului în care Adunarea Națională decide altfel. Fiecare ministru răspunde pentru activitatea sa. În Consiliul de Miniștri poate fi numit oricare cetățean bulgar apt pentru a fi ales în Adunarea Națională.

Capitolul VI tratează sistemul judiciar, iar în capitolul VII sunt reglementate administrația locală și autonomia locală.

Ultimele trei capitole au în vedere modul de organizare și funcționare a Curții Constituționale, procedura revizuirii Constituției și stabilirea elementelor de identitate ale statului (stema, sigiliul, drapelul, imnul și capitala).

2. Raporturile dintre principalele autorități statale

În ceea ce privește formarea Guvernului, ca urmare a consultărilor cu grupurile parlamentare, Președintele Republicii desemnează un candidat pentru funcția de Prim-ministru, nominalizat de partidul care are cel mai mare număr de locuri în Adunarea Națională, în vederea formării Guvernului. Dacă acest candidat desemnat nu reușește formarea Guvernului în intervalul de șapte zile, Președintele încredințează această sarcină unei alte persoane, nominalizate de cel de-al doilea cel mai mare grup parlamentar. Dacă nici acesta nu reușește să formeze Guvernul în intervalul de șapte zile de la desemnare, Președintele încredințează această sarcină unei persoane nominalizate de unul dintre grupurile parlamentare mici.

Dacă persoana desemnată să formeze Guvernul reușește acest lucru în termenul de șapte zile de la desemnare, Președintele cere Adunării Naționale să aleagă Prim-ministrul desemnat. Dacă nu se ajunge la un acord privitor la formarea Guvernului, Președintele numește un guvern interimar, dizolvă Adunarea Națională și declanșează alegeri anticipate.

În ceea ce privește raportul dintre Parlament și puterea executivă, Consiliul de Miniștri informează Adunarea Națională cu privire la chestiunile referitoare la obligațiile Bulgariei rezultate din apartenența acesteia la Uniunea Europeană,

coordonează execuția bugetului de stat, organizează administrarea activelor statului și încheie, confirmă sau denunță tratate internaționale atunci când legea îl autorizează să procedeze astfel. Membrii Consiliului de Miniștri depun în fața Adunării Naționale un jurământ de credință.

Consiliul de Miniștri răspunde în fața Parlamentului și de asemenea își poate angaja răspunderea în fața acestuia. Consiliul de Miniștri poate cere votul de încredere al Adunării Naționale pentru politica sa generală, pentru o declarație sau un program ori pentru o anumită chestiune. O hotărâre se ia cu votul majorității membrilor prezenți ai Adunării Naționale. În cazul în care Consiliul de Miniștri nu primește votul de încredere solicitat, Prim-ministrul își depune demisia și Guvernul este demis în întregime.

În privința raportului dintre Președintele Republicii și Parlament, aceștia au în mod egal legitimitate populară. Adunarea Națională îl poate pune însă sub acuzarea de înaltă trădare sau încălcare a Constituției pe Președintele Republicii. Punerea sub acuzare se poate iniția de un număr de cel puțin un sfert dintre membrii Adunării Naționale și poate fi adoptată de cel puțin două treimi dintre membrii acesteia. Judecata aparține Curții Constituționale.

3. Puterea judecătorească

Constituția Bulgariei prevede că activitatea judiciară este exercitată de către Curtea Supremă de Casație, Curtea Supremă Administrativă, curțile de apel, tribunalele departamentale, cele militare și de arondisment. Prin lege, se pot crea tribunale speciale, dar nu pot fi înființate instanțe extraordinare.

Curtea Supremă de Casație supraveghează instanțele judecătorești cu privire la aplicarea corectă și echitabilă a legii de către toate instanțele, iar Curtea Supremă Administrativă supraveghează instanțele judecătorești cu privire la aplicarea corectă și echitabilă a legii în justiția administrativă. Curtea Supremă Administrativă are rolul de a decide asupra tuturor contestațiilor cu privire la legalitatea actelor Consiliului de Miniștri și ale miniștrilor și a oricăror alte acte prevăzute prin lege.

Structura parchetelor corespunde structurii instanțelor, iar Procurorul General supraveghează legalitatea și oferă îndrumare metodologică tuturor celorlalți procurori. Parchetul asigură respectarea legalității.

De asemenea, Constituția prevede independența autorității judecătorești, stabilind că judecătorii, procurorii și judecătorii de instrucție, în ceea ce privește îndeplinirea atribuțiilor lor, se supun numai legii.

Judecătorii, procurorii și judecătorii de instrucție sunt numiți, promovați, retrogradați, transferați și revocați din funcție de către Consiliul Judiciar Suprem. Orice hotărâre a Consiliului Judiciar Suprem de a numi, promova, retrograda, transfera sau revoca un judecător, un procuror sau un judecător de instrucție este adoptată prin vot secret.

Președintele Curții Supreme de Casație, Președintele Curții Supreme Administrative și Procurorul General sunt numiți și revocați de către Președintele

Republicii, la propunerea Consiliului Judiciar Suprem, pentru o perioadă de șapte ani, și nu pot deține un al doilea mandat.

După încheierea unui mandat de cinci ani în calitate de judecător, procuror sau judecător de instrucție și în baza atestării, urmate de o decizie a Consiliului Judiciar Suprem, judecătorii, procurorii și judecătorii de instrucție devin inamovibili.

Consiliul Judiciar Suprem este format din 25 de membri. Unsprezece membri ai Consiliului Judiciar Suprem sunt aleși de către Adunarea Națională, iar ceilalți unsprezece sunt aleși de organele sistemului judiciar. Președintele Curții Supreme de Casație, Președintele Curții Supreme Administrative și Procurorul General fac parte de drept din acest Consiliu.

Pot fi aleși în Consiliul Judiciar Suprem juriști cu o înaltă ținută profesională și integritate morală și care au cel puțin 15 ani de experiență. Mandatul membrilor Consiliului Judiciar Suprem este de cinci ani și nu poate fi reînnoit. Reuniunile Consiliului Judiciar Suprem sunt prezidate de Ministrul Justiției, care nu are drept de vot.

4. Administrația publică locală și organizarea administrativ-teritorială

Teritoriul Bulgariei se împarte în localități și regiuni. Localitatea este unitatea administrativ-teritorială la nivelul căreia se exercită autonomia locală. Granițele unei localități sunt stabilite printr-un referendum al populației. Localitatea are personalitate juridică.

Organismul prin care se exercită autonomia locală, din cadrul unei localități, este consiliul local, ales direct de către populație pentru un mandat de patru ani. Primarul reprezintă puterea executivă într-o localitate și este ales pentru un mandat de patru ani.

Regiunea este unitatea administrativ-teritorială pentru derularea politicii regionale, implementarea politicilor guvernamentale ale statului la nivel local și asigurarea armonizării intereselor naționale cu cele locale. Fiecare regiune este guvernată de un guvernator regional sprijinit de administrația regională. Guvernatorul regional este numit de Consiliul de Miniștri. Guvernatorul regional asigură implementarea politicii statului, protejarea intereselor naționale, a legii și a ordinii publice și exercită controlul administrativ.

5. Drepturile fundamentale

Întreg capitolul II al Constituției tratează drepturile și îndatoririle fundamentale ale cetățenilor (art. 25 – 61). Sunt instituite ca drepturi fundamentale o serie de drepturi precum: dreptul la viață, la integritate fizică și psihică, inviolabilitatea persoanei, dreptul la viață intimă, inviolabilitatea domiciliului, secretul corespondenței, libertatea de circulație, libertatea conștiinței și libertatea de gândire.

O prevedere importantă este cea referitoare la studierea și utilizarea limbii bulgare, ce reprezintă atât un drept, cât și o obligație a fiecărui cetățean bulgar.

Cetățenii a căror limbă maternă nu este limba bulgară au dreptul să studieze și să folosească propria limbă simultan cu studierea obligatorie a limbii bulgare, iar cazurile în care se folosește doar limba oficială sunt stabilite prin lege.

În materia drepturilor exclusiv politice, Constituția prevede că orice cetățean care a împlinit vârsta de 18 ani, cu excepția acelora care se află sub interdicție judecătorească sau care execută o pedeapsă cu închisoarea, are dreptul să aleagă autoritățile de stat și locale și să voteze la referendumuri.

Toate drepturile fundamentale sunt garantate de către Constituție, iar abuzul de drept este interzis, drepturile neputând fi exercitate împotriva drepturilor sau intereselor legitime ale altor persoane. Ca urmare a declarării stării de război, a instituirii legii marțiale sau a instituirii stării de urgență, exercitarea drepturilor individuale poate fi restrânsă temporar prin lege, cu excepția dreptului la viață, la integritate fizică și psihică, a dreptului la apărare și a prezumției de nevinovăție, a inviolabilității persoanei și a libertății de gândire și conștiință.

6. Raportul dintre dreptul național și dreptul Uniunii Europene

Constituția Bulgariei nu are un capitol special dedicat raportului dintre dreptul național și dreptul Uniunii Europene. Sunt menționate doar câteva reguli referitoare la participarea Bulgariei la construirea și dezvoltarea Uniunii Europene sau la conferirea unor atribuții Uniunii Europene. Atunci când statul decide încredințarea unor atribuții Uniunii Europene, Adunarea Națională trebuie să adopte o lege, iar această lege trebuie adoptată cu o majoritate de două treimi din totalul membrilor Parlamentului.

Tot în materia relațiilor dintre instituțiile naționale și cele ale Uniunii Europene, Constituția prevede că toate problemele referitoare la obligațiile Bulgariei rezultate din apartenența acesteia la Uniunea Europeană sunt aduse la cunoștința Adunării Naționale de către Consiliul de Miniștri.

7. Curtea Constituțională

Curtea Constituțională a Bulgariei este compusă din 12 judecători numiți pentru un mandat de nouă ani ce nu poate fi reînnoit. O treime dintre judecători sunt numiți de Președintele statului, o treime de către Adunarea Națională și o treime de adunarea judecătorilor de la Curtea Supremă de Casație și Curtea Supremă Administrativă. Structura Curții Constituționale este reînnoită la fiecare trei ani, printr-o ordine a rotației stabilită prin lege.

Judecătorii Curții Constituționale sunt juriști cu o înaltă ținută profesională și integritate morală și care au cel puțin 15 ani de experiență profesională. Președintele Curții se alege prin vot secret, pentru o perioadă de trei ani, de către judecătorii Curții.

Statutul de judecător al Curții Constituționale este incompatibil cu mandatul de reprezentare sau cu orice altă funcție publică sau privată, ori cu calitatea de membru al unui partid politic sau sindicat.

Pe întreg mandatul, un judecător al Curții Constituționale se bucură de aceeași imunitate conferită unui membru al Adunării Naționale. Numai Curtea Constituțională poate ridica imunitatea unui judecător sau stabili incapacitatea *de facto* a acestuia de a-și îndeplini atribuțiile, printr-un vot secret care necesită o majoritate de cel puțin două treimi din voturile tuturor judecătorilor.

Ca atribuții, Curtea Constituțională: **1.** oferă interpretări obligatorii ale Constituției; **2.** decide asupra constituționalității legilor și a altor acte adoptate de Adunarea Națională, precum și asupra constituționalității actelor Președintelui; **3.** decide asupra conflictelor de competență dintre Adunarea Națională, Președinte și Consiliul de Miniștri și dintre instituțiile prin care se exercită autonomia locală și puterea executivă a Guvernului; **4.** decide asupra compatibilității dintre Constituție și tratatele internaționale, înaintea ratificării acestora, și asupra compatibilității legilor interne cu normele de drept internațional universal recunoscute și cu tratatele internaționale la care Bulgaria este parte; **5.** decide asupra contestațiilor formulate împotriva constituționalității partidelor politice și asociațiilor; **6.** decide asupra contestațiilor formulate împotriva legalității alegerii Președintelui și Vicepreședintelui; **7.** decide asupra contestațiilor formulate împotriva legalității alegerii unui membru al Adunării Naționale; **8.** decide asupra punerii sub acuzare a Președintelui sau Vicepreședintelui de către Adunarea Națională.

Curtea Constituțională se pronunță numai la inițiativa a cel puțin o cincime dintre membrii Adunării Naționale, la inițiativa Președintelui, a Consiliului de Miniștri, a Curții Supreme de Casație, a Curții Supreme Administrative sau a Procurorului General.

De asemenea, Avocatul Poporului poate sesiza Curtea Constituțională cu solicitarea de a declara ca neconstituțională o lege care încalcă drepturile și libertățile omului.

În cazul în care Curtea Supremă de Casație sau Curtea Supremă Administrativă consideră că există o discrepanță între lege și Constituție, sesizează Curtea Constituțională și suspendă procesul.

Judecătorii Curții Constituționale iau hotărâri numai cu votul majorității membrilor Curții, iar hotărârile Curții sunt publicate în Monitorul Oficial, în termen de 15 zile de la data emiterii lor. O hotărâre intră în vigoare la trei zile de la publicarea acesteia. Orice act a cărui neconstituționalitate a fost constatată încetează să mai fie aplicat de la data la care hotărârea intră în vigoare.

Constituția Republicii Bulgaria[1]

Preambul

Noi, Membrii celei de-a Șaptea Mari Adunări Naționale, conduși de dorința de a exprima voința poporului bulgar, declarându-ne loialitatea față de valorile umane universale de libertate, pace, umanism, egalitate, justiție și toleranță;

considerând drepturile, demnitatea și siguranța persoanei drept cele mai înalte principii;

fiind conștienți de datoria noastră irevocabilă de a păstra integritatea națională și statală a Bulgariei,

proclamăm aici hotărârea noastră de a crea un stat democratic și social, guvernat de statul de drept, instituind prezenta Constituție

CAPITOLUL I
Principii fundamentale

Art. 1

1. Forma de guvernământ a Bulgariei este republica parlamentară.

2. Întreaga putere a statului provine de la popor. Poporul își exercită această putere direct și prin intermediul organelor înființate prin prezenta Constituție.

3. Nicio parte a poporului, niciun partid politic și nicio altă organizație, instituție de stat sau persoană nu poate uzurpa exprimarea suveranității populare.

Art. 2

1. Republica Bulgaria este un stat unitar cu autonomie locală. Nicio formațiune teritorială autonomă nu poate exista în cadrul statului.

2. Integritatea teritorială a Republicii Bulgaria este inviolabilă.

Art. 3

În Bulgaria, limba oficială este limba bulgară.

---

[1] Publicată în Monitorul Oficial nr. 56 din 13 iulie 1991 și modificată prin legile constituționale publicate în M. Of. nr. 85 din 26 septembrie 2003, M. Of. nr. 18 din 25 februarie 2005, M. Of. nr. 27 din 31 martie 2006, M. Of. nr. 78 din 26 septembrie 2006 și M. Of. nr. 12 din 6 februarie 2007.

BCU Cluj / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Art. 4

1. Republica Bulgaria este un stat guvernat de statul de drept. Republica Bulgaria este guvernată potrivit Constituției și legilor țării.

2. Republica Bulgaria garantează viața, demnitatea și drepturile persoanei și creează condițiile propice dezvoltării libere a persoanei și a societății civile.

3. Republica Bulgaria participă la construcția și dezvoltarea Uniunii Europene.

Art. 5

1. Constituția reprezintă legea supremă și nicio altă lege nu poate contraveni acesteia.

2. Prevederile Constituției sunt direct aplicabile.

3. Nicio persoană nu poate fi condamnată pentru o faptă care, la momentul săvârșirii acesteia, nu constituia infracțiune.

4. Tratatele internaționale ratificate în conformitate cu procedura constituțională, publicate și care au intrat în vigoare cu privire la Republica Bulgaria, fac parte din dreptul intern. Acestea au prioritate în fața oricărei dispoziții contrare din legile interne.

5. Toate legile se publică și intră în vigoare în termen de trei zile de la data publicării lor sau la o dată ulterioară prevăzută în textul acestora.

Art. 6

1. Toate ființele umane se nasc libere și egale în demnitate și drepturi.

2. Toți cetățenii[2] sunt egali în fața legii. Privilegiile sau restrângerea exercitării drepturilor pe motive de rasă, origine națională sau socială, identitate etnică, sex, religie, educație, opinie, apartenență politică, statut personal sau social ori avere sunt interzise.

Art. 7

Statul răspunde pentru pagubele cauzate de acte sau acțiuni ilegale comise de organele și de funcționarii săi.

Art. 8

Puterea statului se împarte în puterea legislativă, cea executivă și cea judecătorească.

Art. 9

1. Forțele armate garantează suveranitatea, securitatea și independența țării și apără integritatea teritorială a acesteia.

2. Activitatea forțelor armate este stabilită prin lege.

Art. 10

Toate alegerile și referendumurile naționale și locale sunt organizate pe baza sufragiului universal, egal și direct, exprimat prin vot secret.

[2] Termenul „cetățeni" se referă la toate persoanele cărora li se aplică prezenta Constituție.

Art. 11

1. În Republica Bulgaria, activitatea politică se bazează pe principiul pluralismului politic.

2. Niciun partid politic sau ideologie nu poate fi proclamat(ă) sau afirmat(ă) ca fiind un partid sau o ideologie a statului.

3. Toate partidele facilitează formarea și exprimarea voinței politice a cetățenilor. Procedura aplicabilă înființării și dizolvării partidelor politice și condițiile în care acestea își desfășoară activitatea sunt stabilite prin lege.

4. Nu se pot constitui partide politice bazate pe principii etnice, rasiale sau religioase și nici partide care încearcă preluarea puterii statului prin violență.

Art. 12

1. Asociațiile de cetățeni servesc la îndeplinirea și ocrotirea intereselor acestora.

2. Asociațiile, inclusiv sindicatele, nu pot urmări obiective politice și nici nu pot desfășura activități politice care aparțin exclusiv domeniului partidelor politice.

Art. 13

1. Practicarea oricărei religii este liberă.

2. Instituțiile religioase sunt separate de stat.

3. În Republica Bulgaria, creștinismul ortodox răsăritean este considerat religia tradițională.

4. Instituțiile și comunitățile religioase, precum și convingerile religioase nu pot fi utilizate în scopuri politice.

Art. 14

Familia, maternitatea și copiii se bucură de protecția statului și a societății.

Art. 15

Republica Bulgaria asigură protecția și reproducerea mediului, conservarea naturii vii, în întreaga ei varietate, și utilizarea rațională a resurselor naturale și de alt gen ale țării.

Art. 16

Munca este garantată și ocrotită de lege.

Art. 17

1. Dreptul la proprietate și moștenire este garantat și ocrotit de lege.

2. Proprietatea este privată și publică.

3. Proprietatea privată este inviolabilă.

4. Regimul bunurilor proprietate a statului și a municipalităților este stabilit prin lege.

5. Exproprierea forțată pentru cauză de utilitate publică se efectuează potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire și cu condiția ca această cauză de utilitate publică să nu poată fi satisfăcută în alt mod.

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Art. 18

1. Statul deține dreptul exclusiv de proprietate asupra resurselor subsolului, plajelor și arterelor de circulație naționale, precum și asupra apelor, pădurilor și parcurilor de importanță națională, dar și asupra rezervațiilor naturale și arheologice stabilite prin lege.

2. Statul exercită pe platforma continentală și în zona economică exclusivă maritimă drepturile suverane de a prospecta, dezvolta, utiliza, proteja și administra resursele biologice, minerale și energetice ale acestora.

3. Statul exercită drepturile suverane cu privire la spectrul de frecvențe radio și la pozițiile orbitale geostaționare alocate Republicii Bulgaria prin acordurile internaționale.

4. Legea stabilește monopolul de stat asupra transportului feroviar, rețelelor naționale de poștă și telecomunicații, utilizării energiei nucleare, fabricării produselor radioactive, a armamentului, explozibililor și a substanțelor puternic toxice.

5. Condițiile și procedura în conformitate cu care statul acordă concesiuni pentru bunurile publice și licențe pentru activitățile enumerate în cele două alineate anterioare sunt stabilite prin lege.

6. Statul utilizează și administrează toate bunurile sale în beneficiul cetățenilor și al societății.

Art. 19

1. Economia Republicii Bulgaria se bazează pe libera inițiativă economică.

2. Statul stabilește și garantează tuturor cetățenilor și persoanelor juridice condiții legale echitabile pentru a desfășura activități economice, prin prevenirea abuzului unei poziții de monopol și a concurenței neloiale și prin protejarea consumatorului.

3. Toate investițiile și activitățile economice desfășurate de cetățeni și de persoanele juridice beneficiază de protecția legii.

4. Legea stabilește condiții favorabile pentru înființarea cooperativelor și a altor forme de asociere a cetățenilor și persoanelor juridice, în vederea realizării prosperității economice și sociale.

Art. 20

Statul stabilește condițiile favorabile pentru dezvoltarea echilibrată a diferitelor regiuni ale țării și sprijină organele și activitățile din teritoriu prin politicile sale fiscale, de creditare și investiționale.

Art. 21

1. Solul, în calitate de bun național principal, beneficiază de protecție specială din partea statului și a societății.

2. Terenul arabil este folosit doar în scopuri agricole. Modificarea utilizării este permisă doar în situații excepționale, dacă s-a dovedit necesitatea acesteia, în condițiile și conform procedurii stabilite prin lege.

Art. 22

1. Cetățenii străini și persoanele juridice străine pot dobândi dreptul de proprietate privată asupra terenurilor în condițiile rezultate din aderarea Bulgariei la Uniunea Europeană sau în temeiul unui tratat internațional care a fost ratificat, publicat și care a intrat în vigoare cu privire la Republica Bulgaria, precum și prin moștenire legală.

2. Legea de ratificare a tratatului internațional prevăzut la alineatul 1 trebuie adoptată cu o majoritate de două treimi din membrii Parlamentului.

3. Regimul juridic al terenurilor este stabilit prin lege.

Art. 23

Statul stabilește condițiile favorabile dezvoltării libere a științei, educației și artelor și sprijină această dezvoltare. Statul organizează conservarea tuturor monumentelor naționale istorice și culturale.

Art. 24

1. Republica Bulgaria își conduce politica externă conform principiilor și normelor dreptului internațional.

2. Politica externă a Republicii Bulgaria are ca obiectiv principal securitatea națională și independența țării, bunăstarea, drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor bulgari, precum și promovarea unei ordini internaționale echitabile.

CAPITOLUL II
Drepturile și îndatoririle fundamentale ale cetățenilor

Art. 25

1. Este cetățean bulgar orice persoană născută din cel puțin un părinte care deține cetățenia bulgară sau persoana născută pe teritoriul Republicii Bulgaria, dacă aceasta nu are dreptul la o altă cetățenie, pe baza originii sale. Cetățenia bulgară poate fi dobândită și prin naturalizare.

2. Persoanele de origine bulgară dobândesc cetățenia bulgară printr-o procedură simplificată.

3. Niciunei persoane nu i se poate retrage cetățenia bulgară dacă a dobândit-o prin naștere.

4. Niciun cetățean bulgar nu poate fi predat unui alt stat sau unui tribunal internațional, în vederea efectuării urmăririi penale împotriva acestuia decât în baza unui tratat internațional ratificat, publicat și care produce efecte cu privire la Republica Bulgaria.

5. Republica Bulgaria acordă protecție cetățenilor bulgari aflați în afara frontierelor țării.

6. Condițiile și procedura pentru dobândirea, păstrarea sau pierderea cetățeniei bulgare sunt prevăzute prin lege.

Art. 26

1. Indiferent de locul în care se află, toți cetățenii Republicii Bulgaria au toate drepturile și îndatoririle care decurg din prezenta Constituție.

2. Cetățenii străini care locuiesc în mod legal în Republica Bulgaria au toate drepturile și obligațiile care decurg din prezenta Constituție, cu excepția acelor drepturi și îndatoriri rezervate exclusiv cetățenilor bulgari prin prezenta Constituție sau prin alte legi.

Art. 27

1. Cetățenii străini care locuiesc în mod legal în țară nu pot fi expulzați sau extrădați în alt stat împotriva voinței lor decât în conformitate cu prevederile și procedurile stabilite prin lege.

2. Republica Bulgaria acordă azil cetățenilor străini persecutați pentru opiniile sau activitatea lor, desfășurată în apărarea drepturilor și libertăților recunoscute internațional.

3. Condițiile și procedura pentru obținerea azilului sunt prevăzute prin lege.

Art. 28

Orice persoană are dreptul la viață. Orice tentativă de a aduce atingere vieții unei persoane este pedepsită ca infracțiune foarte gravă.

Art. 29

1. Nicio persoană nu va fi supusă torturii, tratamentului crud, inuman sau degradant ori asimilării forțate.

2. Nicio persoană nu va fi supusă experimentelor medicale, științifice sau de altă natură fără consimțământul liber al acesteia, exprimat în scris.

Art. 30

1. Toate persoanele au dreptul la libertate personală și inviolabilitate.

2. Nicio persoană nu poate fi reținută sau supusă controlului, percheziției sau oricărei alte încălcări a inviolabilității personale, cu excepția cazurilor și în modurile stabilite prin lege.

3. În cazuri urgente, prevăzute în mod expres de lege, autoritățile statului pot să rețină un cetățean, informând neîntârziat autoritățile judecătorești în acest sens. Autoritățile judecătorești decid asupra legalității reținerii în termen de 24 de ore.

4. Orice persoană are dreptul la un avocat din momentul reținerii sau din momentul acuzării.

5. Orice persoană are dreptul să își întâlnească avocatul într-un spațiu privat. Secretul discuțiilor lor este inviolabil.

Art. 31

1. Persoanele acuzate de săvârșirea unei infracțiuni trebuie trimise în judecată în termenul stabilit de lege.

2. Nicio persoană nu poate fi forțată să pledeze vinovată și nici nu poate fi condamnată doar pe baza mărturiei sale.

3. Persoana inculpată este considerată nevinovată până la stabilirea vinovăției sale prin hotărâre definitivă.

4. Restrângerile drepturilor persoanei inculpate sunt admise în măsura în care sunt necesare în vederea administrării justiției.

5. Persoanelor private de libertate li se asigură condiții favorabile exercitării drepturilor fundamentale care nu au fost restrânse în baza sentinței.

6. Pedeapsa cu închisoarea este executată doar în locurile stabilite prin lege.

7. Nu se poate stabili un termen de prescripție pentru urmărirea penală și executarea unei pedepse pentru crime împotriva păcii și umanității.

Art. 32

1. Viața privată a cetățenilor este inviolabilă. Orice persoană are dreptul la protecție împotriva intervenției ilegale în viața sa privată sau de familie și împotriva încălcării onoarei, demnității și reputației sale.

2. Nicio persoană nu poate fi urmărită, fotografiată, filmată, înregistrată sau supusă unei alte activități similare, fără cunoștința acesteia sau contrar dezacordului său expres, cu excepția cazurilor în care aceste acțiuni sunt permise de lege.

Art. 33

1. Locuința este inviolabilă. Nicio persoană nu poate intra sau rămâne în interiorul unei locuințe, fără acordul locatarului acesteia, cu excepția cazurilor prevăzute în mod expres de lege.

2. Intrarea sau șederea într-o locuință, fără acordul locatarului acesteia sau fără autorizația autorităților judiciare, este permisă doar în scopul prevenirii unei infracțiuni iminente sau a unei infracțiuni în derulare, în vederea capturării infractorului ori într-un caz de necesitate extremă.

Art. 34

1. Libertatea, precum și secretul corespondenței și al tuturor celorlalte mijloace de comunicare sunt inviolabile.

2. Excepțiile de la această prevedere sunt admise doar cu permisiunea autorităților judecătorești, în scopul descoperirii sau prevenirii unei infracțiuni grave.

Art. 35

1. Orice persoană este liberă să își aleagă reședința și are dreptul la libertatea de mișcare pe teritoriul țării și de a părăsi țara. Acest drept poate fi restrâns doar prin lege, pentru apărarea securității naționale, a sănătății publice și a drepturilor și libertăților altor cetățeni.

2. Toți cetățenii bulgari au dreptul să se întoarcă în țară.

Art. 36

1. Studierea și utilizarea limbii bulgare reprezintă un drept și o obligație a fiecărui cetățean bulgar.

2. Cetățenii a căror limbă maternă nu este limba bulgară au dreptul să studieze și să folosească propria limbă simultan cu studierea obligatorie a limbii bulgare.

3. Cazurile în care se folosește doar limba oficială sunt stabilite prin lege.

Art. 37

1. Libertatea de conștiință, libertatea de gândire și alegerea religiei și a opiniilor religioase sau ateiste sunt inviolabile. Statul sprijină menținerea toleranței și a respectului între credincioșii diverselor culte religioase și între credincioși și laici.

2. Libertatea de conștiință și a credințelor religioase nu poate fi îndreptată împotriva securității naționale, ordinii publice, sănătății publice și moralei sau împotriva drepturilor și libertăților altor persoane.

Art. 38

Este interzisă persecuția sau restrângerea exercitării drepturilor unor persoane din cauza opiniilor lor, precum și obligarea sau constrângerea acestora în vederea furnizării de informații despre opiniile lor sau ale altor persoane.

Art. 39

1. Orice persoană are dreptul să-și exprime opinia sau să o facă publică prin cuvinte, în mod scris sau oral, prin sunet sau imagine ori prin alte moduri.

2. Acest drept nu poate afecta drepturile și reputația altor persoane și nu poate fi folosit pentru incitarea la schimbarea forțată a ordinii constituționale, pentru comiterea unei infracțiuni sau pentru incitarea la ură ori violență.

Art. 40

1. Presa și celelalte mijloace de informare în masă sunt libere și nu pot fi supuse cenzurii.

2. Suspendarea apariției sau confiscarea unui material tipărit sau a unui mijloc de informare poate fi dispusă doar de autoritățile judecătorești, în cazul în care acestea încalcă morala publică, incită la schimbarea prin forță a ordinii constituționale, la comiterea unei infracțiuni sau la violență împotriva unei persoane. În cazul în care, în termen de 24 de ore, materialele nu sunt confiscate, ordinul de suspendare își încetează efectele.

Art. 41

1. Orice persoană are dreptul să caute, să obțină și să distribuie informații. Acest drept nu poate afecta drepturile și reputația altor persoane și nu poate fi folosit împotriva securității naționale, a ordinii, sănătății și moralei publice.

2. Orice persoană are dreptul să obțină informații de la organele și agențiile statului cu privire la problemele care prezintă un interes legitim pentru aceasta, care nu constituie secret de stat sau oficial și care nu aduc atingere drepturilor altor persoane.

Art. 42

1. Orice cetățean care a împlinit vârsta de 18 ani, cu excepția acelora care se află sub interdicție judecătorească sau care execută o pedeapsă cu închisoarea, are dreptul să aleagă autoritățile de stat și locale și să voteze la referendumuri.

2. Organizarea și procedura pentru desfășurarea alegerilor și a referendumurilor sunt stabilite prin lege.

3. Alegerile pentru membrii Parlamentului European și participarea cetățenilor Uniunii Europene la alegerile pentru autoritățile locale sunt reglementate prin lege.

Art. 43

1. Toți cetățenii au dreptul să se întrunească în mod pașnic și fără arme în vederea organizării de mitinguri și demonstrații.

2. Procedura pentru organizarea și desfășurarea mitingurilor și a demonstrațiilor este stabilită prin lege.

3. Nu este necesară informarea autorităților municipale în cazul mitingurilor organizate în spații închise.

Art. 44

1. Toți cetățenii sunt liberi să se asocieze.

2. Activitatea unei organizații nu trebuie să contravină suveranității și integrității naționale a țării sau unității națiunii și nici să incite la ură rasială, națională, etnică sau religioasă ori să încalce drepturile și libertățile cetățenilor; nicio organizație nu poate înființa structuri clandestine sau paramilitare ori să încerce să își atingă obiectivele prin violență.

3. Legea stabilește organizațiile care au obligația să se înregistreze, procedura pentru desființarea acestora și raporturile lor cu statul.

Art. 45

Toți cetățenii au dreptul să depună plângeri, propuneri și petiții la autoritățile de stat.

Art. 46

1. Căsătoria reprezintă uniunea liberă între un bărbat și o femeie. Doar căsătoria civilă este obligatorie.

2. Soții au drepturi și obligații egale în cadrul căsătoriei și familiei.

3. Forma căsătoriei, condițiile și procedura pentru încheierea și desfacerea acesteia, precum și toate raporturile private și materiale dintre soți sunt stabilite prin lege.

Art. 47

1. Creșterea și educarea copiilor, până când aceștia împlinesc vârsta legală, reprezintă un drept și o obligație a părinților și sunt sprijinite de stat.

2. Statul acordă o protecție specială mamelor și le garantează concediu prenatal și postnatal, îngrijire obstetrică gratuită, condiții de muncă mai ușoare și alte tipuri de asistență socială.

3. Copiii născuți în afara căsătoriei se bucură de drepturi egale cu cele ale copiilor născuți din căsătorie.

4. Copiii abandonați se bucură de protecția statului și a societății.

5. Condițiile și procedura pentru restrângerea sau suspendarea drepturilor părintești sunt prevăzute prin lege.

Art. 48

1. Cetățenii au dreptul la muncă. Statul asigură condițiile pentru exercitarea acestui drept.

2. Statul creează condiții favorabile pentru exercitarea dreptului la muncă de către persoanele cu handicap fizic sau mental.

3. Toate persoanele au dreptul să își aleagă profesia și locul de muncă.

4. Nicio persoană nu poate fi obligată să efectueze muncă forțată.

5. Lucrătorii și angajații au dreptul la condiții de muncă sănătoase și nepericuloase, la salariul minim garantat și la remunerație pentru munca prestată efectiv, dar și dreptul la odihnă și concediu, conform condițiilor și procedurilor stabilite prin lege.

Art. 49

1. Lucrătorii și angajații sunt liberi să se asocieze în sindicate și alianțe pentru apărarea intereselor lor legate de muncă și de securitatea socială.

2. Angajatorii sunt liberi să se asocieze în vederea apărării intereselor lor economice.

Art. 50

Lucrătorii și angajații au dreptul la grevă în vederea apărării intereselor lor colective economice și sociale. Acest drept poate fi exercitat conform condițiilor și procedurilor stabilite prin lege.

Art. 51

1. Cetățenii au dreptul la securitate socială și la asistență socială.

2. Statul oferă securitate socială persoanelor aflate în șomaj temporar, conform condițiilor și procedurilor stabilite prin lege.

3. Persoanele în vârstă, fără rude și incapabile să se întrețină singure, precum și persoanele invalide și cele vulnerabile din punct de vedere social beneficiază de protecție specială din partea statului și a societății.

BCU "LUCIAN BLAGA" CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Art. 52

1. Cetățenii au dreptul la asigurare medicală, care le garantează îngrijire medicală accesibilă, și îngrijire medicală gratuită, conform condițiilor și procedurilor stabilite prin lege.

2. Îngrijirea medicală este finanțată de la bugetul de stat, de către angajatori, prin intermediul sistemelor de asigurări de sănătate private și colective și din alte surse, în conformitate cu condițiile și procedurile stabilite prin lege.

3. Statul protejează sănătatea tuturor cetățenilor și promovează dezvoltarea sporturilor și a turismului.

4. Nicio persoană nu poate fi supusă unui tratament medical sau unor măsuri sanitare forțate, cu excepția cazurilor prevăzute prin lege.

5. Statul exercită controlul asupra tuturor unităților medicale și asupra producției și comerțului cu produse farmaceutice, cu substanțe biologic active și cu echipamente medicale.

Art. 53

1. Toate persoanele au dreptul la educație.

2. Învățământul este obligatoriu până la vârsta de 16 ani.

3. Învățământul primar și secundar în școlile de stat și municipale este gratuit. În cazurile prevăzute prin lege, învățământul superior este gratuit.

4. Instituțiile de învățământ superior se bucură de autonomie universitară.

5. Cetățenii și organizațiile pot să înființeze școli, în conformitate cu condițiile și procedurile stabilite prin lege. Învățământul oferit de acestea trebuie să respecte cerințele statului.

6. Statul promovează educația prin înființarea și finanțarea școlilor, prin susținerea elevilor și studenților capabili și prin acordarea oportunităților pentru formare și recalificare profesională. Statul exercită controlul asupra tuturor tipurilor și nivelurilor de școlarizare.

Art. 54

1. Toate persoanele au dreptul de a avea acces la valorile culturale umane naționale și universale și de a-și dezvolta propria cultură, conform identității lor etnice, care este recunoscută și garantată prin lege.

2. Creativitatea artistică, științifică și tehnologică este recunoscută și garantată prin lege.

3. Statul protejează drepturile inventatorilor, drepturile de autor și drepturile conexe.

Art. 55

Toate persoanele au dreptul la un mediu sănătos și favorabil, corespunzător standardelor și normelor stabilite. Toate persoanele trebuie să protejeze mediul.

Art. 56

Orice persoană are dreptul la asistență juridică atunci când drepturile sau interesele sale legitime au fost încălcate sau afectate. Aceasta are dreptul să fie însoțită de un avocat în cazul în care se prezintă în fața unei instituții a statului.

Art. 57

1. Drepturile civile fundamentale sunt irevocabile.

2. Abuzul de drept este interzis și aceste drepturi nu pot fi exercitate împotriva drepturilor sau intereselor legitime ale altor persoane.

3. Ca urmare a declarării stării de război, a instituirii legii marțiale sau a instituirii stării de urgență, exercitarea drepturilor civile individuale poate fi restrânsă temporar prin lege, cu excepția drepturilor prevăzute de articolul 28, articolul 29, articolul 31, alineatele 1, 2 și 3, articolul 32, alineatul 1 și articolul 37.

Art. 58

1. Toți cetățenii trebuie să respecte și să aplice Constituția și legile. Aceștia trebuie să respecte drepturile și interesele legitime ale altor persoane.

2. Îndeplinirea obligațiilor prevăzute de Constituție și legi nu poate fi refuzată pe motive religioase sau din cauza altor convingeri.

Art. 59

1. Apărarea țării reprezintă o datorie și o problemă de onoare pentru toți cetățenii bulgari. Înalta trădare și trădarea țării sunt considerate infracțiuni extrem de grave și sunt pedepsite cu toată severitatea legii.

2. Pregătirea cetățenilor pentru apărarea țării este stabilită prin lege.

Art. 60

1. Cetățenii plătesc impozite și taxe stabilite prin lege, proporțional cu venitul și averea lor.

2. Orice scutire de impozit sau suprataxă este stabilită prin lege.

Art. 61

Cetățenii au obligația să sprijine statul și societatea în cazul unui dezastru natural sau de altă natură, în condițiile și în maniera stabilite prin lege.

CAPITOLUL III
Adunarea Națională

Art. 62

1. Adunarea Națională este investită cu autoritate legislativă și exercită controlul parlamentar.

2. Adunarea Națională beneficiază de un buget propriu.

Art. 63

Adunarea Națională este formată din 240 de membri.

Art. 64

1. Adunarea Națională este aleasă pentru un mandat de patru ani.

2. În caz de război, ostilități armate sau altă stare de urgență care are loc în timpul sau după expirarea mandatului Adunării Naționale, mandatul acesteia va fi prelungit până la încetarea împrejurărilor respective.

3. Alegerile pentru noua Adunare Națională sunt organizate în termen de două luni de la expirarea mandatului adunării precedente.

Art. 65

1. Poate fi ales în Adunarea Națională orice cetățean bulgar care nu deține o altă cetățenie, care a împlinit vârsta de 21 ani, care nu se află sub interdicție judecătorească și care nu execută o pedeapsă cu închisoarea.

2. Candidatul pentru un loc în Adunarea Națională, care deține o funcție publică, își suspendă exercitarea acesteia după momentul înregistrării candidaturii sale.

Art. 66

Legitimitatea alegerilor poate fi contestată la Curtea Constituțională conform unei proceduri stabilite prin lege.

Art. 67

1. Membrii Adunării Naționale reprezintă nu doar circumscripțiile lor, ci întreaga națiune. Orice mandat imperativ este nul.

2. Membrii Adunării Naționale acționează pe baza Constituției și a legilor și în conformitate cu conștiința și convingerile lor.

Art. 68

1. Membrii Adunării Naționale nu pot exercita o altă funcție publică și nu pot desfășura o activitate incompatibilă, potrivit legii, cu calitatea de membru al Adunării Naționale.

2. În cazul în care un membru al Adunării Naționale este ales ministru, calitatea de membru al Adunării Naționale este suspendată pe perioada în care membrul respectiv îndeplinește mandatul de ministru. Pe perioada respectivă, acesta va fi înlocuit în Adunarea Națională conform procedurii prevăzute de lege.

Art. 69

Membrii Adunării Naționale nu răspund penal pentru opiniile sau voturile lor exprimate în Adunarea Națională.

BG

BOUCHER CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Art. 70

1. Membrii Adunării Naționale pot fi reținuți sau urmăriți penal doar în cazul comiterii unei infracțiuni, cu încuviințarea Adunării Naționale sau a Președintelui Adunării Naționale, în cazul în care Adunarea Națională nu se află în sesiune. În caz de flagrant delict, încuviințarea nu este necesară; Adunarea Națională sau Președintele Adunării Naționale, în cazul în care Adunarea Națională nu se află în sesiune, este informată neîntârziat.

2. Încuviințarea începerii urmăririi penale nu este necesară, dacă membrul Adunării Naționale și-a exprimat consimțământul referitor la aceasta, în scris.

Art. 71

Adunarea Națională stabilește retribuția membrilor săi.

Art. 72

1. Mandatul unui membru încetează înainte de termen, în cazurile următoare:
   1. depunerea demisiei în fața Adunării Naționale;
   2. la data rămânerii definitive a unei hotărâri judecătorești prin care s-a aplicat pedeapsa cu închisoarea pentru o infracțiune comisă cu intenție sau dacă executarea pedepsei cu închisoarea nu a fost suspendată;
   3. constatarea ineligibilității sau a incompatibilității;
   4. deces.

2. În cazurile menționate la punctele 1 și 2, Adunarea Națională adoptă o hotărâre; în cazurile menționate la punctul 3, Curtea Constituțională adoptă o decizie.

Art. 73

Adunarea Națională este organizată și funcționează conform Constituției și regulamentului său de ordine interioară.

Art. 74

Adunarea Națională este un organ care funcționează permanent. Aceasta își stabilește perioadele de vacanță.

Art. 75

Adunarea Națională nou-aleasă este convocată în prima ședință de către Președintele Republicii în termen de o lună de la alegerea acesteia. Dacă Președintele nu o convoacă, aceasta este convocată de o cincime din membrii Adunării Naționale.

Art. 76

1. Prima ședință a Adunării Naționale este deschisă de cel mai în vârstă membru prezent.

2. În cadrul primei ședințe, membrii depun următorul jurământ: „Jur, în numele Republicii Bulgaria, să respect Constituția și legile țării și, în toate acțiunile mele, să urmăresc interesele poporului. Am jurat".

BCU ALEXANDRU IOAN CUZA UNIVERSITY LIBRARY

3. Adunarea Națională își alege Președintele și vicepreședinții în cadrul aceleiași sesiuni.

Art. 77

1. Președintele Adunării Naționale:
   1. reprezintă Adunarea Națională;
   2. propune ordinea de zi a fiecărei sesiuni;
   3. deschide, prezidează și închide sesiunile Adunării Naționale și menține ordinea în cadrul lucrărilor;
   4. atestă, prin semnătura sa, conținutul actelor adoptate de Adunarea Națională;
   5. publică toate hotărârile, declarațiile și mesajele adoptate de Adunarea Națională;
   6. organizează contactele internaționale ale Adunării Naționale.
2. Vicepreședinții Adunării Naționale îl ajută pe Președinte și desfășoară activitățile delegate de acesta.

Art. 78

Adunarea Națională este convocată, în sesiune, de către Președintele acesteia:
1. la inițiativa sa;
2. la cererea unei cincimi din membrii acesteia;
3. la cererea Președintelui Republicii;
4. la cererea Consiliului de Miniștri.

Art. 79

1. Adunarea Națională își constituie comisiile permanente și ad-hoc din rândul membrilor săi.
2. Comisiile permanente contribuie la lucrările Adunării Naționale și exercită controlul parlamentar în numele acesteia.
3. Comisiile ad-hoc sunt alese pentru a conduce anchetele și investigațiile.

Art. 80

Toți funcționarii sau cetățenii citați de către o comisie parlamentară sunt obligați să depună mărturie și să prezinte toate documentele solicitate.

Art. 81

1. Adunarea Națională își deschide sesiunile și adoptă hotărâri doar în prezența a mai mult de jumătate din membrii săi.
2. Adunarea Națională adoptă legi și alte acte cu votul majorității membrilor prezenți, cu excepția cazului în care Constituția prevede o majoritate calificată.
3. Votul este personal și deschis, cu excepția cazului în care Constituția prevede sau Adunarea Națională decide că votul este secret.

BCU CLUJ CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Art. 82

Ședințele Adunării Naționale sunt publice. Adunarea Națională poate decide, în mod excepțional, desfășurarea unor ședințe secrete.

Art. 83

1. Miniștrii pot participa la ședințele Adunării Naționale și ale comisiilor parlamentare. Acestora li se acordă prioritate în ceea ce privește adresarea către membrii Adunării.

2. Adunarea Națională și comisiile parlamentare pot solicita miniștrilor să participe la ședințele lor și să răspundă la întrebări.

Art. 84

Adunarea Națională:

1. adoptă, modifică, completează și abrogă legi;
2. adoptă bugetul de stat și raportul privind bugetul;
3. stabilește impozitele și fixează cuantumul acestora;
4. stabilește data alegerilor pentru Președintele Republicii;
5. adoptă hotărârea referitoare la desfășurarea unui referendum național;
6. numește și revocă din funcție Prim-ministrul și, la propunerea acestuia, membrii Consiliului de Miniștri; efectuează modificări ale Guvernului, la propunerea Prim-ministrului;
7. înființează, transformă și desființează ministere la propunerea Prim-ministrului;
8. numește și revocă din funcție guvernatorul Băncii Naționale a Bulgariei și conducătorii altor instituții prevăzute de lege;
9. aprobă acordurile de împrumut ale statului;
10. decide cu privire la declararea războiului și încheierea păcii;
11. aprobă desfășurarea și utilizarea forțelor armate bulgare în afara granițelor țării și desfășurarea trupelor străine pe teritoriul țării sau traversarea teritoriului de către acestea;
12. la cererea Președintelui sau a Consiliului de Miniștri, introduce legea marțială sau starea de urgență pe întreg teritoriul țării sau doar într-o parte a acestuia;
13. acordă amnistie;
14. instituie ordine și medalii;
15. stabilește sărbătorile legale;
16. organizează o audiere și primește rapoartele anuale ale Curții Supreme de Casație, ale Curții Supreme Administrative și ale Procurorului General, depuse de Consiliul Juridic Suprem, cu privire la aplicarea legii și activitatea instanțelor judecătorești, a parchetului și a organelor de anchetă;

BCU IASI - BIBLIOTECA UNIVERSITARA LIBRARY

17. organizează o audiere și adoptă rapoarte cu privire la activitatea organelor numite, total sau parțial, de Adunarea Națională, în cazurile prevăzute de lege.

Art. 85

1. Adunarea Națională ratifică sau denunță prin lege tratatele internaționale care:
   1. sunt de natură politică sau militară;
   2. se referă la participarea Republicii Bulgaria la organizațiile internaționale;
   3. prevăd modificări ale granițelor Republicii Bulgaria;
   4. conțin obligații financiare pentru trezorerie;
   5. prevăd participarea statului la arbitraje internaționale sau la proceduri judiciare;
   6. se referă la drepturile fundamentale ale omului;
   7. afectează acțiunea legii sau necesită o nouă legislație pentru a fi puse în aplicare;
   8. prevăd în mod expres ratificarea;
   9. conferă Uniunii Europene atribuții care decurg din prezenta Constituție.

2. Legea de ratificare a tratatului internațional prevăzut la alineatul 1, punctul 9 se adoptă cu o majoritate de două treimi din numărul total al membrilor Parlamentului.

3. Tratatele ratificate de Adunarea Națională pot fi modificate sau denunțate doar conform procedurii prevăzute de acestea sau conform normelor de drept internațional, universal recunoscute.

4. Încheierea unui tratat internațional, care impune revizuirea Constituției, este precedată de adoptarea respectivei propuneri de revizuire a Constituției.

Art. 86

1. Adunarea Națională adoptă legi, hotărâri, declarații și mesaje.

2. Legile și hotărârile adoptate de Adunarea Națională sunt obligatorii pentru toate organele de stat, toate organizațiile și toți cetățenii.

Art. 87

1. Dreptul la inițiativă legislativă aparține membrilor Adunării Naționale și Consiliului de Miniștri.

2. Proiectul de lege referitor la bugetul de stat este întocmit și prezentat Adunării Naționale de către Consiliul de Miniștri.

Art. 88

1. Proiectele de lege sunt examinate și votate în două lecturi, care se desfășoară în cadrul unor ședințe diferite. În mod excepțional, Adunarea Națională poate dispune ca ambele runde de vot să fie organizate în cadrul aceleași ședințe.

2. Celelalte acte ale Adunării Naționale sunt adoptate într-o singură rundă de vot.

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

3. Toate actele adoptate se publică în Monitorul Oficial în termen de 15 zile de la data adoptării.

Art. 89

1. O moțiune de cenzură împotriva Consiliului de Miniștri poate fi inițiată de cel puțin o cincime dintre membrii Adunării Naționale. Moțiunea de cenzură se adoptă cu votul majorității membrilor Adunării Naționale.

2. Dacă Adunarea Națională adoptă o moțiune de cenzură împotriva Prim-ministrului sau a Consiliului de Miniștri, Prim-ministrul depune demisia guvernului său.

3. Dacă Adunarea Națională respinge moțiunea de cenzură împotriva Consiliului de Miniștri, o altă moțiune de cenzură, bazată pe aceleași motive, nu mai poate fi depusă în următoarele șase luni.

Art. 90

1. Membrii Adunării Naționale pot adresa întrebări și interpelări Consiliului de Miniștri și miniștrilor în mod individual, iar aceștia sunt obligați să răspundă.

2. În baza propunerii formulate de minimum o cincime dintre membrii Adunării Naționale, interpelarea se supune dezbaterii și votului.

Art. 91

1. Adunarea Națională înființează Biroul Național de Audit care supraveghează execuția bugetului.

2. Organizarea, atribuțiile și procedurile în baza cărora funcționează Biroul Național de Audit sunt stabilite prin lege.

Art. 91a

1. Adunarea Națională alege Avocatul Poporului, care apără drepturile și libertățile cetățenilor.

2. Atribuțiile și activitățile Avocatului Poporului sunt reglementate prin lege.

CAPITOLUL IV
Președintele Republicii

Art. 92

1. Președintele este șeful statului. Acesta întruchipează unitatea națiunii și reprezintă statul în relațiile sale internaționale.

2. Președintele este ajutat la îndeplinirea atribuțiilor sale de către un Vicepreședinte.

Art. 93

1. Președintele este ales direct de către cetățeni, pentru o perioadă de cinci ani, conform procedurii prevăzute de lege.

2. Poate fi ales Președinte oricare cetățean bulgar prin naștere, care a împlinit vârsta de 40 de ani și are dreptul de a fi ales în Adunarea Națională și care a locuit în țară în ultimii cinci ani dinaintea alegerilor.

3. Un candidat este declarat ales cu cel puțin jumătate din voturile valabil exprimate, cu condiția ca minimum jumătate dintre alegătorii cu drept de vot să fi votat la alegeri.

4. Dacă niciunul dintre candidații la președinție nu este declarat ales, se organizează un al doilea tur de scrutin în termen de șapte zile, între primii doi candidați. Candidatul care obține majoritatea voturilor este declarat câștigător.

5. Alegerile prezidențiale sunt organizate, cel mai devreme, cu trei luni înainte și, cel mai târziu, cu două luni înainte de expirarea mandatului Președintelui în funcție.

6. Curtea Constituțională hotărăște asupra oricărei contestații care are ca obiect legalitatea alegerilor prezidențiale, în cel mult o lună de la alegeri.

Art. 94

Vicepreședintele este ales în același timp și pe același buletin de vot cu Președintele, în aceleași condiții și conform aceleiași proceduri.

Art. 95

1. Președintele și Vicepreședintele pot fi realeși doar pentru încă un singur mandat.

2. Președintele și Vicepreședintele nu pot deține calitatea de membru al Adunării Naționale, nu pot desfășura altă activitate de stat, publică sau privată, și nu pot exercita o funcție de conducere în cadrul unui partid politic.

Art. 96

Președintele și Vicepreședintele depun în fața Adunării Naționale jurământul prevăzut de articolul 76, alineatul 2.

Art. 97

1. Mandatul Președintelui sau al Vicepreședintelui încetează înainte de termen, în cazurile următoare:

1. depunerea demisiei în fața Curții Constituționale;
2. incapacitate permanentă *de facto* de a-și îndeplini îndatoririle din cauza unei boli grave;
3. conform art. 103;
4. deces.

2. În cazurile menționate la punctele 1 și 2, prerogativele Președintelui sau ale Vicepreședintelui sunt suspendate în urma constatării de către Curtea Constituțională a existenței situațiilor respective;

BCU CLUJ CENTRALA UNIVERSITARA LIBRARY

3. În cazurile menționate la alineatul 1, Vicepreședintele exercită atribuțiile Președintelui până la expirarea mandatului.

4. Dacă Vicepreședintele nu poate exercita atribuțiile Președintelui, acestea sunt preluate de Președintele Adunării Naționale, până la alegerea unui nou Președinte și Vicepreședinte. În acest caz, alegerile pentru Președinte și Vicepreședinte sunt organizate în termen de două luni.

Art. 98

Președintele Republicii:

1. stabilește data alegerilor pentru Adunarea Națională și pentru autoritățile prin care se realizează autonomia locală și stabilește data referendumurilor naționale, în baza unei hotărâri a Adunării Naționale;
2. se adresează națiunii și Adunării Naționale;
3. încheie tratate internaționale în cazurile prevăzute de lege;
4. promulgă legile;
5. la propunerea Consiliului de Miniștri, stabilește granițele unităților administrativ-teritoriale și reședințele acestora;
6. la propunerea Consiliului de Miniștri, numește și revocă șefii misiunilor diplomatice și permanente ale Republicii Bulgaria din cadrul organizațiilor internaționale și primește scrisorile de acreditare și scrisorile de rechemare ale reprezentanților diplomatici străini în această țară;
7. numește și eliberează din funcție alți funcționari publici stabiliți prin lege;
8. acordă ordine și medalii;
9. acordă, restabilește, aprobă renunțarea la cetățenie și retrage cetățenia bulgară;
10. acordă azil;
11. exercită dreptul de grațiere;
12. anulează datoriile nerecuperabile ale statului;
13. denumește obiective și comunități de importanță națională;
14. informează Adunarea Națională cu privire la problemele principale din cadrul prerogativelor sale.

Art. 99

1. În urma consultărilor cu grupurile parlamentare, Președintele desemnează candidatul la funcția de Prim-ministru în persoana celui nominalizat de partidul care deține cel mai mare număr de locuri în Adunarea Națională, în vederea formării Guvernului.

2. Dacă acest candidat desemnat nu formează Guvernul în termen de șapte zile, Președintele încredințează această sarcină unui alt candidat, nominalizat de al doilea cel mai mare grup parlamentar.

3. Dacă nici acest candidat desemnat nu formează Guvernul în termenul prevăzut la alineatul precedent, Președintele încredințează această sarcină unui candidat la funcția de Prim-ministru, nominalizat de unul dintre grupurile parlamentare mici.

4. În cazul în care consultările se încheie cu succes, Președintele cere Adunării Naționale să numească Prim-ministrul desemnat.

5. Dacă nu se ajunge la un acord privitor la formarea guvernului, Președintele numește un Guvern interimar, dizolvă Adunarea Națională și programează noi alegeri în termenul prevăzut de articolul 64, alineatul 3. Decretul Președintelui cu privire la dizolvarea Adunării Naționale prevede și data noilor alegeri generale.

6. Procedura pentru formarea Guvernului prevăzută la alineatele anterioare se aplică și în cazurile prevăzute de articolul 111, alineatul 1.

7. În cazurile prevăzute la alineatele 5 și 6, Președintele nu poate dizolva Adunarea Națională pe durata ultimelor trei luni ale mandatului său. Dacă Parlamentul nu formează Guvernul în intervalul stabilit, Președintele numește un guvern interimar.

Art. 100

1. Președintele este Comandantul Suprem al Forțelor Armate ale Republicii Bulgaria.

2. Președintele numește și revocă din funcție Comandantul Forțelor Armate și acordă toate rangurile militare înalte, la propunerea Consiliului de Miniștri.

3. Președintele prezidează Consiliul Consultativ pentru Securitate Națională al cărui statut este stabilit prin lege.

4. Președintele declară mobilizarea generală sau parțială la propunerea Consiliului de Miniștri, în conformitate cu legea.

5. Președintele declară starea de război în cazul unui atac armat asupra Bulgariei sau oricând se impun acțiuni urgente, în baza unui angajament internațional, sau instituie legea marțială ori altă stare de urgență atunci când Adunarea Națională nu este în sesiune și nu poate fi convocată. În acest caz, Adunarea Națională este convocată imediat pentru a aviza decizia.

Art. 101

1. În termenul prevăzut de articolul 88, alineatul 3, Președintele poate retrimite motivat spre reexaminare Adunării Naționale un proiect de lege, pentru dezbateri ulterioare, care nu pot fi refuzate.

2. Acest proiect de lege se adoptă cu votul majorității membrilor Adunării Naționale.

3. După noua adoptare a proiectului de lege de către Adunarea Națională, Președintele îl promulgă în termen de șapte zile de la primirea acestuia.

Art. 102

1. În baza prerogativelor cu care este învestit, Președintele emite decrete, apeluri și mesaje.

2. Decretele Președintelui sunt contrasemnate de Prim-ministru sau de ministrul de resort.

3. Nu se contrasemnează decretele referitoare la:

1. numirea unui guvern interimar;
2. numirea unui candidat la funcția de Prim-ministru;
3. dizolvarea Adunării Naționale;
4. retrimiterea unui proiect de lege la Adunarea Națională pentru dezbateri ulterioare;
5. organizarea și modul de funcționare a serviciilor Președinției și numirea personalului acestora;
6. programarea unor alegeri sau a unui referendum;
7. promulgarea legilor.

Art. 103

1. Președintele și Vicepreședintele nu răspund pentru acțiunile întreprinse cu ocazia îndeplinirii îndatoririlor lor, cu excepția înaltei trădări sau a încălcării Constituției.

2. Propunerea de punere sub acuzare poate fi inițiată de cel puțin un sfert din membrii Adunării Naționale și este adoptată cu votul a mai mult de două treimi din membri.

3. Competența de judecată a cererii de punerea sub acuzare a Președintelui sau a Vicepreședintelui aparține Curții Constituționale, care se pronunță în termen de o lună de la data depunerii cererii de punere sub acuzare. În cazul în care Curtea Constituțională constată că Președintele sau Vicepreședintele a săvârșit un act de înaltă trădare sau a încălcat Constituția, prerogativele Președintelui sau ale Vicepreședintelui sunt suspendate.

4. Președintele sau Vicepreședintele nu poate fi reținut sau urmărit penal.

Art. 104

Președintele este liber să delege Vicepreședintelui prerogativele prevăzute de articolul 98, punctele 7, 9, 10 și 11.

CAPITOLUL V
Consiliul de Miniștri

Art. 105

1. Consiliul de Miniștri coordonează și conduce politica internă și externă a statului conform Constituției și legilor.

2. Consiliul de Miniștri asigură ordinea publică și securitatea națională și exercită coordonarea generală a administrației statului și a forțelor armate.

3. Consiliul de Miniștri informează Adunarea Națională cu privire la aspectele referitoare la obligațiile Republicii Bulgaria care decurg din calitatea de membru al Uniunii Europene.

4. Atunci când participă la elaborarea și adoptarea deciziilor la nivelul Uniunii Europene, Consiliul de Miniștri informează în prealabil Adunarea Națională și descrie detaliat acțiunile sale.

Art. 106

Consiliul de Miniștri coordonează execuția bugetului de stat; organizează administrarea activelor statului; încheie, aprobă sau denunță tratate internaționale în cazurile prevăzute de lege.

Art. 107

Consiliul de Miniștri anulează actele ilegale sau inoportune emise de un ministru.

Art. 108

1. Consiliul de Miniștri este format din Prim-ministru, viceprim-miniștri și miniștri.

2. Prim-ministrul conduce, coordonează și răspunde pentru politica generală a Guvernului. Prim-ministrul numește și revocă miniștrii adjuncți.

3. Fiecare membru al Consiliului de Miniștri conduce un minister, cu excepția cazului în care Adunarea Națională decide altfel. Fiecare ministru răspunde pentru activitatea sa.

Art. 109

Membrii Consiliului de Miniștri depun în fața Adunării Naționale jurământul prevăzut la articolul 76, alineatul 2.

Art. 110

Cetățenii bulgari care au dreptul de a fi aleși în Adunarea Națională pot fi numiți și membri ai Consiliului de Miniștri.

Art. 111

1. Mandatul Consiliului de Miniștri încetează în următoarele situații:
   1. când a fost adoptată o moțiune de cenzură împotriva Consiliului de Miniștri sau a Prim-ministrului;
   2. prin demisia Consiliului de Miniștri sau a Prim-ministrului;
   3. prin decesul Prim-ministrului.

2. Consiliul de Miniștri își depune demisia în fața Adunării Naționale nou-alese.

3. În cazurile de mai sus, Consiliul de Miniștri continuă să își îndeplinească atribuțiile până la alegerea unui nou Consiliu de Miniștri.

BCU IAȘI CENTRALA UNIVERSITARĂ LIBRARY

Art. 112

1. Consiliul de Miniștri poate cere votul de încredere al Adunării Naționale asupra politicii sale generale, asupra declarației program sau asupra unei anumite probleme. Hotărârea se adoptă cu votul majorității membrilor prezenți ai Adunării Naționale.

2. În cazul în care Consiliul de Miniștri nu primește votul de încredere solicitat, Prim-ministrul depune demisia Guvernului său.

Art. 113

1. Membrii Consiliului de Miniștri nu pot exercita o funcție și nu pot desfășura o activitate incompatibilă cu calitatea de membru al Adunării Naționale.

2. Adunarea Națională poate stabili orice altă funcție sau activitate pe care un membru al Consiliului de Miniștri nu o poate exercita sau desfășura.

Art. 114

Consiliul de Miniștri adoptă decrete, ordonanțe și hotărâri în temeiul legilor și în vederea aplicării acestora. Prin decret, Consiliul de Miniștri elaborează norme și reglementări.

Art. 115

Miniștrii adoptă norme, regulamente, instrucțiuni și ordine.

Art. 116

1. Angajații statului îndeplinesc voința și interesele națiunii. În exercitarea atribuțiilor lor, aceștia se supun doar legii și sunt neutri din punct de vedere politic.

2. Condițiile pentru numirea și revocarea angajaților statului și condițiile în care aceștia pot face parte din partide politice și sindicate și să exercite dreptul la grevă sunt stabilite prin lege.

CAPITOLUL VI
Puterea judecătorească

Art. 117

1. Puterea judecătorească protejează drepturile și interesele legitime ale tuturor cetățenilor, persoanelor juridice și statului.

2. Puterea judecătorească este independentă. În exercitarea atribuțiilor lor, judecătorii, jurații, procurorii și judecătorii de instrucție se supun doar legii.

3. Puterea judecătorească are un buget propriu.

Art. 118

Puterea judecătorească se exercită în numele poporului.

Art. 119

1. Justiția se realizează prin Curtea Supremă de Casație, Curtea Supremă Administrativă, curțile de apel, instanțele regionale, curțile marțiale și instanțele districtuale.

2. Instanțele specializate pot fi înființate prin lege.

3. Este interzisă înființarea de instanțe extraordinare.

Art. 120

1. Instanțele judecătorești controlează legalitatea actelor și acțiunilor organelor administrative.

2. Cetățenii și persoanele juridice pot contesta orice act administrativ care îi prejudiciază, cu excepția celor prevăzute în mod expres de lege.

Art. 121

1. Instanțele judecătorești asigură echitatea și șanse egale tuturor părților la un proces, astfel încât acestea să își poată susține cauza.

2. Procedurile judiciare asigură stabilirea adevărului.

3. Ședințele de judecată sunt publice, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

4. Hotărârile judecătorești se motivează.

Art. 122

1. Cetățenii și persoanele juridice au dreptul la apărare în toate etapele procesului.

2. Procedura prin care se exercită dreptul la apărare este stabilită prin lege.

Art. 123

Juraților participă la proces în cazurile stabilite prin lege.

Art. 124

Curtea Supremă de Casație exercită controlul judiciar suprem cu privire la aplicarea corectă și uniformă a legii de către toate instanțele judecătorești.

Art. 125

1. Curtea Supremă Administrativă exercită controlul judiciar suprem cu privire la aplicarea corectă și uniformă a legii de către toate instanțele de contencios administrativ.

2. Curtea Supremă Administrativă se pronunță asupra tuturor contestațiilor cu privire la legalitatea actelor Consiliului de Miniștri, ale miniștrilor și oricăror alte acte prevăzute de lege.

Art. 126

1. Structura parchetului corespunde structurii instanțelor judecătorești.

2. Procurorul General supraveghează respectarea legii și oferă îndrumare metodologică tuturor celorlalți procurori.

Art. 127

Parchetul asigură respectarea legalității:

1. prin coordonarea anchetelor și supravegherea legalității acestora;
2. prin efectuarea anchetelor;
3. prin formularea de acuzații la adresa persoanelor suspectate de săvârșirea unor infracțiuni și prin susținerea acuzațiilor în cazurile supuse urmăririi penale;
4. prin supravegherea executării pedepselor și a altor măsuri coercitive;
5. acționând în vederea anulării actelor ilegale;
6. prin participarea la procesele civile și administrative, în cazurile prevăzute de lege.

Art. 128

Judecătorii de instrucție fac parte din sistemul judiciar. Aceștia conduc anchetele penale, în cazurile prevăzute de lege.

Art. 129

1. Judecătorii, procurorii și judecătorii de instrucție sunt numiți, promovați, retrogradați, transferați și eliberați din funcție de către Consiliul Judiciar Suprem.

2. Președintele Curții Supreme de Casație, Președintele Curții Supreme Administrative și Procurorul General sunt numiți și eliberați din funcție de Președintele Republicii, la propunerea Consiliului Judiciar Suprem, pentru un mandat de șapte ani, care nu poate fi reînnoit. Președintele nu poate respinge numirea sau eliberarea din funcție decât o singură dată.

3. După o vechime de cinci ani ca judecător, procuror sau judecător de instrucție și în baza unui examen, urmat de o decizie a Consiliului Judiciar Suprem, judecătorii, procurorii și judecătorii de instrucție devin inamovibili. Judecătorii, procurorii și judecătorii de instrucție, inclusiv persoanele menționate la alineatul 2, sunt eliberați din funcție în următoarele cazuri:

1. la împlinirea vârstei de 65 ani;
2. ca urmare a demisiei;
3. la data rămânerii definitive a unei hotărâri judecătorești prin care li se aplică pedeapsa cu închisoarea pentru o infracțiune comisă cu intenție;
4. ca urmare a incapacității *de facto* permanentă de a-și îndeplini atribuțiile pentru o perioadă mai mare de un an;
5. ca urmare a încălcării grave sau a neglijării sistematice a atribuțiilor oficiale, precum și în cazul acțiunilor care subminează prestigiul sistemului judiciar.

4. În cazurile prevăzute la alineatul 3, punctul 5, președintele Curții Supreme de Casație, Președintele Curții Supreme Administrative și Procurorul General sunt eliberați din funcție de către Președintele Republicii sau la propunerea unei pătrimi din membrii Adunării Naționale, adoptată cu o majoritate de două treimi din membrii Adunării Naționale. Președintele nu poate respinge eliberarea

din funcție decât o singură dată. (text declarat neconstituțional prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 7/2006 – M. Of. 78/2006)

5. În cazurile de eliberare din funcție prevăzute la alineatul 3, punctele 2 și 4, persoana care a devenit inamovibilă poate fi reintegrată în urma numirii ulterioare în funcția de judecător, procuror sau judecător de instrucție.

6. Șefii instanțelor judecătorești și ai parchetelor, cu excepția celor prevăzuți la alineatul 2, sunt numiți pentru un mandat de 5 ani, care poate fi reînnoit.

Art. 130

1. Consiliul Judiciar Suprem este format din 25 de membri. Președintele Curții Supreme de Casație, Președintele Curții Supreme Administrative și Procurorul General participă de drept la ședințele acestuia.

2. Juriștii practicanți cu o înaltă reputație profesională și morală și cu experiență profesională de cel puțin 15 ani pot fi aleși în Consiliul Judiciar Suprem, pe lângă membrii de drept ai acestuia.

3. Unsprezece membri ai Consiliului Judiciar Suprem sunt aleși de Adunarea Națională, iar ceilalți unsprezece sunt aleși de organele sistemului judiciar.

4. Mandatul membrilor aleși ai Consiliului Judiciar Suprem este de cinci ani. Aceștia nu pot fi realeși pentru un mandat succesiv.

5. Ședințele Consiliului Judiciar Suprem sunt prezidate de Ministrul Justiției, care nu are drept de vot.

6. Consiliul Judiciar Suprem:

1. numește, promovează, transferă și eliberează din funcție judecătorii, procurorii și judecătorii de instrucție;
2. aplică sancțiunile disciplinare „retrogradare" și „eliberare din funcție" judecătorilor, procurorilor și judecătorilor de instrucție;
3. organizează cursuri de calificare a judecătorilor, procurorilor și judecătorilor de instrucție;
4. adoptă proiectul de buget al sistemului judiciar;
5. stabilește domeniul și structura rapoartelor anuale prevăzute de articolul 84, punctul 16.

7. Consiliul Judiciar Suprem organizează o dezbatere și adoptă rapoartele anuale ale Curții Supreme de Casație, ale Curții Supreme Administrative și ale Procurorului General cu privire la aplicarea legii și activitatea instanțelor judecătorești, a parchetului și a organelor de anchetă și le depune la Adunarea Națională.

8. Mandatul unui membru ales în Consiliul Judiciar Suprem expiră în următoarele cazuri:

1. prin demisie;
2. ca urmare a unei hotărâri judecătorești definitive cu privire la o infracțiune comisă;

3. în cazul incapacității permanente de facto de a-și îndeplini atribuțiile pentru o perioadă mai mare de un an;
4. prin eliberare din funcție pe motive disciplinare sau interzicerea dreptului de a exercita profesia sau activitatea juridică.

9. În cazul încetării mandatului unui membru ales al Consiliului Judiciar Suprem, se alege un nou membru din același contingent, pe restul de mandat, care exercită funcția până la expirarea mandatului.

Art. 130a

Ministrul Justiției:

1. propune proiectul de buget al sistemului judiciar și îl depune la Consiliul Judiciar Suprem pentru analiză;
2. administrează bunurile sistemului judiciar;
3. face propuneri pentru numirea, promovarea, retrogradarea, transferul și eliberarea din funcție a judecătorilor, procurorilor și anchetatorilor;
4. participă la organizarea cursurilor de formare pentru judecători, procurori și anchetatori.

Art. 131

Deciziile Consiliului Judiciar Suprem cu privire la numirea, promovarea, retrogradarea, transferul sau eliberarea din funcție a judecătorilor, procurorilor sau a judecătorilor de instrucție, precum și propunerile prevăzute de articolul 129, alineatul 2 sunt adoptate prin vot secret.

Art. 132

În exercițiul funcțiilor lor jurisdicționale, judecătorii, procurorii și judecătorii de instrucție nu răspund civil sau penal pentru acțiunile lor sau pentru actele emise de ei, cu excepția cazului în care actul săvârșit constituie o infracțiune comisă cu intenție.

Art. 132a

1. În cadrul Consiliului Judiciar Suprem se înființează un Inspectorat alcătuit dintr-un inspector-șef și zece inspectori.

2. Inspectorul-șef este ales de Adunarea Națională cu o majoritate de două treimi din membri, pentru un mandat de cinci ani.

3. Inspectorii sunt aleși de Adunarea Națională pentru un mandat de patru ani, conform procedurii prevăzute la alineatul 2.

4. Inspectorul-șef și inspectorii pot fi realeși, dar nu pentru două mandate succesive.

5. Bugetul Inspectoratului este adoptat de Adunarea Națională în cadrul bugetului sistemului judiciar.

6. Inspectoratul verifică activitatea organelor judiciare, fără a aduce atingere independenței judecătorilor, a juraților, a procurorilor și a judecătorilor de

instrucție pe parcursul exercitării atribuțiilor lor. Inspectorul-șef și inspectorii sunt independenți și se supun doar legii în exercitarea atribuțiilor lor.

7. Inspectoratul acționează din oficiu, la inițiativa cetățenilor, a persoanelor juridice sau a organelor de stat, inclusiv la inițiativa judecătorilor, procurorilor și a judecătorilor de instrucție.

8. Inspectoratul depune la Consiliul Judiciar Suprem un raport anual asupra activității sale.

9. Inspectoratul trimite observații, propuneri și rapoarte altor organe ale statului, inclusiv organelor judiciare competente. Inspectoratul comunică informații publice cu privire la activitatea sa.

10. Condițiile și procedura aplicabile alegerii și eliberării din funcție a inspectorului-șef și a inspectorilor, precum și organizarea și atribuțiile Inspectoratului sunt stabilite prin lege.

BG

Art. 133

Organizarea și activitatea Consiliului Judiciar Suprem, a instanțelor judecătorești, a parchetului și a judecătorilor de instrucție, statutul judecătorilor, procurorilor și al judecătorilor de instrucție, condițiile și procedura pentru numirea și eliberarea din funcție a judecătorilor, a juraților, a procurorilor și a judecătorilor de instrucție, precum și materializarea răspunderii lor sunt stabilite prin lege.

Art. 134

1. Baroul este liber, independent și autonom. Acesta sprijină cetățenii și persoanele juridice în apărarea drepturilor și intereselor lor legitime.

2. Organizarea și modul de funcționare al baroului sunt stabilite prin lege.

CAPITOLUL VII
Autonomia locală și administrația locală

Art. 135

1. Teritoriul Republicii Bulgaria se împarte în localități și regiuni. Împărțirea administrativ-teritorială și prerogativele capitalei și ale altor orașe mari sunt stabilite prin lege.

2. Celelalte unități administrativ-teritoriale și organe prin care se realizează autonomia locală sunt stabilite prin lege.

Art. 136

1. Localitatea este unitatea administrativ-teritorială la nivelul căreia se realizează autonomia locală. Cetățenii participă la guvernarea localității atât prin intermediul organelor alese prin care se realizează autonomia locală, precum și direct, prin referendum sau adunarea generală a populației.

BCU CENTRU UNIVERSITAR LIBRARY

2. Granițele unei localități sunt stabilite prin referendum al populației.

3. Localitatea este persoană juridică.

Art. 137

1. Localitățile pot să se asocieze în vederea soluționării problemelor comune.

2. Legea stabilește condițiile favorabile asocierii localităților.

Art. 138

Consiliul local este organul prin care se realizează autonomia locală în cadrul unei localități. Acesta este ales direct de către populație pentru un mandat de patru ani, conform unei proceduri prevăzute de lege.

Art. 139

1. Primarul reprezintă puterea executivă în cadrul localității. Acesta este ales de către populație sau de către consiliul local, pentru un mandat de patru ani, conform procedurii prevăzute de lege.

2. În activitatea sa, primarul se supune legii, actelor consiliului local și deciziilor populației.

Art. 140

Localitatea are bunuri proprietate locală, care sunt folosite în interesul comunității teritoriale.

Art. 141

1. Localitatea are propriul buget.

2. Sursele permanente de venit ale localității sunt stabilite prin lege.

3. Consiliul local stabilește cuantumul impozitelor locale în condițiile, conform procedurii și în cadrul stabilit prin lege.

4. Consiliul local stabilește cuantumul taxelor locale conform procedurii prevăzute de lege.

5. Statul asigură funcționarea normală a localităților prin alocări bugetare și prin alte mijloace.

Art. 142

Regiunea este unitatea administrativ-teritorială care pune în aplicare politica regională, implementează guvernanța statului la nivel local și asigură armonizarea intereselor naționale cu cele locale.

Art. 143

1. Fiecare regiune este guvernată de un guvernator regional sprijinit de administrația regională.

2. Guvernatorul regional este numit de Consiliul de Miniștri.

3. Guvernatorul regional asigură punerea în aplicare a politicii statului, protejarea intereselor naționale, a legii și a ordinii publice și exercită controlul administrativ.

BCU CLUJ CONTENT - UNIVERSITY LIBRARY

Art. 144

Organele centrale ale statului şi subdiviziunile lor teritoriale exercită controlul asupra legalităţii actelor organelor prin care se realizează autonomia locală doar în cazurile prevăzute de lege.

Art. 145

Consiliul local poate să conteste în justiţie orice act prin care i se încalcă drepturile.

Art. 146

Organizarea şi modul de funcţionare al organelor prin care se realizează autonomia locală şi administraţia locală sunt stabilite prin lege.

CAPITOLUL VIII
Curtea Constituţională

Art. 147

1. Curtea Constituţională este formată din 12 judecători, dintre care o treime sunt aleşi de Adunarea Naţională, o treime sunt numiţi de Preşedinte şi o treime sunt aleşi de adunarea comună a judecătorilor Curţii Supreme de Casaţie şi ai Curţii Supreme Administrative.

2. Judecătorii Curţii Constituţionale sunt aleşi sau numiţi pentru o perioadă de nouă ani şi nu pot fi aleşi sau numiţi pentru un alt mandat. Curtea Constituţională se reînnoieşte la fiecare trei ani din fiecare contingent, ordinea rotaţiei fiind stabilită prin lege.

3. Judecătorii Curţii Constituţionale sunt juriști cu o înaltă reputaţie profesională şi morală şi experienţă profesională de cel puţin 15 ani.

4. Judecătorii Curţii Constituţionale aleg, prin vot secret, preşedintele acesteia, pentru o perioadă de trei ani.

5. Calitatea de judecător al Curţii Constituţionale este incompatibilă cu mandatul reprezentativ sau cu oricare altă funcţie de stat sau publică sau cu calitatea de membru al unui partid politic sau al unui sindicat ori cu practicarea unei profesii liberale, comerciale sau a altei profesii remunerate.

6. Un judecător al Curţii Constituţionale se bucură de aceeaşi imunitate conferită membrilor Adunării Naţionale.

Art. 148

1. Mandatul unui judecător al Curţii Constituţionale se încheie în următoarele cazuri:

1. la expirarea mandatului;
2. prin depunerea demisiei în faţa Curţii Constituţionale;

3. de la data rămânerii definitive a unei hotărâri judecătorești care aplică pedeapsa cu închisoarea pentru o infracțiune comisă cu intenție;
4. prin incapacitatea *de facto* permanentă de a îndeplini atribuțiile pentru o perioadă mai mare de un an;
5. în cazul intervenirii unei incompatibilități cu o funcție sau activitate prevăzută de articolul 147, alineatul 5;
6. prin deces.

2. Curtea Constituțională ridică imunitatea judecătorilor sau constată incapacitatea *de facto* a acestora de a-și îndeplini atribuțiile, prin vot secret, cu o majoritate de cel puțin două treimi din voturile tuturor judecătorilor.

3. În termen de o lună de la încheierea mandatului unui judecător al Curții Constituționale, un alt judecător, din același contingent, este numit sau ales.

Art. 149

1. Curtea Constituțională:
   1. oferă interpretări obligatorii ale textelor Constituției;
   2. se pronunță asupra constituționalității legilor și a altor acte adoptate de Adunarea Națională, precum și asupra constituționalității actelor Președintelui;
   3. soluționează conflictele de competență între Adunarea Națională, Președinte și Consiliul de Miniștri și între organele prin care se realizează autonomia locală și organele executive centrale ale Guvernului;
   4. se pronunță asupra constituționalității tratatelor internaționale încheiate de Republica Bulgaria, înaintea ratificării acestora și asupra compatibilității legilor interne cu normele de drept internațional universal recunoscute și cu tratatele internaționale la care Bulgaria este parte;
   5. hotărăște asupra contestațiilor care au ca obiect constituționalitatea partidelor politice și a asociațiilor;
   6. hotărăște asupra contestațiilor care au ca obiect legalitatea alegerii Președintelui și a Vicepreședintelui;
   7. hotărăște asupra contestațiilor care au ca obiect legalitatea alegerii unui membru al Adunării Naționale;
   8. se pronunță asupra cererii de punere sub acuzare formulate de Adunarea Națională împotriva Președintelui sau a Vicepreședintelui.
2. Atribuțiile Curții Constituționale nu pot fi retrase sau suspendate prin lege.

Art. 150

1. Curtea Constituțională se pronunță la sesizarea a cel puțin o cincime din numărul total al membrilor Adunării Naționale, la sesizarea Președintelui Republicii, a Consiliului de Miniștri, a Curții Supreme de Casație, a Curții Supreme Administrative sau a Procurorului General. Consiliile municipale pot sesiza Curtea Constituțională cu privire la conflictele de competență prevăzute de alineatul 1, punctul 3 din articolul precedent.

2. În cazul în care constată o neconcordanță între dispozițiile unei legi și Constituție, Curtea Supremă de Casație sau Curtea Supremă Administrativă suspendă judecarea cauzei și sesizează Curtea Constituțională.

3. Avocatul Poporului poate cere Curții Constituționale să se pronunțe asupra neconstituționalității unei legi care încalcă drepturile și libertățile omului.

Art. 151

1. Deciziile Curții Constituționale se adoptă cu votul majorității judecătorilor Curții.

2. Deciziile Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial în termen de 15 zile de la data pronunțării lor. Deciziile intră în vigoare în termen de trei zile de la data publicării. Actele declarate neconstituționale încetează să își mai producă efectele de la data intrării în vigoare a deciziei.

3. Dispozițiile unei legi, care nu au fost declarate neconstituționale, rămân în vigoare.

Art. 152

Organizarea și modul de funcționare a Curții Constituționale sunt stabilite prin lege.

CAPITOLUL IX
Revizuirea Constituției și adoptarea unei noi Constituții

Art. 153

Adunarea Națională poate modifica toate prevederile Constituției, cu excepția acelora ce țin de prerogativele Marii Adunări Naționale.

Art. 154

1. Revizuirea Constituției poate fi inițiată de un sfert din membrii Adunării Naționale și de Președinte.

2. Proiectul de revizuire este dezbătut de către Adunarea Națională nu mai devreme de o lună și nu mai târziu de trei luni de la data depunerii acestuia.

Art. 155

1. Propunerea de revizuire a Constituției se adoptă cu o majoritate de trei sferturi din voturile tuturor membrilor Adunării Naționale, în cadrul a trei scrutine organizate în trei zile diferite.

2. Un proiect de revizuire care a obținut mai puțin de trei sferturi, dar mai mult de două treimi din voturile tuturor membrilor poate fi redepus spre dezbatere și adoptare după cel puțin două luni, dar în cel mult cinci luni. La această

nouă lectură, proiectul se adoptă cu o majoritate de două treimi din voturile tuturor membrilor.

Art. 156

Legea de revizuire a Constituției se semnează și se publică în Monitorul Oficial de către Președintele Marii Adunări Naționale în termen de șapte zile de la adoptarea acesteia.

Art. 157

Marea Adunare Națională este formată din 400 de membri aleși conform legii electorale în vigoare.

Art. 158

Marea Adunare Națională:

1. adoptă noua Constituție;
2. hotărăște asupra modificărilor teritoriale ale Republicii Bulgaria și ratifică tratatele internaționale care prevăd aceste modificări;
3. hotărăște asupra tuturor modificărilor cu privire la forma structurii statului sau cu privire la forma de guvernare;
4. hotărăște asupra revizuirii articolului 5, alineatele 2 și 4, și articolului 57, alineatele 1 și 3, din această Constituție;
5. hotărăște asupra revizuirii capitolului IX din Constituție.

Art. 159

1. Revizuirea dispozițiilor constituționale prevăzute la articolul precedent poate fi inițiată doar de Președinte sau de cel puțin jumătate din membrii Marii Adunări Naționale.

2. Proiectul unei noi constituții sau proiectul de revizuire a Constituției în vigoare și proiectele de lege referitoare la modificarea teritoriului țării, conform articolului 158, sunt dezbătute de Adunarea Națională nu mai devreme de două luni și nu mai târziu de cinci luni de la data depunerii acestora.

Art. 160

1. Hotărârea Adunării Naționale, care stabilește alegeri pentru Marea Adunare Națională, se adoptă cu o majoritate de două treimi din voturile tuturor membrilor.

2. Președintele stabilește alegerile pentru Marea Adunare Națională în termen de trei luni de la data adoptării hotărârii Adunării Naționale.

3. Mandatul Adunării Naționale se încheie odată cu organizarea alegerilor pentru Marea Adunare Națională.

BCU "ALEXANDRU IOAN CUZA" UNIVERSITY LIBRARY

Art. 161

Marea Adunare Națională adoptă proiectele de legi cu o majoritate de două treimi din voturile tuturor membrilor, în cadrul a trei scrutine organizate în trei zile diferite.

Art. 162

1. Marea Adunare Națională hotărăște doar asupra proiectelor de revizuire a Constituției pentru care a fost aleasă.

2. În caz de urgență, Marea Adunare Națională îndeplinește atribuțiile Adunării Naționale.

3. Prerogativele Marii Adunări Naționale încetează după ce aceasta a decis asupra tuturor chestiunilor pentru care a fost aleasă. În acest caz, Președintele stabilește alegerile conform procedurii prevăzute de lege.

Art. 163

Actele Marii Adunări Naționale sunt semnate și publicate în Monitorul Oficial de către Președintele Adunării, în termen de șapte zile de la adoptarea acestora.

CAPITOLUL X
Stema, sigiliul, drapelul, imnul, capitala

Art. 164

Stema Republicii Bulgaria reprezintă un leu de aur încoronat, pe un fond roșu închis, în formă de scut.

Art. 165

Sigiliul statului ilustrează stema Republicii Bulgaria.

Art. 166

Drapelul Republicii Bulgaria este tricolor; culorile sunt așezate orizontal, în ordinea următoare, începând de sus: alb, verde și roșu.

Art. 167

Regulile pentru aplicarea sigiliului statului și pentru înălțarea drapelului național sunt stabilite prin lege.

Art. 168

Imnul național al Republicii Bulgaria este cântecul „Mila Rodino".

Art. 169

Capitala Republicii Bulgaria este orașul Sofia.

BCU "ION CREANGĂ" CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

DISPOZIȚII TRANZITORII ȘI FINALE

§ 1

1. Marea Adunare Națională se autodizolvă după adoptarea Constituției.

2. Până la alegerea unei noi Adunări Naționale, Marea Adunare Națională continuă să funcționeze ca Adunare Națională. În cadrul acestui mandat, aceasta adoptă proiecte de lege pentru alegerea noii Adunări Naționale, a Președintelui, a organelor prin care se realizează autonomia locală și alte proiecte de lege. Curtea Constituțională și Consiliul Judiciar Suprem sunt înființate în cadrul aceluiași mandat.

3. Membrii Adunării Naționale, Președintele, Vicepreședintele și membrii Consiliului de Miniștri depun jurământul prevăzut de această Constituție în cadrul primei ședințe a Adunării Naționale, constituită ca urmare a intrării în vigoare a acestei Constituții.

§ 2

Până la alegerea Curții Supreme de Casație și a Curții Supreme Administrative, prerogativele acestora, conform articolului 130, alineatul 3, și articolului 147, alineatul 1 din Constituție, sunt exercitate de Curtea Supremă a Republicii Bulgaria.

§ 3

1. Prevederile legilor existente se aplică în măsura în care nu contravin Constituției.

2. În termen de un an de la data intrării în vigoare a prezentei Constituții, Adunarea Națională abrogă acele prevederi ale legilor existente care nu au fost abrogate în virtutea aplicării directe a Constituției, în conformitate cu articolul 5, alineatul 2.

3. Legile prevăzute în mod expres de prezenta Constituție sunt adoptate de către Adunarea Națională în termen de trei ani.

§ 4

Organizarea sistemului judiciar prevăzută de Constituție intră în vigoare prin adoptarea noilor legi-cadru, în termenul prevăzut la alineatul 2 al § 3.

§ 5

Judecătorii, procurorii și judecătorii de instrucție devin inamovibili, dacă, în termen de trei luni de la înființarea sa, Consiliul Judiciar Suprem nu decide că aceștia nu posedă atributele profesionale necesare.

§ 6

Până la adoptarea noii legislații referitoare la Televiziunea națională bulgară, Radioul național bulgar și Agenția de presă bulgară, Adunarea Națională exercită prerogativele acordate Marii Adunări Naționale cu privire la aceste instituții naționale.

§ 7

1. Alegerile pentru Adunarea Națională și pentru organele prin care se realizează autonomia locală se organizează în termen de trei luni de la autodizolvarea Marii Adunări Naționale. Data alegerilor este stabilită de Președintele Republicii, conform prerogativelor sale prevăzute de articolul 98, punctul 1 din Constituție.

2. Alegerile pentru Președinte și Vicepreședinte se organizează în termen de trei luni de la alegerile pentru Adunarea Națională.

3. Până la alegerea noului Președinte și a noului Vicepreședinte, atribuțiile acestora, prevăzute de prezenta Constituție, sunt îndeplinite de Președintele Adunării Naționale (pentru Președintele Republicii) și Vicepreședintele Adunării Naționale (pentru Vicepreședintele Republicii).

§ 8

Până la formarea unui nou guvern, Guvernul continuă să își îndeplinească atribuțiile conform prezentei Constituții.

§ 9

Prezenta Constituție intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial de către Președintele Marii Adunări Naționale și înlocuiește Constituția Republicii Bulgaria adoptată la 18 mai 1971 (Publicată în Monitorul Oficial nr. 39/1971; modificată prin legile publicate în M. Of. nr. 6/1990, M. Of. nr. 29/1990, M. Of. nr. 87/1990, M. Of. nr. 94/1990 și M. Of. nr. 98/1990).

DISPOZIȚII TRANZITORII ȘI FINALE
(aduse prin Legea constituțională publicată în M. Of. nr. 85 din 26 septembrie 2003)

§ 4

1. În termen de trei luni de la data intrării în vigoare a Legii de revizuire a Constituției Republicii Bulgaria, Adunarea Națională adoptă legile referitoare la punerea în aplicare a acestor modificări și completări.

2. În termen de trei luni de la data intrării în vigoare a § 1, punctul 3, Consiliul Judiciar Suprem numește șefii instanțelor judecătorești și ai parchetelor.

§ 5

Șefii instanțelor judecătorești și ai parchetelor care, până la data intrării în vigoare a prezentei legi, au ocupat funcția administrativă respectivă pentru o perioadă mai mare de 5 ani, pot fi numiți în aceeași funcție doar pentru încă un mandat.

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

§ 6

Judecătorii, procurorii și judecătorii de instrucție care, la data intrării în vigoare a prezentei legi, nu au încheiat un mandat de 3 ani în funcția respectivă, devin inamovibili, în conformitate cu § 1, punctul 1, din prezenta lege.

§ 7

§ 1, punctul 3, intră în vigoare la 1 ianuarie 2004.

DISPOZIȚIE FINALĂ
(adusă prin Legea constituțională publicată în M. Of. nr. 18 din 25 februarie 2005)

§ 7

§ 2 intră în vigoare la data intrării în vigoare a Tratatului referitor la Aderarea Republicii Bulgaria la Uniunea Europeană și nu se aplică tratatelor internaționale instituite.

DISPOZIȚII FINALE
(aduse prin Legea constituțională publicată în M. Of. nr. 12 din 6 februarie 2007)

§ 12

Adunarea Națională adoptă legile referitoare la aplicarea acestor modificări și completări, în termen de un an de la data intrării în vigoare a Legii de revizuire a Constituției Republicii Bulgaria.

§ 13

Alineatele 1 și 2 intră în vigoare la 1 ianuarie 2008.

BCU IASI/CENTRUL UNIVERSITAR LIBRARY

CZ

Constituția Republicii Cehe

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Constituția Republicii Cehe
Prezentare generală

Prof. univ. dr. Ștefan DEACONU

1. Scurt istoric

Statul cehoslovac s-a format în 1918 după Primul Război Mondial, când s-au desprins Cehia și Slovacia de Imperiul Austro-Ungar, formând un singur stat. Prima Constituție a țării, din 1920, conținea prevederi speciale referitoare la controlul constituționalității legilor și la independența instituțiilor judiciare. După cel de-al Doilea Război Mondial Cehoslovacia, care fusese sub control german, revine la Constituția avută înainte de război.

La preluarea puterii de către Partidul Comunist, au fost adoptate noi constituții în 1948 și 1960 prin care Partidul Comunist și-a proclamat rolul de conducător al țării.

După 1989, divergențele dintre cehi și slovaci au condus la separarea Cehoslovaciei în două state, astfel că, la 25 noiembrie 1992, prin votul Parlamentului Cehoslovaciei, s-a hotărât constituirea a două republici independente, Cehia și Slovacia.

După alegerile din 1992, Partidul Social Democrat ceh s-a concentrat pe reforma economică a statului și după lungi tratative cu liderii politici a fost elaborată Constituția Cehiei, fiind adoptată în 1992 și intrând în vigoare în 1993.

În noua Constituție a statului independent Cehia, a fost introdusă configurația bicamerală a Parlamentului, opoziția preferând o Cameră reprezentativă pentru asigurarea autonomiei teritoriale.

Primul Președinte al Republicii Cehe, Václav Havel, a atribuit ample competențe și atribuții Prim-ministrului.

Actuala Constituție a Cehiei a fost adoptată la 16 decembrie 1992. De la adoptarea sa până în momentul de față ea a fost amendată de opt ori. În cele mai multe dintre cazuri, modificările aduse au avut un caracter tehnic și nu au implicat schimbări majore. O amendare semnificativă a fost cea adoptată la 18 octombrie 2001 în pregătirea aderării Republicii Cehe la Uniunea Europeană (Legea constituțională nr. 395/2001).

O altă modificare substanțială a intervenit prin Legea constituțională nr. 71/2012 adoptată la 8 februarie 2012 prin care a fost introdusă alegerea directă a șefului statului, de la formarea Cehoslovaciei în anul 1918 și până la alegerile din ianuarie 2013 Președintele fiind ales de către Parlament.

De asemenea, în anul 2013 a fost adoptată o modificare a Constituției în ceea ce privește limitarea imunității deputaților, senatorilor și judecătorilor Curții Constituționale. Conform noilor prevederi, imunitatea acestora este valabilă doar în perioada mandatului de deputat, senator sau judecător al Curții Constituționale.

Constituția este structurată în opt capitole și 113 articole, conținând și un preambul în care se face trimitere la cele trei regiuni istorice ale Cehiei: Boemia, Moravia și Silezia.

2. Raporturile dintre principalele autorități statale

În ceea ce privește raportul dintre principalele instituții ale statului, în analiza acestor raporturi trebuie pornit de la forma republicană de guvernământ a statului în care atât Parlamentul, cât și Președintele sunt instituții alese în mod direct de către popor.

Parlamentul, prin cele două Camere ale sale (Camera Deputaților și Senatul), îndeplinește funcția legislativă, iar Președintele Republicii și Guvernul îndeplinesc funcția executivă. Parlamentul are 281 de membri (200 de deputați și 81 de senatori), iar mandatul diferă pentru cele două categorii de parlamentari. În timp ce deputații sunt aleși pentru un mandat de patru ani, senatorii sunt aleși pentru un mandat de șase ani.

În ceea ce privește raporturile dintre Guvern și Parlament, Constituția prevede posibilitatea deținerii în același timp a mandatului de parlamentar și a funcției de membru al Guvernului. De asemenea, Guvernul are inițiativă legislativă la fel ca orice alt membru al Parlamentului. Mai mult, în materie bugetară, inițiativa legislativă aparține în exclusivitate Guvernului.

Membrii Guvernului au dreptul să participe la ședințele Camerelor, iar participarea acestora la o ședință a Camerei Deputaților este obligatorie, dacă li se solicită prezența. Guvernul este numit de Președintele Republicii pe baza votului de încredere acordat de Camera Deputaților, Guvernul în întregime fiind răspunzător în fața acestei Camere.

În privința raporturilor dintre Președinte și Parlament, acestea au la bază egala legitimitate populară a celor două instituții. Există însă un raport de colaborare între cele două instituții, Președintele având dreptul de a participa la ședințele ambelor Camere ale Parlamentului. De asemenea, Președintele poate dizolva Camera Deputaților, dacă aceasta nu acordă un vot de încredere pentru formarea unui nou Guvern, dacă nu ia o decizie, în termen de trei luni, cu privire la un proiect de lege al Guvernului asupra căruia acesta și-a angajat răspunderea sau dacă o sesiune a Camerei Deputaților a fost suspendată pentru o perioadă de timp îndelungată. Președintele dizolvă Camera Deputaților numai pe baza propunerii acesteia, exprimate printr-o hotărâre adoptată cu majoritatea a trei cincimi din deputați.

La rândul său, Parlamentul îl poate pune pe Președinte sub acuzarea de înaltă trădare sau de încălcare gravă a Constituției. În acest sens, Senatul poate, cu acordul Camerei Deputaților, să depună la Curtea Constituțională o plângere constituțională

împotriva Președintelui pentru fapte de înaltă trădare, încălcare gravă a Constituției sau a ordinii constituționale. Pe baza plângerii, Curtea Constituțională poate decide ca Președintele să-și piardă funcția și, ulterior, dreptul de a mai candida pentru această funcție. Propunerea referitoare la plângerea constituțională se adoptă de către Senat cu o majoritate de trei cincimi din senatorii prezenți.

Cât privește raporturile dintre Președinte și Guvern, Președintele este cel care numește Prim-ministrul și, pe baza propunerii acestuia, pe ceilalți membri ai Guvernului.

În termen de treizeci de zile de la numirea sa, Guvernul merge în fața Camerei Deputaților și solicită votul de încredere al acesteia. Membrii Guvernului depun jurământul în fața Președintelui. De asemenea, Președintele revocă membrii Guvernului pe baza propunerilor Prim-ministrului.

3. Puterea judecătorească

În Republica Cehă, puterea judecătorească este alcătuită din judecători. Judecătorul este considerat un funcționar al statului care contribuie la îndeplinirea activităților sistemului judecătoresc. Principalele activități ale judecătorului sunt cele de a pronunța hotărâri cu privire la litigiile din cadrul acțiunilor civile, administrative și penale, precum și de a pronunța sentințe în alte cauze introduse în fața instanțelor.

Condițiile care trebuie îndeplinite pentru a fi numit în funcția de judecător sunt: naționalitate cehă, bună reputație, studii universitare, experiență personală și calități morale care să garanteze faptul că judecătorul își va îndeplini pe deplin funcțiile, trecerea unui examen de verificare a cunoștințelor profesionale juridice, precum și depunerea jurământului în fața Președintelui Republicii.

Pregătirea pentru a deveni judecător presupune efectuarea unui stagiu de trei ani ca judecător stagiar, acesta fiind efectuat la instanțe. La sfârșitul stagiului pregătitor, judecătorul stagiar trebuie să susțină un examen de verificare a cunoștințelor profesionale juridice.

Mandatul unui judecător se sfârșește la încheierea anului în care acesta a împlinit vârsta de 70 de ani, în momentul decesului sau când a fost declarat în mod oficial decedat, ori și-a dat demisia.

Judecătorilor nu li se permite să se implice în nicio altă activitate cu caracter lucrativ, cu excepția activităților academice, de predare, literare, publicistice și artistice sau a activităților desfășurate în cadrul organelor consultative ale unui minister sau ale Guvernului.

Judecătorii trebuie să pronunțe hotărârile în termene rezonabile și fără întârziere, precum și să ofere părților în proces și reprezentanților acestora posibilitatea de a-și exercita drepturile.

În momentul în care judecătorilor le încetează funcția, aceștia trebuie să păstreze confidențialitatea cu privire la toate faptele de care au luat cunoștință în timpul exercitării funcțiilor lor.

În privința răspunderii pentru erori judiciare, statul este răspunzător pentru orice prejudiciu cauzat prin hotărârea ilegală pronunțată de un judecător, însă statul se poate întoarce împotriva judecătorului cu o acțiune în regres numai în cazul în care acesta a fost găsit vinovat în cadrul unor proceduri disciplinare sau penale.

Din cadrul sistemului judecătoresc fac parte și procurorii. Aceștia sunt funcționari a căror atribuție este de a reprezenta statul în activitatea de protecție a interesului public. Condițiile ce trebuie întrunite pentru a fi numit procuror sunt: cetățenie cehă, capacitate juridică deplină, bună reputație, studii superioare în drept și calități morale care să garanteze faptul că procurorul își va îndeplini pe deplin funcțiile sale.

Procurorii sunt numiți în funcție de către Ministrul Justiției în urma susținerii unui examen de verificare a cunoștințelor juridice. La data numirii, aceștia trebuie să aibă vârsta de cel puțin 25 de ani și trebuie să își dea consimțământul cu privire la numirea lor ca procuror. Ulterior, aceștia depun jurământul de procuror în fața Ministrului Justiției.

Procurorii sunt numiți pe perioadă nelimitată și le încetează funcția în momentul în care împlinesc vârsta de 70 de ani. În exercitarea atribuțiilor, procurorii au obligația de a respecta instrucțiunile superiorului lor, cu excepția situațiilor în care o astfel de instrucțiune ar constitui o încălcare a legii.

Procurorii au, de asemenea, obligația, potrivit legii, de a păstra confidențialitatea tuturor informațiilor de care au luat cunoștință în cursul exercitării activității lor.

În materia răspunderii profesionale, statul este responsabil pentru prejudiciile cauzate de către un procuror ca urmare a unei hotărâri ilegale sau a unei proceduri oficiale incorecte, urmând a exercita un drept de regres împotriva acelor procurori care se fac vinovați de producerea prejudiciilor.

4. Administrația publică locală și organizarea administrativ-teritorială

Din punct de vedere administrativ, teritoriul Republicii Cehe este împărțit în localități și regiuni. Localitățile reprezintă unitățile de bază prin care se realizează autonomia locală, iar regiunile reprezintă marile unități prin care se realizează autonomia locală. Atât localitățile, cât și regiunile sunt persoane juridice de drept public care pot deține patrimoniu și care își gestionează activitățile pe baza propriului buget. Statul poate interveni în activitățile unităților prin care se realizează autonomia locală doar în cazul în care este necesară aplicarea legii și doar în conformitate cu procedura prevăzută prin lege.

Localitățile fac parte întotdeauna dintr-o regiune mai mare prin care se realizează autonomia locală, iar aceste regiuni pot fi înființate sau dizolvate doar prin lege constituțională.

Localitățile și regiunile sunt administrate în mod independent de către organele lor reprezentative. Membrii acestora sunt aleși prin vot secret, universal, egal și direct pentru un mandat de patru ani.

Organele reprezentative ale localităților au competență decizională în chestiuni de autonomie locală, în măsura în care acestea nu sunt încredințate prin lege organelor reprezentative ale marilor regiuni prin care se realizează autonomia locală.

5. Drepturile fundamentale

Constituția nu are un capitol special referitor la drepturile fundamentale, însă art. 3 din Legea fundamentală face referire la faptul că din ordinea constituțională a Republicii Cehe face parte Carta drepturilor și libertăților fundamentale. Această Cartă a fost adoptată odată cu Constituția, la 16 decembrie 1992, și conține în cele 44 de articole împărțite în șase capitole drepturile fundamentale ale cetățenilor cehi.

Dreptul la viață și interzicerea pedepsei cu moartea, libertatea persoanei, interzicerea muncii forțate și protecția demnității umane, dreptul de proprietate și inviolabilitatea persoanei, precum și libertatea de mișcare și libertatea conștiinței sunt doar câteva dintre drepturile fundamentale enumerate în Cartă. De asemenea, drepturile politice precum dreptul de asociere și de petiționare, libertatea de exprimare și dreptul la informație sunt și ele incluse în categoria drepturilor fundamentale.

Un capitol special din Cartă tratează drepturile minorităților etnice și naționale și, de asemenea, tot un capitol separat al Cartei tratează dreptul la apărare și liberul acces la justiție.

Așadar, în materia protecției drepturilor și libertăților fundamentale, Carta drepturilor și libertăților fundamentale împreună cu textul Constituției formează ceea ce în doctrină se numește „bloc de constituționalitate".

6. Raportul dintre dreptul național și dreptul Uniunii Europene

Legea constituțională nr. 23/1991 prevedea că „Tratatele internaționale privind drepturile omului și libertățile fundamentale ratificate de către Republica Federativă Cehă și Slovacă sunt obligatorii pe teritoriul acesteia și au întâietate în raport cu legea". Prevederea a introdus principiul monist în acest domeniu al tratatelor.

În prezent, sistemul ceh este calificat de juriști ca fiind unul mixt (combină abordarea monistă cu cea dualistă, principala pondere fiind deținută de abordarea dualistă cu elemente moniste).

Aceeași concepție monistă în raport cu tratatele privind drepturile omului și libertățile fundamentale a fost preluată și în Constituția Republicii Cehe intrată în vigoare la 1 ianuarie 1993. Față de restul tratatelor a fost menținută abordarea teoriei dualiste.

În legile sale constituționale, Republica Cehă stabilește raporturile dintre dreptul intern și dreptul internațional prin accentuarea principiului suveranității statale. Juriștii cehi arată că suveranitatea reprezintă condiția dezvoltării relațiilor de drept internațional. Astfel, doar un stat suveran poate fi membru cu drepturi

depline al organizațiilor internaționale. În același timp însă suveranitatea Republicii Cehe nu este interpretată ca fiind nelimitată. Suveranitatea externă a Republicii Cehe este exprimată, în cele mai multe dintre cazuri, prin tratatele internaționale la care Republica Cehă este membră.

Prin Legea constituțională nr. 395/2001 (pregătitoare a aderării la UE), art. 1 al Constituției a fost completat cu actualul alin. (2) care arată că Republica Cehă respectă angajamentele care decurg din dreptul internațional. Republica Cehă confirmă obligativitatea respectării angajamentelor internaționale și faptul că acestea se aplică dreptului internațional în integralitatea sa, întemeiat atât pe drept contractual, cât și cutumiar.

Prin sintagma angajamente internaționale sunt avute în vedere și angajamentele care decurg din statutul de stat membru al Uniunii Europene chiar dacă, potrivit juriștilor cehi, cadrul juridic al UE nu mai poate fi considerat drept internațional *stricto sensu*, ținând cont de faptul că însăși Curtea de Justiție a UE a constatat, în trecut, faptul că Uniunea (Comunitatea) formează o nouă ordine juridică, diferită de ordinea juridică internațională.

În plan normativ raportul *drept intern – drept internațional* este codificat în Constituția Republicii Cehe în următoarele articole: art. 1 alin. (2), art. 10, art. 10a, art. 10b, art. 39 alin. (4), art. 49, art. 63 alin. (1) și art. 87.

7. Curtea Constituțională

Curtea Constituțională a Republicii Cehe este, conform Constituției, organul judiciar responsabil cu apărarea constituționalității. Ea se compune din cincisprezece judecători, numiți pentru o perioadă de zece ani. Judecătorii Curții Constituționale sunt numiți de Președintele Republicii, cu acordul Senatului.

Poate fi numit judecător al Curții Constituționale orice cetățean cu o bună reputație, care are dreptul de a fi ales în Senat, care are o pregătire juridică superioară și o vechime de cel puțin zece ani în activitatea juridică.

Mandatul judecătorilor Curții începe în momentul depunerii jurământului în fața Președintelui Republicii. Dacă un judecător refuză să depună jurământul sau îl depune cu rezerve, se consideră că acesta nu a fost numit.

Pe parcursul întregului mandat de judecător, membrii Curții Constituționale nu pot fi urmăriți penal fără acordul Senatului. Dacă Senatul nu își dă acordul, urmărirea penală este suspendată pe durata mandatului de judecător la Curtea Constituțională. De asemenea, judecătorii Curții Constituționale nu pot fi arestați decât în caz de flagrant delict. Autoritatea competentă să efectueze arestarea trebuie să-l informeze neîntârziat pe președintele Senatului cu privire la respectiva arestare și dacă, în termen de douăzeci și patru de ore de la arestare, președintele Senatului nu-și exprimă acordul, autoritatea competentă să efectueze arestarea este obligată să-l elibereze.

Din punctul de vedere al competențelor, Curtea Constituțională are următoarele atribuții:

a. declară neconstituționale legile sau anumite prevederi ale acestora, în cazul în care acestea contravin ordinii constituționale;
b. declară neconstituționale alte acte juridice sau anumite prevederi ale acestora, în cazul în care ele contravin ordinii constituționale sau unei legi;
c. se pronunță asupra plângerilor constituționale formulate de organele reprezentative ale unei regiuni prin care se realizează autonomia împotriva unei intervenții ilegale a statului;
d. se pronunță asupra plângerilor constituționale formulate împotriva deciziilor definitive sau a altor încălcări ale drepturilor și libertăților fundamentale garantate de Constituție, săvârșite de către autoritățile publice;
e. se pronunță asupra hotărârilor referitoare la confirmarea alegerilor de deputați sau de senatori;
f. soluționează cazurile referitoare la pierderea dreptului de a fi ales deputat sau senator sau cele referitoare la incompatibilitatea cu calitatea de deputat sau senator;
g. hotărăște asupra plângerilor constituționale formulate de Senat împotriva Președintelui Republicii;
h. hotărăște asupra petițiilor formulate de Președintele Republicii prin care se solicită anularea unei hotărâri comune a Camerei Deputaților și Senatului;
i. hotărăște asupra măsurilor necesare pentru punerea în aplicare a unei decizii a unui tribunal internațional, care este obligatorie pentru Republica Cehă, în cazul în care aceasta nu poate fi pusă în aplicare în alt mod;
j. se pronunță asupra constituționalității și legalității deciziilor cu privire la dizolvarea unui partid politic sau ale altor decizii referitoare la activitățile unui partid politic;
k. soluționează conflictele de competență între organele de stat și organele regiunilor prin care se realizează autonomia locală, cu excepția cazului în care această competență nu este atribuită prin lege altui organ.

Deciziile Curții Constituționale sunt obligatorii pentru toate autoritățile statului și pentru orice persoană și sunt executorii de la data publicării lor.

BCU IAȘI - CENTRUL UNIVERSITAR LIBRARY

Constituția Republicii Cehe[1]

Consiliul Național Ceh a adoptat următoarea Lege Constituțională:

Preambul

Noi, cetățenii Republicii Cehe din Boemia, Moravia și Silezia,

la momentul restaurării statului independent ceh,

loiali bunelor tradiții ale îndelungatei statalități a teritoriilor Coroanei Cehe, cât și statalității cehoslovace,

decișI să construim, să protejăm și să dezvoltăm Republica Cehă în spiritul inviolabilității demnității umane și libertății,

ca patrie a cetățenilor liberi care beneficiază de drepturi egale, conștienți de îndatoririle lor față de ceilalți și de responsabilitatea lor față de comunitate,

ca stat liber și democratic fondat pe respectarea drepturilor omului și a principiilor societății civile,

ca parte a familiei democrațiilor europene și din alte părți ale lumii,

decișI să păstrăm și să dezvoltăm împreună bogăția naturală, culturală, materială și spirituală transmisă nouă,

decișI să respectăm toate principiile verificate ale unui stat guvernat de statul de drept,

prin reprezentanții noștri liber aleși, adoptăm prezenta Constituție a Republicii Cehe.

CAPITOLUL I
Dispoziții fundamentale

Art. 1

1. Republica Cehă este un stat suveran, unitar și democratic, guvernat de statul de drept, fondat pe respectarea drepturilor și libertăților omului și ale cetățenilor.

[1] Adoptată de către Consiliul Național Ceh la data de 16 decembrie 1992 și modificată prin legile constituționale nr. 347/1997, nr. 300/2000, nr. 395/2001, nr. 448/2001, nr. 515/2002, nr. 319/2009, nr. 71/2012 și nr. 98/2013.

BCU CLUJ / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

2. Republica Cehă respectă obligațiile care decurg din dreptul internațional.

Art. 2

1. Întreaga putere a statului provine de la popor; poporul exercită această putere prin intermediul autorităților legislative, executive și judecătorești.

2. Legea constituțională stabilește condițiile în care poporul exercită direct puterea statului.

3. Puterea statului răspunde nevoilor tuturor cetățenilor și poate fi exercitată doar în cazurile, în limitele și în maniera prevăzute de lege.

4. Cetățenii pot face tot ceea ce nu este interzis prin lege; nicio persoană nu poate fi obligată să facă ceva ce nu-i este impus prin lege.

Art. 3

Carta drepturilor și libertăților fundamentale face parte din ordinea constituțională a Republicii Cehe.

Art. 4

Drepturile și libertățile fundamentale beneficiază de protecția autorităților judecătorești.

Art. 5

Sistemul politic se întemeiază pe înființarea liberă și voluntară și pe concurența liberă între acele partide politice care respectă principiile democratice fundamentale și care renunță să-și promoveze interesele prin forță.

Art. 6

Deciziile politice sunt rezultatul voinței majorității, exprimate prin vot liber. În luarea deciziilor, majoritatea ține cont și de interesele minorităților.

Art. 7

Statul se preocupă de utilizarea prudentă a resurselor sale naturale și de protecția bogățiilor sale naturale.

Art. 8

Dreptul unităților teritoriale autonome la autoguvernare este garantat.

Art. 9

1. Prezenta Constituție poate fi completată sau revizuită doar prin legi constituționale.

2. Este interzisă orice modificare a cerințelor esențiale ale unui stat democratic, guvernat de principiul statului de drept.

3. Normele juridice nu pot fi interpretate în așa fel încât să dea posibilitatea oricărei persoane să elimine sau să pericliteze bazele democratice ale statului.

BCU ASV CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Art. 10

Tratatele care au caracter obligatoriu pentru Republica Cehă, care au fost ratificate de Parlament și publicate fac parte din ordinea juridică internă; dacă există neconcordanțe între dispozițiile tratatului și ale legii interne, se aplică tratatul.

Art. 10a

1. Anumite competențe ale autorităților Republicii Cehe pot fi transferate prin tratat unei organizații sau instituții internaționale.

2. Tratatul prevăzut la alineatul 1 este ratificat de Parlament, cu excepția cazului în care o lege constituțională prevede că tratatul este ratificat prin referendum.

Art. 10b

1. Guvernul informează Parlamentul, în mod regulat și în prealabil, cu privire la aspecte legate de obligațiile care decurg din calitatea Republicii Cehe de membru al unei organizații sau instituții internaționale.

2. Camerele Parlamentului emit opinii cu privire la deciziile respectivei organizații sau instituții internaționale, conform procedurii prevăzute de regulamentele lor.

3. Exercitarea de către Camerele Parlamentului a competențelor prevăzute la alineatul 2 se poate stabili în sarcina unui organ comun al ambelor Camere prin legea care reglementează principiile raporturilor între ambele Camere și al relațiilor lor interne și externe.

Art. 11

Teritoriul Republicii Cehe formează un tot indivizibil ale cărui granițe nu pot fi modificate decât prin lege constituțională.

Art. 12

1. Condițiile pentru dobândirea sau pierderea cetățeniei Republicii Cehe sunt prevăzute de lege.

2. Nicio persoană nu poate fi privată de cetățenia sa împotriva voinței sale.

Art. 13

Capitala Republicii Cehe este Praga.

Art. 14

1. Stema mică și stema mare, drapelul statului, drapelul Președintelui Republicii, sigiliul de stat și imnul național sunt simbolurile de stat ale Republicii Cehe.

2. Simbolurile de stat și utilizarea acestora sunt reglementate de lege.

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CAPITOLUL II
Puterea legislativă

Art. 15

1. Puterea legislativă a Republicii Cehe aparține Parlamentului.
2. Parlamentul este alcătuit din două Camere: Camera Deputaților și Senat.

Art. 16

1. Camera Deputaților este alcătuită din 200 de deputați, care sunt aleși pentru un mandat de patru ani.
2. Senatul este alcătuit din 81 de senatori, care sunt aleși pentru un mandat de șase ani. La fiecare doi ani se organizează alegeri pentru înnoirea unei treimi din senatori.

Art. 17

1. Alegerile pentru ambele Camere au loc cu cel mult 30 de zile înainte de expirarea mandatului fiecărei Camere.
2. În cazul în care Camera Deputaților este dizolvată, alegerile pentru aceasta sunt organizate în termen de 60 de zile de la dizolvare.

Art. 18

1. Camera Deputaților este aleasă prin vot secret, universal, egal și direct, conform principiului reprezentării proporționale.
2. Senatul este ales prin vot secret, universal, egal și direct, conform principiului majorității.
3. Cetățenii Republicii Cehe au drept de vot de la vârsta de 18 ani împliniți.

Art. 19

1. Au dreptul de a fi aleși în Camera Deputaților cetățenii Republicii Cehe cu drept de vot, care au împlinit vârsta de 21 de ani.
2. Au dreptul de a fi aleși în Senat cetățenii Republicii Cehe cu drept de vot care au împlinit vârsta de 40 de ani.
3. Mandatul de deputat și de senator se obține în urma alegerilor.

Art. 20

Celelalte condiții pentru exercitarea dreptului de vot, organizarea alegerilor și confirmarea rezultatelor acestora sunt prevăzute de lege.

Art. 21

Nimeni nu poate deține în același timp calitatea de membru al ambelor Camere ale Parlamentului.

Art. 22

1. Calitatea de deputat sau senator este incompatibilă cu funcția de Președinte al Republicii, cu cea de judecător și cu alte funcții prevăzute prin lege.

2. Mandatul unui deputat sau senator expiră în ziua când acesta preia funcția de Președinte al Republicii, pe cea de judecător sau alte funcții incompatibile cu calitatea de deputat sau senator.

Art. 23

1. Deputații depun jurământul în cadrul primei ședințe a Camerei Deputaților la care aceștia participă.

2. Senatorii depun jurământul în cadrul primei ședințe a Senatului la care aceștia participă.

3. Deputații și senatorii depun următorul jurământ: „Jur loialitate Republicii Cehe. Jur să-i respect Constituția și legile. Jur, pe onoarea mea, că îmi voi îndeplini toate îndatoririle în interesul tuturor oamenilor, conform cunoștințelor de care dispun și conștiinței mele."

Art. 24

Deputații și senatorii pot demisiona prin prezentarea în mod personal a unei declarații în cadrul ședinței Camerei ai cărei membri sunt. Dacă circumstanțe grave îi împiedică să procedeze astfel, aceștia își pot depune demisia conform procedurii prevăzute prin lege.

Art. 25

Mandatul deputaților și senatorilor încetează:

a. în cazul refuzului acestora de a depune jurământul sau în cazul depunerii jurământului cu rezerve;
b. la sfârșitul perioadei pentru care au fost aleși;
c. în caz de demisie a acestora;
d. în cazul pierderii dreptului de a fi ales deputat sau senator;
e. în cazul deputaților, la data dizolvării Camerei Deputaților;
f. dacă apare un caz de incompatibilitate prevăzut de articolul 22.

Art. 26

Deputații și senatorii își îndeplinesc îndatoririle în mod personal, conform jurământului depus; în plus, aceștia nu sunt obligați să îndeplinească instrucțiunile nimănui.

Art. 27

1. Nu se pot formula acțiuni în justiție împotriva deputaților și senatorilor pentru voturile exprimate în Camera Deputaților sau Senat, ori în cadrul organelor acestora.

2. Deputații și senatorii nu pot fi urmăriți penal pentru discursurile prezentate în Camera Deputaților sau în Senat, ori în fața organelor acestora. Deputații și senatorii se supun doar comisiei disciplinare a Camerei ai cărei membri sunt.

3. În cazul contravențiilor, deputații și senatorii se supun doar comisiei disciplinare a Camerei ai cărei membri sunt, cu excepția cazului în care legea nu conține dispoziții contrare în acest sens.

4. Deputații și senatorii nu pot fi urmăriți penal fără încuviințarea Camerei ai cărei membri sunt. Dacă respectiva Cameră nu încuviințează, urmărirea penală este întreruptă pe durata mandatului respectivilor deputați sau senatori.

5. Deputații și senatorii pot fi arestați doar dacă sunt prinși în timpul comiterii infracțiunii ori imediat după aceea. Autoritatea care efectuează arestarea trebuie să-l anunțe imediat pe Președintele Camerei al cărei membru este persoana reținută cu privire la arestare; dacă, în termen de douăzeci și patru de ore de la arestare, Președintele Camerei nu încuviințează trimiterea în judecată a persoanei reținute, autoritatea care a efectuat arestarea este obligată să o elibereze. Hotărârea cu privire la urmărirea penală a persoanei în cauză trebuie adoptată la proxima ședință a Camerei al cărei membru este și este definitivă.

Art. 28

Deputații și senatorii au dreptul să refuze să furnizeze dovezi cu privire la fapte de care au luat cunoștință pe parcursul îndeplinirii mandatului lor, iar acest privilegiu continuă să își producă efectele chiar și după încetarea calității lor de deputat sau senator.

Art. 29

1. Camera Deputaților alege și revocă din funcție Președintele și vicepreședinții săi.

2. Senatul alege și revocă din funcție Președintele și vicepreședinții săi.

Art. 30

1. În cazul investigațiilor cu privire la chestiuni de interes public, Camera Deputaților poate înființa comisii de anchetă, la propunerea a cel puțin o cincime din deputați.

2. Procedurile în fața comisiilor sunt reglementate de lege.

Art. 31

1. Fiecare Cameră își stabilește comitetele și comisiile.

2. Activitățile comitetelor și comisiilor sunt reglementate de lege.

Art. 32

Deputatul sau senatorul care este și membru al Guvernului nu poate deține funcția de Președinte sau Vicepreședinte al Camerei Deputaților sau al Senatului ori de membru al unui comitet parlamentar, comisie de anchetă sau comisie.

BCU ASISTENTA CENTRALA UNIVERSITARA

Art. 33

1. În cazul în care Camera Deputaților este dizolvată, Senatul este autorizat să adopte acte cu putere de lege cu privire la probleme care nu suportă amânare și cu privire la care se prevede adoptarea unei legi.

2. Senatul nu poate adopta totuși astfel de acte în domeniul constituțional, în domeniul bugetului de stat, în domeniul execuției bugetare, în domeniul electoral sau în domeniul ratificării tratatelor prevăzute la articolul 10.

3. În acest caz, doar Guvernul poate exercita inițiativa legislativă prin transmiterea proiectelor către Senat.

4. Actele cu putere de lege adoptate de Senat sunt semnate de Președintele Senatului, de Președintele Republicii și de Prim-ministru; acestea sunt promulgate în aceeași manieră ca și legile.

5. Actele cu putere de lege adoptate de Senat trebuie aprobate de Camera Deputaților, în cadrul primei ședințe a acesteia. În cazul în care Camera Deputaților nu le aprobă, acestea încetează să își mai producă efectele.

CZ

Art. 34

1. Camerele se întrunesc în sesiuni cu caracter permanent. Președintele Republicii convoacă în sesiuni Camera Deputaților astfel încât aceste sesiuni să poată fi deschise în cel mult 30 de zile de la alegeri. Dacă Președintele nu procedează astfel, Camera Deputaților este convocată de drept în a 30-a zi de la alegeri.

2. Sesiunile unei Camere pot fi suspendate prin hotărâre. O sesiune nu poate fi suspendată mai mult de 120 de zile pe an.

3. Pe perioada în care sesiunea este suspendată, Președintele Camerei Deputaților sau al Senatului poate convoca respectiva Cameră înainte de termenul prevăzut pentru reluarea sesiunii. Aceștia sunt obligați să convoace Camerele dacă Președintele Republicii, Guvernul sau cel puțin o cincime din membrii Camerei respective depun o solicitare în acest sens.

4. Sesiunile Camerei Deputaților se încheie la data expirării mandatului electoral sau la data dizolvării Camerei.

Art. 35

1. Președintele Republicii poate dizolva Camera Deputaților dacă:

a. Camera Deputaților nu acordă un vot de încredere pentru formarea unui nou Guvern, al cărui Prim-ministru a fost desemnat de Președintele Republicii în baza propunerii Președintelui Camerei Deputaților;

b. Camera Deputaților nu ia o decizie, în termen de trei luni, cu privire la un proiect de lege al Guvernului asupra căruia acesta și-a angajat răspunderea;

c. o sesiune a Camerei Deputaților a fost suspendată pentru o perioadă de timp mai mare decât cea permisă;

d. Camera Deputaților nu a întrunit cvorumul de lucru o perioadă mai mare de trei luni, chiar dacă sesiunea acesteia nu a fost suspendată și a fost convocată în mod repetat în acest interval.

2. Președintele Republicii dizolvă Camera Deputaților numai pe baza propunerii acesteia, exprimată printr-o hotărâre adoptată cu majoritatea a trei cincimi din deputați.

3. Camera Deputaților nu poate fi dizolvată în ultimele trei luni ale mandatului său.

Art. 36

Ședințele Camerelor sunt publice. Accesul publicului poate fi interzis doar în condițiile prevăzute prin lege.

Art. 37

1. Președintele Camerei Deputaților convoacă ședințele comune ale Camerelor.

2. Ședințele comune ale Camerelor se desfășoară potrivit regulamentului Camerei Deputaților.

Art. 38

1. Membrii Guvernului au dreptul să participe la ședințele Camerelor, ale comitetelor sau comisiilor acestora. Aceștia pot lua cuvântul oricând solicită.

2. Participarea membrilor Guvernului la o ședință a Camerei Deputaților este obligatorie, dacă li se solicită prezența. Aceeași prevedere se aplică ședințelor comitetelor, comisiilor sau comisiilor de anchetă, însă în acest caz membrul Guvernului poate desemna un adjunct sau un alt membru al Guvernului care să îl reprezinte, dacă prezența sa nu a fost solicitată în mod expres.

Art. 39

1. Cvorumul de lucru este reprezentat de o treime din membrii oricărei Camere.

2. Cu excepția cazului în care prezenta Constituție nu prevede dispoziții contrare, fiecare Cameră adoptă hotărâri cu majoritatea simplă a deputaților sau a senatorilor.

3. Hotărârile prin care se declară starea de război, prin care se aprobă trimiterea forțelor armate ale Republicii Cehe în afara teritoriului Republicii Cehe sau staționarea forțelor armate ale altor state pe teritoriul Republicii Cehe, precum și hotărârile cu privire la participarea Republicii Cehe la sistemele de apărare ale unei organizații internaționale la care Republica Cehă este parte sunt adoptate cu majoritatea absolută a tuturor deputaților și cu majoritatea absolută a tuturor senatorilor.

4. Legile constituționale și legile pentru ratificarea tratatelor prevăzute la articolul 10a, alineatul 1 se adoptă cu trei cincimi din numărul deputaților și cu trei cincimi din numărul senatorilor.

Art. 40

Legile electorale, legile privind raporturile și relațiile celor două Camere, atât între ele, precum și la nivel extern sau legea prin care se adoptă regulamentul Senatului trebuie aprobate atât de Camera Deputaților, cât și de Senat, pentru a fi considerate adoptate.

Art. 41

1. Proiectele de lege sunt depuse la Camera Deputaților.

2. Inițiativa legislativă aparține deputaților, grupurilor de deputați, Senatului, Guvernului sau organelor reprezentative ale regiunilor mari prin care se realizează autonomia locală.

Art. 42

1. Inițiativa legislativă aparține exclusiv Guvernului în cazul proiectelor de lege care privesc bugetul de stat și execuția bugetară.

2. Aceste proiecte de lege sunt dezbătute în ședință publică și numai Camera Deputaților poate hotărî în legătură cu acestea.

Art. 43

1. Parlamentul poate decide cu privire la declararea stării de război, în cazul în care Republica Cehă este atacată, sau dacă această declarare este necesară pentru îndeplinirea obligațiilor care revin Republicii Cehe în temeiul tratatelor internaționale cu privire la autoapărarea colectivă împotriva agresiunii.

2. Parlamentul decide cu privire la participarea Republicii Cehe la sistemele de apărare ale unei organizații internaționale al cărei membru este Republica Cehă.

3. Parlamentul își exprimă acordul:
   a. pentru trimiterea forțelor armate ale Republicii Cehe în afara teritoriului Republicii Cehe;
   b. pentru staționarea forțelor armate ale altor state pe teritoriul Republicii Cehe, dacă Guvernul nu deține competența decizională în acest domeniu.

4. Guvernul poate decide să trimită forțele armate ale Republicii Cehe în afara teritoriului Republicii Cehe și să permită staționarea forțelor armate ale altor state pe teritoriul Republicii Cehe, pentru o perioadă care nu poate depăși 60 de zile, în cazurile referitoare la:
   a. îndeplinirea obligațiilor care revin în temeiul tratatelor cu privire la autoapărarea colectivă împotriva agresiunii;
   b. participarea la operațiunile de menținere a păcii în baza deciziei unei organizații internaționale al cărei membru este Republica Cehă, dacă statul de destinație își exprimă acordul;
   c. participarea la operațiunile de salvare în caz de catastrofă naturală, accidente de muncă sau ecologice.

BCUIA - BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ "IOAN SLAVICI" LIBRARY

5. Guvernul poate decide și cu privire la:
   a. trecerea forțelor armate ale altor state pe teritoriul Republicii Cehe și survolarea de către acestea a teritoriului Republicii Cehe;
   b. participarea forțelor armate ale Republicii Cehe la exercițiile militare din afara teritoriului Republicii Cehe și la participarea forțelor armate ale altor state la exercițiile militare desfășurate pe teritoriul Republicii Cehe.

6. Guvernul informează, fără întârziere, ambele Camere ale Parlamentului cu privire la deciziile pe care le ia în temeiul alineatelor 4 și 5. Parlamentul poate anula deciziile Guvernului; aceste decizii ale Guvernului sunt anulate printr-o hotărâre de respingere, adoptată de una dintre Camere cu majoritatea absolută a membrilor săi.

Art. 44

1. Guvernul are dreptul să-și exprime punctul de vedere asupra tuturor proiectelor de lege.

2. Dacă Guvernul nu-și exprimă punctul de vedere asupra unui proiect de lege în termen 30 de zile de la trimiterea acestuia, se consideră că este de acord cu acesta.

3. Guvernul are dreptul să solicite Camerei Deputaților să încheie dezbaterile asupra unui proiect de lege inițiat de Guvern, în termen de trei luni de la depunerea acestuia, cu condiția ca Guvernul să își asume răspunderea cu privire la acesta.

Art. 45

Camera Deputaților înaintează Senatului, de îndată, proiectele de lege pe care le-a aprobat.

Art. 46

1. Senatul dezbate proiectele de lege și decide cu privire la acestea în termen de 30 de zile de la data trimiterii.

2. Senatul adoptă proiectele de lege, le respinge, le retrimite la Camera Deputaților împreună cu amendamentele propuse sau declară că nu le va supune dezbaterii.

3. Dacă Senatul nu se pronunță în termenul prevăzut la alineatul 1, se consideră că Senatul a adoptat proiectul de lege.

Art. 47

1. Dacă Senatul respinge un proiect de lege, Camera Deputaților îl supune din nou votului. Proiectul de lege este adoptat cu votul majorității absolute a deputaților.

2. Dacă Senatul retrimite un proiect de lege la Camera Deputaților, împreună cu amendamentele propuse, Camera Deputaților votează varianta proiectului

de lege aprobată de Senat. Camera Deputaților decide definitiv cu privire la aceste proiecte de lege.

3. În cazul în care Camera Deputaților nu aprobă varianta proiectului adoptată de Senat, Camera Deputaților va vota din nou varianta proiectului de lege depusă la Senat. Proiectul de lege este adoptat cu votul majorității absolute a deputaților.

4. Camera Deputaților nu poate propune amendamente pe parcursul dezbaterii unui proiect de lege care a fost respins sau care i-a fost retrimis.

Art. 48

Dacă Senatul își exprimă intenția de a nu dezbate un proiect de lege, această intenție se consideră aprobată prin respectiva declarație.

Art. 49

Este necesară aprobarea ambelor Camere ale Parlamentului pentru ratificarea tratatelor:

a. care aduc atingere drepturilor sau îndatoririlor persoanelor;
b. de alianță, de pace sau de altă natură politică;
c. prin care Republica Cehă devine membră a unei organizații internaționale;
d. de natură economică generală;
e. referitoare la alte domenii pentru care se prevede acest lucru prin lege.

Art. 50

1. Cu excepția legilor constituționale, Președintele Republicii are dreptul să trimită la reexaminare legile adoptate, împreună cu o decizie motivată, în termen de 15 zile de la data la care acestea i-au fost trimise.

2. Camera Deputaților supune din nou votului legile trimise spre reexaminare. Cu ocazia reexaminării nu pot fi propuse amendamente. Legea este promulgată în cazul în care Camera Deputaților o aprobă din nou cu votul majorității absolute a deputaților. În caz contrar, se consideră că legea nu a fost adoptată.

Art. 51

Legile adoptate sunt semnate de Președintele Camerei Deputaților, de Președintele Republicii și de Prim-ministru.

Art. 52

1. Pentru ca o lege să își producă efectele, aceasta trebuie publicată.

2. Modul de publicare a legilor și a tratatelor este prevăzut de lege.

Art. 53

1. Deputații au dreptul să formuleze interpelări la adresa Guvernului sau a membrilor acestuia în domenii care intră în sfera acestora de competență.

2. Membrii Guvernului sunt obligați să răspundă interpelărilor care le-au fost adresate în termen de 30 de zile de la data formulării interpelării.

BCU CLUJ UNIVERSITY LIBRARY

CAPITOLUL III
Puterea executivă

Președintele Republicii

Art. 54

1. Președintele Republicii este șeful statului.

2. Președintele Republicii este ales direct prin vot popular național.

3. Președintele Republicii nu poate fi tras la răspundere cu privire la îndeplinirea atribuțiilor sale.

Art. 55

Președintele Republicii preia funcția în urma depunerii jurământului. Mandatul Președintelui Republicii durează cinci ani și începe din ziua depunerii jurământului.

Art. 56

1. Președintele este ales prin vot secret, universal, egal și direct.

2. Candidatul care a întrunit majoritatea absolută a voturilor valabil exprimate ale alegătorilor cu drept de vot este declarat ales Președinte al Republicii. În cazul în care niciunul dintre candidați nu a întrunit această majoritate, se organizează un al doilea tur de scrutin în termen de 14 zile de la data primului tur de scrutin, între primii doi candidați stabiliți în ordinea numărului de voturi obținute în primul tur de scrutin. Dacă mai mulți candidați întrunesc un număr egal de voturi, toți candidații care au obținut cel mai mare număr de voturi exprimate de alegătorii cu drept de vot se califică în al doilea tur de scrutin, iar în cazul în care nu există cel puțin doi astfel de candidați, se califică în al doilea tur de scrutin și candidații care au primit următorul cel mai mare număr de voturi exprimate de alegătorii cu drept de vot.

3. Este declarat ales candidatul care a obținut cel mai mare număr de voturi exprimate de alegătorii cu drept de vot în al doilea tur de scrutin. Dacă mai mulți candidați întrunesc un număr egal de voturi, Președintele Republicii nu este declarat ales și sunt organizate în termen de zece zile noi alegeri prezidențiale.

4. În cazul în care candidatul care s-a calificat în al doilea tur de scrutin nu mai este eligibil pentru funcția de Președinte al Republicii sau în cazul în care acest candidat renunță la dreptul său de a candida pentru funcția de Președinte al Republicii, se califică în al doilea tur de scrutin candidatul care a obținut numărul imediat următor de voturi exprimate de alegătorii cu drept de vot în primul tur de scrutin. Al doilea tur de scrutin se organizează chiar dacă un singur candidat se califică în al doilea tur de scrutin.

5. Cetățenii Republicii Cehe care au împlinit vârsta de 18 ani au dreptul să propună un candidat, cu condiția ca propunerea să fie susținută printr-o petiție semnată de cel puțin 50.000 de cetățeni ai Republicii Cehe cu drept de vot pentru Președintele Republicii. Un candidat poate fi propus de cel puțin 20 de deputați ai Parlamentului sau de cel puțin zece senatori.

6. Cetățenii Republicii Cehe, care au împlinit vârsta de 18 ani, au drept de vot.

7. Alegerile prezidențiale se organizează cu cel mult 60 de zile înainte de încheierea mandatului Președintelui în funcție și cu cel puțin 30 de zile înaintea expirării mandatului Președintelui Republicii în funcție. Dacă funcția de Președinte devine vacantă, alegerile prezidențiale sunt organizate în termen de nouăzeci de zile de la data la care a intervenit vacanța funcției.

8. Președintele Senatului Republicii Cehe anunță alegerile prezidențiale cu cel mult 90 de zile înainte de organizarea acestora. Dacă funcția de Președinte devine vacantă, Președintele Senatului Republicii Cehe anunță alegerile prezidențiale în termen de zece zile de la data la care a intervenit vacanța funcției și, simultan, cu 80 de zile înainte de organizarea alegerilor.

9. Dacă funcția de președinte al Senatului este sau devine vacantă, alegerile prezidențiale sunt anunțate de președintele Camerei Deputaților.

Art. 57

1. Cetățenii care au dreptul de a fi aleși în Senat pot fi aleși în funcția de Președinte.

2. Nicio persoană nu poate fi aleasă în funcția de Președinte pentru mai mult de două mandate succesive.

Art. 58

Alte condiții pentru exercitarea dreptului de vot la alegerile prezidențiale, precum și detaliile privind procedura de propunere a candidaților la funcția de Președinte al Republicii, anunțarea și organizarea alegerilor, anunțarea rezultatelor alegerilor, precum și contestarea rezultatelor sunt prevăzute de lege.

Art. 59

1. Președintele ales depune jurământul în fața Președintelui Senatului, în cadrul unei ședințe comune a ambelor Camere.

2. Președintele ales depune următorul jurământ: „Jur loialitate Republicii Cehe. Jur să-i respect Constituția și legile. Jur, pe onoarea mea, că îmi voi îndeplini toate îndatoririle în interesul tuturor oamenilor, în cele mai bune condiții, conform cunoștințelor și conștiinței mele."

Art. 60

Dacă Președintele ales refuză să depună jurământul sau îl depune cu rezerve, se consideră că acesta nu a fost ales.

Art. 61

Președintele Republicii poate demisiona prin depunerea demisiei sale la Președintele Senatului.

Art. 62

Președintele Republicii:

a. numește și revocă Prim-ministrul și pe alți membri ai Guvernului și acceptă demisiile acestora, revocă Guvernul și acceptă demisia acestuia;
b. convoacă în sesiune Camera Deputaților;
c. poate dizolva Camera Deputaților;
d. încredințează Guvernului a cărui demisie a acceptat-o sau pe care l-a revocat îndeplinirea temporară a atribuțiilor până la numirea unui nou Guvern;
e. numește judecătorii Curții Constituționale, Președintele și vicepreședinții acesteia;
f. numește Președintele și pe vicepreședinții Curții Supreme din rândul judecătorilor;
g. acordă grațieri sau comută pedepsele aplicate de instanțe și ordonă ștergerea cazierului judiciar;
h. are dreptul să ceară Parlamentului reexaminarea legilor adoptate de acesta, cu excepția legilor constituționale;
i. promulgă legile;
j. numește Președintele și Vicepreședintele Curții de Conturi;
k. numește membrii Consiliului Bancar al Băncii Naționale a Cehiei.

Art. 63

1. Președintele Republicii îndeplinește și următoarele atribuții:
   a. reprezintă statul la nivel extern;
   b. negociază și ratifică tratatele internaționale; deleagă negocierea tratatelor internaționale Guvernului sau, cu acordul acestuia, unor membri ai Guvernului;
   c. este Comandantul Suprem al Forțelor Armate;
   d. îi primește pe șefii misiunilor diplomatice;
   e. îi acreditează sau îi revocă pe șefii misiunilor diplomatice;
   f. stabilește data alegerilor pentru Camera Deputaților și Senat;
   g. numește în funcție sau promovează generalii;
   h. acordă decorații, cu excepția cazului în care a însărcinat alt organism să îndeplinească această atribuție;
   i. numește judecătorii;
   j. ordonă neînceperea urmăririi penale sau întreruperea acesteia, dacă urmărirea penală a fost începută;
   k. are dreptul de a acorda amnistie.

2. Președintele Republicii îndeplinește și atribuții care nu sunt enumerate în mod expres în legile constituționale, dacă acestea sunt prevăzute prin alte legi.

3. Pentru a produce efecte, deciziile Președintelui Republicii, emise în temeiul alineatelor 1 și 2, se contrasemnează de Prim-ministru sau de un membru al Guvernului desemnat de acesta.

4. Guvernul răspunde pentru deciziile Președintelui Republicii, care trebuie să fie contrasemnate de Prim-ministru sau de un membru al Guvernului desemnat de acesta.

Art. 64

1. Președintele Republicii are dreptul de a participa la ședințele ambelor Camere ale Parlamentului, precum și la cele ale comitetelor și comisiilor. Acesta poate lua cuvântul oricând solicită.

2. Președintele Republicii are dreptul să participe la ședințele Guvernului, să solicite rapoarte din partea Guvernului sau a membrilor acestuia și să discute cu Guvernul sau cu membrii săi problemele care țin de competența acestora.

Art. 65

1. Președintele Republicii nu poate fi reținut, urmărit penal și nici judecat în timpul mandatului său pentru fapte penale sau alte contravenții.

2. Senatul poate, cu acordul Camerei Deputaților, să depună la Curtea Constituțională o plângere constituțională împotriva Președintelui Republicii pentru fapte de înaltă trădare, încălcare gravă a Constituției sau a ordinii constituționale; se consideră act de trădare orice comportament al Președintelui Republicii îndreptat împotriva suveranității și integralității Republicii, precum și împotriva ordinii democratice a Republicii. Pe baza plângerii constituționale, Curtea Constituțională poate decide ca Președintele să-și piardă funcția și dreptul ulterior de a mai candida pentru această funcție.

3. Propunerea referitoare la plângerea constituțională se adoptă de către Senat cu o majoritate de trei cincimi din senatorii prezenți. Camera Deputaților încuviințează depunerea plângerii constituționale cu o majoritate de trei cincimi din deputații prezenți; în cazul în care Camera Deputaților nu-și exprimă acordul în termen de trei luni de la data la care Senatul l-a solicitat, se consideră că acesta nu a fost acordat.

Art. 66

Îndeplinirea atribuțiilor prezidențiale prevăzute de articolul 63, alineatul 1, literele a) – e) și h) – k) și de articolul 63, alineatul 2, revine Prim-ministrului, în baza unei hotărâri adoptate de Camera Deputaților și de Senat, dacă funcția de Președinte devine vacantă fie înaintea alegerii sau depunerii jurământului de către un nou Președinte al Republicii, fie dacă Președintele Republicii, din motive grave, este incapabil să-și îndeplinească atribuțiile. Pe perioada în care Prim-ministrul exercită atribuțiile prezidențiale sus-menționate, exercitarea atribuțiilor

prevăzute de articolul 62 literele a) – e) și k) și de articolul 63 alineatul 1, litera f), cu privire la anunțarea alegerilor pentru Senat, îi revine Președintelui Camerei Deputaților; dacă funcția de Președinte devine vacantă într-o perioadă în care Camera Deputaților este dizolvată, exercitarea acestor funcții îi revine Președintelui Senatului, căruia îi revine, de asemenea, atunci când Prim-ministrul exercită atribuțiile desemnate ale Președintelui Republicii, exercitarea atribuțiilor Președintelui Republicii prevăzute de articolul 63, alineatul 1, litera f), în cazul în care se referă la anunțarea alegerilor pentru Camera Deputaților.

Guvernul

Art. 67

1. Guvernul este autoritatea executivă supremă.
2. Guvernul este alcătuit din Prim-ministru, viceprim-miniștri și miniștri.

Art. 68

1. Guvernul răspunde în fața Camerei Deputaților.
2. Președintele Republicii numește Prim-ministrul și, pe baza propunerii acestuia, pe ceilalți membri ai Guvernului și le încredințează administrarea ministerelor sau a altor departamente.
3. În termen de 30 de zile de la numirea sa, Guvernul merge în fața Camerei Deputaților și solicită votul de încredere al acesteia.
4. Dacă Guvernul nu primește votul de încredere al Camerei Deputaților, se repetă procedura prevăzută la alineatele 2 și 3. Dacă nici Guvernul numit a doua oară nu primește votul de încredere al Camerei Deputaților, Președintele Republicii numește Prim-ministrul pe baza unei propuneri a Președintelui Camerei Deputaților.
5. În alte cazuri, pe baza propunerii Prim-ministrului, Președintele Republicii numește și revocă pe ceilalți membri ai Guvernului și le încredințează administrarea ministerelor sau a altor departamente.

Art. 69

1. Membrii Guvernului depun jurământul în fața Președintelui Republicii.
2. Membrii Guvernului depun următorul jurământ: „Jur loialitate Republicii Cehe. Jur să-i respect Constituția și legile și să le aplic. Jur, pe onoarea mea, că îmi voi îndeplini cu conștiinciozitate toate obligațiile și că nu voi abuza de funcția pe care o dețin."

Art. 70

Membrii Guvernului nu pot desfășura activități care sunt incompatibile prin natura lor cu îndeplinirea atribuțiilor de ministru. Prevederi detaliate sunt stabilite prin lege.

Art. 71

Guvernul poate solicita votul de încredere al Camerei Deputaților.

Art. 72

1. Camera Deputaților poate adopta o moțiune de cenzură la adresa Guvernului.

2. Camera Deputaților poate dezbate o propunere de moțiune de cenzură la adresa Guvernului doar dacă aceasta a fost depusă în scris de cel puțin cincizeci de deputați. Moțiunea de cenzură este adoptată cu votul majorității absolute a deputaților.

Art. 73

1. Prim-ministrul își înaintează demisia Președintelui Republicii. Ceilalți membri ai Guvernului își înaintează demisia Președintelui Republicii prin intermediul Prim-ministrului.

2. Guvernul își depune demisia în cazul în care Camera Deputaților respinge solicitarea acestuia referitoare la votul de încredere sau dacă aceasta adoptă o moțiune de cenzură. Guvernul își depune întotdeauna demisia după ședința constitutivă a Camerei Deputaților nou-alese.

3. Dacă Guvernul își depune demisia conform alineatului 2, Președintele Republicii o va accepta.

Art. 74

Președintele Republicii revocă membrii Guvernului pe baza propunerilor Prim-ministrului.

Art. 75

Președintele Republicii revocă un Guvern care nu și-a depus demisia, deși avea obligația să procedeze astfel.

Art. 76

1. Guvernul ia decizii ca organ colegial.

2. Guvernul adoptă decizii cu majoritatea absolută a membrilor săi.

Art. 77

1. Prim-ministrul organizează activitățile Guvernului, prezidează ședințele acestuia, acționează în numele acestuia și îndeplinește și alte îndatoriri care i-au fost atribuite prin Constituție sau prin alte legi.

2. Un Viceprim-ministru sau un alt membru al Guvernului desemnat în această calitate poate acționa în locul Prim-ministrului.

Art. 78

Guvernul are dreptul să emită ordine în vederea punerii în aplicare a legilor și cu respectarea limitelor acestora. Aceste ordine sunt semnate de Prim-ministru și de ministrul de resort.

BCU "LUCIAN BLAGA" CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Art. 79

1. Ministerele și celelalte autorități administrative pot fi înființate doar prin lege, competențele lor fiind prevăzute tot de lege.

2. Regimul juridic al funcționarilor din cadrul ministerelor și al celorlalte autorități administrative este prevăzut de lege.

3. Dacă sunt autorizate prin lege, ministerele, celelalte autorități administrative și organele unităților teritoriale prin care se realizează autonomia locală pot adopta reglementări pe baza și în limitele legii.

Art. 80

1. Parchetul General emite și dezbate punerile sub acuzare publică din cadrul procedurilor penale; acesta îndeplinește și alte funcții prevăzute de lege.

2. Statutul și competențele Parchetului General sunt prevăzute de lege.

CAPITOLUL IV
Puterea judecătorească

Art. 81

Puterea judecătorească este exercitată în numele Republicii de către instanțele judecătorești independente.

Art. 82

1. Judecătorii sunt independenți în exercitarea atribuțiilor lor. Nicio persoană nu poate prejudicia imparțialitatea acestora.

2. Judecătorii nu pot fi eliberați din funcție sau transferați la altă instanță judecătorească împotriva voinței lor; excepțiile care decurg, în special, din răspunderea disciplinară sunt prevăzute de lege.

3. Funcția de judecător este incompatibilă cu cea de Președinte al Republicii, cu cea de membru al Parlamentului, precum și cu alte funcții din administrația publică; legea stabilește și alte activități care sunt incompatibile cu exercitarea atribuțiilor de judecător.

Curtea Constituțională

Art. 83

Curtea Constituțională este organul judiciar responsabil cu apărarea constituționalității.

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Art. 84

1. Curtea Constituțională se compune din 15 judecători, numiți pentru o perioadă de zece ani.

2. Judecătorii Curții Constituționale sunt numiți de Președintele Republicii, cu acordul Senatului.

3. Poate fi numit judecător al Curții Constituționale oricare cetățean cu o bună reputație, care are dreptul de a fi ales în Senat, care are o pregătire juridică superioară și o vechime de cel puțin zece ani în activitatea juridică.

Art. 85

1. Judecătorii Curții Constituționale preiau funcția în urma depunerii jurământului în fața Președintelui Republicii.

2. Judecătorii Curții Constituționale depun următorul jurământ: „Jur pe onoarea și conștiința mea că voi proteja inviolabilitatea drepturilor naturale ale omului și drepturile cetățenilor, că voi respecta legile constituționale și că voi lua decizii potrivit convingerilor mele cele mai bune, în mod independent și imparțial."

3. Dacă un judecător refuză să depună jurământul sau îl depune cu rezerve, se consideră că acesta nu a fost numit.

Art. 86

1. Judecătorii Curții Constituționale nu pot fi urmăriți penal fără acordul Senatului. Dacă Senatul nu își dă acordul, urmărirea penală este suspendată pe durata mandatului de judecător la Curtea Constituțională.

2. Judecătorii Curții Constituționale nu pot fi arestați decât în caz de flagrant delict ori imediat după aceea. Autoritatea competentă să efectueze arestarea trebuie să-l informeze neîntârziat pe Președintele Senatului cu privire la respectiva arestare; dacă, în termen de 24 de ore de la arestare, Președintele Senatului nu-și exprimă acordul, autoritatea competentă să efectueze arestarea este obligată să-l elibereze. Senatul stabilește la proxima sa ședință, printr-o hotărâre definitivă, dacă judecătorul poate fi urmărit penal.

3. Un judecător al Curții Constituționale are dreptul să refuze prezentarea dovezilor cu privire la fapte de care a luat cunoștință în timpul îndeplinirii atribuțiilor sale, iar acest privilegiu continuă să își producă efectele chiar și după ce acesta nu mai are calitatea de judecător al Curții Constituționale.

Art. 87

1. Curtea Constituțională are următoarele atribuții:
   a. declară nulitatea legilor sau a anumitor prevederi ale acestora, în cazul în care acestea contravin ordinii constituționale;
   b. declară nulitatea actelor juridice sau a anumitor prevederi ale acestora, în cazul în care acestea contravin ordinii constituționale sau unei legi;

BCU Cluj / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

c. se pronunță asupra plângerilor constituționale formulate de organele reprezentative ale unei regiuni prin care se realizează autonomia, împotriva unei intervenții ilegale a statului;
d. se pronunță asupra plângerilor constituționale formulate împotriva deciziilor definitive sau a altor încălcări ale drepturilor și libertăților fundamentale garantate de Constituție, săvârșite de către autoritățile publice;
e. se pronunță asupra hotărârilor referitoare la confirmarea alegerilor deputaților sau senatorilor;
f. soluționează cazurile referitoare la pierderea dreptului de a fi ales deputat sau senator ori cazurile referitoare la incompatibilitatea prevăzută de articolul 25 privind exercitarea altei funcții sau activități concomitent cu calitatea de deputat sau de senator;
g. hotărăște asupra plângerilor constituționale formulate de Senat împotriva Președintelui Republicii, conform articolului 65, alineatul 2;
h. hotărăște asupra petițiilor formulate de Președintele Republicii prin care se solicită anularea unei hotărâri comune a Camerei Deputaților și a Senatului prevăzute de articolul 66;
i. hotărăște asupra măsurilor necesare pentru punerea în aplicare a unei decizii a unui tribunal internațional, care este obligatorie pentru Republica Cehă, în cazul în care aceasta nu poate fi pusă în aplicare în alt mod;
j. se pronunță asupra constituționalității și legalității deciziilor cu privire la dizolvarea unui partid politic sau ale altor decizii referitoare la activitățile unui partid politic;
k. soluționează conflictele de competență între organele de stat și organele regiunilor prin care se realizează autonomia locală, cu excepția cazului în care această competență nu este atribuită prin lege altui organ.

2. Curtea Constituțională este competentă să se pronunțe asupra constituționalității tratatelor prevăzute de articolul 10a sau de articolul 49, înaintea ratificării acestora. Tratatele nu pot fi ratificate decât după adoptarea unei decizii de către Curtea Constituțională.

3. Legea poate prevedea că, în locul Curții Constituționale, Curtea Supremă Administrativă este competentă:
a. să declare nule reglementările legale, altele decât legile sau anumite prevederi ale acestora, dacă acestea contravin dispozițiilor unei legi;
b. să soluționeze conflictele de competență dintre organele de stat și organele regiunilor prin care se realizează autonomia locală, cu excepția cazului în care această competență nu este atribuită prin lege altui organ.

Art. 88

1. Dreptul de a sesiza Curtea Constituțională, condițiile exercitării acestui drept și alte norme privind procedurile derulate în fața Curții Constituționale sunt prevăzute de lege.

2. În adoptarea deciziilor, judecătorii Curții Constituționale se supun doar ordinii constituționale și legii prevăzute la alineatul 1.

Art. 89

1. Deciziile Curții Constituționale sunt executorii de la data publicării lor conform legii, cu excepția cazului în care Curtea Constituțională decide altfel cu privire la caracterul executoriu al acestora.

2. Deciziile Curții Constituționale sunt obligatorii pentru toate autoritățile și persoanele.

3. Deciziile Curții Constituționale prin care se pronunță neconstituționalitatea unui tratat, conform articolului 87, alineatul 2, nu permit ratificarea tratatului decât după ce prevederile acestuia au fost puse de acord cu dispozițiile constituționale.

Instanțele judecătorești

Art. 90

Instanțele judecătorești au rolul primordial de a proteja drepturile, conform procedurii prevăzute de lege. Doar instanțele judecătorești pot stabili vinovăția și pedeapsa aplicată pentru săvârșirea unei infracțiuni.

Art. 91

1. Sistemul judiciar cuprinde Curtea Supremă, Curtea Supremă Administrativă, instanțele superioare, regionale și teritoriale. Legea poate prevedea și alte denumiri ale acestora.

2. Competența și organizarea instanțelor judecătorești sunt prevăzute prin lege.

Art. 92

Curtea Supremă este organul judiciar suprem în probleme care sunt de competența instanțelor judecătorești, cu excepția acelora care sunt de competența Curții Constituționale sau a Curții Supreme Administrative.

Art. 93

1. Judecătorii sunt numiți de către Președintele Republicii, pentru o perioadă nedeterminată. Aceștia preiau funcția în urma depunerii jurământului.

2. Poate fi numit judecător oricare cetățean cu o bună reputație și cu pregătire juridică superioară. Cerințele suplimentare și procedurile sunt prevăzute de lege.

Art. 94

1. Legea stabilește cauzele care sunt soluționate de complete de judecată, precum și compunerea acestora. Toate celelalte litigii sunt soluționate de un singur judecător.

2. Legea stabilește cazurile și modul în care alți cetățeni pot participa alături de judecători la procesul de adoptare a deciziilor de către instanțele judecătorești.

Art. 95

1. În luarea deciziilor, judecătorii se supun legilor și tratatelor care fac parte din ordinea juridică națională; aceștia sunt autorizați să judece dacă reglementările adoptate, altele decât legile, sunt conforme cu legile sau tratatele respective.

2. Dacă o instanță judecătorească consideră că o lege, care trebuie aplicată în vederea soluționării unui litigiu, contravine ordinii constituționale, sesizează Curtea Constituțională.

Art. 96

1. Toate părțile implicate într-o procedură judiciară au drepturi egale în fața instanței judecătorești.

2. Procedurile desfășurate în fața instanțelor judecătorești au caracter oral și public; excepțiile de la acest principiu sunt prevăzute de lege. Pronunțarea hotărârilor judecătorești se face în ședință publică.

CAPITOLUL V
Curtea de Conturi

Art. 97

1. Curtea de Conturi este un organ independent. Aceasta efectuează controlul cu privire la administrarea proprietății statului și cu privire la execuția bugetului de stat.

2. Președintele Republicii numește Președintele și Vicepreședintele Curții de Conturi, pe baza propunerilor prezentate de Camera Deputaților.

3. Regimul juridic, competențele și structura organizațională ale Curții, precum și alte prevederi mai detaliate, sunt prevăzute de lege.

CAPITOLUL VI
Banca Națională a Cehiei

Art. 98

1. Banca Națională a Cehiei este banca centrală a statului. Scopul său principal este menținerea stabilității prețurilor; intervențiile în activitatea acesteia sunt permise doar în baza legii.

2. Statutul și competențele Băncii, precum și alte prevederi mai detaliate sunt stabilite prin lege.

CAPITOLUL VII
Autonomia locală

Art. 99

Republica Cehă este împărțită în localități, care reprezintă unitățile de bază prin care se realizează autonomia locală, și în regiuni, care reprezintă marile unități prin care se realizează autonomia locală.

Art. 100

1. Unitățile prin care se realizează autonomia locală sunt comunitățile teritoriale de cetățeni cu drept la autonomie. Cazurile în care acestea sunt stabilite ca districte administrative sunt prevăzute prin lege.

2. Localitățile fac parte întotdeauna dintr-o regiune mai mare prin care se realizează autonomia locală.

3. Regiunile mai mari prin care se realizează autonomia locală pot fi înființate sau dizolvate doar prin lege constituțională.

Art. 101

1. Localitățile sunt administrate în mod independent de către organul lor reprezentativ.

2. Regiunile mai mari prin care se realizează autonomia locală sunt administrate în mod independent de organul lor reprezentativ.

3. Unitățile prin care se realizează autonomia locală sunt persoane juridice de drept public care pot deține patrimoniu și care își gestionează activitățile pe baza propriului buget.

4. Statul poate interveni în activitățile unităților prin care se realizează autonomia locală doar în cazul în care este necesar pentru aplicarea legii și doar în conformitate cu procedura prevăzută prin lege.

Art. 102

1. Membrii organelor reprezentative sunt aleși prin vot secret, universal, egal și direct.

2. Organele reprezentative au un mandat de patru ani. Legea stabilește cazurile în care se organizează noi alegeri pentru organele reprezentative înaintea expirării unui mandat electoral.

Art. 103

Abrogat.

Art. 104

1. Competențele organelor reprezentative sunt prevăzute doar prin lege.

2. Organele reprezentative ale municipalităților au competență decizională în chestiuni de autonomie locală, în măsura în care acestea nu sunt încredințate prin lege organelor reprezentative ale marilor regiuni prin care se realizează autonomia locală.

3. Organele reprezentative pot emite ordonanțe cu caracter obligatoriu, în limitele competenței lor decizionale.

Art. 105

Exercițiul administrării statului poate fi delegat organelor prin care se realizează autonomia locală, doar în cazurile prevăzute prin lege.

CAPITOLUL VIII
Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 106

1. La data intrării în vigoare a prezentei Constituții, Consiliul Național Ceh devine Camera Deputaților al cărei mandat electoral expiră la 6 iunie 1996.

2. Atribuțiile Senatului sunt exercitate de Senatul Provizoriu până la data alegerii Senatului potrivit prezentei Constituții. Senatul Provizoriu este înființat în condițiile prevăzute de legea constituțională. Camera Deputaților exercită atribuțiile Senatului până la data intrării în vigoare a respectivei legi.

3. Camera Deputaților nu poate fi dizolvată pe perioada în care exercită atribuțiile Senatului potrivit alineatului 2.

4. Până la adoptarea legilor care reglementează regulamentele ambelor Camere, fiecare Cameră funcționează conform regulamentului Consiliului Național Ceh.

Art. 107

1. Legea referitoare la alegerile pentru Senat va conține prevederi cu privire la primele alegeri pentru Senat, la modul în care se stabilește ce treime din senatori va avea un mandat de doi ani și care treime din senatori va avea un mandat de patru ani.

2. Președintele Republicii convoacă Senatul în sesiune astfel încât acesta să se întrunească în cel mult 30 de zile de la data alegerilor; dacă Președintele nu procedează astfel, Senatul se întrunește în termen de 30 de zile de la data alegerilor.

Art. 108

Guvernul Republicii Cehe, numit după alegerile din 1992 și care își exercită atribuțiile la data intrării în vigoare a prezentei Constituții, este considerat a fi un Guvern numit în temeiul prezentei Constituții.

Art. 109

Până la înființarea Parchetului General, atribuțiile acestuia sunt exercitate de Procuratura Republicii Cehe.

Art. 110

Până la 31 decembrie 1993, instanțele militare fac parte din sistemul judiciar.

Art. 111

Judecătorii tuturor instanțelor judecătorești ale Republicii Cehe, care își exercită funcția la data intrării în vigoare a prezentei Constituții, sunt considerați ca fiind judecători numiți în temeiul Constituției Republicii Cehe.

Art. 112

1. Ordinea constituțională a Republicii Cehe este alcătuită din prezenta Constituție, Carta drepturilor și libertăților fundamentale, legile constituționale adoptate în baza acestei Constituții și acele legi constituționale ale Adunării Naționale a Republicii Cehoslovace, ale Adunării Federale a Republicii Socialiste Cehoslovace și ale Consiliului Național Ceh, care definesc granițele Republicii Cehe, precum și din legile constituționale ale Consiliului Național Ceh, adoptate după 6 iunie 1992.

2. Constituția în vigoare până la această dată, Legea constituțională referitoare la Federația Cehoslovacă, legile constituționale care le-au modificat și completat și Legea constituțională a Consiliului Național Ceh nr. 67/1990 privind simbolurile de stat ale Republicii Cehe sunt abrogate prin prezenta Constituție.

3. Celelalte legi constituționale, în vigoare pe teritoriul Republicii Cehe la data intrării în vigoare a prezentei Constituții, au forța juridică a legii.

Art. 113

Prezenta Constituție intră în vigoare la data de 1 ianuarie 1993.

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CY

CONSTITUȚIA REPUBLICII CIPRU

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Constituția Republicii Cipru
Prezentare generală

Prof. univ. dr. Elena Simina TĂNĂSESCU

1. Scurt istoric

Statul cipriot modern este relativ recent. Parte a Imperiului Otoman până în secolul al XVIII-lea, a fost cedat către Marea Britanie în 1878, iar intrarea Turciei în Primul Război Mondial de partea Germaniei a condus la anexarea Ciprului de către Regatul Unit. În baza Tratatului de la Lausanne (1923), Turcia renunță la toate pretențiile asupra Ciprului; insula devine colonie a Marii Britanii în 1925. Până în 1955 cipriotii turci (mai puțin numeroși) și cei greci (majoritari) au conviețuit sub legi britanice, dar *enosis* (dorința cipriotilor greci de unire cu Grecia) a cauzat revolte împotriva colonialismului britanic în 1931, solicitări de autodeterminare la ONU în 1945 și insurecția armată condusă de Organizația Națională a Luptătorilor Ciprioți (EOKA) în 1955, soldată cu exilarea în insulele Seychelles a Arhiepiscopului Makarios, liderul grec cipriot. În 1958, așa-numitul „Plan Macmillan" a formulat propuneri pentru un parteneriat între cele două comunități ale insulei și guvernele Marii Britanii, Greciei și Turciei, însă el a fost respins de Arhiepiscopul Makarios și de guvernul grec, deși a beneficiat de susținerea Turciei. Ostilitățile dintre cele două comunități de pe insulă au continuat până la cotele unui război civil. Abia în 1959 a fost negociat la Zürich un acord între Grecia și Turcia pentru stabilirea unei republici independente a Ciprului. Acordul a fost confirmat ulterior de britanici, de liderii cipriotii greci și de liderii cipriotii turci, iar integritatea teritorială a noului stat a fost garantată de Marea Britanie, Grecia și Turcia.

Pe 16 august 1960 intră în vigoare Constituția Ciprului, împreună cu alte trei tratate: Tratatul pentru întemeierea Republicii Cipru (semnat de Marea Britanie, Grecia, Turcia și Cipru, prin care Marea Britanie reține două suprafețe clar identificate cu titlu de baze militare suverane), Tratatul de garantare a independenței și integrității teritoriale a Ciprului (prin care împărțirea insulei este interzisă) și Tratatul de alianță între Grecia, Turcia și Cipru (care a permis staționarea soldaților greci și turci pe insulă). Constituția din 1960 acordă statut egal celor două limbi, greacă și turcă, ambele fiind declarate limbi oficiale. Toate documentele oficiale ale republicii sunt redactate în ambele limbi.

Propunerea făcută de Președintele Makarios de revizuire a unor aspecte din Constituție determină revolte și o tentativă de lovitură de stat. Drept urmare, pe

15 noiembrie 1975 turcii din Cipru proclamă Republica Turcă a Ciprului de Nord, stat recunoscut doar de Turcia. Începând cu anul 1974 la nivelul Organizației Națiunilor Unite au fost adoptate numeroase rezoluții pentru respectarea suveranității, independenței, integrității teritoriale și nealinierii Republicii Cipru, precum și cu privire la renunțarea la trupe străine ori reîntoarcerea în siguranță a refugiaților. Împărțirea *de facto* a insulei a constituit o sursă de preocupare pentru Uniunea Europeană pe toată durata procesului de aderare a Republicii Cipru, fără a se ajunge însă la o soluție viabilă în privința reunificării insulei, așa cum solicitase Uniunea Europeană.

2. Raporturile dintre autoritățile statului

Primul articol al Constituției dispune că Ciprul este o republică independentă și suverană, cu regim politic prezidențial, în care Președintele este grec și Vicepreședintele este turc, fiecare fiind ales de către comunitățile respective ale insulei prin vot direct.

Al doilea articol din Constituție confirmă faptul că cipriotii greci și cei turci constituie două comunități distincte, separate pe baza originii etnice. Întreaga structură constituțională este bazată pe existența a doar două comunități, cea greacă și cea turcă, deși pe teritoriul insulei există și alte minorități. Astfel, comunitatea cipriotă greacă cuprinde toți cetățenii republicii care sunt de origine greacă și a căror limbă maternă este limba greacă sau care împărtășesc tradițiile culturale grecești ori care sunt membri ai bisericii ortodoxe grecești. Comunitatea turcă cipriotă cuprinde toți cetățenii republicii care sunt de origine turcă și a căror limbă maternă este turca și care împărtășesc aceleași tradiții culturale turcești ori care sunt musulmani. Cetățenii republicii care nu sunt membri ai niciunei comunități trebuie ca în decurs de trei luni de la data intrării în vigoare a Constituției sau în termen de trei luni de la data când au devenit cetățeni să aleagă între apartenența la comunitatea greacă sau turcă în calitatea lor de subiecte individuale de drept, iar dacă aparțin deja unui grup religios, în baza opțiunii exprimate, ei pot fi considerați și membri ai unei astfel de comunități.

Regimul politic cipriot este de natură prezidențială, deși în Cipru există un guvern (Consiliu de Miniștri), precum și autorități independente care nu se află sub control parlamentar.

Președintele Republicii este șeful statului, ales prin sufragiu universal pentru un mandat de cinci ani. Acesta este atât șeful statului, cât și șeful guvernului. Ca șef al statului, Președintele are autoritatea să primească scrisori de acreditare ale reprezentanților diplomatici, să semneze scrisorile de acreditare a trimișilor diplomatici, să confere onoruri și distincții și să reprezinte Republica în toate funcțiile oficiale. Ca șef al guvernului, Președintele are dreptul să pregătească ordinea de zi și să prezideze ședințele Consiliului de Miniștri, iar împreună cu Vicepreședintele, poate stabili noi teme de discuție și adăuga puncte pe ordinea de zi a Consiliului.

Președintele are următoarele atribuții: numirea sau revocarea miniștrilor greci, convocarea ședințelor Consiliului de Miniștri, conducerea ședințelor acestuia, însă fără drept de vot, drept de veto în chestiuni legate de afacerile externe, apărare sau securitate, dreptul de a trimite spre rediscutare hotărârile Consiliului de Miniștri și hotărârile Adunării Reprezentative, dreptul de a adresa mesaje Adunării Reprezentative, dreptul de a sesiza Curtea Constituțională în cazul unui conflict de putere între instituțiile Republicii.

Vicepreședintele are competența de a numi și revoca miniștrii turci, de a solicita Președintelui Republicii să convoace Consiliul de Miniștri, precum și de a participa la ședințele acestuia fără drept de vot.

Puterea executivă este asigurată de Președinte și de Vicepreședinte alături de Consiliul de Miniștri compus din șapte miniștri greci și trei miniștri turci. Membrii Consiliului de Miniștri sunt aleși de comun acord de către Președinte și Vicepreședinte. Hotărârile Consiliului de Miniștri trebuie luate cu majoritate absolută, iar votul final aparține Președintelui sau Vicepreședintelui Republicii ori amândurora în conformitate cu art. 57.

CY

Puterea legislativă a Republicii este deținută de Camera Reprezentanților în toate materiile cu excepția acelor chestiuni rezervate camerei grecești, respectiv celei turce, legate de comunitățile lor. Deși Constituția prevede un număr de 50 de parlamentari, începând cu anul 1985 Camera Reprezentanților cuprinde 80 de parlamentari, dintre care 56 sunt greci și 24 turci. Modificarea a fost justificată de creșterea volumului de muncă al Parlamentului. Orice candidat la funcția de parlamentar trebuie să întrunească în mod cumulativ mai multe condiții: să fie cetățean al Republicii, să aibă 25 de ani, să fie apt pentru exercitarea funcției, să nu fi fost condamnat pentru o infracțiune care implică lipsa de onestitate sau turpitudine morală sau infracțiuni electorale. Durata mandatului este de cinci ani. Camera Reprezentanților se poate autodizolva cu majoritate absolută. Funcția de membru al Parlamentului este incompatibilă cu cea de ministru sau cu cea de membru al unei Camere Comunitare ori cu cea de Primar ori membru al forțelor armate. Pentru reprezentanții aleși de comunitatea turcă există o incompatibilitate între calitatea de reprezentant și cea de funcționar religios. Funcția devenită vacantă rămâne astfel în caz de deces sau demisie.

Din Camera Reprezentanților mai fac parte și câte un reprezentant al minorităților armeană, latină și maronită, aleși din rândul membrilor acestor comunități, pentru un mandat de cinci ani.

Aceste trei mandate sunt distincte de cele stabilite pentru reprezentanții comunităților greacă și turcă.

Membrii comunității grecești și, respectiv, turcești trebuie să aleagă din rândul cetățenilor respectivelor comunități câte o Cameră Comunitară având competențe expres prevăzute de Constituție și direct legate de rezolvarea treburilor respectivei comunități. Camera Comunitară trebuie să fie legată de comunitate, ea având și putere legislativă în materie religioasă, educativă, culturală sau legat de compunerea instanțelor.

3. Puterea judecătorească

Istoria sistemului juridic din Cipru constituie o bună ilustrare a posibilității coexistenței și chiar contopirii mai multor sisteme juridice care s-au aplicat concomitent ori succesiv pe același teritoriu. Astfel, după perioada orașelor-regat din Grecia antică, timp în care sistemele juridice învecinate (Egipt, Babilon, Asiria) au exercitat o puternică influență, sistemul juridic din Cipru a continuat să se manifeste în perioada romană și bizantină prin sincretismul celor două familii juridice, sincretism concretizat în preluarea dreptului roman, a codificărilor sale din Evul Mediu și a dreptului ecleziastic. Ulterior, au fost împrumutate o bună parte din cutumele franceze, precum și unele elemente din sistemul juridic otoman și unele concepte ale *shariei*. După 1878 (când Marea Britanie a convins Turcia să îi cedeze insula în schimbul protecției împotriva scopurilor expansioniste ale Rusiei) și până în 1960 sistemul juridic cipriot a fost masiv influențat de sistemul juridic al coloniștilor anglo-saxoni. În prezent, în Cipru se aplică aproape integral dreptul englez, iar legislația a fost adoptată în temeiul principiilor de *common law*, drept cutumiar și ale echității.

Francezii au introdus în 1192 cutumele france, cruciații au suprapus acestora codificările dreptului roman, iar otomanii au funcționat pe baza *shariei*, dar au permis populației grecești autonomie normativă și jurisdicțională în ceea ce privește relațiile de familie. Urmare a colonizării de către Marea Britanie începând cu 1878, în 1882 întreg acest sistem judiciar a fost revizuit: instanțele ce practicau *sharia* și-au văzut competența limitată și transferată în sarcina instanțelor de drept civil, în vreme ce instanțele ecleziastice ale bisericii ortodoxe s-au păstrat (cu excepția tutelei și a adopției, care au fost transferate și ele la instanțele de drept civil în 1935 și, respectiv, în 1956). Această partajare de competențe a fost consfințită prin Constituția din 1960.

Inițial, Constituția a instituit o Curte Supremă Constituțională (compusă dintr-un Președinte neutru și un judecător cipriot grec și unul cipriot turc, numiți, fiecare, de Președintele și, respectiv, Vicepreședintele Republicii) și o Înaltă Curte (alcătuită dintr-un Președinte neutru și judecători ciprioți greci și unul cipriot turc). Problemele de conviețuire între cele două comunități etnice apărute în 1963 au determinat însă retragerea tuturor reprezentanților ciprioți turci din autoritățile publice; ca urmare, cele două jurisdicții au fost contopite într-o nouă Curte Supremă, alcătuită din 13 judecători împreună cu Președintele acesteia. Curtea Supremă are rol de instanță de ultim recurs și este competentă atât în materie civilă, cât și penală.

Din punct de vedere organizatoric, sistemul judiciar este alcătuit din:

- șase instanțe districtuale (Nicosia, Limassol, Larnaca, Pafos, Famagusta, cu sediul în localitatea Paralimni, și Kyrenia, cu sediul în localitatea Nicosia) având competențe pe drept civil și penal (doar pentru infracțiunile prevăzute cu pedepse de până la cinci ani de închisoare);

- patru instanțe penale (Nicosia, Limassol, Larnaca și Pafos) care judecă acele infracțiuni prevăzute cu pedepse de peste cinci ani de închisoare;
- trei instanțe de familie (câte una pentru districtele Nicosia și Kyrenia, Limassol și Pafos, Larnaca și Famagusta) cu jurisdicție pe cauzele având ca obiect desfacerea căsătoriilor, încredințarea custodiei copiilor etc. și ca părți în proces, membri ai Bisericii Ortodoxe a Ciprului. Dacă una dintre părți aparține unei alte comunități religioase, cazul este de competența Instanței de Familie pentru Grupurile Religioase;
- patru instanțe de control al închirierilor (Nicosia, Limassol, Larnaca și Pafos, dintre care două sunt funcționale în prezent) având competențe în judecarea disputelor dintre proprietari și chiriași, reintrarea în posesie, determinarea cotelor privind chiriile etc., care sunt formate dintr-un Președinte (magistrat) și câte un membru desemnat de asociațiile proprietarilor și chiriașilor din Cipru;
- trei instanțe pentru dispute industriale (Nicosia, Limassol și Larnaca) care au competențe în judecarea cauzelor ce privesc relațiile de muncă (încetarea raporturilor de muncă, neplata unor drepturi salariale, a unor drepturi prevăzute de legislație pentru mame, inegalitate, hărțuire sexuală la locul de muncă etc.). Sunt alcătuite dintr-un Președinte (magistrat) și câte un membru desemnat al sindicatelor, patronatelor și al angajaților cu rol consultativ;
- o instanță militară (Nicosia) având competențe în judecarea infracțiunilor/abaterilor prevăzute de Codul penal militar sau alte acte normative, indiferent de pedeapsa prevăzută pentru aceste infracțiuni. Instanța este compusă dintr-un Președinte (magistrat) și doi ofițeri numiți de Consiliul Superior Judiciar, cu rol consultativ.

4. Administrația publică locală și organizarea administrativ-teritorială

Din punctul de vedere al organizării administrativ-teritoriale, Republica Cipru dispune de autorități locale (municipalități și comunități) și de autorități de coordonare (districte).

Astfel, Republica Cipru este împărțită în șase districte: Famagusta, Kyrenia, Larnaca, Limassol, Nicosia, Paphos. Ca urmare a separației *de facto* a insulei în 1974, o parte din acestea se află în Republica Turcă a Ciprului de Nord. Fiecare district este condus de un prefect districtual, care este un funcționar public superior reprezentant al Guvernului în teritoriu. Acesta coordonează activitatea tuturor autorităților și serviciilor deconcentrate ale ministerelor în teritoriu, fiind răspunzător în fața Ministerului de Interne.

La nivel local există două tipuri de autorități: municipalități și comunități, fiecare cu propriul său cadru normativ. În principiu, municipalitățile cuprind zonele urbane și cele turistice, iar comunitățile reprezintă structura locală în zonele rurale.

Legea reglementează stabilirea, organizarea și funcționarea municipalităților. În conformitate cu aceasta, orice comunitate cu peste 5.000 de locuitori care dispune de resursele economice necesare pentru a funcționa ca municipalitate poate căpăta un astfel de rang printr-un referendum și cu aprobarea Consiliului de Miniștri. Primarii sunt aleși direct de către cetățeni pentru un mandat de cinci ani și constituie autoritatea executivă în municipalități. Ei prezidează ședințele consiliului municipal ori alte întâlniri administrative, pun în executare deciziile adoptate de consiliul municipal și gestionează toate serviciile municipale; de asemenea, ei reprezintă municipalitatea în fața instanței. Consiliile municipale sunt alese direct de cetățeni, pentru un mandat de cinci ani, în cadrul unor alegeri distincte de cele pentru alegerea primarului. Acestea elaborează politicile la nivel local și numesc membrii comitetului administrativ însărcinat să sprijine primarul în executarea sarcinilor sale. Printre atribuțiile comitetului administrativ se numără și pregătirea bugetului și execuția bugetară anuală, furnizarea de asistență și consiliere primarului, coordonarea comisiilor create de Consiliu, precum și orice alte atribuții care îi sunt încredințate de către Consiliu sau de către primar.

În mod asemănător sunt desemnate, alcătuite, organizate și funcționează și autoritățile locale de la nivel comunal (rural).

Atât autoritățile municipalităților, cât și cele ale comunităților pot stabili taxe și impozite cu caracter local pentru satisfacerea cheltuielilor publice de nivel local. În cazul în care comunitățile nu reușesc să atingă autonomia financiară, este permisă intervenția Guvernului sub forma unor credite guvernamentale cu destinație precisă.

Membrii fiecărei comunități ce locuiesc în localitățile rurale își aleg separat Președintele și Consiliul comunal prin vot direct pentru un mandat de cinci ani.

5. Drepturile fundamentale

În conformitate cu art. 28 alin. (2) din Constituție, drepturile fundamentale și libertățile sunt garantate nu doar pentru cetățenii Republicii, ci și pentru orice persoană, fără discriminare, directă sau indirectă, după criteriul rasei, religiei, limbii, genului, averii, apartenenței politice sau la o anumită categorie socială ori naționalitate, sau din orice alt motiv.

Constituția consacră o gamă largă de drepturi civile și politice, economice și sociale, precum și îndatoriri fundamentale. Drepturile și libertățile de primă generație includ: dreptul la viață și integritate fizică; interzicerea torturii ori a tratamentelor inumane sau degradante; interzicerea sclaviei și a muncii forțate sau obligatorii; dreptul la libertate și la securitate al persoanei; dreptul de a se căsători și a întemeia o familie; dreptul la un proces public și corect; dreptul de a adresa cereri scrise sau plângeri pentru orice persoană, dreptul de vot; dreptul la libera circulație și la stabilirea reședinței și interzicerea exilului; dreptul la viața privată și la intimitate al fiecărei persoane; secretul corespondenței; dreptul la libera exprimare; libertatea de asociere; libertatea conștiinței și libertatea religioasă, incluzând libertatea religiilor ale căror doctrine sau obiceiuri nu sunt secrete și egalitatea religiilor. Prozelitismul este interzis.

Drepturile sociale și economice includ: dreptul la existență decentă și securitate socială; dreptul la educație; dreptul de proprietate; dreptul de a practica orice profesie și de a continua orice ocupație, comerț și afacere; dreptul la grevă.

Pe lângă aceste drepturi, partea a II-a menționează și unele îndatoriri fundamentale, precum obligația de a satisface serviciul militar.

6. Raportul dintre dreptul național și dreptul Uniunii Europene

Cipru a devenit stat membru al Uniunii Europene la data de 1 mai 2004 în ciuda faptului că reunificarea insulei, condiție prealabilă impusă în timpul negocierilor de aderare, nu a fost realizată nici până în prezent. Cipru a aderat la zona euro la data de 1 ianuarie 2008.

Supremația dreptului Uniunii Europene asupra întregului sistem normativ cipriot este asigurată chiar de prevederile Constituției astfel cum aceasta a fost modificată prin Legea privind cel de-al cincilea amendament la Constituție [Legea 127(I)/2006].

7. Controlul de constituționalitate

Inițial, Constituția cipriotă a creat o Curte Supremă Constituțională (alcătuită din trei membri, respectiv un grec, un turc și un Președinte neutru) și o Înaltă Curte (ca organ judiciar suprem), însă în urma conflictelor dintre comunitățile greacă și turcă din 1963, prin Legea privind administrarea justiției din 1964, cele două jurisdicții au fost comasate într-una singură, actuala Curte Supremă, care exercită toate atribuțiile și competențele ce anterior aparțineau celor două curți.

Membrii Curții Supreme sunt numiți de către Președintele Republicii. Aceștia se pot retrage din cauze de incapacitate fizică, psihică ori pe motivul apariției unei infirmități care nu le-ar mai permite să-și exercite activitatea.

Curtea Supremă este competentă să soluționeze preventiv problemele ce s-ar putea ivi între Președintele Republicii, pe de o parte, și Camera Reprezentanților, pe de altă parte, înainte de promulgarea legii cu privire la incompatibilitatea dispozițiilor sale cu prevederi ale Constituției; să se pronunțe asupra conflictelor ce s-ar putea ivi între Camera Reprezentanților și orice organe sau autorități ale Republicii; să hotărască asupra constituționalității legilor în vigoare.

În urma constatării neconstituționalității unei legi, Camera Reprezentanților o poate modifica, în cazul în care doar anumite părți au fost declarate neconstituționale, sau o poate abroga, fără a exista însă o obligație prevăzută în acest sens. În oricare dintre cazuri, respectiva lege încetează să producă efecte juridice la data constatării neconstituționalității sale.

Curtea Supremă are și atribuții în materie de contencios administrativ, și anume „să se pronunțe în ultimă instanță asupra recursurilor introduse în urma plângerii oricărei persoane care pretinde că actul, fapta sau omisiunea unui organ, autoritate sau persoană care exercită autoritatea executivă sau administrativă

contravin dispozițiilor Constituției sau legii, excedează atribuțiilor cu care este învestit un astfel de organ, autoritate sau persoană ori constituie abuz de putere".

Potrivit art. 139 din Constituție, Curtea Supremă se pronunță în ultimă instanță asupra recursurilor înaintate în legătură cu un conflict de competențe între Camera Reprezentanților și Camerele Comunitare sau între oricare dintre acestea și între organele sau autoritățile Republicii. În acest caz Curtea Supremă poate declara că legea, decizia sau actul supuse examinării sunt nule fie de la data apariției conflictului, fie *ab initio*; prin urmare, un astfel de act juridic nu mai poate produce efecte juridice, în tot sau în parte, întrucât el a fost adoptat de o autoritate care nu deținea competența edictării sale, în ambele cazuri Curtea putând dispune cu privire la efectele deja produse de respectivul act juridic.

Deciziile Curții Supreme sunt definitive și obligatorii pentru toate instanțele, organele și autoritățile Republicii. În cazul anulării unei acțiuni administrative, decizia Curții Supreme operează *erga omnes*.

BCU IAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Constituția Republicii Cipru[1]

PARTEA I
Dispoziții generale

CY

Art. 1

Statul Cipru este o Republică independentă și suverană cu regim prezidențial, Președintele fiind grec, iar Vicepreședintele fiind turc, aleși de comunitatea greacă și, respectiv, de comunitatea turcă din Cipru, astfel cum prevede în continuare această Constituție.

Art. 1a

Niciuna dintre prevederile Constituției nu se interpretează în sensul anulării legilor adoptate, actelor efectuate sau măsurilor luate de Republică și care devin necesare ca urmare a obligațiilor ce îi revin în calitate de stat membru al Uniunii Europene și aceste prevederi nu împiedică nici producerea efectelor juridice ale regulamentelor, directivelor sau ale altor acte sau măsuri obligatorii cu caracter legislativ, adoptate de Uniunea Europeană ori de Comunitățile Europene sau de instituțiile acestora ori de organele competente ale acestora în baza Tratatelor de instituire a Comunităților Europene sau în baza Tratatului privind Uniunea Europeană, în Republică.

Art. 2

În sensul prezentei Constituții:

1. Comunitatea greacă cuprinde toți cetățenii Republicii care sunt de origine greacă și a căror limbă maternă este limba greacă sau care împărtășesc tradițiile culturale grecești sau care sunt membri ai Bisericii Ortodoxe Grecești;

2. Comunitatea turcă cuprinde toți cetățenii Republicii care sunt de origine turcă și a căror limbă maternă este limba turcă sau care împărtășesc tradițiile culturale turcești sau care sunt musulmani;

3. În termen de trei luni de la data intrării în vigoare a acestei Constituții, cetățenii Republicii, care nu intră sub incidența prevederilor alineatului 1 sau 2 din acest articol, trebuie să opteze pentru a aparține comunității grecești sau comunității turce ca indivizi, însă dacă aceștia aparțin unui grup religios, vor opta ca grup religios și, în baza acestei opțiuni, vor fi considerați membri ai acelei comunități:

[1] Adoptată la 16 august 1960

BCU Cluj / Central University Library

a. cu condiția ca orice cetățean al Republicii, care aparține unui astfel de grup religios, să poată alege să nu respecte opțiunea unui astfel de grup și, printr-o declarație scrisă și semnată, depusă în termen de o lună de la data acelei opțiuni la funcționarul competent al Republicii și la președinții Camerelor Comunitare greacă și turcă, să opteze pentru a aparține celeilalte comunități decât cea de care se consideră că aparține acel grup;

b. de asemenea, cu condiția ca, dacă o opțiune a acelui grup religios nu este acceptată pe motiv că membrii acestuia nu întrunesc numărul necesar, orice membru al acelui grup să poată opta în modul menționat anterior, în calitate de individ, pentru comunitatea de care acesta dorește să aparțină, în termen de o lună de la data refuzului de acceptare a acelei opțiuni.

În sensul prezentului alineat, un „grup religios" desemnează un grup de persoane care au reședința obișnuită în Cipru, care practică aceeași religie și care fie aparțin aceluiași rit, fie se supun jurisdicției acestuia și al căror număr, la data intrării în vigoare a prezentei Constituții, depășește 1000, din care cel puțin 500 devin la acea dată cetățeni ai Republicii:

4. O persoană care devine cetățean al Republicii în orice moment, după trei luni de la data intrării în vigoare a acestei Constituții, va exercita opțiunea prevăzută la alineatul 3 al prezentului articol în termen de trei luni de la data la care aceasta devine astfel cetățean;

5. Un cetățean grec sau turc al Republicii, care intră sub incidența prevederilor alineatului 1 sau 2 al prezentului articol, poate înceta să aparțină comunității al cărui membru este și poate aparține celeilalte comunități:

a. printr-o declarație scrisă și semnată de acel cetățean în sensul că acesta dorește respectiva modificare, depusă la funcționarul competent al Republicii și la președinții Camerelor Comunitare greacă și turcă;

b. cu aprobarea Camerei Comunitare a celeilalte comunități.

6. Orice individ sau orice grup religios, considerat că aparține comunității grecești sau comunității turce potrivit dispozițiilor alineatului 3 din prezentul articol, poate înceta să mai aparțină acelei comunități și se poate considera că aparține celeilalte comunități:

a. printr-o declarație scrisă și semnată de acel individ sau grup religios, în sensul că se dorește respectiva modificare, depusă la funcționarul competent al Republicii și la președinții Camerelor Comunitare greacă și turcă;

b. cu aprobarea Camerei Comunitare a celeilalte comunități.

7. a. o femeie căsătorită va aparține comunității căreia îi aparține soțul acesteia;

b. un copil de sex masculin sau feminin, care nu a împlinit vârsta de 21 de ani și nu este căsătorit, va aparține comunității căreia îi aparține

tatăl său sau, dacă tatăl este necunoscut și copilul nu a fost adoptat, copilul va aparține comunității căreia îi aparține mama sa.

Art. 3

1. Limba greacă și limba turcă sunt limbile oficiale ale Republicii.

2. Actele și documentele legislative, executive și administrative sunt întocmite în ambele limbi oficiale și, dacă prezenta Constituție prevede în mod expres promulgarea, acestea sunt promulgate prin publicarea în Monitorul Oficial al Republicii în ambele limbi oficiale.

3. Documentele administrative sau alte documente oficiale adresate unui cetățean grec sau turc sunt întocmite în limba greacă sau, respectiv, în limba turcă.

4. Procedurile judecătorești sunt realizate sau efectuate și hotărârile sunt întocmite în limba greacă dacă părțile sunt greci, în limba turcă dacă părțile sunt turci și atât în limba greacă, cât și în limba turcă dacă părțile sunt greci și turci. Limba oficială sau limbile oficiale ce trebuie utilizate în aceste scopuri în toate celelalte cazuri sunt specificate în Regulamentul de procedură elaborat de Curtea Supremă în temeiul articolului 163.

5. Textele se publică în Monitorul Oficial al Republicii în ambele limbi oficiale, în aceeași materie.

6. 1. Orice diferență între textul în limba greacă și cel în limba turcă al oricărui act sau document legislativ, executiv sau administrativ publicat în Monitorul Oficial al Republicii se soluționează de o instanță competentă.

2. Textul autentic al legilor sau deciziilor unei Camere Comunitare, publicate în Monitorul Oficial al Republicii, este cel în limba Camerei Comunitare în cauză.

3. În cazul în care apare orice neconcordanță între textul în limba greacă și cel în limba turcă al unui act sau document executiv ori administrativ care, deși nu a fost publicat în Monitorul Oficial al Republicii, a fost publicat în alt mod, declarația ministrului sau a oricărei alte autorități implicate cu privire la textul care prevalează sau cu privire la textul corect este finală și definitivă.

4. Instanța competentă poate lua măsurile corective pe care le consideră juste în orice situație în care există diferențe între texte astfel cum s-a menționat mai sus.

7. Cele două limbi oficiale vor fi utilizate pe monede, bancnote și sigilii.

8. Orice persoană are dreptul de a se adresa autorităților Republicii în oricare dintre limbile oficiale.

Art. 4

1. Republica va avea propriul său drapel cu design și culoare neutre, ales în comun de către Președintele și Vicepreședintele Republicii.

2. Autoritățile Republicii și orice altă autoritate publică sau organ de utilitate publică creat prin sau în conformitate cu legislația Republicii arborează drapelul

Republicii și au dreptul de a arbora, de sărbători, împreună cu drapelul Republicii, atât drapelul Greciei, cât și drapelul Turciei, în același timp.

3. Autoritățile și instituțiile comunale au dreptul de a arbora, de sărbători, împreună cu drapelul Republicii, fie drapelul Greciei, fie drapelul Turciei în același timp.

4. Orice cetățean al Republicii și orice organ, cu sau fără personalitate juridică, care nu este public și ai cărui membri sunt cetățeni ai Republicii, su dreptul de a arbora la locațiile lor drapelul Republicii sau drapelul Greciei ori al Turciei fără nicio restricție.

Art. 5

Comunitatea greacă și cea turcă au dreptul de a celebra sărbătorile naționale grecești și respectiv turcești.

PARTEA A II-A
Drepturile și libertățile fundamentale

Art. 6

Sub rezerva prevederilor exprese ale prezentei Constituții, nicio lege sau decizie a Camerei Reprezentanților sau a oricărei Camere Comunitare și niciun act/ nicio decizie al/a niciunui organ, al/a niciunei autorități sau persoane din Republică, ce exercită puterea executivă sau funcții administrative, nu poate discrimina niciuna dintre cele două comunități sau nicio persoană ca persoană sau în virtutea faptului că este membru al unei comunități.

Art. 7

1. Orice persoană are dreptul la viață și la integritate fizică.

2. Nicio persoană nu poate fi privată de dreptul la viață decât în executarea unei pedepse pronunțate de o instanță competentă ca urmare a condamnării acelei persoane pentru o infracțiune pentru care această pedeapsă este prevăzută de lege. Legea poate să prevadă o astfel de pedeapsă doar în cazuri de crimă cu premeditare, înaltă trădare, piraterie „jure gentium" și infracțiuni capitale conform legii militare.

3. Privarea de dreptul la viață nu este considerată ca fiind cauzată prin încălcarea acestui articol în cazurile în care aceasta rezultă din recurgerea absolut necesară la forță:

a. pentru a apăra o persoană sau o proprietate împotriva unui prejudiciu proporțional care le-ar fi cauzat sau care ar fi inevitabil și ireparabil prin alte mijloace;

b. pentru a efectua o arestare sau pentru a împiedica evadarea unei persoane reținute în mod legal;

c. pentru a reprima manifestațiile violente sau o insurecție, în conformitate cu legea.

Art. 8

Nicio persoană nu poate fi supusă torturii sau pedepselor ori tratamentelor inumane sau degradante.

Art. 9

Orice persoană are dreptul la o existență decentă și la securitate socială. Legea prevede protecția lucrătorilor, asistența pentru persoanele defavorizate și un sistem de asigurări sociale.

Art. 10

1. Nicio persoană nu poate fi ținută în sclavie sau servitute.

2. Nicio persoană nu poate fi constrânsă să execute muncă forțată sau obligatorie.

3. În sensul prezentului articol, nu constituie „muncă forțată sau obligatorie":

a. orice muncă impusă în mod normal unei persoane în timpul detenției, în condițiile prevăzute de articolul 11 sau pe perioada în care este eliberată condiționat;

b. orice serviciu cu caracter militar dacă acesta este impus sau, în cazul celor care refuză să satisfacă serviciul militar din motive de conștiință, un serviciu impus în locul serviciului militar obligatoriu, sub rezerva recunoașterii acestora printr-o lege;

c. orice serviciu impus în situații de urgență sau de calamități care amenință viața sau bunăstarea locuitorilor.

Art. 11

1. Orice persoană are dreptul la libertate individuală și siguranța persoanei.

2. Nicio persoană nu poate fi privată de libertate, cu excepția următoarelor cazuri:

a. detenția unei persoane ca urmare a condamnării pronunțate de o instanță competentă;

b. arestarea sau reținerea unei persoane pentru nerespectarea unei măsuri legale a unei instanțe;

c. arestarea sau reținerea unei persoane efectuată în vederea aducerii sale în fața autorității judiciare competente, atunci când există motive rezonabile de a bănui că a săvârșit o infracțiune sau atunci când există motive temeinice de a crede că este necesar a împiedica acea persoană să săvârșească o infracțiune sau să fugă după săvârșirea acesteia;

d. reținerea unui minor printr-o măsură legală în scopul educației sub supraveghere sau reținerea sa legală în scopul aducerii sale în fața autorității legale competente;

BCUACADEMIEI LIBRARY

e. reținerea persoanelor în scopul prevenirii transmiterii unei boli contagioase, a alienaților, a alcoolicilor sau a toxicomanilor ori a vagabonzilor;

f. arestarea sau reținerea unei persoane pentru a o împiedica să pătrundă în mod ilegal pe teritoriul Republicii sau a unui cetățean străin care face obiectul unei proceduri de deportare sau extrădare ori a unui cetățean al Republicii în vederea extrădării sau predării acestuia în baza unui mandat european de arestare sau a unui tratat internațional obligatoriu pentru Republică, cu condiția ca acel tratat să fie aplicat și de cealaltă parte. Arestarea sau reținerea unei persoane în vederea extrădării sau predării acelei persoane nu este însă posibilă dacă organul sau autoritatea competentă conform legii are un motiv întemeiat să creadă că cererea de extrădare sau predare a fost făcută în vederea urmăririi penale sau a pedepsirii acelei persoane pe motiv de rasă, religie, naționalitate, origine etnică, convingeri politice sau drepturi legitime conform dreptului internațional cu privire la drepturi colective sau personale.

3. Cu excepția cazurilor și în condițiile prevăzute de lege, în caz de infracțiune flagrantă pedepsită cu moartea sau închisoarea, nicio persoană nu poate fi arestată decât în baza unui mandat judiciar motivat, emis cu respectarea formalităților prevăzute de lege, sau în baza unui mandat european de arestare.

4. Persoanei arestate i se aduc la cunoștință la momentul arestării, în limba pe care o înțelege, motivele arestării sale și i se permite să fie reprezentată de un avocat ales.

5. Persoana arestată este adusă în fața unui judecător în cel mai scurt termen după arestare și, în orice caz, nu mai târziu de 24 de ore de la arestare, dacă aceasta nu este eliberată mai devreme.

6. Judecătorul în fața căruia este adusă persoana arestată va trece imediat la examinarea motivelor arestării într-o limbă pe care persoana arestată o înțelege și, cât mai repede posibil și, în orice caz, nu mai târziu de trei zile de la această înfățișare, fie va elibera persoana arestată în condițiile pe care le consideră potrivite fie, în cazul în care investigația privind comiterea infracțiunii pentru care acea persoană a fost arestată nu a fost finalizată, va dispune arestarea preventivă a persoanei și poate dispune arestarea preventivă în mod repetat pentru o perioadă ce nu poate depăși opt zile consecutive, cu condiția ca perioada totală a detenției preventive să nu depășească trei luni de la data arestării, la expirarea acestui termen orice persoană sau autoritate care deține custodia persoanei arestate o va elibera imediat.

Orice decizie a judecătorului în temeiul prezentului alineat este supusă căilor de atac.

7. Orice persoană privată de libertate prin arestare sau reținere are dreptul să introducă o acțiune în justiție pentru ca instanța să decidă fără întârziere asupra legalității detenției sale și să dispună eliberarea sa, dacă detenția este ilegală.

8. Orice persoană care a fost victima unei arestări neîntemeiate sau a unei reținere cu încălcarea dispozițiilor acestui articol are un drept garantat la despăgubire.

Art. 12

1. Nicio persoană nu poate fi condamnată pentru o infracțiune care constă într-o acțiune sau omisiune care, la momentul săvârșirii, nu constituia infracțiune potrivit legii; și niciunei persoane nu i se poate aplica, pentru o infracțiune, o pedeapsă mai mare decât cea prevăzută de lege în mod expres pentru acea infracțiune la momentul săvârșirii acesteia.

2. O persoană care a fost achitată sau condamnată pentru o infracțiune nu poate fi judecată din nou pentru aceeași infracțiune. Nicio persoană nu poate fi pedepsită de două ori pentru aceeași acțiune sau omisiune, cu excepția cazului în care acea acțiune sau omisiune are ca efect decesul.

3. Nicio lege nu poate prevedea o pedeapsă care este disproporționată în raport cu gravitatea infracțiunii.

4. Orice persoană acuzată de o infracțiune este considerată nevinovată până în momentul în care i se dovedește vinovăția, potrivit legii.

5. Orice persoană acuzată de o infracțiune are cel puțin următoarele drepturi:

a. să fie informată imediat, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit asupra naturii și motivelor acuzației care i se aduce;

b. să dispună de timpul și de mijloacele adecvate pentru pregătirea apărării sale;

c. să se apere ea însăși sau să fie reprezentată de un avocat ales de ea sau, dacă nu dispune de mijloacele necesare pentru a plăti un apărător legal, să i se acorde asistență juridică gratuită atunci când interesele justiției o cer;

d. să audieze sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină participarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării;

e. să fie asistată în mod gratuit de un interpret, dacă nu înțelege sau nu vorbește limba folosită de instanță.

6. Pedeapsa confiscării generale a proprietății este interzisă.

Art. 13

1. Orice persoană are dreptul de a circula în mod liber pe întreg teritoriul Republicii și de a avea reședința în orice parte a acestui teritoriu, sub rezerva limitărilor impuse prin lege și care sunt necesare exclusiv în scop de apărare sau sănătate publică ori prevăzute ca pedeapsă pronunțată de o instanță competentă.

2. Orice persoană are dreptul de a părăsi permanent sau temporar teritoriul Republicii, sub rezerva restricțiilor rezonabile impuse prin lege.

Art. 14

Niciun cetățean nu poate fi expulzat sau exilat din Republică în nicio circumstanță.

Art. 15

1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și familiale.

2. Nu este admisă nicio ingerință în exercitarea acestui drept decât în măsura în care această ingerință este prevăzută de lege și dacă este necesară exclusiv în interesul securității Republicii sau al ordinii constituționale, al siguranței publice ori al ordinii publice, al sănătății publice, al moralei publice sau pentru protejarea drepturilor și libertăților garantate tuturor persoanelor prin această Constituție.

Art. 16

1. Locuința unei persoane este inviolabilă.

2. Nu este permisă intrarea sau percheziția unei locuințe decât în condițiile prevăzute de lege și în baza unui mandat judiciar motivat corespunzător sau atunci când intrarea are loc cu acordul expres al locatarului locuinței ori în scopul salvării victimelor unei infracțiuni săvârșite cu violență sau ale unei calamități.

Art. 17

1. Orice persoană are dreptul la respectarea și la secretul corespondenței sale și al altor mijloace de comunicare, dacă acea comunicare are loc prin mijloace care nu sunt interzise prin lege.

2. Nu este permisă nicio ingerință în exercitarea acestui drept, cu excepția cazului în care această ingerință este permisă potrivit legii în următoarele cazuri:

1. deținuți condamnați sau necondamnați;
2. în baza unei hotărâri judecătorești emise potrivit dispozițiilor legii, în baza unei cereri a Procurorului General al Republicii, iar acea ingerință constituie o măsură care este necesară într-o societate democratică exclusiv în interesul securității Republicii sau pentru prevenirea, cercetarea sau urmărirea penală a următoarelor infracțiuni grave:
   a. crimă cu premeditare sau omucidere;
   b. traficul de persoane adulte sau minore și infracțiuni privind pornografia infantilă;
   c. comercializarea, furnizarea, cultivarea și producerea de stupefiante, substanțe psihotrope sau droguri periculoase;
   d. infracțiuni privind moneda sau bancnota Republicii și
   e. infracțiuni de corupție pedepsite, în cazul condamnării, cu închisoare de cel puțin cinci ani;
3. în baza unei hotărâri judecătorești emise potrivit dispozițiilor legale, pentru cercetarea sau urmărirea penală a unei infracțiuni grave

pedepsite, în cazul unei condamnări, cu închisoare de cel puțin cinci ani, iar acea ingerință se referă la accesul la date relevante de comunicații electronice cu privire la circulație și poziție și la accesul la date relevante care sunt necesare pentru identificarea abonatului și/sau a utilizatorului.

Art. 18

1. Orice persoană are dreptul la libertatea gândirii, conștiinței și a credințelor religioase.

2. Cultele religioase ale căror doctrine sau rituri nu sunt secrete sunt libere.

3. Toate cultele religioase sunt egale în fața legii. Fără a aduce atingere competenței Camerelor Comunitare în conformitate cu prezenta Constituție, niciun act legislativ, executiv sau administrativ al Republicii nu poate discrimina vreo instituție religioasă sau cult religios.

4. Orice persoană este liberă și are dreptul de a-și practica credința și de a-și manifesta religia sau convingerea, prin intermediul cultului, învățământului, practicilor și îndeplinirii riturilor, în mod individual sau colectiv, în public sau în particular, precum și de a își schimba religia sau convingerea.

5. Recurgerea la constrângerea fizică sau morală, în scopul de a determina o persoană să își schimbe religia sau pentru a împiedica o persoană să își schimbe religia, este interzisă.

6. Libertatea de a își manifesta religia sau credințele nu poate fi restrânsă decât în cazurile prevăzute de lege și care sunt necesare în interesul securității Republicii sau al ordinii constituționale ori al siguranței publice ori al ordinii publice sau al sănătății publice sau al moralei publice ori pentru protejarea drepturilor și libertăților garantate tuturor persoanelor prin această Constituție.

7. Până când o persoană împlinește vârsta de 16 ani decizia privind religia practicată de aceasta aparține persoanei care exercită tutela legală a acelei persoane.

8. Nicio persoană nu poate fi obligată să plătească un impozit sau o taxă ale cărui/cărei încasări sunt alocate în mod special, în tot sau în parte, în scopul unei religii alta decât cea a acelei persoane.

Art. 19

1. Orice persoană are dreptul la libertatea opiniei și de exprimare în orice formă.

2. Acest drept cuprinde libertatea de a-și susține opiniile și libertatea de a primi și de a transmite informații și idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere.

3. Exercitarea drepturilor prevăzute la alineatele 1 și 2 din prezentul articol poate fi supusă formalităților, condițiilor, restrângerilor sau pedepselor prevăzute de lege și care sunt necesare exclusiv în interesul securității Republicii ori

al ordinii constituționale, al siguranței publice sau al ordinii publice, al sănătății publice sau al moralei publice sau pentru protejarea reputației ori a drepturilor altor persoane ori pentru a împiedica divulgarea informațiilor primite în mod confidențial sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

4. Punerea sub sechestru a ziarelor și a altor materiale tipărite nu este permisă fără acordul scris al Procurorului General al Republicii, care trebuie să fie confirmat prin decizia unei instanțe competente într-un termen care nu poate depăși 72 de ore, în caz contrar sechestrul va fi ridicat.

5. Nicio dispoziție a acestui articol nu poate împiedica Republica să solicite licențe întreprinderilor societății de radiodifuziune audio și video sau cinema.

Art. 20

1. Orice persoană are dreptul de a primi și orice persoană sau instituție are dreptul de a acorda instruire ori educație, sub rezerva formalităților, condițiilor sau restricțiilor care sunt în conformitate cu dreptul relevant al comunităților și necesare exclusiv în interesul securității Republicii sau al ordinii constituționale ori al siguranței publice sau al ordinii publice, al sănătății publice sau al moralei publice ori pentru standardul și calitatea învățământului ori pentru protejarea drepturilor și libertăților celorlalți, inclusiv dreptul părinților de a asigura pentru copiii lor învățământul care este în conformitate cu convingerile lor religioase.

2. Învățământul primar gratuit este asigurat de Camera Comunitară greacă și cea turcă în respectivele școli primare ale comunităților.

3. Învățământul primar este obligatoriu pentru toți cetățenii care au împlinit vârsta școlară stabilită printr-o lege relevantă a comunităților.

4. Învățământul, altul decât învățământul primar, este asigurat de Camera Comunitară greacă și cea turcă, în cazurile adecvate și care merită această educație, în termenii și condițiile stabilite prin legea comunitară relevantă.

Art. 21

1. Orice persoană are dreptul la libertatea de întrunire pașnică.

2. Orice persoană are dreptul la libertatea de asociere cu alții, inclusiv dreptul de a constitui sindicate și de a se afilia la sindicate pentru apărarea intereselor sale. Fără a aduce atingere vreunei restricții prevăzute la alineatul 3 din acest articol, nicio persoană nu poate fi constrânsă să devină membru al unei asociații sau să continue să fie membru al acesteia.

3. Exercițiul acestor drepturi poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă este absolut necesar exclusiv în interesul securității Republicii sau al ordinii constituționale ori al siguranței publice sau al ordinii publice ori al sănătății publice sau al moralei publice ori pentru protejarea drepturilor și libertăților garantate tuturor persoanelor prin prezenta Constituție, indiferent dacă acea persoană participă la acea întrunire sau dacă este membru al acelei asociații.

4. Orice asociere al cărei obiect sau ale cărei activități contravin ordinii constituționale este interzisă.

5. Legea poate prevedea restrângerea exercițiului acestor drepturi de către membrii forțelor armate, ai poliției sau ai jandarmeriei.

6. Prevederile prezentului articol se aplică și înființării de companii, societăți și alte asociații cu scop lucrativ, sub rezerva dispozițiilor oricărei legi care reglementează înființarea sau constituirea, apartenența (inclusiv drepturile și obligațiile membrilor), conducerea și administrarea, precum și lichidarea și dizolvarea.

Art. 22

1. Orice persoană care a împlinit vârsta matrimonială este liberă să se căsătorească și să întemeieze o familie conform legii privind căsătoria, aplicabilă acelei persoane potrivit dispozițiilor prezentei Constituții.

2. Dispozițiile alineatului 1 al prezentului articol se aplică, în următoarele cazuri, după cum urmează:

a. dacă legea privind căsătoria, aplicabilă părților potrivit dispozițiilor articolului 111, nu este aceeași, părțile pot alege ca respectiva căsătorie să fie reglementată de legea aplicabilă oricăreia dintre părțile în cauză, în condițiile legii;

b. dacă prevederile articolului 111 nu se aplică niciuneia dintre părțile la căsătorie și dacă niciuna dintre părți nu este membru al comunității turce, căsătoria este reglementată de o lege a Republicii adoptată de Camera Reprezentanților și care nu poate include decât limitări referitoare la vârstă, sănătate, proximitatea relației și interzicerea poligamiei;

c. dacă prevederile articolului 111 se aplică doar uneia dintre părțile la căsătorie, iar cealaltă parte nu este membru al comunității turce, căsătoria este reglementată de legea Republicii potrivit prevederilor literei b a prezentului alineat; cu toate acestea, părțile pot alege ca respectiva lor căsătorie să fie reglementată de legea aplicabilă uneia dintre părți în temeiul articolului 111, în măsura în care acea lege permite respectiva căsătorie.

3. Nicio dispoziție a acestui articol nu aduce atingere în niciun fel drepturilor, altele decât cele privind căsătoria, ale Bisericii Ortodoxe Grecești sau ale oricărui alt grup religios căruia i se aplică prevederile alineatului 3 al articolului 2 cu privire la respectivii membri ai acestuia, potrivit prevederilor prezentei Constituții.

Art. 23

1. Orice persoană, în mod individual sau în comun cu alte persoane, are dreptul de a dobândi, deține, poseda, folosi și dispune de orice bunuri mobile și imobile și are dreptul la respectarea acestui drept. Dreptul Republicii la apele subterane, minerale și antichități este rezervat.

2. Nu se poate dispune nicio privare de acest drept și nicio restrângere sau limitare a acestui drept, cu excepția celor prevăzute în prezentul articol.

3. Legea poate dispune restrângeri sau limitări ale exercițiului acestui drept numai dacă sunt absolut necesare în interesul siguranței publice, al sănătății publice, al moralei publice, al amenajării teritoriului, al dezvoltării și utilizării oricăror proprietăți pentru promovarea utilității publice sau pentru protejarea drepturilor altor persoane. O despăgubire justă trebuie plătită imediat pentru acele restrângeri sau limitări care reduc în mod substanțial valoarea economică a acelei proprietăți; în caz de dezacord, această despăgubire este stabilită de o instanță civilă.

4. Orice bun mobil sau imobil sau orice drept asupra sau interes cu privire la un astfel de bun poate fi expropriat de către Republică sau de către o instituție municipală sau o Cameră Comunitară pentru instituțiile, organele sau unitățile de învățământ, religioase, caritabile sau sportive din sfera sa de competență și numai de la persoane care aparțin respectivei sale comunități sau de către o corporație publică sau un organ de utilitate publică căreia/căruia acest drept i-a fost conferit prin lege și numai:

a. pentru o cauză de utilitate publică, care va fi prevăzută în mod specific într-o lege generală cu privire la exproprierea obligatorie, care va fi adoptată în termen de un an de la data intrării în vigoare a prezentei Constituții și

b. atunci când acea cauză este stabilită printr-o decizie a autorității achizitoare și adoptată potrivit dispozițiilor acelei legi, specificând în mod clar motivele acelei exproprieri și

c. în schimbul plății în numerar și în prealabil a unei despăgubiri juste și echitabile ce va fi stabilită, în caz de dezacord, de o instanță civilă.

5. Orice bun imobil sau orice drept asupra acestuia sau interes cu privire la un astfel de bun expropriat nu poate fi utilizat decât în scopul pentru care acesta a fost expropriat. În cazul în care acel scop nu a fost atins în termen de trei ani de la expropriere, autoritatea dobânditoare va oferi bunul, imediat după expirarea perioadei de trei ani menționată, persoanei de la care acesta a fost expropriat, la prețul exproprierii. Această persoană are dreptul, în termen de trei luni de la primirea acestei oferte, să declare că acceptă sau refuză oferta și, dacă declară că o acceptă, acel bun îi va fi restituit imediat după ce restituie acel preț într-un termen suplimentar de trei luni de la data acceptării.

6. În cazul unei reforme agricole, terenurile vor fi repartizate exclusiv persoanelor care aparțin aceleiași comunități căreia îi aparține proprietarul respectivului teren expropriat.

7. Nicio dispoziție din alineatele 3 și 4 ale prezentului articol nu aduce atingere prevederilor unei legi adoptate în scopul colectării eficiente a impozitelor sau amenzilor, al punerii în executare a unei hotărâri judecătorești, al executării unei obligații contractuale sau pentru prevenirea pericolului pentru viață sau bunuri.

8. Orice bun mobil sau imobil poate fi rechiziționat de către Republică sau de către o Cameră Comunitară pentru instituțiile, organele sau unitățile de învățământ, religioase, caritabile sau sportive care se află în sfera de competență a acesteia și numai dacă proprietarul și persoana care are drept de posesie asupra bunului respectiv aparțin respectivei comunități și numai:

a. pentru o cauză de utilitate publică, care va fi prevăzută în mod specific într-o lege generală privind rechiziția, care va fi adoptată în termen de un an de la data intrării în vigoare a prezentei Constituții și
b. atunci când acea cauză este stabilită printr-o decizie a autorității rechizitoare și adoptată potrivit dispozițiilor acelei legi, specificând în mod clar motivele acelei rechiziții și
c. pentru o perioadă care nu poate depăși trei ani și
d. în schimbul plății în numerar și în prealabil a unei despăgubiri juste și echitabile ce va fi stabilită, în caz de dezacord, de o instanță civilă.

CY

9. Fără a aduce atingere vreunei dispoziții din prezentul articol, nicio privare, restrângere sau limitare a dreptului prevăzut la alineatul 1 cu privire la orice bun mobil sau imobil care aparține oricărei arhiepiscopii, mănăstiri, biserici sau oricărei alte instituții ecleziastice sau a oricărui drept sau interes asupra acelui bun nu poate fi dispusă decât cu acordul scris al autorității ecleziastice corespunzătoare ce deține controlul asupra acelui bun, iar dispozițiile alineatelor 3, 4, 7 și 8 ale prezentului articol sunt supuse dispozițiilor acestui alineat.

Cu toate acestea, restrângerile și limitările în scopul amenajării teritoriului potrivit dispozițiilor alineatului 3 ale prezentului articol nu sunt supuse prevederilor acestui alineat.

10. Fără a aduce atingere vreunei dispoziții din prezentul articol, nicio privare, restrângere sau limitare a vreunui drept prevăzut la alineatul 1 al prezentului articol cu privire la orice bun mobil sau imobil donat musulmanilor în scopuri caritabile (*waqf*), inclusiv obiectele și titularii unor astfel de donații *waqf* și proprietățile ce aparțin moscheilor sau oricăror alte instituții religioase musulmane sau orice drept sau interes asupra acelui bun nu poate fi dispus decât cu aprobarea Camerei Comunitare Turce și conform legilor și principiilor donației *waqf*, iar dispozițiile alineatelor 3, 4, 7 și 8 ale prezentului articol nu sunt supuse dispozițiilor acestui alineat.

Cu toate acestea, restrângerile și limitările în scopul amenajării teritoriului potrivit alineatului 3 ale prezentului articol nu sunt supuse prevederilor acestui alineat.

11. Orice persoană interesată are dreptul de a exercita o cale de atac în instanță în temeiul dispozițiilor prezentului articol iar acea cale de atac suspendă procedura de expropriere forțată; și în cazul în care este dispusă orice restrângere sau limitare în temeiul alineatului 3 al prezentului articol, instanța poate ordona suspendarea oricăror proceduri în curs. Orice decizie a instanței în temeiul prezentului alineat este supusă căilor de atac.

Art. 24

1. Orice persoană este obligată să contribuie, în funcție de mijloacele proprii, la sarcinile publice.

2. Nicio astfel de contribuție cu titlu de impozit, taxă sau tarif de orice fel nu poate fi impusă decât prin și în conformitate cu legea.

3. Niciun impozit, nicio taxă și niciun tarif nu pot fi impuse cu efect retroactiv:

Cu toate acestea, orice taxă de import poate fi impusă de la data depunerii proiectului de lege relevant.

4. Cu excepția taxelor vamale, niciun impozit, nicio taxă și niciun tarif de niciun fel nu poate fi de natură distructivă sau prohibitivă.

Art. 25

1. Orice persoană are dreptul de a practica orice profesie, de a exercita orice ocupație sau de a desfășura orice activitate comercială.

2. Exercitarea acestui drept poate fi supusă formalităților, condițiilor și restrângerilor prevăzute de lege, care se referă exclusiv la calificările necesare în mod obișnuit pentru exercitarea oricărei profesii sau care sunt necesare exclusiv în interesul securității Republicii ori al ordinii constituționale sau al siguranței publice ori al ordinii publice sau al sănătății publice ori al moralei publice sau pentru protejarea drepturilor și libertăților garantate oricărei persoane prin această Constituție ori în interes public, cu condiția ca nicio astfel de formalitate, condiție sau restrângere în scopuri de interes public să nu fie prevăzută de o lege, dacă acea formalitate, condiție sau restrângere contravine intereselor oricărei comunități.

3. Cu titlu de excepție de la dispozițiile de mai sus ale prezentului articol, dacă este în interesul public, o lege poate prevedea ca anumite activități, de natura unui serviciu public esențial sau care au legătură cu exploatarea surselor de energie sau a altor resurse naturale, să fie desfășurate exclusiv de Republică sau de o autoritate municipală ori de o persoană juridică publică înființată în acest scop prin acea lege și administrată sub controlul Republicii și care are un capital ce poate proveni din fonduri publice și private sau doar din una dintre aceste surse, cu condiția ca, dacă această activitate a fost desfășurată de orice persoană, alta decât o autoritate municipală sau o persoană juridică publică, instalațiile utilizate pentru desfășurarea acelei activități să fie achiziționate, la cererea acelei persoane, în schimbul plății unui preț just, de către Republică sau de către acea autoritate municipală ori de către acea persoană juridică publică, după caz.

Art. 26

1. Orice persoană are dreptul de a încheia în mod liber orice contract sub rezerva condițiilor, limitărilor sau restrângerilor stabilite prin principiile generale de drept contractual. Legea trebuie să prevină exploatarea de către persoane care dețin puterea economică.

2. Legea poate prevedea obligativitatea încheierii unor contracte colective de muncă între angajatori și lucrători cu protejarea adecvată a drepturilor oricărei persoane, reprezentată sau nu la încheierea acelui contract.

Art. 27

1. Dreptul la grevă este recunoscut și exercițiul acestuia poate fi reglementat prin lege exclusiv în scopul garantării securității Republicii sau a ordinii constituționale, a ordinii publice sau a siguranței publice ori în scopul conservării bunurilor și serviciilor esențiale pentru viața locuitorilor, în scopul protejării drepturilor și libertăților garantate oricărei persoane prin prezenta Constituție.

2. Membrii forțelor armate, ai poliției și ai jandarmeriei nu au dreptul la grevă. Legea poate extinde această interdicție asupra membrilor serviciului public.

Art. 28

1. Toate persoanele sunt egale în fața legii, administrației și justiției și au dreptul la protecție egală și tratament egal din partea acestora.

2. Orice persoană beneficiază de toate drepturile și libertățile prevăzute prin prezenta Constituție fără vreo discriminare directă sau indirectă a vreunei persoane pe bază de comunitate, rasă, religie, limbă, sex, convingeri politice sau de alt fel, origine națională sau socială, naștere, culoare, bogăție, clasă socială a acesteia sau din vreun alt motiv, cu excepția cazului în care în Constituție se prevede altfel.

3. Niciun cetățean nu are dreptul de a folosi sau de a beneficia de vreun privilegiu acordat prin orice titlu nobiliar sau prin distincție socială în limitele teritoriale ale Republicii.

4. Niciun titlu de noblețe și nicio altă distincție socială nu poate fi conferit(ă) de Republică sau recunoscut(ă) pe teritoriul Republicii.

Art. 29

1. Orice persoană are dreptul de a adresa, individual sau împreună cu alții, cereri scrise sau plângeri către orice autoritate publică competentă, iar acestea vor fi analizate și soluționate cu celeritate; o notificare motivată corespunzător, cu privire la orice astfel de decizie, va fi comunicată imediat autorului cererii sau plângerii și, în orice caz, în termen de cel mult treizeci de zile.

2. În cazul în care orice persoană interesată este lezată prin orice astfel de decizie sau dacă nicio astfel de decizie nu este notificată persoanei în cauză în termenul prevăzut la alineatul 1 al prezentului articol, acea persoană poate sesiza instanța competentă în materia care face obiectul acelei cereri sau plângeri.

Art. 30

1. Niciunei persoane nu i se poate refuza accesul la instanța care îi revine în conformitate cu prezenta Constituție. Constituirea unor comisii judiciare sau instanțe extraodinare, sub orice denumire, este interzisă.

2. Pentru stabilirea drepturilor și obligațiilor sale civile sau a oricărei acuzații de natură penală împotriva sa, orice persoană are dreptul la judecarea în

mod echitabil și în mod public a cauzei sale, într-un termen rezonabil, de către o instanță independentă, imparțială și competentă, constituită prin lege. Hotărârea va fi motivată și pronunțată în ședință publică, însă presa și publicul pot fi excluse, în tot sau în parte, de la proces printr-o decizie a instanței, dacă este în interesul securității Republicii sau al ordinii constituționale, al ordinii publice, al siguranței publice sau al moralei publice ori atunci când interesele minorilor sau protejarea vieții private a părților impun acest lucru, ori, în împrejurări speciale în care, în opinia instanței, publicitatea ar aduce atingere intereselor justiției.

3. Orice persoană are dreptul:

a. de a fi informată cu privire la motivele pentru care i se cere să se înfățișeze în fața instanței;

b. de a își susține apărarea în fața instanței și de a avea timpul suficient necesar pentru a își pregăti apărarea;

c. de a furniza și de a determina furnizarea de probe și de a interoga martorii conform legii;

d. de a beneficia de un avocat la alegerea sa și de a beneficia de asistență juridică gratuită atunci când interesele justiției o impun și în conformitate cu prevederile legale;

e. de a beneficia de asistență gratuită din partea unui interpret dacă nu înțelege sau nu vorbește limba folosită în instanță.

Art. 31

Sub rezerva dispozițiilor prezentei Constituții și ale oricărei legi electorale a Republicii sau a Camerei Comunale relevante adoptată în temeiul acesteia, orice cetățean are drept de vot la orice alegeri organizate în temeiul prezentei Constituții sau în temeiul oricărei astfel de legi.

Art. 32

Nicio dispoziție din această parte nu împiedică Republica să reglementeze prin lege orice chestiune referitoare la cetățenii străini, potrivit dreptului internațional.

Art. 33

1. Sub rezerva prevederilor prezentei Constituții cu privire la starea de urgență, drepturile și libertățile fundamentale garantate prin această parte nu pot fi supuse altor limitări sau restrângeri decât cele prevăzute în această parte.

2. Dispozițiile din această parte, privind respectivele limitări sau restrângeri, trebuie interpretate în mod strict și nu pot fi aplicate în niciun alt scop decât cel pentru care acestea au fost prevăzute.

Art. 34

Nicio dispoziție din această parte nu poate fi interpretată ca implicând pentru vreo comunitate, vreun grup sau vreo persoană un drept de a desfășura o

activitate sau de a efectua o acțiune în scopul subminării sau distrugerii ordinii constituționale stabilite prin prezenta Constituție ori în scopul distrugerii oricărui drept sau a oricărei libertăți menționat(ă) în această parte ori în scopul limitării acestora într-o măsură mai mare decât se prevede în această parte.

Art. 35

Autoritățile legislative, executive și judiciare ale Republicii au obligația de a garanta, în limitele competențelor lor respective, aplicarea eficientă a dispozițiilor din această Parte.

PARTEA A III-A
Președintele Republicii, Vicepreședintele Republicii și Consiliul de Miniștri

Art. 36

1. Președintele Republicii este șeful statului și are întâietate față de orice persoane din Republică.

Vicepreședintele Republicii este al doilea om în stat și are întâietate față de orice persoane din Republică, imediat după Președintele Republicii.

În caz de absență temporară sau incapacitate temporară a Președintelui Republicii de a-și îndeplini atribuțiile, supleantul sau înlocuitorul Președintelui Republicii este desemnat potrivit dispozițiilor alineatului 2 al prezentului articol.

2. În caz de absență temporară sau de incapacitate temporară a Președintelui sau a Vicepreședintelui Republicii de a își îndeplini atribuțiile, Președintele sau Vicepreședintele Camerei Reprezentanților și, în caz de absență a acestuia ori de vacanță a acestor funcții, reprezentantul care îi îndeplinește atribuțiile în temeiul articolului 72 va îndeplini atribuțiile Președintelui sau, respectiv, ale Vicepreședintelui pe durata acelei absențe temporare sau incapacități temporare.

Art. 37

Președintele Republicii, în calitate de șef al statului:

a. reprezintă Republica în toate funcțiile sale oficiale;
b. semnează scrisorile de acreditare ale reprezentanților diplomatici numiți în temeiul articolului 54 și primește scrisorile de acreditare ale reprezentanților diplomatici străini care sunt acreditați pe lângă Președinte;
c. semnează:
   i. scrisorile de acreditare ale delegaților numiți în temeiul articolului 54 pentru negocierea tratatelor internaționale, a convențiilor

BCU/A.G. PANTRAS UNIVERSITY LIBRARY

sau a altor acorduri ori pentru semnarea tratatelor, convențiilor sau acordurilor deja negociate, în conformitate cu și sub rezerva dispozițiilor prezentei Constituții;

ii. scrisoarea privind transmiterea instrumentelor de ratificare a oricăror tratate internaționale, convenții sau acorduri aprobate potrivit prevederilor prezentei Constituții;

d. conferă decorațiile Republicii.

Art. 38

1. Vicepreședintele Republicii, în calitate de al doilea om în stat, are dreptul de:
   a. a fi prezent în orice funcții oficiale;
   b. a fi prezent la prezentarea scrisorilor de acreditare a reprezentanților diplomatici străini;
   c. a îi recomanda Președintelui Republicii să confere decorațiile Republicii membrilor comunității turce, recomandare pe care Președintele trebuie să o accepte, cu excepția cazului în care există motive serioase în sens contrar. Decorațiile astfel conferite vor fi prezentate beneficiarului de către Vicepreședinte, dacă acesta dorește acest lucru.

2. În sensul literelor a și b din alineatul 1 al prezentului articol, informațiile necesare vor fi prezentate Vicepreședintelui Republicii în scris, cu suficient timp înainte de orice astfel de eveniment.

Art. 39

1. Alegerea Președintelui și a Vicepreședintelui Republicii are loc prin sufragiu direct, universal și secret și, cu excepția alegerilor parțiale, în aceeași zi, dar separat.

Cu toate acestea, dacă există un singur candidat în oricare dintre aceste alegeri, acel candidat este declarat ales.

2. Este declarat ales candidatul care a obținut mai mult de 50 de procente din voturile valabil exprimate. Dacă niciunul dintre candidați nu întrunește majoritatea necesară, alegerile sunt repetate în ziua corespunzătoare din săptămâna imediat următoare, între cei doi candidați care au obținut cel mai mare număr de voturi valabil exprimate, iar candidatul care obține la aceste alegeri repetate cel mai mare număr de voturi valabil exprimate este declarat ales.

3. Dacă alegerile nu pot avea loc la data stabilită în temeiul prezentei Constituții, din cauza unor împrejurări extraordinare și neprevăzute cum ar fi cutremur, inundație, epidemie generală și altele asemenea, atunci acestea vor avea loc în ziua corespunzătoare din săptămâna imediat următoare.

Art. 40

O persoană are dreptul de a candida la alegerile pentru Președinte sau Vicepreședinte al Republicii dacă, la momentul alegerilor, acea persoană:

a. este cetățean al Republicii;
b. a împlinit vârsta de 35 de ani;
c. nu a fost condamnată, înainte sau după intrarea în vigoare a prezentei Constituții, pentru o infracțiune care implică nedemnitatea sau turpitudinea morală sau nu a fost lipsită de drepturile electorale de către o instanță competentă ca urmare a săvârșirii unei infracțiuni electorale;
d. nu suferă de o boală psihică care privează persoana respectivă de capacitatea de a acționa în calitate de Președinte sau Vicepreședinte al Republicii.

Art. 41

1. Funcția de Președinte sau Vicepreședinte al Republicii este incompatibilă cu funcția de ministru sau reprezentant ori membru al unei Camere Comunitare sau de membru al oricărui consiliu municipal, inclusiv cu cea de primar sau de membru al forțelor armate ori de securitate ale Republicii sau cu o funcție publică sau municipală.

În sensul prezentului articol, „funcție publică" desemnează orice funcție remunerată în serviciul public al Republicii sau al unei Camere Comunitare, ale cărei remunerații se află fie sub controlul Republicii, fie sub cel al unei Camere Comunitare și include orice funcție în orice corporație publică sau organ de utilitate publică.

2. Pe durata mandatului lor, Președintele și Vicepreședintele Republicii nu pot desfășura, direct sau indirect, în nume propriu sau în numele oricărei alte persoane, nicio activitate comercială sau profesională, cu sau fără scop lucrativ.

Art. 42

1. Președintele și Vicepreședintele Republicii sunt învestiți de Camera Reprezentanților, iar înainte de învestire fac următoarea declarație:

„Declar în mod solemn credință și respect pentru Constituție și legile adoptate în conformitate cu aceasta, pentru menținerea independenței și a integrității teritoriale a Republicii Cipru."

2. În acest scop, Camera Reprezentanților se întrunește la data expirării mandatului de cinci ani al Președintelui Republicii și al Vicepreședintelui Republicii în exercițiu, iar în cazul unor alegeri parțiale în temeiul alineatului 4 al articolului 44, în a treia zi de la data respectivelor alegeri parțiale.

Art. 43

1. Președintele și Vicepreședintele Republicii își exercită funcția pentru o perioadă de cinci ani începând de la data învestirii lor și rămân în funcție până la învestirea următorului Președinte sau Vicepreședinte ales al Republicii.

2. Președintele și Vicepreședintele Republicii, aleși prin alegeri parțiale în temeiul alineatului 4 al articolului 44, își exercită funcția pe perioada rămasă

până la expirarea mandatului Președintelui sau Vicepreședintelui Republicii a cărui funcție vacantă acesta a fost ales să o ocupe, după caz.

3. Alegerea unui nou Președinte și Vicepreședinte al Republicii are loc înainte de expirarea mandatului de cinci ani al Președintelui și al Vicepreședintelui Republicii în funcție, astfel încât să se permită învestirea Președintelui și a Vicepreședintelui nou-aleși ai Republicii, la data expirării mandatului.

Art. 44

1. Funcția de Președinte sau de Vicepreședinte al Republicii devine vacantă:
   a. ca urmare a decesului acestuia;
   b. ca urmare a demisiei acestuia, formulate în scris, adresate Camerei Reprezentanților prin și primită de Președintele sau de Vicepreședintele acesteia, după caz;
   c. ca urmare a condamnării acestuia pentru înaltă trădare sau pentru orice altă infracțiune care implică nedemnitatea sau turpitudinea morală;
   d. ca urmare a incapacității permanente, fizice sau psihice, sau a absenței, alta decât temporară, care îl împiedică pe acesta să își îndeplinească în mod eficient atribuțiile.

2. În cazul vacanței funcției de Președinte sau Vicepreședinte al Republicii, Președintele sau, respectiv, Vicepreședintele Camerei Reprezentanților va exercita, pe durata vacanței, atribuțiile Președintelui sau, respectiv, Vicepreședintelui Republicii.

3. Curtea Supremă Constituțională hotărăște cu privire la orice chestiune ce rezultă din litera d a alineatul 1 din prezentul articol, la sesizarea Procurorului General și a Procurorului General Adjunct al Republicii, în baza unei hotărâri a reprezentanților care aparțin aceleiași comunități căreia îi aparține Președintele sau, respectiv, Vicepreședintele Republicii, adoptate cu o majoritate simplă.

Cu toate acestea, nicio astfel de hotărâre nu poate fi adoptată și niciun punct nu poate fi înscris pe ordinea de zi sau dezbătut în Camera Reprezentanților în legătură cu aceasta decât dacă propunerea referitoare la respectiva hotărâre este semnată de cel puțin o cincime din numărul total al acelor reprezentanți.

4. În cazul vacanței funcției de Președinte sau Vicepreședinte al Republicii, funcția vacantă va fi ocupată prin alegeri parțiale care vor avea loc în termen de cel mult 45 de zile de la data la care a intervenit vacanța funcției.

Art. 45

1. Președintele sau Vicepreședintele Republicii nu poate fi urmărit penal pe durata mandatului său, cu excepția cazurilor care intră sub incidența prezentului articol.

2. Președintele sau Vicepreședintele Republicii poate fi urmărit în justiție pentru înaltă trădare în temeiul unei acuzații formulate de Procurorul General și de Procurorul General Adjunct al Republicii în fața Curții Supreme, în baza unei

hotărâri a Camerei Reprezentanților adoptată prin vot secret și cu o majoritate de trei pătrimi din numărul total al reprezentanților.

Cu toate acestea, nicio astfel de hotărâre nu poate fi adoptată și niciun punct nu poate fi înscris pe ordinea de zi sau dezbătut în Camera Reprezentanților în legătură cu aceasta decât dacă propunerea referitoare la respectiva hotărâre este semnată de cel puțin o cincime din numărul total al acelor reprezentanți.

3. Președintele sau Vicepreședintele Republicii poate fi urmărit în justiție pentru o infracțiune care implică nedemnitatea sau turpitudinea morală în baza unei acuzații formulate de Procurorul General și de Procurorul General Adjunct al Republicii în fața Curții Supreme, cu aprobarea Președintelui Curții Supreme.

4. 1. Președintele sau Vicepreședintele Republicii, în cazul în care este urmărit în justiție în temeiul alineatului 2 sau 3 al prezentului articol, este suspendat din funcție și, ulterior, se aplică dispozițiile alineatului 2 din articolul 36.

2. În cazul urmăririi în justiție a Președintelui sau Vicepreședintelui Republicii, competența de judecată aparține Curții Supreme; în urma condamnării acestuia, funcția sa devine vacantă, iar, în urma achitării sale, acesta va relua îndeplinirea atribuțiilor.

5. Sub rezerva alineatelor 2 și 3 din prezentul articol, Președintele sau Vicepreședintele Republicii nu poate fi urmărit în justiție pentru o infracțiune comisă în exercitarea funcțiilor sale, dar poate fi urmărit în justiție pentru orice altă infracțiune comisă pe durata mandatului, după terminarea mandatului.

6. Nicio acțiune nu poate fi introdusă împotriva Președintelui sau Vicepreședintelui Republicii cu privire la o acțiune sau omisiune comisă de acesta în exercitarea oricăreia dintre funcțiile mandatului său.

Cu toate acestea, nicio dispoziție din prezentul alineat nu poate fi interpretată ca privând, în orice fel, o persoană de dreptul de a chema în judecată Republica în condițiile prevăzute de lege.

Art. 46

Puterea executivă este asigurată de Președintele și de Vicepreședintele Republicii.

Pentru a asigura puterea executivă, Președintele și Vicepreședintele Republicii dispun de un Consiliu de Miniștri, compus din șapte miniștri greci și trei miniștri turci. Miniștrii sunt numiți de Președintele și, respectiv, Vicepreședintele Republicii, care îi vor desemna printr-un document semnat de amândoi. Miniștrii pot fi aleși din afara Camerei Reprezentanților.

Unul dintre următoarele ministere, respectiv Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Apărării sau Ministerul Finanțelor, trebuie să fie încredințat unui ministru turc. Dacă Președintele și Vicepreședintele Republicii sunt de acord, aceștia pot înlocui acest sistem cu un sistem prin rotație.

Consiliul de Miniștri exercită puterea executivă potrivit articolului 54.

Deciziile Consiliului de Miniștri sunt adoptate cu majoritatea absolută și, cu excepția cazului în care dreptul de veto final sau dreptul de a cere reexaminarea este exercitat de Președintele sau de Vicepreședintele Republicii sau de amândoi în temeiul articolului 57, acestea sunt promulgate imediat de aceștia prin publicarea în Monitorul Oficial al Republicii, potrivit articolului 57.

Art. 47

Puterea executivă, exercitată de Președintele și Vicepreședintele Republicii în comun, constă în următoarele:

a. stabilirea modelului și culorii drapelului Republicii potrivit dispozițiilor articolului 4;
b. crearea sau stabilirea decorațiilor Republicii;
c. numirea, printr-un document semnat de ambii, a membrilor Consiliului de Miniștri prevăzuți la articolul 46;
d. promulgarea, prin publicarea în Monitorul Oficial al Republicii, a deciziilor Consiliului de Miniștri prevăzute la articolul 57;
e. promulgarea, prin publicarea în Monitorul Oficial al Republicii, a oricărei legi sau decizii adoptate de Camera Reprezentanților potrivit articolului 52;
f. numirile prevăzute la articolele 112, 115, 118, 124, 126, 131, 133, 153 și 184 și numirile făcute în temeiul articolului 13, alineatul 1;
g. instituirea serviciului militar obligatoriu prevăzută la articolul 129;
h. reducerea sau sporirea forțelor de securitate prevăzută la articolul 130;
i. exercitarea prerogativei de grațiere în cazul condamnărilor la pedeapsa capitală, dacă partea vătămată și persoana condamnată sunt membri ai unor comunități diferite, potrivit articolului 53; reducerea, suspendarea și comutarea pedepselor potrivit articolului 53;
j. dreptul de sesizare a Curții Supreme Constituționale potrivit articolului 140;
k. publicarea în Monitorul Oficial al Republicii a deciziilor Curții Supreme Constituționale, potrivit articolelor 137, 138, 139 și 143;
l. înlocuirea, cu un sistem de rotație, a sistemului de numire a unui ministru turc la unul dintre cele trei ministere: al Afacerilor Externe, al Apărării sau al Finanțelor, potrivit articolului 46;
m. exercitarea oricăreia dintre competențele prevăzute la literele d, e, f și g din articolele 48 și 49 și din articolele 50 și 51 pe care Președintele sau, după caz, Vicepreședintele Republicii le poate exercita separat;
n. adresarea unor mesaje către Camera Reprezentanților potrivit articolului 79.

Art. 48

Puterea executivă exercitată de Președintele Republicii constă în următoarele:

a. desemnarea și încetarea funcției miniștrilor greci;

b. convocarea ședințelor Consiliului de Miniștri potrivit articolului 55, prezidarea acestor ședințe și participarea la discuțiile purtate în cadrul acestora fără drept de vot;
c. pregătirea ordinii de zi a acestor ședințe potrivit articolului 56;
d. dreptul de veto final asupra deciziilor Consiliului de Miniștri cu privire la afacerile externe, apărare sau securitate potrivit articolului 57;
e. dreptul de a cere reexaminarea deciziilor Consiliului de Miniștri potrivit articolului 57;
f. dreptul de veto final asupra legilor sau asupra deciziilor Camerei Reprezentanților cu privire la afacerile externe, apărare sau securitate potrivit articolului 50;
g. dreptul de a cere reexaminarea legilor sau deciziilor Camerei Reprezentanților ori a bugetului potrivit articolului 51;
h. dreptul de a sesiza Curtea Supremă Constituțională potrivit articolelor 137, 138 și 143;
i. dreptul de a solicita avizul Curții Supreme Constituționale potrivit articolului 141;
j. publicarea legilor și a deciziilor comunitare ale Camerei Comunitare grece potrivit articolului 104;
k. dreptul de a sesiza Curtea Supremă Constituțională cu privire la o lege sau o decizie a Camerei Comunitare grece potrivit articolului 142;
l. dreptul de a sesiza Curtea Supremă Constituțională în legătură cu orice chestiune referitoare la orice litigiu sau conflict de prerogative ori competență ce apare între Camera Reprezentanților și Camerele Comunitare sau oricare dintre acestea și între orice organe sau autorități ale Republicii potrivit articolului 139;
m. prerogativa de grațiere în cazul condamnărilor la pedeapsa capitală potrivit articolului 53;
n. exercitarea oricăreia dintre competențele prevăzute la articolul 47, în comun cu Vicepreședintele Republicii;
o. adresarea unor mesaje către Camera Reprezentanților potrivit articolului 79.

Art. 49

Puterea executivă exercitată de Vicepreședintele Republicii constă în următoarele:
a. desemnarea și încetarea funcției miniștrilor turci;
b. solicitarea adresată Președintelui Republicii de a convoca, potrivit articolului 55, Consiliul de Miniștri, asistarea și participarea la discuțiile purtate în cadrul ședințelor Consiliului de Miniștri, fără drept de vot;
c. dreptul de a propune Președintelui Republicii subiectele care trebuie incluse pe ordinea de zi potrivit articolului 56;

d. dreptul de veto final asupra deciziilor Consiliului de Miniștri cu privire la afacerile externe, apărare sau securitate potrivit articolului 57;
e. dreptul de a cere reexaminarea deciziilor Consiliului de Miniștri potrivit articolului 57;
f. dreptul de veto final asupra legilor sau asupra deciziilor Camerei Reprezentanților cu privire la afacerile externe, apărare sau securitate potrivit articolului 50;
g. dreptul de a cere reexaminarea legilor sau deciziilor Camerei Reprezentanților ori a bugetului potrivit articolului 51;
h. dreptul de a sesiza Curtea Supremă Constituțională potrivit articolelor 137, 138 și 143;
i. dreptul de a solicita avizul Curții Supreme Constituționale potrivit articolului 141;
j. publicarea legilor și a deciziilor comunitare ale Camerei Comunitare turce, potrivit articolului 104;
k. dreptul de a sesiza Curtea Supremă Constituțională cu privire la o lege sau de decizie a Camerei Comunitare Turce, potrivit articolului 142;
l. dreptul de a sesiza Curtea Supremă Constituțională în legătură cu orice chestiune referitoare la orice litigiu sau conflict de prerogative ori competență ce apare între Camera Reprezentanților și Camerele Comunitare sau oricare dintre acestea și între orice organe sau autorități ale Republicii potrivit articolului 139;
m. prerogativa de grațiere în cazul condamnărilor la pedeapsa capitală potrivit articolului 53;
n. exercitarea oricăreia dintre competențele prevăzute la articolul 47, în comun cu Președintele Republicii;
o. adresarea unor mesaje către Camera Reprezentanților potrivit articolului 79.

Art. 50

1. Președintele și Vicepreședintele Republicii, în mod separat sau în comun, au dreptul de veto final asupra oricărei legi sau decizii a Camerei Reprezentanților ori asupra oricărei părți din aceasta cu privire la:
   a. afacerile externe, cu excepția participării Republicii la organizațiile internaționale și la pactelor de alianță în cadrul cărora participă atât Regatul Greciei, cât și Republica Turcă.
   În sensul acestui paragraf, termenul „afaceri externe" include:
      i. recunoașterea statelor, stabilirea de relații diplomatice și consulare cu alte țări și întreruperea acestor relații. Acordarea acceptării pentru reprezentanții diplomatici și *exequatur* pentru reprezentanții consulari. Numirea reprezentanților diplomatici și a reprezentanților consulari, aflați deja în serviciul diplomatic, în posturi în străinătate și atribuirea de funcții în străinătate

trimișilor speciali aflați deja în serviciul diplomatic. Desemnarea și numirea unor persoane, care nu se află deja în serviciul diplomatic, în posturi în străinătate în calitate de reprezentanți diplomatici sau consulari și atribuirea de funcții în străinătate unor persoane, care nu se află deja în serviciul diplomatic, în calitate de trimiși speciali;

ii. încheierea de tratate internaționale, convenții și acorduri;

iii. declararea războiului și încheierea păcii;

iv. protecția în străinătate a cetățenilor Republicii și a intereselor acestora;

v. stabilirea, statutul și interesele cetățenilor străini în Republică;

vi. dobândirea cetățeniei străine de către cetățeni ai Republicii și acceptarea de către aceștia a angajării de către un guvern străin sau intrarea acestora în serviciul unui guvern străin;

b. următoarele chestiuni referitoare la apărare:

i. componența și dimensiunea forțelor armate și credite pentru acestea;

ii. numirea cadrelor și promovarea acestora;

iii. importul de materiale de război, precum și de explozibili de orice fel;

iv. cedarea bazelor și a altor instalații către țările aliate;

c. următoarele chestiuni referitoare la securitate:

i. numirea cadrelor și promovarea acestora;

ii. repartizarea și staționarea forțelor;

iii. măsuri de urgență și legea marțială;

iv. legi privind forțele de poliție.

Se specifică faptul că dreptul de veto prevăzut la litera c de mai sus acoperă orice măsuri de urgență sau decizii, însă nu cele referitoare la funcționarea normală a poliției și a jandarmeriei.

2. Dreptul de veto menționat mai sus poate fi exercitat fie împotriva întregii legi sau decizii, fie împotriva unei părți a acesteia, iar în acest din urmă caz, acea lege sau decizie va fi retrimisă Camerei Reprezentanților pentru a decide dacă partea rămasă este supusă promulgării, potrivit dispozițiilor relevante ale prezentei Constituții.

3. Dreptul de veto prevăzut de prezentul articol este exercitat în perioada prevăzută pentru promulgarea legilor sau a deciziilor Camerei Reprezentanților potrivit articolului 52.

Art. 51

1. Președintele și Vicepreședintele Republicii au dreptul, în mod separat sau în comun, de a trimite înapoi la Camera Reprezentanților orice lege sau decizie a Camerei Reprezentanților, sau orice parte a acesteia, spre reexaminare.

2. După adoptarea bugetului de către Camera Reprezentanților, Președintele și Vicepreședintele Republicii, în mod separat sau în comun, își pot exercita dreptul de a trimite înapoi bugetul la Camera Reprezentanților pe motiv că, în opinia lor, există o discriminare.

3. În cazul în care o lege sau o decizie sau orice parte a acesteia este trimisă înapoi la Camera Reprezentanților potrivit alineatului 1 din prezentul articol, Camera Reprezentanților se va pronunța cu privire la chestiunea astfel retrimisă în termen de 15 zile de la retrimitere și, în cazul retrimiterii bugetului potrivit alineatului 2 din prezentul articol, Camera Reprezentanților se va pronunța cu privire la chestiunea astfel retrimisă în termen de 30 de zile de la retrimitere.

4. În cazul în care Camera Reprezentanților își menține decizia, Președintele și Vicepreședintele Republicii, sub rezerva dispozițiilor prezentei Constituții, va promulga legea sau decizia ori bugetul, după caz, în termenul stabilit pentru promulgarea legilor și a deciziilor Camerei Reprezentanților, prin publicarea acelei legi sau decizii ori a bugetului în Monitorul Oficial al Republicii.

5. Ori de câte ori Președintele sau Vicepreședintele Republicii își exercită dreptul, prevăzut de prezentul articol, de a solicita reexaminarea fiecare îl vor informa imediat pe celălalt cu privire la această retrimitere.

6. Dreptul de a solicita reexaminarea, prevăzut de prezentul articol, va fi exercitat în perioada prevăzută pentru promulgarea legilor sau a deciziilor Camerei Reprezentanților, potrivit articolului 52.

Art. 52

Președintele și Vicepreședintele Republicii, în termen de cincisprezece zile de la transmiterea către secretariatele lor a oricărei legi sau decizii a Camerei Reprezentanților, promulgă acea lege sau decizie prin publicarea acesteia în Monitorul Oficial al Republicii, cu excepția cazului în care, între timp, aceștia își exercită, în mod separat sau în comun, după caz, dreptul de veto potrivit articolului 50 sau dreptul de a cere reexaminarea potrivit articolului 51 sau dreptul de trimitere la Curtea Supremă Constituțională potrivit articolelor 140 și 141 sau, în cazul bugetului, dreptul de a sesiza Curtea Supremă Constituțională potrivit articolului 138.

Art. 53

1. Președintele sau Vicepreședintele Republicii poate acorda grațierea cu privire la persoane care aparțin respectivei sale comunități și care sunt condamnate la moarte.

2. În cazul în care persoana vătămată și persoana condamnată sunt membri ai unor comunități diferite, această prerogativă este exercitată de comun acord de Președintele și Vicepreședintele Republicii; în caz de dezacord între cei doi, va prevala votul în favoarea grațierii.

3. În cazul în care prerogativa de a grația este exercitată în temeiul alineatului 1 sau 2 din prezentul articol, pedeapsa cu moartea este comutată în detenție pe viață.

4. Președintele și Vicepreședintele Republicii, la recomandarea unanimă a Procurorului General și a Procurorului General Adjunct al Republicii, reduc, suspendă sau comută orice pedeapsă pronunțată de o instanță în Republică în orice alte cauze.

Art. 54

Sub rezerva puterii executive rezervate în mod expres, în temeiul articolelor 47, 48 și 49, Președintelui și Vicepreședintelui Republicii, acționând în mod separat sau în comun, Consiliul de Miniștri exercită puterea executivă în orice alte materii, diferite de cele care, potrivit dispozițiilor exprese ale prezentei Constituții, sunt de competența unei Camere Comunitare, inclusiv următoarele:

a. conducerea generală și controlul Guvernului Republicii și conducerea politicii generale;
b. afacerile externe astfel cum se prevede la articolul 50;
c. apărarea și securitatea, inclusiv chestiuni referitoare la acestea, astfel cum se prevede la articolul 50;
d. coordonarea și supravegherea tuturor serviciilor publice;
e. supravegherea și dreptul de a dispune de proprietatea ce aparține Republicii, potrivit dispozițiilor prezentei Constituții și în condițiile prevăzute de lege;
f. examinarea proiectelor ce urmează a fi prezentate Camerei Reprezentanților de către un ministru;
g. elaborarea oricărui ordin sau regulament pentru punerea în aplicare a oricărei legi, potrivit dispozițiilor acelei legi;
h. examinarea bugetului Republicii ce urmează a fi prezentat Camerei Reprezentanților.

Art. 55

Președintele Republicii convoacă ședințele Consiliului de Miniștri. Această convocare este efectuată de Președintele Republicii din proprie inițiativă sau la solicitarea Vicepreședintelui Republicii, în timp util, pentru un anumit subiect.

Art. 56

Ordinea de zi a oricărei ședințe este pregătită de Președintele Republicii, lăsată la aprecierea acestuia și este comunicată tuturor părților interesate înainte de respectiva ședință. Vicepreședintele Republicii poate propune Președintelui orice subiect spre a fi inclus pe ordinea de zi a oricărei ședințe. Președintele Republicii include acel subiect pe ordinea de zi dacă acel subiect poate fi tratat în mod convenabil la acea ședință, în caz contrar acel subiect va fi inclus pe ordinea de zi a ședinței imediat următoare.

Art. 57

1. Deciziile Consiliului de Miniștri sunt transmise fără întârziere biroului Președintelui și, respectiv, al Vicepreședintelui Republicii.

Președintele sau Vicepreședintele Republicii ori ambii au dreptul de a retrimite acea decizie, în termen de patru zile de la data la care decizia a fost transmisă la birourile lor, Consiliului de Miniștri spre reexaminare, după care Consiliul de Miniștri reexaminează chestiunea și, dacă acesta își menține decizia, Președintele și Vicepreședintele Republicii, sub rezerva alineatului 4 din prezentul articol, promulgă acea decizie prin publicare, cu condiția ca exercitarea dreptului de a cere reexaminarea să nu împiedice, în cazurile în care există dreptul de veto, Președintele sau Vicepreședintele Republicii ori ambii să exercite dreptul de veto, în termen de patru zile de la transmiterea la birourile lor a deciziei menținute.

3. În cazul în care o decizie se referă la afaceri externe, apărare sau securitate potrivit articolului 50, Președintele sau Vicepreședintele Republicii ori ambii au un drept de veto pe care aceștia îl exercită în termen de patru zile de la data la care decizia a fost transmisă la birourile lor.

4. În cazul în care decizia este executorie și nu a fost exercitat niciun drept de veto sau de a cere reexaminarea potrivit dispozițiilor alineatului 2 sau 3 din prezentul articol, acea decizie este promulgată fără întârziere de către Președintele sau Vicepreședintele Republicii prin publicarea acesteia în Monitorul Oficial al Republicii, cu excepția cazului în care Consiliul de Miniștri specifică altfel în acea decizie.

Art. 58

1. Un ministru este șeful ministerului său.

2. Sub rezerva puterii executive rezervate în mod expres, potrivit dispozițiilor prezentei Constituții, Președintelui și Vicepreședintelui Republicii, acționând în mod separat sau în comun, și Consiliului de Miniștri, puterea executivă exercitată de fiecare ministru include următoarele materii:

a. aplicarea legilor referitoare la domeniul de activitate al ministerului pe care îl conduce și administrarea oricăror chestiuni și afaceri incluse în mod obișnuit în acesta;

b. elaborarea ordinelor sau a regulamentelor referitoare la ministerul său spre a fi prezentate Consiliului de Miniștri;

c. emiterea de linii directoare și instrucțiuni generale pentru îndeplinirea dispozițiilor oricărei legi referitoare la ministerul său și a oricărui ordin sau regulament, conform acelei legi;

d. pregătirea părții din bugetul Republicii referitoare la ministerul său, spre a fi prezentată Consiliului de Miniștri.

Art. 59

1. Nicio persoană nu poate fi numită în funcția de ministru decât dacă aceasta este cetățean al Republicii și îndeplinește condițiile necesare pentru a candida la alegerile pentru Camera Reprezentanților.

2. Funcția de ministru este incompatibilă cu cea de reprezentant sau membru al unei Camere Comunitare sau de membru al oricărui consiliu municipal,

inclusiv cea de primar ori de membru al forțelor armate sau de securitate ale Republicii, ori cu o funcție publică sau municipală sau, în cazul unui ministru turc, cu cea de funcționar religios (din adami).

În sensul acestui alineat, termenul „funcție publică" are aceeași semnificație ca în articolul 41.

3. Miniștrii rămân în funcție, în cazul miniștrilor greci, până când aceștia sunt revocați din funcție de către Președintele Republicii și, în cazul miniștrilor turci, până când aceștia sunt revocați din funcție de către Vicepreședintele Republicii.

4. Înainte de preluarea funcției, orice persoană numită în funcția de ministru, face următoarea declarație în fața Președintelui și a Vicepreședintelui Republicii:

„Declar în mod solemn credință și respect pentru Constituție și legile adoptate în conformitate cu aceasta, pentru menținerea independenței și a integrității teritoriale a Republicii Cipru."

CY

Art. 60

1. Va exista un Secretariat Comun al Consiliului de Miniștri, condus de doi secretari, unul aparținând comunității grece și celălalt aparținând comunității turce, care sunt funcționari publici.

2. Cei doi secretari ai Secretariatului Comun al Consiliului de Miniștri sunt responsabili pentru Biroul Consiliului de Miniștri și, în conformitate cu instrucțiunile pe care Consiliul de Miniștri le poate da acestora, participă la ședințele acestuia, și întocmesc procesele-verbale ale acestor ședințe și comunică decizia Consiliului de Miniștri organului sau autorității ori persoanei corespunzătoare.

PARTEA A IV-A
Camera Reprezentanților

Art. 61

Puterea legislativă a Republicii este exercitată de Camera Reprezentanților în toate aspectele, cu excepția celor rezervate în mod expres Camerelor Comunitare în temeiul prezentei Constituții.

Art. 62

1. Numărul reprezentanților este de 50, cu condiția ca acest număr să poată fi modificat printr-o hotărâre a Camerei Reprezentanților, adoptată cu o majoritate ce cuprinde două treimi dintre reprezentanții aleși de comunitatea greacă și două treimi dintre reprezentanții aleși de comunitatea turcă.

Din numărul de reprezentanți prevăzut la alineatul 1 al prezentului articol, 70 de procente sunt alese de comunitatea greacă și 30 de procente de comunitatea turcă, în mod separat, dintre respectivii lor membri, iar în cazul unor alegeri contestate, prin sufragiu universal și prin vot direct și secret ce va avea loc în aceeași zi.

Proporția parlamentarilor prevăzută la prezentul alineat este independentă de orice date statistice.

Art. 63

1. Sub rezerva alineatului 2 din prezentul articol, orice cetățean al Republicii care a împlinit vârsta de 18 ani și care îndeplinește condițiile privind reședința prevăzute de legea electorală are dreptul de a fi înregistrat ca alegător, fie pe lista electorală greacă, fie pe cea turcă, cu condiția ca membrii comunității grece să fie înregistrați doar pe lista electorală greacă, iar membrii comunității turce să fie înregistrați doar pe lista electorală turcă.

2. Nicio persoană nu poate fi înregistrată ca alegător dacă nu îndeplinește condițiile prevăzute de legea electorală.

Art. 64

O persoană are dreptul de a candida la alegerile pentru Camera Reprezentanților dacă, la momentul alegerilor:

a. este cetățean al Republicii;
b. a împlinit vârsta de 25 de ani;
c. nu a fost condamnată, înainte sau după intrarea în vigoare a prezentei Constituții, pentru o infracțiune care implică nedemnitatea sau turpitudinea morală sau nu a fost lipsită de drepturile electorale de către o instanță competentă ca urmare a săvârșirii unei infracțiuni electorale;
d. nu suferă de o boală psihică ce lipsește persoana respectivă de capacitatea de a acționa în calitate de reprezentant.

Art. 65

1. Mandatul Camerei Reprezentanților este de cinci ani.

Mandatul primei Camere a Reprezentanților începe la data intrării în vigoare a prezentei Constituții.

2. Camera în funcție va continua să își exercite mandatul până când Camera nou-aleasă preia mandatul în temeiul alineatului 1 din prezentul articol.

Art. 66

1. Alegerile generale pentru Camera Reprezentanților se desfășoară în a doua duminică a lunii imediat precedente lunii în care expiră mandatul Camerei în funcție.

2. Atunci când un loc de reprezentant devine vacant, acel loc vacant va fi ocupat în termen de cel mult 45 de zile de la apariția vacanței, în modul prevăzut de lege.

3. Dacă alegerile prevăzute la alineatul 1 sau 2 din prezentul articol nu pot avea loc la data stabilită prin sau potrivit prezentei Constituții din cauza unor

împrejurări extraordinare și neprevăzute, cum ar fi cutremur, inundație, epidemie generală și altele asemenea, atunci aceste alegeri vor avea loc în ziua corespunzătoare din săptămâna imediat următoare.

Art. 67

1. Camera Reprezentanților se poate autodizolva doar prin hotărâre proprie, adoptată cu o majoritate absolută, inclusiv cel puțin o treime din reprezentanții aleși de comunitatea turcă.

2. Orice astfel de hotărâre, fără a aduce atingere oricăror dispoziții din alineatul 1 al articolului 65 și alineatul 1 al articolului 66, va prevedea data la care se vor desfășura alegerile generale, care nu poate fi stabilită mai devreme de 30 de zile și nu poate depăși 40 de zile de la data respectivei decizii, precum și data primei ședințe a Camerei nou-alese, care nu va poate depăși 15 zile de la respectivele alegeri generale, și până la acea dată Camera în funcție va continua să își exercite mandatul.

3. Fără a aduce atingere oricăror dispoziții din alineatul 1 al articolului 65, mandatul Camerei Reprezentanților ce urmează a fi aleasă după dizolvare se va exercita pe perioada de mandat rămasă a Camerei dizolvate. În cazul dizolvării în ultimul an din mandatul de cinci ani, vor avea loc alegeri generale pentru Camera Reprezentanților atât pentru perioada de mandat rămasă a Camerei dizolvate, în care orice sesiune a Camerei nou-alese va fi considerată o sesiune extraordinară, cât și pentru următorul mandat de cinci ani.

Art. 68

Ori de câte ori o Cameră a Reprezentanților continuă să își exercite mandatul până la preluarea mandatului de către Camera nou-aleasă fie în temeiul alineatului 2 al articolului 65, fie în temeiul alineatului 2 al articolului 67, acea Cameră nu va avea competența de a adopta legi sau de a adopta hotărâri cu privire la nicio chestiune, cu excepția cazurilor în care există împrejurări neprevăzute, urgente și excepționale ce urmează a fi specificate în mod expres în legea sau hotărârea relevantă.

Art. 69

Înainte de a își prelua atribuțiile ca atare în Camera Reprezentanților și în cadrul unei ședințe publice a acesteia, reprezentanții fac următoarea declarație:

„Declar în mod solemn credință și respect pentru Constituție și legile adoptate în conformitate cu aceasta, pentru menținerea independenței și a integrității teritoriale a Republicii Cipru."

Art. 70

Funcția de reprezentant este incompatibilă cu cea de ministru sau membru al unei Camere Comunitare ori de membru al oricărui consiliu municipal, inclusiv cea de primar, sau de membru al forțelor armate ori de securitate ale Republicii,

sau cu o funcție publică ori municipală sau, în cazul unui reprezentant ales de comunitatea turcă, cu cea de funcționar religios (*din adami*).

În sensul prezentului articol, „funcție publică" desemnează orice funcție remunerată în serviciul public al Republicii sau al unei Camere Comunitare, ale cărei remunerații se află fie sub controlul Republicii, fie sub cel al unei Camere Comunitare și include orice funcție în orice autoritate publică sau organ de utilitate publică.

Art. 71

Locul unui reprezentant devine vacant:

a. ca urmare a decesului acestuia;
b. ca urmare a demisiei acestuia, formulată în scris;
c. la apariția oricăreia dintre împrejurările menționate la literele c sau d din articolul 64 ori dacă acesta încetează a mai fi cetățean al Republicii;
d. în momentul în care acesta devine titularul unui mandat menționat de articolul 70.

Art. 72

1. Președintele Camerei Reprezentanților este grec și este ales de reprezentanții aleși de comunitatea greacă, iar Vicepreședintele este turc și este ales de reprezentanții aleși de comunitatea turcă. Fiecare dintre aceștia este ales separat, în condițiile de mai sus, în cadrul aceleiași ședințe, la începutul și pe întreaga perioadă a mandatului Camerei Reprezentanților.

2. În cazul în care există un loc vacant în cadrul oricăreia dintre funcțiile prevăzute la alineatul 1 al prezentului articol, alegerile vor avea loc cu celeritate și în cadrul unei sesiuni extraordinare, dacă este necesar, pentru a ocupa acel loc vacant.

3. În caz de absență temporară sau până la ocuparea uneia dintre funcțiile vacante de Președinte sau Vicepreședinte al Camerei, potrivit alineatului 2 al prezentului articol, funcțiile acestora vor fi îndeplinite de cel mai în vârstă reprezentant al respectivei comunități, cu excepția cazului în care reprezentanții acelei comunități decid altfel.

4. Pe lângă Președintele și Vicepreședintele Camerei sunt numiți, din rândul reprezentanților și de către președintele și, respectiv, Vicepreședintele Camerei, doi secretari greci și un secretar turc ai Camerei și doi secretar administrativi greci și unul turc ai Camerei, care vor fi ratașați biroului Președintelui și, respectiv, al Vicepreședintelui Camerei.

Art. 73

1. Sub rezerva dispozițiilor următoare ale prezentului articol, Camera Reprezentanților, prin normele de procedură ale acesteia, reglementează orice chestiune ce ține de procedura parlamentară și de funcțiile organelor sale.

2. Se înființează o comisie, cunoscută sub numele de Comisia de Selecție, care este alcătuită din Președintele Camerei, în calitate de Președinte al comisiei, Vicepreședintele Camerei, în calitate de Vicepreședinte al comisiei, și alți opt membri, aleși de Camera Reprezentanților în cadrul ședinței acesteia, după alegerea Președintelui și a Vicepreședintelui Camerei, dintre care șase provin din rândul reprezentanților aleși de comunitatea greacă și doi provin din rândul reprezentanților aleși de comunitatea turcă.

3. Comisia de Selecție înființează comisii permanente și orice altă comisie temporară, ad hoc sau specială, a Camerei Reprezentanților și numește reprezentanți care vor fi membri ai acestor comisii și, în acest sens, ține seama de propunerile făcute de grupurile comunitare grece și turce sau de grupurile de partide politice din Cameră cu privire la înființarea acestor comisii și la numiri. Numirile în cadrul acestor comisii sunt supuse dispozițiilor alineatului imediat următor.

4. Grupurile comunitare grece și turce și grupurile de partide politice din Camera Reprezentanților sunt reprezentate în mod corespunzător în fiecare comisie permanentă și în orice altă comisie temporară, ad hoc sau specială a Camerei, cu condiția ca numărul total de locuri în cadrul acestor comisii, repartizate reprezentanților aleși de comunitatea greacă și, respectiv, celor aleși de comunitatea turcă, să fie în aceeași proporție precum cea în care locurile din Cameră sunt repartizate reprezentanților aleși de comunitatea greacă și, respectiv, celor aleși de comunitatea turcă.

5. După depunerea în Camera Reprezentanților, fiecare proiect de lege este supus dezbaterii în primul rând în cadrul comisiei corespunzătoare.

Niciun proiect de lege nu poate fi dezbătut de o comisie mai devreme de 48 de ore de la distribuirea acestuia către reprezentanții care constituie acea comisie, cu excepția celor considerate a fi de natură urgentă.

Niciun proiect de lege, care a trecut de etapa comisiilor nu poate fi dezbătut în Camera Reprezentanților mai devreme de 48 de ore de la distribuirea acestuia către reprezentanți, împreună cu raportul comisiei, cu excepția celor considerate a fi de natură urgentă.

6. Ordinea de zi a ședințelor Camerei Reprezentanților, care include orice subiect suplimentar propus de Vicepreședintele Camerei, este întocmită și prezentată Camerei Reprezentanților de către Președintele Camerei.

După ce ordinea de zi este prezentată Camerei Reprezentanților, orice reprezentant poate completa sau modifica acea ordine de zi, iar Camera Reprezentanților va decide cu privire la acea propunere.

7. Niciun reprezentant nu poate lua cuvântul la nicio ședință a Camerei Reprezentanților decât dacă acesta își înregistrează numele în registrul corespunzător sau dacă obține permisiunea persoanei care prezidează acea ședință.

Fiecare reprezentant care a îndeplinit această formalitate are dreptul de a i se acorda timp suficient, ținând seamă de subiectul respectiv, de a vorbi și de a fi ascultat în cadrul ședinței relevante.

Discursurile sunt susținute în ordinea înregistrării sau în ordinea cererii verbale, după caz, a celor ce doresc să vorbească, cu condiția ca, în cazul în care sunt prezentate puncte de vedere contrare, un vorbitor să urmeze, pe cât posibil, unui alt vorbitor care susține punctul de vedere contrar. Însă reprezentanții care vorbesc în numele comisiilor sau al grupurilor politice ale Camerei Reprezentanților nu se supun acestei ordini.

Reprezentanților care doresc să vorbească cu privire la moțiuni referitoare la orice chestiune în legătură cu ordinea de zi, aplicarea normelor de procedură sau încheierea dezbaterii li se va acorda prioritate în timp față de reprezentanții care doresc să vorbească în legătură cu subiectul dezbaterii și, în acest caz, doi reprezentanți, unul în favoarea și unul împotriva moțiunii, vor dispune de 15 minute fiecare pentru respectivele lor discursuri.

8. Toate discursurile din Camera Reprezentanților sunt susținute de la tribuna Camerei și sunt adresate Camerei Reprezentanților. Toate discursurile și alte proceduri din Cameră și din cadrul tuturor ședințelor comisiilor sunt traduse, simultan cu susținerea acestora, din limba oficială în care acestea sunt susținute în cealaltă limbă oficială.

9. Cu excepția unor dispoziții contrare din normele de procedură, întreruperile discursului unui reprezentant sau atacurile personale la adresa oricărui reprezentant, care nu au legătură cu subiectul supus dezbaterii, atât în Cameră cât și în cadrul ședințelor comisiilor, sunt interzise.

10. Voturile în Camera Reprezentanților sunt numărate și înregistrate în comun de către un secretar grec și unul turc ai Camerei.

11. Procesele-verbale ale dezbaterilor care au loc în Camera Reprezentanților cuprind toate lucrările integral.

Procesele-verbale ale lucrărilor comisiilor sunt redactate în rezumat. În urma unei obiecții la procesul-verbal al unei ședințe a Camerei Reprezentanților, prezentată verbal de către un reprezentant în cadrul primei ședințe următoare sau printr-o obiecție scrisă trimisă președintelui ședinței relevante, Camera Reprezentanților poate decide să corecteze acel proces-verbal în mod corespunzător.

12. Orice partid politic care este reprezentat de cel puțin 12% din numărul total de reprezentanți în Camera Reprezentanților poate forma și are dreptul de a fi recunoscut ca grup politic.

Art. 74

1. Camera Reprezentanților se întrunește în a 15-a zi de la alegerile generale și, ulterior, în fiecare an, în ziua corespunzătoare din acel an, fără convocare, în sesiune ordinară.

2. Sesiunea ordinară a Camerei Reprezentanților durează o perioadă de trei până la șase luni în fiecare an, după cum poate stabili Camera Reprezentanților.

3. Camera Reprezentanților este convocată în sesiune extraordinară de către Președintele sau Vicepreședintele Camerei, la cererea a zece reprezentanți, adresată atât Președintelui, cât și Vicepreședintelui Camerei.

Art. 75

1. Ședințele Camerei Reprezentanților sunt publice, iar procesele-verbale ale dezbaterilor desfășurate din cadrul acestora sunt publicate.

2. În cazul în care consideră necesar, Camera Reprezentanților poate decide ca anumite ședințe să fie secrete, printr-o hotărâre adoptată cu votul unei majorități de trei sferturi din numărul total al reprezentanților.

Art. 76

1. Președintele Camerei declară deschisă și închisă fiecare ședință.

2. Atunci când declară închisă o ședință, Președintele Camerei anunță, în același timp, data și ora stabilite, cu aprobarea Camerei Reprezentanților, pentru următoarea ședință și prezintă Camerei Reprezentanților ordinea de zi a acelei ședințe și după aceea se aplică dispozițiile alineatului 6 al articolului 73.

3. Orice ordine de zi este tipărită și distribuită reprezentanților cu cel puțin 24 de ore înainte de ședință, însă dacă acea ordine de zi se referă la subiectul care este deja în dezbatere, distribuirea poate fi făcută în orice moment înainte de ședință.

CY

Art. 77

1. Cvorumul Camerei Reprezentanților este format din cel puțin o treime din numărul total al membrilor acesteia.

2. Dezbaterile privind orice subiect pot fi amânate o singură dată, timp de 24 de ore, la cererea majorității reprezentanților oricărei comunități care sunt prezenți la ședință.

Art. 78

1. Legile și hotărârile Camerei Reprezentanților sunt adoptate cu majoritatea simplă a reprezentanților prezenți și participanți la vot.

2. Orice modificare a legii electorale și adoptarea oricărei legi privind municipalitățile și a oricărei legi care instituie taxe sau impozite necesită o majoritate simplă separată a reprezentanților aleși de comunitatea greacă și, respectiv, de cea turcă ce participă la vot.

Art. 79

1. Președintele sau Vicepreședintele Republicii se poate adresa Camerei Reprezentanților prin mesaj sau îi poate transmite Camerei Reprezentanților punctul său de vedere prin intermediul miniștrilor.

2. Miniștrii pot participa la dezbaterile Camerei Reprezentanților sau ale oricărei comisii a acesteia și pot formula declarații sau pot informa Camera Reprezentanților sau orice comisie a acesteia cu privire la orice subiect aflat în sfera lor de competență.

Art. 80

1. Dreptul la inițiativă legislativă aparține parlamentarilor și miniștrilor.

BCU NICOLAE IORGA LIBRARY

2. Parlamentarii nu pot depune nicio propunere legislativă având ca obiect creșterea cheltuielilor bugetare.

Art. 81

1. Bugetul este prezentat Camerei Reprezentanților cu cel puțin trei luni înainte de data stabilită prin lege pentru începutul exercițiului financiar și este votat de aceasta cel târziu la data astfel stabilită.

2. Exercițiul bugetar este supus aprobării Camerei Reprezentanților în termen de trei luni de la încheierea anului financiar.

Art. 82

Legile sau hotărârile Camerei Reprezentanților intră în vigoare la data publicării acestora în Monitorul Oficial al Republicii, cu excepția cazului în care acea lege sau decizie prevede altă dată.

Art. 83

1. Parlamentarii nu pot fi trași la răspundere civilă sau penală pentru o declarație făcută sau pentru un vot exprimat de aceștia în Camera Reprezentanților.

2. Pe perioada exercitării mandatului, parlamentarii pot fi urmăriți în justiție, arestați sau reținuți doar cu aprobarea Curții Supreme. Această aprobare nu este necesară în cazul unei infracțiuni sancționate cu pedeapsa cu moartea sau închisoarea de cel puțin cinci ani, în caz de infracțiune flagrantă. În acest caz, Curtea Supremă, fiind notificată fără întârziere de autoritatea competentă, decide dacă aprobă sau refuză continuarea urmăririi penale sau a arestului atât timp cât acesta continuă să fie parlamentar.

3. În cazul în care Curtea Supremă refuză să aprobe urmărirea penală a unui parlamentar, perioada în care acel parlamentar nu poate fi astfel urmărit penal nu este luată în considerare la calculul termenului de prescripție pentru infracțiunea în cauză.

4. În cazul în care Curtea Supremă refuză să aprobe punerea în executare a unei pedepse cu închisoarea aplicată unui reprezentant de către o instanță competentă, punerea în executare a acelei pedepse este amânată până când încetează calitatea de reprezentant al acestuia.

Art. 84

1. Parlamentarii primesc de la Trezoreria publică remunerația stabilită prin lege.

2. Nicio creștere a acelei remunerații nu își produce efectele pe durata mandatului Camerei Reprezentanților în care a fost efectuată acea creștere.

Art. 85

Orice chestiune privind eligibilitatea candidaților la alegeri și orice petiții electorale sunt soluționate definitiv de Curtea Supremă Constituțională.

PARTEA A V-A
Camerele Comunitare

Art. 86

Comunitatea greacă și, respectiv, cea turcă aleg din rândul propriilor membri o Cameră Comunitară care are competența rezervată ei în mod expres potrivit prezentei Constituții.

Art. 87

1. Camerele Comunitare, în raport cu respectiva comunitate, au competența de a exercita, în limitele prezentei Constituții și sub rezerva dispozițiilor din alineatul 3 al prezentului articol, puterea legislativă exclusiv cu privire la următoarele chestiuni:
   a. orice probleme religioase;
   b. orice probleme ce țin de învățământ, cultură și predare;
   c. statutul persoanei;
   d. componența și gradele de jurisdicție ale instanțelor care soluționează litigii civile referitoare la statutul persoanelor și problemele religioase;
   e. în chestiuni în care interesele și instituțiile sunt de natură pur comunitară, cum sunt fundațiile, organele și asociațiile caritabile și sportive create în scopul promovării bunăstării respectivei lor comunități;
   f. stabilirea unor impozite și taxe personale pentru membrii respectivei lor comunități în vederea asigurării nevoilor lor și a nevoilor organelor și instituțiilor aflate sub controlul acestora potrivit articolului 88;
   g. în chestiuni în care legislația secundară, sub formă de reglementări sau regulamente adoptate în cadrul legilor privind municipalitățile, este necesară pentru a permite unei Camere Comunitare să promoveze obiectivele urmărite de municipalități compuse exclusiv din membri ai respectivei comunități;
   h. în chestiuni referitoare la exercitarea autorității de control asupra cooperativelor de producători și consumatori și asupra instituțiilor de credit și de supraveghere a funcțiilor lor de municipalități ce constau exclusiv în respectiva comunitate, cu care acestea sunt învestite prin prezenta Constituție, cu condiția ca:
      i. nicio lege, niciun regulament, niciun statut sau decizie adoptat(ă) de o Cameră Comunitară în temeiul literei h să nu contravină, în mod direct sau indirect, sau să nu fie incompatibil(ă) cu nicio lege prin care sunt reglementate cooperativele de producători și

BOUMA LIBRARY

consumatori și instituțiile de credit ori sub incidența cărora intră municipalitățile;

ii. nicio dispoziție de la punctul i din această prevedere nu poate fi interpretată ca permițând Camerei Reprezentanților să legifereze cu privire la o chestiune referitoare la exercitarea autorității cu care este învestită o Cameră Comunitară în temeiul literei h;

i. în orice alte chestiuni care sunt prevăzute în mod expres prin prezenta Constituție.

2. Nicio dispoziție din litera f a alineatului 1 fin prezentul articol nu poate fi interpretată ca limitând în vreun fel prerogativa Camerei Reprezentanților de a institui, potrivit acestei Constituții, orice impozite pentru persoane fizice.

3. Nicio lege sau decizie a unei Camere Comunitare, adoptată prin exercitarea prerogativei cu care aceasta a fost învestită în temeiul alineatului 1 al prezentului articol, nu trebuie să conțină, în niciun caz, dispoziții contrare intereselor securității Republicii sau ordinii constituționale ori siguranței publice sau ordinii publice ori sănătății publice sau moralei publice ori drepturilor și libertăților fundamentale garantate oricărei persoane prin această Constituție.

Art. 88

1. Prerogativa de a institui impozite, în temeiul literei f din alineatul 1 al articolului 87, a unei Camere Comunitare este exercitată în scopul acoperirii părții din cheltuielile acesteia, prevăzute în bugetul acesteia în fiecare exercițiu financiar, care nu este acoperită prin plata efectuată către acea Cameră Comunitară, pentru acel exercițiu financiar, de către Republică, din bugetul acesteia, potrivit alineatului 2 al prezentului articol, sau prin orice alte venituri pe care acea Cameră le poate avea în acel exercițiu financiar.

2. Pentru fiecare exercițiu financiar, Camera Reprezentanților prevede în buget și autorizează plăți către ambele Camere Comunitare, cu privire la exercițiul lor financiar în vederea acoperirii nevoilor lor referitoare la materii din sfera lor de competență, în valoare de cel puțin 2.000.000 de lire, ce vor fi alocate Camerelor Comunitare grece și turce, după cum urmează:

a. pentru Camera Comunitară Greacă, o sumă de cel puțin 1.600.000 de lire și

b. pentru Camera Comunitară Turcă, o sumă de cel puțin 400.000 de lire.

Cu toate acestea, în cazul majorării sumei totale minime plătite ambelor Camere Comunitare, alocarea către fiecare Cameră Comunitară a acestei sume majorate se efectuează în modul stabilit de Camera Reprezentanților.

3. În cazul în care o Cameră Comunitară formulează o cerere în acest sens, impozitele instituite de aceasta vor fi colectate în numele acesteia și plătite acelei Camere Comunitare de autoritățile Republicii.

4. În sensul prezentului articol și al literei f din alineatul 1 al articolului 87, termenul „membru" include persoanele juridice și asociațiile fără personalitate juridică, în măsura interesului deținut de acei membri în acele organe.

Art. 89

1. În legătură cu respectiva lor comunitate, Camerele Comunitare sunt competente, de asemenea:

a. i. să stabilească principiile directoare în cadrul legilor lor comunale;

ii. să exercite competențe administrative în modul și prin intermediul persoanelor prevăzute prin legea comunală, cu privire la orice materie asupra căreia acestea au competența de a exercita puterea legislativă potrivit articolului 87, altele decât cele prevăzute la literele g și h din alineatul 1 al acelui articol, pentru care se prevăd dispoziții speciale la literele b și c;

b. să exercite controlul asupra cooperativelor producătorilor și consumatorilor și asupra instituțiilor de credit, create în scopul promovării bunăstării respectivei comunități și care vor fi reglementate de legislație;

c. să promoveze obiectivele urmărite de municipalitățile formate exclusiv din membri ai respectivei comunități și să supravegheze funcțiile acelor municipalități cărora li se aplică legislația.

2. Nicio dispoziție de la litera e din alineatul 1 al articolului 87 și de la litera b din alineatul 1 al prezentului articol nu poate fi interpretată ca excluzând crearea unor instituții mixte și comune de natura celor prevăzute în acele dispoziții, dacă locuitorii doresc acest lucru.

3. În cazul în care administrația centrală, la rândul său, preia controlul instituțiilor, al unităților sau al municipalităților menționate la literele b și c din alineatul 1 al prezentului articol conform legislației în vigoare, acel control se exercită pe loc prin intermediul funcționarilor publici care aparțin aceleiași comunități căreia îi aparține instituția, unitatea sau municipalitatea în cauză.

Art. 90

1. Sub rezerva dispozițiilor următoare din prezentul articol, fiecare Cameră Comunitară are competența de a pune în aplicare legile și deciziile sale, prin sau în cadrul propriilor ori legi comunale.

2. Camera Comunitară nu poate prevedea în niciuna dintre legile sau deciziile sale reținerea ori detenția pentru încălcarea oricărora dintre acestea sau pentru nerespectarea oricăror instrucțiuni emise de o Cameră Comunitară în exercitarea oricărei competențe cu care aceasta este învestită conform prezentei Constituții.

3. Camerele Comunitare nu sunt competente să utilizeze măsuri de constrângere pentru a asigura respectarea respectivelor lor legi sau decizii comunale

și a hotărârilor instanțelor care soluționează litigii civile având ca obiect statutul persoanei sau probleme religioase care intră în sfera lor de competență.

4. În cazul în care devine necesar să se utilizeze măsuri de constrângere pentru a asigura respectarea oricărei legi sau decizii a unei Camere Comunitare ori respectarea oricărui aspect referitor la exercitarea autorității de control sau supraveghere de către o Cameră Comunitară, aceste măsuri de constrângere, la cererea adresată de sau în numele Camerei Comunitare, sunt aplicate de autoritățile publice ale Republicii care dețin competența exclusivă de a le aplica.

5. Punerea în executare a oricărei hotărâri sau a oricărui ordin a(al) unei instanțe având ca obiect orice problemă aflată în sfera de competența exclusivă a unei Camere Comunitare se efectuează prin intermediul autorităților publice ale Republicii.

Art. 91

1. Fiecare Cameră Comunitară elaborează și adoptă, o dată pe an, un buget de venituri și cheltuieli pentru următorul exercițiu financiar.

2. Acest buget este votat de Camera Comunitară cel mai târziu la data stabilită prin legea comunitară pentru începutul exercițiului financiar comunitar.

Art. 92

Numărul de membri ai fiecărei Camere Comunitare este stabilit prin legea comunitară adoptată cu o majoritate de două treimi din numărul total de membri ai Camerei Comunitare în cauză.

Art. 93

Alegerile pentru ambele Camere Comunitare se desfășoară prin sufragiu universal și prin vot direct și secret.

Art. 94

1. Sub rezerva alineatului 2 al prezentului articol, orice cetățean al Republicii, care a împlinit vârsta de 21 de ani și îndeplinește condițiile referitoare la reședință prevăzute de respectiva lege electorală comunitară, are dreptul de a fi înregistrat ca alegător pe lista electorală comunală respectivă, cu condiția ca membrii comunității grece să fie înregistrați doar pe lista electorală comunitară greacă, iar membrii comunității turce să fie înregistrați doar pe lista electorală comunitară turcă.

2. Nicio persoană nu poate fi înregistrată ca alegător dacă nu îndeplinește condițiile prevăzute pentru această înregistrare prin legea electorală comunitară respectivă.

Art. 95

O persoană are dreptul de a candida la alegerile pentru o Cameră Comunitară dacă, la momentul alegerilor, acea persoană:

a. este cetățean al Republicii și este înregistrată pe lista electorală comunitară respectivă;

b. a împlinit vârsta de 25 de ani;

c. nu a fost condamnată, înainte sau după intrarea în vigoare a prezentei constituții, pentru o infracțiune care implică nedemnitatea sau turpitudinea morală sau nu a fost lipsită de drepturile electorale de către o instanță competentă ca urmare a săvârșirii unei infracțiuni electorale;

d. nu suferă de o boală psihică care o privează de capacitatea de a acționa în calitate membru al unei Camere Comunitare.

Art. 96

1. Mandatul Camerelor Comunitare este de cinci ani, începând de la data stabilită prin lege comunală pentru fiecare Cameră în parte.

2. Camerele Comunitare ale căror mandate expiră vor continua să își exercite mandatele până când Camerele nou-alese preiau mandatele în temeiul alineatului 1 din prezentul articol.

Art. 97

1. Alegerile generale comunitare pentru o Cameră Comunitară se desfășoară cu cel puțin 30 de zile înainte de expirarea mandatului Camerei în funcție.

2. Atunci când un loc de membru al unei Camere Comunitare devine vacant, acel loc vacant va fi ocupat prin alegeri parțiale, care vor avea loc în termen de cel mult 45 de zile de la apariția vacanței.

3. Dacă alegerile organizate în temeiul alineatului 1 sau 2 al prezentului articol nu se pot desfășura la data stabilită prin sau conform acestei Constituții din cauza unor împrejurări extraordinare și neprevăzute cum ar fi cutremur, inundație, epidemie generală și altele asemenea, atunci aceste alegeri vor avea loc în ziua corespunzătoare din săptămâna imediat următoare.

Art. 98

1. Oricare dintre Camerele Comunitare se poate autodizolva doar prin hotărâre proprie, adoptată cu o majoritate absolută.

2. Fără a aduce atingere oricăror dispoziții din alineatul 1 al articolului 96 și alineatul 1 al articolului 97, orice astfel de hotărâre va prevedea data la care se vor desfășura alegerile generale comunitare cu privire la Camera Comunitară în cauză, care nu poate fi stabilită mai devreme de 30 de zile și nu poate depăși 40 de zile de la data respectivei decizii, precum și data primei ședințe a Camerei Comunitare nou-alese, care nu va putea depăși 15 zile de la respectivele alegeri generale comunitaree, iar până la acea dată Camera Comunitară în funcție va continua să își exercite mandatul.

3. Fără a aduce atingere oricăror dispoziții din alineatul 1 al articolului 96, mandatul Camerei Comunitare ce urmează a fi aleasă după dizolvare se va exercita pe perioada rămasă de mandat al Camerei Comunitare dizolvate. În cazul dizolvării în ultimul an din mandatul de cinci ani al Camerei Comunitare în cauză, vor avea loc alegeri generale comunitare pentru acea Cameră atât pentru

perioada rămasă de mandat al Camerei Comunitare dizolvate, cât și pentru următorul mandat de cinci ani al acelei Camere Comunitare.

Art. 99

Ori de câte ori o Cameră Comunitară continuă să își exercite funcțiile până la preluarea mandatului de către Camera Comunitară nou-aleasă fie în temeiul alineatului 2 al articolului 96, fie în temeiul alineatului 2 al articolului 98, acea cameră nu are competența de a adopta legi sau decizii cu privire la nicio chestiune, cu excepția cazurilor în care există împrejurări neprevăzute, urgente și excepționale care urmează a fi menționate în mod expres în legea sau decizia relevantă.

Art. 100

Înainte de a își prelua atribuțiile ca atare în Camera Comunitară și în cadrul unei ședințe publice a acesteia, membrii unei Camere Comunitare fac următoarea declarație:

„Declar în mod solemn credință și respect pentru Constituție și legile adoptate în conformitate cu aceasta, pentru menținerea independenței și a integrității teritoriale a Republicii Cipru."

Art. 101

1. Funcția de membru al unei Camere Comunitare este incompatibilă cu cea de ministru sau de parlamentar ori de membru al oricărui consiliu municipal, inclusiv cea de primar sau de membru al forțelor armate sau de securitate ale Republicii sau cu o funcție publică sau municipală și, în cazul unui membru al Camerei Comunitare Turce, cu cea de funcționar religios (*din adami*).

2. În sensul prezentului articol, „funcție publică" desemnează orice funcție remunerată în serviciul public al Republicii sau al unei Camere Comunitare, ale cărei remunerații se află fie sub controlul Republicii, fie sub cel al unei Camere Comunitare și include orice funcție în orice autoritate publică sau organ de utilitate publică.

Art. 102

Camerele Comunitare reglementează prin norme de procedură orice aspecte procedurale, inclusiv desfășurarea ședințelor ordinare și extraordinare, datele și durata acestor ședințe, modalitatea de vot și examinarea problemelor.

Art. 103

1. Ședințele Camerelor Comunitare sunt publice, iar procesele-verbale ale dezbaterilor desfășurate din cadrul acestora sunt publicate.

2. În cazul în care consideră necesar, o Cameră Comunitară poate decide ca anumite ședințe să fie secrete, printr-o hotărâre adoptată cu votul unei majorități de două treimi din numărul total al membrilor acesteia.

Art. 104

1. Legile sau deciziile adoptate de Camera Comunitară Greacă sau de cea Turcă vor fi publicate în Monitorul Oficial al Republicii imediat după semnarea

acestora de către Președintele sau, respectiv, Vicepreședintele Republicii în termen de 15 zile de la primirea de către acesta a acelor legi sau decizii.

2. O lege comunitară va intra în vigoare la data publicării acesteia în Monitorul Oficial al Republicii, cu excepția cazului în care acea lege prevede altă dată.

Art. 105

1. Președintele Republicii, în ceea ce privește Camera Comunitară Greacă, și Vicepreședintele Republicii, în ceea ce privește Camera Comunitară Turcă, poate retrimite, în termen de 15 zile de la primirea de către acesta a oricărei legi sau decizii adoptate de respectiva Cameră Comunitară, respectiva lege sau decizie către respectiva Cameră spre reexaminare.

2. În cazul în care Camera Comunitară în cauză nu modifică legea sau decizia astfel retrimisă, Președintele sau Vicepreședintele Republicii, după caz, semnează și publică acea lege sau decizie potrivit dispozițiilor articolului 104.

Art. 106

1. Membrii unei Camere Comunitare nu pot fi trași la răspundere civilă sau penală pentru o declarație făcută sau pentru un vot exprimat de aceștia în Cameră.

2. Pe perioada exercitării mandatului de membru al unei Camere Comunitare, membrii pot fi urmăriți în justiție, arestați sau reținuți doar cu aprobarea Curții Supreme. Această aprobare nu este necesară în cazul unei infracțiuni sancționate cu pedeapsa cu moartea sau închisoarea de cel puțin cinci ani, în caz de infracțiune flagrantă. În acest caz, Curtea Supremă, fiind notificată fără întârziere de autoritatea competentă, decide dacă aprobă sau refuză continuarea urmăririi penale sau a arestului atât timp cât acesta continuă să fie membru al Camerei Comunitare.

3. În cazul în care Curtea Supremă refuză să aprobe urmărirea penală a unui membru a unei Camere Comunitare, perioada în care acel membru nu poate fi astfel urmărit penal nu este luată în considerare la calculul termenului de prescripție pentru infracțiunea în cauză.

4. În cazul în care Curtea Supremă refuză să aprobe punerea în executare a unei pedepse cu închisoarea aplicată unui membru al unei Camere Comunitare de către o instanță competentă, punerea în executare a acelei pedepse este amânată până când încetează calitatea de membru al acestuia.

Art. 107

Locul unui membru al unei Camere Comunitare devine vacant:

a. ca urmare a decesului acestuia, sau
b. ca urmare a demisiei acestuia, formulată în scris sau
c. la apariția oricăreia dintre împrejurările menționate la literele c sau d din articolul 95 sau dacă acesta încetează a mai fi cetățean al Republicii ori dacă acesta nu mai îndeplinește condițiile pentru a fi înregistrat ca alegător pe respectiva listă electorală comunitară sau

d. în momentul în care acesta devine titularul unui mandat menționat de articolul 101.

Art. 108

1. Comunitatea greacă și cea turcă au dreptul de a primi subvenții de la Guvernul grec sau, respectiv, cel turc pentru instituții de învățământ, culturale, de atletism sau caritabile care aparțin comunității grece sau, respectiv, turce.

2. De asemenea, în cazul în care comunitatea greacă sau cea turcă consideră că nu deține numărul necesar de învățători, profesori sau preoți pentru a asigura funcționarea instituțiilor sale, acea comunitate are dreptul, în măsura strict necesară acoperirii nevoilor sale, de a solicita acest personal guvernului grec sau, respectiv, turc și de a-l angaja.

Art. 109

Fiecare grup religios care, potrivit alineatului 3 al articolului 2, a optat să aparțină uneia dintre comunități, are dreptul de a fi reprezentat printr-un membru ales sau prin mai mulți membri aleși al(ai) acelui grup în Camera Comunitară a comunității de care acel grup a optat să aparțină, potrivit dispozițiilor unei legi comunitare relevante.

Art. 110

1. Biserică Ortodoxă Greacă Autocefală a Ciprului își păstrează dreptul exclusiv de reglementare și administrare a propriilor sale probleme interne și bunuri potrivit Sfintelor Canoane și Cartei acesteia în vigoare, iar Camera Comunitară Greacă nu poate acționa în contradicție cu acest drept.

2. Instituția donației musulmane *waqf* și principiile și legile referitoare la aceasta sunt recunoscute prin această Constituție.

Orice chestiuni referitoare la sau care aduc atingere în orice mod instituției sau creării de donații *waqf* sau oricăror proprietăți *waqf*, inclusiv proprietățile care aparțin moscheilor sau oricărei instituții religioase musulmane, sunt reglementate exclusiv de și în conformitate cu legile și principiile donației *waqf* și legile și regulamentele adoptate sau elaborate de Camera Comunitară Turcă și niciun act legislativ, executiv sau de orice alt fel nu poate contraveni, nu poate înlocui și nu va interfera cu acele legi sau principii și cu acele legi sau regulamente ale Camerei Comunitare Turce.

3. Orice drept cu privire la problemele religioase deținut, în conformitate cu dreptul Coloniei Cipru în vigoare imediat anterior datei intrării în vigoare a prezentei Constituții, de către instituția de cult a unui grup religios căruia i se aplică dispozițiile din alineatul 3 al articolului 2, va continua să fie astfel deținut de acea instituție religioasă la data intrării în vigoare a prezentei Constituții și după această dată.

Art. 111

1. Sub rezerva dispozițiilor din prezenta Constituție, orice chestiune referitoare la logodnă, căsătorie, nulitatea căsătoriei membrilor bisericii greco-ortodoxe

sau ai unui grup religios căruia se aplică dispozițiile din alineatul 3 al articolului 2, este reglementată, la data intrării în vigoare a prezentei Constituții și după această dată, de legea bisericii greco-ortodoxe sau de cea a instituției religioase a acelui grup religios, după caz. Încercarea de reconciliere sau de desfacere spirituală a căsătoriei în fața unui episcop este prevăzută prin lege.

2. A. Orice aspecte privind divorțul, separarea judiciară sau restituirea drepturilor conjugale sau relațiile familiale ale membrilor bisericii greco-ortodoxe sunt de competența instanțelor de dreptul familiei, fiecare astfel de instanță fiind compusă:

a. pentru un proces de divorț, din trei judecători, dintre care unul este un jurist ecleziastic numit de Biserica Ortodoxă Greacă și care este președintele instanței, iar ceilalți doi, cu o înaltă pregătire profesională și statură morală, de confesiune greco-ortodoxă, sunt numiți de Curtea Supremă din rândul juriștilor. În cazul în care niciun jurist ecleziastic nu este numit potrivit dispozițiilor de mai sus, Curtea Supremă va numi și președintele instanței;

b. pentru orice alt proces, dintr-un judecător, potrivit dispozițiilor legii.

B. Divorțul poate fi pronunțat numai:

a. pentru motivele, în temeiul Cartei Sfintei Biserici a Ciprului, care sunt în vigoare la data adoptării de către Camera Reprezentanților a Primului Amendament la Constituția din 1989, în măsura în care acestea nu contravin Constituției;

b. atunci când relațiile dintre soți au fost grav deteriorate din vina pârâtului sau a ambilor soți și care în mod justificat face intolerabilă continuarea relației maritale pentru reclamant și

c. din orice alt motiv care poate fi prevăzut printr-o lege, după examinarea punctelor de vedere ale Bisericii Greco-Ortodoxe a Ciprului.

3. Orice aspect privind divorțul, separarea judiciară sau restituirea drepturilor conjugale sau relațiile familiale ale membrilor unui grup religios căruia i se aplică dispozițiile alineatului 3 din secțiunea 2 este de competența instanțelor de dreptul familiei a căror înființare, alcătuire și competență sunt stabilite prin lege asemănător celor de mai sus.

4. Dreptul de a exercita o cale de atac împotriva deciziilor instanțelor de dreptul familiei, alcătuirea instanțelor care vor examina și decide cu privire la aceste căi de atac, precum și competența și atribuțiile acestor instanțe de apel sunt prevăzute prin lege. O lege adoptată potrivit dispozițiilor prezentului alineat poate prevedea că instanța de apel poate fi compusă din unul sau mai mulți judecători ai Curții Supreme, care hotărăște în calitate de judecător unic sau în complet, împreună cu un alt judecător sau cu alți judecători care țin de instanțele judecătorești ale Republicii, în condițiile prevăzute de lege.

5. Fără a aduce atingere dispozițiilor primului alineat din această secțiune, libera alegere a unei căsătorii civile este oferită membrilor comunității grecești.

6. Nicio dispoziție din alineatul 1 al acestui articol nu poate împiedica aplicarea alineatului 5 al articolului 90 în cazul punerii în executare a oricărei hotărâri sau a oricărui ordin a(al) oricărui astfel de tribunal.

PARTEA A VI-A
Funcționarii independenți ai Republicii

Capitolul I: Procurorul General al Republicii și Procurorul General Adjunct al Republicii

Art. 112

1. Președintele și Vicepreședintele Republicii numesc împreună două persoane care îndeplinesc condițiile pentru a fi numite în funcția de judecător al Curții Supreme, dintre care una va fi Procurorul General al Republicii, iar cealaltă Procurorul General Adjunct al Republicii, cu condiția ca Procurorul General și Procurorul General Adjunct al Republicii să nu aparțină aceleiași comunități.

2. Procurorul General al Republicii este șeful, iar Procurorul General Adjunct al Republicii este șeful adjunct al Ministerului Public al Republicii, organ independent și care nu se subordonează niciunui minister.

3. Procurorul General și Procurorul General Adjunct al Republicii au dreptul de a pleda în fața oricărei instanțe și au prioritate față de orice alte persoane care se prezintă în fața oricărei instanțe, cu condiția ca Procurorul General al Republicii să aibă prioritate întotdeauna față de Procurorul General Adjunct al Republicii.

4. Procurorul General și Procurorul General Adjunct al Republicii sunt membri ai corpului permanent al magistraților Republicii și își exercită atribuțiile în aceeași termeni și aceleași condiții ca și un judecător al Curții Supreme, cu excepția președintelui acesteia, și nu pot fi eliberați din funcție decât pentru motive similare și într-o manieră similară acelor judecători ai Curții Supreme.

5. În toate materiile care privesc persoane care aparțin comunității din care face parte Procurorul General al Republicii sau Procurorul General Adjunct al Republicii, după caz, cel care aparține acelei comunități va fi consultat de celălalt înainte ca Procurorul General al Republicii să ia orice decizie, cu condiția ca, în cazul urmăririlor penale în fața instanțelor care judecă în materie penală și care sunt compuse din judecători ai unei comunități, Procurorul General al Republicii sau Procurorul General Adjunct al Republicii, după caz, aparținând acelei comunități, să exercite atribuțiile și să dețină responsabilitatea efectivă.

Art. 113

1. Procurorul General al Republicii, asistat de Procurorul General Adjunct al Republicii, este consilierul juridic al Republicii, al Președintelui, al Vicepreședintelui Republicii, al Consiliului de Miniștri și al miniștrilor și exercită orice alte prerogative și îndeplinește orice alte funcții și sarcini care îi sunt conferite sau impuse prin această Constituție sau prin lege.

2. Procurorul General al Republicii deține prerogativa, pe care o poate exercita la discreția sa în interesul public, de a iniția, desfășura, prelua, continua sau întrerupe orice proceduri având ca obiect o infracțiune săvârșită împotriva oricărei persoane din Republică. Această prerogativă poate fi exercitată de către acesta, personal, sau de către funcționari subordonați acestuia, care acționează în temeiul și potrivit cu instrucțiunile acestuia.

Art. 114

1. Procurorul General Adjunct al Republicii exercită prerogativele și îndeplinește sarcinile care aparțin în mod normal funcției sale și, de asemenea, sub rezerva instrucțiunilor Procurorului General al Republicii, exercită toate prerogativele și îndeplinește toate funcțiile și sarcinile cu care este învestit Procurorul General al Republicii potrivit dispozițiilor prezentei Constituții și prin lege.

2. Procurorul General Adjunct al Republicii îl înlocuiește pe Procurorul General al Republicii în cazul absenței sau al incapacității temporare de a își îndeplini atribuțiile a acestuia din urmă.

Capitolul II: Auditorul General și Auditorul General Adjunct

Art. 115

1. Președintele și Vicepreședintele Republicii numesc împreună două persoane competente și onorabile, dintre care una va exercita funcția de Auditor General, iar cealaltă va exercita funcția de Auditor General Adjunct, cu condiția ca Auditorul General și Auditorul General Adjunct să nu aparțină aceleiași comunități.

2. Auditorul General este șeful, iar Auditorul General Adjunct este șeful adjunct al Oficiului de Audit al Republicii, care este un organ independent și care nu se subordonează niciunui minister.

3. Auditorul General și Auditorul General Adjunct sunt membri ai funcției publice permanente a Republicii și nu pot fi eliberați sau revocați din funcție decât pentru motive similare și într-o manieră similară cu cea a unui judecător al Curții Supreme.

Art. 116

1. Auditorul General, asistat de Auditorul General Adjunct, în numele Republicii, controlează orice plăți și încasări și auditează și inspectează orice conturi

de bani și alte active administrate și pasive contractate de Republică sau sub autoritatea Republicii și, în acest scop, are drept de acces la orice registre, evidențe și bilanțuri în legătură cu acele conturi și la locurile în care sunt păstrate acele active.

2. Auditorul General, asistat de Auditorul General Adjunct, exercită orice alte prerogative și îndeplinește orice alte atribuții și sarcini care îi sunt conferite sau impuse prin lege.

3. Prerogativele, atribuțiile și sarcinile Auditorului General prevăzute în acest capitol pot fi exercitate de către acesta personal sau prin funcționarii subordonați, care acționează în temeiul și în conformitate cu instrucțiunile acestuia.

4. Auditorul General depune în fiecare an un raport privind exercitarea atribuțiilor și sarcinilor sale prevăzute de acest capitol la Președintele și Vicepreședintele Republicii, care vor dispune prezentarea acestui raport în fața Camerei Reprezentanților.

Art. 117

1. Auditorul General Adjunct exercită prerogativele și îndeplinește atribuțiile și sarcinile care aparțin în mod normal funcției sale și, de asemenea, sub rezerva instrucțiunilor Auditorului General, exercită toate prerogativele și îndeplinește toate atribuțiile și sarcinile cu care este învestit Auditorul General potrivit prezentei Constituții și prin lege.

2. Auditorul General Adjunct îl înlocuiește pe Auditorul General în cazul absenței sau al incapacității temporare de a își îndeplini sarcinile a acestuia din urmă.

Capitolul III: Guvernatorul și Guvernatorul Adjunct al Băncii Emitente a Republicii

Art. 118

1. Președintele și Vicepreședintele Republicii numesc împreună două persoane competente și onorabile, dintre care una va exercita funcția de Guvernator, iar cealaltă va exercita funcția de Guvernator Adjunct al Băncii Emitente a Republicii, cu condiția ca Guvernatorul și Guvernatorul Adjunct al Băncii Emitente a Republicii să nu aparțină aceleiași comunități.

2. Guvernatorul Băncii Emitente a Republicii este șeful, iar Guvernatorul Adjunct al Băncii Emitente a Republicii este șeful adjunct al Băncii Emitente a Republicii, care nu se subordonează niciunui minister.

3. Guvernatorul și Guvernatorul Adjunct al Băncii Emitente a Republicii sunt persoane numite în termenii și condițiile prevăzute în documentele de numire a acestora.

4. Consiliul înființat în temeiul alineatului 8 al articolului 153 dispune încetarea mandatelor Guvernatorului și Guvernatorului Adjunct al Băncii Emitente

a Republicii, potrivit termenilor și condițiilor prevăzute de legea privind reglementarea funcționării Băncii Emitente a Republicii.

5. [Abrogat]

6. Orice aspecte disciplinare în legătură cu exercitarea atribuțiilor Guvernatorului și Guvernatorului Adjunct al Băncii Emitente a Republicii sunt de competența Consiliului înființat în temeiul alineatului 8 al articolului 153.

Art. 119

1. Guvernatorul Băncii Emitente a Republicii, asistat de Guvernatorul Adjunct al Băncii Emitente a Republicii, aplică legile Republicii privind moneda, și este însărcinat cu conducerea Băncii Emitente a Republicii, exercită orice alte prerogative și îndeplinește orice alte atribuții și sarcini care intră în domeniul Băncii Emitente a Republicii.

2. Guvernatorul Băncii Emitente a Republicii, asistat de Guvernatorul Adjunct al Băncii Emitente a Republicii, exercită orice prerogative și îndeplinește orice alte atribuții conferite sau impuse prin lege.

3. Prerogativele, atribuțiile și sarcinile Guvernatorului Băncii Emitente a Republicii, prevăzute în acest Capitol, pot fi exercitate de către acesta personal sau prin funcționarii subordonați, care acționează în temeiul și în conformitate cu instrucțiunile acestuia.

4. Abrogat.

5. Guvernatorul Băncii Emitente a Republicii depune rapoarte semestriale privind starea monedei, a fondurilor și a titlurilor de valoare ale Republicii la Președintele și Vicepreședintele Republicii, care vor dispune prezentarea acestor rapoarte în fața Camerei Reprezentanților.

Art. 120

1. Guvernatorul Adjunct al Băncii Emitente a Republicii exercită prerogativele și îndeplinește atribuțiile și sarcinile care aparțin în mod normal funcției sale și, de asemenea, sub rezerva instrucțiunilor Guvernatorului Băncii Emitente a Republicii, exercită toate prerogativele și îndeplinește toate atribuțiile și sarcinile cu care este învestit Guvernatorul Băncii Emitente a Republicii potrivit prezentei Constituții și prin lege.

2. Guvernatorul Adjunct al Băncii Emitente a Republicii îl înlocuiește pe Guvernatorul Băncii Emitente a Republicii în cazul absenței sau al incapacității temporare de a își îndeplini sarcinile a acestuia din urmă.

Art. 121

Nicio dispoziție din acest Capitol nu poate fi interpretată ca împiedicând Banca Emitentă a Republicii să devină o bancă centrală, cu condiția ca în acest caz, sub rezerva dispozițiilor din prezentul Capitol, Guvernatorul și Guvernatorul Adjunct al Băncii Emitente a Republicii să fie Guvernatorul și, respectiv, Guvernatorul Adjunct al Băncii Centrale a Republicii.

PARTEA A VII-A
Funcția publică

Capitolul I: Dispoziții generale

Art. 122

În sensul prezentului Capitol, cu excepția cazului în care contextul cere o altă interpretare,

- „funcție publică" desemnează o funcție în serviciul public;
- „funcționar public" desemnează titularul, permanent ori temporar sau în funcție, al unei funcții publice;
- „serviciu public" înseamnă orice serviciu în cadrul Republicii, altul decât serviciul în cadrul forțelor armate sau de securitate ale Republicii și include serviciul în cadrul Societății de Radiodifuziune din Cipru, în cadrul Autorității pentru Telecomunicații Interne din Cipru, în cadrul Autorității pentru Energie Electrică din Cipru și în cadrul oricărui alt organ public, cu sau fără personalitate juridică, creat în interes public printr-o lege și, fie ale cărui fonduri sunt asigurate sau garantate de Republică, fie, dacă întreprinderea este exploatată exclusiv de acel organ, a cărui administrare este efectuată sub controlul Republicii, dar nu include exercitarea unei funcții pentru care numirea sau ocuparea este efectuată de către Președintele și Vicepreședintele Republicii împreună sau serviciul este efectuat de lucrători cu contract de muncă, cu excepția celor care sunt angajați în mod regulat în legătură cu lucrări permanente ale Republicii sau ale oricărui organ menționat anterior.

Art. 123

1. Funcția publică este alcătuită în proporție de 70% din greci și 30% din turci.

2. Această distribuție cantitativă se aplică, în măsura în care este practic posibil, tuturor claselor ierarhice din serviciul public.

3. În regiunile sau localitățile în care una dintre cele două comunități deține o majoritate ce se apropie de 100%, funcționarii publici detașați sau repartizați în acele regiuni sau localități trebuie să aparțină acelei comunități.

Art. 124

1. Se înființează o Agenție pentru Funcția Publică, ce va fi formată dintr-un președinte și din alți nouă membri desemnați de comun acord de către Președintele și Vicepreședintele Republicii.

2. Șapte membri ai Agenției sunt greci și trei membri sunt turci.

3. Fiecare membru al Agenției este numit pentru o perioadă de șase ani, însă acesta își poate prezenta, în orice moment, demisia, scrisă de mână, Președintelui și Vicepreședintelui Republicii.

4. Remunerația și alte condiții de serviciu ale unui membru al Agenției sunt prevăzute prin lege și nu pot fi modificate în detrimentul său după numirea acestuia.

5. Membrii Agenției nu pot fi revocați din funcție decât pentru motive similare și într-o manieră similară celei prevăzute pentru un judecător al Curții Supreme.

6. 1. Nicio persoană nu poate fi numită membru al Agenției decât dacă este cetățean al Republicii, are o înaltă ținută morală și îndeplinește condițiile necesare pentru a fi aleasă membru al Camerei Reprezentanților.

2. Nicio persoană nu poate fi numită sau nu poate fi membru al Agenției dacă deține, sau în perioada precedentă de 12 luni, în cazul președintelui, sau de șase luni în cazul oricărui alt membru, a deținut calitatea de:

a. ministru;

b. membru al Camerei Reprezentanților sau al oricărei Camere Comunitare;

c. funcționar public sau membru al oricărei forțe armate;

d. funcționar sau angajat al oricărei autorități locale ori al unei persoane juridice ori autorități înființate prin lege în scop public;

e. membru al unui sindicat sau al unui organ sau al unei asociații afiliat(e) unui sindicat.

7. În cazul în care, în orice perioadă, un membru al Agenției a absentat motivat sau nu poate, din cauza absenței din Republică, sau din orice altă cauză, să își îndeplinească atribuțiile care îi revin în calitate de membru, Președintele și Vicepreședintele Republicii pot numi împreună, în locul acestuia, orice persoană care îndeplinește condițiile pentru a fi îndeplini acele atribuții, în acea perioadă.

Art. 125

1. Cu excepția cazului în care prezenta Constituție prevede altfel, în mod expres, cu privire la orice chestiune menționată în acest alineat și sub rezerva dispozițiilor oricărei legi, Agenția pentru Funcția Publică are sarcina de a repartiza funcțiile publice între cele două comunități și de a numi, confirma, stabili instalarea permanentă sau cu drept de pensionare, promova, transfera, retrage și exercita controlul disciplinar asupra funcționarilor publici, inclusiv destituirea sau eliberarea din funcție a acestora.

2. Președintele convoacă ședințele Agenției și prezidează aceste ședințe, cu condiția ca:

a. nicio ședință să nu se poată desfășura decât dacă a fost transmisă o notificare prealabilă tuturor membrilor cu privire la aceasta;

b. în cazul unei egalități de voturi, Președintele să nu aibă un al doilea vot sau un vot decisiv.

3. 1. Sub rezerva următoarelor dispoziții din prezentul alineat, orice decizie a Agenției este adoptată cu majoritatea absolută a membrilor acesteia.

2. În cazul în care chestiunea se referă la o numire sau promovare în vederea ocupării unui loc vacant sau a unui post nou-creat, decizia privind ocuparea acelui post, potrivit prezentei Constituții, de către un grec sau de către un turc, este adoptată cu majoritatea absolută care va include voturile a cel puțin doi membri turci ai Agenției, cu condiția ca, dacă acea decizie nu poate fi adoptată cu acea majoritate, acea problemă să fie înaintată de Agenție la Curtea Supremă Constituțională, în vederea soluționării acesteia; decizia acestei Curți este definitivă și obligatorie pentru Agenție.

3. În cazul în care problema se referă exclusiv la un turc, orice decizie a Agenției este adoptată cu majoritatea absolută care trebuie să includă voturile a cel puțin doi membri turci. În cazul în care problema se referă exclusiv la un grec, orice decizie a Agenției este adoptată cu majoritatea absolută care trebuie să includă voturile a cel puțin patru membri greci.

4. În cazul în care chestiunea se referă la alegerea persoanei de naționalitate greacă sau turcă care urmează a fi numită sau promovată, decizia este adoptată, sub rezerva alineatului 3 din prezentul articol, cu majoritate absolută, cu condiția ca recomandarea unanimă a cinci membri greci, în cazul alegerii unei persoane de naționalitate greacă, sau a trei membri turci în cazul alegerii unei persoane de naționalitate turcă, să fie pusă în practică de către Agenție.

Capitolul II: Contabilul General și Contabilul General Adjunct

Art. 126

1. Președintele și Vicepreședintele Republicii vor numi împreună două persoane competente și onorabile, dintre care una va exercita funcția de Contabil General, iar cealaltă va exercita funcția de Contabil General Adjunct, cu condiția ca atât Contabilul General, cât și Contabilul General Adjunct să nu aparțină aceleiași comunități.

2. Contabilul General este șeful, iar Contabilul General Adjunct este șeful adjunct al Trezoreriei.

3. Contabilul General și Contabilul General Adjunct sunt membri ai funcției publice permanente a Republicii.

4. Pensionarea și orice control disciplinar, inclusiv destituirea sau eliberarea din funcție a Contabilului General și a Contabilului General Adjunct sunt de competența Agenției pentru Funcția Publică.

Art. 127

1. Contabilul General, asistat de Contabilul General Adjunct, conduce și supraveghează orice operațiuni contabile cu privire la orice sume de bani și alte active administrate, precum și cu privire la pasivele contractate de Republică sau

sub autoritatea Republicii și, sub rezerva dispozițiilor prezentei Constituții sau ale oricărei legi, primește și efectuează orice plăți cu banii Republicii.

2. Contabilul General, asistat de Contabilul General Adjunct, exercită orice alte prerogative și îndeplinește orice alte atribuții și sarcini care îi sunt conferite sau impuse prin lege.

3. Prerogativele, atribuțiile și sarcinile Contabilului General prevăzute în acest capitol pot fi exercitate de către acesta personal sau prin funcționarii subordonați, care acționează în temeiul și în conformitate cu instrucțiunile acestuia.

Art. 128

1. Contabilul General Adjunct exercită prerogativele și îndeplinește atribuțiile și sarcinile care aparțin în mod normal funcției sale și, de asemenea, sub rezerva instrucțiunilor Contabilului General, exercită toate prerogativele și îndeplinește toate atribuțiile și sarcinile cu care este învestit Contabilul General potrivit prezentei Constituții și prin lege.

2. Contabilul General Adjunct îl înlocuiește pe Contabilul General în cazul absenței sau al incapacității temporare a acestuia din urmă de a își îndeplini sarcinile.

PARTEA A VIII-A
Forțele armate ale Republicii

Art. 129

1. Republica trebuie să dețină o armată formată din 2.000 de bărbați dintre care 60% sunt greci și 40% sunt turci.

2. Serviciul militar obligatoriu nu poate fi înființat decât cu acordul comun al Președintelui și al Vicepreședintelui Republicii.

Art. 130

1. Forțele de securitate ale Republicii sunt formate din poliție și jandarmerie și au un contingent de 2.000 de bărbați, care poate fi redus sau mărit cu acordul comun al Președintelui și al Vicepreședintelui Republicii.

2. Forțele de securitate ale Republicii sunt alcătuite, în proporție de 70%, din greci și, în proporție de 30%, din turci, cu condiția ca, pentru o perioadă inițială și în scopul de a nu îi demobiliza pe acei turci care lucrau în poliție la data de 11 februarie 1959, cu excepția celor care lucrau în poliția auxiliară, procentul de turci să poată fi păstrat până la maximum 40% și, prin urmare, procentul de greci să poată fi redus la 60.

Art. 131

1. Șefii și șefii adjuncți ai armatei, ai poliției și ai jandarmeriei Republicii sunt numiți împreună de către Președintele și Vicepreședintele Republicii.

2. Unul dintre șefii armatei, ai poliției și ai jandarmeriei trebuie să fie turc, iar în cazul în care șeful armatei, al poliției și al jandarmeriei aparține unei comunități, șeful adjunct trebuie să aparțină celeilalte comunități.

Art. 132

Forțele staționate în părți ale teritoriului Republicii locuite într-o proporție apropiată de 100% exclusiv de membri ai unei comunități trebuie să aparțină acelei comunități.

PARTEA A IX-A
Curtea Supremă Constituțională

Art. 133

1. 1. Se înființează Curtea Supremă Constituțională a Republicii formată dintr-un judecător grec, unul turc și unul neutru. Judecătorul neutru este Președintele Curții.
   2. Președintele și ceilalți judecători ai Curții Supreme Constituționale sunt numiți împreună de către Președintele și Vicepreședintele Republicii.

În cazul vacanței postului judecătorului grec sau celui turc prevalează propunerea Președintelui sau a Vicepreședintelui Republicii care aparține comunității din care face parte judecătorul care urmează a fi numit, dacă Președintele și Vicepreședintele Republicii nu ajung la un acord privind numirea în termen de o săptămână de la respectiva propunere.

2. Sediul Curții Supreme Constituționale se află în capitala Republicii.

3. Judecătorul neutru nu poate fi un cetățean al Republicii sau al Regatului Greciei sau al Republicii Turce ori al Regatului Unit și al coloniilor sale.

4. Judecătorii grec și cel turc al Curții Supreme Constituționale trebuie să fie cetățeni ai Republicii.

5. Președintele și ceilalți judecători ai Curții Supreme Constituționale vor fi numiți din rândul juriștilor cu o înaltă pregătire profesională și ținută morală.

6. 1. Președintele Curții este numit pe o perioadă de șase ani.
   2. Remunerația și alte condiții de serviciu ale Președintelui Curții sunt stabilite în documentul de numire a acestuia.
   3. Condițiile de muncă ale Președintelui Curții, stabilite în documentul de numire a acestuia potrivit punctului 2 din prezentul alineat, includ:

a. pensionarea acestuia pentru aceleași motive în baza cărora poate fi pensionat judecătorul grec sau cel turc potrivit punctului 3 din alineatul 7 al prezentului articol și

b. destituirea acestuia pentru aceleași motive în baza cărora poate fi destituit judecătorul grec sau cel turc potrivit punctului 4 din alineatul 7 al prezentului articol.

7. 1. Judecătorii grec sau cel turc al Curții este membru permanent al corpului magistraților Republicii și rămâne în funcție la împlinirea vârstei de 68 de ani.

2. Fără a aduce atingere vreunei pensii pentru limită de vârstă, prime sau oricărui alt beneficiu similar, pe care acesta l-a dobândit potrivit dispozițiilor oricărei legi, judecătorul grec sau cel turc al Curții își poate prezenta, în orice moment, demisia, scrisă de mână, Președintelui și Vicepreședintelui Republicii.

3. Judecătorul grec sau cel turc al Curții poate fi pensionat din cauza incapacității fizice ori mentale sau din cauza infirmității care îl pune în imposibilitatea de a-și îndeplini sarcinile care îi revin fie permanent, fie pentru o perioadă care face imposibilă continuarea mandatului. Un judecător astfel pensionat are dreptul la orice beneficii și contribuții prevăzute de orice lege în vigoare la acel moment.

4. Judecătorul grec sau cel turc al Curții poate fi destituit pentru motive disciplinare.

8. 1. Se înființează un Consiliu format din Președintele Curții Supreme, în calitate de președinte, și din judecătorul grec și judecătorul turc ai Curții Supreme cu cea mai mare vechime în funcție în calitate de membri.

2. Consiliul are competență exclusivă de a judeca orice aspecte referitoare la:

a. pensionarea, destituirea sau încetarea funcției în alt mod a Președintelui Curții potrivit condițiilor de muncă stabilite în documentul de numire a acestuia;

b. pensionarea sau destituirea judecătorului grec sau a celui turc al Curții în baza motivelor prevăzute la punctele 3 și 4 din alineatul 7 al prezentului articol.

3. Procedurile desfășurate în fața Consiliului în temeiul punctului 2 din prezentul alineat sunt de natură jurisdicțională, iar judecătorul în cauză are dreptul de a fi audiat și de a se apăra în fața Consiliului.

4. Decizia Consiliului, adoptată cu majoritate, este obligatorie pentru Președintele și Vicepreședintele Republicii, care vor acționa împreună în mod corespunzător.

9. În caz de absență sau incapacitate temporară a Președintelui sau a judecătorului grec ori a judecătorului turc al Curții Supreme Constituționale,

Președintele Curții Supreme sau judecătorul cu cea mai mare vechime în funcție dintre cei doi judecători greci sau, respectiv, judecătorul turc din cadrul acesteia îl va înlocui pe acesta pe durata acelei absențe sau incapacități temporare.

10. Nicio acțiune în justiție nu poate fi formulată împotriva Președintelui sau împotriva oricărui alt judecător al Curții cu privire la o acțiune efectuată sau la o afirmație verbală făcută în exercițiul funcției sale judiciare.

11. Remunerația și alte condiții de muncă ale judecătorului grec și ale celui turc ai Curții sunt stabilite prin lege.

12. Remunerația și alte condiții de muncă ale oricărui judecător al Curții nu pot fi modificate în detrimentul său după numirea acestuia.

Art. 134

1. Ședințele Curții Supreme Constituționale sunt publice, însă Curtea poate ține ședințe doar în prezența părților, dacă există, și a funcționarilor Curții, dacă aceasta consideră că măsura este în interesul soluționării în mod corespunzător a cauzelor sau dacă securitatea Republicii ori morala publică o impune.

2. În cazul în care o acțiune pare a fi *prima facie* neîntemeiată, Curtea poate, după examinarea argumentelor prezentate de părțile în cauză sau în numele acestora, să o respingă în unanimitate fără ședință publică, dacă se constată că acea acțiune este într-adevăr neîntemeiată.

Art. 135

Curtea Supremă Constituțională adoptă un Regulament de procedură pentru a reglementa practica și procedura Curții în exercitarea competenței care îi este conferită prin prezenta Constituție, pentru a prevedea formulare și taxe cu privire la acțiunile introduse în fața Curții și pentru a prevedea și reglementa alcătuirea grefei, precum și prerogativele și sarcinile funcționarilor acesteia.

Art. 136

Curtea Supremă Constituțională are competență exclusivă pentru a se pronunța definitiv cu privire la orice materii prevăzute în articolele următoare.

Art. 137

1. Președintele și Vicepreședintele Republicii, în mod separat sau în comun, au dreptul de a sesiza Curtea Supremă Constituțională potrivit prezentului articol pe motiv că o lege sau o decizie a Camerei Reprezentanților ori o dispoziție din acestea discriminează una dintre cele două comunități.

2. O cerere formulată în temeiul alineatului 1 al prezentului articol trebuie depusă în termen de 75 de zile de la adoptarea oricărei astfel de legi sau decizii.

3. Notificarea privind depunerea acelei cereri este publicată în Monitorul Oficial al Republicii de către Președintele și Vicepreședintele Republicii în termen de 24 de ore de la depunerea acesteia. În urma publicării acestei notificări în Monitorul Oficial al Republicii, aplicarea acelei legi sau decizii este suspendată

din ziua următoare publicării și până când Curtea Supremă Constituțională soluționează acea cerere.

4. În baza acestei cereri, Curtea poate confirma sau anula acea lege sau decizie sau orice dispoziție din aceasta și o poate trimite înapoi la Camera Reprezentanților spre reexaminare, în tot sau în parte, cu condiția ca, în caz de anulare a unei legi ori decizii sau a oricărei dispoziții din aceasta, acea anulare să își producă efectele de la data publicării deciziei Curții Supreme Constituționale în temeiul alineatului 5 al prezentului articol, fără a aduce atingere vreunei acțiuni efectuate sau neefectuate în temeiul acelei legi sau decizii ori dispoziții a acesteia.

5. Decizia Curții este notificată fără întârziere Președintelui și Vicepreședintelui Republicii și Președintelui și Vicepreședintelui Camerei Reprezentanților și este publicată fără întârziere de către Președintele și Vicepreședintele Republicii în Monitorul Oficial al Republicii.

Art. 138

1. În cazul în care Președintele și Vicepreședintele Republicii, în mod separat sau în comun, și-au exercitat dreptul de a retrimite bugetul la Camera Reprezentanților pe motiv că, în opinia lor, are loc o discriminare, iar Camera și-a menținut decizia, Președintele și Vicepreședintele Republicii, în mod separat sau în comun, după caz, au dreptul să sesizeze Curtea Supremă Constituțională în baza acelui motiv.

2. Această sesizare se face în termenul stabilit prin prezenta Constituție pentru promulgarea legilor sau a deciziilor Camerei Reprezentanților.

3. În urma acestui sesizări, Curtea poate anula sau confirma bugetul sau îl poate retrimite la Camera Reprezentanților, în tot sau în parte.

4. Decizia Curții este notificată fără întârziere Președintelui și Vicepreședintelui Republicii și Președintelui și Vicepreședintelui Camerei Reprezentanților și este publicată fără întârziere de către Președintele și Vicepreședintele Republicii în Monitorul Oficial al Republicii.

Art. 139

1. Curtea Supremă Constituțională este competentă să judece definitiv sesizarea făcută în legătură cu orice chestiune referitoare la orice litigiu sau conflict de prerogative ori competență care apare între Camera Reprezentanților și Camerele Comunitare sau oricare dintre acestea și între orice organe sau autorități ale Republicii, cu condiția ca nicio dispoziție a prezentului alineat să nu se aplice niciunui conflict sau litigiu între niciun fel de instanțe ori autorități judecătorești din Republică, conflict sau litigiu care este soluționat de Curtea Supremă.

În sensul prezentului alineat, expresia „instanțe sau autorități judecătorești din Republică" nu include Curtea Supremă Constituțională.

2. În cazul în care se contestă competența Curții Supreme Constituționale în orice materie, aceste contestații sunt soluționate de Curtea Supremă Constituțională.

3. Dreptul de a sesiza Curtea în temeiul alineatului 1 al prezentului articol aparține:

a. Președintelui sau Vicepreședintelui Republicii sau
b. Camerei Reprezentanților ori
c. unei Camere Comunitare sau ambelor Camere Comunitare sau
d. oricărui alt organ sau oricărei alte autorități din Republică, dacă acesta/aceasta este implicat/ă în acel conflict sau litigiu.

4. Sesizarea se face în termen de 30 de zile de la data la care acea prerogativă sau competență este contestată.

5. În urma unei astfel de sesizări, Curtea poate declara că legea sau decizia ori actul care face obiectul sesizării este nul(ă) de la momentul la care conflictul sau litigiul a apărut sau *ab initio* și fără niciun efect juridic, în tot sau în parte, pe motiv că acea lege sau decizie ori acel act a fost adoptat(ă) sau aplicat(ă) în absența oricărei competențe și, în oricare dintre cazuri, Curtea poate da dispoziții cu privire la efectele oricărei acțiuni efectuate sau neefectuate în temeiul acelei legi sau decizii ori în temeiul acelui act.

6. Orice decizie adoptată de Curte în urma unei astfel de sesizări este notificată fără întârziere părților în cauză și Președintelui și Vicepreședintelui Republicii, care o publică fără întârziere în Monitorul Oficial al Republicii.

7. În urma unei sesizări formulate în temeiul prezentului articol, Curtea poate dispune ca aplicarea acelei legi sau decizii ori a acelui act, după caz, care face obiectul sesizării, să fie suspendată până la soluționarea sesizării; acest ordin este publicat fără întârziere în Monitorul Oficial al Republicii.

Art. 140

1. Președintele și Vicepreședintele Republicii, acționând împreună, pot sesiza Curtea Supremă Constituțională înainte de promulgarea oricărei legi sau decizii a Camerei Reprezentanților, pentru ca aceasta să stabilească dacă acea lege sau decizie sau orice dispoziție din aceasta contravine sau este incompatibilă cu orice dispoziție din prezenta Constituție, altfel decât pe motiv că acea lege ori decizie sau orice dispoziție din aceasta discriminează oricare dintre cele două comunități sau contravine ori este incompatibilă cu dreptul Comunităților Europene sau al Uniunii Europene.

2. Curtea Supremă Constituțională examinează fiecare întrebare care îi este adresată în temeiul alineatului 1 al prezentului articol și, după audierea argumentelor prezentate în numele Președintelui și al Vicepreședintelui Republicii și în numele Camerei Reprezentanților, se pronunță cu privire la acea întrebare și notifică Președintele și Vicepreședintele Republicii și Camera Reprezentanților în mod corespunzător.

3. În cazul în care, în opinia Curții Supreme Constituționale, acea lege ori decizie sau orice dispoziție din aceasta contravine ori este incompatibilă cu orice dispoziție din prezenta Constituție sau cu dreptul Comunităților Europene ori

al Uniunii Europene, atunci acea lege sau decizie sau orice dispoziție din aceasta nu poate fi promulgată de Președintele și de Vicepreședintele Republicii.

Art. 141

1. Președintele sau Vicepreședintele Republicii poate sesiza Curtea Supremă Constituțională, înainte de promulgarea oricărei legi prin care se impun orice formalități, condiții sau restrângeri asupra dreptului garantat de articolul 25, pentru ca aceasta să se pronunțe dacă acea formalitate, condiție sau restrângere nu este în interesul public sau contravine intereselor comunității.

2. Curtea Supremă Constituțională examinează orice astfel de întrebare și, după audierea argumentelor prezentate în numele Președintelui sau al Vicepreședintelui Republicii, după caz, și în numele Camerei Reprezentanților, se pronunță cu privire la acea întrebare și notifică Președintele și Vicepreședintele Republicii și Camera Reprezentanților în mod corespunzător.

3. În cazul în care, în opinia Curții Supreme Constituționale, acea formalitate, condiție sau restrângere nu este în interesul public sau contravine intereselor acelei comunități, acea lege sau orice dispoziție din aceasta care prevede acea formalitate, condiție sau restrângere nu poate fi promulgată de Președintele și de Vicepreședintele Republicii.

Art. 142

1. Președintele Republicii, cu privire la orice lege sau decizie a Camerei Comunitare Grece și Vicepreședintele Republicii, cu privire la orice lege ori decizie a Camerei Comunitare Turce, pot sesiza Curtea Supremă Constituțională, în orice moment înainte de publicarea acelei legi sau decizii pentru ca aceasta să stabilească dacă acea lege ori decizie sau orice dispoziție din aceasta contravine ori este incompatibilă cu orice dispoziție din prezenta Constituție.

2. Curtea Supremă Constituțională examinează fiecare întrebare care îi este adresată în temeiul alineatului 1 al prezentului articol și, după audierea argumentelor prezentate în numele Președintelui sau al Vicepreședintelui Republicii, după caz, și în numele Camerei Comunitare în cauză, se pronunță cu privire la acea întrebare și notifică Președintele sau Vicepreședintele Republicii, după caz, precum și Camera Comunitară în cauză.

3. În cazul în care, în opinia Curții Supreme Constituționale, acea lege ori decizie sau orice dispoziție din aceasta contravine sau este incompatibilă cu orice dispoziție din prezenta Constituție, atunci acea lege ori decizie sau orice dispoziție din aceasta nu poate fi publicată de Președintele sau de Vicepreședintele Republicii, după caz.

Art. 143

1. Președintele sau Vicepreședintele Republicii ori parlamentarii constituind cel puțin o cincime din numărul total al unei Camere a Reprezentanților nou-alese au dreptul de a sesiza Curtea Supremă Constituțională pentru a se

pronunța dacă există împrejurări neprevăzute, urgente și excepționale care să justifice adoptarea oricăror legi sau decizii potrivit dispozițiilor articolului 68 de către o Cameră a Reprezentanților care continuă să își exercite funcțiile până la preluarea mandatului de către o Cameră nou-aleasă.

2. Această sesizare, dacă aparține Președintelui sau Vicepreședintelui Republicii, se face în termenul stabilit prin prezenta Constituție pentru promulgarea legilor sau a deciziilor Camerei Reprezentanților și, dacă aparține acelor reprezentanți, se face în termen de 15 zile de la data primei ședințe a noii Camere.

3. Decizia Curții este notificată fără întârziere Președintelui și Vicepreședintelui Republicii și Președintelui și Vicepreședintelui Camerei Reprezentanților și este publicată fără întârziere de către Președintele și Vicepreședintele Republicii în Monitorul Oficial al Republicii.

Art. 144

1. O parte în cadrul unui proces, inclusiv în apel, poate, în orice etapă a acestor proceduri, să ridice o chestiune preliminară de neconstituționalitate cu privire la orice lege ori decizie sau orice dispoziție din acestea, importantă pentru soluționarea oricărui aspect în cauză în acele proceduri și, după aceea, instanța în fața căreia se ridică acea chestiune preliminară sesizează Curtea Supremă Constituțională și suspendă judecarea cauzei până când Curtea Supremă Constituțională hotărăște asupra chestiunii preliminare de neconstituționalitate.

2. Curtea Supremă Constituțională, sesizată cu o chestiune preliminară de neconstituționalitate și după audierea părților, examinează și soluționează chestiunea preliminară de neconstituționalitate și transmite decizia la instanța în fața căreia s-a ridicat excepția.

3. Orice decizie a Curții Supreme Constituționale pronunțată în temeiul alineatului 2 al prezentului articol este obligatorie pentru instanța în fața căreia s-a ridicat chestiunea preliminară de neconstituționalitate și pentru părțile în litigiu și, în cazul în care prin acea decizie se constată că acea lege ori decizie sau orice dispoziție din aceasta este neconstituțională, are ca efect inaplicabilitatea acelei legi sau decizii doar în acel litigiu.

Art. 145

Curtea Supremă Constituțională are competență exclusivă de a soluționa definitiv orice petiție în materie de alegeri, formulată potrivit dispozițiilor legii electorale, cu privire la alegerile pentru Președintele sau Vicepreședintele Republicii ori pentru membrii Camerei Reprezentanților sau ai oricărei Camere Comunitare.

Art. 146

1. Curtea Supremă Constituțională are competență exclusivă de a soluționa definitiv o sesizare având ca obiect o plângere cu privire la faptul că o decizie, un act ori o omisiune a oricărui organ, a oricărei autorități sau persoane, care

exercită orice autoritate executivă sau administrativă, contravine oricăreia dintre dispozițiile acestei Constituții ori ale oricărei legi sau este rezultatul excesului ori al abuzului de putere cu care acel organ sau acea autoritate sau persoană este învestit(ă).

2. O astfel de sesizare poate fi făcută de o persoană care are un interes legitim fie ca persoană, fie ca membru al unei comunități care este afectată negativ și direct de acea decizie sau de acel act ori de acea omisiune.

3. O astfel de sesizare va fi făcută în termen de 75 de zile de la data publicării acelei decizii sau a acelui act ori, în caz de nepublicare și în cazul unei omisiuni, atunci când persoana care face sesizarea a luat cunoștință de acea decizie sau de acel act.

4. În urma unui astfel de sesizări, Curtea poate, prin decizia sa:

a. să confirme, în tot sau în parte, acea decizie sau acel act ori acea omisiune sau

b. să declare acea decizie sau acel act, în tot sau în parte, nul(ă) și lipsit(ă) de orice efecte ori

c. să declare că acea omisiune, în tot sau în parte, nu ar fi trebuit să fie făcută și că orice a fost omis ar fi trebuit să fie realizat.

5. Orice decizie pronunțată în temeiul alineatului 4 al prezentului articol este obligatorie pentru orice instanțe și orice organe sau autorități din Republică și trebuie pusă în executare și respectată de organul sau autoritatea ori persoana în cauză.

6. Orice persoană vătămată prin orice decizie / act care a fost declarat(ă) nul(ă) în temeiul alineatului 4 al prezentului articol sau prin orice omisiune cu privire la care s-a declarat că nu ar fi trebuit să fie făcută are dreptul, dacă cererea sa nu a fost satisfăcută de organul, autoritatea sau persoana în cauză, de a introduce acțiune în justiție în fața unei instanțe pentru recuperarea daunelor sau pentru a i se acorda alte reparații și pentru a obține despăgubiri juste și echitabile care vor fi calculate de instanță sau pentru a i se acorda alte reparații juste și echitabile pe care acea instanță este competentă să le acorde.

Art. 147

Curtea Supremă Constituțională are competența exclusivă de a soluționa definitiv o solicitare formulată de Procurorul General și de Procurorul General Adjunct al Republicii, potrivit alineatului 3 al articolului 44, cu privire la problema existenței unei incapacități permanente sau temporare ori a unei absențe altfel decât temporară a Președintelui sau a Vicepreședintelui Republicii, care îl împiedică pe acesta să își îndeplinească în mod efectiv sarcinile potrivit literei d din alineatul 1 al articolului 44.

Art. 148

Sub rezerva alineatului 3 al articolului 144, orice decizie a Curții Supreme Constituționale cu privire la orice chestiune care intră în competența sa este obligatorie pentru orice instanțe, organe, autorități și persoane din Republică.

Art. 149

Curtea Supremă Constituțională are competența exclusivă:

a. de a soluționa orice conflict între cele două texte ale prezentei Constituții prin trimitere la textul proiectului prezentei Constituții, semnat la Nicosia la data de 6 aprilie 1960, în cadrul Comisiei Constituționale Mixte, precum și al listei de amendamente la aceasta, semnată de reprezentanții Regatului Greciei, ai Republicii Turce și ai comunităților cipriote greacă și turcă, ținând seama de litera și spiritul Acordului de la Zürich din data de 11 februarie 1959 și ale Acordului de la Londra din data de 19 februarie 1959;

b. de a formula, în caz de ambiguitate, orice interpretare a prezentei Constituții, ținând seama de litera și spiritul Acordului de la Zürich din data de 11 februarie 1959 și ale Acordului de la Londra din data de 19 februarie 1959.

Art. 150

Curtea Supremă Constituțională are competența de a aplica pedepse pentru sfidarea Curții.

Art. 151

1. Fără a aduce atingere vreuneia dintre dispozițiile de mai sus din această parte, Curtea Supremă Constituțională are competența exclusivă de a soluționa definitiv cauzele înaintate acesteia de către Agenția pentru Serviciul Public în temeiul punctului 2 din alineatul 3 al articolului 125.

2. Nicio dispoziție din prezentul articol nu împiedică sesizarea Curții Supreme Constituționale în temeiul articolului 146 prin o plângere având ca obiect o decizie, act sau omisiune a Agenția pentru Serviciul Public.

PARTEA A X-A
Instanța Supremă și instanțele subordonate

Art. 152

1. Puterea judecătorească, alta decât cea exercitată în temeiul Părții a IX-a de Curtea Supremă Constituțională și în temeiul alineatului 2 al prezentului articol de instanțele prevăzute prin legea comunitară, este exercitată de o Curte Supremă de Justiție și de acele instanțe inferioare care, sub rezerva dispozițiilor prezentei Constituții, pot fi prevăzute printr-o lege adoptată în temeiul acesteia.

2. Puterea judecătorească cu privire la litigii civile referitoare la statutul persoanei și la chestiunile religioase care sunt rezervate în temeiul articolului 87 Camerelor Comunitare este exercitată de acele instanțe prevăzute de legea comunitară adoptată potrivit dispozițiilor prezentei Constituții.

BCU "LUCIAN BLAGA" CENTRU UNIVERSITAR LIBRARY

Art. 153

1. 1. Se înființează Curtea Supremă de Justiție compusă din doi judecători greci, un judecător turc și un judecător neutru. Judecătorul neutru este Președintele Curții și are două voturi.

2. Președintele și ceilalți judecători ai Curții Supreme sunt numiți împreună de către Președintele și Vicepreședintele Republicii.

În cazul vacanței postului judecătorului grec sau al celui turc prevalează propunerea Președintelui sau a Vicepreședintelui Republicii care aparține comunității din care face parte judecătorul care urmează a fi numit, dacă Președintele și Vicepreședintele Republicii nu ajung la un acord privind numirea în termen de o săptămână de la respectiva propunere.

2. Sediul Curții Supreme se află în capitala Republicii.

3. Judecătorul imparțial nu poate fi un cetățean al Republicii sau al Regatului Greciei ori al Republicii Turce sau al Regatului Unit și al coloniilor sale.

4. Judecătorii greci și judecătorul turc al Curții Supreme sunt cetățeni ai Republicii.

5. Președintele și ceilalți judecători ai Curții Supreme sunt numiți din rândul juriștilor cu o înaltă pregătire profesională și statură morală.

6. 1. Președintele Curții Supreme este numit pe o perioadă de șase ani.

2. Remunerația și alte condiții de muncă ale Președintelui Curții Supreme sunt stabilite în documentul de numire a acestuia.

3. Condițiile de muncă ale Președintelui Curții Supreme, stabilite în documentul de numire a acestuia prevăzut la punctul 2 din prezentul alineat, includ:

a. dispoziții privind pensionarea acestuia pentru aceleași motive în baza cărora poate fi pensionat judecătorul grec sau cel turc potrivit punctului 3 din alineatul 7 al prezentului articol și

b. destituirea acestuia pentru aceleași motive în baza cărora poate fi destituit judecătorul grec sau cel turc potrivit punctului 4 din alineatul 7 al prezentului articol.

7. 1. Judecătorii greci și cel turc ai Curții Supreme sunt membri permanenți ai corpului magistraților Republicii și rămân în funcție până la împlinirea vârstei de 68 de ani.

2. Fără a aduce atingere vreunei pensii pentru limită de vârstă, gratificații sau oricărui alt beneficiu similar, pe care acesta l-a dobândit potrivit dispozițiilor oricărei legi, orice judecător grec sau judecătorul turc al Curții Supreme își poate prezenta, în orice moment, demisia, scrisă de mână, Președintelui și Vicepreședintelui Republicii.

3. Orice judecător grec sau judecătorul turc al Curții Supreme poate fi pensionat din cauza incapacității fizice sau mentale ori din cauza infirmității care îl pune în imposibilitatea de a-și îndeplini sarcinile care îi revin

BCU CLUJ / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

fie permanent, fie pentru o perioadă care face imposibilă continuarea mandatului. Un judecător astfel pensionat are dreptul la orice beneficii și contribuții prevăzute de orice lege în vigoare la acel moment.

4. Un judecător grec sau judecătorul turc al Curții Supreme poate fi destituit pe motiv de abatere disciplinară.

8. 1. Se înființează un Consiliu format din Președintele Curții Supreme Constituționale, în calitate de Președinte, și din judecătorul grec și judecătorul turc ai Curții Supreme Constituționale cu cea mai mare vechime în funcție în calitate de membri.

2. Consiliul are competență exclusivă de a judeca orice aspecte referitoare la:

a. pensionarea, destituirea sau încetarea funcției în alt mod a președintelui Curții Supreme potrivit condițiilor de muncă stabilite în documentul de numire a acestuia;

b. pensionarea sau destituirea judecătorului grec ori a celui turc al Curții Supreme în baza motivelor prevăzute la punctele 3 și 4 din alineatul 7 al prezentului articol.

3. Procedurile desfășurate în fața Consiliului în temeiul punctului 2 din prezentul alineat sunt de natură jurisdicțională, iar judecătorul în cauză are dreptul de a fi audiat și de a se apăra în fața Consiliului.

4. Decizia Consiliului, adoptată cu majoritate, este obligatorie pentru Președintele și Vicepreședintele Republicii, care vor acționa împreună în mod corespunzător.

9. În caz de absență sau incapacitate temporară a Președintelui Curții Supreme sau a unuia dintre judecători greci ori a judecătorului turc al Curții Supreme, Președintele Curții Supreme Constituționale sau judecătorul grec ori judecătorul turc din cadrul acesteia îl va înlocui pe acesta pe durata acelei absențe sau incapacități temporare.

Cu condiția ca, dacă este imposibil sau inoportun ca judecătorul grec sau cel turc al Curții Supreme Constituționale să acționeze, judecătorul grec sau, respectiv, cel turc cu cea mai mare vechime în funcție în serviciul judiciar al Republicii va acționa în acest sens.

10. Nicio acțiune în justiție nu poate fi formulată împotriva Președintelui sau împotriva oricărui alt judecător al Curții Supreme cu privire la o acțiune efectuată sau la o afirmație verbală făcută în exercițiul funcției sale judiciare.

11. Remunerația și alte condiții de muncă ale judecătorilor greci și ale celui turc ai Curții Supreme sunt stabilite prin lege.

12. Remunerația și alte condiții de muncă ale oricărui judecător al Curții Supreme nu pot fi modificate în detrimentul său după numirea acestuia.

Art. 154

Ședințele Curții Supreme sunt publice, însă Curtea poate ține ședințe doar în prezența părților, dacă există, și a funcționarilor Curții, dacă aceasta consideră

că măsura este în interesul soluționării în mod corespunzător a cauzelor sau dacă securitatea Republicii ori morala publică o impune.

Art. 155

1. Curtea Supremă este instanța supremă din Republică și are competența de a examina și soluționa, sub rezerva dispozițiilor prezentei Constituții și ale Regulamentului de procedură pe care îl adoptă, toate recursurile formulate împotriva hotărârilor oricărei alte instanțe, alta decât Curtea Supremă Constituțională.

2. Sub rezerva alineatelor 3 și 4 ale prezentului articol, Curtea Supremă este competentă în primă instanță și în recurs potrivit dispozițiilor prezentei Constituții sau legii, cu condiția ca, în cazul în care are competență în primă instanță, aceasta, sub rezerva articolului 159, să fie exercitată de judecătorul / judecătorii Curții Supreme stabilit / stabiliți de Curtea Supremă, iar recursul împotriva unei astfel de decizii date în primă instanță să poată fi adresat Curții Supreme.

3. Curtea Supremă, cu excluderea oricărei alte instanțe, stabilește compunerea instanței care urmează să judece o cauză civilă în care reclamantul și pârâtul aparțin unor comunități diferite, precum și cea a instanței care urmează să judece o cauză penală în care acuzatul și partea vătămată aparțin unor comunități diferite. Acea instanță va fi compusă din judecători aparținând atât comunității grece, cât și comunității turce.

4. Curtea Supremă are competență exclusivă de a emite ordine în sfera *habeas corpus*, mandate de aducere, mandate de arestare, apărări în aceste privințe și casarea hotărârilor instanțelor inferioare (*certiorari*).

Art. 156

Următoarele infracțiuni sunt judecate în primă instanță de o instanță compusă din judecătorii aparținând ambelor comunități, desemnați de Curtea Supremă, prezidată de Președintele Curții Supreme:

a. trădare și alte infracțiuni împotriva securității Republicii;

b. infracțiuni împotriva Constituției și ordinii constituționale, cu condiția ca, în cadrul recursului împotriva oricărei decizii a acestei instanțe, Curtea Supremă să fie prezidată de Președintele Curții Supreme Constituționale în locul Președintelui Curții Supreme și, în acest caz, Președintele Curții Supreme Constituționale va exercita toate prerogativele cu care este învestit Președintele Curții Supreme.

Art. 157

1. Cu excepția cazului în care se prevede altfel prin prezenta Constituție cu privire la Curtea Supremă Constituțională, Curtea Supremă constituie Consiliul Suprem al Magistraturii, iar președintele acesteia are două voturi.

2. Numirea, promovarea, transferul, încetarea funcției, destituirea și problemele disciplinare ale personalului instanțelor intră în competența exclusivă a Consiliului Suprem al Magistraturii.

3. Niciun funcționar al instanțelor nu poate fi pensionat sau destituit decât pentru motive similare și într-o manieră asemănătoare celor prevăzute pentru un judecător al Curții Supreme.

Art. 158

1. Sub rezerva dispozițiilor prezentei Constituții, legea prevede înființarea, competența și prerogativele instanțelor civile și penale, altele decât instanțele prevăzute prin lege comunitară în temeiul articolului 160.

2. Orice astfel de lege prevede înființarea unui număr suficient de instanțe adecvate, în vederea înfăptuirii corespunzătoare și fără întârziere a justiției și pentru a asigura în limitele respectivei lor competențe aplicarea eficientă a dispozițiilor prezentei Constituții care garantează drepturile și libertățile fundamentale.

3. Legea prevede remunerația și alte condiții de serviciu ale judecătorilor instanțelor care trebuie înființate în temeiul alineatului 1 al prezentului articol. Remunerația și alte condiții de serviciu ale oricărui judecător nu pot fi modificate în detrimentul său după numirea acestuia.

Art. 159

1. Instanța civilă într-o cauză în care reclamantul și pârâtul aparțin aceleiași comunități este compusă exclusiv dintr-un judecător sau din judecători care aparțin acelei comunități.

2. Instanța penală într-o cauză în care acuzatul și persoana vătămată aparțin aceleiași comunități sau în care nu există o persoană vătămată este compusă dintr-un judecător sau din judecători care aparțin acelei comunități.

3. În cazul în care, într-o cauză civilă, reclamantul și pârâtul aparțin unor comunități diferite, instanța este compusă din judecători aparținând ambelor comunități desemnați de Curtea Supremă.

4. În cazul în care, într-o cauză penală, reclamantul și pârâtul aparțin unor comunități diferite, instanța este compusă din judecătorii aparținând ambelor comunități desemnați de Curtea Supremă.

5. În cazul în care persoana decedată a aparținut comunității grece, urmărirea penală va fi efectuată de un anchetator grec, iar în cazul în care persoana decedată a aparținut comunității turce, aceasta va fi realizată de un anchetator turc. În cazul în care există mai multe persoane decedate aparținând unor comunități diferite, urmărirea penală este realizată de anchetatorul desemnat de Curtea Supremă.

6. Punerea în executare a oricărei hotărâri / oricărui ordin a/al unei instanțe civile sau penale se efectuează prin intermediul funcționarilor greci ai instanței, dacă acea instanță este compusă dintr-un judecător grec sau din judecători greci, și se efectuează prin intermediul funcționarilor turci ai instanței, dacă instanța este compusă dintr-un judecător turc sau din judecători turci, iar în orice alt caz punerea în executare se efectuează de acei funcționari desemnați de instanța de judecată.

Art. 160

1. O lege comunitară adoptată de Camera Comunitară în cauză prevede, sub rezerva dispozițiilor prezentei Constituții, înființarea, compunerea și competența jurisdicțiilor care soluționează litigii civile având ca obiect statutul persoanei și chestiuni religioase care sunt incluse în sfera de competență a Camerelor Comunitare prin dispozițiile prezentei Constituții.

2. O astfel de lege prevede calea de atac împotriva deciziilor acestor jurisdicții și compunerea instanțelor care examinează și soluționează respectivele căi de atac, precum și competența și atribuțiile acestor instanțe. O lege comunală adoptată în temeiul prezentului alineat poate prevedea că instanța ce soluționează respectivele căi de atac poate fi compusă din unul sau mai mulți judecători ai Curții Supreme, care hotărăște în calitate de judecător unic sau în complet, împreună cu un alt judecător sau cu alți judecători care aparțin instanțelor judecătorești ale Republicii, în condițiile prevăzute de lege.

3. Orice astfel de instanță menționată mai sus, în exercitarea competenței sale, aplică legile adoptate de Camera Comunitară în cauză, cu condiția ca nicio dispoziție din prezentul alineat să nu împiedice o instanță judecătorească din Republică să aplice legea comunitară relevantă într-o cauză în care se invocă în mod incidental un aspect privind statutul persoanei sau chestiunile religioase.

Art. 161

Sub rezerva alineatului 3 al articolului 160, instanțele judecătorești din Republică sunt competente să aplice, de asemenea, legile comunitare relevante, altele decât cele privind statutul persoanei și chestiunile religioase.

Art. 162

Curtea Supremă are competența de a pedepsi orice sfidare a sa, și orice altă instanță din Republică, inclusiv o instanță înființată printr-o lege comunitară în temeiul articolului 160, poate trimite la închisoare orice persoană care nu se supune unei hotărâri judecătorești sau unui ordin al acelei instanțe până când acea persoană se supune acelei hotărâri ori acelui ordin și, în orice caz, pentru o perioadă de cel mult 12 luni.

Fără a aduce atingere vreunei dispoziții a articolului 90, o lege sau o lege comunitară, după caz, poate prevedea pedeapsa pentru sfidarea instanței.

Art. 163

1. Curtea Supremă adoptă un Regulament de procedură pentru a reglementa practica și procedura Curții Supreme și ale oricărei alte instanțe înființate prin sau în conformitate cu această parte din Constituție, alta decât o instanță înființată în temeiul articolului 160.

2. Fără a aduce atingere caracterului general al alineatului 1 al prezentului articol, Curtea Supremă poate adopta un Regulament de procedură în următoarele scopuri:

a. pentru a reglementa ședințele instanțelor și alegerea judecătorilor în orice scop;
b. pentru a prevedea soluționarea rapidă a oricărui recurs sau a oricăror alte cauze care, în opinia Curții Supreme sau a oricărei alte instanțe în fața căreia acele cauze sunt pe rol, sunt neîntemeiate sau șicanatorii ori au fost introduse în scopul dilatoriu;
c. pentru a stabili formulare și taxe cu privire la acțiunile în justiție introduse în fața acestor instanțe și pentru a reglementa costurile unor astfel de acțiuni sau ale procedurilor incidente;
d. pentru a stabili și reglementa componența grefelor instanțelor, precum și prerogativele și sarcinile funcționarilor instanțelor;
e. pentru a stabili termenul în care orice cerință din Regulamentul de procedură trebuie îndeplinită;
f. pentru a stabili practica și procedura care trebuie urmată de Consiliul Suprem al Magistraturii în exercitarea competenței acestuia cu privire la chestiunile disciplinare referitoare la funcționarii instanțelor.

3. Regulamentul de procedură adoptat în temeiul prezentului articol poate stabili numărul de judecători ai Curții Supreme care examinează orice chestiune specificată, cu condiția ca, în exercitarea competenței conferite Curții Supreme prin sau în temeiul prezentei Constituții, nicio chestiune să nu fie soluționată decât dacă se respectă dispozițiile articolului 159 și pentru examinarea oricărui recurs, inclusiv un recurs în temeiul articolului 156, Curtea Supremă, sub rezerva alineatului 2 din articolul 160, trebuie să fie compusă din toți membrii acesteia.

Art. 164

1. Orice instanță de recurs înființată în temeiul alineatului 2 al articolului 160 adoptă un Regulament de procedură pentru a reglementa practica și procedura în fața acelei instanțe, precum și în fața oricărei instanțe ale cărei hotărâri pot fi atacate la aceasta.

Fără a aduce atingere caracterului general al alineatului 1 al prezentului articol, instanța de recurs poate adopta un Regulament de procedură pentru sine și pentru instanțele ale căror hotărâri pot fi atacate în fața sa, în următoarele scopuri:

a. pentru a reglementa ședințele acelor instanțe;
b. pentru a stabili formulare și taxe cu privire la acțiunile în justiție introduse în fața acelor instanțe și pentru a reglementa costurile unor astfel de acțiuni sau ale procedurilor incidente;
c. pentru a stabili și reglementa componența grefelor acestor instanțe, precum și prerogativele și sarcinile funcționarilor acestor instanțe;
d. pentru a stabili termenul în care orice cerință din Regulamentul de procedură trebuie îndeplinită;

PARTEA A XI-A
Dispoziții financiare

Art. 165

1. Orice venituri și sume de bani, colectate sau primite de Republică în orice mod, sunt vărsate și constituie, sub rezerva dispozițiilor prezentei Constituții și ale legii, un fond cunoscut sub denumirea de Fondul Consolidat al Republicii.

2. Orice venituri și sume de bani, colectate sau primite de o Cameră Comunitară în orice mod, sunt vărsate, sub rezerva dispozițiilor oricărei legi comunitare, în și constituie un fond cunoscut sub denumirea de Fondul Consolidat al acelei Camere Comunitare.

3. Cu excepția cazului în care contextul impune altfel, orice referire din prezenta Constituție la Fondul Consolidat va fi interpretată ca fiind o referire la Fondul Consolidat al Republicii prevăzut la alineatul 1 al prezentului articol.

CY

Art. 166

1. Sunt plătite din Fondul Consolidat, în afară de orice subvenție, remunerație sau alte sume de bani plătite în temeiul oricăror alte dispoziții ale prezentei Constituții sau ale legii:

   a. toate pensiile și contribuțiile la care Republica este obligată;
   b. remunerațiile Președintelui și Vicepreședintelui Republicii și salariile judecătorilor Curții Supreme Constituționale și ai Curții Supreme, ale Procurorului General și ale Procurorului General Adjunct, ale Auditorului General și ale Auditorului General Adjunct, ale Guvernatorului și ale Guvernatorului Adjunct ai Băncii Emitente a Republicii, precum și cele ale membrilor Agenției pentru Funcția Publică;
   c. orice cheltuieli cu datoriile la care Republica este obligată și
   d. orice sume de bani necesare pentru a îndeplini orice hotărâre, decizie sau sentință pronunțată împotriva Republicii de orice instanță.

2. În sensul prezentului articol, cheltuielile cu datoriile includ dobânda, cheltuielile cu fondul de amortizare, rambursarea amortizării datoriei și orice cheltuieli în legătură cu contractarea de împrumuturi garantate de Fondul Consolidat și serviciul și rambursarea datoriei create prin aceasta.

Art. 167

1. Ministrul Finanțelor, după primirea estimărilor fiecărui minister și oficiu independent al Republicii, dispune elaborarea, cu privire la fiecare exercițiu financiar, a unui buget cuprinzător al Republicii pentru acel exercițiu, care, în urma aprobării de către Consiliul de Miniștri, este prezentat Camerei Reprezentanților.

2. Estimarea cheltuielilor bugetare prezintă în mod separat:

a. sumele totale necesare pentru a acoperi cheltuielile plătite din Fondul Consolidat și

b. respectiv sumele necesare pentru a acoperi alte cheltuieli.

3. Acest buget prezintă, de asemenea, în măsura posibilului, activele și pasivele Republicii la finalul ultimului exercițiu financiar încheiat, modul în care acele active sunt investite sau deținute și informații detaliate privind datoriile curente.

4. Cheltuielile care urmează a fi acoperite din Fondul Consolidat deși nu sunt obligatorii sunt supuse Camerei Reprezentanților spre adoptare și, dacă sunt adoptate, sunt incluse în buget cu privire la acel exercițiu financiar.

5. În cazul în care, cu privire la orice exercițiu financiar, se constată că suma adoptată de Camera Reprezentanților în orice scop este insuficientă sau că a apărut necesitatea unor cheltuieli într-un scop în care nu a fost adoptată nicio sumă, un buget suplimentar care prezintă sumele necesare este depus spre adoptare la Camera Reprezentanților și, dacă este adoptat de Camera Reprezentanților, este inclus în buget cu privire la acel exercițiu financiar.

6. Camera Reprezentanților poate aproba sau refuza să aprobe orice cheltuieli cuprinse într-un buget suplimentar, însă nu poate vota o sumă majorată sau o modificare a destinației acesteia.

Art. 168

1. Nicio cheltuială nu poate fi acoperită din Fondul Consolidat sau din alte Fonduri Publice decât prin autoritatea unui mandat semnat de Ministrul Finanțelor, cu condiția ca Ministrul Finanțelor să nu refuze să semneze niciun astfel de mandat pentru o cheltuială prevăzută în buget.

2. Sub rezerva alineatului 3 al prezentului articol, niciun astfel de mandat nu poate fi emis decât dacă acea cheltuială a fost adoptată în buget pentru exercițiul financiar la care se referă mandatul.

3. În cazul în care bugetul nu a fost adoptat de Camera Reprezentanților până în prima zi a exercițiului financiar la care acesta se referă, Camera Reprezentanților, sub rezerva dispozițiilor prezentei Constituții, poate, printr-o hotărâre, să autorizeze acoperirea oricăror cheltuieli necesare, pentru o perioadă de cel mult o lună la un moment dat, dar care nu poate depăși, în niciun caz, două luni în total, din Fondul Consolidat sau din alte Fonduri Publice, după cum consideră esențial pentru continuitatea serviciilor publice indicate în buget, până la expirarea acelei perioade, cu condiția ca acele cheltuieli astfel autorizate pentru orice serviciu să nu depășească proporția, cu privire la acea perioadă, a sumei votate pentru acel serviciu în buget pentru exercițiul financiar precedent.

PARTEA A XII-A
Dispoziții diverse

Art. 169

Sub rezerva dispozițiilor din articolul 50 și din alineatul 3 al articolului 57:

a. orice acord internațional cu un stat străin sau cu orice organizație internațională cu privire la chestiuni comerciale, cooperare economică (inclusiv plăți și credit) și *modus vivendi* se încheie în temeiul unei decizii a Consiliului de Miniștri;

b. orice alt tratat, altă convenție sau alt acord internațional este negociat(ă) și semnat(ă) în temeiul unei decizii a Consiliului de Miniștri și intră în vigoare și este obligatoriu(e) pentru Republică atunci când este aprobat(ă) printr-o lege adoptată de Camera Reprezentanților după încheierea acestuia (acesteia);

c. tratatele, convențiile și acordurile încheiate potrivit dispozițiilor de mai sus ale prezentului articol au, după publicarea acestora în Monitorul Oficial al Republicii, forță juridică superioară oricărei legi a unei comunități, cu condiția ca aceste tratate, convenții și acorduri să fie aplicate de cealaltă parte semnatară acestora;

d. Republica poate exercita orice opțiune și putere discreționară prevăzută în Tratatele de instituire a Comunităților Europene și în Tratatul privind Uniunea Europeană și în orice tratate de modificare sau înlocuire a acestora, încheiate de Republică.

Art. 170

1. Republica, prin acord privind condițiile corespunzătoare, acordă clauza națiunii celei mai favorizate Regatului Greciei, Republicii Turce și Regatului Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord pentru toate acordurile, indiferent de natura acestora.

Dispozițiile alineatului 1 al prezentului articol nu se aplică Tratatului privind Constituirea Republicii Cipru încheiat între Republică, Regatul Greciei, Republica Turcă și Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord cu privire la bazele și facilitățile militare acordate Regatului Unit.

Art. 171

1. Programele de radio și televiziune sunt difuzate pentru ambele comunități, greacă și turcă.

2. Timpul alocat programelor destinate comunității turce în programele radio este de cel puțin 75 de ore pe săptămână, repartizat pe toate zilele săptămânii, în perioade normale zilnice de transmisiune, cu condiția ca, dacă perioada totală a transmisiunilor trebuie să fie redusă, astfel încât timpul alocat programelor destinate comunității grece să fie mai mic de 75 de ore pe săptămână, timpul

BOUSTANY INTERNATIONAL LIBRARY

alocat programelor destinate comunității turce în orice astfel de săptămână să fie redus cu același număr de ore cu care este redus timpul alocat programelor destinate comunității grece; de asemenea, cu condiția ca, dacă timpul alocat programelor destinate comunității grece depășește 140 de ore pe săptămână, atunci timpul alocat programelor destinate comunității turce să fie mărit într-o proporție de trei ore pentru comunitatea turcă la fiecare șapte ore pentru comunitatea greacă.

3. În programele de televiziune sunt alocate trei zile de transmisiune pentru programele destinate comunității turce din fiecare zece zile consecutive de transmisiune și timpul alocat programelor destinate comunității turce, din aceste zece zile de transmisiune, este în proporție de trei ore la șapte ore alocate programelor destinate comunității grece din aceste zece zile de transmisiune.

4. Toate emisiunile audio și vizuale oficiale trebuie să fie difuzate atât în limba greacă, cât și în limba turcă și nu sunt luate în considerare în scopul calculării timpilor prevăzuți de prezentul articol.

Art. 172

Republica răspunde pentru orice acțiune sau omisiune culpabilă, cauzatoare de daune, care a fost comisă în exercitarea sau prin pretinsa exercitare a atribuțiilor funcționarilor sau ale autorităților Republicii.

Această răspundere este reglementată prin lege.

Art. 173

1. Se înființează municipalități separate în cele mai mari cinci orașe ale Republicii, respectiv Nicosia, Limassol, Famagusta, Larnaca și Paphos de către locuitorii turci din aceste orașe, cu condiția ca Președintele și Vicepreședintele Republicii să examineze, în termen de patru ani de la data intrării în vigoare a prezentei Constituții, dacă această separare a municipalităților din orașele menționate continuă sau nu.

2. Consiliul municipalității grece din orice astfel de oraș este ales de către alegătorii greci din oraș, iar consiliul municipalității turce din acel oraș este ales de către alegătorii turci din oraș.

3. În fiecare asemenea oraș se înființează un organ de coordonare care este format din doi membri aleși de consiliul municipalității grece, doi membri aleși de consiliul municipalității turce și un Președinte ales prin acord între cele două consilii ale acestor municipalități din acel oraș. Acest organ de coordonare stabilește lucrările care trebuie realizate în comun, efectuează servicii comune care îi sunt încredințate prin acordul consiliilor celor două municipalități din oraș și se ocupă de chestiuni care necesită un grad de cooperare.

Art. 174

Pe teritoriul oricărui astfel de oraș, niciun impozit municipal, nicio taxă, cotizație și niciun alt venit nu pot fi instituite sau percepute ori colectate de

la nicio persoană de către nicio astfel de municipalitate decât dacă acea persoană aparține aceleiași comunități căreia îi aparține municipiul în cauză, cu condiția ca:

a. taxele datorate în legătură cu utilizarea piețelor, a abatoarelor municipale și a altor spații municipale care se află în regiunea în care consiliul unuia dintre aceste municipalități din orice astfel de oraș își exercită jurisdicția;

b. taxele de divertisment datorate în legătură cu spații sau locuri din regiunea în care consiliul unuia dintre aceste municipalități din orice astfel de oraș își exercită jurisdicția;

c. acele taxe stabilite de comun acord de către cele două consilii ale acestor municipalități din orice astfel de oraș pentru orice servicii suplimentare sau complementare serviciilor prestate de obicei de o municipalitate către o persoană care nu aparține comunității acestuia să fie plătite către consiliul acelei municipalități; de asemenea, cu condiția ca, în cazul în care orice serviciu în legătură cu controlul, inspecția și altele asemenea este prestat de una dintre municipalități pentru o persoană care aparține comunității celeilalte municipalități din orice astfel de oraș, orice taxe cu privire la acesta să fie datorate către municipalitatea care prestează acel serviciu.

Art. 175

Nicio licență și nicio autorizație nu poate fi acordată de către o municipalitate dintr-un asemenea oraș unei persoane care nu aparține comunității acelei municipalități, cu condiția ca licențele sau autorizațiile, referitoare la spații, locuri sau lucrări de construcții în regiunea în care una dintre aceste municipalități din orice astfel de oraș își exercită jurisdicția, să fie acordate de consiliul acelui municipiu, iar orice serviciu, control sau supraveghere în legătură cu acele licențe sau autorizații să fie efectuat(ă) de consiliul acelei municipalități și orice taxă datorată cu privire la acestea să fie colectată de acel consiliu.

Art. 176

Nicio dispoziție din articolele 173 – 178 nu poate fi interpretată ca împiedicând o lege să prevadă reglementarea planificării urbane cu privire la orice astfel de municipalități, sub rezerva respectării următoarelor condiții:

a. autoritatea de planificare pentru orice astfel de oraș este formată din zece membri, dintre care șapte sunt greci și trei sunt turci;

b. orice decizii ale acestei autorități sunt adoptate cu o majoritate absolută; cu toate acestea, nicio decizie care afectează o municipalitate greacă nu poate fi adoptată decât dacă acea majoritate include voturile a cel puțin patru membri greci și nicio decizie care afectează o municipalitate turcă nu poate fi adoptată decât dacă acea majoritate include voturile a cel puțin doi membri turci;

c. orice aspecte de planificare urbană care afectează un asemenea oraș și orice reglementare a oricărui astfel de aspect sunt încredințate exclusiv acelei autorități de planificare.

Art. 177

Sub rezerva dispozițiilor din articolele 173 până la 178 inclusiv, fiecare municipalitate dintr-un asemenea oraș își exercită jurisdicția și, respectiv, își îndeplinește toate funcțiile într-o regiune ale cărei limite sunt stabilite pentru fiecare municipalitate în parte prin acordul Președintelui și al Vicepreședintelui Republicii.

Art. 178

În privința altor localități, se adoptă o dispoziție specială cu privire la constituirea organelor municipalităților potrivit, pe cât posibil, cu regula reprezentării proporționale a celor două comunități.

PARTEA A XIII-A
Dispoziții finale

Art. 179

1. Sub rezerva dispozițiilor articolului 1A, prezenta Constituție este legea supremă a Republicii.

2. Nicio lege sau decizie a Camerei Reprezentanților sau a oricărei Camere Comunitare și niciun act sau nicio decizie al(a) niciunui organ, al(a) niciunei autorități sau persoane din Republică, care exercită puterea executivă sau orice funcții administrative, nu pot contraveni sau nu pot fi incompatibile cu nicio dispoziție din prezenta Constituție și cu nicio obligație impusă Republicii ca urmare a participării acesteia în calitate de stat membru al Uniunii Europene.

Art. 180

1. Atât textul în limba greacă, cât și textul în limba turcă al prezentei Constituții sunt documente originale și au aceeași autenticitate și aceeași forță juridică.

2. Orice conflict între cele două texte ale prezentei Constituții este soluționat de Curtea Supremă Constituțională prin trimitere la textul proiectului prezentei Constituții, semnat la Nicosia la data de 6 aprilie 1960, în cadrul Comisiei Constituționale Mixte, precum și al listei de amendamente la aceasta, semnată la data de 6 iulie 1960 de reprezentanții Regatului Greciei, Republicii Turce și ai comunităților cipriote grece și ai celei turce, ținând seama de litera și spiritul Acordului de la Zürich din data de 11 februarie 1959 și ale Acordului de la Londra din data de 19 februarie 1959.

3. În caz de ambiguitate, orice interpretare a acestei Constituții este efectuată de Curtea Supremă Constituțională, ținând seama de litera și spiritul Acordului de la Zürich din data de 11 februarie 1959 și ale Acordului de la Londra din data de 19 februarie 1959.

Art. 181

Tratatul prin care se garantează independența, integritatea teritorială și Constituția Republicii, încheiat între Republică, Regatul Greciei, Republica Turcă și Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord, precum și Tratatul de Alianță Militară încheiat între Republică, Regatul Greciei și Republica Turcă, ale căror copii sunt anexate la prezenta Constituție ca Anexele I și II, au valoare constituțională.

Art. 182

1. Articolele sau părțile din articolele prezentei Constituții specificate în Anexa III la prezenta Constituție și care au fost incluse în Acordul de la Zürich din data de 11 februarie 1959 sunt articolele de bază ale prezentei Constituții și nu pot fi modificate în niciun fel prin amendare, completare sau abrogare.

2. Sub rezerva alineatului 1 al prezentului articol, orice dispoziție din prezenta Constituție poate fi modificată, prin amendare, adăugare sau abrogare, potrivit alineatului 3 al prezentului articol.

3. Această modificare se efectuează printr-o lege adoptată cu o majoritate care cuprinde cel puțin două treimi din numărul total al reprezentanților aparținând comunității grece și cel puțin două treimi din numărul total al reprezentanților aparținând comunității turce.

Art. 183

1. În caz de război sau alt pericol public care amenință viața Republicii sau a oricărei părți a acesteia, Consiliul de Miniștri are puterea de a proclama starea de urgență printr-o rezoluție, cu condiția ca Președintele și Vicepreședintele Republicii, în mod separat sau în comun, să aibă drept de veto împotriva oricărei astfel de rezoluții, pe care să îl exercite în termen de 48 de ore de la data la care rezoluția a fost transmisă la birourile lor.

2. Orice astfel de proclamare trebuie să precizeze articolele din Constituție care sunt suspendate pe durata acelei stări de urgență, cu condiția ca doar următoarele articole din Constituție să poată fi suspendate prin orice astfel de proclamare: articolul 7, doar în măsura în care acesta se referă la moartea cauzată de un act de război permis; articolul 10, alineatele 2 și 3; articolul 11; articolul 13; articolul 16; articolul 17; articolul 19; articolul 21; articolul 23, alineatul 8, litera d; articolul 25 și articolul 27.

3. Președintele și Vicepreședintele Republicii, cu excepția cazului în care, în mod separat sau în comun, aceștia și-au exercitat dreptul de veto potrivit dispozițiilor din alineatul 1 al prezentului articol, promulgă fără întârziere acea rezoluție, prin publicarea în Monitorul Oficial al Republicii.

4. O rezoluție promulgată potrivit dispozițiilor de mai sus ale prezentului articol este prezentată fără întârziere Camerei Reprezentanților. În cazul în care Camera Reprezentanților nu se află în ședință, aceasta trebuie să fie convocată cât mai repede posibil în acest scop.

5. Camera Reprezentanților are dreptul de a respinge sau de a confirma acea proclamare a stării de urgență. În cazul în care este respinsă, proclamarea stării de urgență nu produce efecte juridice. În cazul în care aceasta este confirmată, Președintele și Vicepreședintele Republicii promulgă fără întârziere acea rezoluție a Camerei Reprezentanților prin publicarea în Monitorul Oficial al Republicii.

6. Proclamarea stării de urgență încetează să producă efecte la expirarea unui termen de două luni de la data confirmării de către Camera Reprezentanților, cu excepția cazului în care Camera, la cererea Consiliului de Miniștri, decide să prelungească durata stării de urgență, după care Președintele și Vicepreședintele Republicii, în mod separat sau în comun, au un drept de veto împotriva acestei decizii de prelungire, care este exercitat în temeiul articolului 50.

7. 1. Pe perioada în care o proclamare a stării de urgență produce efecte, fără a aduce atingere niciunei dispoziții din prezenta Constituție, Consiliul de Miniștri poate, dacă acesta constată că trebuie luate măsuri imediate, sub rezerva dreptului de veto al Președintelui și al Vicepreședintelui Republicii în temeiul articolului 57, care poate fi exercitat, în mod separat sau în comun, să adopte orice ordonanță strict legată de starea de urgență care are forța juridică a unei legi.

2. În cazul în care nu este exercitat niciun drept de veto în temeiul punctului 1 din prezentul alineat, Președintele și Vicepreședintele Republicii promulgă fără întârziere acea ordonanță prin publicarea în Monitorul Oficial al Republicii.

3. Dacă nu este abrogată mai devreme, acea ordonanță își încetează efectele odată cu încetarea stării de urgență.

Art. 184

1. În cazul în care orice ordonanță promulgată în conformitate cu punctul 2 din alineatul 7 al articolului 183 prevede arestul preventiv:

a. autoritatea, la ordinul căreia orice persoană este arestată în baza acelei ordonanțe, trebuie să informeze acea persoană, cât mai repede posibil, cu privire la motivele arestării și, sub rezerva alineatului 3 din prezentul articol, cu privire la acuzațiile de fapt pe care se bazează ordinul și trebuie să îi acorde acesteia posibilitatea de a prezenta argumente împotriva acelui ordin cât mai repede posibil;

b. niciun cetățean nu poate fi ținut în arest, în temeiul acelei ordonanțe, pentru o perioadă mai mare de o lună decât dacă un organ consultativ, constituit în temeiul alineatului 2 al prezentului articol, a examinat orice argumente prezentate de acel cetățean în temeiul literei a din

prezentul alineat și a raportat, înainte de expirarea acelei perioade, că, în opinia sa, există motive suficiente pentru arest.

2. Un organ consultativ constituit pentru scopurile prezentului articol este format dintr-un Președinte, care este numit de către Președintele și Vicepreședintele Republicii împreună din rândul persoanelor care sunt sau au fost judecători ai Curții Supreme sau care îndeplinesc condițiile pentru a fi judecători ai acestei Curți și din alți doi membri numiți în comun de către Președintele și Vicepreședintele Republicii, după consultarea Președintelui Curții Supreme.

3. Prezentul articol nu impune niciunei autorități să dezvăluie fapte a căror divulgare, în opinia acesteia, este împotriva interesului național.

Art. 185

1. Teritoriul Republicii este unic și indivizibil.

2. Uniunea integrală sau parțială a Ciprului cu orice alt stat sau independența separată doar a unei părți a insultei este exclusă.

CY

Art. 186

1. În prezenta Constituție, cu excepția cazului în care se prevede altfel sau contextul impune altfel:

1. – „Comunitate" înseamnă comunitatea greacă sau comunitatea turcă;
   – „instanță" include orice judecător al acesteia;
   – „grec" înseamnă un membru al Comunității grece, astfel cum aceasta este definită în articolul 2;
   – „lege", atunci când se folosește în legătură cu perioada de după intrarea în vigoare a prezentei Constituții, înseamnă o lege a Republicii;
   „persoană" include orice companie, asociație, societate, instituție sau grup de persoane, cu sau fără personalitate juridică;
   – „Republică" înseamnă Republica Cipru;
   „turc" sau „turcesc" înseamnă un membru al comunității turce, astfel cum aceasta este definită în articolul 2;
2. cuvintele care sunt de genul masculin includ genul feminin, iar cuvintele la singular includ forma de plural și viceversa.

2. În cazul în care prin prezenta Constituție se conferă o competență de a elabora orice ordin, norme, reglementare sau regulament ori de a da orice instrucțiuni, acea competență trebuie interpretată ca incluzând o competență ce poate fi exercitată în mod similar pentru a modifica sau revoca orice astfel de ordin, norme, reglementări, regulamente sau instrucțiuni.

DISPOZIȚII TRANZITORII

Art. 187

1. Orice persoană aleasă:
   a. ca primul Președinte sau primul Vicepreședinte al Republicii;
   b. ca membru al Camerei Reprezentanților sau al oricărei Camere Comunitare, în temeiul oricărei legi în vigoare imediat anterior datei intrării în vigoare a prezentei Constituții, este considerată a fi Președintele sau Vicepreședintele Republicii, membru al Camerei Reprezentanților sau, după caz, membru al oricărei Camere Comunitare, ales potrivit dispozițiilor prezentei Constituții.

2. Toate legile și reglementările privind alegerile, care și-au încetat efectele juridice la data intrării în vigoare a prezentei Constituții și fără a aduce atingere acestei încetări, rămân în vigoare până când o nouă lege electorală este adoptată de Camera Reprezentanților sau de orice Cameră Comunitară, după caz, și, în orice caz, în termen de cel mult 18 luni de la data intrării în vigoare a prezentei Constituții cu privire la orice alegeri parțiale pentru ocuparea oricărui post rămas vacant în acea perioadă, a funcției de Președinte al Republicii, Vicepreședinte al Republicii, de reprezentant sau membru al unei Camere Comunitare.

Art. 188

1. Conform dispozițiilor prezentei Constituții și a următoarelor dispoziții ale prezentului articol, orice legi în vigoare la data intrării în vigoare a prezentei Constituții rămân în vigoare la și după această dată, până la modificarea acestora, prin amendare, adăugare sau abrogare, prin orice lege sau lege comunitară, după caz, adoptată în temeiul prezentei Constituții și, începând de la acea dată, sunt interpretate și aplicate cu modificările care sunt necesare pentru a le pune de acord cu Constituția.

2. Cu excepția cazului în care dispozițiile tranzitorii ale prezentei Constituții prevăd altfel, nicio dispoziție din nicio astfel de lege, care contravine sau este incompatibilă cu orice dispoziție din prezenta Constituție, și nicio lege care, în temeiul articolului 78, impune o majoritate separată, nu rămâne în vigoare, cu condiția ca legile privind municipalitățile să poată rămâne în vigoare pentru o perioadă de șase luni de la data intrării în vigoare a prezentei Constituții și orice lege care instituie taxe sau impozite să poată rămâne în vigoare până la data de 31 decembrie 1960.

3. În orice astfel de lege, care rămâne în vigoare în temeiul alineatului 1 al prezentului articol, cu excepția cazului în care contextul impune altfel:
   a. orice trimitere la Colonia Cipru sau la „Coroană" este interpretată, în legătură cu orice perioadă care începe la sau după data intrării în vigoare a prezentei Constituții, ca fiind o trimitere la Republică;

b. orice trimitere la Guvernator sau la Guvernatorul din Consiliu este interpretată, în legătură cu orice astfel de perioadă, ca fiind o trimitere la Președintele și la Vicepreședintele Republicii, în mod separat sau în comun, potrivit dispozițiilor exprese din prezenta Constituție, la Camera Reprezentanților în materii referitoare la exercitarea puterii legislative, altele decât cele rezervate în mod expres Camerelor Comunitare, la Camera Comunitară în cauză în orice materii care intră în sfera de competență a acesteia în temeiul prezentei Constituții și la Consiliul de Miniștri în materii referitoare la exercitarea puterii executive;

c. orice trimitere la Secretarul Administrativ sau la Secretarul Financiar este interpretată, în legătură cu orice astfel de perioadă, ca fiind o trimitere la ministerul sau la oficiul independent al Republicii căruia îi revine, la acel moment, responsabilitatea pentru subiectul cu privire la care se face trimiterea;

d. orice trimitere la Procurorul General sau la Avocatul General este interpretată, în legătură cu orice astfel de perioadă, ca fiind o trimitere la Procurorul General al Republicii sau, respectiv, la Procurorul General Adjunct al Republicii;

e. orice trimitere la orice altă persoană care deține o funcție publică sau la orice autoritate sau organ este interpretată, în legătură cu orice astfel de perioadă, ca fiind o trimitere la funcționarul public corespunzător sau la autoritatea corespunzătoare, la organul corespunzător sau la instituția corespunzătoare al(a) Republicii.

4. Orice instanță din Republică care aplică dispozițiile oricărei astfel de legi, care rămâne în vigoare în temeiul alineatului 1 al prezentului articol, o aplică în legătură cu orice astfel de perioadă, cu orice modificări care pot fi necesare pentru a o pune de acord cu dispozițiile prezentei Constituții, inclusiv cu dispozițiile tranzitorii din aceasta.

5. În prezentul articol, termenul:

a. „lege" include orice document public întocmit înainte de data intrării în vigoare a prezentei Constituții, în temeiul acelei legi;

b. „modificare" include amendare, completare și abrogare.

Art. 189

Fără a aduce atingere vreunei dispoziții din articolul 3, pentru o perioadă de cinci ani de la data intrării în vigoare a prezentei Constituții:

a. orice legi care rămân în vigoare în temeiul articolului 188 pot fi redactate în limba engleză;

b. limba engleză poate fi utilizată în cadrul oricăror proceduri desfășurate în fața oricărei instanțe din Republică.

Art. 190

1. Sub rezerva dispozițiilor următoare din prezentul articol, orice instanță existentă imediat anterior datei intrării în vigoare a prezentei Constituții

continuă, fără a aduce atingere niciunei dispoziții din această Constituție, începând de la acea dată și până când se adoptă o nouă lege privind constituirea instanțelor Republicii și, în orice caz, în termen de cel mult patru luni de la acea dată, să funcționeze ca până la acest moment, dar constituită, pe cât posibil, potrivit dispozițiilor prezentei Constituții, cu condiția ca orice cauze aflate pe rol, civile sau penale, examinate parțial la data intrării în vigoare a prezentei Constituții să continue a fi examinate și soluționate, fără a aduce atingere niciunei dispoziții din prezenta Constituție, de instanța constituită de la începutul procedurii în respectiva cauză.

2. Fără a aduce atingere niciunei dispoziții din prezenta Constituție și până când Curtea Supremă Constituțională înființată în temeiul acesteia este constituită în termen de cel mult trei luni de la data intrării în vigoare a prezentei Constituții, grefa Curții Supreme este grefa Curții Supreme Constituționale.

3. Grefa Curții Supreme este considerată a fi grefa Curții Supreme Constituționale pentru toate scopurile acesteia, inclusiv sesizarea acesteia, până când acea Curte este constituită; constituirea acelei Curți are loc în termen de cel mult trei luni de la data intrării în vigoare a prezentei Constituții.

4. Pentru calculul oricărui termen cu privire la o sesizare a Curții Supreme Constituționale potrivit dispozițiilor prezentei Constituții perioada dintre data intrării în vigoare a prezentei Constituții și constituirea acelei Curți menționate anterior nu este luată în considerare.

5. Curtea Supremă existentă imediat anterior datei intrării în vigoare a prezentei Constituții se consideră a fi Curtea Supremă înființată în temeiul prezentei Constituții până la constituirea acelei Curți potrivit dispozițiilor acesteia, iar constituirea acelei Curți are loc în termen de cel mult trei luni de la data intrării în vigoare a prezentei Constituții, cu condiția ca o trimitere la Președintele Curții Supreme să fie o trimitere la membrul cu cea mai mare vechime în funcție al acelei Curți, iar acea Curte să fie considerată a fi fost constituită în mod valabil în acea perioadă, fără a aduce atingere faptului că numărul de membri ai acesteia este mai mic de patru.

Art. 191

Orice cauze aflate pe rol la data intrării în vigoare a prezentei Constituții, în care Procurorul General este parte în numele Guvernului Coloniei Cipru sau al oricărui departament sau funcționar al acestuia, continuă la și după acea dată, Republica sau departamentul ori funcționarul corespunzător al acesteia substituindu-se ca parte.

Art. 192

1. Cu excepția dispozițiilor contrare din prezenta Constituție, orice persoană care, imediat anterior datei intrării în vigoare a prezentei Constituții, deține o funcție în serviciul public are dreptul, după acea dată, la aceeași termeni și aceleași condiții de serviciu care i-au fost aplicabile înainte de acea dată, iar acestea

nu pot fi modificate în detrimentul său pe perioada în care această persoană rămâne în serviciul public al Republicii la sau după acea dată.

2. Conform prevederilor alineatului 1 din prezentul articol, judecătorii Curții Supreme, alții decât Președintele Curții Supreme și judecătorii și magistrații instanțelor inferioare, care dețin funcții imediat anterior datei intrării în vigoare a prezentei Constituții, continuă, fără a aduce atingere niciunei dispoziții din articolele 153 până la 157, începând de la acea dată, să dețină respectivele funcții ca și când ar fi fost numiți în mod corespunzător în aceste funcții potrivit dispozițiilor acelor articole, până când se efectuează o numire potrivit dispozițiilor acelor articole și dispozițiile prezentei Constituții li se vor aplica în mod corespunzător.

3. În cazul în care orice titular al unei funcții menționate în alineatele 1 și 2 din prezentul articol nu este numit în rândul funcționarilor publici ai Republicii, acesta are dreptul, sub rezerva termenilor și condițiilor de serviciu care îi sunt aplicabile, la o despăgubire justă sau la o pensie egală cu cea prevăzută în cazul desființării postului, din fondurile Republicii, oricare dintre acestea este mai avantajoasă pentru el.

4. Sub rezerva alineatului 5 din prezentul articol, orice titular al unei funcții, menționat în alineatele 1 și 2 din prezentul articol, a cărui funcție este inclusă, prin aplicarea prezentei Constituții, în sfera de competență a unei Camere Comunitare, poate, dacă dorește, să renunțe la drepturile ce îi revin în temeiul alineatului 3 din prezentul articol și să aleagă să lucreze în cadrul acelei Camere Comunitare și, în acest caz, acel titular al acelei funcții are dreptul de a primi din partea Republicii orice pensie pentru limită de vârstă, primă sau alt beneficiu similar la care acesta ar fi avut dreptul în temeiul legii în vigoare imediat anterior datei de intrare în vigoare a prezentei Constituții cu privire la perioada de muncă a acestuia înainte de acea dată, dacă acea perioadă în sine sau împreună cu orice altă perioadă de muncă în cadrul acelei Camere Comunitare i-ar fi dat dreptul, în temeiul acelei legi, la orice astfel de beneficiu.

5. Orice profesor care, imediat anterior datei de intrare în vigoare a prezentei Constituții, a lucrat ca profesor și a primit o remunerație din fondurile publice ale Coloniei Cipru și a cărui funcție este inclusă, prin aplicarea prezentei Constituții, în sfera de competență a unei Camere Comunitare, are dreptul de a primi din partea Republicii orice pensie pentru limită de vârstă, primă sau alt beneficiu similar la care acesta ar fi avut dreptul în temeiul legii în vigoare imediat anterior datei de intrare în vigoare a prezentei Constituții cu privire la perioada de muncă a acestuia înainte de acea dată, dacă acea perioadă în sine sau împreună cu orice altă perioadă de muncă în cadrul acelei Camere Comunitare i-ar fi dat dreptul, în temeiul acelei legi, la orice astfel de beneficiu.

6. Orice persoană care, imediat anterior datei de intrare în vigoare a prezentei Constituții, aflându-se într-o funcție publică în Colonia Cipru, se afla în concediu înainte de pensionarea din respectiva funcție publică sau în transfer din acea funcție în orice altă funcție publică, alta decât cea a Republicii, continuă,

indiferent dacă este sau nu cetățean al Republicii, să aibă dreptul la aceeași termeni și la aceleași condiții de serviciu care i-au fost aplicabile în acele împrejurări înainte de acea dată și acei termeni și acele condiții nu pot fi modificate în detrimentul său.

7. În sensul prezentului articol, termenul:

a. „funcție publică", în legătură cu prestarea de servicii înainte de data intrării în vigoare a prezentei Constituții, înseamnă funcție publică în cadrul Guvernului Coloniei Cipru și, în legătură cu funcția publică după acea dată, înseamnă prestarea de servicii într-o calitate civilă în cadrul Republicii și include prestarea de servicii în calitate de membru al forțelor de securitate ale Republicii;

b. „termenii și condițiile de serviciu" înseamnă, sub rezerva adaptărilor necesare potrivit dispozițiilor prezentei Constituții, remunerația, concediul, eliberarea din funcție, pensia pentru limită de vârstă, primele sau alte beneficii similare.

8. Cu excepția cazurilor prevăzute la alineatul 6 din prezentul articol, nicio dispoziție din prezentul articol nu se aplică niciunei persoane care nu este cetățean al Republicii.

Art. 193

Orice persoană care, imediat anterior datei de intrare în vigoare a prezentei Constituții, primea orice pensie sau beneficiu pentru limită de vârstă din fondurile publice, inclusiv din Fondul de Pensii pentru Văduve și Orfani al Coloniei Cipru, va primi în continuare, la data intrării în vigoare a prezentei Constituții și după această dată, plata acelei pensii sau beneficiu pentru limită de vârstă din Fondurile publice ale Republicii în aceeași termeni și aceleași condiții aplicabile pentru acele pensii sau alte beneficii pentru limită de vârstă imediat anterior datei de intrare în vigoare a prezentei Constituții sau conform termenilor și condițiilor stabilite după aceea, dar nu mai puțin favorabile pentru acea persoană și aplicabile în cazul acesteia.

Art. 194

Eligibilitatea oricărei persoane de a primi o pensie din Fondul de Pensii pentru Văduve și Orfani este supusă în continuare, la data intrării în vigoare a prezentei Constituții și după această dată, acelorași termeni și condiții care erau în vigoare imediat anterior datei de intrare în vigoare a prezentei Constituții și nu pot fi modificate în detrimentul niciunei astfel de persoane atât timp cât aceasta îndeplinește condițiile de eligibilitate.

Art. 195

Fără a aduce atingere niciunei dispoziții din prezenta Constituție, persoana aleasă ca primul Președinte al Republicii și persoana aleasă ca primul Vicepreședinte al Republicii, care în temeiul articolului 187 sunt considerate primul Președinte și primul Vicepreședinte al Republicii, vor avea în comun și se va considera

că au avut, fie înainte, fie după învestirea acestora potrivit dispozițiilor articolului 42, dreptul și competența exclusivă de a semna și de a încheia, în numele Republicii, Tratatul privind Constituirea Republicii Cipru între Republică, Regatul Greciei, Republica Turcă și Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord împreună cu schimburile de note întocmite pentru spre a fi semnate odată cu acel Tratat, precum și Tratatul prin care se garantează independența, integritatea teritorială și Constituția Republicii, între Republică, Regatul Greciei, Republica Turcă și Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord, Tratatul de Alianță Militară încheiat între Republică, Regatul Greciei și Republica Turcă și Acordul între Republică, Regatul Greciei și Republica Turcă pentru aplicarea Tratatului de Alianță încheiat între aceste țări, iar aceste tratate, acorduri și note schimbate vor fi astfel încheiate în mod valabil în numele Republicii și vor fi aplicabile și obligatorii începând de la data la care acestea au fost astfel semnate.

Art. 196

Mandatul primelor Camere Comunitare începe la data intrării în vigoare a prezentei Constituții.

Art. 197

1. Orice bun mobil ori imobil, sau orice drept ori interes cu privire la un astfel de bun, care, imediat anterior datei de intrare în vigoare a prezentei Constituții, a fost acordat, deținut de sau înregistrat în numele Guvernului Coloniei Cipru sau al oricărei persoane ori al oricărui organ, pentru și în numele sau în fiducie pentru orice școală ori alt organ sau altă instituție care intră, prin sau potrivit dispozițiilor prezentei Constituții, în sfera de competență a Camerelor Comunitare, va fi, începând de la acea dată, acordat acelei persoane, acelui organ sau acelei autorități și va fi deținut de aceasta/acesta potrivit dispozițiilor unei legi a respectivei Camere Comunitare, sub rezerva termenilor și condițiilor prevăzute în acea lege comunitară, cu condiția ca acea lege să prevadă faptul că acel bun este acordat însăși Camerei Comunitare sau deținut de aceasta.

2. Nicio dispoziție din prezentul articol nu se aplică legatelor sau donațiilor administrate de administratori fiduciari sau donațiilor *waqf* stabilite în scopuri educaționale.

Art. 198

1. Următoarele dispoziții își produc efectele juridice până la adoptarea unei legi a cetățeniei care va include aceste dispoziții:

a. orice chestiune referitoare la cetățenie este reglementată de dispozițiile din Anexa D la Tratatul de Constituire;

b. orice persoană născută în Cipru la data intrării în vigoare a prezentei Constituții sau după această dată este, de la data nașterii sale, cetățean al Republicii, dacă la acea dată tatăl său a devenit cetățean al Republicii sau ar fi devenit, dacă nu ar fi decedat, un astfel de cetățean potrivit dispozițiilor din Anexa D la Tratatul de Constituire.

BCU CLUJ UNIVERSITARY

2. În sensul prezentului articol, sintagma „Tratat de Constituire" înseamnă Tratatul privind Constituirea Republicii Cipru, încheiat între Republică, Regatul Greciei, Republica Turcă și Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord.

Art. 199

1. Camera Comunitară Turcă are dreptul de a primi din partea Guvernului Regatului Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord sumele specificate în notele schimbate între Guvernatorul Coloniei Cipru, în numele Guvernului Regatului Unit, și reprezentanții comunității turce din Cipru, întocmite spre a fi semnate la data de 6 iulie 1960.

2. Nicio dispoziție din prezentul articol nu poate fi interpretată ca limitând dreptul oricăreia dintre cele două comunități în baza Constituției.

ANEXA I

(Articolul 181)

(A se introduce aici Tratatul prin care se garantează independența, integritatea teritorială și Constituția Republicii, încheiat între Republică, Regatul Greciei, Republica Turcă și Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord.)

ANEXA II

(Articolul 181)

(A se introduce aici Tratatul de Alianță Militară încheiat între Republică, Regatul Greciei și Republica Turcă.)

ANEXA III
Lista articolelor de bază ale Constituției

(Articolul 182)

Articolele

- 3, alineatele 1 și 2
- 4, alineatul 1; alineatul 2, în măsura în care acesta se referă la autoritățile Republicii; alineatul 3, în măsura în care acesta se referă la autoritățile comunitare; alineatul 4, în măsura în care acesta se referă la cetățenii Republicii
- 5
- 23, alineatul 4, în măsura în care acesta se referă la Republică sau la o autoritate municipală, și litera c din acesta; alineatul 5, în măsura

BCU IASI CENTRALA UNIVERSITARA LIBRARY

în care acesta se referă la utilizarea bunurilor achiziționate în mod obligatoriu de Republică sau de o autoritate municipală și restituirea acestor bunuri către proprietar; alineatul 6; alineatul 11, în măsura în care achiziția obligatorie se efectuează de Republică sau de o autoritate municipală și în măsura în care acest alineat se referă la introducerea unei acțiuni în justiție și la efectul suspensiv al acesteia
- 36, alineatul 2
- 39, alineatul 1, în măsura în care acesta se referă la sufragiul universal
- 42, alineatul 1, cu excepția textului declarației, altul decât partea acestuia privind credința și respectul pentru Constituție, și alineatul 2
- 43, alineatul 1, în măsura în care acesta se referă la perioada de cinci ani
- 44, alineatele 2 și 4
- 46, cu excepția alineatului 4
- 50, alineatul 1, cu excepția punctelor i – vi din litera a
- 51, alineatele 1 și 2; alineatul 3, cu excepția perioadei de 30 de zile prevăzute pentru buget; alineatele 4 și 6
- 52, cu excepția părții referitoare la Curtea Supremă Constituțională, în temeiul articolului 140
- 53, alineatele 1 – 3
- 57, alineatul 2, cu excepția părții referitoare la termene și cu excepția condiției din acest alineat; alineatul 3, cu excepția părții referitoare la termene; alineatul 4, în măsura în care acesta se referă la promulgare
- 61
- 62, alineatul 2, în măsura în care acesta se referă la procente, la sufragiul separat și universal și la proporția care este independentă de orice date statistice
- 65, alineatul 1, în măsura în care acesta se referă la perioada de cinci ani
- 78

Articolele
- 86
- 87, alineatul 1, literele a – e și f, cu excepția ultimelor cuvinte din acesta referitoare la articolul 88
- 89, alineatul 1, literele b și c și alineatele 2 și 3
- 92, în măsura în care acesta se referă exclusiv la stabilirea numărului membrilor săi de Camerele Comunitare
- 108
- 112, alineatul 1, cu excepția părții din acesta referitoare la calificări
- 115, alineatul 1, cu excepția părții din acesta referitoare la calificări

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

- 118, alineatul 1, cu excepția părții din acesta referitoare la calificări
- 123
- 126, alineatul 1, cu excepția părții din acesta referitoare la calificări
- 129 – 132
- 133, alineatul 1, cu excepția condiției de la punctul 2
- 137, alineatul 1; alineatul 3, exclusiv în măsura în care acesta se referă la suspendarea legilor sau a deciziilor; alineatul 4, cu excepția condiției
- 138, alineatul 1
- 139, alineatul 1, în măsura în care acesta se referă la conflictul de competență între Camera Reprezentanților și Camerele Comunitare
- 153, alineatul 1 cu excepția condiției de la punctul 2
- 157, alineatele 1 și 2
- 159, alineatele 1 – 4
- 160, alineatul 1, partea din acesta care prevede chestiunea examinată de instanțe; alineatul 3, cu excepția condiției
- 170
- 173, alineatul 1, cu excepția denumirilor orașelor; alineatul 3, cu excepția părții din acesta referitoare la prestarea de servicii comune încredințate organismului de coordonare
- 178
- 181
- 182
- 185, alineatul 2
- 186

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Constituția Republicii Croația

HR

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Constituția Republicii Croația
Prezentare generală

Prof. univ. dr. Elena Simina TĂNĂSESCU

1. Scurt istoric

Statul croat este situat pe țărmul Mării Adriatice, în nord-vestul Peninsulei Balcanice. În secolele V – VII, „croații albi", o ramură a slavilor sudici, s-au stabilit pe teritoriul actualei Croații; până la sfârșitul secolului al IX-lea aceștia au fost organizați în ducate, iar mai apoi în regat sau bănii până în Evul Mediu târziu.

Subliniind caracterul profund național al statului și al Constituției Croației, preambulul actualei Legi fundamentale enumeră o lungă listă de evenimente istorice care au contribuit la formarea națiunii croate din zilele noastre, dintre care reținem: hotărârea independentă și suverană a *Saborului* (Parlamentul croat) din 1527 cu privire la alegerea unui rege din dinastia habsburgică; Concluziile Parlamentului croat din 1848 cu privire la refacerea Regatului Trinitarian al Croației sub autoritatea Banului, în baza dreptului istoric, național și natural al națiunii croate; și Hotărârea Parlamentului Croat din 1918 de rupere a relațiilor de stat dintre Croația și Austro-Ungaria și, simultan, afilierea Croației – devenită astfel independentă – la statul național al slavilor din sud-vestul Balcanilor, creat de sloveni, croați și sârbi și proclamat pe teritoriul ce aparținuse monarhiei habsburgice, fără însă a adera la Regatul Sârbilor, Croaților și Slovenilor (la 1 decembrie 1918) ce avea mai târziu să se transforme în Regatul Iugoslavia (3 octombrie 1929). Este astfel justificată declararea statului croat contemporan ca stat național al croaților, precum și al membrilor minorităților naționale autohtone cum ar fi sârbi, cehi, slovaci, italieni, unguri, evrei, nemți, austrieci, ucraineni, ruteni.

Croația și-a declarat independența față de Republica Socialistă Federativă Iugoslavia în plan intern în iunie 1991 și oficial, la nivel internațional, pe 8 octombrie 1991, a fost recunoscută de state membre ale Uniunii Europene și de Organizația Națiunilor Unite în ianuarie 1992, stabilindu-și granițele actuale în urma unui război de secesiune ce a durat patru ani. În fapt, ceea ce a determinat aceste schimbări a fost renunțarea la partidul unic comunist în cadrul RSF Iugoslavia, organizarea primelor alegeri libere, cu participarea mai multor partide politice la competiția electorală și adoptarea unei noi Constituții de către Croația încă din 1990. Aspectele importante din perspectiva noului stat independent croat,

atât granițele țării (art. 8), cât mai ales chestiunile referitoare la apărare (art. 7) sunt minuțios și pe larg reglementate în Constituție.

Constituția adoptată în 1990 a fost ulterior amendată de mai multe ori; cele mai importante modificări vizează reducerea atribuțiilor șefului de stat (2000), transformarea Parlamentului din bicameral în monocameral (2001), precum și pregătirea aderării Croației la Uniunea Europeană (2010). Ulterior aderării la UE, Parlamentul croat a inițiat un nou proces de revizuire a Constituției prin înființarea unei Comisii Parlamentare de Revizuire; în paralel, a fost instituită și o Comisie Prezidențială cu același scop. În prezent, deși comisia parlamentară a redactat un document, iar cea prezidențială a avansat propunerile sale și ambele vizează, în principal, aspecte legate de regionalizare – pentru o mai bună integrare în Uniunea Europeană – și organizarea referendumului, nu se întrevede posibilitatea finalizării procesului de revizuire a Constituției Croației până la alegerile generale prevăzute a avea loc la finele anului 2015.

2. Raporturile dintre principalele autorități statale

Croația este un stat democratic, unitar și social, astfel cum este precizat în art. 1 din Constituție. Suveranitatea sa este declarată inalienabilă, indivizibilă și netransmisibilă (art. 2).

Puterea legislativă este exercitată de Parlamentul monocameral, ai cărui membri sunt aleși prin vot universal, egal și secret pentru un mandat reprezentativ de patru ani. Membrii Parlamentului se bucură de imunitate, nu pot fi urmăriți în justiție, reținuți sau pedepsiți pentru vreo opinie ori vreun vot exprimate în Parlament, cu excepția cazului în care sunt prinși în flagrant delict și săvârșesc o infracțiune care este sancționată cu o pedeapsă mai mare de cinci ani.

Parlamentul poate fi convocat la cererea Guvernului, a Președintelui Republicii sau a majorității membrilor săi. Atribuțiile sale sunt expres prevăzute de art. 81 din Constituție și includ legiferarea și controlul asupra Guvernului și asupra altor deținători ai autorității publice. Inițiativa legislativă aparține Guvernului, fiecărui parlamentar, partidelor parlamentare și organelor de lucru ale Parlamentului. Legile sunt promulgate de Președinte în termen de opt zile de la data la care au fost adoptate de Parlament. Președintele poate declanșa controlul constituționalității legilor în fața Curții Constituționale înainte de promulgare. Membrii Parlamentului au dreptul să pună întrebări membrilor Guvernului. Pentru inițierea unei interpelări cu privire la funcționarea Guvernului sau a membrilor individuali ai acestuia este nevoie de cel puțin o zecime din parlamentari.

Parlamentul poate convoca referendum cu privire la o propunere de modificare a Constituției, un proiect de lege sau orice alt aspect care intră în sfera sa de competență. Referendumul poate fi convocat și de către Președintele Republicii la propunerea Guvernului și pe baza contrasemnăturii Prim-ministrului.

Parlamentul poate fi dizolvat de către Președinte, la propunerea Guvernului și pe baza contrasemnăturii Prim-ministrului, după consultarea reprezentanților

partidelor parlamentare în cazul în care, după învestirea Guvernului, Parlamentul adoptă o moțiune de cenzură împotriva Guvernului ori în cazul în care nu aprobă bugetul de stat într-un termen de 120 de zile de la data propunerii acestuia (art. 104). Parlamentul nu poate fi dizolvat de către Președinte dacă acesta a fost pus sub acuzare pentru încălcarea Constituției.

Președintele este ales direct de către cetățeni, cu majoritatea voturilor alegătorilor care participă la sufragiu, pentru un mandat de 5 ani care poate fi înnoit o singură dată. Dacă niciun candidat nu a obținut majoritatea absolută a voturilor în primul tur de scrutin, se organizează noi alegeri în termen de 14 zile doar cu primii doi candidați. Imunitatea Președintelui este asemănătoare celei acordate membrilor Parlamentului. Interimatul funcției de șef al statului este asigurat de Președintele Parlamentului. Atribuțiile șefului de stat croat vizează în principal apărarea și relațiile internaționale ale statului, dar includ și aspecte referitoare la formarea Guvernului, convocarea de referendumuri, interacțiunea cu alte autorități statale. Astfel, șeful statului poate dispune organizarea de alegeri anticipate pentru Parlament și convocarea primei sesiuni a acestuia și încredințează mandatul cu privire la formarea Guvernului persoanei care, după distribuirea locurilor în Parlament și după consultările cu partidele politice reprezentate în Parlament, se bucură de încrederea majorității membrilor acestuia.

Punerea sub acuzare a Președintelui poate fi inițiată de Parlament, cu o majoritate de două treimi. Decizia cu privire la punerea sub acuzare revine Curții Constituționale, cu o majoritate de două treimi din numărul judecătorilor și ea trebuie adoptată în termen de 30 de zile de la sesizare. În cazul în care se decide punerea sub acuzare a șefului statului, mandatul acestuia încetează de drept.

Puterea executivă este exercitată de Guvern, care este compus din Prim-ministru (desemnat de șeful statului după consultarea partidelor reprezentate în Parlament și obținerea contrasemnăturii din partea Președintelui Parlamentului) și miniștri; el se formează în urma unui vot de învestitură acordat de majoritatea absolută a membrilor Parlamentului. În cazul în care Prim-ministrul desemnat nu reușește să formeze un Guvern în termen de 30 de zile de la acordarea mandatului, Președintele poate prelungi termenul cu încă 30 de zile; la expirarea acestui din urmă termen Președintele va numi un guvern interimar de tehnocrați și va declanșa alegeri anticipate.

Atribuțiile Guvernului includ inițiativa legislativă, punerea în aplicare a legilor și a altor decizii ale Parlamentului, adoptarea de decrete prin care se exercită delegarea legislativă. Guvernul răspunde în fața Parlamentului în solidar pentru deciziile luate de Guvern (art. 115), iar Prim-ministrul și membrii Guvernului răspund și personal cu privire la competențele proprii.

Parlamentul croat poate autoriza Guvernul, pentru o perioadă de maximum un an, să reglementeze prin decrete anumite aspecte care sunt de competența sa, cu excepția celor referitoare la drepturile și libertățile fundamentale ale omului,

a drepturilor minorităților naționale și a sistemului electoral, a modului de organizare, atribuțiilor și funcționării organelor guvernamentale și locale.

Raporturile dintre Guvern și Președinte vizează în principal cooperarea în vederea formulării și punerii în aplicare a politicii externe și a politicii de apărare a statului. La propunerea Guvernului și pe baza contrasemnăturii din partea Prim-ministrului, Președintele Republicii decide cu privire la înființarea misiunilor diplomatice și a birourilor consulare ale Republicii Croația în străinătate și numește și recheamă reprezentanții diplomatici. Președintele poate propune Guvernului să organizeze o ședință pentru a analiza diverse aspecte și poate asista la ședința Guvernului luând parte la deliberări. De asemenea, Președintele cooperează cu Guvernul în vederea coordonării operațiunilor serviciilor de securitate. În baza unui aviz prealabil al comisiei competente din Parlament, numirea șefilor serviciilor de securitate este contrasemnată de către Președintele Republicii și de către Prim-ministru.

Avocatul Poporului este ales de Parlament și își desfășoară activitatea ca mandatar al Parlamentului. El este autonom și independent în activitatea sa. Orice persoană poate depune o plângere la Avocatul Poporului dacă consideră că drepturile sale constituționale au fost încălcate.

3. Puterea judecătorească

Puterea judecătorească este autonomă și independentă. Ea se exercită prin intermediul instanțelor judecătorești, organizate ierarhic și aflate sub coordonarea Curții Supreme, organ însărcinat să vegheze la aplicarea uniformă a legilor și la respectarea egalității. Președintele Curții Supreme este numit și eliberat din funcție de Parlament la propunerea Președintelui Republicii și pe baza avizului prealabil al plenului Curții Supreme și al comisiei competente a Parlamentului. Mandatul său este de patru ani.

Consiliul Național Judiciar este un organ autonom și independent care asigură autonomia și independența puterii judecătorești (art. 124). Printre atribuțiile sale se numără promovarea, transferul și eliberarea din funcție a judecătorilor, precum și aspectele referitoare la răspunderea disciplinară a judecătorilor. Consiliul Național Judiciar este compus din 11 membri aleși de Parlament, pentru un mandat de patru ani ce nu poate fi înnoit decât o singură dată, dintre care șapte sunt judecători, doi sunt membri ai Parlamentului (dintre care unul din opoziție) și doi sunt profesori universitari.

Parchetul este un organism judiciar autonom și independent, autorizat și însărcinat cu urmărirea în justiție a persoanelor care săvârșesc infracțiuni. Procurorul-șef este numit în funcție de Parlament pentru un mandat de patru ani, la propunerea Guvernului și pe baza avizului prealabil al comisiei competente a Parlamentului. Constituția înființează și un Consiliu Național al Procurorilor Publici, cu compunere și atribuții asemănătoare celor ale Consiliului Național Judiciar, dar distinct de acesta, și precizează că doar Consiliul Național al Procurorilor va avea atribuții în privința statutului juridic al procurorilor.

4. Administrația publică locală și organizarea administrativ-teritorială

Croația este stat unitar, ce include unități administrativ-teritoriale de bază (municipalități și orașe) și de coordonare (cantoane).

Dreptul la autonomie locală și regională este garantat tuturor cetățenilor croați și este exercitat prin intermediul organelor reprezentative locale, respectiv regionale (cantonale). Aceste organe sunt formate din membri aleși prin vot direct, egal, secret, universal și liber exprimat. În îndeplinirea atribuțiilor aflate în sfera lor de competență, autoritățile locale și regionale sunt autonome, fiind supuse numai controlului de constituționalitate și legalitate efectuat de organele centrale competente.

Unitățile administrativ-teritoriale locale și regionale au dreptul la venituri proprii și dispun de acestea în vederea desfășurării activităților care intră în sfera lor de competență.

5. Drepturile fundamentale

Capitolul III al Constituției Croației este în întregime dedicat consacrării și protejării drepturilor fundamentale. Imediat după garantarea egalității tuturor cetățenilor în fața legii sunt consacrate drepturile speciale acordate persoanelor aparținând minorităților naționale, care includ libertatea de exprimare și folosirea limbii și a alfabetului propriu, precum și dreptul special al membrilor minorităților naționale de a-și alege reprezentanții în Parlament, ce poate fi prevăzut prin lege. Este prevăzută posibilitatea restrângerii exercițiului unor drepturi și libertăți în caz de stare de război sau amenințare imediată la adresa independenței și unității statului sau în cazul unor dezastre naturale grave doar prin lege adoptată de Parlament cu majoritate de două treimi. În genere, drepturile și libertățile fundamentale pot fi restrânse doar prin lege în vederea protejării drepturilor și libertăților altora, a ordinii publice, a moralității publice și a sănătății și numai proporțional cu cauza și pe durată determinată. Accesul la justiție și la căile de atac este garantat.

Constituția Croației consacră drepturi și libertăți civile și personale, de primă generație, cum sunt: dreptul la viață și interzicerea pedepsei capitale; inviolabilitatea și libertatea persoanei; inviolabilitatea domiciliului; protecția vieții personale și de familie, a demnității, reputației și onoarei; siguranța și confidențialitatea datelor personale; libertatea și confidențialitatea corespondenței; libertatea conștiinței și a practicării unei religii; libertatea de exprimare, precum și dreptul de a protesta; libertatea de asociere și libertatea întrunirilor; dreptul de a lua parte la gestionarea treburilor publice, dreptul de petiționare și dreptul de acces la serviciile publice; dreptul de azil.

Constituția grupează distinct drepturi economice, sociale și culturale precum dreptul de proprietate și limitele ce pot fi aduse acestuia; dreptul la moștenire; libertatea de a munci și interdicția muncii forțate; dreptul la remunerație; dreptul la protecție și asistență socială; dreptul la grevă; dreptul la educație și autonomia universitară; dreptul la un mediu înconjurător sănătos și la o viață sănătoasă.

6. Raportul dintre dreptul intern și dreptul Uniunii Europene

Conform Constituției Croației, tratatele internaționale pot fi încheiate, în funcție de natura și conținutul lor, de Parlament, Președintele Republicii sau Guvern (art. 139). Parlamentul ratifică tratatele internaționale care implică modificări legislative, tratatele de natură militară și politică, precum și pe cele care presupun angajamente financiare pentru Republica croată. Tratatele internaționale prin care se acordă unei organizații sau alianțe internaționale competențe derivate din Constituție trebuie ratificate de Parlament cu o majoritate de două treimi din numărul deputaților. Tratatele care nu sunt supuse ratificării de Parlament sunt încheiate de Președinte la propunerea Guvernului sau de Guvern.

Toate tratatele încheiate cu respectarea condițiilor prevăzute de Constituție fac parte din dreptul intern și sunt mai presus de lege din punctul de vedere al efectelor juridice. Dispozițiile acestora pot fi modificate ori abrogate doar în condițiile și în modul specificat în cuprinsul lor ori respectând normele generale ale dreptului internațional.

Conform art. 142 din Constituție, asocierea sau secesiunea Republicii Croația în și față de diverse alianțe cu alte state poate fi inițiată de cel puțin o treime din numărul parlamentarilor, de Președinte sau de Guvern și se poate adopta doar prin referendum, pe baza majorității voturilor tuturor alegătorilor. Orice astfel de inițiativă care ar duce la reînnoirea comunității statelor slave din sud sau la orice altă formă de stat balcanic de orice fel este interzisă.

În baza art. 145 din Constituția Croației, dreptul Uniunii Europene se bucură de aplicare directă și de efecte directe în dreptul intern croat.

Guvernul și Președintele reprezintă statul croat la Consiliu și în Consiliul Europei potrivit competențelor ce le revin în baza Constituției.

Cetățenii croați sunt cetățeni europeni și beneficiază de drepturile garantate acestora la nivel european și în special de libertatea de circulație și dreptul de ședere pe teritoriul altor state membre, de dreptul de a alege și de a fi ales în alegerile pentru Parlamentul European și în cele locale dintr-un stat membru, de dreptul la protecție diplomatică și consulară, de dreptul de a depune petiții la Parlamentul European, de a formula plângeri adresate Ombudsmanului European etc.

7. Controlul de constituționalitate

Curtea Constituțională a Croației este formată din 13 judecători, aleși cu o majoritate de două treimi de Parlament din rândul juriștilor remarcabili, în special judecători, procurori, avocați și profesori universitari de drept. Mandatul judecătorilor constituționali este de opt ani, el putând fi prelungit cu cel mult șase luni în cazuri excepționale. Funcția de judecător al Curții Constituționale este incompatibilă cu oricare altă funcție publică sau profesională și se bucură de imunitate asemănătoare cu cea a membrilor Parlamentului. Președintele Curții Constituționale este ales de membrii Curții, dintre ei, pentru un mandat de patru ani.

Atribuțiile Curții Constituționale includ verificarea conformității legilor și a altor reglementări cu Constituția, soluționarea plângerilor constituționale împotriva hotărârilor individuale ale organelor guvernamentale, ale organelor locale și regionale și ale persoanelor juridice cu autoritate publică atunci când aceste hotărâri încalcă drepturile și libertățile fundamentale ale omului ori dreptul la autonomie locală și regională. Curtea mai poate decide asupra conflictelor de competență apărute între autoritățile statului și cu privire la punerea sub acuzare a Președintelui Republicii.

Deciziile prin care Curtea Constituțională a constatat neconstituționalitatea sau ilegalitatea unui act normativ au ca efect abrogarea legii sau anularea reglementărilor; în cazul în care Curtea Constituțională stabilește că un organ nu a adoptat o normă necesară pentru aplicarea Constituției, a unei legi sau a altei reglementări, deși era obligat să adopte o astfel de normă, ea notifică Guvernul în acest sens și informează Parlamentul pentru a ști ce reglementări este obligat să adopte Guvernul.

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Constituția Republicii Croația[1]

CAPITOLUL I
Fundamente istorice

Identitatea milenară a națiunii croate și continuitatea statalității sale, confirmate de întreaga sa evoluție istorică în cadrul diferitelor forme de stat și de păstrarea și dezvoltarea conceptului de stat național, fondat pe baza dreptului istoric al națiunii croate la suveranitate deplină, s-a manifestatat prin:

- formarea principatelor croate în secolul al șaptelea;
- Statul medieval independent al Croației, înființat în secolul al nouălea;
- Regatul Croaților, înființat în secolul al X-lea;
- păstrarea identității statului croat în cadrul uniunii croato-ungare;
- Hotărârea independentă și suverană a Parlamentului croat (Sabor) din 1527 cu privire la alegerea unui rege din dinastia Habsburgică;
- Hotărârea independentă și suverană a Parlamentului croat cu privire la Pragmatica Sancțiune din 1712;
- Concluziile Parlamentului croat din 1848 cu privire la refacerea Regatului Trinitarian al Croației sub autoritatea Banului, în baza dreptului istoric, național și natural al națiunii croate;
- Compromisul croato-ungar din 1868 cu privire la relațiile dintre Regatul Dalmației, Croației și Sloveniei și Regatul Ungariei, bazat pe tradițiile juridice ale ambelor state și pe Pragmatica Sancțiune din 1712;
- Hotărârea Parlamentului croat, din 29 octombrie 1918, de rupere a relațiilor de stat dintre Croația și Austro-Ungaria și afilierea simultană a Croației independente, pe baza invocării dreptului natural și istoric al acesteia ca națiune, cu Statul Slovenilor, Croaților și Sârbilor, proclamat pe fostul teritoriu al Monarhiei Habsburgice;
- faptul că Parlamentul croat nu a sancționat niciodată hotărârea Consiliului Național al Statului Slovenilor, Croaților și Sârbilor de a se uni cu Serbia și Muntenegru în cadrul Regatului Sârbilor, Croaților și Slovenilor (1 decembrie 1918), proclamat ulterior (3 octombrie 1929) ca Regatul Iugoslavia;

HR

[1] Adoptată în anul 1990 și republicată în Jurnalul Oficial al Republicii Croația nr. 76/2010 cu modificările survenite în urma revizuirii din 1997, 1998, 2000, 2001 și 2010

BCU IAȘI UNIVERSITY LIBRARY

- stabilirea Guvernului local (Banovina) al Croației în 1939, prin care identitatea statului croat a fost restabilită în cadrul Regatului Iugoslavia;
- punerea bazelor suveranității statului în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, prin hotărârile Consiliului Antifascist de Eliberare Națională a Croației (1943), care este diferită de proclamarea statului independent Croația (1941) și, ulterior, prin Constituția Republicii Populare Croația (1947) și prin toate constituțiile ulterioare ale Republicii Socialiste Croația (1963–1990), în pragul marilor schimbări istorice, marcate de prăbușirea regimului comunist și de schimbările intervenite în ceea ce privește ordinea internațională la nivelul continentului european, națiunea croată, prin voința sa liber exprimată la primele alegeri democratice (1990), reafirmându-și statalitatea sa milenară.
- Noua Constituție a Republicii Croația (1990) și victoria în Războiul Patriotic (1991–1995), națiunea croată demonstrându-și voința și hotărârea de a constitui și apăra Republica Croația ca stat liber, independent, suveran și democratic.

Având în vedere datele istorice prezentate și principiile universal acceptate ale lumii moderne, precum și dreptul inalienabil, indivizibil, netransferabil și inepuizabil al națiunii croate la auto-determinare și suveranitate statală, inclusiv dreptul său păstrat integral la secesiune și asociere, ca premise de bază ale păcii și stabilității ordinii internaționale, Republica Croația a fost constituită ca stat național al națiunii croate și ca stat al membrilor minorităților naționale autohtone: sârbi, cehi, slovaci, italieni, unguri, evrei, nemți, austrieci, ucraineni ruteni și cetățeni croați de alte naționalități, cărora li se garantează egalitatea cu cetățenii de naționalitate croată și punerea în aplicare a drepturilor lor naționale în conformitate cu normele democratice al Organizației Națiunilor Unite și ale țărilor din lumea liberă.

Prin respectarea voinței națiunii croate și a tuturor cetățenilor acesteia, exprimată ferm la alegerile libere, Republica Croată este înființată prin prezentul act și se va dezvolta ca stat suveran și democratic în care egalitatea, libertățile și drepturile omului sunt asigurate și garantate și este promovat progresul economic și cultural și bunăstarea economică.

CAPITOLUL II
Dispoziții fundamentale

Art. 1

Republica Croația este un stat social unitar, indivizibil și democratic.

În Republica Croația, puterea provine de la popor și aparține poporului ca o comunitate de cetățeni liberi și egali.

Poporul își exercită această putere prin alegerea de reprezentanți și prin luarea de decizii în mod direct.

Art. 2

Suveranitatea Republicii Croația este inalienabilă, indivizibilă și netransferabilă.

Suveranitatea Republicii Croația cuprinde teritoriul său terestru, râurile, lacurile, canalele, apele maritime interne, apele maritime teritoriale și spațiul aerian de deasupra acestora.

În conformitate cu dreptul internațional, Republica Croația își exercită drepturile sale suverane și jurisdicția asupra zonelor maritime, asupra fundului mării și asupra subsolului Mării Adriatice, situată în afara teritoriului său statal, până la granițele cu teritoriile învecinate.

Parlamentul croat (*Sabor*) și poporul, în mod direct, hotărăsc în mod independent și în conformitate cu Constituția și cu legile:

- cu privire la reglementarea raporturilor economice, juridice și politice din Republica Croația;
- cu privire la păstrarea patrimoniului cultural și natural și la utilizarea acestuia;
- cu privire la asocierea prin încheierea de alianțe cu alte state.

Republica Croația poate încheia alianțe cu alte state, păstrându-și dreptul său suveran de a decide cu privire la competențele care pot fi delegate și la dreptul de a se retrage în mod liber din astfel de asocieri.

Art. 3

Libertatea, drepturile egale, egalitatea cetățenilor de diverse naționalități, egalitatea sexelor, promovarea păcii, justiția socială, respectul pentru drepturile omului, inviolabilitatea dreptului de proprietate, conservarea naturii și mediului, statul de drept și un regim democratic pluripartit reprezintă cele mai înalte valori ale ordinii constituționale din Republica Croația.

Art. 4

În Republica Croația, guvernământul este organizat pe principiul separării puterilor în stat în puterea legislativă, executivă și judecătorească, în limitele dreptului la autoguvernare locală și regională garantat prin prezenta Constituție.

Principiul separării puterilor în stat include modalitățile de cooperare reciprocă și mecanismele de control reciproc prevăzute prin Constituție și prin lege.

Art. 5

În Republica Croația, legile trebuie să fie conforme cu Constituția, iar celelalte norme și reglementări trebuie să fie conforme cu Constituția și cu legile.

Orice persoană trebuie să respecte Constituția și legea, precum și ordinea juridică a Republicii Croația.

Art. 6

Constituirea partidelor politice este liberă.

Organizarea internă a partidelor politice se face în conformitate cu principiile democratice constituționale fundamentale.

Partidele trebuie să facă publice sursele de finanțare și ale proprietăților pe care le dețin.

Partidele politice care, prin programele sau activitățile lor violente, au ca scop distrugerea ordinii democratice libere sau pun în pericol existența Republicii Croația sunt neconstituționale. Curtea Constituțională a Republicii Croația va decide cu privire la astfel de situații de neconstituționalitate.

Statutul și finanțarea partidelor politice sunt reglementate prin lege.

Art. 7

Forțele armate ale Republicii Croația protejează suveranitatea și independența acesteia și apără integritatea teritorială a țării.

Republica Croația poate primi asistența statelor aliate, ca urmare a tratatelor internaționale ratificate, în privința protejării suveranității și independenței și apărării integrității sale teritoriale.

Forțele armate ale statelor aliate pot trece frontierele Republicii Croația și pătrunde pe teritoriul Republicii Croația sau opera în interiorul frontierelor naționale conform tratatelor internaționale ratificate ca urmare a unei hotărâri a Guvernului Republicii Croația, cu acordul prealabil al Președintelui Republicii Croația.

Republica Croația poate acorda asistență statelor aliate în caz de agresiune armată asupra unuia sau mai multora dintre ele conform prevederilor tratatelor internaționale, ca urmare a unei hotărâri a Parlamentului croat, la propunerea Guvernului Republicii Croația, cu acordul prealabil al Președintelui Republicii Croația.

Forțele armate ale Republicii Croația pot trece frontierele acesteia sau pot acționa la frontieră ca urmare a unei hotărâri a Parlamentului croat, la propunerea Guvernului Republicii Croația, cu acordul prealabil al Președintelui Republicii Croația.

Hotărârile menționate la alineatele 3, 4 și 5 ale prezentului articol vor fi adoptate de Parlamentul croat cu majoritatea a două treimi din membrii săi.

Forțele armate ale Republicii Croația pot trece frontierele acesteia în vederea desfășurării de exerciții și antrenamente în cadrul organizațiilor internaționale de apărare din care Republica Croația, face parte sau la care se află în curs de aderare, precum și în vederea oferirii de ajutoare umanitare ca urmare a unei

hotărâri a Guvernului Republicii Croația, cu acordul prealabil al Președintelui Republicii Croația.

Forțele armate ale statelor aliate pot trece frontierele Republicii Croația în vederea desfășurării de exerciții și antrenamente în cadrul organizațiilor internaționale de apărare din care Republica Croația face parte sau la care se află în curs de aderare, precum și în vederea oferirii de ajutoare umanitare ca urmare a unei hotărâri a Guvernului Republicii Croația cu acordul prealabil al Președintelui Republicii Croația.

În situațiile prevăzute la articolele 17 și 101 din Constituție, forțele armate pot fi folosite în vederea sprijinirii forțelor polițienești și a altor organisme guvernamentale, dacă natura pericolului o impune.

Forțele armate ale Republicii Croația pot, de asemenea, fi desfășurate pentru a sprijini lupta împotriva incendiilor și operațiuni de salvare și supraveghere și protecție a drepturilor Republicii Croația pe mare.

Organizarea apărării, ierarhiei, administrării și controlului democratic al forțelor armate ale Republicii Croate este reglementată prin prezenta Constituție și prin lege.

Art. 8

Granițele Republicii Croația pot fi modificate numai pe baza unei hotărâri a Parlamentului croat.

Art. 9

Cetățenia croată, dobândirea și pierderea acesteia sunt reglementate prin lege.

Niciun cetățean croat nu poate fi exilat din Republica Croația sau deposedat de cetățenie ori extrădat în alt stat, cu excepția cazurilor de punere în executare a unei decizii de extrădare sau de predare la frontieră realizate în conformitate cu tratate internaționale sau cu acquis-ul Uniunii Europene.

Art. 10

Republica Croația protejează drepturile și interesele cetățenilor săi care locuiesc sau care își au reședința în străinătate și promovează relațiile acestora cu țara natală.

Republica Croația garantează asigurarea unei protecții și griji deosebite pentru cetățenii croați din alte state.

Art. 11

Stema Republicii Croația este stema tradițională croată formată din 25 de pătrățele roșii și albe, aranjate alternativ (argint).

Drapelul Republicii Croația are trei culori: roșu, alb și albastru, cu stema istorică a Croației în centru.

Imnul Republicii Croația este „Frumoasa noastră țară" (*Lijepa naša domovino*).

Descrierea stemei istorice și a drapelului croat, textul imnului și folosirea acestora și a altor simboluri ale statului sunt reglementate prin lege.

Art. 12

În Republica Croația se vorbește oficial limba croată, care este scrisă cu caractere latine.

La nivelul anumitor unități teritoriale locale pot fi folosite oficial și alte limbi, precum și caracterele chirilice sau alte tipuri de caractere, alături de limba croată și de caracterele latine, în condițiile prevăzute prin lege.

Art. 13

Capitala Republicii Croația este Zagreb.

Statutul, competența și modul de organizare al capitalei Zagreb sunt reglementate prin lege.

CAPITOLUL III
Protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Secțiunea 1: Dispoziții generale

Art. 14

Orice persoană din Republica Croația se bucură de drepturi și libertăți, indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, convingeri politice sau de altă natură, naționalitate sau origine socială, proprietate, naștere, educație, statut social sau alte caracteristici.

Toți cetățenii sunt egali în fața legii.

Art. 15

Membrii tuturor minorităților naționale se bucură de drepturi egale în Republica Croația.

Egalitatea și protecția drepturilor minorităților naționale sunt reglementate prin lege constituțională, care trebuie adoptată prin procedura prevăzută pentru legea organică.

Pe lângă dreptul general de vot, dreptul special al membrilor minorităților naționale de a-și alege reprezentanții în Parlamentul croat poate fi prevăzut prin lege.

Membrilor tuturor minorităților naționale li se garantează libertatea de exprimare a naționalității respective, libertatea de folosire a limbii și alfabetului propriu, precum și autonomia culturală.

BCU "ALEXANDRU IOAN CUZA" IAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Art. 16

Drepturile și libertățile pot fi restrânse numai prin lege, în vederea protejării drepturilor și libertăților altora, a ordinii publice, a moralității publice și a sănătății.

Fiecare restrângere a drepturilor sau a libertăților trebuie să fie proporțională cu natura necesității de restrângere, specifică fiecărui caz în parte.

Art. 17

În cazul în care se declară stare de război sau există o amenințare imediată la adresa independenței și unității statului sau în cazul unor dezastre naturale grave libertățile și drepturile individuale garantate de Constituție pot fi restrânse. O astfel de restrângere este impusă de către Parlamentul croat cu o majoritate de două treimi din numărul membrilor săi ori, în cazul în care Parlamentul croat nu se poate întruni, la propunerea Guvernului și pe baza contrasemnăturii Prim-ministrului, de către Președintele Republicii.

Amploarea acestor restrângeri trebuie să fie adecvată naturii pericolului și nu poate duce la inegalitatea persoanelor pe criterii de rasă, culoare, sex, limbă, religie, naționalitate sau origine socială.

Nici în cazul unei amenințări imediate la adresa existenței statului nu se pot impune restricții cu privire la aplicarea prevederilor Constituției care vizează dreptul la viață, interzicerea torturii, tratamentele sau pedepsele crude ori degradante, cu privire la definiția legală a infracțiunilor și a pedepselor penale, la libertatea de gândire, de conștiință și de religie.

Art. 18

Dreptul de a ataca hotărârile pronunțate în primă instanță de instanțele judecătorești sau de alte autorități este garantat.

Dreptul de a ataca hotărârile poate fi anulat în mod excepțional în cazurile prevăzute prin lege dacă sunt asigurate alte forme de protecție juridică.

Art. 19

Deciziile individuale ale agențiilor administrative și ale altor organisme învestite cu autoritate publică sunt întemeiate pe lege.

Controlul jurisdicțional al deciziilor adoptate de agențiile administrative și de alte organisme învestite cu autoritate publică este garantat.

Art. 20

Orice persoană care încalcă prevederile Constituției privind drepturile omului și libertățile fundamentale este personal responsabilă și nu poate fi exonerată de răspundere prin invocarea unui ordin superior.

Secțiunea a 2-a: Drepturi și libertăți politice și personale

Art. 21

Orice persoană are dreptul la viață.

În Republica Croația nu se aplică pedeapsa capitală.

Art. 22

Libertatea și personalitatea fiecăruia sunt inviolabile.

Nicio persoană nu poate fi privată de libertate și libertatea acesteia nu poate fi restrânsă decât în baza unei hotărâri judecătorești, conform legii.

Art. 23

Nicio persoană nu poate supusă niciunei forme de maltratare, fără consimțământul acesteia, sau experimentelor medicale sau științifice.

Munca forțată sau obligatorie este interzisă.

Art. 24

Nicio persoană nu poate fi arestată sau reținută fără un mandat judecătoresc. Un astfel de mandat trebuie citit și înmânat persoanei care este arestată, la momentul arestării.

Poliția poate aresta o persoană fără a avea un mandat atunci când se suspectează în mod rezonabil că persoana în cauză a săvârșit o infracțiune gravă, așa cum este aceasta definită prin lege. Persoana arestată trebuie prompt informată, în termeni pe care să îi poată înțelege, cu privire la motivul arestării și la drepturile pe care le are prin lege.

Persoana arestată sau reținută are dreptul să introducă o acțiune în fața unei instanțe, care va decide, fără întârziere, cu privire la caracterul legal al unei astfel de arestări.

Art. 25

Toate persoanele arestate și condamnate trebuie tratate în mod uman, cu respectarea demnității acestora.

Orice persoană care este reținută și acuzată de săvârșirea unei infracțiuni are dreptul să se prezinte în instanță, în cel mai scurt timp posibil precizat prin lege, și să fie achitată sau condamnată în termenul legal.

Un deținut poate fi eliberat pe cauțiune pentru a se putea apăra.

Orice persoană care a fost privată de libertate sau condamnată în mod ilegal este îndreptățită, conform legii, la daune și la scuze publice.

Art. 26

Toți cetățenii Republicii Croația și străinii sunt egali în fața instanțelor, în fața organismelor guvernamentale și a altor organisme învestite cu autoritate publică.

BCU IAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Art. 27

Baroul, în calitate de serviciu autonom și independent, trebuie să acorde oricărei persoane asistență juridică gratuită, conform legii.

Art. 28

Orice persoană este presupusă a fi nevinovată și nu poate fi considerată ca fiind vinovată de săvârșirea unei infracțiuni până când vinovăția acesteia este dovedită printr-o hotărâre judecătorească definitivă.

Art. 29

Orice persoană are dreptul la un proces echitabil, în fața unei instanțe stabilite în mod legal, independente și imparțiale, care va decide, într-un termen rezonabil, cu privire la drepturile și obligațiile persoanei sau cu privire la suspiciunea ori acuzarea pentru săvârșirea unei infracțiuni.

În cazul unei suspiciuni sau acuzații pentru săvârșirea unei infracțiuni, persoana suspectată, acuzată sau condamnată în justiție are dreptul:

- să fie informată cu promptitudine și în detaliu, într-o limbă pe care o înțelege, cu privire la natura și la motivele care stau la baza acuzațiilor care îi sunt aduse și la probele care o incriminează;
- să aibă suficient timp și mijloace pentru pregătirea apărării;
- la un avocat al apărării și la libera comunicare cu acesta, precum și să fie informată cu privire la acest drept;
- să se apere singură sau să i se asigure asistența de către avocatul pe care îl alege și, dacă nu dispune de resursele necesare pentru a angaja un avocat, să beneficieze de un avocat din oficiu în condițiile prevăzute de lege;
- să fie judecată în prezența sa dacă se află la dispoziția instanței;
- să interogheze sau să ceară interogarea martorilor acuzării și să solicite participarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării;
- să fie asistată în mod gratuit de un interpret, dacă nu înțelege limba folosită de instanță.

Persoana suspectată, acuzată sau urmărită în justiție nu poate fi obligată să își recunoască vinovăția.

Probele obținute ilegal nu pot fi admise în cadrul procedurilor judiciare.

Procedura penală poate fi inițiată în fața instanței judecătorești numai la solicitarea unui procuror autorizat.

Art. 30

Conform prevederilor legale, sentința pentru o infracțiune gravă sau extrem de dezonorantă poate avea drept consecință pierderea drepturilor dobândite sau interzicerea dobândirii, pentru o perioadă specifică de timp, a anumitor drepturi

legate de desfășurarea unor activități specifice, dacă acest lucru este necesar în vederea protejării ordinii juridice.

Art. 31

Nicio persoană nu poate fi pedepsită pentru un act care, înainte de săvârșirea acestuia, nu a fost definit ca fiind o infracțiune sancționabilă prin lege sau prin dreptul internațional și nu poate fi condamnată la o pedeapsă care nu a fost prevăzută prin lege. În cazul în care, după săvârșirea unui act, legea prevede o pedeapsă mai puțin severă, pedeapsa respectivă va fi aplicată.

Nicio persoană nu poate fi judecată din nou sau pedepsită în cadrul unei proceduri penale pentru un act pentru care a fost deja achitată sau condamnată printr-o hotărâre judecătorească definitivă, conform legii.

Cazurile și motivele care pot sta la baza reinițierii procedurilor judiciare conform alineatului 2 al prezentului articol pot fi prevăzute numai prin lege, conform Constituției și tratatelor internaționale.

Prescripția nu se aplică infracțiunilor de speculă de război sau infracțiunilor săvârșite în timpul transformărilor economice și privatizărilor și celor săvârșite în timpul războiului pentru patrie și al reintegrării pașnice, în timpul războiului și pe durata unei stări clare și iminente de pericol asupra independenței și integrității teritoriale a statului, conform celor prevăzute de lege, sau celor care nu pot beneficia de prescripție în baza tratatelor internaționale. Orice câștiguri obținute prin astfel de fapte ori în legătură cu ele vor fi confiscate.

Art. 32

Orice persoană aflată legal pe teritoriul Republicii Croația se bucură de libertatea de circulație și de libertatea de a-și alege reședința.

Orice cetățean al Republicii Croația are dreptul de a părăsi teritoriul statului în orice moment și de a se stabili în străinătate, permanent sau temporar, precum și de a se întoarce în țara natală în orice moment.

Libertatea de circulație pe teritoriul Republicii Croația și dreptul de a intra în țară sau de a o părăsi pot fi restrânse, în mod excepțional, prin lege, dacă acest lucru este necesar în vederea protejării ordinii juridice sau a sănătății și a drepturilor și libertăților altora.

Art. 33

Cetățenii străini și apatrizii pot obține azil în Republica Croația, cu excepția cazului în care sunt urmăriți în justiție pentru săvârșirea unor infracțiuni nonpolitice sau pentru desfășurarea de activități care contravin principiilor de bază ale dreptului internațional.

Niciun străin aflat în mod legal pe teritoriul Republicii Croația nu poate fi expulzat sau extrădat într-un alt stat, decât în baza unei hotărâri luate în conformitate cu un tratat internațional sau conform legii.

Art. 34

Domiciliul este inviolabil.

Numai instanța poate dispune percheziția unei locuințe sau a altor incinte, prin emiterea unui mandat care va include o motivare, conform prevederilor legale.

Locatarul sau reprezentantul acestuia are dreptul să fie prezent pe durata percheziției locuinței sau a altor incinte, în prezența obligatorie a doi martori.

În anumite condiții prevăzute prin lege, autoritățile polițienești pot pătrunde în locuința sau în incinta unei persoane și pot desfășura o percheziție în absența martorilor, chiar fără mandat de percheziție sau fără consimțământul locatarului, dacă acest lucru este indispensabil pentru punerea în aplicare a unui mandat de arestare sau pentru prinderea unui delincvent ori pentru prevenirea punerii grave în pericol a vieții și sănătății persoanelor sau a unor pierderi materiale importante.

O percheziție menită să identifice sau să asigure probele, cu privire la care există o probabilitate întemeiată de a fi găsite în locuința autorului unei infracțiuni, poate fi efectuată numai în prezența martorilor.

Art. 35

Tuturor persoanelor li se garantează respectul și protecția legală a vieții personale și de familie, a demnității, reputației și onoarei.

Art. 36

Libertatea și confidențialitatea corespondenței și a tuturor celorlalte mijloace de comunicare sunt garantate și inviolabile.

Restricțiile necesare pentru protecția securității statului și desfășurarea procedurilor penale pot fi prevăzute numai prin lege.

Art. 37

Tuturor persoanelor le este garantată siguranța și confidențialitatea datelor personale. Fără consimțământul persoanei respective datele personale pot fi colectate, procesate și folosite numai în condițiile specificate prin lege.

Protecția datelor și supravegherea lucrărilor sistemelor informatice de pe teritoriul statului sunt reglementate prin lege.

Folosirea datelor personale în alt scop decât cel în care au fost colectate este interzisă.

Art. 38

Este garantată libertatea de gândire și de exprimare.

Libertatea de exprimare include, în mod specific, libertatea presei și a altor mijloace de comunicare, libertatea cuvântului și exprimării publice și libera înființare a tuturor instituțiilor de comunicare publică.

Cenzura este interzisă. Jurnaliștii au dreptul la libertatea presei și la accesul la informații.

Liberul acces la informațiile deținute de orice autoritate publică este garantat. Restrângerile dreptului de acces la informațiile publice trebuie să fie proporționale cu natura cauzei unei astfel de restrângeri în fiecare caz individual și necesare într-o societate liberă și democratică, în conformitate cu legea.

Dreptul la replică este garantat tuturor persoanelor ale căror drepturi constituționale și legale au fost încălcate prin informarea publicului.

Art. 39

Orice instigare sau provocare la război sau recurgere la violență, la ură pe motiv de rasă, religie sau naționalitate și orice formă de intoleranță sunt interzise și pedepsite prin lege.

Art. 40

Libertatea conștiinței, libertatea religioasă și libertatea de a practica religia și alte convingeri sunt garantate.

Art. 41

Toate comunitățile religioase sunt egale în fața legii și sunt separate de stat.

Comunitățile religioase sunt libere, conform legii, să desfășoare servicii religioase în mod public, să deschidă școli, instituții de învățământ și de altă natură, instituții sociale și caritabile, să le gestioneze și să se bucure de protecția și sprijinul statului în desfășurarea activităților lor.

Art. 42

Tuturor persoanelor li se garantează dreptul la organizarea de întruniri publice și de proteste pașnice, în conformitate cu legea.

Art. 43

Tuturor persoanelor li se garantează dreptul la libertatea de asociere în scopul protejării intereselor lor sau al promovării convingerilor și obiectivelor lor sociale, economice, politice, naționale, culturale și de altă natură. În acest scop, toate persoanele pot forma în mod liber sindicate și alte asociații, se pot alătura acestora sau pot renunța la calitatea de membru, în conformitate cu legea.

Exercitarea acestui drept este restrânsă prin interzicerea oricărei amenințări violente aduse ordinii democratice constituționale și independenței, unității și integrității teritoriale ale Republicii Croația.

Art. 44

Fiecare cetățean al Republicii Croația are dreptul, în condiții egale, să ia parte la gestionarea treburilor publice și să aibă acces la serviciile publice.

Art. 45

Toți cetățenii croați care au împlinit vârsta de optsprezece ani au drept de vot universal și egal în alegerile pentru Parlamentul croat, pentru Președintele

Republicii Croația și pentru Parlamentul european și în cadrul procedurilor decizionale exprimate prin referendum național, în conformitate cu legea.

În cadrul alegerilor pentru Parlamentul croat alegătorii care nu au domiciliul în Republica Croația pot alege trei reprezentanți în conformitate cu legea.

În cadrul alegerilor pentru Parlamentul croat, pentru Președintele Republicii Croația și pentru Parlamentul european și în cadrul procedurilor decizionale exprimate prin referendum național sufragiul va fi exercitat prin alegeri directe și vot secret, iar alegătorii care nu au domiciliul în Republica Croația vor vota la secții de vot în cadrul reprezentanțelor diplomatice și consulare ale Republicii Croația în țările în care se află acești cetățeni.

În cadrul alegerilor pentru Parlamentul croat, pentru Președintele Republicii Croația și pentru Parlamentul european, precum și în cadrul procedurilor decizionale exprimate prin referendum național Republica Croația va asigura exercitarea votului de către cetățenii săi cu domiciliul în Republica Croația care se găsesc în afara granițelor în ziua alegerilor astfel încât aceștia să poată vota în cadrul reprezentanțelor diplomatice și consulare ale Republicii Croația în țările în care se află sau în orice alt mod prevăzut de lege.

Art. 46

Toate persoanele au dreptul să depună petiții și reclamații, să facă propuneri către Guvern și alte organisme publice și să primească răspunsuri la acestea.

Art. 47

Serviciul militar și apărarea Republicii Croația sunt responsabilitatea fiecărui cetățean capabil al Republicii Croația.

Dreptul la obiecție pe motive de conștiință este recunoscut tuturor celor care, din motive religioase sau morale, nu vor să participe la exercitarea serviciului militar în cadrul forțelor armate. Persoanele respective sunt obligate să îndeplinească alte îndatoriri prevăzute prin lege.

Secțiunea a 3-a: Drepturi economice, sociale și culturale

Art. 48

Dreptul de proprietate este garantat.

Dreptul de proprietate presupune obligații. Proprietarii și utilizatorii proprietăților contribuie la nivelul general de bunăstare.

Un străin poate achiziționa proprietăți în condițiile prevăzute prin lege.

Dreptul la moștenire este garantat.

Art. 49

Libertatea antreprenorială și a pieței constituie baza sistemului economic al Republicii Croația.

Statul trebuie să asigure tuturor antreprenorilor un statut egal pe piață. Abuzul poziției de monopol, așa cum este acesta definit prin lege, este interzis.

Statul stimulează progresul economic și bunăstarea socială și se îngrijește de dezvoltarea economică a tuturor regiunilor.

Drepturile dobândite prin investirea capitalului nu pot fi reduse prin lege sau prin orice alt act juridic.

Investitorilor străini li se garantează transferul liber și repatrierea profitului și a capitalului investit.

Art. 50

Proprietățile pot fi limitate sau expropriate prin lege, în interesul Republicii Croația, prin plata unei compensații egale cu valoarea de piață a acestora.

Exercitarea libertății antreprenoriale și a drepturilor de proprietate pot fi restrânse, în mod excepțional, prin lege, în scopul protejării intereselor și securității Republicii Croația, a naturii, a mediului și a sănătății publice.

Art. 51

Toate persoanele participă la acoperirea cheltuielilor publice, în funcție de capacitățile lor economice.

Sistemul de impozitare se bazează pe principiul egalității și echității.

Art. 52

Marea, țărmul mării și insulele, apa, spațiul aerian, resursele minerale și alte resurse naturale, precum și pământul, pădurile, fauna și flora, alte părți ale naturii, proprietățile imobiliare și bunurile cu o valoare culturală, istorică, economică sau ecologică, prevăzute prin lege ca fiind de interes pentru Republica Croația se bucură de protecția specială a statului.

Modul în care bunurile de interes pentru Republica Croația pot fi folosite și exploatate de deținătorii drepturilor asupra acestora și de către proprietarii lor, precum și compensația pentru restricțiile impuse cu privire la acestea sunt reglementate prin lege.

Art. 53

Banca Națională a Croației este banca centrală a Republicii Croația.

Banca Națională a Croației este independentă în activitatea sa și răspunde în fața Parlamentului croat.

Banca Națională a Croației este condusă și operațiunile sale sunt efectuate de Guvernatorul Băncii Naționale.

Statutul, scopul, atribuțiile și misiunea Băncii Naționale a Croației sunt reglementate prin lege.

Art. 54

Biroul Național de Audit este instituția supremă de audit în Republica Croația și este autonom și independent în activitatea sa.

Biroul Național de Audit este condus de Auditorul General, care răspunde în fața Parlamentului croat.

Înființarea, organizarea, competența și funcționarea Biroului Național de Audit sunt reglementate de lege.

Art. 55

Orice persoană are dreptul să muncească și să se bucure de libertatea de a munci.

Oricine este liber să își aleagă profesia și ocupația și toate locurile de muncă și îndatoririle sunt accesibile tuturor persoanelor, în aceleași condiții.

Art. 56

Toți angajații au dreptul la o remunerație care să asigure un nivel de trai liber și decent pentru aceștia și familiile lor.

Numărul maxim de ore de muncă este reglementat prin lege.

Fiecare angajat are dreptul la odihnă săptămânală și la concediu anual plătit, iar la aceste drepturi nu se poate renunța.

Conform legii, angajații pot participa în procesul de luare a deciziilor la nivel de întreprindere.

Art. 57

Dreptul angajaților și al membrilor familiilor acestora la securitate socială și asigurări sociale este reglementat prin lege și prin contracte colective.

Drepturile legate de naștere, de maternitate și de îngrijirea copilului sunt reglementate prin lege.

Art. 58

Statul asigură dreptul la asistență pentru persoanele slăbite, neajutorate și pentru alte categorii de persoane care nu își pot satisface nevoile de bază datorită șomajului sau incapacității de muncă.

Statul acordă atenție specială protecției persoanelor cu dizabilități și integrării acestora în viața socială.

Statul acordă atenție specială protecției veteranilor de război croați și veteranilor de război croați cu dizabilități, precum și văduvelor, părinților și copiilor celor căzuți în război pentru Croația.

Primirea de ajutoare umanitare din străinătate nu poate fi interzisă.

Art. 59

Tuturor persoanelor li se garantează dreptul la îngrijirea sănătății, în conformitate cu legea.

Art. 60

În vederea protejării intereselor lor economice și sociale, toți angajații au dreptul să formeze sindicate și sunt liberi să se afilieze sau să renunțe la calitatea de membru al acestora.

Sindicatele pot forma federații și se pot afilia organizațiilor sindicale internaționale.

Constituirea de sindicate în cadrul forțelor armate și a serviciilor polițienești poate fi restricționată prin lege.

Angajatorii au dreptul să înființeze asociații și sunt liberi să se afilieze sau să renunțe la calitatea de membru al acestora.

Art. 61

Dreptul la grevă este garantat.

Dreptul la grevă poate fi restrâns în cazul forțelor armate, al poliției, administrației publice sau al serviciilor publice, așa cum se prevede prin lege.

Art. 62

Familia se bucură de protecția specială a statului.

Căsătoria și raporturile juridice din cadrul căsătoriei, uniunile consensuale și familia sunt reglementate prin lege.

Art. 63

Statul protejează maternitatea, copiii și tinerii și creează condițiile sociale, culturale, educaționale, materiale și de altă natură, necesare pentru promovarea dreptului la o viață decentă.

Art. 64

Părinții au îndatorirea de a crește, a sprijini și a-și educa copiii și dispun de dreptul și libertatea de a decide în mod independent cu privire la modul de creștere a acestora.

Părinții sunt responsabili de asigurarea dreptului copiilor lor la o dezvoltare completă și armonioasă a personalității acestora.

Copiii cu dizabilități fizice și mentale sau care au fost neglijați din punct de vedere social au dreptul la îngrijiri speciale, educație și bunăstare.

Copiii au obligația de a avea grijă de părinți atunci când aceștia sunt bătrâni și neajutorați.

Statul se îngrijește în mod special de minorii fără părinți sau de copiii neglijați de părinți.

Art. 65

Toate persoanele au datoria de a proteja copiii și persoanele neajutorate.

Copiii nu pot fi angajați înainte de a ajunge la vârsta prevăzută de lege și nu pot fi obligați sau nu li se poate permite să îndeplinească munci care sunt dăunătoare pentru sănătatea sau conduita lor morală.

Tinerii, mamele și persoanele cu dizabilități au dreptul la măsuri speciale de protecție la locul de muncă.

Art. 66

În Republica Croația orice persoană are acces la educație în condiții de egalitate și în conformitate cu aptitudinile sale.

Învățământul obligatoriu este gratuit, în conformitate cu legea.

Art. 67

În condițiile prevăzute de lege, pot fi înființate școli și instituții de învățământ private.

Art. 68

Autonomia universitară este garantată.

Universitățile decid în mod independent cu privire la organizarea și activitatea proprie, în conformitate cu legea.

Art. 69

Libertatea de creație științifică, culturală și artistică este garantată.

Statul stimulează și sprijină dezvoltarea științei, culturii și artelor.

Statul protejează bunurile cu valoare științifică, culturală sau artistică ca valori spirituale naționale.

Protecția drepturilor morale și materiale rezultate în urma unor activități științifice, culturale, artistice, intelectuale și a altor activități creative este garantată.

Statul promovează și sprijină educația fizică și sportul.

HR

Art. 70

Orice persoană are dreptul la o viață sănătoasă.

Statul asigură condițiile necesare pentru un mediu înconjurător sănătos.

Orice persoană este obligată să acorde o atenție specială protejării sănătății publice, a naturii și a mediului, în cadrul activităților desfășurate și în limitele competențelor sale.

CAPITOLUL IV
Organizarea guvernământului

Secțiunea 1: Parlamentul croat

Art. 71

Parlamentul croat este organul reprezentativ al poporului și este învestit cu putere legislativă în Republica Croația.

Art. 72

Parlamentul croat are cel puțin 100 și cel mult 160 de membri, aleși în baza sufragiului direct, universal și egal, prin vot secret.

Art. 73

Membrii Parlamentului croat sunt aleși pentru un mandat de patru ani.

BCU/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Numărul membrilor Parlamentului croat, precum și condițiile și procedurile aplicabile pentru alegerea acestora sunt reglementate prin lege.

Art. 74

Alegerea membrilor Parlamentului croat are loc nu mai târziu de 60 de zile de la expirarea mandatului sau de la dizolvarea Parlamentului croat.

Prima sesiune a Parlamentului croat are loc nu mai târziu de 20 de zile de la încheierea alegerilor.

Parlamentul croat este constituit la prima sa sesiune prin alegerea Președintelui acestuia de către majoritatea membrilor prezenți.

Art. 75

Membrii Parlamentului croat nu au mandat imperativ.

Membrii Parlamentului croat primesc o remunerație pecuniară periodică și dispun și de alte drepturi prevăzute prin lege.

Art. 76

Membrii Parlamentului croat se bucură de imunitate.

Niciun reprezentant nu poate fi urmărit în justiție, reținut sau pedepsit pentru o opinie sau pentru un vot exprimat în Parlamentul croat.

Niciun reprezentant nu poate fi reținut și nu se poate iniția nicio procedură penală împotriva acestuia fără consimțământul Parlamentului croat.

Un reprezentant poate fi reținut fără consimțământul Parlamentului croat numai dacă a fost prins în flagrant delict, atunci când a săvârșit o infracțiune care este sancționată cu o pedeapsă cu închisoarea mai mare de cinci ani. În acest caz, Președintele Parlamentului croat trebuie notificat în acest sens.

În cazul în care Parlamentul croat nu este reunit în sesiune, reținerea unui reprezentant sau continuarea procedurii penale declanșate împotriva acestuia trebuie aprobată, iar dreptul la imunitate al acestuia va fi stabilit de către comisia pentru prerogative și imunitate, o astfel de decizie fiind ulterior confirmată de către Parlamentul croat.

Art. 77

Mandatul membrilor Parlamentului croat poate fi prelungit, prin lege, numai în caz de război sau în situațiile prevăzute de articolele 17 și 101 din Constituție.

Art. 78

Parlamentul croat poate fi dizolvat în vederea organizării de alegeri anticipate dacă acest lucru este decis de majoritatea membrilor săi.

Conform articolului 104 Președintele Republicii poate dizolva Parlamentul croat.

Art. 79

Parlamentul croat este reunit în sesiune ordinară de două ori pe an: prima perioadă este cuprinsă între 15 ianuarie și 15 iulie, iar cea de-a doua între 15 septembrie și 15 decembrie.

BCU MIHAI EMINESCU TIMIȘOARA LIBRARY

Parlamentul croat convoacă sesiuni de urgență la solicitarea Președintelui Republicii, a Guvernului sau a majorității membrilor săi.

Președintele Parlamentului croat poate convoca o sesiune de urgență pe baza consultării prealabile a partidelor parlamentare.

Art. 80

Parlamentul croat are un Președinte și unul sau mai mulți vicepreședinți.

Organizarea internă și procedura de lucru a Parlamentului croat sunt reglementate prin Regulamentul acestuia.

Regulamentul este adoptat cu majoritatea tuturor membrilor.

Art. 81

Parlamentul croat:

- decide cu privire la adoptarea și la modificarea Constituției;
- adoptă legi;
- adoptă bugetul de stat;
- decide cu privire la declararea stării de război sau de pace;
- adoptă documente care exprimă politica Parlamentului croat;
- adoptă Strategia de securitate națională și Strategia de apărare a Republicii Croația;
- efectuează controlul civil al forțelor armate și al serviciilor de securitate ale Republicii Croația;
- decide cu privire la modificarea granițelor Republicii Croația;
- convoacă referendumuri;
- organizează alegeri, numește și eliberează din funcție, în conformitate cu Constituția și cu legea;
- supraveghează activitatea Guvernului Republicii Croația și a altor deținători ai autorității publice care răspund în fața Parlamentului croat, în conformitate cu Constituția și cu prevederile legale;
- acordă amnistie pentru infracțiuni;
- desfășoară alte activități, conform prevederilor Constituției.

Art. 82

Cu excepția cazului în care Constituția prevede altceva, Parlamentul croat ia decizii pe baza majorității voturilor, cu condiția ca majoritatea reprezentanților acestuia să fie prezenți în sesiunea respectivă.

Reprezentanții votează personal.

Art. 83

Legile (legile organice) care reglementează drepturile minorităților naționale sunt adoptate de către Parlamentul croat cu o majoritate de două treimi dintre voturile exprimate de către toți reprezentanții.

Legile (legile organice) care detaliază drepturile omului și libertățile fundamentale definite prin Constituție, sistemul electoral, modul de organizare,

competența și modul de funcționare al organismelor guvernamentale, precum și modul de organizare și competența organelor locale și regionale prin care se exercită autonomia locală sunt adoptate de Parlamentul croat cu majoritatea voturilor tuturor reprezentanților.

Decizia prevăzută la articolul 8 din Constituție este adoptată de către Parlamentul croat cu majoritatea a două treimi din voturile exprimate de către toți reprezentanții.

Art. 84

Sesiunile Parlamentului croat sunt publice.

Art. 85

Fiecare reprezentant al Parlamentului croat, partidele parlamentare și organele de lucru ale Parlamentului croat, precum și Guvernul Republicii Croația au dreptul de a propune legi.

Art. 86

Membrii Parlamentului croat au dreptul să pună întrebări membrilor Guvernului Republicii Croația, precum și miniștrilor individuali.

Cel puțin o zecime dintre reprezentanții Parlamentului croat pot depune o interpelare cu privire la funcționarea Guvernului Republicii Croația sau a membrilor individuali ai acestuia.

Regulamentul parlamentar reglementează detaliat procedura întrebărilor și interpelărilor.

Art. 87

Parlamentul croat poate convoca un referendum cu privire la o propunere de modificare a Constituției, la un proiect de lege sau la orice alt aspect care intră în sfera sa de competență.

La propunerea Guvernului și pe baza contrasemnăturii Prim-ministrului, Președintele Republicii poate convoca un referendum cu privire la o propunere de modificare a Constituției și la orice alt aspect pe care acesta îl consideră important pentru independența, unitatea și existența Republicii Croația.

Parlamentul croat convoacă un referendum cu privire la aspectele menționate în alineatele 1 și 2 ale prezentului articol, atunci când i se solicită acest lucru de către zece la sută dintre toți cetățenii cu drept de vot din Republica Croația.

La un astfel de referendum, deciziile vor fi luate pe baza majorității voturilor persoanelor care au votat.

Deciziile luate prin referendum sunt obligatorii.

Se va adopta o lege privind referendumurile. O astfel de lege poate preciza și condițiile pentru organizarea de referendumuri consultative.

Art. 88

Parlamentul croat poate autoriza Guvernul Republicii Croația, pe o perioadă maximă de un an, să reglementeze prin decrete anumite aspecte care sunt de

competența sa, cu excepția celor privind detalierea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, definite prin Constituție, a drepturilor naționale, a sistemului electoral, a modului de organizare, a competenței și a modului de funcționare al organelor guvernamentale și al organelor locale prin care se exercită autonomia locală.

Decretele bazate pe lege nu au efect retroactiv.

Decretele adoptate pe baza legii nu mai sunt valabile după expirarea perioadei de un an de la data acordării respectivei autorizații, cu excepția cazului în care Parlamentul croat decide altceva.

Art. 89

Legile sunt promulgate de către Președinte Republicii în termen de opt zile de la data la care au fost adoptate de către Parlamentul croat.

În cazul în care Președintele Republicii consideră că legea promulgată nu este în conformitate cu Constituția, acesta poate iniția procedurile de examinare a constituționalității legii respective în fața Curții Constituționale a Republicii Croația.

Art. 90

Înainte de a intra în vigoare, legile și alte norme și reglementări ale organelor guvernamentale trebuie publicate în „*Narodne Novine*", Monitorul Oficial al Republicii Croația.

Înainte de a intra în vigoare, normele și reglementările organelor învestite cu autoritate publică trebuie publicate într-un mod accesibil, în conformitate cu legea.

O lege intră în vigoare cel devreme în cea de-a opta zi de la publicarea sa, cu excepția cazului în care legea prevede altceva în mod excepțional, din motive justificate.

Legile și alte reglementări ale organismului sau organelor guvernamentale învestite cu autoritate publică nu au efect retroactiv.

Numai prevederile individuale ale unei legi pot avea efect retroactiv în mod excepțional, din motive justificate.

Art. 91

Veniturile și cheltuielile de stat sunt stabilite prin bugetul de stat.

Parlamentul croat adoptă legea bugetului de stat cu majoritatea membrilor săi.

O lege a cărei punere în aplicare necesită resurse financiare trebuie să specifice sursele unor astfel de resurse.

Art. 92

Parlamentul croat poate forma comisii de anchetă cu privire la orice problemă de interes public.

Structura, competența și puterile acestor comisii de anchetă sunt stabilite în conformitate cu legea.

Președintele unei comisii de anchetă este ales de majoritatea reprezentanților opoziției parlamentare.

Art. 93

Avocatul Poporului este un mandatar al Parlamentului croat responsabil pentru protecția și promovarea drepturilor omului și libertăților înscrise în Constituție, legi și tratatele internaționale referitoare la drepturile omului și libertăți ratificate de Republica Croația.

Orice persoană poate depune o plângere la Avocatul Poporului dacă se apreciază că drepturile sale constituționale sau legale au fost amenințate ori încălcate ca rezultat al unui act ilegal sau ilicit al autorităților centrale ori al funcționarilor publici, al autorităților locale sau regionale autonome ori al organelor învestite cu autoritate publică.

Avocatul Poporului este ales de Parlamentul croat pentru un mandat de opt ani. Avocatul Poporului este autonom și independent în activitatea sa.

Condițiile pentru alegerea și eliberarea din funcție a Avocatului Poporului și a adjuncților acestuia, precum și sfera de competență și modul lor de lucru sunt reglementate prin lege. Avocatul Poporului poate fi, de asemenea, învestit prin lege cu atribuții referitoare la persoanele fizice și juridice, pentru a le proteja drepturile fundamentale constituționale.

Avocatul Poporului și alți mandatari ai Parlamentului croat responsabili pentru promovarea și protecția drepturilor omului și libertăților fundamentale se bucură de aceeași imunitate ca și reprezentanții în Parlamentul croat.

Secțiunea a 2-a: Președintele Republicii Croația

Art. 94

Președintele Republicii Croația reprezintă Republica Croația în țară și în străinătate.

Președintele Republicii asigură funcționarea normală și echilibrată și stabilitatea administrației publice.

Președintele Republicii este responsabil de apărarea independenței și integrității teritoriale a Republicii Croația.

Art. 95

Președintele Republicii este ales în mod direct prin vot secret, pe baza sufragiului universal și egal, pentru un mandat de cinci ani.

Nicio persoană nu poate fi aleasă în funcția de Președinte al Republicii mai mult de două ori.

Președintele Republicii este ales cu majoritatea voturilor alegătorilor care participă la vot. Dacă niciunul dintre candidați nu a obținut o astfel de majoritate, se organizează noi alegeri după 14 zile.

La noile alegeri au dreptul să se prezinte primii doi candidați care au obținut cel mai mare număr de voturi în primul tur. Dacă unul dintre acești doi candidați se retrage, următorul candidat care a obținut cel mai mare număr de voturi are dreptul de a candida la noile alegeri.

Alegerile pentru desemnarea Președintelui Republicii se organizează cu cel puțin 30 de zile și cel mult 60 de zile înainte de expirarea mandatului Președintelui în exercițiu.

Înainte de ocuparea funcției, Președintele Republicii depune un jurământ solemn în fața Președintelui Curții Constituționale, prin care își declară loialitatea față de Constituție.

Alegerea Președintelui Republicii, jurământul și depunerea acestuia sunt reglementate prin lege.

Art. 96

Președintele Republicii nu poate îndeplini nicio altă îndatorire profesională sau publică.

După alegere, Președintele Republicii renunță la calitatea de membru al unui partid politic, notificând în acest sens Parlamentul croat.

Art. 97

În cazul în care Președintele Republicii este temporar împiedicat să își exercite îndatoririle care îi revin din cauza absenței, îmbolnăvirii sau concediului anual de odihnă, acesta își poate încredința atribuțiile Președintelui Parlamentului croat. Președintele Republicii decide cu privire la reluarea îndatoririlor sale.

În cazul în care Președintele Republicii este împiedicat să își exercite îndatoririle pe o perioadă mai lungă, din cauza îmbolnăvirii sau incapacității și, în special, dacă acesta nu poate lua o decizie cu privire la încredințarea îndatoririlor sale unui substitut interimar, Președintele Parlamentului croat își asumă temporar îndatoririle Președintelui Republicii, pe baza deciziei Curții Constituționale. Curtea Constituțională decide în acest sens, la propunerea Guvernului.

În cazul decesului sau demisiei, care trebuie depusă la Președintele Curții Constituționale a Republicii Croația, cu notificarea Președintelui Parlamentului croat, sau în cazul în care Curtea Constituțională stabilește motivele pentru încetarea mandatului Președintelui Republicii, îndatoririle Președintelui interimar al Republicii sunt preluate de către Președintele Parlamentului croat, în baza Constituției.

Atunci când Președintele Parlamentului croat emite un act de promulgare a unei legi în calitate de Președinte interimar, actul respectiv trebuie contrasemnat de către Prim-ministrul Republicii Croația.

Alegerile pentru președinția Republicii trebuie să se desfășoare în termen de 60 de zile de la data la care Președintele interimar al Republicii a preluat îndatoririle respective, conform alineatului 3 al prezentului articol.

Art. 98

Președintele Republicii:

- dispune organizarea de alegeri pentru Parlamentul croat și convoacă prima sesiune a acestuia;
- convoacă referendumuri, în conformitate cu Constituția;
- încredințează mandatul cu privire la formarea Guvernului persoanei care, după distribuirea locurilor în Parlamentul croat și după consultațiile organizate, se bucură de încrederea majorității membrilor acestuia;
- acordă grațierea;
- acordă decorații și alte distincții prevăzute prin lege;
- îndeplinește alte îndatoriri prevăzute prin Constituție.

Art. 99

Președintele Republicii și Guvernul Republicii Croația cooperează în vederea formulării și punerii în aplicare a politicii externe.

La propunerea Guvernului și pe baza contrasemnăturii Prim-ministrului, Președintele Republicii decide cu privire la înființarea misiunilor diplomatice și a birourilor consulare ale Republicii Croația în străinătate.

Pe baza contrasemnăturii prealabile a Prim-ministrului Republicii Croația, Președintele Republicii numește și recheamă reprezentanții diplomatici ai Republicii Croația la propunerea Guvernului și pe baza avizului comisiei competente a Parlamentului croat.

Președintele Republicii primește scrisorile de acreditare și scrisorile de rechemare ale reprezentanților diplomatici străini.

Art. 100

Președintele Republicii este Comandantul Forțelor Armate ale Republicii Croația.

Președintele Republicii numește și eliberează din funcție comandanții militari, conform legii.

Pe baza deciziei Parlamentului croat, Președintele Republicii poate declara război sau încheia pacea.

În cazul unei amenințări imediate la independența, unitatea și existența statului, pe baza contrasemnăturii Prim-ministrului, Președintele Republicii poate dispune angajarea de forțe armate, chiar dacă nu a fost declarată starea de război.

Art. 101

În timpul stării de război, Președintele Republicii poate emite decrete cu forță de lege, în baza motivelor și în limitele autorității obținute de la Parlamentul croat. Dacă Parlamentul croat nu se află în sesiune, Președintele Republicii este autorizat să reglementeze toate problemele impuse de starea de război prin decrete cu forță de lege.

În cazul unei amenințări imediate la independența, unitatea și existența statului sau în cazul în care organismele guvernamentale sunt împiedicate să își exercite în mod regulat îndatoririle lor constituționale, la propunerea Prim-ministrului și pe baza contrasemnăturii acestuia, Președintele Republicii emite decrete cu forță de lege.

Președintele Republicii supune aprobării Parlamentului croat decretele cu forță de lege, imediat ce acesta se poate întruni.

În cazul în care Președintele Republicii nu supune un decret spre aprobarea Parlamentului croat, așa cum se prevede la secțiunea 3 a prezentului articol, sau în cazul în care Parlamentul croat nu îl aprobă, respectivul decret cu forță de lege încetează să fie în vigoare.

În cazul indicat la alineatele 1 și 2 ale acestui articol, Președintele Republicii poate convoca o sesiune a Guvernului, pe care o poate prezida.

Art. 102

Președintele Republicii poate propune Guvernului să organizeze o ședință pentru a analiza anumite aspecte.

Președintele Republicii poate asista la ședința Guvernului și poate lua parte la deliberări.

Art. 103

În conformitate cu legea și cu Constituția, Președintele Republicii și Guvernul Republicii Croația cooperează în vederea coordonării operațiunilor serviciilor de securitate.

În baza avizului prealabil al comisiei competente a Parlamentului croat, numirea șefilor serviciilor de securitate este contrasemnată de către Președintele Republicii și de către Prim-ministrul Republicii Croația.

Art. 104

La propunerea Guvernului și pe baza contrasemnăturii Prim-ministrului, după consultarea cu reprezentanții partidelor parlamentare, Președintele Republicii poate dizolva Parlamentul croat dacă, după învestirea Guvernului, Parlamentul a adoptat o moțiune de cenzură împotriva Guvernului sau dacă nu a aprobat bugetul de stat în termen de 120 de zile de la data la care acesta a fost propus.

Președintele Republicii nu poate dizolva Parlamentul croat la propunerea Guvernului dacă au fost declanșate proceduri de punere sub acuzare împotriva acestuia pentru încălcarea Constituției.

Art. 105

Președintele Republicii poate fi pus sub acuzare pentru orice încălcare a Constituției pe care a comis-o în timpul exercitării îndatoririlor sale.

Procedurile de punere sub acuzare a Președintelui Republicii pot fi inițiate de către Parlamentul croat cu o majoritate de două treimi dintre toți reprezentanții.

Punerea sub acuzare a Președintelui Republicii este decisă de Curtea Constituțională a Republicii Croația cu o majoritate de două treimi dintre toți judecătorii.

Curtea Constituțională decide punerea sub acuzare a Președintelui Republicii în termen de 30 de zile de la data depunerii propunerii de punere sub acuzare a acestuia, pentru încălcarea Constituției.

În cazul în care Curtea Constituțională a Republicii Croația adoptă o decizie de punerea sub acuzare, mandatul Președintelui Republicii încetează în virtutea Constituției.

Art. 106

Președintele Republicii se bucură de imunitate.

Președintele Republicii nu poate fi reținut, iar procedura penală nu poate fi declanșată față de acesta, fără consimțământul prealabil al Curții Constituționale.

Președintele Republicii poate fi reținut fără consimțământul prealabil al Curții Constituționale numai dacă a fost prins în flagrant delict în timp ce săvârșea o infracțiune care este sancționată cu o pedeapsă cu închisoarea mai mare de cinci ani. Într-un astfel de caz, organul de stat care l-a reținut pe Președintele Republicii trebuie să îl notifice imediat în acest sens pe Președintele Curții Constituționale.

Art. 107

În îndeplinirea îndatoririlor sale, Președintele Republicii este asistat de către organe consultative.

Membrii acestor organe sunt numiți și eliberați din funcție de către Președintele Republicii. Numirile care nu respectă principiul separării puterilor în stat nu sunt permise.

Activitățile de consiliere, expertiză și alte sarcini sunt îndeplinite de către Președinția Republicii. Președinția Republicii și serviciile guvernului Republicii Croația cooperează pentru îndeplinirea sarcinilor de interes comun. Resursele financiare necesare pentru funcționarea Președinției Republicii vor fi asigurate din bugetul Republicii Croația.

Secțiunea a 3-a: Guvernul Republicii Croația

Art. 108

Guvernul Republicii Croația exercită competențe executive, în conformitate cu Constituția și cu prevederile legale.

Art. 109

Guvernul Republicii Croația este format din Prim-ministru, unul sau mai mulți viceprim-miniștri și miniștri.

Prim-ministrul și alți membri ai Guvernului nu pot îndeplini nicio altă îndatorire profesională sau publică fără consimțământul Guvernului.

Art. 110

Persoana căreia Președintele Republicii îi încredințează mandatul cu privire la formarea Guvernului propune membrii acestuia.

Imediat după formarea Guvernului, dar nu mai târziu de 30 de zile de la acceptarea mandatului, mandatarul prezintă Guvernul și programul său de lucru în fața Parlamentului croat și solicită un vot de încredere.

Guvernul își asumă răspunderea dacă votul de încredere este adoptat cu majoritatea voturilor tuturor membrilor Parlamentului croat.

Prim-ministrul și membrii Guvernului depun un jurământ solemn în fața Parlamentului croat. Textul jurământului este stabilit prin lege.

Pe baza hotărârii Parlamentului croat de exprimare a încrederii în Guvernul Republicii Croația, decizia de numire a Prim-ministrului este luată de Președintele Republicii, cu contrasemnătura Președintelui Parlamentului croat, iar decizia de numire a membrilor Guvernului este luată de către Prim-ministru, cu contrasemnătura Președintelui Parlamentului croat.

Art. 111

În cazul în care mandatarul nu reușește să formeze Guvernul în termen de 30 de zile de la data acceptării acestui mandat, Președintele Republicii poate decide să extindă acest termen, dar nu cu mai mult de 30 de zile suplimentare.

Dacă mandatarul nu reușește să formeze Guvernul în perioada suplimentară acordată sau dacă Guvernul propus nu obține votul de încredere al Parlamentului croat, Președintele Republicii încredințează mandatul de formare a Guvernului unei alte persoane.

Art. 112

În cazul în care Guvernul nu este format în conformitate cu articolele 110 și 111 din Constituție, Președintele Republicii numește un Guvern interimar nonpartizan (apolitic) și convoacă simultan alegeri anticipate pentru Parlamentul croat.

Art. 113

Guvernul Republicii Croația:

- propune proiecte de legi și alte acte Parlamentului croat;
- propune bugetul de stat și execuția bugetară anuală;
- pune în aplicare legi și alte decizii ale Parlamentului croat;
- adoptă decrete pentru punerea în aplicare a legilor;
- conduce politica internă și externă;
- furnizează îndrumări cu privire la politicile interne și externe;
- dirijează și controlează modul de funcționare al administrației publice;
- se ocupă de dezvoltarea economică a țării;
- dirijează activitatea și dezvoltarea serviciilor publice;
- îndeplinește alte îndatoriri prevăzute prin Constituție și prin lege.

BCU MIHAI EMINESCU LIBRARY

Art. 114

Organizarea, modul de funcționare și de luare a deciziilor la nivel de Guvern sunt reglementate prin lege și prin regulamentul intern al acestuia.

Art. 115

Guvernul răspunde în fața Parlamentului croat.

Prim-ministrul și membrii Guvernului răspund în solidar pentru deciziile luate de Guvern și personal cu privire la competențele proprii.

Art. 116

La propunerea a cel puțin o cincime dintre membrii Parlamentul croat se poate organiza un vot de încredere în Prim-ministru, în membrii individuali ai Guvernului sau în Guvern ca întreg.

Un vot de încredere în Guvern poate fi, de asemenea, solicitat de către Prim-ministru.

Până la expirarea termenului de șapte zile de la data depunerii moțiunii în fața Parlamentul croat nu poate fi organizată nicio dezbatere sau niciun vot de încredere.

Dezbaterea sau votul de încredere trebuie încheiate în maximum 30 de zile de la data depunerii moțiunii în fața Parlamentul croat.

Moțiunea de cenzură este acceptată dacă a fost adoptată cu majoritatea numărului total de membri ai Parlamentului croat.

În cazul în care Parlamentul croat respinge propunerea de adoptare a unei moțiuni de cenzură, reprezentanții care au depus-o nu pot face o astfel de propunere din nou mai devreme de șase luni.

În cazul în care a fost adoptată o moțiune de cenzură împotriva Prim-ministrului sau a Guvernului ca întreg, Prim-ministrul și Guvernul își dau demisia. Dacă votul de încredere pentru un nou mandatar și pentru membrii propuși de acesta în vederea constituirii Guvernului nu este adoptat în termen de 30 de zile, Președintele Parlamentului croat trebuie să notifice acest aspect Președintelui Republicii Croația. După primirea notificării, Președintele Republicii emite imediat o decizie de dizolvare a Parlamentului croat și dispune, simultan, organizarea de alegeri pentru Parlamentul croat.

În cazul în care a fost adoptată o moțiune de cenzură împotriva unui membru al Guvernului, Prim-ministrul poate propune Parlamentului croat un alt membru, în vederea obținerii unui vot de încredere, sau Prim-ministrul și Guvernul în întregime își pot da demisia.

În toate cazurile de demisie a Prim-ministrului sau a Guvernului se aplică alineatul 7 din prezentul articol.

Art. 117

Modul de organizare și responsabilitățile, precum și modul de funcționare a administrației publice sunt reglementate prin lege.

Anumite responsabilități ale administrației publice pot fi încredințate prin lege organelor locale sau regionale prin intermediul cărora se realizează autonomia locală și organismelor legale învestite cu autoritate publică.

Statutul funcționarilor publici și statutul juridic al angajaților guvernamentali este prevăzut prin lege și prin alte reglementări.

Secțiunea a 4-a: Puterea judecătorească

Art. 118

Puterea judecătorească este exercitată de instanțe.

Puterea judecătorească este autonomă și independentă.

Instanțele administrează justiția conform Constituției, legilor, tratatelor internaționale și altor izvoare de drept valide.

Art. 119

Curtea Supremă a Republicii Croația, în calitate de cea mai înaltă instanță, asigură aplicarea uniformă a legilor și egalitatea tuturor în fața legilor.

Președintele Curții Supreme a Republicii Croația este numit și eliberat din funcție de Parlamentul croat, la propunerea Președintelui Republicii, pe baza avizului prealabil al plenului Curții Supreme a Republicii Croația și a comisiei competente a Parlamentului croat. Președintele Curții Supreme a Republicii Croația este numit pentru un mandat de patru ani.

Înființarea, competența, structura și organizarea instanțelor și a procedurilor în instanță sunt reglementate prin lege.

Art. 120

Ședințele instanțelor sunt deschise publicului, iar hotărârile judecătorești sunt pronunțate în mod public, în numele Republicii Croația.

Accesul publicului la o ședință sau la o parte din aceasta poate fi interzis din motive necesare într-o societate democratică, în interesul bunelor moravuri, al ordinii publice sau al securității de stat, în special în cazul în care sunt judecați minori, sau în scopul protejării vieții private a părților sau în cazul disputelor conjugale și al procedurilor legate de tutelă și adopție ori în scopul protejării secretelor militare, oficiale ori de afaceri, precum și pentru protecția securității și apărarea Republicii Croația, dar numai în măsura în care, în opinia instanței, acest lucru este absolut necesar în circumstanțele respective specifice în care publicul poate dăuna intereselor justiției.

Art. 121

Judecătorii sunt învestiți personal cu sarcina înfăptuirii justiției.

La administrarea justiției participă și asesori populari, în conformitate cu legea.

Art. 122

Conform legii, judecătorii se bucură de imunitate.

Judecătorii și asesorii populari care iau parte la administrarea justiției nu pot fi trași la răspundere pentru o opinie sau un vot exprimat în procesul de luare a deciziilor judiciare, cu excepția cazului în care încălcarea legii de către un judecător constituie o infracțiune.

Un judecător nu poate fi reținut în cadrul procedurilor penale inițiate pentru o infracțiune săvârșită în cursul îndeplinirii îndatoririlor sale judiciare fără consimțământul prealabil al Consiliului Național Judiciar.

Art. 123

Funcțiile judiciare sunt permanente.

Un judecător poate fi eliberat din funcție:

- la solicitarea sa;
- dacă acesta se află în incapacitate permanentă de a îndeplini funcția respectivă;
- dacă a fost condamnat pentru săvârșirea unei infracțiuni care îl face nedemn de a deține o funcție judecătorească;
- dacă, conform legii, aceasta este decizia Consiliului Național Judiciar ca urmare a săvârșirii unui act de încălcare gravă a disciplinei;
- la împlinirea vârstei de 70 de ani.

Împotriva hotărârii de eliberare din funcție, judecătorul are dreptul de a face recurs la Curtea Constituțională în termen de 15 zile de la data comunicării hotărârii respective, asupra căruia Curtea Constituțională trebuie să ia o decizie în conformitate cu procedura și în componența stabilite prin Legea constituțională privind Curtea Constituțională a Republicii Croația.

Împotriva hotărârii Consiliului Național Judiciar privind răspunderea disciplinară judecătorul are dreptul de a face recurs la Curtea Constituțională a Republicii Croația în termen de 15 zile de la data comunicării hotărârii respective. Curtea Constituțională decide cu privire la un astfel de recurs în conformitate cu modul și procedura stabilite prin Legea constituțională privind Curtea Constituțională a Republicii Croația.

În cazurile prevăzute la alineatele 4 și 5 ale prezentului articol, Curtea Constituțională trebuie să ia o decizie în termen de cel mult 30 de zile de la data introducerii recursului. Hotărârea Curții Constituționale exclude dreptul la o plângere constituțională.

Un judecător nu poate fi transferat împotriva voinței sale, cu excepția cazului în care instanța respectivă este desființată sau reorganizată conform legii.

Un judecător nu poate deține o funcție sau desfășura o activitate care, potrivit legii, este incompatibilă cu funcția judecătorească.

Art. 124

Consiliul Național Judiciar este un organ autonom și independent care asigură autonomia și independența puterii judecătorești în Republica Croația.

Conform legii și Constituției, judecătorii sunt numiți, promovați, transferați și eliberați din funcție de Consiliul Național Judiciar, care va decide, de asemenea, cu privire la toate aspectele legate de răspunderea disciplinară a judecătorilor și președinților de instanțe și complete, cu excepția Președintelui Curții Supreme a Republicii Croația.

Deciziile menționate la alineatul 2 ale prezentului articol sunt adoptate de Consiliu în mod imparțial și pe baza criteriilor prevăzute de lege.

Consiliul Național Judiciar participă la formarea și dezvoltarea carierei profesionale a judecătorilor și a personalului instanțelor judecătorești.

Consiliul Național Judiciar este alcătuit din 11 membri aleși de Parlamentul croat, dintre care șapte sunt judecători, doi profesori universitari și doi membri ai Parlamentului, unul dintre aceștia fiind din rândurile opoziției.

Președintele Consiliului Național Judiciar este ales dintre membrii săi.

Membrii Consiliului Național Judiciar sunt aleși pentru un mandat de patru ani. Nimeni nu poate fi membru al Consiliului Național Judiciar pentru mai mult de două mandate.

Competența, organizarea, modul de alegere și modul de funcționare al Consiliului Național Judiciar sunt reglementate prin lege.

Secțiunea a 5-a: Parchetul

Art. 125

Parchetul este un organism judiciar autonom și independent, autorizat și însărcinat cu urmărirea în justiție a persoanelor care săvârșesc infracțiuni și alte abateri penale, cu luarea de măsuri legale în vederea protejării proprietății Republicii Croația și cu furnizarea de căi de atac pentru protejarea Constituției și a legii.

Procurorul-șef al Republicii Croația este numit în funcție de Parlamentul croat pentru un mandat de patru ani, la propunerea Guvernului Republicii Croația, pe baza avizului prealabil al comisiei competente a Parlamentului croat.

Procurorii adjuncți sunt numiți și eliberați din funcție de către Consiliul Național al Procurorilor Publici, care decide și cu privire la răspunderea disciplinară a acestora.

Procurorii adjuncți sunt numiți pe viață.

Consiliul Național al Procurorilor Publici este alcătuit din 11 membri, dintre care șapte sunt procurori adjuncți, doi profesori universitari și doi membri ai Parlamentului, dintre care unul din rândurile opoziției.

Membrii Consiliului Național al Procurorilor Publici sunt aleși pentru un mandat de patru ani. Nimeni nu poate fi membru al Consiliului Național Judiciar pentru mai mult de două mandate.

Conducerea Parchetului General nu poate fi aleasă de Consiliul Național Judiciar.

Funcționarii din conducerea parchetelor nu pot fi aleși ca membri ai Consiliului Național al Procurorilor Publici.

Competența, organizarea, modul de alegere și modul de funcționare al Consiliului Național al Procurorilor Publici sunt reglementate prin lege.

Înființarea, modul de organizare, atribuțiile și competența Parchetului sunt reglementate prin lege.

Secțiunea a 6-a: Curtea Constituțională a Republicii Croația

Art. 126

Curtea Constituțională a Republicii Croația este formată din 13 judecători, aleși cu majoritate de două treimi de Parlamentul croat din rândul juriștilor remarcabili, în special judecători, procurori, avocați și profesori universitari în domeniul dreptului, după procedura și metoda stabilite de o lege constituțională. Durata mandatului judecătorilor Curții Constituționale este de opt ani și ea poate fi prelungită cu până la șase luni, în cazuri excepționale, dacă la expirarea mandatului unui judecător altul nu a fost încă ales sau nu și-a preluat funcția.

Procedurile legate de candidaturi și propunerea de judecători ai Curții Constituționale a Republicii Croația către Parlamentul croat se efectuează de către comisia Parlamentului croat însărcinată cu probleme constituționale.

Curtea Constituțională a Republicii Croația își alege Președintele pentru un mandat de patru ani.

Art. 127

Niciun judecător al Curții Constituționale a Republicii Croația nu poate îndeplini nicio altă funcție publică sau profesională.

Judecătorii Curții Constituționale a Republicii Croația se bucură de aceeași imunitate ca și membrii Parlamentului croat.

Art. 128

Un judecător al Curții Constituționale a Republicii Croația poate fi eliberat din funcție înainte de expirarea mandatului pentru care a fost ales dacă solicită să fie eliberat din funcție, dacă este condamnat la închisoare sau dacă se află în incapacitate permanentă de a-și îndeplini îndatoririle care îi revin, conform celor stabilite de Curtea Constituțională.

Art. 129

Curtea Constituțională a Republicii Croația:

- decide cu privire la conformitatea legilor cu Constituția;
- decide cu privire la conformitatea altor reglementări cu Constituția și cu legile;
- poate decide cu privire la constituționalitatea legilor, precum și cu privire la constituționalitatea legilor și a altor reglementări care și-au pierdut forța juridică, cu condiția ca, din momentul pierderii forței juridice și până la depunerea unei solicitări sau propuneri de inițiere a procedurilor, să nu fi trecut mai mult de un an;
- decide cu privire la plângerile constituționale împotriva hotărârilor individuale ale organelor guvernamentale, ale organelor locale și regionale prin intermediul cărora se exercită autonomia locală și ale persoanelor juridice cu autoritate publică, atunci când aceste hotărâri încalcă drepturile și libertățile fundamentale ale omului, precum și dreptul la autonomie locală și regională garantat de Constituția Republicii Croația;
- supraveghează respectarea constituționalității și legalității și notifică Parlamentul croat cu privire la situațiile de neconstituționalitate și ilegalitate constatate;
- decide cu privire la conflictele de competență apărute între autoritățile legislative, executive și judiciare;
- decide, în conformitate cu Constituția, cu privire la punerea sub acuzare a Președintelui Republicii;
- supervizează constituționalitatea programelor și activității partidelor politice și poate, conform Constituției, să le interzică;
- supervizează caracterul constituțional și legal al alegerilor și al referendumurilor naționale și decide cu privire la disputele electorale care nu intră în competența instanțelor;
- îndeplinește alte îndatoriri prevăzute prin Constituție.

Art. 130

În cazul în care Curtea Constituțională stabilește că un organ nu a adoptat o normă sau o reglementare necesară pentru aplicarea Constituției, a unei legi sau a altei reglementări, deși era obligată să adopte o astfel de reglementare, aceasta notifică Guvernul în acest sens, în timp ce Parlamentul croat este notificat cu privire la reglementările pe care Guvernul este obligat să le adopte.

Art. 131

Curtea Constituțională a Republicii Croația abrogă legile constatate a fi neconstituționale.

BCU CLUJ-NAPOCA UNIVERSITY LIBRARY

Curtea Constituțională a Republicii Croația abrogă sau anulează orice altă reglementare constatată a fi neconstituțională sau ilegală.

În cazurile prevăzute la articolul 129, alineatul 1, a 3-a liniuță din Constituție, în cazul în care Curtea Constituțională a Republicii Croația constată că o lege nu este în conformitate cu Constituția sau că o altă reglementare nu este în conformitate cu Constituția și cu legea, aceasta adoptă o hotărâre prin care constată caracterul neconstituțional sau ilegal al acesteia.

Art. 132

Procedura și condițiile aplicabile pentru alegerea judecătorilor Curții Constituționale a Republicii Croația și pentru încheierea mandatului acestora, condițiile și termenele de inițiere a procedurilor de evaluare a caracterului constituțional și legal, procedura și efectele juridice ale hotărârilor acestei instanțe, protejarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, garantate prin Constituție, și alte aspecte importante pentru îndeplinirea atribuțiilor și desfășurarea activității Curții Constituționale a Republicii Croația sunt reglementate prin Legea constituțională.

Legea Constituțională este adoptată în conformitate cu procedura stabilită pentru modificarea Constituției.

Organizarea internă a Curții Constituționale a Republicii Croația este reglementată prin regulamentul său intern.

Secțiunea a 7-a: Autonomia locală și regională

Art. 133

Cetățenilor le este garantat dreptul la autonomie locală și regională.

Dreptul la autonomie locală și regională este exercitat prin intermediul organelor reprezentative locale și, respectiv, regionale, formate din membrii aleși prin vot secret, în cadrul unor alegeri libere, pe baza exprimării sufragiului general, direct și egal.

Cetățenii pot participa în mod direct la administrarea treburilor locale, prin organizarea de întâlniri, referendumuri și alte forme de luare a deciziilor în mod direct, în conformitate cu legea și cu statutul acestora.

Drepturile menționate în prezentul articol sunt exercitate de cetățenii Uniunii Europene în conformitate cu dreptul Uniunii Europene și cu acquis-ul comunitar.

Art. 134

Localitățile rurale și urbane sunt unități cu autonomie locală, iar teritoriul acestora este stabilit în modul prevăzut prin lege. Alte unități cu autonomie locală pot fi prevăzute prin lege.

Cantoanele sunt unități cu autonomie regională. Teritoriul unui canton este stabilit în modul prevăzut prin lege.

Prin lege, orașul capitală Zagreb poate avea statutul de canton. Orașele mai mari din Republica Croația pot primi, prin lege, autoritatea specifică cantoanelor.

În conformitate cu legea, formele de autonomie locală pot include localități sau părți ale acestora.

Art. 135

Unitățile locale prin intermediul cărora se exercită autonomia locală desfășoară activitățile care intră în sfera lor de competență, prin care nevoile cetățenilor sunt satisfăcute în mod direct, și, în special, desfășoară activitățile legate de organizarea localităților și a locuințelor, amenajarea teritoriului și planificarea urbană, serviciile publice, îngrijirea copilului, bunăstare socială, servicii primare de îngrijire a sănătății, învățământ și școli generale, cultură, educație fizică și sport, protecția consumatorului, protecția și îmbunătățirea mediului, protecția anti-incendiu și apărarea civilă.

Unitățile regionale prin intermediul cărora se exercită autonomia locală se ocupă de activități de importanță regională, și, în special, de activitățile legate de învățământ, serviciile de îngrijire a sănătății, amenajarea teritoriului și planificarea urbană, dezvoltarea economică, trafic și infrastructura rutieră, precum și de dezvoltarea rețelei de instituții din domeniul învățământului, sănătății, a instituțiilor sociale și culturale.

Atribuțiile care intră în sfera de competență a autorităților regionale și locale sunt prevăzute prin lege. La delegarea acestora, se acordă prioritate organelor care sunt cel mai aproape de cetățeni.

La stabilirea competenței autorităților locale și regionale prin intermediul cărora se exercită autonomia locală trebuie avute în vedere domeniul de aplicare și natura activităților respective, precum și cerințele legate de eficiență și economie de mijloace.

Art. 136

Unitățile locale și regionale prin intermediul cărora se exercită autonomia locală au dreptul, în limitele prevăzute prin lege, de a reglementa în mod autonom, prin statutele lor, organizarea internă și competența organelor proprii și de a le adapta la nevoile și potențialul local.

Art. 137

În îndeplinirea treburilor aflate în sfera lor de competență, unitățile locale și regionale prin intermediul cărora se exercită autonomia locală sunt autonome, fiind supuse numai controlului de constituționalitate și legalitate efectuat de organele guvernamentale competente.

Art. 138

Unitățile locale și regionale prin intermediul cărora se exercită autonomia locală au dreptul la venituri proprii și dispun de acestea în vederea desfășurării activităților care intră în sfera lor de competență.

Veniturile unităților locale și regionale prin intermediul cărora se exercită autonomia locală sunt proporționale cu competențele prevăzute prin Constituție și prin lege.

Statul acordă asistență unităților locale și regionale prin intermediul cărora se exercită autonomia locală, cu o situație financiară mai dificilă, conform prevederilor legale.

Secțiunea a 8-a: Relații internaționale

1. Tratate internaționale

Art. 139

Acordurile internaționale sunt încheiate, conform Constituției, prevederilor legale și normelor de drept internațional, în funcție de natura și conținutul acestora, de Parlamentul croat, de Președintele Republicii sau de Guvernul Republicii Croația.

Art. 140

Tratatele internaționale care implică adoptarea de amendamente la legi, tratatele internaționale de natură militară sau politică și tratatele internaționale care creează obligații financiare Republicii Croația sunt supuse ratificării de către Parlamentul croat.

Tratatele internaționale care acordă organizațiilor sau alianțelor internaționale puteri derivate din Constituția Republicii Croația sunt supuse ratificării de Parlamentul croat cu o majoritate de două treimi din totalul reprezentanților.

Președintele Republicii semnează documentele de ratificare, aderare, aprobare sau acceptare a tratatelor internaționale ratificate de Parlamentul croat în conformitate cu alineatele 1 și 2 ale prezentului articol.

Tratatele internaționale care nu sunt supuse ratificării de Parlamentul croat sunt încheiate de Președintele Republicii, la propunerea Guvernului, sau de Guvernul Republicii Croația.

Art. 141

Tratatele internaționale încheiate și ratificate în conformitate cu Constituția, făcute publice și care sunt în vigoare fac parte din ordinea juridică internă a Republicii Croația și sunt mai presus de lege din punctul de vedere al efectelor

juridice. Prevederile lor pot fi modificate sau abrogate numai în condițiile și în modul specificat în acestea sau în conformitate cu normele generale de drept internațional.

2. Asocierea și secesiunea

Art. 142

Procedura pentru asocierea Republicii Croația în diverse alianțe cu alte state poate fi inițiată de cel puțin o treime dintre reprezentanții Parlamentului croat, de Președintele Republicii și de Guvernul Republicii Croația.

Este interzisă inițierea oricărei proceduri de asociere a Republicii Croația în cadrul unor alianțe cu alte state, dacă o astfel de asociere duce sau ar putea duce la o reînnoire a unei comunități a statelor slave din sud sau la orice altă formă de stat balcanic.

Orice asociere a Republicii Croația trebuie hotărâtă mai întâi de către Parlamentul croat cu o majoritate de două treimi din totalul reprezentanților.

Orice hotărâre privind asocierea Republicii Croația se va lua prin referendum, pe baza majorității voturilor tuturor electorilor din stat.

Un astfel de referendum se organizează în termen de 30 de zile de la data la care hotărârea în cauză a fost luată de Parlamentul croat.

Prevederile prezentului articol cu privire la asociere se referă, de asemenea, la condițiile și procedura prevăzute pentru părăsirea asocierii de către Republica Croația.

CAPITOLUL VIII
Uniunea Europeană

Secțiunea 1: Bazele juridice ale aderării și transferul competențelor constituționale

Art. 143

În temeiul articolului 142 din Constituție, Republica Croația participă, în calitate de stat membru al Uniunii Europene, la crearea unității la nivel european în vederea asigurării, împreună cu alte state europene, a unei păci durabile, a libertății, securității și prosperității, precum și în vederea atingerii altor obiective comune, pe baza principiilor fondatoare și a valorilor Uniunii Europene.

BCU CLUJ CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

În temeiul articolelor 140 și 141 din Constituție, Republica Croația conferă instituțiilor Uniunii Europene competențele necesare în vederea exercitării drepturilor și a îndeplinirii obligațiilor care decurg din calitatea de membru.

Secțiunea a 2-a: Participarea în cadrul instituțiilor Uniunii Europene

Art. 144

Cetățenii Republicii Croația sunt reprezentați în mod direct în Parlamentul European, unde, prin reprezentanții lor aleși, iau decizii cu privire la aspecte care intră în sfera lor de competență. Parlamentul croat participă la procesul legislativ european, așa cum este acesta reglementat prin tratatele fondatoare ale Uniunii Europene.

Guvernul Republicii Croația raportează către Parlamentul croat cu privire la proiectele de reglementări și hotărâri la adoptarea cărora participă în cadrul instituțiilor Uniunii Europene. Referitor la astfel de proiecte de reglementări și hotărâri, Parlamentul croat poate adopta concluzii care stau la baza măsurilor luate de guvern în cadrul instituțiilor Uniunii Europene.

Controlul parlamentar exercitat de către Parlamentul croat asupra măsurilor luate de Guvernul Republicii Croația în cadrul instituțiilor Uniunii Europene este reglementat prin lege.

Republica Croația este reprezentată în Consiliu și în Consiliul Europei de către guvern și de către Președintele Republicii Croația potrivit competențelor constituționale ale acestora.

Secțiunea a 3-a: Dreptul Uniunii Europene

Art. 145

Exercitarea drepturilor rezultate în baza acquis-ului comunitar al Uniunii Europene are același statut ca și exercitarea drepturilor rezultate în baza legislației croate.

Toate actele și hotărârile juridice acceptate de Republica Croația în cadrul instituțiilor Uniunii Europene sunt aplicate în Republica Croația potrivit acquis-ului comunitar al Uniunii Europene.

Instanțele judecătorești din Croația protejează drepturile subiective bazate pe acquis-ul comunitar al Uniunii Europene.

Agențiile guvernamentale, organele cu autonomie locală și regională și persoanele juridice învestite cu autoritate publică aplică direct legislația Uniunii Europene.

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Secțiunea a 4-a: Drepturile cetățenilor Uniunii Europene

Art. 146

Cetățenii Republicii Croația sunt cetățeni ai Uniunii Europene și se bucură de drepturile garantate de acquis-ul comunitar al Uniunii Europene, și în special de:

- libertatea de circulație și de rezidență pe teritoriul tuturor statelor membre;
- drepturi de vot activ și pasiv la alegerile parlamentare europene și la alegerile locale dintr-un alt stat membru, în conformitate cu legislația statului membru respectiv;
- dreptul la protecția diplomatică și consulară a oricărui stat membru, care este egală cu protecția oferită propriilor cetățeni, atunci când aceștia se află într-o terță țară unde Republica Croația nu are niciun reprezentant consular sau diplomatic;
- dreptul de a depune petiții către Parlamentul European, reclamații către Avocatul European al Poporului și dreptul de a depune cereri către instituțiile Uniunii Europene și către organele de consiliere în limba croată, precum și în toate celelalte limbi oficiale ale Uniunii Europene și dreptul de a primi răspuns în aceeași limbă.

Toate drepturile sunt exercitate în conformitate cu condițiile și limitările stipulate în tratatele fondatoare ale Uniunii Europene și cu măsurile întreprinse în baza unor astfel de tratate.

În Republica Croația, toți cetățenii Uniunii Europene se bucură de drepturile garantate de către acquis-ul comunitar al Uniunii Europene.

CAPITOLUL IX
Modificarea Constituției

Art. 147

Amendamentele aduse Constituției Republicii Croația pot fi propuse de cel puțin o cincime dintre membrii Parlamentului croat, de Președintele Republicii și de Guvernul Republicii Croația.

Art. 148

Parlamentul croat decide, pe baza majorității voturilor tuturor reprezentanților, dacă va declanșa sau nu procedurile pentru modificarea Constituției.

Proiectele de amendamente aduse Constituției sunt stabilite pe baza votului majoritar al tuturor membrilor Parlamentului croat.

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Art. 149

Hotărârea de modificare a Constituției se adoptă pe baza votului majoritar a două treimi dintre numărul total de membri ai Parlamentului croat.

Art. 150

Modificarea Constituției este promulgată de Parlamentul croat.

CAPITOLUL X
Dispoziții finale

Art. 151

Parlamentul croat adoptă Legea constituțională de punere în aplicare a Constituției Republicii Croația în termen de șase luni de la data de 16 iunie 2010, data promulgării amendamentelor la Constituția Republicii Croația.

Art. 152

Amendamentele la Constituție intră în vigoare la data promulgării lor, respectiv 16 iunie 2010, cu excepția articolului 9 alineatul 2, referitor la executarea deciziilor de extrădare sau predare la frontieră în conformitate cu acquis-ul comunitar, a articolului 133, alineatul 4, și a articolelor 144 – 146 din Constituția Republicii Croația, care vor intra în vigoare la data aderării Republicii Croația la Uniunea Europeană.

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Constituţia Regatului Danemarcei

DK

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Constituția Regatului Danemarcei
Prezentare generală

Conf. univ. dr. Silviu Gabriel BARBU

1. Scurt istoric

Prima Constituție a Danemarcei datează din 1665, fiind cunoscută sub denumirea „Legea Regelui" – una dintre primele constituții europene. De asemenea, a fost singura constituție formală absolutistă a Europei, conferindu-i Regelui Frederic al III-lea putere absolută și înlocuind vechiul sistem feudal.

Alte constituții datează din 1849, 1866, 1915, 1920 și 1953, fiind inspirate de constituțiile Belgiei și Norvegiei, iar în ceea ce privește drepturile civile de Constituția Statelor Unite ale Americii din 1787. De remarcat este faptul că nicio Constituție daneză nu a fost amendată vreodată, așa încât de fiecare dată o nouă Constituție a luat locul celei deja existente.

Introducerea Constituției liberale din 1849 marchează sfârșitul regimului absolutist instalat cu două secole înainte, în 1660, și debutul perioadei de tranziție spre regimul democratic parlamentar, întrucât stabilește forma de guvernământ a statului ca monarhie constituțională, având un sistem parlamentar reprezentativ. Conform Constituției din 1849, Parlamentul era bicameral.

Actuala Constituție a Danemarcei a fost adoptată la data de 5 iunie 1953. Aceasta consacră Parlamentul unicameral și, totodată, permite accesul la tron și pentru femei, situație reglementată în Actul de succesiune la tronul Danemarcei din 27 martie 1953 (revizuit în 12 iunie 2009). De asemenea, au fost aduse unele modificări procedurii de revizuire a Constituției. Astfel, aceasta este declanșată la propunerea Parlamentului, cu acordul Guvernului, fiind supusă votului electoratului, iar pentru validitatea revizuirii, trebuie să voteze în favoarea acesteia 40% dintre alegători.

Această Constituție a intrat în vigoare imediat. Ultima Dietă (*Rigsdag*) aleasă conform Legii privind Constituția Regatului Danemarcei din 1915, cu modificările din 10 septembrie 1920, a continuat să existe până la organizarea de noi alegeri, conform reglementărilor prevăzute în Partea a IV-a. Până la organizarea de noi alegeri, au rămas în vigoare prevederile stabilite pentru Dietă prin Legea privind Constituția Regatului Danemarcei din 1915, cu modificările din 10 septembrie 1920.

Constituția daneză este sistematizată în 11 părți și are în total 89 de articole. Este una dintre constituțiile mai eliptice, cu un număr restrâns de norme.

2. Raporturile dintre principalele autorități statale

Danemarca este, din punctul de vedere al formei de guvernământ, o monarhie constituțională, fiind organizată ca o democrație parlamentară.

Puterea legislativă se împarte între Parlament (*Folketing*) și Rege care are autoritatea supremă de conducere pe care o exercită prin intermediul miniștrilor. Aceștia din urmă sunt responsabili pentru modul în care își îndeplinesc atribuțiile. Ei sunt numiți și demiși de Rege, inclusiv Prim-ministrul. Tot el stabilește numărul miniștrilor. Regele nu poate fi tras la răspundere penală, prevăzându-se că persoana acestuia este sacră și intangibilă.

Este necesară semnătura Regelui, inclusiv pe actele guvernamentale care au putere legislativă cu contrasemnătura unui ministru. Încrederea Parlamentului este acordată miniștrilor; aceștia pot fi trași la răspundere de Curtea Supremă de Justiție și alcătuiesc Consiliul de Stat la ședințele căruia poate asista succesorul la tron aflat la vârsta majoratului. Totalitatea miniștrilor convocați de Prim-ministru, fără Rege, reprezintă Consiliul de Miniștri care, ulterior, trimite Regelui deciziile adoptate pentru a fi confirmate sau pentru a convoca Consiliul de Stat.

Regele reprezintă Regatul în afacerile internaționale și poate lua măsuri privind apărarea militară a statului danez. Potrivit Legii fundamentale, există posibilitatea delegării atribuțiilor Regatului către autorități internaționale.

Regele are drept de inițiativă legislativă, iar în situații de urgență și când nu se poate întruni Parlamentul, poate emite legi provizorii care pot fi apoi confirmate sau infirmate de organul legislativ.

Regele are dreptul de a grația, cu excepția condamnărilor miniștrilor, a căror grațiere poate fi acordată doar cu aprobarea Parlamentului. Monarhul dispune cu privire la măsura de a bate monedă.

Normele privind funcționarii publici se stabilesc prin lege specială și există și posibilitatea numirii unor funcționari de către Rege cu respectarea regulilor independenței și inamovibilității.

Parlamentul are 179 de membri la care se adaugă doi din Insulele Feroe și doi din Groenlanda. Nu există posibilitatea înlocuirii în timpul mandatului a unei persoane al cărei loc a devenit vacant, indiferent de motivul vacanței. Celelalte reguli obișnuite privind democrația alegerilor, vârsta majoratului sunt congruente cu cele general cunoscute. Există reguli speciale privind constituirea Parlamentului și a validării și eligibilității membrilor, care se constată de Parlament. Anul parlamentar începe în prima zi de marți a lunii octombrie pentru un an continuu. El are sediu comun cu Guvernul. Prim-ministrul prezintă un raport Parlamentului despre activitatea viitoare a Guvernului.

Miniștrii pot participa la ședințele Parlamentului și se pot adresa acestuia. Orice membru al Parlamentului are drept de inițiativă legislativă. Există reguli speciale privind inițiativa legislativă și modul de adoptare a legilor. Constituția

Danemarcei consacră obligația ca legea bugetului să fie gata cu patru luni înainte de începerea exercițiului financiar următor, iar situația anului financiar precedent se face în termen de șase luni de la încheierea lui.

Înalta Curte a Regatului este formată din 15 membri ordinari ai Curții Supreme de Justiție și din alți 15 membri aleși de *Folketing* și judecă procesele intentate miniștrilor de Rege sau de *Folketing*.

3. Puterea judecătorească

Constituția daneză prevede că organizarea puterii judecătorești se face prin lege organică. Legea fundamentală daneză consacră *expresis verbis* separația puterii judecătorești față de puterea executivă. Constituția Danemarcei reglementează, de asemenea, obligația oricărei persoane de a respecta o decizie a autorității, chiar dacă aceasta a fost contestată în fața instanțelor judecătorești, urmând ca, după pronunțarea instanței de judecată, toate părțile din proces să se conformeze hotărârii date. Exercitarea puterii judecătorești este prevăzută, prin lege, în detaliu. Legea fundamentală interzice constituirea de instanțe extraordinare.

Constituția daneză stabilește o competență specială de recurs atribuită Curții Supreme de Justiție a Regatului, ca instanță supremă unică, în privința controlului judecătoresc ce se exercită asupra cauzelor soluționate în fond de către instanțele de contencios administrativ.

Magistrații, în activitatea desfășurată și în statutul profesional, au ca unic temei legea și nu pot fi revocați din funcție decât prin hotărâre judecătorească motivată. Independența și inamovabilitatea judecătorilor funcționează și în sistemul danez ca garanție pentru independența sistemului judecătoresc față de celelalte autorități publice. După vârsta de 65 de ani un magistrat poate fi retras din activitate, fără diminuarea veniturilor, până la împlinirea vârstei legale de pensionare.

Caracterul public și oral al desfășurării procedurilor în fața instanțelor de judecată este ridicat la rang constituțional. Posibilitatea participării cetățenilor simpli în cadrul procesului penal, cazurile de participare a juraților în judecarea cauzelor sunt reglementate prin lege specială. Judecarea cauzelor privind cuantumul despăgubirilor ce se acordă pentru erorile judiciare sau erorile din deciziile administrative poate fi dată în competența unor instanțe judecătorești special înființate în acest scop prin lege.

Înalta Curte a Regatului este alcătuită din maxim 15 dintre cei mai vechi membri ordinari ai Curții Supreme de Justiție a Regatului și dintr-un număr egal de membri numiți pentru un mandat de șase ani de către Parlament, conform principiului de reprezentare proporțională. Înalta Curte a Regatului judecă procesele intentate miniștrilor de către Rege sau Parlament. Dacă are aprobarea Parlamentului, Regele poate solicita Curții Supreme judecarea și a altor persoane de rang înalt

pentru infracțiuni considerate de acesta ca având un grad ridicat de pericol pentru siguranța statului.

4. Administrația publică locală și organizarea administrativ-teritorială

Regatul Danemarcei este stat unitar, fiind însă împărțit în cinci regiuni, care, la rândul lor, sunt împărțite în comune. Regiunile și comunele sunt conduse de consilii alese prin vot direct pentru mandate de patru ani.

În cadrul acestui stat au primit autonomie politică Insulele Feroe și Groenlanda, în 1948, respectiv în 1979, după ce anterior avuseseră statut de comitat. Acestor teritorii li s-au delegat puteri extinse, ele având propriile guverne și organe legislative, fiind autonome în ce privește problemele interne. Autoritățile legislative autonome ale teritoriilor menționate mai sus sunt subordonate Parlamentului danez, unde sunt reprezentate de câte doi parlamentari, fiecare dintre cele două. Reprezentanții Guvernului danez în cele două teritorii autonome poartă denumirea de Înalți Comisari.

Constituția Danemarcei mai stabilește faptul că dreptul municipalităților de a se administra în mod liber, dar sub controlul statului danez se reglementează prin lege. De asemenea, sunt interzise fiefurile, în sensul de formă de organizare de inspirație feudală, pe criterii nobiliare, care constituia în Evul Mediu o alternativă la organizarea administrativă a țării impusă de suveran.

5. Drepturile fundamentale

Legea fundamentală daneză nu cuprinde o cartă propriu-zisă a drepturilor fundamentale, însă reglementează indirect dreptul de a fi ales (cu referire expresă la dreptul cetățenilor danezi de a fi aleși pentru Parlament), dreptul de a exercita anumite funcții publice (magistrat, funcționar public spre exemplu), precum și dreptul de a exercita liber religia aleasă.

Partea a VII-a din Constituție reglementează libertatea individuală, cu garanții pentru protecția acesteia (*habeas corpus*). Astfel, este reglementată arestarea (în sensul de privare provizorie de libertate, dispusă de un organ de anchetă), ce poate avea durata de 24 de ore, după care un judecător se va pronunța, în maxim trei zile, dacă menține starea de arest sau dispune eliberarea imediată. Depășirea termenului de trei zile fără a fi fost judecată măsura arestării atrage punerea de drept în libertate a celui aflat în stare de arest. Există posibilitatea de eliberare pe cauțiune, asupra căreia se pronunță, de asemenea, judecătorul. În Groenlanda, prin lege specială, pot exista derogări speciale. Arestul preventiv nu e posibil pentru infracțiuni la care pedeapsa prevăzută este amenda sau o altă sancțiune penală mai ușoară, accentul fiind pus pe gravitatea faptei și pe regimul sancționator prevăzut de legea penală.

Este garantat dreptul la domiciliu, precum și dreptul de proprietate. În cazul exproprierii, despăgubirea trebuie să fie neapărat integrală, însă Legea fundamentală daneză nu menționează și obligația de a fi și prealabilă. Orice lege juridică

referitoare la expropriere trebuie să treacă prin Parlament/*Folketing*, ca o garanție suplimentară pentru protecția acestui drept fundamental.

Dreptul la muncă este garantat și protejat în interesul binelui general al societății.

Referitor la dreptul la educație, părinții sau tutorii își pot lua asupra lor obligația de a asigura copiilor, acasă, același standard de educație, astfel că învățământul de diferite grade, cel primar îndeobște, poate fi asigurat exclusiv pe baza opțiunii părinților ori tutorilor. Legea detaliază condițiile și standardele necesare pentru exercitarea dreptului la educație.

Dreptul de asociere este liber, fără obținerea unui acord prealabil, iar dizolvarea asociațiilor politice este de competența Curții Supreme de Justiție a Regatului.

6. Raportul dintre dreptul național și dreptul Uniunii Europene

Competențele atribuite autorităților Regatului, conform Constituției daneze, pot fi delegate către autorități internaționale, în condițiile legii și de comun acord cu alte state, pentru promovarea dreptului și a cooperării internaționale.

De asemenea, este prevăzut faptul că Regele reprezintă Regatul în afacerile internaționale.

Regele nu poate să denunțe vreun tratat internațional încheiat cu aprobarea Parlamentului.

Regulile constituționale menționate mai sus sunt aplicabile îndeosebi în privința raporturilor dintre dreptul intern danez și dreptul Uniunii Europene.

7. Controlul de constituționalitate

În Danemarca, problemele de constituționalitate sunt supuse controlului judiciar al instanțelor de drept comun de la orice nivel.

În afară de câteva articole din Constituția Danemarcei care se referă într-o manieră generală la judecători și instanțele de judecată, modul de organizare și funcționare a instanțelor este reglementat de Legea daneză privind administrarea justiției.

Constituția Danemarcei este foarte greu de modificat și este puțin probabil ca Parlamentul să încerce să modifice oricare dintre prevederile constituționale privind judecătorii și instanțele de judecată. Legea daneză privind administrarea justiției este însă amendată periodic de către Parlament, iar în cutumele Parlamentului există împământenită practica de a efectua modificări legislative în privința celor mai importante autorități publice numai după o consultare prealabilă cu acestea, și anume cu instanțele judecătorești, în sensul celor de mai sus.

Sunt supuse controlului de constituționalitate legile adoptate de Parlament, inclusiv modul de adoptare și conținutul reglementării în cauză, precum și deciziile Parlamentului.

De asemenea, sunt supuse controlului de constituționalitate exercitat de puterea judecătorească ordinele executive emise de Guvern și orice decizii emise de către organisme administrative, inclusiv hotărârile Guvernului.

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

I. Constituția Regatului Danemarcei[1]

PARTEA I

Art. 1

Prezenta Lege fundamentală se aplică tuturor regiunilor Regatului Danemarcei.

Art. 2

Forma de guvernământ este monarhia constituțională. Prerogativele regale se transmit ereditar, pe linie bărbătească și femeiască, cu respectarea prevederilor Legii privind succesiunea la tron din 27 martie 1953.

Art. 3

Puterea legislativă este exercitată în mod colectiv de Rege împreună cu Parlamentul. Puterea executivă este exercitată de Rege. Puterea judecătorească este exercitată de instanțele judecătorești.

Art. 4

Biserica Evanghelică Luterană este biserica națională a Danemarcei și, ca atare, este sprijinită de stat.

PARTEA A II-A

Art. 5

Regele nu poate guverna în alte state, decât cu aprobarea Parlamentului.

Art. 6

Regele trebuie să fie membru al Bisericii Evanghelice Luterane.

Art. 7

Regele trebuie să fie major, adică să aibă vârsta de 18 ani împliniți. Aceeași prevedere se aplică succesorului la tron.

---

[1] Constituția Regatului Danemarcei a fost adoptată în 5 iunie 1953 și amendată în 12 iunie 2009. Din Legea fundamentală face parte și Legea privind succesiunea la tron, adoptată în 27 martie 1953 și amendată în 12 iunie 2009 (Danish Law Gazette – Lovtidende).

BCU ASICENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Art. 8

Regele, înainte de urcarea sa pe tron, declară solemn, în scris și în fața Consiliului de Stat, că va respecta cu credință Legea fundamentală. Sunt redactate două exemplare originale identice ale declarației, dintre care una este predată Parlamentului, pentru a fi păstrată în arhivele sale, iar cealaltă va fi depusă la Biroul Arhivelor Publice. Dacă Regele, din cauza absenței sale sau din alte motive, nu este în măsură să semneze această declarație imediat după urcarea sa pe tron, în lipsa unor prevederi contrare ale legii, regența este asigurată de Consiliul de Stat, până la momentul semnării declarației regale. Dacă Regele, în calitatea sa de succesor la tron, a semnat declarația în cauză, acesta își exercită puterile imediat ce tronul devine vacant.

Art. 9

Dispozițiile referitoare la exercitarea puterii suverane în caz de minorat, îmbolnăvire sau absență a Regelui, se stabilesc prin lege. Dacă, în caz de vacanță a tronului, nu există un succesor la tron, Parlamentul va alege un Rege și va stabili ordinea viitoare de succesiune la tron.

Art. 10

1. Bugetul Regelui se stabilește pe durata domniei sale prin statut. Același statut are, de asemenea, în vedere castelele, palatele și alte domenii de stat care vor fi puse la dispoziția Regelui pentru folosința acestuia.
2. Bugetul Regelui nu va fi grevat de nicio datorie.

Art. 11

Prin statut, membrilor Casei Regale li se pot acorda rente anuale. Rentele nu pot fi folosite în afara statului fără aprobarea Parlamentului.

PARTEA A III-A

Art. 12

Sub rezerva limitărilor care se regăsesc în Legea fundamentală, Regele este învestit cu autoritatea supremă de conducere a statului, pe care o exercită prin intermediul miniștrilor.

Art. 13

Regele se bucură de imunitate pentru acțiunile sale; persoana sa este intangibilă și sacrosanctă. Miniștrii sunt responsabili de activitatea Guvernului; răspunderea acestora este stabilită prin lege.

Art. 14

Regele numește și demite Prim-ministrul și miniștrii. Acesta stabilește numărul miniștrilor și repartizarea portofoliilor guvernamentale între aceștia.

Semnătura Regelui validează actele legislative sau guvernamentale, cu respectarea condiției ca acestea să fie însoțite de contrasemnătura sau contrasemnăturile unui ministru sau ale mai multor miniștri. Un ministru care a contrasemnat un act normativ devine responsabil pentru acesta.

Art. 15

1. Dacă Parlamentul retrage încrederea unui ministru, acesta nu mai poate rămâne în funcție.

2. Dacă Parlamentul retrage încrederea acordată Prim-ministrului, prin adoptarea unei moțiuni de cenzură, acesta trebuie să ceară demisia întregului Cabinet, cu excepția cazului în care se organizează alegeri generale. În cazul în care un ministru este revocat ori i se solicită demisia, acesta își va continua activitatea până la numirea unui nou ministru. Miniștrii care își continuă activitatea după demisie ori revocare până la noile numiri asigură desfășurarea activităților curente care țin de exercitarea fără întrerupere a funcțiilor.

Art. 16

Miniștrii pot fi trași la răspundere de către Rege sau Parlament pentru gestionarea defectuoasă a activității. Curtea Supremă de Justiție a statului judecă toate cazurile de punere sub acuzare a miniștrilor pentru gestionarea defectuoasă a activității.

Art. 17

1. Totalitatea miniștrilor alcătuiește Consiliul de Stat, iar la ședințele acestuia poate participa succesorul la tron aflat la vârsta majoratului. Consiliul de Stat este prezidat de Rege, cu excepția cazului prevăzut de articolul 8 și în situațiile în care puterea legislativă, conform prevederilor articolului 9, învestește Consiliul de Stat cu îndeplinirea atribuțiilor Guvernului.

2. Toate proiectele de lege și măsurile guvernamentale importante se discută în Consiliul de Stat.

Art. 18

Dacă Regele este împiedicat să întrunească Consiliul de Stat, dezbaterea temelor în cauză poate fi deferită Consiliului de Miniștri. Consiliul de Miniștri este format din toți miniștrii și este prezidat de către Prim-ministru. Votul acordat de fiecare ministru se consemnează într-o minută de ședință, iar deciziile sunt luate cu o majoritate de voturi. Prim-ministrul transmite Regelui minuta de ședință, semnată de miniștrii prezenți, Regelui, care decide dacă aprobă imediat propunerile Consiliului de Miniștri sau supune problema Consiliului de Stat.

Art. 19

1. Regele reprezintă statul în afacerile externe. Fără aprobarea Parlamentului, Regele nu se poate angaja în acțiuni de extindere sau restrângere a teritoriului statului și nici nu își poate asuma obligații a căror îndeplinire presupune antrenarea responsabilității Parlamentului, sau care, de altfel, sunt de o importanță

majoră; fără aprobarea Parlamentului, nici Regele nu poate să denunțe un tratat internațional încheiat cu aprobarea Parlamentului.

2. Cu excepția instituirii măsurilor de apărare împotriva unui atac armat care vizează statul sau forțele armate daneze, Regele nu va recurge la forță militară împotriva unui stat străin fără aprobarea Parlamentului. Orice măsură luată de Rege în virtutea aplicării acestei prevederi va fi imediat supusă aprobării Parlamentului. Dacă Parlamentul nu se află în sesiune, acesta va fi convocat imediat.

3. Parlamentul numește dintre membrii săi Comitetul pentru Afaceri Externe, care este consultat de Guvern înainte de luarea oricărei decizii de importanță majoră pentru politica externă. Regulile de funcționare a Comitetului pentru Afaceri Externe se stabilesc prin lege.

Art. 20

1. Competențele atribuite autorităților statului, conform prezentei Legi fundamentale, pot fi delegate către autorități internaționale, în condițiile legii și de comun acord cu alte state, pentru promovarea statului de drept și a cooperării internaționale.

2. Pentru adoptarea unui proiect de lege în acest sens este necesară întrunirea unei majorități de cinci șesimi din membrii Parlamentului. În cazul în care nu se poate obține această majoritate, dar se întrunește o majoritate simplă, iar Guvernul menține proiectul, electorii parlamentari sunt consultați în legătură cu aprobarea sau respingerea proiectului de lege, în concordanță cu prevederile articolului 42 de organizare a referendumului.

Art. 21

Regele își poate exercita dreptul de inițiativă legislativă în Parlament.

Art. 22

Un proiect de lege adoptat de Parlament intră în vigoare numai dacă este promulgat de Rege, nu mai târziu de 30 de zile de la data adoptării finale a acestuia. Regele dispune promulgarea legilor și se asigură că acestea sunt puse în aplicare.

Art. 23

În situații de urgență, când Parlamentul nu se poate întruni, Regele poate emite legi provizorii, fără ca acestea să contravină prevederilor Legii fundamentale, acestea fiind supuse întotdeauna Parlamentului spre aprobare sau respingere, imediat ce acesta se poate întruni.

Art. 24

Regele are dreptul de a acorda grațiere și amnistie. Cu aprobarea Parlamentului, Regele poate grația miniștrii condamnați de Curtea Supremă de Justiție.

Art. 25

Fie direct, fie prin intermediul autorităților guvernamentale abilitate, Regele acordă concesii și dispense de la prevederile legale, aplicabile fie conform

normelor aflate în vigoare anterior datei de 5 iunie 1849, fie aprobate printr-o lege adoptată după această dată.

Art. 26

Regele are dreptul de a bate monedă, conform legii.

Art. 27

1. Normele de numire a funcționarilor publici se stabilesc prin lege. Sunt eligibili pentru a fi numiți funcționari publici numai cetățenii danezi. Funcționarii publici numiți de Rege vor declara în mod solemn că vor respecta Constituția.

2. Condițiile de revocare, de detașare și de pensionare a funcționarilor publici se stabilesc prin lege, sub rezerva dispozițiilor articolului 64.

3. Fără consimțământul lor, funcționarii publici numiți de Rege nu pot fi detașați decât cu condiția de a nu li se diminua veniturile provenite din exercitarea atribuțiilor sau funcțiilor lor, și dacă oferta de detașare sau de pensionare a fost făcută cu respectarea prevederilor legale generale și regulamentelor în materie.

PARTEA A IV-A

Art. 28

Parlamentul este alcătuit dintr-o adunare unică ce nu poate reuni mai mult de 179 de membri, dintre care doi membri sunt aleși din Insulele Feroe, iar alți doi din Groenlanda.

Art. 29

1. Orice persoană de naționalitate daneză, având domiciliul permanent în Regat și care a împlinit vârsta necesară pentru exercitarea dreptului de vot, conform prevederilor alineatului 2 de mai jos, are dreptul să voteze la alegerile pentru Parlament, cu condiția să nu fi fost declarată în incapacitate de a-și desfășura activitatea. Se va stabili prin lege în ce măsură o condamnare penală și serviciile de asistență publică constând în ajutoare sociale conduc la pierderea drepturilor electorale.

2. Vârsta necesară pentru exercitarea dreptului de vot este cea care a fost stabilită printr-un referendum organizat în condițiile Legii electorale din data de 26 martie 1953. Vârsta necesară pentru exercitarea dreptului de vot poate fi oricând modificată prin lege. Un astfel de proiect de lege adoptat de Parlament nu va putea fi promulgat de Rege decât atunci când dispoziția de reglementare a vârstei necesare pentru exercitarea dreptului de vot va fi supusă, conform prevederilor articolului 42, alineatul 5, unui referendum al cărui rezultat nu respinge dispoziția în cauză.

Art. 30

1. Este eligibilă pentru a fi aleasă în Parlament orice persoană care are drept de vot la alegerile pentru acesta, cu excepția celor care au fost condamnate pentru o infracțiune care, în ochii opiniei publice, le face nedemne pentru a deveni membri în Parlament.

2. Funcționarii publici care sunt aleși membri ai Parlamentului nu au nevoie de permisiunea Guvernului pentru ca mandatul lor să fie validat.

Art. 31

1. Membrii Parlamentului sunt aleși prin vot universal și direct.

2. Exercitarea dreptului de vot este reglementată de Legea electorală care, în vederea asigurării unei reprezentări în proporții egale a diferitelor opinii ale electoratului, fixează modul de scrutin și decide dacă va fi adoptat principiul reprezentării proporționale în același timp sau nu cu un scrutin uninominal.

3. Pentru repartizarea teritorială a numărului de mandate, se va ține cont de numărul de locuitori, de numărul de alegători și de densitatea populației.

4. Legea electorală va reglementa condițiile de alegere a supleanților și condițiile de intrare a acestora în Parlament, precum și procedura de urmat în cazul în care devine necesară organizarea unui al doilea tur de scrutin.

5. Norme speciale pentru reprezentarea Groenlandei în Parlament se stabilesc prin lege.

Art. 32

1. Membrii Parlamentului sunt aleși pentru un mandat de patru ani.

2. Regele poate să stabilească, în orice moment, organizarea unor noi alegeri având drept efect vacantarea locurilor existente odată cu organizarea acestor noi alegeri. După desemnarea noului Cabinet, organizarea unor noi alegeri nu poate fi stabilită înainte ca Prim-ministrul să se fi prezentat în fața Parlamentului.

3. Prim-ministrul are datoria de organiza alegeri generale înainte de expirarea mandatului pentru care a fost ales Parlamentul.

4. Niciun loc nu va deveni vacant înainte de organizarea unor noi alegeri.

5. Legea poate prevedea norme speciale în legătură cu începerea și stabilirea mandatelor parlamentare de reprezentare a Insulelor Feroe și a Groenlandei în Parlament.

6. Dacă un membru al Parlamentului devine neeligibil, locul acestuia în Parlament devine vacant.

7. După validarea mandatului, fiecare nou membru al Parlamentului declară în mod solemn că va respecta Constituția.

Art. 33

Parlamentul este unica autoritate competentă să decidă în legătură cu validarea mandatului oricărui membru, precum și în legătură cu pierderea, de către membrii săi, a dreptului de a fi aleși.

Art. 34

Parlamentul este inviolabil. Orice persoană care atentează la libertatea ori securitatea Parlamentului sau orice persoană care dă sau execută un ordin pentru îndeplinirea aceluiași scop se face vinovată de înaltă trădare.

PARTEA A V-A

Art. 35

1. Parlamentul nou-ales se reunește la ora 12 după-amiază în cea de-a 12-a zi lucrătoare de după ziua alegerilor, cu excepția cazului când Regele a convocat anterior o adunare a membrilor săi.

2. Imediat după validarea mandatelor, Parlamentul începe procedura de organizare internă prin alegerea Președintelui și a vicepreședinților.

Art. 36

1. Parlamentul își începe sesiunea anuală în prima zi de marți a lunii octombrie și continuă până în prima zi de marți a lunii octombrie a anului următor.

2. În prima zi a sesiunii anuale, la ora 12 după-amiaza, membrii se vor întruni pentru începerea unei noi sesiuni a Parlamentului.

Art. 37

Parlamentul se va întruni la sediul Guvernului. În circumstanțe extraordinare, Parlamentul se poate întruni într-un alt loc din Regat.

Art. 38

1. În prima ședință a sesiunii anuale, Prim-ministrul prezintă un raport despre starea generală a țării și despre măsurile propuse de Guvern.

2. Acest raport constituie subiectul unor dezbateri publice generale.

Art. 39

Președintele Parlamentului convoacă Parlamentul, precizând ordinea de zi. Tot acesta are obligația de a convoca Parlamentul atunci când cel puțin două cincimi dintre membrii săi sau Prim-ministrul înaintează o cerere scrisă în acest sens, precizând ordinea de zi.

Art. 40

În virtutea funcției lor, miniștrii pot participa de drept la ședințele Parlamentului și se pot adresa acestuia în timpul dezbaterilor ori de câte ori doresc, cu condiția respectării Regulamentului intern. Aceștia nu au drept de vot decât dacă sunt membri ai Parlamentului.

Art. 41

1. Orice membru al Parlamentului are dreptul la inițiativă legislativă prin propunerea de proiecte de lege și alte măsuri legislative.

BCU STIINTA UNIVERSITY LIBRARY

2. Orice proiect de lege este definitiv adoptat dacă a fost dezbătut de trei ori în plenul Parlamentului.

3. Două cincimi dintre membrii Parlamentului pot cere Președintelui a treia dezbatere în plen a proiectului de lege să aibă loc doar după trecerea a 12 zile lucrătoare de la adoptarea acestuia în cadrul celei de-a doua dezbateri. Această cerere este formulată în scris și este semnată de toți membrii care o susțin. Amânările nu sunt permise în cazul proiectelor de lege care reglementează finanțele publice, fondurile suplimentare sau provizorii la bugetul de stat, împrumuturile de stat, acordarea cetățeniei, exproprierea, impozitele indirecte, și, în situații de urgență, în cazul proiectelor de lege a căror aplicare nu poate fi amânată având în vedere finalitatea acestora.

4. În cazul organizării unor noi alegeri la sfârșitul sesiunii anuale, toate proiectele de lege sau alte măsuri aflate în curs de dezbatere nu mai pot fi votate.

Art. 42

1. După adoptarea unui proiect de lege de către Parlament, o treime dintre membrii săi pot adresa o cerere Președintelui, într-un termen de trei zile lucrătoare de la adoptarea proiectului de lege, prin care să solicite ca proiectul de lege să constituie obiectul unui referendum. Cererea de organizare a referendumului se formulează în scris și se semnează de toți membrii care o susțin.

2. Cu excepția cazului prevăzut de alineatul 7, niciun proiect de lege susceptibil de a face obiectul unui referendum în condițiile alineatului 6 nu poate fi promulgat de Rege înainte de expirarea perioadei prevăzute de alineatul 1 sau înainte ca referendumul cerut să fi avut loc.

3. Când se solicită organizarea unui referendum cu privire la un proiect de lege, Parlamentul poate să obțină retragerea proiectului de lege, în termen de cinci zile lucrătoare de la adoptarea definitivă a acestuia.

4. Atunci când Parlamentul nu a luat nicio decizie în concordanță cu prevederile alineatului 3, decizia ca proiectul de lege să constituie obiectul unui referendum este notificată Prim-ministrului care publică proiectul de lege împreună cu comunicarea de organizare a referendumului. Referendumul va avea loc la o dată fixată de Prim-ministru, dar nu mai devreme de 12 zile lucrătoare și nu mai târziu de 18 zile lucrătoare de la publicarea proiectului de lege.

5. În cadrul referendumului, se votează pentru sau împotriva proiectului de lege. Pentru ca proiectul de lege să fie respins, este necesar ca o majoritate a alegătorilor și cel puțin 30% dintre toate persoanele cu drept de vot să voteze împotriva proiectului de lege.

6. Nu se supun procedurii de adoptare prin referendum proiectele de lege care reglementează finanțele publice, fondurile suplimentare sau provizorii la bugetul de stat, împrumuturile de stat, activitatea funcționarilor publici (cu modificările ulterioare), acordarea de salarii și pensii, acordarea cetățeniei, exproprierea, impozitele (directe sau indirecte), precum și proiectele de lege privind respectarea obligațiilor asumate prin tratatele în vigoare. Această prevedere se aplică și proiectelor de lege la

care fac referire articolele 8 – 11, precum și deciziile prevăzute de articolul 19, dacă sunt încorporate într-o lege, cu excepția cazului în care o lege specială prevede în mod expres că acestea vor face obiectul unui referendum. În cazul amendamentelor aduse Constituției, se aplică prevederile articolului 88.

7. În situații de urgență, un proiect de lege care poate constitui obiectul unui referendum poate fi sancționat de Rege imediat după adoptarea sa de către Parlament, dacă proiectul de lege conține o dispoziție în acest sens. Dacă, în conformitate cu prevederile alineatului 1, o treime dintre membrii Parlamentului solicită organizarea unui referendum cu privire la un proiect de lege sau o lege promulgată de Rege, atunci referendumul este organizat cu respectarea regulilor de mai sus. În cazul respingerii legii supuse referendumului, Prim-ministrul va publica fără întârziere rezultatul acestuia, dar nu mai târziu de 14 zile de la data organizării referendumului. De la data publicării, legea nu mai poate produce efecte juridice.

8. Dispozițiile de reglementare a referendumului, inclusiv măsura în care referendumul include Insulele Feroe și Groenlanda, se stabilesc prin lege.

Art. 43

Impozitele pot fi stabilite, modificate sau anulate numai prin lege; nicio mobilizare armată nu poate fi făcută și niciun împrumut de stat nu poate fi contractat în afara prevederilor legii.

Art. 44

1. Cetățenii străini pot obține cetățenia daneză doar în condițiile legii.

2. Accesul cetățenilor străini la dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile se reglementează prin lege.

Art. 45

1. Proiectul de lege a finanțelor publice pentru următorul exercițiu financiar este prezentat Parlamentului nu mai târziu de patru luni înainte de începerea exercițiului financiar.

2. Dacă este prevăzut ca analiza proiectului de lege a finanțelor publice pentru viitorul exercițiu financiar să se încheie înainte de începerea respectivului exercițiu financiar, un proiect de buget provizoriu trebuie prezentat Parlamentului.

Art. 46

1. Impozitele nu pot fi percepute înainte de adoptarea de către Parlament a Legii finanțelor publice sau a unei legi privind bugetul provizoriu.

2. Nicio cheltuială nu va fi făcută dacă nu este prevăzută de legea finanțelor publice, de legea bugetului suplimentar ori cea a bugetului provizoriu adoptate de Parlament.

Art. 47

1. Situația finanțelor publice este prezentată Parlamentului în termen de cel mult șase luni de la încheierea exercițiului financiar.

2. Parlamentul numește inspectorii financiari. Inspectorii financiari examinează situația finanțelor publice anuale și se asigură că toate veniturile statului au fost corect încasate și că orice cheltuială a fost efectuată conform Legii finanțelor publice sau a oricărei alte legi a bugetului. Inspectorii financiari au dreptul de a cere toate informațiile necesare și de a consulta toate documentele necesare. Normele de stabilire a numărului de inspectori financiari și atribuțiile acestora se stabilesc prin lege.

3. Situația financiară a statului împreună cu raportul inspectorilor financiari sunt înaintate Parlamentului pentru deliberare.

Art. 48

Parlamentul își stabilește propriul regulament de organizare și funcționare, incluzând regulile de respectare a procedurii parlamentare și de menținere a ordinii interne.

Art. 49

Ședințele Parlamentului sunt, de regulă, publice. Președintele, un număr de deputați stabilit conform Regulamentului intern (al Parlamentului) ori un ministru au dreptul să ceară îndepărtarea tuturor persoanelor neautorizate, urmând să se decidă, fără alte dezbateri, dacă în plen se lucrează în ședință publică sau în ședință secretă.

Art. 50

Parlamentul deliberează valabil în prezența a cel puțin jumătate plus unu dintre membrii săi care iau parte la vot.

Art. 51

Parlamentul poate constitui comisii formate din membrii săi pentru anchetarea problemelor de interes general. Aceste comisii au dreptul de a cere să primească orice informații scrise sau orale, atât din sectorul public, cât și din cel privat.

Art. 52

Alegerea de către Parlament a deputaților care formează componența comisiilor și a celor cu atribuții speciale se face cu respectarea principiului reprezentării proporționale.

Art. 53

Cu aprobarea Parlamentului, orice membru al acestuia poate supune dezbaterii în plen orice teme de interes public și poate solicita miniștrilor un raport pe respectivul subiect.

Art. 54

Petițiile pot fi adresate Parlamentului doar de unul dintre membrii săi.

Art. 55

Parlamentul numește, conform legii, una sau două persoane, care nu sunt membri ai Parlamentului, pentru a controla administrația civilă și militară a statului.

Art. 56

Membrii Parlamentului își asumă obligații doar în virtutea convingerilor lor și nu ca urmare a unui mandat imperativ primit din partea alegătorilor acestora.

Art. 57

1. Fără avizul Parlamentului, niciun membru al acestuia nu poate fi pus sub acuzare sau privat de libertate, cu excepția cazurilor de flagrant delict.

2. Pentru opiniile exprimate în Parlament, niciunul dintre membrii acestuia nu este considerat responsabil în afara Parlamentului, cu excepția cazului în care acesta își exprimă consimțământul în acest sens.

Art. 58

Membrilor Parlamentului li se vor plăti remunerațiile stabilite de Legea electorală.

PARTEA A VI-A

Art. 59

1. Înalta Curte a Regatului este alcătuită din maximum 15 dintre cei mai vechi membri ordinari – ținând cont de vechimea în serviciu – ai Curții Supreme de Justiție a Regatului și dintr-un număr egal de membri numiți pentru un mandat de șase ani de către Parlament, conform principiului de reprezentare proporțională. Pentru fiecare membru sunt aleși unul sau mai mulți supleanți. Niciun membru al Parlamentului nu este ales membru al Curții Supreme de Justiție a Regatului și nici nu acționează ca membru al Curții Supreme de Justiție a Regatului. Când, într-un caz anume, unii dintre membrii Curții Supreme de Justiție a Regatului sunt incompatibili pentru judecarea acelui proces, un număr egal de membri ai Înaltei Curți a Regatului, ultimii aleși de către Parlament, vor prelua locurile rămase vacante.

2. Înalta Curte a Regatului își alege Președintele dintre membrii săi.

3. Atunci când Curtea Supremă de Justiție a Regatului este sesizată cu privire la judecarea unei cauze, membrii numiți de Parlament își păstrează mandatul în cadrul Curții Supreme de Justiție a Regatului pe durata soluționării cauzei, chiar dacă perioada pentru care au fost aleși a expirat.

4. Normele de funcționare ale Înaltei Curți se stabilesc prin lege.

Art. 60

1. Înalta Curte a Regatului judecă procesele intentate miniștrilor de Rege sau Parlament.

2. Cu aprobarea Parlamentului, Regele poate solicita și judecarea altor persoane de către Curtea Supremă de Justiție, pentru infracțiuni considerate de acesta ca având un grad ridicat de pericol pentru siguranța statului.

Art. 61

Exercitarea puterii judecătorești este reglementată prin lege. Este interzisă constituirea de instanțe extraordinare.

Art. 62

Administrarea actului de justiție se face întotdeauna independent de puterea executivă. Normele în această materie se stabilesc prin lege.

Art. 63

1. Instanțele judecătorești dețin competențe decizionale în determinarea limitelor autorității puterii executive. Totuși, sesizarea unei instanțe judecătorești de către o persoană care contestă o decizie a autorității executive, nu o exonerează pe aceasta de respectarea temporară a ordinelor emise de puterea executivă.

2. Determinarea limitelor autorității puterii executive este reglementată prin lege, competența de soluționare a litigiilor privind administrația fiind încredințată unei instanțe de contencios administrativ. Deciziile instanțelor de contencios administrativ sunt susceptibile de a fi atacate cu recurs la Curtea Supremă de Justiție a Regatului. Normele care reglementează această procedură sunt stabilite prin lege.

Art. 64

În exercitarea atribuțiilor de serviciu, judecătorii au ca unic temei legea. Judecătorii nu pot fi revocați decât în baza unei hotărâri judecătorești și nici nu pot fi transferați împotriva voinței lor, cu excepția cazurilor de reorganizare a instanțelor judecătorești. Un judecător care a împlinit vârsta de 65 de ani poate fi retras din funcție, însă fără o diminuare a veniturilor sale până la împlinirea vârstei de pensionare.

Art. 65

1. În cadrul procedurilor de administrare a actului de justiție se respectă în cel mai înalt grad cu putință caracterul public și oral al acestora.

2. Procedura de judecată penală se realizează cu concursul cetățenilor. Cazurile și forma acestei participări a cetățenilor la actul de justiție, inclusiv cazurile de participare a juraților la judecarea cauzelor, se stabilesc prin lege.

PARTEA A VII-A

Art. 66

Statutul bisericii naționale se stabilește prin lege.

Art. 67

Cetățenii au dreptul să formeze congregații pentru a-și manifesta credința, conform propriilor convingeri, cu condiția ca preceptele sau practicile acestora să nu contravină ordinii publice și bunelor moravuri.

Art. 68

Nimeni nu poate fi constrâns să contribuie la cheltuielile unui alt cult religios în afara celui căruia îi aparține.

Art. 69

Normele de organizare a cultelor religioase separate de biserica națională se stabilesc prin lege.

Art. 70

Niciunei persoane nu i se poate interzice, din considerente ce țin de credința sau originea sa, exercitarea deplină a drepturilor sale civice și politice, iar aceasta nu poate, prin invocarea aceloraşi motive, să se sustragă de la îndeplinirea îndatoririlor sale civice obișnuite.

PARTEA A VIII-A

Art. 71

1. Libertatea individuală este inviolabilă. Niciun cetățean danez nu poate fi privat de libertate în niciun fel din cauza convingerilor sale politice sau religioase ori a originilor sale.

2. Privarea de libertate a unei persoane se face numai în condițiile legii.

3. Orice persoană arestată trebuie prezentată, în termen de 24 de ore, în fața unui judecător. Dacă persoana arestată nu poate fi eliberată imediat, judecătorul decide, prin hotărâre motivată pronunțată în cel mai scurt timp cu putință, însă nu mai târziu de trei zile, dacă se impune încarcerarea acesteia, iar în cazul în care aceasta poate fi eliberată pe cauțiune, judecătorul determină natura și cuantumul acestei cauțiuni. În privința Groenlandei, prin lege se pot aduce derogări de la prevederea de mai sus, dacă asemenea derogări sunt determinate de particularitățile locale.

4. Persoana arestată are dreptul să promoveze, la instanța judecătorească superioară, calea legală de atac împotriva hotărârii pronunțate de un judecător.

5. Nicio persoană nu poate fi arestată preventiv pentru o infracțiune care presupune aplicarea unei amenzi sau o formă mai ușoară de executare a pedepsei cu închisoarea.

6. În afara reglementărilor procedurii penale, legalitatea privării de libertate care nu este dispusă de un organ judiciar și care nu este garantată de legislația privind regimul cetățenilor străini trebuie prezentată unei instanțe ordinare de judecată sau unei alte autorități judiciare pentru a fi judecată, la cererea persoanei private de libertate sau la cererea oricărei persoane care acționează în numele acesteia. Normele care reglementează această procedură se stabilesc prin lege.

DK

7. Persoanele menționate la alineatul 6 se află sub controlul unei comisii stabilite de Parlament, căreia i se pot adresa persoanele în cauză.

Art. 72

Domiciliul este inviolabil. Percheziția domiciliară, confiscările și reținerea scrisorilor ori a altor corespondențe, precum și orice violare a secretului corespondenței poștale, telegrafice și telefonice pot fi efectuate numai cu mandat emis de judecător, dacă legea nu prevede excepții particulare.

Art. 73

1. Dreptul de proprietate este inviolabil. Nimeni nu poate fi constrâns să își cedeze proprietatea, cu excepția cazurilor de utilitate publică. Exproprierea poate fi făcută numai în condițiile legii, printr-o dreaptă despăgubire.

2. După adoptarea unui proiect de lege privind exproprierea, o treime dintre membrii Parlamentului pot cere, într-un termen de trei zile lucrătoare de la adoptarea definitivă a proiectului de lege, ca acesta să nu fie înaintat spre promulgare Regelui, până la organizarea de noi alegeri parlamentare, iar proiectul de lege să fie adoptat din nou de către Parlament în aceste condiții.

3. Instanțele judecătorești pot fi sesizate în orice chestiune de legalitate a unui act de expropriere sau a cuantumului unei despăgubiri. Judecarea cauzelor privind cuantumul despăgubirilor poate fi deferită, prin lege, unor instanțe judecătorești special constituite în acest scop.

Art. 74

Orice îngrădire a libertății de muncă și a egalității șanselor pe piața muncii, care nu este fundamentată pe cauze de utilitate publică, este interzisă prin lege.

Art. 75

1. În interesul binelui societății este necesar ca fiecărui cetățean apt de muncă să i se asigure un loc de muncă în condiții apte să asigure existența.

2. Orice persoană incapabilă să-și asigure întreținerea sa ori a celor aflați în întreținerea sa, în cazul în care nicio altă persoană nu este responsabilă cu întreținerea acesteia sau a celor aflați în întreținerea acesteia, are dreptul să fie asistată social, cu condiția să se supună obligațiilor prevăzute de lege în această privință.

Art. 76

Toți copiii ajunși la vârsta școlarizării au dreptul la învățământ gratuit în școlile primare. Părinții sau tutorii care se obligă să acorde copiilor sau minorilor aflați sub tutelă condiții de școlarizare egale cu standardele din școlile publice primare nu vor fi obligați să înscrie copiii sau minorii aflați sub tutelă într-o școală primară.

Art. 77

Orice persoană are dreptul de a-și publica ideile prin intermediul presei, în scris sau pe cale orală, cu condiția asumării răspunderii în fața unei instanțe judecătorești. Cenzura sau alte măsuri preventive nu vor putea fi niciodată reintroduse.

Art. 78

1. Cetățenii au dreptul, fără obținerea unui acord prealabil, să formeze asociații în orice scopuri legale.

2. Asociațiile care recurg la violență sau al căror scop este atingerea obiectivului prin violență, prin instigare la violență ori prin alte mijloace pedepsite de lege, de influențare a persoanelor care au opinii diferite, sunt dizolvate prin hotărâre judecătorească.

3. Nicio asociație nu poate fi dizolvată printr-o măsură guvernamentală. În mod excepțional, activitatea unei asociații poate fi interzisă temporar, cu condiția inițierii imediate de proceduri judiciare împotriva acesteia, pentru dizolvarea sa.

4. Cazurile legate de dizolvarea asociațiilor politice pot fi înaintate Curții Supreme de Justiție a Regatului, fără să fie necesară îndeplinirea unei condiții prealabile.

5. Efectele juridice ale dizolvării sunt reglementate prin lege.

Art. 79

Cetățenii au dreptul, fără obținerea unei aprobări prealabile, să formeze grupuri neînarmate. Poliția are dreptul să fie prezentă la reuniunile publice. Reuniunile în aer liber pot fi interzise atunci când există temeri că acestea ar putea reprezenta o amenințare pentru liniștea publică.

Art. 80

În caz de revolte, forțele armate, cu excepția cazului în care sunt atacate, pot să acționeze numai după ce mulțimea, în numele Regelui și al legii, a fost avertizată de trei ori să se disperseze, iar o asemenea avertizare a fost ignorată.

Art. 81

Toate persoanele de sex masculin care pot lupta sunt obligate să participe personal la apărarea țării, conform regulilor stabilite prin lege.

Art. 82

Dreptul municipalităților de a se administra în mod liber sub controlul statului este prevăzut de lege.

Art. 83

Toate privilegiile acordate prin lege nobilimii, privind titlul și rangul, sunt interzise.

BCU CLUJ / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Art. 84

Pe viitor nu va fi creat niciun fief, fideicomis de proprietate sau alt fideicomis familiar.

Art. 85

Prevederile articolelor 71, 78 și 79 se aplică numai forțelor de apărare națională, sub rezerva restricțiilor care decurg din prevederile legilor militare.

PARTEA A IX-A

Art. 86

Vârsta necesară pentru a fi alegător în administrația locală și în administrația parohială este cea aplicabilă concomitent alegătorilor Parlamentului. Referitor la Insulele Feroe și Groenlanda, vârsta necesară pentru a fi alegător în administrația locală și în administrația parohială este cea stabilită prin lege sau cea fixată în conformitate cu prevederile legii.

Art. 87

Cetățenii Islandei care au drepturi egale cu cetățenii Danemarcei în virtutea prevederilor Legii Uniunii Danezo-Islandeze (Abolirea) și ale altor legi, își păstrează drepturile care decurg din cetățenia daneză conform prevederilor din Constituție.

PARTEA A X-A

Art. 88

Când Parlamentul votează un proiect de lege cu scopul introducerii unei noi prevederi în Constituție și Guvernul susține acest demers, vor fi organizate noi alegeri legislative pentru alegerea unor noi membri ai Parlamentului. Dacă este adoptat fără amendamente de către Parlamentul reunit în plen după alegerile legislative, proiectul de lege este supus votului direct al alegătorilor pentru aprobare sau respingere, în termen de șase luni de la adoptarea sa finală. Regulile acestei votări vor fi stabilite prin lege. Dacă majoritatea persoanelor care participă la vot și cel puțin 40% din electorat au votat în favoarea proiectului de lege adoptat de Parlament, dar și dacă proiectul de lege este promulgat de Rege, atunci acesta va deveni parte integrantă din Constituție.

BCU "CAROL I" CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

PARTEA A XI-A

Art. 89

Această Constituție intră în vigoare imediat. Ultima Dietă (Rigsdag) aleasă conform Legii privind Constituția Regatului Danemarcei din 1915, cu modificările din 10 septembrie 1920, continuă să existe până la organizarea de noi alegeri conform reglementărilor prevăzute în Partea a IV-a. Până la organizarea de noi alegeri, rămân în vigoare prevederile stabilite pentru Dietă (Rigsdag) prin Legea privind Constituția Regatului Danemarcei, din 1915, ambele cu modificările din 10 septembrie 1920.

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

II. Legea privind stabilirea succesiunii la tron

Art. 1

Tronul va fi moştenit de către descendenţii Regelui Christian X şi ai Reginei Alexandrine.

Art. 2

1. La decesul Regelui, tronul va fi transmis fiului sau fiicei acestuia, astfel încât fiul să aibă întâietate în faţa fiicei, iar atunci când există mai mulţi copii de acelaşi sex, copilul cel mai mare va avea întâietate în faţa celui mai mic.

2. Atunci când unul dintre copiii Regelui decedează, descendentul persoanei decedate îi va lua locul conform descendenţei directe şi prevederilor alineatului 1.

Art. 3

La decesul Regelui fără descendenţi cu drept de succesiune la tron, acesta îi va reveni fratelui sau surorii acestuia, fratele având întâietate. Atunci când Regele are unul sau mai mulţi fraţi ori una sau mai multe surori, ori când unul dintre fraţii săi sau una dintre surorile sale a decedat, prevederile articolului 2 se aplică în mod corespunzător.

Art. 4

Atunci când nu există nicio persoană cu drept de succesiune la tron, conform prevederilor articolelor 2 şi 3, tronul va fi transmis celei mai apropiate linii colaterale de descendenţi ai Regelui Christian X şi ai Reginei Alexandrine, conform descendenţei directe şi întâietăţii persoanelor de sex masculin în faţa celor de sex feminin, şi persoanelor vârstnice în faţa celor tinere, după cum se prevede în articolele 2 şi 3.

Art. 5

Doar copiii născuţi din căsătorii legale au drept de succesiune la tron. Regele nu se poate căsători fără aprobarea Dietei (Rigsdag). Atunci când o persoană cu drept de succesiune la tron se căsătoreşte fără aprobarea Regelui acordată în Consiliul de Stat, persoana în cauză îşi pierde dreptul de succesiune la tron pentru sine însuşi, pentru copiii născuţi din căsătorie şi pentru descendenţii acestora.

Art. 6

În cazul abdicării Regelui, prevederile articolelor 2 – 5 se aplică în mod corespunzător.

Art. 7

Prezenta lege intră în vigoare odată cu Legea privind Constituţia Regatului Danemarcei din 5 iunie 1953.

Constituția Republicii Elene

EL

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Constituţia Republicii Elene
Prezentare generală

Prof. univ. dr. Elena Simina TĂNĂSESCU

1. Scurt istoric

Istoria constituţională a Greciei moderne este marcată de alternanţe între perioade monarhice şi republicane, precum şi de intervale de timp în care organizarea în fapt a puterii politice a contrazis dispoziţiile formale ale legilor fundamentale. Constituţia actuală a Greciei instaurează a Treia Republică Elenă şi a fost adoptată în 1975, la sfârşitul perioadei de dictatură militară cunoscută sub denumirea de Regimul Coloneilor ce fusese instaurat prin lovitura de stat din aprilie 1967. Textul constituţional a suferit revizuiri în 1986, 2001 şi, respectiv, în 2008 şi este apreciat de specialişti că fiind o revenire la modelul democratic propus de legile fundamentale care au cârmuit acest stat ulterior Războiului de Independenţă din 1821 – 1832.

Dintre acestea din urmă, o amprentă istorică deosebită a lăsat-o Constituţia din 1864, inspirată de modelele belgian (1831) şi danez (1849), care a rămas în vigoare o perioadă mai îndelungată de timp. Ea s-a întemeiat pe principiul monarhiei constituţionale, edictat formal încă din 1832, la întronarea Regelui Otto al Greciei, şi implementat efectiv începând cu 1844, precum şi pe rolul important acordat Parlamentului unicameral. În 1911, a avut loc o revizuire majoră a acesteia, în sensul tendinţelor liberale ale partidului de guvernământ.

A Doua Republică Elenă a fost proclamată prin Constituţia din 1927, care a pus în vigoare dispoziţiile ce nu au ajuns să mai fie puse în aplicare ale unui alt text fundamental, adoptat în 1925. Regele George al II-lea a fost restaurat în urma plebiscitului din 1935, dar nu s-a reuşit şi conceperea unei Constituţii care să consfinţească această situaţie de fapt, astfel încât forma monarhică de guvernământ şi-a găsit legitimarea constituţională abia în 1952, la adoptarea unui text constituţional inspirat după modelul de la 1864.

În mod formal, restaurarea definitivă a republicii parlamentare a avut loc în iunie 1973, la abolirea monarhiei de către conducătorul juntei militare cunoscute sub denumirea de Regimul Coloneilor, dar aceasta nu reprezenta altceva decât o faţadă pentru regimul militar. La revenirea administraţiei civile sub conducerea lui Konstantinos Karamanlis, referendumul din decembrie 1974 a consfinţit schimbarea formei de guvernământ, iar noua Constituţie a declarat Grecia o

BCU BUCUREŞTI LIBRARY

republică prezidențială parlamentară. Atribuțiile Președintelui au rămas însă mai degrabă ceremoniale după revizuirea din 1986.

2. Raporturile dintre principalele autorități statale

Deși nu este expres menționat în articolul 26 din Constituție, principiul separației și colaborării puterilor în stat guvernează exercitarea puterii de stat în Grecia. Astfel, puterea legislativă este exercitată de Parlament împreună cu Președintele Republicii, puterea executivă revine Președintelui Republicii și Guvernului, iar puterea judecătorească este realizată de instanțe judecătorești.

Parlamentul elen este monocameral și este alcătuit dintr-un număr de membri nu mai mic de 200 și nu mai mare de 300. Parlamentarii sunt aleși prin scrutin universal, egal, direct, secret și obligatoriu, ce trebuie organizat în aceeași zi pe întreg teritoriul Greciei și ale cărui rezultate trebuie anunțate tot în aceeași zi. Listele electorale sunt alcătuite în funcție de locul nașterii cetățenilor eleni, iar votul se organizează în circumscripții care țin seama tot de acest criteriu. Aceasta nu împiedică organizarea votului și pentru diaspora elenă, larg răspândită în lume, dar numai pe baza unei legi adoptate cu o majoritate de două treimi din membrii Parlamentului.

Parlamentarii sunt învestiți cu un mandat reprezentativ de patru ani, care începe în ziua alegerilor generale.

Parlamentul se întrunește de drept în prima zi de luni a lunii octombrie din fiecare an și lucrează în sesiuni anuale care durează cel puțin cinci luni și se prelungesc de drept până când este votat bugetul anual. Președintele Republicii poate suspenda lucrările Parlamentului o singură dată pentru cel mult 30 de zile fie prin amânarea începerii sesiunii parlamentare, fie prin întreruperea acesteia, dar nu poate repeta o astfel de acțiune în aceeași sesiune parlamentară fără aprobarea Parlamentului. Pe durata vacanțelor parlamentare Parlamentul instituie o Secție pentru a continua activitatea legislativă, cu excepția anumitor categorii de legi expres menționate în art. 72 din Constituție (în principiu, acte normative ce vizează punerea în aplicare a anumitor prevederi constituționale de garantare a drepturilor fundamentale, acte normative de interpretare autentică a legilor sau de aprobare a bugetului și execuției bugetare).

Parlamentul dispune de deplină autonomie regulamentară și organizatorică și poate beneficia inclusiv de serviciile unui comitet științific stabilit prin Regulamentul propriu [art. 55 alin. (5)]. El are în principal competențe deliberative, normative și de control și decide cu votul a cel puțin o pătrime din membrii săi. În cazul în care se ajunge la paritate de voturi de două ori, la a doua votare propunerea va fi considerată respinsă.

Inițiativa legislativă revine Parlamentului (propuneri legislative) și Guvernului (proiecte legislative); anumite categorii de legi, precum și codurile judiciare ori administrative au proceduri detaliat stabilite în Legea fundamentală. Cu titlu de exemplu (și parțial relevant mai ales pe durata recentei crize financiare parcurse de Grecia cu mai multă severitate decât alte state), proiectele de lege care au ca

obiect acordarea unei pensii și condițiile în care aceasta poate fi acordată pot fi prezentate doar de către Ministrul Finanțelor și numai după obținerea avizului Curții de Conturi. Ocolirea acestei obligații prin introducerea unor dispoziții privind pensiile în proiecte de lege prezentate pentru reglementarea altor chestiuni este sancționată cu nulitatea [art. 73 alin. (1) și (2)].

Fiecare proiect sau propunere legislativă va fi discutat(ă) și votat(ă) de câte trei ori, și anume o singură dată în principiu, o singură dată pe articole și o singură dată în ansamblu, cu excepția proiectelor sau propunerilor care sunt trimise înapoi la Parlament și care vor fi dezbătute și votate de plen de două ori și în două ședințe diferite, la interval de cel puțin două zile. Procedura de urgență, ce poate fi solicitată de Guvern, nu reduce categoriile de dezbateri parlamentare, ci permite doar desfășurarea lor într-un număr limitat de ședințe de lucru, număr ce poate fi precizat de Guvern.

Pe durata legislaturii parlamentare, membrii Parlamentului nu vor fi urmăriți penal, arestați, reținuți sau în alt fel privați de libertate fără aprobarea prealabilă acordată în mod expres de Parlament. De asemenea, niciun membru al Parlamentului dizolvat nu poate fi urmărit penal pentru infracțiuni de natură politică în perioada cuprinsă între dizolvarea Parlamentului și declararea alegerilor pentru noul Parlament. Autorizarea nu este necesară atunci când membrii Parlamentului sunt surprinși în flagrant delict (art. 62).

Președintele este ales de Parlament, pentru o perioadă de cinci ani, cu votul a două treimi din numărul parlamentarilor. Dacă acest prag nu poate fi atins sunt prevăzute mai multe tururi de scrutin succesive, care necesită majorități parlamentare descrescătoare și care, în caz că nu sunt atinse, pot conduce chiar la dizolvarea și alegerea unui nou Parlament (art. 32).

Președintele poate retrimite în Parlament legile adoptate, înainte de a le promulga, caz în care este necesar votul majorității absolute a corpului legislativ pentru a obliga Președintele la promulgarea legii (art. 42). De asemenea, în cazuri excepționale sau de necesitate urgentă și neprevăzută, Președintele poate, la propunerea Guvernului, să emită acte cu conținut legislativ, care trebuie supuse Parlamentului spre ratificare în termen de 40 de zile de la emitere. Dacă nu sunt ratificate de Parlament în termen de trei luni, aceste acte devin caduce pentru viitor [art. 44 alin. (1)].

Dacă Președintele ajunge, în mod culpabil sau nu, în situația de a nu-și mai îndeplini atribuțiile, va fi înlocuit temporar de Președintele Parlamentului sau, dacă nu există un Parlament, de către Președintele Parlamentului anterior și, în cazul în care acesta din urmă refuză sau nu există, de către Guvern în mod colectiv. Dacă această situație se prelungește pe o perioadă de peste 30 de zile, Parlamentul va fi convocat în mod obligatoriu, chiar dacă acesta a fost dizolvat, în scopul de a decide, cu o majoritate de trei cincimi din numărul total al membrilor săi, dacă situația în cauză impune organizarea unor alegeri pentru un nou Președinte [art. 34 alin. (1) și (2)].

Actele Președintelui trebuie, de regulă, contrasemnate de către ministrul de resort, care astfel își angajează răspunderea politică pentru conținutul documentului (art. 35). Organizarea unor referendumuri legislative, precum și adresarea de către Președinte a unor mesaje către popor sunt permise doar în condiții restrictive [art. 44 alin. (2) și (3)].

Pentru acte care nu au legătură cu îndeplinirea atribuțiilor Președintelui, urmărirea sa penală va fi suspendată până la expirarea mandatului prezidențial. Propunerea de intentare a unei acțiuni în justiție împotriva Președintelui trebuie depusă în Parlament și semnată de cel puțin o treime din totalul membrilor acestuia. După deferirea sa instanței, Președintele Republicii se abține de la îndeplinirea atribuțiilor sale și trebuie înlocuit conform art. 34.

Prim-ministrul, numit de Președinte, este șeful partidului care deține majoritatea absolută a locurilor din Parlament. O modificare a legii electorale din 2012 a instituit o primă electorală de 50 de mandate pentru partidul care a obținut cel mai mare număr de voturi. Dacă niciun partid nu deține majoritatea absolută, Președintele este obligat să urmeze o procedură în care oferă succesiv șefilor anumitor partide parlamentare posibilitatea de a propune Parlamentului un Guvern. Pentru evitarea blocajelor, sunt prevăzute termene în care este necesar ca partidele să acționeze. În cazul în care partidele eșuează, dispozițiile constituționale detaliază formarea unui executiv a cărui misiune va fi organizarea unor alegeri pentru schimbarea configurației Parlamentului (art. 37). Dacă se ajunge ca Parlamentului să-i fie propuse două Guverne, iar acesta le respinge, Președintele poate dizolva Parlamentul dacă componența acestuia nu garantează stabilitatea guvernamentală. La fel poate fi procedat și după demisia a două Guverne [art. 41 alin. (1)]. Președintele mai poate dizolva Parlamentul la propunerea Guvernului care a primit vot de încredere în vederea soluționării unei probleme naționale de importanță excepțională [art. 41 alin. (2)].

Incapacitatea Prim-ministrului de a-și îndeplini atribuțiile din motive de sănătate este constatată de Parlament în baza unei rezoluții speciale, adoptate cu majoritatea absolută a membrilor Parlamentului, în urma unei propuneri făcute de grupul parlamentar al partidului căruia îi aparține Prim-ministrul, cu condiția ca acesta să aibă majoritatea absolută a locurilor din Parlament. În orice alt caz, propunerea va fi depusă de cel puțin două cincimi din numărul total al membrilor Parlamentului [art. 38 alin. (2)]. Aceste texte se aplică și în cazul înlocuirii Președintelui potrivit art. 34.

Starea de asediu este pusă în aplicare, de regulă, de Parlament, nu de Președinte. Numai dacă acesta nu poate fi convocat la timp, asemenea măsuri pot fi luate prin decret prezidențial, emis la propunerea Guvernului. Guvernul va supune decretul spre aprobare Parlamentului imediat ce convocarea acestuia devine posibilă, chiar și atunci când mandatul acestuia s-a încheiat sau a fost dizolvat [art. 48 alin. (1) și (2)]. Pe timpul stării de asediu, Președintele poate, de asemenea, în urma unei propuneri a Guvernului, să emită acte cu conținut legislativ pentru a face față situațiilor de urgență

sau pentru a restabili cât mai repede posibil funcționarea instituțiilor constituționale. Dacă aceste acte nu sunt depuse spre ratificare sau nu sunt ratificate în termen de Parlament, ele devin caduce pentru viitor [art. 48 alin. (5)].

Este întotdeauna necesar ca Guvernul să beneficieze de votul de încredere al Parlamentului, pe care trebuie să îl solicite chiar după data depunerii jurământului. Dacă Parlamentul decide să își retragă votul de încredere pentru Guvern sau pentru un membru al Guvernului, o moțiune de cenzură trebuie să fie semnată de cel puțin o șesime din membrii Parlamentului și să precizeze în mod explicit subiectele ce urmează a fi supuse dezbaterii. O moțiune de cenzură poate fi depusă înainte de expirarea unei perioade de șase luni de la respingerea unei alte moțiuni numai dacă aceasta este semnată de majoritatea absolută a Parlamentului [art. 84 alin. (1) – (3)].

Parlamentul are competența exclusivă de a pune sub urmărire penală persoane care sunt sau au fost membri ai Consiliului de Miniștri sau secretari de stat pentru infracțiuni pe care acestea le-au comis în cursul îndeplinirii atribuțiilor lor. Hotărârea va fi adoptată cu majoritatea absolută a membrilor Parlamentului. Parlamentul își poate revoca hotărârea în orice moment sau poate suspenda în orice moment urmărirea penală, procedurile preliminare sau acțiunea principală, tot cu majoritate absolută. Instanța competentă pentru judecarea unor astfel de cauze în primă și ultimă instanță este, ca instanță supremă, o Instanță Specială formată pentru fiecare cauză din șase membri ai Consiliului de Stat și șapte membri ai Curții de Casație [art. 86 alin. (1), (3) și (4)].

3. Puterea judecătorească

Constituția Greciei prevede dispoziții care instituie independența puterii judecătorești. Instanțele sunt alcătuite din judecători permanenți care beneficiază de independență funcțională și personală. În îndeplinirea atribuțiilor lor, judecătorii se supun doar Constituției și legilor [art. 87 alin. (1)]. Magistrații sunt numiți pe viață prin decret prezidențial și pot fi revocați sau eliberați din funcție doar în conformitate cu o hotărâre judecătorească întemeiată pe o condamnare penală sau o abatere disciplinară gravă, ori o boală, o invaliditate sau o incompetență profesională. Acțiunea disciplinară asupra magistraților cu grad de judecător sau avocat general al Curții de Casație sau asupra celor cu grad echivalent sau superior se judecă de Consiliul Disciplinar Superior, format din Președintele Consiliului de Stat în calitate de președinte și din doi vicepreședinți sau judecători ai Consiliului de Stat, doi vicepreședinți sau judecători ai Curții de Casație, doi vicepreședinți sau consilieri ai Curții de Conturi și doi profesori universitari de drept de la facultățile de drept din cadrul universităților din țară în calitate de membri. Acțiunea disciplinară asupra oricăror alți magistrați se judecă de consilii formate din judecători permanenți desemnați prin tragere la sorți. Acțiunea disciplinară poate fi inițiată și de Ministrul Justiției (art. 91).

Transferul magistraților este interzis cu excepția magistraților asistenți pe lângă instanțele de prim grad și numai la cererea acestora din urmă [art. 88 alin. (1), (4)

și (6)]. Promovările, numirile în funcții, transferurile, detașările și transferurile magistraților sunt efectuate prin decret prezidențial, emis în urma unei decizii prealabile a consiliului judiciar superior, compus din Președintele instanței supreme a ordinului judecătoresc respectiv și din membri ai aceleiași instanțe, din rândul celor care au activat în cadrul acesteia pentru o perioadă de cel puțin doi ani. Durata deținerii funcției de Președinte al Consiliului de Stat, al Curții de Casație și al Curții de Conturi, precum și a funcției de Procuror General de pe lângă Curtea de Casație și a celei de Comisar General al instanțelor de contencios administrativ și al Curții de Conturi nu poate în niciun caz depăși patru ani [art. 90 alin. (1) și (5)].

Conform Constituției, există două categorii de instanțe judecătorești, respectiv administrative, pe de o parte, civile și penale, pe de altă parte. Instanța supremă pentru tribunalele civile și penale este Curtea de Casație, cu rol în unificarea jurisprudenței civile și penale, iar pentru justiția administrativă acest rol este ocupat de Consiliul de Stat. Un judecător administrativ nu poate, de regulă, judeca o cauză civilă sau penală, iar un judecător civil poate judeca o cauză penală sau civilă, dar niciodată una administrativă.

Cauzele civile sunt judecate în primă instanță de judecătorii sau tribunale, în funcție de valoarea estimată a litigiului. În apel, intervin tribunalele sau Curțile de apel, tot în funcție de valoarea estimată a litigiului. Deciziile pronunțate de Curtea de Casație în apel sunt irevocabile, iar această instanță poate, de asemenea, ordona casarea și rejudecarea unei decizii definitive a Curților de apel pentru încălcarea legii sau a principiilor procedurale.

În materie penală, Grecia cunoaște o împărțire tripartită a infracțiunilor (crime, delicte și contravenții) care atrage competențe materiale diferite pentru judecata în primă instanță. Crimele cele mai grave sunt judecate de tribunal în primă instanță și apoi de Curtea de apel într-o compoziție mixtă care include patru jurați și trei judecători de carieră. Cu excepțiile prevăzute de lege, spre exemplu crimele de terorism sau crimă organizată sunt judecate în primă instanță exclusiv de magistrați de carieră ai Curții de apel. De o manieră asemănătoare, Curtea de Casație poate ordona casarea și rejudecarea deciziilor pronunțate de Curțile de apel pentru încălcarea legii sau a principiilor procedurale.

Controlul actelor administrative poate privi atât aspecte procedurale, cât și de fond ale acestora. În funcție de importanța actelor atacate, competența de judecată în primă instanță aparține Curților administrative de primă instanță sau de apel, ori nemijlocit Consiliului de Stat. Consiliul de Stat exercită, de regulă, al doilea grad de jurisdicție [art. 95 alin. (3)]. În principiu, instanțele administrative realizează un control de legalitate, iar nu de oportunitate asupra actelor administrative, adică verifică dacă acestea au fost emise în conformitate cu legile și Constituția. Ele pot însă anula un act administrativ pentru exces de putere. Orice decizii ale instanțelor administrative pot face obiectul unei căi de atac înaintea Consiliului de Stat. Consiliul de Stat participă, de asemenea, la elaborarea actelor normative cu caracter general [art. 95 alin. (1)].

Curtea de Conturi este integrată și ea ordinii jurisdicționale administrative, ca instanță supremă cu o arie de competență materială limitată la anumite probleme, de exemplu litigiile dintre stat și funcționarii publici referitoare la pensiile acestora sau judecarea cauzelor în legătură cu răspunderea funcționarilor publici, civili sau militari, precum și a funcționarilor publici ai organelor administrației locale și ai celorlalte persoane juridice de drept public, pentru orice pierdere intenționată sau din neglijență, suportată de stat, de organele administrației locale sau de alte persoane juridice de drept public [art. 98 alin. (1)]. Deciziile acesteia din urmă sunt irevocabile și nu fac obiectul controlului Consiliului de Stat [art. 98 alin. (3)].

Instanțele militare, maritime și ale forțelor aeriene nu au jurisdicție asupra civililor și sunt formate în majoritate din membri ai corpului magistraților, ai forțelor armate, învestiți cu garanții de independență funcțională și personală [art. 97 alin. (4) și (5)].

Acțiunile în instanță împotriva magistraților sunt judecate de o Instanță Specială formată din Președintele Consiliului de Stat în calitate de președinte al instanței și dintr-un judecător al Consiliului de Stat, un judecător al Curții de Casație, un consilier al Curții de Conturi, doi profesori universitari de drept de la facultățile de drept din cadrul universităților din țară și doi avocați pledanți din rândul membrilor Consiliului Disciplinar Superior al Ordinului avocaților, în calitate de membri, toți desemnați prin tragere la sorți [art. 99 alin. (1)]. De asemenea, această instanță judecă litigiile privind remunerațiile și pensiile magistraților, în măsura în care soluționarea aspectelor juridice pertinente poate afecta salariul, pensia sau statutul fiscal al unui cerc mai larg de persoane. Alcătuirea instanței include aici participarea unui profesor universitar titular și a unui avocat pledant [art. 88 alin. (1)].

Controlul constituționalității legilor este realizat printr-un sistem mixt, ce îmbină controlul difuz, ce poate fi realizat de orice instanță de judecată, fie ea civilă, penală ori administrativă, cu un control concentrat la nivelul unei instanțe speciale doar în acele cazuri în care, cu privire la o aceeași problemă de drept, cele două sisteme judiciare (civil și, respectiv, administrativ) ajung la soluții contradictorii.

4. Administrația publică locală și organizarea administrativ-teritorială

Constituția din 1975 a restaurat ampla autonomie administrativă locală prevăzută în Constituția din 1952 și a accentuat principiul descentralizării, în ciuda dependenței financiare continue a unităților administrativ-teritoriale față de Guvernul central, după ce, în timpul regimului de dictatură militară, entitățile locale au fost controlate îndeaproape de structurile centrale.

Grecia a fost împărțită încă din 1987 în 13 regiuni (*periferiarchis*) administrative, cărora li se adaugă administrația autonomă a Muntelui Athos a cărei situație a fost pentru prima oară reglementată în Constituția din 1952. Peninsula Muntele Athos, la sud-est de Salonic, este ocupată de 20 de mănăstiri și este guvernată de un consiliu format din patru membri și de o adunare alcătuită din câte un reprezentant

al fiecărei mănăstiri. Cele 13 regiuni au fost gândite inițial ca auxiliare locale ale Guvernului central, conduse de secretari generali numiți de acesta din urmă, dar ca parte a procesului de descentralizare le-au fost acordate numeroase competențe cu ocazia reformei Kapodistrias din 1997.

Planul Kallikratis, intrat în vigoare pe 1 ianuarie 2011, a desființat aceste regiuni, reunind teritoriul care le corespundea în șapte entități separate conduse de guvernatori și de consilii alese: Attica, Macedonia-Tracia, Epir-Macedonia de Vest, Tesalia-Grecia Centrală, Peloponeș-Grecia de Vest-Insulele Ionice, Insulele Mării Egee și Creta.

Regiunile, compuse inițial dintr-un număr total de 51 de prefecturi (*nomoi*), conduse fiecare de un nomarh numit de Ministrul de Interne, sunt astăzi divizate în 74 de unități regionale. Unitățile regionale sunt alcătuite din 325 de municipalități, dintre care unele sunt comunități municipale, iar altele sunt comunități locale.

Pentru gestiunea treburilor locale există o prezumție de competență în favoarea organelor administrației locale în conformitate cu principiul subsidiarității din Carta autonomiei locale a Consiliului Europei. Statul exercită controlul de tutelă asupra organelor administrației locale, care poartă exclusiv asupra legalității actelor adoptate. Statul adoptă măsurile legislative, executive și fiscale necesare pentru a asigura independența financiară și resursele pentru îndeplinirea misiunii și exercitarea competențelor administrației locale, asigurând în același timp transparența în gestionarea acestor fonduri. Fiecare transfer de competențe de la administrațiile centrale sau deconcentrate ale statului către administrația locală antrenează și transferul resurselor corespunzătoare [art. 102 alin. (1), (4) și (5)].

5. Drepturile fundamentale

Constituția protejează o gamă amplă de drepturi fundamentale care prevăd că toate persoanele care locuiesc pe teritoriul Greciei se bucură de „protecția deplină a vieții, onoarei și libertății lor, indiferent de naționalitate, rasă sau limbă și indiferent de convingerile lor politice și religioase" cu excepția cazului în care dreptul internațional dispune altfel [art. 5 alin. (2)]. Fiecare cetățean adult are dreptul de a participa la viața socială, economică și politică a țării, iar statul și agenții săi răspund de asigurarea cadrului necesar exercitării drepturilor și libertăților individuale. Statul are, la rândul său, dreptul de a solicita tuturor cetățenilor să își îndeplinească obligația de solidaritate socială și națională [art. 25 alin. (4)].

Catalogul drepturilor și libertăților fundamentale recunoscute de Constituție include libertatea de exprimare, libertatea presei, libertatea de întrunire și de asociere pașnică, ocrotirea proprietății, secretul corespondenței și inviolabilitatea domiciliului, regulile care garantează procesul echitabil sau interdicția aplicării retroactive a legii. De asemenea, sunt garantate dreptul de petiționare și dreptul la muncă, la securitate socială și la locuință, la educație, precum și la asistență medicală.

În mod tradițional, Biserica Ortodoxă a Greciei a menținut o legătură strânsă cu statul. Statutul special al Bisericii este recunoscut în art. 3 din Constituție (aceasta din urmă, de altfel, adoptată conform preambulului său „în numele Sfintei, Consubstanțiale și Indivizibile Treimi"), care declară că „religia predominantă în Grecia este Biserica Ortodoxă Răsăriteană a lui Hristos". Libertatea de conștiință religioasă este declarată inviolabilă, practicarea tuturor „religiilor cunoscute" trebuie să fie liberă, iar ritualurilor religioase ale acestora nu trebuie să le fie aduse obstacole în măsura în care nu încalcă ordinea publică sau bunurile moravuri. Prozelitismul este interzis, indiferent de religia vizată [art. 13 alin. (2)].

Constituția prevede că dreptul la muncă este protejat de stat, care trebuie să asigure crearea condițiilor de încadrare în muncă pentru toți cetățenii și să urmărească progresul moral și material al populației active din mediul rural și urban. Toți lucrătorii, indiferent de sex sau alte diferențe, vor avea dreptul la plată egală pentru muncă egală (art. 22). De asemenea, statul trebuie să adopte măsuri corespunzătoare pentru garantarea libertății de a înființa sindicate și a exercitării libere a drepturilor conexe împotriva oricărei încălcări a acesteia. Dreptul la grevă este exercitat de sindicatele înființate în mod legal în vederea protejării și promovării intereselor financiare și de muncă generale ale lucrătorilor (art. 23).

6. Raportul dintre dreptul național și dreptul Uniunii Europene

Conform art. 38, ratificarea tratatelor internaționale nu poate face obiectul delegării legislative, ceea ce lasă a se înțelege că Grecia aplică un sistem dualist de ratificare a tratatelor internaționale. Alin. (1) al art. 28 confirmă această interpretare și încorporează normele de drept internațional general recunoscute și convențiile internaționale în dreptul intern elen doar după ratificarea lor prin lege, conferindu-le totodată prioritate de aplicare față de orice dispoziții contrare de rang legislativ.

Clauza interpretativă de la art. 28 precizează că această dispoziție reprezintă fundamentul pentru participarea țării la procesul de integrare europeană, iar alin. (2) și (3) precizează că limitarea suveranității naționale poate fi realizată pe baza unei legi adoptate de Parlament cu majoritatea absolută a membrilor săi, însă conferirea de competențe constituționale unor organizații internaționale necesită o majoritate de trei cincimi din numărul parlamentarilor.

În vreme ce Curtea de Justiție a Uniunii Europene consideră că dreptul european este superior dispozițiilor naționale, inclusiv celor de natură constituțională, instanțele judecătorești din Grecia și, în special, Consiliul de Stat au ocolit pronunțarea unei soluții directe în problema conflictului ierarhic dintre normele constituționale și cele europene.

În anul 2001, o nouă dispoziție a fost adăugată Constituției, conform căreia proprietarii întreprinderilor private de presă nu aveau dreptul de a participa la achizițiile publice. Ambele partide mari, Noua Democrație (ND) și Mișcarea Socialistă Panelenică (PASOK), au căzut de acord că această normă are ca

obiectiv promovarea transparenței în raporturile financiare ale administrației. În anul 2005, Parlamentul a adoptat o lege care implementa în detaliu respectiva dispoziție constituțională. La reacția imediată a Comisiei Europene, avertizând că această dispoziție încalcă dreptul european al concurenței, Guvernul elen a răspuns că această lege vine să aplice norma constituțională care are o poziție ierarhic superioară dreptului european. Cu toate acestea, Guvernul elen a cedat ulterior presiunilor și a modificat proiectul de lege în conformitate cu instrucțiunile Comisiei Europene, care a amenințat cu reducerea fondurilor comunitare destinate Greciei.

7. Controlul de constituționalitate

În sistemul judiciar din Grecia, fiecare tribunal este considerat competent pentru a se pronunța asupra conformității unor dispoziții legale cu textul Constituției [judecătorii nu sunt obligați să respecte dispozițiile adoptate cu încălcarea Constituției, conform art. 87 alin. (2) și instanțele sunt obligate să nu aplice o lege al cărei conținut este contrar Constituției, conform art. 93 alin. (4)].

Instanța Supremă Specială este însă singurul tribunal care poate declara caduce, începând cu data publicării respectivei hotărâri sau de la data prevăzută în hotărâre [art. 100 alin. (4)], dispozițiile legale neconstituționale (sancțiunea nu este nulitatea, astfel încât operează doar pentru viitor) și deci să le excludă din ordinea juridică, pe când Curtea de Casație sau Consiliul de Stat nu pot decât constata inaplicabilitatea unei dispoziții legale într-o cauză dedusă judecății lor. Decizia Instanței Supreme Speciale este obligatorie pentru toate celelalte instanțe, inclusiv cele supreme. Așa cum arătam anterior, această Instanță Supremă Specială nu intervine decât atunci când există contradicții între Consiliul de Stat, Curtea de Conturi și/sau, Curtea de Casație cu privire la aceeași problemă de drept sau chiar cu privire la aceeași dispoziție legală.

Pentru analiza constituționalității unei dispoziții legale, secțiile Consiliului de Stat și Camerele Curții de Casație sau ale Curții de Conturi au obligația de a trimite chestiunea respectivă spre analiză plenului instanței respective [art. 100 alin. (5)]. Totuși, tratatele internaționale au o poziție juridică supraordonată legilor naționale, dar inferioară dispozițiilor Constituției (art. 28), iar instanțele din Grecia sunt abilitate să înlăture normele interne care vin în contradicție cu dispozițiile cuprinse în acordurile bilaterale sau multilaterale. De aici rezultă că nu este necesară trimiterea în plen a unei chestiuni care privește exclusiv conformitatea dispoziției interne cu normele unui tratat internațional.

Instanța Supremă Specială este alcătuită din Președintele Consiliului de Stat, Președintele Curții de Casație și Președintele Curții de Conturi, patru judecători ai Consiliului de Stat și patru membri ai Curții de Casație desemnați prin tragere la sorți pentru o perioadă de doi ani. În completarea acestora vin, în pricinile care privesc delimitarea competențelor instanțelor sau interpretarea legilor, și doi

profesori universitari de la facultățile de drept din cadrul universităților din țară, desemnați prin tragere la sorți [art. 100 alin. (2)].

În afară de controlul constituționalității legilor Instanța Supremă Specială mai este competentă material și cu privire la contenciosul alegerilor parlamentare, la organizarea unui referendum și rezultatul acestuia, la cauzele care implică pierderea funcției de membru al Parlamentului, dar și cu privire la conflictele de competență între instanțe și autorități administrative ori între instanțe care țin de ordinea civilă și instanțe care țin de ordinea administrativă, precum și cu privire la afirmarea caracterului unor dispoziții de norme ale dreptului internațional general acceptate [art. 100 alin. (1)].

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Constituția Republicii Elene

Preambul

În numele Sfintei, Consubstanțiale și Indivizibile Treimi

PARTEA I
Prevederi fundamentale

Secțiunea I: Forma de Guvernământ

Art. 1

1. Forma de guvernământ a Greciei este republica parlamentară.

2. Suveranitatea populară este fundamentul guvernării.

3. Toate puterile emană de la popor și există pentru el și pentru națiune; ele vor fi exercitate potrivit prevederilor Constituției.

Art. 2

1. Respectarea și protejarea valorii ființei umane constituie obligațiile principale ale Statului.

2. Grecia, aderând la normele de drept internațional general recunoscute, urmărește consolidarea păcii și a justiției, precum și încurajarea relațiilor de prietenie între popoare și state.

Secțiunea II: Relațiile dintre Biserică și Stat

Art. 3

1. Religia predominantă în Grecia este cea a Bisericii Ortodoxe Răsăritene a lui Hristos. Biserica Ortodoxă a Greciei, care Îl recunoaște pe Domnul nostru Iisus Hristos drept conducător, este unită în doctrină în mod inseparabil cu Marea Biserică a lui Hristos din Constantinopol și cu orice altă Biserică a lui Hristos de aceeași doctrină, respectând cu fermitate sfintele canoane apostolice și sinodale

BUCHAREST UNIVERSITY LIBRARY

și tradițiile sacre. Aceasta este autocefală și este administrată de Sfântul Sinod al Episcopilor slujitori și de Sfântul Sinod Permanent care își are originea în acesta și care este convocat potrivit prevederilor Cartei Statutare a Bisericii în conformitate cu dispozițiile din Tomul Patriarhal din 29 iunie 1850 și din Actul Sinodal din 4 septembrie 1928.

2. Regimul ecleziastic existent în unele districte ale statului nu va fi considerat contrar dispozițiilor alineatului precedent.

3. Textul Sfintei Scripturi va rămâne neschimbat. Traducerea oficială a textului în orice limbă, fără aprobarea prealabilă a Bisericii Autocefale a Greciei și a Marii Biserici a lui Hristos din Constantinopol este interzisă.

PARTEA A II-A
Drepturi individuale și sociale

Art. 4

1. Toți cetățenii greci sunt egali în fața legii.

2. Bărbații și femeile din Grecia vor avea drepturi și obligații egale.

3. Sunt cetățeni greci toți cei care întrunesc condițiile specificate prin lege. Retragerea cetățeniei grecești va fi posibilă doar în cazul dobândirii voluntare a unei alte cetățenii sau în cazul realizării unor servicii care contravin intereselor naționale într-o țară străină, în condițiile și potrivit procedurilor prevăzute explicit prin lege.

4. Doar cetățenii greci vor fi eligibili pentru funcții publice, cu excepția situațiilor prevăzute prin legi speciale.

5. Cetățenii greci contribuie fără deosebire la cheltuielile publice proporțional cu mijloacele lor.

6. Fiecare cetățean grec capabil să poarte arme are obligația de a contribui la apărarea patriei în condițiile prevăzute de lege.

7. Titlurile de noblețe sau distincțiile nu sunt conferite și nici recunoscute cetățenilor greci.

Clauză interpretativă

Dispoziția alineatului 6 nu exclude faptul că legea prevede îndeplinirea obligatorie a altor servicii, în cadrul forțelor armate sau în afara acestora (serviciu alternativ), de către persoanele care au o obiecție justificată pe motive de conștiință privind îndeplinirea serviciului armat sau, în general, a sarcinilor militare.

Art. 5

1. Orice persoană are dreptul de a-și dezvolta personalitatea în mod liber și de a participa la viața socială, economică și politică a țării, în măsura în care

acest lucru nu contravine drepturilor altor persoane și nu sunt încălcate prevederile Constituției ori bunele moravuri.

2. Toți cei care se găsesc pe teritoriul Greciei vor beneficia de protecția deplină a vieții, onoarei și libertății lor indiferent de naționalitate, rasă sau limbă și de convingerile lor politice și religioase. Vor fi permise excepții doar în cazurile prevăzute de dreptul internațional.

Extrădarea străinilor urmăriți în justiție pentru acțiunile lor în calitate de luptători pentru libertate va fi interzisă.

3. Libertatea individuală este inviolabilă. Nimeni nu va fi urmărit în justiție, reținut, arestat sau privat de libertate în alt fel, cu excepția cazului în care acest lucru este prevăzut de lege.

4. Măsurile administrative individuale care îngrădesc libera circulație sau stabilirea în țară, precum și libera ieșire din și intrare în țară a oricărui cetățean grec sunt interzise. Restrângerile de această natură pot fi instituite numai ca pedeapsă complementară printr-o hotărâre judecătorească a unei instanțe penale, în cazuri excepționale și numai pentru a împiedica comiterea unor fapte penale, în condițiile prevăzute de lege.

5. Oricine are dreptul la ocrotirea sănătății și identității genetice. Aspectele ce vizează ocrotirea fiecărei persoane împotriva intervențiilor biomedicale vor fi prevăzute prin lege.

Clauză interpretativă

Alineatul 4 nu exclude interdicția de a ieși din țară pentru persoanele aflate sub urmărire penală printr-o decizie a procurorului public sau impunerea unor măsuri necesare pentru ocrotirea sănătății publice sau a sănătății persoanelor bolnave, în condițiile prevăzute de lege.

Art. 5a

1. Oricine are dreptul la informare, în condițiile prevăzute de lege. Restrângeri cu privire la acest drept pot fi impuse prin lege numai în măsura în care sunt absolut necesare și justificate de securitatea națională sau de combaterea criminalității ori de protejarea drepturilor și intereselor terților.

2. Oricine are dreptul de a participa la societatea informațională. Statul are obligația de a facilita accesul la informații transmise pe cale electronică, precum și producerea, schimbul și difuzarea acestor informații, numai cu respectarea garanțiilor prevăzute la articolele 9, 9a și 19.

Art. 6

1. Nimeni nu poate fi reținut sau arestat fără un mandat judecătoresc motivat, care trebuie să fie prezentat în momentul reținerii sau în timpul arestului preventiv, cu excepția flagrantului delict.

2. O persoană reținută în momentul comiterii unui delict sau în baza unui mandat va fi adusă în fața judecătorului de instrucție competent în termen de

cel mult 24 de ore de la reținerea sa, iar dacă reținerea are loc în afara sediului judecătorului de instrucție, în cel mai scurt timp necesar pentru a transfera acea persoană în acel loc. În termen de trei zile de la prezentarea acelei persoane în fața sa, judecătorul de instrucție trebuie fie să elibereze persoana reținută, fie să emită un mandat de arestare. La cererea persoanei aduse în fața sa sau în caz de forță majoră confirmat imediat printr-o decizie a camerei preliminare competente, acest termen va fi prelungit cu două zile.

3. În cazul în care oricare dintre aceste termene se scurge înainte de a se întreprinde acțiuni, orice gardian sau alt ofițer, funcționar civil sau militar, responsabil pentru detenția persoanei arestate trebuie să o elibereze imediat. Persoanele care încalcă această dispoziție vor fi pedepsite pentru detenție ilegală și vor fi obligate să repare prejudiciile cauzate persoanei afectate și să îi plătească acesteia o compensație pecuniară pentru prejudiciile morale și materiale suferite, în condițiile prevăzute de lege.

4. Durata maximă a arestului preventiv va fi prevăzută de lege; ea nu poate depăși o perioadă de un an în cazul crimelor sau de șase luni în cazul delictelor. În cazuri cu totul excepționale aceste limite maxime pot fi prelungite cu șase sau, respectiv, trei luni printr-o decizie a camerei preliminare competente.

Este interzisă depășirea limitelor maximale ale arestului preventiv prin aplicarea succesivă a acestei măsuri pentru fapte individuale săvârșite în aceeași cauză.

Art. 7

1. Nu poate exista niciun delict și nu va fi aplicată nicio pedeapsă decât dacă acestea sunt prevăzute de o lege în vigoare înainte de comiterea faptei, prin care se definesc elementele constitutive ale faptei. În niciun caz nu va fi aplicată o pedeapsă mai severă decât cea prevăzută la momentul comiterii faptei.

2. Tortura, maltratarea corporală, afectarea sănătății sau folosirea violenței psihologice, precum și orice ofensă adusă demnității umane sunt interzise și pedepsite conform legii.

3. Confiscarea totală este interzisă. Pedeapsa cu moartea nu va fi impusă, cu excepția cazurilor prevăzute de lege pentru crime comise în timp de război și în legătură cu acesta.

4. Legea stabilește condițiile în care statul, în urma unei hotărâri judecătorești, va despăgubi persoane condamnate pe nedrept sau ilegal, arestate preventiv sau lipsite de libertate în orice alt mod.

Art. 8

Nimeni nu poate fi privat împotriva voinței sale de judecătorul care i-a fost atribuit prin lege.

Este interzisă crearea de comitete jurisdicționale sau instanțe extraordinare, indiferent de denumire.

Art. 9

1. Domiciliul fiecărei persoane este un sanctuar. Viața privată și viața de familie a individului sunt inviolabile. Nicio percheziție domiciliară nu poate fi

realizată decât în cazurile și în condițiile prevăzute de lege și întotdeauna în prezența reprezentanților puterii judecătorești.

2. Persoanele care încalcă dispoziția de mai sus vor fi pedepsite pentru violare de domiciliu și pentru abuz de putere și vor fi obligate să plătească despăgubiri integrale persoanei afectate, în condițiile prevăzute de lege.

Art. 9a

Oricine are dreptul de a fi protejat împotriva colectării, prelucrării și utilizării, în special prin mijloace electronice, a datelor cu caracter personal, în condițiile prevăzute de lege. Protecția datelor cu caracter personal este asigurată de o autoritate independentă, care este constituită și funcționează în condițiile prevăzute de lege.

Art. 10

1. Oricine, pe cont propriu sau împreună cu alții, are dreptul, cu respectarea legilor statului, de a adresa petiții, în scris, autorităților publice, care sunt ținute să adopte măsuri imediat, potrivit dispozițiilor în vigoare, și să ofere petiționarului un răspuns, scris și motivat, în condițiile prevăzute de lege.

2. Urmărirea penală a persoanei care a depus o petiție pentru fapte sancționabile eventual cuprinse în aceasta va fi permisă numai după ce are loc notificarea deciziei finale a autorității căreia i-a fost adresată petiția și după obținerea aprobării din partea acestei autorități.

3. Serviciul sau autoritatea competentă au obligația de a răspunde cererilor pentru furnizarea de informații și de documente, în special certificate, documente justificative și atestări, într-un termen stabilit ce nu poate depăși 60 de zile, în condițiile prevăzute de lege. În cazul în care în cadrul acestui termen nu se întreprinde nicio acțiune sau, în cazul unui refuz ilegal, în plus față de orice alte sancțiuni sau consecințe juridice, solicitantului i se va plăti și o compensație pecuniară specială, în condițiile prevăzute de lege.

Art. 11

1. Cetățenii greci au dreptul să se întrunească în mod pașnic și neînarmați.

2. Poliția poate fi prezentă numai la adunările publice în aer liber. Adunările în aer liber pot fi interzise printr-o decizie motivată a autorității polițienești fie în general, dacă o amenințare gravă la adresa securității publice este iminentă, fie într-o anumită zonă, dacă viața socială și economică este amenințată de o perturbare gravă, în condițiile prevăzute de lege.

Art. 12

1. Cetățenii greci au dreptul să constituie, conform legii, asociații fără scop lucrativ și uniuni care în niciun caz nu pot fi supuse unei autorizări prealabile.

2. O asociație nu poate fi dizolvată pentru încălcarea legii sau a unei dispoziții fundamentale din statutul acesteia decât printr-o hotărâre judecătorească.

3. Dispozițiile alineatului precedent se vor aplica, după caz, uniunilor de persoane care nu constituie o asociație.

4. Cooperativele agricole și urbane de orice fel vor fi autonome, potrivit prevederilor legale și a celor din statutul lor, și se află sub protecția și supravegherea statului care are obligația de a asigura dezvoltarea acestora.

5. Constituirea prin lege a unor cooperative obligatorii destinate unor scopuri în avantaj comun sau de interes public ori de exploatare comună a zonelor agricole sau a altor surse producătoare de bunăstare va fi permisă, însă cu condiția să se asigure un tratament egal pentru toți participanții.

Art. 13

1. Libertatea conștiinței religioase este inviolabilă. Exercitarea drepturilor și a libertăților civile nu depinde de convingerile religioase ale individului.

2. Orice religie cunoscută este liberă și practicarea cultului se realizează fără intervenții, sub protecția legii. Practicarea ritualurilor religioase nu este permisă dacă aduce atingere ordinii publice sau bunelor moravuri. Prozelitismul este interzis.

3. Preoții oricăror religii cunoscute sunt supuși aceleiași supravegheri din partea statului și acelorași obligații către acesta ca și cei ai religiei dominante.

4. Nimeni nu poate fi scutit de la îndeplinirea obligațiilor sale față de stat și nici nu va putea refuza să respecte legile din pricina convingerilor sale religioase.

5. Niciun jurământ nu va fi impus sau depus decât în condițiile prevăzute și în forma stabilită de lege.

Art. 14

1. Oricine își poate exprima și răspândi opiniile verbal, în scris și prin intermediul presei, în conformitate cu legile statului.

2. Presa este liberă. Cenzura și orice alte măsuri preventive sunt interzise.

3. Confiscarea ziarelor și a altor publicații înainte sau după punerea lor în circulație este interzisă.

În mod excepțional, confiscarea va fi permisă prin ordin al procurorului după punerea în circulație și în cazul:

a. unei infracțiuni contra religiei creștine sau a oricărei alte religii cunoscute;
b. unei insulte împotriva persoanei Președintelui Republicii;
c. unei publicații care divulgă informații privind componența, echipamentele și organizarea forțelor armate sau a fortificațiilor țării sau care are drept scop răsturnarea violentă a regimului sau care este îndreptată împotriva integrității teritoriale a Statului;
d. unei publicații obscene care este ofensatoare pentru decența publică, în cazurile stipulate prin lege.

4. În toate cazurile menționate la alineatul precedent, procurorul trebuie, în termen de 24 de ore de la confiscare, să supună cauza spre examinare camerei preliminare care, în următoarele 24 de ore, trebuie să decidă dacă acea confiscare va fi menținută sau ridicată; în caz contrar, aceasta va fi ridicată de plin drept.

Editorul ziarului sau materialelor tipărite confiscate și procurorul pot introduce apel sau recurs.

5. Orice persoană lezată prin publicarea sau difuzarea de informații inexacte are dreptul la replică, iar mijlocul de informare are obligația corelativă de rectificare integrală și imediată. Orice persoană lezată prin publicarea sau difuzarea de informații ofensatoare sau defăimătoare are, de asemenea, dreptul la replică, iar mijlocul de informare are obligația corelativă de a publica sau transmite răspunsul imediat. Modul în care este exercitat dreptul la replică și în care este asigurată rectificarea completă și imediată sau în care se face publicarea și transmiterea răspunsului va fi prevăzut de lege.

6. După cel puțin trei condamnări în termen de cinci ani pentru faptele penale definite la alineatul 3, instanța va dispune interdicția definitivă sau suspendarea temporară a publicării ziarului și, în aceste cazuri grave, va interzice persoanei condamnate să practice profesia de jurnalist în condițiile prevăzute de lege. Interdicția sau suspendarea publicării va intra în vigoare de la data la care hotărârea judecătorească devine irevocabilă.

7. Legea stabilește condițiile în care poate fi angajată răspunderea civilă și penală a presei și a celorlalte mijloace de informare, precum și judecarea promptă a cauzelor respective.

8. Legea stabilește condițiile și calificările necesare pentru practicarea profesiei de jurnalist.

9. Regimul proprietății, situația economică și mijloacele de finanțare a mijloacelor de informare trebuie să fie făcute publice în condițiile prevăzute de lege. Legea stabilește măsurile și restricțiile necesare pentru a asigura pe deplin transparența și pluralitatea informațiilor. Concentrarea controlului asupra mai multor mijloace de informare de același tip sau de tipuri diferite este interzisă. În mod special este interzisă concentrarea mai multor mijloace electronice de informare de același tip, în condițiile prevăzute de lege. Calitatea de proprietar, partener, acționar majoritar sau director general al unei societăți informaționale și media este incompatibilă cu calitatea de proprietar, partener, acționar majoritar sau director general al unei societăți care se angajează față de stat sau față de o persoană juridică din sectorul public, în sens larg, să efectueze lucrări sau să furnizeze bunuri ori servicii. Interdicția din secțiunea anterioară se extinde și asupra oricăror tipuri de persoane intermediare, cum ar fi soțul/soția, rude, persoane sau companii dependente din punct de vedere financiar. Reglementări specifice, sancțiunile ce se pot extinde de la revocarea licenței unui post de radio sau de televiziune și până la interzicerea încheierii sau până la anularea unui contract, precum și mijloacele de control și garanțiile pentru prevenirea încălcării interdicțiilor stabilite în frazele anterioare vor fi stabilite prin lege.

Art. 15

1. Dispozițiile din articolul precedent referitoare la protecția presei nu sunt aplicabile pentru filme, înregistrări audio, radio, televiziune sau orice alte mijloace similare pentru transmisiile de voce sau imagini.

2. Radioul și televiziunea se află sub controlul direct al statului. Controlul și impunerea de sancțiuni administrative țin de competența exclusivă a Consiliului Național de Radio și Televiziune, care este o autoritate independentă, în condițiile prevăzute de lege. Controlul direct al statului, care poate lua și forma unui statut de autorizare prealabilă, va urmări transmiterea obiectivă și în condiții de egalitate a informațiilor și a reportajelor de știri, precum și a unor lucrări de literatură și artă, asigurarea nivelului de calitate al programelor mandatate de misiunea socială de radio și televiziune și de dezvoltarea culturală a țării, precum și respectarea valorii ființei umane și protecția copiilor și a tinerilor.

Aspectele referitoare la transmisia obligatorie și gratuită a activității Parlamentului și a comisiilor acestuia, precum și a mesajelor de campanie electorală ale partidelor politice prin radio și televiziune vor fi prevăzute de lege.

Art. 16

1. Artele și științele, cercetarea și învățământul sunt libere, iar dezvoltarea și promovarea acestora sunt obligația statului. Libertatea academică și libertatea de a preda nu exonerează nicio persoană de supunerea față de Constituție.

2. Învățământul reprezintă o misiune fundamentală pentru stat și are ca obiectiv formarea morală, intelectuală, profesională și fizică a cetățenilor greci, dezvoltarea conștiinței naționale și religioase și formarea acestora ca cetățeni liberi și responsabili.

3. Durata învățământului obligatoriu nu poate fi mai mică de nouă ani.

4. Toți cetățenii greci au dreptul la învățământ gratuit la toate nivelurile în cadrul instituțiilor de învățământ de stat. Statul va furniza asistență financiară pentru cei care se remarcă, precum și pentru cei care au nevoie de asistență sau protecție specială, în funcție de abilitățile acestora.

5. Învățământul la nivel universitar va fi furnizat exclusiv de instituții care sunt persoane juridice de drept public complet autonome. Aceste instituții vor funcționa sub tutela statului, au dreptul la asistență financiară din partea acestuia și funcționează în baza unor legi referitoare la statutul și organizarea lor. Fuziunea sau divizarea instituțiilor de învățământ superior poate avea loc prin derogare de la orice alte dispoziții contrare, potrivit legii.

O lege specială reglementează toate aspectele referitoare la asociațiile studențești și la participarea studenților la acestea.

6. Profesorii din instituțiile de învățământ superior sunt funcționari publici. Restul personalului didactic îndeplinește de asemenea o funcție publică, în condițiile prevăzute de lege. Statutele respectivelor instituții prevăd aspectele referitoare la statutul tuturor persoanelor sus-menționate.

Profesorii din instituțiile de învățământ superior nu vor fi concediați înainte de încetarea legală a perioadei lor de angajare decât în cazurile în care sunt reunite condițiile de fond prevăzute la articolul 88, alineatul 4 și în urma unei decizii a unui consiliu alcătuit în majoritate din cei mai înalți magistrați, în condițiile prevăzute de lege.

Vârsta de pensionare pentru profesorii din instituțiile de învățământ superior va fi stabilită de lege; până la emiterea acestei legi, profesorii aflați în funcțiune se vor pensiona prin efectul legii la sfârșitul anului universitar în care au împlinit vârsta de 67 de ani.

7. Învățământul profesional și orice alte forme de învățământ special vor fi furnizate de stat prin intermediul școlilor postliceale pentru o perioadă de cel mult trei ani, după cum este prevăzut în mod expres de legea care definește, de asemenea, drepturile profesionale ale absolvenților acestor școli.

8. Condițiile și termenii pentru acordarea acreditării necesare pentru înființarea și funcționarea școlilor care nu sunt deținute de stat, supravegherea acestora, precum și statutul profesional al personalului didactic din aceste școli vor fi prevăzute de lege.

Înființarea instituțiilor de învățământ superior de către persoane private este interzisă.

9. Sportul se află sub protecția și supravegherea statului.

Statul va acorda subvenții asociațiilor sportive și va controla orice tipuri de asociații sportive, în condițiile prevăzute de lege. Utilizarea subvențiilor în conformitate cu scopul asociațiilor care le primesc va fi, de asemenea, prevăzută de lege.

Art. 17

1. Statul protejează proprietatea; cu toate acestea, drepturile care decurg din aceasta nu pot fi exercitate în detrimentul interesului general.

2. Nicio persoană nu va fi lipsită de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică ce trebuie să fie dovedită corespunzător, doar în cazurile și în modurile prevăzute prin lege și întotdeauna în urma unei despăgubiri prealabile și complete, care trebuie să corespundă valorii bunului expropriat la momentul audierii în instanță pentru stabilirea provizorie a despăgubirii. În cazurile în care se înaintează o cerere pentru stabilirea definitivă a despăgubirii va fi luată în considerare valoarea de la momentul audierii cererii în instanță.

În cazul în care audierea în instanță pentru stabilirea definitivă a despăgubirii are loc după ce s-a scurs o perioadă de un an de la audierea în instanță pentru stabilirea provizorie, pentru stabilirea despăgubirii va fi luată în considerare valoarea de la momentul audierii în instanță pentru stabilirea definitivă. În decizia prin care se declară o expropriere trebuie să se facă o justificare specifică a posibilității de a acoperi cheltuielile legate de despăgubire. Dacă cel vizat consimte, despăgubirea poate fi plătită și în natură, în special sub forma acordării dreptului de proprietate asupra altei proprietăți sau sub forma acordării de drepturi asupra altei proprietăți.

3. Orice modificare a valorii proprietății expropriate care are loc după publicarea actului de expropriere și care rezultă exclusiv din aceasta nu va fi luată în considerare.

4. Despăgubirea va fi stabilită de instanțele competente. Ea poate fi stabilită chiar și provizoriu de instanțele judecătorești după audierea sau citarea celui vizat, care poate fi obligat, la discreția instanței, să furnizeze o garanție proporțională în vederea colectării despăgubirii, în condițiile prevăzute de lege. Fără a aduce atingere articolului 94, legea poate prevedea, cu prioritate, stabilirea unei jurisdicții unice, pentru orice litigii și cauze în legătură cu exproprierea, precum și pentru desfășurarea proceselor relevante. Modul în care sunt continuate procesele aflate pe rolul instanței poate fi reglementat de aceeași lege.

Înainte de plata despăgubirii definitive sau provizorii toate drepturile proprietarului vor rămâne intacte, iar ocuparea proprietății nu va fi permisă.

În vederea desfășurării unor lucrări de importanță generală pentru economia țării este posibil să se permită, printr-o decizie specială a instanței care este competentă pentru stabilirea definitivă sau provizorie a despăgubirii, executarea lucrărilor chiar înainte de stabilirea și plata despăgubirii, cu condiția ca o parte rezonabilă din despăgubire să fie plătită și să se acorde o garanție integrală în favoarea beneficiarului despăgubirii, în condițiile prevăzute de lege. A doua teză a primului alineat se aplică pe cale de analogie și acestor cazuri.

Despăgubirea stabilită de instanță trebuie să fie plătită în toate cazurile în termen de cel mult un an și jumătate de la data publicării deciziei privind stabilirea provizorie a despăgubirii datorate, iar în cazurile de cerere directă pentru stabilirea definitivă a despăgubirii, de la data publicării hotărârii judecătorești, în caz contrar exproprierea fiind revocată de plin drept.

Despăgubirea ca atare este scutită de orice impozite, deduceri sau taxe.

5. Legea stabilește cazurile în care va fi plătită celor interesați o despăgubire obligatorie pentru pierderea unor venituri rezultând din proprietatea expropriată până la momentul plății despăgubirii.

6. În cazul executării unor lucrări de utilitate publică sau de importanță generală pentru economia țării, o lege poate permite exproprierea în favoarea statului a unor zone mai mari, dincolo de zonele necesare pentru executarea lucrărilor. Acea lege va menționa condițiile și termenii exproprierii, precum și aspectele referitoare la înstrăinarea, în scop public sau în scop de utilitate publică în general, a zonelor expropriate în plus față de cele necesare.

7. Săparea de tuneluri subterane la adâncimea corespunzătoare fără despăgubire poate fi permisă prin lege pentru executarea unor lucrări de utilitate publică evidentă pentru stat, persoane juridice de drept public, agenții ale administrației locale, agenții de utilitate publică și întreprinderi publice, cu condiția ca exploatarea normală a proprietății situate deasupra acestora să nu fie împiedicată.

Art. 18

1. Deținerea și înstrăinarea minelor, carierelor, peșterilor, siturilor arheologice și tezaurelor, a apelor minerale, curgătoare și subterane, și a resurselor subterane în general vor fi reglementate prin legi speciale.

2. Deținerea, exploatarea și administrarea lagunelor și a lacurilor mari, precum și înstrăinarea în general a zonelor ce rezultă din drenarea acestora vor fi reglementate prin lege.

3. Rechiziționarea proprietății pentru nevoile forțelor armate în caz de război sau mobilizare ori în scopul de a răspunde la un caz de urgență socială imediată ce poate periclita ordinea sau sănătatea publică va fi reglementată de legi speciale.

4. Redistribuirea zonelor agricole în scopul exploatării mai profitabile a terenului, precum și adoptarea unor măsuri pentru a preveni parcelarea excesivă sau pentru a facilita restructurarea micilor exploatații agricole parcelate vor fi permise în conformitate cu procedura menționată într-o lege specială.

5. În afară de cazurile menționate la precedente, legea poate prevedea alte restrângeri ale liberei folosiri a proprietății, precum și a culegerii fructelor proprietății necesare din cauza unor împrejurări speciale. Legea va determina debitorul și procedura de plată către persoana care are dreptul la despăgubire pentru utilizarea sau perceperea fructelor proprietății, care trebuie să corespundă condițiilor existente în fiecare caz.

Măsurile impuse în temeiul acestui alineat vor fi ridicate imediat ce motivele speciale ce le-au impus încetează să existe. În caz de prelungire nejustificată a măsurilor, Curtea Supremă Administrativă va decide cu privire la revocarea acestora, pe categorii de cazuri, în urma recursului înaintat de orice persoană care are un interes legitim.

6. O lege poate reglementa înstrăinarea terenurilor abandonate în scopul revalorizării acestora în beneficiul economiei naționale, precum și reabilitarea agricultorilor săraci. Aceeași lege poate prevedea aspectele de despăgubire parțială sau integrală a proprietarilor, în cazul reapariției acestora într-o perioadă rezonabilă de timp.

7. Proprietatea comună obligatorie a proprietăților adiacente din zonele urbane poate fi introdusă prin lege, în măsura în care constituirea separată a acestora sau a unei părți dintre ele nu corespunde reglementărilor aplicabile sau viitoare în materie de construcții din acea zonă.

8. Terenurile agricole care aparțin Mănăstirilor Patriarhale Aghia Anastasia Farmakolitria din Halkidiki, Vlatadhes din Salonic și Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan Teologul din Patmos, cu excepția teritoriilor dependente de acestea, nu pot face obiectul exproprierii. De asemenea, proprietatea din Grecia a Patriarhiei Alexandriei, a Antiohiei și a Ierusalimului, precum și cea a Sfintei Mănăstiri de pe Muntele Sinai nu pot face obiectul exproprierii.

Art. 19

1. Secretul scrisorilor și al oricăror alte forme de corespondență liberă și comunicare este absolut inviolabil. Legea stabilește condițiile în care autoritatea judecătorească nu va fi obligată să păstreze acest secret din motive de securitate națională sau în scopul investigării infracțiunilor deosebit de grave.

2. Legea stabilește organizarea și funcționarea, precum și competența autorității independente care asigură secretul menționat la alineatul 1.

3. Utilizarea elementelor de probă obținute prin încălcarea prezentului articol și a articolelor 9 și 9a este interzisă.

Art. 20

1. Orice persoană va avea dreptul de a primi protecție juridică din partea instanțelor și își poate prezenta în fața acestora opiniile cu privire la drepturile sau interesele sale, în condițiile prevăzute de lege.

2. Dreptul persoanei interesate la o audiere prealabilă se aplică și în cadrul oricărei acțiuni administrative sau măsuri adoptate în detrimentul drepturilor sau intereselor sale.

Art. 21

1. Familia, fiind piatra de temelie a conservării și a progresului națiunii, precum și căsătoria, maternitatea și copilăria se vor afla sub protecția statului.

2. Familiile cu mulți copii, invalizii de război și civilii cu handicap, victimele de război, văduvele și orfanii, precum și persoanele care suferă de boli fizice sau mintale incurabile au dreptul la asistență specială din partea statului.

3. Statul trebuie să asigure sănătatea cetățenilor și să adopte măsuri speciale pentru protecția tinerilor, a vârstnicilor, a persoanelor cu handicap și pentru sprijinirea persoanelor nevoiașe.

4. Dobândirea unei locuințe de către persoanele fără adăpost sau cele cu locuință necorespunzătoare va face obiectul unei atenții speciale din partea Statului.

5. Planificarea și punerea în aplicare a unei politici demografice, precum și luarea oricăror măsuri necesare sunt obligații ale statului.

6. Persoanele cu handicap vor avea dreptul de a beneficia de măsuri care să le asigure autonomia, integrarea profesională și participarea la viața socială, economică și politică a țării.

Art. 22

1. Dreptul la muncă este protejat de stat, care trebuie să asigure crearea condițiilor de încadrare în muncă pentru toți cetățenii și să urmărească progresul moral și material al populației active din mediul rural și urban.

Toți lucrătorii, indiferent de sex sau alte diferențe, vor avea dreptul la plată egală pentru muncă egală.

2. Condițiile generale de muncă vor fi stabilite de lege, completată de contractele colective de muncă încheiate prin negocieri libere și, în cazul eșuării acestora, prin dispoziții stabilite prin arbitraj.

3. Chestiunile referitoare la încheierea contractelor colective de muncă de către funcționari publici și funcționarii din cadrul administrației locale sau din cadrul altor persoane juridice de drept public vor fi prevăzute de lege.

4. Orice formă de muncă obligatorie este interzisă.

Legi speciale vor stabili rechiziționarea serviciilor personale în caz de război sau mobilizare ori pentru a face față nevoilor de apărare ale țării sau urgențelor sociale apărute în urma dezastrelor ori care pot pune în pericol sănătatea publică, precum și contribuția muncii personale la agențiile administrației locale pentru a răspunde nevoilor locale.

5. Statul veghează la securitatea socială a lucrătorilor, potrivit prevederilor legale.

Clauză interpretativă

Condițiile generale de muncă includ definirea modului de colectare, precum și persoana care are obligația de a colecta și de a restitui sindicatelor taxele menționate în statutele lor.

Art. 23

1. Statul va adopta măsuri corespunzătoare pentru garantarea libertății de a înființa sindicate și a exercitării libere a drepturilor conexe împotriva oricărei încălcări a acesteia în limitele prevăzute de lege.

2. Dreptul la grevă va fi exercitat de sindicate înființate în mod legal în vederea protejării și promovării intereselor financiare și de muncă generale ale lucrătorilor.

Grevele de orice natură sunt interzise în cazul magistraților și al celor aflați în serviciul forțelor de securitate. Dreptul la grevă va fi supus limitărilor specifice din legea care reglementează acest drept în cazul funcționarilor publici, al angajaților administrației locale și al persoanelor juridice de drept public, precum și în cazul angajaților oricăror tipuri de întreprinderi de natură publică sau interes public a căror funcționare este de importanță vitală pentru a răspunde nevoilor de bază ale societății în ansamblu. Aceste limitări nu pot ajunge până la suprimarea dreptului la grevă sau până la împiedicarea exercitării legale a acestuia.

Art. 24

1. Protejarea mediului natural și cultural reprezintă o obligație a statului și un drept al fiecărei persoane. Statul are obligația de a adopta măsuri preventive sau represive speciale pentru conservarea mediului în contextul principiului de dezvoltare durabilă. Aspectele legate de protejarea pădurilor și a zonelor întinse de pădure în general vor fi reglementate de lege. Întocmirea unui registru forestier reprezintă o obligație a statului. Modificarea utilizării pădurilor și a zonelor întinse de pădure este interzisă, cu excepția cazului în care dezvoltarea agricolă sau alte utilizări impuse în interes public prevalează în beneficiul economiei naționale.

2. Planul general al țării, precum și dispunerea, dezvoltarea, urbanizarea și extinderea orașelor și a zonelor rezidențiale în general vor fi sub autoritatea de reglementare și controlul statului, în scopul de a sprijini funcționalitatea și dezvoltarea așezărilor umane și de a asigura cele mai bune condiții de trai posibile.

Alegerile și evaluările tehnice relevante sunt efectuate potrivit normelor științifice. Întocmirea unui registru cadastral național reprezintă o obligație a statului.

3. În scopul desemnării unei zone ca fiind zonă rezidențială și în scopul activării urbanizării acesteia, proprietățile incluse în aceasta trebuie să participe, fără vreo despăgubire din partea organelor implicate, la înstrăinarea terenului necesar pentru construirea drumurilor, a pieților și a zonelor de utilitate publică în general și să contribuie la cheltuielile pentru realizarea lucrărilor urbane publice de bază, în condițiile prevăzute de lege.

4. Legea poate prevedea participarea proprietarilor dintr-o zonă desemnată ca fiind rezidențială la dezvoltarea și armonizarea generală a acelei zone, în baza unui plan de urbanism aprobat, în schimbul unor bunuri imobile sau apartamente de valoare egală în părțile din acele zone care vor fi desemnate în final ca fiind corespunzătoare pentru construcții sau în clădiri din aceeași zonă.

5. Dispozițiile de la alineatele precedente se vor aplica și pentru reabilitarea zonelor rezidențiale existente. Spațiile rămase libere după reabilitare vor fi alocate pentru crearea unor spații publice sau vor fi vândute pentru a acoperi cheltuielile suportate pentru reabilitare, în condițiile prevăzute de lege.

6. Monumentele și zonele și elementele istorice se află sub protecția statului. Legea va prevedea măsuri de îngrădire a proprietății private considerate necesare pentru protejarea acestora, precum și modalitatea și tipul de despăgubire datorată proprietarilor.

Clauză interpretativă

Pădure sau ecosistem forestier înseamnă ansamblul organic de plante sălbatice cu trunchi lemnos aflate pe zona de pământ necesară care, împreună cu flora și fauna coexistente aici, constituie, prin interdependența și interacțiunea lor reciprocă, o biocenoză (biocenoză forestieră) și un mediu natural special (derivat din pădure). O zonă întinsă de pădure există atunci când vegetația lemnoasă sălbatică, înaltă sau sub formă de arbuști, este rară.

Art. 25

1. Drepturile omului ca individ și ca membru al societății și principiul statului de drept și social sunt garantate de stat. Toate organele statului sunt obligate să asigure exercitarea liberă și eficace a acestora. Drepturile se aplică în mod corespunzător și relațiilor dintre indivizi. Îngrădirile de orice tip care, conform Constituției, pot fi impuse asupra acestor drepturi trebuie să fie prevăzute direct de Constituție sau de lege, în cazul în care există o rezervă în favoarea acesteia din urmă, și trebuie să respecte principiul proporționalității.

2. Recunoașterea și protejarea drepturilor fundamentale și inalienabile ale omului de către stat urmărește realizarea unui progres social în ceea ce privește libertatea și justiția.

3. Exercitarea abuzivă a drepturilor nu este permisă.

4. Statul are dreptul de a solicita tuturor cetățenilor să îndeplinească obligația de solidaritate socială și națională.

PARTEA A III-A
Organizarea și funcțiile statului

Secțiunea I: Structura statului

Art. 26

1. Puterea legislativă este exercitată de Parlament și de Președintele Republicii.

2. Puterea executivă este exercitată de Președintele Republicii și de Guvern.

3. Puterea judecătorească este exercitată de instanțele judecătorești, ale căror hotărâri sunt puse în executare în numele poporului grec.

Art. 27

1. Frontierele țării nu pot fi modificate fără o lege adoptată cu o majoritate absolută din numărul total al membrilor Parlamentului.

2. Forțele militare străine nu sunt acceptate pe teritoriul Greciei, nu pot rămâne pe acest teritoriu și nici nu îl pot traversa, cu excepția cazurile prevăzute de o lege adoptată cu majoritatea absolută a membrilor Parlamentului.

Art. 28

1. Normele de drept internațional general recunoscute, precum și convențiile internaționale, începând de la momentul ratificării acestora prin lege și de la intrarea lor în vigoare potrivit prevederilor acestora vor face parte integrantă din legislația națională a Greciei și vor prevala asupra oricăror dispoziții contrare ale legii. Normele de drept internațional și cele ale convențiilor internaționale vor fi aplicabile străinilor numai pe baza condițiilor de reciprocitate.

2. Competențele prevăzute de Constituție pot fi, prin tratat sau acord, conferite instituțiilor unor organizații internaționale atunci când aceasta servește unui interes național important și promovează cooperarea cu alte state. O majoritate de trei cincimi din numărul total ai membrilor Parlamentului este necesară pentru a vota legea de ratificare a tratatului sau acordului.

3. Grecia procedează în mod liber, printr-o lege adoptată cu majoritatea absolută a membrilor Parlamentului, la limitarea exercitării suveranității naționale în măsura în care aceasta se impune pentru promovarea unui interes național important, nu încalcă drepturile omului și fundamentele guvernământului democratic și e realizează în baza principiilor de egalitate și a condițiilor de reciprocitate.

Clauză interpretativă

„Articolul 28" reprezintă fundamentul pentru participarea țării la procesul de integrare europeană.

BCU CLUJ-NAPOCA UNIVERSITY LIBRARY

Art. 29

1. Cetățenii greci cu drept de vot pot înființa partide politice și se pot alătura acestora, iar organizarea și activitatea partidelor politice trebuie să servească funcționării libere a guvernământului democratic.

Cetățenii care nu au dobândit încă dreptul de vot pot participa la structurile pentru tineret ale partidelor.

2. Partidele politice au dreptul de a primi sprijin financiar din partea statului pentru cheltuielile lor electorale și de funcționare, în condițiile prevăzute de lege. Legea prevede garanțiile privind transparența în materie de cheltuieli electorale și stabilește, de o manieră generală, gestiunea financiară a partidelor politice, a membrilor Parlamentului, a candidaților parlamentari și a candidaților pentru toate nivelurile de guvernare locală. Legea impune limita maximă a cheltuielilor electorale, poate interzice anumite forme de promovare preelectorală și definește condițiile în care încălcarea dispozițiilor relevante constituie un motiv de pierdere a mandatului de parlamentar la inițiativa organului special menționat în teza următoare. Auditul cheltuielilor electorale ale partidelor politice și ale candidaților parlamentari va fi efectuat de un organ special care este constituit și cu participarea magistraților de rang înalt, în condițiile prevăzute de lege. Legea poate extinde aceste reglementări și asupra candidaților pentru alte poziții elective.

3. Manifestațiile de orice natură pentru sau împotriva unui partid politic efectuate de magistrați și de cei aflați în serviciul forțelor armate și al forțelor de securitate sunt absolut interzise. În exercitarea sarcinilor lor, manifestațiile de orice natură pentru sau împotriva unui partid politic efectuate de funcționari publici, angajați ai agențiilor administrației locale, ai altor persoane juridice de drept public sau ai întreprinderilor publice ori ai întreprinderilor agențiilor administrației locale sau ai întreprinderilor a căror conducere este desemnată, direct sau indirect, de stat, prin act administrativ sau în baza calității acestuia de acționar, sunt absolut interzise.

Secțiunea II: Președintele Republicii

Capitolul 1: Alegerea Președintelui

Art. 30

1. Președintele Republicii este cel care coordonează regimul politic. Acesta este ales de Parlament pentru o perioadă de cinci ani, potrivit dispozițiilor de la articolele 32 și 33.

2. Funcția de Președinte este incompatibilă cu orice alte funcții.

3. Mandatul de Președinte începe în urma depunerii jurământului de către Președinte.

4. În caz de război, mandatul de Președinte este prelungit până la încetarea războiului.

5. Realegerea aceleiași persoane ca Președinte este permisă doar o singură dată.

Art. 31

În funcția de Președinte al Republicii poate fi aleasă o persoană care este cetățean grec de cel puțin cinci ani, este de origine greacă pe linie paternă sau maternă, a împlinit vârsta de 40 de ani și are drept de vot.

Art. 32

1. Președintele Republicii este ales de Parlament prin vot cu apel nominal făcut în ședința special convocată în acest scop de către Președintele Parlamentului cu cel puțin o lună înainte de expirarea mandatului Președintelui în exercițiu, potrivit dispozițiilor din regulamentul acestuia.

În caz de incapacitate permanentă a Președintelui Republicii de a-și îndeplini atribuțiile, potrivit dispozițiilor alineatului 2 din articolul 34, precum și în caz de demisie, deces sau înlăturare din funcție a acestuia, potrivit dispozițiilor din Constituție, ședința Parlamentului în vederea alegerii unui nou Președinte va fi convocată în termen de cel mult 10 zile de la încetarea prematură a mandatului Președintelui anterior.

2. În toate cazurile, alegerea Președintelui va fi făcută pentru un mandat complet.

3. Persoana care primește o majoritate de două treimi din numărul total al membrilor Parlamentului va fi aleasă Președinte al Republicii.

În cazul în care această majoritate nu este atinsă, votul va fi repetat după cinci zile.

În cazul în care al doilea tur de scrutin nu întrunește majoritatea necesară, votul va fi repetat din nou după cinci zile; persoana care primește o majoritate de trei cincimi din numărul total al membrilor Parlamentului va fi aleasă Președinte al Republicii.

4. În cazul în care al treilea tur de scrutin nu produce majoritatea calificată menționată, Parlamentul va fi dizolvat în termen de 10 zile de la vot și vor fi organizate alegeri pentru un nou Parlament.

Imediat ce Parlamentul astfel ales se va fi constituit ca organ, acesta va proceda, prin vot cu apel nominal, la alegerea Președintelui Republicii cu o majoritate de trei cincimi din numărul total al membrilor Parlamentului.

În cazul în care această majoritate nu este atinsă, votul va fi repetat în termen de cinci zile, iar persoana care primește o majoritate absolută a voturilor din numărul total de membri ai Parlamentului va fi aleasă Președinte al Republicii. În cazul în care această majoritate nu este atinsă, votul va fi repetat din nou după cinci zile între cele două persoane cu cel mai mare număr de voturi, iar persoana care primește o majoritate relativă va fi considerată aleasă în funcția de Președinte al Republicii.

5. În cazul în care Parlamentul este absent, va fi convocată o sesiune specială pentru alegerea Președintelui Republicii, potrivit dispozițiilor alineatului 4.

În cazul în care Parlamentul a fost dizolvat, indiferent de modalitate, alegerea Președintelui Republicii va fi amânată până când se va fi constituit noul Parlament ca organ și în termen de cel mult 20 de zile de la aceasta, potrivit dispozițiilor de la alineatele 3 și 4 și dispozițiilor alineatului 1 al articolului 34.

6. În cazul în care procedura specificată la alineatele precedente pentru alegerea unui nou Președinte nu este finalizată la timp, Președintele în exercițiu al Republicii va continua să își îndeplinească atribuțiile chiar și după ce mandatul său a expirat, până la alegerea unui nou Președinte al Republicii.

Clauză interpretativă

Un Președinte al Republicii care demisionează înainte de expirarea mandatului său nu poate fi candidat în alegerile organizate ca urmare a demisiei sale.

Art. 33

1. Președintele ales va prelua exercitarea atribuțiilor ce îi revin în ziua următoare expirării mandatului Președintelui aflat la sfârșitul mandatului sau, în orice alte cazuri, în ziua următoare alegerii sale.

2. Înainte de preluarea exercitării atribuțiilor ce îi revin, Președintele Republicii depune următorul jurământ în fața Parlamentului:

„Jur în numele Sfintei, Consubstanțiale și Indivizibile Treimi să apăr Constituția și legile, să asigur respectarea fidelă a acestora, să apăr independența națională și integritatea teritorială a țării, să protejez drepturile și libertățile cetățenilor greci și să servesc interesului general și progresului poporului grec".

3. Legea stabilește lista civilă a Președintelui Republicii și funcționarea serviciilor necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor acestuia.

Art. 34

1. În cazul în care Președintele Republicii absentează în străinătate mai mult de 10 zile, în caz de deces, demisie sau a fost înlăturat din funcție ori este incapabil, indiferent de motiv, să își îndeplinească atribuțiile, acesta va fi înlocuit temporar de Președintele Parlamentului sau, dacă nu există un Parlament, de către Președintele Parlamentului anterior și, în cazul în care acesta din urmă refuză sau nu există, interimatul va fi asigurat de către Guvern în mod colectiv.

Pe perioada înlocuirii Președintelui, dispozițiile privind dizolvarea Parlamentului, cu excepția cazului de la articolul 32, alineatul 4, precum și dispozițiile privind revocarea guvernului și recurgerea la referendum potrivit dispozițiilor de la articolul 38, alineatul 2, și articolul 44, alineatul 2, nu se vor aplica.

2. În cazul în care incapacitatea Președintelui Republicii de a-și îndeplini atribuțiile se prelungește pe o perioadă de peste 30 de zile, Parlamentul va fi convocat în mod obligatoriu, chiar dacă acesta a fost dizolvat, în scopul de a decide, cu o majoritate de trei cincimi din numărul total al membrilor Parlamentului, dacă situația în cauză impune organizarea unor alegeri pentru un nou

Președinte. Cu toate acestea, alegerea unui nou Președinte al Republicii nu poate fi amânată în niciun caz mai mult de șase luni de la începutul înlocuirii acestuia din cauza incapacității sale.

Capitolul 2: Prerogative și răspunderea pentru actele Președintelui

Art. 35

1. Niciun act al Președintelui Republicii nu va fi valabil sau realizat decât dacă a fost contrasemnat de ministrul de resort care, doar prin semnătura sa va fi ținut responsabil, și dacă actul a fost publicat în Monitorul Oficial.

În cazul în care Guvernul este eliberat din funcție potrivit articolului 38, alineatul 1, iar Prim-ministrul nu contrasemnează decretul respectiv, acesta va fi semnat doar de Președintele Republicii.

2. Prin excepție, următoarele acte nu necesită contrasemnătură:

- numirea Prim-ministrului;
- atribuirea unui mandat exploratoriu în temeiul articolului 37, alineatele 2, 3 și 4;
- dizolvarea Parlamentului în temeiul articolului 32, alineatul 4 și în al articolului 41, alineatul 1, dacă Prim-ministrul nu contrasemnează, și în temeiul articolului 53, alineatul 1 în cazul în care Consiliul de Miniștri nu contrasemnează;
- retrimiterea în Parlament a unui proiect de lege sau a unei propuneri de lege în temeiul articolului 42, alineatul 1;
- numirile de personal pentru serviciile Președinției Republicii.

3. Decretul pentru proclamarea unui referendum privind un proiect de lege, potrivit articolului 44, alineatul 2, este contrasemnat de Președintele Parlamentului.

Art. 36

1. Președintele Republicii, respectând pe deplin articolul 35, alineatul 1, reprezentă statul la nivel internațional, poate declara război, încheia tratate de pace, de alianță, de cooperare economică și de asociere la organizații și uniuni internaționale și anunță Parlamentul, făcând clarificările necesare, ori de câte ori interesul și securitatea statului permit acest lucru.

2. Tratatele privind comerțul, cele privind impozitare a, cooperarea economică și participarea la organizații și uniuni internaționale, precum și orice alte convenții care conțin concesii care, potrivit altor dispoziții din prezenta Constituție, nu pot fi acordate fără o lege sau care pot obliga cetățenii greci în mod individual, nu intră în vigoare fără să fie ratificate printr-o lege votată de Parlament.

3. Clauzele secrete dintr-un tratat nu pot prevala în niciun caz celor publice.

4. Ratificarea tratatelor internaționale nu poate face obiectul delegării puterii legislative potrivit articolului 43, alineatele 2 și 4.

Art. 37

1. Președintele Republicii numește Prim-ministrul și, la propunerea acestuia din urmă, numește și revoca ceilalți membri ai Guvernului și secretarii de stat.

2. Este numit Prim-ministru șeful partidului care deține majoritatea absolută a locurilor din Parlament. În cazul în care niciun partid nu deține majoritatea absolută, Președintele Republicii îi va acorda șefului partidului cu o majoritate relativă un mandat exploratoriu pentru a evalua dacă există posibilitatea de a forma un Guvern care să se bucure de încrederea Parlamentului.

3. Dacă această opțiune nu poate fi confirmată, Președintele Republicii va acorda mandatul exploratoriu șefului celui de-al doilea partid ca mărime din Parlament și, dacă acesta se dovedește a fi fără succes, șefului celui de-al treilea partid ca mărime din Parlament. Fiecare mandat exploratoriu va fi valabil timp de trei zile. Dacă toate mandatele exploratorii se dovedesc a fi fără succes, Președintele Republicii va convoca toți șefii de partide și, dacă se confirmă imposibilitatea de a forma un Guvern care să se bucure de încrederea Parlamentului, Președintele va încerca să formeze un Guvern alcătuit din toate partidele din Parlament în scopul organizării alegerilor parlamentare. În cazul în care acest lucru eșuează, Președintele va încredința Președintelui Consiliului de Stat sau Președintelui Înaltei Curți de Casație ori Președintelui Curții de Conturi sarcina de a forma un Guvern care să se bucure de cea mai largă încredere posibilă pentru a organiza alegerile și a dizolva Parlamentul.

4. În cazul în care, conform alineatelor anterioare, se acordă un mandat pentru formarea Guvernului sau un mandat exploratoriu, dacă partidul nu are un șef sau un reprezentant, ori dacă șeful sau reprezentantul partidului nu a fost ales în Parlament, Președintele Republicii acordă mandatul unei persoane propuse de grupul parlamentar al acelui partid. Propunerea pentru acordarea unui mandat trebuie să aibă loc în termen de trei zile de la comunicarea de către Președintele Parlamentului sau de către Vicepreședintele Parlamentului către Președintele Republicii cu privire la numărul de locuri deținute de fiecare partid în Parlament; comunicarea menționată trebuie să aibă loc înainte de acordarea oricărui mandat.

Clauză interpretativă

În ceea ce privește mandatele exploratorii, atunci când partidele au un număr egal de locuri în Parlament, cel care a obținut mai multe voturi la alegeri îl va preceda pe celălalt. Un partid format recent cu un grup parlamentar format potrivit dispozițiilor din Regulamentul Parlamentului va urma unuia mai vechi cu un număr egal de locuri. În ambele cazuri, mandatele exploratorii sunt acordate pentru cel mult patru partide.

Art. 38

1. Președintele Republicii face să înceteze funcțiile Guvernului dacă acesta demisionează sau dacă Parlamentul își retrage votul de încredere potrivit articolului 84. În astfel de cazuri, alineatele 2 – 4 de la articolul 37 se aplică prin analogie.

Dacă Prim-ministrul Guvernului care a demisionat este și șeful sau reprezentantul partidului cu o majoritate absolută din numărul total al membrilor Parlamentului, atunci articolul 37, alineatul 3, litera c, se aplică prin analogie.

2. În cazul în care Prim-ministrul demisionează, a decedat sau este incapabil să își îndeplinească atribuțiile din motive de sănătate, Președintele Republicii va numi în calitate de Prim-ministru persoana propusă de grupul parlamentar al partidului de care aparține Prim-ministrul care pleacă, cu condiția ca acesta să aibă majoritatea absolută a locurilor în Parlament. Propunerea va fi făcută în termen de cel mult trei zile de la demisia sau decesul Prim-ministrului sau de la constatarea incapacității acestuia de a-și îndeplini atribuțiile. În cazul în care niciun partid politic nu are majoritatea absolută a locurilor din Parlament, alineatul 4 din articolul precedent se va aplica prin analogie, urmat de a doua teză a alineatului 2 și de alineatul 3.

Incapacitatea Prim-ministrului de a își îndeplini atribuțiile din motive de sănătate este constatată de Parlament în baza unei rezoluții speciale, adoptată cu majoritatea absolută din numărul total al membrilor Parlamentului, în urma unei propuneri făcute de grupul parlamentar al partidului de care aparține Prim-ministrul, cu condiția ca acesta să aibă majoritatea absolută a locurilor din Parlament. În orice alt caz, propunerea va fi depusă de cel puțin două cincimi din numărul total al membrilor Parlamentului.

Până la numirea noului Prim-ministru, atribuțiile Prim-ministrului vor fi exercitate de Primul Viceprim-ministru și, în cazul în care nu a fost numit niciun Viceprim-ministru, de Prim-ministru în ordinea acestora.

Clauză interpretativă

Alineatul 2 se aplică și în cazul înlocuirii Președintelui Republicii, potrivit articolului 34.

Art. 39

Abrogat.

Art. 40

1. Președintele Republicii va convoca Parlamentul în sesiune ordinară o dată pe an potrivit articolului 64, alineatul 1, și în sesiune extraordinară ori de câte ori Președintele consideră oportun; declară deschisă și închisă fiecare legislatură parlamentară personal sau prin intermediul Prim-ministrului.

2. Președintele Republicii poate suspenda lucrările sesiunii parlamentare o singură dată, fie prin amânarea începerii acesteia, fie prin întreruperea acesteia.

3. Suspendarea unei sesiuni nu poate fi prelungită pe o perioadă mai mare de 30 de zile, nici repetată în timpul aceleiași sesiuni fără aprobarea Parlamentului.

Art. 41

1. Președintele Republicii poate dizolva Parlamentul atunci când două guverne au demisionat sau au fost respinse prin vot de către Parlament, iar componența acestuia nu garantează stabilitatea guvernamentală. Alegerile sunt organizate de Guvernul care se bucură de încrederea Parlamentului dizolvat. În orice alte cazuri, articolul 37, alineatul 3, a treia teză, se aplică prin analogie.

2. Președintele Republicii dizolvă Parlamentul la propunerea Guvernului care a primit vot de încredere, pentru a reînnoi mandatul popular, în vederea soluționării unei probleme naționale de importanță excepțională. Dizolvarea noului Parlament pentru aceeași problemă este exclusă.

3. Decretul privind dizolvarea Parlamentului, contrasemnat în cazul menționat la alineatul precedent de Cabinet, trebuie să conțină o declarație de organizare a alegerilor în termen de 30 de zile și convocarea noului Parlament în termen de alte 30 de zile de la alegeri.

4. Parlamentul ales în urma dizolvării celui anterior nu poate fi dizolvat înainte de expirarea unei perioade de un an de la începerea lucrărilor acestuia, cu excepția cazurilor descrise la articolul 37, alineatul 3 și alineatul 1 din prezentul articol.

5. Dizolvarea Parlamentului este obligatorie în cazul prevăzut la articolul 32, alineatul 4.

Clauză interpretativă

În toate cazurile și fără excepție, decretul privind dizolvarea Parlamentului trebuie să conțină o declarație de organizare a alegerilor ce vor avea loc în termen de 30 de zile și convocarea noului Parlament în termen de 30 de zile de la alegeri.

Art. 42

1. Președintele Republicii promulgă și publică legile adoptate de Parlament în termen de o lună de la adoptarea lor. Președintele Republicii poate, în termenul prevăzut anterior, să retrimită la Parlament proiectul de lege adoptat de acesta, precizând motivele retrimiterii.

2. Un proiect de lege retrimis la Parlament de către Președintele Republicii va fi prezentat în Plen și, dacă acesta este adoptat din nou cu o majoritate absolută a membrilor, în urma procedurii prevăzute la articolul 76, alineatul 2, Președintele Republicii are obligația de a-l promulga și publica în termen de 10 zile de la al doilea vot.

3. Abrogat.

Art. 43

1. Președintele Republicii emite decretele necesare pentru aplicarea legilor fără a putea suspenda vreodată aplicarea legilor și fără a putea dispensa vreo persoană de la aplicarea lor.

2. Emiterea unor decrete de reglementare, în baza unei delegări speciale acordate prin lege și în limitele acelei delegări, va fi permisă la propunerea ministrului competent. Delegarea în scopul emiterii unor acte de reglementare de alte organe administrative este permisă pentru reglementarea unor chestiuni mai specifice sau a unor chestiuni de interes local ori de natură tehnică sau detaliată.

3. Abrogat.

4. În baza legilor adoptate de plenul Parlamentului se poate acorda delegare pentru emiterea unor decrete de reglementare privind domeniile prevăzute în cuprinsul respectivelor legi într-un cadru mai general. Aceste legi definesc principiile generale și linia reglementării de urmat, precum și termenele în care poate fi utilizată instituția delegării legislative.

5. Chestiunile care, potrivit articolului 72, alineatul 1, țin de competența plenului Parlamentului, nu pot face obiectul delegării potrivit dispozițiilor alineatului precedent.

Art. 44

1. În cazuri excepționale, de necesitate urgentă și neprevăzută, Președintele Republicii poate, la propunerea Guvernului, să emită acte cu conținut legislativ. Aceste acte vor fi supuse Parlamentului spre ratificare, potrivit articolului 72, alineatul 1, în termen de 40 de zile de la emiterea lor sau în termen de 40 de zile de la convocarea unei sesiuni parlamentare. În cazul în care aceste acte nu sunt supuse Parlamentului în termenul menționat mai sus sau nu sunt ratificate de Parlament în termen de trei luni de la depunere ele devin caduce pentru viitor.

2. În urma unei rezoluții, adoptată la propunerea Guvernului si cu majoritatea absolută a membrilor Parlamentului, Președintele Republicii proclamă, prin decret, un referendum asupra unor chestiuni naționale de importanță majoră.

Un referendum privind proiectele de lege adoptate de Parlament ce reglementează probleme sociale importante, cu excepția celor fiscale, va fi proclamat prin decret de către Președintele Republicii, dacă acest lucru este decis de trei cincimi din numărul total al membrilor Parlamentului, în urma unei propuneri a două cincimi din numărul total al membrilor Parlamentului și potrivit dispozițiilor Regulamentul Parlamentului și ale legii pentru aplicarea prezentului alineat. În aceeași sesiune parlamentară nu pot fi introduse mai mult de două propuneri pentru organizarea unui referendum asupra unui proiect de lege.

În cazul în care proiectul de lege este adoptat, termenul prevăzut la articolul 42, alineatul 1, va începe la data la care are loc referendumul.

3. În circumstanțe excepționale, Președintele Republicii poate adresa mesaje poporului cu aprobarea Prim-ministrului. Aceste mesaje trebuie să fie contrasemnate de Prim-ministru și publicate în Monitorul Oficial.

Art. 45

Președintele Republicii este Comandantul Suprem al Forțelor Armate ale țării, a căror comandă va fi exercitată de Guvern, în condițiile prevăzute de lege.

Președintele va conferi, de asemenea, grade celor ce slujesc în cadrul forțelor armate, în condițiile prevăzute de lege.

Art. 46

1. Președintele Republicii numește și demite funcționarii publici, în condițiile legii și cu excepțiile prevăzute de aceasta.

2. Președintele Republicii conferă decorații potrivit prevederilor legii relevante.

Art. 47

1. La propunerea Ministrului de Justiție și în urma consultării cu Consiliul alcătuit în majoritate din magistrați, Președintele Republicii are dreptul de a acorda grațieri, de a comuta sau reduce pedepse și de a revoca orice consecințe legale de orice natură ale sentințelor pronunțate și executate.

2. Președintele Republicii are dreptul de a acorda grațiere unui ministru condamnat potrivit articolului 86 numai cu aprobarea Parlamentului.

3. Amnistia este acordată numai pentru infracțiuni de natură politică, printr-o lege adoptată de plenul Parlamentului cu o majoritate de trei cincimi din numărul total de membri.

4. Amnistia pentru infracțiuni comune nu poate fi acordată nici prin lege.

Art. 48

1. În caz de război sau mobilizare din cauza unor pericole externe sau din cauza unei amenințări iminente la adresa securității naționale, precum și în cazul unei lovituri de stat armate în scopul răsturnării regimului democratic, Parlamentul, prin emiterea unei rezoluții la propunerea Cabinetului, pune în aplicare pe întreg teritoriul statului sau în unele părți ale acestuia legea privind starea de asediu, înființează instanțe extraordinare și suspendă aplicarea dispozițiilor de la articolul 5, alineatul 4, 6, 8, 9, 11, 12, alineatele 1 – 4 , 14, 19, 22, alineatul 3, 23, 96, alineatul 4 și 97, integral sau parțial. Președintele Republicii publică decizia Parlamentului.

Rezoluția Parlamentului stabilește durata efectului măsurilor impuse, care nu poate depăși 15 zile.

2. Dacă Parlamentul este absent sau dacă, din motive obiective, este imposibil ca acesta să fie convocat la timp, măsurile menționate în alineatul precedent vor fi luate prin decret prezidențial emis la propunerea Guvernului. Guvernul va supune decretul Parlamentului spre aprobare imediat ce convocarea acestuia devine posibilă, chiar și atunci când mandatul s-a încheiat sau a fost dizolvat și, în orice caz, în termen de cel mult 15 zile.

3. Durata măsurilor menționate la alineatele precedente poate fi prelungită o dată la 15 zile, doar prin rezoluție adoptată de Parlament, care trebuie să fie convocat indiferent dacă mandatul acestuia s-a încheiat sau a fost dizolvat.

4. Măsurile prevăzute la alineatele precedente sunt ridicate de plin drept la expirarea termenelor prevăzute la alineatele 1 – 3, cu condiția ca acestea să nu fie

prelungite printr-o rezoluție a Parlamentului și, în orice caz, la încetarea războiului dacă acesta a fost motivul impunerii acelor măsuri.

5. De la momentul intrării în vigoare a măsurilor menționate la alineatele precedente, Președintele Republicii poate, în urma unei propuneri a Guvernului, să emită acte cu conținut legislativ pentru a face față situațiilor de urgență sau pentru a restabili cât mai repede posibil funcționarea instituțiilor constituționale. Aceste acte vor fi supuse Parlamentului spre ratificare în termen de 15 zile de la emiterea lor sau de la convocarea unei sesiuni a Parlamentului. În cazul în care nu sunt supuse Parlamentului în termenul menționat mai sus sau nu sunt adoptate de Parlament în termen de 15 zile de la depunerea lor, aceste acte devin caduce pentru viitor. Legea privind starea de asediu nu poate fi modificată pe perioada aplicării acesteia.

6. Rezoluțiile Parlamentului menționate la alineatele 2 și 3 vor fi adoptate cu majoritatea membrilor, iar rezoluția menționată la alineatul 1 va fi adoptată cu o majoritate de trei cincimi din numărul total de membri. Parlamentul trebuie să decidă cu privire la aceste aspecte într-o singură ședință.

7. Pe întreaga durată a aplicării măsurilor privind starea de urgență luate în temeiul prezentului articol, articolele 61 și 62 din Constituție se vor aplica de plin drept indiferent dacă Parlamentul a fost dizolvat sau dacă mandatul acestuia a încetat.

Capitolul 3: Responsabilități speciale ale Președintelui Republicii

Art. 49

1. Președintele Republicii nu este în niciun caz ținut răspunzător pentru actele realizate în îndeplinirea atribuțiilor sale, exceptând cazurile de înaltă trădare sau încălcare intenționată a Constituției. Pentru acte care nu au legătură cu îndeplinirea atribuțiilor sale, urmărirea penală va fi suspendată până la expirarea mandatului prezidențial.

2. O propunere de a intenta acțiune în justiție împotriva Președintelui Republicii și de punere sub acuzare a acestuia va fi depusă în Parlament fiind semnată de cel puțin o treime din membrii acestuia și va necesita, spre a fi adoptată, o majoritate de două treimi din numărul total de membri ai acestuia.

3. Dacă propunerea este adoptată, Președintele Republicii va fi deferit instanței prevăzute la articolul 86, dispozițiile acestuia fiind aplicabile prin analogie în acest caz.

4. După deferirea sa instanței, Președintele Republicii se abține de la îndeplinirea atribuțiilor sale și este înlocuit conform articolului 34. El își va putea relua atribuțiile dacă mandatul său nu a expirat după ce instanța prevăzută la articolul 86 pronunță achitarea sa.

5. Punerea în aplicare a dispozițiilor din prezentul articol va fi prevăzută printr-o lege adoptată de adunarea plenară a Parlamentului.

Art. 50

Președintele Republicii nu are alte prerogative decât cele ce îi sunt conferite în mod explicit prin Constituție și prin legile conforme cu aceasta.

Secțiunea III: Parlamentul

Capitolul 1: Desemnarea și constituirea Parlamentului

Art. 51

1. Numărul de membri ai Parlamentului se stabilește prin lege, însă acest număr nu poate fi mai mic de 200 sau mai mare de 300.

2. Membrii Parlamentului reprezintă națiunea.

3. Membrii Parlamentului vor fi aleși prin vot direct, universal și secret de către cetățenii cu drept de vot, în condițiile prevăzute de lege. Legea nu poate limita dreptul de vot decât în cazurile în care nu a fost atinsă o vârstă minimă sau în cazuri de incapacitate juridică ori ca urmare a unei condamnări penale irevocabilă pentru anumite crime.

4. Alegerile parlamentare vor avea loc în mod simultan pe întreg teritoriul țării. Aspectele legate de exercitarea dreptului de vot de către persoane care locuiesc în afara țării pot fi prevăzute într-o lege adoptată cu o majoritate de două treimi din numărul total al membrilor Parlamentului. În ceea ce privește aceste persoane, principiul de organizare simultană a alegerilor nu împiedică exercitarea dreptului acestora de a vota prin vot prin corespondență sau prin alte măsuri adecvate, cu condiția ca numărarea voturilor și anunțarea rezultatelor să aibă loc în același timp și pe întreg teritoriul.

5. Exercitarea dreptului de vot este obligatorie.

Art. 52

Exprimarea liberă și autentică a voinței poporului ca expresie a voinței populare este garantată de toate organele republicii, care au obligația de a asigura acest lucru în orice împrejurări. Legea stabilește sancțiunile penale pentru încălcarea acestei dispoziții.

Art. 53

1. Membrii Parlamentului sunt aleși pentru o perioadă de patru ani consecutivi, care încep în ziua alegerilor generale. La expirarea mandatului vor fi proclamate, prin decret prezidențial contrasemnat de Consiliul de Miniștri, alegeri parlamentare generale care vor avea loc în termen de 30 de zile, iar convocarea noului Parlament în sesiune ordinară va avea loc în termen de alte 30 de zile.

BCU ACCESS UNIVERSITY LIBRARY

2. Un loc în Parlament care devine vacant în ultimul an al unui mandat parlamentar nu va fi ocupat prin alegeri parțiale, în cazul în care acestea sunt prevăzute prin lege, atâta timp cât numărul de locuri vacante nu depășește o cincime din numărul total al membrilor Parlamentului.

3. În caz de război, mandat Parlamentului se prelungește pe întreaga durată a acestuia. Dacă Parlamentul a fost dizolvat, alegerile vor fi amânate până la încetarea războiului și Parlamentul dizolvat va fi rechemat de plin drept până la respectiva încetare.

Art. 54

1. Sistemul electoral și circumscripțiile sunt prevăzute printr-o lege care va fi aplicabilă începând de la alegerile de după cele imediat următoare, cu excepția cazului în care o dispoziție explicită, adoptată cu o majoritate de două treimi din numărul total al membrilor Parlamentului, prevede aplicarea imediată a acesteia începând de la alegerile imediat următoare.

2. Numărul de membri ai Parlamentului aleși în fiecare circumscripție este prevăzut prin decret prezidențial în baza populației legale din acea circumscripție, formată, conform celui mai recent recensământ, din persoanele înregistrate în registrele municipale relevante, în condițiile prevăzute de lege.

Rezultatele recensământului se consideră a fi fost publicate în baza datelor serviciului competent, după o perioadă de un an de la ultima zi în care a fost desfășurat recensământul.

3. O parte din Parlament, care va cuprinde cel mult o douăzecime din numărul total de membri ai acestuia, poate fi aleasă pe întreg teritoriul țării în general, proporțional cu puterea electorală a fiecărui partid pe întreg teritoriul țării, în condițiile prevăzute de lege.

Capitolul 2: Ineligibilități și incompatibilități ale membrilor Parlamentului

Art. 55

1. Pentru a fi ales membru al Parlamentului, o persoană trebuie să fie cetățean grec, să aibă drept de vot și să fi împlinit vârsta de 25 de ani cel târziu în ziua alegerilor.

2. Un membru al Parlamentului care nu îndeplinește oricare dintre cerințele menționate mai sus își pierde mandatul de parlamentar de plin drept.

Art. 56

1. Funcționarii publici și titularii salariați ai unei funcții publice, alți funcționari ai statului, persoanele aflate în serviciul forțelor armate și al forțelor de securitate, funcționarii din cadrul administrației locale sau din cadrul altor persoane juridice de drept public, organele cu un singur membru ales din cadrul

BCU MUSEION LIBRARY

administrației locale, guvernatorii, viceguvernatorii sau președinții consiliilor de administrație ori directorii generali sau executivi ai întreprinderilor de drept privat sau publice sau ai întreprinderilor a căror conducere este desemnată direct sau indirect de stat, prin act administrativ ori în temeiul calității acestuia de acționar, sau ai întreprinderilor administrației locale nu pot candida la alegeri și nici nu pot fi aleși în Parlament dacă nu demisionează înainte de nominalizarea lor în calitate de candidați. Demisia intră în vigoare numai când este depusă în scris. Militarilor care au demisionat le este interzis să își reia serviciul activ. Organele de rang superior cu un singur membru ales din cadrul colectivităților teritoriale de gradul al doilea nu pot candida la alegeri și nici nu pot fi alese în Parlament pe parcursul întregii perioade pentru care acestea au fost alese, chiar dacă demisionează.

2. Profesorii din instituțiile de nivel universitar sunt scutiți de la restrângerile prevăzute la alineatul precedent. Exercitarea atribuțiilor de profesor va fi suspendată pe durata mandatului de parlamentar și modul de înlocuire a profesorilor aleși în Parlament va fi prevăzut de lege.

3. Următoarele persoane nu pot candida la alegeri și nici nu pot fi alese în Parlament în circumscripția electorală în care acestea au activat sau în orice circumscripție asupra căreia s-au extins competențele lor teritoriale în ultimele 18 luni din legislatura parlamentară de patru ani:

a. guvernatorii, viceguvernatorii, președinții consiliilor de administrație, directorii generali sau executivi ai persoanelor juridice de drept public, cu excepția asociațiilor, a persoanelor juridice de drept privat deținute de stat și a întreprinderilor publice sau a întreprinderilor a căror conducere este desemnată direct ori indirect de stat prin act administrativ sau în temeiul calității acestuia de acționar;
b. membrii agențiilor independente care sunt constituite și funcționează în temeiul articolului 101a, precum și cei ai autorităților desemnate prin lege ca fiind independente sau de reglementare;
c. ofițerii superiori și ofițerii de rang secund din forțele armate și forțele de securitate;
d. funcționarii salariați ai statului, ai colectivităților teritoriale și ai întreprinderilor acestora, precum și cei ai entităților juridice și ai întreprinderilor care se încadrează la litera a care au deținut o funcție de șef al unei unități la nivelul de direcție sau o funcție echivalentă, astfel cum este prevăzut în mod expres de lege. Funcționarii menționați în fraza precedentă și care exercită o competență locală mai mare sunt supuși restricțiilor din acest alineat cu privire la circumscripțiile electorale altele decât cele unde și-au avut sediul doar în cazul în care aceștia dețin o funcție de șef de unitate la nivel de direcție sau alt nivel echivalent, astfel cum este prevăzut în mod expres de lege;
e. secretarii generali sau speciali ai ministerelor ori ai secretariatelor generale autonome sau ai administrațiilor generale ori regionale și orice persoane pe care legea le asimilează acestora.

Nu vor fi supuse restrângerilor prevăzute de prezentul alineat candidații la funcții de reprezentare a statului.

4. Funcționarii civili și militarii în general, care și-au asumat prin lege obligația de a rămâne în serviciu pentru o anumită perioadă de timp, nu pot candida în alegeri și nici nu pot fi aleși în Parlament pe durata serviciului lor.

Art. 57

1. Atribuțiile unui membru al Parlamentului sunt incompatibile cu funcția sau calitatea de proprietar, acționar ori guvernator sau administrator ori membru al consiliului de administrație sau director general sau adjunct al acestuia, al unei întreprinderi care:

a. desfășoară lucrări publice, studii, achiziții sau prestări de servicii pentru stat sau încheie cu statul contracte similare de dezvoltare sau investiții;
b. se bucură de privilegii speciale;
c. deține sau administrează un post de radio sau televiziune sau publică un ziar de circulație națională în Grecia;
d. are prin concesiune un serviciu public, o întreprindere publică sau o întreprindere de utilitate publică;
e. închiriază în scop comercial bunuri imobile deținute de stat.

În sensul aplicării acestui alineat, colectivitățile teritoriale, alte persoane juridice de drept public, persoanele juridice de drept privat deținute de stat, întreprinderile publice, întreprinderile colectivităților locale și alte întreprinderi ale administrației locale și alte întreprinderi a căror conducere este desemnată direct sau indirect de stat prin act administrativ ori în temeiul calității acestuia de acționar, sunt asimilate statului. Un acționar al unei întreprinderi care se încadrează în restricțiile prevăzute la acest alineat este orice persoană care deține mai mult de un procent din capitalul social al acesteia.

Printr-o lege specială pot fi stabilite activități profesionale, în afară de cele menționate în alineatele anterioare, a căror exercitare nu este permisă pentru membrii Parlamentului.

Încălcarea dispozițiilor prezentului alineat atrage pierderea mandatului de parlamentar și nulitatea contractelor sau a documentelor conexe, în condițiile prevăzute de lege.

2. Membrii Parlamentului care se încadrează în dispozițiile de la prima secțiune a alineatului precedent trebuie, în termen de opt zile de la data la care alegerea lor devine definitivă, să aleagă între mandatul lor de parlamentar și funcția sau calitățile menționate mai sus. În cazul în care nu fac declarația în termenul prevăzut mai sus, aceștia își vor pierde mandatul de parlamentar *ipso jure*.

3. Membrii Parlamentului care acceptă oricare dintre atribuțiile sau activitățile menționate la acest articol sau la articolul anterior și care sunt prevăzute ca impedimente pentru a candida pentru Parlament sau ca fiind incompatibile cu deținerea mandatului de parlamentar, își vor pierde funcția de plin drept.

4. O lege specială va determina modul de continuare sau cesiune ori încetare a contractelor menționate la alineatul 1 și încheiate de un membru al Parlamentului sau de o întreprindere la care acesta a participat înainte de alegerea sa, ori încheiate într-o calitate incompatibilă cu funcția acestuia.

Art. 58

Verificarea și contenciosul alegerilor parlamentare, împotriva validității cărora au fost formulate acțiuni în justiție fie cu privire la încălcarea normelor electorale privind desfășurarea alegerilor, fie cu privire la lipsa condițiilor de fond prevăzute de lege sunt atribuite Curții Supreme Speciale menționată la articolul 100.

Capitolul 3: Obligațiile și drepturile membrilor Parlamentului

Art. 59

1. Înainte de a își asuma îndeplinirea obligațiilor ce le revin, membrii Parlamentului vor depune următorul jurământ în Parlament într-o ședință publică:

„Jur în numele Sfintei, Consubstanțiale și Indivizibile Treimi să fiu loial Țării mele și formei democratice de guvernământ, să respect Constituția și legile și să îmi îndeplinesc atribuțiile în mod conștiincios."

2. Membrii Parlamentului care sunt de altă religie sau credință vor depune același jurământ în funcție de propria lor religie sau credință.

3. Membrii Parlamentului declarați aleși în lipsa Parlamentului depun jurământul în fața Comisiei aflată în sesiune.

Art. 60

1. Membrii Parlamentului se bucură de libertate nelimitată de opinie și drept de vot conform conștiinței lor.

2. Demisia din funcția de parlamentar este un drept al parlamentarului; ea se realizează imediat ce membrul Parlamentului depune o declarație scrisă Președintelui Parlamentului și care este irevocabilă.

Art. 61

1. Un membru al Parlamentului nu va fi urmărit penal sau interogat în vreun fel pentru o opinie exprimată sau un vot exprimat în îndeplinirea funcțiilor sale parlamentare.

2. Un membru al Parlamentului poate fi pus sub urmărire penală doar pentru calomnie, în condițiile legii, după autorizarea dată de Parlament. Instanța de apel va fi competentă să judece cauza. Autorizarea este considerată ca refuzată în mod definitiv dacă Parlamentul nu decide în termen de 45 de zile de la data la care acuzațiile au fost prezentate Președintelui Parlamentului. În cazul refuzului de a autoriza sau dacă termenul expiră fără vreo acțiune, actul incriminat nu poate face obiectul unei plângeri.

Prezentul alineat se va aplica începând cu următoarea sesiune parlamentară.

3. Un membru al Parlamentului nu va fi obligat să depună mărturie privind informații care i-au fost furnizate sau pe care acesta le-a furnizat în cursul îndeplinirii funcțiilor sale, sau cu privire la persoanele care i-au furnizat lui informațiile sau căror acesta le-a furnizat acele informații.

Art. 62

Pe durata legislaturii parlamentare, membrii Parlamentului nu vor fi urmăriți penal, arestați, reținuți sau altfel privați de libertate fără aprobarea prealabilă acordată de Parlament. De asemenea, niciun membru al Parlamentului dizolvat nu poate fi urmărit penal pentru infracțiuni de natură politică în perioada cuprinsă între dizolvarea Parlamentului și declararea alegerilor pentru noul Parlament.

Autorizarea se consideră a nu fi acordată dacă Parlamentul nu decide în termen de trei luni de la data la care cererea de urmărire penală este transmisă de procuror Președintelui Parlamentului.

Limita de trei luni este suspendată pe durata vacanței parlamentare.

Nicio autorizare nu este necesară atunci când membrii Parlamentului sunt surprinși în flagrant delict.

Art. 63

1. Pentru îndeplinirea atribuțiilor lor, membrii Parlamentului au dreptul la plata unei indemnizații și la rambursarea cheltuielilor de către stat; valoarea acestora este fixată de plenul Parlamentului.

2. Membrii Parlamentului vor beneficia de scutire de la cheltuielile de transport, poștale și de telefonie, a cărei valoare este fixată de Plenul Parlamentului.

3. În cazul unei absențe nejustificate a unui membru de la mai mult de cinci ședințe pe lună, a 30-a parte din indemnizația sa lunară va fi reținută pentru fiecare absență.

Capitolul 4: Organizarea și funcționarea Parlamentului

Art. 64

1. Parlamentul se va întruni de plin drept în prima zi de luni a lunii octombrie din fiecare an într-o sesiune ordinară pentru a-și desfășura activitatea anuală, cu excepția cazului în care acesta este convocat la o dată anterioară de către Președintele Republicii, potrivit articolului 40.

2. Durata unei sesiuni ordinare nu va fi mai mică de cinci luni, fără a include perioada de suspendare prevăzută la articolul 40.

O sesiune ordinară este prelungită în mod obligatoriu până când bugetul este votat în temeiul articolului 79 sau până când se adoptă legea specială prevăzută la același articol.

Art. 65

1. Parlamentul stabilește modul de funcționare liberă și democratică a acestuia printr-un Regulament adoptat de plenul Parlamentului potrivit articolului 76 și publicat în Monitorul Oficial la cererea Președintelui Parlamentului.

2. Parlamentul alege din rândul membrilor săi președintele Parlamentului și ceilalți membri ai Prezidiului potrivit dispozițiilor din Regulament.

3. Președintele Parlamentului și vicepreședinții Parlamentului vor fi aleși la începutul fiecărei sesiuni parlamentare. Această dispoziție nu se va aplica Președintelui Parlamentului și vicepreședinților Parlamentului aleși în prima sesiune a celui de-al Cincilea Parlament Revizionar.

La propunerea a 50 de membri, Parlamentul poate aplica o mustrare Președintelui Parlamentului sau unui membru al Prezidiului, ceea ce va atrage încetarea mandatului acestuia.

4. Președintele Parlamentului conduce activitatea Parlamentului și veghează la desfășurarea normală a activității, protejează libertatea de opinie și de exprimare a membrilor Parlamentului și menține ordinea. El are dreptul de a recurge la măsuri disciplinare împotriva unui membru recalcitrant, potrivit dispozițiilor din regulament.

5. Un comitet științific poate fi stabilit prin Regulament pentru a asista Parlamentul în activitatea sa legislativă.

6. Regulamentul stabilește organizarea serviciilor Parlamentului sub supravegherea Președintelui acestuia, ca și tot ce privește personalul acestuia. Actele Președintelui Parlamentului referitoare la numirea și statutul profesional al personalului Parlamentului sunt susceptibile de a fi atacate în justiție pe fond sau pentru exces de putere în fața Consiliului de Stat.

Art. 66

1. Parlamentul deliberează în ședințe publice la sediul său; cu toate acestea, la cererea Guvernului sau la cererea a 15 membri ai Parlamentului și conform unei decizii majoritare adoptate în ședință secretă, Parlamentul poate delibera în spatele ușilor închise. Parlamentul va decide ulterior dacă dezbaterile privind același subiect trebuie repetate în ședință publică.

2. Miniștrii și secretarii de stat pot participa la ședințele Parlamentului și sunt ascultați ori de câte ori cer cuvântul.

3. Parlamentul și comisiile parlamentare pot solicita prezența miniștrilor sau a secretarilor de stat atunci când discută chestiuni pentru care aceștia sunt competenți. Comisiile parlamentare au dreptul de a convoca orice persoană pe care o consideră utilă pentru activitatea lor, informând ministrul competent. Comisiile parlamentare se întrunesc în ședințe publice, potrivit dispozițiilor din Regulament; totuși, acestea pot delibera în spatele ușilor închise, la cererea Guvernului sau a cinci membri ai Parlamentului, dacă se decide astfel prin vot secret si cu majoritate. Comisia parlamentară decide ulterior dacă dezbaterea privind același subiect trebuie repetată în ședință publică.

Art. 67

Parlamentul nu poate decide fără majoritatea absolută a membrilor prezenți, care nu poate fi în niciun caz mai mică de o pătrime din numărul total al membrilor Parlamentului.

În caz de egalitate de voturi, votul va fi repetat; în caz de egalitate de voturi la a doua votare, propunerea va fi respinsă.

Art. 68

1. La începutul fiecărei sesiuni ordinare, Parlamentul va înființa comisii parlamentare permanente alcătuite din membri ai Parlamentului pentru analiza și elaborarea proiectelor de lege și a propunerilor de lege depuse potrivit Regulamentului Parlamentului.

2. Parlamentul va înființa comisii de anchetă formate din membrii săi printr-o rezoluție adoptată cu două cincimi din numărul total al membrilor, la propunerea unei cincimi din numărul total al membrilor.

O rezoluție parlamentară adoptată cu majoritatea absolută a numărului total al membrilor Parlamentului este necesară pentru înființarea de comisii de anchetă privind aspecte referitoare la politica externă și apărarea națională.

Modalitățile de constituire și funcționare a acestor comisii sunt prevăzute de Regulamentul Parlamentului.

3. Comisiile parlamentare și comisiile de anchetă, precum și secțiile parlamentare prevăzute de articolele 70 și 71 sunt constituite proporțional cu forța parlamentară a partidelor, a grupurilor politice și a independenților, potrivit dispozițiilor din Regulamentul Parlamentului.

Art. 69

Nimeni nu se poate prezenta din proprie inițiativă în fața Parlamentului pentru a face o cerere verbală sau scrisă. Petițiile sunt prezentate prin intermediul unui membru sau sunt înmânate Președintelui Parlamentului. Parlamentul are dreptul de a înainta orice petiții îi sunt adresate miniștrilor și secretarilor de stat, care sunt obligați să ofere explicații atunci când acestea le sunt solicitate.

Art. 70

1. Parlamentul își desfășoară activitatea legislativă în plen.

2. Regulamentul Parlamentului prevede că exercitarea activității legislative poate fi desfășurată și de comisiile parlamentare permanente, care sunt înființate și funcționează în timpul sesiunii, potrivit dispozițiilor regulamentare și sub rezerva restricțiilor de la articolul 72.

3. Regulamentul Parlamentului stabilește, de asemenea, repartizarea competențelor pe ministere între comisiile parlamentare permanente.

4. Cu excepția cazului în care se prevede altfel, dispozițiile Constituției privind Parlamentul se vor aplica pentru funcționarea acestuia în plen și în comisii în temeiul articolului 71, precum și pentru funcționarea comisiilor parlamentare.

5. Majoritatea cerută pentru luarea deciziilor de către comisia prevăzută la articolul 71 și de către comisiile parlamentare permanente atunci când ele desfășoară activitate legislativă conform alineatului 2 al acestui articol nu poate fi inferioară a două cincimi din numărul total al membrilor.

6. Controlul parlamentar este exercitat de plen, potrivit dispozițiilor din Regulament. Regulamentul poate, de asemenea, să prevadă exercitarea controlului parlamentar de secția prevăzută la articolul 71, precum și de comisiile parlamentare permanente înființate și care funcționează în timpul sesiunii.

7. Regulamentul prevede modul în care vor participa la vot membrii Parlamentului care se află într-o misiune parlamentară sau guvernamentală în străinătate.

8. Regulamentul Parlamentului prevede modul în care Parlamentul este informat de Guvern cu privire la aspectele care fac obiectul unei reglementări cu caracter normativ în cadrul Uniunii Europene, precum și la dezbaterile referitoare la acestea.

Art. 71

Atunci când Parlamentul se află în vacanță, activitatea legislativă a acestuia, cu excepția legilor care țin de competența plenului potrivit articolului 72, va fi coordonată de o secție a Parlamentului, înființată și funcționând potrivit articolului 68, alineatul 3 și articolului 70.

Regulamentul poate prevedea examinarea proiectelor de lege de către o comisie parlamentară formată din membrii acestei secții.

Art. 72

1. Parlamentul dezbate și votează în plen Regulamentul său de funcționare, proiectele de lege și propunerile legislative referitoare la materiile reglementate de articolele 3, 13, 27, 28, alineatele 2 și 3, 29, alineatul 2, 33, alineatul 3, 48, 51, 54, 86, privind proiectele de lege și propunerile legislative de punere în aplicare a Constituției privind exercitarea și protejarea drepturilor individuale, proiectele de lege și propunerile legislative privind interpretarea autentică a legilor, precum și privind orice altă chestiune trimisă plenului printr-o dispoziție specială din Constituție sau pentru a cărei reglementare este necesară o majoritate specială.

Parlamentul va vota, de asemenea, în plen bugetul și situația financiară a statului și a Parlamentului.

2. Dezbaterile și votul privind orice alte proiecte de lege și propuneri legislative pot fi repartizate în timpul sesiunii la comisia parlamentară permanentă competentă, potrivit articolului 70. Ele pot fi repartizate și către comisia înființată și care funcționează în temeiul articolului 71 în perioada în care Parlamentul se află în vacanță, conform dispozițiilor din Regulament.

3. Comisia parlamentară permanentă care își asumă votarea unui proiect de lege sau a unei propuneri legislative poate, printr-o hotărâre adoptată cu majoritatea absolută a membrilor săi, să trimită în Plen orice contestație referitoare la competența sa. Hotărârea Plenului va fi obligatorie pentru comisii.

Între depunerea unui proiect de lege sau a unei propuneri legislative și dezbaterea în comisia parlamentară permanentă trebuie să treacă cel puțin o săptămână.

4. Un proiect de lege sau o propunere legislativă dezbătută și votată în comisia parlamentară permanentă competentă este prezentată în plen în sesiunea parlamentară, potrivit Regulamentului Parlamentului, și este dezbătută și votată în principiu, pe articole și în ansamblu. Proiectul de lege sau propunerea legislativă votată în comisie cu o majoritate de cel puțin patru cincimi este dezbătută și votată în plen, potrivit dispozițiilor din Regulament.

Capitolul 5: Funcția legislativă a Parlamentului

Art. 73

1. Dreptul de inițiativă legislativă aparține Parlamentului și Guvernului.

2. Proiectele de lege care au ca obiect acordarea unei pensii și condițiile în care aceasta poate fi acordată vor fi prezentate doar de către Ministrul Finanțelor după avizul Curții de Conturi; în cazul pensiilor ce grevează bugetul administrației locale sau al altor persoane juridice de drept public, proiectele de lege vor fi depuse de ministrul competent și de Ministrul Finanțelor. Pensiile trebuie să fie propuse prin intermediul unor proiecte de lege speciale; introducerea unor dispoziții privind pensiile în proiectele de lege prezentate pentru reglementarea altor chestiuni nu este permisă, sub sancțiunea nulității.

3. Nicio propunere de lege sau modificare ori completare care provine din Parlament nu va fi prezentată spre a fi dezbătută dacă, pentru a plăti un salariu sau o pensie sau pentru a aduce foloase unei persoane în alt mod, acesta (aceasta) conduce la o cheltuială sau o reducere a veniturilor ori a activelor pentru stat sau agențiile administrației locale ori alte persoane juridice de drept public.

4. Cu toate acestea, o modificare sau o completare prezentată de șeful unui partid sau reprezentantul unui grup parlamentar potrivit articolului 74, alineatul 3, va fi acceptată în cazul proiectelor de lege privind organizarea serviciilor publice și a organismelor de interes public, statutul funcționarilor publici în general, al ofițerilor din forțele militare și de securitate, al angajaților administrației locale ori ai altor persoane juridice de drept public sau ai altor întreprinderi publice în general.

5. Proiectele de lege prin care se introduc impozite locale sau speciale ori taxe de orice natură în contul autorităților sau al persoanelor juridice de drept public sau privat trebuie să fie contrasemnate de Ministrul Planificării și de Ministrul Finanțelor.

Art. 74

1. Orice proiect sau propunere legislativă trebuie să fie însoțită de o expunere de motive; înainte de a fi prezentată plenului sau unei secții a Parlamentului ea

poate fi trimisă, pentru o mai bună elaborare din punctul de vedere al tehnicii legislative, la serviciul științific prevăzut la articolul 65, alineatul 5, imediat ce acest serviciu este înființat, astfel cum este prevăzut în Regulamentul Parlamentului.

2. Proiectele sau propunerile legislative înaintate Parlamentului vor fi trimise comisiei parlamentare competentă. Proiectul va fi prezentat spre dezbatere Parlamentului după trei zile de la depunerea raportului de către comisia competentă sau după expirarea termenului stabilit în acest sens, fără ca raportul să fi fost depus, cu excepția cazului în care acesta a fost calificat ca fiind urgent de către ministrul competent. Dezbaterea va începe după prezentarea orală a ministrului competent și cea a raportorilor comisiei.

3. Amendamentele depuse de membrii Parlamentului la proiectele sau propuneri legislative ce țin de competența plenului sau a secțiilor Parlamentului nu vor fi prezentate spre dezbatere dacă acestea nu au fost depuse până la și inclusiv în ziua precedentă începerii dezbaterilor, cu excepția cazului în care Guvernul consimte la o astfel de dezbatere.

4. Un proiect sau o propunere legislativă pentru modificarea unei dispoziții dintr-o lege nu va fi prezentat(ă) spre dezbatere decât dacă raportul explicativ însoțitor conține textul complet al dispoziției ce urmează a fi modificată și dacă textul proiectului sau al propunerii legislative conține textul complet al noii dispoziții astfel cum aceasta este modificată.

5. Dispozițiile alineatului 1 se aplică și pentru proiectele sau propunerile legislative prezentate spre dezbatere și votate în comisia parlamentară permanentă competentă, potrivit Regulamentului Parlamentului.

Un proiect sau o propunere legislativă care conține dispoziții ce nu au legătură cu obiectul său principal nu va fi prezentat(ă) spre dezbatere.

Nicio completare sau modificare nu va fi prezentată spre dezbatere dacă nu are legătură cu principalul obiect al proiectului sau al propunerii legislative.

Completările sau modificările aduse de miniștri sunt dezbătute numai dacă acestea au fost depuse cu cel puțin trei zile înainte de începerea dezbaterilor în plen, la secția prevăzută la articolul 71 sau la comisia parlamentară permanentă competentă, potrivit Regulamentului.

Dispozițiile din cele două alineate anterioare se vor aplica și pentru completările sau modificările depuse de membrii Parlamentului.

Parlamentul decide în caz de contestație.

Membrii Parlamentului care nu participă la comisia parlamentară permanentă competentă sau la secția prevăzută la articolul 71 au dreptul de a lua cuvântul în timpul dezbaterilor în principiu și în vederea sprijinirii propunerilor legislative și a completărilor sau a amendamentelor pe care aceștia le-au depus, potrivit dispozițiilor din Regulament.

6. O dată pe lună, la o dată stabilită prin Regulament, propunerile legislative pendinte vor fi introduse pe ordinea de zi în funcție de prioritatea lor și vor fi dezbătute.

Art. 75

1. Orice proiect sau propunere legislativă depus(ă) de miniștri care grevează bugetul va fi prezentat(ă) spre dezbatere numai însoțit(ă) de un raport al Direcției generale de contabilitate publică ce va stabili cheltuiala; dacă un proiect sau o propunere legislativă asemănătoare este depus(ă) de membrii Parlamentului, înainte de a fi dezbătută, va fi comunicată Direcției generale de contabilitate publică ce este ținută să depună un raport în termen de 15 zile. Dacă acest termen expiră fără a se întreprinde vreo acțiune, propunerea de lege va fi prezentată spre dezbatere chiar și fără raport.

2. Aceeași prevedere se aplică în cazul amendamentelor atunci când miniștrii competenți solicită acest lucru. În acest caz, Direcția generală de contabilitate publică este ținută să își prezinte raportul în Parlament în termen de trei zile; doar dacă raportul nu este disponibil în termenul prevăzut amendamentul poate fi dezbătut fără acesta.

3. Un proiect de lege care conduce la o cheltuială sau o reducere a veniturilor nu este prezentat spre dezbatere decât dacă este însoțit de un raport special asupra modului în care acestea vor fi acoperite, semnat de ministrul competent și de Ministrul Finanțelor.

Art. 76

1. Fiecare proiect de lege și fiecare propunere legislativă vor fi dezbătute și votate o singură dată în principiu, pe articole și în ansamblu, cu excepția cazurilor prevăzute la alineatul 4 din articolul 72.

2. Proiectele sau propunerile de lege votate care sunt trimise înapoi în Parlament în temeiul articolului 42 vor fi dezbătute și votate de plenul Parlamentului de două ori și în două ședințe diferite, la distanță de cel puțin două zile, în principiu și pe articole în prima dezbatere și pe articole și în ansamblu în a doua dezbatere.

3. În cazul în care, în timpul dezbaterilor, completările sau modificările au fost acceptate, votarea în ansamblu va fi amânată cu 24 de ore de la distribuirea proiectului sau a propunerii legislative amendate, cu excepția cazurilor prevăzute la articolul 72, alineatul 4.

4. Un proiect sau o propunere legislativă calificat(ă) de Guvern ca extrem de urgentă va fi prezentată spre votare după o dezbatere în cadrul unei singure ședințe de către plen sau de către secția prevăzută de articolul 72, potrivit Regulamentului.

5. Guvernul poate solicita ca un proiect sau o propunere legislativă cu caracter urgent să fie dezbătut(ă) într-un număr limitat de ședințe, potrivit Regulamentului.

6. Adoptarea codurilor judiciare sau administrative redactate de comisii speciale înființate de legi speciale poate fi votată în plenul Parlamentului printr-o lege specială de ratificare a codului în ansamblu.

7. În același mod se poate realiza și codificarea dispozițiilor existente prin simplă sistematizare sau repunerea în vigoare, în ansamblul lor, a legilor abrogate cu excepția legilor fiscale.

Art. 77

1. Interpretarea autentică a legilor îi revine puterii legislative.

2. O lege care nu este interpretativă va intra în vigoare numai după publicarea acesteia.

Capitolul 6: Impozitarea și gestiunea finanțelor publice

Art. 78

1. Niciun impozit nu poate fi stabilit și nici perceput fără o lege adoptată de Parlament, care să prevadă obiectul impozitării și venitul, tipul de proprietate, cheltuielile și tranzacțiile sau categoriile la care se referă impozitul.

2. Niciun impozit și nicio altă sarcină financiară nu pot fi impuse printr-o lege cu efecte retroactive, care ar viza anul fiscal anterior impunerii impozitului.

3. În mod excepțional, în caz de impunere sau majorare a unei taxe la import sau la export ori în cazul unui impozit pe consum, colectarea acestora va fi permisă începând de la data la care proiectul de lege este înaintat Parlamentului, cu condiția ca legea să fie publicată în termenul prevăzut la articolul 42, alineatul 1, și, în orice caz, în termen de cel mult 10 zile de la sfârșitul sesiunii parlamentare.

4. Obiectul impozitării, cota de impozitare, reducerile și scutirile de impozit și acordarea de pensii nu pot face obiectul unei delegări legislative.

Această interdicție nu se opune stabilirii prin lege a modului de evaluare a cotei statului sau a autorităților publice în general din creșterea automată a valorii bunurilor imobile care se învecinează cu șantierul de construcții pentru lucrări publice și care rezultă exclusiv din aceasta.

5. În mod excepțional, va fi permisă impunerea, prin delegare acordată prin legi-cadru, a unor taxe sau impozite de echilibrare sau compensatorii, precum și impunerea, în cadrul relațiilor internaționale ale țării cu organizații economice, a unor măsuri economice sau a unor măsuri privind protejarea poziției de schimb valutar a țării.

Art. 79

1. În cursul sesiunii sale ordinare anuale, Parlamentul va vota bugetul de venituri și cheltuieli al statului pentru următorul an.

În timpul discutării proiectului de buget prevăzut la alineatul 3, Parlamentul poate înainta propuneri pentru modificarea unor elemente bugetare individuale care sunt prezentate în plen și votate, cu condiția ca modificările să nu aibă

niciun impact asupra cheltuielilor și veniturilor totale ale statului. Regulamentul Parlamentului stabilește procedura specială de monitorizare a execuției bugetului de stat de către Parlament.

2. Toate veniturile și cheltuielile statului trebuie să fie incluse în bugetul anual și în execuția bugetară.

3. Proiectul de buget va fi depus de Ministrul Finanțelor la comisia parlamentară permanentă competentă în prima zi de luni din luna octombrie și va fi dezbătut, potrivit dispozițiilor din Regulament. Ministrul Finanțelor, ținând seama de observațiile comisiei, va prezenta bugetul în Parlament cu cel puțin 40 de zile înainte de începutul anului fiscal. Bugetul va fi dezbătut și votat de plen potrivit Regulamentului care asigură dreptul tuturor grupurilor politice din Parlament de a își exprima opiniile.

4. În cazul în care administrarea veniturilor și a cheltuielilor prevăzute în buget devine inoperantă, indiferent de motiv, acestea vor fi administrate de fiecare dată în conformitate cu o lege specială.

5. În cazul în care este imposibilă votarea bugetului sau adoptarea legii speciale definite la alineatul precedent din cauza încheierii legislaturii parlamentare, valabilitatea bugetului pentru anul fiscal care tocmai s-a încheiat sau se încheie va fi prelungită cu patru luni prin decret emis la propunerea Consiliului de Miniștri.

6. Prin lege se poate institui regula alcătuirii bugetului pentru o perioada fiscală bianuală.

7. Execuția bugetară și bilanțul contabil general ale statului sunt prezentate Parlamentului în termen de cel mult un an de la sfârșitul fiecărui an fiscal; acestea sunt însoțite în mod obligatoriu de raportul Curții de Conturi prevăzut la articolul 98, alineatul 1, litera e, sunt examinate de o comisie parlamentară specială formată din membri ai Parlamentului și sunt ratificate de plenul Parlamentului, potrivit Regulamentului.

8. Planurile de dezvoltare economică și socială vor fi aprobate de plenul Parlamentului potrivit prevederilor legale.

Art. 80

1. Niciun salariu, nicio pensie, subvenție sau remunerație nu va fi inclusă în bugetul de stat ori acordată decât dacă este prevăzută de o lege organică sau de o altă lege specială.

2. Baterea sau emisiunea de monedă este reglementată prin lege.

Clauză interpretativă

Alineatul 2 nu împiedică participarea Greciei la procedurile de aderare la Uniunea Economică și Monetară, în cadrul mai larg al integrării europene, potrivit articolului 28.

Secțiunea IV: Guvernul

Capitolul 1: Constituirea și misiunea Guvernului

Art. 81

1. Guvernul este constituit de Consiliul de Miniștri, care este alcătuit din Prim-ministru și miniștri. Structura și funcționarea Consiliului de Miniștri sunt stabilite prin lege. Unul sau mai mulți miniștri pot fi numiți vicepreședinți ai Consiliului de Miniștri, prin decret adoptat la propunerea Prim-ministrului.

Legea va reglementa statutul miniștrilor delegați, al miniștrilor fără portofoliu și al secretarilor de stat care pot fi membri ai Consiliului de Miniștri, precum și statutul secretarilor de stat permanenți.

2. Nicio persoană nu poate fi numită membru al Guvernului sau secretar de stat dacă nu întrunește condițiile impuse la articolul 55 pentru membrii Parlamentului.

3. Orice activitate profesională de orice tip a membrilor Guvernului, a secretarilor de stat și a Președintelui Parlamentului va fi suspendată în timpul îndeplinirii atribuțiilor lor.

4. Incompatibilitatea funcției de ministru și secretar de stat cu alte activități poate fi stabilită prin lege.

5. În lipsa unui Vicepreședinte, Prim-ministrul va numi, ori de câte ori este necesar, unul dintre miniștri în calitate de supleant interimar.

Art. 82

1. Guvernul definește și conduce politica generală a țării, potrivit prevederilor Constituției și ale legii.

2. Prim-ministrul asigură unitatea Guvernului și conduce acțiunile Guvernului și ale serviciilor publice în general, pentru punerea în aplicare a politicii Guvernului în conformitate cu legea.

3. Legea precizează aspectele privind înființarea, funcționarea și competențele Comitetului Economic și Social, a cărui misiune este aceea de a purta un dialog social pentru politica globală a țării și, în special, pentru orientările politicii economice și sociale, precum și de a formula opinii privind proiectele și propunerile legislative care îi sunt prezentate.

4. Legea precizează aspectele privind înființarea, funcționarea și competențele Consiliului Național de Politică Externă, cu participarea reprezentanților partidelor din Parlament și a persoanelor care dispun de expertiză sau experiență specializată.

Art. 83

1. Fiecare ministru va exercita prerogativele stabilite prin lege. Miniștrii fără portofoliu vor exercita prerogativele cu care au fost învestiți prin decizia Prim-ministrului.

2. Secretarii de stat vor exercita prerogativele cu care au fost învestiți prin decizia comună a Prim-ministrului și a ministrului competent.

Capitolul 2: Raporturile dintre Parlament și Guvern

Art. 84

1. Guvernul trebuie să beneficieze de votul de încredere al Parlamentului. Guvernul va avea obligația de a solicita un vot de încredere Parlamentului în termen de 15 zile de la data depunerii jurământului de către Prim-ministru și poate face acest lucru și în orice alt moment. În cazul în care la momentul formării Guvernului Parlamentul și-a suspendat lucrările acesta va fi convocat în termen de 15 zile pentru a decide cu privire la votul de încredere.

2. Parlamentul poate decide să își retragă votul de încredere pentru Guvern sau pentru un membru al Guvernului. O moțiune de cenzură nu poate fi depusă înainte de expirarea unei perioade de șase luni de la respingerea unei alte de moțiuni de către Parlament.

O moțiune de cenzură trebuie să fie semnată de cel puțin o șesime din numărul de membri ai Parlamentului și trebuie să precizeze în mod explicit subiectele ce urmează a fi supuse dezbaterii.

3. În mod excepțional, o moțiune de cenzură poate fi depusă înainte de expirarea perioadei de șase luni dacă aceasta este semnată de majoritatea numărului total al membrilor Parlamentului.

4. Dezbaterea privind votul de încredere sau privind moțiunea de cenzură va începe la două zile de la depunerea moțiunii, cu excepția situației în care, în cazul unei moțiuni de cenzură, Guvernul solicită începerea imediată a dezbaterii: în orice caz, dezbaterea nu poate fi prelungită mai mult de trei zile de la începerea acesteia.

5. Scrutinul asupra votului de încredere sau asupra moțiunii de cenzură va avea loc imediat după încheierea dezbaterilor; acesta poate fi însă amânat cu 48 de ore dacă Guvernul solicită acest lucru.

6. Un vot de încredere nu poate fi adoptat decât dacă este aprobat de majoritatea absolută a membrilor prezenți ai Parlamentului, care nu poate fi în niciun caz mai mică de o două cincimi din numărul total al membrilor.

O moțiune de cenzură va fi adoptată numai dacă este aprobată de majoritatea absolută a membrilor Parlamentului.

7. Miniștrii și secretarii de stat care sunt membri ai Parlamentului vor vota cu privire la moțiunile menționate mai sus.

Art. 85

Membrii Consiliului de Miniștri și secretarii de stat răspund în solidar pentru politica generală a Guvernului și fiecare dintre aceștia este răspunzător

individual pentru acțiunile sau omisiunile ce țin de competențele sale, potrivit dispozițiilor din legile privind răspunderea miniștrilor. Un ordin scris sau verbal al Președintelui Republicii nu poate în niciun caz să sustragă miniștrii și secretarii de stat de răspunderea ce le revine.

Art. 86

1. Doar Parlamentul are competența de a pune sub urmărire penală persoane care sunt sau au fost membri ai Consiliului de Miniștri sau secretari de stat pentru infracțiuni pe care acestea le-au comis în cursul îndeplinirii atribuțiilor lor, în condițiile prevăzute de lege. Instituirea unor infracțiuni ministeriale specifice este interzisă.

2. Urmărirea penală, cercetarea, cercetarea preliminară sau examinarea preliminară a persoanelor menționate la alineatul 1 pentru infracțiunile menționate mai sus nu va fi permisă fără o rezoluție prealabilă a Parlamentului potrivit alineatului 3.

În cazul în care în cursul altei cercetări, cercetări preliminare, examinări preliminare sau anchete administrative apar probe care se referă la persoanele și infracțiunile de la alineatul precedent, acestea vor fi înaintate imediat Parlamentului de către persoana care efectuează cercetarea, examinarea preliminară sau ancheta.

3. Propunerea de punere sub acuzare este depusă de cel puțin 30 de membri ai Parlamentului. Parlamentul, printr-o hotărâre adoptată cu majoritatea absolută a membrilor acestuia, va constitui o comisie parlamentară specială pentru a efectua o examinare preliminară; în caz contrar, moțiunea va fi respinsă ca vădit neîntemeiată. Constatările comisiei menționate la teza anterioară sunt prezentate plenului Parlamentului, care decide dacă urmărirea penală va începe sau nu. Hotărârea va fi adoptată cu majoritatea absolută a membrilor Parlamentului.

Parlamentul își poate exercita competența în temeiul alineatului 1 până la sfârșitul celei de a doua sesiuni ordinare a acestuia din legislatura parlamentară care începe după comiterea infracțiunii.

Parlamentul își poate revoca hotărârea în orice moment sau poate suspenda în orice moment urmărirea penală, procedurile preliminare sau acțiunea principală, conform procedurii și cu majoritatea prevăzute în primul alineat al acestui alineat.

4. Instanța competentă pentru judecarea unor astfel de cauze în primă și ultimă instanță este, ca instanță supremă, o Instanță Specială formată pentru fiecare cauză din șase membri ai Consiliului de Stat și șapte membri ai Curții de Casație.

Membrii permanenți și supleanți ai Instanței Speciale sunt aleși prin tragere la sorți, după ce a avut loc urmărirea penală, de către Președintele Parlamentului într-o ședință publică a Parlamentului, din rândul acelor membri ai celor două instanțe de rang superior care au fost numiți sau promovați la rangul pe care aceștia îl dețin înainte de depunerea moțiunii de urmărire penală. Instanța Specială este prezidată de membrul Curții de Casație ales prin tragere la sorți care

are cel mai înalt grad și, în caz de egalitate între membrii de același grad, de către primul în ordinea vechimii în funcție.

În cadrul Instanței Speciale de la prezentul alineat funcționează un Consiliu Judiciar, format pentru fiecare cauză din doi membri ai Consiliului de Stat și trei membri ai Curții de Casație. Membrii Consiliului Judiciar nu pot fi în același timp și membri ai Instanței Speciale. În urma unei hotărâri a Consiliului Judiciar, unul dintre membrii acestuia care aparține Curții de Casație este numit judecător de instrucție. Procedurile preliminare se încheie cu emiterea unei ordonanțe.

Atribuțiile procurorului pe lângă Instanța Specială și pe lângă Consiliul Judiciar de la acest alineat sunt exercitate de un membru al parchetului de pe lângă Curtea de Casație, care este ales prin tragere la sorți împreună cu supleantul său. A doua și a treia teză a acestui alineat se aplică și pentru membrii Consiliului Judiciar, iar al doilea alineat se aplică și pentru procuror. În caz de punere sub acuzare în fața Instanței Speciale a unei persoane care este sau a fost membru al Guvernului sau secretar de stat sunt de asemenea puse sub acuzare și celelalte persoane eventual implicate, în condițiile prevăzute de lege.

5. În cazul în care procedura privind urmărirea penală a unei persoane care este sau a fost membru al Guvernului sau secretar de stat nu este finalizată din orice alt motiv, inclusiv din cauza prescripției, Parlamentul poate, la cererea persoanei respective sau a moștenitorilor acesteia, să înființeze o comisie specială pentru a cerceta acuzațiile la care pot participa și magistrați de cel mai înalt rang.

Secțiunea V: Puterea judecătorească

Capitolul 1: Magistrații și personalul grefei

Art. 87

1. Justiția va fi administrată de instanțe alcătuite din judecători permanenți care vor beneficia de independență funcțională și personală.

2. În îndeplinirea atribuțiilor lor, judecătorii se supun doar Constituției și legilor; aceștia nu vor fi obligați în niciun caz să respecte dispozițiile adoptate cu încălcarea Constituției.

3. Inspecția judecătorilor de scaun se realizează de magistrați de rang superior, precum și de Procurorul General și de Avocații generali de pe lângă Curtea de Casație, în vreme ce inspecția procurorilor se realizează de judecători de la Curtea de Casație și de procurori de rang superior, în condițiile prevăzute de lege.

Art. 88

1. Magistrații vor fi numiți pe viață prin decret prezidențial în conformitate cu o lege care va prevedea condițiile și procedura pentru selectarea acestora.

2. Remunerația magistraților va fi proporțională cu funcția acestora. Aspectele privind avansarea, remunerația și statutul general al acestora sunt reglementate de legi speciale.

Prin derogare de la articolele 94, 95 și 98, litigiile privind orice tip de remunerații și pensii ale magistraților, în măsura în care soluționarea aspectelor juridice pertinente poate afecta salariul, pensia sau statutul fiscal al unui cerc mai larg de persoane, vor fi judecate de Instanța Specială prevăzută la articolul 99. În astfel de cazuri, alcătuirea instanței include participarea unui profesor universitar titular și a unui avocat pledant în condițiile prevăzute de lege. Legea prevede aspectele ce țin de continuarea proceselor pendinte.

3. Legea poate prevedea o perioadă de formare și de probă pentru magistrați de până la trei ani înainte de numirea acestora în calitate de judecători definitivi. În această perioadă, pot acționa și în calitate de judecători definitivi în condițiile prevăzute de lege.

4. Magistrații pot fi revocați sau eliberați din funcție doar în conformitate cu o hotărâre judecătorească care rezultă dintr-o condamnare penală sau o abatere disciplinară gravă ori o boală sau o invaliditate ori o incompetență profesională, confirmată în condițiile prevăzute de lege și potrivit articolului 93, alineatele 2 și 3.

5. Pensionarea din serviciul de magistrat este obligatorie la atingerea vârstei de 65 de ani pentru toți magistrații până la și inclusiv rangul de judecător sau avocat general de pe lângă curțile de apel sau un rang echivalent acestora. În cazul magistraților de rang mai înalt decât cel menționat sau cu rang echivalent pensionarea va fi obligatorie la împlinirea vârstei de 67 de ani. În aplicarea acestei dispoziții data de 30 iunie din anul de pensionare va fi considerată, în toate cazurile, data de împlinire a limitei de vârstă menționată mai sus.

6. Transferul magistraților este interzis. În mod excepțional, va fi permis transferul judecătorilor asistenți de pe lângă instanțele de prim grad sau transferul procurorilor asistenți doar la cererea persoanelor în cauză, în condițiile prevăzute de lege. Judecătorii instanțelor de contencios administrativ ordinare vor fi promovați în rangul de judecători ai Consiliului de Stat doar pentru o cincime din posturi, în condițiile prevăzute de lege.

7. Instanțele și consiliile special prevăzute de Constituție și formate din membri ai Consiliului de Stat și ai Curții de Casație sunt prezidate de membrul cu cea mai mare vechime în acel grad.

Clauză interpretativă

În adevăratul sens al articolului 88, unificarea jurisdicției de primă instanță a instanțelor civile și reglementarea statutului de serviciu al magistraților de la acest nivel al instanțelor sunt permise, cu condiția să se prevadă o procedură pentru judecare și evaluare, în condițiile prevăzute de lege.

Art. 89

1. Magistraților li se interzice prestarea oricăror alte servicii remunerate sau practicarea oricărei alte profesii.

2. În mod excepțional, magistrații pot fi aleși membri ai Academiei sau profesori în instituții de învățământ superior și, de asemenea, pot face parte din consilii sau comisii ce exercită competențe în materie disciplinară, de control sau jurisdicționale și din comisii de pregătire a legilor, cu condiția ca această participare să fie prevăzută în mod specific de lege. Legea prevede înlocuirea magistraților cu alte persoane în consiliile sau comisiile înființate sau în sarcinile atribuite printr-o declarație de intenție a unei persoane private, inter vivos sau mortis causa, în afara cazurilor prevăzute la alineatul precedent.

3. Este interzisă atribuirea de sarcini administrative magistraților. Activitățile referitoare la formarea magistraților sunt considerate a fi de natură judiciară. Este permisă atribuirea către magistrați a sarcinilor de reprezentare a țării în organizații internaționale.

Realizarea arbitrajului de către magistrați este permisă doar în cadrul atribuțiilor lor oficiale, în condițiile prevăzute de lege.

4. Participarea magistraților la guvernare este interzisă.

5. Înființarea unei asociații a magistraților este permisă, în condițiile prevăzute de lege.

Art. 90

1. Promovările, numirile în funcții, transferurile, detașările și transferurile magistraților vor fi efectuate prin decret prezidențial, emis în urma unei decizii prealabile a Consiliului Superior al Magistraturii. Acest consiliu va fi compus din Președintele Curții Supreme și din membri ai aceleiași instanțe aleși prin tragere la sorți din rândul celor care au activat în cadrul acesteia pentru o perioadă de cel puțin doi ani, în condițiile prevăzute de lege. În Consiliul Superior al Magistraturii, privind justiția civilă și penală, participă și Procurorul General de pe lângă Curtea de Casație, precum și doi avocați generali de pe lângă Curtea de Casație desemnați prin tragere la sorți din rândul celor care au activat pentru o perioadă de cel puțin doi ani în cadrul Parchetului de pe lângă Curtea de Casație, în condițiile prevăzute de lege. În Consiliul Superior al Magistraturii, în chestiunile privind Consiliul de Stat și contenciosul administrativ participă și Comisarul General al Statului care activează în cadrul acestuia în materiile referitoare la magistrații instanțelor de contencios administrativ ordinare și ai Comisariatului general. În Consiliul Superior al Magistraturii, în chestiunile privind Curtea de Conturi, participă și Comisarul General al Statului de pe lângă aceasta Curte.

În Consiliul Superior al Magistraturii vor participa, de asemenea, fără drept de vot, doi magistrați din ramura care se ocupă de modificările statutului de serviciu, care trebuie să aibă cel puțin grad de judecător al curții de apel sau echivalent și care sunt desemnați prin tragere la sorți, în condițiile prevăzute de lege.

2. Compunerea Consiliului prevăzut la alineatul 1 va fi întărită (cu membri suplimentari), în condițiile prevăzute de lege, atunci când statuează cu privire la promovări în funcțiile de judecători ai Consiliului de Stat, judecători ai Curții

de Casație, avocați generali pe lângă Curtea de Casație, consilieri ai Curții de Conturi, președinți ai curților de apel, procurori generali pe lângă curțile de apel, precum și cu privire la alegerea membrilor comisariatelor generale ale instanțelor de contencios administrativ și ale Curții de Conturi. În toate celelalte cazuri se aplică alineatul 1.

3. În cazul în care Ministrul Justiției nu este de acord cu hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii, acesta poate aduce problema în atenția plenului curții supreme a respectivului ordin judecătoresc, în condițiile legii. Magistratul la care se referă hotărârea judecătorească are, de asemenea, dreptul de a ataca hotărârea, în condițiile legii. În timpul ședinței plenului Curții Supreme a respectivului ordin judecătoresc care acționează în calitate de Consiliu Superior al Magistraturii de al doilea grad de jurisdicție sunt aplicabile tezelor 3 – 6 ale alineatului 1. În acest din urmă caz membrii Parchetului General al Curții de Casație participă cu drept de vot la plenul respectivei Curți.

4. Deciziile plenului care acționează în calitate de Consiliu Superior al Magistraturii de al doilea grad de jurisdicție referitoare la o chestiune înaintată acestuia, precum și deciziile Consiliului Superior al Magistraturii cu care ministrul nu a fost de acord sunt obligatorii pentru acesta.

5. Promovarea în funcția de Președinte sau Vicepreședinte al Curtea Supremă Administrativă, al Curții de Casație și al Curții de Conturi se realizează prin decret prezidențial, publicat la propunerea Consiliului de Miniștri, prin selecție din rândul membrilor respectivei instanțe supreme, în condițiile prevăzute de lege. Promovarea în funcția de Procuror General al Curții de Casație se realizează printr-un decret similar, prin selecție din rândul membrilor Curții de Casație și al avocaților generali ai acestei instanțe, în condițiile prevăzute de lege. Promovarea în funcția de Comisar General al Curții de Conturi va fi realizată printr-un decret similar, prin selecție din rândul membrilor Curții de Conturi și ai respectivului Comisariat General, în condițiile prevăzute de lege. Promovarea în funcția de Comisar General al instanțelor de contencios administrativ va fi realizată, de asemenea, printr-un decret similar, prin selecție din rândul membrilor respectivului Comisariat General și al judecătorilor de la instanțele de contencios administrativ de apel, în condițiile prevăzute de lege.

Durata deținerii funcției de Președinte al Consiliului de Stat, al Curții de Casație și al Curții de Conturi, precum și a funcției de Procuror General de pe lângă Curtea de Casație și de Comisar General al instanțelor de contencios administrativ și al Curții de Conturi nu poate depăși patru ani, chiar dacă magistratul care deține această funcție nu a împlinit vârsta de pensionare. Orice perioadă de timp rămasă până la împlinirea vârstei de pensionare va fi calculată ca perioadă efectivă de plată a contribuțiilor la sistemul de pensii, în condițiile prevăzute de lege.

6. Deciziile sau actele care respectă dispozițiile prezentului articol nu vor face obiectul recursului în fața Consiliului de Stat.

Art. 91

1. Puterea disciplinară asupra magistraților cu grad de judecător sau avocat general al Curții de Casație sau asupra celor cu grad echivalent sau superior este exercitată de Consiliul Disciplinar Superior, în condițiile prevăzute de lege.

Acțiunea disciplinară va fi inițiată de Ministrul Justiției.

2. Consiliul Disciplinar Superior este format din Președintele Consiliului de Stat în calitate de președinte și din doi vicepreședinți sau judecători ai Consiliului de Stat, doi vicepreședinți sau judecători ai Curții de Casație, doi vicepreședinți sau consilieri ai Curții de Conturi și doi profesori universitari de drept de la facultățile de drept din cadrul universităților din țară în calitate de membri. Membrii Consiliului vor fi desemnați prin tragere la sorți din rândul celor care au cel puțin trei ani de serviciu în cadrul respectivei instanțe supreme sau facultăți de drept. Sunt sistematic excluși din compunerea Consiliului membrii care aparțin instanței din care fac parte judecătorii, procurorii sau comisarii cu privire la conduita cărora Consiliul a fost invitat să decidă. În cazurile care implică o acțiune disciplinară împotriva membrilor Consiliului de Stat, Consiliul Disciplinar Superior va fi prezidat de Președintele Curții de Casație.

3. Puterea disciplinară asupra oricăror alți magistrați este exercitată, ca prim și al doilea grad de jurisdicție, de consilii formate din judecători permanenți desemnați prin tragere la sorți, în condițiile prevăzute de lege. Acțiunea disciplinară poate fi inițiată și de Ministrul Justiției.

4. Hotărârile în materie disciplinară care respectă dispozițiile prezentului articol nu vor face obiectul recursului în fața Consiliului de Stat.

EL

Art. 92

1. Funcționarii grefei din cadrul instanțelor și parchetelor sunt funcționari publici care rămân în funcție atâta vreme cât există postul pe care îl ocupă. Aceștia pot fi revocați sau eliberați din funcție doar în baza unei o hotărâri judecătorești de condamnare în materie penală sau în baza unei decizii a unui consiliu al magistraților cu privire la o abatere disciplinară gravă, boală sau invaliditate, ori incompetență profesională ce va fi constatată în modalitățile prevăzute de lege.

2. Calitățile ce trebuie întrunite de funcționarii grefei tuturor instanțelor și parchetelor și statutul general al acestora sunt stabilite de lege.

3. Promovările, numirile în funcție, transferurile, detașările și transferurile la o altă instituție ale funcționarilor grefei sunt efectuate cu avizul conform al comisiilor de serviciu, care sunt formate în majoritate din magistrați și funcționari ai grefei, în condițiile prevăzute de lege. Puterea disciplinară asupra funcționarilor grefei este exercitată de judecătorii, procurorii, comisarii sau funcționarii grefei ierarhic superiori, precum și de comisia de serviciu, în condițiile prevăzute de lege. Deciziile privind modificarea statutului de serviciu al funcționarilor grefei, precum și deciziile disciplinare ale consiliilor de servicii sunt susceptibile de recurs în condițiile prevăzute de lege.

4. Funcționarii care se ocupă de cadastru sunt funcționari ai grefei. Notarii publici și persoanele nesalariate care se ocupă cu înregistrarea ipotecilor și a transferurilor de proprietate rămân în funcție atâta vreme cât există postul pe care îl ocupă. Dispozițiile alineatului precedent se aplică prin analogie și acestora.

5. Notarii publici și persoanele nesalariate care se ocupă cu înregistrarea ipotecilor și a transferurilor de proprietate părăsesc obligatoriu serviciul la împlinirea vârstei de 70 de ani; orice alte persoane vor avea obligația de a se pensiona la împlinirea vârstei prevăzută de lege.

Capitolul 2: Organizarea și competența instanțelor judecătorești

Art. 93

1. Instanțele judecătorești se împart în instanțe de contencios administrativ și instanțe civile și penale și sunt organizate în baza unor legi speciale.

2. Ședințele instanțelor vor fi publice, cu excepția cazului în care instanța decide că publicitatea ar fi în detrimentul bunelor moravuri sau că unele motive speciale impun protejarea vieții private sau de familie a părților aflate în litigiu.

3. Fiecare hotărâre judecătorească trebuie să fie motivată în mod specific și amănunțit și trebuie să fie pronunțată în ședință publică.

Legea stabilește consecințele aferente și sancțiunile impuse în cazul încălcării alineatului precedent. Publicarea opiniei divergente este obligatorie. Legea stabilește modalitatea de inserare a opiniilor divergente în încheierile de ședință, precum și condițiile și termenele pentru publicitatea acesteia.

4. Instanțele sunt obligate să nu aplice o lege al cărei conținut este contrar Constituției.

Art. 94

1. Consiliul de Stat și instanțele de contencios administrativ ordinare vor avea competență asupra litigiilor de contencios administrativ, în condițiile prevăzute de lege, fără a aduce atingere competenței Curții de Conturi.

2. Instanțele civile vor avea jurisdicție asupra litigiilor de drept privat, precum și asupra cauzelor de jurisdicție grațioasă, în condițiile prevăzute de lege.

3. În cazuri speciale și în scopul de a realiza aplicarea unitară a legislației, legea poate atribui instanțelor de contencios administrativ judecarea unor categorii de litigii de drept privat sau poate atribui instanțelor civile judecarea unor categorii de litigii de contencios administrativ de fond.

4. Orice altă competență de natură administrativă poate fi atribuită instanțelor civile sau de contencios administrativ, în condițiile prevăzute de lege. Aceste competențe includ adoptarea de măsuri pentru conformarea administrației cu hotărârile judecătorești. Hotărârile judecătorești fac obiectul punerii în executare

forțate, inclusiv împotriva statului, a colectivităților teritoriale și a persoanelor juridice de drept public, în condițiile prevăzute de lege.

Art. 95

1. Competența Consiliului de Stat se referă în principal la:
   a. anularea, în urma unei sesizări, a actelor executorii ale autorităților administrative pentru exces de putere sau încălcarea legii;
   b. casarea, în urma unei sesizări, a hotărârilor definitive ale instanțelor de contencios administrativ ordinare, în condițiile prevăzute de lege;
   c. judecarea litigiilor de contencios administrativ pe fond supuse acestuia în baza Constituției și al legilor;
   d. elaborarea oricăror decrete cu caracter normativ general.

2. Dispozițiile de la articolul 93, alineatele 2 și 3, nu sunt aplicabile în cazul exercitării competenței prevăzute la litera d a alineatului precedent.

3. Judecarea anumitor categorii de cauze care se află în competența Consiliului de Stat spre anulare poate fi supusă, prin lege, instanțelor de contencios administrativ ordinare, în funcție de natura sau importanța cauzelor. Consiliul de Stat are al doilea grad de jurisdicție, în condițiile prevăzute de lege.

4. Competența Consiliului de Stat va fi reglementată și exercitată în condițiile specifice prevăzute de lege.

5. Administrația este obligată să respecte hotărârile judecătorești. Încălcarea acestei obligații va atrage răspunderea oricărui organ competent, în condițiile prevăzute de lege. Legea prevede măsurile necesare pentru a asigura conformitatea administrației cu legile în vigoare.

Art. 96

1. Pedepsirea infracțiunilor și adoptarea oricăror măsuri prevăzute de legile penale se află în competența instanțelor penale ordinare.

2. Legea poate: (a) să atribuie judecarea infracțiunilor de poliție sancționabile cu amendă autorităților care exercită atribuții de poliție, (b) să atribuie judecarea infracțiunilor minore în legătură cu proprietatea agricolă și litigiile private care decurg din acestea autorităților de securitate agricolă.

În ambele cazuri, hotărârile judecătorești vor face obiectul recursului în fața instanței ordinare competente; acest recurs va suspenda executarea hotărârii judecătorești.

3. Legi speciale vor reglementa chestiunile care țin de instanțele pentru minori. Dispozițiile de la articolele 93, alineatul 2, și 97 nu sunt aplicabile în acest caz. Hotărârile acestor instanțe pot fi pronunțate în ședință secretă.

4. Legi speciale vor prevedea:
   a. instanțele militare, maritime și cele ale forțelor aeriene care nu vor avea jurisdicție asupra civililor;
   b. tribunale ale prăzilor de război pe mare.

5. Instanțele prevăzute la litera a) a alineatului precedent sunt formate în majoritate din membri ai corpului magistraților ai forțelor armate, învestiți cu garanțiile de independență funcțională și personală prevăzute la articolul 87, alineatul 1 din Constituție. Dispozițiile alineatele 2 – 4 din articolul 93 se aplică pentru ședințele și hotărârile acestor instanțe. Chestiunile legate de aplicarea dispozițiilor acestui alineat, precum și momentul la care acestea vor intra în vigoare sunt prevăzute de lege.

Art. 97

1. Crimele și infracțiunile de natură politică sunt judecate de un complet mixt format din judecători și juraţi obișnuiți, în condițiile prevăzute de lege. Hotărârile acestor instanțe vor face obiectul căilor de atac prevăzute de lege.

2. Crimele și infracțiunile de natură politică care, înainte de intrarea în vigoare a acestei Constituții, au intrat, prin acte constituționale, prin rezoluții parlamentare și prin legi speciale, în competența instanțelor de apel, vor fi judecate în continuare de aceste instanțe, atât timp cât o lege nu le repartizează instanțelor mixte cu juraţi.

Legea poate repartiza acestor instanțe și judecarea altor crime.

3. Infracțiunile de orice grad comise prin intermediul presei se vor afla sub jurisdicția instanțelor penale ordinare, în condițiile prevăzute de lege.

Art. 98

1. Competența Curții de Conturi se referă în principal la:
   a. auditul cheltuielilor statului, precum și ale colectivităților teritoriale sau ale altor persoane juridice supuse acestui statut de fiecare dată prin legi speciale;
   b. auditul contractelor cu valoare financiară mare în care partener contractant este statul sau orice altă entitate juridică echivalentă statului în această privință, în condițiile prevăzute de lege;
   c. auditul conturilor contabililor publici și ale colectivităților teritoriale sau ale altor persoane juridice supuse auditului prevăzut la litera a;
   d. avize consultative referitoare la proiecte de lege cu privire la pensii sau la recunoașterea unui serviciu care dă dreptul la o pensie, în temeiul articolului 73, alineatul 2, precum și la orice alte aspecte prevăzute de lege;
   e. întocmirea și prezentarea în Parlament a unui raport privind situația financiară și bilanțul contabil al statului, potrivit articolului 79, alineatul 7;
   f. judecarea litigiilor privind acordarea de pensii, precum și auditul conturilor potrivit literei c.
   g. judecarea cauzelor în legătură cu răspunderea funcționarilor publici, civili sau militari, precum și cea a funcționarilor publici ai organelor administrației locale și ai celorlalte persoane juridice de drept public, pentru orice pierdere intenționată sau din neglijență, suportată de

stat, de organele administrației locale ori de alte persoane juridice de drept public.

2. Competența Curții de Conturi va fi reglementată și exercitată în condițiile prevăzute de lege.

Dispozițiile de la articolul 93, alineatele 2 și 3, nu se aplică în cazurile prevăzute la literele a – d din alineatul precedent.

3. Hotărârile Curții de Conturi în cazurile menționate la alineatul 1 nu fac obiectului controlului din partea Consiliului de Stat.

Art. 99

1. Acțiunile în instanță împotriva magistraților vor fi judecate, în condițiile prevăzute de lege, de o instanță specială formată din Președintele Consiliului de Stat în calitate de președinte al instanței și dintr-un judecător al Consiliului de Stat, un judecător al Curții de Casație, un consilier al Curții de Conturi, doi profesori universitari de drept de la facultățile de drept din cadrul universităților din țară și doi avocați pledanți din rândul membrilor Consiliului Disciplinar Superior al Ordinului Avocaților, în calitate de membri, toți desemnați prin tragere la sorți.

2. De fiecare dată va fi scutit acel membru al instanței speciale care aparține corpurilor sau ordinului judecătoresc din care face parte magistratul pentru ale cărui acțiuni sau omisiuni instanța este solicitată să judece. În cazul unei acțiuni în justiție împotriva unui membru al Consiliului de Stat sau împotriva unui magistrat al instanțelor ordinare de contencios administrativ, instanța specială va fi prezidată de Președintele Curții de Casație.

3. Nu va fi necesară nicio permisiune pentru a formula o acțiune în justiție împotriva acțiunilor sau omisiunilor unui magistrat.

Art. 100

1. Se înființează o Instanță Supremă Specială a cărei competență include:
   a. judecarea recursurilor prevăzute la articolul 58;
   b. verificarea validității și a rezultatelor unui referendum organizat în temeiul articolului 44, alineatul 2;
   c. judecata în cazuri care implică incompatibilitatea sau pierderea funcției de către un membru al Parlamentului, în temeiul articolului 55, alineatul 2 și al articolului 57;
   d. soluționarea oricărui conflict de competență între instanțe și autoritățile administrative, sau între Consiliul de Stat și instanțele ordinare de contencios administrativ, pe de o parte, și instanțele în materie civilă și penală pe de altă parte, ori între Curtea de Conturi și orice altă instanță;
   e. soluționarea contestațiilor asupra neconstituționalității materiale a unei legi atunci când Consiliul de Stat, Curtea de Casație sau Curtea de Conturi au pronunțat hotărâri contradictorii cu privire la aceasta sau asupra interpretării dispozițiilor unei legi formale;

f. soluționarea contestațiilor cu privire la caracterul de norme de drept internațional general acceptate în temeiul articolului 28, alineatul 1.

2. Instanța menționată la alineatul precedent va fi formată din Președintele Consiliului de Stat, Președintele Curții de Casație și Președintele Curții de Conturi, patru judecători ai Consiliului de Stat și patru membri ai Curții de Casație desemnați prin tragere la sorți pentru o perioadă de doi ani. Instanța va fi prezidată de Președintele Consiliului de Stat sau de Președintele Curții de Casație, în funcție de vechimea în funcție a acestora.

În cazurile menționate la literele d și e ale alineatului precedent, compunerea Curții va fi extinsă pentru a include doi profesori universitari de drept de la facultățile de drept din cadrul universităților din țară, desemnați prin tragere la sorți.

3. Organizarea și funcționarea instanței, desemnarea, înlocuirea membrilor acesteia și asistența pentru aceștia, precum și procedura ce trebuie urmată vor fi stabilite printr-o lege specială.

4. Hotărârile acestei instanțe sunt irevocabile.

Dispozițiile dintr-o lege declarată neconstituțională devin caduce începând cu data publicării respectivei hotărâri sau de la data prevăzută în hotărâre.

5. Atunci când o secție a Consiliului de Stat sau o cameră a Curții de Casație ori a Curții de Conturi declară neconstituțională o dispoziție dintr-o lege, ea are obligația de a trimite chestiunea în plenul respectivei instanțe, cu excepția cazului în care acea chestiune a făcut obiectul unei hotărâri anterioare din partea plenului sau a Instanței Supreme Speciale prevăzute de prezentul articol. Plenul va fi convocat în completul necesar pentru a adopta hotărâri judecătorești și se pronunță în mod definitiv, în condițiile prevăzute de lege. Această reglementare se aplică prin analogie și cu privire la elaborarea decretelor cu caracter normativ de către Consiliul de Stat.

Art. 100a

Aspectele privind înființarea și funcționarea Consiliului Juridic al Statului, precum și aspectele privind statutul de serviciu al magistraților și funcționarilor care activează în cadrul acestuia vor fi prevăzute de lege. Competența Consiliului juridic al statului vizează în principal asistența și reprezentarea judiciară a statului și recunoașterea creanțelor împotriva statului sau compromisurile în litigiile cu statul. Dispozițiile de la articolul 88, alineatele 2 și 5, și de la articolul 90, alineatul 5 se aplică prin analogie personalului propriu al Consiliului Juridic al Statului.

Secțiunea VII: Administrația

Capitolul 1: Organizarea administrației

Art. 101

1. Administrația statului este organizată conform principiului deconcentrării.

2. Împărțirea administrativă a teritoriului are la bază condiții geo-economice, sociale și de transport.

3. Organele deconcentrate ale statului au competență decizională generală privind problemele din circumscripția lor. Serviciile centrale, în afară de competențe speciale, stabilesc orientarea generală, asigură coordonarea și controlul legalității actelor organelor deconcentrate, în condițiile prevăzute de lege.

4. Legiuitorul ordinar și administrația, atunci când acționează la nivel de reglementare, trebuie să țină seamă de condițiile specifice ale zonelor insulare și montane, îngrijindu-se de dezvoltarea acestora.

Clauză interpretativă

Abrogată.

Art. 101a

1. În situațiile în care înființarea și funcționarea unei autorități independente sunt prevăzute de Constituție, membrii acesteia sunt numiți pe o perioadă determinată și vor beneficia de independență personală și funcțională, în condițiile prevăzute de lege.

2. Aspectele privind numirea și statutul de serviciu al personalului științific și de alt fel din cadrul serviciului constituit pentru sprijinirea și funcționarea fiecărei autorități independente sunt prevăzute de lege. Membrii autorităților independente trebuie să dețină calificările corespunzătoare, în condițiile prevăzute de lege. Selectarea acestora se face prin decizia Conferinței Președinților Parlamentului și, pe cât posibil, în unanimitate sau, în orice caz, cu majoritate calificată de patru cincimi din membrii acestuia. Modalitatea în care operează selecția este prevăzută prin Regulamentul Parlamentului.

3. Regulamentul Parlamentului prevede raporturile dintre autoritățile independente și Parlament și modul în care este exercitat controlul parlamentar.

Art. 102

1. Gestiunea treburilor locale este de resortul organelor administrației locale de nivel primar și secundar. Pentru gestiunea treburilor locale există o prezumție de competență în favoarea organelor administrației locale. Întinderea și categoriile afacerilor locale, precum și repartizarea acestora la fiecare nivel de administrație sunt stabilite de lege. Legea poate atribui organelor administrației locale exercitarea unor competențe ce constituie misiune a statului.

2. Organele administrației locale beneficiază de independență administrativă și financiară. Autoritățile acestora sunt alese prin vot universal și secret, în condițiile prevăzute de lege.

3. Legea poate prevedea ca anumite asociații obligatorii sau voluntare ale organelor administrației locale să execute lucrări sau să presteze servicii ori să exercite competențe ce le revin organelor administrației locale; acestea vor fi guvernate de administrațiile alese.

4. Statul exercită controlul de tutelă asupra organelor administrației locale, care constă exclusiv în controlul de legalitate și nu va putea împiedica inițiativa și libertatea de acțiune a acestora. Controlul de legalitate se exercită astfel cum este prevăzut prin lege. Cu excepția cazurilor care implică pierderea funcției sau suspendarea de plin drept, sancțiunile disciplinare impuse organelor alese ale administrației locale sunt stabilite doar cu avizul conform al unui consiliu format în majoritate din judecători, în condițiile prevăzute de lege.

5. Statul adoptă măsurile legislative, executive și fiscale necesare pentru a asigura independența financiară și resursele necesare pentru îndeplinirea misiunii și exercitarea competențelor administrației locale, asigurând în același timp transparența în gestionarea acestor fonduri. Legea stabilește modalitățile de restituire și repartizare între numitele administrații locale a impozitelor și taxelor instituite în favoarea lor și colectate de stat. Fiecare transfer de competențe de la administrațiile centrale sau deconcentrate ale statului către administrația locală antrenează și transferul resurselor corespunzătoare. Prin lege sunt stabilite toate aspectele referitoare la stabilirea și colectarea veniturilor locale direct de către administrația locală.

Capitolul 2: Statutul funcționarilor publici

Art. 103

1. Funcționarii publici realizează voința statului și sunt în serviciul poporului, se supun Constituției și au o datorie de loialitate față de patrie. Calitățile, aptitudinile și modalitatea de desemnare a acestora sunt prevăzute de lege.

2. Nimeni nu poate fi numit într-o funcție care nu este prevăzută de lege. Legi speciale pot prevedea recrutarea în mod excepțional a personalului angajat pentru o anumită perioadă de timp în baza unui contract de drept privat pentru a satisface nevoi neprevăzute și urgente.

3. Posturile de personal științific și tehnic specializat sau de personal auxiliar prevăzute de lege pot fi ocupate de personalul angajat în baza unor contracte de drept privat. Condițiile de angajare și garanțiile specifice în care acest personal este angajat sunt prevăzute de lege.

4. Funcționarii publici care dețin posturi prevăzute de lege rămân în serviciu atât timp cât există acele posturi. Salariile acestora vor evolua potrivit prevederilor legale; cu excepția celor care se pensionează la împlinirea limitei de vârstă sau atunci când sunt concediați prin hotărâre judecătorească, funcționarii publici nu pot fi transferați fără preaviz sau retrogradați ori concediați fără o decizie a unui consiliu de disciplină format din funcționarii publici permanenți în proporție de cel puțin două treimi.

Deciziile acestor consilii sunt susceptibile de recurs la Consiliul de Stat, în condițiile prevăzute de lege.

5. Înalții demnitari care dețin funcții în afara carierei specifice funcției publice, persoanele numite direct ambasadori, angajații Președinției Republicii și ai cabinetelor Prim-ministrului, miniștrilor și secretarilor de stat pot fi exceptați de la garantarea locului de muncă prin lege.

6. Alineatele precedente se aplică și personalului Parlamentului care, în rest, se supune pe deplin Regulamentului Parlamentului, precum și funcționarilor publici ai administrației locale și ai altor persoane juridice de drept public.

7. Recrutarea funcționarilor în administrația publică și în sectorul public, în sens larg, astfel cum acesta este definit prin lege de fiecare dată, cu excepția situațiilor prevăzute la alineatul 5, are loc fie prin concurs, fie prin selecție în baza unor criterii predefinite și obiective și este supusă controlului efectuat de o autoritate independentă, în condițiile prevăzute de lege.

Legea poate prevedea proceduri speciale de selecție care sunt supuse unor garanții sporite de transparență și meritocrație sau proceduri speciale pentru selectarea personalului pentru funcții ale căror activități sunt supuse unor garanții constituționale speciale sau sunt similare cu un mandat.

8. Legea precizează condițiile și durata raporturilor de muncă de drept privat din administrația publică și din sectorul public în sens larg, astfel cum acesta este definit de lege de fiecare dată, fie pentru a ocupa posturi în afara celor prevăzute în prima teză a alineatului 3, fie pentru a răspunde unor nevoi temporare sau neprevăzute și urgente conform celei de-a doua teze a alineatului 2. Legea prevede, de asemenea, atribuțiile ce pot fi îndeplinite de personalul menționat la prima teză. Titularizarea pe cale legislativă a personalului menționat la prima teză sau transformarea contractelor sale în contracte pe durată nedeterminată este interzisă. Interdicțiile de la acest alineat se aplică și persoanelor angajate pe bază de contract de muncă pentru îndeplinirea unei anumite sarcini.

9. Legea prevede aspectele referitoare la înființarea și atribuțiile Avocatului Poporului, care funcționează ca autoritate independentă.

Art. 104

1. Niciun angajat dintre cei menționați la articolul precedent nu poate fi numit într-o altă funcție din serviciul public sau din cadrul administrației locale sau din cadrul altor persoane juridice de drept public sau din cadrul întreprinderilor publice ori al entităților de utilitate publică. În mod excepțional, numirea într-un al doilea post poate fi permisă printr-o lege specială, potrivit dispozițiilor alineatului următor.

2. Salariile sau contribuțiile suplimentare de orice fel ale angajaților menționați la articolul anterior nu pot depăși salariul total, prevăzut de lege, primit pe lună pentru funcția lor.

3. Nu este necesară nicio autorizare prealabilă pentru a aduce în fața justiției funcționari publici sau angajați ai organelor administrației locale ori ai altor persoane juridice de drept public.

Capitolul 3: Regimul Muntelui Athos

Art. 105

1. Peninsula Athos, care se întinde dincolo de Megali Vigla și constituie regiunea Sfântului Munte Athos, este, conform vechiului statut privilegiat al acesteia, o parte autonomă a statului grec, a cărui suveranitate asupra acesteia rămâne neștirbită. Din punct de vedere spiritual, Muntele Athos se află sub jurisdicția directă a Patriarhiei Ecumenice. Toate persoanele care duc o viață monahală în cadrul acestuia dobândesc cetățenia greacă fără nicio altă formalitate, în momentul recunoașterii lor ca novici sau monahi.

2. Muntele Athos este guvernat, conform regimului acestuia, de cele 20 de Sfinte Mănăstiri ale acestuia între care este împărțită întreaga peninsulă Athos; teritoriul peninsulei va fi scutit de expropriere. Conducerea Muntelui Athos este exercitată de reprezentanții Sfintelor Mănăstiri. Nu este permisă nicio modificare de niciun fel a sistemului administrativ sau a numărului de Mănăstiri ale Muntelui Athos și nici a ordinii ierarhice a acestora sau a poziției acestora față de așezămintele subordonate acestora. Este interzisă locuirea persoanelor eterodoxe sau a schismaticilor pe teritoriul acestuia.

3. Stabilirea în detaliu a regimurilor entităților de pe Muntele Athos și a modului în care funcționează acestea se realizează prin Carta Muntelui Athos care, în colaborare cu reprezentantul Statului, este întocmită și votată de cele 20 de Sfinte Mănăstiri și este ratificată de Patriarhia Ecumenică și Parlamentul grecilor.

4. Respectarea strictă a regimurilor entităților de pe Muntele Athos se află, în ceea ce privește partea spirituală, sub înalta supraveghere a Patriarhiei Ecumenice, iar în ceea ce privește partea administrativă, sub supravegherea Statului, care va fi, de asemenea, responsabil în mod exclusiv pentru protejarea ordinii publice și a securității.

5. Puterile statului menționate anterior sunt exercitate prin intermediul unui guvernator ale cărui drepturi și obligații sunt stabilite prin lege.

Legea va stabili, de asemenea, puterea judecătorească exercitată de autoritățile mănăstirești și de Sfânta Chinotită, precum și privilegiile vamale și fiscale ale Muntelui Athos.

PARTEA A IV-A
Dispoziții speciale, finale și tranzitorii

Secțiunea I: Dispoziții speciale

Art. 106

1. Pentru consolidarea păcii sociale și pentru protejarea interesului general, statul va planifica și va coordona activitatea economică în țară, în scopul de a

proteja dezvoltarea economică a tuturor sectoarelor economiei naționale. Statul va lua orice măsuri necesare pentru dezvoltarea surselor de bogăție națională din atmosferă, din zăcămintele subterane și subacvatice și pentru promovarea dezvoltării regionale și în special a economiei din zonele montane, insulare și de frontieră.

2. Nu va fi permisă dezvoltarea inițiativei economice private în detrimentul libertății și al demnității umane sau al economiei naționale.

3. Sub rezerva protecției acordate de articolul 107 în privința reexportului de capital străin, legea poate reglementa achiziția întreprinderilor sau participarea obligatorie la acestea a statuluiorisau a altor autorități publice, în cazul în care aceste întreprinderi au caracter de monopol sau sunt de importanță vitală pentru dezvoltarea surselor de bogăție națională ori sunt destinate în principal prestării de servicii pentru comunitate în ansamblu.

4. Costul achiziției sau echivalentul la participarea obligatorie a statului sau a altor autorități publice este determinat în mod obligatoriu de o instanță judecătorească și trebuie să fie complet, astfel încât să corespundă valorii întreprinderii achiziționate sau participării în aceasta.

5. Un acționar, partener sau proprietar al unei întreprinderi, al cărei control este deținut de stat sau de o autoritate aflată sub controlul statului ca urmare a participării obligatorii în temeiul alineatului 3, va avea dreptul de a solicita cumpărarea părții sale din întreprindere, în condițiile prevăzute de lege.

6. Legea poate prevedea modalitățile de participare la cheltuielile publice ale celor care au profit în urma executării de lucrări de utilitate publică sau de lucrări de importanță generală pentru dezvoltarea economică a țării.

Clauză interpretativă

Valoarea menționată la alineatul 4 nu include acea valoare care se datorează caracterului de monopol al întreprinderii.

Art. 107

1. Legislația care beneficiază de forță juridică mai mare decât cea a legilor, adoptată înainte de 21 aprilie 1967 și care se referă la protecția capitalului străin, va beneficia în continuare de acea forță juridică și va fi aplicabilă pentru capitalul importat după acea dată.

De aceeași forță juridică beneficiază dispozițiile de la capitolele A – D din Secțiunea A a Legii 27/1975 „privind impozitarea navelor, contribuțiile obligatorii pentru dezvoltarea marinei comerciale, înființarea companiilor maritime străine și reglementarea aspectelor conexe".

2. O lege care va fi promulgată definitiv în termen de trei luni de la data intrării în vigoare a prezentei Constituții va prevedea condițiile și procedura pentru revizuirea sau anularea actelor administrative de aprobare a investițiilor în aplicarea decretului legislativ nr. 2687/1953 și emise sub orice formă sau a acordurilor contractate privind investițiile de capital străin în perioada cuprinsă

între 21 aprilie 1967 și 23 iulie 1974, cu excepția celor privind înregistrarea navelor sub pavilion grec.

Art. 108

1. Statul trebuie să se îngrijească de emigranții greci și de menținerea legăturilor acestora cu patria. Statul se va îngriji, de asemenea, de educația, avansarea pe plan social și profesional a grecilor care lucrează în afara statului.

2. Legea va prevedea aspecte privind organizarea, funcționarea și competențele Consiliului grecilor din străinătate, care are ca misiune exprimarea tuturor comunităților de greci în întreaga lume.

Art. 109

1. Modificarea conținutului sau a condițiilor unui testament, codicil sau donații cu privire la dispozițiile din acestea în favoarea statului sau în scop de utilitate publică este interzisă.

2. În mod excepțional, și atunci când printr-o hotărâre judecătorească s-a confirmat că voința testatorului sau donatorului nu poate fi realizată în totalitate sau în parte, indiferent de motiv, sau că este posibil ca această voință să fie satisfăcută mai bine prin modificarea condițiilor testamentului sau donației, este permis să se procedeze la o exploatare sau afectațiune mai avantajoasă a acestora în același scop al utilității publice în regiunea indicată de donator sau testator sau într-o regiune mai cuprinzătoare, așa cum este prevăzut prin lege.

3. Legea stabilește aspectele referitoare la întocmirea unui registru de bunuri lăsate prin testament în general sau pe regiuni, la înregistrarea și clasificarea proprietății acestora, la administrarea și gestionarea fiecărui bun lăsat prin testament în conformitate cu dorința testatorului sau a donatorului și orice alt aspect relevant.

Secțiunea II: Revizuirea Constituției

Art. 110

1. Prevederile prezentei Constituții pot fi supuse revizuirii, cu excepția celor care stabilesc forma de guvernare ca republică parlamentară și a celor de la articolele 2, alineatul 1, 4, alineatele 1, 4 și 7, 5, alineatele 1 și 3, 13, alineatele 1 și 26.

2. Necesitatea revizuirii Constituției se constată prin rezoluția Parlamentului adoptată, la propunerea a cel puțin 50 de membri ai Parlamentului, cu o majoritate de trei cincimi din numărul total de membri ai acestuia în două voturi, organizate la distanță de cel puțin o lună între ele. Această rezoluție va defini în mod precis dispozițiile ce urmează a fi revizuite.

3. În urma unei rezoluții a Parlamentului privind revizuirea Constituției, următorul Parlament, în cursul sesiunii de deschidere a acestuia, va decide cu privire la dispozițiile ce urmează a fi revizuite cu majoritatea absolută din numărul total de membri ai acestuia.

4. În cazul în care o propunere de revizuire a Constituției primește majoritatea voturilor din numărul total de membri dar nu majoritatea de trei cincimi menționată la alineatul 2, următorul Parlament, în cursul sesiunii de deschidere a acestuia, va decide cu privire la dispozițiile ce urmează a fi revizuite cu o majoritate de trei cincimi din numărul total de membri ai acestuia.

5. Fiecare revizuire votată corespunzător a dispozițiilor Constituției va fi publicată în Monitorul Oficial în termen de 10 zile de la adoptarea acesteia de către Parlament și va intra în vigoare printr-o rezoluție specială a Parlamentului.

6. Revizuirea Constituției nu este permisă înainte de expirarea unei perioade de cinci ani de la finalizarea unei revizuiri anterioare.

Secțiunea III: Dispoziții tranzitorii

Art. 111

1. Orice dispoziții ale legilor sau actelor administrative cu caracter de reglementare contrare Constituției sunt abrogate de la data intrării în vigoare a acesteia.

2. Actele constituționale adoptate începând cu data de 24 iulie 1974 și până la convocarea celui de-al Cincilea Parlament Revizionar, precum și rezoluțiile parlamentare ale acestuia, rămân în vigoare dacă dispozițiile lor sunt contrare prezentei Constituții; acestea pot fi modificate sau abrogate prin lege. Începând cu data intrării în vigoare a Constituției, dispoziția de la articolul 8 al actului constitutiv din 3 septembrie 1974 privind limita de vârstă de pensionare pentru profesorii din instituțiile de învățământ superior este abrogată.

3. Rămân în vigoare: a) articolul 2 din Decretul Prezidențial nr. 700 din 9 octombrie 1974 „privind repunerea parțială în vigoare a articolelor 5, 6, 8, 10, 12, 14, 95 și 97 din Constituție și suprimarea legii privind starea de asediu" și b) Decretul Legislativ nr. 167 din 16 noiembrie 1974 „privind autorizarea recursurilor împotriva hotărârilor tribunalului militar"; acestea pot fi modificate sau abrogate prin lege.

4. Rezoluția din 16/29 aprilie 1952 rămâne în vigoare pentru o perioadă de șase luni de la data intrării în vigoare a prezentei Constituții. În acest interval de timp actele constitutive sau rezoluțiile menționate la articolul 3, alineatul 1 al rezoluției amintite pot fi modificate, completate sau abrogate prin lege; de asemenea, este permisă menținerea unora dintre acestea în vigoare, integral sau parțial, chiar și după expirarea acestei perioade, cu condiția ca dispozițiile modificate, completate sau rămase în vigoare să nu fie contrare prezentei Constituții.

5. Grecii care au fost privați de cetățenie înainte de intrarea în vigoare a prezentei Constituții o redobândesc în urma unei hotărâri a comitetelor speciale constituite din magistrați, în condițiile prevăzute de lege.

6. Dispoziția de la articolul 19 din decretul Legislativ nr. 3370/1955 „privind aprobarea Codului privind cetățenia elenă" rămâne în vigoare până la abrogarea sa prin lege.

Art. 112

1. Cu privire la materiile pentru care dispozițiile prezentei Constituții prevăd explicit reglementarea exclusiv prin promulgarea unei legi, legile sau actele administrative cu caracter de reglementare, după caz, care sunt în vigoare la data intrării în vigoare a prezentei Constituții rămân în vigoare până la promulgarea respectivei legi, cu excepția celor care sunt contrare Constituției.

2. Dispozițiile de la articolul 109, alineatul 2, și 79, alineatul 8, intră în vigoare de la data intrării în vigoare a fiecărei legi speciale prevăzute de fiecare dintre ele, respectiva lege fiind promulgată cel târziu până la finele anului 1976. Până la intrarea în vigoare a legii prevăzute la articolul 109, alineatul 2, reglementarea constituțională și legislativă existentă la data intrării în vigoare a prezentei Constituții continuă să se aplice.

3. În conformitate cu actul constituțional din 5 octombrie 1974, care rămâne în vigoare, suspendarea exercitării atribuțiilor profesorilor, de la data alegerii acestora ca membri ai Parlamentului, nu se extinde, pe durata legislaturii parlamentare în curs, și la predarea, cercetarea, calitatea de autor sau la activitatea științifică în laboratoare și în sălile de clasă ale respectivelor facultăți; cu toate acestea, participarea acestor profesori la administrarea facultăților și la alegerea personalului didactic în general sau la examinarea studenților este exclusă.

4. Articolul 16, alineatul 3, referitor la durata învățământului obligatoriu va fi pus în aplicare în mod complet printr-o lege în termen de cinci ani de la intrarea în vigoare a prezentei Constituții.

Art. 113

Regulamentul Parlamentului, rezoluțiile parlamentare și legile care prevăd modul în care funcționează Parlamentul rămân în vigoare până la data intrării în vigoare a noului Regulament, cu excepția celor care sunt contrare dispozițiilor din prezenta Constituție.

În ceea ce privește funcționarea comisiilor Parlamentului prevăzute la articolele 70 și 71 din Constituție, dispozițiile ultimului Regulament al Comisiei Legislative Speciale prevăzută la articolul 35 al Constituției din 1 ianuarie 1952 se vor aplica în mod complementar, în temeiul articolului 3 din rezoluția parlamentară A din data de 14 decembrie 1974. Până la intrarea în vigoare a noului Regulament, Comisia de la articolul 71 din Constituție va fi formată din 60 de membri permanenți și 30 de membri supleanți, selectați de Președintele Parlamentului din rândul partidelor politice și al grupurilor parlamentare, proporțional cu puterea acestora. În caz de contestație cu privire la dispozițiile ce trebuie aplicate într-un caz determinat, intervenită până la publicarea noului Regulament al Parlamentului, decide plenul sau Secția Parlamentului în funcționarea căreia a apărut problema.

Art. 114

1. Alegerea primului Președinte al Republicii trebuie să aibă loc în termen de cel mult două luni de la publicarea prezentei Constituții, în cadrul unei sesiuni speciale a Parlamentului, care va fi convocată de Președintele Parlamentului cu cel puțin cinci zile înainte; dispozițiile din Regulament referitoare la alegerea Președintelui Parlamentului vor fi aplicate prin analogie.

Președintele ales va prelua exercitarea atribuțiilor după depunerea jurământului, în termen de cel mult cinci zile de la alegerea sa.

Legea prevăzută la articolul 49, alineatul 5, privind reglementarea răspunderii Președintelui Republicii trebuie să fie promulgată înainte de data de 31 decembrie 1975.

Până la adoptarea legii prevăzute la articolul 33, alineatul 3, materiile prevăzute de aceasta vor fi reglementate de dispozițiile referitoare la Președintele interimar al Republicii.

2. De la data adoptării prezentei Constituții și până când Președintele ales își va prelua exercitarea atribuțiilor, Președintele interimar al Republicii exercită autoritatea cu care este învestit Președintele Republicii prin Constituție, cu restricțiile prevăzute la articolul 2 din rezoluția parlamentară B din cel de-al Cincilea Parlament Revizionar din data de 24 decembrie 1974.

Art. 115

1. Până la adoptarea legii prevăzute la articolul 86, alineat 1, sunt aplicabile dispozițiile aflate în vigoare referitoare la urmărirea penală, instrucția și judecarea actelor și omisiunilor prevăzute la articolul 49, alineatul 1, și articolul 85.

2. Până la intrarea în vigoare a legii prevăzute la articolul 99, acțiunile în justiție împotriva judecătorilor pentru erori judiciare vor fi judecate de instanța prevăzută la articolul 110 din Constituția de la 1 ianuarie 1952 potrivit procedurii în vigoare la data publicării prezentei Constituții.

3. Până la intrarea în vigoare a legii prevăzute la articolul 87, alineatul 3, și până la înființarea consiliilor judiciare și disciplinare prevăzute la articolul 90, alineatele 1 și 2, și articolul 91, dispozițiile relevante valabile la data intrării în vigoare a prezentei Constituții rămân în vigoare. Legile privind aspectele menționate mai sus trebuie să fie promulgate în termen de cel mult un an de la data intrării în vigoare a prezentei Constituții.

4. Până la intrarea în vigoare a legilor prevăzute la articolul 92, dispozițiile existente la data intrării în vigoare a prezentei Constituții rămân în vigoare. Aceste legi trebuie să fie promulgate în termen de cel mult un an de la data intrării în vigoare a prezentei Constituții.

Art. 116

1. Dispozițiile în vigoare contrare articolului 4, alineatul 2, vor rămâne în vigoare până la abrogarea acestora prin lege cel târziu până la data de 31 decembrie 1982.

2. Adoptarea unor măsuri pozitive pentru promovarea egalității între bărbați și femei nu constituie o discriminare pe criterii de sex. Statul va lua măsuri pentru eliminarea inegalităților existente efectiv, în special în detrimentul femeilor.

3. Deciziile ministeriale cu caracter de reglementare precum și dispozițiile din contractele colective de muncă sau deciziile arbitrale care stabilesc remunerația muncii și care sunt contrare articolului 22, alineatul 1, rămân în vigoare până când acestea sunt înlocuite, în termen de cel mult trei ani de la data intrării în vigoare a prezentei Constituții.

Art. 117

1. Legile promulgate înainte de data de 21 aprilie 1967 în aplicarea articolului 10 din Constituția din 1 ianuarie 1952 sunt considerate a nu fi contrare prezentei Constituții și rămân în vigoare.

2. Prin derogare de la articolul 17 sunt permise reglementarea și rezilierea pe cale legislativă a arendelor existente asupra fermelor și a altor sarcini asupra terenurilor, cumpărarea nudei proprietăți de către proprietarii care dau în arendă pe termen lung parcele, precum și abolirea și reglementarea drepturilor reale sui generis.

3. Pădurile sau zonele întinse de pădure publice sau private care au fost distruse sau care sunt distruse de incendii ori care au fost sau sunt despădurite în alt mod nu își vor pierde, prin aceasta, destinația anterioară și vor fi declarate în mod obligatoriu ca putând fi reîmpădurite, posibilitatea ca acestea să fie înstrăinate pentru alte utilizări fiind exclusă.

4. Exproprierea pădurilor și a zonelor întinse de pădure deținute de persoane fizice sau de persoane juridice de drept privat sau public va fi permisă numai în cazurile în care aceasta este în beneficiul statului, potrivit dispozițiilor articolului 17, din motive de utilitate publică; destinația acestora de păduri nu va fi modificată însă.

5. Exproprierile care au fost sau sunt declarate până când legile în vigoare privind exproprierea sunt adaptate la prezenta Constituție vor fi guvernate de dispozițiile în vigoare la data declarării lor.

6. Alineatele 3 și 5 din articolul 24 vor fi aplicabile zonelor rezidențiale recunoscute sau reamenajate ca atare începând de la intrarea în vigoare a legilor corespunzătoare.

7. Dispoziția revizuită din prima teză a alineatului 4 din articolul 17 va intra în vigoare la data intrării în vigoare a legii respective de punere în aplicare și, în orice caz, la data de 1.1.2002.

Art. 118

1. Începând de la data intrării în vigoare a prezentei Constituții, magistrații care sunt președinți ai curților de apel sau procurori, precum și toți cei care au

grad echivalent sau superior se vor pensiona, conform reglementărilor în vigoare înainte de această dată, la împlinirea vârstei de 70 de ani; această limită de vârstă va fi redusă anual cu câte un an până la vârsta de 67 de ani, începând cu anul 1977.

2. Magistrații superiori care nu erau activi în cadrul serviciului la data intrării în vigoare a actului constitutiv din 4/5 septembrie 1974 „privind reinstaurarea ordinii și a armoniei în autoritatea judecătorească" și care au fost retrogradați pe această bază din cauza datei la care a avut loc promovarea lor și împotriva cărora nu a fost inițiată urmărirea disciplinară vor fi obligatoriu aduși de ministrul competent în fața Consiliul Disciplinar Superior în termen de trei luni de la intrarea în vigoare a prezentei Constituții.

Consiliul Disciplinar Superior va decide dacă acele condiții de promovare au adus atingere prestigiului și poziției speciale în serviciu a persoanei promovate și, printr-o decizie definitivă, va hotărî cu privire la redobândirea sau nu a gradului pierdut și a drepturilor conexe acestuia, plata retroactivă a salariului sau a pensiei fiind, însă, exclusă.

Decizia trebuie să fie pronunțată în termen de trei luni de la angajare.

Rudele cele mai apropiate aflate în viață ale unui magistrat care a fost retrogradat și a decedat pot exercita toate drepturile acordate persoanelor prin acțiune disciplinară în justiție în fața Consiliului Disciplinar Superior.

3. Până la publicarea legii prevăzute la articolul 101, alineatul 3, dispozițiile în vigoare referitoare la repartizarea competențelor între serviciile centrale și exterioare vor fi aplicate în continuare. Aceste dispoziții pot fi modificate prin transferul autorității speciale de la serviciile centrale la cele exterioare.

4. Dispozițiile revizuite de la alineatele 2 și 3 din articolul 89 vor intra în vigoare la data intrării în vigoare a legii corespunzătoare de punere în aplicare și, în orice caz, la data de 1.1.2002.

5. Președinții instanțelor supreme, Procurorul General de pe lângă Curtea de Casație, comisarii generali ai instanțelor de contencios administrativ și ai Curții de Conturi, precum și Președintele Consiliului Juridic al Statului care sunt în funcție la data intrării în vigoare a dispoziției revizuite a alineatului 5 din articolul 90 se vor pensiona potrivit dispozițiilor alineatului 5 din articolul 88.

6. Excepțiile de la competența Consiliului Superior pentru Selecția Personalului prevăzute sau menținute în Legea nr. 2190/1994, în redactarea sa acum în vigoare, se vor aplica în continuare.

7. Reglementările legislative privind statutul personalului prevăzut la alineatul 8 al articolului 103 se vor aplica în continuare până la finalizarea procedurilor relevante.

Art. 119

1. Finele de neprimire a recursurilor în anulare opozabile în orice fel actelor administrative emise în perioada cuprinsă între 21 aprilie 1967 și 23 iulie 1974

poate fi înlăturat prin lege, indiferent dacă recursul a fost efectiv intentat sau nu; cu toate acestea, plata despăgubirilor către cei care ar fi avut câștig de cauză este exclusă.

2. Funcționarii militari sau publici care, prin lege, au fost repuși de plin drept în funcțiile publice pe care aceștia le-au ocupat și care au devenit membri ai Parlamentului pot, în termen de opt zile, să își declare opțiunea între funcția de parlamentar și funcția publică.

Secțiunea IV: Dispoziție finală

Art. 120

1. Prezenta Constituție, votată de cel de-al Cincilea Parlament Revizionar al Greciei, este semnată de Președintele Parlamentului și publicată de Președintele interimar al Republicii în Monitorul Oficial prin decret contrasemnat de Consiliul de Miniștri; ea intră în vigoare la data de 11 iunie 1975.

2. Respectarea Constituției și a legilor conforme acesteia, precum și loialitatea față de patrie și democrație constituie o obligație fundamentală a tuturor grecilor.

3. Uzurparea, în orice mod, a suveranității populare și a puterilor ce decurg din aceasta va face obiectul urmăririi penale în urma restabilirii autorității legale; prescripția pentru această infracțiune va începe să curgă de la momentul restabilirii autorității legale.

4. Respectarea Constituției este încredințată patriotismului grecilor, care au dreptul și obligația de a se împotrivi prin orice mijloace posibile oricăror încercări de abolire violentă a Constituției.

BCU IAȘI/CENTRUL DE DOCUMENTARE UNIVERSITY LIBRARY

Constituția Republicii Estonia

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Constituţia Republicii Estonia
Prezentare generală

Prof. univ. dr. Ştefan DEACONU

1. Scurt istoric

Locuită din vechime de populaţii finice, Estonia a devenit ţinta expansiunii ordinelor cavalereşti germane şi a danezilor, în secolele XVI – XVII, fiind viu disputată de Suedia, Polonia, Danemarca şi Rusia. La 30 martie 1917, Guvernul provizoriu de la Petrograd recunoaşte autonomia Estoniei care îşi proclamă independenţa la 24 februarie 1918.

Disputată de trupele germane şi Armata Roşie, Estonia reuşeşte să-şi afirme independenţa în 1919, adoptând o declaraţie de independenţă, o nouă Constituţie, precum şi legea reformei agrare.

După 1990 Estonia şi-a câştigat suveranitatea odată cu schimbarea intervenită în fosta URSS, declarându-şi independenţa faţă de puterea sovietică la 20 august 1991. De la declararea suveranităţii în 1988 şi până la independenţa faţă de URSS în 1991 au fost aprobate legi, adoptate sisteme electorale şi a fost introdus pluripartidismul.

Actuala Lege fundamentală a Republicii Estonia a fost adoptată la data de 28 iunie 1992, ulterior fiind încheiate acorduri internaţionale care au reglementat noile competenţe ale autorităţilor statului.

Potrivit Constituţiei Estoniei, cetăţenii îşi exercită puterea supremă conferită de Constituţie prin alegerile legislative la care participă cei cu drept de vot.

Republica Estonia face parte din Uniunea Europeană din 1 mai 2004, în conformitate cu tratatul de aderare semnat la Atena la 17 aprilie 2003, cererea de aderare fiind prezentată la 28 noiembrie 1995. După aderarea la Uniunea Europeană, a trecut la moneda euro la 1 ianuarie 2011. Estonia şi-a stabilit principiile fundamentale în Constituţie în conformitate cu cerinţele Uniunii Europene, iar drepturile fundamentale în Republica Estonia se aplică luându-se în considerare drepturile şi obligaţiile care decurg din tratatul de aderare la Uniunea Europeană.

Constituţia este structurată în 15 capitole şi 168 de articole. În primul capitol, intitulat „Dispoziţii generale", sunt reglementate principiile generale de organizare a statului: suveranitatea şi independenţa statului, caracterul inalienabil şi indivizibil al teritoriului, limba estoniană ca limbă oficială a statului şi însemnele statului.

Cel de-al doilea capitol se referă la drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale. Drepturile, libertățile și îndatoririle tuturor persoanelor, așa cum sunt prevăzute prin Constituție, se aplică în mod egal cetățenilor din Estonia și străinilor, precum și persoanelor apatride aflate în Estonia. Drepturile, libertățile și îndatoririle prevăzute în Constituție nu exclud alte drepturi, libertăți și îndatoriri care decurg din spiritul Constituției sau care sunt conforme cu aceasta și care respectă principiile demnității umane, dreptății sociale și guvernării democratice bazate pe statul de drept.

Aceste drepturi nu pot fi restrânse decât în conformitate cu Constituția și o astfel de restrângere este necesară într-o societate democratică și nu poate afecta natura drepturilor și libertăților restrânse.

Capitolele IV, V și VI reglementează modul de organizare și funcționare a Parlamentului, Președintelui și Guvernului. Parlamentul (*Riigiko*) reprezintă puterea legislativă, este un for unicameral și este constituit din 101 membri aleși în cadrul unor alegeri libere, conform principiului reprezentării proporționale.

Președintele este șeful statului estonian. El reprezintă statul în cadrul relațiilor internaționale și este ales de Parlament pentru un mandat de cinci ani, mandat ce poate fi reînnoit o singură dată.

Guvernul exercită puterea executivă a statului, realizează politica internă și externă a țării și conduce și coordonează activitatea instituțiilor guvernamentale. Guvernul este alcătuit din Prim-ministru și miniștri.

Un capitol special al Constituției reglementează procedura de legiferare în Parlament. Potrivit Constituției estoniene dreptul la inițiativă legislativă aparține: 1) membrilor Parlamentului; 2) grupurilor politice ale Parlamentului; 3) comisiilor Parlamentului; 4) Guvernului și 5) Președintelui Republicii, doar cu privire la revizuirea Constituției.

Parlamentul are, de asemenea, dreptul să supună un proiect de lege sau alte chestiuni de importanță națională unui referendum. Decizia poporului este luată cu majoritatea voturilor exprimate la referendum, iar decizia luată prin referendum este obligatorie pentru toate organele politice. Dacă proiectul de lege care a fost supus unui referendum nu obține majoritatea voturilor exprimate, Președintele Republicii convoacă alegeri anticipate pentru Parlament.

Capitolul VIII al Constituției tratează finanțele și bugetul național. Procedura privind elaborarea și adoptarea bugetului național este prevăzută prin lege. Bugetul național adoptat de Parlament intră în vigoare la începutul exercițiului financiar. Dacă Parlamentul nu adoptă bugetul național până la începutul exercițiului financiar, pot fi autorizate cheltuieli care se ridică până la a 12-a parte din sumele alocate pentru exercițiul financiar anterior, în fiecare lună, iar, dacă Parlamentul nu a adoptat bugetul național în termen de două luni de la începutul exercițiului financiar, Președintele Republicii declanșează alegeri anticipate pentru Parlament.

Apărarea națională constituie subiect al unui capitol aparte al Constituției (capitolul X). Potrivit Constituției, cetățenii estonieni au datoria de a participa la apărarea națională potrivit principiilor și procedurii prevăzute prin lege. Persoana care refuză să îndeplinească serviciul militar în cadrul forțelor de apărare din motive religioase sau etice are datoria de a îndeplini servicii alternative.

Capitolul XIII reglementează modul de organizare și funcționare a justiției, iar capitolul XIV se referă la autonomia locală.

Ultimul capitol al Constituției reglementează procedura de revizuire a Constituției. Dreptul de a iniția revizuirea Constituției aparține unui număr de cel puțin o cincime dintre membrii Parlamentului și Președintelui Republicii. Revizuirea Constituției nu poate fi inițiată și Constituția nu poate fi revizuită în timpul stării de urgență sau de război.

2. Raporturile dintre principalele autorități statale

În ceea ce privește raportul dintre Președinte și Parlament, Președintele statului este ales de către Parlament prin vot secret sau de către un Colegiu Electoral. Dreptul de a propune un candidat pentru funcția de Președinte revine unui număr de cel puțin o cincime din membrii Parlamentului. Este declarat ales candidatul care obține voturile a două treimi din membrii Parlamentului. În cazul în care niciun candidat nu obține numărul necesar de voturi, se organizează un nou tur de scrutin în ziua următoare. Înaintea noului tur de scrutin, se nominalizează noi candidați. În cazul în care niciun candidat nu obține numărul necesar de voturi în cel de-al doilea tur de scrutin, se organizează un al treilea tur de scrutin în aceeași zi, între cei doi candidați care au obținut cel mai mare număr de voturi în al doilea tur de scrutin. În cazul în care Președintele nu este ales nici în cel de-al treilea tur de scrutin, Președintele Parlamentului convoacă Colegiul Electoral în termen de o lună, în vederea alegerii Președintelui.

Colegiul Electoral se compune din membri ai Parlamentului și reprezentanți ai consiliilor locale. Fiecare consiliu local alege cel puțin un reprezentant, care trebuie să fie cetățean estonian, în Colegiul Electoral. Colegiul Electoral alege Președintele cu majoritatea tuturor membrilor săi. Așadar, alegerea Președintelui de către Parlament îl face pe acesta să nu beneficieze de aceeași legitimitate populară ca și a Parlamentului.

La rândul său, Parlamentul reprezintă puterea legislativă. El are 101 membri aleși prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat, conform principiului reprezentării proporționale. Poate candida la alegerile parlamentare orice cetățean estonian care are drept de vot și vârsta minimă de 21 de ani.

Membrii Parlamentului beneficiază de imunitate, ei neputând fi urmăriți penal. Acuzațiile de natură penală împotriva unui membru pot fi aduse numai la propunerea Cancelarului de Justiție și pe baza aprobării majorității membrilor Parlamentului.

Președintele poate dizolva Parlamentul și declanșa alegeri anticipate numai în anumite condiții:

- dacă un candidat la funcția de Prim-ministru desemnat de Parlament nu prezintă Președintelui Republicii în termen de 14 zile de la desemnare lista cu noul Guvern, Președintele Republicii dizolvă Parlamentul și dispune organizarea de alegeri anticipate;
- în cazul în care Parlamentul adoptă o moțiune de cenzură împotriva Guvernului sau a Prim-ministrului, Președintele Republicii poate, la propunerea Guvernului și în termen de trei zile, să convoace alegeri anticipate pentru Parlament;
- dacă un proiect de lege care a fost supus unui referendum popular de către Parlament nu obține majoritatea voturilor exprimate la referendum, Președintele Republicii convoacă alegeri anticipate pentru Parlament;
- dacă Parlamentul nu adoptă bugetul național în termen de două luni de la începutul exercițiului financiar, Președintele Republicii declanșează alegeri anticipate pentru Parlament.

În privința raporturilor dintre Parlament, Președinte și Guvern, acestea au în vedere, în primul rând, modul de desemnare a Prim-ministrului și de numire a Guvernului, iar în al doilea rând controlul activității Guvernului.

În ceea ce privește desemnarea Prim-ministrului, Constituția estoniană stabilește că Președintele Republicii desemnează un candidat la funcția de Prim-ministru pe care îl însărcinează cu formarea noului Guvern. În termen de 14 zile de la desemnare, candidatul la funcția de Prim-ministru prezintă un raport către Parlament cu privire la principiile pe baza cărora propune formarea Guvernului, după care Parlamentul decide, fără nicio dezbatere și pe bază de vot deschis, dacă autorizează candidatul la funcția de Prim-ministru să formeze Guvernul. Candidatul la funcția de Prim-ministru, care a fost încuviințat de Parlament să formeze noul Guvern, prezintă în termen de șapte zile o listă cu membrii acestuia Președintelui Republicii, iar acesta numește în funcție Guvernul în termen de trei zile. În cazul în care candidatul la funcția de Prim-ministru desemnat de Președintele Republicii nu obține majoritatea voturilor exprimate în Parlament sau dacă acesta refuză să formeze Guvernul, Președintele Republicii are dreptul să desemneze un alt candidat la funcția de Prim-ministru în termen de șapte zile. În cazul în care Președintele Republicii nu desemnează un alt candidat la funcția de Prim-ministru în termen de șapte zile ori dacă respectivul candidat nu obține mandatul de la Parlament sau nu reușește ori refuză să formeze Guvernul, dreptul de a desemna un candidat la funcția de Prim-ministru revine Parlamentului. Parlamentul desemnează un candidat la funcția de Prim-ministru, care prezintă Președintelui Republicii o listă cu membrii Guvernului. Dacă lista nu este prezentată Președintelui Republicii în termen de 14 zile de la data transferului către Parlament a dreptului

de desemnare a candidatului la funcția de Prim-ministru, Președintele Republicii dizolvă Parlamentul și dispune organizarea de alegeri anticipate.

În ceea ce privește controlul activității Guvernului de către Parlament, pe baza unei hotărâri adoptate de majoritatea membrilor săi, Parlamentul poate adopta o moțiune de cenzură împotriva Guvernului, a Prim-ministrului sau a unui ministru. O moțiune de cenzură poate fi inițiată de cel puțin o cincime din membrii Parlamentului prin prezentarea unei notificări scrise corespunzătoare, în cadrul unei ședințe a Parlamentului.

3. Puterea judecătorească

În Estonia, justiția este înfăptuită exclusiv de instanțele judecătorești. Instanțele judecătorești sunt independente în îndeplinirea îndatoririlor care le revin. Judecătorii sunt numiți pe viață și nu pot fi eliberați din funcție decât printr-o hotărâre judecătorească.

Sistemul judiciar este format din:

1. instanțe regionale, instanțe orășenești și instanțe de contencios administrativ;
2. instanțe de circuit;
3. Curtea Supremă.

Instanțele regionale, instanțele orășenești și instanțele de contencios administrativ sunt instanțe competente în primă instanță. Instanțele de circuit sunt instanțe superioare care examinează hotărârile instanțelor competente în primă instanță în urma exercitării unei căi de atac. Judecătorii de la aceste instanțe sunt numiți în funcție de Președintele Republicii, la propunerea Curții Supreme.

Curtea Supremă este instanța de ultim grad din Estonia care examinează hotărârile altor instanțe în temeiul unei proceduri de casare. Curtea Supremă este, de asemenea, instanța care efectuează controlul constituționalității legilor. Președintele Curții Supreme este numit în funcție de Parlament, la propunerea Președintelui Republicii, iar judecătorii Curții Supreme sunt numiți în funcție de Parlament, la propunerea Președintelui Curții Supreme.

Judecătorii nu pot fi urmăriți penal pe durata mandatului lor decât la propunerea Curții Supreme și cu acordul Președintelui Republicii, iar Președintele și judecătorii Curții Supreme nu pot fi urmăriți penal decât la propunerea Cancelarului de Justiție și cu acordul majorității membrilor Parlamentului.

În Estonia, înființarea instanțelor extraordinare este interzisă.

4. Administrația publică locală și organizarea administrativ-teritorială

În Estonia, toate problemele locale sunt rezolvate și administrate de către autoritățile locale, care își îndeplinesc îndatoririle în mod autonom. Entitățile prin care se realizează autonomia locală sunt localitățile rurale și orașele.

Organismul reprezentativ al unei autorități locale este consiliul acesteia, care este ales direct pentru un mandat de patru ani. Mandatul unui consiliu poate fi

redus prin lege ca urmare a unei fuziuni sau divizări a autorităților locale ori ca urmare a incapacității consiliului de a acționa. Alegerea consiliilor autorităților locale se face prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat. Pot candida în alegerile locale persoanele care au reședința permanentă pe teritoriul localității respective și care au împlinit vârsta de 18 ani și au drept de vot la alegerile pentru consiliile autorităților locale.

Autoritatea locală are un buget propriu, iar competența administrativă a unei autorități locale nu poate fi modificată fără luarea în considerare a avizului autorității în cauză. Se pot impune obligații autorității locale numai în temeiul legii și cu acordul autorității locale. Fondurile destinate acoperirii cheltuielilor legate de îndatoririle Guvernului național, care au fost impuse prin lege unei autorități locale, provin de la bugetul național.

5. Drepturile fundamentale

Întreg capitolul II al Constituției estoniene tratează drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale. Toate persoanele sunt egale în fața legii și nicio persoană nu poate fi discriminată pe motive de naționalitate, rasă, culoare, sex, limbă, origine, religie, convingeri politice sau de altă natură, proprietate sau statut social, ori din alte motive.

Constituția prevede îndatorirea puterii legiuitoare, a puterii executive, a puterii judecătorești și a autorităților locale de a garanta drepturile și libertățile prevăzute prin Constituție. Orice persoană ale cărei drepturi și libertăți au fost încălcate are dreptul să se adreseze justiției și să ceară instanței care îi examinează cauza să declare neconstituționalitatea oricărei legi, a oricărui act normativ, a unei decizii administrative sau a unei măsuri care este aplicabilă în cauza respectivă.

Dreptul la viață, la libera dezvoltare a personalității umane, dar și protecția demnității și a onoarei sunt considerate drepturi fundamentale.

Cetățenii Estoniei au dreptul să își aleagă în mod liber domeniul de activitate, profesia și locul de muncă. Legea poate prevedea condițiile și procedurile pentru exercitarea acestui drept. Cu excepția cazului în care legea prevede altfel, cetățenii străini și apatrizii din Estonia se bucură de acest drept în aceeași măsură ca și cetățenii estoni.

Nicio persoană nu poate fi obligată să desfășoare activități sau să presteze servicii împotriva voinței sale liber exprimate, cu excepția serviciului în cadrul forțelor de apărare, a serviciului utilitar alternativ, a activităților care sunt necesare în vederea prevenirii răspândirii unei boli infecțioase sau în vederea limitării efectelor unui dezastru natural ori ale unei calamități, sau a activităților pe care trebuie să le efectueze un infractor condamnat.

Proprietatea fiecărei persoane este inviolabilă și protejată în mod egal, indiferent de titular. Nicio persoană nu poate fi expropriată fără consimțământul ei decât în interes public, în cazurile și conform procedurii prevăzute prin lege și în schimbul unei despăgubiri juste și imediate. Orice persoană a cărei proprietate a

fost expropriată fără consimțământul său are dreptul să sesizeze instanța judecătorească pentru a contesta o astfel de expropriere, natura și valoarea compensației. Dreptul la moștenire este, de asemenea, garantat.

În materia protecției și garantării drepturilor fundamentale, Constituția Estoniei prevede existența unei instituții speciale: Cancelarul de Justiție. Această instituție este autoritatea publică ce examinează actele puterii legislative și a celei executive, precum și pe cele ale autorităților locale în vederea stabilirii conformității acestora cu Constituția și cu legile și este independentă în îndeplinirea îndatoririlor sale.

Cancelarul de Justiție analizează propunerile și proiectele de lege, dar și propunerile privind activitatea autorităților guvernamentale și, dacă este necesar, raportează constatările sale Parlamentului. Cancelarul de Justiție este numit de către Parlament, la propunerea Președintelui Republicii, pentru un mandat de șapte ani. El nu poate fi revocat din funcție decât printr-o hotărâre judecătorească. Poate participa la reuniunile Parlamentului și la ședințele Guvernului și are dreptul de a lua cuvântul. În cazul în care Cancelarul de Justiție constată că un act adoptat de către puterea legislativă sau cea executivă, ori de către o autoritate locală contravine Constituției sau unei legi, acesta înaintează o propunere către instituția care a adoptat actul respectiv în vederea punerii de acord a acestuia cu Constituția sau cu legea în cauză, în termen de 20 de zile. Dacă actul normativ nu este pus de acord cu Constituția sau cu legea respectivă în termen de 20 de zile, Cancelarul de Justiție sesizează Curtea Supremă, care poate constata nulitatea actului respectiv.

Cancelarul de Justiție prezintă un raport anual în fața Parlamentului cu privire la conformitatea legislației adoptate de către puterea legislativă și cea executivă, precum și de autoritățile locale cu Constituția și cu legile.

6. Raportul dintre dreptul național și dreptul Uniunii Europene

Constituția Republicii Estonia nu conține reglementări speciale referitoare la raportul dintre dreptul național și cel al Uniunii Europene. Practic, în această materie sunt aplicate reglementările generale referitoare la raportul dintre dreptul național și dreptul internațional în conformitate cu care Republica Estonia nu poate încheia tratate internaționale care contravin Constituției. Atunci când legile sau alte prevederi legislative ale Estoniei sunt în conflict cu un tratat internațional ratificat de Parlament, se aplică prevederile tratatului internațional.

7. Controlul constituționalității legilor

În Republica Estonia controlul constituționalității legilor este efectuat doar de Curtea Supremă. Estonia nu utilizează modelul european de control al constituționalității realizat de un organ special și specializat. Având în vedere acest lucru, controlul constituționalității legilor se face doar de către instanța judecătorească supremă și doar pe cale de excepție.

Constituţia Republicii Estonia[1]

Preambul

Manifestând o credinţă neclintită şi o voinţă fermă de consolidare şi dezvoltare a statului,

care întruchipează dreptul inalienabil al poporului estonian la autodeterminare naţională şi care a fost proclamat la data de 24 februarie 1918,

care este bazat pe libertate, dreptate şi statul de drept,

care a fost creat în vederea protejării păcii şi apărării populaţiei împotriva agresiunilor externe şi care reprezintă o garanţie pentru generaţiile prezente şi viitoare în ceea ce priveşte bunăstarea şi progresul lor social,

care trebuie să garanteze păstrarea fiinţei naţionale a poporului estonian, a limbii estoniene şi a culturii estoniene de-a lungul timpului,

poporul estonian, în temeiul art. 1 din Constituţia care a intrat în vigoare în 1938 şi prin referendumul organizat la data de 28 iunie 1992, adoptă următoarea Constituţie.

CAPITOLUL I
Dispoziţii generale

Art. 1

1. Estonia este o republică democrată independentă şi suverană în care autoritatea politică supremă este deţinută de popor.

2. Independenţa şi suveranitatea Estoniei sunt eterne şi inalienabile.

Art. 2

1. Teritoriul, apele teritoriale şi spaţiul aerian ale Estoniei constituie un întreg inseparabil şi indivizibil.

2. În ceea ce priveşte organizarea guvernării, Estonia este un stat unitar a cărui împărţire administrativ-teritorială este prevăzută prin lege.

[1] Adoptată la data de 28 iunie 1992, intrată în vigoare la data de 3 iulie 1992 şi modificată prin legile constituţionale din 25 februarie 2003, 5 octombrie 2003, 12 aprilie 2007 şi 13 aprilie 2011.

BCU LIBRARY

Art. 3

1. Guvernarea este exercitată exclusiv în baza Constituției și a legilor adoptate în conformitate cu aceasta. Principiile și regulile de drept internațional general recunoscute reprezintă o parte inseparabilă a sistemului juridic estonian.

2. Legile sunt publicate în conformitate cu procedura prevăzută. Numai legile publicate au caracter obligatoriu.

Art. 4

Activitățile Parlamentului, ale Președintelui, ale Guvernului Republicii și ale instanțelor sunt organizate în conformitate cu principiul separației puterilor și al echilibrului puterilor.

Art. 5

Bogățiile naturale și resursele Estoniei sunt bogății naționale care trebuie folosite în mod economic.

Art. 6

În Estonia, limba oficială este limba estoniană.

Art. 7

Culorile naționale ale Estoniei sunt albastru, negru și alb. Modelul drapelului național și stema națională sunt prevăzute prin lege.

CAPITOLUL II
Drepturi, libertăți și îndatoriri fundamentale

Art. 8

1. Orice copil care are un părinte cetățean estonian are dreptul prin naștere la cetățenia estoniană.

2. O persoană care a pierdut cetățenia estoniană atunci când era minoră are dreptul la redobândirea acesteia.

3. Nicio persoană nu poate fi privată de cetățenia estoniană dobândită prin naștere.

4. Nicio persoană nu poate fi privată de cetățenia estoniană din cauza convingerilor sale.

5. Condițiile și procedura pentru dobândirea, pierderea și redobândirea cetățeniei estoniene sunt prevăzute de Legea privind cetățenia.

Art. 9

1. Drepturile, libertățile și îndatoririle tuturor persoanelor, așa cum sunt prevăzute prin Constituție, se aplică în mod egal cetățenilor din Estonia și străinilor, precum și persoanelor apatride aflate în Estonia.

BCU CENTRALA UNIVERSITY LIBRARY

2. Drepturile, libertățile și îndatoririle prevăzute prin Constituție se aplică și persoanelor juridice în măsura în care acestea corespund scopului persoanelor juridice respective și naturii unor astfel de drepturi, libertăți și îndatoriri.

Art. 10

Drepturile, libertățile și îndatoririle prevăzute în prezentul capitol nu exclud alte drepturi, libertăți și îndatoriri care decurg din spiritul Constituției sau care sunt conforme cu aceasta și care respectă principiile demnității umane, dreptății sociale și guvernării democratice bazate pe statul de drept.

Art. 11

Drepturile și libertățile pot fi restrânse numai în conformitate cu Constituția. O astfel de restrângere trebuie să fie necesară într-o societate democratică și nu poate afecta natura drepturilor și libertăților restrânse.

Art. 12

1. Toate persoanele sunt egale în fața legii. Nicio persoană nu poate fi discriminată pe motive de naționalitate, rasă, culoare, sex, limbă, origine, religie, convingeri politice sau de altă natură, proprietate sau statut social ori din alte motive.

2. Incitarea la ură din motive etnice, rasiale, religioase sau politice, violența sau discriminarea sunt interzise de lege și pedepsite de lege. Incitarea la ură și violență între clasele sociale sau la discriminarea unei clase sociale este, de asemenea, interzisă și pedepsită de lege.

Art. 13

1. Orice persoană are dreptul la protecție din partea Guvernului și a legii. Guvernul estonian protejează și cetățenii estonieni aflați în străinătate.

2. Legea protejează toate persoanele împotriva exercitării arbitrare a autorității guvernamentale.

Art. 14

Este îndatorirea puterii legiuitoare, a puterii executive, a puterii judecătorești și a autorităților locale să garanteze drepturile și libertățile prevăzute prin Constituție.

Art. 15

1. Orice persoană ale cărei drepturi și libertăți au fost încălcate are dreptul să se adreseze justiției. Orice persoană are dreptul să ceară instanței care îi examinează cauza să declare neconstituționalitatea oricărei legi, a oricărui act normativ, a unei decizii administrative sau a unei măsuri care este aplicabilă în cauza respectivă.

2. Instanțele respectă Constituția și declară ca neconstituțională orice lege, orice act normativ, decizie administrativă sau măsură care încalcă drepturi sau libertăți prevăzute prin Constituție sau care contravin acesteia în orice fel.

BCU TRANSILVANIA UNIVERSITY LIBRARY

Art. 16

Orice persoană are dreptul la viață. Dreptul la viață este protejat prin lege. Nicio persoană nu poate fi privată de viață în mod arbitrar.

Art. 17

Onoarea sau demnitatea unei persoane nu poate fi defăimată.

Art. 18

1. Nicio persoană nu poate fi supusă torturii, tratamentelor sau pedepselor crude sau degradante.

2. Nicio persoană nu poate fi supusă experimentelor medicale sau științifice împotriva voinței sale liber exprimate.

Art. 19

1. Orice persoană are dreptul la libera dezvoltare personală.

2. În exercitarea drepturilor și libertăților sale și în îndeplinirea îndatoririlor care îi revin, orice persoană trebuie să respecte și să acorde o atenție deosebită drepturilor și libertăților celorlalți și să respecte legea.

Art. 20

1. Oricine are dreptul la libertatea și siguranța persoanei.

2. Nicio persoană nu poate fi privată de libertate, cu excepția cazurilor și conform procedurii prevăzute prin lege:

1. pentru a pune în executare o hotărâre judecătorească de condamnare sau un mandat de arestare emis de o instanță judecătorească;
2. în cazurile de nerespectare a ordinului unei instanțe sau pentru a garanta îndeplinirea unei îndatoriri prevăzute prin lege;
3. pentru a preveni o infracțiune sau o contravenție, pentru a aduce în fața autorității competente o persoană în legătură cu care există o suspiciune rezonabilă că ar fi comis o astfel de infracțiune sau pentru a împiedica o astfel de persoană să se sustragă răspunderii;
4. pentru a supune un minor supravegherii disciplinare sau pentru a-l aduce în fața autorităților competente în vederea stabilirii necesității impunerii unei asemenea măsuri;
5. pentru a reține o persoană care suferă de o boală infecțioasă, o persoană alienată, alcoolică sau dependentă de droguri, dacă o astfel de persoană reprezintă un pericol pentru sine sau pentru alții;
6. pentru a preveni stabilirea ilegală în Estonia și pentru a îndepărta o persoană de pe teritoriul Estoniei sau pentru a extrăda o persoană într-un alt stat.

3. Nicio persoană nu poate fi privată de libertate doar pe motivul incapacității de a-și îndeplini o obligație contractuală.

Art. 21

1. Orice persoană care a fost privată de libertate trebuie informată de îndată, într-o limbă și într-un mod pe care le înțelege, cu privire la motivele unei astfel de privări de libertate și cu privire la drepturile sale și trebuie să aibă posibilitatea de a anunța persoanele apropiate în acest sens. O persoană suspectată de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să dispună de îndată de posibilitatea de a alege un avocat și de a se consulta cu acesta. Dreptul unei persoane suspectate de săvârșirea unei infracțiuni de a anunța persoanele apropiate cu privire la o astfel de privare de libertate poate fi restrâns numai în cazurile și în conformitate cu procedura prevăzute prin lege, în vederea prevenirii infracțiunilor sau a stabilirii adevărului într-o cauză penală.

2. Nicio persoană nu poate fi reținută mai mult de 48 de ore fără încuviințarea instanței de judecată. Hotărârea instanței trebuie comunicată de îndată persoanei reținute într-o limbă și într-un mod pe care aceasta le înțelege.

Art. 22

1. Nicio persoană nu poate fi considerată vinovată de săvârșirea unei infracțiuni înainte de condamnarea acesteia de către o instanță judecătorească și înainte ca o astfel de hotărâre de condamnare să fie definitivă.

2. Nicio persoană nu este obligată să își dovedească nevinovăția în cadrul unei proceduri penale.

3. Nicio persoană nu poate fi obligată să depună mărturie împotriva sa sau a persoanelor apropiate.

Art. 23

1. Nicio persoană nu poate fi condamnată pentru săvârșirea unui act care nu constituia o infracțiune conform legii în vigoare la momentul săvârșirii acestuia.

2. Nicio persoană nu poate fi condamnată la o pedeapsă mai severă decât cea aplicabilă la momentul săvârșirii infracțiunii respective. Dacă, după săvârșirea infracțiunii, legea prevede o pedeapsă mai ușoară, aceasta este aplicabilă.

3. Nicio persoană nu poate fi urmărită în justiție sau condamnată a doua oară pentru un act pentru care a suferit o condamnare definitivă sau a fost achitată conform legii.

Art. 24

1. Nicio persoană nu poate fi transferată, împotriva voinței sale liber exprimate, din jurisdicția unei instanțe prevăzute prin lege în jurisdicția unei alte instanțe.

2. Orice persoană are dreptul să participe la orice ședință de judecată a cauzei sale.

3. Ședințele de judecată sunt publice. În cazurile și în conformitate cu procedura prevăzute prin lege, instanța poate dispune ca o ședință de judecată sau o parte a acesteia să se desfășoare cu ușile închise pentru a proteja un secret de

stat sau comercial, morala publică sau viața privată și de familie a indivizilor sau în cazul în care o astfel de măsură se impune în interesul unui minor, al unei victime sau al înfăptuirii justiției.

4. Hotărârile judecătorești se pronunță în ședință publică, cu excepția cazului în care interesele unui minor, ale soțului/soției sau ale unei victime necesită contrariul.

5. Orice persoană are dreptul să exercite o cale de atac la o instanță superioară împotriva unei hotărâri pronunțate în cauza sa, în conformitate cu procedura prevăzută prin lege.

Art. 25

Orice persoană are dreptul la repararea prejudiciilor morale sau materiale suferite ca urmare a acțiunilor ilegale săvârșite de orice altă persoană.

Art. 26

Orice persoană are dreptul la inviolabilitatea vieții sale private și de familie. Instituțiile statului, autoritățile locale și funcționarii acestora nu pot interveni în viața privată sau de familie a niciunei persoane, cu excepția cazurilor și conform procedurii prevăzute prin lege în vederea protejării sănătății publice, a moralei publice, a ordinii publice sau a drepturilor și libertăților celorlalți, pentru a preveni săvârșirea unei infracțiuni sau pentru a prinde un infractor.

Art. 27

1. Familia, care este esențială pentru menținerea și dezvoltarea națiunii și care constituie fundamentul societății, se bucură de protecție din partea statului.

2. Soții au drepturi egale.

3. Părinții au dreptul și îndatorirea de a-și crește copiii și de a-i îngriji.

4. Protecția părinților și a copiilor este prevăzută prin lege.

5. Familia trebuie să își întrețină membrii care au nevoie de îngrijire.

Art. 28

1. Orice persoană are dreptul la protejarea sănătății sale.

2. Orice cetățean estonian are dreptul la asistență din partea statului în caz de bătrânețe, incapacitate de muncă, pierderea persoanei în a cărei întreținere se află sau în caz de nevoie. Categoriile și limitele în care se acordă astfel de asistență, precum și condițiile și procedura pentru acordarea acesteia sunt prevăzute prin lege. Cu excepția cazului în care legea prevede altfel, cetățenii străini și apatrizii din Estonia se bucură de acest drept în aceeași măsură ca și cetățenii estonieni.

3. Guvernul facilitează furnizarea voluntară de servicii de asistență socială și furnizarea de servicii de asistență socială de către autoritățile locale.

4. Familiile cu un număr mare de copii, precum și persoanele cu dizabilități se bucură de asistență specială din partea statului și a autorităților locale.

Art. 29

1. Cetățenii Estoniei au dreptul să își aleagă în mod liber domeniul de activitate, profesia și locul de muncă. Legea poate prevedea condițiile și procedurile pentru exercitarea acestui drept. Cu excepția cazului în care legea prevede altfel, cetățenii străini și apatrizii din Estonia se bucură de acest drept în aceeași măsură ca și cetățenii estonieni.

2. Nicio persoană nu poate fi obligată să desfășoare activități sau să presteze servicii împotriva voinței sale liber exprimate, cu excepția serviciului în cadrul forțelor de apărare sau a serviciului utilitar alternativ ori a activităților care sunt necesare în vederea prevenirii răspândirii unei boli infecțioase sau în vederea limitării efectelor unui dezastru natural ori ale unei calamități sau a activităților pe care un infractor condamnat trebuie să le efectueze potrivit legii și în conformitate cu procedura stabilită prin lege.

3. Guvernul organizează cursuri de formare profesională și acordă asistență persoanelor care încearcă să își găsească un loc de muncă.

4. Condițiile de muncă sunt stabilite și atent monitorizate de către Guvern.

5. Orice persoană este liberă să facă parte din sindicate și federații ale angajaților și angajatorilor. Sindicatele și federațiile angajaților și angajatorilor își pot apăra drepturile și interesele legitime prin mijloace care nu sunt interzise prin lege. Condițiile și procedura pentru exercitarea dreptului la grevă sunt prevăzute prin lege.

6. Procedura pentru soluționarea conflictelor de muncă este prevăzută prin lege.

Art. 30

1. Angajarea în cadrul instituțiilor statului și a autorităților locale a cetățenilor din Estonia se desfășoară în conformitate cu legea și potrivit procedurii stabilite prin lege. Cetățenii străini și apatrizii pot fi angajați în astfel de funcții în mod excepțional, în condițiile legii.

2. Dreptul de a desfășura o activitate antreprenorială și de a înființa asociații comerciale (art. 31) și dreptul de a face parte din partide politice și din anumite tipuri de asociații nonprofit (art. 48) pot fi restrânse prin lege în cazul anumitor categorii de funcționari publici.

Art. 31

Cetățenii estonieni au dreptul să desfășoare activități antreprenoriale și să înființeze asociații și federații comerciale. Legea poate prevedea condițiile și procedurile pentru restrângerea exercițiului acestui drept. Cu excepția cazului în care legea prevede altfel, cetățenii străini și apatrizii de pe teritoriul Estoniei se bucură de acest drept în aceeași măsură ca și cetățenii estonieni.

Art. 32

1. Proprietatea fiecărei persoane este inviolabilă și protejată în mod egal. Nicio persoană nu poate fi expropriată fără consimțământul ei decât în interes

public, în cazurile și conform procedurii prevăzute prin lege și în schimbul unei despăgubiri juste și imediate. Orice persoană a cărei proprietate a fost expropriată fără consimțământul său are dreptul să sesizeze instanța judecătorească pentru a contesta o astfel de expropriere, natura sau valoarea compensației.

2. Orice persoană poate exercita în mod liber dreptul de posesie, folosință și de dispoziție cu privire la proprietatea sa. Limitele acestui drept sunt prevăzute prin lege. Proprietatea nu poate fi utilizată într-un mod care contravine interesului public.

3. Din motive de interes public, legea poate prevedea tipuri de proprietăți care pot fi dobândite în Estonia numai de către cetățenii estonieni, de anumite categorii de persoane juridice, de autoritățile locale sau de către membrii Guvernului estonian.

4. Dreptul la moștenire este garantat.

Art. 33

Domiciliul este inviolabil. Nimeni nu poate pătrunde în și nu poate percheziționa o locuință sau o altă incintă ocupată legal de o persoană sau locul de muncă al acesteia, cu excepția cazurilor și conform procedurii prevăzute prin lege în vederea apărării ordinii publice, a sănătății publice sau a drepturilor și libertăților celorlalți, pentru a preveni săvârșirea unei infracțiuni, pentru a prinde un infractor sau pentru a stabili adevărul într-o cauză penală.

Art. 34

Orice persoană aflată în mod legal pe teritoriul estonian are dreptul să circule liber pe teritoriul respectiv și să își aleagă în mod liber locul de reședință. Dreptul la liberă circulație poate fi restrâns în cazurile și conform procedurii prevăzute prin lege în vederea protejării drepturilor și libertăților celorlalți, în interesul apărării naționale, în cazul unui dezastru natural sau al unei calamități, pentru a preveni răspândirea unei boli infecțioase, pentru a proteja mediul natural, pentru a se asigura că un minor sau o persoană alienată nu rămâne nesupravegheată sau pentru a asigura desfășurarea corectă a unei cauze penale.

Art. 35

Orice persoană are dreptul să părăsească Estonia. Acest drept poate fi restrâns în cazurile și conform procedurii prevăzute prin lege în vederea asigurării desfășurării corecte a unui proces sau a unei cercetări penale, ori pentru punerea în executare a unei hotărâri judecătorești.

Art. 36

1. Niciun cetățean estonian nu poate fi expulzat din Estonia și nu poate fi împiedicat să se stabilească în Estonia.

2. Niciun cetățean estonian nu poate fi extrădat într-un alt stat decât în condițiile prevăzute printr-un tratat internațional și în conformitate cu procedura prevăzută de un astfel de tratat sau prin lege. Extrădarea se hotărăște de

Guvernul Republicii. Orice persoană care face obiectul unui ordin de extrădare are dreptul să conteste un astfel de ordin în fața unei instanțe estoniene.

3. Orice cetățean estonian are dreptul să se stabilească în Estonia.

Art. 37

1. Orice persoană are dreptul la învățătură. Învățământul pentru copiii de vârstă școlară este obligatoriu în limitele prevăzute prin lege și este gratuit în școlile generale înființate de stat și de autoritățile locale.

2. Pentru a asigura accesibilitatea învățământului, Guvernul și autoritățile locale trebuie să mențină numărul necesar de instituții de învățământ. Alte instituții de învățământ, inclusiv școli private, pot fi, de asemenea, înființate și menținute conform legii.

3. Părinții au rolul decisiv în alegerea educației pentru copiii lor.

4. Orice persoană are dreptul de a putea fi instruită în limba estoniană. Limba de predare în cadrul instituțiilor de învățământ ale minorităților naționale este aleasă de instituția respectivă de învățământ.

5. Furnizarea serviciilor de învățământ este controlată de Guvern.

Art. 38

1. Știința și arta, precum și predarea acestora sunt gratuite.

2. Universitățile și instituțiile de cercetare sunt autonome în limitele prevăzute prin lege.

Art. 39

Drepturile unui autor asupra operei sale sunt inalienabile. Guvernul protejează drepturile de autor.

Art. 40

1. Orice persoană are dreptul la libertatea conștiinței, libertatea credințelor religioase și libertatea de gândire.

2. Orice persoană este liberă să facă parte din orice biserică sau societate religioasă. Nu există biserică de stat.

3. Orice persoană este liberă să își practice religia, singură sau în comunitate, în public sau în privat, cu excepția cazului în care acest lucru contravine ordinii publice, sănătății publice sau moralei publice.

Art. 41

1. Orice persoană are dreptul să-și susțină opiniile și convingerile. Nicio persoană nu poate fi obligată să își schimbe opiniile sau convingerile.

2. Convingerile nu pot fi invocate pentru a justifica încălcarea legii.

3. Nicio persoană nu poate fi trasă la răspundere juridică pentru convingerile sale.

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Art. 42

Instituțiile statului, autoritățile locale și funcționarii acestora nu pot colecta sau stoca informații cu privire la convingerile unui cetățean estonian, împotriva voinței liber exprimate a acestuia.

Art. 43

Orice persoană are dreptul la secretul mesajelor trimise sau primite prin poștă, telegraf, telefon sau alte mijloace uzuale de comunicare. Sunt admise derogări de la acest drept în cazurile și în conformitate cu procedura prevăzute prin lege, dacă acestea sunt autorizate de o instanță și dacă sunt necesare în vederea prevenirii unei infracțiuni sau a stabilirii adevărului într-o cauză penală.

Art. 44

1. Orice persoană are dreptul la acces liber la informațiile de interes public.

2. În temeiul procedurii prevăzute prin lege, toate instituțiile statului, autoritățile locale și funcționarii acestora au obligația de a furniza informații cu privire la activitatea lor oricărui cetățean estonian, la solicitarea acestuia, cu excepția informațiilor a căror dezvăluire este interzisă prin lege și a informațiilor de uz exclusiv intern.

3. În temeiul procedurii prevăzute prin lege, orice cetățean estonian are dreptul să obțină informațiile cu privire la persoana sa deținute de instituțiile statului și de autoritățile locale, precum și în cadrul arhivelor guvernamentale și ale autorităților locale. Acest drept poate fi restrâns conform legii în vederea protejării drepturilor și libertăților celorlalți, a protejării secretului filiației unui copil sau în vederea prevenirii unei infracțiuni, a capturării unui infractor ori a stabilirii adevărului într-o cauză penală.

4. Cu excepția cazului în care legea prevede altfel, cetățenii străini și apatrizii de pe teritoriul Estoniei se bucură de drepturile prevăzute la alineatele 2 și 3 ale acestei secțiuni în aceeași măsură ca și cetățenii estonieni.

Art. 45

1. Orice persoană are dreptul să difuzeze în mod liber idei, opinii, convingeri și alte informații pe cale orală, scrisă, prin imagini sau alte mijloace. Acest drept poate fi restrâns prin lege în vederea protejării ordinii publice, a moralei publice, precum și a drepturilor și libertăților, sănătății, onoarei și demnității celorlalți. Acest drept poate fi, de asemenea, restrâns prin lege cu privire la funcționarii civili angajați ai Guvernului și ai autorităților locale sau în vederea protejării unui secret de stat, a unui secret comercial ori a informațiilor confidențiale la care funcționarii publici au avut acces ca urmare a funcției lor și pentru a proteja familia și viața privată a celorlalți, precum și în interesul înfăptuirii justiției.

2. Cenzura este interzisă.

Art. 46

Orice persoană are dreptul să trimită scrisori instituțiilor statului, autorităților locale și funcționarilor acestora. Procedura de răspuns la aceste scrisori și petiții este prevăzută prin lege.

Art. 47

Persoanele au dreptul să se întrunească în mod pașnic și să organizeze întâlniri fără a avea nevoie de nicio încuviințare prealabilă. Acest drept poate fi restrâns în cazurile și conform procedurii prevăzute prin lege în vederea protejării securității naționale, pentru a menține ordinea publică, pentru a respecta morala publică, pentru a asigura apărarea traficului și securitatea participanților la întâlnire sau pentru a preveni răspândirea unei boli infecțioase.

Art. 48

1. Orice persoană are dreptul de a înființa asociații nonprofit și federații. Numai cetățenii estonieni pot face parte din partide politice.

2. Înființarea asociațiilor și a federațiilor care posedă arme, care sunt organizate în conformitate cu principiile militare sau care organizează exerciții de natură militară necesită o autorizație prealabilă ale cărei condiții și procedură de emitere sunt prevăzute prin lege.

3. Asociațiile, federațiile și partidele politice ale căror scopuri și activități sunt îndreptate împotriva ordinii constituționale a Estoniei sau contravin legii sunt interzise.

4. Numai o instanță de judecată poate decide încetarea sau suspendarea activității unei asociații, federații sau partid politic pentru încălcarea unei legi ori poate dispune ca o asociație, o federație sau un partid politic să plătească o amendă.

Art. 49

Orice persoană are dreptul să își păstreze identitatea etnică.

Art. 50

În vederea protejării culturii proprii, minoritățile naționale au dreptul să înființeze structuri prin care se realizează autonomia locală, în condițiile și conform procedurii prevăzute de Legea autonomiei culturale a minorităților naționale.

Art. 51

1. Orice persoană are dreptul să se adreseze instituțiilor statului, autorităților locale și funcționarilor acestora în limba estoniană și să primească răspuns în limba estoniană.

2. În localitățile în care cel puțin jumătate din rezidenții permanenți aparțin unei minorități naționale, orice persoană are dreptul să primească răspuns de la instituțiile statului, autoritățile locale și funcționarii acestora și în limba minorității naționale.

Art. 52

1. Limba oficială a instituțiilor statului și a autorităților locale este limba estoniană.

2. În localitățile în care limba majorității rezidenților nu este limba estoniană, autoritățile locale pot utiliza limba majorității rezidenților permanenți ai localității respective ca limbă internă de lucru, în limitele permise și conform procedurii prevăzute prin lege.

3. Utilizarea limbilor străine, inclusiv a limbilor minorităților naționale, în instituțiile statului, în fața instanțelor judecătorești și în cadrul procedurii administrative este prevăzută prin lege.

Art. 53

Orice persoană are îndatorirea de a proteja mediul natural și uman și de a acorda despăgubiri pentru daunele pe care aceasta le-a produs mediului. Procedura privind acordarea despăgubirilor este prevăzută prin lege.

Art. 54

1. Toți cetățenii estonieni trebuie să fie loiali ordinii constituționale și să apere independența Estoniei.

2. În absența altor mijloace de a se opune unei încercări de a schimba prin forță ordinea constituțională a Estoniei, cetățenii estonieni au dreptul de a opune rezistență unei astfel de încercări din proprie inițiativă.

Art. 55

Cetățenii străini și apatrizii de pe teritoriul Estoniei sunt obligați să respecte ordinea constituțională a Estoniei.

CAPITOLUL III
Poporul

Art. 56

Puterea politică supremă în Estonia aparține poporului, care o exercită prin cetățenii cu drept de vot:

1. în cadrul alegerilor pentru Parlament;
2. în cadrul referendumurilor.

Art. 57

1. Orice cetățean estonian care a împlinit vârsta de 18 ani are drept de vot.

2. Un cetățean estonian a cărui incapacitate juridică a fost declarată de o instanță judecătorească nu are drept de vot.

BCU IASI CENTRUL DE VEST LIBRARY

Art. 58

Participarea la alegeri poate fi limitată prin lege în cazul cetățenilor estonieni care au fost condamnați de o instanță judecătorească și care execută o pedeapsă într-un penitenciar.

CAPITOLUL IV
Parlamentul (*Riigikogu*)

Art. 59

Puterea legislativă aparține Parlamentului.

Art. 60

1. Parlamentul este compus din 101 membri. Membrii Parlamentului sunt aleși în cadrul alegerilor libere conform principiului reprezentării proporționale. Alegerile sunt generale, uniforme și directe. Votul este secret.

2. Orice cetățean estonian care a împlinit vârsta de 21 de ani și are drept de vot poate candida la alegerile pentru Parlament.

3. Alegerile ordinare pentru Parlament sunt organizate în prima duminică a lunii martie, la patru ani după alegerile precedente.

4. Alegerile extraordinare pentru Parlament sunt organizate în cazurile prevăzute la art. 89, 97, 105 și 119 din Constituție, nu mai devreme de 20 și nu mai târziu de 40 de zile de la adoptarea deciziei privind organizarea alegerilor.

5. Procedura pentru alegerea Parlamentului este stabilită prin Legea privind alegerea Parlamentului.

Art. 61

1. Mandatul membrilor Parlamentului începe în ziua în care sunt anunțate rezultatele alegerilor. Mandatul membrilor Parlamentului precedent se încheie în aceeași zi.

2. Înainte de a-și prelua mandatul, membrii Parlamentului depun un jurământ cu ocazia preluării funcției prin care își declară loialitatea față de Republica Estonia și față de ordinea sa constituțională.

Art. 62

Membrii Parlamentului au un mandat reprezentativ și nu răspund penal pentru voturile exprimate și pentru declarațiile politice pe care le fac în cadrul Parlamentului sau al oricăruia dintre organele sale.

Art. 63

1. Un membru al Parlamentului nu poate exercita o altă funcție publică.

2. Membrii Parlamentului sunt scutiți de obligația de încorporare în forțele de apărare pe durata mandatului.

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Art. 64

1. Mandatul unui membru al Parlamentului este suspendat pe perioada numirii acestuia în funcția de membru al Guvernului Republicii, fiind reluat la încetarea exercitării funcției de membru al Guvernului.

2. Mandatul unui membru al Parlamentului se încheie înainte de termen:

1. în momentul ocupării unei alte funcții publice;
2. la data rămânerii definitive a unei hotărâri judecătorești de condamnare pronunțate de o instanță judecătorească;
3. prin demisie conform procedurii prevăzute de lege;
4. în cazul în care Curtea Supremă constată că este incapabil să-și îndeplinească îndatoririle pe o perioadă nedeterminată de timp;
5. prin deces.

3. În cazul suspendării sau încheierii înainte de termen a mandatului unui membru al Parlamentului, acesta este înlocuit de un membru supleant conform procedurii prevăzute prin lege. Membrul supleant se bucură de toate drepturile și este supus tuturor îndatoririlor stabilite cu privire la membrii Parlamentului.

4. Mandatul membrului supleant se încheie la reluarea mandatului de către membrul de drept al Parlamentului.

Art. 65

Parlamentul:

1. adoptă legi și decizii;
2. decide cu privire la organizarea unui referendum;
3. alege Președintele Republicii conform art. 79 din Constituție;
4. ratifică și denunță tratatele internaționale în conformitate cu art. 121 din Constituție;
5. desemnează un candidat la funcția de Prim-ministru pentru formarea Guvernului;
6. adoptă bugetul național și aprobă raportul privind punerea în aplicare a acestuia;
7. la propunerea Președintelui Republicii, numește în funcție Președintele Curții Supreme, Președintele Consiliului Băncii Estoniei, Președintele Curții de Conturi și Cancelarul de Justiție;
8. la propunerea Președintelui Curții Supreme, numește în funcție judecătorii Curții Supreme;
9. numește membrii Consiliului Băncii Estoniei;
10. la propunerea Guvernului, hotărăște autorizarea sau nu a împrumuturilor guvernamentale ori asumarea altor obligații financiare;
11. adoptă mesaje, declarații și apeluri către poporul estonian, către alte state și organizații internaționale;
12. acordă distincții naționale, precum și ranguri militare și diplomatice;

13. adoptă moțiuni de cenzură împotriva Guvernul, a Prim-ministrului sau împotriva miniștrilor în mod individual;
14. declară starea de urgență pe teritoriul național, conform art. 129 din Constituție;
15. la propunerea Președintelui Republicii, declară starea de război și dispune mobilizarea sau demobilizarea armatei;
16. rezolvă alte probleme de importanță națională pe care Constituția nu le atribuie Președintelui, Guvernului sau altor autorități publice centrale ori locale.

Art. 66

Prima ședință a noului Parlament este organizată în termen de zece zile de la anunțarea rezultatelor alegerilor pentru Parlament. Prima ședință a noului Parlament este convocată de către Președintele Republicii.

Art. 67

Sesiunile ordinare ale Parlamentului se desfășoară începând cu a doua zi de luni din luna ianuarie, până în a treia zi de joi din luna iunie și a doua zi de luni a lunii septembrie până în a treia zi de joi a lunii decembrie.

Art. 68

Sesiunile extraordinare ale Parlamentului sunt convocate de către președintele acestuia, pe baza propunerii Președintelui Republicii, a Guvernului sau a cel puțin o cincime din membrii Parlamentului.

Art. 69

Parlamentul alege dintre membrii săi un Președinte și doi adjuncți ai acestuia care prezidează lucrările Parlamentului conform Legii privind regulamentul intern al Parlamentului și Legii privind normele de procedură ale Parlamentului.

Art. 70

Cvorumul de lucru pentru Parlament este prevăzut prin Legea privind regulamentul intern al Parlamentului. În cadrul unei sesiuni extraordinare, Parlamentul își poate desfășura activitatea cu condiția ca mai mult de jumătate din membrii săi să fie prezenți.

Art. 71

1. Parlamentul se constituie în comisii.
2. Membrii Parlamentului au dreptul să se constituie în grupuri politice.
3. Procedura pentru constituirea de comisii și grupuri, precum și drepturile unor astfel de comisii și grupuri sunt prevăzute prin Legea privind regulamentul intern al Parlamentului.

Art. 72

1. Ședințele Parlamentului sunt publice, cu excepția cazului în care Parlamentul hotărăște altfel cu o majoritate de două treimi.

BCU CLUJ CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

2. Votul în Parlament este deschis. Votul secret este utilizat numai pentru alegerea sau numirea autorităților în cazurile prevăzute prin Constituție sau prin Legea privind regulamentul intern al Parlamentului.

Art. 73

Legile sunt adoptate de Parlament cu majoritatea voturilor exprimate, cu excepția cazului în care Constituția prevede altfel.

Art. 74

1. Membrii Parlamentului au dreptul să adreseze întrebări Guvernului și membrilor acestuia, președintelui Consiliului Băncii Estoniei, Președintelui Băncii Estoniei, Președintelui Curții de Conturi și Cancelarului de Justiție.

2. Întrebările trebuie să primească un răspuns în termen de 20 de zile în cadrul unei ședințe a Parlamentului.

Art. 75

Renumerația membrilor Parlamentului și restricțiile privind încasarea de venituri de la alte locuri de muncă sunt prevăzute prin lege și pot fi modificate numai cu privire la următorul Parlament.

Art. 76

Membrii Parlamentului nu pot fi urmăriți penal. Acuzațiile de natură penală împotriva unui membru pot fi aduse numai la propunerea Cancelarului de Justiție și pe baza consimțământului majorității membrilor Parlamentului.

CAPITOLUL V
Președintele

Art. 77

Președintele este șeful statului estonian.

Art. 78

Președintele:

1. reprezintă Republica Estonia în cadrul relațiilor internaționale ale acesteia;
2. numește și eliberează din funcție reprezentanții diplomatici ai Republicii Estonia la propunerea Guvernului și primește scrisorile de acreditare ale reprezentanților diplomatici acreditați în Estonia;
3. stabilește data alegerilor ordinare pentru Parlament și data alegerilor extraordinare pentru Parlament, conform art. 89, 97, 105 și 119 din Constituție;

4. convoacă noul Parlament conform art. 66 din Constituție și deschide prima ședință a acestuia;
5. propune președintelui Parlamentului convocarea unei sesiuni extraordinare a acestuia conform art. 68 din Constituție;
6. promulgă legi conform art. 105 și 107 din Constituție și semnează instrumentele de ratificare;
7. emite decrete prezidențiale conform art. 109 și 110 din Constituție;
8. inițiază revizuirea Constituției;
9. desemnează candidatul la funcția de Prim-ministru conform art. 89 din Constituție;
10. numește și eliberează din funcție membrii Guvernului, conform art. 89, 90 și 92 din Constituție;
11. formulează propuneri Parlamentului cu privire la numirile în funcția de Președinte al Curții Supreme, Președinte al Consiliului Băncii Estoniei, Președinte al Curții de Conturi și Cancelar de Justiție;
12. la propunerea Consiliului Băncii Estoniei, numește Președintele Băncii Estoniei;
13. la propunerea Curții Supreme, numește judecători;
14. abrogat;
15. conferă distincții naționale, precum și ranguri militare și diplomatice;
16. este comandantul Suprem al Forțelor Armate naționale de apărare a Estoniei;
17. prezintă propuneri Parlamentului cu privire la declararea stării de război, la dispunerea mobilizării și demobilizării armatei și, conform art. 129 din Constituție, cu privire la declararea stării de urgență;
18. în caz de agresiune armată împotriva Estoniei, declară starea de război și ordonă mobilizarea armatei conform art. 128 din Constituție;
19. prin intermediul grațierii, anulează sau comută pedepsele persoanelor condamnate, la cererea acestora;
20. inițiază punerea sub acuzare penală a Cancelarului de Justiție conform art. 145 din Constituție.

Art. 79

1. Președintele este ales de Parlament sau, în cazul prevăzut la alineatul patru al prezentului articol, de Colegiul Electoral.

2. Dreptul de a nominaliza un candidat pentru funcția de Președinte revine cel puțin unei cincimi din membrii Parlamentului.

3. Candidații nominalizați la președinție trebuie să fie cetățeni estonieni prin naștere, care au împlinit vârsta de 40 de ani.

4. Președintele este ales prin vot secret. Fiecare membru al Parlamentului are dreptul la un singur vot. Este declarat ales candidatul care obține voturile a două treimi din membrii Parlamentului. În cazul în care niciun candidat nu

obține numărul necesar de voturi, se organizează un nou tur de scrutin în ziua următoare. Înaintea noului tur de scrutin, se nominalizează noi candidați. În cazul în care niciun candidat nu obține numărul necesar de voturi în cel de-al doilea tur de scrutin, se organizează un al treilea tur de scrutin în aceeași zi, între cei doi candidați care au obținut cel mai mare număr de voturi în al doilea tur de scrutin. În cazul în care Președintele nu este ales în cel de-al treilea tur de scrutin, Președintele Parlamentului convoacă Colegiul Electoral în termen de o lună, în vederea alegerii Președintelui.

5. Colegiul Electoral se compune din membri ai Parlamentului și reprezentanți ai consiliilor autorităților locale. Fiecare consiliu al autorității locale alege cel puțin un reprezentant în Colegiul Electoral, care trebuie să fie cetățean estonian.

6. Parlamentul îi prezintă Colegiului Electoral drept candidați la președinție pe cei doi candidați care au obținut cele mai multe voturi în Parlament. Dreptul de a nominaliza un candidat la președinție poate fi exercitat și de cel puțin 21 de membri ai Colegiului Electoral.

7. Colegiul Electoral alege Președintele cu majoritatea tuturor membrilor săi. În cazul în care niciun candidat nu este ales în primul tur de scrutin, se organizează un al doilea tur de scrutin în aceeași zi, între cei doi candidați care au obținut cel mai mare număr de voturi.

8. Detaliile procedurii pentru alegerea Președintelui sunt prevăzute de Legea privind alegerea Președintelui Republicii.

Art. 80

1. Președintele este ales pentru un mandat de cinci ani. Nicio persoană nu poate îndeplini funcția de Președinte decât pentru cel mult două mandate consecutive.

2. Alegerile prezidențiale ordinare sunt organizate cu cel mult 60 de zile și cel puțin zece zile înainte de încheierea mandatului Președintelui în exercițiu.

Art. 81

Președintele își exercită mandatul din momentul depunerii față de poporul estonian a următorului jurământ, în fața Parlamentului: „Prin asumarea funcției de Președinte, eu (prenumele și numele de familie) jur solemn să apăr cu fermitate Constituția și legile Republicii Estonia, să exercit prerogativele care mi-au fost încredințate într-un mod corect și imparțial, și să îmi îndeplinesc îndatoririle cu devotament, în măsura abilităților și a înțelegerii mele, în beneficiul poporului estonian și al Republicii Estonia".

Art. 82

Mandatul Președintelui se încheie:

1. ca urmare a demisiei;
2. la data rămânerii definitive a unei hotărâri judecătorești de condamnare pronunțate de o instanță judecătorească;
3. prin deces;
4. prin preluarea funcției de către noul Președinte.

Art. 83

1. În cazul în care Curtea Supremă constată că Președintele este în incapacitate să-și îndeplinească atribuțiile pe o perioadă nedeterminată sau în cazul în care acesta este temporar în incapacitate să îndeplinească aceste atribuții ori dacă mandatul acestuia încetează înainte de termen, atribuțiile sale sunt preluate temporar de Președintele Parlamentului.

2. Pe perioada în care președintele Parlamentului îndeplinește atribuțiile Președintelui Republicii, mandatul său de membru al Parlamentului este suspendat.

3. Președintele Parlamentului, în exercitarea atribuțiilor Președintelui Republicii, nu poate convoca alegeri extraordinare pentru Parlament și nu poate refuza promulgarea unei legi, fără acordul Curții Supreme.

4. În cazul în care Președintele este în incapacitate să-și îndeplinească atribuțiile timp de peste trei luni consecutive sau dacă mandatul acestuia încetează înainte de termen, Parlamentul alege un nou Președinte în termen de 14 zile, conform art. 79 din Constituție.

Art. 84

La preluarea funcției de Președinte, prerogativele și îndatoririle sale, deținute anterior, încetează, iar calitatea de membru al unui partid politic este suspendată pe durata mandatului de Președinte.

Art. 85

Președintele poate fi pus sub acuzare numai pe baza propunerii Cancelarului de Justiție, cu acordul majorității membrilor Parlamentului.

CAPITOLUL VI
Guvernul Republicii

Art. 86

Puterea executivă este exercitată de Guvern.

Art. 87

Guvernul:

1. realizează politica internă și externă a țării;
2. conduce și coordonează activitatea instituțiilor guvernamentale;
3. organizează punerea în aplicare a legilor, a hotărârilor Parlamentului și a actelor Președintelui;
4. prezintă proiectele de lege în Parlament și depune tratatele internaționale în Parlament în vederea ratificării sau denunțării lor;

BCU LUCIAN BLAGA CENTRU UNIVERSITAR

5. elaborează proiectele de lege pentru adoptarea bugetului național și le prezintă în Parlament, urmărește execuția bugetului național și prezintă Parlamentului un raport cu privire la execuția acestuia;
6. adoptă regulamente și ordine pe baza legilor și în vederea punerii în aplicare a acestora;
7. dezvoltă relații cu alte state;
8. în cazul unui dezastru natural sau al unei catastrofe ori pentru a preveni răspândirea unei boli infecțioase, declară starea de urgență pe întreg teritoriul național sau pe o parte a acestuia;
9. îndeplinește orice alte atribuții care sunt repartizate Guvernului prin Constituție și prin legi.

Art. 88

Guvernul Republicii este alcătuit din Prim-ministru și miniștri.

Art. 89

1. În termen de 14 zile de la data la care Guvernul și-a prezentat demisia, Președintele Republicii desemnează un candidat la funcția de Prim-ministru pe care îl însărcinează cu formarea noului Guvern.

2. În termen de 14 zile de la desemnarea pentru formarea noului Guvern, candidatul la funcția de Prim-ministru prezintă un raport către Parlament cu privire la principiile pe baza cărora propune formarea Guvernului, după care Parlamentul decide, fără nicio dezbatere și pe bază de vot deschis, dacă autorizează candidatul la funcția de Prim-ministru să formeze Guvernul.

3. Candidatul la funcția de Prim-ministru, căruia i-a fost încredințată de către Parlament misiunea să formeze noul Guvern, prezintă în termen de șapte zile o listă cu membrii acestuia Președintelui Republicii, care numește în funcție Guvernul în termen de trei zile.

4. În cazul în care candidatul la funcția de Prim-ministru desemnat de Președintele Republicii nu obține majoritatea voturilor exprimate în Parlament sau dacă Parlamentul sau refuză să formeze Guvernul, Președintele Republicii are dreptul să desemneze un alt candidat la funcția de Prim-ministru în termen de șapte zile.

5. În cazul în care Președintele Republicii nu desemnează un alt candidat la funcția de Prim-ministru în termen de șapte zile sau se abține ori dacă respectivul candidat nu obține mandatul de la Parlament, în condițiile și termenele prevăzute la alineatele 2 și 3 ale prezentului articol, sau nu reușește ori refuză să formeze Guvernul, dreptul de a desemna un candidat la funcția de Prim-ministru revine Parlamentului.

6. Parlamentul desemnează un candidat la funcția de Prim-ministru, care prezintă Președintelui Republicii o listă cu membrii Guvernului. Dacă lista nu este prezentată Președintelui Republicii în termen de 14 zile de la data transferului către Parlament a dreptului de desemnare a candidatului la funcția de Prim-ministru, Președintele Republicii dispune organizarea de alegeri extraordinare pentru Parlament.

Art. 90

Președintele Republicii modifică structura Guvernului la propunerea Prim-ministrului.

Art. 91

Guvernul preia funcția în urma depunerii jurământului în fața Parlamentului.

Art. 92

1. Guvernul își prezintă demisia:
   1. la prima ședință a noului Parlament;
   2. în urma demisiei sau decesului Prim-ministrului;
   3. în urma adoptării de către Parlament a unei moțiuni de cenzură împotriva Guvernului sau Prim-ministrului.

2. Președintele Republicii eliberează din funcție Guvernul în momentul preluării funcției de către noul Guvern.

Art. 93

1. Prim-ministrul reprezintă și prezidează Guvernul.

2. Prim-ministrul numește doi miniștri, care au dreptul de a înlocui Prim-ministrul pe perioada absenței acestuia. Procedura de înlocuire este stabilită de Prim-ministru.

Art. 94

1. Ministerele sunt înființate prin lege în vederea realizării diferitelor domenii ale guvernării.

2. Un ministru își conduce ministerul, dispune cu privire la aspecte aflate în sfera sa de guvernare, adoptă regulamente și decrete administrative pe baza și în vederea punerii în aplicare a legilor și îndeplinește alte atribuții care i-au fost repartizate în baza și conform procedurii prevăzute de lege.

3. În cazul în care un ministru se află temporar în incapacitate de a-și îndeplini îndatoririle specifice funcției sale ca urmare a unei boli sau a altui impediment, Prim-ministrul repartizează atribuțiile ministrului în cauză unui alt ministru, pe perioada respectivă.

4. La propunerea Prim-ministrului, Președintele Republicii numește miniștri fără portofoliu.

Art. 95

1. Guvernul Republicii este asistat de Biroul Guvernului, care este condus de un secretar de stat.

2. Secretarul de stat este numit și eliberat din funcție de către Prim-ministru.

3. Secretarul de stat participă la ședințele Guvernului și are dreptul de a lua cuvântul.

4. În calitate de șef al Biroului Guvernului, secretarul de stat are aceleași prerogative care sunt acordate prin lege unui ministru al Guvernului în vederea conducerii ministerului respectiv.

BCU Cluj / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Art. 96

1. Ședințele Guvernului se desfășoară cu ușile închise, cu excepția cazului în care Guvernul hotărăște altfel.

2. Guvernul ia decizii pe baza propunerilor Prim-ministrului sau ale unui ministru.

3. Reglementările Guvernului sunt valabile dacă poartă semnătura Prim-ministrului, a ministrului de resort și a secretarului de stat.

Art. 97

1. Pe baza unei hotărâri adoptate cu majoritatea membrilor săi, Parlamentul poate adopta o moțiune de cenzură împotriva Guvernului, a Prim-ministrului sau a unui ministru.

2. O moțiune de cenzură poate fi inițiată de cel puțin o cincime din membrii Parlamentului prin prezentarea unei notificări scrise corespunzătoare, în cadrul unei ședințe a Parlamentului.

3. Moțiunea de cenzură nu poate fi supusă la vot înainte de a doua zi de la inițierea acesteia, cu excepția cazului în care Guvernul solicită adoptarea unei decizii înainte de acest termen.

4. În cazul în care Parlamentul adoptă moțiunea de cenzură împotriva Guvernului sau Prim-ministrului, Președintele Republicii poate, la propunerea Guvernului și în termen de trei zile, să convoace alegeri extraordinare pentru Parlament.

5. Dacă Parlamentul a adoptat moțiunea de cenzură împotriva unui ministru, președintele Parlamentului comunică acest lucru Președintelui Republicii, iar acesta revocă ministrul.

6. O moțiune de cenzură bazată pe motivele invocate în moțiunea precedentă nu poate fi inițiată mai devreme de trei luni de la votarea moțiunii precedente.

Art. 98

1. Guvernul își poate angaja răspunderea în fața Parlamentului asupra unui proiect de lege.

2. Un astfel de proiect de lege nu poate fi supus la vot mai devreme de două zile de la angajare. Dacă Parlamentul nu adoptă proiectul de lege, Guvernul demisionează.

Art. 99

Membrii Guvernului nu pot deține nicio altă funcție publică și nu pot face parte din consiliul de administrație sau din consiliul de supraveghere al unei întreprinderi comerciale.

Art. 100

Membrii Guvernului pot participa la ședințele Parlamentului și ale comisiilor acestuia și au dreptul de a lua cuvântul.

Art. 101

1. Membrii Guvernului pot fi urmăriți penal numai la propunerea Cancelarului de Justiție, cu acordul majorității membrilor Parlamentului.

2. Mandatul unui membru al Guvernului încetează la data rămânerii definitive a unei hotărâri judecătorești de condamnare pronunțate de o instanță judecătorească.

CAPITOLUL VII
Legiferarea

Art. 102

Legile sunt adoptate în conformitate cu Constituția.

Art. 103

1. Dreptul la inițiativă legislativă aparține:
   1. membrilor Parlamentului;
   2. grupurilor politice ale Parlamentului;
   3. comisiilor Parlamentului;
   4. Guvernului;
   5. Președintelui Republicii, cu privire la revizuirea Constituției.

2. Pe baza unei hotărâri adoptate cu majoritatea membrilor săi, Parlamentul are dreptul să recomande Guvernului inițierea unui proiect de lege agreat de Parlament.

Art. 104

1. Procedura de adoptare a legilor este stabilită prin Legea privind regulamentul intern al Parlamentului.

2. Următoarele legi pot fi adoptate și modificate numai pe baza votului majorității membrilor Parlamentului:
   1. Legea privind cetățenia;
   2. Legea privind alegerea Parlamentului;
   3. Legea privind alegerea Președintelui Republicii;
   4. Legea privind alegerea Consiliului autorităților locale;
   5. Legea referendumului;
   6. Legea privind regulamentul intern al Parlamentului și Legea privind normele de procedură ale Parlamentului;
   7. Legea privind remunerația Președintelui Republicii și a membrilor Parlamentului;
   8. Legea privind Guvernul Republicii Estonia;
   9. Legea privind instituirea procedurilor judiciare împotriva Președintelui Republicii și a membrilor Guvernului Republicii;
   10. Legea privind autonomia culturală a minorităților naționale;

BCU JAGELLONIAN UNIVERSITY LIBRARY

11. Legea privind bugetul național;
12. Legea privind Banca Estoniei;
13. Legea privind Curtea de Conturi;
14. Legea privind instanțele judecătorești și legile care reglementează procedurile judiciare;
15. Legile referitoare la împrumuturile interne și externe, precum și la obligațiile financiare ale statului;
16. Legea privind starea de urgență;
17. Legea privind apărarea națională pe timp de pace și Legea privind apărarea națională pe timp de război.

Art. 105

1. Parlamentul are dreptul să supună unui referendum un proiect de lege sau alte chestiuni de importanță națională.

2. Decizia poporului este luată cu majoritatea voturilor exprimate la referendum.

3. O lege adoptată prin referendum este promulgată în regim de urgență de Președintele Republicii. Decizia luată prin referendum este obligatorie pentru toate organele politice.

4. Dacă proiectul de lege care a fost supus unui referendum nu obține majoritatea voturilor exprimate, Președintele Republicii convoacă alegeri extraordinare pentru Parlament.

Art. 106

1. Aspectele legate de buget, impozitare, obligațiile financiare ale Guvernului național, ratificarea și denunțarea tratatelor internaționale, declararea sau încetarea stării de urgență ori apărarea națională nu pot fi supuse unui referendum.

2. Procedura privind organizarea referendumului este prevăzută în Legea referendumului.

Art. 107

1. Legile sunt promulgate de Președintele Republicii.

2. Președintele poate refuza să promulge o lege adoptată de Parlament și să o trimită motivat la reexaminare Parlamentului în termen de 14 zile de la primirea acesteia, în vederea unei noi dezbateri și decizii. Dacă Parlamentul adoptă a doua oară legea trimisă înapoi de Președinte, fără să o modifice, acesta fie promulgă legea, fie sesizează Curtea Supremă în vederea declarării caracterului neconstituțional al acesteia. În cazul în care Curtea Supremă declară că legea este în conformitate cu Constituția, Președintele este obligat să o promulge.

Art. 108

Legile intră în vigoare în cea de-a zecea zi de la publicarea acestora în Monitorul Oficial (*Riigi Teataja*), cu excepția cazului în care există o prevedere contrară.

Art. 109

1. Dacă Parlamentul nu se poate întruni, Președintele Republicii poate emită decrete cu privire la probleme de urgență la nivel național, care au forța juridică a unei legii și care sunt contrasemnate de președintele Parlamentului și de către Prim-ministru.

2. La întrunirea Parlamentului, Președintele Republicii prezintă decretele în fața acestuia, iar Parlamentul trebuie să adopte în regim de urgență o lege prin care să aprobe sau să respingă aceste decrete.

Art. 110

Constituția, legile prevăzute la art. 104 din Constituție, legile care stabilesc impozitele naționale și bugetul național nu pot fi adoptate, modificate sau abrogate prin decret al Președintelui Republicii.

CAPITOLUL VIII
Finanțele și bugetul național

Art. 111

Banca Estoniei are dreptul exclusiv de a emite moneda estoniană. Banca Estoniei organizează circulația și susține stabilitatea monedei.

Art. 112

Banca Estoniei își îndeplinește atribuțiile conform legii și este subordonată Parlamentului.

Art. 113

Impozitele naționale, obligațiile fiscale, taxele, amenzile și asigurările obligatorii sunt stabilite prin lege.

Art. 114

Procedura privind posesia, folosința și utilizarea bunurilor publice este prevăzută prin lege.

Art. 115

1. În fiecare an, Parlamentul adoptă o lege care prevede bugetul, prin care se stabilesc toate elementele corespunzătoare veniturilor și cheltuielilor statale.

2. Guvernul are obligația de a depune în Parlament un proiect de lege privind bugetul în termen de trei luni de la începerea exercițiului bugetar.

3. La propunerea Guvernului, Parlamentul poate adopta un buget suplimentar în cursul exercițiului financiar.

Art. 116

1. În cazul în care o propunere de modificare a bugetului național sau a unui proiect de lege are ca efect scăderea veniturilor estimate sau creșterea

cheltuielilor ori realocarea cheltuielilor, inițiatorul propunerii trebuie să anexeze la amendamentul respectiv calculele financiare care demonstrează sursele de venit necesare pentru acoperirea cheltuielilor respective.

2. Parlamentul nu poate elimina sau reduce sumele de cheltuieli a căror includere în bugetul național sau într-un proiect de lege este prevăzută prin alte legi.

Art. 117

Procedura privind elaborarea și aprobarea bugetului național este prevăzută prin lege.

Art. 118

Bugetul național adoptat de Parlament intră în vigoare la începutul exercițiului financiar. Dacă Parlamentul nu adoptă bugetul național până la începutul exercițiului financiar, pot fi autorizate cheltuieli care se ridică până la a 12-a parte din sumele alocate pentru exercițiul financiar anterior, în fiecare lună.

Art. 119

Dacă Parlamentul nu a adoptat bugetul național în termen de două luni de la începutul exercițiului financiar, Președintele Republicii declanșează alegeri extraordinare pentru Parlament.

CAPITOLUL IX
Relațiile externe și tratatele internaționale

Art. 120

Procedura pentru organizarea relațiilor dintre Republica Estonia și alte state precum și dintre Republica Estonia și organizațiile internaționale este prevăzută de lege.

Art. 121

Parlamentul ratifică sau denunță tratatele Republicii Estonia:

1. care modifică granițele statului;
2. a căror punere în aplicare implică adoptarea, modificarea sau abrogarea unor legi estoniene;
3. prin care Republica Estonia se alătură unei organizații sau unei uniuni internaționale;
4. prin care Republica Estonia își asumă obligații militare sau financiare;
5. care necesită ratificare.

Art. 122

1. Granița terestră a Estoniei este stabilită prin Tratatul de pace de la Tartu din 2 februarie 1920 și prin alte acorduri internaționale privind granițele. Granițele maritime și aeriene ale Estoniei sunt stabilite pe baza convențiilor internaționale de bază.

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

2. Ratificarea tratatelor internaționale care modifică granițele Estoniei se face cu votul majorității a două treimi din membrii Parlamentului.

Art. 123

1. Republica Estonia nu poate încheia tratate internaționale care contravin Constituției.

2. Atunci când legile sau alte prevederi legislative ale Estoniei sunt în conflict cu un tratat internațional ratificat de Parlament, se aplică prevederile tratatului internațional.

CAPITOLUL X
Apărarea națională

Art. 124

1. Cetățenii estonieni au datoria de a participa la apărarea națională potrivit principiilor și procedurii prevăzute prin lege.

2. Persoana care refuză să îndeplinească serviciul militar în cadrul forțelor de apărare din motive religioase sau etice are datoria de a îndeplini servicii alternative conform procedurii prevăzute prin lege.

3. Persoanele care efectuează serviciul militar în cadrul forțelor de apărare și cele care efectuează servicii alternative se bucură de toate drepturile și libertățile prevăzute prin Constituție și sunt supuse tuturor îndatoririlor care le revin în baza acesteia, cu excepția cazului în care legea prevede altfel ca urmare a scopurilor speciale ale unor astfel de servicii. Drepturile și libertățile prevăzute la alineatele 3 și 4 din art. 8, la art. 11-18, la alineatul 3 din art. 20, la art. 21-28, art. 32, art. 33, la art. 36-43, la alineatele 1 și 2 din art. 44 și la art. 49-51 din Constituție nu pot fi restrânse. Statutul juridic al persoanelor care îndeplinesc serviciul militar în cadrul forțelor de apărare și al celor care îndeplinesc servicii alternative este prevăzut prin lege.

Art. 125

O persoană aflată în serviciul militar activ nu poate deține o altă funcție aleasă sau numită și nu poate participa la activitățile niciunui partid politic.

Art. 126

1. Modul de organizare a apărării naționale este prevăzut în Legea privind apărarea națională pe timp de pace și în Legea privind apărarea națională pe timp de război.

2. Organizarea forțelor de apărare estoniene și a organizațiilor de apărare națională este prevăzută prin lege.

Art. 127

1. Președintele Republicii este Comandantul Suprem al Forțelor Armate naționale de apărare.

2. Președintele Republicii este asistat de către Consiliul Național de Apărare, care este un organ consultativ ale cărui structură și atribuții urmează să fie prevăzute prin lege.

Art. 128

1. La propunerea Președintelui Republicii, Parlamentul declară starea de război, ordonă mobilizarea și demobilizarea armatei și adoptă decizii cu privire la folosirea forțelor de apărare în vederea îndeplinirii obligațiilor internaționale ale guvernului estonian.

2. În caz de agresiune armată împotriva Republicii Estonia, Președintele Republicii declară starea de război și ordonă mobilizarea armatei, fără să mai aștepte adoptarea unei hotărâri în acest sens de către Parlament.

Art. 129

1. În cazul unei amenințări la adresa ordinii constituționale a Estoniei, la propunerea Președintelui Republicii sau a Guvernului, Parlamentul poate să declare starea de urgență pe întreg teritoriul național cu votul majorității membrilor săi, pe o perioadă care nu poate depăși trei luni.

2. Măsurile detaliate privind starea de urgență urmează să fie prevăzute prin lege.

Art. 130

În cazul unei stări de urgență sau a declarării stării de război, drepturile și libertățile persoanelor pot fi restrânse și se pot impune obligații în interesul securității naționale și al ordinii publice, în condițiile și conform procedurii prevăzute prin lege. Drepturile și libertățile prevăzute la art. 8, art. 11-18, alineatul 3 al art. 20, art. 22, art. 23, alineatele 2 și 4 ale art. 24, art. 25, art. 27, art. 28, alineatul 2 al art. 36, art. 40, art. 41, art. 49 și alineatul 1 al art. 51 din Constituție nu pot fi restrânse.

Art. 131

1. Parlamentul, Președintele și organismele reprezentative ale autorităților locale nu pot fi alese, iar prerogativele acestora nu pot înceta în timpul unei stări de urgență sau de război.

2. Dacă mandatul Parlamentului, al Președintelui Republicii sau al organismelor reprezentative ale autorităților locale expiră în timpul stării de urgență sau de război ori în termen de trei luni de la încetarea stării de urgență sau de război, mandatul în cauză se prelungește. În astfel de cazuri, se organizează noi alegeri în termen de trei luni de la încetarea stării de urgență sau de război.

CAPITOLUL XI
Curtea de Conturi

Art. 132

Curtea de Conturi este un organism public care desfășoară activități de audit financiar privind cheltuielile publice și care este independent în exercitarea îndatoririlor sale.

Art. 133

Curtea de Conturi auditează:

1. activitățile economice ale instituțiilor guvernamentale, întreprinderilor publice și ale altor organizații publice;
2. utilizarea și gestionarea bunurilor publice;
3. utilizarea și gestionarea bunurilor publice al căror control a fost transferat unei autorități locale;
4. activitățile economice ale întreprinderilor în care Guvernul național deține mai mult de jumătate din voturi în consiliul de administrație sau ale căror împrumuturi sau obligații contractuale sunt garantate de Guvernul național.

Art. 134

1. Curtea de Conturi este condusă de un Președinte care este numit și revocat din funcție de către Parlament, la propunerea Președintelui Republicii.
2. Mandatul președintelui Curții de Conturi este de cinci ani.

Art. 135

În cadrul dezbaterilor pe marginea raportului privind execuția bugetului național desfășurate în Parlament, Președintele Curții de Conturi prezintă Parlamentului un raport cu privire la utilizarea și gestionarea bunurilor publice în exercițiul financiar precedent.

Art. 136

1. Președintele Curții de Conturi poate participa la ședințele Guvernului în care se discută aspecte legate de îndatoririle sale și are dreptul de a lua cuvântul.
2. În calitate de Președinte al Curții de Conturi, acesta se bucură de aceleași prerogative care sunt acordate prin lege unui ministru al Guvernului în vederea conducerii ministerului respectiv.

Art. 137

Organizarea Curții de Conturi este reglementată prin lege.

Art. 138

Punerea sub acuzare a Președintelui Curții de Conturi se poate face numai la propunerea Cancelarului de Justiție, cu acordul majorității membrilor Parlamentului.

CAPITOLUL XII
Cancelarul de Justiție

Art. 139

1. Cancelarul de Justiție este autoritatea publică care examinează actele normative ale puterii legislative și executive și pe cele ale autorităților locale în vederea stabilirii conformității acestora cu Constituția și cu legile, și care este independentă în îndeplinirea îndatoririlor sale.

2. Cancelarul de Justiție analizează propunerile și proiectele de lege, dar și propunerile privind activitatea autorităților guvernamentale și, dacă este necesar, raportează constatările sale Parlamentului.

3. În cazurile prevăzute la art. 76, 85, 101, 138 și 153 din Constituție, Cancelarul de Justiție propune Parlamentului punerea sub urmărire penală a unui membru al Parlamentului, a Președintelui Republicii, a unui membru al Guvernului, a Președintelui Curții de Conturi, a Președintelui Curții Supreme sau a unui judecător de la Curtea Supremă.

Art. 140

1. Cancelarul de Justiție este numit în funcție de către Parlament, la propunerea Președintelui Republicii, pentru un mandat de șapte ani.

2. Cancelarul de Justiție nu poate fi revocat din funcție decât printr-o hotărâre judecătorească.

Art. 141

1. Cancelarul de Justiție se bucură de aceleași prerogative care sunt acordate prin lege unui ministru al Guvernului în vederea conducerii ministerului respectiv.

2. Cancelarul de Justiție poate participa la reuniunile Parlamentului și la ședințele Guvernului și are dreptul de a lua cuvântul.

Art. 142

1. În cazul în care Cancelarul de Justiție constată că un act normativ adoptat de puterea legislativă sau de cea executivă ori de o autoritate locală contravine Constituției sau unei legi, acesta înaintează o propunere către instituția care a adoptat actul respectiv în vederea punerii de acord a acestuia cu Constituția sau cu legea în cauză, în termen de 20 de zile.

2. Dacă actul normativ nu este pus de acord cu Constituția sau cu legea respectivă în termen de douăzeci de zile, Cancelarul de Justiție sesizează Curtea Supremă, care poate constata nulitatea actului respectiv.

Art. 143

Cancelarul de Justiție prezintă un raport anual în fața Parlamentului cu privire la conformitatea legislației adoptate de către puterea legislativă și cea executivă, precum și de autoritățile locale cu Constituția și cu legile.

BCU - FILIALA UNIVERSITARĂ LIBRARY

Art. 144

Statutul juridic al Cancelarului de Justiție și organizarea biroului acestuia sunt reglementate prin lege.

Art. 145

Punerea sub acuzare a Cancelarului de Justiție se poate face numai la propunerea Președintelui, cu acordul majorității membrilor Parlamentului.

CAPITOLUL XIII
Instanțele judecătorești

Art. 146

Justiția este înfăptuită exclusiv de instanțele judecătorești. Instanțele judecătorești sunt independente în îndeplinirea îndatoririlor care le revin și înfăptuiesc justiția potrivit Constituției și legilor.

Art. 147

1. Judecătorii sunt numiți pe viață. Motivele și procedura pentru eliberarea din funcție a unui judecător sunt prevăzute prin lege.

2. Judecătorii nu pot fi eliberați din funcție decât printr-o hotărâre judecătorească.

3. Judecătorii nu pot deține nicio altă funcție aleasă sau numită, cu excepția celor reglementate prin lege.

4. Statutul juridic al judecătorilor și garantarea independenței acestora sunt reglementate prin lege.

Art. 148

1. Sistemul judiciar este format din:
   1. instanțe regionale, instanțe orășenești și instanțe de contencios administrativ;
   2. instanțe de circuit;
   3. Curtea Supremă.

2. Instanțele specializate în a căror competență intră anumite materii urmează să fie înființate prin lege.

3. Înființarea instanțelor extraordinare este interzisă.

Art. 149

1. Instanțele regionale, instanțele orășenești și instanțele de contencios administrativ sunt instanțe competente în primă instanță.

2. Instanțele de circuit sunt instanțe superioare care examinează hotărârile instanțelor competente în primă instanță în urma exercitării unei căi de atac.

3. Curtea Supremă este instanța de ultim grad din Estonia, care examinează hotărârile altor instanțe în temeiul unei proceduri de casare. Curtea Supremă este, de asemenea, instanța care efectuează controlul constituționalității.

4. Organizarea instanțelor și regulamentul intern al acestora sunt stabilite prin lege.

Art. 150

1. Președintele Curții Supreme este numit în funcție de Parlament, la propunerea Președintelui Republicii.

2. Judecătorii Curții Supreme sunt numiți în funcție de Parlament, la propunerea președintelui Curții Supreme.

3. Alți judecători sunt numiți în funcție de Președintele Republicii, la propunerea Curții Supreme.

Art. 151

Normele de procedură ale instanțelor cu privire la reprezentare, apărare, urmărire penală și controlul legalității sunt stabilite prin lege.

Art. 152

1. În cadrul judecării unei cauze, instanțele judecătorești nu vor aplica o lege sau alte prevederi legale ori hotărâri administrative care contravin Constituției.

2. Curtea Supremă declară nulitatea legilor sau a prevederilor legale ori a hotărârilor administrative care contravin literei și spiritului Constituției.

Art. 153

1. Judecătorii nu pot fi urmăriți penal pe durata mandatului lor decât la propunerea Curții Supreme și cu acordul Președintelui Republicii.

2. Președintele și judecătorii Curții Supreme nu pot fi urmăriți penal decât la propunerea Cancelarului de Justiție și cu acordul majorității membrilor Parlamentului.

CAPITOLUL XIV
Autonomia locală

Art. 154

1. Toate problemele locale sunt rezolvate și administrate de autoritățile locale, care își îndeplinesc îndatoririle în mod autonom, potrivit legii.

2. Se pot impune obligații autorității locale numai în temeiul legii și cu acordul autorității locale. Fondurile destinate acoperirii cheltuielilor legate de îndatoririle guvernului național, care au fost impuse prin lege unei autorități locale, provin de la bugetul național.

BCU "Ion Creangă" UNIVERSITY LIBRARY

Art. 155

1. Entitățile prin care se realizează autonomia locală sunt localitățile rurale și orașele.

2. Alte entități prin care se realizează autonomia locală pot fi constituite potrivit legii.

Art. 156

1. Organismul reprezentativ al unei autorități locale este consiliul acesteia, care este ales prin alegeri libere, pentru un mandat de patru ani. Mandatul unui consiliu poate fi redus prin lege ca urmare a unei fuziuni sau divizări a autorităților locale sau ca urmare a incapacității consiliului de a acționa. Alegerile pentru consiliile autorității locale sunt generale, uniforme și directe. Votul este secret.

2. Persoanele care au reședința permanentă pe teritoriul autorității locale și care au împlinit vârsta de 18 ani au drept de vot la alegerile pentru consiliile autorității locale conform condițiilor prevăzute prin lege.

Art. 157

1. Autoritatea locală are un buget independent, care este elaborat potrivit principiilor și procedurii prevăzute prin lege.

2. Pe baza legii, autoritățile locale au dreptul de a stabili și percepe impozite, și de a impune taxe.

Art. 158

Competența administrativă a unei autorități locale nu poate fi modificată fără luarea în considerare a avizului autorității în cauză.

Art. 159

Autoritatea locală are dreptul de a constitui asociații și de a înființa agenții mixte în colaborare cu alte autorități locale.

Art. 160

Organizarea autorităților locale și supravegherea activității acestora sunt prevăzute prin lege.

CAPITOLUL XV
Revizuirea Constituției

Art. 161

1. Dreptul de a iniția revizuirea Constituției aparține cel puțin unei cincimi din membrii Parlamentului și Președintelui Republicii.

2. Revizuirea Constituției nu poate fi inițiată și Constituția nu poate fi revizuită în timpul stării de urgență sau de război.

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Art. 162

Capitolul I (Dispoziții generale) și Capitolul XV (Revizuirea Constituției) din Constituție nu pot fi modificate decât prin referendum.

Art. 163

1. Constituția nu poate fi revizuită decât printr-o lege care a fost adoptată:
   1. prin referendum;
   2. de Parlament, în legislaturi succesive;
   3. de Parlament, în regim de urgență.

2. Proiectul de revizuire a Constituției este dezbătut de Parlament pe baza a trei lecturi: intervalul dintre prima și cea de-a doua lectură nu poate fi mai mic de trei luni, iar intervalul dintre cea de-a doua și cea de-a treia lectură nu poate fi mai mic de o lună. Modalitatea de revizuire a Constituției este stabilită la cea de-a treia lectură.

Art. 164

Parlamentul hotărăște organizarea unui referendum cu privire la adoptarea unui proiect de revizuire a Constituției cu o majoritate de trei cincimi din totalul membrilor. Referendumul se poate desfășura în termen de cel puțin trei luni de la adoptarea de către Parlament a unei hotărâri în acest sens.

Art. 165

1. În vederea revizuirii Constituției de către două legislaturi succesive ale Parlamentului, proiectul de revizuire a Constituției trebuie susținut de majoritatea membrilor Parlamentului.

2. Proiectul de revizuire a Constituției se consideră adoptat, dacă acesta a fost susținut de majoritatea membrilor fostului Parlament, și este adoptat de membrii următorului Parlament fără niciun amendament, la prima lectură, cu o majoritate de trei cincimi.

Art. 166

Hotărârea privind examinarea unui proiect de revizuire a Constituției în regim de urgență trebuie adoptată cu o majoritate de patru cincimi. În acest caz, proiectul de revizuire a Constituției este adoptat cu o majoritate de două treimi din membrii Parlamentului.

Art. 167

Legea de revizuire a Constituției este promulgată de Președinte și intră în vigoare la data prevăzută de aceasta, dar nu mai devreme de trei luni de la data promulgării.

Art. 168

Un proiect de revizuire a Constituției cu același obiect nu poate fi inițiat mai înainte de un an de la respingerea proiectului de revizuire prin referendum sau de Parlament.

BCU "SIMION STOLNICEANU" LIBRARY

Constituția Republicii Finlanda

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Constituţia Republicii Finlanda
Prezentare generală

Conf. univ. dr. Silviu Gabriel BARBU

1. Scurt istoric

În istoria sa, Finlanda a fost multă vreme, până la începutul secolului al XIX-lea, parte a Regatului Suediei, fiind cucerită de Imperiul Rus în anul 1808. La scurt timp după Revoluţia Bolşevică, din octombrie 1917, Finlanda şi-a declarat independenţa, în 6 decembrie 1917, adoptând prima Lege Constituţională în anul 1919. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, Finlanda a fost implicată în trei războaie de apărare, mai întâi împotriva URSS (Războiul de Iarnă, 1939–1940, respectiv războiul antisovietic din perioada 1941–1944), apoi războiul Laponiei împotriva Germaniei naziste (1944–1945). După război, Finlanda a aderat la ONU (în 1955), apoi la OECD (în 1969). La finalul anilor '80 statul finlandez şi-a liberalizat economia, a aderat la Uniunea Europeană în 1995 şi la zona euro în 1999, toate aceste transformări constituind premisele adoptării unei noi Constituţii, care să reflecte noile realităţi.

Actuala Constituţie a Finlandei a fost adoptată în 1999 şi a intrat în vigoare la 1 martie 2000, având la bază patru acte constituţionale mai vechi: Legea Constituţională a Finlandei (din 1919), Legea privind Parlamentul (din 1928) şi două legi ale responsabilităţilor ministeriale (din 1922) care dau dreptul parlamentarilor de a inspecta activitatea membrilor Consiliului de Stat, a Cancelarului Justiţiei şi a funcţionarilor parlamentari. Constituţia actuală reiterează un important principiu de drept constituţional consacrat în Legea Constituţională din 1919: „puterea suverană aparţine poporului".

De asemenea, această Constituţie consacră faptul că Finlanda este o democraţie parlamentară, Parlamentul constituind autoritatea legiuitoare, iar funcţia de Prim-ministru (şeful Executivului) este cea mai influentă funcţie publică, asigurând conducerea executivă a statului.

Constituţia, în forma sa actuală, a intrat în vigoare la 1 martie 2000 şi a fost modificată ultima oară în anul 2011, revizuirea intrând în vigoare la data de 1 ianuarie 2012. Sub aspectul sistematizării, Constituţia Finlandei este compusă din 13 capitole şi 131 de secţiuni (acestea din urmă având aşezarea în pagină similară cu articolele din alte legi fundamentale).

2. Raporturile dintre principalele autorităţi statale

Potrivit primei dispoziţii din textul constituţional, Finlanda este republică suverană. De asemenea, din maniera de redactare a regulilor privind modul în care

interacționează principalele autorități statale, rezultă caracterul parlamentar al acestei republici. De remarcat, faptul că, în istoria sa republicană, Finlanda a trecut de la statutul de republică prezidențială la acela de republică parlamentară, apreciindu-se că aceasta din urmă răspunde mult mai bine exigențelor democrației.

Cele trei puteri clasice din statul finlandez sunt delimitate expres de Constituție. Astfel, puterea legislativă este exercitată de Parlamentul unicameral ce are puteri decizionale și în materie de finanțe ale statului. Puterea executivă este exercitată de Președintele Republicii și de Guvernul ai cărui membri beneficiază de încrederea acordată de Parlament. Puterea judecătorească este exercitată de instanțe judecătorești independente, Curtea Supremă și Curtea Supremă Administrativă fiind cele mai înalte instanțe.

Parlamentul este format din 200 de membri numiți „reprezentanți", care sunt aleși pentru un mandat de patru ani. În cadrul Parlamentului funcționează Consiliul Președintelui, format din Președintele Parlamentului și cei doi vicepreședinți ai acestuia, toți cei menționați anterior fiind aleși pentru fiecare sesiune parlamentară. Tot din Consiliul Președintelui fac parte și președinții comisiilor parlamentare. Constituția Finlandei prevede că este eligibilă pentru funcția de reprezentant orice persoană cu drept de vot și care nu se află sub tutelă. Cu toate acestea, Legea fundamentală conține și unele incompatibilități, în acest sens fiind stabilit că nu poate fi ales membru al Parlamentului un militar aflat în serviciul activ, Cancelarul de Justiție al Guvernului, Avocatul Poporului, membrii Curții Supreme de Justiție sau ai Curții Supreme Administrative și nici Procurorul General.

Mandatul unui membru al Parlamentului se suspendă pe perioada în care deputatul este membru al Parlamentului European sau în timpul în care își desfășoară stagiul militar. În această perioadă, deputatul este înlocuit de un supleant. În cazul în care un deputat își neglijează în mod repetat și grav îndeplinirea îndatoririlor ce îi revin, Parlamentul, după obținerea avizului Comisiei pentru drept constituțional, poate cere revocarea mandatului acestuia, cu votul a cel puțin două treimi dintre membrii prezenți la vot. Mandatul unui deputat poate înceta și în cazul în care acesta a fost condamnat la închisoare pentru o infracțiune săvârșită cu intenție sau i s-a aplicat o pedeapsă pentru comiterea unei infracțiuni electorale.

Parlamentul alege administratorii însărcinați cu supravegherea organizării și a activităților Institutului de Asigurări Sociale, conform reglementărilor legale specifice. De asemenea, Parlamentul alege, pentru un mandat de patru ani, un Avocat al Poporului și doi adjuncți ai Avocatului Poporului, care trebuie să fie, conform dispozițiilor din Legea fundamentală, juriști eminenți.

Parlamentul finlandez exercită un veritabil control asupra Guvernului prin instrumente precum interpelări, moțiuni de cenzură, întrebări, rapoarte ale Guvernului înaintate Parlamentului, precum și dreptul acestuia din urmă de a primi, din partea Guvernului, informațiile necesare pentru analizarea problemelor supuse atenției Legislativului.

Tot Parlamentul este cel care adoptă bugetul de stat pentru fiecare an bugetar în parte, acesta fiind publicat în Monitorul Oficial al Finlandei. Bugetul de

stat este adoptat de Parlament în sesiune plenară, într-o singură lectură, după ce Comisia pentru finanțe a Parlamentului și-a prezentat raportul care a fost considerat pertinent. Dacă publicarea bugetului de stat are loc după începutul noului exercițiu bugetar, propunerea de buget a Guvernului se va aplica precum un buget provizoriu, în modul decis de Parlament.

Procedura de dizolvare a Parlamentului presupune o propunere motivată adresată Președintelui de către Prim-ministru, urmată de audierea grupurilor parlamentare. După aceasta, Președintele poate ordona organizarea de alegeri parlamentare extraordinare.

Președintele Republicii este ales prin vot direct, în urma unuia sau a două tururi, pentru un mandat de șase ani, aceeași persoană putând deține cea mai înaltă funcție din statul finlandez pentru cel mult două mandate. Acesta numește Premierul, precum și Guvernul în întregime, ia decizii la nivelul Guvernului în baza moțiunilor pe care cel din urmă le propune, dar și decizii privind numirile militare și aspectele legate de Cabinetul Președintelui Republicii. De asemenea, șeful statului numește un Cancelar de Justiție și un Cancelar de Justiție adjunct, ambii fiind atașați Guvernului, ca funcții dependente de Guvern. Președintele are și rol de coordonare a Guvernului.

Guvernul este alcătuit din Prim-ministru și miniștrii din echipa sa guvernamentală. Aceștia răspund în fața Parlamentului pentru faptele comise în exercițiul funcției lor și care au legătură cu serviciul. După alegerile parlamentare, partidele negociază formarea unui nou cabinet care trebuie aprobat cu majoritate simplă în Parlament. Cabinetul poate fi îndepărtat în urma retragerii votului de încredere din partea Parlamentului. De asemenea, Guvernul inițiază majoritatea legilor dezbătute și votate de Parlament.

Prim-ministrul este ales de către Parlament, urmând a fi numit în funcție de Președinte care, de asemenea, numește și ceilalți miniștri, în conformitate cu propunerile formulate de Prim-ministru. Guvernul are obligația constituțională de a transmite Parlamentului, fără întârziere, programul său, sub forma unei declarații. Aceeași procedură trebuie respectată și în situația în care componența Guvernului este modificată în mod esențial.

În cazul în care nu mai beneficiază de încrederea Parlamentului, fapt ce se reflectă prin vot, Guvernul ca entitate (sau un ministru privit individual) poate fi demis de către Președinte, chiar și atunci când nu se formulează nicio cerere în acest sens.

Guvernul pune în aplicare deciziile Președintelui, în timp ce Prim-ministrul conduce activitatea Guvernului, supraveghează pregătirea și analiza tuturor subiectelor care sunt incluse în mandatul Guvernului, prezidează ședințele plenare ale Guvernului și reprezintă Finlanda în Consiliul European și în alte activități întreprinse în cadrul Uniunii Europene, cu excepția cazului în care Guvernul decide altfel. După aderarea la Uniunea Europeană, în anul 1995, au existat dispute între șeful statului și Premier privind reprezentarea Finlandei la Consiliul European, tranșate în cele din urmă în favoarea Prim-ministrului, în esență pe baza argumentului că

șeful Guvernului implementează măsurile asumate la ședințele Consiliului European, ținând cont de atribuțiile Guvernului și de cele ale Președintelui.

3. Puterea judecătorească

Conform Constituției Finlandei, instanțele judecătorești cu competențe generale sunt Curtea Supremă, Curțile de Apel și instanțele teritoriale, fără să aibă atribuții în materia contenciosului administrativ. Curtea Supremă Administrativă și instanțele administrative regionale constituie instanțe judecătorești cu competențe generale în materie de contencios administrativ, care funcționează ca sistem paralel cu acela al instanțelor de drept comun menționate mai sus. Normele, regulile referitoare la modul de organizare și de funcționare a instanțelor judecătorești specializate se stabilesc prin lege.

Legea fundamentală a Finlandei consacră, sub aspectul statutului profesional și al carierei în magistratură, principiul inamovibilității judecătorilor și regula de numire a acestora de către șeful statului.

Curtea Supremă este instanța de ultim grad care administrează justiția în cauzele civile, comerciale și penale, iar Curtea Supremă Administrativă realizează aceeași funcție în materia contenciosului administrativ. Ele sunt alcătuite din Președintele Curții (fiecăreia în parte) și un număr de judecători stabilit prin lege. Ambele pot înainta Guvernului propuneri de inițiere a unor măsuri legislative, de adoptare a unor legi cu incidență și de interes pentru buna funcționare a sistemului judiciar.

Sistemul de instanțe cuprinde și Înalta Curte de Punere sub Acuzare, competentă să judece acuzațiile aduse unui membru al Guvernului, Cancelarului de Justiție, Avocatului Poporului al Parlamentului sau unui membru al Curții Supreme de Justiție sau al Curții Supreme Administrative, pentru conduită ilicită în exercițiul funcției lor. Înalta Curte de Punere sub Acuzare este alcătuită din Președintele Curții Supreme care prezidează completul de judecată, dar și din Președintele Curții Supreme Administrative, trei președinți de curți de apel cu cea mai mare vechime în funcție și cinci membri aleși de Parlament pentru un mandat de patru ani. Aceasta constituie o instanță de cel mai înalt rang, cu atribuții limitate, stabilite pe criteriul funcției înalte în stat deținute de persoanele care urmează a fi judecate.

Procurorul General conduce Ministerul Public, fiind numit de către Președintele Republicii. Procurorii au, în esență, atribuții de instrumentare a dosarelor penale, de administrare a probelor în cauzele penale în vederea aflării adevărului, de susținere a funcției de acuzare în fața instanțelor de judecată, de veghere la respectarea generală a legalității în stat.

4. Administrația publică locală și organizarea administrativ-teritorială

Republica Finlanda este divizată în municipalități a căror administrație are ca fundament autonomia locală. Aceste municipalități au dreptul de a percepe

impozite municipale (impozite locale, diferite de cele stabilite la nivel central, național).

Finlanda este formată din 19 regiuni, acestea fiind guvernate de consilii regionale, care servesc ca forumuri de cooperare pentru comunele unei regiuni. Singura regiune în care se țin alegeri pentru consiliile regionale este Kainuu. Celelalte consilii regionale sunt alese de consiliile locale, fiecare comună trimițând reprezentanți proporțional cu populația.

Pe lângă cooperarea intermunicipală, care intră în responsabilitatea consiliilor regionale, fiecare regiune are un Centru pentru Ocuparea Forței de Muncă și Dezvoltare Economică, însărcinat cu administrarea locală a forței de muncă, agriculturii, pescuitului, pădurilor și afacerilor antreprenoriale.

Forțele de Apărare Finlandeze au oficii regionale responsabile cu pregătirea pentru apărarea regiunilor și pentru administrarea recrutărilor în serviciul militar.

Insulele Åland beneficiază de un statut special, dispunând de autonomie, conform dispozițiilor specifice ale Legii privind autonomia Insulelor Åland.

Constituția Finlandei prevede că în cadrul organizării administrației, obiectivul principal constă în asigurarea unor diviziuni regionale adecvate, corect proporționate, garantându-le, astfel, populațiilor de limbă finlandeză și suedeză posibilitatea ca acestea să obțină servicii în propria lor limbă, în condiții egale. Principiile care guvernează diviziunile municipale sunt prevăzute prin lege.

Funcționarii publici sunt numiți de Guvern, cu excepția cazului în care numirea este considerată o prerogativă a Președintelui Republicii, a unui minister sau a unei alte autorități publice. Conform Constituției, calificările generale pentru funcțiile publice sunt aptitudinile, abilitățile și meritul civic dovedit, pe lângă cerințele de școlarizare, profesionalizare specifice.

5. Drepturile fundamentale

Constituția Finlandei instituie, ca principiu constituțional în materia drepturilor fundamentale, egalitatea tuturor persoanelor în fața legii. Aceasta mai consacră dreptul la viață, libertate personală, integritate și securitate, principiul legalității în materie penală corelat cu principiul neretroactivității legii penale, libertatea de circulație, dreptul la protecția vieții private ce include și garantarea onoarei și a inviolabilității domiciliului și a secretului corespondenței, libertatea religiei și a conștiinței, libertatea de exprimare și accesul la informații, libertatea de întrunire și de asociere, dreptul de vot și dreptul de a fi ales, protecția proprietății private, respectul pentru proprietatea publică. De asemenea, sunt reglementate la nivel constituțional și alte drepturi și libertăți: dreptul la educație corelat cu garantarea accesului egal la învățământul superior, dar și cu dreptul la libertate academică, dreptul la propria limbă și cultură, dreptul la muncă și dreptul de a desfășura activități comerciale, dreptul la protecție socială a categoriilor sociale dezavantajate, dreptul la un mediu sănătos corelat cu responsabilitatea pentru mediul înconjurător ce revine fiecărei persoane.

Legea fundamentală finlandeză, fiind una recentă, și-a adaptat limbajul și conținutul normativ la exigențele Convenției Europene a Drepturilor Omului, prevăzând liberul acces la justiție în secțiunea denumită „Protecția juridică". În aceeași secțiune mai sunt garantate: dreptul la un proces echitabil, caracterul public al procedurii judiciare, soluționarea fără întârziere nejustificată, dreptul de a primi o decizie motivată și dreptul de a ataca o hotărâre judecătorească. Sistemul normativ și cel judecătoresc din Finlanda sunt atent corelate atât cu reglementările Uniunii Europene, cât mai ales cu cele din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și cu jurisprudența CEDO.

6. Raportul dintre dreptul național și dreptul Uniunii Europene

Constituția Finlandei nu rezervă un capitol separat raportului sus-menționat, atașamentul statului finlandez față de dreptul Uniunii Europene rezultând evident din mai multe dispoziții aflate în Constituție, însă în capitole distincte.

Astfel, Legea fundamentală prevede faptul că Finlanda este reprezentată în cadrul Consiliului European și în alte activități și nivele decizionale ale Uniunii Europene de către Prim-ministru, ca șef esențial al Executivului.

Guvernul este însărcinat cu pregătirea la nivel național a deciziilor adoptate în cadrul Uniunii Europene și hotărăște în privința măsurilor luate concomitent de Finlanda, cu excepția cazului în care o asemenea decizie necesită aprobarea Parlamentului care participă la pregătirea la nivel național a deciziilor adoptate în cadrul Uniunii Europene, conform prevederilor prezentei Constituții.

Legea fundamentală a Finlandei mai prevede faptul că deciziile referitoare la acceptarea sau denunțarea unor obligații internaționale sunt adoptate cu majoritatea voturilor exprimate în Parlament. Totuși, dacă propunerea vizează prevederi constituționale, o modificare a frontierelor naționale sau un transfer de autoritate către Uniunea Europeană, către o organizație internațională sau către un organism internațional cu o importanță deosebită în privința suveranității Finlandei, hotărârea va fi adoptată cu cel puțin două treimi din voturile exprimate. De asemenea, Parlamentul examinează propunerile de acte, acorduri și alte măsuri care se vor decide în cadrul Uniunii Europene și care, potrivit normelor constituționale, sunt de competența acestuia.

Guvernul are obligația constituțională de a aduce la cunoștința comisiilor competente desfășurarea examinării unei anumite chestiuni de interes național în cadrul Uniunii Europene. De asemenea, înainte de reuniunile Consiliului European și fără întârziere după aceste reuniuni, Prim-ministrul aduce la cunoștința Parlamentului sau a comisiilor acestuia chestiunile examinate în timpul acestor reuniuni. Aceeași procedură se aplică în cazul în care se elaborează modificări ale tratatelor de instituire a Uniunii Europene.

7. Controlul de constituționalitate

Constituția Finlandei nu conține norme exprese privind organizarea și funcționarea unui tribunal constituțional.

În ceea ce privește controlul de constituționalitate, acesta este exercitat numai aprioric de către Comisia pentru drept constituțional care, conform dispozițiilor constituționale, emite puncte de vedere cu privire la constituționalitatea propunerilor legislative și cu privire la alte probleme care îi sunt prezentate în vederea examinării, precum și cu privire la raportul acestora cu tratatele internaționale privind drepturile omului. Un rol important în respectarea supremației Constituției și a principiului general al legalității aparține Cancelarului de Justiție al Guvernului și Avocatului Poporului, care veghează la respectarea Constituției și legii de către autoritățile publice, inclusiv instanțele judecătorești, precum și la respectarea drepturilor și libertăților fundamentale.

Competențele jurisdicționale privind verificarea constituționalității aparțin instanțelor de drept comun, însă nu există norme juridice de rang constituțional, exprese, de tipul celor ce stabilesc în mod clasic competențele unui tribunal constituțional, mecanismul exercitării acestei forme de control fiind mai degrabă unul indirect, ceea ce conduce la sensibilizarea Parlamentului în privința caracterului neconstituțional al unei legi, cu consecința modificării acelei legi de către Parlament. Disputele speculative și contradictorii, întâlnite în doctrina sau mai ales în practica din viața publică din alte sisteme de drept existente în Europa, nu se regăsesc în Finlanda, astfel că punctele de vedere emise de Comisia pentru drept constituțional sunt implementate în mod constant de legiuitor, rezultând concluzia că acest mecanism de exercitare a controlului de constituționalitate este eficient în sistemul juridic finlandez.

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Constituția Republicii Finlanda[1]

CAPITOLUL 1
Dispoziții fundamentale

Art. 1. Constituția

Finlanda este o republică suverană.

Constituția Finlandei se stabilește prin această lege constituțională. Constituția garantează inviolabilitatea demnității umane, libertatea și drepturile individuale și promovează justiția socială.

Finlanda participă la cooperarea internațională pentru ocrotirea păcii și a drepturilor omului și pentru dezvoltarea societății. Finlanda este un stat membru al Uniunii Europene.

Art. 2. Democrația și statul de drept

În Finlanda, puterea de stat emană de la popor, care este reprezentat de Parlament.

Democrația presupune dreptul fiecărei persoane de a contribui și de a influența dezvoltarea societății și condițiile de viață ale fiecăruia.

Exercitarea puterii publice se întemeiază pe lege. Legea trebuie respectată în orice activitate publică.

Art. 3. Parlamentarism și separarea puterilor în stat

Puterea legislativă este exercitată de Parlament, care deține putere decizională și în materie de finanțe ale statului.

Puterea executivă este exercitată de Președintele Republicii și de Guvern, ai cărui membri beneficiază de încrederea acordată de Parlament.

Puterea judecătorească este exercitată de instanțe judecătorești independente, Curtea Supremă și Curtea Supremă Administrativă fiind cele mai înalte instanțe.

[1] A fost adoptată la data de 11 iunie 1999 prin Legea nr. 731/1999, în vigoare din data de 1 martie 2000. A fost revizuită prin Legea nr. 596 din 25 mai 2007, în vigoare din data de 1 iunie 2007 (publicată în Monitorul Oficial al Finlandei nr. 596 – 612/25 mai 2007); Legea nr. 802/27 august 2007, în vigoare din data de 1 octombrie 2007 (publicată în Monitorul Oficial al Finlandei nr. 802 – 807 din 27 august 2007); ultima revizuire a fost adoptată prin Legea nr. 1112/noiembrie 2011, intrată în vigoare la data de 1 martie 2012.

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Art. 4. Teritoriul Finlandei

Teritoriul Finlandei este indivizibil. Frontierele naționale nu pot fi modificate decât cu aprobarea Parlamentului.

Art. 5. Cetățenia finlandeză

Copiii dobândesc cetățenia finlandeză la naștere, în funcție de cetățenia părinților, conform reglementărilor legale specifice. Cetățenia mai poate fi acordată în baza unei notificări sau a unei cereri, în condițiile prevăzute de lege.

Cetățenia finlandeză nu poate fi retrasă sau nu se poate renunța la aceasta decât pentru motivele prevăzute de lege și numai dacă persoana în cauză deține sau i se va acorda cetățenia unui alt stat.

CAPITOLUL 2
Drepturile și libertățile fundamentale

Art. 6. Egalitatea

Toate persoanele sunt egale în fața legii.

Nimeni nu poate, fără o motivare justă, să fie tratat diferit față de alte persoane pe motive de sex, vârstă, origine, limbă, religie, crez, opinie, sănătate, dizabilitate sau orice alt motiv care privește persoana fiecăruia.

Copiii trebuie tratați în mod egal, ca persoane cu individualitate distinctă, și trebuie să li se permită să influențeze deciziile care îi privesc în mod direct, la un nivel corespunzător gradului lor de maturitate.

Egalitatea dintre sexe este promovată în activitățile sociale și în viața profesională, mai ales în stabilirea remunerațiilor și a celorlalte condiții de muncă, conform reglementărilor legale specifice.

Art. 7. Dreptul la viață, libertate personală și integritate

Orice persoană are dreptul la viață, libertate personală, integritate și securitate.

Nimeni nu poate fi condamnat la moarte, torturat sau tratat într-o manieră care să aducă atingere demnității umane.

Integritatea persoanei este inviolabilă, la fel cum orice lipsire de libertate poate fi făcută doar cu excluderea arbitrariului și pentru un motiv prevăzut de lege. Aplicarea unei pedepse privative de libertate se face numai de către o instanță judecătorească. Legalitatea altor cazuri de privare de libertate poate fi supusă controlului unei instanțe judecătorești. Drepturile persoanelor private de libertate sunt garantate prin lege.

Art. 8. Principiul legalității în materie penală

Nimeni nu poate fi găsit vinovat de comiterea unei infracțiuni, nici condamnat să execute o pedeapsă pentru o faptă care nu era incriminată de lege la

momentul săvârșirii acesteia. Pedeapsa aplicată pentru comiterea unei infracțiuni nu poate fi mai mare decât cea prevăzută de lege la momentul săvârșirii infracțiunii.

Art. 9. Libertatea de circulație

Cetățenii finlandezi și străinii cu reședința legală în Finlanda au dreptul să circule liber prin țară și să își aleagă locul de rezidență.

Orice persoană are dreptul să părăsească țara. Limitările acestor drepturi pot fi stabilite prin lege, dacă sunt necesare pentru garantarea unor proceduri judiciare, pentru punerea în aplicare a pedepselor sau pentru îndeplinirea obligațiilor în materie de apărare națională.

Cetățenii finlandezi nu pot fi împiedicați să intre pe teritoriul Finlandei și nici să fie deportați, extrădați sau transferați din Finlanda către o altă țară, împotriva voinței lor. Totuși, prin lege, se poate stabili ca un cetățean finlandez să fie extrădat sau transferat către o altă țară în care drepturile omului și protecția juridică îi sunt garantate, ca urmare a comiterii unei infracțiuni, în scopul derulării unor proceduri judiciare sau pentru punerea în executare a unei hotărâri privind încredințarea custodiei sau creșterea unui minor.

Dreptul cetățenilor străini de a intra pe teritoriul Finlandei și de a rămâne în țară este reglementat prin lege. Un cetățean străin nu poate fi deportat, extrădat sau returnat unei alte țări, dacă acesta riscă aplicarea unei pedepse cu moartea, tortura sau alte tratamente care aduc atingere demnității umane.

Art. 10. Dreptul la protecția vieții private

Viața privată, onoarea și inviolabilitatea domiciliului fiecărei persoane sunt garantate. Prevederi mai detaliate privind protecția datelor cu caracter personal sunt prevăzute prin lege.

Secretul corespondenței, al convorbirilor telefonice sau al altor schimburi de informații confidențiale este inviolabil.

Măsurile care aduc atingere inviolabilității domiciliului și care sunt necesare pentru garantarea drepturilor și libertăților fundamentale sau pentru investigarea unei infracțiuni pot fi prevăzute prin lege. De asemenea, legea poate să autorizeze limitări ale caracterului secret al schimbului de informații, necesare în cadrul procesului de investigare a unei infracțiuni care pune în pericol siguranța persoanei, a societății sau inviolabilitatea domiciliului, în cadrul unei proceduri judiciare sau al unui control de securitate ori într-o perioadă de privare de libertate.

Art. 11. Libertatea religiei și a conștiinței

Orice persoană dispune de libertatea de religie și de conștiință.

Libertatea de religie și de conștiință implică dreptul de a profesa și de a practica o religie, dreptul de a-și exprima convingerile și dreptul de a aparține sau nu unei comunități religioase. Nimeni nu poate fi constrâns să participe la practicarea unei religii contrare convingerilor sale.

Art. 12. Libertatea de exprimare și accesul la informații

Orice persoană dispune de libertate de exprimare. Libertatea de exprimare implică dreptul de a exprima, de a face cunoscute și de a primi informații, opinii și alte mesaje, fără o cenzură prealabilă din partea nimănui. Prevederi mai detaliate privind exercitarea dreptului la liberă exprimare se stabilesc prin lege. Prevederi cu privire la restricțiile legate de programe ilustrate, care sunt necesare pentru protecția copiilor, sunt stabilite prin lege.

Documentele și înregistrările aflate în posesia autorităților au caracter public, cu excepția cazurilor în care publicarea acestora este limitată de lege în mod expres, din motive imperioase. Orice persoană are dreptul de acces la informațiile din documentele și înregistrările publice.

Art. 13. Libertatea de întrunire și de asociere

Orice persoană are dreptul de a organiza reuniuni și demonstrații fără autorizare, precum și dreptul de a participa la acestea.

Orice persoană dispune de libertatea de asociere. Libertatea de asociere implică dreptul, independent de orice autorizare, de a forma o asociație, de a fi sau de a nu fi membrul unei asociații și de a participa la activitățile unei asociații. În aceeași măsură sunt garantate libertatea de a constitui sindicate și libertatea de organizare în scopul protejării intereselor altor persoane.

Prevederi mai detaliate privind exercitarea dreptului de liberă întrunire și de liberă asociere se stabilesc prin lege.

Art. 14. Drepturile electorale și de participare

Fiecare cetățean finlandez care are vârsta minimă de 18 ani împliniți până în ziua alegerilor, inclusiv, are drept de vot la alegerile și referendumurile naționale. Eligibilitatea pentru a candida în cadrul alegerilor naționale este reglementată prin dispoziții specifice din prezenta Constituție.

Fiecare cetățean finlandez și fiecare cetățean al unui stat membru al Uniunii Europene cu reședința în Finlanda, care a împlinit vârsta minimă de 18 ani până în ziua alegerilor, inclusiv, are drept de vot la alegerile pentru Parlamentul European, conform prevederilor legii.

Fiecare cetățean finlandez și fiecare cetățean străin cu reședința permanentă în Finlanda, care a împlinit vârsta minimă de 18 ani până în ziua alegerilor, inclusiv, are drept de vot în alegerile și referendumurile municipale, conform prevederilor legii. Celelalte dispoziții privind dreptul de a participa în administrația municipală se stabilesc prin lege.

Autoritățile publice au sarcina de a asigura fiecărei persoane oportunități de participare la activități sociale și de influențare a deciziilor care o privesc.

Art. 15. Protecția proprietății

Proprietatea fiecărei persoane este garantată.

Prevederile cu privire la exproprierea pentru cauze de utilitate publică și pentru o dreaptă despăgubire se stabilesc prin lege.

Art. 16. Dreptul la educație

Orice persoană are dreptul de a primi educație elementară gratuită. Prevederile privind obligativitatea de a primi educație se stabilesc prin lege.

Conform reglementărilor legale specifice, autoritățile publice garantează fiecărei persoane șanse egale în accesarea altor servicii de educație, potrivit capacităților și nevoilor specifice fiecărei persoane, precum și șansa de a se dezvolta personal fără a fi afectată de dificultăți materiale.

Libertatea cercetării științifice, a artelor și a învățământului superior este garantată.

Art. 17. Dreptul la propria limbă și cultură

Limbile oficiale ale Finlandei sunt finlandeza și suedeza.

Dreptul fiecărei persoane de a folosi propria limbă, finlandeza sau suedeza, în fața instanțelor judecătorești și a altor autorități și de a primi documente oficiale în respectiva limbă este garantat prin lege. Autoritățile publice satisfac în mod egal nevoile culturale și sociale ale populației de limbă finlandeză și ale populației de limbă suedeză ale țării.

Sami, ca populație indigenă, precum și romii și alte grupuri au dreptul de a-și păstra și de a-și dezvolta propria limbă și cultură. Prevederile privind dreptul populației Sami de a folosi limba Sami în fața autorităților se stabilesc prin lege. Drepturile persoanelor care folosesc limbajul semnelor și ale persoanelor care, din cauza unei dizabilități, au nevoie de interpretare sau traducere, sunt garantate prin lege.

Art. 18. Dreptul la muncă și libertatea de a desfășura activități comerciale

Conform prevederilor legale, orice persoană are dreptul de a-și câștiga existența prin muncă, prin exercitarea unei profesii sau a unei activități comerciale, la libera alegere a fiecăreia. Autoritățile publice sunt responsabile de protecția forței de muncă.

Autoritățile publice asigură promovarea oportunităților de angajare și depun eforturi pentru a garanta fiecărei persoane dreptul la muncă. Prevederile privind dreptul de a primi o formare profesională pentru facilitarea accesului pe piața muncii se stabilesc prin lege.

Nimeni nu poate fi privat de dreptul la muncă fără un temei legal.

Art. 19. Dreptul la protecție socială

Persoanele care nu își pot asigura un trai decent au dreptul de a primi ajutoare de subzistență și îngrijire cu caracter indispensabil.

Legea garantează oricărei persoane un venit de subzistență minim în caz de șomaj, boală, incapacitate de muncă și pentru vârsta înaintată, precum și la nașterea unui copil sau la decesul unui întreținător de familie.

Conform reglementărilor legale specifice, autoritățile publice garantează oricărei persoane accesul la servicii sociale, de sănătate și medicale adecvate și

promovează sănătatea populației. Autoritățile publice oferă, de asemenea, sprijin familiilor și altor persoane responsabile cu îngrijirea copiilor, pentru ca acestea să poată asigura bunăstarea și dezvoltarea personală a copiilor.

Autoritățile publice promovează dreptul la locuință pentru toate persoanele și șansa de a-și gospodări propria locuință.

Art. 20. Responsabilitatea pentru mediul înconjurător

Natura și biodiversitatea acesteia, mediul înconjurător și patrimoniul național reprezintă responsabilitatea fiecărei persoane.

Autoritățile publice depun eforturi pentru a garanta dreptul fiecărei persoane la un mediu sănătos și posibilitatea fiecărei persoane de a influența deciziile care privesc mediul înconjurător.

Art. 21. Protecția juridică

Orice persoană are dreptul de a-și vedea cauza soluționată, în mod corespunzător și fără întârziere nejustificată, de către o instanță judecătorească legal învestită sau de către o altă autoritate, precum și dreptul de a supune deciziile care au drept obiect drepturile și obligațiile sale examinării unei instanțe judecătorești sau altui organ independent de administrare a justiției.

Prevederile privind caracterul public al procedurii judiciare, dreptul de a fi audiat, dreptul de a primi o decizie motivată și dreptul de a ataca o hotărâre judecătorească, precum și celelalte garanții ale unui proces echitabil și ale unei bune administrări se stabilesc prin lege.

Art. 22. Protecția drepturilor și libertăților fundamentale

Autoritățile publice garantează respectarea drepturilor și libertăților fundamentale și a drepturilor omului.

Art. 23. Drepturi și libertăți fundamentale în situații de urgență

Aceste derogări temporare de la drepturile și libertățile fundamentale, care sunt compatibile cu obligațiile internaționale ale Finlandei în materia drepturilor omului și care sunt considerate necesare în caz de agresiune armată împotriva Finlandei sau în alte situații de urgență, conform prevederilor legii, care reprezintă o amenințare serioasă la adresa națiunii, sunt prevăzute prin lege sau printr-un decret guvernamental, emis în baza unei autorizații reglementate de lege, pentru motive excepționale și pentru un domeniu de aplicare precis definit. Motivele pe care se întemeiază excepțiile provizorii se stabilesc prin lege.

Decretele guvernamentale privind excepțiile provizorii vor fi supuse fără întârziere aprobării Parlamentului. Parlamentul poate decide în privința validității acestor decrete.

CAPITOLUL 3
Parlamentul și reprezentanții

Art. 24. Compunerea și legislatura Parlamentului

Parlamentul este unicameral. Este alcătuit din 200 de reprezentanți care sunt aleși pentru un mandat de patru ani.

Mandatul Parlamentului se exercită din momentul în care rezultatele alegerilor parlamentare au fost confirmate până la organizarea următoarelor alegeri parlamentare.

Art. 25. Alegerile parlamentare

Reprezentanții sunt aleși prin vot direct, proporțional și secret. În cadrul alegerilor, fiecare cetățean cu drept de vot dispune de un vot egal.

Pentru alegerile parlamentare, țara este împărțită, în funcție de numărul de cetățeni finlandezi, în minimum 12 și maximum 18 circumscripții electorale. În plus, Insulele Åland formează o circumscripție electorală separată pentru alegerea unui reprezentant.

Dreptul de a desemna candidați la alegerile parlamentare aparține partidelor politice înregistrate și, conform prevederilor legale, grupurilor de persoane cu drept de vot.

Prevederi specifice privind data alegerilor parlamentare, desemnarea candidaților, desfășurarea alegerilor și circumscripțiile electorale se stabilesc prin lege.

Art. 26. Alegerile parlamentare extraordinare

În perioada sesiunii parlamentare, Președintele Republicii poate decreta, ca răspuns la o propunere motivată a Prim-ministrului și după audieri ale grupurilor parlamentare, organizarea de alegeri parlamentare extraordinare. Parlamentul decide apoi data la care își încheie activitatea, înainte de organizarea alegerilor.

După organizarea alegerilor parlamentare extraordinare, Parlamentul se întrunește în sesiune în prima zi din luna calendaristică care începe la 90 de zile de la data decretului privind organizarea de alegeri, cu excepția stabilirii de către Parlament a unei date anterioare de convocare.

Art. 27. Eligibilitate și calificări pentru mandatul de reprezentant

Este eligibilă pentru a obține un mandat de reprezentant orice persoană cu drept de vot și care nu se află sub tutelă.

Cu toate acestea, un militar aflat în serviciul activ nu poate fi ales reprezentant.

Cancelarul de Justiție al Guvernului, Avocatul Poporului, un judecător al Curții Supreme sau al Curții Supreme Administrative și Procurorul General nu pot fi reprezentanți. Dacă un reprezentant este ales Președinte al Republicii sau

este numit ori ales într-una dintre funcțiile enumerate mai sus, mandatul de reprezentant al acestuia încetează de la data numirii ori alegerii sale. Mandatul unui reprezentant încetează și în cazul în care acesta își pierde eligibilitatea.

Art. 28. Suspendarea, încetarea sau revocarea unui mandat de reprezentant

Mandatul unui reprezentant se suspendă pe perioada în care reprezentantul este membru al Parlamentului European. În această perioadă, reprezentantul este înlocuit de un supleant. Mandatul unui reprezentant se suspendă, de asemenea, pe perioada efectuării stagiului militar.

Parlamentul poate să aprobe încetarea mandatului unui reprezentant, la cererea acestuia, dacă se consideră că există motive întemeiate pentru aprobarea acestei renunțări la mandat.

Dacă un reprezentant neglijează în mod repetat și grav îndeplinirea îndatoririlor ce îi revin în calitate de reprezentant, Parlamentul, după obținerea avizului Comisiei pentru Drept Constituțional, poate să ceară revocarea mandatului de parlamentar, definitiv sau pentru o anumită perioadă de timp, printr-o decizie adoptată cu votul a cel puțin două treimi din membrii prezenți la vot.

Dacă o persoană aleasă ca reprezentant a fost condamnată, printr-o sentință investită cu formulă executorie, la închisoare pentru o infracțiune săvârșită cu intenție sau i s-a aplicat o pedeapsă pentru comiterea unei infracțiuni electorale, Parlamentul poate analiza posibilitatea ca acesta să continue sau nu mandatul de reprezentant. Dacă infracțiunea comisă demonstrează că inculpatul nu mai merită încrederea și respectul necesare exercitării mandatului de reprezentant, Parlamentul, după ce a obținut avizul Comisiei pentru Drept Constituțional, poate să declare încetarea mandatului său printr-o decizie adoptată cu cel puțin două treimi din voturile exprimate.

Art. 29. Independența reprezentanților

În exercițiul mandatului lor, reprezentanții sunt obligați să respecte legea și adevărul. Aceștia trebuie să respecte Constituția, niciun alt ordin nefiind obligatoriu pentru ei.

Art. 30. Imunitatea parlamentară

Niciun reprezentant nu poate fi împiedicat să-și îndeplinească îndatoririle de reprezentant.

Niciun reprezentant nu poate fi urmărit penal și nici privat de libertate ca urmare a opiniilor exprimate de acesta în Parlament sau ca urmare a atitudinii adoptate în cadrul dezbaterilor, cu excepția cazului în care Parlamentul adoptă o decizie în acest sens cu o majoritate calificată de cel puțin cinci șesimi din voturile exprimate.

Președintele Parlamentului trebuie imediat informat despre arestarea sau reținerea unui reprezentant. Fără aprobarea Parlamentului, niciun reprezentant nu poate fi arestat sau reținut înainte de începerea procedurii judiciare, cu excepția

cazului în care, în baza unor motive temeinice, acesta este acuzat pentru comiterea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoarea de cel puțin șase luni.

Art. 31. Libertatea de exprimare și conduita reprezentanților

În Parlament, fiecare reprezentant are dreptul de a se exprima liber cu privire la toate problemele care fac obiectul dezbaterilor și în privința procedurilor de examinare a acestora.

Un reprezentant trebuie să adopte o ținută demnă și decentă și nu trebuie să aibă o conduită ofensatoare față de nicio persoană. Dacă un reprezentant încalcă acest cod de conduită, Președintele îi poate semnala acest fapt sau îi poate interzice continuarea discursului. Parlamentul poate, de asemenea, să dea un avertisment unui reprezentant care a încălcat în mod repetat ordinea de ședință sau să-l suspende din sesiunile Parlamentului pentru o perioadă de maximum două săptămâni.

Art. 32. Conflictul de interese

Un reprezentant nu poate participa la procedurile de examinare sau de luare a unei decizii cu privire la orice problemă care implică un interes personal din partea acestuia. Totuși, acesta poate participa la dezbaterile pe această temă în plenul Parlamentului. De asemenea, un reprezentant nu poate participa la examinarea de către o comisie a unei probleme referitoare la controlul îndatoririlor oficiale ale acestuia.

CAPITOLUL 4
Activitatea parlamentară

Art. 33. Sesiunea parlamentară

Parlamentul se întrunește anual în sesiune la o dată stabilită de acesta, Președintele Republicii declarând ulterior deschisă sesiunea parlamentară.

Sesiunea parlamentară continuă până la data la care Parlamentul se întrunește în următoarea sesiune parlamentară. Totuși, ultima sesiune parlamentară a legislaturii continuă până când Parlamentul decide să-și închidă lucrările.

După această decizie, Președintele declară închise lucrările parlamentare pentru legislatura în curs. Cu toate acestea, Președintele Parlamentului are dreptul să convoace din nou Parlamentul, atunci când este necesar, înainte de organizarea unor noi alegeri legislative.

Art. 34. Președintele Parlamentului și Consiliul Președintelui

Pentru fiecare sesiune parlamentară, Parlamentul alege dintre membrii săi un Președinte și doi vicepreședinți.

Alegerea președintelui și a vicepreședinților se face prin vot secret. Este ales reprezentantul care a obținut mai mult de jumătate din voturile exprimate. Dacă nimeni nu obține majoritatea necesară din voturile exprimate în primele două tururi de scrutin, este ales reprezentantul care a primit cel mai mare număr de voturi în al treilea tur de scrutin.

Președintele Parlamentului, vicepreședinții și președinții comisiilor parlamentare formează Consiliul Președintelui Parlamentului. Consiliul Președintelui emite instrucțiuni cu privire la organizarea lucrărilor parlamentare și ia decizii referitoare la procedurile aplicabile în problemele supuse spre examinare Parlamentului, conform dispozițiilor specifice statuate în prezenta Constituție și în Regulamentul de procedură al Parlamentului. Consiliul Președintelui poate să facă propuneri de adoptare sau de modificare a dispozițiilor legilor privind statutul funcționarilor parlamentari sau a Regulamentului de procedură, precum și propuneri referitoare la alte dispoziții care reglementează lucrările Parlamentului.

Art. 35. Comisiile parlamentare

Pe durata fiecărei legislaturi, Parlamentul constituie Marea Comisie, Comisia pentru Drept Constituțional, Comisia pentru Afaceri Externe, Comisia pentru Finanțe, Comisia de Audit și alte comisii permanente prevăzute în Regulamentul de procedură al Parlamentului. Parlamentul poate, de asemenea, să constituie comisii temporare pentru pregătirea sau analizarea unei anumite probleme.

Marea Comisie este alcătuită din 25 de membri. Comisia pentru Drept Constituțional, Comisia pentru Afaceri Externe și Comisia pentru Finanțe sunt alcătuite din cel puțin 17 membri fiecare. Celelalte comisii permanente sunt alcătuite din cel puțin 11 membri fiecare. De asemenea, fiecare comisie este alcătuită din numărul necesar de supleanți.

În cadrul comisiilor, cvorumul este întrunit atunci când cel puțin două treimi dintre membrii acesteia sunt prezenți, cu excepția cazurilor în care un cvorum mai mare este prevăzut în mod expres pentru o anumită problemă.

Art. 36. Alte organe și reprezentanți aleși de Parlament

Parlamentul alege administratorii însărcinați cu supravegherea administrării și activităților Institutului de Asigurări Sociale, conform reglementărilor legale specifice.

Parlamentul alege celelalte organe necesare, conform dispozițiilor prezentei Constituții, ale unei alte legi sau ale Regulamentului de procedură al Parlamentului.

Alegerea reprezentanților Parlamentului într-un organism creat în baza unui acord internațional sau într-un alt organism internațional este reglementată prin lege sau prin Regulamentul de procedură al Parlamentului.

Art. 37. Alegerea organelor parlamentare

Comisiile și alte organe parlamentare sunt constituite în timpul primei sesiuni parlamentare a legislaturii, pe toată durata acesteia, în afara cazului în care

se prevede altfel prin prezenta Constituție sau prin Regulamentul de procedură al Parlamentului ori prin norme procedurale specifice, prevăzute de Parlament pentru un anumit organ parlamentar. Cu toate acestea, la propunerea Consiliului Președintelui, Parlamentul poate aproba, în cursul legislaturii, reînnoirea mandatului unei comisii sau al unui organ.

Parlamentul alege membrii comisiilor și pe cei ai altor organe. Cu excepția cazului în care alegerea se efectuează prin consens, aceasta are loc prin aplicarea sistemului proporțional de voturi.

Art. 38. Avocatul Poporului din cadrul Parlamentului

Parlamentul alege pentru un mandat de patru ani un Avocat al Poporului din cadrul Parlamentului și doi adjuncți ai Avocatului Poporului, care trebuie să fie juriști eminenți. Adjuncții Avocatului Poporului pot avea câte un supleant, conform reglementărilor legale specifice. Prevederile referitoare la Avocatului Poporului se aplică, în mod corespunzător, și adjuncților Avocatului Poporului, respectiv supleanților acestora.

Parlamentul poate, pentru motive grave și după obținerea avizului Comisiei pentru Drept Constituțional, să demită Avocatul Poporului înainte de terminarea mandatului acestuia, printr-o decizie adoptată cu votul a cel puțin două treimi din membrii prezenți la vot.

Art. 39. Declanșarea procedurii legislative parlamentare

Parlamentul este sesizat și examinează propunerile Guvernului sau moțiunile depuse de Guvern ori moțiunile depuse de un reprezentant sau înregistrate pe ordinea de zi prin orice altă modalitate prevăzută în prezenta Constituție ori Regulamentul de procedură al Parlamentului.

Reprezentanții au dreptul să înainteze:

1. moțiuni legislative, conținând o propunere de adoptare a unei legi;
2. moțiuni bugetare, conținând o propunere de includere a unui credit în buget sau cu privire la un buget suplimentar ori o propunere ce vizează o altă decizie bugetară și
3. moțiuni privind activitatea guvernamentală, conținând o propunere de elaborare a unei legi sau de adoptare a altor măsuri.

Art. 40. Pregătirea propunerilor

Înainte de deliberările finale în sesiune plenară, propunerile Guvernului, moțiunile reprezentanților, rapoartele supuse atenției Parlamentului și alte probleme trebuie să fie examinate în cadrul comisiilor, în conformitate cu prevederile Constituției sau ale Regulamentului.

Art. 41. Dezbaterea în sesiune plenară a propunerilor

Propunerile legislative, precum și propunerile privind Regulamentul de procedură al Parlamentului sunt supuse dezbaterilor în sesiune plenară a Parlamentului, în cadrul a două lecturi. Cu toate acestea, o propunere legislativă suspendată și o lege care nu a fost promulgată de Președintele Republicii sunt

supuse dezbaterilor în cadrul unei singure lecturi. Celelalte probleme înregistrate pe ordinea de zi sunt dezbătute în sesiune plenară în cadrul unei singure lecturi.

Deciziile din sesiunea plenară sunt adoptate cu o majoritate simplă a voturilor exprimate, cu excepția cazului în care se prevede altfel, în mod expres, prin prezenta Constituție. În caz de paritate de voturi, rezultatul votului este stabilit prin tragere la sorți, cu excepția cazului în care adoptarea unei moțiuni necesită o majoritate calificată. Prevederi mai detaliate cu privire la procedura de vot sunt stabilite în Regulamentul de procedură al Parlamentului.

Art. 42. Atribuțiile Președintelui Parlamentului în sesiunea plenară

Președintele Parlamentului convoacă sesiunile plenare, stabilește ordinea de zi, conduce dezbaterile și se asigură că dezbaterile din sesiunea plenară se desfășoară cu respectarea prevederilor Constituției.

Președintele Parlamentului nu poate refuza înscrierea pe ordinea de zi a unei propuneri și nici supunerea la vot a unei moțiuni, cu excepția cazului în care consideră că acestea sunt contrare prevederilor Constituției, unei alte legi sau unei decizii adoptate anterior de Parlament.

În această situație, Președintele Parlamentului trebuie să motiveze refuzul. Dacă Parlamentul respinge decizia Președintelui Parlamentului, propunerea este trimisă Comisiei pentru Drept Constituțional spre examinare, care va decide fără întârziere în privința corectitudinii acțiunii Președintelui Parlamentului.

Președintele Parlamentului nu participă la dezbateri și nu își exercită votul în ședințele plenare.

Art. 43. Interpelări

Un grup de cel puțin 20 de reprezentanți poate adresa o interpelare Guvernului sau separat unui singur ministru cu privire la probleme care sunt de competența Guvernului sau a ministrului. Răspunsul la interpelare are loc în sesiunea plenară a Parlamentului, în termen de 15 zile de la data la care interpelarea a fost comunicată Guvernului.

În cazul în care o moțiune de cenzură la adresa Guvernului sau a unui ministru a fost depusă în cadrul dezbaterilor, moțiunea este supusă votului de încredere al Parlamentului la închiderea dezbaterilor privind interpelarea.

Art. 44. Declarațiile și rapoartele Guvernului

Guvernul poate prezenta Parlamentului declarații și rapoarte cu privire la probleme care privesc guvernarea țării sau relațiile sale internaționale.

În cazul în care o moțiune de cenzură la adresa Guvernului sau a unui ministru a fost depusă în cursul dezbaterilor, moțiunea este supusă votului la închiderea dezbaterilor privind declarația. Nicio decizie cu privire la încrederea acordată Guvernului sau unui ministru nu poate fi luată în cadrul dezbaterilor referitoare la examinarea unui raport.

Art. 45. Întrebări, notificări și dezbateri

Fiecare reprezentant are dreptul să adreseze ministrului întrebări cu privire la probleme din sfera de competență a ministrului. Dispozițiile referitoare la întrebări și răspunsuri sunt prevăzute în Regulamentul de procedură al Parlamentului.

Prim-ministrul sau un ministru desemnat de Prim-ministru poate adresa Parlamentului o notificare asupra oricărei probleme de actualitate.

O dezbatere a oricărei probleme de actualitate poate fi organizată în sesiune plenară, conform dispozițiilor specifice prevăzute de Regulamentul de Procedură al Parlamentului.

Parlamentul nu adoptă decizii cu privire la chestiunile menționate de acest articol. În cazul examinării acestor probleme, se pot admite derogări de la dispozițiile articolului 31, alineatul 1, cu privire la dreptul la cuvânt.

Art. 46. Rapoartele înaintate Parlamentului

Guvernul are obligația de a prezenta în fiecare an Parlamentului rapoarte privind activitatea guvernamentală și măsurile luate ca reacție la deciziile Parlamentului, precum și rapoarte anuale cu privire la finanțele de stat și la respectarea dispozițiilor bugetare.

Alte rapoarte sunt prezentate Parlamentului, conform dispozițiilor prezentei Constituții, ale unei alte legi sau ale Regulamentului de procedură al Parlamentului.

Art. 47. Dreptul Parlamentului de a fi informat

Parlamentul are dreptul de a primi, din partea Guvernului, informațiile necesare pentru analizarea problemelor supuse spre examinare. Ministrul responsabil va avea grijă ca documentele necesare și alte informații aflate în posesia autorităților să fie primite fără întârziere de către comisii și alte organe parlamentare.

O comisie are dreptul de a primi informații din partea Guvernului sau din partea ministerului de resort cu privire la o problemă din sfera acesteia de competență. Pe baza informațiilor primite, comisia poate elabora un punct de vedere adresat Guvernului sau ministerului.

Un reprezentant are dreptul la informațiile aflate în posesia autorităților, care îi sunt necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor sale de reprezentant, atât timp cât informațiile nu sunt secrete și nu au drept obiect o propunere referitoare la proiectul bugetului de stat în curs de pregătire.

În plus, dreptul Parlamentului la informații privind afacerile internaționale este reglementat de alte prevederi ale prezentei Constituții.

Art. 48. Dreptul de prezență al miniștrilor, al Avocatului Poporului și al Cancelarului de Justiție

Miniștrii au dreptul de a fi prezenți și de a participa la dezbaterile din sesiunea plenară a Parlamentului, chiar și atunci când aceștia nu sunt membri ai Parlamentului. Un ministru nu poate fi membru al unei comisii parlamentare.

Un ministru nu poate participa la lucrările parlamentare atunci când, în conformitate cu prevederile articolului 59, îndeplinește atribuțiile Președintelui Republicii.

Avocatul Poporului din cadrul Parlamentului și Cancelarul de Justiție al Guvernului pot fi prezenți și pot participa la dezbaterile în sesiune plenară ale Parlamentului, atunci când sunt dezbătute rapoartele lor sau alte probleme examinate la inițiativa acestora.

Art. 49. Continuitatea examinării

Examinarea unor probleme înaintate Parlamentului continuă în cursul următoarei sesiuni parlamentare, cu excepția cazului în care, între timp, sunt organizate noi alegeri parlamentare. Examinarea unor aspecte internaționale aflate în dezbaterea Parlamentului poate continua, atunci când este necesar, în sesiunea parlamentară consecutivă unor noi alegeri parlamentare.

Art. 50. Caracterul public al activității parlamentare

Sesiunile plenare ale Parlamentului sunt publice, cu excepția cazului în care Parlamentul decide altfel, din motive bine întemeiate, cu privire la o anumită problemă. Parlamentul publică actele rezultate în urma activității sale conform dispozițiilor specifice prevăzute în Regulamentul de procedură al Parlamentului.

Ședințele comisiilor nu sunt publice. Cu toate acestea, o comisie poate hotărî ca ședința să aibă caracter public în perioada de colectare a informațiilor necesare examinării unei anumite teme. Procesele-verbale și celelalte documente conexe ale comisiilor sunt aduse la cunoștința publicului, cu excepția cazului în care comisia decide altfel din motive imperioase, referitor la o anumită problemă.

Membrii unei comisii respectă nivelul de confidențialitate considerat necesar de către comisie. Cu toate acestea, membrii unei comisii, care participă la analiza unor teme referitoare la relațiile internaționale ale Finlandei sau la afacerile Uniunii Europene, respectă nivelul de confidențialitate considerat necesar de către Comisia pentru Afaceri Internaționale sau Marea Comisie, după consultarea Guvernului.

Art. 51. Limbile folosite în cadrul lucrărilor parlamentare

Limbile folosite în cadrul lucrărilor parlamentare sunt finlandeza și suedeza.

Documentele necesare pentru inițierea unor proceduri parlamentare cu privire la examinarea unei probleme trebuie comunicate de Guvern și alte autorități atât în finlandeză, cât și în suedeză. În aceeași măsură, răspunsurile și corespondența parlamentară, rapoartele și concluziile comisiilor, precum și propunerile scrise al Consiliului Președintelui sunt redactate în finlandeză și suedeză.

Art. 52. Regulamentul de procedură al Parlamentului și alte instrucțiuni și norme de procedură

Prevederi mai detaliate privind procedurile parlamentare care se aplică, precum și cu privire la organele parlamentare și lucrările parlamentare sunt prevăzute de Regulamentul de procedură al Parlamentului. Regulamentul de procedură al Parlamentului este adoptat în sesiune plenară, conform procedurii prevăzute

pentru examinarea propunerilor legislative și este publicat în Monitorul Oficial al Finlandei.

Parlamentul poate emite instrucțiuni referitoare la organizarea administrării sale interne, la alegerile desfășurate de către Parlament și la alte activități parlamentare. De asemenea, Parlamentul poate adopta norme de procedură pentru organele constituite de acesta.

Art. 53. Referendumul și inițiativa cetățenilor

Decizia de a organiza un referendum consultativ se adoptă prin lege, care stabilește data referendumului și deciziile care vor fi supuse atenției electoratului.

Dispozițiile referitoare la desfășurarea referendumului sunt prevăzute de lege.

Cel puțin 50.000 de cetățeni finlandezi cu drept de vot au dreptul la inițiativă legislativă pentru adoptarea de către Parlament a unei legi, conform prevederilor legii.

CAPITOLUL 5
Președintele Republicii și Guvernul

Art. 54. Alegerea Președintelui Republicii

Președintele Republicii este ales prin vot direct pentru un mandat de șase ani. Președintele trebuie să fie cetățean finlandez din naștere. Aceeași persoană poate fi aleasă Președinte pentru cel mult două mandate consecutive.

Este ales Președinte candidatul care a primit mai mult de jumătate din voturile exprimate în cadrul alegerilor. Dacă niciunul dintre candidați nu a obținut majoritatea voturilor exprimate, se organizează noi alegeri având drept candidați cele două persoane care au primit în primul tur cel mai mare număr de voturi.

Candidatul care primește cel mai mare număr de voturi la noile alegeri este ales Președinte. Dacă a fost desemnat un singur candidat, acesta este numit Președinte fără consultarea electoratului.

Dreptul de a desemna un candidat la alegerile prezidențiale aparține oricărui partid politic înregistrat de pe a cărui listă de candidați a fost ales în Parlament cel puțin un reprezentant în cele mai recente alegeri parlamentare, precum și oricărui grup format din 20.000 de persoane cu drept de vot. Data alegerilor și procedura cu privire la alegerea Președintelui sunt prevăzute de lege.

Art. 55. Mandatul Președintelui Republicii

Președintele Republicii își preia funcția funcția în prima zi a lunii calendaristice care urmează după alegerea sa în funcție.

Mandatul Președintelui se termină la data preluării funcției de către Președintele ales în urma noilor alegeri.

În caz de deces al Președintelui sau dacă Guvernul declară că Președintele se află în imposibilitatea permanentă de a-și exercita atribuțiile, un nou Președinte va fi ales în cel mai scurt timp.

Art. 56. Depunerea jurământului de către Președintele Republicii

În momentul preluării funcției de către Președintele Republicii, acesta va depune în fața Parlamentului următorul jurământ:

„Eu, ales de poporul finlandez în funcția de Președinte al Republicii, jur ca pe durata mandatului meu prezidențial să respect cu onestitate și conștiinciozitate Constituția și legile Republicii și să-mi dăruiesc toată puterea pentru prosperitatea poporului finlandez."

Art. 57. Atribuțiile Președintelui Republicii

Președintele Republicii exercită atribuțiile prevăzute prin prezenta Constituție sau, în mod expres, prin alte legi.

Art. 58. Deciziile Președintelui Republicii

Președintele Republicii ia decizii la nivelul Guvernului, în baza moțiunilor propuse de Guvern.

Dacă Președintele nu ia o decizie în conformitate cu moțiunea propusă de Guvern, moțiunea este retrimisă Guvernului pentru pregătirea acesteia. Într-un asemenea caz, în alte moțiuni decât cele care privesc promulgarea unei legi sau numirea într-o funcție sau post, Guvernul poate prezenta Parlamentului un raport pe această temă. Ulterior, se va decide asupra acestei moțiuni în conformitate cu poziția adoptată de Parlament în baza raportului, în cazul în care Guvernul propune acest lucru.

Cu respectarea dispozițiilor alineatului 1, Președintele ia decizii în următoarele cazuri fără o moțiune din partea Guvernului:

1. numirea Guvernului sau a unui ministru, precum și acceptarea demisiei Guvernului sau a unui ministru;
2. emiterea unui ordin cu privire la alegerile parlamentare extraordinare;
3. dreptul de grațiere și alte probleme reglementate prin legi specifice, care privesc persoane fizice de drept privat sau probleme care nu necesită o examinarea în ședința plenară a Guvernului și
4. domeniul de reglementare din Legea privind Autonomia Insulelor Åland, altul decât cele privind finanțele Insulelor Åland.

Ministrul de resort prezintă problemele Președintelui. Totuși, raportorul guvernamental responsabil prezintă o propunere privind modificarea componenței Guvernului, caz în care aceasta se referă la întregul Guvern.

Președintele, împreună cu un ministru, ia decizii cu privire la ordinele militare, conform reglementărilor legale specifice. Președintele ia decizii privind numirile militare și problemele de competența Administrației Prezidențiale, conform prevederilor legii.

Deciziile privind participarea Finlandei la gestionarea crizelor militare sunt luate în conformitate cu reglementările legale specifice.

Art. 59. Supleanții Președintelui Republicii

Când Președintele Republicii se află în imposibilitatea temporară de a-și exercita atribuțiile, acestea sunt preluate de Prim-ministru, iar dacă Primul-ministrul este, de asemenea, declarat incapabil, acestea sunt preluate de ministrul desemnat ca adjunct al Prim-ministrului.

Art. 60. Guvernul

Guvernul este alcătuit din Prim-ministru și din numărul necesar de miniștri. Miniștrii trebuie să fie cetățeni finlandezi cunoscuți pentru probitatea lor morală și pentru competențele profesionale.

Miniștrii sunt responsabili în fața Parlamentului pentru faptele săvârșite în exercițiul funcției lor. Fiecare ministru care a participat la analiza unei probleme în ședințele de guvern răspunde pentru orice decizie luată, cu excepția cazului în care acesta își exprimă o opinie diferită, înregistrată într-un proces verbal de ședință.

Art. 61. Formarea Guvernului

Parlamentul alege Prim-ministrul, după care acesta este numit în funcție de Președintele Republicii. Președintele Republicii numește ceilalți miniștri, în conformitate cu propunerile făcute de Prim-ministru.

Înainte de alegerea Prim-ministrului, grupurile parlamentare negociază programul politic și componența Guvernului. Președintele Republicii, în baza rezultatului acestor negocieri și după ascultarea opiniei Președintelui Parlamentului și a grupurilor parlamentare, comunică Parlamentului numele candidatului la funcția de Prim-ministru. Candidatul este ales Prim-ministru, dacă alegerea sa a fost susținută de mai mult de jumătate din voturile exprimate în mod deschis în Parlament.

În situația în care candidatul nu întrunește majoritatea necesară, este propus un nou candidat la funcția de Prim-ministru, conform aceleiași proceduri. Dacă al doilea candidat nu obține sprijinul a mai mult de jumătate din voturile exprimate, Parlamentul alege Prim-ministrul prin vot deschis. În acest caz, este aleasă persoana care întrunește cel mai mare număr de voturi.

Parlamentul se întrunește în sesiune în momentul numirii Guvernului și atunci când componența Guvernului este modificată în mod esențial.

Art. 62. Declarația privind programul guvernamental

Guvernul va transmite Parlamentului, fără întârziere, programul său, sub forma unei declarații. Aceeași procedură trebuie respectată în situația în care componența Guvernului este modificată în mod esențial.

Art. 63. Incompatibilitățile funcției de ministru

Pe parcursul exercitării funcțiilor sale ministeriale, un membru al Guvernului nu poate îndeplini o funcție publică sau orice altă sarcină care ar putea împiedica

exercitarea funcțiilor ministeriale sau care ar putea periclita credibilitatea activităților sale de ministru.

După numire, miniștrii vor prezenta fără întârziere Parlamentului un raport privind activitățile lor comerciale, participațiile la societăți comerciale și alte active importante, precum și toate obligațiile lor independente de funcțiile lor ministeriale și alte interese care ar putea fi relevante în evaluarea activităților lor în calitate de membri ai Guvernului.

Art. 64. Demisia Guvernului sau a unui ministru

Președintele Republicii acceptă, la cerere, demisia Guvernului sau a unui ministru. De asemenea, Președintele poate accepta demisia unui ministru, la propunerea Prim-ministrului.

În orice caz, Președintele va demite Guvernul sau un ministru în cazul în care acesta nu se mai bucură de încrederea Parlamentului, chiar și atunci când nu se formulează o cerere în acest sens.

Dacă un ministru este ales în funcția de Președinte al Republicii sau al Parlamentului, se consideră că acesta a demisionat din funcția de ministru începând cu ziua alegerii sale.

Art. 65. Atribuțiile Guvernului

Guvernul îndeplinește atribuțiile prevăzute în mod specific de prezenta Constituție, precum și celelalte atribuții guvernamentale și administrative conferite Guvernului sau unui ministru ori care nu sunt de competența Președintelui Republicii sau a altei autorități publice.

Guvernul pune în aplicare deciziile Președintelui.

Art. 66. Atribuțiile Prim-ministrului

Prim-ministrul conduce activitatea Guvernului și supraveghează pregătirea și analiza temelor care sunt incluse în mandatul Guvernului. Prim-ministrul prezidează ședințele plenare ale Guvernului.

Prim-ministrul reprezintă Finlanda în Consiliul European. Cu excepția cazului în care, în mod excepțional, Guvernul decide altfel, Prim-ministrul reprezintă Finlanda și în alte activități ale Uniunii Europene, unde participarea celor mai înalte structuri ale statului este necesară.

Când Prim-ministrul se află în imposibilitatea temporară de a-și exercita atribuțiile, acestea sunt preluate de ministrul desemnat ca adjunct al Prim-ministrului, iar dacă adjunctul Prim-ministrului nu își poate duce la îndeplinire celelalte atribuții, acestea sunt preluate de ministrul cu cea mai mare vechime în funcție.

Art. 67. Adoptarea deciziilor guvernamentale

Deciziile privind problemele care sunt de competența Guvernului sunt luate în cadrul ședințelor plenare ale Guvernului sau la nivelul ministerului competent. Deciziile cu privire la domenii de importanță majoră sau la probleme semnificative din motive de principiu, precum și la probleme a căror relevanță

justifică acest lucru, sunt adoptate de Guvern în ședință plenară. Prevederi mai detaliate privind procesul decizional al Guvernului sunt stabilite prin lege.

Temele care urmează a fi analizate de Guvern sunt pregătite în cadrul ministerului competent. În cadrul Guvernului pot fi constituite comisii ale miniștrilor pentru pregătirea acestor teme.

Ședința plenară a Guvernului este legal întrunită atunci când există un cvorum de cinci miniștri.

Art. 68. Ministerele

Guvernul cuprinde numărul necesar de ministere. În sfera sa de competență, fiecare minister este responsabil cu elaborarea temelor care urmează a fi analizate de Guvern și cu funcționarea corespunzătoare a administrației.

Fiecare minister este condus de un ministru.

Numărul maxim de ministere și principiile generale privind constituirea acestora sunt stabilite prin lege. Domeniile de competență ale ministerelor și repartizarea sarcinilor între acestea, precum și celelalte forme de organizare a Guvernului sunt stabilite prin lege sau printr-un decret emis de Guvern.

Art. 69. Cancelarul de Justiție al Guvernului

Un Cancelar de Justiție și un Cancelar de Justiție adjunct, numiți de Președintele Republicii, sunt atașați Guvernului; aceștia trebuie să fie juriști eminenți. Președintele numește, de asemenea, un supleant al Cancelarului de Justiție adjunct pe o durată maximă de cinci ani. Atunci când Cancelarul de Justiție adjunct nu își poate duce la îndeplinire atribuțiile, acestea vor reveni supleantului.

Prevederile referitoare la Cancelarul de Justiție se aplică, în mod corespunzător, și Cancelarului de Justiție adjunct și supleantului acestuia.

CAPITOLUL 6
Legislație

Art. 70. Inițiativa legislativă

Propunerea pentru adoptarea unei legi este inițiată în Parlament printr-o propunere guvernamentală înaintată de Guvern sau printr-o moțiune legislativă depusă de un reprezentant. Moțiunile legislative pot fi depuse când Parlamentul este în sesiune.

Art. 71. Completarea și retragerea unui proiect de lege

O propunere guvernamentală poate fi completată prin depunerea unei propuneri complementare sau poate fi retrasă. O propunere complementară nu poate fi înaintată după ce comisia competentă cu pregătirea acesteia și-a prezentat raportul.

Art. 72. Dezbaterea unei propuneri legislative în Parlament

După prezentarea raportului relevant de către comisia care a pregătit lucrarea, o propunere legislativă este dezbătută, în două lecturi, în sesiunea plenară a Parlamentului.

La prima lectură a propunerii legislative, raportul comisiei este prezentat și dezbătut și se adoptă o hotărâre privind conținutul propunerii legislative. La a doua lectură, care are loc cel mai devreme în a treia zi după încheierea primei lecturi, Parlamentul decide dacă propunerea legislativă este adoptată sau respinsă.

În cursul primei lecturi, propunerea legislativă poate fi trimisă pentru examinare Marii Comisii.

Prevederi mai detaliate privind examinarea unei propuneri legislative sunt stabilite în Regulamentul de procedură al Parlamentului.

Art. 73. Procedura de adoptare a unei legi constituționale

Orice propunere de adoptare, modificare sau abrogare a Constituției ori adoptarea unei derogări limitate de la prevederile Constituției este suspendată la a doua lectură, cu majoritatea voturilor exprimate, până la începerea primei sesiuni parlamentare care urmează după alegerile parlamentare. Odată ce Comisia prezintă raportul, propunerea este adoptată într-o singură lectură, fără modificări pe fond și în sesiune plenară, printr-o decizie susținută de cel puțin două treimi din voturile exprimate.

Cu toate acestea, propunerea poate fi declarată urgentă printr-o decizie care a fost susținută de cel puțin cinci șesimi din voturile exprimate. În acest caz, propunerea nu este suspendată și poate fi adoptată printr-o decizie susținută de cel puțin două treimi din voturile exprimate.

Art. 74. Controlul constituționalității

Comisia pentru Drept Constituțional emite puncte de vedere cu privire la constituționalitatea propunerilor legislative și cu privire la alte propuneri care îi sunt prezentate în vederea examinării, precum și cu privire la raportul acestora cu tratatele internaționale privind drepturile omului.

Art. 75. Legislația specială pentru Insulele Åland

Procedura legislativă pentru Legea privind Autonomia Insulelor Åland și Legea privind dobândirea de proprietăți imobiliare în Insulele Åland sunt guvernate de prevederile specifice ale respectivelor legi.

Dreptul Adunării Legislative a Insulelor Åland de a înainta propuneri și cel de a adopta legile votate de către Adunarea Legislativă a Insulelor Åland sunt guvernate de prevederile Legii privind autonomia Insulelor Åland.

Art. 76. Legea privind Biserica

Prevederile referitoare la organizarea și administrarea Bisericii Evanghelice-Luterane sunt stabilite prin Legea privind Biserica.

Procedura legislativă de adoptare a Legii privind Biserica și dreptul de a înainta propuneri legislative referitoare la această lege sunt reglementate de prevederile specifice din codul respectiv.

Art. 77. Promulgarea legilor

O lege adoptată de Parlament trebuie promulgată de Președintele Republicii. Președintele Republicii va hotărî cu privire la promulgare în interval de trei luni de la momentul primirii legii. Președintele poate obține de la Curtea Supremă sau Curtea Supremă Administrativă un punct de vedere privind respectiva lege.

Dacă Președintele nu promulgă legea, aceasta este retrimisă Parlamentului pentru examinare. Legea intră în vigoare, chiar și fără promulgare, dacă Parlamentul o adoptă din nou, fără modificări pe fond. Dacă Parlamentul nu adoptă din nou legea, aceasta este considerată caducă.

Art. 78. Examinarea unei legi nepromulgate

O lege care nu a fost promulgată de Președintele Republicii în termenul stabilit este supusă fără întârziere unei reexaminări de către Parlament. După emiterea raportului pertinent al comisiei, legea va fi adoptată fără modificări pe fond sau respinsă. Adoptarea deciziei se face în sesiune plenară, într-o singură lectură, cu majoritatea voturilor exprimate.

Art. 79. Publicarea și intrarea în vigoare a legilor

Orice lege adoptată conform procedurii prevăzute pentru legile constituționale trebuie să facă referire la aceasta.

Orice lege promulgată sau care intră în vigoare fără promulgare, va fi semnată de Președintele Republicii și contrasemnată de ministrul de resort. Ulterior, Guvernul trebuie să publice legea, fără întârziere, în Monitorul Oficial al Finlandei.

Legea va indica data intrării sale în vigoare. Din considerente speciale, poate fi prevăzut într-o lege că va intra în vigoare printr-un decret. Dacă legea nu a fost publicată la data prevăzută pentru intrarea sa în vigoare, aceasta va intra în vigoare la data publicării sale.

Legile sunt adoptate și publicate în limbile finlandeză și suedeză.

Art. 80. Emiterea decretelor și delegarea puterilor legislative

Președintele Republicii, Guvernul și un ministru pot emite decrete în virtutea unei autorizări care le este acordată prin prezenta Constituție sau prin altă lege. Totuși, principiile care guvernează drepturile și obligațiile persoanelor fizice de drept privat, precum și problemele care, în virtutea Constituției, sunt de natură legislativă, trebuie să facă obiectul unei legi. În lipsa unor prevederi specifice privind instituția competentă să emită un decret, acesta va fi emis de Guvern.

În plus, alte autorități pot fi autorizate prin lege să adopte norme juridice privind anumite probleme specifice, din rațiuni importante și pertinente în raport cu obiectul reglementării, dacă importanța fondului acestor norme juridice nu necesită o reglementare prin lege sau prin decret.

Domeniul de aplicare al unei asemenea autorizări este precis delimitat.

Prevederile generale privind publicarea și intrarea în vigoare a decretelor și a altor norme juridice sunt stabilite prin lege.

CAPITOLUL 7
Finanțele statului

Art. 81. Impozitele și taxele către stat

Impozitul către stat este stabilit prin lege, care va conține prevederi referitoare la temeiurile răspunderii fiscale și la cuantumul impozitelor, precum și cu privire la căile de atac aflate la dispoziția persoanelor fizice sau juridice supuse impozitării.

Principiile generale care guvernează taxele aplicate funcțiilor oficiale, serviciilor și altor activități ale autorităților de stat, precum și cuantumul taxelor sunt stabilite prin lege.

Art. 82. Datoria și garanțiile de stat

Pentru a contracta o nouă datorie de stat, statul trebuie să obțină aprobarea Parlamentului, care stabilește nivelul maxim al noii datorii sau nivelul total al datoriei statului.

Un titlu de stat și o garanție de stat pot fi acordate pe baza aprobării Parlamentului.

Art. 83. Bugetul de stat

Parlamentul adoptă bugetul de stat pentru fiecare an bugetar în parte. Acesta este publicat în Monitorul Oficial al Finlandei.

Propunerea guvernamentală privind bugetul de stat, precum și celelalte propuneri în legătură cu acesta vor fi înaintate Parlamentului cu mult înainte de următorul an bugetar. Prevederile articolului 71 se aplică propunerilor de completare și de retragere a proiectului de buget.

Pe baza propunerii de buget, printr-o moțiune bugetară, un reprezentant poate iniția o propunere având drept obiect un credit sau altă decizie care să fie inclusă în bugetul de stat.

Bugetul de stat este adoptat de Parlament în sesiune plenară, într-o singură lectură, după ce Comisia pentru Finanțe a Parlamentului și-a prezentat raportul pertinent. Prevederi mai detaliate privind examinarea unei propuneri bugetare în Parlament sunt stabilite în Regulamentul de procedură al Parlamentului.

Dacă publicarea bugetului de stat este realizată ulterior începerii noului exercițiu bugetar, propunerea de buget a Guvernului se va aplica ca buget provizoriu, în modul decis de Parlament.

Art. 84. Conținutul bugetului

Bugetul de stat include estimări ale veniturilor anuale și credite pentru cheltuielile anuale ale statului, motivele creditelor și alte justificări ale bugetului. Legea poate prevedea ca bugetul să includă o prognoză a veniturilor sau un credit

corespunzător diferenței dintre anumite venituri și cheltuieli între care există o legătură directă.

Prognozele veniturilor bugetare trebuie să acopere creditele bugetare. Acoperirea creditelor poate lua în calcul excedentul sau deficitul din conturile finale ale statului, conform prevederilor legii.

Prognozele veniturilor sau creditele corespunzătoare veniturilor și cheltuielilor legate între ele pot fi incluse în buget pentru mai multe exerciții bugetare, conform prevederilor legii.

Principiile generale privind funcțiile și finanțele întreprinderilor de stat se stabilesc prin lege. Prognozele veniturilor sau creditele referitoare la întreprinderile de stat pot fi incluse în buget, în măsura în care sunt prevăzute de lege. În cadrul analizei bugetului, Parlamentul aprobă principalele obiective privind serviciile și alte obiective ale întreprinderilor de stat.

Art. 85. Credite bugetare

Creditele sunt incluse în buget sub formă de credite fixe, credite estimate sau credite transferabile. Un credit estimat poate fi depășit, iar un credit transferabil poate fi reportat pentru a fi utilizat în exercițiile bugetare ulterioare, conform prevederilor legii. Dacă legea nu dispune altfel, un credit fix și un credit transferabil nu pot fi depășite și niciun credit fix nu poate fi reportat.

Un credit nu poate fi transferat de la un post bugetar la altul, decât dacă acest lucru este permis în buget. Cu toate acestea, o lege poate autoriza transferul unui credit către un post bugetar de care utilizarea sa este strâns legată.

Bugetul poate autoriza, în mod limitat din punct de vedere cantitativ și al finalității, angajarea unor cheltuieli pentru care creditele necesare sunt înscrise în exercițiile bugetare următoare.

Art. 86. Bugetul suplimentar

Guvernul va depune la Parlament o propunere de buget suplimentar, dacă există motive justificate pentru modificarea bugetului.

Un reprezentant poate depune moțiuni bugetare pentru o modificare bugetară direct legată de propunerea de buget suplimentar.

Art. 87. Fonduri extrabugetare

Fondurile extrabugetare pot fi create prin lege dacă acest lucru este absolut necesar pentru exercitarea unei funcții permanente a statului. Totuși, decizia Parlamentului de a adopta o propunere legislativă al cărei obiect este crearea unui fond extrabugetar sau extinderea unui asemenea fond ori a scopului acestuia trebuie susținută de cel puțin două treimi din voturile exprimate.

Art. 88. Creanțele legale asupra statului ale persoanelor private

Indiferent de buget, oricine are dreptul de a încasa de la stat creanțele care i se cuvin în mod legal.

Art. 89. Aprobarea condițiilor de angajare a funcționarilor și a lucrătorilor salariați din sectorul de stat

Comisia parlamentară competentă validează, în numele Parlamentului, convențiile privind condițiile de angajare a funcționarilor și lucrătorilor salariați din sectorul de stat, în măsura în care aceasta necesită acordul Parlamentului.

Art. 90. Supravegherea și controlul finanțelor statului

Parlamentul supervizează finanțele statului și respectarea bugetului de stat. În acest scop, Parlamentul trebuie să dețină o Comisie de Audit. Comisia de Audit trebuie să îi comunice Parlamentului toate rezultatele importante ale operațiunilor sale de control.

Biroul Național de Audit, un organ independent în cadrul Parlamentului, controlează gestiunea finanțelor statului și a aplicării bugetului de stat. Prevederile mai detaliate privind statutul și atribuțiile Biroului Național de Audit se stabilesc prin lege.

Comisia de Audit și Biroul Național de Audit au dreptul de a primi informațiile necesare îndeplinirii atribuțiilor de la autoritățile publice și alte entități supuse controlului acestora.

Art. 91. Banca Finlandei

Banca Finlandei operează sub garanția și supravegherea Parlamentului, conform prevederilor legii. În scopul supravegherii operațiunilor Băncii Finlandei, Parlamentul alege guvernatorii acesteia.

Comisia competentă a Parlamentului și guvernatorii Băncii Finlandei au dreptul de primi informațiile necesare supravegherii Băncii Finlandei.

Art. 92. Activele statului

Prevederile referitoare la competența și procedura privind manifestarea autorității acționarului în societățile controlate în mod efectiv de stat se stabilesc prin lege. Legea stabilește, de asemenea, condițiile în care este necesară aprobarea Parlamentului pentru dobândirea sau renunțarea la controlul efectiv al statului într-o societate comercială.

Bunurile imobile ale statului nu pot fi înstrăinate decât cu aprobarea Parlamentului sau conform prevederilor legii.

CAPITOLUL 8
Relații internaționale

Art. 93. Competența în probleme de politică externă

Președintele Republicii, în cooperare cu Guvernul, conduce politica externă a Finlandei. Totuși, Parlamentul decide cu privire la obligațiile internaționale

ale Finlandei și denunțarea acestora și hotărăște în privința punerii în aplicare a obligațiilor internaționale ale Finlandei, conform prevederilor Constituției. Președintele Republicii, cu aprobarea Parlamentului, hotărăște în problemele legate de pace sau război.

Guvernul este însărcinat cu pregătirea la nivel național a deciziilor adoptate în cadrul Uniunii Europene și hotărăște în privința măsurilor adoptate concomitent de Finlanda, cu excepția cazului în care o asemenea decizie necesită aprobarea Parlamentului. Parlamentul participă la pregătirea la nivel național a deciziilor adoptate în cadrul Uniunii Europene, conform prevederilor prezentei Constituții.

Comunicarea unor poziții importante în domeniul politicii externe către state străine și organizații internaționale revine Ministrului Afacerilor Externe.

Art. 94. Acceptarea obligațiilor internaționale și denunțarea acestora

Parlamentul acceptă tratatele și alte obligații internaționale care cuprind dispoziții de natură legislativă sau care au, în alte privințe, o deosebită importanță ori care, în virtutea Constituției, necesită aprobarea Parlamentului din alte motive. Acceptarea Parlamentului este, de asemenea, necesară pentru denunțarea unor asemenea obligații.

O decizie referitoare la acceptarea sau denunțarea unor obligații internaționale este adoptată cu majoritatea voturilor exprimate. Totuși, dacă propunerea vizează prevederi constituționale sau o modificare a frontierelor naționale ori un transfer de autoritate către Uniunea Europeană, către o organizație internațională sau către un organism internațional cu o importanță deosebită în privința suveranității Finlandei, hotărârea va fi adoptată cu cel puțin două treimi din voturile exprimate.

Obligațiile internaționale nu trebuie să aducă atingere fundamentelor democratice ale Constituției.

Art. 95. Punerea în aplicare a obligațiilor internaționale

Prevederile de natură legislativă ale unui tratat sau ale oricărei alte obligații internaționale sunt puse în aplicare prin lege. În ceea ce privește celelalte obligații internaționale, acestea sunt puse în aplicare printr-un decret.

Un proiect de lege al Guvernului privind punerea în aplicare a unei obligații internaționale este examinat conform procedurii legislative ordinare referitoare la o lege. Totuși, dacă propunerea vizează prevederi constituționale sau o modificare a frontierelor naționale ori un transfer de autoritate către Uniunea Europeană, către o organizație internațională sau către un organism internațional cu o importanță deosebită în privința suveranității Finlandei, Parlamentul o va adopta, fără a o suspenda, printr-o decizie sprijinită de cel puțin două treimi din voturile exprimate.

O lege de punere în aplicare a unor obligații internaționale poate prevedea ca intrarea sa în vigoare să fie stabilită prin decret. Prevederile generale privind publicarea tratatelor și a altor obligații internaționale sunt stabilite prin lege.

Art. 96. Participarea Parlamentului la pregătirea la nivel național a temelor de interes ale Uniunii Europene

Parlamentul examinează propunerile de acte, acorduri și alte măsuri care se vor decide în cadrul Uniunii Europene și care, în alt mod, conform Constituției, sunt de competența Parlamentului.

Guvernul transmite fără întârziere Parlamentului, de îndată ce a primit o notificare a propunerii, o propunere vizată de primul alineat, sub forma unei comunicări din partea Guvernului, pentru a-i permite Parlamentului să-și definească poziția. Propunerea este examinată în cadrul Marii Comisii și, în mod obișnuit, în cadrul uneia sau a mai multor comisii care emit puncte de vedere către Marea Comisie. Totuși, Comisia pentru Afaceri Externe examinează propunerea privind politica externă și de securitate. Atunci când se dovedește necesar, Marea Comisie sau Comisia pentru Afaceri Externe poate înainta Guvernului un punct de vedere privind propunerea. În plus, Consiliul Președintelui poate hotărî să dezbată problema în sesiune plenară, în timpul căreia, totuși, Parlamentul nu ia nicio decizie.

Guvernul aduce la cunoștința comisiilor competente desfășurarea examinării unui anumite probleme în cadrul Uniunii Europene. Marea Comisie sau Comisia pentru Afaceri Externe trebuie, de asemenea, să fie informate în legătură cu poziția Guvernului cu privire la acea problemă.

Art. 97. Dreptul Parlamentului de a fi informat în materie de afaceri internaționale

Comisia pentru Afaceri Externe a Parlamentului va primi de la Guvern, la cerere și atunci când este necesar, rapoarte privind dezbaterile legate de politica externă și de securitate. În mod corespunzător, Marea Comisie a Parlamentului va primi rapoarte privind pregătirea altor dezbateri în cadrul Uniunii Europene. Consiliul Președintelui poate hotărî ca un raport să fie dezbătut în sesiune plenară, în timpul căreia, totuși, Parlamentul nu ia nicio decizie în această privință.

Înainte de reuniunile Consiliului European și, fără întârziere, după aceste reuniuni, Prim-ministrul aduce la cunoștința Parlamentului sau a comisiilor acestuia problemele examinate în timpul acestor reuniuni. Aceeași procedură se aplică în cazul în care se elaborează modificări ale tratatelor de instituire a Uniunii Europene.

Comisia competentă a Parlamentului poate emite un punct de vedere către Guvern în baza rapoartelor sau a informațiilor la care se face referire mai sus.

CAPITOLUL 9
Administrarea justiției

Art. 98. Instanțele judecătorești

Instanțele judecătorești cu competențe generale sunt Curtea Supremă, curțile de apel și instanțele teritoriale.

Curtea Supremă Administrativă și instanțele administrative regionale sunt instanțele judecătorești cu competențe generale în materie de contencios administrativ.

Prevederi referitoare la instanțele judecătorești specializate care administrează justiția în domenii bine definite se stabilesc prin lege.

Instituirea instanțelor judecătorești provizorii este interzisă.

Art. 99. Atribuțiile Curții Supreme și ale Curții Supreme Administrative

Instanța de ultim grad care administrează justiția în cauzele civile, comerciale și penale este Curtea Supremă. Instanța de ultim grad care administrează justiția în materie de contencios administrativ este Curtea Supremă Administrativă.

Cele mai înalte instanțe supraveghează administrarea justiției în domeniul de competență al fiecăreia. Ele pot înainta Guvernului propuneri de inițiere a acțiunilor legislative.

Art. 100. Componența Curții Supreme și a Curții Supreme Administrative

Curtea Supremă și Curtea Supremă Administrativă sunt alcătuite din Președintele Curții și din numărul necesari de judecători.

Cvorumul Curții Supreme și Curții Supreme Administrative este legal constituit când sunt prezenți cinci membri, cu excepția cazului în care un cvorum diferit este prevăzut de lege.

Art. 101. Înalta Curte de Punere sub Acuzare

Înalta Curte de Punere sub Acuzare este competentă să judece acuzațiile aduse unui membru al Guvernului, Cancelarului de Justiție, Avocatului Poporului din cadrul Parlamentului sau unui membru al Curții Supreme de Justiție sau al Curții Supreme Administrative Supreme, pentru conduită ilicită în exercițiul funcției lor. Înalta Curte de Punere sub Acuzare este competentă să judece și în cauzele la care face referire articolul 113 de mai jos.

Înalta Curte de Punere sub Acuzare este alcătuită din Președintele Curții Supreme, care prezidează completul de judecată, și Președintele Curții Supreme Administrative, trei președinți ai curților de apel cu cea mai mare vechime în funcție și cinci membri aleși de Parlament pentru un mandat de patru ani.

Prevederi specifice privind alcătuirea, cvorumul și procedura Înaltei Curți de Punere sub Acuzare se stabilesc prin lege.

Art. 102. Numirea judecătorilor

Președintele Republicii numește judecătorii titulari, conform procedurii prevăzute de lege. Prevederile privind numirea celorlalți judecători se stabilesc prin lege.

Art. 103. Inamovibilitatea judecătorilor

Un judecător poate fi suspendat din funcție doar prin hotărâre judecătorească. Un judecător nu poate fi transferat în alt post fără consimțământul său,

cu excepția cazului în care transferul este consecința unui proces de reorganizare a sistemului judiciar.

Prevederile referitoare la obligația unui judecător de a demisiona la o anumită vârstă sau după pierderea capacității de muncă se stabilesc prin lege.

Dispoziții mai detaliate privind alte condiții de exercitare a funcției de judecător sunt prevăzute prin lege.

Art. 104. Procurorii

Procurorul General, în calitate de procuror cu cea mai înaltă funcție, conduce Ministerul Public; el este numit în funcție de Președintele Republicii. Organizarea și funcționarea Ministerului Public se stabilesc prin lege.

Art. 105. Dreptul de grațiere al Președintelui

În cazuri individuale, Președintele Republicii poate, după obținerea unui punct de vedere al Curții Constituționale, să grațieze o persoană în tot sau în parte de la executarea unei pedepse sau a unei alte sancțiuni penale impuse de o instanță judecătorească.

O amnistie generală poate fi prevăzută numai prin lege.

CAPITOLUL 10
Controlul legalității

Art. 106. Supremația Constituției

Orice instanță judecătorească trebuie să acorde întâietate Constituției, dacă aplicarea unei dispoziții legale în cauza supusă judecății s-ar afla în contradicție evidentă cu prevederile constituționale.

Art. 107. Subordonarea normelor juridice inferioare

Dacă prevederile unui decret sau ale altor norme juridice inferioare unei legi sunt în conflict cu prevederile Constituției ori ale unei alte legi, acestea nu pot fi aplicate de către o instanță judecătorească sau de orice altă autoritate publică.

Art. 108. Atribuțiile Cancelarului de Justiție al Guvernului

Cancelarul de Justiție supraveghează legalitatea actelor oficiale ale Guvernului și ale Președintelui Republicii. Cancelarul de Justiție trebuie, de asemenea, să se asigure că instanțele judecătorești, celelalte autorități și funcționarii publici, angajații din sistemul public și alte persoane care exercită o funcție publică respectă legea și își îndeplinesc obligațiile. Cancelarul de Justiție, în îndeplinirea obligațiilor sale, supraveghează respectarea drepturilor și libertăților fundamentale și a drepturilor omului.

La cerere, Cancelarul de Justiție trebuie să pună la dispoziția Președintelui, Guvernului și a ministerelor informații și să-și dea avizul în probleme de ordin juridic.

Cancelarul de Justiție înaintează în fiecare an în Parlamentului și Guvernului un raport care cuprinde activitatea sa, incluzând observații privind modul în care legea a fost respectată.

Art. 109. Atribuțiile Avocatului Poporului din cadrul Parlamentului

Avocatul Poporului trebuie să se asigure că instanțele judecătorești, celelalte autorități și funcționarii publici, angajații din sistemul public și alte persoane care exercită o funcție publică respectă legea și își îndeplinesc obligațiile. Avocatul Poporului, în îndeplinirea obligațiilor sale, supraveghează respectarea drepturilor și libertăților fundamentale și a drepturilor omului.

Avocatul Poporului înaintează în fiecare an Parlamentului un raport care cuprinde activitatea sa, incluzând observații privind stadiul administrării justiției și deficiențele constatate în legislație.

Art. 110. Dreptul Cancelarului de Justiție și al Avocatului Poporului de a pune sub acuzare și separarea responsabilităților între aceștia

Decizia de acuzare a unui judecător pentru conduită ilicită în exercițiul funcției sale este luată de Cancelarul de Justiție sau de Avocatul Poporului. Cancelarul de Justiție și Avocatul Poporului pot urmări penal sau decide punerea sub acuzare a unor persoane, de asemenea, în alte situații care intră în sfera atribuțiilor de control al legalității pe care aceștia le dețin.

Prevederile privind separarea responsabilităților între Cancelarul de Justiție și Avocatul Poporului pot fi stabilite prin lege, fără ca prin acest fapt să se îngrădească competențele fiecăruia de control al legalității.

Art. 111. Dreptul Cancelarului de Justiție și al Avocatului Poporului de a fi informați

Cancelarul de Justiție și Avocatul Poporului au dreptul să primească, din partea autorităților publice sau altor persoane care exercită o funcție publică, informațiile necesare pentru controlul legalității.

Cancelarul de Justiție asistă la ședințele Guvernului și atunci când anumite probleme sunt prezentate Președintelui Republicii în ședința prezidențială a Guvernului. Avocatul Poporului are dreptul să participe la aceste întâlniri și prezentări.

Art. 112. Controlul legalității actelor oficiale ale Guvernului și ale Președintelui Republicii

Dacă se constată de către Cancelarul de Justiție că legalitatea unei decizii sau a unei măsuri luate de Guvern, de un ministru sau de Președintele Republicii dă naștere la observații, prezentarea acestora de către Cancelar se face motivat, pentru decizia sau măsura în cauză. Dacă nu se ține cont de aceste observații, Cancelarul de Justiție are dreptul să le includă în minuta ședinței Guvernului și, atunci când este necesar, ia alte măsuri. Avocatul Poporului are dreptul, similar cu cel al Cancelarului de Justiție, de a face observații și de a lua alte măsuri.

Dacă o decizie a Președintelui încalcă prevederile legii, Guvernul trebuie, după obținerea unei declarații din partea Cancelarului de Justiție, să notifice Președintele asupra faptului că decizia nu poate fi implementată și să propună Președintelui modificarea sau revocarea deciziei.

Art. 113. Răspunderea penală a Președintelui Republicii

În situația în care Cancelarul de Justiție, Avocatul Poporului sau Guvernul consideră că Președintele Republicii se face vinovat de trădare sau înaltă trădare ori de o crimă împotriva umanității, Parlamentul este informat cu privire la acest aspect. În această situație, dacă Parlamentul, cu o majoritate calificată de trei pătrimi din voturile exprimate, decide punerea sub acuzare a Președintelui, Procurorul General îl urmărește în justiție pe Președinte în fața Înaltei Curți de Punere sub Acuzare, iar Președintele trebuie, pe durata acestor proceduri, să renunțe la exercitarea funcțiilor sale. În celelalte cazuri, nicio acuzație nu poate fi adusă împotriva actelor oficiale ale Președintelui.

Art. 114. Urmărirea penală a miniștrilor

O acuzație împotriva unui membru al Guvernului pentru o conduită ilicită în timpul activității este audiată de Înalta Curte de Punere sub Acuzare, așa cum se prevede în mod detaliat în lege.

Decizia de punere sub acuzare este luată de Parlament după obținerea unui aviz al Comisiei pentru Drept Constituțional privind caracterul ilicit al acțiunilor ministrului. Înainte ca Parlamentul să hotărască dacă va pune sau nu sub acuzare un anumit ministru, acestuia din urmă i se va acorda ocazia de a oferi explicații. Atunci când analizează o asemenea problemă, cvorumul comisiei este întrunit când toți membrii acesteia sunt prezenți.

Membrii Guvernului sunt urmăriți în justiție de Procurorul General.

Art. 115. Angajarea răspunderii juridice a unui ministru

Procedura de examinare a legalității actelor oficiale ale unui ministru poate fi inițiată în Comisia pentru Drept Constituțional în baza:

1. unei notificări înaintate Comisiei pentru Drept Constituțional de către Cancelarul de Justiție sau de Avocatul Poporului;
2. unei petiții semnate de cel puțin zece deputați sau a
3. unei cereri de examinare adresate Comisiei pentru Drept Constituțional de către o altă comisie a Parlamentului.

Comisia pentru Drept Constituțional poate, de asemenea, din proprie inițiativă, să deschidă o procedură de examinare a legalității actelor oficiale ale unui ministru.

Art. 116. Condiții pentru urmărirea penală a unui ministru

Decizia de punere sub acuzare a unui membru al Guvernului poate fi luată dacă acesta, cu intenție sau din neglijență gravă, și-a încălcat în mod grav atribuțiile sale ministeriale ori a avut o conduită ilicită în exercițiul funcției sale.

Art. 117. Răspunderea juridică a Cancelarului de Justiție și a Avocatului Poporului

Prevederile articolelor 114 și 115 referitoare la un membru al Guvernului se aplică și controlului legalității actelor oficiale emise de Cancelarul de Justiție și de Avocatul Poporului, acuzațiilor care li se aduc acestora pentru conduită ilicită în exercițiul funcției lor și procedurii de audiere în cazul unor asemenea acuzații.

Art. 118. Răspunderea funcționarilor în exercițiul funcției lor

Funcționarii publici sunt responsabili de legalitatea activităților efectuate în exercițiul funcției lor. Funcționarul public răspunde, de asemenea, pentru decizia unui organ colegial pe care a susținut-o în calitate de membru al acestuia.

Un raportor răspunde pentru decizia luată în baza rapoartelor sale, cu excepția cazului în care a exprimat o obiecție față de decizie.

Orice persoană ale cărei drepturi au fost încălcate sau care a suferit un prejudiciu ca urmare a unui act ilegal ori a unei omisiuni a unui funcționar public sau a unei alte persoane care exercită o funcție publică are dreptul să ceară condamnarea la o pedeapsă a funcționarului public sau a persoanei care exercită o funcție publică și primirea de daune-interese din partea organizației publice, a funcționarului public sau a persoanei care exercită funcția publică respectivă, conform prevederilor legii. Cu toate acestea, dreptul de urmărire în justiție prevăzut mai sus nu poate fi exercitat în cazul în care, conform Constituției, punerea sub acuzare se face în fața Înaltei Curți de Punere sub Acuzare.

CAPITOLUL 11
Administrare și autonomie

Art. 119. Administrația de stat

În plus față de Guvern și ministere, administrația centrală de stat poate consta în agenții, instituții și alte organe. Statul poate avea, de asemenea, în subordine, autorități publice regionale și locale. Prevederile mai detaliate privind administrația subordonată Parlamentului sunt stabilite prin lege.

Principiile generale care guvernează administrația de stat sunt prevăzute prin lege, dacă atribuțiile acestor autorități implică exercitarea puterii publice. Principiile care guvernează autoritățile de stat regionale și locale vor fi, de asemenea, reglementate de lege. În alte privințe, prevederile referitoare la entitățile administrației de stat pot fi stabilite printr-un decret.

Art. 120. Statutul special al Insulelor Åland

Insulele Åland dispun de autonomie, conform dispozițiilor specifice ale Legii privind autonomia Insulelor Åland.

Art. 121. Autonomia municipală și altă autonomie regională

Finlanda este divizată în municipalități, a căror administrație are ca fundament autonomia locală a rezidenților acestora. Prevederile referitoare la principiile generale care guvernează administrația municipală și atribuțiile municipalităților se stabilesc prin lege.

Municipalitățile au dreptul de a percepe impozite municipale. Prevederile referitoare la principiile generale care guvernează răspunderea fiscală și temeiul impozitului, precum și căile de atac aflate la dispoziția persoanelor fizice și juridice sunt stabilite prin lege.

Prevederile referitoare la autonomia locală a zonelor administrative mai mari decât municipalitățile se stabilesc prin lege. În regiunea de origine, populația Sami are propria autonomie lingvistică și culturală, conform prevederilor legii.

Art. 122. Diviziuni administrative

În cadrul organizării administrației, obiectivul este acela de a se ajunge la diviziuni regionale adecvate, garantându-se astfel populațiilor de limbă finlandeză și suedeză posibilitatea ca acestea să obțină servicii în propria lor limbă, în condiții egale.

Principiile care guvernează diviziunile municipale sunt prevăzute de lege.

Art. 123. Universități și alte instituții de învățământ

Universitățile sunt autonome, așa cum se prevede în mod detaliat în lege.

Prevederile referitoare la principiile care guvernează celelalte servicii educaționale organizate de stat și de municipalități, precum și dreptul de a organiza un învățământ similar în instituții private de învățământ se stabilesc prin lege.

Art. 124. Delegarea sarcinilor administrative către instituții, altele decât autoritățile publice

O sarcină administrativă publică poate fi delegată altor instituții în afară de autoritățile publice numai prin lege sau în virtutea legii, dacă acest lucru este necesar pentru executarea corectă a respectivei sarcini și dacă aceasta nu pune în pericol drepturile și libertățile fundamentale, exercitarea căilor de atac și alte cerințe care vizează o bună administrare. Totuși, o atribuție care include o exercitare semnificativă a puterii publice nu poate fi delegată decât autorităților publice.

Art. 125. Calificările generale necesare pentru funcțiile publice și alte criterii de numire

Legea poate prevedea ca doar un cetățean finlandez să poată fi numit într-o anumită funcție sau pe un anumit post public.

Calificările generale pentru funcțiile publice sunt aptitudinile, abilitățile și meritul civic dovedit.

Art. 126. Numirea într-o funcție de stat

Guvernul numește funcționarii publici, cu excepția cazului în care numirea este considerată o prerogativă a Președintele Republicii, a un minister sau a unei alte autorități publice.

Președintele Republicii numește Secretarul Permanent al Administrației Prezidențiale și șefii misiunilor diplomatice finlandeze în străinătate.

CAPITOLUL 12
Apărarea națională

Art. 127. Obligația de apărare națională

Fiecare cetățean finlandez are obligația de a participa sau de a contribui la apărarea națională, conform prevederilor legii. Dreptul de a fi scutit de la participarea la apărarea armată a țării, din motive de conștiință, este stabilit prin lege.

Art. 128. Comandantul Suprem al Forțelor Armate

Președintele Republicii este Comandantul Suprem al Forțelor Armate. La propunerea Guvernului, în situații de urgență, Președintele poate transfera această sarcină unui alt cetățean finlandez.

Președintele numește cadrele superioare ale forțelor armate.

Art. 129. Mobilizarea

La propunerea Guvernului, Președintele Republicii decide în privința mobilizării forțelor armate. Dacă Parlamentul nu se află în sesiune în momentul respectiv, acesta va fi convocat imediat.

CAPITOLUL 13
Dispoziții finale

Art. 130. Intrarea în vigoare

Prezenta Constituție va intra în vigoare la data de 1 martie 2000.

Prevederile detaliate, necesare pentru implementarea Constituției, se stabilesc prin lege.

Art. 131. Legile constituționale abrogate

Această Constituție abrogă următoarele legi constituționale, așa cum au fost modificate:

1. Legea constituțională a Finlandei din 17 iulie 1919;
2. Legea Parlamentului din 13 ianuarie 1928;
3. Legea Înaltei Curți de Punere sub Acuzare (273/1922), din 25 noiembrie 1922 și

BCU ASSOCIATE UNIVERSITY LIBRARY

4. Legea privind dreptul Parlamentului de a verifica legalitatea actelor oficiale ale membrilor Consiliului de Stat, ale Cancelarului de Justiție, precum și ale Avocatului Poporului, din 25 noiembrie 1922 (274/1922).

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Constituția Republicii Franceze

FR

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IAŞI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Constituţia Republicii Franceze
Prezentare generală

Prof. univ. dr. Ioan MURARU

1. Scurt istoric

Franţa este cea care a dat ideea şi exemplul Constituţiei scrise, sistemice, complete, ca expresie a culturii şi civilizaţiei de mare calitate.

În acest context trebuie reamintit că noţiunea de Constituţie, în sensul modern, este clar formulată în celebra Declaraţie a drepturilor omului şi cetăţeanului din 26 august 1789. Astfel, în art. 16 al Declaraţiei s-a arătat că o societate în care garanţia drepturilor nu este asigurată, nici separaţia puterilor determinată, nu are o Constituţie[1]. Acest concept este şi astăzi utilizat în lucrările de specialitate, desigur cu unele nuanţări. Este în afara oricărei îndoieli faptul că ideile politice şi juridice, precum şi practicile în domeniu au influenţat puternic construcţiile constituţionale din ţările europene, inclusiv din România, dar şi de pe alte continente.

Aceste sublinieri sunt interesante, deoarece cititorul atent al Constituţiei franceze actuale poate exprima unele nedumeriri privind conţinutul şi sistemul acesteia, care par a nu se conforma tradiţiei franceze.

Constituţia aprobată prin referendumul din 28 septembrie 1958, cu o majoritate convingătoare (aproape 80%), a consacrat anumite limite ale **dictaturii constituante** a generalului de Gaulle, şi anume[2]:

- votul universal, unica sursă a puterii;
- separaţia efectivă a puterilor executivă şi legislativă;
- responsabilitatea Guvernului în faţa Parlamentului;
- independenţa autorităţii judiciare;
- organizarea raporturilor cu asociaţiile populare.

Este semnificativ faptul că proiectul de Constituţie a fost prezentat poporului francez de către generalul de Gaulle, la 4 septembrie 1958, în Piaţa Republicii.

FR

---

[1] Vezi textul Declaraţiei în Françoise Martinetti, *La Constitution de la Ve République. Présentation et commentaires*, Librio, Inedit, E.J.L., 2003, p. 90 – 92.

[2] Informaţiile şi constatările sunt culese sau preluate din Simon-Louis Formery, *La Constitution commentée. Article par article*, 12e édition, Paris, Hachette Supérieur, 2008 – 2009, p. 5 şi urm.; Pierre Avril et Gérard Conac, *La Constitution de la République Française. Textes et révisions*, Montchrestien, E.J.A., Paris, 1996, Maurice Duverger, *Les constitutions de la France*. Presses universitaires de France, Paris, 1987, p. 5 – 8; 101 – 124.

Semnificativ, deoarece s-au pus în valoare atât tradițiile democratice, cât și autoritatea extraordinară a generalului de Gaulle, marele erou al Franței.

Constituția este expresia de necontestat a personalității și gândirii politice a generalului.

Sistematizarea Constituției răspunde cerințelor timpului istoric, timp caracterizat prin exigența fondării unui regim politic eficient și a restaurării autorității statului și a Executivului (Guvernului). Normele juridice sunt sistematizate astfel: Preambulul; Despre suveranitate (titlul I); Președintele Republicii (titlul II); Guvernul (titlul III); Parlamentul (titlul IV); raporturile dintre Parlament și Guvern (titlul V); Despre tratatele și acordurile internaționale (titlul VI); Consiliul Constituțional (titlul VII); Despre autoritatea judecătorească (titlul VIII); Instanța Supremă (titlul IX); Despre răspunderea penală a membrilor Guvernului (titlul X); Consiliul economic, social și de mediu (titlul XI); Avocatul Poporului (titlul XIbis); Colectivitățile teritoriale (titlul XII); Dispoziții tranzitorii privind Noua Caledonie (titlul XIII); Despre francofonie și acordurile de asociere (titlul XIV); Despre Uniunea Europeană (titlul XV); Despre revizuirea Constituției (titlul XVI); Dispoziții tranzitorii (titlul XVII), abrogat.

Dacă luăm în considerare sistemul devenit clasic și acceptat în constituțiile lumii, vom observa unele abateri: în ierarhizarea autorităților publice; lipsa unui titlu distinct privind drepturile omului etc. Paradoxal, Constituția nu se înscrie prin conținut și sistem în șablonul clasic ce aparține substanțial ca imaginație constituționalismului francez.

Principiile generale, care în orice Constituție reprezintă fundamentul acesteia, **rezultă** din preambulul asupra căruia vom reveni, din primul titlu care consacră Franța ca o republică, indivizibilă, laică, democratică, socială și descentralizată. Se asigură egalitatea în fața legii a tuturor cetățenilor fără distincție de origine, de rasă sau de religie. De asemenea, limba franceză este declarată limba Republicii, drapelul tricolor (albastru, alb, roșu) este simbol național, „La Marseillaise" este imnul național. Deviza Republicii este „Libertate, Egalitate, Fraternitate", iar principiul său este guvernarea poporului de către popor și pentru popor. Poporul deține suveranitatea națională și o exercită prin reprezentanții săi și prin referendum. Votul este universal, egal și secret, poate fi direct sau indirect, asigurându-se acces egal femeilor și bărbaților la mandatele electorale și la funcțiile alese. Totodată, este precizat rolul partidelor politice în exprimarea sufragiului.

2. Autoritățile publice. Raporturile constituționale

Lectura Constituției permite exprimarea unor constatări. Formulând unele critici asupra Constituției României (1991), Tudor Drăganu sublinia, printre altele, că preferința autorilor pentru formularea **autorități publice** în locul celei de **puterile statului** este de inspirație franceză, ea fiind utilizată de către Constituția franceză din 1958 cu o nuanță peiorativă în legătură cu ansamblul organelor judecătorești; utilizarea noțiunii de autorități publice pentru desemnarea legislativului, Executivului și justiției apare evidentă dacă ținem seama de considerentele

care au făcut ca, în Franța, ansamblul instanțelor judecătorești să fie desemnat prin sintagma „autoritate judiciară"; procedând astfel, Constituția franceză din 1958 s-a inspirat din concepțiile politice ale generalului de Gaulle, care considera că numai legislativul și Executivul merită să fie considerate „puteri ale statului", în timp ce justiția este o simplă autoritate; sursa principală de inspirație a Constituției din 1991 a fost Constituția franceză din 1958[3].

Specificul reglementărilor din Constituția franceză este evident: nu este utilizată ierarhia clasică a autorităților publice (legislativ, Executiv, putere judecătorească), ci se reglementează într-o altă ordine, și anume Președintele Republicii, Guvernul, Parlamentul; nu se înscrie explicit principiul separației și colaborării puterilor; este evidentă poziția dominantă a Executivului, scop declarat deschis de către autorii Constituției. Trebuie menționată și existența Consiliului economic, social și de mediu, organ consultativ al Parlamentului și Guvernului.

Președintele Republicii ocupă primul loc, misiunea sa concentrându-se pe trei mari direcții: păzitorul Constituției; arbitru neutru; garantul independenței naționale. Legitimitatea poziției și atribuțiilor sale este rezultatul alegerii prin vot universal direct, pentru un mandat de 5 ani. De aceea, el numește pe Prim-ministru și, la propunerea acestuia, pe miniștri; prezidează Consiliul de Miniștri; promulgă legile; poate supune referendumului unele proiecte de lege; poate dizolva Adunarea Națională; semnează ordonanțele și decretele Consiliului de Miniștri; este șeful armatei etc.

Cât privește **Parlamentul**, acesta este format din Adunarea Națională, aleasă prin vot direct, și Senat, ales prin vot indirect. Specific este domeniul de legiferare (art. 34). Constituția definește de o manieră limitativă materiile aparținând legii (domeniul legii). Această inovație a fost calificată o **revoluție juridică** (Simon-Louis Formery, *op. cit.*, p. 76) din cauză că, de regulă, nicio normă nu poate limita suveranitatea Parlamentului.

3. Autoritatea judiciară

Garantul independenței acesteia este Președintele Republicii. Așa cum se precizează, textul nu consacră puterea judiciară, ci numai autoritatea judiciară, aceasta fiind conformă concepției franceze despre separația puterilor (Simon-Louis Formery, *op. cit.*, p. 131-132).

4. Administrația publică locală și organizarea administrativ-teritorială

Colectivitățile teritoriale ale Republicii sunt comunele, departamentele, regiunile, colectivitățile cu statut special și colectivitățile de peste mări. Colectivitățile se administrează liber, prin consilii alese, și dispun de o putere de reglementare pentru exercitarea competențelor care le revin.

[3] Vezi Tudor Drăganu, *Drept constituțional și instituții politice. Tratat elementar*, vol. II, Lumina Lex, București, 1998, p. 8 – 9.

5. Drepturile fundamentale

Constituția nu are un titlu distinct privitor la **drepturile omului.** Protecția acestora este asigurată prin unele dispoziții introductive (egalitatea), prin trimiterea la Declarația franceză din 1789, precum și la preambulul Constituției din 1946. Un rol aparte în definitivarea unor construcții privind drepturile omului l-au avut Consiliul Constituțional, dar și Consiliul de Stat. Cel care supraveghează respectarea libertăților publice este Avocatul Poporului.

Merită a fi reținută o **caracterizare** de profunzime realizată de către **Henri Oberdorff**: „Franța, prin Constituția sa din 1958, a manifestat originalitatea sa. Funcția Constituției celei de a Cincea Republici este dublă: pe de o parte amintește tradiția republicană și atașamentul la drepturile omului din 1789, pe de altă parte dă autorităților executive mijloacele pentru a guverna. Este vorba de o Constituție cunoscută pentru acțiune într-o democrație. Permițând alternanțe succesive, această Constituție a dovedit capacitatea de a rezista la schimbările politice. Ea a devenit... Constituția națională republicană"[4].

6. Raporturile dintre dreptul național și dreptul Uniunii Europene

O reglementare interesantă cuprinde art. 54 din Constituție în domeniul **tratatelor** și **acordurilor internaționale**, în sensul căruia: dacă un angajament internațional conține o clauză contrară Constituției, autorizația de ratificare sau de aprobare a acestuia poate interveni numai după revizuirea Constituției.

7. Controlul constituționalității

Este asigurat de **Consiliul Constituțional** ale cărui misiune și structură au fost sursă de inspirație și pentru reglementările constituționale românești. Este alcătuit din nouă membri, desemnați pentru nouă ani. Pe lângă aceștia, foștii președinți ai Republicii sunt, de drept, membri pe viață ai Consiliului.

În jurisprudența Consiliului Constituțional s-a desprins categoria **bloc de constituționalitate.**

Această categorie a permis înlăturarea unor confuzii și rezerve legate de conținutul și structura, mai puțin clasice, ale Constituției din 1958. Blocul de constituționalitate este definit ca fiind un ansamblu de norme de valoare constituțională a căror respectare se impune legislativului și cuprinde[5]:

- Constituția din 1958;
- Declarația drepturilor omului și ale cetățeanului din 1789 (mai ales libertatea individuală, egalitatea, proprietatea);

[4] Henri Oberdorff, *Les Constitutions de l'Europe des Douze. La documentation française*, Paris, 1992, p. 9 – 10.

[5] Vezi Simon-Louis Formery, *op. cit.*, p. 126 – 127; I. Muraru, E. S. Tănăsescu, „Unele explicații privitoare la blocul de neconstituționalitate", în Ioan Muraru, Mihai Constantinescu, *Studii constituționale*, 2, Editura Actami, București, 1998, p. 77 – 89.

- Preambulul Constituției din 1946 (principiile politice, economice și sociale, în mod particular necesare perioadei respective, precum dreptul la grevă, dreptul la sănătate, dreptul de azil);
- Carta mediului înconjurător din 2004;
- Principiile fundamentale recunoscute de către legile Republicii (libertatea de asociere, libertatea învățământului, dreptul la apărare, independența jurisdicției administrative).

Controlul de constituționalitate este atât *a priori*, cât și *a posteriori*, dar nu privește legile adoptate prin referendum, deoarece emană direct de la popor.

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

I. Constituţia Republicii Franceze[1]

Preambul[2]

Poporul francez îşi proclamă în mod solemn ataşamentul pentru respectarea drepturilor omului şi principiile suveranităţii naţionale, aşa cum au fost definite prin Declaraţia din 1789, confirmată şi completată prin preambulul Constituţiei din 1946 şi pentru drepturile şi îndatoririle definite de Carta pentru mediul înconjurător din 2004.

În virtutea acestor principii şi al celui de autodeterminare a popoarelor, Republica oferă teritoriilor de peste mări, care şi-au exprimat voinţa de aderare la acestea, noi instituţii bazate pe idealul comun al libertăţii, egalităţii şi fraternităţii şi concepute în vederea evoluţiei lor democratice.

Art. 1

Franţa este o republică indivizibilă, laică, democratică şi socială. Aceasta asigură egalitatea în faţa legii a tuturor cetăţenilor, indiferent de origine, rasă sau religie. Aceasta respectă toate credinţele. Organizarea acesteia este descentralizată.

Legea favorizează accesul egal al femeilor şi bărbaţilor la mandatele electorale şi la funcţiile elective, precum şi la responsabilităţile profesionale şi sociale.

TITLUL I
Despre suveranitate

Art. 2

Limba franceză este limba Republicii.

---

[1] NOTĂ

Prevederile articolului 88-5 nu se aplică aderărilor intervenite ca urmare a unei conferinţe interguvernamentale a cărei convocare a fost decisă de Consiliul European înaintea datei de 1 iulie 2004, în temeiul articolului 47 al Legii constituţionale nr. 2008-724 din 23 iulie 2008.

[2] A fost adoptată la 4 octombrie 1958 prin referendum, publicat în Journal Officiel (J.O.) din 5 octombrie 1958. A fost modificată prin: Legea constituţională nr. 60-525 din 4 iunie 1960; Legea nr. 60-1292 din 6 noiembrie 1962; Legea nr. 63-1327 din 30 decembrie 1963; Legea nr. 74-904 din 29 octombrie 1974; Legea nr. 76-527 din 18 iunie 1976; Legea nr. 92-554 din 25 iunie 1992; Legea nr. 93-952 din 27 iulie 1993; Legea nr. 95-880 din 4 august 1995; Legea nr. 96-138 din 22 februarie 1996; Legea nr. 98-610 din 20 iulie 1998; Legea nr. 99-49 din 25 ianuarie 1999; Legea nr. 99-568 din 8 iulie 1999; Legea nr. 99-569 din 8 iulie 1999; Legea nr. 2000-964 din 2 octombrie 2000; Legea nr. 2003-267 din 25 martie 2003; Legea nr. 2003-276 din 28 martie 2003; Legea nr. 2005-204 din 1 martie 2005; Legea nr. 2005-205 din 1 martie 2005; Legea nr. 2007-237 din 23 februarie 2007; Legea nr. 2007-238 din 23 februarie 2007; Legea nr. 2007-239 din 23 februarie 2007; Legea nr. 2008-103 din 4 februarie 2008 şi Legea nr. 2008-724 din 23 iulie 2008.

Emblema națională este drapelul tricolor, albastru, alb și roșu.

Imnul național este *La Marseillaise*.

Deviza Republicii este „Libertate, Egalitate, Fraternitate".

Principiul Republicii este: guvernarea poporului de către popor și pentru popor.

Art. 3

Suveranitatea națională aparține poporului care o exercită prin reprezentanții săi și pe calea referendumului.

Nicio parte a poporului și nicio persoană fizică nu își pot atribui exercitarea suveranității.

Votul poate fi direct sau indirect, conform Constituției. Acesta este întotdeauna universal, egal și secret.

Toți cetățenii francezi majori de ambele sexe, care se bucură de drepturi civile și politice, pot vota în condițiile prevăzute de lege.

Art. 4

Partidele și grupările politice contribuie la exercitarea dreptului de vot. Acestea se constituie și își desfășoară activitatea în mod liber. Acestea trebuie să respecte principiile suveranității naționale și ale democrației.

Acestea contribuie la implementarea principiului enunțat la alineatul 2 din articolul 1, în condițiile prevăzute de lege.

Legea garantează exprimarea pluralistă a opiniilor și participarea echitabilă a partidelor și grupărilor politice la viața democrată a națiunii.

TITLUL II
Președintele Republicii

Art. 5

Președintele Republicii veghează la respectarea Constituției. Prin arbitrajul său, acesta asigură funcționarea corespunzătoare a autorităților publice, precum și continuitatea statului.

Președintele este garantul independenței naționale, al integrității teritoriale și al respectării tratatelor.

Art. 6

Președintele Republicii este ales pentru un mandat de cinci ani, prin sufragiu universal.

Nicio persoană nu poate exercita mai mult de două mandate consecutive.

Modalitățile de aplicare a prezentului articol sunt stabilite prin lege organică.

Art. 7

Președintele Republicii este ales cu o majoritate absolută a voturilor exprimate. Dacă aceasta nu se obține la primul vot, se organizează un al doilea vot, în a 14-a

zi de la primul scrutin. La al doilea vot se pot prezenta doar cei doi candidați care, după eventuala retragere a celor mai bine plasați candidați, au obținut cel mai mare număr de voturi la primul tur.

Procesul de alegere a Președintelui începe prin convocarea acestor alegeri de către Guvern.

Alegerea noului Președinte se organizează cu cel puțin 20 și cel mult treizeci și cinci de zile înainte de expirarea mandatului Președintelui în exercițiu.

În caz de vacanță a funcției de Președinte al Republicii, indiferent de motiv, sau în situația în care Consiliul Constituțional, sesizat de Guvern, hotărăște cu majoritatea absolută a membrilor săi că Președintele Republicii se află în imposibilitatea exercitării atribuțiilor, îndatoririle Președintelui Republicii, cu excepția celor prevăzute de articolele 11 și 12, vor fi exercitate temporar de Președintele Senatului sau, dacă și acesta din urmă se află în imposibilitatea de exercitare a atribuțiilor care îi revin, de Guvern.

În caz de vacanță sau atunci când imposibilitatea exercitării atribuțiilor este declarată definitivă de Consiliul Constituțional, alegerea noului Președinte are loc, cu excepția cazului de forță majoră constatat de Consiliul Constituțional, în cel puțin 20 și cel mult 35 de zile de la declanșarea vacanței sau de la declararea imposibilității exercitării atribuțiilor ca având un caracter definitiv.

Dacă, în cele șapte zile care precedă data limită de depunere a candidaturilor, una dintre persoanele care, cu mai puțin de 30 de zile înainte de această dată, și-a anunțat public decizia de a candida decedează sau se află în imposibilitatea de a exercita acest rol, Consiliul Constituțional poate decide să amâne alegerile.

Dacă, înainte de primul tur de scrutin, unul dintre candidați decedează sau se regăsește în imposibilitatea de a-și exercita acest rol, Consiliul Constituțional anunță amânarea alegerilor.

În cazul în care unul dintre cei doi candidați care au obținut cele mai multe voturi în primul tur de scrutin, înainte de eventualele retrageri, decedează sau se află în imposibilitatea de a-și exercita rolul, Consiliul Constituțional declară că procesul electoral trebuie reluat în totalitate; în același fel se procedează și în cazul decesului sau al imposibilității unuia dintre cei doi candidați calificați în al doilea tur de scrutin de a-și exercita acest rol.

Consiliul Constituțional este sesizat cu privire la toate aceste situații în condițiile prevăzute la alineatul 2 al articolului 61 sau în cele privind înregistrarea candidaturilor, prevăzute de legea organică menționată de articolul 6.

Consiliul Constituțional poate prelungi termenele prevăzute de alineatele 3 și 5 de mai sus, fără ca votul să se poată desfășura mai târziu de 35 de zile de la data deciziei Consiliului Constituțional. Dacă aplicarea prevederilor prezentului alineat are ca efect amânarea alegerilor pentru o dată ulterioară expirării mandatului Președintelui în exercițiu, acesta din urmă rămâne în funcție până la proclamarea succesorului său.

Pe durata vacanței funcției Președintelui Republicii sau pe perioada cuprinsă între declararea caracterului definitiv al imposibilității Președintelui Republicii de a-și exercita atribuțiile și alegerea succesorului acestuia nu se pot aplica nici articolele 49 și 50, nici articolul 89 din Constituție.

Art. 8

Președintele Republicii numește Prim-ministrul. Președintele Republicii dispune încetarea mandatului Primului ministru la prezentarea de către acesta a demisiei Guvernului.

La propunerea Prim-ministrului, Președintele îi numește în funcție și dispune încetarea mandatului celorlalți membri ai Guvernului.

Art. 9

Președintele Republicii prezidează Consiliul de Miniștri.

Art. 10

Președintele Republicii promulgă legile în termen de 15 zile de la transmiterea către Guvern a legii definitiv adoptate.

Înainte de expirarea acestui termen, Președintele poate cere Parlamentului să redeschidă dezbaterile cu privire la lege sau cu privire la anumite articole din cuprinsul acesteia. Această redeschidere a dezbaterilor nu poate fi refuzată.

Art. 11

La propunerea Guvernului pe durata sesiunilor parlamentare sau la propunerea comună a celor două Camere, publicată în Monitorul Oficial, Președintele Republicii poate supune referendumului orice proiect de lege privind organizarea autorităților publice, reformele ce vizează politica economică, socială sau privind mediul națiunii și serviciile publice care contribuie la acestea, sau care urmărește autorizarea ratificării unui tratat care, fără a aduce atingere Constituției, ar afecta funcționarea instituțiilor.

Când referendumul este organizat la propunerea Guvernului, acesta va susține o declarație în fața fiecărei Camere, această declarație fiind urmată de o dezbatere.

Un referendum care vizează unul dintre subiectele menționate la primul alineat poate fi organizat la inițiativa unei cincimi dintre membrii Parlamentului, sprijinită de o zecime dintre alegătorii înscriși pe listele electorale. Această inițiativă va lua forma unui proiect de lege și nu poate avea ca obiect abrogarea unei dispoziții legale promulgate de mai puțin de un an.

Condițiile în care aceasta este depusă și cele conform cărora Consiliul Constituțional controlează respectarea prevederilor alineatului anterior sunt prevăzute de o lege organică.

Dacă propunerea legislativă nu a fost examinată de cele două Camere, într-o perioadă de timp stabilită de legea organică, Președintele Republicii o va supune unui referendum.

Atunci când propunerea de lege nu este adoptată de poporul francez, nu poate fi supusă referendumului nicio nouă propunere pe aceeași temă în termen de doi ani de la data scrutinului.

Atunci când rezultatul referendumului constă în adoptarea proiectului de lege sau a propunerii legislative, Președintele Republicii promulgă legea în termen de 15 zile de la anunțarea rezultatelor votului.

Art. 12

După consultarea Prim-ministrului și a președinților Camerelor Parlamentare, Președintele Republicii poate pronunța dizolvarea Adunării Naționale.

Alegerile generale sunt organizate cu cel puțin 20 și cel mult 40 de zile de la dizolvare.

Adunarea Națională se reunește de drept în cea de-a doua zi de joi de după alegerea sa. Dacă această reuniune nu are loc în perioada prevăzută pentru sesiunea ordinară, se va convoca de drept o sesiune cu durata de 15 zile.

În anul următor acestor alegeri nu se poate proceda la o nouă dizolvare.

Art. 13

Președintele Republicii semnează ordonanțele și decretele cu privire la care s-a deliberat în cadrul Consiliului de Miniștri.

Acesta dispune numirile în funcțiile civile și militare ale statului.

Consilierii de Stat, Marele Cancelar al Legiunii de Onoare, ambasadorii și trimișii extraordinari, consilierii superiori ai Curții de Conturi, prefecții, reprezentanții de stat din teritoriile de peste mări al căror statut este reglementat de articolul 74 și din Noua Caledonie, ofițerii de rang înalt, rectorii academiilor și directorii administrațiilor centrale sunt numiți în cadrul Consiliului de Miniștri.

O lege organică stabilește celelalte funcții pentru care numirile se fac în cadrul Consiliului de Miniștri, precum și condițiile în care puterea de a numi a Președintelui Republicii poate fi delegată de acesta pentru a fi exercitată în numele său.

O lege organică stabilește posturile sau funcțiile, altele decât cele menționate la alineatul 3, pentru care, dată fiind importanța lor în garantarea drepturilor și libertăților sau a vieții economice și sociale a Naniunii, puterea de a numi a Președintelui Republicii este exercitată după avizul public al comisiei permanente competente a fiecărei Camere. Președintele Republicii nu poate face o numire atunci când suma voturilor negative în fiecare comisie reprezintă cel puțin trei cincimi dintre voturile exprimate în cadrul celor două comisii. Legea stabilește comitetele permanente competente în funcție de posturile sau funcțiile în cauză.

Art. 14

Președintele Republicii acreditează ambasadorii și trimișii extraordinari ai puterilor străine; ambasadorii și trimișii extraordinari străini sunt acreditați pe lângă Președintele Republicii.

Art. 15

Președintele Republicii este Comandantul Suprem al Forțelor Armate. Acesta prezidează consiliile și comitetele superioare de apărare națională.

Art. 16

Atunci când instituțiile Republicii, independența națiunii, integritatea sa teritorială sau îndeplinirea angajamentelor internaționale sunt amenințate în mod grav și imediat, funcționarea obișnuită a autorităților publice constituționale fiind întreruptă, Președintele Republicii ia măsurile impuse de asemenea circumstanțe, după consultarea oficială a Prim-ministrului, a președinților Adunărilor Parlamentare, precum și a Consiliului Constituțional.

Președintele Republicii se adresează națiunii, informând-o cu privire la aceste măsuri.

Măsurile sunt menite a le asigura autorităților publice constituționale, cu celeritate, mijloacele necesare pentru a-și îndeplini misiunea. Consiliul Constituțional este consultat cu privire la aceste măsuri.

Parlamentul se reunește de drept.

Adunarea Națională nu poate fi dizolvată pe durata exercitării acestor măsuri excepționale.

După 30 de zile de exercitare a măsurilor excepționale, Consiliul Constituțional poate fi sesizat de către Președintele Adunării Naționale, Președintele Senatului, 60 de deputați, sau 60 de senatori, pentru a stabili dacă sunt în continuare îndeplinite condițiile prevăzute la primul alineat. Consiliul își face cunoscută poziția de îndată, printr-un anunț public. Acesta efectuează de drept această examinare și se pronunță în aceleași condiții, după 60 de zile de la instituirea măsurilor excepționale și în orice moment după această perioadă.

Art. 17

Președintele Republicii are dreptul să acorde grațierea individuală.

Art. 18

Președintele Republicii comunică cu cele două Camere ale Parlamentului prin mesaje care sunt citite în mod public și care nu sunt urmate de nicio dezbatere.

Președintele poate lua cuvântul în fața Parlamentului întrunit, în acest scop, în Congres. Declarația sa poate fi urmată, fără ca Președintele să fie prezent, de o dezbatere care nu face obiectul unui vot.

Dacă nu sunt în sesiune, Camerele Parlamentului se întrunesc special, în acest scop.

Art. 19

Actele Președintelui Republicii, altele decât cele prevăzute la articolele 8 (alineatul 1), 11, 12, 16, 18, 54, 56 și 61, sunt contrasemnate de Prim-ministru și, dacă este cazul, de miniștrii care au obligația punerii lor în executare.

BCU MIHAI EMINESCU LIBRARY

TITLUL III
Guvernul

Art. 20

Guvernul stabilește și conduce politica națiunii.

Guvernul conduce administrația și forțele armate.

Guvernul răspunde în fața Parlamentului în condițiile și conform procedurilor prevăzute la articolele 49 și 50.

Art. 21

Prim-ministrul conduce acțiunile Guvernului. Acesta este responsabil de apărarea națională. Asigură punerea în aplicare a legilor. Sub rezerva dispozițiilor articolului 13, exercită puterea de reglementare și face numiri în funcțiile civile și militare.

Prim-ministrul poate delega miniștrilor o parte dintre atribuțiile sale.

Dacă este cazul, Prim-ministrul prezidează în locul Președintelui Republicii consiliile și comitetele prevăzute la articolul 15.

În situații excepționale, Prim-ministrul poate prezida în locul Președintelui Republicii un Consiliu de Miniștri, în baza unei delegări exprese a prerogativelor și pentru o ordine de zi prestabilită.

Art. 22

Actele Prim-ministrului sunt contrasemnate, dacă este cazul, de miniștrii însărcinați cu punerea în aplicare a acestora.

Art. 23

Calitatea de membru al Guvernului este incompatibilă cu exercitarea mandatului de parlamentar, a funcției de reprezentare profesională la nivel național și a oricărui post public sau a oricărei activități profesionale.

Condițiile în care sunt înlocuiți titularii unor astfel de mandate, funcții sau posturi publice se stabilesc prin lege organică.

Înlocuirea membrilor Parlamentului are loc în conformitate cu dispozițiile articolului 25.

TITLUL IV
Parlamentul

Art. 24

Parlamentul votează legile. Acesta supraveghează acțiunile Guvernului. Evaluează politicile publice.

BCU IAȘI CENTRU UNIVERSITAR LIBRARY

Parlamentul este alcătuit din Adunarea Națională și Senat.

Membrii Adunării Naționale, al căror număr nu poate fi mai mare de 577, sunt aleși prin vot direct.

Senatul, care nu poate număra mai mult de 348 de membri, este ales prin vot indirect. Senatul asigură reprezentarea colectivităților teritoriale ale Republicii.

Cetățenii francezi stabiliți în străinătate sunt reprezentați în cadrul Adunării Naționale și al Senatului.

Art. 25

Durata pentru care este aleasă fiecare Cameră, numărul membrilor fiecăreia, indemnizația acestora, condițiile de eligibilitate, regimul inegibilității și al incompatibilității sunt stabilite prin lege organică.

Această lege stabilește și condițiile în care sunt alese persoanele chemate să asigure ocuparea locurilor vacante de deputat sau senator, până la reînnoirea generală sau parțială a Camerei din care făceau parte respectivii parlamentari, sau înlocuirea temporară a acestora, în cazul în care au acceptat funcții guvernamentale.

O comisie independentă, ale cărei componență și reguli de organizare și funcționare sunt stabilite prin lege, se pronunță, printr-un aviz public, asupra proiectelor de lege ale Guvernului și asupra propunerilor legislative privind delimitarea circumscripțiilor electorale în vederea alegerii deputaților sau modificarea repartizării mandatelor de deputați sau de senatori.

Art. 26

Niciun membru al Parlamentului nu poate fi pus sub urmărire penală, cercetat, arestat, deținut sau judecat pentru opiniile sau voturile exprimate în exercitarea atribuțiilor sale oficiale.

Niciun membru al Parlamentului nu poate fi arestat sau supus oricărei alte măsuri privative sau restrictive de libertate, aplicate pentru infracțiuni grave și alte delicte majore, decât cu autorizarea biroului Camerei al cărei membru este. Această autorizare nu este necesară în caz de infracțiune comisă în *flagrant delict* sau de condamnare definitivă.

Pe durata sesiunii, arestarea, măsurile privative sau restrictive de libertate ori urmărirea penală a unui membru al Parlamentului sunt suspendate, dacă acest lucru este solicitat de Camera din care face parte.

Camera interesată se reunește de drept în ședințe suplimentare pentru a permite, dacă este cazul, aplicarea alineatului menționat mai sus.

Art. 27

Orice mandat imperativ este nul.

Dreptul de vot al membrilor Parlamentului este personal.

În mod excepțional, legea organică poate autoriza delegarea dreptului de vot. În acest caz, o persoană nu poate fi delegată pentru mai mult de un mandat.

Art. 28

Parlamentul se întrunește de drept în sesiunea ordinară, care începe în prima zi lucrătoare a lunii octombrie și se încheie în ultima zi lucrătoare a lunii iunie.

Numărul de zile în care fiecare Cameră se poate întruni în cursul sesiunii ordinare nu poate fi mai mare de 120. Săptămânile de ședință se stabilesc de fiecare Cameră.

Prim-ministrul, după consultarea Președintelui Camerei în cauză, sau majoritatea membrilor fiecărei Camere poate decide organizarea unor ședințe suplimentare.

Zilele și orarul de ședință sunt stabilite prin Regulamentul intern al fiecărei Camere.

Art. 29

Parlamentul se întrunește în sesiune extraordinară la cererea Prim-ministrului sau a majorității membrilor Adunării Naționale, pe baza unei ordini de zi precis stabilite.

Atunci când sesiunea extraordinară are loc la cererea membrilor Adunării Naționale, închiderea sesiunii se face prin decret, imediat ce Parlamentul a epuizat ordinea de zi pentru care a fost convocat și, în orice caz, nu mai târziu de 12 zile de la prima întrunire.

Prim-ministrul este singurul în măsură să solicite organizarea unei noi sesiuni înainte de încheierea lunii ce urmează decretului de închidere a unei sesiuni extraordinare.

Art. 30

Cu excepția cazurilor în care Parlamentul se întrunește de drept, sesiunile extraordinare sunt deschise și închise prin decret al Președintelui Republicii.

Art. 31

Membrii Guvernului au acces la cele două Camere. Membrii Guvernului sunt audiați în Camere atunci când solicită acest lucru.

Membrii Guvernului pot fi asistați de comisari ai Guvernului.

Art. 32

Președintele Adunării Naționale este ales pe durata legislaturii. Președintele Senatului este ales după fiecare reînnoire parțială.

Art. 33

Ședințele celor două Camere sunt publice. Raportul integral al dezbaterilor este publicat în Monitorul Oficial.

Fiecare Cameră se poate întruni în ședință secretă la cererea Prim-ministrului sau a unei zecimi dintre membrii săi.

TITLUL V
Despre raporturile dintre Parlament și Guvern

Art. 34

Prin lege se reglementează:

- drepturile cetățenești și garanțiile fundamentale acordate cetățenilor pentru exercitarea libertăților publice; libertatea, pluralismul și independența mijloacelor de informare; obligațiile impuse cetățenilor de apărarea națională în ceea ce privește persoana și bunurile acestora;
- naționalitatea, statutul și capacitatea persoanelor, regimurile matrimoniale, succesiunile și liberalitățile;
- stabilirea infracțiunilor și a pedepselor aplicabile; procedura penală; amnistia; înființarea de noi instanțe judecătorești și statutul magistraților;
- baza, tarifele și modalitățile de colectare a impozitelor de orice natură; regimul emisiunii de monedă.

Prin lege se reglementează, de asemenea:

- regimul electoral al Camerelor Parlamentului, al adunărilor locale și al forurilor reprezentative ale francezilor stabiliți în afara Franței, precum și condițiile de exercitare a mandatelor electorale și a funcțiilor elective ale membrilor adunărilor deliberante ale colectivităților teritoriale;
- crearea de categorii de instituții publice;
- garanțiile fundamentale acordate funcționarilor publici și militari ai statului;
- naționalizările de întreprinderi și transferurile de proprietate asupra întreprinderilor de la sectorul public la cel privat.

Legea stabilește principiile fundamentale:

- ale organizării generale a apărării naționale;
- ale autonomiei locale a colectivităților teritoriale, ale competențelor și resurselor acestora;
- ale educației;
- ale protecției mediului înconjurător;
- ale regimului proprietății, ale drepturilor reale și ale obligațiilor civile și comerciale;
- ale dreptului muncii, ale dreptului sindical și ale securității sociale.

Legile finanțelor publice stabilesc veniturile și cheltuielile statului, în condițiile și sub rezervele prevăzute prin lege organică.

Legile care reglementează finanțarea sistemului de securitate socială stabilesc condițiile generale ale echilibrului financiar al acestuia și, ținând cont de previziunile

privind încasările, stabilesc obiectivele în materie de cheltuieli, în condițiile și sub rezervele prevăzute prin lege organică.

Legile de planificare stabilesc obiectivele de acțiune ale statului.

Orientările multianuale ale finanțelor publice sunt definite în legile de planificare. Acestea se înscriu în cadrul obiectivului de echilibru privind conturile administrației publice.

Dispozițiile prezentului articol vor putea fi explicitate și completate printr-o lege organică.

Art. 34-1

Camerele Parlamentului pot vota rezoluții în condițiile prevăzute de legea organică.

Orice propuneri de rezoluție, despre care Guvernul consideră că aprobarea sau i-ar putea impune interdicții, sunt inadmisibile și nu pot fi înscrise pe ordinea de zi.

Art. 35

Parlamentul autorizează declararea stării de război.

Guvernul informează Parlamentul despre decizia sa de a le cere forțelor armate să intervină în străinătate, în cel mult trei zile de la începutul intervenției respective. Acesta precizează care sunt obiectivele intervenției respective. Această informare poate face obiectul unei dezbateri care nu este urmată de exprimarea unui vot.

Atunci când durata intervenției depășește patru luni, Guvernul supune autorizării Parlamentului prelungirea acesteia. Acesta îi poate solicita Adunării Naționale să fie Cameră decizională.

Dacă Parlamentul nu se află în sesiune la expirarea termenului de patru luni, acesta se pronunță la deschiderea sesiunii următoare.

Art. 36

Starea de asediu este decretată în Consiliul de Miniștri.

Numai Parlamentul poate autoriza prelungirea sa cu mai mult de 12 zile.

Art. 37

Materiile care nu intră în domeniul legii au un caracter de reglementare.

Prevederile cu caracter normativ adoptate în aceste materii pot fi modificate prin decrete emise după primirea avizului Consiliului de Stat. Prevederile adoptate după intrarea în vigoare a prezentei Constituții nu vor putea fi modificate prin decret decât dacă Consiliul Constituțional a declarat că au caracter de reglementare în baza alineatului precedent.

Art. 37-1

Dacă obiectul și durata lor sunt limitate, legile și regulamentele pot conține dispoziții cu caracter experimental.

Art. 38

În vederea punerii în aplicare a programului său, Guvernul îi poate cere Parlamentului autorizarea ca, pe un termen limitat, prin intermediul ordonanțelor, să dispună anumite măsuri care, în mod normal, sunt reglementate prin lege.

Ordonanțele sunt adoptate în Consiliul de Miniștri, în urma avizului Consiliului de Stat. Ordonanțele intră în vigoare de la publicare, dar devin caduce dacă proiectul de lege de ratificare nu este depus în Parlament înaintea datei fixate prin legea de abilitare. Acestea nu pot fi ratificate decât în mod expres.

La expirarea termenului menționat la alineatul 1 al prezentului articol, ordonanțele nu mai pot fi modificate decât prin lege, în materiile reglementate prin lege.

Art. 39

Inițiativa legislativă aparține atât Prim-ministrului, cât și membrilor Parlamentului.

Proiectele de legi sunt dezbătute în cadrul Consiliului de Miniștri, în urma avizului Consiliului de Stat și sunt înaintate uneia dintre cele două Camere. Proiectele de lege privind finanțele publice și finanțarea sistemului de securitate socială sunt înaintate mai întâi Adunării Naționale. Cu respectarea alineatului 1 al articolului 44, proiectele de lege având ca obiect principal organizarea colectivităților teritoriale sunt înaintate în primul rând Senatului.

Prezentarea proiectelor de lege ce se depun la Adunarea Națională sau la Senat trebuie să respecte condițiile stabilite prin lege organică.

Proiectele de lege nu pot fi înscrise pe ordinea de zi, în situația în care Conferința președinților primei Camere sesizate constată că nu au fost respectate regulile prevăzute de legea organică. În caz de dezacord între Conferința președinților și Guvern, Președintele Camerei în cauză sau Prim-ministrul poate sesiza Consiliul Constituțional, care decide în termen de opt zile.

În condițiile prevăzute de lege, Președintele unei Camere poate înainta propunerea legislativă a unuia dintre membrii Camerei respective, anterior analizării acesteia în comisie, către Consiliul de Stat pentru a obține un aviz, cu excepția cazului în care autorul propunerii se opune.

Art. 40

Propunerile legislative și amendamentele formulate de membrii Parlamentului nu sunt admisibile, atunci când adoptarea lor ar avea drept consecință fie o scădere a veniturilor publice, fie crearea sau creșterea unei datorii publice.

Art. 41

Dacă, în cursul procedurii legislative, rezultă că o propunere sau un amendament nu ține de domeniul legii sau este contrară delegării acordate în baza articolului 38, Guvernul sau Președintele Camerei sesizate poate opune inadmisibilitatea.

În caz de dezacord între Guvern și Președintele Camerei respective, la solicitarea uneia sau alteia dintre părți, Consiliul Constituțional se pronunță în termen de opt zile.

Art. 42

Dezbaterea în ședință plenară a proiectelor de lege are ca obiect textul adoptat de comisia sesizat[în baza articolului 43 sau, în lipsa acestuia, textul înaintat Camerei respective.

Totuși, discutarea în ședință a proiectelor de revizuire a Constituției, a proiectelor de lege privind finanțele publice și a proiectelor de legi privind finanțarea sistemului de securitate socială, în primă lectură în cadrul primei Camere sesizate, are ca obiect textul prezentat de Guvern, și, pentru celelalte lecturi, textul transmis de cealaltă Cameră.

Discutarea în ședință, în primă lectură, a unui proiect de lege nu poate începe, în cadrul primei Camere sesizate, decât după expirarea unui termen de șase săptămâni de la data depunerii. Discutarea nu poate începe, în cadrul celei de-a doua Camere sesizate, decât după expirarea unui termen de patru săptămâni de la data transmiterii.

Alineatul anterior nu se aplică dacă s-a inițiat procedura de urgență în condițiile prevăzute de articolul 45. De asemenea, nu se aplică pentru proiectele de lege privind finanțele publice, proiectele de lege privind finanțarea sistemului de securitate socială și proiectele referitoare la situațiile de criză.

Art. 43

Proiectele de lege sunt trimise spre examinare uneia dintre comisiile permanente, al căror număr este limitat la opt pentru fiecare Cameră.

La cererea Guvernului sau a Camerei care a fost sesizată, proiectele de lege sunt trimise spre examinare unei comisii constituite în acest scop.

Art. 44

Membrii Parlamentului și ai Guvernului au dreptul de a propune amendamente. Acest drept se exercită în ședință sau în comisie, în condițiile prevăzute de regulamentul intern al fiecărei Camere, în cadrul stabilit prin lege organică.

După deschiderea dezbaterilor, Guvernul se poate opune examinării oricărui amendament care nu a fost anterior prezentat comisiei.

La solicitarea Guvernului, Camera sesizată se pronunță printr-un singur vot asupra întregului proiect de lege aflat în dezbatere sau a unei părți din acesta, numai pe baza amendamentelor propuse sau acceptate de Guvern.

Art. 45

Orice proiect de lege este examinat succesiv în cele două Camere ale Parlamentului, în vederea adoptării unui text identic. Fără a aduce atingere aplicării articolelor 40 și 41, orice amendament se poate admite la primă lectură, dacă are o legătură, fie și indirectă, cu textul depus sau transmis.

Atunci când, ca urmare a unui dezacord între cele două Camere, un proiect de lege nu a putut fi adoptat după două lecturi în fiecare Cameră sau dacă Guvernul a decis să înceapă procedura de urgență fără ca ambele Conferințe ale

președinților să se opună împreună, după o singură lectură în fiecare Cameră, Prim-ministrul sau, în cazul unei propuneri legislative, președinții celor două Camere, acționând împreună, pot convoca o comisie paritară mixtă, însărcinată cu propunerea unui text pentru prevederile aflate încă în dezbatere.

Textul elaborat de comisia mixtă poate fi supus de Guvern aprobării celor două Camere. Niciun amendament nu este admisibil fără acordul Guvernului.

În cazul în care comisia mixtă nu reușește să adopte un text comun sau dacă acesta nu este adoptat în condițiile prevăzute la alineatul precedent, Guvernul poate, după o nouă lectură în cadrul Adunării Naționale și în Senat, să solicite Adunării Naționale să fie Cameră decizională. În acest caz, Adunarea Națională poate reexamina fie textul elaborat de comisia mixtă, fie ultimul text votat de ea, modificat, dacă este cazul, printr-unul sau mai multe amendamente adoptate de Senat.

Art. 46

Legile cărora Constituția le conferă caracter de legi organice sunt votate și modificate în următoarele condiții.

Un proiect de lege nu poate fi trimis, în prima lectură, spre dezbatere și vot în cadrul Camerelor, decât după expirarea termenelor prevăzute la alineatul 3 al articolului 42. Cu toate acestea, dacă procedura de urgență a început, în condițiile stabilite de articolul 45, un proiect de lege nu poate fi trimis spre dezbatere în cadrul primei Camere sesizate decât după expirarea unui termen de 15 zile de la depunerea sa.

Se aplică procedura prevăzută la articolul 45. Cu toate acestea, în lipsa unui acord între cele două Camere, textul nu poate fi adoptat de Adunarea Națională, într-o ultimă lectură, decât cu majoritatea absolută a membrilor săi.

Legile organice referitoare la Senat trebuie votate în condiții identice de cele două Camere.

Legile organice nu pot fi promulgate decât după ce Consiliul Constituțional declară că acestea sunt conforme cu Constituția.

Art. 47

Parlamentul adoptă proiectele de lege privind finanțele publice în condițiile prevăzute prin lege organică.

Dacă Adunarea Națională nu s-a pronunțat, în primă lectură, în termen de 40 de zile de la depunerea proiectului, Guvernul sesizează Senatul, care trebuie să se pronunțe în termen de 15 zile. Se aplică procedura prevăzută la articolul 45.

Dacă Parlamentul nu s-a pronunțat în termen de 70 de zile, prevederile proiectului de lege pot intra în vigoare prin ordonanță.

Dacă proiectul de lege privind finanțele publice, care fixează veniturile și cheltuielile aferente unui exercițiu financiar, nu a fost depus în timp util pentru a fi promulgat înainte de începerea exercițiului financiar respectiv, Guvernul cere de urgență Parlamentului autorizația de percepere a impozitelor și deschide, prin decret, liniile de credit necesare îndeplinirii angajamentelor deja votate.

Termenele prevăzute în acest articol sunt suspendate atunci când Parlamentul nu se află în sesiune.

Art. 47-1

Parlamentul votează proiectele de legi privind finanțarea sistemului de securitate socială în condițiile prevăzute prin lege organică.

Dacă Adunarea Națională nu s-a pronunțat, în primă lectură, în termen de 20 de zile de la depunerea proiectului de lege, Guvernul sesizează Senatul, care trebuie să se pronunțe în termen de 15 zile. Se aplică procedura prevăzută la articolul 45.

Dacă Parlamentul nu s-a pronunțat în termen de cincizeci de zile, prevederile proiectului de lege pot fi puse în aplicare prin ordonanță.

Termenele prevăzute în acest articol se suspendă atunci când Parlamentul nu este în sesiune, iar pentru fiecare Cameră, în timpul săptămânilor în care a decis să nu se întrunească în ședințe, conform alineatului 2 al articolului 28.

Art. 47-2

Curtea de Conturi asistă Parlamentul la controlul asupra acțiunilor Guvernului. Curtea de Conturi asistă Parlamentul și Guvernul la controlarea executării legilor privind finanțele publice și a aplicării legilor privind finanțarea sistemului de securitate socială, precum și la evaluarea politicilor publice. Contribuie la informarea cetățenilor, prin rapoartele sale publice.

Conturile administrațiilor publice trebuie să fie legale și conforme cu realitatea. Ele oferă o imagine fidelă a rezultatului gestiunii, patrimoniului și situației financiare a administrațiilor publice.

Art. 48

Fără a se aduce atingere aplicării ultimelor trei alineate ale articolului 28, ordinea de zi este stabilită de fiecare Cameră.

Două săptămâni de ședințe din patru sunt rezervate, cu prioritate, în ordinea stabilită de Guvern, examinării textelor și dezbaterilor propuse spre a fi înscrise pe ordinea de zi.

În plus, examinarea proiectelor de lege privind finanțele publice, a proiectelor de lege privind finanțarea sistemului de securitate socială și, sub rezerva prevederilor următorului alineat, a textelor transmise de cealaltă Cameră cu cel puțin șase săptămâni înainte, precum și a proiectelor de lege referitoare la situațiile de criză și a cererilor de autorizare menționate la articolul 35 este înscrisă cu prioritate pe ordinea de zi, la cererea Guvernului.

O săptămână de ședință din patru este rezervată, cu prioritate și în ordinea stabilită de fiecare Cameră, controlării activității Guvernului și evaluării politicilor publice.

O zi de ședință pe lună este rezervată ordinii de zi stabilite de fiecare Cameră, la inițiativa grupurilor de opoziție din Camera respectivă, precum și a grupurilor minoritare.

Cel puțin o ședință pe săptămână, inclusiv în timpul sesiunilor extraordinare prevăzute la articolul 29, este rezervată cu prioritate întrebărilor adresate de membrii Parlamentului și răspunsurilor Guvernului.

Art. 49

Prim-ministrul, după deliberare în cadrul Consiliului de Miniștri, angajează răspunderea Guvernului în fața Adunării Naționale pentru programul său ori, eventual, pentru o declarație de politică generală.

Adunarea Națională trage la răspundere Guvernul prin adoptarea unei moțiuni de cenzură. O astfel de moțiune nu este admisibilă decât dacă este semnată de cel puțin o zecime dintre membrii Adunării Naționale. Votul nu poate avea loc decât la 48 de ore de la depunerea acesteia. Sunt numărate numai voturile în favoarea moțiunii, iar aceasta nu poate fi adoptată decât cu majoritatea membrilor Adunării Naționale. Cu excepția cazului prevăzut la alineatul de mai jos, un deputat nu poate semna mai mult de trei moțiuni de cenzură în cursul aceleiași sesiuni ordinare și nu mai mult de una în cursul aceleiași sesiuni extraordinare.

După deliberarea din cadrul Consiliului de Miniștri, Prim-ministrul poate să angajeze răspunderea Guvernului în fața Adunării Naționale pentru votarea unui proiect de lege privind finanțele publice sau finanțarea sistemului de securitate socială. În acest caz, proiectul de lege este considerat adoptat, cu excepția cazului în care o moțiune de cenzură, depusă în termen de 24 de ore, este votată în condițiile prevăzute de alineatul de mai sus. În plus, Prim-ministrul poate recurge la această procedură pentru un alt proiect de lege din acea sesiune.

Prim-ministrul are posibilitatea de a solicita Senatului aprobarea unei declarații de politică generală.

Art. 50

În cazul în care Adunarea Națională adoptă o moțiune de cenzură sau când respinge programul sau o declarație de politică generală a Guvernului, Prim-ministrul trebuie să înainteze Președintelui Republicii demisia Guvernului.

Art. 50-1

Din proprie inițiativă sau la cererea unui grup parlamentar, în sensul articolului 51-1, Guvernul poate să susțină, în fața oricăreia dintre Camere, o declarație referitoare la un subiect stabilit, care să facă obiectul unei dezbateri și să poată fi supusă la vot, dacă așa decide Guvernul, fără ca acesta să-și angajeze răspunderea.

Art. 51

Dacă este cazul, închiderea sesiunii ordinare sau a sesiunilor extraordinare se amână de drept pentru a permite aplicarea articolului 49. În același scop, se convoacă, de drept, ședințe suplimentare.

Art. 51-1

Regulamentul intern al fiecărei Camere stabilește drepturile grupurilor parlamentare constituite în Camera respectivă. Acesta recunoaște drepturile

specifice ale grupurilor de opoziție din Camera în cauză, precum și ale grupurilor minoritare.

Art. 51-2

Pentru exercitarea misiunilor de control și evaluare definite la alineatul 1 al articolului 24, pot fi create, în fiecare Cameră, comisii de anchetă, care să adune informații, în condițiile prevăzute de lege.

Legea stabilește normele de organizare și funcționare ale acestora. Condițiile pentru crearea acestor comisii sunt stabilite de regulamentul intern al fiecărei Camere.

TITLUL VI
Despre tratatele și acordurile internaționale

Art. 52

Președintele Republicii negociază și ratifică tratatele.

Acesta este informat despre orice negociere purtată în vederea încheierii unui acord internațional nesupus ratificării.

Art. 53

Tratatele de pace, acordurile comerciale, tratatele sau acordurile privind organizarea internațională, cele care angajează finanțele statului, cele care modifică dispoziții de natură legislativă, cele privind statutul persoanelor, cele care presupun cedarea, schimbul sau adăugarea de teritoriu nu pot fi ratificate sau aprobate decât prin lege.

Aceste tratate nu intră în vigoare decât după ce au fost ratificate sau aprobate.

Nicio cedare, niciun schimb și nicio alipire de teritoriu nu este valabilă fără consimțământul populațiilor vizate.

Art. 53-1

Republica poate încheia cu statele europene, obligate prin angajamente identice cu ale sale în materie de azil și de apărare a drepturilor omului și libertăților fundamentale, acorduri prin care sunt stabilite jurisdicțiile lor corespunzătoare în examinarea cererilor de azil înaintate.

Cu toate acestea, chiar dacă, în temeiul acestor acorduri, cererea nu este în sfera lor de jurisdicție, autoritățile Republicii au întotdeauna dreptul să acorde azil oricărui străin persecutat pentru acțiunile sale în favoarea libertății sau care solicită protecția Franței pentru un alt motiv.

Art. 53-2

Republica poate recunoaște jurisdicția Curții Penale Internaționale în condițiile prevăzute de tratatul semnat la 18 iulie 1998.

Art. 54

Dacă, sesizat fiind de Președintele Republicii, de Prim-ministru, de Președintele uneia dintre Camere sau de 60 de deputați sau de 60 de senatori, Consiliul Constituțional a hotărât că un anumit angajament internațional cuprinde o clauză contrară Constituției, autorizarea de ratificare sau de aprobare a angajamentului internațional respectiv nu poate fi acordată decât după revizuirea Constituției.

Art. 55

După publicare, tratatele sau acordurile legal ratificate sau aprobate prevalează asupra legilor, sub rezerva, pentru fiecare acord sau tratat, aplicării de către cealaltă parte.

TITLUL VII
Consiliul Constituțional

Art. 56

Consiliul Constituțional are nouă membri, al căror mandat este de nouă ani și nu poate fi reînnoit. O treime din membrii Consiliului Constituțional se reînnoiește din trei în trei ani. Trei dintre membri sunt numiți de Președintele Republicii, trei de Președintele Adunării Naționale și trei de Președintele Senatului. Procedura prevăzută la ultimul alineat al articolului 13 se aplică acestor numiri. Numirile efectuate de Președintele fiecărei Camere sunt supuse numai avizului comisiei permanente competente a Camerei respective.

Pe lângă cei nouă membri menționați mai sus, foștii președinți ai Republicii sunt de drept membri pe viață ai Consiliului Constituțional.

Președintele Consiliului Constituțional este numit de Președintele Republicii. În caz de egalitate de voturi, Președintele Consiliului Constituțional are votul decisiv.

Art. 57

Funcția de membru al Consiliului Constituțional este incompatibilă cu cea de ministru sau de membru al Parlamentului. Celelalte incompatibilități sunt stabilite prin lege organică.

Art. 58

Consiliul Constituțional veghează la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui Republicii.

Consiliul Constituțional examinează sesizările și proclamă rezultatele scrutinului.

Art. 59

Consiliul Constituțional se pronunță, în caz de contestație, asupra respectării procedurii pentru alegerea deputaților și senatorilor.

Art. 60

Consiliul Constituțional veghează la respectarea procedurii pentru organizarea și desfășurarea referendumului, conform articolelor 11 și 89 și prevederilor din titlul XV și proclamă rezultatele referendumului.

Art. 61

Legile organice, înainte de promulgare, propunerile legislative menționate la articolul 11, înainte să fie supuse referendumului, și regulamentul intern al Camerelor Parlamentului, înainte de intrarea în vigoare, trebuie înaintate Consiliului Constituțional, care se pronunță asupra conformității lor cu Constituția.

În același scop, înainte de promulgarea lor, legile pot fi înaintate Consiliului Constituțional de către Președintele Republicii, Prim-ministru, Președintele Adunării Naționale, Președintele Senatului sau 60 de deputați ori 60 de senatori.

În cazurile prevăzute la cele două alineate anterioare, Consiliul Constituțional trebuie să se pronunțe în termen de o lună. Totuși, la cererea Guvernului, în caz de urgență, termenul se reduce la opt zile.

În aceste cazuri, sesizarea Consiliului Constituțional suspendă termenul de promulgare.

Art. 61-1

Dacă, în cadrul unui proces aflat pe rolul unei instanțe judecătorești, se susține că o dispoziție statutară încalcă drepturile și libertățile garantate de Constituție, Consiliul Constituțional poate fi sesizat în legătură cu acest aspect de către Consiliul de Stat sau Curtea de Casație, urmând să se pronunțe într-un termen stabilit.

Condițiile de aplicare a prezentului articol sunt stabilite prin lege organică.

Art. 62

O dispoziție declarată neconstituțională în temeiul articolului 61 nu poate fi promulgată și nici aplicată.

O dispoziție declarată neconstituțională în temeiul articolului 61-1 este abrogată începând de la data publicării deciziei Consiliului Constituțional sau de la o dată ulterioară stabilită prin această decizie. Consiliul Constituțional stabilește condițiile și limitele de contestare a efectelor cauzate de dispoziția respectivă.

Deciziile Consiliului Constituțional nu pot fi atacate. Ele sunt obligatorii pentru autoritățile publice și pentru toate autoritățile administrative și judecătorești.

Art. 63

Printr-o lege organică se stabilesc normele de organizare și funcționare a Consiliului Constituțional, procedura urmată în fața sa și, mai ales, termenele prevăzute pentru sesizarea sa în legătură cu contestațiile.

TITLUL VIII
Despre autoritatea judecătorească

Art. 64

Președintele Republicii este garantul independenței autorității judecătorești.

Președintele Republicii este asistat de Consiliul Superior al Magistraturii.

Statutul magistraților este stabilit prin lege organică.

Judecătorii sunt inamovibili.

Art. 65

Consiliul Superior al Magistraturii cuprinde două secții, una cu competență în privința judecătorilor, cealaltă în privința procurorilor.

Secția cu competență în privința judecătorilor este prezidată de Prim-președintele Curții de Casație. Aceasta cuprinde, în plus, cinci judecători și un procuror, un consilier de stat desemnat de Consiliul de Stat, un avocat practicant, precum și șase personalități calificate, care nu sunt nici membri ai Parlamentului, nici ai puterii judecătorești sau ai administrației. Președintele Republicii, Președintele Adunării Naționale și Președintele Senatului desemnează fiecare două dintre aceste persoane calificate. Procedura prevăzută la ultimul alineat al articolului 13 este aplicabilă numirii persoanelor calificate. Numirile făcute de Președintele fiecărei Camere a Parlamentului sunt supuse doar avizului comisiei permanent competente a Camerei respective.

Secția competentă cu privire la procurori este prezidată de Procurorul General de pe lângă Curtea de Casație. Mai cuprinde cinci procurori și un judecător, precum și consilierul de stat, avocatul practicant și cele șase persoane calificate menționate la alineatul 2.

Secția Consiliului Superior al Magistraturii competentă în privința judecătorilor face propuneri pentru numirea judecătorilor la Curtea de Casație, a Prim-președinților de Curte de apel și a președinților Tribunalelor de Mare Instanță. Ceilalți judecători sunt numiți cu avizul conform al acestei secții.

Secția Consiliului Superior al Magistraturii competentă în privința procurorilor avizează numirile procurorilor.

Secția Consiliului Superior al Magistraturii competentă în privința judecătorilor se pronunță în calitate de consiliu de disciplină al judecătorilor. În această situație, aceasta cuprinde, pe lângă membrii prevăzuți la alineatul 2, și judecătorul ce face parte din secția competentă în privința procurorilor.

Secția Consiliului Superior al Magistraturii competentă în privința procurorilor avizează sancțiunile disciplinare ce îi privesc pe procurori. În această situație, aceasta cuprinde, pe lângă membrii prevăzuți la alineatul 3, procurorul care face parte din secția competentă în privința judecătorilor.

Consiliul Superior al Magistraturii se întrunește în secția plenară pentru a răspunde solicitărilor de aviz formulate de Președintele Republicii în temeiul articolului 64. Aceeași secție își dă avizul asupra problemelor de deontologie a magistraților, precum și asupra oricărei chestiuni legate de funcționarea justiției în legătură cu care este sesizat de Ministrul Justiției. Secția plenară cuprinde trei dintre cei cinci judecători menționați la alineatul doi, trei dintre cei cinci procurori menționați la alineatul trei, precum și consilierul de stat, avocatul practicant și cele șase persoane calificate menționate la alineatul doi. Aceasta este prezidată de Prim-președintele Curții de Casație, pe care îl poate înlocui Procurorul General de pe lângă această Curte.

Ministrul Justiției poate participa la ședințele secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii, cu excepția celor în materie disciplinară.

Consiliul Superior al Magistraturii poate fi sesizat de un justițiabil în condițiile stabilite prin lege organică.

Condițiile de aplicare a prezentului articol sunt stabilite prin lege organică.

Art. 66

Nimeni nu poate fi lipsit de libertate în mod arbitrar.

Puterea judecătorească, garant al libertății individului, asigură respectarea acestui principiu în condițiile prevăzute de lege.

Art. 66-1

Nimeni nu poate fi condamnat la pedeapsa cu moartea.

TITLUL IX
Instanța Supremă

Art. 67

Președintele Republicii nu răspunde pentru actele îndeplinite în această calitate, sub rezerva dispozițiilor articolelor 53-2 și 68.

Pe parcursul mandatului său, Președintele nu poate fi chemat în fața vreunei instanțe sau autorități administrative franceze să depună mărturie și nici nu poate face obiectul vreunei acțiuni civile, nici a vreunei anchete, cercetări penale sau urmăriri penale. Pe parcursul mandatului Președintelui Republicii se suspendă curgerea oricărui termen de prescripție sau de decădere din dreptul de a formula contestație.

Cauzele și procedurile care sunt astfel suspendate pot fi reluate sau angajate împotriva lui la expirarea unui termen de o lună de la data încheierii mandatului.

Art. 68

Președintele Republicii nu poate fi destituit decât în caz de încălcare a îndatoririlor sale, vădit incompatibilă cu exercitarea mandatului. Destituirea este proclamată de Parlament care decide în calitate de Instanță Supremă.

Propunerea de convocare a Instanței Supreme, adoptată de una dintre Camerele Parlamentului, este transmisă de îndată celeilalte Camere, care se pronunță în termen de 15 zile de la primirea acesteia.

Instanța Supremă este prezidată de Președintele Adunării Naționale. Ea se pronunță asupra destituirii, în termen de o lună, prin vot secret. Decizia este de aplicabilitate imediată.

Adoptarea hotărârilor prevăzute de prezentul articol se face cu o majoritate de două treimi dintre membrii care alcătuiesc Camera respectivă sau Instanța Supremă. Delegarea votului este interzisă. Sunt numărate numai voturile în favoarea propunerii de întrunire a Instanței Supreme sau în favoarea destituirii.

Condițiile de aplicare a prezentului articol sunt stabilite prin lege organică.

TITLUL X
Despre răspunderea penală a membrilor Guvernului

Art. 68-1

Membrii Guvernului răspund penal pentru actele îndeplinite în exercițiul funcției lor și calificate drept infracțiuni sau delicte grave la momentul săvârșirii lor.

Membrii Guvernului sunt judecați de Curtea de Justiție a Republicii.

Curtea de Justiție a Republicii trebuie să respecte definiția infracțiunilor grave și a altor categorii de infracțiuni, precum și stabilirea pedepselor așa cum sunt stabilite prin lege.

Art. 68-2

Curtea de Justiție a Republicii este alcătuită din 15 membri: 12 parlamentari aleși, din rândul lor, în număr egal, de Adunarea Națională și Senat, după fiecare reînnoire generală sau parțială a acestor Camere, și trei judecători de la Curtea de Casație, dintre care unul prezidează Curtea de Justiție a Republicii.

Orice persoană care se constituie parte vătămată a unei infracțiuni săvârșite de un membru al Guvernului în exercițiul funcției sale poate depune plângere la comisia de petiții.

Această comisie dispune fie clasarea procedurii, fie trimiterea ei la Procurorul General de pe lângă Curtea de Casație în vederea sesizării Curții de Justiție a Republicii.

De asemenea, Procurorul General de pe lângă Curtea de Casație poate sesiza *ex officio* Curtea de Justiție a Republicii, cu avizul conform al comisiei de petiții.

Condițiile de aplicare a prezentului articol sunt stabilite prin lege organică.

Art. 68-3

Dispozițiile prezentului titlu sunt aplicabile faptelor săvârșite înainte de intrarea sa în vigoare.

TITLUL XI
Consiliul economic, social și de mediu

Art. 69

Consiliul economic, social și de mediu, la sesizarea Guvernului, își dă avizul asupra proiectelor de lege, de ordonanță sau de decret, precum și asupra propunerilor legislative care îi sunt prezentate.

Un membru al Consiliului economic, social și de mediu poate fi desemnat de acesta pentru a expune în fața Camerelor Parlamentului avizul Consiliului asupra proiectelor de lege care i-au fost prezentate.

Consiliului economic, social și de mediu poate fi sesizat prin petiție, în condițiile stabilite prin lege organică. După examinarea petiției, Consiliul înștiințează Guvernul și Parlamentul despre modul în care propune să se dea curs petiției respective.

Art. 70

Consiliul economic, social și de mediu poate fi consultat de Guvern și Parlament în legătură cu orice problemă având un caracter economic, social sau de mediu. Guvernul poate, de asemenea, să-l consulte în legătură cu proiectele de lege privind planificarea, prin care se definesc orientările multianuale ale finanțelor publice. Consiliului economic, social și de mediu îi este înaintat spre avizare orice plan sau orice proiect de lege privind planificarea cu caracter economic, social sau de mediu.

Art. 71

Alcătuirea Consiliului economic, social și de mediu, care nu poate avea mai mult de 233 de membri, și normele sale de funcționare sunt stabilite prin lege organică.

TITLUL XIBIS
Avocatul Poporului

FR

Art. 71-1

Avocatul Poporului veghează la respectarea drepturilor și libertăților de către administrațiile de stat, colectivitățile teritoriale, instituțiile publice, precum și de către orice organism învestit cu o misiune de serviciu public sau asupra căruia legea organică îi atribuie Avocatului Poporului anumite competențe.

Acesta poate fi sesizat, în condițiile prevăzute prin lege organică, de orice persoană care se consideră lezată de funcționarea unui serviciu public sau a unui organism menționat la primul alineat. Acesta se poate sesiza din oficiu.

BCU "SICENRAL" INVESTY LIBRARY

Legea organică definește atribuțiile și prerogativele Avocatul Poporului. Legea stabilește condițiile în care poate fi asistat de o terță parte la exercitarea unora dintre competențele ce îi revin.

Avocatul Poporului este numit de Președintele Republicii, pentru un mandat de șase ani care nu poate fi reînnoit, în urma aplicării procedurii prevăzute la ultimul alineat al articolului 13. Funcția sa este incompatibilă cu cea de membru al Guvernului și cu cea de membru al Parlamentului. Celelalte incompatibilități sunt stabilite prin lege organică.

Avocatul Poporului răspunde pentru activitatea sa în fața Președintelui Republicii și a Parlamentului.

TITLUL XII
Colectivitățile teritoriale

Art. 72

Colectivitățile teritoriale ale Republicii sunt comunele, departamentele, regiunile, colectivitățile cu statut special și colectivitățile de peste mări, reglementate de articolul 74. Orice altă colectivitate teritorială este creată prin lege, dacă este cazul, pentru a înlocui una sau mai multe din colectivitățile menționate în acest alineat.

Colectivitățile teritoriale au putere de decizie în privința tuturor competențelor care pot fi cel mai bine exercitate la nivelul lor.

În condițiile prevăzute de lege, aceste comunități se administrează liber, prin consiliile alese, și dispun de o putere de reglementare pentru exercitarea competențelor care le revin.

În condițiile prevăzute prin lege organică și cu excepția cazurilor în care sunt vizate condiții esențiale pentru exercitarea unei libertăți publice sau a unui drept garantat de Constituție, colectivitățile teritoriale sau asociațiile acestora pot, după caz, atunci când acest lucru este prevăzut de lege sau regulament, să deroge, cu titlu experimental și pentru un scop și o durată limitate, de la dispozițiile legislative sau administrative care reglementează exercitarea competențelor lor.

Nicio colectivitate teritorială nu poate exercita tutela asupra alteia. Totuși, atunci când, pentru exercitarea unei competențe, este nevoie de participarea mai multor colectivități teritoriale, legea poate autoriza ca una dintre acestea sau una dintre asociații să organizeze modalitățile în care vor acționa în comun.

În cadrul colectivităților teritoriale ale Republicii, reprezentantul statului, reprezentant al fiecărui membru al Guvernului, are sarcina de apărare a intereselor naționale, a controlului administrativ și a respectării legilor.

Art. 72-1

Legea stabilește condițiile în care alegătorii din fiecare colectivitate teritorială, prin exercitarea dreptului la petiționare, pot să solicite ca adunarea deliberativă a respectivei colectivități să treacă pe ordinea de zi un subiect ce ține de competența sa.

În condițiile prevăzute prin lege organică, proiectele privind o decizie sau un act ce intră în competența unei colectivități teritoriale pot fi supuse la inițiativa acesteia, prin referendum, deciziei alegătorilor din respectiva comunitate.

Atunci când se are în vedere crearea unei colectivități teritoriale cu statut special sau modificarea organizării acesteia, se poate hotărî prin lege ca alegătorii înscriși în colectivitățile vizate să fie consultați. De asemenea, modificarea limitelor colectivităților teritoriale poate face obiectul unei consultări a alegătorilor, în condițiile prevăzute de lege.

Art. 72-2

Colectivitățile teritoriale beneficiază de resurse de care pot dispune liber, în condițiile prevăzute de lege.

Acestea pot primi toate sau o parte din încasările rezultate din impozitele de orice natură. Legea le poate autoriza să stabilească baza și procentul de impozitare, în limitele stabilite de respectiva lege.

Veniturile fiscale și celelalte resurse proprii ale colectivităților teritoriale reprezintă, pentru fiecare categorie de colectivități teritoriale, o parte determinantă din ansamblul resurselor acestora. Condițiile de punere în aplicare a acestei norme sunt stabilite prin lege organică.

Orice transfer de competențe realizat între stat și colectivitățile teritoriale este însoțit de atribuirea unor resurse echivalente cu cele consacrate anterior exercitării respectivelor competențe. Orice creare sau extindere de competențe, care are drept consecință creșterea cheltuielilor colectivităților teritoriale, se face împreună cu alocarea resurselor stabilite de lege.

Legea prevede mecanisme de distribuție echitabilă, menite să favorizeze egalitatea dintre comunitățile teritoriale.

Art. 72-3

Republica recunoaște ca parte a poporului francez populațiile de peste mări, într-un ideal comun de libertate, egalitate și fraternitate.

Guadalupe, Guyana, Martinica, La Réunion, Mayotte, Saint-Barthélemy, Saint-Martin, Saint-Pierre-et-Miquelon, insulele Wallis și Futuna și Polinezia Franceză sunt guvernate de articolul 73 în ceea ce privește departamentele și regiunile de peste mări, precum și în ceea ce privește colectivitățile teritoriale constituite în baza ultimului alineat al articolului 73, iar în ceea ce privește celelalte colectivități de articolul 74.

Statutul Noii Caledonii este reglementat de titlul XIII.

Legea stabilește regimul legislativ și organizarea specifică pentru teritoriile australe și antarctice franceze și pentru Clipperton.

Art. 72-4

Nu se poate face nicio modificare privind trecerea totală sau parțială a vreuneia dintre colectivitățile menționate la alineatul 2 al articolului 72-3 de la un regim la altul dintre cele prevăzute la articolele 73 și 74, fără să se obțină, în prealabil, consimțământul alegătorilor colectivității sau ai unei părți interesate a acesteia, în condițiile prevăzute de alineatul următor. Această modificare de regim este hotărâtă prin lege organică.

La propunerea Guvernului, în timpul sesiunilor, sau la propunerea comună a celor două Camere, publicată în Monitorul Oficial, Președintele Republicii poate decide să consulte alegătorii unei colectivități teritoriale de peste mări în legătură cu un aspect ce ține de organizarea, competențele sau regimul legislativ al respectivei colectivități. Atunci când referendumul vizează modificarea prevăzută la alineatul de mai sus și se organizează la propunerea Guvernului, acesta susține în fața fiecărei Camere câte o declarație urmată de dezbateri.

Art. 73

În departamentele și regiunile de peste mări, legile și regulamentele sunt aplicabile de drept. Acestea pot face obiectul unor adaptări ce țin de caracteristicile și constrângerile specifice respectivelor colectivități.

Adaptările pot fi decise de colectivități, în materiile care intră în competența lor, dacă respectivele colectivități au fost împuternicite de lege în acest sens.

Prin derogare de la alineatul 1 și pentru a ține seama de specificul lor, colectivitățile guvernate de prezentul articol pot fi împuternicite de lege să stabilească singure normele aplicabile pe teritoriul lor, într-un număr limitat de materii ce pot ține de domeniul legii.

Aceste norme nu pot viza naționalitatea, drepturile cetățenești, garantarea libertăților publice, statutul și capacitatea persoanei, organizarea justiției, dreptul penal, procedura penală, politica externă, apărarea, siguranța și ordinea publică, moneda, creditele și schimburile sau legislația electorală. Această enumerare va putea fi clarificată și completată de o lege organică.

Cele două alineate anterioare nu se aplică pentru departamentul și regiunea La Réunion.

Prerogativele acordate în conformitate cu alineatele 2 și 3 sunt stabilite la cererea colectivității vizate, în condițiile și cu rezervele prevăzute de legea organică. Acestea nu pot fi acordate atunci când sunt vizate condițiile fundamentale de exercitare a unei libertăți publice sau a unui drept garantat prin Constituție.

Crearea, prin lege, a unei colectivități teritoriale care înlocuiește un departament și o regiune de peste mări sau instituirea unei adunări deliberative unice pentru aceste două colectivități nu poate fi efectuată fără să se obțină în prealabil consimțământul alegătorilor înscriși în circumscripția acestor colectivități, în conformitate cu procedurile prevăzute la alineatul doi al articolului 72-4.

Art. 74

Colectivitățile de peste mări guvernate de prezentul articol au un statut care ține seama de interesele proprii fiecăreia dintre ele în cadrul Republicii.

Acest statut este definit printr-o lege organică, adoptată în urma avizului adunării deliberative, care stabilește:

- condițiile în care sunt aplicabile acolo legile și regulamentele;
- competențele colectivității respective; sub rezerva competențelor deja exercitate de colectivitate, nu pot face obiectul transferului de competențe ale statului materiile enumerate la alineatul 4 al articolului 73, precizate și completate, dacă este cazul, prin legea organică;
- normele de organizare și funcționare ale instituțiilor colectivității și regimul electoral al adunării sale deliberative;
- condițiile în care instituțiile sale sunt consultate cu privire la proiectele și propunerile de lege și proiectele de ordonanță sau de decret ce cuprind dispoziții specifice colectivității, precum și cu privire la ratificarea sau aprobarea unor angajamente internaționale încheiate în materiile ce intră în competența sa.

Pentru colectivitățile care dispun de autonomie, legea organică mai poate stabili condițiile în care:

- Consiliul de Stat exercită un control judecătoresc specific asupra anumitor categorii de acte ale adunării deliberative care acționează în baza competențelor pe care le exercită în domeniul legii;
- adunarea deliberativă poate modifica o lege promulgată ulterior intrării în vigoare a statutului colectivității, atunci când Consiliul Constituțional, sesizat, în special de autoritățile colectivității, a constatat că legea intervenise în domeniul de competență al respectivei colectivități;
- colectivitatea poate lua măsuri justificate de necesitățile locale, în favoarea populației sale, în materie de acces la locurile de muncă, de drept de stabilire în vederea exercitării unei activități profesionale sau de protecție a patrimoniului funciar;
- colectivitatea poate participa, sub controlul statului, la exercitarea competențelor păstrate de acesta, cu respectarea garanțiilor acordate pe întreg teritoriul național în vederea exercitării libertăților publice.

Celelalte modalități de organizare specifică pentru colectivitățile ce intră în sfera prezentului articol sunt definite și modificate de lege, după consultarea adunării lor deliberative.

Art. 74-1

În colectivitățile de peste mări menționate de articolul 74 și în Noua Caledonie, în materiile ce rămân în competența statului, Guvernul poate, prin ordonanță, să extindă, cu modificările necesare, dispozițiile de natură legislativă aflate în vigoare în metropolă sau să adapteze dispozițiile de natură legislativă

aflate în vigoare la organizarea specifică a respectivei colectivități, sub rezerva ca legea să nu fi exclus în mod expres utilizarea acestei proceduri pentru dispozițiile în cauză.

Ordonanțele sunt adoptate în Consiliul de Miniștri cu avizul adunărilor deliberative interesate și al Consiliului de Stat. Ordonanțele intră în vigoare din momentul publicării. Dacă Parlamentul nu le ratifică în termen de 18 luni de la publicare, acestea devin caduce.

Art. 75

Cetățenii Republicii care nu au statutul civil de drept comun, singurul prevăzut la articolul 34, își vor păstra statutul personal atâta timp cât nu vor renunța la el.

Art. 75-1

Limbile regionale aparțin patrimoniului Franței.

TITLUL XIII
Dispoziții tranzitorii privind Noua Caledonie

Art. 76

Populația din Noua Caledonie este chemată să se pronunțe, înainte de 31 decembrie 1998, asupra dispozițiilor acordului semnat la Nouméa pe 5 mai 1998 și publicat pe 27 mai 1998 în Monitorul Oficial al Republicii franceze.

Pot participa la vot persoanele care îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 2 al Legii nr. 88-1028 din 9 noiembrie 1988.

Măsurile necesare organizării scrutinului se iau în baza unui decret adoptat în cadrul Consiliului de Stat și discutat în cadrul Consiliului de Miniștri.

Art. 77

După aprobarea acordului cu ocazia consultării prevăzute la articolul 76, legea organică, adoptată cu avizul adunării deliberative a Noii Caledonii, stabilește, în vederea asigurării evoluției Noii Caledonii în conformitate cu orientările definite prin acordul respectiv și cu modalitățile necesare punerii lui în aplicare:

- competențele statului care vor fi transferate definitiv instituțiilor din Noua Caledonie, calendarul și modurile în care se va efectua acest transfer, precum și repartizarea sarcinilor rezultată din acesta;
- normele de organizare și funcționare ale instituțiilor din Noua Caledonie și, în special, condițiile în care anumite categorii de acte ale adunării deliberative a Noii Caledonii vor putea fi supuse revizuirii Consiliului Constituțional, înainte de publicare;

- normele referitoare la cetățenie, regimul electoral, ocuparea locurilor de muncă și starea civilă cutumiară;
- condițiile și termenele în care populația interesată a Noii Caledonii va fi chemată să se pronunțe asupra obținerii suveranității depline.

Celelalte măsuri necesare punerii în aplicare a acordului menționat la articolul 76 sunt stabilite prin lege.

Pentru a defini corpul electoral chemat să aleagă membrii adunărilor deliberative ale Noii Caledonii și ale provinciilor, tabelul la care se referă acordul menționat la articolul 76 și secțiunile 188 și 189 ale legii organice nr. 99-209 din 19 martie 1999 privind Noua-Caledonie este tabelul întocmit cu ocazia votului prevăzut la articolul 76, cuprinzând persoanele ce nu au dreptul să participe la vot.

Art. 78–86

Abrogate.

TITLUL XIV
Despre francofonie și acordurile de asociere

Art. 87

Republica participă la dezvoltarea solidarității și cooperării dintre statele și popoarele care au în comun limba franceză.

Art. 88

Republica poate încheia acorduri cu statele care doresc să i se asocieze pentru dezvoltarea civilizațiilor lor.

TITLUL XV
Despre Uniunea Europeană

Art. 88-1

Republica este membră a Uniunii Europene, constituită din state care au ales în mod liber, în virtutea tratatelor de instituire, să exercite în comun unele dintre competențele lor, în condițiile prevăzute de Tratatul de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la 13 decembrie 2007.

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Art. 88-2

Legea stabilește normele referitoare la mandatul european de arestare în baza actelor adoptate de instituțiile Uniunii Europene.

Art. 88-3

Sub rezerva reciprocității și în conformitate cu modalitățile prevăzute de Tratatul privind Uniunea Europeană, semnat pe 7 februarie 1992, dreptul de vot și de eligibilitate la alegerile municipale poate fi acordat numai cetățenilor Uniunii rezidenți în Franța. Acești cetățeni nu pot exercita funcția de primar sau de viceprimar și nici nu pot participa la desemnarea alegătorilor pentru Senat și la alegerea senatorilor. Condițiile de aplicare a prezentului articol sunt stabilite printr-o lege organică votată în aceleași condiții de ambele Camere.

Art. 88-4

Guvernul supune Adunării Naționale și Senatului, încă de la transmiterea lor către Consiliul Uniunii Europene, proiectele de acte legislative europene și celelalte proiecte sau propuneri de acte ale Uniunii Europene.

În conformitate cu modalitățile prevăzute de regulamentul intern al fiecărei Camere, pot fi adoptate rezoluții europene, chiar dacă Parlamentul nu este în sesiune, cu privire la proiectele sau propunerile menționate la primul alineat, precum și cu privire la orice document emis de la o instituție a Uniunii Europene.

În cadrul fiecărei Camere a Parlamentului se înființează o comisie însărcinată cu afaceri europene.

Art. 88-5[3]

Orice proiect de lege prin care se autorizează ratificarea unui tratat privind aderarea unui stat la Uniunea Europeană este supus referendumului de către Președintele Republicii.

Totuși, prin votarea unei propuneri adoptate în termeni identici de fiecare Cameră cu o majoritate de trei cincimi, Parlamentul poate autoriza adoptarea proiectului de lege potrivit procedurii prevăzute la alineatul 3 al articolului 89.

Art. 88-6

Adunarea Națională sau Senatul poate emite un aviz motivat cu privire la conformitatea unui proiect de act legislativ european cu principiul subsidiarității. Avizul este adresat de Președintele Camerei respective Președintelui Parlamentului European, celui al Consiliului și celui al Comisiei Europene. Guvernul este informat despre acest aviz.

Fiecare Cameră poate introduce în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene o acțiune împotriva unui act legislativ european pentru încălcarea principiului subsidiarității. Această acțiune este înaintată Curții de Justiție a Uniunii Europene de către Guvern.

[3] A se vedea [1] – NOTA de la prima pagina a Constituției.

În acest scop, pot fi adoptate rezoluții, dacă este cazul în afara sesiunilor, conform calendarului și a agendei stabilite de regulamentul fiecărei Camere. La solicitarea a 60 de deputați sau a 60 de senatori, acțiunea este exercitată de drept.

Art. 88-7

Prin votarea unei moțiuni adoptate în termeni identici de Adunarea Națională și de Senat, Parlamentul se poate opune unei modificări a regulilor de adoptare a actelor Uniunii Europene, în cazurile prevăzute, în materie de revizuire simplificată a tratatelor sau de cooperare judiciară civilă, de către Tratatul privind Uniunea Europeană și de Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, așa cum rezultă ele din Tratatul semnat la Lisabona pe 13 decembrie 2007.

TITLUL XVI
Despre revizuirea Constituției

Art. 89

Inițiativa de revizuire a Constituției aparține atât Președintelui Republicii, la propunerea Prim-ministrului, cât și membrilor Parlamentului.

Proiectul de lege de revizuire trebuie examinată în termenele stabilite la alineatul 3 al articolului 42 și adoptată de cele două Camere în aceiași termeni. Revizuirea rămâne definitivă după ce a fost aprobată prin referendum.

Totuși, proiectul de revizuire nu este supus referendumului atunci când Președintele Republicii decide să îl supună Parlamentului convocat în Congres; în acest caz, proiectul de revizuire nu este aprobat decât dacă întrunește majoritatea de trei cincimi dintre voturile exprimate. Biroul Congresului este cel al Adunării Naționale.

Nu se poate angaja sau continua nicio procedură de revizuire atunci când se aduce atingere integrității teritoriale.

Forma republicană de guvernământ nu poate face obiectul unei revizuiri.

TITLUL XVII

Abrogat.

BCU IAȘI/CENTRUL UNIVERSITAR/LIBRARY

II. Declarația drepturilor omului și ale cetățeanului din 26 august 1789

Preambul

Reprezentanții poporului francez, constituiți în Adunarea Națională, considerând că ignorarea, uitarea sau disprețuirea drepturilor omului sunt singurele cauze ale nefericirilor populare și ale corupției guvernelor, au decis să expună, într-o declarație solemnă, drepturile naturale, inalienabile și sacre ale omului, astfel încât această declarație, prezentă permanent la toți membrii corpului social, să le amintească fără încetare drepturile și îndatoririle lor; astfel încât actele puterii legislative și cele ale puterii executive, putând fi oricând comparate cu scopul oricărei instituții politice, să fie, prin urmare, mai respectate; astfel încât cererile cetățenilor, fondate de acum înainte pe principii simple și incontestabile, să se fondeze pe respectarea Constituției și a fericirii tuturor.

În consecință, Adunarea Națională recunoaște și declară, în prezența și sub auspiciile Ființei Supreme, următoarele drepturi ale omului și cetățeanului.

Art. 1

Oamenii se nasc și rămân liberi și egali în drepturi. Deosebirile sociale nu pot să se întemeieze decât pe criterii împărtășite de toți.

Art. 2

Scopul oricărei asocieri politice este păstrarea drepturilor naturale și imprescriptibile ale omului. Aceste drepturi sunt libertatea, proprietatea, siguranța și rezistența la oprimare.

Art. 3

Principiul oricărei suveranități îl constituie esențialmente națiunea. Niciun grup și niciun individ nu pot să exercite vreo autoritate care nu emană de la națiune în mod expres.

Art. 4

Libertatea constă în a putea face tot ceea ce nu dăunează celuilalt: astfel, exercițiul drepturilor naturale ale fiecărui om nu cunoaște decât acele limite care sunt necesare altor membri ai societății pentru a se bucura de aceleași drepturi. Aceste limite nu pot fi determinate decât de către lege.

BCU "Victor Babeș" CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Art. 5

Legea are dreptul să interzică doar acțiunile periculoase pentru societate. Tot ceea ce nu este interzis de către lege nu poate fi împiedicat și nimeni nu poate fi obligat să facă ceea ce legea nu ordonă.

Art. 6

Legea este expresia voinței generale. Toți cetățenii au dreptul să participe, ei înșiși sau prin reprezentanții lor, la formarea acesteia. Ea trebuie să fie aceeași pentru toți, atât atunci când ocrotește, cât și atunci când pedepsește. Toți cetățenii, fiind egali în fața sa, au drepturi egale de acces la toate demnitățile, posturile și funcțiile publice, potrivit cu capacitatea lor și fără vreo altă deosebire decât aceea impusă de virtuțile și talentele lor.

Art. 7

Nimeni nu poate fi acuzat, arestat sau deținut, cu excepția cazurilor stabilite de lege și potrivit formelor indicate de aceasta. Aceia care solicită, emit, execută sau urmăresc executarea unor ordine arbitrarii trebuie să fie pedepsiți; dar orice cetățean somat sau reținut potrivit legii trebuie să se supună de îndată: el se face altfel vinovat prin rezistență.

Art. 8

Legea nu trebuie să stabilească decât pedepse strict și evident necesare și nimeni nu poate fi pedepsit decât în temeiul unei legi elaborate și promulgate anterior faptei și care este aplicată potrivit legii.

Art. 9

Având în vedere că orice om este considerat nevinovat până la declararea vinovăției sale, dacă măsura arestării sale este considerată indispensabilă, orice reprimare care nu ar fi necesară pentru reținerea sa trebuie să fie aspru sancționată prin lege.

Art. 10

Nimeni nu trebuie să fie șicanat pentru opiniile sale, fie ele și religioase, cu condiția ca exprimarea acestora să nu tulbure ordinea publică stabilită de lege.

Art. 11

Libera comunicare a gândurilor și a opiniilor este unul dintre cele mai prețioase drepturi ale omului; orice cetățean poate așadar să discute, să scrie, să publice în mod liber, răspunzând însă pentru orice exercitare abuzivă a acestei libertăți în cazurile stabilite de lege.

Art. 12

Garantarea drepturilor omului și ale cetățeanului necesită o forță publică; această forță este deci creată în avantajul tuturor și nu spre folosința proprie a celor cărora ea le este încredințată.

Art. 13

Pentru întreținerea forței publice, ca și pentru cheltuielile administrative, o contribuție comună este absolut necesară; ea trebuie împărțită în mod legal între toți cetățenii, în funcție de posibilitățile acestora.

Art. 14

Toți cetățenii au dreptul să constate, în mod direct sau prin reprezentanții lor, necesitatea contribuției publice, să o consimtă în mod liber, să îi urmărească folosirea, să îi determine mărimea, structura, modul de acoperire și durata.

Art. 15

Societatea are dreptul de a cere socoteală oricărui agent public din cadrul administrației sale.

Art. 16

Orice societate în care garanția drepturilor nu este asigurată, iar separația puterilor nu este realizată, nu are Constituție.

Art. 17

Proprietatea fiind un drept inviolabil și sfânt, nimeni nu poate fi lipsit de ea, afară numai de cazul în care nevoia publică, constatată conform legii, o cere în mod evident și cu condiția unei juste și prealabile despăgubiri.

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

III. Preambulul Constituției din 27 octombrie 1946

Îndată după victoria repurtată de către popoarele libere asupra regimurilor care au încercat să înrobească și să degradeze persoana umană, poporul francez proclamă încă o dată că orice ființă umană, fără deosebire de rasă, de religie ori de credință, are drepturi inalienabile și sfinte. El reafirmă în mod solemn drepturile și libertățile omului și cetățeanului consacrate de către Declarația drepturilor din 1789 și de principiile fundamentale recunoscute de legile Republicii.

El proclamă, de asemenea, ca fiind deosebit de necesare în vremurile noastre, următoarele principii politice, economice și sociale.

Legea garantează femeii, în toate domeniile, drepturi egale cu acelea ale bărbatului.

Orice persoană persecutată din cauza acțiunii sale în favoarea libertății are dreptul de azil în teritoriile Republicii.

Fiecare are datoria de a munci și dreptul de a obține un loc de muncă. Nimeni nu poate fi persecutat, în munca ori în funcția sa, pentru originile, pentru opiniile sau pentru convingerile sale.

Orice om poate să își apere drepturile și interesele prin acțiunea sindicală și să adere la sindicatul pe care îl alege.

Dreptul la grevă se exercită în condițiile legilor care îl reglementează.

Orice om al muncii participă, prin intermediul celor pe care îi deleagă, la stabilirea colectivă a condițiilor de muncă, precum și la gestiunea întreprinderilor.

Orice bun sau orice întreprindere a căror exploatare are sau dobândește caracteristicile unui serviciu public național ori al unui monopol de fapt trebuie să devină proprietatea colectivității.

Națiunea asigură individului și familiei condițiile necesare dezvoltării lor.

Ea garantează tuturor, și mai ales copilului, mamei și celor ce muncesc și sunt în vârstă, protecția sănătății, securitatea materială, repausul și timpul liber. Orice ființă umană care, din cauza vârstei sale, a stării sale fizice ori mentale, a situației economice, se află în incapacitate de a munci are dreptul de a obține din partea colectivității mijloace convenabile de existență.

Națiunea proclamă solidaritatea și egalitatea tuturor francezilor în fața îndatoririlor care rezultă din calamitățile naționale.

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Națiunea garantează accesul egal al copilului și al adultului la instruire, la formarea profesională și la cultură. Organizarea învățământului public gratuit și laic de toate gradele este o îndatorire a statului.

Republica franceză, fidelă tradițiilor sale, înțelege să se conformeze regulilor dreptului public internațional. Ea nu va întreprinde niciun război în vederea cuceririi și nu își va folosi niciodată forțele împotriva libertății vreunui popor.

Sub rezerva reciprocității, Franța consimte la limitările de suveranitate necesare pentru organizarea și apărarea păcii.

Franța formează împreună cu popoarele de peste mări o Uniune fondată pe egalitatea în drepturi și în îndatoriri, fără deosebire de rasă sau religie.

Uniunea franceză este alcătuită din națiuni și popoare care își pun în comun sau își coordonează resursele și eforturile pentru a-și dezvolta civilizațiile, a-și spori bunăstarea și a-și asigura securitatea.

Fidelă misiunii sale tradiționale, Franța înțelege să conducă popoarele a căror guvernare și-a asumat-o către dobândirea libertății de a se administra ele însele și de a-și conduce în mod democratic propriile lor treburi; înlăturând orice sistem colonial întemeiat pe arbitrariu, ea garantează tuturor accesul egal la funcțiile publice și exercițiul individual sau colectiv al drepturilor și libertăților proclamate ori confirmate în cele de mai sus.

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

IV. Carta pentru mediul înconjurător din 2004

Poporul francez,

considerând

că resursele şi echilibrele naturale au condiţionat apariţia omenirii;

că viitorul şi însăşi existenţa omenirii sunt indisociabile de mediul său natural;

că mediul înconjurător este patrimoniul comun al fiinţelor umane;

că omul exercită o influenţă tot mai mare asupra condiţiilor de viaţă şi asupra propriei evoluţii;

că diversitatea biologică, împlinirea personală şi progresul societăţilor umane sunt afectate de anumite moduri de consum sau de producţie şi de exploatarea excesivă a resurselor naturale;

că protecţia mediului înconjurător trebuie urmărită în aceeaşi măsură cu celelalte interese fundamentale ale naţiunii;

că, în vederea asigurării unei dezvoltări durabile, opţiunile făcute pentru a răspunde nevoilor prezente nu trebuie să compromită capacitatea generaţiilor următoare şi a celorlalte popoare de a-şi satisface propriile nevoi,

proclamă:

Art. 1

Fiecare persoană are dreptul de a trăi într-un mediu echilibrat, care nu dăunează sănătăţii.

Art. 2

Orice persoană are îndatorirea de a participa la protecţia şi protejarea mediului înconjurător.

Art. 3

Orice persoană trebuie să prevină, în condiţiile definite de lege, prejudiciile pe care le-ar putea aduce mediului înconjurător sau, în cazul în care nu reuşeşte acest lucru, să limiteze consecinţele prejudiciilor respective.

Art. 4

Orice persoană trebuie să contribuie la repararea prejudiciilor pe care le-a adus mediului înconjurător, în condiţiile definite de lege.

BCU IAŞI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Art. 5

Atunci când producerea unui prejudiciu, chiar dacă incertă în condițiile respective de cunoaștere științifică, ar putea afecta în mod grav și ireversibil mediul înconjurător, autoritățile publice, prin aplicarea principiului precauției, în domeniul atribuțiilor ce le revin, veghează la punerea în practică a procedurilor de evaluare a riscurilor și la adoptarea de măsuri provizorii și proporționale pentru a evita producerea prejudiciului.

Art. 6

Politicile publice trebuie să promoveze o dezvoltare durabilă. În acest scop, ele conciliază protecția și punerea în valoare a mediului înconjurător cu dezvoltarea economică și progresul social.

Art. 7

Orice persoană are dreptul, în condițiile și limitele definite de lege, să aibă acces la informațiile privind mediul înconjurător deținute de autoritățile publice și să participe la elaborarea deciziilor publice cu incidență asupra mediului înconjurător.

Art. 8

Educația și formarea profesională cu privire la mediul înconjurător trebuie să contribuie la exercitarea drepturilor și îndatoririlor definite de prezenta Cartă.

Art. 9

Cercetarea și inovarea trebuie să-și dea concursul la protejarea și la punerea în valoare a mediului înconjurător.

Art. 10

Prezenta Cartă stă la baza acțiunii europeane și internaționale a Franței.

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Legea fundamentală a Republicii Federale Germania

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Legea fundamentală a Republicii Federale Germania

Prezentare generală

Prof. univ. dr. Ioan MURARU

1. Scurt istoric

Legea fundamentală a Republicii Federale Germania din 23 mai 1949 a marcat clar revenirea la democrație, după o lungă perioadă de regim autoritar. Ea demonstrează voința democratică și afirmarea fundamentală a drepturilor omului și a demnității persoanei umane. Data revenirii la democrație imediat după război dă un conținut particular fiecărui articol. În urma reunificării Germaniei (1990) s-au făcut unele modificări la Constituție[1].

Pe baza Constituției sale, Germania, prin eforturi considerabile, a reușit o spectaculoasă refacere și reconstrucție după război. „Legea fundamentală a făcut dovada meritelor sale în trecut. Este Constituția cea mai liberală din istoria germană. Ea a servit lumii întregi de model pentru alte constituții fondate pe democrație și pe statul de drept. Noi, germanii, avem toate motivele de a fi mândri de Legea fundamentală, de a ne alătura acestei Constituții și de a o apăra cu toate forțele noastre"[2].

Sistematizarea articolelor Constituției, în varianta sa încorporată în această culegere, este următoarea: Preambul; Drepturile fundamentale; Federația și landurile; Bundestagul, Bundesratul; Comisia mixtă; Președintele Federal; Guvernul Federal; Legislația federală; Aplicarea legilor federale și administrația federală; Sarcinile de interes comun; Sistemul judiciar; Finanțele; Starea de apărare; Dispoziții tranzitorii și finale.

Câteva remarci privind sistematizarea articolelor constituționale se impun:

- se observă clar că se face aplicarea clasicului principiu al separației și echilibrului puterilor;

DE

[1] Caracterizare extrasă din Henri Oberdorff, *Les Constitutions de l'Europe des Douze*, La documentation française, Paris, 1992, p. 9.

[2] Roman Herzog, fost Președinte al Tribunalului Constituțional și apoi Președinte al Germaniei, discurs, noiembrie 1994. Reprodus în *Loi fondamentale pour la République Fédérale d'Allemagne*, Public Document, publicat de l'Office de presse et d'information du gouvernement fédéral, Bonn, 1998. Ca Președinte al Germaniei, Roman Herzog a reușit să tempereze inițiativele de schimbare a Constituției, exprimate cu prilejul împlinirii a 50 de ani de existență.

BCU IASI UNIVERSITY LIBRARY

- este clar exprimată structura de stat federal[3] a Germaniei;
- puterea judecătorească prezintă un specific prin includerea în vârful acesteia a Curții Constituționale Federale;
- sunt foarte multe reglementări detaliate privind problemele bugetare și fiscale, repartizarea lor între Federație și landuri.

2. Principii generale

Principiile care caracterizează statul și dreptul din Germania rezultă, în principal, din preambul, din reglementările privind drepturile omului, din cele privind puterile publice etc.

Preambulul Constituției are un conținut aparte, este o îmbinare a tradițiilor și speranțelor. El reafirmă responsabilitatea poporului german față de Dumnezeu și față de oameni și proclamă: „Prezenta Lege fundamentală este aplicabilă întregului popor german." Despărțită în două state ca urmare a războiului, Germania Federală a exprimat grija pentru întregul popor german, dar și speranța unei reunificări apropiate. Desigur, această reunificare a întârziat mult, aproape o jumătate de secol, și, tocmai de aceea, preambulul are o valoare istorică aparte. Legea fundamentală din 1949 nu a trebuit înlocuită cu o nouă lege după reunificarea din anul 1990, fiind suficiente câteva modificări prin Tratatul de Unificare din 31 august 1990.

Constituția stabilește **trăsăturile**[4] de bază ale statului: garantarea libertăților prin recunoașterea inviolabilității demnității umane ca un drept la autodeterminare individuală ce se impune puterilor statului; întreaga putere emană de la popor care o exercită prin autorități reprezentative alese prin vot universal; pregătirea și derularea alegerilor sunt asigurate, în esență, de partidele politice; statul este o democrație parlamentară; statul este un stat de drept, un stat social; suveranitatea emană de la popor, ea se exercită de popor prin alegeri și plebiscite și prin organe speciale învestite cu puteri legislative, executive și judiciare.

3. Autoritățile publice. Raporturile constituționale

Două precizări caracterizează ordinea constituțională germană: structura și funcțiile autorităților publice corespund structurii federale a statului; este evidentă aplicarea clasicului principiu al separației și echilibrului puterilor.

Puterea legislativă este reprezentată de Parlament care cunoaște două Adunări, și anume Bundestagul și Bundesratul, la nivelul întregului stat.

La nivelul statelor membre ale Federației autoritățile se pot implica numai în interiorul frontierelor landului.

---

[3] Pentru caracteristicile statului federal, vezi Ioan Muraru, Elena Simina Tănăsescu, *Drept constituțional și instituții politice*, vol. II, Ediția 14, C.H. Beck, București, 2013, p. 67 – 68.

[4] Informațiile și constatările sunt culese sau prelucrate din: *Loi fondamentale pour la République Fédérale d'Allemagne*, Office de presse et d'information du gouvernement fédéral, Bonn, 1998; *Textes de lois*, Loi sur la Cour constitutionnelle fédérale, Informations de la République Fédérale d'Allemagne, Inter Nationes, Bonn, 1966; Legi de larg interes în Republica Federală Germania, traducere de Constantin Furtună, Editura de Sud, Craiova, 2001.

Bundestagul este organul reprezentativ al poporului ales prin vot universal, prin utilizarea dublului buletin (un vot pentru reprezentantul din circumscripția electorală și un altul care exprimă opțiunea pentru o listă a landului).[5]

Bundestagul nu se poate autodizolva, dar poate fi dizolvat. În principal îndeplinește funcția legislativă, dar are și alte funcții. Un aspect specific este existența delegatului Bundestagului pentru armată (**Ombudsmanul pentru armată**), prin care se exercită controlul parlamentar în domeniul apărării drepturilor fundamentale.

Bundesratul este autoritatea publică prin care landurile colaborează la legiferare și la administrarea Federației, precum și în afacerile Uniunii Europene. Membrii acestuia nu sunt aleși, ci numiți și revocați de guvernămintele landurilor.[6]

Guvernul Federal, alături de Bundestag, conduce statul, fiind format din **Cancelarul Federal** și **miniștrii federali.** Cancelarul este ales de Bundestag la propunerea Președintelui Federal și răspunde de stabilirea marilor orientări politice.

Președintele Federal nu are funcții de decizie, având un rol integrator în materie politică și un rol de reprezentare în relațiile internaționale. Este ales de Convenția Federală (membrii Bundestagului plus un număr egal de membri aleși proporțional de parlamentele landurilor)[7] și poate îndeplini cel mult două mandate. Mandatul este de cinci ani. Unele hotărâri și ordine trebuie contrasemnate de Cancelarul Federal sau de ministrul federal de resort.

4. Puterea judecătorească

Aceasta este exercitată de judecători, independenți și subordonați numai legii. Jurisdicția este exercitată de Curtea Constituțională Federală; tribunalele federale; tribunalele statelor (landurilor). Puterea jurisdicțională este deci divizată într-o jurisdicție constituțională și cinci jurisdicții independente, fiecare având în frunte o Curte Supremă a Federației (jurisdicția penală și civilă, jurisdicția administrativă, jurisdicția fiscală, jurisdicția muncii, jurisdicția socială).[8]

5. Administrația publică locală. Organizarea administrativ-teritorială

Landurile, districtele și **localitățile** sunt conduse de organisme alese prin alegeri generale, directe, libere, echitabile și secrete. Localităților li se garantează dreptul de a reglementa toate problemele locale, pe propria răspundere, în limitele legii. Asociațiile de localități au și ele dreptul la autonomie locală, aceasta cuprinzând și autonomia financiară. Referendumul este frecvent utilizat în rezolvarea problemelor locale.

[5] Cf. *Loi fondamentale... op. cit.*, p. 28.
[6] Cf. *Loi fondamentale... op. cit.*, p. 29.
[7] Cf. *Loi fondamentale... op. cit.*, p. 31 – 32.
[8] Vezi *Textes de lois, op. cit.*, p. 6 – 7.

6. Drepturile omului

Ele sunt reglementate imediat după preambul. Reglementările corespund marilor instrumente juridice internaționale în domeniu. Ele încep prin consacrarea și protecția demnității umane, continuând cu protecția dreptului la viață, la integritate psihică, libertatea individuală etc.

Aceste reglementări reflectă clar angajamentul poporului german pentru respectul personalității umane.

7. Raporturile dintre dreptul național și dreptul Uniunii Europene

Sunt clar definite în sensul că: Germania participă la dezvoltarea Uniunii Europene; poate transfera prin lege puterile suverane; poate să introducă o acțiune la Curtea de Justiție a Uniunii Europene pentru contestarea unui act legislativ al acesteia care încalcă principiul subsidiarității; regulile generale de drept internațional fac parte integrantă din legea federală, ele prevalând asupra legilor și creând direct drepturi și obligații pentru locuitorii teritoriului federal.

8. Controlul de constituționalitate

Este exercitat de Curtea Constituțională Federală. Judecătorii sunt aleși, o parte de Bundestag și altă parte de Bundesrat, având minimum 40 de ani, pentru un mandat de 12 ani, fiind exclusă realegerea. Curtea cuprinde două Camere cu domenii de competență diferită, fiecare având câte opt membri. Curtea nu este un organ politic, ci un veritabil tribunal.[9]

[9] Cf. *Textes de lois, op. cit.*, p. 8 – 9.

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Legea fundamentală a Republicii Federale Germania[1]

Preambul

Conştient de responsabilitatea sa în faţa lui Dumnezeu şi a oamenilor, inspirat de hotărârea de a promova pacea în lume, în calitate de partener egal într-o Europă unită, poporul german, în exercitarea puterii sale constituante, a adoptat această Lege fundamentală. Germanii din landurile Baden-Württemberg, Bavaria, Berlin, Brandenburg, Bremen, Hamburg, Hesse, Niedersachsen, Mecklenburg-Vorpommern, Nordrhein-Westphalia, Rhineland-Palatinate, Saarland, Saxony, Saxony-Anhalt, Schleswig-Holstein şi Thuringia au obţinut unitatea şi libertatea Germaniei prin autodeterminare. Această Lege fundamentală se aplică întregului popor german.

CAPITOLUL I
Drepturile fundamentale

Art. 1. Demnitatea umană – drepturile omului – forţa obligatorie a drepturilor fundamentale

1. Demnitatea umană este inviolabilă. Respectarea şi protejarea acesteia reprezintă obligaţia tuturor autorităţilor statului.

2. Poporul german recunoaşte că drepturile omului, inviolabile şi inalienabile, reprezintă baza fiecărei comunităţi, a păcii şi a justiţiei în lume.

3. Drepturile fundamentale menţionate mai jos sunt obligatorii pentru puterea legislativă, puterea executivă şi cea judecătorească, ca drept aplicabil în mod nemijlocit.

DE

[1] A fost adoptată la 8 mai 1949 şi a intrat în vigoare la 23 mai 1949. A fost publicată în BGBI (Federal Law Gazette) III 100-1/1949. A fost modificată de foarte multe ori, însă modificările substanţiale au intervenit în 1956, 1968, în perioada 1990 – 1994, în 29 iulie 2009 şi în 11 iulie 2012 (ultima revizuire a fost publicată în BGBI I, p. 1478/2012).

Art. 2. Libertățile personale

1. Fiecare persoană are dreptul la libera dezvoltare a personalității sale, atât timp cât nu încalcă drepturile altora sau nu contravine ordinii constituționale sau bunelor moravuri.

2. Orice persoană are dreptul la viață și integritate fizică. Libertatea persoanei este inviolabilă. Aceste drepturi pot fi restrânse doar în baza legii.

Art. 3. Egalitatea în fața legii

1. Toți oamenii sunt egali în fața legii.

2. Bărbații și femeile se bucură de drepturi egale. Statul promovează transpunerea efectivă în practică a drepturilor egale pentru femei și bărbați și ia măsuri pentru eliminarea dezavantajelor existente.

3. Nicio persoană nu poate fi favorizată sau defavorizată pe motive de sex, filiație, rasă, limbă, țară și origine, credință sau opinii politice ori religioase. Nicio persoană nu poate fi defavorizată din cauza invalidității.

Art. 4. Libertatea de credință și conștiință

1. Libertatea de credință și de conștiință, cât și libertatea de profesiune a unui crez religios sau filosofic sunt inviolabile.

2. Practicarea liberă a religiei este garantată.

3. Nicio persoană nu poate fi obligată, împotriva conștiinței sale, să efectueze serviciul militar care implică folosirea armelor. Detaliile se reglementează printr-o lege federală.

Art. 5. Libertatea de exprimare, artele și științele

1. Fiecare persoană are dreptul să-și exprime liber opiniile, să le disemineze verbal, în scris și prin imagini și să se informeze, în mod nestingherit, din surse general accesibile. Libertatea presei și libertatea de informare, prin intermediul programelor de radio și de televiziune și al filmelor, sunt garantate. Nu există cenzură.

2. Aceste drepturi sunt limitate de dispozițiile dreptului comun, de dispozițiile pentru protecția tinerilor și de dreptul la onoarea persoanei.

3. Artele și științele, cercetarea și învățământul sunt libere. Libertatea de a preda nu exonerează nicio persoană de supunerea față de Constituție.

Art. 6. Căsătoria – familia – copiii

1. Căsătoria și familia se bucură de protecția specială a statului.

2. Creșterea și educarea copiilor reprezintă dreptul natural al părinților și o obligație ce le revine cu prioritate. Statul îi supraveghează în îndeplinirea acestei obligații.

3. Copiii pot fi separați de familie, împotriva voinței părinților sau tutorilor acestora, doar în baza legii și doar dacă părinții sau tutorii nu-și îndeplinesc obligațiile ori dacă copiii se află în pericol de a fi abandonați din alte motive.

4. Fiecare mamă are dreptul la protecție și îngrijire din partea comunității.

5. Copiilor nelegitimi li se acordă, prin lege, aceleași oportunități pentru dezvoltare fizică și mentală și pentru statutul social ca și copiilor din căsătorie.

Art. 7. Sistemul educațional

1. Întregul sistem educațional se află sub supravegherea statului.

2. Părinții și tutorii au dreptul să decidă asupra participării copiilor aflați în grija lor la învățământul religios.

3. Instruirea religioasă face parte din programa școlară normală a școlilor de stat, cu excepția școlilor laice. Fără a aduce atingere dreptului de supraveghere al statului, instruirea religioasă se face conform doctrinelor comunității religioase în cauză. Profesorii nu pot fi obligați să ofere instruire religioasă împotriva voinței lor.

4. Dreptul de a înființa școli private este garantat. Școlile private care servesc ca alternativă la școlile de stat au nevoie de aprobarea statului și se supun legilor landului. Această aprobare este acordată dacă școlile private nu sunt inferioare școlilor de stat în ceea ce privește obiectivele lor educaționale, dotările sau pregătirea profesională a cadrelor didactice și dacă nu se favorizează astfel discriminarea elevilor în funcție de veniturile părinților lor. Aprobarea este respinsă dacă situația economică și juridică a cadrelor didactice nu este asigurată în mod adecvat.

5. O școală elementară privată este aprobată doar dacă autoritatea educațională consideră că aceasta servește unui interes pedagogic special sau dacă, la solicitarea părinților sau a tutorilor, aceasta urmează a fi înființată ca o școală confesională sau interconfesională ori ca o școală bazată pe o filosofie aparte și dacă în municipiu nu mai există o altă școală elementară de stat de acest tip.

6. Școlile pregătitoare sunt eliminate.

Art. 8. Libertatea de întrunire

1. Toți cetățenii germani au dreptul să se întrunească pașnic și neînarmați, fără notificare sau autorizare prealabile.

2. În cazul întrunirilor în aer liber, acest drept poate fi limitat prin lege sau în baza legii.

Art. 9. Libertatea de asociere

1. Toți cetățenii germani au dreptul să formeze societăți și alte asociații.

2. Asociațiile ale căror obiective sau activități contravin dreptului penal sau care sunt îndreptate împotriva ordinii constituționale ori principiului cooperării internaționale sunt interzise.

3. Dreptul de a întemeia asociații pentru protecția și îmbunătățirea condițiilor de lucru și economice este garantat fiecărei persoane și fiecărei ocupații sau profesii. Acordurile care restrâng sau încalcă acest drept sunt nule; măsurile luate în acest scop sunt ilegale. Măsurile luate conform articolului 12a, alineatelor 2 și 3 din articolul 35, alineatului 4 din articolul 87a sau articolului 91 nu pot fi îndreptate împotriva conflictelor de muncă dintre asociații, în sensul primei

teze a acestui alineat, pentru protejarea și îmbunătățirea condițiilor de muncă și economice.

Art. 10. Secretul corespondenței, al poștei și telecomunicațiilor

1. Secretul corespondenței, al poștei și telecomunicațiilor este inviolabil.

2. Restricțiile pot fi impuse doar conform legii. Dacă restricția servește la protejarea ordinii democratice libere sau a existenței ori a securității Federației sau a unui land, legea poate prevedea ca persoana afectată să nu fie informată asupra restricției și ca recursul la acțiunea în instanță să fie înlocuit cu o investigație a cazului de autoritățile și instituțiile auxiliare instituite de legislativ.

Art. 11. Libera circulație

1. Toți cetățenii germani se bucură de libera circulație pe întreg teritoriul federal.

2. Acest drept nu poate fi restrâns decât prin lege și doar în cazurile în care absența mijloacelor adecvate de întreținere reprezintă o povară pentru comunitate sau în care respectiva restrângere este necesară pentru prevenirea unui pericol iminent la adresa existenței sau a ordinii democratice libere a Federației ori a landului, pentru combaterea riscului unei epidemii, pentru răspunsul în cazul unui accident grav sau dezastru natural, pentru protejarea tinerilor împotriva neglijării grave sau pentru prevenirea infracțiunilor.

Art. 12. Libertatea profesiei

1. Toți cetățenii germani au dreptul să-și aleagă liber ocupația sau profesia, locul de muncă și locul de formare. Practicarea unei ocupații sau profesii poate fi reglementată prin lege.

2. Niciunei persoane nu i se poate cere să presteze o anumită muncă, decât în cadrul unei obligații tradiționale de serviciu în folosul comunității, care se aplică tuturor, în mod general și echitabil.

3. Munca forțată nu este permisă decât ca urmare a unei pedepse privative de libertate pronunțate pe cale judiciară.

Art. 12a. Serviciul militar obligatoriu și serviciul civil alternativ

1. Bărbaților care au împlinit vârsta de 18 ani li se poate cere să se încorporeze în cadrul forțele armate, al Poliției Federale de Frontieră sau într-o organizație de apărare civilă.

2. Orice persoană care, din motive de conștiință, refuză să efectueze serviciul militar care implică folosirea armelor, poate fi obligată să îndeplinească un serviciu alternativ. Durata serviciului alternativ nu trebuie să depășească durata serviciului militar. Detaliile sunt reglementate prin lege fără a prejudicia libertatea de conștiință și cu posibilitatea serviciului alternativ fără legătură cu organizațiile forțelor armate și ale Poliției Federale de Frontieră.

3. Atunci când este în vigoare starea de apărare, persoanele supuse serviciului militar obligatoriu, care nu sunt chemate să efectueze serviciul

conform alineatului 1 sau 2 din acest articol, pot fi repartizate, prin lege, să lucreze în cadrul serviciilor civile de apărare, inclusiv protecția populației civile; acestea pot fi repartizate să lucreze în sectorul public, doar în scopul executării funcțiilor poliției sau a altor funcții suverane ale administrației publice, care pot fi executate doar de persoanele angajate în serviciul public. Serviciul specificat în prima teză a acestui alineat poate include servicii în cadrul forțelor armate, în aprovizionarea cu echipamente militare sau în cadrul autorităților administrației publice; repartizarea pentru prestarea de servicii legate de aprovizionarea și deservirea populației civile este permisă doar în vederea îndeplinirii cerințelor de bază ale populației sau a garantării siguranței acesteia.

4. Dacă, pe durata unei stări de apărare, nevoia de servicii civile în sistemul de sănătate publică sau în spitalele militare nu poate fi satisfăcută pe bază de voluntariat, femeile cu vârsta între 18 și 25 de ani pot fi chemate să presteze respectivele servicii în baza legii. Acestora nu li se poate cere, sub nicio formă, să presteze un serviciu care implică folosirea armelor.

5. Înaintea apariției stării de apărare, repartizările în temeiul alineatului 3 al acestui articol pot fi efectuate doar dacă sunt îndeplinite cerințele alineatului 1 al articolului 80a. În vederea pregătirii pentru prestarea serviciilor în temeiul alineatului 3 al acestui articol, care necesită cunoștințe sau competențe speciale, participarea la cursuri de formare poate fi impusă prin lege. În acest caz, nu se aplică prima teză a acestui alineat.

6. Dacă, pe durata unei stări de apărare, nevoia de lucrători în domeniile specificate în a doua teză a alineatului 3 a acestui articol nu poate fi acoperită pe bază de voluntariat, dreptul cetățenilor germani de a-și abandona ocupația sau locul de muncă poate fi limitat delege, în vederea satisfacerii acestei nevoi. Înaintea apariției stării de apărare, prima teză din alineatul 5 al acestui articol se aplică *mutatis mutandis*.

Art. 13. Inviolabilitatea domiciliului

1. Domiciliul este inviolabil.

2. Perchezițiile pot fi autorizate doar de un judecător sau, în cazul în care nu suportă amânare, de autoritățile desemnate prin lege și pot fi efectuate doar în maniera prevăzută de lege.

3. Dacă anumite elemente de fapt justifică suspiciunea că o persoană a comis o infracțiune foarte gravă, definită în mod expres prin lege, se pot folosi mijloace tehnice de supraveghere acustică a domiciliului în care se presupune că locuiește suspectul, conform ordinului judecătoresc, în scopul urmăririi infracțiunii, cu condiția ca metodele alternative de investigare a chestiunii să fie disproporționat de dificile sau sortite eșecului. Autorizația se acordă pentru o perioadă limitată de timp. Ordinul este emis de un complet alcătuit din trei judecători. În cazuri care nu suportă amânare, ordinul poate fi emis și de un singur judecător.

4. Pentru prevenirea pericolelor la adresa siguranței publice, în special a pericolelor la adresa vieții sau a publicului, se pot folosi mijloace tehnice de

supraveghere a domiciliului, doar în baza unui ordin judecătoresc. În cazul în care nu suportă amânare, aceste măsuri pot fi ordonate și de alte autorități desemnate prin lege; hotărârea judecătorească se obține ulterior, fără întârziere.

5. Dacă se au în vedere mijloace tehnice doar pentru protecția persoanelor care se află în mod oficial la domiciliu, măsura poate fi ordonată de o autoritate desemnată prin lege. Informațiile astfel obținute pot fi folosite doar în scopurile urmăririi penale sau pentru prevenirea pericolului și doar dacă legalitatea măsurii a fost stabilită anterior de un judecător; în cazul îm care nu suportă amânare, hotărârea judecătorească se obține ulterior, fără întârziere.

6. Guvernul Federal informează anual Bundestagul cu privire la folosirea mijloacelor tehnice, conform alineatului 3, și la problemele ce țin de competența Federației, conform alineatului 4, și în măsura în care aprobarea judiciară este necesară, conform alineatului 5 al acestui articol. Un complet ales de Bundestag exercită supravegherea parlamentară pe baza acestui raport. landul exercită o supraveghere parlamentară comparabilă.

7. Interferențele și restricțiile sunt permise doar pentru prevenirea unui pericol la adresa publicului sau a vieții unei persoane ori, conform legii, pentru prevenirea unui pericol iminent la adresa siguranței și ordinii publice, în special pentru diminuarea crizei de locuințe, combaterea riscului de epidemie sau protejarea tinerilor aflați în situații de risc.

Art. 14. Proprietatea – dreptul de moștenire – exproprierea

1. Proprietatea și dreptul de moștenire sunt garantate. Conținutul și limitele acestora sunt stabilite prin lege.

2. Proprietatea presupune obligații. Utilizarea acesteia servește totodată binelui public.

3. Exproprierea este permisă doar pentru binele public. Aceasta poate fi ordonată doar în baza legii, care stabilește natura și mărimea despăgubirii. Respectiva despăgubire este stabilită prin realizarea unui echilibru echitabil între interesul public și interesele persoanelor afectate. În caz de dispută referitoare la cuantumul despăgubirii, se poate recurge la instanțele ordinare.

Art. 15. Naționalizarea

Proprietatea funciară, resursele naturale și mijloacele de producție pot fi transferate proprietatea publică sau alte forme de întreprindere publică, în scopul naționalizării, printr-o lege care stabilește natura și mărimea despăgubirii. Referitor la despăgubirea respectivă, tezele a treia și a patra din alineatul 3 al articolului 14 se aplică *mutatis mutandis.*

Art. 16. Cetățenie – extrădare

1. Cetățenia germană nu poate fi retrasă. Cetățenia se poate pierde doar în baza legii, iar, împotriva voinței persoanei afectate, doar dacă aceasta nu devine apatridă ca urmare a acestui fapt.

2. Niciun cetățean german nu poate fi extrădat într-o țară străină. Legea poate conține prevederi contrare în privința extrădării într-un stat membru al Uniunii Europene sau o instanță internațională, cu condiția respectării statului de drept.

Art. 16a. Dreptul la azil

1. Persoanele persecutate pe motive politice au drept la azil.

2. Alineatul 1 al acestui articol nu poate fi invocat de o persoană care intră pe teritoriul federal dintr-un stat membru al Uniunii Europene sau dintr-un alt stat terț în care se aplică Convenția privind statutul refugiaților și Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Statele din afara Comunităților Europene cărora li se aplică criteriile din prima teză a acestui alineat sunt specificate printr-o lege care necesită acordul Bundesratului. În cazurile menționate în prima teză a acestui alineat, măsurile pentru încetarea ședерii solicitantului pot fi aplicate fără legătură cu vreo acțiune în justiție introdusă împotriva acestuia.

3. Printr-o lege care necesită acordul Bundesratului se pot specifica statele în care se deduce, în mod sigur, că nu există persecuție politică sau pedepse ori tratamente inumane sau degradante, pe baza legilor acestora, a practicilor de asigurare a respectării legislației și a condițiilor politice generale. Se prezumă că un cetățean străin dintr-un asemenea stat nu este persecutat, atât timp cât nu aduce dovezi care să demonstreze că, împotriva acestei prezumții, el este persecutat din motive politice.

4. În cazurile specificate în alineatul 3 din acest articol și în alte cazuri care sunt complet nefondate sau considerate a fi complet nefondate, punerea în aplicare a măsurilor pentru încetarea ședерii unui solicitant poate fi suspendată de o instanță, dacă există dubii serioase în legătură cu legalitatea acestora; scopul controlului poate fi limitat, iar obiecțiile formulate cu întârziere pot fi ignorate. Detaliile sunt stabilite prin lege.

5. Alineatele 1 până la 4 ale acestui articol nu exclud încheierea acordurilor internaționale dintre statele membre ale Uniunii Europene sau cu acele state terțe care, ținând cont de obligațiile rezultate din Convenția privind statutul refugiaților și Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, a căror aplicare trebuie asigurată în statele contractante, adoptă reguli ce le conferă competență să decidă asupra cererilor de azil, inclusiv recunoașterea reciprocă a deciziilor în materie de azil.

Art. 17. Dreptul de a adresa petiții

Fiecare persoană are dreptul de a adresa, individual sau împreună cu alții, cereri scrise sau plângeri autorităților competente și legiuitor.

Art. 17a. Restrângerea drepturilor fundamentale în anumite cazuri

1. Legile referitoare la serviciul militar și cel alternativ pot prevedea ca dreptul fundamental al membrilor forțelor armate și ai serviciului alternativ de

BCU

a-și exprima liber și disemina opiniile verbal, în scris și prin imagini (prima clauză din alineatul 1 al articolului 5), dreptul fundamental de întrunire (articolul 8) și dreptul de a adresa petiții (articolul 17), atât timp cât permite depunerea de cereri sau plângeri împreună cu alții, să fie restrânse pe durata serviciului militar sau alternativ.

2. Legile referitoare la apărare, inclusiv protecția populației civile, pot prevedea limitarea drepturilor fundamentale la libera circulație (articolul 11) și la inviolabilitatea domiciliului (articolul 13).

Art. 18. Pierderea drepturilor fundamentale

Orice persoană care abuzează de libertatea de exprimare, în special libertatea presei (alineatul 1 din articolul 5), libertatea de predare (alineatul 3 din articolul 5), libertatea de întrunire (Articolul 8), libertatea de asociere (Articolul 9), confidențialitatea corespondenței, a poștei și a telecomunicațiilor (Articolul 10), drepturile de proprietate (Articolul 14) sau dreptul la azil (Articolul 16a), pentru a lupta împotriva ordinii democratice libere, își pierde aceste drepturi fundamentale. Pierderea acestor drepturi și durata acesteia sunt stabilite de Curtea Constituțională Federală.

Art. 19. Restrângerea drepturilor fundamentale – căi de atac legale

1. În măsura în care, conform acestei Legi fundamentale, un drept fundamental poate fi restrâns în temeiul legii, respectiva lege se aplică în general și nu doar unui anumit caz. În plus, legea trebuie să specifice dreptul fundamental afectat și articolul în care este consacrat.

2. În niciun caz nu poate fi afectat un drept fundamental în esența sa.

3. Drepturile fundamentale se aplică și persoanelor juridice din țară, în măsura în care natura acestor drepturi o permite.

4. Dacă drepturile unei persoane sunt încălcate de o autoritate publică, persoana se poate adresa instanțelor. Dacă nu s-a stabilit altă jurisdicție, se va recurge la instanțele ordinare. A doua teză a alineatului 2 din articolul 10 nu este afectată de acest alineat.

CAPITOLUL II
Federația și landurile

Art. 20. Principii constituționale – dreptul de a opune rezistență

1. Republica Federală Germania este un stat federal, democratic și social.

2. Întreaga autoritate a statului emană de la popor. Aceasta este exercitată de popor, prin alegeri și prin vot, precum și prin organismele legislative, executive și judecătorești specifice.

3. Legiuitorul se supune ordinii constituționale, iar puterea executivă și cea judecătorească se supun legii și justiției.

4. Toți cetățenii germani au dreptul de a rezista oricărei persoane care încearcă să elimine ordinea constituțională, dacă nu există o altă cale de atac.

Art. 20a. Protecția condițiilor naturale ale vieții

Conștient de responsabilitatea sa față de generațiile viitoare, statul protejează prin legislație condițiile naturale ale vieții și animalelor și, conform legii și justiției, prin măsuri executive și judiciare, toate în cadrul ordinii constituționale.

Art. 21. Partidele politice

1. Partidele politice participă la formarea voinței politice a poporului. Acestea pot fi înființate în mod liber. Organizarea lor internă trebuie să respecte principiile democratice. Acestea trebuie să-și justifice public bunurile patrimoniale și sursele și să explice modul de utilizare a fondurilor lor.

2. Partidele care, prin obiectivele lor sau prin comportamentului aderenților lor, tind să submineze sau să desființeze ordinea democratică liberă sau să pericliteze existența Republicii Federale Germania sunt neconstituționale. Curtea Constituțională Federală decide asupra chestiunii de neconstituționalitate.

3. Detaliile sunt reglementate prin legile federale.

Art. 22. Capitala federală – drapelul federal

1. Berlin este capitala Republicii Federale Germania. Federația răspunde pentru reprezentarea națiunii ca întreg în capitală. Detaliile sunt reglementate prin legea federală.

2. Drapelul federal este format din culorile negru, roșu și auriu.

Art. 23. Uniunea Europeană – protecția drepturilor fundamentale – principiul subsidiarității

1. În vederea instituirii unei Europe unite, Republica Federală Germania participă la dezvoltarea Uniunii Europene, care promovează principiile democratice, sociale și federale, statul de drept și principiului subsidiarității și care garantează un nivel de protecție a drepturilor fundamentale comparabil, în esență, cu cel prevăzut prin Legea fundamentală. În acest scop, Federația poate transfera prin lege puterile suverane, cu acordul Bundesratului. Instituirea Uniunii Europene, cât și modificările la tratatele fondatoare și reglementările comparabile, care modifică sau completează această Lege fundamentală sau fac posibile aceste modificări sau completări, se supun alineatelor 2 și 3 din articolul 79.

1a. Bundestagul și Bundesratul au dreptul să introducă o acțiune la Curtea de Justiție a Uniunii Europene pentru contestarea unui act legislativ al Uniunii Europene care încalcă principiul subsidiarității. Bundestagul este obligat să introducă această acțiune la cererea unei pătrimi dintre membrii săi. Printr-un statut care necesită acordul Bundesratului, excepțiile de la prima teză din alineatul 2 al articolului 42 și din prima teză din alineatul 2 al articolului 52 pot fi

autorizate în vederea exercitării drepturilor acordate Bundestagului și Bundesratului, în baza obligațiilor contractuale ale Uniunii Europene.

2. Bundestagul, prin intermediul Bundesratului, ia parte la problemele legate de Uniunea Europeană. Guvernul Federal informează Bundestagul și Bundesratul în mod cuprinzător și cât mai repede cu putință.

3. Înaintea participării la actele legislative ale Uniunii Europene, Guvernul Federal oferă posibilitatea Bundestagului de a-și afirma poziția. Pe parcursul negocierilor, Guvernul Federal ține cont de poziția Bundestagului. Detaliile sunt reglementate prin lege.

4. Bundesratul participă la procesul decizional al Federației în măsura în care acesta ar fi fost competent să procedeze astfel într-o chestiune internă comparabilă sau în măsura în care subiectul intră în competența landului.

5. În măsura în care interesele landului sunt afectate într-un domeniu care ține de competența exclusivă a Federației și în alte chestiuni și în măsura în care Federația are competență de legiferare, Guvernul Federal ține cont de poziția Bundesratului. În măsura în care competențele legislative ale landului, structura autorităților landului sau procedurile administrative ale landului sunt afectate în principal, poziția Bundesratului este respectată înainte de toate în stabilirea poziției Federației, în concordanță cu responsabilitatea Federației față de întreaga națiune. În cazul chestiunilor ce pot conduce la cheltuieli mai mari sau la venituri reduse pentru Federație este necesar acordul Guvernului Federal.

6. Dacă competențele legislative exclusive ale landului în materie de învățământ, cultură sau programe radio sunt afectate în principal, exercitarea drepturilor ce aparțin Republicii Federale Germania, ca stat membru al Uniunii Europene, este delegată de Federație unui reprezentant al landului desemnat de Bundesrat. Aceste drepturi vor fi exercitate cu participarea și sub supravegherea Guvernului Federal; exercitarea acestor drepturi ține cont de responsabilitatea Federației față de întreaga națiune.

7. Detaliile referitoare la alineatele 4 – 6 din acest articol sunt reglementate printr-o lege care necesită acordul Bundesratului.

Art. 24. Instituții internaționale

1. Printr-o lege, Federația poate transfera puterile suverane organizațiilor internaționale.

1a. În măsura în care landurile sunt competente să exercite puterile statului și să îndeplinească funcțiile statului, acestea pot transfera, cu acordul Guvernului Federal, puterile suverane unor instituții transfrontaliere din regiunile învecinate.

2. În vederea menținerii păcii, Federația poate adera la un sistem de securitate colectivă reciprocă; procedând astfel, aceasta acceptă limitările impuse puterilor sale suverane care pot aduce și garanta o pace durabilă în Europa și între națiunile lumii.

3. În vederea soluționării disputelor dintre state, Federația aderă la acordurile care prevăd arbitrajul internațional obligatoriu, general și universal.

Art. 25. Dreptul internațional public și dreptul federal

Regulile generale de drept internațional public fac parte integrantă din legea federală. Acestea prevalează asupra legilor și creează direct drepturi și obligații pentru locuitorii teritoriului federal.

Art. 26. Asigurarea păcii internaționale

1. Actele susceptibile să tulbure relațiile de pace dintre națiuni, în special pentru pregătirea unui război de agresiune, sunt neconstituționale. Acestea sunt considerate infracțiuni.

2. Armele concepute pentru război pot fi produse, transportate sau comercializate doar cu acordul Guvernului Federal. Detaliile sunt reglementate printr-o lege federală.

Art. 27. Flota comercială

Toate navele comerciale germane reprezintă o flotă comercială unică.

Art. 28. Constituțiile landurilor – autonomia localităților

1. Ordinea constituțională a landurilor trebuie să respecte principiile unui stat republican, democratic și social, guvernat de statul de drept, în sensul Legii fundamentale. În fiecare land, district și localitate, oamenii sunt reprezentați printr-un organism ales în cadrul unor alegeri generale, directe, libere, egale și secrete. În cazul alegerilor districtuale și locale, persoanele care dețin cetățenia altui stat membru al Uniunii Europene sunt eligibile să voteze și să fie alese, conform legislației Uniunii Europene. În localități, adunarea locală poate ține locul organismului ales.

2. Localităților li se garantează dreptul de a reglementa toate problemele locale, pe propria răspundere, în limitele prevăzute prin lege. În limitele funcțiilor lor desemnate prin lege, asociațiile de localități au și ele dreptul la autonomie locală, conform legilor. Garantarea autonomiei locale cuprinde și bazele autonomiei financiare; aceste baze includ dreptul localităților la surse de venituri fiscale bazate pe capacitatea economică și dreptul de a stabili ratele cu care aceste surse sunt impozitate.

3. Federația garantează că ordinea constituțională a landurilor respectă drepturile fundamentale și dispozițiile alineatelor 1 și 2 din acest articol.

Art. 29. Noua delimitare a teritoriului federal

1. Împărțirea teritoriului federal în landuri poate fi revizuită pentru a garanta că fiecare land are mărimea și capacitatea de a-și îndeplini funcțiile cu eficiență. O atenție cuvenită se va acorda în această privință legăturilor regionale, istorice și culturale, eficienței economice și nevoilor de planificare locală și regională.

2. Revizuirile împărțirii actuale în landuri sunt stabilite printr-o lege federală, care trebuie confirmată prin referendum. Landurilor afectate li se acordă ocazia de a-și exprima punctul de vedere.

BCU CLUJ LAW LIBRARY

3. Referendumul este organizat în landurile din ale căror teritorii sau părți de teritoriu urmează să se înființeze un nou land sau un land cu granițe redefinite (Landurile afectate). Votarea trebuie să fie organizată dacă landurile afectate ar trebui să rămână așa cum sunt sau dacă ar trebui înființat un nou land sau un land cu granițe redefinite. Propunerea de înființare a unui nou land ori a unui land cu granițe redefinite intră în vigoare dacă schimbarea este aprobată de o majoritate din teritoriul viitor al landului respectiv și de o majoritate din teritoriile sau din părțile de teritoriu ale unui land afectat luate laolaltă, a căror afiliere cu landul urmează a fi modificată în același mod. Propunerea nu intră în vigoare dacă, pe teritoriul oricărui land afectat, majoritatea respinge schimbarea; totuși, această respingere nu are consecințe dacă, în oricare parte a teritoriului a cărui afiliere cu landul afectat urmează a fi modificată, o majoritate de două treimi aprobă schimbarea, cu excepția cazului când schimbarea este respinsă de o majoritate de două treimi din întregul teritoriu al landului în cauză.

4. Dacă într-o zonă economică urbană compactă și clar delimitată, ale cărei părți se găsesc în două sau mai multe landuri și care are cel puțin un milion de locuitori, o zecime dintre cei cu drept de vot la alegerile pentru Bundestag depune o petiție pentru includerea acelei zone într-un singur land, o lege federală stabilește în termen de doi ani dacă schimbarea se va face conform alineatului 2 din acest articol sau dacă trebuie organizat un referendum consultativ în landul afectat.

5. Referendumul consultativ stabilește dacă schimbările propuse de lege sunt aprobate de alegători. Legea poate înainta cel mult două propuneri distincte în vederea examinării de alegători. Dacă o majoritate aprobă o schimbare propusă în legătură cu împărțirea curentă în landuri, o lege federală poate stabili în termen de doi ani dacă schimbarea este efectuată conform alineatului 2 din acest articol. Dacă propunerea este făcută conform tezelor a treia și a patra din alineatul 3 al acestui articol, o lege federală, care prevede înființarea landului propus, este adoptată în termen de doi ani de la votul consultativ, iar confirmarea prin referendum nu mai este necesară.

6. Majoritatea în cazul unui referendum sau al unui referendum consultativ constă în majoritatea voturilor exprimate, cu condiția să reprezinte cel puțin un sfert dintre persoanele cu drept de vot la alegerile pentru Bundestag. Alte detalii referitoare la consultarea populară, la petiții și referendumuri consultative sunt reglementate printr-o lege federală care poate prevedea, de asemenea, ca aceeași inițiativă populară să nu poată fi reînnoită într-un interval de cinci ani.

7. Alte schimbări referitoare la teritoriul landurilor pot avea loc prin acorduri între landurile în cauză sau printr-o lege federală, cu acordul Bundesratului, dacă teritoriul care urmează să facă obiectul schimbării nu are mai mult de 50.000 de locuitori. Detaliile sunt reglementate printr-o lege federală care necesită acordul Bundesratului și al unei majorități a membrilor Bundestagului. Legea trebuie să ofere posibilitatea municipalităților și districtelor afectate să-și prezinte punctul de vedere.

8. Prin derogare de la dispozițiile alineatelor 2 până la 7 din acest articol, landurile pot revizui diviziunea teritoriului existent sau a părților din teritoriul lor prin acord. Localităților și districtelor afectate li se acordă ocazia să-și exprime punctul de vedere. Acordul necesită confirmarea prin referendum în fiecare land în cauză. Dacă revizuirea afectează doar o parte a teritoriului unui land, referendumul poate fi organizat doar în zonele afectate; a doua clauză din alineatul 5 nu se aplică. În cadrul unui referendum organizat în baza acestui alineat, majoritatea voturilor exprimate este decisivă, cu condiția să reprezinte cel puțin un sfert dintre persoanele cu drept de vot la alegerile pentru Bundestag; detaliile sunt reglementate printr-o lege federală. Acordul necesită aprobarea Bundestagului.

Art. 30. Puterile suverane ale landurilor

Exercitarea puterilor de stat și îndeplinirea funcțiilor statului sunt responsabilitatea landurilor, în măsura în care prezenta Lege fundamentală nu dispune altfel sau admite o altă reglementare.

Art. 31. Supremația legii federale

Dreptul federal prevalează asupra dreptului landului.

Art. 32. Relațiile externe

1. Întreținerea relațiilor cu alte state străine este de competența Federației.

2. Înaintea încheierii unui tratat care afectează situația specială a unui land, landul respectiv este consultat în timp util.

3. În măsura în care landurile au putere de legiferare, acestea pot încheia tratate cu alte state străine, cu acordul Guvernului Federal.

Art. 33. Cetățenie egală – serviciul public

1. Fiecare cetățean german se bucură în oricare land de aceleași drepturi și obligații politice.

2. Fiecare cetățean german este eligibil în mod egal pentru funcțiile publice, potrivit cu aptitudinile, calificările și realizările sale profesionale.

3. Exercitarea drepturilor civile și politice, eligibilitatea pentru funcții publice și drepturile dobândite în serviciul public sunt independente de confesiunea religioasă. Nicio persoană nu poate fi dezavantajată pe motivul apartenenței sau non-apartenenței la o anumită confesiune religioasă sau crez filosofic.

4. Exercitarea autorității suverane în mod regulat este încredințată, în general, membrilor serviciului public, care se află într-o relație de serviciu și loialitate definită de dreptul public.

5. Legea care guvernează serviciul public este reglementată și dezvoltată ținând cont de principiile tradiționale ale unui corp profesionist al funcționarilor publici.

Art. 34. Răspunderea pentru încălcarea îndatoririlor oficiale

Dacă o persoană, în exercitarea unei funcții publice încredințate ei, își încalcă îndatoririle oficiale față de o terță parte, răspunderea revine în principal statului sau organismului public al cărei angajat este. În cazul delictelor premeditate sau

al neglijenței grave, se păstrează dreptul la o acțiune în regres împotriva funcționarului în cauză. Instanțele ordinare nu se pot opune cererilor de compensație sau despăgubire.

Art. 35. Asistența juridică și administrativă și asistența în timpul dezastrelor

1. Toate autoritățile federale și ale landului își acordă reciproc asistență judiciară și administrativă.

2. În vederea menținerii sau restabilirii siguranței sau ordinii publice, în situații foarte grave, un land poate solicita personal și echipamente de la corpul federal de grăniceri, în vederea sprijinirii forțelor sale de poliție, dacă, fără acest sprijin, poliția nu și-ar putea îndeplini atribuțiile sau ar putea să și le îndeplinească cu mare dificultate. Pentru a răspunde unui accident grav sau unui dezastru natural, un land poate solicita sprijinul forțelor de poliție ale altor landuri sau personalul și echipamentele altor autorități administrative, ale forțelor armate sau ale Poliției Federale de Frontieră.

3. Dacă dezastrul natural sau accidentul periclitează teritoriul mai multor landuri, Guvernul Federal, în măsura necesară pentru combaterea pericolului, poate cere conducerii landurilor să pună forțe de poliție la dispoziția altor landuri și poate desfășura unități ale corpului federal de grăniceri sau ale forțelor armate în vederea sprijinirii poliției. Măsurile luate de Guvernul Federal, conform primei teze a acestui alineat, sunt anulate în orice moment, la cererea Bundesratului și imediat ce pericolul a fost eliminat.

Art. 36. Personalul autorităților federale

1. Funcționarii publici angajați de autoritățile federale de cel mai înalt rang provin din toate landurile, într-o proporție adecvată. Persoanele angajate de celelalte autorități federale provin, de regulă, din landul pe care-l deservesc.

2. Legile referitoare la serviciul militar țin cont atât de împărțirea Federației în landuri, cât și de loialitatea locuitorilor acestora față de regiunea lor.

Art. 37. Constrângerea federală

1. Dacă un land nu-și îndeplinește obligațiile în baza acestei Legi fundamentale sau a altor legi federale, Guvernul Federal, cu acordul Bundesratului, poate lua măsurile necesare pentru a obliga landul să-și respecte obligațiile.

2. În scopul punerii în aplicare a acestor măsuri coercitive, Guvernul Federal sau reprezentantul acestuia are dreptul să emită instrucțiuni pentru toate landurile și pentru autoritățile acestora.

BCU Cluj / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CAPITOLUL III
Bundestagul

Art. 38. Alegerile

1. Membrii Bundestagului german sunt aleşi prin alegeri generale, directe, libere, egale şi secrete. Aceştia sunt reprezentanţii întregului popor, nu se supun ordinelor sau instrucţiunilor şi răspund doar în faţa conştiinţei lor.

2. Orice persoană care a împlinit vârsta de 18 ani are drept de vot; orice persoană care a atins vârsta majoratului poate fi eligibilă.

3. Detaliile sunt reglementate printr-o lege federală.

Art. 39. Întrunire, legislatură, convocare

1. Cu excepţia următoarelor dispoziţii, Bundestagul este ales pentru o perioadă de patru ani. Mandatul acestuia se încheie odată cu convocarea noului Bundestag. Noi alegeri sunt organizate nu mai devreme de 46 de luni şi nu mai târziu de 48 de luni de la începerea mandatului electoral. Dacă Bundestagul este dizolvat, noi alegeri sunt organizate în termen de 60 de zile.

2. Bundestagul se reuneşte cel mai târziu în a treizecea zi de după alegeri.

3. Bundestagul stabileşte suspendarea sau reluarea sesiunilor sale. Preşedintele Bundestagului poate convoca Bundestagul la o dată anterioară. Acesta este obligat să procedeze astfel, dacă o treime dintre membri, Preşedintele Federal sau Cancelarul Federal solicită acest lucru.

Art. 40. Preşedinţia – regulamentul de procedură

1. Bundestagul îşi alege Preşedintele, vicepreşedinţii şi secretarii. Acesta adoptă regulamentul de procedură.

2. Preşedintele dispune de puterile de administrare şi de poliţie în incinta Bundestagului. Nicio percheziţie şi nici un sechestru nu pot avea loc în sediul Bundestagului, fără acordul acestuia.

Art. 41. Monitorizarea alegerilor

1. Monitorizarea alegerilor este de competenţa Bundestagului. Acesta decide, de asemenea, dacă un membru şi-a pierdut calitatea de deputat.

2. Plângerile împotriva acestor decizii ale Bundestagului pot fi depuse la Curtea Constituţională Federală.

3. Detaliile sunt reglementate printr-o lege federală.

Art. 42. Dezbateri, votare

1. Şedinţele Bundestagului sunt publice. La propunerea unei zecimi dintre membri sau la propunerea Guvernului Federal, publicul poate fi exclus cu o majoritate de două treimi. Propunerea este votată în şedinţă cu uşile închise.

2. Hotărârile Bundestagului se iau cu majoritatea voturilor exprimate, cu excepția cazurilor în care prezenta Lege fundamentală prevede altfel. Regulamentul de procedură poate permite excepții cu privire la alegerile desfășurate de Bundestag.

3. Rapoartele autentice ale ședințelor publice ale Bundestagului și ale comisiilor acestuia nu atrag nici un fel de răspundere.

Art. 43. Dreptul de a solicita prezența, dreptul de acces și dreptul de a fi audiat

1. Bundestagul și comisiile acestuia pot solicita prezența oricărui membru al Guvernului Federal.

2. Atât membrii Bundesratului și ai Guvernului Federal, cât și reprezentanții acestora pot participa la toate ședințele Bundestagului și la reuniunile comisiilor acestuia. Aceștia au dreptul de a fi ascultați în orice moment.

Art. 44. Comisiile de anchetă

1. Bundestagul are dreptul și, la propunerea unei pătrimi dintre membrii săi, obligația, de a înființa o comisie de anchetă, care să obțină dovezile necesare în cadrul audierilor publice. Audierile pot fi făcute și în ședințe secrete.

2. Prevederile de procedură penală se aplică *mutatis mutandis* obținerii de probe. Confidențialitatea corespondenței, a poștei și a telecomunicațiilor nu este afectată.

3. Instanțele și autoritățile administrative trebuie să acorde asistență juridică și administrativă.

4. Deciziile comisiilor de anchetă nu se supun controlului judiciar. Instanțele sunt libere să evalueze și să decidă asupra faptelor care au făcut obiectul investigației.

Art. 45. Comisia responsabilă cu problemele Uniunii Europene

Bundestagul numește o comisie responsabilă cu problemele Uniunii Europene. Acesta poate autoriza comisia să exercite drepturile Bundestagului, în baza articolului 23, față de Guvernul Federal.

Art. 45a. Comisia pentru afaceri externe și comisia pentru apărare

1. Bundestagul numește o Comisie pentru afaceri externe și o Comisie pentru apărare.

2. Comisia pentru apărare are și competențele unei comisii de anchetă. La cererea unei pătrimi dintre membrii acesteia, aceasta are datoria de a supune anchetei o anumită problemă.

3. Alineatul 1 al articolului 44 nu se aplică chestiunilor legate de apărare.

Art. 45b. Comisarul Parlamentar pentru Forțele Armate

Un Comisar Parlamentar pentru Forțele Armate este numit în vederea protejării drepturilor fundamentale și sprijinirii Bundestagului în exercitarea supravegherii parlamentare a forțelor armate. Detaliile sunt reglementate printr-o lege federală.

Art. 45c. Comisia pentru petiții

1. Bundestagul numește o comisie pentru petiții care să se ocupe de cererile și plângerile adresate Bundestagului, în temeiul articolului 17.

2. Competențele Comisiei privind soluționarea plângerilor sunt reglementate printr-o lege federală.

Art. 45d. Comisia de control parlamentar

1. Bundestagul numește o comisie pentru examinarea activităților serviciilor de informații ale Federației.

2. Detaliile sunt reglementate printr-o lege federală.

Art. 46. Imunitățile membrilor

1. Un membru nu poate fi niciodată supus procedurilor judiciare sau acțiunii disciplinare ori tras la răspundere în orice alt mod în afara Bundestagului, pentru un vot exprimat sau pentru orice discurs ori dezbatere în Bundestag sau în oricare dintre comisiile acestuia. Această dispoziție nu se aplică declarațiilor defăimătoare.

2. Un membru nu poate fi judecat sau arestat pentru o infracțiune pasibilă de pedeapsă, fără acordul Bundestagului, excepție făcând cazul când acesta este arestat în timpul comiterii infracțiunii sau în ziua următoare.

3. Acordul Bundestagului este necesar și pentru orice restrângere a libertății persoanei unui membru sau pentru inițierea procedurilor împotriva unui membru, în baza articolului 18.

4. Orice procedură penală sau orice procedură inițiată în baza articolului 18 împotriva unui membru și reținerea sau altă restrângere a libertății persoanei sale sunt suspendate la cererea Bundestagului.

Art. 47. Dreptul de a refuza furnizarea de dovezi

Membrii pot refuza să furnizeze dovezi cu privire la persoanele care le-au divulgat informații lor, în calitate de membri ai Bundestagului, sau cărora aceștia le-au divulgat informații în această calitate, cât și dovezi referitoare la respectivele informații. În măsura în care acest drept de a refuza furnizarea de dovezi se aplică, reținerea de documente nu este permisă.

Art. 48. Candidatură – protecția calității de membru – remunerație

1. Fiecare candidat pentru alegerile Bundestagului are dreptul la concediul necesar pentru campania sa electorală.

2. Nicio persoană nu poate fi împiedicată să accepte sau să exercite funcția de membru al Bundestagului. Niciunei persoane nu i se poate înmâna preaviz de concediere și nici nu poate fi eliberată din funcție pe acest motiv.

3. Membrii au dreptul la o remunerație adecvată, care să le asigure independența. Aceștia au dreptul să utilizeze gratuit toate mijloacele de transport public. Detaliile sunt reglementate printr-o lege federală.

Art. 49

Abrogat.

CAPITOLUL IV
Bundesratul

Art. 50. Funcții

Landurile participă, prin intermediul Bundesratului, la reglementarea și administrarea Federației și la problemele referitoare la Uniunea Europeană.

Art. 51. Structură – votul ponderat

1. Bundesratul este format din membrii guvernelor landurilor, care îi numesc și îi revocă. Aceștia pot fi reprezentați de alți membri ai guvernelor lor.

2. Fiecare land beneficiază de cel puțin trei voturi; landurile cu mai mult de două milioane de locuitori beneficiază de patru voturi, landurile cu mai mult de șase milioane de locuitori beneficiază de cinci voturi, iar landurile cu mai mult de șapte milioane de locuitori beneficiază de șase voturi.

3. Fiecare land poate numi un număr de membri egal cu voturile pe care le deține. Voturile fiecărui land pot fi exprimate doar ca un întreg și doar de membrii prezenți sau de înlocuitorii acestora.

Art. 52. Președintele – decizii – regulamentul de procedură

1. Bundesratul își alege Președintele pentru o perioadă de un an.

2. Președintele convoacă Bundesratul. Acesta este obligat să procedeze astfel, dacă delegații a cel puțin două landuri sau Guvernul Federal solicită acest lucru.

3. Bundesratul ia hotărâri cu cel puțin majoritatea voturilor sale. Acesta adoptă regulamentul de procedură. Ședințele Bundesratului sunt publice. În mod excepțional, ședințele pot fi și secrete.

3a. În cazul problemelor legate de Uniunea Europeană, Bundesratul poate înființa o Comisie pentru afaceri europene, ale cărei decizii sunt considerate a fi deciziile Bundesratului; numărul voturilor ce urmează a fi exprimate în mod uniform de landuri este stabilit în alineatul 2 din articolul 51.

4. Ceilalți membri sau reprezentanți ai guvernelor landurilor pot deține funcții în comisiile Bundesratului.

Art. 53. Participarea membrilor guvernului federal

Membrii Guvernului Federal au dreptul și, la cerere, obligația de a participa la ședințele Bundesratului și ale comisiilor acestuia. Aceștia au dreptul de a fi ascultați în orice moment. Bundesratul este ținut la curent de Guvernul Federal în legătură cu derularea activităților sale.

CAPITOLUL IVa
Comisia mixtă

Art. 53a. Structură – regulamentul de procedură

1. Comisia mixtă este formată din două treimi din membrii Bundestagului și din o treime din membrii Bundesratului. Bundestagul desemnează membrii în raport cu importanța diferitelor grupuri parlamentare; aceștia nu pot fi membri ai Guvernului Federal. Fiecare land este reprezentat de un membru al Bundesratului desemnat de land; acești membri nu se supun instrucțiunilor. Înființarea Comisiei mixte și procedurile acesteia sunt reglementate printr-un regulament de procedură care urmează a fi adoptat de Bundestag și care necesită acordul Bundesratului.

2. Guvernul Federal informează Comisia mixtă despre planurile sale în cazul unei stări de apărare. Drepturile Bundestagului și ale comisiilor sale în temeiul alineatului 1 din articolul 43 nu sunt afectate de dispozițiile acestui alineat.

CAPITOLUL V
Președintele Federal

Art. 54. Alegeri – mandat

1. Președintele Federal este ales fără dezbateri de Convenția Federală. Orice cetățean german care are drept de vot la alegerile pentru Bundestag și care a împlinit vârsta de 40 de ani poate fi ales Președinte.

2. Mandatul Președintelui Federal este de cinci ani. Realegerea pentru un mandat consecutiv este permisă doar o singură dată.

3. Convenția Federală este formată din membrii Bundestagului și dintr-un număr egal de membri aleși pe principiul reprezentării proporționale de reprezentanțele populare ale landurilor.

4. Convenția Federală se întrunește cu cel mult 30 de zile înainte de expirarea mandatului Președintelui Federal sau, în cazul unei încetări premature, în cel mult 30 de zile de la acea dată. Convenția Federală este convocată de Președintele Bundestagului.

5. După expirarea mandatului electoral, perioada specificată în prima teză a alineatului 4 din acest articol începe odată cu prima întrunire a Bundestagului.

6. Este aleasă persoana care primește voturile majorității membrilor Convenției Federale. Dacă, după două scrutine, niciun candidat nu obține respectiva majoritate, este aleasă persoana care primește cel mai mare număr de voturi la următorul scrutin.

7. Detaliile sunt reglementate printr-o lege federală.

Art. 55. Incompatibilități

1. Președintele Federal nu poate fi membru al guvernului sau al unui organ legislativ al Federației sau al unui land.

2. Președintele Federal nu poate să dețină nicio altă funcție remunerată sau să practice vreo meserie sau profesie ori să facă parte din conducerea sau comisia de supraveghere a unei întreprinderi administrate pentru profit.

Art. 56. Jurământul

La momentul preluării funcției, Președintele Federal depune următorul jurământ în fața membrilor reuniți ai Bundestagului și Bundesratului: „Jur să-mi dedic toate eforturile bunăstării poporului german, să promovez prosperitatea acestuia, să-l protejez de orice pericol, să respect și să apăr Legea fundamentală și legile Federației, să-mi îndeplinesc obligațiile în mod conștiincios și să fac dreptate tuturor. Așa să-mi ajute Dumnezeu." Jurământul poate fi depus și fără formula religioasă.

Art. 57. Substituire

În caz de împiedicare sau de încheiere înainte de termen a funcției sale, prerogativele Președintelui Federal sunt exercitate de Președintele Bundesratului.

Art. 58. Contrasemnătură

Hotărârile și ordinele Președintelui Federal trebuie să fie contrasemnate de Cancelarul Federal sau de ministrul federal de resort pentru a fi valabile. Această dispoziție nu se aplică numirii sau demiterii Cancelarului Federal, dizolvării Bundestagului, conform articolului 63, sau unei solicitări formulate în baza alineatului 3 din articolul 69.

Art. 59. Reprezentarea Federației în sensul dreptului internațional

1. Președintele Federal reprezintă Federația în temeiul dreptului internațional. Acesta încheie tratate cu statele străine, în numele Federației. Președintele Federal acreditează și primește ambasadori.

2. Tratatele care reglementează relațiile politice ale Federației sau se referă la probleme de legislație federală necesită acordul sau participarea, sub forma unei legi federale, a organismelor responsabile, în acest caz, cu adoptarea legii federale. În cazul acordurilor executive, dispozițiile referitoare la administrația federală se aplică *mutatis mutandis*.

Art. 59a

Abrogat.

Art. 60. Numirea funcționarilor publici – grațiere – imunitate

1. Președintele Federal numește și revocă judecătorii federali, funcționarii publici federali, ofițerii și subofițerii forțelor armate, cu excepția altor prevederi contrare ale legii.

2. Acesta își exercită dreptul de grațiere în cazuri individuale, în numele Federației.

3. El poate delega aceste competențe altor autorități.

4. Alineatele 2 – 4 din articolul 46 se aplică *mutatis mutandis* Președintelui Federal.

Art. 61. Punerea sub acuzare în fața Curții Constituționale federale

1. Bundestagul sau Bundesratul îl poate pune sub acuzare pe Președintele Federal în fața Curții Constituționale Federale pentru încălcarea deliberată a Legii fundamentale sau a oricărei alte legi federale. Propunerea de punere sub acuzare trebuie susținută de cel puțin un sfert dintre membrii Bundestagului sau un sfert dintre voturile Bundesratului. Decizia de punere sub acuzare necesită o majoritate de două treimi dintre membrii Bundestagului sau de două treimi dintre voturile Bundesratului. Cazul de punere sub acuzare este prezentat în fața Curții Constituționale Federale de o persoană împuternicită de organul care a inițiat procedura de punere sub acuzare.

2. În cazul în care Curtea Constituțională Federală constată că Președintele Federal este vinovat de încălcarea deliberată a prezentei Legi fundamentale sau a altei legi federale, aceasta poate decide pierderea funcției de Președintele Federal. După ce Președintele Federal a fost pus sub acuzare, Curtea poate emite un ordin provizoriu care să-l împiedice pe acesta să-și exercite atribuțiile.

CAPITOLUL VI
Guvernul Federal

Art. 62. Structură

Guvernul Federal este format din Cancelarul Federal și miniștrii federali.

Art. 63. Alegerea Cancelarului federal

1. Cancelarul Federal este ales de Bundestag, fără dezbateri, la propunerea Președintelui Federal.

2. Este aleasă persoana care primește voturile majorității membrilor Bundestagului. Persoana aleasă este numită de Președintele Federal.

3. Dacă nu este aleasă persoana propusă de Președintele Federal, Bundestagul poate alege un Cancelar Federal în termen de 14 zile de la scrutin, cu voturile majorității membrilor săi.

4. Dacă alegerea nu se realizează înăuntrul acestui termen, atunci are loc un nou tur de scrutin în care este ales cel care obține cel mai mare număr de voturi. Dacă persoana aleasă primește voturile majorității membrilor Bundestagului, Președintele Federal trebuie să o numească în termen de șapte zile de la alegeri. Dacă persoana aleasă nu primește voturile acestei majorități, atunci, în termen de șapte zile, Președintele Federal fie numește persoana, fie dizolvă Bundestagul.

Art. 64. Numirea și revocarea miniștrilor federali – jurământul

1. Miniștrii federali sunt numiți și revocați de Președintele Federal, la propunerea Cancelarului Federal.

2. În momentul preluării funcției, Cancelarul Federal și miniștrii federali depun jurământul din articolul 56, în fața Bundestagului.

Art. 65. Puterea de a stabili orientările politice – răspunderea departamentală și colegială

Cancelarul Federal stabilește și răspunde pentru orientările generale de politică. În cadrul acestor limite, fiecare ministru federal coordonează problemele departamentului său, în mod independent și pe propria răspundere. Guvernul Federal soluționează diferențele de opinie dintre miniștrii federali. Cancelarul Federal coordonează lucrările Guvernului Federal, în conformitate cu regulamentul de procedură adoptat de Guvern și aprobat de Președintele Federal.

Art. 65a. Comanda forțelor armate

Comanda forțelor armate îi revine Ministrului Federal al Apărării.

Art. 66. Incompatibilități

Cancelarul Federal și miniștrii federali nu pot să dețină o altă funcție remunerată sau să practice vreo meserie ori profesie sau să facă parte din conducerea ori comisia de supraveghere a unei întreprinderi administrate pentru profit, fără acordul Bundestagului.

Art. 67. Moțiunea de cenzură

1. Bundestagul își poate exprima neîncrederea în Cancelarul Federal doar prin alegerea unui succesor cu votul majorității membrilor săi și prin solicitarea adresată Președintelui Federal de a-l demite pe Cancelarul Federal. Președintele Federal trebuie să dea curs solicitării și să numească persoana aleasă.

2. Între depunerea moțiunii și alegeri trebuie să treacă 48 de ore.

Art. 68. Votul de încredere

1. Dacă o moțiune a Cancelarului Federal pentru un vot de încredere nu este susținută de majoritatea membrilor Bundestagului, Președintele Federal, la propunerea Cancelarului Federal, poate dizolva Bundestagul în douăzeci și una de zile. Dreptul de dizolvare este anulat imediat ce Bundestagul alege un alt Cancelar Federal, cu votul majorității membrilor săi.

2. Între moțiune și vot trebuie să treacă 48 de ore.

Art. 69. Cancelarul federal adjunct – mandat

1. Cancelarul Federal numește un ministru federal în calitate de adjunct al său.

2. Mandatul Cancelarului Federal sau al unui ministru federal se încheie odată cu întrunirea noului Bundestag; mandatul unui ministru federal se încheie în momentul în care Cancelarul Federal încetează să mai dețină funcția.

3. La cererea Președintelui Federal, Cancelarul Federal sau, la cererea Cancelarului Federal sau a Președintelui Federal, un ministru federal este obligat să continue să-și îndeplinească atribuțiile până la numirea unui succesor.

CAPITOLUL VII
Legislația federală și procedurile legislative

Art. 70. Repartizarea de competențe legislative între Federație și landuri

1. Landurile au drept de legiferare, în măsura în care această Lege fundamentală nu conferă Federației prerogative legislative.

2. Delimitarea de competențe între Federație și landuri este guvernată de dispozițiile prezentei Legi fundamentale referitoare la puterile legislative exclusive și concurente.

Art. 71. Puterea legislativă exclusivă a Federației

În privința aspectelor care intră în sfera de competență legislativă exclusivă a Federației, landurile au putere de legiferare doar atunci când și în măsura în care o lege federală le autorizează în mod expres să procedeze astfel.

Art. 72. Puteri legislative concurente

1. În privința aspectelor care intră în sfera de competență legislativă concurentă, landurile au prerogative legislative doar atunci când și în măsura în care Federația nu și-a exercitat puterea legislativă prin adoptarea unei legi.

2. Federația are drept de legiferare asupra chestiunilor care intră sub incidența clauzelor 4, 7, 11, 13, 15, 19a, 20, 22, 25 și 26 din alineatul 1 al articolului 74, dacă și în măsura în care stabilirea condițiilor de trai echivalente pe întreg teritoriul federal sau menținerea unității juridice ori economice face ca reglementarea federală să fie necesară pentru interesul național.

3. Dacă Federația a făcut uz de puterea de legiferare, landurile pot adopta legi aflate în contradicție cu această legislație cu privire la:

1. vânătoare (cu excepția legii asupra permiselor de vânătoare);
2. protecția naturii și gestionarea spațiilor naturale (cu excepția principiilor generale care guvernează protejarea naturii, a legii cu privire la protecția speciilor de plante și animale sau a legii cu privire la protecția florei și faunei marine);
3. distribuirea terenurilor;
4. planificarea regională;
5. gestionarea resurselor de apă (cu excepția reglementărilor referitoare la materiale sau instalații);
6. admiterea în instituțiile de învățământ superior și cerințele pentru absolvirea acestor instituții.

Legile federale referitoare la aceste aspecte intră în vigoare la cel puțin șase luni de la promulgarea lor, cu excepția altor dispoziții contrare, aprobate de Bundesrat. Referitor la relația dintre legea federală și legea landurilor, legea

adoptată cel mai recent prevalează asupra chestiunilor care intră în sfera de aplicare a primei teze.

4. O lege federală poate prevedea că legislația federală, care nu mai este necesară în sensul alineatului 2 al acestui articol, poate fi înlocuită de legea landului.

Art. 73. Domenii care intră în sfera de competență legislativă exclusivă a Federației

1. Federația are competență legislativă exclusivă cu privire la:
   1. afacerile externe și apărare, inclusiv protecția populației civile;
   2. obținerea cetățeniei în cadrul Federației;
   3. libertatea de circulație, pașapoarte, înregistrarea rezidenței și cărțile de identitate, imigrare, emigrare și extrădare;
   4. circulația monetară, bancnote și monede, greutăți și măsuri și stabilirea standardelor de timp;
   5. buna înțelegere dintre vamă și sectorul comercial, tratatele referitoare la comerț și navigație, libera circulație a mărfurilor, schimbul de mărfuri și plățile țările străine, inclusiv protecția vămilor și a frontierelor;
   5a. protejarea bunurilor culturale germane împotriva scoaterii lor din țară;
   6. transportul aerian;
   6a. utilizarea căilor ferate deținute total sau parțial de Federație (căi ferate federale), construirea, întreținerea și exploatarea liniilor ferate ce aparțin căilor ferate federale și perceperea de taxe pentru utilizarea acestor linii;
   7. serviciile de poștă și telecomunicații;
   8. relațiile juridice ale persoanelor angajate de Federație și de persoanele juridice federale, în conformitate cu dreptul public;
   9. concurență și protejarea drepturilor de proprietate industrială, a drepturilor de autor și a activității editoriale;
   9a. protecția de Oficiul Federal al Poliției Criminalistice împotriva amenințărilor teroriste internaționale, atunci când o amenințare depășește granițele unui land, când competența poliției landului nu poate fi identificată sau când autoritatea supremă a unui land solicită asumarea răspunderii federale;
   10. cooperarea dintre Federație și landuri cu privire la:
      a. activitatea poliției criminalistice;
      b. protecția ordinii democratice libere, a existenței și securității Federației sau a unui land (protecția Constituției) și
      c. protecția împotriva activităților desfășurate pe teritoriul federal care, prin utilizarea forței sau prin pregătirile de utilizare a forței,

pericliteză interesele externe ale Republicii Federale Germania, cât și înființarea Oficiului Federal al Poliției Criminalistice și acțiunile internaționale pentru combaterea criminalității;

11. statistica la nivel federal;
12. legea asupra armelor și explozibililor;
13. beneficiile pentru persoanele rămase invalide în urma războiului și pentru persoanele aflate în întreținerea victimelor de război decedate, precum și asistența pentru foștii prizonieri de război;
14. producerea și utilizarea energiei nucleare în scopuri pașnice, construirea și exploatarea clădirilor care servesc acestui scop, protecția împotriva pericolelor rezultate din producerea energiei nucleare sau din radiațiile ionizante și eliminarea substanțelor radioactive.

2. Legile adoptate conform punctului 9a din alineatul 1 necesită acordul Bundesratului.

Art. 74. Competențe legislative exclusive ale Federației

1. Puterea legislativă exclusivă a Federației se exercită cu privire la:
   1. dreptul civil, dreptul penal, organizarea și procedurile instanțelor (cu excepția legislației asupra detenției provizorii), profesia juridică, notarii și acordarea consilierii juridice;
   2. înregistrarea nașterilor, a deceselor și a căsătoriilor;
   3. legea asocierii;
   4. legea referitoare la reședință și la locuințele cetățenilor străini;
   5. [abrogat];
   6. probleme referitoare la refugiați și la persoanele expatriate;
   7. bunăstarea publică (cu excepția legii asupra centrelor de protecție specială);
   8. [abrogat];
   9. despăgubiri și reparații de război;
   10. mormintele militare și mormintele altor victime ale războiului sau despotismului;
   11. dreptul economic (minerit, industrie, energie, meșteșuguri, afaceri, comerț, sistem bancar, bursă de valori și asigurări private), cu excepția legii referitoare la orele de închidere a magazinelor, restaurante, sălile de jocuri, prezentări personale, târguri, expoziții și piețe;
   11a. [abrogat];
   12. dreptul muncii, inclusiv organizarea întreprinderilor, sănătatea și securitatea la locul de muncă și agențiile de ocupare a forței de muncă, precum și securitatea socială, inclusiv asigurarea de șomaj;
   13. reglementarea burselor pentru studii și formare și promovarea cercetării;

14. legea referitoare la expropriere, în măsura în care este relevantă pentru aspectele enumerate în articolele 73 și 74;
15. transferul de terenuri, resurse naturale și mijloace de producție proprietatea publică sau alte forme de întreprindere publică;
16. prevenirea abuzului de putere economică;
17. promovarea producției agricole și a silviculturii (cu excepția legii asupra consolidării terenurilor), care asigură aprovizionarea cu alimente adecvate, importul și exportul de produse agricole și silvice, pescuitul la adâncime și pescuitul costier și conservarea zonelor costiere;
18. tranzacții imobiliare urbane, legea funciară (cu excepția legilor referitoare la taxele de dezvoltare) și legea referitoare la subvențiile pentru chirie, subvențiile pentru datorii mai vechi, împrumuturile pentru construirea locuinței, construcția de locuințe și cămine pentru mineri;
19. măsurile pentru combaterea bolilor la oameni și animale, care prezintă un risc pentru public sau care sunt contagioase, admiterea în corpul medical și în cadrul profesiilor sau ocupațiilor auxiliare, precum și legea referitoare la farmacii, medicamente, produse medicale, droguri, narcotice și substanțe otrăvitoare;

19a. viabilitatea economică a spitalelor și reglementarea cheltuielilor spitalicești;

20. legea referitoare la produsele alimentare, inclusiv animalele folosite la producerea acestora, legea asupra alcoolului și tutunului, produselor esențiale și furajelor, precum și măsurile de protecție legate de comercializarea semințelor și a puieților agricoli și forestieri, protecția plantelor împotriva bolilor și dăunătorilor, precum și protecția animalelor;
21. navigația de cursă lungă și navigația costieră, precum și servicii de navigație, navigația pe ape interioare, serviciile meteorologice, rutele marine și căile navigabile interioare utilizate pentru traficul general;
22. transportul rutier, transportul auto, construcția și întreținerea autostrăzilor, precum și colectarea taxelor pentru utilizarea autostrăzilor publice de autovehicule și alocarea veniturilor;
23. căile ferate, altele decât cele federale, cu excepția căilor ferate montane;
24. eliminarea deșeurilor, controlul poluării aerului și reducerea zgomotului (cu excepția protecției împotriva zgomotului asociat activității umane);
25. răspunderea statului;
26. nașterile asistate medical, analiza și modificarea informațiilor genetice, precum și reglementarea transplantului de organe, țesuturi și celule;
27. drepturile și obligațiile legale ale funcționarilor publici ai landurilor, municipalităților și ale altor persoane juridice de drept public, precum și ale judecătorilor din landuri, cu excepția reglementărilor legate de cariera, remunerația și pensiile acestora;

28. vânătoarea;
29. protecția naturii și gestionarea spațiilor naturale;
30. distribuirea terenurilor;
31. planificarea regională;
32. gestionarea resurselor de apă;
33. admiterea în instituțiile de învățământ superior și cerințele pentru absolvirea acestor instituții.

2. Legile adoptate conform punctelor 25 și 27 din alineatul 1 necesită acordul Bundesratului.

Art. 74a

Abrogat.

Art. 75

Abrogat.

Art. 76. PROIECTE DE LEGE

1. Proiectele de lege pot fi înaintate Bundestagului de Guvernul Federal, de membrii Bundestagului sau de Bundesrat.

2. Proiectele de lege ale Guvernului Federal vor fi depuse mai întâi la Bundesrat. Bundesratul are dreptul să își prezinte poziția în termen de șase săptămâni. Dacă, din motive întemeiate, în special cu privire la amploarea proiectului de lege, Bundesratul solicită o prelungire, perioada va fi extinsă la nouă săptămâni. Dacă, în situații excepționale, Guvernul Federal declară un proiect de lege, la momentul depunerii acestuia la Bundesrat, ca fiind foarte urgent, acesta poate înainta proiectul la Bundestag după trei săptămâni sau, dacă Bundesratul a solicitat o prelungire conform celei de-a treia teze din acest alineat, după șase săptămâni, chiar dacă nu a primit încă observațiile Bundesratului; după primirea acestor observații, el le va transmite Bundestagului fără întârziere. În cazul proiectelor de lege pentru modificarea prezentei Legi fundamentale sau pentru transferul puterilor suverane, în conformitate cu articolul 23 sau 24, perioada pentru observații este de nouă săptămâni; a patra teză a acestui alineat nu se aplică.

3. Proiectele de lege ale Bundesratului vor fi înaintate Bundestagului de Guvernul Federal în termen de șase săptămâni. În momentul depunerii acestora, Guvernul Federal își exprimă propriile opinii. Dacă, din motive întemeiate, în special cu privire la amploarea proiectului de lege, Guvernul Federal solicită o prelungire, perioada va fi extinsă la nouă săptămâni. Dacă, în situații excepționale, Bundesratul declară un proiect de lege ca fiind foarte urgent, perioada este de trei săptămâni sau de șase săptămâni, dacă Guvernul Federal a solicitat o prelungire conform celei de-a treia teze din acest alineat. În cazul proiectelor de lege pentru modificarea prezentei Legi fundamentale sau pentru transferul puterilor suverane, în conformitate cu articolul 23 sau 24, perioada

pentru observații este de nouă săptămâni; a patra teză a acestui alineat nu se aplică. Bundestagul analizează și votează proiectele de lege într-un interval de timp rezonabil.

Art. 77. Procedura legislativă – comisia

1. Legile federale sunt adoptate de Bundestag. După adoptarea acestora, președintele Bundestagului le depune la Bundesrat, fără întârziere.

2. În termen de trei săptămâni de la primirea unui proiect de lege adoptat, Bundesratul poate solicita convocarea unei comisii pentru examinarea comună a proiectelor, alcătuită din membrii Bundestagului și Bundesratului. Structura și procedurile acestei comisii sunt reglementate prin regulamentul de procedură adoptat de Bundestag și care necesită acordul Bundesratului. Membrii Bundesratului din această comisie nu se supun instrucțiunilor. Dacă este necesar acordul Bundesratului pentru aprobarea unui proiect de lege, Bundestagul și Guvernul Federal pot solicita convocarea unei asemenea comisii. În cazul în care comisia propune modificarea proiectului adoptat, Bundestagul trebuie să se pronunțe asupra aprobării într-un interval de timp rezonabil.

2a. În măsura în care este necesar acordul său pentru aprobarea unui proiect de lege, Bundesratul votează proiectul într-un timp rezonabil, dacă nu s-a formulat o cerere potrivit primei teze din alineatul 2 al acestui articol, sau dacă procedura de mediere s-a încheiat fără vreo propunere de modificare a proiectului de lege.

3. În măsura în care acordul său nu este necesar pentru aprobarea unui proiect de lege, Bundesratul poate contesta proiectul adoptat de Bundestag, în termen de două săptămâni, imediat ce s-au încheiat procedurile din alineatul 2 al acestui articol. Perioada pentru formularea obiecției începe, în cazul descris în ultima teză din alineatul 2 al acestui articol, după primirea proiectului de lege în forma readoptată de Bundestag, iar, în toate celelalte cazuri, la primirea unei comunicări din partea președintelui comisiei prevăzute în alineatul 2 al acestui articol, care precizează că procedurile comisiei s-au încheiat.

4. Dacă obiecția este adoptată cu majoritatea voturilor Bundesratului, aceasta poate fi respinsă printr-o decizie a majorității membrilor Bundestagului. Dacă Bundesratul a adoptat obiecția cu o majoritate de cel puțin două treimi din voturi, respingerea acesteia de Bundestag necesită o majoritate de două treimi, inclusiv cel puțin o majoritate a membrilor Bundestagului.

Art. 78. Adoptarea legilor federale

O lege adoptată de Bundestag devine definitivă, dacă Bundesratul o aprobă sau dacă Bundesratul nu formulează o cerere conform alineatului 2 din articolul 77 ori dacă nu formulează o obiecție în perioada prevăzută în alineatul 3 din articolul 77 sau dacă retrage respectiva obiecție ori dacă obiecția este anulată de Bundestag.

Art. 79. Modificarea Legii fundamentale

1. Prezenta Lege fundamentală poate fi modificată doar printr-o lege care modifică sau completează în mod expres textul acesteia. În cazul unui tratat internațional referitor la un acord de pace, la pregătirea unui acord de pace sau la eliminarea treptată a unui regim de ocupație ori conceput să promoveze apărarea Republicii Federale, pentru a clarifica faptul că dispozițiile prezentei Legi fundamentale nu interzic încheierea și intrarea în vigoare a tratatului, este suficient să se adauge la Legea fundamentală doar conținutul care face această clarificare.

2. Această lege trebuie adoptată de două treimi din membrii Bundestagului și de două treimi din voturile Bundesratului.

3. Modificările aduse prezentei Legi fundamentale, care afectează împărțirea Federației în landuri, participarea acestora la procesul legislativ sau principiile prezentate în articolele 1 și 20 sunt inadmisibile.

Art. 80. Emiterea instrumentelor de reglementare

1. Guvernul Federal, un ministru federal sau guvernele landurilor pot fi autorizate printr-o lege să emită instrumente de reglementare. Conținutul, scopul și întinderea autorității conferite sunt specificate în lege. Fiecare instrument de reglementare trebuie să menționeze fundamentul său juridic. Dacă legea prevede că respectiva autoritate poate fi delegată ulterior, subdelegarea respectivă se face printr-un instrument de reglementare.

2. Sub rezerva unor prevederi contrare ale unei legi federale, este necesar acordul Bundesratului în cazul instrumentelor de reglementare emise de Guvernul Federal sau de un ministru federal cu privire la taxele sau la principiile de bază pentru utilizarea poștei și a telecomunicațiilor, la principiile de bază pentru perceperea de taxe pentru utilizarea căilor ferate federale sau pentru construirea și exploatarea căilor ferate, precum și pentru instrumentele de reglementare emise conform legilor federale, care necesită acordul Bundesratului sau care sunt executate de landuri prin mandatul Federației ori în baza propriilor atribuții.

3. Bundesratul poate supune spre aprobare Guvernului Federal proiecte ale instrumentelor de reglementare care necesită acordul acestuia.

4. În măsura în care guvernele landurilor sunt autorizate de legile federale sau în baza acestora să emită instrumente de reglementare, landurile au, de asemenea, dreptul să reglementeze problema printr-o lege.

Art. 80a. Starea de urgență

1. Dacă prezenta Lege fundamentală sau o lege federală referitoare la apărare, inclusiv protecția populației civile, prevede că dispozițiile legale se aplică doar în concordanță cu acest articol, aplicarea acestora, cu excepția cazului când a fost declarată starea de apărare, este permisă doar după ce Bundestagul a stabilit că există o stare de tensiune sau a aprobat, în mod specific, această aplicare.

Stabilirea stării de urgență și aprobarea specială în cazurile menționate în prima teză a alineatului 5 și în a doua teză a alineatului 6 din articolul 12a necesită o majoritate de două treimi dintre voturile exprimate.

2. Măsurile luate conform dispozițiilor legale din alineatul 1 al acestui articol sunt anulate la cererea Bundestagului.

3. Fără a aduce atingere alineatului 1 din acest articol, aplicarea respectivelor dispoziții legale este permisă și în conformitate cu o decizie luată de un organism internațional în cadrul unui tratat de alianță, cu aprobarea Guvernului Federal. Măsurile luate conform acestui alineat sunt anulate la cererea Bundestagului, cu votul majorității membrilor acestuia.

Art. 81. Urgența legislativă

1. Dacă, în situațiile descrise în articolul 68, Bundestagul nu este dizolvat, Președintele Federal, la cererea Guvernului Federal și cu acordul Bundesratului, poate declara starea de urgență legislativă cu privire la un proiect de lege, dacă Bundestagul respinge proiectul, deși Guvernul Federal l-a declarat ca fiind urgent. Același lucru este valabil și dacă un proiect de lege a fost respins, deși Cancelarul Federal l-a combinat cu o moțiune, în conformitate cu articolul 68.

2. Dacă, după declararea unei stări de urgență legislativă, Bundestagul respinge din nou proiectul de lege sau îl adoptă într-o versiune pe care Guvernul Federal o declară ca inacceptabilă, se consideră că proiectul de lege a devenit lege, în măsura în care acesta primește acordul Bundesratului. Același lucru este valabil dacă Bundestagul nu adoptă proiectul de lege în termen de patru săptămâni de la reintroducerea acestuia.

3. Pe durata mandatului Cancelarului Federal, oricare alt proiect de lege respins de Bundestag poate deveni lege, conform alineatelor 1 și 2 ale acestui articol, într-o perioadă de șase luni de la declararea inițială a stării de urgență legislativă. După expirarea acestei perioade, nu se mai poate declara o altă stare de urgență legislativă pe durata mandatului aceluiași Cancelar Federal.

4. Prezenta Lege fundamentală nu poate fi modificată, abrogată sau suspendată, total sau parțial, printr-o lege adoptată în baza alineatului 2 al acestui articol.

Art. 82. Certificare – promulgare – intrarea în vigoare

1. Legile adoptate în conformitate cu dispozițiile prezentei Legi fundamentale sunt promulgate, după contrasemnare, de Președintele Federal și sunt publicate în Jurnalul Oficial Federal. Instrumentele de reglementare sunt promulgate de autoritatea care le-a emis și, cu excepția altor prevederi contrare, sunt publicate în Jurnalul Oficial Federal.

2. Fiecare lege sau instrument de reglementare specifică data la care intră în vigoare. În absența unei asemenea prevederi, aceasta intră în vigoare în a 14-a zi de la data publicării ei în Jurnalul Oficial.

CAPITOLUL VIII
Aplicarea legilor federale și administrația federală

Art. 83. Aplicarea de către landuri

Landurile aplică legile federale în nume propriu, în măsura în care prezenta Lege fundamentală nu prevede sau permite altfel.

Art. 84. Administrarea landurilor – supravegherea federală

1. În măsura în care landurile aplică legile federale în nume propriu, acestea trebuie să se ocupe de înființarea autorităților necesare și să reglementeze procedurile administrative ale acestora. Dacă legile federale prevăd altfel, landurile pot adopta reglementări derogatorii de la acestea. Dacă un land a adoptat o lege în conformitate cu a doua teză, nu se vor adopta legi federale ulterioare, referitoare la organizarea autorităților și la procedura administrativă a acestora, până nu au trecut cel puțin șase luni de la promulgarea lor, cu condiția să nu se fi hotărât altfel cu acordul Bundesratului. A treia teză din alineatul 2 al articolului 72 se aplică în mod corespunzător. În cazuri excepționale, datorită nevoii deosebite a unei legislații federale uniforme, Federația poate reglementa procedura administrativă, fără posibilitatea existenței unei legislații separate a landurilor. Aceste legi necesită aprobarea Bundesratului. Legile federale nu atribuie sarcini municipalităților sau asociațiilor de municipalități.

2. Guvernul Federal, cu acordul Bundesratului, poate emite norme administrative generale.

3. Guvernul Federal exercită asupra aplicării de landuri a legilor federale, în conformitate cu legea. În acest scop, Guvernul Federal poate trimite delegați pe lângă autoritățile supreme ale landului și, cu aprobarea acestora, sau, dacă respectiva aprobare este refuzată, cu acordul Bundesratului, și la autoritățile subordonate.

4. Dacă deficiențele pe care Guvernul Federal le-a identificat în aplicarea legilor federale în landuri nu au fost corectate, Bundesratul, la cererea Guvernului Federal sau a landului în cauză, decide dacă landul a încălcat dreptul. Decizia Bundesratului poate fi contestată la Curtea Constituțională Federală.

5. Referitor la aplicarea legilor federale, Guvernul Federal poate fi autorizat, printr-o lege federală care necesită acordul Bundesratului, să emită instrucțiuni în anumite cazuri. Acestea sunt adresate autorităților supreme ale landului, numai dacă Guvernul Federal nu consideră chestiunea ca fiind urgentă.

Art. 85. Aplicarea legilor de landuri pe baza împuternicirii federale

1. În cazul în care landurile aplică legile federale cu privire la comisia federală, înființarea autorităților rămâne în sarcina landurilor, cu excepția cazului în care

legile federale adoptate cu acordul Bundesratului prevăd altfel. Legile federale nu atribuie sarcini localităților sau asociațiilor de localități.

2. Guvernul Federal, cu acordul Bundesratului, poate emite norme administrative generale. Acesta poate asigura pregătirea uniformă a funcționarilor publici și a altor angajați remunerați din sistemul public. Conducătorii autorităților intermediare sunt numiți cu aprobarea acestuia.

3. Autoritățile landului se supun instrucțiunilor primite de la autoritățile federale supreme competente. Aceste instrucțiuni sunt adresate autorităților supreme ale landului, cu excepția cazului în care Guvernul Federal consideră chestiunea ca fiind urgentă. Punerea în aplicare a instrucțiunilor este asigurată de autoritățile supreme ale landului.

4. Controlul federal vizează legalitatea și caracterul adecvat al aplicării. În acest scop, Guvernul Federal poate solicita depunerea de rapoarte și documente și poate trimite delegați pe lângă toate autoritățile.

Art. 86. Administrația federală

În cazul în care Federația aplică legi prin intermediul propriilor autorități administrative sau prin intermediul persoanelor juridice ori al instituțiilor federale de drept public, Guvernul Federal emite norme administrative generale, în măsura în care legea în cauză nu conține o dispoziție specială. Guvernul Federal se ocupă de înființarea autorităților, în măsura în care legea în cauză nu prevede altfel.

Art. 87. Domenii

1. Serviciul extern, administrația financiară federală și, în conformitate cu dispozițiile articolului 89, administrația căilor navigabile și transportului federal sunt conduse de autoritățile administrative federale prin propriile substructuri administrative. O lege federală poate stabili autoritățile Poliției Federale de Frontieră și birourile centrale pentru informațiile și comunicările deținute de poliție, pentru poliția criminalistică și pentru strângerea datelor în scopul protejării constituției și al protecției împotriva activităților desfășurate pe teritoriul federal care, prin utilizarea forței sau prin acțiuni pregătitoare pentru utilizarea forței, periclitează interesele externe ale Republicii Federale Germania.

2. Instituțiile de asigurări sociale, a căror jurisdicție depășește teritoriul unui singur land, sunt administrate ca și persoane juridice federale de drept public. Instituțiile de asigurări sociale, a căror jurisdicție depășește teritoriul unui singur land, dar nu mai mult de teritoriul a trei landuri, sunt administrate, fără a aduce atingere primei teze a acestui alineat, ca persoane juridice de drept public ale landului, dacă landurile în cauză au stabilit care land exercită autoritatea de supraveghere.

3. În plus, autoritățile federale autonome supreme, precum și noile persoane juridice și instituții federale de drept public pot fi înființate, prin lege federală, pentru domenii asupra cărora Federația are putere legislativă. Dacă Federația se

confruntă cu responsabilități noi privitoare la domeniile asupra cărora are putere legislativă, se pot înființa autorități federale la nivel intermediar și inferior, cu acordul Bundesratului și al unei majorități din membrii Bundestagului, în cazuri de nevoie urgentă.

Art. 87a. Forțele armate

1. Federația înființează forțele armate în scopul apărării. Forța numerică și structura organizatorică generală a acestora trebuie să se reflecte în buget.

2. În afară de apărare, forțele armate pot fi folosite doar în măsura permisă în mod expres prin prezenta Lege fundamentală.

3. Pe durata unei stări de apărare sau a unei stări de urgență, forțele armate au împuternicirea de a proteja bunurile civile și de a exercita controlul traficului în măsura necesară îndeplinirii misiunii lor de apărare. Mai mult, pe durata unei stări de apărare sau a unei stări de urgență, forțele armate pot fi autorizate să sprijine măsurile poliției pentru protejarea bunurilor civile; în acest caz, forțele armate cooperează cu autoritățile competente.

4. Pentru a preveni un pericol iminent la adresa existenței sau a ordinii democratice libere a Federației ori a unui land, Guvernul Federal poate folosi forțele armate pentru sprijinirea poliției și a Poliției Federale de Frontieră în vederea protejării bunurilor civile și a combaterii insurgenților armați organizați, dacă există condițiile menționate în alineatul 2 din articolul 91 și dacă forțele de poliție și corpul federal de grăniceri se dovedesc a fi insuficiente. Această utilizare a forțelor armate este întreruptă dacă Bundestagul sau Bundesratul solicită acest lucru.

Art. 87b. Administrația apărării federale

1. Administrația Apărării Federale funcționează ca o autoritate administrativă federală cu propria substructură administrativă. Aceasta are jurisdicție asupra chestiunilor de personal și răspunde direct pentru îndeplinirea nevoilor de aprovizionare ale forțelor armate. Responsabilitățile legate de pensiile pentru persoanele vătămate sau de lucrările de construcții pot fi atribuite Administrației Apărării Federale doar printr-o lege federală care necesită acordul Bundesratului. Acest acord este necesar și pentru alte legi, în măsura în care acestea împuternicesc Administrația Apărării Federale să intervină în drepturile terților; totuși, această cerință nu se aplică în cazul legilor referitoare la probleme de personal.

2. În plus, legile federale privind apărarea, inclusiv recrutarea pentru serviciul militar și protecția populației civile, pot prevedea, cu acordul Bundesratului, ca ele să fie aplicate, total sau parțial, de autoritățile administrative federale cu propriile substructuri administrative ori de landuri, pe bază de împuternicire federală. Dacă aceste legi sunt aplicate de landuri pe bază de împuternicire federală, acestea pot prevedea, cu acordul Bundesratului, ca puterile conferite Guvernului Federal sau autorităților federale supreme competente, conform articolului 85, să fie transferate în întregime sau parțial autoritățile federale superioare; în acest caz, legea poate prevedea ca respectivele autorități să nu necesite acordul

Bundesratului pentru a emite norme administrative generale, conform primei teze din alineatul 2 al articolului 85.

Art. 87c. Producerea și utilizarea energiei nucleare

Legile adoptate în baza clauzei 14 din alineatul 1 al articolului 73 pot prevedea, cu acordul Bundesratului, ca ele să fie aplicate de landuri, pe bază de împuternicire federală.

Art. 87d. Administrarea transportului aerian

1. Administrarea transportului aerian este efectuată în cadrul administrației federale. Serviciile de navigație aeriană pot fi prestate și de furnizorii străini de servicii de navigație aeriană, care sunt autorizați conform legislației Comunității Europene.

2. Printr-o lege federală care necesită acordul Bundesratului, responsabilitățile legate de administrarea transportului aerian pot fi delegate landurilor care acționează pe bază de împuternicire federală.

Art. 87e. Administrarea transportului feroviar

1. Transportul feroviar pe căile ferate federale este administrat de autoritățile federale. Responsabilitățile legate de administrarea transportului feroviar pot fi delegate, printr-o lege federală, landurilor, care acționează în nume propriu.

2. Federația își îndeplinește responsabilitățile legate de administrarea transportului feroviar, atribuite acesteia printr-o lege federală, pe lângă cele referitoare la căile ferate federale.

3. Căile ferate federale sunt exploatate ca întreprinderi de drept privat. Acestea rămân proprietatea Federației în măsura în care activitățile lor au ca obiect construirea, întreținerea și exploatarea liniilor ferate. Transferul acțiunilor federale aceste întreprinderi, în baza celei de-a doua teze a acestui alineat, se face conform legii; Federația păstrează pachetul majoritar de acțiuni. Detaliile sunt reglementate printr-o lege federală.

4. Federația se asigură că, în dezvoltarea și întreținerea sistemului feroviar federal, cât și în furnizarea serviciilor de acest sistem, altele decât serviciile locale pentru pasageri, se acordă atenția cuvenită intereselor și, în special, nevoilor de transport ale publicului. Detaliile sunt reglementate printr-o lege federală.

5. Legile adoptate conform alineatelor 1 – 4 din acest articol necesită acordul Bundesratului. Acordul Bundesratului este necesar și în cazul legilor referitoare la dizolvarea, fuziunea sau divizarea întreprinderilor feroviare federale, la transferul liniilor căilor ferate federale terți sau la abandonarea liniilor ferate respective ori la perturbarea serviciilor locale pentru pasageri.

Art. 87f. Poșta și telecomunicațiile

1. În conformitate cu legea federală care necesită acordul Bundesratului, Federația asigură disponibilitatea serviciilor de poștă și telecomunicații adecvate pe întreg teritoriul federal.

2. Serviciile, în sensul alineatului 1 al acestui articol, sunt prestate, sub forma întreprinderii private, de societăți comerciale care succed trustului special Deutsche Bundespost și de alți furnizori privați. Atribuțiile suverane în domeniul poștei și telecomunicațiilor sunt îndeplinite de autoritățile administrative.

3. Sub rezerva celei de-a doua teze a alineatului 2 din acest articol, Federația, prin intermediul unei instituții federale de drept public, îndeplinește anumite responsabilități legate de societățile comerciale care succed trustului special Deutsche Bundespost, în conformitate cu legea federală.

Art. 88. Banca Federală – Banca Centrală Europeană

Federația înființează o bancă de emisiune de valută ca bancă federală. În cadrul Uniunii Europene, responsabilitățile și competențele acesteia pot fi transferate Băncii Centrale Europene, care este independentă și dedicată obiectivului imperativ de asigurare a stabilității prețurilor.

Art. 89. Căile navigabile federale – administrarea căilor navigabile

1. Federația este proprietarul căilor navigabile ale fostului Reich.

2. Federația administrează căile navigabile federale prin intermediul propriilor autorități. Aceasta exercită acele funcții de stat referitoare la navigația interioară care depășește teritoriul unui singur land și acele funcții legate de transportul maritim, care îi sunt conferite prin lege. În măsura în care căile navigabile federale se află pe teritoriul unui singur land, Federația, la cererea acestuia, poate delega administrarea căilor navigabile landul respectiv, pe bază de împuternicire federală. Dacă o cale navigabilă traversează teritoriul mai multor landuri, Federația poate împuternici landul desemnat de landurile afectate.

3. În administrarea, dezvoltarea și construirea noilor căi navigabile, cerințele legate de amenajarea teritoriului și gospodărirea apelor sunt îndeplinite în acord cu landurile.

Art. 90. Autostrăzile federale

1. Federația este proprietarul șoselelor și autostrăzilor fostului Reich.

2. Landurile sau acele entități corporatiste de autoguvernare, competente în baza legii landurilor, administrează pe bază de împuternicire federală autostrăzile federale și celelalte șosele federale folosite pentru traficul pe distanțe mari.

3. La cererea unui land, Federația își poate asuma administrarea autostrăzilor federale și a altor șosele federale folosite pentru traficul pe distanțe mari, în măsura în care acestea se află pe teritoriul landului respectiv.

Art. 91. Urgență internă

1. Pentru a preveni un pericol iminent la adresa existenței sau ordinii democratice libere a Federației ori a unui land, un land poate solicita sprijinul forțelor de poliție ale altor landuri sau personalul și echipamentele altor autorități administrative și ale Poliției Federale de Frontieră.

2. Dacă landul, în care pericolul respectiv este iminent, nu dorește sau nu poate să prevină singur pericolul, Guvernul Federal poate plasa poliție în landul în cauză și forțe de poliție ale altor landuri sub propriile sale ordine și poate desfășura unități ale Poliției Federale de Frontieră. Orice astfel de ordin este revocat imediat ce pericolul a fost eliminat sau în orice moment, la cererea Bundesratului. Dacă pericolul depășește teritoriul unui singur land, Guvernul Federal, în măsura în care se impune combaterea pericolului, poate emite instrucțiuni pentru guvernele landurilor; primele două teze ale acestui alineat nu sunt afectate de această dispoziție.

CAPITOLUL VIIIa
Sarcini de interes comun

Art. 91a. Sarcini de interes comun – responsabilitatea pentru cheltuieli

1. Federația va participa la îndeplinirea responsabilităților landurilor în următoarele domenii, cu condiția ca aceste responsabilități să fie importante pentru întreaga societate și ca participarea federală să fie necesară pentru îmbunătățirea condițiilor de trai (sarcini comune):
   1. îmbunătățirea structurilor economice regionale;
   2. îmbunătățirea structurii agricole și a conservării zonelor costiere.

2. Legile federale adoptate cu acordul Bundesratului prevăd sarcinile comune și detaliile legate de coordonare.

3. În cazurile în care se aplică punctul 1 al alineatului 1 din acest articol, Federația finanțează jumătate din cheltuielile fiecărui land. În cazurile în care se aplică punctul 2 al alineatului 1 din acest articol, Federația finanțează cel puțin jumătate din cheltuieli, proporția fiind aceeași pentru toate landurile. Detaliile sunt reglementate prin lege. Alocarea de fonduri face obiectul alocării bugetare a Federației și landurilor.

4. Abrogat.

5. Abrogat.

Art. 91b. Programele educaționale și promovarea cercetării

1. Federația și landurile pot conveni de comun acord să coopereze în cazurile de importanță supraregională pentru promovarea:
   1. instituțiilor și proiectelor de cercetare, pe lângă instituțiile de învățământ superior;
   2. proiectelor și cercetării științifice în instituțiile de învățământ superior;

3. construirii de instalații în instituțiile de învățământ superior, inclusiv instalații științifice mari.

Acordurile menționate în clauza 2 din alineatul 1 necesită consimțământul tuturor landurilor.

2. Federația și landurile pot conveni să coopereze în vederea evaluării performanțelor sistemelor educaționale, prin comparație internațională și prin elaborarea de rapoarte și recomandări relevante.

3. Repartizarea costurilor este reglementată printr-un acord relevant.

Art. 91c. Sistemele informatice

1. Federația și landurile pot coopera în vederea planificării, construirii și exploatării sistemelor informatice necesare îndeplinirii responsabilităților lor.

2. Federația și landurile pot conveni să specifice standardele și cerințele de securitate necesare pentru schimburile între sistemele lor informatice. Acordurile referitoare la bazele cooperării conform primei teze pot prevedea, în cazul responsabilităților individuale stabilite în funcție de conținut și domenii de aplicare, ca reglementările să fie aplicate cu acordul unei majorități calificate a Federației și landurilor, așa cum prevăd acordurile. Acestea necesită aprobarea Bundestagului și a legislativelor landurilor participante; dreptul de retragere din aceste acorduri nu poate fi interzis. Acordurile reglementează, de asemenea, repartiția costurilor.

3. Landurile pot conveni asupra exploatării în comun a sistemelor informatice, precum și asupra realizării instalațiilor în acest scop.

4. Federația înființează o rețea pentru conectarea rețelelor de informații ale Federației și landurilor. Detaliile referitoare la înființarea și utilizarea rețelei de conectare sunt prevăzute într-o lege federală care necesită acordul Bundesratului.

Art. 91d. Măsurarea performanțelor

În vederea constatării și îmbunătățirii performanțelor administrațiilor lor, Federația și landurile pot efectua studii comparative și pot publica rezultatele acestora.

Art. 91e. Cooperarea cu privire la sprijinul persoanelor care caută un loc de muncă

1. În aplicarea legilor federale în domeniul sprijinirii persoanelor care caută un loc de muncă, Federația și landurile sau localitățile și asociațiile de localități, responsabile conform legii landului, cooperează prin intermediul instituțiilor comune.

2. Federația poate autoriza un număr limitat de localități și asociații de localități, la cererea acestora și cu acordul autorității supreme a landului, să îndeplinească sarcinile, în conformitate doar cu alineatul 1. În acest caz, Federația suportă cheltuielile necesare, inclusiv cheltuielile administrative pentru sarcinile care urmează a fi îndeplinite de Federație în aplicarea legilor, conform alineatului 1.

3. Detaliile sunt reglementate printr-o lege federală care necesită acordul Bundesratului.

CAPITOLUL IX
Sistemul judiciar

Art. 92. Organizarea instanțelor

Puterea judecătorească este încredințată judecătorilor; aceasta este exercitată de Curtea Constituțională Federală, de instanțele federale prevăzute în această Lege fundamentală și de instanțele landurilor.

Art. 93. Jurisdicția Curții Constituționale Federale

1. Curtea Constituțională Federală decide:
   1. asupra interpretării prezentei Legi fundamentale, în cazul disputelor referitoare la întinderea drepturilor și a obligațiilor unui organism federal suprem sau ale altor părți învestite cu drepturi proprii prin această Lege fundamentală ori prin regulamentul de procedură al unui organism federal suprem;
   2. în caz de divergență de opinii sau dubiu referitoare la compatibilitatea formală ori materială a legislației federale sau a legislației landurilor cu prezenta Lege fundamentală ori la compatibilitatea legislației landurilor cu altă legislație federală, la cererea Guvernului Federal, a guvernului unui land sau a unei pătrimi din membrii Bundestagului;
   2a. în caz de divergență de opinii sau dubiu referitoare îndeplinirea de o lege a condițiilor prevăzute de alineatul 2 din articolul 72, la cererea Bundesratului, a guvernului sau a legislativului unui land;
   3. în caz de divergență de opinii sau dubiu referitoare la drepturile și obligațiile Federației și landurilor, în special cu privire la aplicarea legislației federale de landuri și la exercitarea supravegherii federale;
   4. asupra altor dispute, care implică dreptul public, între Federație și landuri, între diferite landuri sau în cadrul unui land, cu excepția cazului când se recurge la o altă instanță;
   4a. asupra recursurilor constituționale care pot fi depuse de orice persoană care susține că unul dintre drepturile sale fundamentale sau unul dintre drepturile sale prevăzute de alineatul 4 al articolului 20 ori de articolele 33, 38, 101, 103 sau 104 a fost încălcat de o autoritate publică;
   4b. asupra recursurilor constituționale depuse de municipalități sau de asociațiile de municipalități, pe motiv că dreptul lor la autonomie

locală, conform articolului 28, a fost încălcat printr-o lege; în cazul încălcării de o lege a landului, doar dacă legea nu poate fi contestată la Curtea Constituțională a landului;

4c. asupra recursurilor constituționale ale asociațiilor împotriva nerecunoașterii lor ca partid, pentru alegerile în Bundestag;

5. în alte cazuri prevăzute în prezenta Lege fundamentală.

2. La cererea Bundesratului, a guvernului unui land sau a adunării parlamentare a unui land, Curtea Constituțională Federală decide și dacă mai există sau nu nevoia de reglementare prin lege federală în cazurile aflate sub incidența alineatului 4 al articolului 72 sau dacă, în cazurile menționate în clauza 1 din alineatul 2 al articolului 125a, legea federală nu a mai putut fi adoptată. Decizia Curții, care hotărăște că necesitatea a încetat să existe sau că legea federală nu a mai putut fi adoptată, înlocuiește o lege federală, conform alineatului 4 din articolul 72 sau punctului 2 din alineatul 2 al articolului 125a. O cerere formulată în baza primei teze este admisibilă, doar dacă un proiect de lege, menționat în alineatul 4 al articolului 72 sau în a doua propoziție a alineatului 2 din articolul 125a, a fost respins de Bundestagul german sau dacă nu a fost analizat și nu s-a luat o decizie asupra lui în decurs de un an sau dacă un proiect de lege similar a fost respins de Bundesrat.

3. În afară de acestea, Curtea Constituțională Federală decide și asupra altor chestiuni care îi sunt atribuite printr-o lege federală.

Art. 94. Structura Curții Constituționale Federale

1. Curtea Constituțională Federală este formată din judecători federali și alți membri. Jumătate din membrii Curții Constituționale Federale sunt aleși de Bundestag și jumătate de Bundesrat. Aceștia nu pot fi membri ai Bundestagului, Bundesratului, ai Guvernului Federal sau ai organelor corespondente ale unui land.

2. Organizarea și procedura Curții Constituționale Federale sunt reglementate printr-o lege federală care menționează cazurile în care deciziile acesteia au forță de lege. Legea poate cere ca toate celelalte căi legale de atac să fie epuizate înaintea depunerii unui recurs constituțional și poate prevedea o procedură separată pentru a stabili dacă recursul este acceptat în vederea luării unei decizii.

Art. 95. Instanțele supreme federale

1. Federația înființează Curtea Federală de Justiție, Curtea Federală Administrativă, Curtea Federală de Finanțe, Curtea Federală pentru Litigii de Muncă și Curtea Federală în Materie de Drept Social ca instanțe supreme cu jurisdicție ordinară, administrativă, financiară, a muncii și socială.

2. Judecătorii fiecăreia dintre aceste instanțe sunt aleși atât de ministrul federal competent, cât și de o comisie pentru selecția judecătorilor, formată din miniștrii competenți ai landurilor și dintr-un număr egal de membri aleși de Bundestag.

3. Se înființează o Cameră Comună a instanțelor menționate în alineatul 1 al acestui articol, în vederea păstrării uniformității deciziilor. Detaliile sunt reglementate printr-o lege federală.

Art. 96. Alte instanțe federale

1. Federația poate înființa o instanță federală pentru problemele referitoare la drepturile de proprietate industrială.

2. Federația poate înființa instanțe penale militare federale pentru forțele armate. Aceste instanțe pot exercita jurisdicția penală doar pe durata stării de apărare sau asupra membrilor forțelor armate care acționează în afara țării sau la bordul navelor de război. Detaliile sunt reglementate printr-o lege federală. Aceste instanțe se află sub egida Ministrului Federal al Justiției. Judecătorii titulari ai acestor instanțe sunt persoane calificate să exercite funcția judiciară.

3. Instanța supremă de control pentru instanțele menționate în alineatele 1 și 2 ale acestui articol este Curtea Federală de Justiție.

4. Federația poate înființa instanțe federale pentru proceduri disciplinare și proceduri aferente plângerilor depuse de persoane din serviciul public federal.

5. Cu acordul Bundesratului, o lege federală poate prevedea ca instanțele landurilor să exercite jurisdicție federală asupra procedurii penale, în următoarele chestiuni:

1. genocid;
2. crime împotriva umanității, în conformitate cu dreptul penal internațional;
3. crime de război;
4. alte acte care sunt întreprinse cu intenția tulburării relațiilor de pace dintre națiuni (alineatul 1 din articolul 26);
5. securitatea statului.

Art. 97. Independența sistemului judiciar

1. Judecătorii sunt independenți și se supun doar legii.

2. Judecătorii numiți cu titlu definitiv în funcții cu normă întreagă nu pot fi revocați involuntar, suspendați permanent sau temporar, transferați sau scoși la pensie înaintea expirării mandatului lor, decât în baza unei decizii judecătorești și doar pentru motivele și în maniera prevăzute prin lege. Legiuitorul poate stabili limite de vârstă pentru pensionarea judecătorilor numiți pe viață. În cazul schimbărilor la nivelul structurii instanțelor sau a districtelor acestora, judecătorii pot fi transferați la altă instanță sau revocați din funcție, cu condiția păstrării, în integralitatea sa, a tratamentului de care beneficiază.

Art. 98. Statutul juridic al judecătorilor – punerea sub acuzare

1. Statutul juridic al judecătorilor federali este reglementat printr-o lege federală specială.

2. În cazul în care un judecător federal încalcă principiile acestei Legi fundamentale sau ordinea constituțională a unui land, în calitatea sa oficială sau

neoficial, Curtea Constituțională Federală, la cererea Bundestagului, poate dispune cu o majoritate de două treimi, transferul sau pensionarea judecătorului. În cazul unei încălcări intenționate, aceasta poate dispune demiterea judecătorului.

3. Statutul juridic al judecătorilor landurilor este reglementat prin legi speciale ale landurilor, dacă clauza 27 din alineatul 1 al articolului 74 nu prevede altfel.

4. Landurile pot prevedea ca judecătorii landurilor să fie aleși în comun de Ministrul de Justiție al landului și de o comisie pentru selecția judecătorilor.

5. Landurile pot adopta dispoziții referitoare la judecătorii landurilor, care corespund acelora din alineatul 2 al acestui articol. Legea constituțională actuală a landului nu este afectată. Decizia în cazurile de punere sub acuzare aparține Curții Constituționale Federale.

Art. 99. Dispute constituționale în cadrul unui land

O lege a unui land poate transfera decizia asupra disputelor constituționale din cadrul unui land Curții Constituționale Federale și decizia definitivă asupra chestiunilor care implică aplicarea legii landului instanțelor supreme specificate în alineatul 1 din articolul 95.

Art. 100. Controlul judiciar efectiv

1. În cazul în care o instanță apreciază că o lege, de a cărei valabilitate depinde decizia sa, este neconstituțională, se întrerup procedurile și se așteaptă o decizie din partea instanței landului care are jurisdicție asupra disputelor constituționale, dacă se consideră că a fost încălcată constituția unui land, sau din partea Curții Constituționale Federale, dacă se consideră că prezenta Lege fundamentală a fost încălcată. Această dispoziție se aplică și atunci când se consideră că Legea fundamentală este încălcată de legea landului, dar și atunci când se consideră că legea landului este incompatibilă cu o lege federală.

2. Instanța va obține o decizie a Curții Constituționale Federale atunci când, pe parcursul litigiului, există dubii legate de faptul dacă o normă de drept internațional face parte integrantă din legea federală și dacă ea creează direct drepturi și obligații pentru persoane (articolul 25).

3. În cazul în care Curtea Constituțională a unui land, în interpretarea prezentei Legi fundamentale, propune abaterea de la o decizie a Curții Constituționale Federale sau a Curții Constituționale a altui land, aceasta trebuie să supună chestiunea deciziei Curții Constituționale Federale.

Art. 101. Interzicerea înființării instanțelor extraordinare

1. Înființarea de instanțe extraordinare este interzisă. Nimeni nu poate fi scos de sub jurisdicția judecătorilor desemnați potrivit legii.

2. Instanțele pentru domenii speciale nu pot fi înființate decât prin lege.

Art. 102. Abolirea pedepsei capitale

Pedeapsa capitală este abolită.

Art. 103. Procesul echitabil

1. În instanță, fiecare persoană are dreptul la audiere, conform legii.

2. Un fapt nu este pasibil de pedeapsă decât dacă infracțiunea a fost incriminată de o lege anterioară comiterii faptei.

3. Nimeni nu poate fi condamnat de mai multe ori pentru aceeași faptă în baza dreptului penal general.

Art. 104. Privarea de libertate

1. Libertatea individuală nu poate fi restrânsă decât în baza unei legi și cu respectarea normelor prevăzute de aceasta. Persoanele reținute nu pot fi supuse relelor tratamente mentale sau fizice.

2. Numai judecătorul poate decide asupra admisibilității sau continuării oricărei forme de privare de libertate. O decizie judecătorească va fi pronunțată fără întârziere, dacă privarea de libertate nu se bazează pe un ordin judecătoresc. Poliția nu poate reține nicio persoană prin propria autoritate, decât cel mult până la sfârșitul zilei ce urmează arestării. Detaliile sunt reglementate prin lege.

3. Orice persoană suspectată de a fi săvârșit o infracțiune este adusă în fața judecătorului nu mai târziu de ziua care urmează arestării sale; judecătorul o informează asupra motivelor arestării, o investighează și îi dă posibilitatea să ridice obiecții. Judecătorul emite imediat un mandat de arestare scris și motivat sau un ordin de punere în libertate.

4. O rudă sau o persoană care se bucură de încrederea persoanei reținute este notificată imediat cu privire la decizia judecătorească, care impune sau continuă privarea de libertate.

CAPITOLUL X
Finanțele

Art. 104a. Repartizarea cheltuielilor – răspunderea sistemului financiar

1. Federația și landurile își asumă separat cheltuielile rezultate din îndeplinirea responsabilităților lor, în măsura în care prezenta Lege fundamentală nu prevede altfel.

2. În cazul în care landurile acționează prin împuternicire federală, Federația își asumă cheltuielile rezultate.

3. Legile federale care prevăd alocări de bani ce urmează a fi administrate de landuri pot prevedea ca Federația să plătească aceste alocări, total sau parțial. Dacă legea prevede că Federația își asumă jumătate din cheltuieli sau mai mult, acest lucru este pus în aplicare de landuri prin împuternicire federală.

4. Legile federale care obligă landurile să furnizeze alocări de bani, beneficii în natură sau servicii comparabile terți și care sunt puse în aplicare de landuri pe cont propriu sau, conform tezei a doua din alineatul 3, prin împuternicire federală, necesită acordul Bundesratului, în cazul în care cheltuielile rezultate din acestea sunt suportate de landuri.

5. Federația și landurile își asumă cheltuielile administrative suportate de autoritățile lor și răspund reciproc pentru asigurarea unei administrații corecte. Detaliile sunt reglementate printr-o lege federală care necesită acordul Bundesratului.

6. În conformitate cu alocarea internă a competențelor și responsabilităților, Federația și landurile suportă costurile rezultate din încălcarea obligațiilor ce revin Germaniei în temeiul dreptului supranațional sau internațional. În cazul corecțiilor financiare făcute de Uniunea Europeană, al căror efect depășește un anumit land, Federația și landurile suportă respectivele costuri într-o proporție de 15 la 85. În aceste cazuri, landurile ca întreg răspund în solidar pentru 35% din cheltuielile totale, conform unei formule generale; procentul de 50% din cheltuielile totale se suportă de acele landuri care au provocat datoria, ajustat la valoarea sumei mijloacelor financiare primite. Detaliile sunt reglementate printr-o lege federală care necesită acordul Bundesratului.

Art. 104b. Asistența financiară pentru investiții

1. În măsura în care prezenta Lege fundamentală îi conferă puterea de legiferare, Federația poate acorda landurilor asistență financiară pentru investițiile importante efectuate de landuri și municipalități (asociații de municipalități), care sunt necesare pentru:

1. prevenirea unei perturbări a echilibrului economic general;
2. egalizarea diferitelor capacități economice în cadrul teritoriului federal sau
3. promovarea creșterii economice.

Prin derogare de la prima teză, Federația poate acorda asistență financiară chiar și în afara puterilor sale legislative, în cazuri de dezastre naturale sau situații de urgență excepționale, care depășesc controlul guvernamental și care sunt foarte periculoase pentru capacitatea financiară a statului.

2. Detaliile, în special cele privitoare la tipurile de investiții ce urmează a fi promovate, sunt reglementate printr-o lege federală care necesită acordul Bundesratului sau printr-un acord executiv bazat pe legea bugetului federal. Durata alocărilor este limitată, iar maniera în care acestea sunt utilizate trebuie analizată periodic. Asistența financiară trebuie realizată cu contribuții anuale descrescătoare.

3. La cerere, Bundestagul, Guvernul Federal și Bundesratul sunt informate cu privire la punerea în aplicare a acestor măsuri și la progresele obținute.

Art. 105. Distribuția competențelor cu privire la legile fiscale

1. Federația are drept de legiferare exclusivă în materie de drepturi de vamă și monopoluri fiscale.

2. Federația are drept de legiferare concurentă cu privire la toate celelalte impozite ale căror venituri îi revin, total sau parțial, sau cărora li se aplică condițiile prevăzute în alineatul 2 al articolului 72.

2a. Landurile au drept de legiferare cu privire la impozitele locale pe consum și cheltuieli, în măsura în care respectivele impozite nu sunt similare impozitelor reglementate prin legea federală. Acestea sunt autorizate să stabilească cota impozitului pentru achiziționarea de proprietăți imobiliare.

3. Legile federale referitoare la impozite ale căror venituri revin, total sau parțial, landurilor sau localităților (asociațiilor de localități) necesită acordul Bundesratului.

Art. 106. Repartizarea veniturilor fiscale și profitul obținut din monopolurile fiscale

1. Următoarele venituri din monopolurile fiscale și din impozite revin Federației:
   1. taxele vamale;
   2. impozitele pe consum, în măsura în care acestea nu revin landurilor conform alineatului 2, sau în comun Federației și landurilor, conform alineatului 3, ori municipalităților, conform alineatului 6 din acest articol;
   3. impozitele din transportul rutier de marfă, taxele pe autoturisme și alte taxe pe tranzacțiile aferente vehiculelor motorizate;
   4. impozitele pe tranzacții de capital, asigurări și cambii;
   5. impozitele nerecurente pe proprietate și egalizarea contribuțiilor la cheltuieli;
   6. impozitele complementare impozitului pe venit și impozitele asupra societăților;
   7. impozite și prelevări operate în cadrul Uniunii Europene.
2. Următoarele venituri din impozite revin landurilor:
   1. impozitul pe proprietate;
   2. impozitul pe moștenire;
   3. impozitul pe autovehicule;
   4. acele impozite aferente tranzacțiilor, în măsura în care acestea nu revin Federației conform alineatului 1, sau în comun Federației și landurilor, conform alineatului 3 din acest articol;
   5. impozitul pe bere;
   6. impozitul pe sălile de jocuri de noroc.
3. Veniturile din impozitele pe venit, impozitele pe profit și impozitele pe cifra de afaceri revin, în comun, Federației și landurilor (impozite comune), în măsura în care veniturile din impozitul pe venit și impozitul pe cifra de afaceri nu sunt alocate localităților, conform alineatelor 5 și 5a din acest articol. Federația și landurile împart în mod egal veniturile din impozitele pe venit și impozitele pe

profit. Proporţiile respective ale Federaţiei şi landurilor din veniturile provenite din impozitul pe cifra de afaceri sunt stabilite printr-o lege federală care necesită acordul Bundesratului. Stabilirea acestora se face pe baza următoarelor principii:

1. Federaţia şi landurile au drepturi egale la veniturile curente, pentru a-şi acoperi cheltuielile necesare. Cuantumul acestor cheltuieli este stabilit pe baza planificării financiare multianuale;
2. Cerinţele financiare ale Federaţiei şi ale landurilor sunt coordonate astfel încât să se stabilească un echilibru corect, să se evite împovărarea excesivă a contribuabililor şi să se asigure uniformitatea standardelor de trai pe întreg teritoriul federal.

La stabilirea proporţiilor ce revin Federaţiei şi landurilor din veniturile provenite din impozitul pe cifra de afaceri, se vor lua în considerare şi reducerile veniturilor suportate de landuri de la 1 ianuarie 1996, din cauza dispoziţiilor referitoare la copii din legea privind impozitul pe venit. Detaliile sunt reglementate prin legea federală, adoptată conform celei de-a treia teze din acest alineat.

4. Cotele-parte respective ale Federaţiei şi landurilor din veniturile provenite din impozitul pe cifra de afaceri sunt repartizate din nou, atunci când raportul dintre veniturile şi cheltuielile Federaţiei devine foarte diferit de cel al landurilor; reducerile veniturilor, care sunt luate în considerare la stabilirea proporţiilor respective din impozitul pe cifra de afaceri, conform tezei a cincea din alineatul 3 al acestui articol, nu sunt avute în vedere în această privinţă. Dacă o lege federală impune cheltuieli suplimentare sau retrage venituri din landuri, povara suplimentară poate fi compensată prin alocări federale, conform unei legi federale care necesită acordul Bundesratului, cu condiţia ca povara suplimentară să se limiteze la o scurtă perioadă de timp. Această lege stabileşte principiile pentru calcularea respectivelor alocări şi distribuirea lor între landuri.

5. O parte dintre veniturile rezultate din impozitul pe venit revine localităţilor, urmând a fi transferate de landuri localităţilor pe baza impozitelor pe venit plătite de locuitorii acestora. Detaliile sunt reglementate printr-o lege federală care necesită acordul Bundesratului. Această lege poate prevedea ca localităţile să stabilească cote suplimentare sau reduse cu privire la partea lor de impozit.

5a. Începând cu 1 ianuarie 1998, o parte dintre veniturile rezultate din impozitul pe cifra de afaceri revine localităţilor. Aceasta este transferată de landuri localităţilor, pe baza unei formule ce reflectă factorii geografici şi economici. Detaliile sunt reglementate printr-o lege federală care necesită acordul Bundesratului.

6. Veniturile din impozitele pe proprietăţile imobiliare şi afaceri revin localităţilor; veniturile din impozitele locale pe consum şi cheltuieli revin localităţilor sau, conform prevederilor din legislaţia landului, asociaţiilor de localităţi. Localităţile sunt autorizate să fixeze cotele impozitelor pe proprietăţile imobiliare şi afaceri, în cadrul legal. Dacă nu există localităţi într-un land, veniturile din impozitele pe proprietăţile imobiliare şi afaceri, cât şi cele

din impozitele locale pe consum și cheltuieli revin landului. Federația și landurile pot participa la veniturile rezultate din impozitul pe afaceri, în baza unei repartizări. Detaliile referitoare la această repartizare sunt reglementate printr-o lege federală care necesită acordul Bundesratului. În conformitate cu legislația landului, impozitele pe proprietățile imobiliare și afaceri, cât și partea care revine localităților din veniturile rezultate din impozitul pe venit și impozitul pe cifra de afaceri pot fi considerate ca bază de calcul pentru valoarea repartizării.

7. Procentul global al părții care revine landului din veniturile totale rezultate din impozitele comune, care urmează a fi stabilite prin legislația landului, revine localităților sau asociațiilor de localități. În toate celelalte aspecte, legislația landului stabilește dacă și în ce măsură veniturile din impozitele landului revin localităților (asociațiilor de localități).

8. În cazul în care Federația înființează structuri speciale în anumite landuri sau localități (asociații de localități), structuri care conduc direct la creșterea cheltuielilor sau la reducerea veniturilor (povară specială) pentru aceste landuri sau localități (asociații de localități), Federația acordă compensațiile necesare, dacă și în măsura în care landurile sau localitățile (asociațiile de localități) nu pot susține povara în mod rezonabil. În acordarea acestor compensații, se acordă atenția cuvenită contribuțiilor plătite de terți și beneficiilor financiare care revin acestor landuri sau localități (asociații de localități), ca urmare a înființării respectivelor structuri.

9. În scopul acestui articol, veniturile și cheltuielile localităților (asociațiilor de localități) sunt considerate a fi venituri și cheltuieli ale landurilor.

Art. 106a. Alocări federale pentru transportul public local

Începând cu 1 ianuarie 1996, landurile beneficiază de o alocare din veniturile fiscale federale pentru transportul public local. Detaliile sunt reglementate printr-o lege federală care necesită acordul Bundesratului. Alocările făcute conform primei teze a acestui articol nu sunt luate în considerare la stabilirea capacității financiare a unui land, în baza alineatului 2 din articolul 107.

Art. 106b. Partea ce revine landurilor din taxa pe autovehicule

Începând cu 1 iulie 2009, ca urmare a transferului taxei pe autovehicule Federație, landurile beneficiază de o parte din veniturile fiscale ale Federației. Detaliile sunt reglementate printr-o lege federală care necesită acordul Bundesratului.

Art. 107. Repartizarea veniturilor fiscale – egalizarea financiară a landurilor – alocări suplimentare

1. Veniturile provenite din impozitele landului, precum și cota-parte a landului din veniturile și impozitele pe profit revin landurilor, în măsura în care aceste impozite sunt colectate de autoritățile fiscale de pe teritoriile acestora (venituri locale). Detaliile referitoare la delimitare, precum și la maniera și întinderea repartizării veniturilor locale rezultate din impozitele pe profit și pe salarii sunt reglementate

printr-o lege federală care necesită acordul Bundesratului. Această lege poate prevedea totodată delimitarea și repartizarea veniturilor locale provenite din alte impozite. Cota-parte ce revine unui land din veniturile rezultate din impozitul pe cifra de afaceri revine landului respectiv în raport cu numărul locuitorilor; o lege federală, care necesită acordul Bundesratului, poate prevedea alocări suplimentare, care nu depășesc un sfert din partea care revine unui land, pentru landurile ale căror venituri *per capita*, rezultate din impozitele landului, din impozitele pe venit și pe profit și din impozitele din articolul 106b, se află sub media tuturor landurilor luate la un loc; referitor la impozitul pe achiziția de proprietăți imobiliare, se are în vedere capacitatea acestora de a genera venituri.

2. Legea asigură compensarea adecvată a inegalităților între capacitățile financiare ale landurilor, ținând cont de capacitățile și de nevoile financiare ale localităților (asociațiilor de localități). Aceasta specifică condițiile care guvernează solicitările landurilor îndreptățite la plăți compensatorii și eforturile financiare ale landurilor necesare pentru efectuarea acestora, cât și criteriile pentru stabilirea cuantumului acestor plăți. Legea mai poate prevedea efectuarea de alocări de Federație, din fondurile proprii, landurile cu posibilități financiare reduse pentru a le sprijini în acoperirea nevoilor financiare generale (alocări suplimentare).

Art. 108. Administrarea financiară a Federației și landurilor – instanțele financiare

1. Taxele vamale, monopolurile fiscale, impozitele aferente consumului reglementate prin legea federală, inclusiv impozitul pe cifra de afaceri din importuri, taxa pe autovehicule și alte taxe din tranzacțiile asociate vehiculelor motorizate, începând cu 1 iulie 2009, și cheltuielile impuse în cadrul Comunităților Europene sunt administrate de autoritățile fiscale federale. Organizarea acestor autorități este reglementată printr-o lege federală. În măsura înființării autorităților intermediare, conducătorii acestora sunt numiți prin consultare cu guvernele landurilor.

2. Toate celelalte impozite sunt administrate de autoritățile financiare ale landurilor. Organizarea acestor autorități și formarea uniformă a funcționarilor publici care le deservesc pot fi reglementate printr-o lege federală care necesită acordul Bundesratului. În măsura înființării autorităților intermediare, conducătorii acestora sunt numiți de comun acord cu Guvernul Federal.

3. În măsura în care impozitele care revin, total sau parțial, Federației sunt administrate de autoritățile fiscale ale landurilor, aceste autorități acționează pe bază de împuternicire federală. Alineatele 3 și 4 din articolul 85 se aplică, cu condiția ca Ministrul Federal al Finanțelor să înlocuiască Guvernul Federal.

4. Dacă și în măsura în care aplicarea legilor fiscale este substanțial facilitată sau îmbunătățită astfel, o lege federală, care necesită acordul Bundesratului, poate prevedea colaborarea dintre autoritățile fiscale federale și cele ale landurilor, în ceea ce privește administrarea fiscală, administrarea impozitelor enumerate în alineatul 1 din acest articol de autoritățile fiscale ale landurilor sau administrarea

altor impozite de autoritățile fiscale federale. Funcțiile autorităților fiscale ale landurilor în administrarea impozitelor, ale căror venituri revin exclusiv localităților (asociațiilor de localități), pot fi delegate de landuri localităților (asociațiilor de localități), total sau parțial.

5. Procedurile ce trebuie aplicate de autoritățile fiscale federale sunt prevăzute într-o lege federală. Procedurile ce trebuie aplicate de autoritățile fiscale ale landurilor sau, după cum prevede a doua teză din alineatul 4 al acestui articol, de localități (asociațiile de localități), pot fi prevăzute într-o lege federală, care necesită acordul Bundesratului.

6. Competența financiară este reglementată uniform, printr-o lege federală.

7. Guvernul Federal poate emite norme administrative generale, care necesită acordul Bundesratlui, în măsura în care administrarea este încredințată autorităților fiscale ale landurilor sau localităților (asociațiilor de localități).

Art. 109. Gestionarea bugetului în cadrul Federației și al landurilor

1. Federația și landurile sunt autonome și independente, una față de cealaltă, în gestionarea bugetelor lor.

2. Federația și landurile îndeplinesc, în comun, obligațiile Republicii Federale Germania, rezultate din actele juridice ale Uniunii Europene privind menținerea disciplinei bugetare, conform articolului 104 din Tratatul pentru înființarea Comunității Europene, și acordă o atenție specială, în acest cadru, cerințelor pentru un echilibru economic general.

3. Bugetele Federației și ale landurilor sunt echilibrate, în principiu, fără veniturile din credite. Federația și landurile pot introduce norme, cu rolul de a ține cont, în mod simetric, în perioadele de avânt și de declin, de efectele evoluțiilor pieței, care se abat de la condițiile normale, cât și de situațiile excepționale cauzate de dezastre naturale sau de stări de urgență care depășesc controlul guvernamental și care afectează grav capacitatea financiară a statului. Pentru aceste situații excepționale, trebuie adoptat un plan de amortizare corespunzător. Detaliile legate de bugetul Federației sunt guvernate de articolul 115, cu condiția ca prima teză să fie considerată a fi îndeplinită, dacă veniturile din credite nu depășesc 0,35% în raport cu produsul intern brut nominal. Chiar landurile reglementează detaliile legate de bugete, în cadrul puterilor lor constituționale, condiția fiind că prima teză este considerată a fi îndeplinită doar dacă nu se admit veniturile din credite.

4. O lege federală, care necesită acordul Bundesratului, poate stabili principiile aplicabile atât Federației, cât și landurilor, legea bugetară aplicabilă, receptivitatea gestionării bugetare la tendințele economice și planificarea financiară pe termen lung.

5. Sancțiunile impuse de Comunitatea Europeană, pe baza dispozițiilor articolului 104 din Tratatul pentru înființarea Comunității Europene, care vizează menținerea disciplinei bugetare, sunt suportate de Federație și de landuri, într-o proporție de 65% la 35%. În virtutea solidarității, landurile suportă 35% din cheltuielile care revin landurilor, conform numărului de locuitori ale acestora;

65% din cheltuielile care revin landurilor vor fi suportate de landuri, în conformitate cu gradul lor de cauzalitate. Detaliile sunt reglementate printr-o lege federală care necesită acordul Bundesratului.

Art. 109a. Urgențe bugetare

Pentru a evita o situație de urgență bugetară, o lege federală care necesită acordul Bundesratului prevede:

1. supravegherea continuă a managementului bugetar al Federației și al landurilor de o entitate comună (Consiliul de Stabilitate);
2. condițiile și procedurile pentru constatarea riscului unei situații de urgență bugetară;
3. principiile pentru elaborarea și administrarea de programe care să gestioneze urgențele bugetare.

Deciziile Consiliului de Stabilitate și documentele însoțitoare sunt publice.

Art. 110. Bugetul federal

1. Toate veniturile și cheltuielile Federației sunt incluse în buget; în cazul întreprinderilor federale și al fondurilor speciale, trebuie incluse doar plățile făcute ele sau sumele de bani trimise de acestea. Bugetul este echilibrat în ceea ce privește veniturile și cheltuielile.

2. Bugetul pentru unul sau mai mulți ani fiscali este stabilit printr-o lege adoptată înainte de începutul primului an și care conține măsuri separate pentru fiecare an. Legea poate prevedea ca diferite părți ale bugetului să se aplice pe perioade de timp variate, împărțite pe ani fiscali.

3. Proiectele de lege pentru respectarea primei teze din alineatul 2 al acestui articol, cât și proiectele de lege pentru modificarea legii bugetului sau a bugetului în sine sunt depuse simultan la Bundesrat și la Bundestag; Bundesratul are dreptul să dezbată aceste proiecte în termen de șase săptămâni sau, în cazul proiectelor de modificare, în termen de trei săptămâni.

4. Legea bugetului poate conține doar acele dispoziții referitoare la veniturile și cheltuielile federale și la perioada pentru care ea este adoptată. Legea bugetului poate prevedea că dispozițiile sale expiră doar în momentul promulgării următoarei legi a bugetului sau, în cazul unei autorizări conform articolului 115, la o dată ulterioară.

Art. 111. Gestionarea bugetului temporar

1. În cazul în care, până la sfârșitul anului fiscal, bugetul pentru următorul an nu a fost adoptat printr-o lege, Guvernul Federal, până la intrarea în vigoare a legii respective, poate face toate cheltuielile necesare pentru:

1. menținerea instituțiilor înființate prin lege și luarea măsurilor autorizate de lege;
2. îndeplinirea obligațiilor legale ale Federației;
3. continuarea proiectelor de construcții, a achizițiilor și asigurarea altor beneficii sau servicii ori continuarea efectuării de alocări în aceste

scopuri, în măsura în care aceste sume au fost deja rezervate în bugetul anului anterior.

2. În măsura în care veniturile bazate pe legi specifice și rezultate din impozite, taxe sau alte surse ori din rezervele de capital circulant nu acoperă cheltuielile menționate în alineatul 1 al acestui articol, Guvernul Federal poate împrumuta fondurile necesare pentru susținerea operațiilor curente până la maximum un sfert din valoarea totală a bugetului anterior.

Art. 112. Cheltuieli extrabugetare

Cheltuielile care depășesc alocările bugetare sau care sunt destinate unor scopuri necuprinse în buget necesită acordul Ministrului Federal al Finanțelor. Această aprobare trebuie dată doar în caz de necesitate neprevăzută și inevitabilă. Detaliile sunt reglementate printr-o lege federală.

Art. 113. Creșterea cheltuielilor

1. Legile care cresc cheltuielile bugetare propuse de Guvernul Federal sau care presupun ori conduc la noi cheltuieli necesită acordul Guvernului Federal. Această cerință se aplică și legilor care presupun sau conduc la reducerea veniturilor. Guvernul Federal poate solicita ca Bundestagul să-și amâne votul asupra proiectelor de lege în acest sens. În acest caz, Guvernul Federal depune comentariile sale la Bundestag în termen de șase săptămâni.

2. În termen de patru săptămâni de la adoptarea unei asemenea legi de Bundestag, Guvernul Federal poate solicita acestuia să voteze legea a doua oară.

3. Dacă proiectul de lege a fost adoptat conform articolului 78, Guvernul Federal are la dispoziție șase săptămâni pentru a refuza încuviințarea sa, dar numai cu condiția de a fi inițiat procedura prevăzută în a treia și a patra teză din alineatul 1 sau alineatul 2 al acestui articol. La expirarea acestei perioade, el este prezumat a-și fi dat acordul.

Art. 114. Prezentarea și auditarea conturilor

1. În scopul descărcării Guvernului Federal, Ministrul Federal al Finanțelor depune anual la Bundestag și la Bundesrat o situație a tuturor veniturilor și cheltuielilor, dar și a activelor și datoriilor din anul fiscal precedent.

2. Curtea Federală de Audit, ai cărei membri se bucură de independență judiciară, auditează situația și stabilește dacă finanțele publice au fost administrate corect și eficient. Aceasta depune un raport anual, direct la Bundestag și Bundesrat, dar și la Guvernul Federal. În celelalte privințe, competențele Curții Federale de Audit sunt reglementate printr-o lege federală.

Art. 115. Limitele împrumuturilor

1. Împrumuturile, ca și acceptarea de cauțiuni sau de garanții susceptibile de a antrena cheltuieli în anii fiscali următori, necesită autorizare printr-o lege federală care să specifice sau să permită calcularea sumelor implicate.

2. Veniturile și cheltuielile sunt echilibrate, în principiu, fără veniturile din credite. Acest principiu este îndeplinit când veniturile obținute prin împrumutul

de fonduri nu depășesc 0,35% în raport cu produsul intern brut nominal. În plus, când evoluțiile economice se abat de la condițiile normale, trebuie luate în calcul, în mod simetric, efectele asupra bugetului în perioadele de avânt și declin. Abaterile împrumutului curent de la limitele de credit, specificate în primele trei teze, trebuie înregistrate într-un cont sintetic; debitele care depășesc pragul de 1,5% în raport cu produsul intern brut nominal trebuie reduse conform ciclului economic. Reglementarea detaliilor, în special ajustarea veniturilor și cheltuielilor cu privire la tranzacțiile financiare și procedura pentru calcularea limitei anuale a împrumutului net, ținând cont de ciclul economic pe baza unei proceduri pentru ajustarea ciclului, împreună cu controlul și echilibrarea abaterilor împrumutului curent de la limita de credit, impun elaborarea unei legi federale. În cazuri de catastrofe naturale sau de situații de urgență neobișnuite, care depășesc controlul guvernamental și care afectează grav capacitatea financiară a statului, aceste limite de credit pot fi extinse pe baza unei decizii luate de o majoritate a membrilor Bundestagului. Decizia trebuie combinată cu un plan de amortizare. Rambursarea creditelor împrumutate, conform celei de-a șasea teze, trebuie efectuată într-o perioadă de timp adecvată.

CAPITOLUL Xa
Starea de apărare

Art. 115a. Declararea stării de apărare

1. Hotărârea că teritoriul federal face obiectul unui atac al forțelor armate sau că este amenințat iminent de un asemenea atac (starea de apărare) se ia de Bundestag, cu acordul Bundesratului. Această hotărâre este luată la cererea Guvernului Federal și necesită o majoritate de două treimi din voturile exprimate, care trebuie să includă cel puțin majoritatea membrilor Bundestagului.

2. Dacă situația impune în mod imperativ măsuri imediate și dacă obstacole insurmontabile împiedică întrunirea în timp util a Bundestagului sau Bundestagul nu întrunește cvorumul, Comisia mixtă ia această decizie cu o majoritate de două treimi din voturile exprimate, care trebuie să includă cel puțin majoritatea membrilor săi.

3. Hotărârea este încuviințată de Președintele Federal și publicată în Jurnalul Oficial Federal, conform articolului 82. Dacă acest lucru nu se poate face la timp, încuviințarea se face în altă manieră; hotărârea este publicată în Jurnalul Oficial Federal, imediat ce împrejurările permit acest lucru.

4. Dacă teritoriul federal este atacat de forțe armate și dacă autoritățile federale competente nu sunt în măsură să ia imediat hotărârea menționată în prima teză a alineatului 1 din acest articol, se consideră că hotărârea a fost luată

și încuviințată la momentul începerii atacului. Președintele Federal anunță momentul respectiv, imediat ce împrejurările permit acest lucru.

5. Dacă hotărârea referitoare la starea de apărare a fost încuviințată și dacă teritoriul federal este atacat de forțe armate, Președintele Federal, cu acordul Bundestagului, poate face declarații, în baza dreptului internațional, cu privire la existența stării de apărare. În condițiile specificate în alineatul 2 al acestui articol, Comisia mixtă se substituie Bundestagului.

Art. 115b. Puterea de comandă a cancelarului federal

În momentul încuviințării stării de apărare, puterea de comandă a forțelor armate trece la Cancelarul Federal.

Art. 115c. Extinderea puterilor legislative ale Federației

1. Federația are drept de legiferare referitor la starea de apărare, chiar și în ceea ce privește aspectele care intră în sfera de competență legislativă a landurilor. Aceste legi necesită aprobarea Bundesratului.

2. În măsura impusă de circumstanțe pe durata unei stări de apărare, o lege federală referitoare la starea de apărare poate:

1. stabili prevederi temporare referitoare la compensația în cazul exproprierii, prevederi care se abat de la cerințele din a doua teză a alineatului 3 din articolul 14;
2. stabili o limită de timp pentru privările de libertate, diferită de cea specificată în a treia teză din alineatul 2 și în prima teză din alineatul 3 al articolului 104, dar care nu depășește patru zile, pentru cazurile în care niciun judecător nu a putut acționa în limita de timp care se aplică în mod normal.

3. Dacă se impune respingerea unui atac iminent sau existent, o lege federală referitoare la starea de apărare poate, cu acordul Bundesratului, reglementa administrația și finanțele Federației și ale landurilor, fără a se ține seama de titlurile VIII, VIIIa și X din această Lege fundamentală, cu condiția să se asigure viabilitatea landurilor, a localităților și a asociațiilor de localități, în special cu privire la aspectele financiare.

4. Legile federale adoptate conform alineatului 1 sau clauzei 1 din alineatul 2 al acestui articol pot să fie aplicate chiar înainte de apariția unei stări de apărare, în scopul pregătirii intrării lor în vigoare.

Art. 115d. Proiecte de lege urgente

1. În timpul unei stări de apărare, procesul legislativ federal este guvernat de dispozițiile alineatelor 2 și 3 ale acestui articol, fără a se ține seama de dispozițiile alineatului 2 al articolului 76, de a doua teză din alineatul 1 și de alineatele 2 – 4 din articolul 77, articolul 78 și alineatul 1 din articolul 82.

2. Proiectele de lege ale Guvernului Federal, pe care Guvernul le desemnează ca fiind urgente, sunt înaintate Bundesratului, simultan cu depunerea lor la

Bundestag. Bundestagul și Bundesratul dezbat imediat aceste proiecte de lege în cadrul unei sesiuni comune. În măsura în care acordul Bundesratului este necesar pentru aprobarea proiectului de lege, este necesară majoritatea voturilor acestuia. Detaliile sunt reglementate prin regulamentul de procedură adoptat de Bundestag și necesită acordul Bundesratului.

3. A doua teză din alineatul 3 al articolului 115a se aplică *mutatis mutandis* pentru promulgarea acestor legi.

Art. 115e. Comisia mixtă

1. În cazul în care, pe durata unei stări de apărare, Comisia mixtă, cu o majoritate de două treimi din voturile exprimate, care include cel puțin majoritatea membrilor săi, stabilește că obstacole insurmontabile împiedică întrunirea la timp a Bundestagului sau că Bundestagul nu poate întruni cvorumul, Comisia mixtă preia funcția atât a Bundestagului, cât și a Bundesratului și exercită puterile acestora ca un singur organism.

2. Prezenta Lege fundamentală nu poate fi modificată, abrogată sau suspendată, total sau parțial, printr-o lege adoptată de Comisia mixtă. Comisia mixtă nu are competența de a adopta legi, conform tezei a doua din alineatul 1 al articolului 23, alineatului 1 din articolul 24 sau articolului 29.

Art. 115f. Utilizarea Poliției federale de frontieră – competențe extinse de a emite instrucțiuni

1. Pe durata unei stări de apărare, Guvernul Federal, în măsura în care împrejurările o impun, poate:

- utiliza Poliția Federală de Frontieră pe întreg teritoriul federal;
- emite instrucțiuni, nu doar pentru autoritățile administrative federale, ci și pentru guvernele landurilor iar, dacă problema este urgentă, pentru autoritățile landurilor, și poate delega această putere membrilor guvernelor landurilor desemnați de acesta.

2. Bundestagul, Bundesratul și Comisia mixtă sunt informate imediat cu privire la măsurile luate în baza alineatului 1 din acest articol.

Art. 115g. Curtea Constituțională Federală

Statutul constituțional și exercitarea funcțiilor constituționale ale Curții Constituționale Federale sau ale judecătorilor acesteia nu pot fi încălcate. Legea care guvernează Curtea Constituțională Federală poate fi modificată printr-o lege adoptată de Comisia mixtă, doar în măsura în care Curtea Constituțională Federală consideră că această lege este necesară pentru continuarea îndeplinirii funcțiilor sale. În așteptarea adoptării acestei legi, Curtea Constituțională Federală poate lua măsurile care se impun în acest scop. Hotărârile Curții Constituționale Federale, conform tezelor a doua și a treia din acest articol, sunt luate cu majoritatea judecătorilor prezenți.

Art. 115h. Expirarea mandatelor electorale și a mandatelor

1. Toate mandatele electorale ale Bundestagului sau ale parlamentelor landurilor, care expiră pe durata unei stări de apărare, se încheie la șase luni de la încetarea stării de apărare. Mandatul Președintelui Federal, care expiră pe durata unei stări de apărare, și exercitarea funcțiilor sale de Președintele Bundesratului, în cazul încetării premature a mandatului acestuia, se încheie la nouă luni de la încetarea stării de apărare. Mandatul unui membru al Curții Constituționale Federale, care expiră pe durata unei stări de apărare, se încheie la șase luni de la încetarea stării de apărare.

2. În cazul în care Comisia mixtă trebuie să aleagă un nou Cancelar Federal, acesta va proceda astfel cu voturile majorității membrilor săi; Președintele Federal propune un candidat Comisiei mixte. Comisia mixtă își poate exprima lipsa de încredere în Cancelarul Federal doar prin alegerea unui succesor, cu votul a două treimi dintre membrii săi.

3. Bundestagul nu poate dizolvat pe durata unei stări de apărare.

Art. 115i. Competențele guvernelor landurilor

1. În cazul în care organismele federale competente sunt în imposibilitatea de a lua măsurile necesare pentru prevenirea pericolului și dacă situația impune în mod imperativ măsuri independente imediate în anumite zone ale teritoriului federal, guvernele landurilor sau autoritățile ori reprezentanții desemnați de acestea sunt autorizați, în limita sferei lor de competență, să ia măsurile prevăzute în alineatul 1 al articolului 115f.

2. Măsurile prevăzute la alineatul 1 din acest articol pot fi anulate oricând de Guvernul Federal sau de miniștrii-președinți ai landurilor, cu privire la autoritățile landurilor și autoritățile federale subordonate.

Art. 115k. Ierarhia și durata dispozițiilor referitoare la situațiile de urgență

1. Legile adoptate conform articolelor 115c, 115e și 115g, cât și instrumentele de reglementare emise în baza acestor legi, suspendă aplicarea legii contrare, atât timp cât acestea sunt în vigoare. Această dispoziție nu se aplică legii anterioare adoptate conform articolelor 115c, 115e sau 115g.

2. Legile adoptate de Comisia mixtă, cât și instrumentele de reglementare emise în baza acestor legi încetează să mai fie valabile în cel mult șase luni de la încetarea stării de apărare.

3. Legile care conțin dispoziții care se abat de la articolele 91a, 91b, 104a, 106 și 107 se aplică cel mult până la sfârșitul celui de-al doilea an fiscal care urmează încetării stării de apărare. După respectiva încetare, ele pot, cu acordul Bundesratului, să fie modificate printr-o lege federală, pentru a reveni la dispozițiile din capitolele VIIIa și X.

Art. 115l. Anularea măsurilor de urgență – încheierea păcii

1. Bundestagul, cu acordul Bundesratului, poate oricând anula legile adoptate de Comisia mixtă. Bundesratul poate solicita ca Bundestagul să ia o

decizie asupra acestei probleme. Toate măsurile luate de Comisia mixtă sau de Guvernul Federal pentru prevenirea unui pericol sunt anulate dacă Bundestagul și Bundesratul decid astfel.

2. Bundestagul, cu acordul Bundesratului, poate declara oricând încetarea stării de apărare, printr-o decizie care urmează a fi încuviințată de Președintele Federal. Bundesratul poate solicita ca Bundestagul să ia o decizie asupra acestei probleme. Starea de apărare se declară imediat ca fiind încetată, dacă condițiile pentru declararea ei nu mai există.

3. Încheierea păcii este stabilită printr-o lege federală.

CAPITOLUL XI
Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 116. Definiția termenului „persoană germană" – restabilirea cetățeniei

1. Cu excepția altor prevederi contrare ale legii, este german, în sensul prezentei Legi fundamentale, persoana care posedă cetățenie germană sau care a fost primită pe teritoriul Reich-ului german până la 31 decembrie 1937, în calitate de refugiat sau de expulzat, de origine etnică germană, sau în calitate de soț sau descendent al unei asemenea persoane.

2. Foștilor cetățeni germani, care între 30 ianuarie 1933 și 8 mai 1945 au fost privați de cetățenia lor din motive politice, rasiale sau religioase, și descendenților acestora li se restabilește cetățenia, la cerere. Se consideră că aceștia nu și-au pierdut niciodată cetățenia, dacă și-au stabilit domiciliul în Germania după 8 mai 1945 și dacă nu și-au exprimat o intenție contrară.

Art. 117. Suspendarea intrării în vigoare a două drepturi fundamentale

1. Dreptul contrar alineatului 2 din articolul 3 al prezentei Legi fundamentale rămâne în vigoare până la armonizarea acesteia cu dispoziția respectivă, dar nu mai târziu de 31 martie 1953.

2. Legile care restricționează libertatea de circulație, ținând cont de criza actuală de locuințe, rămân în vigoare până la abrogarea lor printr-o lege federală.

DE

Art. 118. Noua delimitare a regiunilor Baden și Württemberg

Împărțirea teritoriului care cuprinde Baden, Württemberg-Baden și Württemberg-Hohenzollern în landuri poate fi revizuită, fără a ține cont de dispozițiile articolului 29, prin acordul landurilor în cauză. Dacă nu se ajunge la un acord, revizuirea este realizată printr-o lege federală, care prevede un referendum consultativ.

Art. 118a. Noua delimitare a regiunilor Berlin și Brandenburg

Împărțirea teritoriului care cuprinde Berlin și Brandenburg în landuri poate fi revizuită, fără a ține cont de dispozițiile articolului 29, prin acordul celor două landuri, cu participarea locuitorilor acestora cu drept de vot.

Art. 119. Persoanele refugiate și expatriate

În materie de persoane refugiate și expatriate, în special cu privire la distribuirea acestora între landuri, Guvernul Federal, cu acordul Bundesratului, poate emite instrumente de reglementare cu forță de lege, în așteptarea soluționării problemei de o lege federală. În acest sens, Guvernul Federal poate fi autorizat să emită instrucțiuni specifice în cazurile speciale. Dacă timpul nu este esențial, aceste instrucțiuni sunt adresate autorităților supreme ale landurilor.

Art. 120. Costurile cauzate de ocupație – cheltuielile rezultate din război

1. Federația suportă cheltuielile aferente costurilor cauzate de ocupație și alte sarcini interne și externe rezultate din război, așa cum sunt reglementate în detaliu în legile federale. În măsura în care aceste sarcini de război au fost reglementate prin legi federale în vigoare la 1 octombrie 1969 sau înainte de această dată, Federația și landurile suportă aceste cheltuieli în proporția stabilită prin respectivele legi federale. În măsura în care sarcini aferente războiului, care nu au fost și nici nu vor fi reglementate prin legi federale, au fost suportate de landuri, de municipalități (asociații de municipalități) sau de alte entități care exercită funcțiile landurilor sau municipiilor la 1 octombrie 1965 sau înainte de această dată, Federația nu este obligată să le suporte după această dată. Federația răspunde pentru subvențiile acordate pentru acoperirea costurilor asociate asigurărilor sociale, inclusiv asigurările de șomaj și asistența publică pentru șomeri. Distribuirea cheltuielilor de război între Federație și landurile menționate în acest alineat nu este interpretată în sensul afectării vreunei legi referitoare la cererile de compensație pentru pagubele cauzate de război.

2. Veniturile trec la Federație când aceasta își asumă răspunderea pentru cheltuielile specificate în acest articol.

Art. 120a. Egalizarea cheltuielilor

1. Cu acordul Bundesratului, legile care implementează egalizarea cheltuielilor pot prevedea, referitor la plățile de egalizare, ca acestea să fie efectuate parțial de Federație și parțial de landuri prin împuternicire federală și ca prerogativele relevante conferite Guvernului Federal și autorităților federale supreme competente, în baza articolului 85, să fie delegate, total sau parțial, Oficiului Federal pentru Egalizarea Cheltuielilor. Pentru a exercita aceste prerogative, Oficiul Federal pentru Egalizarea Cheltuielilor nu are nevoie de acordul Bundesratului; cu excepția cazurilor urgente, instrucțiunile acestuia sunt date autorităților supreme ale landurilor (oficiile landurilor pentru egalizarea cheltuielilor).

2. A doua teză a alineatului 3 din articolul 87 nu este afectată de această dispoziție.

Art. 121. Definiția termenului „majoritatea membrilor"

În sensul prezentei Legi fundamentale, majoritatea membrilor Bundestaglui și majoritatea membrilor Convenției Federale înseamnă majoritatea numerică a membrilor acestora, specificată prin lege.

Art. 122. Data transferului puterilor legislative

1. De la data la care Bundestagul se reunește pentru prima oară, legile sunt adoptate doar de organele legislative recunoscute prin prezenta Lege fundamentală.

2. Organele legislative și instituțiile care participă la procesul legislativ în calitate de organe consultative, a căror competență expiră în baza alineatului 1 al acestui articol, sunt dizolvate începând cu acea dată.

Art. 123. Aplicabilitatea continuă a legii preexistente

1. Legea în vigoare înainte de prima reuniune a Bundestagului rămâne în vigoare, în măsura în care nu vine în contradicție cu prezenta Lege fundamentală.

2. Sub rezerva tuturor drepturilor și obiecțiilor părților interesate, tratatele încheiate de Reich-ul german cu privire la chestiuni aflate în sfera de competență legislativă a landurilor, în baza acestei Legi fundamentale, rămân în vigoare, cu condiția ca ele să fie și să continue să fie valabile, conform principiilor generale de drept, până la încheierea de noi tratate de autoritățile competente în baza acestei Legi fundamentale sau până ce acestea încetează într-un alt fel, în conformitate cu dispozițiile lor.

Art. 124. Aplicabilitatea continuă a legii în sfera competenței legislative exclusive

Legea referitoare la problemele care intră în sfera de competență legislativă exclusivă a Federației devine lege federală în domeniul în care ea se aplică.

Art. 125. Aplicabilitatea continuă a legii în sfera competenței legislative concurente

Legea referitoare la problemele care intră în sfera de competență legislativă concurentă a Federației devine lege federală în domeniul în care ea se aplică:

1. în măsura în care se aplică uniform într-una sau mai multe zone de ocupație;
2. în măsura în care este o lege prin care legea fostului Reich a fost modificată după 8 mai 1945.

Art. 125a. Aplicabilitatea continuă a legii federale – înlocuirea cu legea landului

1. Legea care a fost adoptată ca federală, dar care, în virtutea modificării alineatului 1 din articolul 74, a introducerii tezei a șaptea din alineatul 1 al

articolului 84, a tezei a doua din alineatul 1 al articolului 85 sau a tezei a doua din alineatul 2a din articolul 105 sau din cauza abrogării articolelor 74a, 75 sau a tezei a doua din alineatul 3 al articolului 98, nu a mai putut fi emisă ca lege federală, rămâne în vigoare ca lege federală. Aceasta poate fi înlocuită prin lege.

2. Legea care a fost adoptată în virtutea alineatului 2 din articolul 72, așa cum a fost în vigoare până la 15 noiembrie 1994, dar care, din cauza modificării alineatului 2 al articolului 72 nu a mai putut fi adoptată ca lege federală, continuă să rămână în vigoare ca lege federală. O lege federală poate prevedea că poate fi înlocuită prin legea landului.

3. Legea care a fost adoptată ca lege a landului dar care, din cauza modificării articolului 73, nu a mai putut fi adoptată ca lege a landului continuă să rămână în vigoare ca lege a landului. Aceasta poate fi înlocuită de legea federală.

Art. 125b. Aplicabilitatea continuă a legilor cadru – puterea de abatere a landurilor

1. Legea care a fost adoptată în virtutea articolului 75, așa cum a fost în vigoare până la 1 septembrie 2006, și care a putut fi adoptată ca lege federală chiar și după această dată, rămâne în vigoare ca lege federală. Puterile și obligațiile de legiferare ale landurilor rămân neafectate în această privință. În domeniile menționate în prima teză din alineatul 3 al articolului 72, landurile pot adopta reglementări care se abat de la această lege; totuși, în acele domenii acoperite de punctele 2, 5 și 6 din prima teză a articolului 72, landurile pot proceda astfel, doar dacă și în măsura în care Federația și-a exercitat puterea de legiferare după 1 septembrie 2006, în domeniile acoperite de punctele 2 și 5, cu începere de la 1 ianuarie 2010 cel târziu, și în domeniile din clauza 6, cu începere de la 1 august 2008 cel târziu.

2. Landurile pot adopta reglementări care se abat de la reglementările federale adoptate conform alineatului 1 din articolul 84, așa cum acesta a fost în vigoare până la 1 septembrie 2006; totuși, până la 31 decembrie 2008, acestea se pot abate de la reglementările legate de procedura administrativă, doar dacă reglementările legate de procedura administrativă din legea federală relevantă au fost modificate după 1 septembrie 2006.

Art. 125c. Aplicabilitatea continuă a legii în sfera sarcinilor de interes comun

1. Legea care a fost adoptat în virtutea alineatului 2 din articolul 91a coroborat cu punctul 1 din alineatul 1, așa cum a fost în vigoare până la 1 septembrie 2006, continuă să rămână în vigoare până la 31 decembrie 2006.

2. Reglementările adoptate în domeniile finanțării transportului municipal și promovării locuințelor sociale, în baza alineatului 4 din articolul 104a, așa cum au fost în vigoare până la 1 septembrie 2006, rămân în vigoare până la 31 decembrie 2006. Reglementările adoptate cu privire la finanțarea transportului municipal pentru programe speciale, în baza alineatului 1 din articolul 6 din Legea pentru finanțarea transportului municipal, cât și alte reglementări adoptate

conform alineatului 4 din articolul 104a, așa cum au fost în vigoare până la 1 septembrie 2006, rămân în vigoare până la 31 decembrie 2019, cu condiția ca o abrogare anterioară să nu fi fost sau să nu fie stabilită.

Art. 126. Hotărârea referitoare la aplicabilitatea continuă a legii ca lege federală

Dezacordurile legate de aplicarea în continuare ca lege federală, sunt soluționate de Curtea Constituțională Federală.

Art. 127. Extinderea legii în zona franceză și Berlin

În termen de un an de la promulgarea prezentei Legi fundamentale, Guvernul Federal, cu acordul guvernelor landurilor în cauză, poate extinde orice lege a Administrației Regiunii Economice Combinate asupra landurilor Baden, Berlinul extins, Rhineland-Palatinate și Württemberg-Hohenzollern, în măsura în care aceasta rămâne în vigoare ca drept federal, în baza articolelor 124 sau 125.

Art. 128. Autoritatea continuă de a emite instrucțiuni

În măsura în care dreptul care rămâne în vigoare acordă autoritate pentru emiterea instrucțiunilor în sensul alineatului 5 din articolul 84, această autoritate rămâne în vigoare până când o altă lege prevede altfel.

Art. 129. Autoritatea continuă de a emite acte normative

1. În măsura în care dispozițiile legale care rămân în vigoare ca drept federal acordă autoritate pentru emiterea de instrumente de reglementare sau de norme administrative generale sau pentru luarea de decizii administrative în anumite cazuri, respectivele prerogative sunt transferate autorităților care de acum înainte au competența asupra problemei. În caz de dubiu, Guvernul Federal decide în acord cu Bundesratul; aceste decizii sunt publicate.

2. În măsura în care dispozițiile legale care rămân în vigoare ca drept de land acordă această autoritate, ea este exercitată de autoritățile competente în baza dreptului de land.

3. În măsura în care dispozițiile legale în sensul alineatelor 1 și 2 din acest articol acordă autoritate pentru modificarea sau completarea respectivelor dispoziții sau pentru emiterea de dispoziții legale care au forță de lege, se consideră că autoritatea respectivă a încetat.

4. Dispozițiile alineatelor 1 și 2 din acest articol se aplică *mutatis mutandis* dispozițiilor legale care se referă la dispoziții care nu mai sunt în vigoare sau la instituții care nu mai există.

Art. 130. Transferul instituțiilor administrative existente

1. Agențiile administrative și alte instituții care deservesc administrația publică sau administrația judiciară și care nu se bazează pe legea landului sau pe acordurile dintre landuri, precum și Uniunea Administrativă a Căilor Ferate din Germania de Sud-Vest și Consiliul Administrativ pentru Servicii de Poștă și Telecomunicații pentru Zona de Ocupație Franceză sunt puse sub controlul

Guvernului Federal. Guvernul Federal, cu acordul Bundesratului, se ocupă de transferul, dizolvarea sau lichidarea acestora.

2. Autoritatea disciplinară supremă pentru personalul acestor organe administrative și instituții este ministrul federal de resort.

3. Persoanele juridice și instituțiile de drept public, nesubordonate direct unui land și care nu se bazează pe acordurile dintre landuri, se află sub supravegherea autorității federale supreme competente.

Art. 131. Persoanele care au lucrat în serviciul public

Raporturile juridice ale persoanelor, inclusiv persoanele refugiate și expatriate, care la 8 mai 1945 erau angajate în serviciul public, care au părăsit serviciul din alte motive decât cele recunoscute de reglementările serviciului public sau de contractele colective de muncă și care nu au fost încă repuse în drepturi sau care sunt angajate în funcții care nu corespund acelora pe care le-au avut anterior, sunt reglementate printr-o lege federală. Aceeași dispoziție se aplică *mutatis mutandis* persoanelor, inclusiv celor refugiate și expatriate, care la 8 mai 1945 aveau dreptul la pensii și beneficii conexe și care, din alte motive decât cele recunoscute de reglementările serviciului public sau de contractele colective de muncă, nu mai primesc respectiva pensie sau beneficiile aferente. Până la intrarea în vigoare a legii federale relevante, nu se pot depune reclamații, cu excepția cazului când legea landului prevede altfel.

Art. 132. Pensionarea funcționarilor publici

1. Funcționarii publici și judecătorii care se bucură de mandat pe viață în momentul intrării în vigoare a prezentei Legi fundamentale pot, în termen de șase luni de la prima reuniune a Bundestagului, să se pensioneze, să fie suspendați sau transferați în funcții remunerate inferior, dacă nu posedă aptitudinile personale sau profesionale necesare funcțiilor curente. Această dispoziție se aplică *mutatis mutandis* angajaților publici salariați, alții decât funcționarii publici sau judecătorii, a căror angajare nu poate înceta în mod discreționar. În cazul angajaților salariați a căror angajare poate înceta în mod discreționar, perioadele de preaviz mai mari decât cele stabilite prin contractele colective de muncă pot fi anulate în cadrul aceleiași perioade.

2. Dispoziția anterioară nu se aplică membrilor din serviciul public care nu sunt afectați de dispozițiile referitoare la „Eliberarea de socialismul național și de militarism" sau care sunt victime recunoscute ale socialismului național, în absența unor motive personale importante.

3. Persoanele afectate pot recurge la acțiuni în instanță, conform alineatului 4 din articolul 19.

4. Detaliile sunt specificate într-un instrument de reglementare emis de Guvernul Federal, cu acordul Bundesratului.

Art. 133. Succesiunea la administrarea regiunii economice unite

Federația succede la drepturile și obligațiile Administrației Regiunii Economice Unite.

Art. 134. Succesiunea la bunurile Reich-ului

1. Bunurile Reich-ului devin, în principiu, bunuri federale.

2. În măsura în care aceste bunuri au fost inițial destinate utilizării pentru sarcini administrative neîncredințate Federației în baza prezentei Legi fundamentale, acestea sunt transferate fără compensație autorităților responsabile cu aceste sarcini în prezent și, în măsura în care aceste bunuri nu sunt folosite, nici măcar temporar, pentru sarcinile administrative care sunt îndeplinite actualmente de landuri, în baza prezentei Legi fundamentale, ele sunt transferate landurilor. De asemenea, Federația poate transfera aceste bunuri landurilor.

3. Bunurile care au fost puse la dispoziția Reich-ului, fără ca landurile sau localitățile (asociațiile de localități) să primească vreo compensație, sunt returnate acelor landuri sau localități (asociații de localități), în măsura în care Federația nu le solicită pentru propriile scopuri administrative.

4. Detaliile sunt reglementate printr-o lege federală care necesită acordul Bundesratului.

Art. 135. Bunurile în cazul modificărilor teritoriale între landuri

1. În cazul în care, după 8 mai 1945 și înainte de data intrării în vigoare a prezentei Legi fundamentale, o zonă a trecut de la un land la altul, landul căruia îi aparține acum zona are dreptul la bunurile landului căruia i-au aparținut anterior și care se află în respectiva zonă.

2. Bunurile landurilor sau ale altor persoane juridice sau instituții de drept public care nu mai există, în măsura în care ele au fost destinate inițial utilizării în principal pentru sarcini administrative sau care nu sunt utilizate astfel actualmente, nici măcar temporar, trec la landul, persoana juridică sau instituția care îndeplinește astăzi aceste sarcini.

3. Proprietățile imobiliare ale landurilor care nu mai există, inclusiv dependințele, trec la landul pe teritoriul căruia se află, în măsura în care ele nu se numără printre bunurile deja menționate în alineatul 1 din acest articol.

4. În măsura în care un interes major al Federației sau un interes particular al unei regiuni o impune, o lege federală se poate abate de la normele prevăzute în alineatele 1 până la 3 din acest articol.

5. În toate celelalte privințe, succesiunea și transferul bunurilor, în măsura în care acestea nu au fost efectuate înainte de 1 ianuarie 1952 printr-un acord dintre landurile afectate sau persoanele juridice ori instituțiile de drept public, sunt reglementate printr-o lege federală care necesită acordul Bundesratului.

6. Participațiile fostului land Prussia în întreprinderile de drept privat trec la Federație. Detaliile sunt prevăzute într-o lege federală, care se poate abate de la această dispoziție.

7. În măsura în care bunurile, care la data intrării în vigoare a prezentei Legi fundamentale revin unui land sau unei entități ori instituții de drept public, conform alineatelor 1 până la 3 din acest articol, au fost utilizate conform unei

legi a landului sau în orice altă manieră de partea astfel îndreptățită, transferul bunurilor se consideră ca efectuat înaintea acestei utilizări.

Art. 135a. Datorii vechi

1. Legislația federală adoptată conform alineatului 4 din articolul 134 sau alineatului 5 din articolul 135 poate prevedea totodată ca următoarele datorii să nu fie plătite sau ca ele să fie plătite doar parțial:
   1. datoriile Reich-ului, ale fostului land Prussia sau ale altor persoane juridice și instituții de drept public care nu mai există;
   2. datoriile Federației sau ale persoanelor juridice și instituțiilor de drept public care se referă la transferul bunurilor, în baza articolelor 89, 90, 134 sau 135, și datoriile acestor organisme, care rezultă din măsurile luate de organismele desemnate în clauza 1;
   3. datoriile landurilor sau municipalităților (asociațiilor de municipalități), care au rezultat din măsurile luate de acestea înainte de 1 august 1945, în cadrul funcțiilor administrative care reveneau Reich-ului sau care erau delegate de acesta pentru respectarea ordinelor puterilor ocupaționiste sau pentru încetarea stării de urgență rezultate din război.

2. Alineatul 1 din acest articol se aplică *mutatis mutandis* datoriilor Republicii Democrate Germania sau instituțiilor sale, cât și datoriilor Federației sau ale altor persoane juridice și instituții de drept public care se referă la transferul bunurilor Republicii Democrate Germania Federație, landuri sau municipalități și datoriilor rezultate din măsurile luate de Republica Democrată Germania sau de instituțiile sale.

Art. 136. Prima reuniune a Bundesratului

1. Bundesratul se reunește pentru prima oară la data la care Bundestagul se reunește pentru prima oară.

2. Până la alegerea primului Președinte Federal, puterile acestuia sunt exercitate de Președintele Bundesratului. Acesta nu are autoritatea de a dizolva Bundestagul.

Art. 137. Dreptul angajaților statului de a candida la alegeri

1. Dreptul funcționarilor publici, al altor lucrători salariați, al membrilor profesioniști sau voluntari ai forțelor armate și al judecătorilor de a candida la alegerile organizate în Federație, landuri sau municipalități poate fi restricționat prin lege.

2. Alegerile primului Bundestag, primei Convenții Federale și primului Președinte Federal sunt guvernate de o lege electorală care urmează a fi adoptată de Consiliul Parlamentar.

3. Până la înființarea Curții Constituționale Federale, autoritatea acesteia, în temeiul alineatului 2 al articolului 41, este exercitată de Înalta Curte Germană pentru Regiunea Economică Combinată, care ia decizii conform normelor sale de procedură.

Art. 138. Notarii din sudul Germaniei

Modificările normelor care guvernează profesia de notar, așa cum se exercită aceasta acum în landurile Baden, Bavaria, Württemberg-Baden și Württemberg-Hohenzollern, necesită acordul guvernelor acestor landuri.

Art. 139. Aplicabilitatea continuă a dispozițiilor referitoare la denazificare

Dispozițiile legale adoptate pentru „eliberarea poporului german de socialismul naționalist și militarism" nu sunt afectate de dispozițiile prezentei Legi fundamentale.

Art. 140. Legea privind confesiunile religioase

Dispozițiile articolelor 136 – 139 și 141 din Constituția Germaniei de la 11 august 1919 fac parte integrantă din această Lege fundamentală.

Art. 141. „Clauza Bremen"

Prima teză a alineatului 3 din articolul 7 nu se aplică în niciun land în care legea landului prevedea altfel la 1 ianuarie 1949.

Art. 142. Rezerva în favoarea drepturilor fundamentale din constituțiile landurilor

Sub rezerva articolului 31, dispozițiile constituțiilor landurilor rămân, de asemenea, în vigoare, în măsura în care ele garantează drepturile fundamentale, în conformitate cu articolele 1 – 18 din această Lege fundamentală.

Art. 142a

Abrogat.

Art. 143. Durata abaterilor de la Legea fundamentală

1. Legea din teritoriul specificat în articolul 3 din Tratatul de Unificare se poate abate de la dispozițiile prezentei Legi fundamentale, pentru o perioadă care nu depășește data de 31 decembrie 1992, în măsura în care și atât timp cât circumstanțe disparate fac imposibilă respectarea totală a acestora. Abaterile nu trebuie să încalce alineatul 2 din articolul 19 și trebuie să fie compatibile cu principiile specificate în alineatul 3 din articolul 79.

2. Abaterile de la capitolele II, VIII, VIIIa, IX, X și XI sunt admise pentru o perioadă care nu depășește data de 31 decembrie 1995.

3. Independent de alineatele 1 și 2 ale acestui articol, articolul 41 din Tratatul de Unificare și normele pentru implementarea acestuia rămân în vigoare, în măsura în care ele prevăd ireversibilitatea actelor care interferează cu drepturile de proprietate din teritoriul specificat în articolul 3 din acest tratat.

Art. 143a. Puterea legislativă exclusivă referitoare la căile ferate federale

1. Federația are competență exclusivă de legiferare cu privire la toate aspectele rezultate din transformarea căilor ferate federale administrate de Federație

în întreprinderi comerciale. Alineatul 5 din articolul 87e se aplică *mutatis mutandis*. Funcționarii publici angajați de căile ferate federale pot fi repartizați, printr-o lege, să presteze servicii la căile ferate federale de drept privat, fără a aduce atingere statutului lor legal sau responsabilității angajatorului lor.

2. Legile adoptate conform alineatului 1 din acest articol sunt aplicate de Federație.

3. Federația continuă să fie responsabilă pentru serviciile locale pentru călători ale fostelor căi ferate federale până la 31 decembrie 1995. Aceeași dispoziție se aplică funcțiilor corespunzătoare ale administrației transportului feroviar. Detaliile sunt reglementate printr-o lege federală care necesită acordul Bundesratului.

Art. 143b. Privatizarea Deutsche Bundespost

1. Trustul Deutsche Bundespost se transformă în întreprinderi de drept privat, conform unei legi federale. Federația are puterea exclusivă de legiferare cu privire la toate chestiunile rezultate din această transformare.

2. Drepturile exclusive ale Federației, existente înainte de transformare, pot fi transferate printr-o lege federală, pentru o perioadă de tranziție, întreprinderilor care succed Deutsche Bundespost Postdienst și Deutsche Bundespost Telekom. Federația nu poate renunța la pachetul său majoritar în întreprinderea care succede Deutsche Bundespost Postdienst timp de cel puțin cinci ani de la intrarea în vigoare a legii. Pentru a proceda astfel, este nevoie de o lege federală care are acordul Bundesratului.

3. Funcționarilor publici federali angajați de Deutsche Bundespost li se acordă funcții în întreprinderile private care succed acesteia, fără a aduce atingere statutului lor legal sau responsabilității angajatorului lor. Întreprinderile exercită autoritatea angajatorului. Detaliile sunt reglementate printr-o lege federală.

Art. 143c. Compensația pentru încetarea sarcinilor de interes comun

1. De la 1 ianuarie 2007 și până la 31 decembrie 2019, landurile au dreptul să primească plăți anuale de la bugetul federal, sub formă de compensație, pentru pierderea contribuțiilor financiare ale Federației, rezultate din anularea sarcinilor de interes comun având ca obiect extinderea și construirea instituțiilor de învățământ superior, inclusiv spitale universitare și planificare educațională, cât și pentru pierderea asistenței financiare pentru îmbunătățirea infrastructurii rutiere municipale și pentru promovarea locuințelor sociale. Până la 31 decembrie 2013, aceste sume sunt stabilite prin calcularea mediei contribuției financiare a Federației pentru anii 2000 – 2008.

2. Până la 31 decembrie 2013, plățile conform alineatului 1 sunt distribuite între landuri sub formă de:

1. plăți anuale fixe a căror valoare este stabilită conform contribuției medii a fiecărui land în perioada 2000 – 2003;
2. plăți destinate pentru zona funcțională a fostei finanțări comune.

3. Până la sfârșitul anului 2013, Federația și landurile analizează măsura în care finanțarea alocată landurilor, conform alineatului 1, este încă adecvată și necesară pentru îndeplinirea de acestea a sarcinilor lor. Începând cu 1 ianuarie 2014, alocarea mijloacelor financiare acordate conform alineatului 1 încetează, în conformitate cu clauza 2 din alineatul 2; alocarea pentru volumul de mijloace pentru scopuri investiționale rămâne neschimbată. Acordurile rezultate din Pactul de Solidaritate II rămân neschimbate.

4. Detaliile sunt reglementate printr-o lege federală care necesită acordul Bundesratului.

Art. 143d. Dispoziții tranzitorii privind asistența pentru consolidare

1. Articolele 109 și 115 din versiunea în vigoare până la 31 iulie 2009 se aplică pentru ultima oară bugetului pe anul 2010. articolele 109 și 115 din versiunea în vigoare de la 1 august 2009 se aplică pentru prima oară bugetului pe anul 2011; autorizările de debit, existente la 31 decembrie 2010, pentru anumite trusturi deja înființate rămân neafectate. În perioada 1 ianuarie 2011 – 31 decembrie 2019, landurile pot să se abată de la dispozițiile alineatului 3 din articolul 109, conform reglementărilor în vigoare ale acestora. Bugetele landurilor urmează a fi planificate, astfel încât bugetul pe anul 2020 să îndeplinească cerințele celei de-a cincea teze a alineatului 3 din articolul 109. În perioada 1 ianuarie 2011 – 31 decembrie 2015, Federația poate să se abată de la dispozițiile tezei a doua din alineatul 2 al articolului 115. Reducerea deficitelor existente trebuie să înceapă cu bugetul anului 2011. Bugetele anuale urmează a fi planificate, astfel încât bugetul pe anul 2016 să îndeplinească cerința din a doua teză a alineatului 2 din articolul 115; detaliile sunt reglementate prin legea federală.

2. Ca sprijin pentru respectarea dispozițiilor alineatului 3 din articolul 109, după 1 ianuarie 2020, landurile Berlin, Bremen, Saarland, Saxony-Anhalt și Schleswig-Holstein pot primi, în perioada 2011-2019, fonduri pentru consolidare de la bugetul federal în valoare totală de 800 milioane euro anual. Sumele respective sunt de 300 milioane pentru Bremen, 260 milioane euro pentru Saarland și 80 milioane euro pentru Berlin, Saxony-Anhalt și Schleswig-Holstein. Plățile cu titlu de ajutor sunt alocate pe baza unui acord administrativ, conform termenilor unei legi federale care necesită acordul Bundesratului. Aceste alocări impun reducerea completă a deficitelor financiare până la sfârșitul anului 2020. Detaliile, în special măsurile anuale care urmează a fi luate pentru reducerea deficitelor financiare, supravegherea reducerii deficitelor financiare de Consiliul de Stabilitate, împreună cu consecințele apărute în cazul nerealizării pas cu pas a reducerii, sunt reglementate printr-o lege federală care necesită acordul Bundesratului și printr-un acord administrativ. Nu se poate face o alocare simultană de sprijin pentru consolidare și sprijin pentru redezvoltare pe motivele unei urgențe bugetare extreme.

3. Cheltuielile financiare rezultate din alocarea asistenței pentru consolidare sunt suportate în mod egal de Federație și landuri, urmând a fi finanțate din partea care le revine acestora din taxa pe valoare adăugată. Detaliile sunt reglementate printr-o lege federală care necesită acordul Bundesratului.

Art. 144. Ratificarea Legii fundamentale – Berlin

1. Prezenta Lege fundamentală necesită ratificarea de parlamentele a două treimi dintre landurile germane în care ea se aplică inițial.

2. În măsura în care aplicarea acestei Legi fundamentale se supune restricțiilor în oricare dintre landurile menționate în articolul 23 sau în oricare parte a acestuia, respectivul land sau respectiva parte a acestuia are dreptul să trimită reprezentanți la Bundestag, conform articolului 38, și la Bundesrat, conform articolului 50.

Art. 145. Intrarea în vigoare a Legii fundamentale

1. Consiliul Parlamentar, cu participarea membrilor pentru Berlin extins, confirmă ratificarea acestei Legi fundamentale în ședința publică, o certifică și o promulgă.

2. Prezenta Lege fundamentală intră în vigoare la sfârșitul zilei în care ea a fost promulgată.

3. Aceasta este publicată în Jurnalul Oficial Federal.

Art. 146. Durata Legii fundamentale

Prezenta Lege fundamentală care, de la obținerea unității și libertății Germaniei, se aplică întregului popor german, încetează să se aplice în ziua în care intră în vigoare o Constituție liber adoptată de poporul german.

EXTRASE DIN CONSTITUȚIA GERMANĂ de la 11 august 1919 (Constituția de la Weimar)

[...]

Religia și societățile religioase

Art. 136

1. Drepturile și obligațiile civile și politice nu depind și nici nu sunt restricționate de exercitarea libertății religioase.

2. Exercitarea drepturilor civile și politice și eligibilitatea pentru funcția publică sunt independente de apartenența religioasă.

3. Niciunei persoane nu i se poate impune să-şi divulge convingerile religioase. Autorităţile au dreptul să ancheteze apartenenţa unei persoane la o societate religioasă, doar în măsura în care drepturile sau obligaţiile depind de aceasta sau dacă acest lucru este cerut printr-un sondaj statistic autorizat de lege.

4. Nicio persoană nu poate fi obligată să efectueze un act religios sau o ceremonie, să participe la exerciţii religioase sau să depună un jurământ religios.

Art. 137

1. Nu există biserici de stat.

2. Libertatea de a forma societăţi religioase este garantată. Unirea societăţilor religioase de pe teritoriul Reich-ului nu se supune niciunei restricţii.

3. Societăţile religioase îşi reglementează şi administrează afacerile în mod independent, în limitele legii care li se aplică. Acestea conferă funcţii fără participarea statului sau a comunităţii civile.

4. Societăţile religioase dobândesc personalitate juridică conform dispoziţiilor generale ale legii civile.

5. Societăţile religioase rămân persoane juridice de drept public, în măsura în care ele s-au bucurat de acest statut în trecut. Altor societăţi religioase li se acordă aceleaşi drepturi la cerere, dacă structura şi numărul membrilor lor asigură permanenţa acestora. Dacă două sau mai multe societăţi religioase de drept public se unesc într-o singură organizaţie, aceasta va fi tot o entitate de drept public.

6. Societăţile religioase care sunt persoane juridice de drept public au dreptul să perceapă taxe pe baza listelor de impozitare civilă, conform legii landului.

7. Asociaţiile a căror scop este promovarea unui crez filosofic au acelaşi statut cu societăţile religioase.

8. Reglementarea ulterioară necesară punerii în aplicare a acestor dispoziţii este o chestiune ce ţine de competenţa legislaţiei landului.

Art. 138

1. Drepturile societăţilor religioase la subvenţii publice în temeiul unei legi, a unui contract sau a unei alocări speciale sunt preschimbate prin legislaţia landurilor. Principiile care guvernează această preschimbare sunt stabilite de Reich.

2. Drepturile de proprietate şi alte drepturi ale societăţilor sau asociaţiilor religioase în instituţiile, fundaţiile lor şi alte bunuri dedicate venerării, educaţiei sau caritătii sunt garantate.

Art. 139

Duminicile şi sărbătorile recunoscute de stat rămân protejate prin lege ca zile de odihnă şi de progres spiritual.

[...]

Art. 141

În măsura în care există nevoia de servicii religioase și de activitate pastorală în armată, spitale, închisori sau alte instituții publice, societățile religioase sunt autorizate să le presteze, fără vreo constrângere.

[...]

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Constituția Irlandei

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Constituția Irlandei
Prezentare generală

Prof. univ. dr. Elena Simina TĂNĂSESCU

1. Scurt istoric

Irlanda (*Éire*, în limba irlandeză), o insulă din punct de vedere geografic cu o populație de peste 4,5 milioane de locuitori (conform recensământului din 2011), a fost declarată republică în 1916, în urma unei insurecții armate urmate de un război de independență finalizat prin încheierea în 1921 a Tratatului anglo-irlandez (independența față de Marea Britanie a fost recunoscută în 1922). Primul Parlament irlandez a fost format în urma alegerilor generale din 1918 în care partidul câștigător a fost *Sinn Féin* („Noi Înșine"). Prima Constituție a fost adoptată în anul 1937, ulterior revizuită prin referendum de 33 de ori.

Relațiile dintre Marea Britanie și Irlanda au fost influențate în secolul al XX-lea de implicarea acesteia din urmă în soluționarea războiului civil din Irlanda de Nord, dominat de acțiunile organizației paramilitare IRA (Armata Republicană Irlandeză). În conformitate cu acordul semnat în 1998 (*The "Good Friday" Agreement*) între IRA și Guvernul Marii Britanii, Irlanda de Nord beneficiază de structuri de conducere proprii, poporul său fiind liber, în baza dreptului la autodeterminare, să își exprime acordul pentru unirea Irlandei de Sud și a celei de Nord printr-un vot majoritar. În acest sens, și art. 3 din Constituția Irlandei afirmă dreptul națiunii irlandeze din cele două regiuni ale insulei de a decide realizarea unei Irlande unite.

Începând cu anul 1973, Irlanda a devenit membră a Uniunii Europene, iar în 2013 a deținut pentru a șaptea oară Președinția semestrială a Consiliului Uniunii Europene.

Limbile oficiale ale statului sunt, în ordinea prevăzută de Constituție, irlandeza și engleza.

Constituția Irlandei conține 50 de articole grupate în capitole care încep cu prevederi generale privind națiunea și statul, urmate de capitole referitoare la principalele autorități ce reprezintă cele trei puteri în stat (Președintele, Parlamentul, Guvernul, administrația locală, instanțele judecătorești), între care sunt intercalate dispoziții speciale privind relațiile internaționale, Consiliul de Stat, Curtea de Conturi și Auditorul General. Capitole separate sunt dedicate drepturilor fundamentale și principiilor generale de politică socială; textul Constituției se încheie cu dispoziții referitoare la condițiile de modificare și abrogare a Constituției.

Preambulul Constituției invocă „Sfânta Treime, de la Care vine toată puterea și către Care se îndreaptă, ca scop ultim, toate acțiunile noastre atât ca oameni, cât

și ca state", lupta poporului irlandez pentru independență, precum și principalele valori pe care se întemeiază Constituția: „interesul comun, cu respectarea cuvenită a principiilor prudenței, dreptății și milei, astfel încât să asigurăm protejarea demnității și libertății individului, să menținem adevărata ordine socială, să restabilim unitatea țării noastre și să trăim în bună înțelegere cu alte națiuni".

Principiul suveranității națiunii irlandeze este afirmat în art. 1 din Constituție, prin definirea acestuia ca fiind „dreptul său inalienabil, irevocabil și suveran de a-și alege propria formă de guvernământ, de a-și stabili relațiile cu alte națiuni și de a-și dezvolta viața sa politică, economică și culturală în conformitate cu propriul geniu și cu tradițiile sale". Caracteristicile statului (suveranitatea, independența și democrația) sunt reamintite la art. 5.

Modificările aduse primei Constituții au vizat cu precădere modernizarea anumitor prevederi constituționale (eliminarea rolului special al Bisericii Catolice, schimbarea vârstei de la care cetățenii au drept de vot, condițiile în care pot fi realizate avorturile etc.), iar zece dintre acestea au vizat implementarea unor obligații care au rezultat din aderarea Irlandei la Uniunea Europeană.

2. Raporturile dintre principalele autorități statale

Irlanda este republică parlamentară.

Puterea legislativă este exercitată de un Parlament bicameral, în colaborare cu Președintele statului. Art. 15 din Constituție prevede că Parlamentul Irlandei este format din Președinte și cele două Camere: Camera Reprezentanților și Senatul.

Membrii Camerei Reprezentanților sunt aleși pentru un mandat de cinci ani (art. 16 din Constituție prevede o perioadă maximă de șapte ani). Sistemul de vot utilizat este reprezentarea proporțională cu un singur vot transferabil. Numărul membrilor este stabilit prin lege la anumite intervale de timp, dar numărul total de membri ai Camerei Reprezentanților nu poate fi mai mic de un membru la fiecare 30.000 de locuitori sau mai mare de un membru pentru fiecare 20.000 de locuitori. În prezent, numărul acestora este de 166 de membri.

În schimb, numărul membrilor Senatului este prevăzut în mod expres, limitativ, de Constituție: 60, dintre care 11 sunt membri numiți, iar 49 sunt membri aleși. Membrii numiți ai Senatului sunt desemnați, pe baza consimțământului prealabil al acestora, de către Prim-ministrul care este numit imediat după întrunirea din nou a Camerei Reprezentanților, ulterior dizolvării acesteia, dizolvare care a ocazionat desemnarea membrilor respectivi. Ceilalți membri ai Senatului sunt aleși de Universitatea Națională a Irlandei (trei membri), de către Universitatea din Dublin (trei membri) și din cadrul comitetelor de candidați constituite potrivit regulilor prevăzute de Constituție, reprezentativi pentru anumite domenii de activitate (43 de membri). Alegerea membrilor se realizează pe baza sistemului de reprezentare proporțională printr-un singur vot transferabil și prin vot secret trimis prin poștă.

Camera Reprezentanților este convocată și dizolvată de către Președinte, la propunerea Prim-ministrului (art. 13), Președintele putând totuși să refuze

dizolvarea, în cazul când propunerea este făcută de către un Prim-ministru care nu se mai bucură de sprijinul majorității membrilor Camerei Reprezentanților. Președintele poate convoca întrunirea uneia sau a ambelor Camere ale Parlamentului, în orice moment, după consultarea Consiliului de Stat.

Alegerile generale pentru membrii Senatului sunt organizate nu mai târziu de 90 de zile de la dizolvarea Camerei Reprezentanților, iar prima ședință a Senatului după alegerile generale are loc la data stabilită de către Președinte, pe baza recomandării Prim-ministrului.

Nicio persoană nu poate fi în același timp membru al ambelor Camere ale Parlamentului.

În privința imunității, Constituția prevede că membrii Parlamentului nu pot fi arestați atunci când se duc sau se întorc ori când se află în incinta oricărei Camere și nu pot fi trimiși în fața niciunei instanțe judecătorești sau a altei autorități cu excepția Camerei, cu privire la orice act efectuat în oricare dintre cele două Camere, cu excepția cazurilor de trădare (în sensul dat de Constituție acestei fapte), a cazurilor de crimă sau de tulburare a liniștii și ordinii publice (art. 15). Practic, imunitatea acoperă doar declarațiile, actele și faptele realizate în exercitarea mandatului.

Parlamentului îi este conferită competența exclusivă de a elabora legi; cu toate acestea, prin lege, se poate stabili înființarea sau recunoașterea unor legiuitori subordonați (art. 15). Printre alte atribuții ale Parlamentului stabilite în mod expres de Constituție se numără exercitarea dreptului de a mobiliza și de a întreține forțe militare sau armate, constituirea sau recunoașterea unor consilii funcționale sau profesionale care să reprezinte ramurile vieții economice și sociale a populației.

Legile pot fi inițiate de oricare dintre cele două Camere ale Parlamentului, cu excepția celor privind finanțele publice, în privința cărora dreptul de inițiativă aparține exclusiv Camerei Reprezentanților (art. 20 – 22). Legile se adoptă după dezbaterea lor în ambele Camere, Camera Reprezentanților având totuși un rol decisiv.

Legile adoptate conform procedurii legislative descrise în Constituție sunt supuse de Prim-ministru semnării și promulgării de către Președintele Republicii, care dispune de un termen general de 5 – 7 zile. În cadrul acestui termen, Președintele poate solicita examinarea constituționalității legii de către Curtea Supremă, din proprie inițiativă, sau poate dispune organizarea unui referendum pentru consultarea voinței poporului într-o problemă de importanță națională legiferată prin respectivul proiect (art. 27) la solicitarea majorității membrilor Senatului sau a cel puțin unei treimi din membrii Camerei Reprezentanților. În cazurile în care Președintele decide că un proiect de lege care face obiectul unei petiții înaintate de membrii Parlamentului nu conține o propunere de importanță națională pentru care este nevoie să se stabilească voința poporului, acesta îi informează în scris pe Prim-ministru și pe președinții celor două Camere ale Parlamentului, iar proiectul de lege respectiv este semnat și promulgat ca lege de Președinte în termen de maximum 11 zile de la data la care proiectul ar fi fost considerat ca adoptat de ambele Camere ale Parlamentului.

Președintele Republicii este ales prin vot direct și secret, Constituția acordându-i întâietate față de toate celelalte persoane din stat (art. 12). Condițiile pentru alegerea Președintelui sunt expres stipulate de Constituție, numai persoanele care au împlinit vârsta de 35 de ani, care au îndeplinit această funcție sau care sunt nominalizați de cel puțin 20 de membri ai uneia dintre Camerele Parlamentului ori de către consiliile a cel puțin patru districte administrative putând candida pentru a ocupa această funcție. Președintele este ales pentru șapte ani și poate cumula cel mult două mandate (art. 12). Preluarea funcției are loc prin pronunțarea și semnarea în public, în prezența membrilor ambelor Camere ale Parlamentului, a judecătorilor Curții Supreme și ai Instanței Supreme, precum și a altor persoane publice, a unei declarații similare unui jurământ. Pe durata mandatului, Președintele nu poate părăsi statul decât cu acordul Guvernului. În cazul în care el nu își poate exercita atribuțiile, pentru motivele arătate la art. 14 din Constituție, acestea sunt îndeplinite, după caz, fie de către o Comisie formată din Președintele Curții Supreme, Președintele Camerei Reprezentanților și Președintele Senatului, fie de către Consiliul de Stat.

Funcția de Președinte al Republicii este incompatibilă cu funcția de membru al Parlamentului sau cu altă funcție ori poziție pentru care primește o remunerație (art. 12).

Președintele poate fi pus sub acuzare ca urmare a unui comportament calificat ca fiind necorespunzător, la propunerea uneia dintre cele două Camere ale Parlamentului (formulată de cel puțin 30 de membri), investigată de cealaltă Cameră și adoptată prin rezoluție, cu votul a cel puțin două treimi din numărul total al membrilor uneia dintre cele două Camere. Adoptarea rezoluției are ca efect eliberarea din funcție a Președintelui. Conduita Președintelui poate fi analizată și de orice instanță judecătorească, tribunal sau organ numit sau desemnat de oricare dintre cele două Camere ale Parlamentului în vederea investigării unei acuzații similare cu cele anterior menționate (art. 13).

Pe de altă parte, Președintele nu este răspunzător în fața niciuneia dintre Camerele Parlamentului și nici în fața vreunei instanțe pentru exercitarea și îndeplinirea prerogativelor specifice funcției sale sau pentru orice act realizat în exercitarea și îndeplinirea unor astfel de prerogative și atribuții (art. 13).

Atribuțiile Președintelui sunt prevăzute în principal la art. 13 din Constituție: semnează și promulgă legile adoptate de Parlament, sesizează Curtea Supremă pentru verificarea constituționalității proiectelor de legi înaintate spre promulgare, exercită funcția de Comandant Suprem al Forțelor de Apărare, numește în funcție pe ofițerii Forțelor de Apărare, are dreptul de grațiere și de a comuta sau de a anula pedepsele impuse de orice instanță judecătorească cu jurisdicție penală, poate lua legătura cu Camerele Parlamentului prin mesaje sau poate supune atenției acestora orice problemă de importanță națională sau publică și poate adresa un mesaj națiunii în orice moment și cu privire la orice astfel de problemă (după consultarea Consiliului de Stat și cu aprobarea Guvernului). Exercitarea prerogativelor și atribuțiilor conferite Președintelui în temeiul Constituției sau legii este condiționată de conținutul propunerilor Guvernului. Singurele cazuri

în care nu este necesară propunerea Guvernului sunt cele prevăzute în mod expres de Constituție, în sensul exercitării atribuțiilor Președintelui conform propriei voințe sau după consultarea ori în raport cu Consiliul de Stat sau pe baza recomandărilor ori a nominalizării sau la primirea oricărei notificări din partea altei persoane sau a altui organ (art. 13).

Puterea executivă este exercitată „de către sau în baza autorității Guvernului", atribuții specifice acestei puteri revenind însă și Președintelui Republicii, asistat de Consiliul de Stat.

Guvernul este format din Prim-ministru și miniștri (numărul acestora fiind situat, conform Constituției, între șapte și 15 membri). Guvernul Irlandei este condus de Prim-ministru, care este numit de către Președinte în baza nominalizării făcute de Camera Reprezentanților (art. 13). Ceilalți membri ai Guvernului sunt numiți tot de Președinte, pe baza nominalizării făcute de Prim-ministru și cu aprobarea prealabilă a Camerei Reprezentanților. Încetarea funcției membrilor Guvernului intervine ca urmare a demisiei sau a eliberării din funcție, la recomandarea Prim-ministrului, acceptată de către Președinte.

Prim-ministrul, Viceprim-ministrul și membrul Guvernului care este responsabil de Ministerul Finanțelor trebuie să fie membri ai Camerei Reprezentanților, pe când ceilalți membri ai Guvernului trebuie să fie membri ai Camerei Reprezentanților sau ai Senatului (nu pot fi membri ai Senatului mai mult de doi). Guvernul răspunde în fața Camerei Reprezentanților în mod solidar și colectiv pentru activitatea sa și a ministerelor (art. 28).

Prim-ministrul demisionează din funcție în momentul când nu se mai bucură de sprijinul majorității membrilor Camerei Reprezentanților, cu excepția cazului în care, la recomandarea sa, Președintele dizolvă Camera Reprezentanților și, la întrunirea din nou a acesteia după dizolvare, Prim-ministrul își asigură sprijinul majorității membrilor săi. Ceilalți membri ai Guvernului pot demisiona din proprie inițiativă sau la solicitarea Prim-ministrului, demisia lor fiind înaintată de către acesta Președintelui. Demisia Prim-ministrului atrage și demisia celorlalți membri ai Guvernului.

Guvernul exercită atribuțiile conferite de Constituție, printre care se numără și cele referitoare la relațiile externe, la starea de război (unde competența principală revine Camerei Reprezentanților) sau obligația de informare generală a Președintelui cu privire la problemele de politică internă și internațională.

Consiliul de Stat, care îl asistă și îl consiliază pe Președinte cu privire la exercitarea și îndeplinirea prerogativelor și îndatoririlor specificate prin Constituție, este format din: Prim-ministru, Viceprim-ministru, Președintele Curții Supreme, Președintele Instanței Supreme, Președintele Camerei Reprezentanților, Președintele Senatului și Procurorul General (membri de drept), orice persoană capabilă și dispusă să acționeze ca membru al Consiliului de Stat, care a ocupat funcția de Președinte sau pe cea de Prim-ministru, pe cea de Președinte al Curții Supreme sau pe cea de Președinte al Consiliului Executiv al Statului Liber Irlandez, precum și alte persoane, dacă este cazul, numite de Președinte.

În afara autorităților aparținând celor trei puteri clasice, mai sunt reglementate la nivel constituțional Curtea de Conturi și Auditorul General.

Curtea de Conturi și Auditorul General controlează în numele statului toate plățile și auditează toate conturile fondurilor administrate de către sau în baza autorității Parlamentului (art. 33). Aceștia sunt numiți de Președinte pe baza desemnării de către Camera Reprezentanților, nu pot fi membri ai niciuneia dintre Camerele Parlamentului, nu pot ocupa nicio altă funcție sau poziție pentru care primesc remunerație și nu pot fi eliberați din funcție decât ca urmare a unui comportament necorespunzător sau a incapacității declarate și, în acest caz, numai pe baza rezoluțiilor adoptate de Camera Reprezentanților și de Senat. În exercitarea atribuțiilor, Curtea de Conturi și Auditorul General raportează către Camera Reprezentanților la intervalele de timp stabilite prin lege.

3. Puterea judecătorească

Sistemul juridic modern irlandez se inspiră din tradițiile dreptului britanic (*common law*).

Puterea judecătorească este exercitată de către judecători, în cadrul instanțelor judecătorești reglementate la nivel constituțional. Sistemul judiciar din Irlanda este format din tribunale de primă instanță, curte de apel și curte de apel final. Tribunalele de primă instanță includ instanțe judecătorești cu competență locală limitată, pentru care dreptul la recurs este stabilit prin lege, precum și o Înaltă Curte învestită cu competență generală și cu prerogativa de a tranșa litigii cu privire la toate chestiunile și întrebările de drept sau de fapt, de natură civilă sau penală. Această instanță are și competența de a decide cu privire la validitatea oricărei legi prin raportare la prevederile Constituției. Curtea de apel final este Curtea Supremă și este competentă în faza de recurs cu privire la deciziile Înaltei Curți și, de asemenea, cu privire la deciziile altor instanțe judecătorești prevăzute prin lege (art. 34).

Judecătorii sunt numiți de Președinte, la propunerea Guvernului, și sunt independenți în exercitarea îndatoririlor lor judecătorești (art. 35). Un judecător al Curții Supreme sau al Înaltei Curți nu poate fi eliberat din funcție decât ca urmare a unui comportament necorespunzător sau a incapacității declarate și, în acest caz, numai pe baza rezoluțiilor adoptate de Camera Reprezentanților și de Senat. Prim-ministrul trebuie să notifice în mod corespunzător Președintele cu privire la aceste rezoluții adoptate de Camera Reprezentanților și de Senat și să îi trimită o copie după rezoluția în cauză, certificată de Președintele Camerei Parlamentului care a adoptat-o. Niciun judecător nu poate fi membru al niciuneia dintre Camerele Parlamentului și nu poate ocupa nicio altă funcție sau poziție pentru care primește remunerație.

Procurorul General este consilier guvernamental pe probleme de drept și interpretare juridică, fiind numit de Președinte pe baza nominalizării făcute de către Prim-ministru. Deși Constituția prevede că Procurorul General nu poate fi membru al Guvernului, condițiile în care încetează să exercite această funcție sunt similare celor aplicabile pentru membrii Guvernului (art. 30).

4. Administrația publică locală și organizarea administrativ-teritorială

Din punct de vedere administrativ, Irlanda este formată din 26 de județe (*counties*).

Art. 28a din Constituție atribuie administrației locale rolul de a constitui un forum de reprezentare democratică a comunităților locale, în exercitarea și îndeplinirea prerogativelor și a îndatoririlor de la nivel local conferite prin lege și în promovarea, prin inițiativele sale, a intereselor acestor comunități. Această recunoaștere constituțională a rolului autorităților administrative locale a survenit în urma celei de-a 20-a revizuiri a Constituției, în 1999.

Sistemul administrației locale din Irlanda este format din 114 autorități locale, alese prin vot direct, pentru un mandat de cel mult cinci ani; în prezent, aceste autorități sunt supuse unui proces de reformă în scopul reducerii numărului lor.

Administrația locală este finanțată atât din resurse proprii, cât și din fonduri provenite de la Guvern.

5. Drepturile fundamentale

Capitolul din Constituție dedicat drepturilor fundamentale începe prin afirmarea dreptului la egalitate (art. 40), inclus în categoria drepturilor personale. Acest capitol conține drepturi din prima generație, grupate în cinci categorii: drepturi personale (respectarea vieții, a persoanei, a reputației și a drepturilor de proprietate ale fiecărui cetățean, dreptul la viață al fătului, libertatea personală, inviolabilitatea domiciliului, dreptul cetățenilor de a-și exprima în mod liber convingerile și opiniile, dreptul cetățenilor de a se aduna în liniște și fără arme, dreptul cetățenilor de a constitui asociații și sindicate), familie (drepturile femeilor și mamelor, condițiile de pronunțare a divorțului), educație (dreptul părinților de a alege forma de învățământ, gratuitatea învățământului primar, drepturile părinților, în special în ceea ce privește formarea religioasă și morală), proprietate privată (proprietatea privată asupra bunurilor exterioare și limitările ce pot fi aduse de stat acestui drept), religie (libertatea de conștiință și dreptul la libera profesare și practică a religiei).

Imediat după cele cinci categorii de drepturi fundamentale Constituția irlandeză stabilește o serie de principii generale de politică socială (în loc de drepturi de a doua generație), concepute mai degrabă ca îndrumări generale pentru uzul Parlamentului, cum ar fi: dreptul la mijloace adecvate de subzistență, protejarea inițiativelor și a întreprinderilor private, a intereselor economice ale secțiunilor mai slabe ale comunității, sprijinirea persoanelor invalide, a văduvelor, orfanilor și persoanelor în vârstă.

6. Raporturile dintre dreptul intern și dreptul Uniunii Europene

Potrivit art. 29 din Constituție, Irlanda acceptă principiile general recunoscute ale dreptului internațional ca regulă de conduită în relațiile sale cu alte state; pe de altă parte, un acord internațional poate face parte din dreptul intern al statului doar dacă Parlamentul stabilește acest lucru.

În ceea ce privește relațiile specifice dintre Irlanda și Uniunea Europeană, mai multe revizuiri ale Constituției au fost necesare pentru a permite acestui stat să ratifice o serie de tratate. Ultimele două revizuiri de acest gen (pentru a 28-a și a 30-a oară), din 2009 și 2012, au creat cadrul constituțional favorabil pentru ratificarea Tratatului de la Lisabona și a Tratatului privind stabilitatea, coordonarea și guvernarea în cadrul uniunii economice și monetare. Prin aceste dispoziții nou introduse, Irlanda își afirmă angajamentul față de Uniunea Europeană, în sensul respectării legislației acesteia, dar menționează totodată obligația de a se obține aprobarea celor două Camere ale Parlamentului național în cazul aplicării unor prevederi derogatorii din cadrul tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, revizuite prin Tratatul de la Lisabona, ce ar putea afecta drepturile suverane ale statului irlandez.

7. Controlul de constituționalitate

În Irlanda, controlul de constituționalitate a legilor se realizează de două instanțe judecătorești: Curtea Supremă și Înalta Curte.

În privința controlului anterior de constituționalitate, Președintele poate înainta către Curtea Supremă orice proiect de lege primit spre semnare și promulgare (cu excepția proiectelor de lege privind finanțele ori a proiectelor de lege care conțin o propunere de revizuire a Constituției sau a proiectelor de lege pentru care perioada de examinare de către Senat a fost scurtată), în vederea luării unei decizii cu privire la constituționalitatea unui astfel de proiect de lege sau a oricăror prevederi specifice ale acestuia. Exercitarea acestei atribuții a Președintelui presupune consultarea prealabilă a Consiliului de Stat. Sesizarea Curții Supreme suspendă procedura de semnare și promulgare, până la pronunțarea deciziei.

Curtea Supremă (formată din cel puțin cinci judecători) analizează toate întrebările care îi sunt înaintate de către Președinte în vederea luării unei decizii și, după ce ascultă argumentele aduse de către sau în numele Procurorului General și al avocatului desemnat de instanță, pronunță o decizie, în ședință publică, cât mai repede posibil, dar în orice caz nu mai târziu de 60 de zile de la data sesizării sale. Decizia se adoptă cu votul majorității judecătorilor.

În cazul în care se constată neconstituționalitatea unor dispoziții legale, proiectul în cauză nu mai poate fi semnat de către Președinte (procedura controlului de constituționalitate este reglementată la art. 26 din Constituție). Deciziile pronunțate în cadrul acestei proceduri sunt obligatorii și pentru toate celelalte instanțe judecătorești (art. 34).

În afara acestui tip de control, declanșat de către Președinte, Înalta Curte este la rândul ei competentă să verifice, *a posteriori*, constituționalitatea legilor.

Constituția Irlandei

Preambul

În numele Sfintei Treimi, de la Care vine toată puterea și către Care se îndreaptă, ca scop ultim, toate acțiunile noastre atât ca oameni, cât și ca state,

Noi, populația din Éire,

recunoscându-ne în mod umil toate obligațiile pe care le avem în fața Domnului nostru Iisus Hristos, Care i-a susținut pe strămoșii noștri de-a lungul a secole întregi de încercări,

amintindu-ne cu recunoștință lupta lor eroică și neîncetată pentru recâștigarea independenței de drept a națiunii noastre,

și încercând să promovăm interesul comun, cu respectarea cuvenită a principiilor prudenței, dreptății și milei, astfel încât să asigurăm protejarea demnității și libertății individului, să menținem adevărata ordine socială, să restabilim unitatea țării noastre și să trăim în bună înțelegere cu alte națiuni,

prin prezenta adoptăm și legiferăm această Constituție.

NAȚIUNEA

Art. 1

Națiunea irlandeză își afirmă prin prezenta dreptul său inalienabil, irevocabil și suveran de a-și alege propria formă de guvernământ, de a-și stabili relațiile cu alte națiuni și de a-și dezvolta viața sa politică, economică și culturală în conformitate cu propriul geniu și cu tradițiile sale.

Art. 2

Este dreptul natural al oricărei persoane născute în Irlanda, care include insulele și apele maritime teritoriale ale acesteia, să facă parte din națiunea irlandeză. Este, de asemenea, dreptul tuturor persoanelor care îndeplinesc condițiile prevăzute prin lege, să fie cetățeni ai Irlandei. În plus, națiunea irlandeză prețuiește afinitatea sa specială pentru locuitorii cu rădăcini irlandeze care trăiesc în străinătate și care împărtășesc aceeași identitate și moștenire culturală.

BCU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Art. 3

1. Este dorința fermă a națiunii irlandeze, ca prin armonie și prietenie să unească toți locuitorii care împart teritoriul insulei Irlandei, cu toată diversitatea identităților și tradițiilor acestora, recunoscând că o Irlandă unită se poate materializa numai prin mijloace pașnice, cu consimțământul majorității populației, exprimat în mod democratic, în ambele jurisdicții ale insulei. Până atunci, legile adoptate de Parlament și stabilite prin prezenta Constituție au același domeniu de aplicare și sunt puse în practică în aceeași măsură ca și legile adoptate de Parlament care existau imediat înainte de intrarea în vigoare a prezentei Constituții.

2. Instituții cu competențe executive și funcțiile acestora pot fi stabilite de către autoritățile lor de tutelă în scopuri precizate, putând exercita competențe și funcții cu privire la orice parte a insulei.

STATUL

Art. 4

Denumirea statului este Éire sau, în engleză, Ireland.

Art. 5

Irlanda este un stat suveran, independent și democratic.

Art. 6

1. Toate prerogativele guvernământului, de natură legislativă, executivă și judecătorească derivă, în numele Domnului, de la popor, care are dreptul să desemneze conducătorii statului și, în ultimă instanță, să decidă cu privire la toate problemele de politică națională, potrivit cerințelor impuse de interesul comun.

2. Prerogativele guvernământului pot fi exercitate numai de către sau în baza autorității organelor statului stabilite prin prezenta Constituție.

Art. 7

Drapelul național are trei culori: verde, alb și portocaliu.

Art. 8

1. Limba irlandeză, în calitate de limbă națională, este prima limbă oficială.

2. Limba engleză este recunoscută ca fiind cea de-a doua limbă oficială.

3. Totuși, se poate prevedea prin lege folosirea exclusivă a oricăreia din limbile sus-menționate pentru unul sau mai multe scopuri oficiale, fie pe întreg teritoriul statului, fie într-o parte a acestuia.

Art. 9

1. 1. La intrarea în vigoare a prezentei Constituții, orice persoană care era cetățean al Statului Liber Irlandez imediat înainte de intrarea în vigoare a acesteia devine cetățean al Irlandei.

2. Dobândirea sau pierderea ulterioară a naționalității și cetățeniei irlandeze este stabilită în condițiile legii.
3. Nicio persoană nu poate fi exclusă de la naționalitatea și cetățenia irlandeză pe motiv de sex.

2. 1. Fără a aduce atingere oricărei alte prevederi a prezentei Constituții, o persoană născută pe insula Irlandei, care include toate insulele și apele maritime teritoriale aferente, care nu are, la momentul nașterii, cel puțin un părinte care este cetățean irlandez sau care are dreptul să fie cetățean irlandez, nu este îndreptățită la cetățenie sau naționalitate irlandeză, cu excepția prevederilor legale.
2. Prezentul alineat nu se aplică persoanelor născute înainte de data adoptării prezentei Constituții.

3. Devotamentul față de națiune și loialitatea față de stat sunt îndatoriri politice fundamentale ale tuturor cetățenilor.

Art. 10

1. Toate resursele naturale, inclusiv aerul și toate formele potențiale de energie, care intră în competența Parlamentului și a Guvernului stabilită prin Constituție, și toate redevențele și francizele aflate în respectiva competență aparțin statului, sub rezerva tuturor proprietăților și intereselor legate de acestea care aparțin la momentul actual în mod legal oricărei persoane sau organ.

2. Toate pământurile și toate minele, resursele minerale și apele care au aparținut Saorstát Éireann imediat înainte de intrarea în vigoare a prezentei Constituții aparțin statului în aceeași măsură în care au aparținut Saorstát Éireann.

3. Legea poate prevedea gestionarea proprietăților care aparțin statului în virtutea prezentului articol și măsuri de control privind înstrăinarea, temporară sau permanentă, a unor astfel de proprietăți.

4. Legea poate prevedea, de asemenea, gestionarea terenurilor, minelor, resurselor minerale și apelor dobândite de stat după intrarea în vigoare a prezentei Constituții și măsuri de control privind înstrăinarea, temporară sau permanentă, a terenurilor, minelor, resurselor minerale și apelor astfel dobândite.

Art. 11

Toate veniturile statului, indiferent de sursa acestora, constituie, sub rezerva excepțiilor stabilite prin lege, un singur fond și sunt alocate în scopurile, în modul și cu respectarea sarcinilor și responsabilităților stabilite și impuse prin lege.

PREȘEDINTELE

Art. 12

1. Există un Președinte al Irlandei (Uachtarán na hÉireann), denumit în cele ce urmează Președintele, care are întâietate față de toate celelalte persoane din

stat și care își exercită și își îndeplinește prerogativele și atribuțiile conferite prin prezenta Constituție și prin lege.

2. 1. Președintele este ales de către popor prin vot direct.
   2. Fiecare cetățean care are dreptul să voteze la alegerile membrilor Camerei Reprezentanților are dreptul să voteze la alegerile prezidențiale.
   3. Votul se va face în secret, printr-un singur vot transferabil, pe baza sistemului de reprezentare proporțională.
3. 1. Mandatul Președintelui este de șapte ani, de la data preluării funcției, cu excepția cazului în care, înainte de expirarea mandatului, acesta decedează sau demisionează ori este eliberat din funcție sau se află în incapacitate permanentă de a-și îndeplini funcția, o astfel de incapacitate fiind stabilită într-un mod pe care Curtea Supremă, formată din nu mai puțin de cinci judecători, îl consideră satisfăcător.
   2. O persoană care deține sau a deținut funcția de Președinte este eligibilă pentru realegerea în această funcție, dar numai o singură dată.
   3. Alegerile pentru funcția de Președinte se organizează nu mai târziu și nici mai devreme de 60 de zile de la data expirării mandatului Președintelui, dar, în cazul eliberării din funcție sau al decesului, demisiei ori al incapacității permanente a acestuia, stabilite așa cum se menționează mai sus (indiferent dacă un astfel de eveniment apare înainte sau după ocuparea funcției), alegerile pentru ocuparea funcției de Președinte sunt organizate în termen de 60 de zile de la evenimentul în cauză.
4. 1. Orice cetățean care a atins vârsta de 35 de ani este eligibil pentru a fi ales în funcția de Președinte.
   2. Orice candidat în alegeri, cu excepția foștilor Președinți și a celor în curs de pensionare, trebuie nominalizat fie de:
      i. nu mai puțin 20 de persoane, fiecare dintre acestea fiind la momentul respectiv membru al uneia dintre Camerele Parlamentului sau
      ii. de consiliile a nu mai puțin de patru districte administrative (inclusiv consilii ale municipalității), așa cum sunt definite prin lege.
   3. Nicio persoană și niciun astfel de consiliu nu au dreptul să subscrie la nominalizarea a mai mult de un candidat la aceeași sesiune de alegeri.
   4. Foștii președinți sau cei în curs de pensionare pot deveni candidați în baza propriei nominalizări.
   5. În cazul în care un singur candidat este nominalizat pentru funcția de Președinte, nu este necesar să se mai treacă la exprimarea votului secret pentru alegerea acestuia.
5. Potrivit prevederilor prezentului articol, alegerile pentru funcția de Președinte sunt reglementate prin lege.

6. 1. Președintele nu poate fi membru al niciuneia dintre Camerele Parlamentului.

2. În cazul în care un membru al uneia dintre cele două Camere ale Parlamentului este ales în funcția de Președinte, se consideră că acesta eliberează locul ocupat în Camera respectivă.

3. Președintele nu poate deține nicio altă funcție sau poziție pentru care primește o remunerație.

7. Primul Președinte își preia funcția cât mai curând posibil după alegerea sa și orice alt Președinte ulterior își preia funcția în ziua următoare expirării mandatului predecesorului său ori cât mai curând după această dată sau, în cazul eliberării din funcție, al decesului, al demisiei ori al incapacității permanente a predecesorului său, așa cum se prevede la alineatul 3 din prezenta Constituție, cât mai curând posibil după alegeri.

8. Președintele își preia funcția prin pronunțarea și semnarea în public, în prezența membrilor ambelor Camere ale Parlamentului, a judecătorilor Curții Supreme și ai Instanței Supreme, precum și a altor persoane publice, a următoarei declarații:

„În fața lui Dumnezeu cel Atotputernic, promit și declar în mod sincer și solemn că voi păstra Constituția Irlandei și voi respecta legile acesteia, că îmi voi îndeplini îndatoririle cu loialitate și conștiinciozitate, potrivit Constituției și legislației, și că îmi voi folosi abilitățile în serviciul și în vederea bunăstării poporului irlandez. Fie ca Dumnezeu să mă călăuzească și să mă ajute."

9. Președintele nu poate părăsi statul pe durata mandatului său decât cu acordul Guvernului.

10. 1. Președintele poate fi pus sub acuzare ca urmare a unui comportament calificat ca fiind necorespunzător.

2. Acuzația este adusă de către una dintre cele două Camere ale Parlamentului, pe baza și în conformitate cu prevederile prezentei secțiuni.

3. Niciunei propuneri făcute uneia dintre cele două Camere ale Parlamentului în vederea aducerii unei acuzații împotriva Președintelui în baza prezentului alineat nu i se poate da curs decât pe baza unei temeiul de moțiune făcute în scris și semnate de nu mai puțin de 30 de membri ai Camerei respective.

4. Nicio astfel de propunere nu poate fi adoptată de niciuna dintre cele două Camere ale Parlamentului decât pe baza unei rezoluții a Camerei respective, sprijinită de nu mai puțin de două treimi din numărul total de membri ai acesteia.

5. Atunci când o acuzație este adusă de una dintre cele două Camere ale Parlamentului, cealaltă Cameră investighează acuzația respectivă sau solicită investigarea acesteia.

6. Președintele are dreptul să se prezinte și să fie reprezentat în cursul investigării acuzației respective.

BCU IASI

7. Dacă, în urma investigației în cauză, se adoptă o rezoluție sprijinită de nu mai puțin de două treimi din numărul total de membri ai Camerei Parlamentului care a investigat acuzația respectivă sau care a solicitat investigarea acesteia, prin care se declară că acuzația adusă Președintelui este susținută și că respectivul comportament necorespunzător care face obiectul acuzației în cauză îl face inapt pentru ocuparea funcției respective, această rezoluție intră în vigoare în vederea eliberării Președintelui din funcție.

11. 1. Președintele are reședința oficială în orașul Dublin sau în apropierea acestuia.

2. Președintele primește remunerația și indemnizațiile stabilite prin lege.

3. Remunerația și indemnizațiile Președintelui nu pot fi reduse pe durata mandatului acestuia.

Art. 13

1. 1. În baza nominalizării făcute de Camera Reprezentanților, Președintele îl numește pe Taoiseach, care este șeful Guvernului, Prim-ministrul.

2. În baza nominalizării făcute de Prim-ministru și cu aprobarea prealabilă a Camerei Reprezentanților, Președintele îi numește pe ceilalți membri ai Guvernului.

3. Pe baza recomandării Prim-ministrului, Președintele acceptă demisia sau îl eliberează din funcție pe orice membru al Guvernului.

2. 1. Camera Reprezentanților este convocată și dizolvată de către Președinte, la propunerea Prim-ministrului.

2. La libera sa alegere, Președintele poate refuza să dizolve Camera Reprezentanților la recomandarea Prim-ministrului care nu se mai bucură de sprijinul majorității membrilor Camerei Reprezentanților.

3. În orice moment, după consultarea Consiliului de Stat, Președintele poate convoca întrunirea uneia sau a ambelor Camere ale Parlamentului.

3. 1. Fiecare proiect de lege adoptat sau care se consideră adoptat de ambele Camere ale Parlamentului necesită semnătura Președintelui pentru a putea fi adoptat ca lege.

2. Președintele promulgă toate legile elaborate de Parlament.

4. Președintele este învestit prin prezenta Constituție în funcția de Comandant Suprem al Forțelor de Apărare.

5. 1. Exercitarea funcției de Comandant Suprem al Forțelor de Apărare este reglementată prin lege.

2. Toți ofițerii Forțelor de Apărare sunt numiți în funcție de către Președinte.

6. Președintelui i se acordă prin prezenta dreptul de grațiere și de a comuta sau de a anula pedepsele impuse de orice instanță judecătorească cu jurisdicție penală, dar un asemenea drept de comutare sau anulare poate fi conferit prin lege și altor autorități.

7. 1. După consultarea Consiliului de Stat, Președintele poate lua legătura cu Camerele Parlamentului prin mesaje sau poate supune atenției acestora orice problemă de importanță națională sau publică.

2. După consultarea Consiliului de Stat, Președintele poate adresa un mesaj națiunii în orice moment și cu privire la orice astfel de problemă.

3. Totuși, fiecare astfel de mesaj sau adresare trebuie să fi primit aprobarea Guvernului.

8. 1. Președintele nu este răspunzător în fața niciuneia dintre Camerele Parlamentului și nici în fața vreunei instanțe pentru exercitarea și îndeplinirea prerogativelor și atribuțiilor specifice poziției sale sau pentru orice act executat sau care se presupune a fi executat de acesta în exercitarea și îndeplinirea unor astfel de prerogative și atribuții.

2. Totuși, conduita Președintelui poate fi analizată în oricare dintre cele două Camere ale Parlamentului în scopul indicat în alineatul 10 al articolului 12 din prezenta Constituție ori de către orice instanță judecătorească, tribunal sau organ numit ori desemnat de oricare dintre cele două Camere ale Parlamentului în vederea investigării unei acuzații prevăzute la alineatul 10 al articolului menționat.

9. Prerogativele și atributele conferite Președintelui de prezenta Constituție pot fi exercitate și îndeplinite de către acesta numai la propunerea Guvernului, cu excepția cazului în care Constituția prevede că acesta poate acționa conform propriei voințe sau după consultarea ori în raport cu Consiliul de Stat sau pe baza propunerilor ori a nominalizării sau la primirea oricărei notificări din partea altei persoane sau a altui organ.

10. Sub rezerva prevederilor prezentei Constituții, Președintelui i se pot conferi prin lege prerogative și atribuții suplimentare.

11. Nicio prerogativă sau atribuție conferită Președintelui prin lege nu poate fi exercitată sau îndeplinită de acesta decât la propunerea Guvernului.

Art. 14

1. În cazul absenței Președintelui sau al unei incapacități temporare a acestuia sau al incapacității permanente a acestuia stabilite potrivit prevederilor alineatului 3l a articolului 12 din prezenta Constituție, sau în cazul decesului, al eliberării acestuia din funcție ori al neexercitării și al neîndeplinirii prerogativelor și îndatoririlor specifice poziției sale sau al oricăreia dintre acestea ori, în orice moment când funcția de Președinte devine vacantă, prerogativele și îndatoririle conferite Președintelui de către sau în baza prezentei Constituții sunt exercitate și îndeplinite de o Comisie constituită potrivit prevederilor alineatului 2 al acestui articol.

2. 1. Comisia este formată din următoarele persoane, și anume, Președintele Curții Supreme, Președintele Camerei Reprezentanților (An Ceann Comhairle) și Președintele Senatului.

2. Președintele Instanței Supreme acționează în calitate de membru al Comisiei în locul Președintelui Curții Supreme în toate situațiile în

care funcția de Președinte al Curții Supreme este vacantă sau în care Președintele Curții Supreme este incapabil să acționeze.

3. Vicepreședintele Camerei Reprezentanților acționează în calitate de membru al comisiei în locul Președintelui Camerei Reprezentanților în toate situațiile în care funcția de președinte al Camerei Reprezentanților este vacantă sau în care Președintele menționat este incapabil să acționeze.

4. Vicepreședintele Senatului acționează în calitate de membru al comisiei în locul Președintelui Senatului în toate situațiile în care funcția de Președinte al Senatului este vacantă sau în care Președintele menționat este incapabil să își desfășoare activitatea.

3. Comisia poate acționa prin oricare doi membri ai acesteia și fără a lua în considerare existența unei poziții vacante în componența acesteia.

4. Consiliul de Stat poate, cu majoritatea membrilor săi, să adopte o prevedere în vederea exercitării și îndeplinirii prerogativelor și atribuțiilor conferite Președintelui de către sau în baza prezentei Constituții în orice situație de urgență care nu este stipulată de prevederile anterioare ale prezentului articol.

5. 1. Prevederile Constituției legate de exercitarea și îndeplinirea de către Președinte a prerogativelor și atribuțiilor conferite acestuia de către sau în baza prezentei Constituții se aplică, sub rezerva prevederilor ulterioare ale acestei secțiuni, cu privire la exercitarea și îndeplinirea prerogativelor și atribuțiilor menționate în baza prezentului articol.

2. În cazul în care Președintele nu își exercită sau nu își îndeplinește o prerogativă sau o atribuție pe care trebuie să o exercite sau să o îndeplinească conform sau în baza prezentei Constituții într-un anumit interval de timp specificat, prerogativa sau atribuția respectivă este exercitată sau îndeplinită în baza prezentului articol cât mai curând posibil după expirarea perioadei astfel specificate.

PARLAMENTUL IRLANDEI

Structură și prerogative

Art. 15

1. 1. Parlamentul Irlandei se numește și este cunoscut sub denumirea de Oireachtas, referirile generale la acesta în prezenta Constituție făcându-se la această denumire.

2. Parlamentul este format din Președinte și două Camere, și anume: Camera Reprezentanților, numită Dáil Éireann, și Senatul, numit Seanad Éireann.

3. Camerele Parlamentului își au sediul în orașul Dublin sau în apropierea acestuia ori în orice alt loc stabilit de acestea la anumite intervale de timp.

2. 1. Parlamentului îi este conferită prin prezenta competența exclusivă de a elabora legi ale statului: nicio altă autoritate legislativă nu dispune de competența de a elabora legi ale statului.

2. Totuși, se poate prevedea prin lege crearea sau recunoașterea unor legiuitori subordonați, precum și competențele și funcțiile care le revin acestora.

3. 1. Parlamentul poate prevedea constituirea sau recunoașterea unor consilii funcționale sau profesionale care să reprezinte ramurile vieții economice și sociale ale populației.

2. Drepturile, competențele și îndatoririle unui astfel de consiliu, precum și raportul acestuia cu Parlamentul și cu Guvernul sunt stabilite printr-o lege de constituire sau de recunoaștere a acestuia.

4. 1. Parlamentul nu poate adopta nicio lege care contravine în orice privință prezentei Constituții sau oricărei prevederi a acesteia.

2. Orice lege adoptată de Parlament sau orice prevedere a acesteia prin care se încalcă prezenta Constituție este considerată invalidă, însă numai în măsura unei astfel de încălcări.

5. 1. Parlamentul nu poate declara nicio acțiune ca reprezentând o încălcare a legii, dacă aceasta nu încălca legea la momentul săvârșirii sale.

2. Parlamentul nu poate adopta nicio lege care prevede impunerea pedepsei cu moartea.

6. 1. Dreptul de a institui și de a întreține forțe militare sau armate aparține Parlamentului.

2. Nicio forță militară sau armată, cu excepția celei instituite și întreținute de Parlament, nu poate fi instituită sau întreținută în niciun alt scop.

7. Parlamentul organizează cel puțin o sesiune de lucru pe an.

8. 1. Ședințele fiecărei Camere a Parlamentului sunt publice.

2. Totuși, în situațiile de urgență, oricare din cele două Camere poate organiza o ședință privată, cu acordul a două treimi din membrii prezenți.

9. 1. Fiecare Cameră a Parlamentului își alege Președintele și Vicepreședintele dintre membrii săi și prevede prerogativele și îndatoririle acestora.

2. Remunerația Președintelui și a Vicepreședintelui fiecărei Camere este stabilită prin lege.

10. Fiecare Cameră își stabilește propriile reguli și regulamente interne, dispunând de prerogativa de a impune sancțiuni pentru încălcarea acestora și are puterea de a asigura libertatea dezbaterilor, de a-și proteja documentele

oficiale și pe cele private ale membrilor săi, precum și de a se autoproteja și de a-și proteja membrii împotriva oricărei persoane care interferează cu, perturbă activitatea sau încearcă să îi corupă pe membri în exercitarea îndatoririlor lor.

11. 1. Cu excepția cazului în care prezenta Constituție prevede altfel, toate chestiunile dezbătute în fiecare Cameră sunt hotărâte pe baza votului exprimat de majoritatea membrilor prezenți, cu excepția Președintelui sau a membrului care prezidează.

2. Președintele sau membrul care prezidează poate exercita un vot decisiv în cazul egalității de voturi.

3. Numărul membrilor necesari pentru convocarea unei ședințe a uneia dintre cele două Camere în vederea exercitării prerogativelor sale este stabilit prin regulamentele sale interne.

12. Toate rapoartele și publicațiile oficiale ale Parlamentului sau ale oricăreia dintre Camerele sale și actele efectuate în oricare dintre aceste Camere, indiferent unde sunt publicate, trebuie protejate.

13. Cu excepția cazurilor de trădare, așa cum este aceasta definită prin prezenta Constituție, a cazurilor de crimă sau de tulburare a liniștii și ordinii publice, membrii oricărei Camere a Parlamentului nu pot fi arestați atunci când se duc sau se întorc sau când se află în incinta oricărei Camere și nu pot fi trimiși în fața niciunei instanțe judecătorești sau a altei autorități cu excepția Camerei, cu privire la orice act efectuat în oricare dintre cele două Camere.

14. Nicio persoană nu poate fi în același timp membră a ambelor Camere ale Parlamentului și, în cazul în care o persoană care este deja membră a uneia dintre cele două Camere devine membră a celeilalte Camere, se consideră că, din momentul respectiv, aceasta a eliberat locul ocupat în prima Cameră.

15. Parlamentul poate prevedea prin lege plata de indemnizații către membrii fiecărei Camere a acestuia cu privire la îndatoririle care le revin în calitate de reprezentanți publici, precum și acordarea dreptului la călătorii gratuite și a altor facilități (dacă există) în legătură cu acele îndatoriri stabilite de Parlament.

Camera Reprezentanților (Dáil Éireann)

Art. 16

1. 1. Orice cetățean, indiferent de sex, care a împlinit vârsta de 21 de ani și care nu este încadrat prin prezenta Constituție sau prin lege ca având vreo dizabilitate sau vreo incapacitate, este eligibil să fie membru al Camerei Reprezentanților.

2. i. Toți cetățenii și

ii. orice alte persoane din cadrul statului care pot fi stabilite prin lege, indiferent de sex, care au împlinit vârsta de 18 ani, care nu sunt supuse niciunei interdicții legale și care respectă prevederile legale privind

alegerea membrilor Camerei Reprezentanților au dreptul să voteze la alegerile membrilor Camerei Reprezentanților.

3. Nu poate fi adoptată nicio lege prin care cetățenii să fie considerați ca având o dizabilitate sau incapacitate în vederea ocupării unei poziții de membru al Camerei Reprezentanților pe criterii de sex sau care să impună unui cetățean sau oricărei alte persoane interdicția de a vota la alegerile pentru membrii Camerei Reprezentanților în baza unui astfel de criteriu.

4. Niciun alegător nu poate vota decât o singură dată la alegerile pentru Camera Reprezentanților, iar votul astfel exprimat va fi secret.

2. 1. Camera Reprezentanților este formată din membri care reprezintă circumscripțiile stabilite prin lege.

2. Numărul membrilor este stabilit prin lege la anumite intervale de timp, dar numărul total de membri ai Camerei Reprezentanților nu poate fi mai mic de un membru la fiecare 30.000 de locuitori sau mai mare de un membru pentru fiecare 20.000 de locuitori.

3. Raportul dintre numărul de membri care urmează să fie aleși în orice moment pentru fiecare circumscripție și numărul de locuitori ai fiecărei circumscripții stabilit la ultimul recensământ, în măsura în care acest lucru este posibil, trebuie să fie același la nivelul întregii țări.

4. Parlamentul revizuiește circumscripțiile cel puțin o dată la 12 ani, ținând cont de schimbările legate de distribuirea populației, dar orice modificări aduse acestora nu intră în vigoare în timpul mandatului Camerei Reprezentanților care era în funcțiune atunci când a fost făcută revizuirea.

5. Membrii sunt aleși pe baza sistemului de reprezentare proporțională printr-un singur vot transferabil.

6. Nu poate fi adoptată nicio lege care să prevadă că numărul membrilor corespunzători unei circumscripții să fie mai mic de trei.

3. 1. Camera Reprezentanților este convocată și dizolvată așa cum se prevede la alineatul 2 al articolului 13 din prezenta Constituție.

2. Alegerile generale pentru membrii Camerei Reprezentanților sunt organizate nu mai târziu de 30 de zile de la dizolvarea acestuia.

4. 1. În măsura în care este posibil, votul la fiecare alegere generală pentru Camera Reprezentanților se desfășoară în aceeași zi pe întreg teritoriul țării.

2. Camera Reprezentanților se întrunește în termen de 30 de zile de la data votului.

5. Aceeași Cameră a Reprezentanților nu poate continua să își desfășoare activitatea mai mult de șapte ani de la data primei sale ședințe, legea poate prevedea o perioadă mai scurtă de timp în acest scop.

6. Se va prevedea prin lege posibilitatea ca membrul Camerei Reprezentanților care ocupa funcția de Președinte imediat înainte de dizolvarea acesteia să fie considerat fără nicio altă alegere efectivă ca fiind ales membru al Camerei Reprezentanților la următoarele alegeri generale.

7. Sub rezerva prevederilor prezentului articol, alegerile pentru membrii Camerei Reprezentanților, inclusiv completarea locurilor vacante ocazionale, sunt reglementate potrivit legii.

Art. 17

1. 1. Veniturile și cheltuielile estimate ale statului pentru orice exercițiu bugetar sunt luate în considerare de Camera Reprezentanților cât mai curând posibil după ce i-au fost prezentate, în baza articolului 28 din prezenta Constituție.

2. Cu excepția cazului în care acest lucru este prevăzut prin adoptarea unor legi specifice în fiecare caz, legislația necesară pentru intrarea în vigoare a rezoluțiilor financiare pentru fiecare an este adoptată în anul respectiv.

2. Camera Reprezentanților nu poate vota și nu poate emite nicio rezoluție și nu poate fi adoptată nicio lege cu privire la alocarea încasărilor sau a altor venituri publice, cu excepția cazului în care scopul unei astfel de alocări a fost propus de Camera Reprezentanților printr-un mesaj trimis de Guvern și semnat de Prim-ministru.

Senatul

Art. 18

1. Senatul este format din 60 de membri, dintre care 11 sunt membri numiți, iar 49 sunt membri aleși.

2. Pentru ca o persoană să fie eligibilă ca membru al Senatului, aceasta trebuie să fie eligibilă pentru poziția de membru al Camerei Reprezentanților.

3. Membrii numiți ai Senatului sunt desemnați, pe baza consimțământului prealabil al acestora, de către Prim-ministrul care este numit imediat după întrunirea din nou a Camerei Reprezentanților, ulterior dizolvării acesteia, dizolvare care a ocazionat desemnarea membrilor respectivi.

4. 1. Membrii aleși ai Senatului sunt aleși după cum urmează:

i. Trei sunt aleși de către Universitatea Națională a Irlandei.

ii. Trei sunt aleși de către Universitatea din Dublin.

iii. 43 sunt aleși din cadrul comitetelor de candidați constituite așa cum se prevede în prezenta Constituție.

2. Legea poate prevedea alegerea, *pro rata* și în modul stabilit prin lege, de către una sau mai multe din următoarele instituții, și anume:

i. universitățile menționate la paragraful 1 al prezentei secțiuni,

BCU IAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

ii. orice alte instituții de învățământ superior din Irlanda,

a numărului de membri ai Senatului stabilit prin lege care să substituie un număr egal dintre membrii care urmează să fie aleși potrivit punctelor (i) și (ii) ale paragrafului 1 precitat.

Un membru sau mai mulți membri ai Senatului pot fi aleși în baza acestui paragraf de către mai multe instituții grupate sau de o singură instituție.

3. Nicio prevedere a acestui articol nu poate fi invocată ca interzicând dizolvarea prin lege a unei universități menționate la paragraful 1 al prezentei secțiuni.

5. Alegerile pentru membrii aleși ai Senatului sunt organizate pe baza sistemului de reprezentare proporțională printr-un singur vot transferabil și prin vot secret trimis prin poștă.

6. Membrii Senatului care urmează să fie aleși de către universități sunt aleși *pro rata*, în modul prevăzut prin lege.

7. 1. Înainte de fiecare alegere generală a membrilor Senatului care urmează să fie aleși dintre comitetele de candidați, cinci astfel de comitete sunt formate în modul descris prin lege și includ numele persoanelor care dispun de cunoștințe și experiență practică cu privire la următoarele interese și servicii, și anume:

i. limba și cultura irlandeză, literatură, artă, învățământ și alte interese profesionale definite prin lege în scopul constituirii unui astfel de comitet;

ii. agricultura și alte interese asociate și pescuitul;

iii. munca, organizată sau neorganizată;

iv. industrie și comerț, inclusiv domeniul bancar, financiar, contabilitate, inginerie și arhitectură;

v. administrație publică și servicii de asistență socială, inclusiv activități sociale pe bază de voluntariat.

2. Dintr-un astfel de comitet nu pot fi aleși mai mult de 11 și, în conformitate cu prevederile articolului 19 din prezenta Constituție, mai puțin de cinci membri ai Senatului.

8. Alegerile generale pentru membrii Senatului sunt organizate nu mai târziu de 90 de zile de la dizolvarea Camerei Reprezentanților, iar prima ședință a Senatului după alegerile generale are loc la data stabilită de către Președinte, pe baza propunerii Prim-ministrului.

9. Cu excepția cazurilor de deces, demisie sau neeligibilitate, orice membru al Senatului continuă să rămână în funcție până în ziua anterioară votului la alegerile generale pentru Senat organizate după alegerea sau nominalizarea sa.

10. 1. În conformitate cu prevederile anterioare ale acestui articol, alegerile pentru membrii aleși ai Senatului sunt reglementate prin lege.

2. Funcțiile vacante ocazional în rândul membrilor nominalizați ai Senatului sunt ocupate pe baza nominalizării Prim-ministrului, cu consimțământul prealabil al persoanelor astfel nominalizate.
3. Funcțiile vacante ocazional în rândul membrilor aleși ai Senatului sunt ocupate în modul prevăzut prin lege.

Art. 19

Legea poate prevedea alegerea directă de către orice grup funcțional sau profesional ori de către orice asociație sau consiliu a numărului de membri ai Senatului stabilit prin lege care să substituie un număr egal dintre membrii care urmează să fie aleși din rândul comitetelor corespunzătoare de candidați constituite în baza articolului 18 din prezenta Constituție.

Legislație

Art. 20

1. Fiecare proiect de lege inițiat și adoptat de Camera Reprezentanților este trimis către Senat și poate fi modificat în Senat, cu excepția proiectelor de lege privind finanțele, iar Camera Reprezentanților ia în considerare orice astfel de modificare.

2. 1. Un proiect de lege, cu excepția proiectelor de lege privind finanțele, poate fi inițiat în Senat și, dacă este adoptat în Senat, este introdus în Camera Reprezentanților.
2. Un proiect de lege inițiat în Senat și modificat în Camera Reprezentanților se consideră ca proiect de lege inițiat în Camera Reprezentanților.

3. Un proiect de lege adoptat de oricare dintre cele două Camere și acceptat de cealaltă Cameră se consideră ca adoptat de ambele Camere.

Proiecte de lege privind finanțele

Art. 21

1. 1. Proiectele de lege privind finanțele sunt inițiate numai în Camera Reprezentanților.
2. Fiecare proiect de lege privind finanțele adoptat de Camera Reprezentanților este trimis către Senat în vederea exprimării unui punct de vedere.

2. 1. La expirarea unei perioade care nu poate fi mai lungă de 21 de zile după trimiterea acestuia către Senat, fiecare proiect de lege privind finanțele trimis către Senat în vederea exprimării unui punct de

vedere, este trimis înapoi la Camera Reprezentanților, care poate accepta sau respinge toate sau oricare dintre propunerile făcute de Senat.

2. Dacă un astfel de proiect de lege privind finanțele nu este trimis de Senat înapoi la Camera Reprezentanților în termen de 21 de zile sau dacă este trimis înapoi în această perioadă cu propuneri neacceptate de Camera Reprezentanților, acesta se consideră a fi adoptat de ambele Camere la expirarea perioadei de 21 de zile.

Art. 22

1. 1. Un proiect de lege privind finanțele înseamnă un proiect de lege care conține numai prevederi legate de oricare dintre următoarele aspecte, și anume: impunerea, anularea, rambursarea, modificarea sau reglementarea impozitării; impunerea plății datoriilor sau alte scopuri financiare legate de taxe asupra fondurilor publice, modificarea sau anularea unor astfel de taxe; fonduri; alocarea, încasarea, administrarea, emiterea sau auditarea conturilor cu fonduri publice; contractarea sau garantarea unui împrumut sau rambursarea acestuia; chestiuni subordonate și asociate acestor aspecte sau oricăruia dintre ele.

2. În cadrul acestei definiții, expresiile „impozitare", „fonduri publice" și, respectiv, „împrumut" nu includ impozitele, fondurile sau împrumuturile colectate de autoritățile sau organele locale în scopuri locale.

2. 1. Președintele Camerei Reprezentanților certifică toate proiectele de lege care, în opinia sa, reprezintă proiecte de lege privind finanțele, iar certificarea emisă de acesta este, sub rezerva prevederilor ulterioare ale acestei secțiuni, definitivă și irevocabilă.

2. Pe baza unei rezoluții adoptate într-o ședință la care sunt prezenți nu mai puțin de 30 de membri, Senatul poate solicita Președintelui să înainteze Comitetului de privilegii întrebarea dacă proiectul de lege în cauză constituie sau nu un proiect de lege privind finanțele.

3. Dacă, după consultarea cu Consiliul de Stat, Președintele decide să adere la o astfel de solicitare, acesta numește un Comitet de privilegii format dintr-un număr egal de membri ai Camerei Reprezentanților și ai Senatului și un Președinte care ocupă funcția de judecător al Curții Supreme; aceste numiri se fac după consultarea Consiliului de Stat. Numai în cazul egalității de voturi Președintele Comitetului are dreptul la vot.

4. Președintele va trimite chestiunea Comitetului de privilegii astfel format, iar Comitetul raportează Președintelui decizia luată în termen de 21 de zile de la data la care proiectul respectiv de lege a fost trimis către Senat.

5. Decizia Comitetului este definitivă și irevocabilă.

6. În cazul în care, după consultarea cu Consiliul de Stat, Președintele decide să nu aprobe solicitarea Senatului sau în cazul în care Comitetul de privilegii nu raportează în intervalul de timp sus-menționat, certificarea Președintelui Camerei Reprezentanților este confirmată.

Timpul alocat pentru examinarea proiectelor de lege

Art. 23

1. Prezentul articol se aplică tuturor proiectelor de lege adoptate de Camera Reprezentanților și trimise către Senat, cu excepția proiectelor de lege privind finanțele sau a proiectelor de lege pentru care perioada de examinare de către Senat a fost scurtată în baza articolului 24 al prezentei Constituții.

1. Atunci când în perioada menționată, definită în următorul alineat, un proiect de lege pentru care se aplică prevederile acestui articol este respins sau adoptat de Senat cu modificări care nu sunt aprobate de către Camera Reprezentanților ori nu este nici adoptat (cu sau fără modificări), nici respins de către Senat în perioada menționată, în cazul în care Camera Reprezentanților hotărăște acest lucru în termen de 180 de zile de la expirarea perioadei menționate, respectivul proiect de lege se consideră ca adoptat de ambele Camere ale Parlamentului la data adoptării rezoluției.
2. Perioada menționată este o perioadă de 90 de zile care începe la data la care proiectul de lege este trimis pentru prima dată de Camera Reprezentanților la Senat sau orice perioadă mai lungă de timp convenită cu privire la un proiect de lege de ambele Camere ale Parlamentului.

2. 1. Alineatul precedent al prezentului articol se aplică proiectelor de lege care sunt inițiate și adoptate de Senat, modificate de Camera Reprezentanților și considerate în consecință ca fiind inițiate în Camera Reprezentanților.
2. În acest sens, cu privire la un astfel de proiect de lege, perioada menționată începe la data la care este trimis pentru prima dată la Senat, după ce a fost amendat de Camera Reprezentanților.

Art. 24

1. Dacă și ori de câte ori la adoptarea de către Camera Reprezentanților a unui proiect de lege, cu excepția proiectelor de lege declarate ca incluzând o propunere de revizuire a Constituției, Prim-ministrul certifică prin mesaje scrise adresate Președintelui și președinților fiecăreia dintre cele două Camere ale Parlamentului că, în opinia Guvernului, proiectul respectiv de lege este urgent și imediat necesar în vederea menținerii ordinii și liniștii publice și a securității sau ca urmare a existenței unei urgențe publice, de natură internă sau internațională, perioada de timp avută în vedere pentru examinarea unui astfel de proiect de lege

de către Senat este scurtată, în cazul în care Camera Reprezentanților hotărăște acest lucru și în cazul în care Președintele, după consultarea Consiliului de Stat, este de acord cu scurtarea la perioada specificată în rezoluție.

2. În cazul în care un proiect de lege pentru care perioada de examinare de către Senat a fost scurtată în baza prezentului articol,

a. nu este un proiect de lege privind finanțele și este respins de Senat sau este adoptat de Senat cu modificări care nu sunt acceptate de Camera Reprezentanților ori nu a fost nici respins, nici adoptat de către Senat sau

b. în cazul în care un proiect de lege privind finanțele este trimis de Senat înapoi la Camera Reprezentanților cu propuneri care nu sunt acceptate de Camera Reprezentanților sau nu este trimis de Senat înapoi la Camera Reprezentanților,

în perioada specificată în rezoluție, proiectul respectiv de lege se consideră a fi adoptat de ambele Camere ale Parlamentului la expirarea perioadei respective.

3. Atunci când un proiect de lege pentru care perioada de examinare de către Senat a fost scurtată în baza prezentului articol devine lege, acesta rămâne în vigoare timp de 90 de zile de la data adoptării sale, dar nu mai mult, cu excepția cazului în care, înainte de expirarea acestei perioade, ambele Camere convin ca o astfel de lege să rămână în vigoare o perioadă mai lungă de timp, iar această perioadă mai lungă de timp convenită este specificată în rezoluțiile adoptate de ambele Camere.

Semnarea și promulgarea legilor

Art. 25

1. Imediat după adoptarea sau considerarea unui proiect de lege ca adoptat de către ambele Camere ale Parlamentului, cu excepția proiectelor de lege care conțin propunerea de revizuire a prezentei Constituții, Prim-ministrul îl prezintă Președintelui în vederea semnării și promulgării acestuia ca lege potrivit prevederilor din acest articol.

2. 1. Cu excepția cazului în care prezenta Constituție prevede altfel, fiecare proiect de lege astfel prezentat Președintelui în vederea semnării și promulgării ca lege este semnat de către Președinte nu mai devreme de cea de-a cincea zi și nu mai târziu de cea de-a șaptea zi de la data la care proiectul respectiv de lege este prezentat acestuia.

2. La solicitarea Guvernului, pe baza acordului prealabil al Senatului, Președintele poate semna orice proiect de lege care face obiectul unei astfel de solicitări înainte de cea de-a cincea zi de la data sus-menționată.

3. Fiecare proiect de lege pentru care perioada de examinare de către Senat fost scurtată, în baza articolului 24 al prezentei Constituții, este semnat de către Președinte în ziua în care acesta îi este prezentat în vederea semnării și promulgării ca lege.

4. 1. Fiecare proiect de lege devine și are valoare de lege începând cu data la care este semnat de către Președinte în baza prezentei Constituții și, cu excepția cazului în care este exprimată o intenție în sens contrar, intră în vigoare în aceeași zi.
2. Fiecare proiect de lege semnat de Președinte în baza Constituției este promulgat de acesta ca lege prin publicarea, la solicitarea sa, a unei notificări în Monitorul Oficial al Irlandei în care se menționează că respectivul proiect a dobândit valoare de lege.
3. Fiecare proiect de lege este semnat de Președinte în forma în care a fost adoptat sau considerat ca adoptat de către ambele Camere ale Parlamentului și dacă un proiect de lege este astfel adoptat sau considerat ca adoptat în ambele limbi oficiale, Președintele semnează textul proiectului în fiecare dintre aceste limbi.
4. În cazul în care Președintele semnează textul unui proiect de lege numai într-una dintre limbile oficiale, o traducere oficială este emisă în cealaltă limbă oficială.
5. Cât mai curând posibil după semnarea și promulgarea unui proiect de lege ca lege, textul legii respective care a fost semnat de Președinte sau, în cazul în care Președintele a semnat textul legii respective în fiecare dintre cele două limbi oficiale, ambele texte semnate sunt înscrise în vederea înregistrării la biroul Grefei Curții Supreme, iar textul sau ambele texte astfel înscrise reprezintă probe de netăgăduit cu privire la prevederile unei astfel de legi.
6. În cazul în care există un conflict între textele unei legi înscrise în baza acestei secțiuni în ambele limbi oficiale, textul în limba națională are întâietate.

5. 1. Prim-ministrul poate solicita în mod legal, la anumite intervale de timp, în funcție de oportunități, elaborarea sub supravegherea sa a unui text (în ambele limbi oficiale) al prezentei Constituții, așa cum este aceasta în vigoare la acel moment, care să includă toate amendamentele aduse acesteia.
2. O copie a tuturor textelor astfel elaborate, după autentificarea prin semnătura Prim-ministrului și a Președintelui Curții Supreme, este semnată de către Președinte și înscrisă în vederea înregistrării la biroul Grefei Curții Supreme.
3. Copia astfel semnată și înscrisă, care, la momentul respectiv este ultima versiune a textului elaborat reprezintă, la momentul înscrierii, probă de netăgăduit cu privire la forma prezentei Constituții la data înscrierii și înlocuiește în acest sens toate textele Constituției ale căror copii au fost înscrise până atunci.
4. În cazul în care există un conflict între textele copiilor prezentei Constituții înscrise în baza acestei secțiuni, textul în limba națională are întâietate.

BCU MASTER LIBRARY

Înaintarea proiectelor de lege către Curtea Supremă

Art. 26

Acest articol se aplică pentru toate proiectele de lege adoptate de ambele Camere ale Parlamentului, cu excepția proiectelor de lege privind finanțele sau a proiectelor de lege care conțin o propunere de revizuire a Constituției ori a proiectelor de lege pentru care perioada de examinare de către Senat a fost scurtată în baza articolului 24 al prezentei Constituții.

1. 1. După consultarea Consiliului de Stat, Președintele poate înainta orice proiect de lege pentru care este aplicabil prezentul articol către Curtea Supremă, în vederea luării unei decizii cu privire la constituționalitatea unui astfel de proiect de lege sau a oricărei prevederi ori prevederi specifice ale acestuia.
   2. Orice astfel de înaintare se va face nu mai târziu de cea de-a șaptea zi de la data la care proiectul respectiv de lege este prezentat Președintelui de către Prim-ministru în vederea semnării.
   3. Președintele nu semnează niciun proiect de lege care este înaintat către Curtea Supremă în baza prezentului articol până la pronunțarea deciziei acesteia.
2. 1. Curtea Supremă, care este formată din nu mai puțin de cinci judecători, analizează toate întrebările care îi sunt înaintate de către Președinte în baza prezentului articol, în vederea luării unei decizii și, după ce ascultă argumentele aduse de către sau în numele Procurorului General și a avocatului desemnat de instanță, pronunță o decizie cu privire la o astfel de problemă, în ședință publică, cât mai repede posibil, dar, în orice caz, nu mai târziu de 60 de zile de la data înaintării unei astfel de probleme.
   2. Decizia majorității judecătorilor Curții Supreme este, în înțelesul prezentului articol, decizia Curții și este pronunțată de către unul dintre judecătorii în cauză, care a fost desemnat de Curte și nicio altă opinie, concurentă sau separată, nu poate fi pronunțată, iar existența unei astfel de opinii nu poate fi dezvăluită.
3. 1. De fiecare dată când Curtea Supremă decide că o prevedere a unui proiect de lege care este înaintată ei în baza prezentului articol contravine Constituției sau unei prevederi a acesteia, Președintele refuză să semneze un astfel de proiect de lege.
   2. Dacă, în cazul unui proiect de lege pentru care se aplică articolul 27 din prezenta Constituție, a fost adresată o petiție Președintelui în baza articolului sus-menționat, prevederile acestuia sunt respectate.
   3. În orice altă situație, Președintele semnează proiectul de lege cât mai repede posibil de la data la care este pronunțată decizia Curții Supreme.

Înaintarea proiectelor de lege către populație

Art. 27

Prezentul articol se aplică oricărui proiect de lege, cu excepția proiectelor de lege care conțin o propunere de revizuire a prezentei Constituții, care se consideră, în virtutea articolului 23 din prezenta Constituție, ca fiind adoptat de ambele Camere ale Parlamentului.

1. Majoritatea membrilor Senatului, dar nu mai puțin de o treime din membrii Camerei Reprezentanților pot, pe baza unei petiții comune adresate Președintelui în baza prezentului articol, să solicite acestuia să refuze semnarea și promulgarea ca lege a unui proiect de lege pentru care se aplică prezentul articol, pe motiv că respectivul proiect de lege conține o propunere de importanță națională pentru care este necesar să se stabilească voința poporului.

2. Fiecare asemenea petiție se face în scris și este semnată de către petiționarii ale căror semnături sunt verificate conform procedurii prevăzute de lege.

3. Fiecare asemenea petiție include precizarea motivului sau motivelor specifice pe care este întemeiată solicitarea și este prezentată Președintelui nu mai târziu de patru zile de la data la care proiectul respectiv de lege ar fi fost considerat ca adoptat de ambele Camere ale Parlamentului.

4. 1. La primirea unei petiții care îi este adresată în baza prezentului articol, Președintele o analizează imediat și, după consultarea Consiliului de Stat, pronunță o decizie cu privire la aceasta nu mai târziu de 10 zile de la data la care proiectul de lege la care face referire petiția ar fi fost considerat ca adoptat de ambele Camere ale Parlamentului.

2. Dacă proiectul de lege sau o prevedere a acestuia este sau a fost înaintată Curții Supreme în baza articolului 26 din prezenta Constituție, nu este obligatoriu pentru Președinte să analizeze petiția decât dacă sau până când Curtea Supremă pronunță o decizie cu privire la o astfel de înaintare prin care stipulează că respectivul proiect de lege sau respectiva prevedere a acestuia nu contravine Constituției sau oricărei prevederi a acesteia și, dacă o decizie în acest sens este pronunțată de Curtea Supremă, nu este obligatoriu pentru Președinte să pronunțe o decizie cu privire la petiție înainte de expirarea termenului de șase zile de la data la care este pronunțată decizia Curții Supreme.

5. 1. În toate cazurile în care Președintele decide că un proiect de lege care face obiectul unei petiții înaintate în baza prezentului articol conține o propunere de importanță națională pentru care este nevoie să se stabilească voința poporului, acesta îi informează în mod corespunzător în scris pe Prim-ministru și pe Președintele fiecărei Camere a Parlamentului, sub sigiliul și semnătura sa, și refuză să semneze și să promulge un astfel de proiect de lege cu excepția cazului în care și până când propunerea este aprobată fie:

i. de către populație în cadrul unui referendum, potrivit prevederilor alineatului 2 al articolului 47 din prezenta Constituție, într-o perioadă de 18 luni de la data deciziei Președintelui sau

ii. printr-o rezoluție a Camerei Reprezentanților adoptată în perioada de timp menționată după dizolvarea și reconvocarea Camerei Reprezentanților.

2. Atunci când o propunere inclusă într-un proiect de lege care face obiectul unei petiții în baza prezentului articol este aprobată fie de către popor, fie printr-o rezoluție a Camerei Reprezentanților potrivit prevederilor de mai sus ale acestei secțiuni, un astfel de proiect de lege este prezentat cât mai repede posibil după aprobarea Președintelui, în vederea semnării și promulgării sale ca lege, după care Președintele semnează și promulgă în mod corespunzător proiectul ca lege.

6. În toate cazurile în care Președintele decide că un proiect de lege care face obiectul unei petiții înaintate în baza prezentului articol nu conține o propunere de importanță națională pentru care este nevoie să se stabilească voința poporului, acesta îi informează în mod corespunzător în scris pe Prim-ministru și pe Președintele fiecărei Camere a Parlamentului, sub sigiliul și semnătura sa, iar proiectul respectiv de lege este semnat de Președinte, nu mai târziu de 11 zile de la data la care ar fi fost considerat ca adoptat de ambele Camere ale Parlamentului și este promulgat în mod corespunzător de acesta ca lege.

GUVERNUL

Art. 28

1. Guvernul este format din nu mai puțin de șapte și nu mai mult de 15 membri care sunt numiți de Președinte, potrivit prevederilor prezentei Constituții.

2. Puterea executivă a statului este exercitată de către sau în baza autorității Guvernului, conform prevederilor prezentei Constituții.

3. 1. Nu se poate declara război și statul nu poate participa la niciun război fără consimțământul Camerei Reprezentanților.

2. Totuși, în cazul unei invazii efective, Guvernul poate lua măsurile pe care le consideră necesare în vederea protejării statului, iar Camera Reprezentanților, dacă nu se află în ședință, este convocată să se întrunească cât mai repede posibil.

3. Nicio prevedere a prezentei Constituții, cu excepția articolului 15, alineatul 5, paragraful 2, nu poate fi invocată în vederea invalidării unei legi adoptate de Parlament care este declarată ca având drept scop asigurarea securității publice și protejarea statului pe timp de

război sau rebeliune armată ori în vederea anulării unui act executat sau care se presupune a fi executat în timp de război ori de rebeliune armată, potrivit legii în cauză. În prezentul alineat, expresia „timp de război" include orice perioadă în care se desfășoară un conflict armat la care statul nu participă, dar în legătură cu care fiecare Cameră a Parlamentului a hotărât că există o stare de urgență la nivel național rezultată în urma unui astfel de conflict armat, care afectează interesele vitale ale statului, iar expresiile „timp de război" sau „conflict armat" includ și perioada de după terminarea unui război sau a unui astfel de conflict armat, așa cum se menționează mai sus, ori a unei rebeliuni armate, care poate dura până când fiecare din cele două Camere ale Parlamentului decide că starea de urgență națională cauzată de un astfel de război, conflict armat sau rebeliune armată a încetat.

4. 1. Guvernul răspunde în fața Camerei Reprezentanților.

2. Guvernul se întrunește și acționează ca un organ colectiv și este colectiv responsabil de ministerele administrate de membri ai Guvernului.

3. Caracterul confidențial al discuțiilor care au loc la ședințele de Guvern este respectat în toate situațiile, cu excepția cazului în care Instanța Supremă stabilește că anumite aspecte trebuie dezvăluite:

   i. în interesul administrării justiției de către o instanță judecătorească sau

   ii. în virtutea unui interes public superior, potrivit unei cereri în acest sens făcute de către un tribunal numit de Guvern sau de către un ministru al Guvernului în baza autorității Camerelor Parlamentului, în vederea investigării unei chestiuni declarate de acestea ca fiind de importanță publică.

4. Guvernul pregătește încasările și cheltuielile estimate ale statului pentru fiecare exercițiu financiar și le prezintă spre examinare Camerei Reprezentanților.

5. 1. Șeful Guvernului sau Prim-ministrul se numește și este cunoscut în Constituție sub denumirea de Taoiseach.

2. Prim-ministrul trebuie să îl informeze în general pe Președinte cu privire la problemele de politică internă și internațională.

6. 1. Prim-ministrul nominalizează un membru al Guvernului în calitate de Viceprim-ministru.

2. Viceprim-ministrul acționează în toate problemele în locul Prim-ministrului, dacă acesta decedează sau se află în incapacitate permanentă, până la numirea unui nou Prim-ministru.

3. Viceprim-ministrul acționează, de asemenea, pentru și în locul Prim-ministrului în timpul absențelor temporare ale acestuia.

7. 1. Prim-ministrul, viceprim-ministrul și membrul Guvernului care este responsabil de Ministerul Finanțelor trebuie să fie membri ai Camerei Reprezentanților.

2. Ceilalți membri ai Guvernului trebuie să fie membri ai Camerei Reprezentanților sau ai Senatului, dar nu pot fi membri ai Senatului mai mult de doi.

8. Fiecare membru al Guvernului are dreptul să participe și să fie audiat în fiecare Cameră a Parlamentului.

9. 1. Prim-ministrul poate demisiona oricând din funcție prin depunerea demisiei în fața Președintelui.

2. Orice alt membru al Guvernului poate demisiona oricând din funcție prin depunerea demisiei în fața Prim-ministrului spre a fi înaintată Președintelui.

3. Președintele acceptă demisia unui membru al Guvernului, cu excepția Prim-ministrului, la propunerea Prim-ministrului.

4. Prim-ministrul poate, în orice moment, din motive pe care le consideră suficiente, să solicite demisia unui membru al Guvernului; în cazul în care membrul respectiv nu respectă această solicitare, numirea sa încetează din ordinul Președintelui, dacă Prim-ministrul propune acest lucru.

10. Prim-ministrul demisionează din funcție în momentul în care nu se mai bucură de sprijinul majorității membrilor Camerei Reprezentanților, cu excepția cazului în care, la recomandarea sa, Președintele dizolvă Camera Reprezentanților și, la întrunirea din nou a acesteia după dizolvare, Prim-ministrul își asigură sprijinul majorității membrilor săi.

11. 1. Dacă Prim-ministrul demisionează în orice moment din funcție, se consideră că și ceilalți membri ai Guvernului au demisionat din funcție, dar Prim-ministrul și ceilalți membri ai Guvernului continuă să își îndeplinească îndatoririle până la numirea succesorilor lor.

2. Membrii Guvernului în funcție la data dizolvării Camerei Reprezentanților continuă să ocupe pozițiile respective până la numirea succesorilor lor.

12. Următoarele chestiuni sunt reglementate potrivit legii, și anume: organizarea și distribuirea activităților între ministerele de stat, desemnarea membrilor Guvernului ca miniștri responsabili de respectivele ministere, eliberarea membrilor Guvernului de responsabilitățile specifice funcției pe perioada absenței temporare sau incapacității acestora, precum și remunerarea membrilor Guvernului.

ADMINISTRAȚIA LOCALĂ

Art. 28a

1. Statul recunoaște rolul administrației locale în constituirea unui forum de reprezentare democratică a comunităților locale, în exercitarea și îndeplinirea prerogativelor și îndatoririlor de la nivel local conferite prin lege și în promovarea prin inițiativele sale a intereselor acestor comunități.

2. Prin lege, sunt stabilite autoritățile locale alese în mod direct, iar prerogativele și atribuțiile acestora sunt astfel stabilite, conform prevederilor Constituției, și sunt exercitate și îndeplinite în condițiile legii.

3. Alegerile membrilor unor astfel de autorități locale sunt organizate, potrivit legii, nu mai târziu de sfârșitul celui de-al cincilea an de la data la care au fost ținute ultima oară.

4. Fiecare cetățean care are dreptul să voteze la alegerile membrilor Camerei Reprezentanților și orice alte persoane stabilite prin lege au dreptul să voteze la alegerile membrilor autorităților locale menționate la alineatul 2 al prezentului articol, după cum se stabilește prin lege.

5. Funcțiile devenite vacante din cadrul structurii autorităților locale menționate la alineatul 2 al prezentului articol sunt ocupate în condițiile legii.

RELAȚII INTERNAȚIONALE

Art. 29

1. Irlanda își declară devotamentul pentru idealul păcii și cooperării amiabile între națiuni bazate pe dreptate și moralitate la nivel internațional.

2. Irlanda declară că respectă principiul soluționării pașnice a litigiilor internaționale prin arbitraj internațional sau printr-o hotărâre în instanță.

3. Irlanda acceptă principiile general recunoscute ale dreptului internațional ca regulă de conduită în relațiile sale cu alte state.

4. 1. Puterea executivă a statului în relațiile sale externe sau în legătură cu acestea este exercitată potrivit articolului 28 al prezentei Constituții de către sau în baza autorității Guvernului.

2. În scopul exercitării unei funcții executive de stat în relațiile sale externe sau în legătură cu acestea, Guvernul poate, în limitele și cu respectarea condițiilor, dacă este cazul, care pot fi stabilite prin lege, să se folosească de sau să adopte orice organ, instrument sau metodă de procedură folosită sau adoptată în scopuri similare de către membrii oricărui grup sau ligi a națiunilor cu care Irlanda este sau devine asociată în scopul cooperării internaționale pe probleme de interes comun.

3. Irlanda poate deveni membru al Comunității Europene a Energiei Atomice (înființată prin tratatul semnat la Roma în data de 25 martie 1957).
4. Irlanda își afirmă angajamentul față de Uniunea Europeană, în cadrul căreia statele membre ale Uniunii cooperează în vederea promovării păcii, a valorilor comune și a bunăstării locuitorilor acestora.
5. Statul poate ratifica Tratatul de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene semnat la Lisabona la data de 13 decembrie 2007 („Tratatul de la Lisabona") și poate fi membru al Uniunii Europene instituite în baza acestui Tratat.
6. Nicio prevedere a prezentei Constituții nu invalidează legile adoptate, actele executate sau măsurile adoptate de stat, înainte, la momentul sau după intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona și care sunt impuse de obligațiile care îi revin în calitate de membru al Uniunii Europene, menționate la alineatul 5 al prezentei secțiuni sau de membru al Comunității Europene a Energiei Atomice și nu poate împiedica legile adoptate, actele executate sau măsurile adoptate de către:
   i. Uniunea Europeană sau de către Comunitatea Europeană a Energiei Atomice ori de către instituții ale acestora;
   ii. Comunitățile Europene sau Uniunea Europeană, existente imediat înainte de intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona sau de către instituții ale acestora ori de către
   iii. organe competente, în baza tratatelor menționate în acest alineat, să aibă putere de lege în cadrul statului.
7. Statul poate exercita opțiunile sau drepturile:
   i. pentru care se aplică prevederile articolului 20 din Tratatul privind Uniunea Europeană legate de cooperarea consolidată;
   ii. în baza Protocolului nr. 19 privind *acquis*-ul Schengen integrat în cadrul Uniunii Europene, anexat la tratatul respectiv și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (cunoscut anterior sub denumirea de Tratatul de instituire a Comunității Europene) și
   iii. în baza Protocolului nr. 21 referitor la poziția Regatului Unit al Marii Britanii și a Irlandei privind spațiul de libertate, securitate și justiție, anexat, inclusiv opțiunea ca Protocolul nr. 21 susmenționat să înceteze să se aplice, integral sau parțial statului,

   dar orice astfel de manifestare este supusă aprobării prealabile a ambelor Camere ale Parlamentului.
8. Statul poate adera la deciziile, la reglementările sau la alte acte prevăzute:
   i. în baza Tratatului privind Uniunea Europeană sau a Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene care autorizează Consiliul Uniunii Europene să acționeze și în lipsa unanimității;

BCU IASI

ii. în baza tratatelor care autorizează adoptarea procedurii legislative ordinare și

iii. în baza literei (d) a articolului 82.2, paragraful 3, al articolului 83.1 și a alineatelor (1) și (4) ale articolului 86 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, privind spațiul de libertate, securitate și justiție,

dar aderarea la orice astfel de decizie, reglementare sau act este supusă aprobării prealabile a ambelor Camere ale Parlamentului.

9. Statul nu poate adopta o decizie luată de Consiliul European în vederea stabilirii unei politici de apărare comune în baza articolului 42 al Tratatului privind Uniunea Europeană potrivit căruia respectiva politică de apărare comună include statul.

5. 1. Fiecare acord internațional la care statul devine parte este prezentat în fața Camerei Reprezentanților.

2. Statul nu este obligat de niciun acord internațional ce implică o sarcină asupra fondurilor publice, cu excepția cazului în care respectivul acord a fost aprobat de Camera Reprezentanților.

3. Prezentul alineat nu se aplică acordurilor sau convențiilor de natură tehnică și administrativă.

6. Niciun acord internațional nu face parte din dreptul intern al statului, cu excepția cazului în care Parlamentul stabilește acest lucru.

7. 1. Statul poate consimți să fie obligat de Acordul britanico-irlandez încheiat la Belfast în data de 10 aprilie 1998, denumit în cele ce urmează Acordul.

2. Orice instituție constituită de către sau în baza Acordului poate exercita prerogativele și îndatoririle conferite acesteia cu privire la întreg teritoriul insulei Irlandei sau la o parte a acesteia, fără a aduce atingere oricărei alte prevederi a prezentei Constituții care conferă prerogative sau îndatoriri similare oricărei persoane sau organ al statului numit, creat sau înființat de către sau în baza prezentei Constituții. Orice prerogativă sau atribuție conferită unei astfel de instituții în legătură cu soluționarea litigiilor sau controverselor se poate adăuga ori substitui oricărei prerogative sau atribuții similare conferite de Constituție unei astfel de persoane sau organ de stat sus-menționat.

8. Statul poate avea jurisdicție extrateritorială potrivit principiilor general recunoscute ale dreptului internațional.

9. Statul poate ratifica Statutul de la Roma al Curții Penale Internaționale încheiat la Roma în data de 17 iulie 1998.

10. Statul poate ratifica Tratatul privind stabilitatea, coordonarea și guvernarea în cadrul Uniunii Economice și Monetare încheiat la Bruxelles în

data de 2 martie 2012. Nicio prevedere a prezentei Constituții nu invalidează legile adoptate, actele executate sau măsurile adoptate de stat care sunt impuse de obligațiile statului în baza acestui tratat sau care împiedică legile adoptate, actele executate sau măsurile adoptate de organe competente în baza acestui tratat să aibă putere de lege în cadrul statului.

PROCURORUL GENERAL

Art. 30

1. Există un Procuror General care este consilier guvernamental pe probleme de drept și interpretare juridică și care exercită și îndeplinește toate competențele, îndatoririle și atribuțiile care îi sunt conferite sau impuse prin prezenta Constituție sau prin lege.

2. Procurorul General este numit de Președinte pe baza nominalizării de către Prim-ministru.

3. Toate infracțiunile și delictele urmărite în justiție în fața oricărei instanțe judecătorești constituite în baza articolului 34 din prezenta Constituție, cu excepția instanțelor cu competențe limitate, sunt urmărite în justiție în numele poporului și la cererea Procurorului General sau a unei alte persoane autorizate potrivit legii să acționeze în acest scop.

4. Procurorul General nu poate fi membru al Guvernului.

5. 1. Procurorul General poate demisiona oricând din funcție prin depunerea demisiei în fața Prim-ministrului pentru a fi înaintată Președintelui.

2. Prim-ministrul poate, din motive pe care le consideră întemeiate, solicita demisia Procurorului General.

3. În cazul nerespectării acestei solicitări și la recomandarea Prim-ministrului, numirea Procurorului General încetează din ordinul Președintelui.

4. Procurorul General se retrage din funcție la demisia Prim-ministrului, dar poate continua să își îndeplinească îndatoririle până la numirea succesorului Prim-ministrului.

6. Conform prevederilor anterioare ale acestui articol, funcția de Procuror General, inclusiv remunerația care urmează să fie plătită ocupantului acestei funcții, sunt reglementate prin lege.

CONSILIUL DE STAT

Art. 31

1. Există un Consiliu de Stat care îl asistă și îl consiliază pe Președinte cu privire la toate aspectele în legătură cu care acesta poate consulta Consiliul menționat, referitor la exercitarea și îndeplinirea prerogativelor și atribuțiilor specificate prin prezenta Constituție ca putând fi exercitate și îndeplinite, după consultarea Consiliului de Stat, și la exercitarea altor îndatoriri care sunt conferite Consiliului prin prezenta Constituție.

2. Consiliul de Stat este format din următorii membri:

   i. membri de drept: Prim-ministru, Viceprim-ministru, Președintele Curții Supreme, Președintele Instanței Supreme, Președintele Camerei Reprezentanților, Președintele Senatului și Procurorul General;

   ii. orice persoană capabilă și dispusă să acționeze ca membru al Consiliului de Stat care a ocupat funcția de Președinte sau pe cea de Prim-ministru ori pe cea de Președinte al Curții Supreme sau pe cea de Președinte al Consiliului Executiv al Statului Liber Irlandez;

   iii. alte persoane, dacă este cazul, numite de Președinte în baza prezentului articol ca membri ai Consiliului de Stat.

3. În orice moment și la anumite intervale de timp, Președintele poate, pe baza unui mandat care poartă sigiliul și semnătura sa, să numească alte persoane, pe care acesta, la libera sa alegere, le consideră potrivite pentru a ocupa funcția de membri ai Consiliului de Stat, dar nu mai mult de șapte persoane astfel numite pot fi membri ai Consiliului de Stat în același timp.

4. La prima ședință a Consiliului de Stat la care participă în calitate de membru, fiecare membru al acestuia dă și semnează o declarație în formatul celei de mai jos:

„În fața lui Dumnezeu cel Atotputernic, promit și declar în mod sincer și solemn că îmi voi îndeplini cu loialitate și conștiinciozitate îndatoririle care îmi revin ca membru al Consiliului de Stat."

5. Cu excepția cazului în care acesta decedează, demisionează, se află în incapacitate permanentă de a-și îndeplini îndatoririle sau este eliberat din funcție în prealabil, fiecare membru al Consiliului de Stat numit de Președinte rămâne în funcție până când succesorul Președintelui care l-a numit își ia în primire funcția.

6. Orice membru al Consiliului de Stat numit de Președinte poate demisiona oricând din funcție prin depunerea demisiei în fața Președintelui.

7. Din motive pe care le consideră întemeiate, Președintele poate, pe baza unui decret care poartă semnătura și sigiliul său, să declare încheiat mandatul unui membru al Consiliului de Stat numit de acesta.

8. Întrunirile Consiliului de Stat pot fi convocate de către Președinte la datele și în locurile stabilite de acesta.

Art. 32

Președintele nu poate exercita sau îndeplini prerogativele sau atribuțiile stipulate de prezenta Constituție ca putând fi exercitate sau îndeplinite de acesta după consultarea Consiliului de Stat, cu excepția cazului în care, înainte de exercitare, a convocat anterior o întrunire a Consiliului de Stat și membrii prezenți la întrunire au fost audiați de Președinte.

CURTEA DE CONTURI ȘI AUDITORUL GENERAL

Art. 33

1. Există o Curte de Conturi și un Auditor general care controlează în numele statului toate plățile și auditează toate conturile fondurilor administrate de către sau în baza autorității Parlamentului.

2. Curtea de Conturi și Auditorul General sunt numiți de Președinte pe baza desemnării de către Camera Reprezentanților.

3. Curtea de Conturi și Auditorul General nu pot fi membri ai niciuneia dintre Camerele Parlamentului și nu pot ocupa nicio altă funcție sau poziție pentru care primesc remunerație.

4. Curtea de Conturi și Auditorul general raportează către Camera Reprezentanților la intervalele de timp stabilite prin lege.

5. 1. Curtea de Conturi și Auditorul General nu pot fi eliberați din funcție, decât ca urmare a unui comportament necorespunzător sau a incapacității declarate și, în acest caz, numai pe baza rezoluțiilor adoptate de Camera Reprezentanților și de Senat în vederea eliberării din funcție.

2. Prim-ministrul trebuie să notifice în mod corespunzător Președintele cu privire la orice astfel de rezoluții adoptate de Camera Reprezentanților și de Senat și să îi trimită o copie după această rezoluție certificată de Președintele Camerei Parlamentului care a adoptat-o.

3. La primirea unei astfel de notificări și a copiilor rezoluțiilor în cauză, Președintele Camerei trebuie să îi elibereze imediat din funcție pe membrul Curții de Conturi și pe Auditorul General, pe baza unei ordonanțe sub semnătura și sigiliul său.

6. Conform prevederilor de mai sus, termenii și condițiile impuse pentru funcția de membru al Curții de Conturi și de Auditor General sunt stabilite prin lege.

INSTANȚELE JUDECĂTOREȘTI

Art. 34

1. Justiția este realizată în cadrul instanțelor judecătorești înființate prin lege de judecători numiți în modul prevăzut prin prezenta Constituție și, cu excepția unor cazuri speciale și limitate prevăzute în lege, se realizează în mod public.
2. Instanțele judecătorești includ:
   i. tribunale de primă instanță;
   ii. o Curte de apel și
   iii. o Curte de apel final.

3. 1. Tribunalele de primă instanță includ o Înaltă Curte investită cu competență generală și prerogativa de a tranșa litigii cu privire la toate chestiunile și întrebările de drept sau de fapt, de natură civilă sau penală.
   2. Cu excepția cazului în care prezentul articol prevede altceva, competența Înaltei Curți se extinde asupra validității oricărei legi prin raportare la prevederile prezentei Constituții, iar această chestiune nu poate fi invocată (pe cale de acțiune, excepție sau în orice alt fel) în nicio instanță judecătorească în baza prezentului articol sau al oricărui alt articol din Constituție, cu excepția Înaltei Curți sau a Curții Supreme.
   3. Nu ține de competența niciunei instanțe judecătorești să pună la îndoială validitatea unei legi sau a unei prevederi a unei legi al cărei proiect a fost înaintat Curții Supreme de către Președinte în baza articolului 26 din prezenta Constituție ori să pună la îndoială validitatea unei prevederi dintr-o lege a cărei prevedere corespondentă din cadrul proiectului de lege a fost înaintată către Curtea Supremă de către Președinte în baza sus-numitului articol 26.
   4. Tribunalele de primă instanță includ, de asemenea, instanțe judecătorești cu competență locală limitată, pentru care dreptul la recurs este stabilit prin lege.

4. 1. Curtea de apel final este Curtea Supremă.
   2. Președintele acestei instanțe este numit Președintele Curții Supreme.
   3. Sub rezerva excepțiilor și potrivit reglementărilor prevăzute în lege, Curtea Supremă este competentă în recurs cu privire la deciziile Înaltei Curți și, de asemenea, cu privire la deciziile altor instanțe judecătorești prevăzute prin lege.
   4. Nicio lege nu poate exclude din competența Curții Supreme cazurile care implică întrebări legate de validitatea unei legi prin raportare la prevederile prezentei Constituții.

BCU MAX PLANCK INSTITUTE LIBRARY

5. Decizia Curții Supreme cu privire la o întrebare legată de validitatea unei legi prin raportare la prevederile prezentei Constituții este pronunțată de către unul dintre judecătorii Curții în cauză desemnat de Curte și nicio altă opinie, concurentă sau separată, cu privire la o astfel de întrebare nu poate fi pronunțată, iar existența unei astfel de opinii nu poate fi dezvăluită.
6. Decizia Curții Supreme este în toate cazurile definitivă și irevocabilă.

5. 1. Orice persoană numită în funcția de judecător, în baza prezentei Constituții, dă și semnează următoarea declarație:

„În fața lui Dumnezeu cel Atotputernic promit și declar sincer și solemn că îmi voi îndeplini în mod corespunzător și cu loialitate, în măsura cunoștințelor și a competențelor mele, funcția de Președinte al Curții Supreme (sau, după caz), fără teamă și fără a face niciun favor și fără a da semne de afecțiune sau rea-voință față de nimeni și că voi respecta Constituția și legile. Fie ca Dumnezeu să mă călăuzească și să mă ajute."

2. Această declarație va fi dată și semnată în ședință publică de către Președintele Curții Supreme în prezența Președintelui și de către fiecare dintre ceilalți judecători ai Curții Supreme, de către judecătorii Înaltei Curți și de către judecătorii tuturor celorlalte instanțe judecătorești în prezența Președintelui Curții Supreme sau a judecătorului Curții Supreme cu cea mai mare vechime în funcție care este disponibil.
3. Declarația este dată și semnată de fiecare judecător înainte de preluarea funcției de judecător și, în niciun caz, nu mai târziu de 10 zile de la data numirii sale sau de la o dată ulterioară stabilită de Președinte.
4. Se consideră că judecătorul care refuză sau neglijează să facă o astfel de declarație și-a eliberat postul.

Art. 34a

1. Curtea de apel menționată la paragraful (ii) din articolul 34, alineatul 2, al prezentei Constituții („Curtea de apel") este înființată în baza acestui articol.

2. Imediat ce acest lucru este posibil după adoptarea prezentului articol, se adoptă o lege care prevede înființarea Curții de apel.

3. Legea respectivă solicită Guvernului să stabilească, în baza unei ordonanțe, o zi („data constituirii") în care Curtea de apel să fie înființată în baza legii în cauză; după cum se menționează mai sus, ordonanța Guvernului operează în consecință.

4. Prezentul articol este omis din toate textele oficiale ale prezentei Constituții publicate după data constituirii.

Art. 35

1. Judecătorii Curții Supreme, ai Înaltei Curți și ai tuturor celorlalte instanțe judecătorești stabilite în baza articolului 34 din prezenta Constituție sunt numiți de către Președinte.

2. Toți judecătorii sunt independenți în exercitarea îndatoririlor lor judecătorești, aflându-se doar sub incidența prezentei Constituții și a legii.

3. Niciun judecător nu poate fi membru al niciuneia dintre Camerele Parlamentului și nu poate ocupa nicio altă funcție sau poziție pentru care primește remunerație.

4. 1. Un judecător al Curții Supreme sau al Înaltei Curți nu poate fi eliberat din funcție, decât ca urmare a unui comportament necorespunzător sau a incapacității declarate și, în acest caz, numai pe baza rezoluțiilor adoptate de Camera Reprezentanților și de Senat în vederea eliberării acestuia din funcție.

2. Prim-ministrul trebuie să notifice în mod corespunzător Președintele cu privire la aceste rezoluții adoptate de Camera Reprezentanților și de Senat și să îi trimită o copie după rezoluția în cauză certificată de Președintele Camerei Parlamentului care a adoptat-o.

3. La primirea notificării și a copiilor rezoluțiilor în cauză, Președintele Camerei trebuie să îl elibereze imediat din funcție pe judecătorul respectiv, în baza unei ordonanțe, cu aplicarea semnăturii și a sigiliului.

5. 1. Remunerația judecătorilor nu poate fi redusă pe durata mandatului acestora, decât potrivit prevederilor prezentei secțiuni.

2. Remunerația judecătorilor este supusă taxelor, impozitelor și altor sarcini care sunt percepute în general prin lege pentru toate persoanele sau pentru persoanele dintr-o anumită categorie.

3. În cazul în care, înainte sau după adoptarea prezentei secțiuni, au fost făcute sau se fac reduceri prin lege cu privire la remunerația persoanelor care aparțin unor categorii a căror remunerație este plătită din fonduri publice și o astfel de lege stipulează că reducerile sunt în interes public, legea poate prevedea reduceri proporționale cu remunerația judecătorilor.

Art. 36

Sub rezerva prevederilor anterioare ale prezentei Constituții cu privire la instanțele judecătorești, următoarele chestiuni sunt reglementate potrivit legii, adică:

i. numărul de judecători de la Curtea Supremă și de la Înalta Curte, remunerația, vârsta de pensionare și pensia judecătorilor menționați;

ii. numărul de judecători ai tuturor celorlalte instanțe judecătorești, precum și mandatele acestora și

iii. constituirea și organizarea instanțelor sus-numite, distribuirea jurisdicției și a activității acestora între instanțele și judecătorii menționați și toate aspectele legate de procedură.

Art. 37

1. Nicio prevedere a prezentei Constituții nu are ca efect invalidarea exercitării competențelor și prerogativelor limitate de natură judecătorească, cu privire la alte aspecte decât cele de natură penală, de către orice persoană sau organ

autorizat în mod corespunzător prin lege să exercite astfel de competențe și prerogative, fără a se ține seama de faptul că o astfel de persoană sau organ nu este un judecător sau o instanță judecătorească numită sau constituită în acest sens în baza prezentei Constituții.

2. Nicio astfel de adoptare de către o persoană, care produce efecte sau este prevăzută a produce efecte în orice moment după intrarea în vigoare a prezentei Constituții, în baza legilor adoptate de Parlament, și care este în curs de adoptare ca urmare a unei ordonanțe sau autorizații eliberate de o persoană sau de un organ desemnat prin legile respective să exercite astfel de competențe și prerogative nu a fost și nu va fi nulă exclusiv pe motivul că persoana sau organul în cauză nu exercita funcția de judecător sau nu era o instanță judecătorească numită sau constituită în baza prezentei Constituții.

JUDECAREA INFRACȚIUNILOR ÎN INSTANȚĂ

Art. 38

1. Nicio persoană nu poate fi judecată în materie penală altfel decât cu respectarea legii.

2. Infracțiunile minore pot fi judecate de către instanțele cu competență limitată.

3. 1. Instanțe speciale pot fi constituite prin lege în vederea judecării infracțiunilor în cazurile în care se poate stabili, în conformitate cu astfel de legi, că instanțele obișnuite sunt inadecvate pentru realizarea eficientă a justiției și menținerea ordinii și liniștii publice.

2. Constituirea, competențele, atribuțiile și procedura acestor instanțe speciale sunt prevăzute prin lege.

4. 1. Tribunalele militare pot fi constituite pentru judecarea infracțiunilor la legea militară care se presupune a fi fost săvârșite de persoane supuse legilor militare și, de asemenea, pentru a face față unei stări de război sau de rebeliune armată.

2. Un membru al Forțelor de Apărare care nu se află în serviciul activ nu poate fi judecat de către Curtea Marțială sau de către alt tribunal militar pentru o infracțiune care este de competența instanțelor civile decât dacă o astfel de infracțiune intră în competența unei Curți Marțiale sau a oricărui alt tribunal militar în baza unei legi date în vederea aplicării disciplinei militare.

5. Cu excepția judecării infracțiunilor în baza alineatului 2, a alineatului 3 sau a alineatului 4 din prezentul articol, nicio persoană nu poate fi judecată pentru nicio acuzație de natură penală în absența unui juriu.

6. Prevederile articolelor 34 și 35 din prezenta Constituție nu se aplică niciunei instanțe judecătorești sau tribunal înființat în baza alineatului 3 sau a alineatului 4 al prezentului articol.

Art. 39

Trădarea constă numai în pornirea la război împotriva statului sau acordarea de ajutor unui stat ori unor persoane sau instigarea ori conspirarea cu o persoană în vederea pornirii la război împotriva statului sau orice tentativă de răsturnare prin forța armelor sau prin alte mijloace violente a Guvernului constituit în baza prezentei Constituții ori în a lua parte sau în a fi implicat în sau în a instiga sau în a conspira cu o persoană pentru a lua parte sau pentru a fi implicat în orice astfel de tentativă.

DREPTURI FUNDAMENTALE

Drepturi personale

Art. 40

1. Toți cetățenii, în calitate de ființe umane, sunt egali în fața legii.

Această prevedere nu poate fi interpretată ca și cum statul, prin dispozițiile adoptate, nu ține cont, în mod adecvat, de diferențele fizice și morale și de cele ce privesc capacitatea și funcția socială.

2. 1. Titlurile nobiliare nu sunt conferite de stat.

2. Niciun cetățean nu poate accepta un titlu nobiliar sau onorific decât pe baza aprobării prealabile a Guvernului.

3. 1. Statul garantează, prin legile sale, în măsura în care acest lucru este posibil, apărarea și respectarea drepturilor personale ale cetățenilor.

2. În particular, prin legile sale, statul protejează pe cât posibil cetățenii împotriva atacurilor injuste și, în cazul săvârșirii unei nedreptăți, garantează respectarea vieții, a persoanei, a reputației și a drepturilor de proprietate ale fiecărui cetățean.

3. Statul recunoaște dreptul la viață al fătului și, ținând cont de dreptul egal la viață al mamei, garantează respectarea în legile sale, asigurând, în măsura în care acest lucru este posibil prin legile sale, apărarea și respectarea acestui drept.

Prezentul alineat nu limitează libertatea de călătorie între Irlanda și un alt stat.

Prezentul alineat nu limitează libertatea de a obține sau de a pune la dispoziție, în cadrul statului, potrivit condițiilor care pot fi stipulate prin lege, informații cu privire la serviciile disponibile în mod legal într-un alt stat.

4. 1. Niciun cetățean nu poate fi privat de libertatea sa decât în condițiile legii.

2. La înaintarea unei plângeri către Înalta Curte sau către orice judecător al acesteia de către sau în numele unei persoane, prin care se susține că persoana în cauză este reținută în mod ilegal, Înalta Curte și orice judecător către care este înaintată o astfel de plângere trebuie să o

investigheze imediat și poate dispune ca persoana în a cărei custodie este reținută persoana respectivă să prezinte persoana în cauză în fața Înaltei Curți în ziua desemnată și să certifice în scris motivele care stau la baza unei astfel de rețineri și, la prezentarea persoanei în cauză în fața instanței și după ce dă persoanei care a reținut-o posibilitatea să justifice o astfel de reținere, să dispună eliberarea persoanei în cauză, cu excepția cazului în care este satisfăcută că aceasta este reținută în condițiile legii.

3. În cazul în care o persoană care se pretinde a fi reținută ilegal este prezentată în fața Înaltei Curți ca urmare a unei ordonanțe emise în numele acesteia în baza prezentei secțiuni și instanța respectivă este convinsă că persoana în cauză este reținută potrivit prevederilor unei legi, dar legea în cauză este nulă prin raportare la prevederile prezentei Constituții, Înalta Curte înaintează problema validității legii în cauză către Curtea Supremă pe baza cazului respectiv și poate, la momentul înaintării acestuia sau în orice moment ulterior, să permită persoanei în cauză să fie pusă în libertate potrivit cauțiunii și cu respectarea condițiilor impuse de Înalta Curte, până când Curtea Supremă ia o decizie cu privire la problema care i-a fost înaintată.
4. Înalta Curte în fața căreia urmează să fie prezentată o persoană despre care se pretinde că a fost reținută ilegal este formată din trei judecători și, în orice alt caz, este formată dintr-un singur judecător potrivit unui ordin emis în baza prezentei secțiuni de Președintele Înaltei Curți sau, dacă acesta nu este disponibil, de judecătorul instanței respective cu cea mai mare vechime care este disponibil.
5. Totuși, nicio prevedere a prezentei secțiuni nu poate fi invocată în vederea interzicerii, controlării sau interferării cu orice act al Forțelor de Apărare pe durata existenței stării de război sau a rebeliunii armate.
6. Legea poate prevedea refuzul eliberării pe cauțiune de către o instanță judecătorească pentru o persoană căreia i-au fost aduse acuzații grave, dacă se consideră, în limite rezonabile, că este necesar să se prevină săvârșirea unei infracțiuni grave de către persoana în cauză.

5. Locuința unui cetățean este inviolabilă și nu se poate pătrunde în ea cu forța decât în condițiile legii.

6. 1. Statul garantează libertatea exercitării următoarelor drepturi, cu condiția respectării ordinii și liniștii publice:

i. Dreptul cetățenilor de a-și exprima în mod liber convingerile și opiniile.

Având în vedere că educarea opiniei publice este o chestiune de mare importanță pentru interesul comun, statul acționează pentru a se asigura că organele opiniei publice, cum ar fi radioul, presa, cinematograful, nu sunt folosite pentru subminarea ordinii și moralității publice sau a autorității statului, asigurându-se în același timp păstrarea de drept a libertății lor de expresie.

Publicarea sau exprimarea unor chestiuni indecente, defăimătoare sau care îndeamnă la răzvrătire constituie infracțiune care se sancționează potrivit legii.

ii. Dreptul cetățenilor de a se aduna în liniște și fără arme.

Legea poate prevedea măsuri de împiedicare sau control al întrunirilor care, potrivit legii, sunt considerate a reprezenta o încălcare a liniștii publice, un pericol sau o perturbare adusă publicului larg și de prevenire sau control al întrunirilor organizate în vecinătatea oricăreia dintre cele două Camere ale Parlamentului.

iii. Dreptul cetățenilor de a constitui asociații și sindicate.

Totuși, pot fi adoptate legi cu scopul de a reglementa și controla, în interes public, exercitarea dreptului de mai sus.

2. Legile care reglementează modul în care poate fi exercitat dreptul de a constitui asociații și sindicate și dreptul la întrunire nu pot conține discriminări pe criterii politice, religioase sau de clasă.

Familia

Art. 41

1. 1. Statul recunoaște familia ca gruparea unitară naturală fundamentală care stă la baza societății și ca instituția morală care se bucură de drepturi inalienabile și imprescriptibile care preced și au întâietate față de toate prevederile dreptului pozitiv.

2. Prin urmare, statul garantează protejarea familiei, cu structura și autoritatea acesteia, ca bază necesară a ordinii sociale, indispensabilă pentru bunăstarea națiunii și a statului.

2. 1. În mod special, statul recunoaște că prin viața sa în cadrul familiei, femeia conferă statului un suport fără de care interesul comun nu poate fi realizat.

2. Prin urmare, statul acționează pentru a se asigura ca mamele nu sunt obligate să muncească din motive economice și să își neglijeze astfel îndatoririle față de casă.

3. 1. Statul garantează că va apăra cu mare grijă instituția căsătoriei care stă la baza familiei și că o va proteja împotriva atacurilor.

2. O instanță judecătorească desemnată prin lege poate acorda desfacerea căsătoriei, dacă și numai dacă este convinsă că:

i. la data instituirii procedurilor judiciare, cei doi soți au locuit separat pe o perioadă de patru ani sau pe mai multe perioade care însumează, luate împreună, cel puțin patru ani în ultimii cinci ani;

ii. nu există șanse reale de împăcare între soți;

iii. există sau se va pronunța o dispoziție pe care instanța o consideră adecvată având în vedere împrejurările, cu privire la cei doi soți, la copiii unuia dintre ei sau ai ambilor și la orice altă persoană prevăzută prin lege și

iv. au fost respectate orice alte condiții prevăzute prin lege.

3. Nicio persoană a cărei căsătorie a fost desfăcută în baza legii civile a unui alt stat, dar care continuă să fie valabilă în baza legii în vigoare la ora actuală aflată sub jurisdicția Guvernului și a Parlamentului constituit prin prezenta Constituție, nu poate încheia o căsătorie valabilă în cadrul unei astfel de jurisdicții pe durata vieții partenerului din căsătoria astfel desfăcută.

Învățământul

Art. 42

1. Statul recunoaște că instituția primară și naturală de educare a copilului este familia și garantează respectarea dreptului și îndatoririi inalienabile a părinților de a asigura, potrivit mijloacelor proprii, educația religioasă și morală, intelectuală, fizică și socială a copiilor lor.

2. Părinții sunt liberi să asigure educația copiilor în cadrul familiei sau în școli private ori în școli recunoscute sau înființate de stat.

3. 1. Statul nu poate obliga părinții, cu încălcarea preferințelor lor legale și a ceea ce le dictează conștiința, să își trimită copiii în școli înființate de stat sau în orice tip special de școală desemnat de acesta.

2. Totuși, statul, în calitate de gardian al interesului comun, solicită, având în vedere condițiile actuale, ca toți copiii să beneficieze de un nivel minim de educație morală, intelectuală și socială.

4. Statul asigură învățământul primar gratuit și acționează în vederea suplimentării și acordării de ajutoare rezonabile inițiativelor private și corporatiste din domeniul educației și, atunci când interesul public o impune, asigură alte facilități educaționale sau instituții, luând totuși în considerare drepturile părinților, în special în ceea ce privește formarea religioasă și morală.

5. În cazuri excepționale, atunci când părinții, din motive fizice sau morale, nu își îndeplinesc îndatoririle față de copii, statul, în calitate de gardian al interesului comun, acționează prin mijloace adecvate în vederea înlocuirii părinților, dar întotdeauna luând în considerare drepturile naturale și imprescriptibile ale copilului.

Proprietatea privată

Art. 43

1. 1. Statul recunoaște că omul, în virtutea faptului că este o ființă rațională, are dreptul natural, anterior dreptului pozitiv, la proprietatea privată asupra bunurilor exterioare.
   2. Statul garantează în consecință că nu va adopta nicio lege care încearcă abolirea dreptului la proprietate privată sau a dreptului general de transfer, transmitere și moștenire a proprietății.
2. 1. Totuși, statul recunoaște că exercitarea drepturilor menționate la prevederile anterioare ale prezentului articol trebuie să fie reglementate în societatea civilă de principiile justiției sociale.
   2. În consecință, statul poate delimita prin lege, în funcție de situație, exercitarea drepturilor sus-menționate în scopul de a reconcilia exercitarea acestora cu cerințele impuse de interesul comun.

Religia

Art. 44

1. Statul recunoaște că Dumnezeu cel Atotputernic trebuie omagiat printr-un cult public. Acesta trebuie să trateze numele Său cu veneratie, să respecte și să cinstească religia.
2. 1. Libertatea de conștiință și dreptul la libera profesare și practică a religiei sunt garantate fiecărui cetățean, cu condiția respectării ordinii și moralității publice.
   2. Statul garantează că nu va aloca fonduri niciunei religii.
   3. Statul nu poate să impună nicio restricție sau să facă vreo discriminare pe motiv de confesiune religioasă, convingeri sau statut.
   4. Legislația prin care se furnizează ajutor de stat pentru școli nu poate face discriminare între școlile administrate de diferite confesiuni religioase și nici nu poate afecta în mod negativ dreptul oricărui copil de a frecventa o școală care beneficiază de fonduri publice fără să primească educație religioasă la școala respectivă.
   5. Fiecare confesiune religioasă are dreptul de a-și administra propriile afaceri, de a deține, de a dobândi și de a administra proprietăți mobiliare sau imobiliare și de a menține instituții în scopuri religioase sau caritabile.
   6. Proprietățile oricăror confesiuni religioase sau instituții educaționale nu pot fi deturnate decât în scopul executării de lucrări publice utilitare și pe baza plății unei despăgubiri.

PRINCIPII GENERALE DE POLITICĂ SOCIALĂ

Art. 45

Principiile care stau la baza politicii sociale stipulate în prezentul articol au fost concepute cu titlul de îndrumări generale pentru uzul Parlamentului. Aplicarea acestor principii în elaborarea legilor este prerogativa exclusivă a Parlamentului şi nu este de competenţa niciunei instanţe judecătoreşti în baza niciunei prevederi a prezentei Constituţii.

1. Statul depune eforturi pentru a promova bunăstarea întregii populaţii prin asigurarea şi protejarea cât mai eficace posibil a unei ordini sociale în care justiţia şi filantropia stau la baza tuturor instituţiilor de pe plan naţional.

2. În mod special, statul vizează prin politica sa să se asigure:

   i. Că cetăţenii (care au cu toţii, bărbaţi şi femei în mod egal, dreptul la mijloace adecvate de subzistenţă) pot, prin ocupaţiile lor, să îşi asigure mijloacele necesare pentru satisfacerea nevoilor domestice;

   ii. Că proprietatea şi controlul resurselor materiale ale comunităţii pot fi distribuite în aşa fel între persoanele private şi diversele clase de persoane, pentru a servi cât mai bine interesului comun;

   iii. Că, în particular, libera concurenţă nu va fi lăsată să se dezvolte astfel încât să se ajungă la concentrarea proprietăţilor sau la controlul mărfurilor de bază de către câteva persoane, în detrimentul comunităţii;

   iv. Că, în ceea ce priveşte controlul creditelor, scopul predominant şi constant vizat este bunăstarea populaţiei ca întreg;

   v. Că pe teritoriul ţării este stabilit, în condiţii de securitate economică, numărul de familii permis de împrejurările date.

3. 1. Statul favorizează şi, dacă este necesar, suplimentează iniţiativele private din industrie şi comerţ.

   2. Statul caută să garanteze că întreprinderile private sunt conduse în aşa fel încât să se asigure eficienţa producţiei şi distribuţiei bunurilor în limite rezonabile şi astfel încât populaţia să fie protejată de exploatarea nedreaptă.

4. 1. Statul garantează că va proteja cu deosebită grijă interesele economice ale secţiunilor mai slabe ale comunităţii şi că va contribui, dacă este necesar, la sprijinirea persoanelor invalide, văduvelor, orfanilor şi persoanelor în vârstă.

   2. Statul caută să se asigure că puterea şi sănătatea muncitorilor, atât bărbaţi, cât şi femei, precum şi vârsta fragedă a copiilor nu fac obiectul abuzurilor şi că cetăţenii nu sunt forţaţi de nevoile economice să aibă ocupaţii inadecvate pentru sexul, vârsta sau puterea lor.

REVIZUIREA CONSTITUȚIEI

Art. 46

1. Orice dispoziție din prezenta Constituție poate fi revizuită prin modificare, adăugare sau abrogare, în modul prevăzut prin acest articol.

2. Orice propunere de revizuire a prezentei Constituții este inițiată în Camera Reprezentanților sub forma unui proiect de lege și apoi, după ce este adoptată sau se consideră că a fost adoptată de ambele Camere ale Parlamentului, este supusă deciziei poporului pe bază de referendum, potrivit legii în vigoare la acest moment cu privire la referendumuri.

3. Fiecare astfel de proiect de lege ia forma unei „legi de revizuire a Constituției".

4. Un proiect de lege care conține una sau mai multe propuneri de revizuire a prezentei Constituții nu poate conține nicio altă propunere.

5. Un proiect de lege care conține o propunere de revizuire a prezentei Constituții este semnat imediat de către Președinte, după ce acesta constată că au fost respectate, în această privință, prevederile prezentului articol și că propunerea în cauză a fost aprobată în mod corespunzător de către populație, potrivit prevederilor alineatului 1 al articolului 47 din prezenta Constituție și este promulgată în mod corespunzător de către Președinte ca lege.

REFERENDUMUL

Art. 47

1. Fiecare propunere de modificare a prezentei Constituții care este supusă printr-un referendum deciziei poporului este considerată, în înțelesul articolului 46 al Constituției, ca fiind aprobată de popor dacă, după înaintarea acesteia, majoritatea voturilor exprimate la un astfel de referendum sunt în favoarea adoptării propunerii respective ca lege.

2. 1. Fiecare propunere, cu excepția propunerilor de revizuire a Constituției, care este supusă printr-un referendum deciziei poporului, este considerată ca fiind votată de popor dacă majoritatea voturilor exprimate la un astfel de referendum sunt în favoarea adoptării propunerii respective ca lege și dacă voturile împotriva adoptării acesteia ca lege reprezintă nu mai puțin de 33,3% din numărul total de alegători înregistrați.

2. Fiecare propunere, cu excepția propunerilor de revizuire a Constituției, care este supusă printr-un referendum deciziei poporului, este considerată, în înțelesul articolului 27 al Constituției, ca fiind aprobată de popor, cu excepția cazului în care poporul și-a utilizat dreptul de veto potrivit prevederilor alineatului precedent al prezentei secțiuni.

3. Fiecare cetățean care are dreptul să voteze în cadrul alegerilor pentru membrii Camerei Reprezentanților are dreptul să voteze la referendum.

4. Sub rezerva celor de mai sus, referendumul este reglementat prin lege.

ABROGAREA CONSTITUȚIEI STATULUI LIBER IRLANDEZ ȘI CONTINUITATEA LEGILOR

Art. 48

Constituția Statului Liber Irlandez în vigoare imediat anterior datei la care a început să-și producă efectele prezenta Constituție și Constituția din Legea privind Statul Liber Irlandez (Saorstát Éireann) din 1922, în măsura în care această lege sau orice prevedere a sa este în vigoare la acel moment, este abrogată prin prezenta începând cu data respectivă.

Art. 49

1. Toate competențele, funcțiile, drepturile și prerogativele exercitabile în sau cu privire la Statul Liber Irlandez imediat anterior datei de 11 decembrie 1936, în virtutea Constituției în vigoare la momentul respectiv sau în orice alt mod, în baza autorității cu care a fost învestită puterea executivă a Statului Liber Irlandez la momentul respectiv, sunt declarate prin prezenta ca aparținând poporului.

2. Cu excepția situației în care se prevede astfel prin prezenta Constituție sau după cum se poate prevedea în viitor prin lege în vederea exercitării unor astfel de competențe, funcții, drepturi sau prerogative de către oricare din organele stabilite prin această Constituție, se prevede prin prezenta Constituție că toate competențele, funcțiile, drepturile și prerogativele menționate nu sunt și nu pot fi exercitate în sau cu privire la statul irlandez decât de către și în baza autorității Guvernului.

3. Guvernul este succesorul Guvernului Statului Liber Irlandez cu privire la toate proprietățile, activele, drepturile și responsabilitățile sale.

Art. 50

1. Sub rezerva prezentei Constituții și în măsura în care acestea sunt conforme cu ea, legile în vigoare în Statul Liber Irlandez imediat anterior datei de intrare în vigoare a prezentei Constituții continuă să rămână pe deplin în vigoare până la abrogarea sau modificarea acestora prin dispozițiile adoptate de Parlament.

2. Legile adoptate anterior, dar care intră în vigoare după ce prezenta Constituție începe să producă efecte, intră în vigoare potrivit termenilor acestora, cu excepția cazului în care Parlamentul adoptă alte dispoziții.

Dochum Glóire Dé
Agus
Onóra na hÉireann

BCU LIBRARY

Constituția Republicii Italia

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Constituţia Republicii Italia
Prezentare generală

Conf. univ. dr. Silviu Gabriel BARBU

1. Scurt istoric

Prima Constituţie a Italiei datează din februarie 1848, când Regele Sardiniei şi Piemontului, Carol Albert, în urma Răscoalei de la Palermo şi a începutului revoluţiei în Italia, decide adoptarea unei Legi fundamentale care, mai târziu, se va aplica întregii Italii timp de aproximativ 100 de ani. Această Constituţie, denumită şi „Statutul Albertin", prevedea Parlamentul bicameral şi Guvernul controlat de Rege, însă, cu timpul, miniştrii au ajuns să răspundă mai mult în faţa Parlamentului decât în faţa Regelui.

În a doua jumătate a anului 1943, după debarcarea trupelor aliate în Italia şi înaintarea acestora către nordul ţării, a avut loc destrămarea regimului fascist din Italia. După război a fost organizat referendumul din data de 2 iunie 1946, în urma sa trecându-se de la monarhie la republică. Noile condiţii politice au determinat necesitatea adoptării unei noi Constituţii care să consacre noi forme de guvernământ. În data de 22 decembrie 1947, Adunarea Constituantă a aprobat actuala Constituţie a Italiei care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 1948, ultima sa revizuire având loc în aprilie 2012.

Unul dintre principalele deziderate avute în vedere la adoptarea acestei Constituţii a fost prevenirea reinstaurării unui regim dictatorial.

Constituţia Italiei este sistematizată în două părţi formate din şase titluri, având totodată o parte introductivă ce conţine principii fundamentale şi o parte de încheiere, cu dispoziţii finale şi tranzitorii. În total, sunt numerotate 139 de articole, plasate înainte de dispoziţiile finale şi tranzitorii.

2. Raporturile dintre principalele autorităţi statale

Italia este, din punctul de vedere al formei de guvernământ, o republică democrată parlamentară fundamentată pe muncă, în care suveranitatea aparţine poporului, acesta din urmă exercitând-o în formele şi limitele prevăzute de Constituţie.

Constituţia Italiei consacră cele trei puteri clasice în stat: legislativă, judiciară şi executivă. Cea legislativă este exercitată de Parlamentul bicameral (*Parlamento*) format din Camera Deputaţilor (*La Camera dei Deputati)* şi Senatul Republicii (*Il Senato della Repubblica*), cea executivă este exercitată de organul colegial al

BCU CLUJ / UNIVERSITY LIBRARY

Consiliului de Miniștri *(Il Consiglio dei Ministri)*, în fruntea sa aflându-se Președintele Consiliului de Miniștri (*Il Presidente del Consiglio dei Ministri*), iar puterea judiciară este exercitată, similar sistemului judecătoresc român, de către Curtea de Casație și de restul instanțelor judecătorești stabilite de lege.

Președintele Italiei este ales pentru un mandat de șapte ani de un colegiu electoral compus din membrii Camerei Deputaților și ai Senatului reuniți în ședință comună, la care se adaugă 58 de reprezentanți regionali. La rândul său, Președintele nominalizează Președintele Consiliului de Miniștri (Prim-ministrul), acestuia din urmă revenindu-i prerogativa propunerii celorlalți miniștri care vor fi numiți tot de Președintele Republicii. Reforma Senatului italian, aflată în curs de realizare, prin amploarea sa, va determina și unele modificări constituționale referitoare la Camera superioară a Parlamentului italian.

Camerele Parlamentului sunt reprezentantele poporului și sunt alese în mod direct printr-un sistem mixt, majoritar și proporțional. Ambele Camere sunt alese pentru maximum cinci ani, însă ele pot fi dizolvate înainte de expirarea acestui termen de către Președintele Republicii.

La fel ca în sistemul constituțional din România, Guvernul italian (Consiliul de Miniștri) trebuie să primească votul de încredere al celor două Camere ale Parlamentului pentru formarea sa valabilă. De asemenea, una dintre principalele funcții ale Parlamentului italian este aceea de control al Executivului.

În virtutea calității sale de șef al Guvernului, Președintele Consiliului de Miniștri promovează și coordonează activitățile fiecărui ministru în vederea asigurării coerenței politicilor administrative și a orientărilor politice fiind, totodată, responsabil de politicile adoptate de Guvern.

3. Puterea judecătorească

Sistemul judiciar italian are ca fundament dreptul roman, fundament căruia i-au fost aduse numeroase modificări, îndeosebi prin Codul napoleonian din anul 1804.

Legea fundamentală a Italiei prevede faptul că puterea judiciară este autonomă și independentă în raport cu toate celelalte puteri. De asemenea, potrivit prevederilor constituționale, legea garantează independența judecătorilor din cadrul instanțelor judecătorești ordinare și speciale, a procurorilor de pe lângă instanțele respective, precum și a tuturor celorlalte persoane care participă la actul de administrare a justiției. De asemenea, judecătorii sunt inamovibili, independenți și numiți prin concurs. Un statut relativ similar au și procurorii (mai puțin inamovibilitatea).

Alte jurisdicții în afara celor de drept comun sunt reprezentate de Curtea de Conturi ce deține jurisdicția în materie de contabilitate publică și în alte materii prevăzute de lege. Există, de asemenea, tribunale militare ca instanțe specializate pentru sistemul militar italian. În Italia funcționează instanțe distincte specializate în contenciosul administrativ, organizate practic sub forma unui sistem

judecătoresc paralel cu cel de drept comun, delimitarea fiind dată de aria competenței materiale.

Similar cu sistemul judiciar din România, Consiliul Superior al Magistraturii din sistemul judiciar italian are atribuții în legătură cu angajarea, repartizarea, transferurile și promovarea judecătorilor, precum și în legătură cu măsurile disciplinare aplicabile acestora. În fruntea Consiliului Superior al Magistraturii se află Președintele Republicii, alături de șeful statului fiind membri de drept primul Președinte al Curții de Casație și Procurorul General al Curții de Casație. Ca pondere, în componența Consiliului Superior al Magistraturii, magistrații de carieră sunt majoritari (două treimi), aleși de corpul profesional al judecătorilor, iar ceilalți membri (o treime) sunt numiți de Parlament din rândul profesorilor în științe juridice și al avocaților cu vechime în profesie de cel puțin 15 ani.

Conform Constituției, răspunderea pentru organizarea și funcționarea serviciilor judiciare îi revine Ministerului Justiției, fără a aduce însă atingere autorității Consiliului Superior al Magistraturii asupra sistemului judecătoresc.

Administrarea justiției este supravegheată de Consiliul de Stat, acesta având rolul de organism consultativ juridico-administrativ.

4. Administrația publică locală și organizarea administrativ-teritorială

Republica Italia este organizată în municipii, provincii, orașe metropolitane, regiuni și stat. Municipiile, provinciile, orașele metropolitane și regiunile sunt entități autonome cu statute, competențe și funcții proprii, conform principiilor stabilite prin Constituție.

Regiunilor le revine puterea legislativă în legătură cu toate domeniile care nu sunt rezervate exclusiv competenței legislative a statului italian. La rândul lor, municipiile, provinciile și orașele metropolitane au competență de reglementare în ce privește organizarea și implementarea îndatoririlor care le-au fost atribuite.

Acordurile dintre o regiune și alte regiuni se ratifică prin lege regională, aceste acorduri având ca obiectiv îmbunătățirea modalităților de exercitare a funcțiilor regionale, putând prevedea înființarea unor organe comune. În domeniile care țin de competența acestora, regiunile pot încheia acorduri cu alte state și autoritățile locale ale altor state, în cazurile și sub formele prevăzute de legislația Italiei.

Din punctul de vedere al întinderii competențelor de reglementare, regiunile nu pot adopta măsuri care să împiedice în orice fel libera circulație a persoanelor sau a bunurilor între regiuni și, de asemenea, nu pot limita dreptul la muncă al cetățenilor în nicio parte a teritoriului național.

Guvernul se poate substitui organelor regiunilor în anumite situații reglementate de Constituție, de regulă în cele care comportă măsuri urgente.

Funcțiile administrative sunt atribuite municipiilor, în afara cazurilor în care, pentru asigurarea exercitării lor unitare, acestea sunt acordate provinciilor, orașelor metropolitane și regiunilor sau statului, în baza principiilor subsidiarității, diferențierii și proporționalității.

Municipiile, provinciile și orașele metropolitane exercită îndatoriri administrative proprii, precum și îndatoriri conferite acestora în baza legislației statului sau a legislației regionale, potrivit competențelor corespunzătoare ale acestora.

Municipiile, provinciile, orașele metropolitane și regiunile au autonomie financiară în ce privește veniturile și cheltuielile, sub rezerva obligației de echilibru bugetar, și contribuie la asigurarea respectării constrângerilor economice și financiare impuse în baza legislației Uniunii Europene, ele având, totodată, patrimoniu propriu, atribuit în baza principiilor generale stabilite în legislația statală.

Autoritățile publice ale regiunii sunt reprezentate de Consiliul Regional, Comitetul Executiv Regional și Președintele acestuia.

Consiliul Regional exercită puterea legislativă atribuită regiunii, precum și celelalte funcții conferite acestuia prin Constituție și legi și poate înainta proiecte de lege Parlamentului.

Comitetul Executiv Regional este organul executiv al regiunii.

Președintele Comitetului Executiv Regional reprezintă regiunea, conduce și răspunde de politica acesteia, promulgă legi și statute regionale și exercită funcțiile administrative delegate regiunii de către stat, potrivit instrucțiunilor Guvernului Republicii.

Consiliul Regional alege un Președinte și un Birou dintre membrii săi.

Președintele Comitetului Executiv Regional este ales prin sufragiu universal și direct, cu excepția situației în care statutul regional prevede altfel. Președintele ales al Comitetului Executiv Regional numește și revocă membrii Comitetului Executiv Regional.

Fiecare regiune are un statut care, potrivit Constituției, stabilește forma de guvernământ și principiile fundamentale de organizare și funcționare a regiunii. Statutul reglementează exercitarea dreptului de inițiativă legislativă și de referendum privind legile și măsurile administrative ale regiunii, precum și publicarea legilor și a reglementărilor regionale.

Statutele regionale sunt adoptate și modificate de Consiliul Regional printr-o lege adoptată cu votul majorității absolute a membrilor săi, prin două deliberări succesive într-un interval de cel puțin două luni.

În fiecare regiune, statutele reglementează activitatea Consiliului autorităților locale, în calitate de organ consultativ privind relațiile dintre regiuni și autoritățile locale.

La nivelul regiunii sunt înființate tribunale administrative de primă instanță, potrivit normelor stabilite în legislația Republicii.

În baza unui decret motivat al Președintelui Republicii, pot fi dispuse dizolvarea Consiliului Regional și înlocuirea Președintelui Comitetului Executiv Regional, în cazul săvârșirii unor fapte neconforme cu Constituția sau al comiterii unor încălcări grave ale legii. Dizolvarea sau înlocuirea pot fi dispuse, de asemenea, din motive de securitate națională. Decretul este adoptat după consultarea unei

comisii de deputați și senatori pe probleme regionale, constituită în modul prevăzut în legislația Republicii.

Consiliul Regional poate adopta o moțiune de cenzură motivată împotriva Președintelui Comitetului Executiv Regional, semnată de cel puțin o cincime dintre membrii săi și adoptată cu votul prin apel nominal al majorității absolute a membrilor acestuia. Moțiunea nu poate fi dezbătută mai devreme de trei zile de la data depunerii sale.

Adoptarea unei moțiuni de cenzură împotriva președintelui Comitetului Executiv Regional ales prin sufragiu universal și direct, precum și înlocuirea, incapacitatea permanentă, decesul sau demisia (voluntară) a acestuia determină demisia Comitetului Executiv Regional și dizolvarea Consiliului. Aceleași efecte le are și demisia în bloc a majorității membrilor Consiliului.

În cazul în care Guvernul consideră că o lege regională depășește competența regiunii, acesta poate ridica excepția de neconstituționalitate cu privire la legea regională respectivă în fața Curții Constituționale, în termen de 60 de zile de la data publicării legii respective.

Potrivit prevederilor constituționale, Italia este divizată în 20 de regiuni, dintre care cinci se bucură de o autonomie specială.[1]

În urma consultării consiliilor regionale, printr-o lege constituțională, se poate dispune fuzionarea regiunilor existente sau crearea unora noi, având cel puțin un milion de locuitori, la solicitarea unui număr de consilii municipale ce reprezintă cel puțin o treime din populația interesată și cu condiția ca propunerea să fi fost aprobată printr-un referendum de majoritatea populației respective.

În urma consultării consiliilor regionale și cu aprobarea majorității populației provinciei sau a provinciilor și a municipiului ori a municipalităților interesate, exprimate prin referendum și printr-o lege a Republicii, se poate acorda aprobare provinciilor și municipiilor pentru separarea de o regiune și includerea într-o altă regiune, dacă solicită aceasta.

5. Drepturile fundamentale

Constituția Italiei consacră, în primul titlu din cadrul primei părți, denumit „Raporturi civile", inviolabilitatea și libertatea persoanei (cu consacrarea

[1] Prin Legea nr. 56/07.04.2014 provinciile din regiunile ordinare au fost transformate în entități administrative de nivel secund, cu alegerea propriilor organe de conducere prin vot restrâns. Zece provincii au fost transformate în orașe metropolitane (Roma, Milano, Napoli, Torino, Genova, Bologna, Firenze, Venezia, Bari, Reggio Calabria).

În privința organelor de conducere a provinciilor, legea nouă a înlăturat Junta provincială, transferând atribuțiile de guvernare către Consiliul provincial, redimensionat în plan numeric, acesta având și competența de a alege Președintele provinciei. Legea nouă instituie Adunarea primarilor din comunele provinciei, ca nou organ de conducere, care are atribuții privind stabilirea bugetului și eventuale modificări statuare.

În virtutea autonomiei, în Regiunea Friuli Venezia Giulia a fost adoptată o formă de organizare diferită sub aspectul numărului de membri ai Consiliului, iar pentru Sicilia și Sardinia, regiuni care au de asemenea statut autonom, se preconizează reforme organizatorice.

garanțiilor clasice pentru siguranța persoanei – *habeas corpus*, fiind stabilit un termen maxim de 48 de ore pentru prezentarea persoanei reținute în fața unui judecător) și a domiciliului, libertatea și confidențialitatea corespondenței, libertatea de întrunire și asociere, libertatea religiei, libertatea de exprimare și a presei, dar și libertatea de circulație. De asemenea, este prevăzut accesul liber la justiție, dar și principiul legalității (incriminării și pedepsei în materie penală).

În cel de-al doilea titlu al primei părți, denumit „Drepturi și îndatoriri etice și sociale", sunt prevăzute următoarele: dreptul de a întemeia o familie, dreptul la servicii de sănătate, accesul egal la învățământul superior, dar și caracterul obligatoriu și gratuit al învățământului elementar.

Cel de-al treilea titlu cuprinde drepturile și îndatoririle economice. Acestea constau în dreptul la un nivel de trai rezonabil, dreptul la remunerarea egală a muncii, la odihnă și timp liber, dreptul la asistență socială pentru categoriile dezavantajate, dreptul alăturării unui sindicat, dreptul la grevă. De asemenea, sunt consacrate libertatea economică și dreptul de a deține proprietăți însoțit de protecția împotriva exproprierii.

Ultima categorie de drepturi și îndatoriri reglementate constituțional este reprezentată de cele politice. Astfel, sunt prevăzute dreptul de vot, dreptul de a forma partide politice, dreptul de petiționare și dreptul ocupării unor funcții publice și a unor funcții obținute în urma alegerilor (funcțiile elective).

Legea fundamentală reglementează, de asemenea, anumite obligații ale cetățenilor, și anume de a fi loiali Republicii, de a respecta Constituția și legile acesteia, de a efectua serviciul militar, dar și de achitare a impozitelor.

6. Raportul dintre dreptul național și dreptul Uniunii Europene

Constituția Italiei nu dedică vreun capitol separat acestui raport, ci acesta reiese din diferite dispoziții ale Legii fundamentale. Astfel, normele constituționale referitoare la raportul dintre dreptul național italian și dreptul UE prevăd fie limitări sau obligații impuse de Uniunea Europeană, fie competența legislativă a statului și regiunilor în raport cu Uniunea Europeană.

În cadrul primei categorii pot fi distinse următoarele: instituțiile publice, potrivit legislației Uniunii Europene, vor asigura echilibrul bugetar și sustenabilitatea datoriei publice; puterea legislativă este exercitată de stat și regiuni, potrivit Constituției și cu limitele impuse de legislația Uniunii Europene și obligațiile internaționale; municipiile, provinciile, orașele metropolitane și regiunile au autonomie financiară în ce privește veniturile și cheltuielile, sub rezerva obligației de echilibru bugetar, și contribuie la asigurarea respectării constrângerilor economice și financiare impuse în baza legislației Uniunii Europene. De asemenea, Guvernul se poate substitui organelor regiunilor, ale orașelor metropolitane, ale provinciilor și ale municipiilor în cazul în care acestea din urmă nu respectă normele și tratatele internaționale sau legislația Uniunii Europene.

Cea de-a doua categorie include normele conform cărora statul are putere legislativă exclusivă în relațiile sale cu Uniunea Europeană. Pe de altă parte, relațiile regiunilor cu Uniunea Europeană constituie obiect al competenței legislative partajate. Se mai prevede faptul că regiunile și provinciile autonome Trento și Bolzano participă la procesul de elaborare și luare a deciziilor cu privire la actele normative ale Uniunii Europene în domeniile care sunt de competența acestora. Ele răspund, de asemenea, de punerea în aplicare a acordurilor internaționale și a măsurilor Uniunii Europene, potrivit normelor prevăzute printr-o lege a Parlamentului italian ce reglementează modalitățile de exercitare a competențelor subsidiare de către stat în cazul neîndeplinirii acestei obligații de către regiunile și provinciile autonome.

7. Curtea Constituțională

Potrivit Legii fundamentale, Curtea Constituțională se pronunță în legătură cu disputele privind constituționalitatea legilor și a actelor normative cu putere de lege adoptate de stat și de regiuni, soluționează conflictele care decurg din stabilirea competențelor statului și competențele repartizate statului și regiunilor, precum și între regiuni și judecă acuzațiile formulate împotriva Președintelui Republicii și miniștrilor, în condițiile stabilite de prevederile Constituției.

Curtea Constituțională este compusă din 15 judecători numiți astfel: o treime de Președintele Republicii, o treime de Parlament în ședință comună și o treime de instanțele supreme de drept comun și de contencios administrativ. Judecătorii Curții Constituționale sunt numiți pentru un mandat de nouă ani, cu începere de la data depunerii jurământului pentru fiecare în parte, și nu pot fi realeși.

Curtea alege dintre membrii săi, potrivit reglementărilor legale, un Președinte al acesteia, care rămâne în funcție pentru o perioadă de trei ani și care poate fi reales, ținându-se cont, în orice caz, de termenul de expirare a mandatului judecătorilor Curții Constituționale.

Funcția de judecător al Curții Constituționale este incompatibilă cu calitatea de membru al Parlamentului, al unui Consiliu Regional, cu exercitarea profesiei de avocat și cu orice altă numire și funcție prevăzută de lege.

În momentul în care Curtea declară neconstituțională o lege sau un act normativ cu putere de lege, legea respectivă își încetează valabilitatea a doua zi după publicarea deciziei.

Decizia Curții este publicată și comunicată Parlamentului și consiliilor regionale interesate pentru ca acestea, în cazul în care consideră că este necesar, să acționeze potrivit procedurilor constituționale (pentru modificarea altor legi sau luarea altor măsuri determinate de hotărârea Curții).

Condițiile, formele și termenele în care poate fi formulată o acțiune privind constituționalitatea sunt stabilite prin lege constituțională care garantează independența judecătorilor Curții Constituționale. De asemenea, nu este permisă nicio cale de atac împotriva deciziilor Curții Constituționale.

BCU IAȘI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Constituţia Republicii Italia[1]

PRINCIPII FUNDAMENTALE

Art. 1

Italia este o republică democrată fundamentată pe muncă.

Suveranitatea aparţine poporului şi este exercitată de către acesta în formele şi limitele prevăzute de Constituţie.

Art. 2

Republica recunoaşte şi garantează drepturile inviolabile ale omului, atât ca individ, cât şi ca parte a unor grupuri sociale în cadrul cărora este exprimată personalitatea umană. Republica pretinde asumarea îndatoririlor fundamentale imprescriptibile de solidaritate politică, economică şi socială.

Art. 3

Toţi cetăţenii beneficiază de demnitate socială egală şi sunt egali în faţa legii, fără deosebire de sex, rasă, limbă, religie, opinii politice, condiţie personală şi socială.

Republica are datoria de a îndepărta acele obstacole de natură economică sau socială care limitează libertatea şi egalitatea cetăţenilor şi care împiedică astfel dezvoltarea deplină a persoanei şi participarea eficientă a tuturor celor care muncesc la organizarea politică, economică şi socială a ţării.

Art. 4

Republica recunoaşte dreptul tuturor cetăţenilor la muncă şi creează condiţiile necesare pentru valorificarea efectivă a acestui drept.

Fiecare cetăţean are datoria de a desfăşura o activitate sau de a îndeplini o funcţie, potrivit potenţialului şi opţiunii sale personale, prin care să contribuie la progresul material sau spiritual al societăţii.

Art. 5

Republica este unică şi indivizibilă. Aceasta recunoaşte şi promovează autonomia locală şi realizează descentralizarea administrativă în legătură cu serviciile

[1] Constituţia Italiei a fost adoptată în data de 22 decembrie 1947 (prin referendum, a intrat în vigoare la 1 ianuarie 1948), iar ultima revizuire a avut loc în 20 aprilie 2012, prin Legea constituţională nr. 9/2012. Constituţia Italiei a mai fost revizuită în 11 martie 1953, 18 martie 1958, 19 februarie şi 27 decembrie 1963, 21 iunie 1967, 16 ianuarie 1989, 4 noiembrie 1991, 6 martie 1992, respectiv prin Legea constituţională nr. 1/1993, Legea constituţională nr. 1/1997, Legea constituţională nr. 2/2002, Legea constituţională nr. 1/2003, Legea constituţională nr. 1/2007.

care depind de stat. Republica adaptează principiile și metodele legislației sale la cerințele de autonomie și descentralizare.

Art. 6

Republica protejează minoritățile lingvistice prin măsuri corespunzătoare.

Art. 7

Statul și Biserica Catolică sunt independente și suverane în propria sferă de activitate.

Raporturile dintre acestea sunt reglementate de Pactele Laterano. Amendamentele aduse acestor Pacte, ce sunt acceptate de ambele părți, nu impun necesitatea implementării unor revizuiri constituționale.

Art. 8

Toate confesiunile religioase beneficiază de aceeași libertate în fața legii. Alte confesiuni decât cea catolică au dreptul la organizare potrivit propriilor statute, cu condiția ca acestea să nu contravină legii italiene.

Raporturile acestora cu statul sunt reglementate prin lege, în baza acordurilor încheiate cu reprezentanții acestora.

Art. 9

Republica promovează dezvoltarea culturii și a cercetării științifice și tehnice.

Aceasta protejează mediul natural, cât și patrimoniul istoric și artistic al națiunii.

Art. 10

Ordinea juridică italiană respectă principiile general recunoscute ale dreptului internațional.

Statutul juridic al străinilor este reglementat prin lege în conformitate cu prevederile și tratatele internaționale.

Cetățenii străini cărora, în țara de origine, le este refuzată exercitarea efectivă a libertăților democratice garantate de Constituția italiană, au dreptul la azil pe teritoriul italian, în condițiile prevăzute de lege.

Cetățenii străini nu pot fi extrădați pentru săvârșirea unor delicte politice.

Art. 11

Italia repudiază războiul ca modalitate de soluționare a conflictelor internaționale, considerându-l un instrument de agresiune împotriva libertății altor popoare. Italia consimte, în condiții de egalitate cu alte state, limitările suveranității necesare pentru menținerea unei ordini mondiale care să asigure pacea și dreptatea între națiuni. Italia promovează și încurajează organizațiile internaționale care au astfel de obiective.

Art. 12

Drapelul Republicii este tricolorul italian: culorile roșu, alb și verde, dispuse în trei benzi verticale egale ca dimensiuni.

PARTEA I
Drepturile și îndatoririle cetățenilor

Titlul I: Raporturi civile

Art. 13

Libertatea personală este inviolabilă.

Nicio persoană nu poate fi reținută, controlată sau percheziționată ori supusă în alt fel vreunei forme de restricție a libertății personale decât în baza unei hotărâri judecătorești în care să se specifice motivele și numai în cazurile și cu respectarea procedurii prevăzute de lege.

În împrejurări excepționale și în condiții de necesitate și urgență prevăzute de lege, poliția poate lua o serie de măsuri provizorii care vor fi transmise, în termen de 48 de ore, organelor judiciare competente spre validare și care, în absența unei astfel de validări în decursul următoarelor 48 de ore, vor fi revocate și considerate nule.

Se va pedepsi orice act de violență fizică și morală la adresa unei persoane a cărei libertate personală este restricționată.

Legea va stabili durata maximă a arestului preventiv.

Art. 14

Reședința este inviolabilă.

Domiciliul personal este inviolabil. Controalele, perchezițiile sau confiscările domiciliare sunt permise numai în cazurile și prin modalitățile stabilite de lege, cu respectarea garanțiilor de protecție a libertății personale.

Controalele și inspecțiile din motive de sănătate și siguranță publică sau în scopuri economice și fiscale sunt reglementate de legile corespunzătoare.

Art. 15

Libertatea și secretul corespondenței și ale oricărei alte forme de comunicare sunt inviolabile.

Restrângerea acestora se poate face numai printr-o hotărâre motivată a autorității judiciare competente, cu respectarea garanțiilor prevăzute de lege.

Art. 16

Orice cetățean are dreptul de a se stabili și de a se deplasa liber în orice parte a țării, exceptând restricțiile generale ce pot fi stabilite prin lege din motive de sănătate sau siguranță publică. Nicio restricție nu poate fi impusă pe motive politice.

Orice cetățean este liber să părăsească teritoriul Republicii și să se întoarcă pe acest teritoriu, cu excepția celor supuși restricțiilor stabilite conform legii.

Art. 17

Cetățenii au dreptul să se întrunească în mod pașnic și neînarmați.

Nu este necesară nicio înștiințare prealabilă în privința întrunirilor, inclusiv în privința celor care au loc în spații deschise pentru public.

În cazul întrunirilor care au loc în spații publice, autoritățile vor fi înștiințate în prealabil, acestea putând să le interzică numai în baza unor motive întemeiate de siguranță publică.

Art. 18

Cetățenii au dreptul de a se asocia în mod liber și fără a fi necesară o autorizație, în scopuri care nu sunt interzise de legea penală.

Sunt interzise asociațiile secrete și asociațiile care, fie și indirect, urmăresc obiective politice prin intermediul unor organizații cu caracter militar.

Art. 19

Orice persoană are dreptul de a-și exprima în mod liber credința religioasă sub orice formă, individual sau alături de alte persoane, de a o propovădui și de a-și exercita cultul, în public sau în privat, cu condiția ca acestea să nu contravină moralei publice.

Art. 20

Nu pot fi impuse restricții speciale sau sarcini fiscale în legătură cu înființarea, capacitatea juridică sau activitățile oricărei organizații ca urmare a naturii sale religioase sau a obiectivelor sale religioase ori confesionale.

Art. 21

Orice persoană are dreptul de a-și exprima liber opiniile verbal, în scris sau utilizând orice altă formă de comunicare.

Presa nu poate fi supusă niciunei forme de autorizare sau cenzură. Sechestrul poate fi instituit numai în baza unui ordin judecătoresc motivat și numai în legătură cu delicte prevăzute expres de legea presei sau în cazul încălcării obligației de identificare a persoanelor responsabile pentru comiterea acestor delicte.

În aceste cazuri, în măsura în care este absolut necesară, iar intervenția în timp util a autorității judiciare nu este posibilă, confiscarea unei publicații periodice se poate efectua de către poliția judiciară, urmând ca, imediat și nu mai târziu de 24 de ore, aceasta să supună măsura respectivă, spre validare, autorității judiciare competente. În absența unei astfel de validări, în decursul următoarelor 24 de ore, măsura este revocată și considerată nulă de drept.

Legea poate stabili, prin dispoziții cu caracter general, obligația de dezvăluire a surselor de finanțare a publicațiilor periodice.

Sunt interzise publicațiile, spectacolele și alte manifestări care contravin moralei publice. Măsurile de prevenție și măsurile de combatere a acestor încălcări sunt stabilite de lege.

Art. 22

Nicio persoană nu poate fi privată de capacitatea sa juridică, de cetățenie sau numele său, din motive politice.

Art. 23

Niciunei persoane nu i se poate impune o prestație de natură personală sau financiară decât în baza legii.

Art. 24

Orice persoană se poate adresa justiției pentru protejarea drepturilor și a intereselor sale legitime, potrivit dreptului civil și administrativ.

Apărarea este un drept inviolabil în orice fază și moment de desfășurare a procedurilor judiciare.

Persoanele fără mijloace materiale au dreptul, conform legii, de a beneficia de mijloacele corespunzătoare pentru a înainta o acțiune sau pentru a se apăra în instanță.

Legea definește condițiile și formele reparației în cazul erorilor judiciare.

Art. 25

Nicio cauză nu poate fi scoasă de pe rolul unei instanțe judecătorești căreia i-a fost atribuită potrivit legii.

Nu se va aplica nicio pedeapsă decât în condițiile legii aflate în vigoare la momentul comiterii infracțiunii respective. Aplicarea măsurilor de restricție a libertății persoanei se face numai în condițiile legii.

Art. 26

Extrădarea unui cetățean poate fi dispusă numai dacă se prevede în mod expres de convențiile internaționale.

În orice situație, extrădarea nu este permisă în cazul infracțiunilor politice.

Art. 27

Răspunderea penală este personală. Persoana acuzată este considerată nevinovată până la pronunțarea unei hotărâri definitive.

Pedepsele nu pot fi inumane și au ca obiectiv reeducarea condamnatului.

Pedeapsa cu moartea este interzisă.

Art. 28

Funcționarii statului sau ai instituțiilor publice sunt direct răspunzători în baza legii penale, civile și administrative pentru săvârșirea unor fapte prin care se încalcă drepturile omului.

În astfel de cazuri, răspunderea civilă se extinde asupra statului și a instituției publice angajatoare.

Titlul II: Drepturi și îndatoriri etice și sociale

Art. 29

Republica recunoaște drepturile familiei în calitate de societate naturală întemeiată pe instituția căsătoriei.

Căsătoria are la bază egalitatea morală și legală dintre soți în limitele prevăzute de lege, în vederea garantării unității familiei.

Art. 30

Părinții au dreptul și datoria de a-și susține material, de a-și crește și de a-și educa propriii copii, chiar dacă aceștia provin din afara căsătoriei.

În cazurile de incapacitate a părinților, legea prevede modalitățile de îndeplinire a obligațiilor acestora.

Legea asigură măsuri de protecție socială și legală compatibile cu drepturile membrilor familiei legitime pentru copiii care provin din afara căsătoriei.

Legea prevede normele și limitele în legătură cu stabilirea paternității.

Art. 31

Republica susține formarea familiei și îndeplinirea îndatoririlor acesteia, acordând atenție specială familiilor numeroase, prin intermediul unor măsuri economice și al altor beneficii.

Republica protejează mamele, copiii și tinerii prin adoptarea prevederilor legale necesare.

Art. 32

Republica protejează sănătatea în calitate de drept fundamental al persoanei și ca interes colectiv și garantează gratuitatea serviciilor medicale persoanelor cu o situație materială precară.

Nicio persoană nu poate fi obligată să urmeze vreun tratament medical în afara prevederilor legii. Legea nu poate încălca, sub nicio formă, limitele impuse de respectul pentru persoana umană.

Art. 33

Republica stabilește regulile generale privind învățământul și înființează școli de stat de toate tipurile și gradele.

Entitățile și persoanele private au dreptul de a înființa școli și instituții de învățământ care să nu implice costuri din partea statului.

La stabilirea drepturilor și obligațiilor școlilor private care solicită egalitate, legea trebuie să se asigure că acestea beneficiază de libertate deplină și că le oferă elevilor o educație și calificări la aceleași standarde precum acelea oferite elevilor din școlile de stat.

Sunt prevăzute examene de stat pentru admiterea în școlile de diverse tipuri și grade, pentru absolvirea acestora și pentru calificarea în vederea exercitării unei profesii.

Instituțiile de învățământ superior, universitățile și academiile au dreptul de a-și stabili propriile norme interne în limitele prevăzute de lege.

Art. 34

Învățământul elementar, cu o durată de cel puțin opt ani, este obligatoriu și gratuit.

Elevii eminenți și merituoși, inclusiv cei care nu dispun de mijloace materiale, au dreptul de a urma cele mai ridicate niveluri de educație.

Republica face posibilă realizarea acestui drept prin burse de studiu, alocații acordate familiilor și alte beneficii atribuite în baza unor concursuri.

Titlul III: Drepturi și îndatoriri economice

Art. 35

Republica protejează munca în toate formele și aspectele sale.

Aceasta asigură formarea și dezvoltarea profesională a salariaților.

Ea promovează și încurajează acordurile și organizațiile internaționale care își propun instituirea și reglementarea drepturilor în domeniul muncii.

Aceasta recunoaște dreptul la emigrație, sub rezerva obligațiilor prevăzute de lege în interes general, și protejează salariații italieni din străinătate.

Art. 36

Salariații au dreptul la o remunerație corespunzătoare cu volumul și calitatea muncii acestora și, în orice caz, la o remunerație care să le asigure lor și familiilor lor o existență liberă și demnă.

Durata maximă a zilei de lucru este stabilită prin lege.

Salariații au dreptul la repaus săptămânal și la concediu anual plătit. Ei nu pot renunța la acest drept.

Art. 37

Femeile care muncesc beneficiază de drepturi egale și, la muncă egală, de salariu egal cu al bărbaților. Condițiile de muncă trebuie să permită femeilor să își îndeplinească rolul esențial în cadrul familiei și să asigure protecția corespunzătoare pentru mame și copii.

Legea stabilește vârsta minimă pentru munca remunerată.

Republica protejează munca prestată de minori prin intermediul unor prevederi speciale și le garantează dreptul la remunerare egală pentru aceeași muncă.

Art. 38

Salariații care nu pot munci și care nu dețin mijloacele necesare de subzistență au dreptul la asistență socială.

Salariații au dreptul de a li se asigura mijloacele corespunzătoare nevoilor și necesităților acestora în caz de accidente, boală, dizabilitate, bătrânețe și șomaj involuntar.

Persoanele cu dizabilități și cu handicap au dreptul la educație și formare profesională.

Responsabilitățile prevăzute de acest articol sunt încredințate entităților și instituțiilor înființate sau susținute de stat.

Asistența în sectorul privat se poate acorda în mod liber.

Art. 39

Sindicatele se înființează în mod liber.

Nu se pot impune alte obligații sindicatelor în afara înregistrării la nivel local sau central, în condițiile legii.

Una dintre condițiile de înregistrare este aceea ca statutele sindicatelor să stabilească organizarea internă a acestora în mod democratic.

Sindicatele înregistrate sunt persoane juridice. Acestea pot încheia, prin reprezentare unitară proporțională cu numărul de membri, contracte colective de muncă cu efect obligatoriu asupra tuturor persoanelor care aparțin categoriilor la care se face referire în contract.

Art. 40

Dreptul la grevă se exercită potrivit legii.

Art. 41

Întreprinderile economice private se constituie în mod liber.

Aceasta nu poate avea loc într-un mod contrar binelui comun sau de o manieră care ar putea prejudicia siguranța, libertatea și demnitatea umană.

Legea prevede programe și controale corespunzătoare, astfel încât activitatea economică din sectorul privat și public să fie orientată și coordonată în scopuri sociale.

Art. 42

Proprietatea este publică sau privată. Bunurile economice pot aparține statului, organelor publice sau persoanelor private. Proprietatea privată este recunoscută și garantată de lege, care prevede modurile în care aceasta este dobândită, folosită și limitele acesteia, astfel încât să i se asigure funcția socială și accesibilitatea în raport cu toți cetățenii.

În cazurile prevăzute de lege și cu acordarea unei despăgubiri, proprietatea privată poate fi expropriată din motive de interes general.

Legea prevede reglementările și limitele succesiunii legale și testamentare, precum și drepturile statului în materie de succesiuni.

Art. 43

Pentru binele comun, legea poate stabili că o întreprindere sau o parte a acesteia este rezervată Guvernului, unei agenții publice, unei asociații a lucrătorilor sau a utilizatorilor, printr-o decizie prealabilă sau în baza unei autorizații de cumpărare obligatorii, cu acordarea unei despăgubiri juste, cu condiția ca acea întreprindere să opereze în domeniul serviciilor publice esențiale, al surselor de energie electrică sau al monopolurilor și să fie de interes public.

Art. 44

În vederea asigurării utilizării raționale a terenului și a unor relații sociale echitabile, legea poate impune obligații și restricții cu privire la proprietatea funciară privată, stabilește limite cu privire la întinderea sa în funcție de regiune și zonă agricolă, încurajează și impune îmbunătățirile funciare,

transformarea latifundiilor și reorganizarea unităților productive și susține proprietățile mici și mijlocii.

Legea include prevederi speciale pentru zonele de munte.

Art. 45

Republica recunoaște funcția socială a cooperării cu caracter mutual și fără scopuri lucrative. Legea promovează și încurajează dezvoltarea acestora prin cele mai adecvate mijloace și le asigură, prin controale oportune, caracterul și finalitatea.

Legea protejează și promovează artizanatul.

Art. 46

În scopul progresului economic și social al salariaților, în armonie cu necesitățile de producție, Republica recunoaște drepturile salariaților de a colabora la administrarea întreprinderilor, în modurile și în limitele prevăzute de lege.

Art. 47

Republica încurajează și protejează economisirea în toate formele sale. Aceasta reglementează, coordonează și supraveghează operațiunile de credit.

Republica promovează utilizarea economiilor private în vederea deținerii de locuințe și exploatații agricole, precum și a participațiilor directe și indirecte în cadrul principalelor întreprinderi naționale.

Titlul IV: Drepturi și îndatoriri politice

Art. 48

Toți cetățenii, indiferent de sex, care au împlinit vârsta majoratului, au drept de vot.

Votul este personal și egal, liber și secret. Exercitarea votului este o îndatorire civică.

Legea prevede cerințe și modalități pentru exercitarea dreptului de vot de către cetățenii stabiliți în străinătate și garantează aplicabilitatea acestui drept. Se va înființa o circumscripție pentru cetățenii italieni din străinătate în ce privește alegerile pentru Camerele Parlamentului; numărul de locuri al acestei circumscripții este stabilit în cadrul unei prevederi constituționale, potrivit criteriilor prevăzute de lege.

Dreptul de vot poate fi limitat doar în caz de incapacitate civilă sau ca urmare a unei hotărâri penale definitive ori în cazurile de nedemnitate prevăzute de lege.

Art. 49

Orice cetățean are dreptul de a forma partide în mod liber pentru a contribui la stabilirea politicilor naționale prin intermediul procedurilor democratice.

Art. 50

Orice cetățean poate adresa petiții Parlamentului în vederea solicitării unor măsuri legislative sau în vederea exprimării unor necesități de interes general.

Art. 51

Orice cetățean, indiferent de sex, este eligibil pentru ocuparea unor funcții publice și a unor funcții obținute în urma alegerilor în condiții de egalitate, potrivit legii. În acest sens, Republica va adopta măsuri specifice de promovare a egalității de șanse între femei și bărbați.

Legea acordă cetățenilor italieni care nu au domiciliul pe teritoriul Republicii aceleași drepturi, în calitate de cetățeni, în ce privește accesul la funcțiile publice și la funcțiile obținute în urma alegerilor.

Orice persoană aleasă într-o funcție publică are dreptul de a beneficia de timpul necesar în vederea îndeplinirii acelei funcții și de a-și păstra locul de muncă anterior.

Art. 52

Apărarea țării este o îndatorire sacră a fiecărui cetățean.

Serviciul militar este obligatoriu în limitele și în modalitățile prevăzute de lege. Efectuarea acestuia nu va afecta locul de muncă al cetățeanului respectiv sau exercitarea drepturilor politice.

Organizarea forțelor armate are ca fundament spiritul democratic al Republicii.

Art. 53

Fiecare persoană va contribui la cheltuielile publice proporțional cu capacitatea sa materială.

Sistemul fiscal funcționează pe principiul progresivității.

Art. 54

Toți cetățenii au obligația de a fi loiali Republicii și de a respecta Constituția și legile acesteia.

Cetățenii cărora le sunt încredințate funcții publice au obligația de a le îndeplini cu disciplină și onoare, depunând jurământul în cazurile prevăzute de lege.

PARTEA A II-A
Organizarea Republicii

Titlul I: Parlamentul

Secțiunea I: Camerele

Art. 55

Parlamentul este alcătuit din Camera Deputaților și Senatul Republicii. Parlamentul se întrunește în sesiune comună numai în cazurile prevăzute de prezenta Constituție.

Art. 56

Camera Deputaților este aleasă prin sufragiu universal și direct.

Numărul de deputați este de 630, 12 dintre aceștia fiind aleși în circumscripția din străinătate. Sunt eligibili pentru a fi deputați toți alegătorii care au vârsta de 25 de ani împliniți la data alegerilor.

Repartizarea mandatelor pe circumscripții electorale, cu excepția mandatelor alocate circumscripției din străinătate, are loc prin împărțirea numărului de locuitori ai Republicii, conform celor indicate de cel mai recent recensământ al populației, la 618 și prin distribuirea mandatelor proporțional cu populația din fiecare circumscripție electorală, pe baza părților întregi și a celor mai mari resturi.

Art. 57

Senatul Republicii este ales pe criteriul împărțirii regionale, cu excepția mandatelor alocate circumscripției din străinătate.

Numărul senatorilor aleși este de 315, șase dintre aceștia fiind aleși în circumscripția din străinătate. Nicio Regiune nu poate avea mai puțin de șapte senatori; Molise va avea doi, iar Valle d'Aosta unul.

Repartizarea mandatelor pe regiuni, cu excepția mandatelor alocate circumscripției din străinătate și potrivit articolului 56, are loc proporțional cu populația regiunilor, conform celui mai recent recensământ general, pe baza părților întregi și a celor mai mari resturi.

Art. 58

Senatorii sunt aleși prin sufragiu universal și direct de alegătorii care au împlinit vârsta de 25 de ani. Sunt eligibili pentru a fi aleși senatori cetățenii care au împlinit vârsta de 40 de ani.

Art. 59

Foștii președinți ai Republicii sunt senatori de drept și pe viață, cu excepția cazului în care renunță la mandat.

Președintele Republicii poate numi senatori pe viață cinci cetățeni care au slujit națiunea prin meritele deosebite ale acestora în domeniul social, științific, artistic și literar.

Art. 60

Camera Deputaților și Senatul Republicii sunt alese pentru un mandat de cinci ani.

Mandatul fiecărei Camere poate fi prelungit doar în condițiile legii și în caz de război.

Art. 61

Alegerile pentru noul Parlament vor avea loc în termen de 70 de zile de la încheierea mandatului Camerelor precedente. Prima ședință are loc într-un termen care nu va depăși 20 de zile de la data alegerilor.

Până la data întrunirii noilor Camere, se prelungesc competențele Camerelor precedente.

Art. 62

În absența altor prevederi, Parlamentul se va întruni în prima zi lucrătoare a lunii februarie și a lunii octombrie.

Fiecare Cameră poate fi convocată în ședință extraordinară din inițiativa Președintelui său, a Președintelui Republicii sau a unei treimi din membrii săi.

Atunci când una dintre Camere este convocată în ședință extraordinară, este convocată de drept și cealaltă Cameră.

Art. 63

Fiecare Cameră își va alege un Președinte și biroul executiv dintre membrii săi.

Atunci când Parlamentul se întrunește în sesiune comună, Președintele și biroul executiv sunt cei ai Camerei Deputaților.

Art. 64

Fiecare Cameră își stabilește propriul regulament cu majoritatea absolută a membrilor săi.

Ședințele sunt publice; cu toate acestea, fiecare dintre Camere și Parlamentul în sesiune comună pot decide să se întrunească în cadrul unei ședințe nepublice.

Deciziile fiecărei Camere și ale Parlamentului nu sunt valabile în cazul în care nu sunt prezenți majoritatea membrilor acestora și în cazul în care nu sunt adoptate de majoritatea celor prezenți, cu excepția acelor situații în care Constituția prevede o majoritate specială.

Membrii Guvernului, chiar și în cazul în care nu sunt membri ai Parlamentului, au dreptul și, dacă li se solicită acest lucru, obligația de a participa la ședințe.

Aceștia vor lua cuvântul de fiecare dată când solicită.

Art. 65

Legea stabilește situațiile în care o persoană nu poate fi aleasă în funcția de deputat sau senator, precum și incompatibilitățile cu funcția de deputat sau senator.

Nicio persoană nu poate fi membru al ambelor Camere în același timp.

Art. 66

Fiecare Cameră verifică prerogativele membrilor săi și motivele de neeligibilitate și incompatibilitate ce pot interveni într-o fază ulterioară.

Art. 67

Fiecare membru al Parlamentului reprezintă națiunea și își exercită îndatoririle fără a fi supus unui mandat imperativ.

Art. 68

Membrii Parlamentului nu pot fi trași la răspundere pentru opiniile sau voturile exprimate în timpul exercitării funcției lor.

În absența autorizării din partea Camerei din care face parte, niciun membru al Parlamentului nu poate fi supus unei percheziții corporale sau domiciliare, nu poate fi arestat sau lipsit de libertate personală în alt fel și nici nu poate fi ținut în arest, cu excepția cazurilor în care se execută o sentință definitivă a unei instanțe judecătorești sau a cazurilor de flagrant delict, unde arestarea sau prelevarea de probe este obligatorie.

Această autorizare va fi, de asemenea, necesară în vederea interceptării conversațiilor sau a comunicărilor unui membru al Parlamentului ori a sechestrului corespondenței acestora.

Art. 69

Membrii Parlamentului primesc o indemnizație stabilită prin lege.

Secțiunea II: Procesul legislativ

Art. 70

Funcția legislativă este exercitată în comun de ambele Camere.

Art. 71

Inițiativa legislativă aparține Guvernului, fiecărui membru al Parlamentului și acelor entități și organisme cărora le-a fost conferită această inițiativă prin legea de revizuire a Constituției.

Poporul exercită inițiativa legislativă prin propunerea unui proiect de lege, redactat pe secțiuni și semnat de cel puțin 50.000 de alegători.

Art. 72

Orice proiect de lege înaintat unei Camere a Parlamentului, potrivit Regulamentului de procedură al Camerei respective, este examinat de o comisie și, ulterior, de întreaga Cameră, care îl adoptă pe articole și îl supune, apoi, votului final.

Regulamentul stabilește proceduri mai scurte de examinare a unui proiect de lege care a fost declarat urgent.

Acesta poate, de asemenea, să stabilească în ce situații și sub ce formă examinarea și aprobarea proiectelor de lege pot fi supuse examinării comisiilor, inclusiv comisiilor permanente, constituite astfel încât să reflecte proporția grupurilor parlamentare. Chiar și în aceste cazuri, până în momentul aprobării sale finale, un proiect de lege poate fi retrimis Camerei, în cazul în care Guvernul sau o zecime dintre membrii Camerei ori o cincime dintre membrii comisiei solicită dezbaterea și votarea acestuia de către Cameră sau supunerea acestuia spre aprobare Camerei, prin declarații de vot. Regulamentul stabilește cazurile în care se fac publice procedurile comisiilor.

Procedura uzuală de examinare și aprobare directă de către Cameră este întotdeauna respectată, în cazul proiectelor de legi constituționale și electorale, a

celor privind delegarea legislativă, ratificarea tratatelor internaționale și aprobarea bugetelor și a conturilor.

Art. 73

Legile sunt promulgate de Președintele Republicii în termen de o lună de la aprobarea acestora.

În cazul în care Camerele, cu majoritatea absolută a membrilor acestora, declară caracterul urgent al unei legi, legea respectivă este promulgată în termenul stabilit de aceasta.

Legile sunt publicate imediat după promulgare și intră în vigoare în cea de-a 15-a zi de la publicare, exceptând cazurile în care legea prevede un termen diferit.

Art. 74

Președintele Republicii poate transmite Parlamentului o cerere motivată, solicitând reexaminarea unei legi programate pentru a fi promulgată.

În cazul în care este adoptată din nou, legea va fi promulgată.

Art. 75

Se poate organiza un referendum general pentru a decide abrogarea, integrală sau parțială, a unei legi sau a unei măsuri cu putere de lege, atunci când aceasta este cerută de 500.000 de alegători sau de către cinci consilii regionale.

Nu se poate organiza un referendum cu privire la o lege fiscală, bugetară, de amnistie sau de grațiere ori cu privire la o lege care ratifică un tratat internațional.

Orice cetățean cu drept de vot pentru Camera Deputaților poate vota în cadrul unui referendum.

Rezultatul referendumului se consideră validat dacă la vot a participat majoritatea cetățenilor cu drept de vot și dacă a fost întrunită majoritatea voturilor valabil exprimate. Procedura de organizare a referendumului este stabilită prin lege.

Art. 76

Exercitarea funcției legislative nu poate fi delegată Guvernului, cu excepția situației în care s-au stabilit principii și criterii în acest sens și numai pentru o perioadă limitată de timp și pentru o serie de obiective determinate.

Art. 77

Guvernul poate, numai în baza delegării din partea Camerelor, să emită decrete cu putere de lege.

Atunci când, în situații extraordinare de necesitate și de urgență, Guvernul adoptă, pe proprie răspundere, un decret temporar cu putere de lege, acesta îl va prezenta Parlamentului în vederea transpunerii în legislație. Pe parcursul procedurii de dizolvare, Parlamentul se va întruni în termen de cinci zile de la prezentarea măsurii legislative temporare în cauză. Decretul este abrogat dacă nu este transpus în legislație de către Parlament în termen de 60 de zile de la publicarea sa. Parlamentul poate reglementa raporturile juridice care decurg din decretul respins.

Art. 78

Parlamentul deține competența de a declara starea de război și de a încredința Guvernului prerogativele necesare.

Art. 79

Amnistia și grațierea se pot acorda printr-o lege adoptată cu o majoritate de două treimi din membrii ambelor Camere ale Parlamentului, la examinarea articol cu articol și la votul final.

Această lege va stabili termenul de aplicare a amnistiei sau a grațierii.

Amnistia și grațierea nu se pot acorda în cazul unei infracțiuni comise după prezentarea unui astfel de proiect de lege.

Art. 80

Parlamentul autorizează prin lege ratificarea tratatelor internaționale de natură politică, a celor care impun necesitatea unui arbitraj ori a unei soluționări pe cale judiciară, a celor care implică modificarea granițelor, efectuarea de cheltuieli financiare sau modificări de legi

Art. 81

Statul adoptă un buget echilibrat de venituri și cheltuieli, ținând seama de etapele favorabile și nefavorabile ale ciclului economic. Statul nu poate recurge la împrumuturi decât pentru a ține seama de efectele ciclului economic sau, în baza autorizării din partea celor două Camere aprobate cu majoritatea absolută a voturilor membrilor acestora, în situații excepționale.

Orice lege care implică efectuarea unor noi cheltuieli sau a unor cheltuieli mai mari trebuie să prevadă resursele menite să acopere astfel de cheltuieli.

În fiecare an, Camerele vor adopta o lege de aprobare a bugetului și a conturilor transmise de Guvern.

Execuția bugetară provizorie este permisă numai în baza unei legislații specifice și pe perioade care nu depășesc, în total, patru luni.

Conținutul legii privind bugetul, normele fundamentale și criteriile adoptate pentru asigurarea echilibrului dintre venituri și cheltuieli, precum și a sustenabilității datoriei publice, vor fi stabilite prin legislația aprobată cu majoritatea absolută a membrilor fiecărei Camere, potrivit principiilor stabilite printr-o lege constituțională.

Art. 82

Fiecare Cameră a Parlamentului poate dispune efectuarea unor investigații privind probleme de interes public.

În acest scop, Camera desemnează o comisie din rândul membrilor săi, formată astfel încât să asigure o componență proporțională cu reprezentarea grupurilor parlamentare existente.

O comisie de anchetă poate desfășura investigații și examinări, având aceleași competențe și limitări precum cele ale autorităților judiciare.

Titlul II: Președintele Republicii

Art. 83

La alegerea acestuia participă trei delegați din fiecare regiune, aleși de Consiliul Regional pentru a se asigura reprezentarea minorităților.

Valle d'Aosta are un singur delegat.

Alegerea Președintelui Republicii are loc prin vot secret, cu o majoritate de două treimi din membrii adunării.

După cel de-al treilea vot, este suficientă majoritatea absolută.

Art. 84

Orice cetățean care a împlinit vârsta de 50 de ani și se bucură de plenitudinea drepturilor civile și politice poate fi ales în funcția de Președinte al Republicii.

Funcția de Președinte al Republicii este incompatibilă cu orice altă funcție.

Remunerația și drepturile Președintelui Republicii sunt reglementate prin lege.

Art. 85

Președintele Republicii este ales pentru un mandat de șapte ani.

Cu 30 de zile înainte de expirarea mandatului, Președintele Camerei Deputaților va convoca o sesiune comună a Parlamentului și a delegaților regionali pentru a alege noul Președinte al Republicii.

Pe parcursul procedurii de dizolvare a Parlamentului sau în cele trei luni anterioare dizolvării, alegerile vor avea loc în primele 15 zile de la prima ședință a noului Parlament.

În acest interval, vor fi prelungite prerogativele Președintelui în funcție.

Art. 86

În toate situațiile în care Președintele Republicii se află în imposibilitatea exercitării funcțiilor sale, acestea vor fi preluate de Președintele Senatului.

În caz de incapacitate permanentă sau de deces ori demisie a Președintelui Republicii, Președintele Camerei Deputaților poate solicita alegerea unui nou Președinte al Republicii în termen de 15 zile, fără a aduce atingere termenului mai lung prevăzut pe parcursul procedurii de dizolvare a Parlamentului sau în cele trei luni anterioare dizolvării.

Art. 87

Președintele Republicii este șeful statului și reprezintă unitatea națională. Președintele poate adresa mesaje Parlamentului.

Președintele:

- autorizează prezentarea în Parlament a proiectelor de lege inițiate de Guvern;
- promulgă legi și emite decrete cu putere de lege, precum și regulamente;
- convoacă un referendum general în situațiile prevăzute de Constituție;

- numește funcționarii de stat în situațiile prevăzute de lege;
- acreditează și primește reprezentanții diplomatici și ratifică tratatele internaționale autorizate, acolo unde se impune, de către Parlament.

Președintele este Comandantul Suprem al Forțelor Armate, prezidează Consiliul Suprem de Apărare înființat potrivit legii și declară război conform celor decise de Parlament.

Președintele prezidează Consiliul Superior al Magistraturii.

Președintele poate acorda grațieri individuale și poate comuta pedepse.

Președintele conferă decorații și alte distincții de onoare ale Republicii.

Art. 88

După consultarea președinților Parlamentului, Președintele Republicii poate dizolva una sau ambele Camere ale Parlamentului.

Președintele Republicii nu poate exercita acest drept în ultimele șase luni ale mandatului său, cu excepția situației în care perioada respectivă coincide, integral sau parțial, cu ultimele șase luni ale mandatului Parlamentului.

Art. 89

Niciun act al Președintelui Republicii nu va fi valabil dacă nu este contrasemnat de ministrul care a făcut propunerea respectivă și care își asumă răspunderea pentru aceasta.

Un act cu putere de lege, precum și alte acte prevăzute de lege se contrasemnează de Președintele Consiliului de Miniștri.

Art. 90

Președintele Republicii nu răspunde pentru acțiunile întreprinse în exercițiul funcției sale, cu excepția cazurilor de înaltă trădare sau de încălcare a Constituției.

În aceste cazuri, Președintele poate fi pus sub acuzare de Parlamentul întrunit în sesiune comună, cu majoritatea absolută a membrilor săi.

Art. 91

Înainte de a-și prelua mandatul, Președintele Republicii depune jurământul de supunere față de Republică și de respectare a Constituției, în fața Parlamentului întrunit în sesiune comună.

Titlul III: Guvernul

Secțiunea I: Consiliul de Miniștri

Art. 92

Președintele Republicii numește Președintele Consiliului de Miniștri și, la propunerea acestuia, miniștrii.

Art. 93

Înainte de preluarea mandatului, Președintele Consiliului de Miniștri și miniștrii vor depune jurământul în fața Președintelui Republicii.

Art. 94

Fiecare Cameră acordă sau retrage votul de încredere printr-o moțiune motivată votată prin apel nominal.

În termen de zece zile de la formarea sa, Guvernul se prezintă în fața Parlamentului pentru obținerea votului de încredere.

Votul uneia sau al ambelor Camere împotriva unei propuneri a Guvernului nu determină obligația de a demisiona.

O moțiune de cenzură trebuie semnată de cel puțin o zecime din membrii Camerei și nu poate fi dezbătută mai devreme de trei zile de la depunerea sa.

Art. 95

Președintele Consiliului conduce și răspunde pentru politica generală a Guvernului.

Președintele Consiliului asigură coerența politicilor administrative și a orientărilor politice, prin promovarea și coordonarea activității miniștrilor.

Miniștrii răspund solidar pentru actele Consiliului de Miniștri, însă răspund individual pentru actele propriilor ministere.

Legea stabilește organizarea președinției Consiliului, precum și numărul, competența și organizarea ministerelor.

Art. 96

Președintele Consiliului de Miniștri și miniștrii, chiar și în situația în care demisionează din funcție, se supun jurisdicției prevăzute pentru răspunderea membrilor Guvernului, pentru infracțiunile comise în exercițiul îndatoririlor acestora, cu condiția ca Senatul Republicii sau Camera Deputaților să acorde o autorizare în acest sens, potrivit normelor stabilite prin legea constituțională.

Secțiunea II: Administrația publică

Art. 97

Instituțiile publice, în acord cu legislația Uniunii Europene, asigură echilibrul bugetar și sustenabilitatea datoriei publice.

Serviciile publice sunt organizate potrivit legii, pentru a asigura eficiența și imparțialitatea administrației.

Regulamentele serviciilor stabilesc sferele de competență, atribuțiile și responsabilitățile funcționarilor.

Funcțiile din administrația publică sunt dobândite prin concurs, cu excepția cazurilor prevăzute prin lege.

Art. 98

Funcționarii publici se află exclusiv în serviciul națiunii.

În cazul în care sunt membri ai Parlamentului, aceștia pot fi promovați în funcție doar pe criterii de vechime.

Legea poate stabili limitări asupra dreptului de a deveni membri ai partidelor politice în cazul magistraților, al militarilor de carieră aflați în serviciul activ, al ofițerilor de poliție și al reprezentanților diplomatici și consulari din străinătate.

Secțiunea III: Organisme auxiliare

Art. 99

Consiliul Național al Economiei și Muncii este alcătuit, potrivit legii, din experți și reprezentanți ai categoriilor economice, astfel încât să se țină cont de importanța numerică și calitativă a acestora.

Acesta este un organism consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile și potrivit îndatoririlor atribuite prin lege.

El poate iniția legi și poate contribui la elaborarea legislației economice și sociale potrivit principiilor și în limitele stabilite de lege.

Art. 100

Consiliul de Stat este un organism consultativ juridico-administrativ, care supraveghează înfăptuirea justiției în administrație.

Curtea de Conturi exercită controlul preventiv asupra legitimității măsurilor Guvernului, precum și auditul ulterior asupra gestionării bugetului de stat.

Aceasta participă, în cazurile și sub formele stabilite prin lege, la auditarea gestionării financiare a entităților care beneficiază de suport bugetar regulat din partea statului. Curtea de Conturi aduce la cunoștința Parlamentului rezultatele auditărilor efectuate.

Legea asigură independența față de Guvern a celor două organisme și a membrilor acestora.

Titlul IV: Sistemul judiciar

Secțiunea I: Organizarea judecătorească

Art. 101

Justiția este administrată în numele poporului.

Judecătorii se supun numai legii.

Art. 102

Funcțiile judiciare sunt exercitate de magistrații organelor judiciare de drept comun, fiind autorizate și reglementate potrivit legii de organizare judecătorească.

Este interzisă înființarea de instanțe extraordinare sau speciale. Pot fi înființate numai secții specializate în anumite materii în cadrul instanțelor judecătorești de drept comun, cu posibilitatea participării unor cetățeni competenți din afara magistraturii.

Legea reglementează situațiile și formele de participare directă a populației în actul de administrare a justiției.

Art. 103

Consiliul de Stat și celelalte organe aferente justiției administrative exercită jurisdicția în ce privește apărarea drepturilor cetățenești legitime în raport cu administrația publică, precum și apărarea altor drepturi subiective, în anumite cazuri prevăzute de lege.

Curtea de Conturi deține jurisdicția în materie de contabilitate publică și în alte materii prevăzute de lege.

Pe timp de război, tribunalele militare dețin jurisdicția stabilită de lege. Pe timp de pace, acestea dețin jurisdicția numai în legătură cu infracțiunile militare săvârșite de membrii forțelor armate.

Art. 104

Președintele Republicii prezidează Consiliul Superior al Magistraturii.

Prim-Președintele și Procurorul General al Curții de Casație sunt membri de drept.

Două treimi dintre membri sunt aleși din rândul judecătorilor de la instanțele de drept comun din toate gradele de jurisdicție și o treime dintre aceștia sunt aleși de Parlament, în sesiune comună, din rândul profesorilor universitari de științe juridice și al avocaților cu o vechime de cel puțin 15 ani.

Consiliul alege un vicepreședinte din rândul membrilor desemnați de Parlament.

Membrii aleși ai Consiliului au un mandat de patru ani și nu pot fi realeși succesiv.

Pe durata mandatului, aceștia nu pot fi înscriși în liste profesionale de avocați, nu pot fi membri ai Parlamentului sau ai unui Consiliu Regional.

Art. 105

Consiliul Superior al Magistraturii este competent, potrivit legislației privind organizarea magistraturii, în legătură cu angajarea, repartizarea și transferurile, promovarea judecătorilor, precum și în legătură cu măsurile disciplinare aplicate acestora.

Art. 106

Judecătorii sunt numiți prin concurs.

Legea privind organizarea magistraturii admite numirea, chiar în baza unor alegeri, a judecătorilor onorifici pentru toate funcțiile atribuite unor judecători.

În urma unei propuneri a Consiliului Superior al Magistraturii și pentru merite deosebite, pot fi numiți, în calitate de consilieri la Curtea de Casație, profesorii universitari de științe juridice și avocații cu o vechime de cel puțin 15 ani înscriși în liste profesionale speciale pentru jurisdicții superioare.

Art. 107

Judecătorii sunt inamovibili; aceștia pot fi destituiți sau suspendați din funcție ori transferați în alte instanțe judecătorești ori funcții numai printr-o decizie a Consiliului Superior al Magistraturii, adoptată fie pentru motivele și având garanțiile de apărare stabilite în baza prevederilor privind organizarea sistemului judiciar, fie cu acordul judecătorilor respectivi.

Ministrul de Justiție are dreptul de a promova acțiuni disciplinare.

Judecătorii se deosebesc între ei numai prin funcțiile diferite deținute.

Ministerul Public beneficiază de garanțiile care îi sunt conferite în baza prevederilor privind organizarea judiciară.

Art. 108

Prevederile privind organizarea autorității judecătorești și statutul judecătorilor sunt stabilite prin lege.

Legea garantează independența judecătorilor din cadrul instanțelor judecătorești speciale, a procurorilor de pe lângă instanțele respective și a tuturor celorlalte persoane care participă la actul de administrare a justiției.

Art. 109

Autoritățile judiciare dispun în mod direct de poliția judiciară.

Art. 110

Fără a aduce atingere autorității Consiliului Superior al Magistraturii, Ministerul Justiției răspunde pentru organizarea și funcționarea serviciilor administrative ale justiției.

Secțiunea II: Reguli privind procedurile judiciare

Art. 111

Justiția se înfăptuiește pe baza procedurilor reglementate prin lege.

Procesele se desfășoară în contradictoriu și în condiții de egalitate între părți, în fața unui judecător imparțial si independent. Legea garantează durata rezonabilă a proceselor.

În procesele penale, legea prevede că persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este informată, cu promptitudine și în mod confidențial, cu privire la natura și motivele acuzației aduse acesteia și că aceasta dispune de timpul și condițiile corespunzătoare pentru a-și pregăti apărarea. Inculpatul are dreptul,

în fața unui judecător, de a interoga sau de a solicita interogarea persoanelor care dau declarații în ceea ce îl privește și de a obține convocarea și interogarea persoanelor propuse în apărarea sa în aceleași condiții ca și acuzarea, precum și dreptul de a procura orice alt mijloc de probă legal în favoarea sa. Inculpatul are dreptul de a fi asistat de un interpret în situația în care acesta nu vorbește sau nu înțelege limba în care se desfășoară procedurile judiciare.

În procesele penale legea reglementează principiul contradictorialității în administrarea probelor. Vina inculpatului nu poate fi stabilită pe baza declarațiilor persoanelor care, din proprie opțiune, au ales să se sustragă de la interogatoriul din partea inculpatului sau al apărătorului acestuia.

Legea reglementează situațiile în care administrarea probelor nu se realizează conform principiului contradictorialității, cu acordul inculpatului, sau datorită unei imposibilități obiective și dovedite ori ca efect al unui comportament ilegal dovedit.

Toate hotărârile judecătorești se motivează.

Împotriva sentințelor și a măsurilor care afectează libertatea personală, pronunțate de instanțele judecătorești de drept comun și de instanțele judecătorești speciale, se poate formula recurs la Curtea de Casație pentru încălcarea legii. Se admit derogări de la prezenta dispoziție numai în cazul sentințelor date de tribunalele militare pe timp de război.

Hotărârile Consiliului de Stat și ale Curții de Conturi pot fi atacate cu recurs la Curtea de Casație numai pentru motive care privesc competența instanțelor de judecată.

Art. 112

Ministerul Public are obligația de a exercita acțiunea penală.

Art. 113

În fața instanțelor de drept comun sau a celor administrative se poate întotdeauna solicita protecția juridică a drepturilor și a intereselor legitime împotriva actelor administrației publice.

Această protecție juridică nu poate fi exclusă sau limitată la anumite căi de atac sau pentru anumite categorii determinate de acte.

Legea stabilește instanțele care pot anula actele administrației publice în cazurile și cu efectele prevăzute de legea respectivă.

Titlul V: Regiuni, provincii – municipii

Art. 114

Republica este organizată în municipii, provincii, orașe metropolitane, regiuni și stat. Municipiile, provinciile, orașele metropolitane și regiunile sunt

entități autonome cu statute, competențe și funcții proprii, conform principiilor stabilite de Constituție.

Capitala Republicii este Roma. Statutul său este reglementat în baza unei legi a statului.

Art. 115

Abrogat.

Art. 116

Friuli-Veneția Giulia, Sardinia, Sicilia, Trentino-Alto Adige/Tirolul de Sud și Valle d'Aosta/Vallee d'Aoste dispun de forme și condiții speciale de autonomie, conform unor statute speciale adoptate prin legi constituționale.

Regiunea Trentino-Alto Adige/Tirolul de Sud este constituită din provinciile autonome Trento și Bolzano.

Forme și condiții suplimentare speciale de autonomie, privind domeniile menționate la articolul 117, alineatul 3 și alineatul 2, litera l – cu limitare la cerințele organizatorice privind judecătoriile de pace – și literele n și s, pot fi atribuite și altor regiuni în baza unei legi speciale a statului, la inițiativa regiunii respective, după consultarea autorităților locale, potrivit articolului 119. Legea este adoptată de ambele Camere ale Parlamentului, cu votul majorității absolute a membrilor acestora, în baza acordului dintre stat și regiunea în cauză.

Art. 117

Puterea legislativă este exercitată de stat și regiuni, potrivit Constituției și cu limitele impuse de legislația Uniunii Europene și obligațiile internaționale.

Statul are putere legislativă exclusivă în următoarele domenii:

a. politica externă și relațiile internaționale ale statului; relațiile statului cu Uniunea Europeană; dreptul la azil și statutul juridic al cetățenilor statelor care nu aparțin Uniunii Europene;
b. imigrația;
c. relațiile dintre Republică și confesiunile religioase;
d. apărare și forțele armate; securitatea statului; arme, muniții și materiale explozive;
e. monedă, protecția economiilor și piețele financiare; protejarea concurenței; sistemul de schimb valutar; sistemul fiscal și contabil al statului; armonizarea conturilor publice; egalizarea resurselor financiare;
f. autorități publice și legi electorale relevante; referendum la nivel de stat; alegerile pentru Parlamentul European;
g. organizarea juridică și administrativă a statului și a agențiilor publice naționale;
h. ordine publică și securitate, cu excepția poliției administrative locale;
i. cetățenie, stare civilă și oficii de înregistrare;
l. jurisdicție și norme procesuale; drept civil și penal; justiție administrativă;

m. determinarea nivelului de bază al prestațiilor privind drepturile civile și sociale care trebuie garantate pe întreg teritoriul național;
n. dispoziții generale privind învățământul;
o. securitate socială;
p. legislație electorală, organe de guvernare și funcții fundamentale ale municipiilor, ale provinciilor și ale orașelor metropolitane;
q. vamă, protecția granițelor naționale și profilaxie internațională;
r. metrologie; determinarea timpului standard; coordonarea datelor statistice și informatice referitoare la administrația de stat, regională și locală; opere de creație intelectuală;
s. protecția mediului înconjurător, a ecosistemului și a patrimoniului cultural.

Constituie domenii de competență legislativă partajată cele privitoare la: relațiile internaționale și cele cu Uniunea Europeană ale regiunilor; comerțul exterior; protecția și securitatea muncii; educație, fără a se aduce atingere autonomiei instituțiilor de învățământ și cu excepția instruirii și formării profesionale; profesii; cercetare științifică și tehnologică, precum și susținerea inovațiilor în sectoarele productive; protejarea sănătății; alimentație; sport; ajutorul în caz de dezastre; amenajarea teritoriului; porturi și aeroporturi civile; marile rețele de transport și navigație; comunicațiile; producția, transportul și distribuția de energie la nivel național; securitate socială complementară și suplimentară; coordonarea finanțelor publice și a sistemului fiscal; valorificarea bunurilor culturale și naturale, inclusiv promovarea și organizarea activităților culturale; casele de economii, băncile rurale, instituțiile de creditare cu caracter regional; instituții de credit funciar și agrar cu caracter regional. În domeniile de competență legislativă partajată, puterea legislativă revine regiunilor, exceptând stabilirea principiilor fundamentale care sunt prevăzute în cadrul legislației statului.

Regiunilor le revine puterea legislativă în legătură cu toate domeniile care nu sunt rezervate exclusiv competenței legislative a statului.

Regiunile și provinciile autonome Trento și Bolzano participă la procesul de elaborare și luare a deciziilor cu privire la actele normative ale Uniunii Europene în domeniile care sunt de competența acestora. Ele răspund, de asemenea, de punerea în aplicare a acordurilor internaționale și a măsurilor Uniunii Europene, potrivit normelor prevăzute printr-o lege a statului care reglementează modalitățile de exercitare a competențelor subsidiare de către stat în cazul neîndeplinirii acestei obligații de către regiuni și provinciile autonome.

Competența de reglementare revine statului în materie de legislație exclusivă, cu excepția situațiilor de delegare a acestor competențe către regiuni. Competența de reglementare revine regiunilor în toate celelalte domenii. Municipiile, provinciile și orașele metropolitane au competență de reglementare în ce privește organizarea și exercitarea atribuțiilor și funcțiilor care le-au fost atribuite.

Legile regionale înlătură orice obstacol care împiedică egalitatea deplină dintre bărbați și femei în viața socială, culturală și economică și promovează accesul egal al femeilor la posturile eligibile.

Legea regională ratifică acordurile dintre o regiune și alte regiuni, care au ca obiectiv îmbunătățirea modalităților de exercitare a funcțiilor regionale și care pot, de asemenea, prevedea înființarea unor organe comune.

În domeniile care țin de competența acestora, regiunile pot încheia acorduri cu alte state și autoritățile locale ale altor state în cazurile și sub formele prevăzute de legislația statului.

Art. 118

Funcțiile administrative sunt atribuite municipiilor, în afara cazurilor în care, pentru asigurarea exercitării lor unitare, acestea sunt atribuite provinciilor, orașelor metropolitane și regiunilor sau statului, în baza principiilor subsidiarității, diferențierii și proporționalității.

Municipiile, provinciile și orașele metropolitane exercită îndatoriri administrative proprii, precum și îndatoriri conferite acestora în baza legislației statului sau a legislației regionale, potrivit competențelor corespunzătoare ale acestora.

Legislația statului prevede acțiunea coordonată a statului și a regiunilor în domeniile enumerate la articolul 117, alineatul 2, literele b și h, precum și încheierea unor acorduri și acțiunea coordonată a acestora în ce privește conservarea patrimoniului cultural.

Statul, regiunile, orașele metropolitane, provinciile și municipiile promovează inițiativa autonomă a cetățenilor, atât individual, cât și ca membri ai unor asociații, în ce privește desfășurarea unor activități de interes general, pe baza principiului subsidiarității.

Art. 119

Municipiile, provinciile, orașele metropolitane și regiunile au autonomie financiară în ceea ce privește veniturile și cheltuielile, sub rezerva obligației de echilibru bugetar, și contribuie la asigurarea respectării constrângerilor economice și financiare impuse în baza legislației Uniunii Europene.

Municipiile, provinciile, orașele metropolitane și regiunile dispun de resurse financiare independente. Ele stabilesc și aplică impozite și surse de venit proprii, cu respectarea Constituției și potrivit principiilor de coordonare a finanțelor publice și a sistemului fiscal. Acestea dispun de coparticipare la veniturile din impozitele aferente teritoriului lor.

Legile statului instituie un fond de egalizare, fără limite de alocare, pentru teritoriile cu capacitate contributivă mai mică pe locuitor.

Veniturile provenite din sursele menționate mai sus permit municipiilor, provinciilor, orașelor metropolitane și regiunilor să își finanțeze integral funcțiile publice atribuite acestora.

Pentru promovarea dezvoltării economice, a coeziunii și a solidarității sociale, pentru diminuarea dezechilibrelor economice și sociale, precum și pentru

promovarea exercitării drepturilor persoanei sau pentru îndeplinirea unor obiective diferite de cele avute în vedere în cadrul exercitării normale a funcțiilor acestora, statul alocă resurse suplimentare și adoptă măsuri speciale în favoarea anumitor municipii, provincii, orașe metropolitane și regiuni.

Municipiile, provinciile, orașele metropolitane și regiunile au patrimoniu propriu, atribuit în baza principiilor generale stabilite în legislația statului. Acestea pot recurge la îndatorare numai pentru finanțarea unor investiții, cu adoptarea concomitentă a unor planuri de amortizare și cu condiția asigurării echilibrului bugetar pentru toate autoritățile fiecărei regiuni per ansamblu. Este exclusă orice garanție a statului pentru împrumuturile contractate de aceste autorități.

Art. 120

Regiunile nu pot institui taxe de import sau export ori de tranzit între regiuni și nici nu pot adopta măsuri care să împiedice în orice fel libera circulație a persoanelor sau a bunurilor între regiuni. Regiunile nu pot limita dreptul la muncă al cetățenilor în nicio parte a teritoriului național.

Guvernul se poate substitui organelor regiunilor, ale orașelor metropolitane, ale provinciilor și ale municipiilor în cazul în care cele din urmă nu respectă normele și tratatele internaționale sau legislația Uniunii Europene ori în cazul amenințării grave a siguranței și securității publice ori atunci când o astfel de acțiune este necesară pentru protecția unității economice și juridice și, în special, pentru garantarea nivelurilor de bază ale prestațiilor privind drepturile civile și sociale, indiferent de granițele teritoriale ale autorităților locale. Legea stabilește procedurile necesare în vederea asigurării exercitării acestor competențe subsidiare potrivit principiului subsidiarității și al colaborării loiale.

Art. 121

Organele regiunii sunt: Consiliul Regional, Comitetul Executiv Regional și Președintele acestuia.

Consiliul Regional exercită puterea legislativă atribuită regiunii, precum și celelalte funcții conferite acestuia prin Constituție și legi. Acesta poate înainta proiecte de lege Parlamentului.

Comitetul Executiv Regional este organul executiv al regiunii.

Președintele Comitetului Executiv Regional reprezintă regiunea, conduce și răspunde de politica acestuia, promulgă legi și statute regionale, exercită funcțiile administrative delegate regiunii de către stat, potrivit instrucțiunilor Guvernului Republicii.

Art. 122

Sistemul electoral și cazurile de neeligibilitate și incompatibilitate a Președintelui Comitetului Executiv Regional, a celorlalți membri ai Comitetului Executiv Regional și a consilierilor regionali sunt reglementate în baza unei legi regionale și a principiilor fundamentale stabilite printr-o lege a Republicii, care reglementează și durata mandatelor organelor alese.

Nimeni nu poate face parte, în același timp, dintr-un Consiliu Regional sau dintr-un Comitet Executiv Regional și oricare dintre Camerele Parlamentului, un alt Consiliu Regional sau Parlamentul European.

Consiliul alege un Președinte și un Birou dintre membrii săi.

Consilierii regionali nu pot fi trași la răspundere pentru opiniile și voturile exprimate în timpul exercitării funcțiilor lor.

Președintele Comitetului Executiv Regional este ales prin sufragiu universal și direct, cu excepția situației în care statutul regional prevede altfel. Președintele ales al Comitetului Executiv Regional numește și revocă membrii Comitetului Executiv Regional.

Art. 123

Fiecare regiune are un statut care, potrivit Constituției, stabilește forma de guvernământ și principiile fundamentale de organizare și funcționare a regiunii. Statutul reglementează exercitarea dreptului de inițiativă legislativă și de referendum privind legile și măsurile administrative ale regiunii, precum și publicarea legilor și a reglementărilor regionale.

Statutele regionale sunt adoptate și modificate de Consiliul Regional printr-o lege adoptată cu votul majorității absolute a membrilor săi, prin două deliberări succesive într-un interval de cel puțin două luni. Pentru această lege nu este necesară aprobarea din partea Comisarului Guvernului. Guvernul Republicii poate ridica excepția de neconstituționalitate privind statutele regionale în fața Curții Constituționale în termen de 30 de zile de la publicarea acestora.

Statutul se supune referendumului popular în cazul în care, în termen de trei luni de la publicarea sa, a 50-a parte din alegătorii regiunii sau o cincime din membrii Consiliului Regional solicită astfel. Statutul supus referendumului nu este promulgat în cazul în care acesta nu este adoptat cu majoritatea voturilor valabil exprimate.

În fiecare regiune, statutele reglementează activitatea Consiliului autorităților locale, în calitate de organ consultativ privind relațiile dintre regiuni și autoritățile locale.

Art. 124

Abrogat.

Art. 125

La nivelul regiunii sunt înființate tribunale administrative de primă instanță, potrivit normelor stabilite în legislația Republicii.

Pot fi înființate secții cu sediul în afara reședinței regiunii.

Art. 126

În baza unui decret motivat al Președintelui Republicii, pot fi dispuse dizolvarea Consiliului Regional și înlocuirea Președintelui Comitetului Executiv Regional în cazul săvârșirii unor fapte neconforme cu Constituția sau al încălcării grave a legii. Dizolvarea sau înlocuirea pot fi dispuse, de asemenea, din motive

de securitate națională. Decretul este adoptat după consultarea unei comisii de deputați și senatori pe probleme regionale, constituite în modul prevăzut în legislația Republicii.

Consiliul Regional poate adopta o moțiune de cenzură motivată împotriva Președintelui Comitetului Executiv Regional, semnată de cel puțin o cincime din membrii săi și adoptată cu votul prin apel nominal al majorității absolute a membrilor acestuia. Moțiunea nu poate fi dezbătută mai devreme de trei zile de la data depunerii sale.

Adoptarea unei moțiuni de cenzură împotriva unui Președinte al Comitetului Executiv Regional ales prin sufragiu universal și direct, precum și înlocuirea, incapacitatea permanentă, decesul sau demisia voluntară a Președintelui Comitetului Executiv Regional determină demisia Comitetului Executiv Regional și dizolvarea Consiliului. Aceleași efecte le are și demisia în bloc a majorității membrilor Consiliului.

Art. 127

În cazul în care Guvernul consideră că o lege regională depășește competența regiunii, acesta poate ridica excepția de neconstituționalitate cu privire la legea regională respectivă în fața Curții Constituționale, în termen de 60 de zile de la data publicării legii respective.

O regiune poate ridica excepția de neconstituționalitate cu privire la o lege a statului sau o lege ori măsură regională cu putere de lege în fața Curții Constituționale, în termen de 60 de zile de la data publicării acesteia, în cazul în care aceasta consideră că legea sau măsura respectivă lezează sfera sa de competență.

Art. 128

Abrogat.

Art. 129

Abrogat.

Art. 130

Abrogat.

Art. 131

Se înființează următoarele regiuni:

- Piemont;
- Valle d'Aosta;
- Lombardia;
- Trentino-Alto Adige;
- Veneto;
- Friuli-Veneția Giulia;
- Liguria;
- Emilia-Romagna;

- Toscana;
- Umbria;
- Marche;
- Lazio;
- Abruzzi;
- Molise;
- Campania;
- Apulia;
- Basilicata;
- Calabria;
- Sicilia;
- Sardinia.

Art. 132

În urma consultării consiliilor regionale, printr-o lege constituțională, se poate dispune fuziunea regiunilor existente sau crearea de noi regiuni, având cel puțin un milion de locuitori, la solicitarea unui număr de consilii municipale care reprezintă cel puțin o treime din populația interesată și cu condiția ca propunerea să fi fost aprobată printr-un referendum de majoritatea populației respective.

În urma consultării consiliilor regionale și cu aprobarea majorității populației provinciei sau a provinciilor și a municipiului ori a municipalităților interesate, exprimate prin referendum și printr-o lege a Republicii, se poate aproba solicitarea provinciilor și municipiilor de a se separa de o regiune și de a fi incluse într-o altă regiune.

Art. 133

Modificarea limitelor provinciilor și instituirea de noi provincii în cadrul unei regiuni sunt reglementate prin legile Republicii, la inițiativa municipiilor, după consultarea regiunii.

În urma consultării populației interesate, regiunea poate înființa, pe teritoriul său și prin legi proprii, noi municipii și poate modifica circumscripțiile și denumirile acestora.

Titlul VI: Garanții constituționale

Secțiunea I: Curtea Constituțională

Art. 134

Curtea Constituțională se pronunță în legătură cu:

- disputele privind constituționalitatea legilor și a actelor normative cu putere de lege adoptate de stat și de regiuni;

BCU IAȘI

- conflictele care decurg din stabilirea competențelor statului și competențele alocate statului și regiunilor, precum și între regiuni;
- acuzațiile formulate împotriva Președintelui Republicii și miniștrilor, potrivit prevederilor Constituției.

Art. 135

Curtea Constituțională este alcătuită din 15 judecători numiți astfel: o treime de Președintele Republicii, o treime de Parlament în ședință comună și o treime de instanțele supreme de drept comun și de contencios administrativ.

Judecătorii Curții Constituționale sunt aleși din rândul judecătorilor, inclusiv al celor retrași din activitate, din cadrul instanțelor superioare de drept comun și de contencios administrativ, din rândul profesorilor universitari de științe juridice și al avocaților cu vechime de cel puțin 20 de ani în profesie.

Judecătorii Curții Constituționale sunt numiți pentru un mandat de nouă ani, cu începere de la data depunerii jurământului pentru fiecare în parte, și nu pot fi realeși.

La expirarea mandatului, judecătorii Curții Constituționale încetează să mai ocupe acest post și să își mai exercite îndatoririle.

Curtea alege dintre membrii săi, potrivit reglementărilor legale, un Președinte al acesteia, care rămâne în funcție pentru o perioadă de trei ani și care poate fi reales, ținându-se cont, în orice caz, de termenul de expirare a mandatului judecătorilor Curții Constituționale.

Funcția de judecător al Curții Constituționale este incompatibilă cu calitatea de membru al Parlamentului, al unui Consiliu Regional, cu exercitarea profesiei de avocat și cu orice numire și funcție prevăzute de lege.

În cadrul procedurilor de punere sub acuzare a Președintelui Republicii, în afara judecătorilor Curții, participă și 16 membri aleși prin tragere la sorți de pe o listă de cetățeni care îndeplinesc condițiile de eligibilitate pentru funcția de senator, listă pe care Parlamentul o întocmește din nouă în nouă ani, prin alegeri, conform acelorași proceduri precum cele urmate pentru desemnarea judecătorilor de drept comun.

Art. 136

În momentul în care Curtea declară neconstituțională o lege sau un act normativ cu putere de lege, legea respectivă își încetează valabilitatea a doua zi după publicarea deciziei.

Decizia Curții este publicată și comunicată Parlamentului și consiliilor regionale interesate pentru ca acestea, dacă este cazul, să ia măsuri pentru a respecta prevederile constituționale.

Art. 137

O lege constituțională stabilește condițiile, formele și termenele în care poate fi formulată o acțiune privind constituționalitatea și garantează independența judecătorilor Curții Constituționale.

Printr-o lege ordinară sunt stabilite celelalte prevederi necesare privind constituirea și funcționarea Curții.

Nu este permisă nicio cale de atac împotriva deciziilor Curții Constituționale.

Secțiunea II: Amendamente la Constituție. Legi constituționale

Art. 138

Legile de modificare a Constituției și celelalte legi constituționale sunt adoptate de fiecare Cameră după două deliberări succesive, organizate la un interval de cel puțin trei luni și sunt adoptate cu votul majorității absolute a membrilor fiecărei Camere după cea de-a doua deliberare.

Aceste legi sunt supuse referendumului popular în cazul în care, în termen de trei luni de la publicarea lor, o cincime din membrii unei Camere sau 500.000 de alegători ori cinci consilii regionale solicită acest lucru. Legea supusă referendumului nu este promulgată în cazul în care nu este adoptată cu majoritatea voturilor valabil exprimate.

Nu face obiectul unui referendum legea care a fost adoptată după cea de-a doua deliberare, de fiecare Cameră, cu votul unei majorități de cel puțin două treimi din membrii săi.

Art. 139

Forma de guvernământ de Republică nu poate forma obiectul modificării Constituției.

DISPOZIȚII TRANZITORII ȘI FINALE

I. Odată cu intrarea în vigoare a Constituției, șeful provizoriu al statului exercită îndatoririle Președintelui Republicii și își asumă titulatura respectivă.

II. În cazul în care, la data alegerii Președintelui Republicii, nu au fost constituite toate consiliile regionale, numai membrii celor două Camere participă la alegeri.

III. Pentru formarea primului Senat al Republicii, sunt numiți senatori deputații Adunării Constituante care îndeplinesc toate condițiile impuse de lege pentru a fi senatori și care:

- au fost președinți ai Consiliului de Miniștri sau ai unor adunări legislative;
- au fost membri ai Senatului dizolvat;
- au fost aleși de cel puțin trei ori, inclusiv în Adunarea Constituantă;
- au fost declarați decăzuți din drepturi în cadrul ședinței Camerei Deputaților din data de 9 noiembrie 1926;

BCU CENTRALA UNIVERSITARA LIBRARY

– au executat pedeapsa cu închisoarea pe o perioadă de cel puțin cinci ani în urma unei condamnări a tribunalului special fascist pentru apărarea Statului.

Sunt, de asemenea, numiți senatori, printr-un decret al Președintelui Republicii, membrii Senatului dizolvat care au făcut parte din Adunarea Consultativă Națională.

Se poate renunța la dreptul de a fi numit senator înaintea semnării decretului de numire. Acceptarea candidaturii la alegerile politice atrage după sine renunțarea la dreptul de a fi numit senator.

IV. Pentru prima alegere a Senatului, regiunea Molise este considerată o regiune de sine stătătoare, revenindu-i un număr de senatori în funcție de populația sa.

V. Dispozițiile articolului 80 din Constituție, cu privire la tratatele internaționale care implică cheltuieli bugetare sau modificări legislative, intră în vigoare la data convocării Parlamentului.

VI. În termen de cinci ani de la intrarea în vigoare a Constituției, se procedează la revizuirea jurisdicțiilor speciale existente, cu excepția jurisdicției Consiliului de Stat, a Curții de Conturi și a tribunalelor militare.

În termen de un an de la aceeași dată, se va adopta o lege pentru reorganizarea Tribunalului Militar Suprem, potrivit articolului 111.

VII. Potrivit Constituției, până la elaborarea noii legi privind sistemul judiciar, se vor respecta în continuare normele în vigoare. Până la data intrării în funcție a Curții Constituționale, deciziile privind disputele indicate la articolul 134 se pronunță sub formele și în limitele normelor existente înaintea intrării în vigoare a Constituției.

VIII. Alegerile consiliilor regionale și ale organele alese ale administrațiilor provinciale se convoacă în termen de un an de la intrarea în vigoare a Constituției.

Pentru fiecare domeniu al administrației publice, legile Republicii reglementează transferul funcțiilor de stat atribuite regiunilor. Până la reorganizarea și redistribuirea îndatoririlor administrative organelor locale, provinciile și municipiile vor păstra îndatoririle pe care le exercită în prezent și pe cele delegate acestora de regiuni.

Legile Republicii reglementează transferul către regiuni al funcționarilor și angajaților de stat, inclusiv al celor din administrațiile centrale, necesar conform noilor prevederi. Pentru constituirea serviciilor proprii, regiunile trebuie să utilizeze personalul propriu, în afară de cazurile de necesitate, din rândul angajaților organelor locale de stat.

IX. În termen de trei ani de la intrarea în vigoare a Constituției, Republica își va adapta legile la necesitățile autonomiilor locale și la competența legislativă atribuită regiunilor.

X. Dispozițiile generale ale titlului V din partea a II-a a prezentei Constituții se aplică temporar regiunii Friuli-Veneția Giulia, potrivit articolului 116, fără a aduce atingere prevederilor articolului 6 privind protejarea minorităților lingvistice.

XI. În termen de cinci ani de la intrarea în vigoare a Constituției, se pot înființa alte regiuni, prin legi constituționale, modificându-se astfel lista de la articolul 131, și fără îndeplinirea condițiilor prevăzute la alineatul 1 al articolului 132, însă cu menținerea obligației de consultare a populațiilor interesate.

XII. Se interzice reorganizarea, sub orice formă, a Partidului Fascist dizolvat.

Prin derogare de la articolul 48 și pe o perioadă de cel mult cinci ani de la implementarea Constituției, legea stabilește limitări temporare ale dreptului de vot și ale eligibilității liderilor responsabili pentru regimul fascist.

XIII. Membrii și descendenții Casei de Savoia nu au drept de vot și nu pot deține funcții publice sau elective.

Se interzice intrarea și șederea foștilor regi din Casa de Savoia, a soțiilor și descendenților acestora de sex masculin pe teritoriul național.

Bunurile foștilor regi din Casa de Savoia, ale soțiilor acestora și ale descendenților lor de sex masculin, existente pe teritoriul național, sunt transferate statului. Transferul și instituirea de drepturi regale asupra acestor bunuri, survenite după data de 2 iunie 1946, sunt nule.

XIV. Titlurile nobiliare nu sunt recunoscute.

Particulele aferente numelor incluse în cele existente înainte de data de 28 octombrie 1922 sunt considerate ca făcând parte din nume.

Ordinul Maurițian se menține ca instituție spitalicească și funcționează potrivit legii.

Legea reglementează desființarea Comisiei Heraldice.

XV. Odată cu intrarea în vigoare a Constituției, este transformat în lege Decretul-lege al Locotenentului Regatului nr. 151 din 25 iunie 1944.

XVI. În termen de un an de la intrarea în vigoare a Constituției, se procedează la revizuirea și la corelarea cu aceasta a legilor constituționale precedente care nu au fost abrogate până în prezent, în mod expres sau implicit.

XVII. Adunarea Constituantă va fi convocată de Președintele său, până la data de 31 ianuarie 1948, pentru a delibera asupra legii pentru alegerea Senatului Republicii, asupra statutelor regionale speciale și asupra legii presei.

Până la data alegerii noului Parlament, Adunarea Constituantă poate fi convocată în cazul în care este necesară deliberarea în domeniile care sunt de competența sa, potrivit articolului 2, alineatele 1 și 2, și articolul 3, alineatele 1 și 2, din Decretul-lege nr. 98 din data de 16 martie 1946.

În perioada respectivă, comisiile permanente rămân în funcție. Comisiile legislative restituie Guvernului proiectele de lege primite anterior de acestea, cu eventualele observații și propuneri de amendamente.

Deputații pot adresa Guvernului interpelări, cu solicitarea de a li se răspunde în scris.

Potrivit celui alineatului 2 al prezentului articol, Adunarea Constituantă este convocată de Președintele său la solicitarea motivată a Guvernului sau a unui număr de cel puțin 200 de deputați.

BCU "Ion Creangă" UNIVERSITY LIBRARY

XXIII. Prezenta Constituție este promulgată de șeful provizoriu al statului în termen de cinci zile de la aprobarea sa de către Adunarea Constituantă și va intra în vigoare la data de 1 ianuarie 1948.

Textul Constituției este depus în sala primăriei fiecărui municipiu al Republicii și rămâne public pe tot parcursul anului 1948 pentru ca toți cetățenii să poată lua cunoștință de acesta.

Constituția, purtând sigiliul statului, va fi introdusă în Culegerea oficială de legi și decrete ale Republicii.

Fiind legea fundamentală a Republicii, Constituția va fi respectată cu fidelitate de toți cetățenii și de toate organele de stat.

BCU IAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Cuprinsul volumului

Cuvânt-înainte VII
Nota coordonatorului IX
Constituția Republicii Austria 11
Constituția Regatului Belgiei 143
Constituția Republicii Bulgaria 207
Constituția Republicii Cehe 255
Constituția Republicii Cipru 291
Constituția Republicii Croația 387
Constituția Regatului Danemarcei 437
Constituția Republicii Elene 463
Constituția Republicii Estonia 541
Constituția Republicii Finlanda 585
Constituția Republicii Franceze 629
Legea fundamentală a Republicii Federale Germania 675
Constituția Irlandei 749
Constituția Republicii Italia 801

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, Bucureşti
E-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Bun de tipar: 16 iunie 2015. Apărut: 2015
Tiparul: R.A. „Monitorul Oficial"

ISBN 978-973-567-901-9
ISBN 978-973-567-909-5

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IAS/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

ISBN 978-973-567-931-9
ISBN 978-973-567-909-5

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY